STEPHEN KING
11/22/63

U. S. Weather
Cloudy, wind
toni
Temp range: 52

EXTRA

SATURDAY, NOVEMBER 23, 1963 TEN CENTS

JFK SLAIN IN DALLAS, LBJ TAKES OATH

First Lady Emerges Unharmed; Shooter Charged as Killer

by MAX H. LITTELL

President and Mrs. John F. Kennedy smile at the crowds lining their motorcade route in Dallas, Texas, on November 22, 1963.

DALLAS, Nov. 22—President John Fitzgerald Kennedy, the 35th President of the United States, was shot and killed by a gunman today while riding in a motorcade in downtown Dallas. He was shot at 12:30 P.M. and pronounced dead at 1:00 P.M. Central Standard Time at Parkland Hospital where he was taken. Mr. Kennedy died of severe brain trauma caused by a bullet fired from the assassin's rifle. He was 46 years old.

Vice President Lyndon Baines Johnson, who was also traveling in the motorcade, was sworn in as the 36th President of the United States, one hour and thirty-nine minutes after Mr. Kennedy's death. Mr. Johnson is 55.

The alleged assassin Lee Harvey Oswald, 24 of Dallas, was arrested by the Dallas police and charged with the crime this evening. He has also been charged with the murder of a Dallas policeman who approached him. Mr. Oswald was apprehended after a second altercation with a policeman in a nearby theater. A former Marine, Lee Harvey Oswald once defected to the Soviet Union. He has since been active in the Fair Play for Cuba Committee.

EVENING EDITION
U. S. Weather Bureau Report (Page D5) forecast: Cloudy, windy, chance of showers today and tonight. Cold tomorrow.
Temp range: 52-68, yesterday: 60-52

Daily News EXTRA

SATURDAY, NOVEMBER 23, 1963 TEN CENTS

JFK ESCAPES ASSASSINATION, FIRST LADY ALSO OK!

Panic Strikes During Drive Through Dallas

STORY PAGE 3

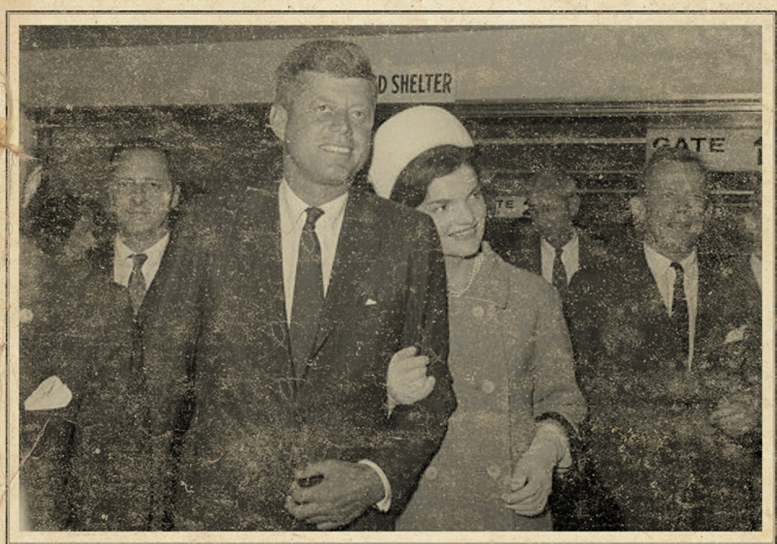

John Kennedy Walking with Wife Jacqueline, on November 22, 1963.

AMERICANS BREATHE SIGH OF RELIEF

by PHILIP SCUDDER

DALLAS (Special) Rarely has this city seen a day in which emotions have swung so wildly. From the joy of Kennedy supporters and admirers of the First Lady when Air Force One landed at Love Field, to the cacophonous approval of the thousands who lined Main Street to see the motorcade pass, to the confusion, panic, and terror when the shots the rang out, and finally to the unbridled joy audible prayer, some of them weeping. "When I think of what might have happened," said City Councilman Louis Sweetwater, "my blood runs cold. If Kennedy had been wounded—or, God forbid, killed—on the streets of Dallas, this city would have borne a black mark of shame forever."

As the sun went down, at the intersection of Houston and Elm

Stephen Edwin King s-a născut în Portland, Maine, în 1947, al doilea fiu al lui Donald și Nellie Ruth Pillsbury King. Când avea doi ani, tatăl său și-a abandonat familia, iar micul Stephen a avut o copilărie grea, marcată de repetate mutări dintr-un oraș în altul. A îndrăgit matineele anilor '50, unde se proiectau mai ales filme de groază și SF, iar în 1960 l-a descoperit pe H.P. Lovecraft, care a avut o influență decisivă asupra lui – s-a apucat să aștearnă povești la o mașină de scris căreia îi lipsea tasta „N", pe care o vom întâlni mai târziu în *Misery*.

Între 1962 și 1966 a frecventat Liceul Lisbon Falls, iar între 1966 și 1970 a urmat cursurile Universității Maine din Orono. În această perioadă a lucrat la biblioteca facultății și a publicat primele sale povestiri în revista *Maine Campus,* unde a ținut și o rubrică permanentă. În iunie 1970 a obținut licența în literatură, un certificat de profesor de liceu și o diplomă pentru elocuțiune și artă dramatică.

În 1971 s-a căsătorit cu Tabitha Jane Spruce, viitoarea scriitoare și poetă T. King, și împreună au trei copii. O vreme a trăit într-o rulotă și a lucrat într-o spălătorie industrială, apoi a devenit profesor de engleză la Hampden Academy, Maine. O viață grea, plină de lipsuri, care-l va duce la alcoolism. A început să scrie *Carrie*, dar, fiindcă romanul nu avansa deloc, l-a aruncat la gunoi. Tabitha însă, care nu se îndoia de talentul lui, a recuperat manuscrisul și l-a convins să-l ducă la bun sfârșit. În 1973 declicul s-a produs: concernul editorial Doubleday a acceptat spre publicare *Carrie*, iar New American Library a cumpărat drepturile ediției de buzunar cu suma record de 400 000 de dolari. În 1975 familia sa și-a cumpărat prima casă la Bridgton, Maine, iar Stephen King a publicat *Salem's Lot*. De acum înainte își va consacra viața exclusiv creației literare și, într-o mai mică măsură, producției cinematografice. Aproape toate romanele lui au fost ecranizate și King acordă permisiunea studenților la regie să adapteze povestirile sale pentru suma simbolică de un dolar.

Autor a peste patruzeci de romane și două sute de povestiri, a doborât toate recordurile de vânzări și a primit numeroase premii, printre care și prestigioasa Medalie pentru Contribuții Deosebite în Domeniul Literaturii Americane oferită de

National Book Foundation. În 2010 venitul său anual a fost estimat la peste 40 de milioane de dolari.

Stephen King

J.F.K.
11.22.63

Traducere din limba engleză:
Ruxandra Toma

www.virtual-project.eu

Cuprins

Partea I – Momentul de cumpănă
Capitolul 1
1 2 3 4 5
Capitolul 2
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul 3
1 2 3 4 5 6
Capitolul 4
1 2 3 4 5 6 7 8
Partea a II-a – Tatăl omului de serviciu
Capitolul 5
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Capitolul 6
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul 7
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Capitolul 8
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Partea a III-a – Trăind în trecut
Capitolul 9
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
Capitolul 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Capitolul 11
Capitolul 12
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Capitolul 13
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Partea a IV-a – Sadie și generalul
Capitolul 14
1 2 3 4 5 6 7 8
Capitolul 15
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
Capitolul 16

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
Capitolul 17
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
Capitolul 18
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Capitolul 19
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
Capitolul 20
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Capitolul 21
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
Capitolul 22
1 2 3 4 5 6 7 8
Partea a V-a – 22.11.1963
Capitolul 23
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
Capitolul 24
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Capitolul 25
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
Capitolul 26
Capitolul 27
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
Capitolul 28
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
Partea a VI-a – Omul cu biletul verde
Capitolul 29
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Capitolul 30
1 2 3 4 5 6 7
Capitolul 31
1 2 3 4 5 6
Note finale
Cetățean al secolului (2012)
1 2 3 4 5 6 7 8
Cuvânt de încheiere

„Mintea noastră nu poate concepe cum un om micuț și singur poate doborî un colos în mijlocul limuzinelor sale, legiunilor sale, mulțimilor sale, agenților săi de pază. Dacă o asemenea nonentitate a distrus conducătorul celei mai puternice națiuni de pe fața pământului, înseamnă că ne-a înghițit o lume a disproporțiilor și că trăim într-un univers absurd."

Norman Mailer

„Dacă există dragoste, semnele de vărsat de vânt sunt frumoase ca niște gropițe în obraji."

Proverb japonez

Dansul este viață.

22.11.1963

Niciodată n-am fost ceea ce se cheamă un plângăcios.

Fosta mea soție mi-a spus că principalul motiv pentru care mă părăsește e lipsa mea de „dispoziție emoțională" (de parcă individul pe care îl cunoscuse la întrunirile Alcoolicilor Anonimi n-ar fi avut nicio legătură). Christy zicea că m-ar fi putut ierta că nu am plâns la înmormântarea tatălui ei; îl cunoșteam doar de șase ani și nu aveam cum să înțeleg ce om minunat și generos fusese (și îmi dădea drept exemplu Mustangul decapotabil pe care i-l dăruise când a absolvit liceul). Dar, apoi, când nu am plâns nici la înmormântarea propriilor mei părinți – care au murit la distanță de doi ani unul de celălalt, tata de cancer la stomac, iar mama secerată de infarct când se plimba pe o plajă din Florida – a început să înțeleagă chestia cu „lipsa mea de dispoziție afectivă". Eram „incapabil să-mi simt emoțiile", cum se spune în limbaj AA.

– Nu ți-am văzut niciodată nicio lacrimă, mi-a spus pe tonul rece pe care oamenii îl folosesc atunci când enunță motivul categoric și final al „rezilierii" unei relații. Nici măcar atunci când mi-ai zis că ori mă duc la dezalcoolizare, ori mă părăsești.

Discuția asta a avut loc cu vreo șase săptămâni înainte să-și facă bagajele și să se mute cu Mel Thompson în capătul celălalt al orașului. „Love story în campusul AA" – asta e altă expresie pe care o folosesc la întrunirile alea.

N-am plâns când a plecat. N-am plâns nici când m-am întors în casa micuță cu ipotecă uriașă. Casa în care nu se născuse niciun copil și nici că se va naște vreunul de-acum încolo. M-am întins pe patul care rămăsese doar al meu, mi-am acoperit ochii cu brațul și am jelit.

Fără lacrimi.

Însă nu sufăr de vreun blocaj emoțional. Christy n-a avut dreptate. Pe la nouă ani, într-o zi când am venit de la școală, mama mă aștepta în pragul ușii. Mi-a spus că Rags, câinele meu, fusese izbit și omorât de un camion care nici măcar nu a oprit. N-am plâns când l-am îngropat, deși tata mi-a zis că nimeni n-o să aibă o părere proastă despre mine, dar am plâns când am aflat. Pe de-o parte pentru că era prima mea întâlnire cu moartea, iar pe de altă parte pentru că era treaba mea să-l îngrop bine în curtea noastră din spatele casei.

Şi am plâns când m-a sunat doctorul mamei şi mi-a spus ce se întâmplase în ziua aceea pe plajă.

– Îmi pare rău, dar nu s-a mai putut face nimic. Uneori totul se întâmplă brusc şi noi credem că asta e o binecuvântare pentru persoana suferindă.

Atunci Christy nu era acasă – fusese nevoită să rămână la şcoală pentru o întrevedere cu mama unui elev care avea oarece nelămuriri referitoare la notele copilului ei – şi nu m-a văzut cât am plâns. Căci am plâns. M-am dus în micuţa spălătorie din casa noastră, am scos un cearşaf murdar din coşul cu rufe, mi-am îngropat faţa în el şi am plâns. Nu mult, dar au fost lacrimi. I-aş fi putut povesti mai târziu, dar n-am crezut că ar fi avut vreun rost, pe de-o parte pentru că ar fi zis că cerşesc milă (ăsta nu e un termen AA, dar ar trebui să fie), iar, pe de altă parte, pentru că nu cred că talentul de a hohoti la comandă este una dintre condiţiile unei căsătorii reuşite.

Acum, că mă gândesc, nici pe tatăl meu nu l-am văzut niciodată plângând; în stare de maximă emoţie doar i se întâmpla să scoată câte un oftat prelung sau câteva gemete-gâgâieli şovăielnice – căci William Epping nu ştia ce înseamnă să te baţi în piept sau să te zgudui de râs. Era genul puternic şi tăcut, iar, în cele mai multe cazuri, mama mea avea aceeaşi atitudine. Aşa că, poate chestia asta cu zgârcenia la plâns e ceva genetic. Dar blocat? Incapabil să-mi simt emoţiile? Nu, niciodată n-am fost aşa.

În afară de ziua când am primit veştile despre mama, mi-amintesc doar de o singură altă ocazie din viaţa mea de adult când am plâns; şi asta s-a întâmplat când am citit povestirea despre tatăl omului de serviciu. Eram singur în cancelaria de la liceul din Lisbon Falls şi corectam eseurile clasei unde predam „engleza pentru adulţi". Auzeam dinspre coridor bufniturile mingilor de baschet, trâmbiţa anunţând time-out şi urletele galeriilor de la meciul dintre fiarele echipelor Greyhounds, de la liceul Lisbon, şi Tigers, de la Jay.

Cine poate şti când sau de ce viaţa îi va atârna de un fir de păr?

Tema pe care o dădusem era „Ziua care mi-a schimbat viaţa". Majoritatea compunerilor erau sincere, dar oribile: poveşti siropoase despre o mătuşă cumsecade care a luat în gazdă o adolescentă gravidă, un camarad de armată care a dat sens

cuvântului „curaj", o întâlnire întâmplătoare cu o vedetă (cred că era vorba despre Alex Trebek de la *Riști și câștigi*, sau, poate, Karl Malden). Cei dintre voi care sunt profesori și au făcut rost de vreo trei-patru mii de dolari în plus pe an predând la o clasă de adulți care vor să-și ia diploma de absolvire a liceului vor înțelege cu siguranță ce vreau să spun când afirm că lecturarea unor asemenea eseuri este o treabă a dracului de demoralizatoare. Notele nu au nicio legătură cu asta sau, cel puțin, pentru mine n-au nicio legătură. Îi treceam pe toți, pentru că niciodată n-am avut vreun elev trecut de majorat care să nu se dea cu fundul de toți pereții doar ca să iasă bine. Dacă scriai ceva, Jack Epping, de la Catedra de engleză a liceului Lisbon, îți garanta colacul de salvare. Iar dacă lucrarea mai era și structurată pe paragrafe, primeai cel puțin un 8.

*

Greu era, însă, că acum pixul cel roșu, nu cuvintele, devenise principala mea unealtă și îl secătuiam de puteri la propriu. Toată afacerea cu corectura eseurilor era al naibii de plictisitoare și îmi reclama întreaga atenție. Dacă ajungi la douăzeci și cinci, treizeci de ani fără să ai idee de ortografie (*noștri* nu *noștrii*), sau fără să ai habar când trebuie să scrii cu majuscule (*Casa Albă*, nu *casa albă*), sau să alcătuiești o propoziție și cu subiect, *și* cu predicat, atunci, fără doar și poate, n-ai să știi niciodată toate astea. Și totuși, mergem mai departe, încercuind vitejește cuvintele scrise greșit din propoziții ca *Soțul meu ma bătut*, sau tăind formele de perfect simplu ale verbelor și înlocuindu-le cu mai mult ca perfectul.

Cu treburi din astea, imposibile și obositoare, mă ocupam în seara aceea, nu departe de locul unde un alt meci de baschet între licee se îndrepta spre sirena de final, lume fără de sfârșit, amin. Nu la multă vreme după ce Christy ieșise de la dezalcoolizare, mă îndreptam spre casă după ore doar cu speranța că o voi găsi trează (și așa se și întâmpla; începuse să țină la luciditate mai mult decât ținea la propriul bărbat). Îmi amintesc că mă sâcâia o durere de cap, mai mult o jenă, și îmi frecam tâmplele ca să o împiedic să se transforme într-o adevărată migrenă. Îmi mai aduc aminte și că mă gândeam: încă trei lucrări, doar trei, și o să pot pleca acasă, unde o să-mi fac o cană cu ciocolată fierbinte și o să mă cufund în romanul lui John Irving, fără să mă mai gândesc nici măcar o clipă la

eseurile astea sincere, dar scrise ca vai de steaua lor.

Nici viori n-au susurat, nici sonerii de alarmă nu mi-au perforat timpanele când am luat lucrarea omului de serviciu din teancul de eseuri și am așezat-o pe birou, în fața mea; niciun semn că viața mea neînsemnată avea să se schimbe. Dar nu avem de unde ști, nu? Viața ți se poate schimba cât ai bate din palme.

Scrisese cu un pix cu gel ieftin care pătase cele cinci pagini. Caligrafia era un fel de mâzgălitură ondulată, dar lizibilă, și probabil că apăsase foarte tare, căci cuvintele parcă erau gravate pe foile rupte; dacă mi-aș fi închis ochii și mi-aș fi trecut vârful degetelor pe spatele paginilor, ar fi fost ca și cum aș fi citit în Braille. Și la capătul fiecărui *g* mic făcuse câte un cârlionț. Toate aceste detalii îmi revin în memorie cu o claritate aparte.

Mi-amintesc și cum începea compunerea. Cuvânt cu cuvânt.

Na fost o zi a fost o noapte. Noaptea care mia schimbat viața a fost noaptea cânt taica a omorâto pe mama și doi frați și mia făcut rău tare mie. Ia făcut rău și lu sora mea, rău că a fost în comă. După trei ani a murit fără să se mai trezească. O chiema Ellen și io o iubeam tare mult. Îi place să culeagă flori și să le pună în veze.

Deja de la jumătatea primei pagini, am început să simt înțepături în ochi și am lăsat din mână loialul meu pix roșu. Când am ajuns la partea unde povestea cum s-a târât sub pat, cu sângele curgându-i în ochi (*aveam sânge și în gât și era foarte rău la gust*) am început să plâng – ce mândră ar fi fost Christy. Am citit până la capăt, fără să fac o singură corectură, ștergându-mi, în tot acest timp, ochii pentru ca lacrimile să nu păteze paginile care, în mod evident, îl costaseră atât de mult efort. Crezusem oare că era mai încet decât ceilalți din clasă, poate doar un pic peste ceea ce numim „retardat educabil”? Păi, pentru Dumnezeu, chiar exista un motiv, nu? Și mersul șchiopătat putea fi explicat. Era o minune că încă mai trăia. Un bărbat blând, care surâdea în permanență și nu ridica niciodată vocea la copii. Un bărbat blând care a trecut prin iad și se străduia – cu umilință și cu speranță – să obțină diploma de absolvire a liceului. Chiar dacă va rămâne om de serviciu tot restul vieții, un om cu pantaloni militari verzi sau maro care dă cu mătura sau care râcâie guma de mestecat de pe jos cu

briceagul păstrat mereu în buzunarul de la spate.

Odinioară poate că ar fi putut să ajungă altceva, dar o singură clipă, dintr-o singură noapte, îi schimbase radical viața, iar acum nu era decât un bărbat blând, în pantaloni de camuflaj, pe care copiii îl porecliseră Harry Săltărețul.

Așa că am plâns. Cu lacrimi adevărate, lacrimi care vin din adâncul sufletului. Dincolo de coridor, orchestra liceului începuse să intoneze cântecul victoriei – deci gazdele câștigaseră, bravo lor. Mai târziu, Harry și câțiva colegi de-ai lui vor ridica rândurile de bănci și vor curăța mizeriile de sub ele.

Am desenat un 10 mare și roșu pe prima pagină a eseului. L-am privit o clipă sau două și am adăugat și un „+" mare și roșu. Pentru că lucrarea era bună, pentru că durerea lui stârnise o reacție emoțională în mine, cititorul. Și nu asta trebuie să facă un eseu de nota 10+? Să provoace un răspuns?

În ceea ce mă privește, îmi doresc doar ca fosta doamnă Christy Epping să fi avut dreptate. Îmi doresc să fi avut un blocaj emoțional. Pentru că toate cele care au urmat – toate lucrurile oribile – au venit din aceste lacrimi.

Partea I

Momentul de cumpănă

Capitolul 1

1

Harry Dunning absolvise cu succes. La invitația lui, m-am dus la ceremonia de înmânare a diplomelor, desfășurată în sala de sport a liceului Lisbon. Nu avea pe nimeni altcineva pe lume, iar mie mi-a făcut plăcere.

După rugăciune (dirijată de părintele Bandy, care nu rata nicio sărbătoare a liceului), m-am strecurat, prin forfota de prieteni și rude ale absolvenților, până la locul unde stătea Harry, singur, îmbrăcat cu o robă prea largă, cu diploma într-o mână și cu toca închiriată în cealaltă. I-am luat tichia ca să ne putem strânge mâinile. Mi-a zâmbit cu gura până la urechi, descoperind o dantură cu multe lipsuri și dinți strâmbi. Zâmbet luminos și fermecător, cu toate acestea.

– Mulțam că ați venit, domnu' Epping. Vă mulțumesc foarte mult.

– Cu multă plăcere. Și poți să-mi spui Jack. Asta e o favoare pe care o acord elevilor suficient de bătrâni ca să-mi poată fi tați.

Păru nedumerit, apoi izbucni în râs:

– Că cam așa îs eu, nu? Doamne!

Am râs și eu. Mai toți râdeau în jurul nostru. Și, bineînțeles, mai erau și lacrimi. Ceea ce mie mi se pare dificil nu prezintă nicio problemă pentru alții.

– Și un 10+! Doamne! N-am luat niciodată un 10+ în toată viața! Și nici n-am crezut că o să iau!

– L-ai meritat, Harry. Spune-mi care-i primul lucru pe care ai să-l faci în calitate de absolvent de liceu?

Surâsul i-a pălit preț de o clipă – era o chestie la care nu se gândise.

– Păi, zic c-o să mă duc acasă. Știți, am o căsuță închiriată pe Goddard Street.

Își ridică diploma, ținând-o cu vârful degetelor de parcă i-ar fi fost teamă să nu întindă cerneala.

– O s-o pun în ramă și o s-o atârn pe perete. După aia, zic c-o să-mi pun un pahar cu vin și o să mă tot uit la ea până diseară.

– Sună bine, am spus, dar n-ai vrea, mai întâi, să mâncăm

împreună câte un burger și niște cartofi prăjiți? Am putea merge la cârciuma lui Al.

Mă așteptam la o reacție negativă din partea lui Harry, dar doar pentru că știam ce părere au despre bodega lui Al toți colegii mei. Ca să nu mai pomenesc de majoritatea elevilor noștri; îl evitau pe Al de parcă era ciumat și se declarau clienți regulați fie ai restaurantului din lanțul Dairy Queen, de vizavi de școală, fie ai cafenelei Hi-Hat, de pe Route 196, lângă locul unde fusese vechiul Drive-In din Lisbon.

– Nemaipomenit, domnu' Epping. Mulțam!

– Jake.

– Jake, sigur.

Așa că l-am dus pe Harry la cârciuma lui Al, unde eram singurul client de-al casei provenit din mediul academic și, cu toate că în vara aceea angajase o ospătăriță, Al a vrut să ne servească personal. Ca de obicei, o țigară (ilegală în stabilimente de alimentație publică, dar lui Al nici că-i păsa) îi fumega în colțul gurii și își ținea ochiul pe jumătate închis din cauza fumului. Când a dat cu ochii de roba frumos împăturită a lui Harry, și-a dat seama ce anume sărbătoream și a insistat să facă cinste (nu că ar fi rămas în pagubă, căci mâncarea lui era întotdeauna inexplicabil de ieftină, fapt care dăduse naștere unor zvonuri despre soarta animalelor fără stăpân din apropiere). Ne-a făcut și o poză pe care a atârnat-o mai târziu pe ceea ce el numea Peretele Celebrităților Orașului. Printre alte „celebrități" se mai numărau răposatul Albert Dunton, fost proprietar al magazinului de bijuterii Dunton; Earl Higgins, fost director al liceului din Lisbon; John Crafts, proprietar al John Crafts Vânzări Auto; și, bineînțeles, părintele Bandy, de la biserica Sfântul Cyril. (Lângă fotografia părintelui se afla cea a Papei Ioan al XXIII-lea – care, deși nu era localnic, era adulat de Al Templeton, căruia îi plăcea să se numească „bun catolic".) În fotografia pe care ne-a făcut-o în acea zi, Harry Dunning râde cu toată gura.

Eu stau lângă el și amândoi ținem diploma. Cravata îi era nițeluș cam strâmbă, îmi amintesc acest amănunt pentru că m-a dus cu gândul la buclele pe care le desena la capătul fiecărui *g* mic. Îmi amintesc tot. Îmi amintesc foarte bine.

Doi ani mai târziu, în ultima zi de școală, mă aflam în aceeași cancelarie și corectam un vraf de eseuri scrise de elevii mei de la cursul intensiv de poezie americană. Copiii plecaseră deja să se bucure de libertatea unei alte veri și, nu peste multă vreme, și eu urma să fac același lucru. Dar deocamdată eram mulțumit să fiu acolo și să mă bucur de liniștea neobișnuită. Mă gândeam chiar că ar trebui să golesc automatul cu sendvișuri înainte de plecare. *Cineva* trebuia s-o facă.

Cu puțin timp în urmă, după curs (oră deosebit de gălăgioasă, ca mai toate la sfârșit de școală), Harry Dunning șchiopătase către mine și îmi întinsese mâna.

– Vreau să-ți mulțumesc pentru tot, mi-a zis.

Am rânjit:

– Păi, mi-ai mulțumit deja, din câte îmi amintesc.

– Mda, da' asta-i ultima mea zi aici. Ies la pensie. Așa că vreau să-ți mulțumesc iar.

Când ne strângeam mâinile, pe lângă noi a trecut un elev – nu mai mare de clasa a X-a, după cultura de coșuri de pe obraji și țepii răzleți de pe bărbie care aspirau la statutul de țăcălie – și a bolborosit:

– Harry Săltărețul țopăie în sus și-n jo…o…oos.

M-am repezit la el, cu intenția de a-l face să-și ceară scuze, dar Harry m-a oprit. Zâmbetul lui era blând și deloc jignit.

– Nu, nu te necăji. Îs obișnuit. Îs copii.

– Așa e, am răspuns. Și e treaba noastră să-i educăm.

– Știu că ești bun. Da' nu-i treaba mea să fiu… cum ziceți voi?… material didactic. Mai ales azi. Să ai grijă de mata, domnu' Epping.

Chiar dacă era destul de bătrân ca să-mi fie tată, să-mi spună Jake tot părea a fi ceva peste măsură.

– Și tu, Harry.

– N-o să uit niciodată nota aia de 10+. Am pus-o și pe ea în ramă. Am atârnat-o lângă diplomă.

– Bravo ție.

Bravo lui. Totul era în regulă. Eseul lui fusese o lucrare de artă naivă, dar fiecare rând, tot atât de puternic și real ca un tablou de Grandma Moses. În mod cert, mult mai bun decât lucrările pe care le citeam acum. Ortografia celor de la cursul intensiv era, în cea mai mare parte, corectă, iar vocabularul era curat (chiar dacă abuzarea diatezei pasive mă agasa la culme),

dar stilul era leşinat. Plictisitor. Elevii mei erau juniori – şeful Catedrei, Mac Steadman, îşi adjudeca seniorii – însă scriau de parcă ar fi fost nişte bătrânei şi bătrânele, toţi cu buzele pungă, *să nu aluneci pe gheaţă, Mildred.* În ciuda greşelilor sale gramaticale şi a caligrafiei migăloase, Harry Dunning scrisese ca un erou. Cel puţin, cu un anumit prilej.

În vreme ce meditam la diferenţele dintre scrierea ofensivă şi cea defensivă, interfonul de pe perete îşi drese vocea:

– Este domnul Epping în cancelaria din aripa de vest? Jake, eşti acolo?

M-am ridicat, am apăsat butonul şi am răspuns:

– Aici sunt, Gloria. Îmi ispăşesc păcatele. Ce este?

– Te caută cineva. Un tip, Al Templeton? Dacă vrei, îţi fac legătura. Sau îi spun că ai plecat deja.

Al Templeton, proprietar şi administrator al bodegii „La Al", unde nu mergea niciun cadru didactic cu excepţia mea. Până şi mult stimatul meu şef de Catedră – care se străduia să rostogolească cuvintele de parcă ar fi fost profesor la Cambridge şi care se apropia şi el de vârsta pensionării – botezase specialitatea casei „Pisico-burgerul renumit al lui Al".

Sigur că nu e făcut chiar din carne de pisică, spuneau oamenii, sau poate nu e deloc pisică, dar precis nu e vită, nu la un dolar şi nouăşpe.

– Jake? Ai adormit?

– Nu, sunt cât se poate de treaz.

Şi mirat că Al mă suna la şcoală. Mirat că mă suna, la drept vorbind.

Relaţia noastră fusese mereu una dintre un bucătar şi un client. Îi apreciam haleala, iar el se bucura că îi calc pragul.

– Fă-mi legătura.

– Da' de ce n-ai plecat, încă?

– Mă autoflagelez.

– Oooo! exclamă Gloria şi o şi vedeam cum bate des din genele lungi. Mă termini când spui obscenităţi. Aşteaptă să ţârâie telefonul.

Închise. Începu să sune derivaţia şi am răspuns.

– Jake? Tu eşti, prietene?

La început, am crezut că Gloria nu înţelesese bine numele. Vocea aia nu putea fi a lui Al. Nici cea mai oribilă răceală din lume nu putea provoca o asemenea răguşeală.

– Cine e la telefon?

– Al Templeton, nu ți-a zis? Iisuse, muzica aia de așteptare e nasoală rău! Unde-i Connie Francis?

Începu să tușească atât de tare, că am fost nevoit să îndepărtez receptorul de ureche.

– Parcă ai gripă, așa te aud.

Izbucni în râs. Tușind, în același timp. Combinația era cam înspăimântătoare.

– Să știi că am ceva.

– Cred că te-a luat cam repede.

Doar cu o zi în urmă fusesem la el la cină. Un „Burger Dodoloț", cartofi prăjiți și un milkshake de căpșuni. Consider cu tărie că un tip care stă singur trebuie să mănânce câte puțin din fiecare grupă de alimente.

– Se poate spune și așa. Sau se poate spune că a durat ceva vreme. Oricare variantă e corectă.

N-am știut ce să răspund la chestia asta. Avusesem multe discuții cu Al în toți cei șase sau șapte ani de când mă tot duceam la bodega lui și știam că are anumite ciudățenii – insista, de exemplu, să spună Boston Patriots echipei New England Patriots și vorbea despre Ted Williams de parcă ar fi fost frați – însă niciodată nu mai zisese ceva așa de aiurea.

– Jake, trebuie să ne vedem. E important.

– Pot să întreb…

– Mă aștept să-mi pui o sumedenie de întrebări și o să-ți răspund, dar nu la telefon.

Nu eram sigur că îmi va da prea multe răspunsuri înainte să-și piardă vocea de tot, dar i-am promis că o să ajung cam într-o oră.

– Mulțumesc. Încearcă să vii chiar mai repede. Timpul e esențial, cum se zice.

Și, uite așa, mi-a închis fără măcar să-și ia rămas-bun.

M-am chinuit să mai corectez încă două eseuri, și mai aveam încă patru, dar nu mai eram bun de nimic. Îmi pierdusem tot zvâcul. Așa că am aruncat maldărul de lucrări în servietă și am plecat. Mi-a trecut prin cap să urc în birou și să-i urez Gloriei o vară frumoasă, dar nu m-am ostenit. O să fie la liceu toată săptămâna următoare ca să încheie situațiile școlare, iar eu aveam de gând să vin luni și să curăț automatul cu sendvișuri – asta era o promisiune făcută mie însumi. Dacă nu mă

sacrificam eu, profesorii din sesiunea de vară ar fi găsit cancelaria din aripa de vest colcăind de gândaci.

Dacă aș fi știut ce mă așteaptă, cu siguranță că aș fi urcat s-o văd. Poate chiar i-aș fi dat sărutul care plutea în aer între noi de câteva luni. Dar bineînțeles că nu am știut. Viața ți se poate schimba cât ai bate din palme.

3

Bodega lui Al se afla într-un trailer argintiu, peste drum de Main Street, la umbra vechii fabrici Worumbo. Locuri de genul acesta pot avea un aspect cam jalnic, însă Al mascase blocurile de beton pe care stătea trailerul cu straturi drăgălașe de flori. Pusese și un pătrățel de gazon în față, pe care-l bărbierea el însuși cu o mașină veche de tuns iarba, la fel de îngrijită ca și gazonul. Nici măcar un pistrui de rugină nu avea pe lamele zbârnâitoare, vopsite în culori vii. Ca și cum și-ar fi cumpărat-o doar săptămâna trecută de la magazinul Western Auto… dacă ar mai fi existat vreun Western Auto în Lisbon Falls. Odinioară fusese unul, dar, la începutul noului secol, căzuse victimă marilor lanțuri de depozite/magazine.

Am înaintat pe aleea pavată, am urcat treptele și m-am oprit încruntându-mă.

Dispăruse semnul pe care scria BUN VENIT LA BODEGA LUI AL, PATRIA BURGERULUI DODOLOȚ. În locul lui, stătea atârnat un carton care spunea ÎNCHIS & NU SE VA REDESCHIDE PE CAZ DE BOALĂ. MULȚUMESC PENTRU CĂ AȚI VENIT AICI ANI LA RÂNDUL & DUMNEZEU SĂ VĂ BINECUVÂNTEZE.

Încă nu pătrunsesem în ceața irealității ce avea să mă înghită în curând, însă primele ei tentacule se furișau deja spre mine și le simțeam. Răgușeala croncănitoare din vocea lui Al nu fusese provocată de vreun guturai de vară. Nici de vreo gripă. Dacă era să mă iau după semnul acesta, trebuia să fie vorba despre ceva cu mult mai serios. Dar ce boală gravă este aceea care te doboară în douăzeci și patru de ore? Mai puțin, chiar. Era două și jumătate.

Plecasem de la cârciumă aseară la șase fără un sfert și îl lăsasem bine pe Al. Chiar prea plin de viață. Mi-aduc aminte că îl întrebasem dacă nu care cumva băuse prea multe cafele și mi-a zis că nu, dar se gândește să-și ia vacanță. Vorbesc despre

vacanțe oamenii care sunt bolnavi – atât de bolnavi că-și închid afacerea pe care au condus-o singuri peste douăzeci de ani? Poate că unii da; dar sigur că majorității nici nu le trece așa ceva prin minte.

Ușa se deschise înainte să întind mâna spre clanță și l-am văzut pe Al în prag, privindu-mă fix, fără să zâmbească. M-am uitat și eu la el, simțind cum ceața irealității mă cuprinde și mai abitir. Era o zi călduroasă, dar ceața era rece. În momentul acela încă aș mai fi putut să mă răsucesc pe călcâie și să plec de acolo, înapoi în soarele de iunie, și o parte din mine chiar a vrut s-o facă. Dar rămăsesem împietrit mai cu seamă din cauza uluirii și a panicii. Și a groazei, recunosc. Pentru că o boală gravă ne îngrozește, nu? Iar Al era grav bolnav.

Observasem din prima secundă. Probabil era chiar pe moarte.

Nu numai că obrajii lui, de obicei foarte rumeni și rotunjori, deveniseră supți și pământii. Nu numai că o pojghiță îi acoperise ochii albaștri, care acum păreau decolorați și înfruntând o miopie încordată. Nici că părul, aproape în întregime negru doar cu o zi în urmă, era acum aproape alb – în fond, poate că folosise niște cosmetice mai șmechere și, apoi, sub impulsul momentului, se hotărâse să se spele pe cap și să se poarte natural.

Chestia absolut incredibilă era că, în cele douăzeci și două de ore de când nu-l mai văzusem, Al Templeton părea să fi slăbit cel puțin cincisprezece kilograme, dacă nu chiar douăzeci, ceea ce ar fi însemnat un sfert din greutatea lui anterioară.

Nimeni nu slăbește cincisprezece sau douăzeci de kilograme în mai puțin de o zi. Nimeni. Dar eu asta vedeam. Și atunci cred că ceața irealității m-a înghițit cu totul.

Al a zâmbit și am observat că-și pierduse și niște dinți, nu doar niște – mai multe – kilograme. Avea gingiile palide și nesănătoase.

– Cum îți place de noul Al, Jake?

Și a început să tușească, iar sunetele înlănțuite, consistente, coapte, veneau din adâncurile lui.

Am deschis gura să-i răspund. Dar n-am reușit să articulez niciun cuvânt.

Într-un locșor laș și scârbit al minții mele a apărut iarăși ideea fugii de acolo, dar chiar dacă partea aceea mi-ar fi putut

controla acțiunile, tot n-aș fi putut s-o fac. Parcă prinsesem rădăcini.

Al reuși să-și stăpânească tusea și scoase o batistă din buzunarul de la spatele pantalonilor. Mai întâi se șterse la gură, apoi își șterse palma. Înainte s-o pună la loc, am văzut că batista avea niște pete roșii.

– Intră, mi-a zis. Avem o mulțime de lucruri de vorbit și cred că ești singurul care m-ai putea asculta. O să mă asculți?

– Al, am spus cu o voce atât de slabă și de neputincioasă încât abia mi-o puteam auzi eu însumi. Ce-ai pățit?

– O să mă asculți?

– Sigur că da.

– O să ai întrebări și o să-ți răspund la câte pot, dar încearcă să-mi pui mai puține. Nu prea mai am voce. Pe dracu', nu prea mai am putere. Haide, intră.

Și am intrat. Bodega era întunecată, friguroasă și goală. Tejgheaua era ștearsă și fără firimituri; cromul scaunelor sclipea; cana mare pentru cafea era lustruită; semnul pe care scria DACĂ NU ÎȚI PLACE ORAȘUL NOSTRU, CAUTĂ MERSUL TRENURILOR era la locul lui, lângă casa de marcat. Nu lipseau decât clienții.

Și bucătarul-proprietar, bineînțeles. Al Templeton fusese înlocuit de fantoma aceasta bătrână și suferindă. Când a pus zăvorul la ușă, încuind-o, zgomotul făcut a fost foarte puternic.

4

– Cancer pulmonar, mi-a spus cu indiferență, după ce ne așezaserăm într-un separeu aflat în spatele restaurantului.

Își lovi ușor cu degetele buzunarul de la pieptul cămășii și am fost surprins să îmi dau seama că e gol, fără omniprezentul pachet de Camel.

– Nu-i de mirare. M-am apucat la unșpe ani și am tot fumat până în ziua când am aflat diagnosticul. Peste cincizeci de ani. Trei pachete pe zi până în 2007 când s-au scumpit. Atunci m-am sacrificat și le-am redus la două.

Râse hârâit.

M-am gândit că ar trebui să-i spun că nu le prea are cu aritmetica, pentru că îi știam vârsta adevărată. Odată, pe la sfârșitul iernii, când îl găsisem lângă grătarul cu fripturi cu un

coif colorat pe cap, așa cum au copiii când își serbează ziua de naștere, mi-a zis: „Păi azi fac cincizeci și șapte de ani, prietene.” Însă mă rugase să nu-i pun nicio întrebare decât dacă este absolut necesar și bănuiam că orice fel de întrerupere pentru a-l corecta ar fi făcut parte din aceeași categorie.

– Dacă aș fi în locul tău – și mi-aș dori asta, deși n-aș vrea să fii tu în locul meu, mai ales acum – mi-aș spune: „Ceva nu se-nvârte rotund aici, nimeni nu capătă cancer în fază avansată peste noapte.” Așa-i?

Am dat din cap. Așa era.

– Răspunsul e simplu. N-a fost peste noapte. Am început să-mi scuip mațele de atâta tuse cam acum vreo șapte luni, prin mai.

Și asta era ceva nou pentru mine, căci nu-l văzusem niciodată tușind. Și iarăși se încurcase la aritmetică.

– Al? Alo? Suntem în iunie. Acum șapte luni era decembrie.

Îmi făcu un semn cu o mână atât de emaciată, încât inelul primit în armată juca pe degetul pe care stătuse strâns înainte, de parcă ar fi vrut să-mi spună: *Las-o baltă, deocamdată, las-o baltă.*

– La început am crezut că-i vorba doar de o răceală mai rea. Da’ n-am avut febră și, în loc să treacă, tusea se făcea și mai nasoală. După aia am început să slăbesc. Că nu-s tâmpit, prietene, și am știut tot timpul că s-ar putea să mă pândească marele C… chiar dacă și mama, și tata au fumat bine mersi ca șerpii până la optzeci de ani. Cred că încercăm mereu să ne găsim tot felul de scuze ca să nu renunțăm la obiceiurile proaste, nu ți se pare?

Îl apucă iarăși tusea și își scoase batista. Când se mai liniști, îmi spuse:

– Nu pot să nu divaghez. Asta am făcut toată viața și e greu să mă opresc acum. Chiar mai greu decât a fost să mă las de fumat. Fă-mi un semn să încetez, data viitoare când o mai iau pe arătură.

– Bine, l-am aprobat eu cu amabilitate.

Deja îmi trecuse prin minte că toată povestea asta nu era decât un vis. Și dacă așa stăteau lucrurile, visul părea al naibii de real, pornind de la umbrele aruncate de ventilatorul din tavan și până la prețul de la intrare pe care scria TU EȘTI CEL MAI PREȚIOS BUN AL NOSTRU!

– Ca să nu mai lungesc vorba, m-am dus la doctor și mi-am făcut o radiografie și le-am văzut cât de mari sunt. Două tumori. Necroză avansată. Inoperabile.

Radiografie, mi-am spus – încă se mai folosește așa ceva în diagnosticarea cancerului?

– Am mai stat acolo puțin, da' în cele din urmă a trebuit să mă întorc.

– De unde? Din Lewinston? De la Spitalul Central Maine General?

– Din vacanță, mă fixă el cu ochi ce dispăreau în cearcănele negre. Doar că nu a prea fost o vacanță.

– Al, nimic din ce-mi spui n-are niciun sens. Ieri ai fost aici și erai bine.

– Uită-te bine la fața mea. De la păr în jos. Încearcă să nu iei în seamă cancerul – că te urâțește ca dracu' – și după aia spune-mi dacă sunt tot acela pe care l-ai văzut ieri.

– Păi, e clar că ți-ai spălat vopseaua de păr…

– N-am folosit niciodată așa ceva. N-o să mă obosesc să te pun să te uiți la dinții pe care i-am pierdut cât am fost… plecat. Știu că i-ai văzut. Crezi că i-am pierdut de la radiografie? De la stronțiul-90 din lapte? Nici măcar nu beau lapte, decât o picătură în ultima cafea din zi.

– Stronțiu și mai cum?

– Nu contează. Încearcă să intri în contact cu latura ta feminină. Uită-te la mine cum se uită o femeie la alta când vrea să-și dea seama câți ani are.

Am încercat să fac ce mi-a cerut și, deși ce am observat nu ar fi trecut niciodată de un complet de judecată, pe mine m-a convins. Rețele de riduri se întindeau din colțurile ochilor, iar pleoapele erau acoperite cu acele încrețituri minuscule și delicate pe care le vezi la oamenii care nu mai sunt nevoiți să își prezinte cardurile de reduceri pentru pensionari ca să poată intra la film. Șanțuri care nu existaseră cu o seară înainte brăzdau acum fruntea lui Al. Alte două riduri – mult mai adânci – îi puneau gura în paranteze. Bărbia îi era mai ascuțită, iar pielea gâtului i se lăbărțase. Și bărbia și gâtul puteau fi explicate prin pierderea bruscă și masivă de greutate, dar ridurile alea… și dacă spunea adevărul despre păr…

Zâmbea un pic. Zâmbet sumbru, dar nu lipsit de umor. Care cumva înrăutățea situația.

– Mai ții minte ziua mea de anul trecut? „Nu-ți face griji, Al", mi-ai zis, „dacă îți ia foc tichia de la grătar, iau extinctorul și te sting". Ții minte?

Îmi aminteam.

– Și acum am șaizeci și doi de ani. Știu că par mai bătrân din cauza cancerului, dar astea… și astea… își atinse ridurile de pe frunte și din colțul ochilor. Astea sunt tatuaje autentice făcute de vârstă. Ca niște medalii de onoare.

– Al… îmi dai, te rog, un pahar cu apă?

– Sigur. Ești șocat, nu? mă privi el cu înțelegere. Îți zici „ori eu sunt nebun, ori el e nebun, ori amândoi suntem". Știu. Am trecut și eu prin asta.

Se ridică cu greutate, cu mâna dreaptă sub brațul stâng, de parcă ar fi vrut să nu se dezmembreze. Mă conduse în spatele tejghelei. Și atunci mi-am mai dat seama de încă un aspect al acestei întâlniri neobișnuite: în afară de ocaziile când stăteam în aceeași strană la biserica Sfântul Cyril (ocazii foarte rare, căci, deși crescusem într-o familie credincioasă, nu prea pot spune că sunt „un bun catolic") sau când se întâmpla să-l întâlnesc pe stradă, nu-l mai văzusem niciodată pe Al fără șorțul de bucătar.

Luă un pahar care sclipea de curat ce era și îmi puse apă de la robinetul la fel de sclipitor. I-am mulțumit și am dat să mă întorc la masa noastră, dar m-a oprit punându-mi mâna pe umăr. Îmi doresc să n-o fi făcut. Era ca și cum aș fi fost atins de Bătrânul Marinar al lui Coleridge, care-l oprea „pe fiecare al treilea".

– Vreau să vezi ceva înainte să ne așezăm la loc. O să înțelegi mai repede așa. Doar că *să vezi* nu e cuvântul potrivit. Cred că mai bun e *să experimentezi*. Bea-ți apa, prietene.

Am băut jumătate de pahar. Era rece și bună, dar nu mi-am putut lua ochii de la el în tot acest timp. Partea aceea lașă din mine se aștepta acum să fie atacată pe nepusă masă ca una din victimele neavizate ale vreunui criminal în serie dintr-unul din filmele de groază care au și multe numere în titluri. Al mă aștepta, sprijinit de tejghea. Mâna-i era zbârcită, articulațiile proeminente. Nu părea mâna unui om de cincizeci și ceva de ani, nici măcar a unuia bolnav de cancer, și…

– Asta e de la iradiere? l-am întrebat pe neașteptate.

– Ce anume?

– Ești bronzat. Ca să nu mai zic de petele alea întunecate de pe

mâini. Astea le capeți ori de la iradiere, ori de la prea mult soare.

– Păi, de vreme ce nu am făcut niciun tratament cu radiații, înseamnă că le am de la soare. Am stat mult la soare în ultimii patru ani.

Din câte știam, Al își petrecuse ultimii patru ani întorcând burgeri pe grătar și făcând milkshake-uri sub becurile fluorescente, dar n-am spus nimic.

Mi-am băut restul de apă și când am pus paharul jos, pe tejghea, am observat că mâna îmi tremură ușor.

– Gata. Ce vrei să văd? Sau să experimentez?

– Vino cu mine.

M-a condus prin bucătăria îngustă și lungă, pe lângă grătarul dublu, prăjitoare, chiuvetă, frigiderul Frostking și pe lângă congelatorul zumzăitor, înalt până la brâu. Se opri în fața mașinii de spălat vase, tăcută acum, și îmi arătă ușa din capătul celălalt. Era o ușă scundă; până și Al ar fi fost nevoit să se aplece ca să treacă prin ea, și nu avea decât vreun metru șaptezeci. Eu am unu nouăzeci și cinci – și de aia unii copii îmi spun „Elicopterul Epping".

– Acolo, mi-a spus. Prin ușa aia.

– Dar acolo nu-i cămara?

Întrebare pur retorică; îl văzusem de destule ori de-a lungul anilor aducând de acolo conserve, saci cu cartofi și pungi cu legume uscate ca să știu foarte bine ce era.

Al păru să nu mă audă.

– Știi că prima speluncă din asta pe care am deschis-o a fost în Auburn?

– Nu.

Îmi confirmă cu o mișcare a capului, suficient efort cât să declanșeze un alt acces de tuse. Și-l înăbuși cu batista tot mai murdară. Când ultimul atac se mai domoli, o aruncă într-un coș de gunoi aflat la îndemână și scoase un teanc de șervețele dintr-unul din recipientele de pe tejghea.

– Ăsta-i un trailer marca Aluminaire, făcut prin anii treizeci, în stil Art Deco. Mi-am dorit unul de mic copil, de când tata m-a dus la bodega Chat 'N Chew din Bloomington. L-am cumpărat complet utilat și am deschis cârciuma pe Pine Street. Am stat acolo cam un an și mi-am dat seama că dacă mai rămân încă unul, o să dau faliment. Erau mult prea multe bombe din astea cu gustări rapide prin zonă; unele erau bune, altele nu chiar atât

de bune, dar toate aveau clienții lor. Eram ca un mucos care tocmai a terminat dreptul și vrea să profeseze într-un oraș plin de avocați maturi, unși cu toate alifiile. Pe vremea aia „Burgerul Dodoloț al lui Al" se vindea cu doi cincizeci. Chiar și în 1990 asta era tot ce puteam să fac, doar doi jumate.

– Păi, cum mama dracului de-l vinzi acum cu jumătate din prețul ăsta? Doar dacă nu cumva chiar e carne de pisică.

Scoase un sunet fornăit care îi reverberă flegmos din adâncul pieptului.

– Prietene, eu vând carne de vită americană pură sută la sută, cea mai bună din lume. Crezi că nu știu ce vorbește lumea? Sigur că știu, dar nu bag în seamă. Ce să-i faci? Să bagi oamenilor pumnul în gură? La fel de bine ai putea să încerci să oprești vântul să nu mai bată.

I-am făcut semn să se oprească. Al surâse.

– Mda, știu, iar bat câmpii, dar măcar ce zic are legătură cu povestea. Puteam să rămân pe Pine Street și să mă dau cu capul de toți pereții, dar mama mea, Yvonne Templeton, n-a crescut copii proști. „Mai bine scapă cu fuga, ca să ajungi să mai dai o bătălie", ne spunea ea. Mi-am luat banii care îmi mai rămăseseră, am pupat banca în cur ca s-o conving să-mi mai împrumute încă cinci mii – nu mă întreba cum – și m-am mutat aici, în Falls. Treaba tot n-a mers nemaipomenit, nici n-avea cum, cu situația economică așa cum e, și cu toată vorbăria asta cretină despre burgeri din pisică, din câine, din sconcs sau din alte cărnuri care excită imaginația oamenilor, dar chestia e că nu depind de economie ca alții. Și asta din cauza a ceea ce este în spatele ușii de la cămară. Nu era pe vremea când lucram în Auburn. Pot să jur pe un teanc de Biblii de zece metri. Aici a apărut.

– Despre ce vorbești?

Ochii apoși și îmbătrâniți mă fixară preț de câteva clipe.

– Nu mai avem ce să vorbim acum. Trebuie să descoperi singur. Haide, deschide ușa.

L-am privit cu îndoială.

– Consideră că-i ultima rugăminte a unui muribund, îmi spuse. Hai, prietene. Adică, dacă îmi ești prieten. Deschide ușa.

Aș minți dacă aș spune că inima nu mi-a sărit în gât atunci când am apăsat clanța și am deschis ușa cămării. Habar nu aveam cu ce anume urma să mă confrunt (deși îmi amintesc cum prin fața ochilor minții îmi treceau pâlpâiri de scene cu pisici moarte și jupuite și pregătite pentru mașina electrică de tocat), dar când Al s-a întins peste umărul meu și a aprins lumina, am văzut…

O cămară.

Mică și tot la fel de curată ca restul restaurantului. Pe toate rafturile erau îngrămădite conserve mari. În capătul celălalt al încăperii, unde tavanul se curba, se aflau și niște produse de curățat, dar mătura și mopul erau întinse pe jos, pentru că ungherul acela nu era mai înalt de un metru. Dușumeaua era acoperită cu același linoleum cenușiu închis pe care îl găseai și în cârciumă. Însă, în locul mirosului slab de mâncare, aici erau mai pregnante aromele de cafea, de legume, de mirodenii. Și mai era încă un miros, nu tot atât de plăcut.

– Bine, am spus. Asta e cămara. E curată și foarte bine aprovizionată. Nota zece la managementul resurselor.

– A ce-ți miroase?

– A condimente. Cafea. Poate și un dezodorizant de cameră, dar nu sunt sigur.

– Ba da, folosesc Glade. Din cauza celuilalt miros. Vrei să spui că nu mai simți nimic altceva?

– Mai e ceva. Parcă ceva sulfuros. Mă duce cu gândul la chibrituri arse.

Mă mai ducea cu gândul și la vânturile pe care le trăgeam, toată familia, după mâncarea de fasole a mamei din serile de sâmbătă, dar n-am vrut să-i spun așa ceva. Oare tratamentele împotriva cancerului te fac să te pârțâi?

– E sulf. Și încă ceva, dar precis nu-i Channel No. 5. E mirosul fabricii, prietene.

Altă demență, dar cu politețe absurdă de salon nu am spus decât:

– Pe bune?

Zâmbi din nou, dezvelind găurile unde până doar cu o zi în urmă fuseseră dinți sănătoși:

– Ești prea politicos ca să spui că fabrica Worumbo e închisă de pe vremea când Hector era puiuț. Că, de fapt, s-a făcut scrum de la incendiul de la sfârșitul anilor optzeci și că ce a mai rămas

acolo – arătă cu degetul peste umăr – nu e decât punctul de vânzare. Atracție turistică, așa cum erau și standurile Kennebec Fruit Company în zilele Moxie. Și te mai gândești că ar fi cazul să pui mâna pe telefon și să-i chemi pe oamenii în halate albe. Cam asta îți trece prin cap, prietene, nu-i așa?

– Nu chem pe nimeni pentru că nu ești nebun.

Chestie de care nu eram absolut deloc sigur.

– Dar asta nu-i decât o cămară și e drept că fabrica de țesături Worumbo n-a mai scos un balot de stofă de un sfert de secol.

– Ai dreptate când zici că n-ai să chemi pe nimeni, pentru că o să te rog să-mi dai telefonul, portofelul și toți banii pe care îi ai prin buzunare, inclusiv monedele. Nu-i vorba de un jaf, că o să ți le dau înapoi. Vrei?

– Cât o să dureze toată povestea, Al? Că mai am niște lucrări de la seminar pe care trebuie să le corectez ca să pot să închei mediile.

– O să dureze cât vrei, îmi răspunse, pentru că nu durează decât două minute. Întotdeauna durează doar două minute. Stai o oră și uită-te pe unde vrei, dar eu n-aș face asta în locul tău, nu de prima dată, pentru că șocul resimțit de organism e cam puternic. O să vezi. Mă crezi pe cuvânt?

Descifră ceva în expresia mea și își strânse buzele peste dinții împuținați.

– Te rog. *Te rog*, Jake. Te roagă un om pe moarte.

Eram convins că înnebunise, dar la fel de sigur eram că îmi spunea adevărul despre boala lui. În cele câteva minute de când stăteam de vorbă ochii i se afundaseră și mai adânc în orbite. Și era epuizat. Se clătina pe picioare de la efortul făcut ca să parcurgă cei vreo douăzeci de pași câți erau de la masa din capătul restaurantului până la cămară. Și batista plină de sânge, mi-am reamintit. Nu uita afurisita aia de batistă cu sânge.

– Și câteodată e mai lesne să lași de la tine, nu ți se pare?

„Relaxează-te și pune-te în mâinile lui Dumnezeu", cum se spunea în întrunirile la care obișnuia să meargă fosta mea nevastă, însă mi-am dat seama că, de această dată, era vorba despre „relaxează-te și lasă-te în mâinile lui Al".

Cel puțin, până la un punct. Și, în fond, mi-am spus eu, ca să te urci într-un avion, în zilele astea, trebuie să treci prin proceduri mult mai elucubrante ca astea. Măcar nu-mi cere să-mi scot pantofii.

Mi-am desfăcut telefonul de la curea și l-am pus pe o cutie cu conserve de ton. Am adăugat portofelul, câteva bancnote, niște mărunțiș, cam un dolar și ceva, și cheile.

– Păstrează cheile, că nu contează.

Ei bine, pentru mine contau, dar tot n-am spus nimic.

Al a scos din buzunar un teanc de bancnote mult mai gros decât cel pe care îl pusesem eu pe cutie și mi-l întinse:

– Bani nebuni. În caz că vrei să-ți cumperi vreun suvenir, sau altceva. Ia-i.

– Dar de ce să nu folosesc banii mei?

Tonul îmi era încă destul de rezonabil, de parcă toată conversația asta smintită ar fi avut vreun înțeles.

– Nu-ți bate capul cu asta, mi-a răspuns Al. Experiența îți va răspunde la întrebări mult mai bine decât aș fi putut s-o fac eu chiar dacă aș fi fost în formă excelentă, ceea ce nu este cazul deloc. Dimpotrivă. Ia banii.

Am luat hârtiile și le-am numărat. La început au fost bancnote de un dolar, care păreau în regulă. Apoi am ajuns la una de cinci care părea și nu părea în regulă. Deasupra pozei lui Abe Lincoln scria SILVER CERTIFICATE și la stânga era un 5 mare și albastru. Am ridicat-o în lumină.

– Nu e falsă, dacă la asta te gândești.

Cu toată epuizarea, Al părea destul de amuzat.

Poate că nu – părea adevărată și la pipăit – dar fără hologramele obișnuite.

– Dacă e bună, înseamnă că e foarte veche, am zis.

– Pune-ți banii în buzunar, Jake.

L-am ascultat.

– Ai vreun calculator de buzunar? Sau vreo altă chestie electronică?

– Nu.

– Atunci, cred că poți să pleci. Întoarce-te, ca să stai cu fața la capătul celălalt al cămării.

Dar înainte să apuc să fac ce îmi spusese, s-a plesnit peste frunte și a exclamat:

– Doamne, unde mi-e capul? Am uitat de „Omul cu biletul galben”.

– Cine? Cu ce?

– „Omul cu biletul galben”. Așa îi zic eu, că nu știu cum îl cheamă. Uite, ține asta.

S-a scotocit în buzunar şi mi-a dat o monedă de cincizeci de cenţi. Nu mai văzusem una de ani buni. Poate chiar din copilărie.

Am cântărit-o în mână.

– N-ar trebui să mi-o dai. Probabil că-i foarte valoroasă.

– Sigur că-i valoroasă. E juma' de dolar.

Îl apucă tusea, care acum îl zgudui ca suflul taifunului, dar, când am dat să mă apropii de el, mi-a făcut semn să-l las în pace. Se sprijini de cutiile pe care îmi pusesem lucrurile, scuipă în teancul de şervețele, se uită, se strâmbă şi le strânse în pumn. Dâre de transpiraţie îi brăzdau obrajii supţi.

– Am bufeuri, sau cam aşa ceva. Al dracu' cancer îmi fute şi termostatul pe lângă toate alelalte. Să-ţi zic de Omul cu biletul galben. E un boschetar inofensiv, dar are ceva special. Parcă ar şti ceva. Cred că-i doar o coincidenţă – pentru că se întâmplă să stea pe jos foarte aproape de locul pe unde o să ieşi tu – dar am vrut să te previn asupra lui.

– Să ştii că nu-ţi iese, i-am mărturisit. Nu înţeleg o iotă din ce zici.

– O să-ţi zică „Am un bilet galben de la casa verde, aşa că dă-mi un dolar că e ziua plăţii duble". Înţelegi?

– Înţeleg.

Rahatul se împuţea tot mai tare.

– Chiar *are* un bilet galben, înfipt în borul pălăriei. Poate că nu-i decât un bilet de la o firmă de taxiuri sau un cupon de la Red & White pe care l-a găsit în şanţ, da' creierii îi sunt atât de înecaţi în poşircă ieftină că i se pare că-i biletul de intrare în Fabrica de Ciocolată a lui Willy Wonka. Şi tu o să zici: „N-am un dolar, uite jumate" şi îi dai banul. Atunci el s-ar putea să spună… Al îşi ridică un deget scheletic, s-ar putea să spună ceva de genul: „De ce ai venit", sau „De unde ai venit". S-ar putea chiar să zică „Nu eşti tot tipul ăla". Nu cred, dar este posibil. Sunt atât de multe lucruri pe care nu le ştiu. Indiferent ce zice, lasă-l acolo, lângă uscătorie – că acolo stă mereu – şi du-te la poartă. Când o să pleci, s-ar putea să mai spună „Ştiu că ai un dolar, ticălos zgârcit", dar nu-l băga în seamă. Nu te uita înapoi. Traversează şinele şi ai să ajungi la intersecţia dintre Main şi Lisbon.

Îmi aruncă un surâs ironic:

– După aceea, prietene, lumea îţi aparţine.

– Uscătorie?

Parcă îmi aminteam că fusese *ceva* lângă locul unde azi era bodega lui Al și se poate să fi fost chiar uscătoria fabricii Worumbo, dar indiferent ce ar fi fost, acum nu mai era. Dacă această cămară drăgălașă a lui Al ar fi avut o ferestruică, aceasta ar fi dat într-o curte de cărămidă și înspre un magazin cu articole de iarnă numit „Your Maine Snuggery". După Crăciun îmi cumpărasem de acolo un hanorac făcut de firma North Face. Un adevărat chilipir.

– Las-o naibii de uscătorie, bagă la cap ce ți-am spus. Acum întoarce-te – așa, bravo – și fă doi sau trei pași în față. Pași mici. De copil. Ca și cum ai vrea să găsești o treaptă cu lumina stinsă – cu grijă.

Am făcut ce mi-a cerut, simțindu-mă drept cel mai mare gogoman din lume.

Un pas… mi-am aplecat capul ca să nu mă lovesc de tavanul din aluminiu… al doilea pas… mai ghemuit puțin. Încă niște pași și o să fiu nevoit să mă pun în genunchi. Or, n-aveam nici cea mai mică intenție să fac așa ceva. Rugăminte a unui muribund sau nu.

– Al, asta-i o tâmpenie. În cazul în care nu vrei să-ți aduc o cutie cu cocktail de fructe sau vreun pachețel cu jeleu, n-am ce face a…

În acel moment mi s-a cufundat piciorul, așa cum se întâmplă când cobori niște trepte. Doar că piciorul meu era pe dușumeaua acoperită cu linoleumul cenușiu. Îl vedeam foarte bine.

– Așa. Bravo, a spus Al.

Nu mai era răgușit, cel puțin deocamdată; satisfacția îi înmuiase cuvintele.

– Ai găsit-o, prietene.

Ce am găsit? Ce anume se întâmpla? Cel mai probabil răspuns era puterea sugestiei, de vreme ce indiferent ce mi se părea că simt, îmi vedeam piciorul pe dușumeaua cămării. Doar că…

Știți cum, într-o zi cu mult soare, dacă închideți ochii puteți vedea o imagine remanentă a lucrului la care vă uitați înainte? Așa era acum. Când îmi priveam piciorul, îl vedeam pe dușumea. Dar când clipeam – o milisecundă înainte sau o milisecundă după ce închideam ochii, nu-mi dădeam seama când – îmi zăream piciorul pe o treaptă. Și nu în lumina slabă a

unui bec de șaizeci de waţi. Îl vedeam în lumina strălucitoare a soarelui.

Am înțepenit.

– Du-te, m-a îndemnat Al. N-o să pățești nimic, prietene. Du-te.

Îl cuprinse un acces crâncen de tuse și apoi spuse cu un soi de geamăt disperat:

– *Trebuie s-o faci*.

Și am făcut-o.

Dumnezeu să mă ajute, am făcut-o.

Capitolul 2

1

Am mai înaintat un pas și am mai coborât o treaptă. Ochii încă îmi mai spuneau că sunt tot pe dușumeaua cămării din bodega lui Al, însă acum stăteam drept, iar creștetul capului meu nu mai răzuia tavanul. Ceea ce, bineînțeles, era imposibil. Stomacul mi-a gâlgâit nefericit în semn de răspuns la confuzia mea senzorială și simțeam cum salata cu ou și plăcinta cu mere pe care le mâncasem se pregăteau să apese butonul de ejecție.

Din spate – dar parcă mai de la depărtare, ca și cum ar fi fost la cincisprezece, nu doar la doi metri distanță – l-am auzit pe Al:

– Închide ochii, prietene, e mai ușor așa.

Când i-am închis, tulburarea senzorială mi-a dispărut pe dată. Era ca atunci când te prostești și încerci să te uiți sașiu, iar apoi privești normal. Sau ca atunci când îți pui ochelarii speciali la un film tridimensional, mai degrabă. Mi-am mișcat piciorul drept și am mai coborât o treaptă. Căci despre trepte era vorba. Acum, că nu mai vedeam, trupul meu nu mai avea nici cea mai mică îndoială.

– Încă două și după aia poți să-i deschizi, a zis Al.

Îi auzeam glasul îndepărtându-se. Ca și cum ar fi fost în celălalt capăt al restaurantului, nu în pragul cămării.

Am coborât cu stângul. Am coborât cu dreptul și, dintr-odată, am simțit o explozie mică în cap, ca atunci când ești în avion și valoarea presiunii se modifică brusc. Căptușeala întunecată a pleoapelor a devenit roșie și simțeam o căldură pe piele. Razele soarelui. Nicio îndoială. Iar izul acela slab, sulfuros, devenise mai dens, urcând pe scara olfactivă de la valoarea de „abia perceput", la „al naibii de neplăcut". Nici în privința asta nu aveam nicio îndoială.

Am deschis ochii.

Nu mai eram în cămară. Nici măcar nu mai eram în bodega lui Al. Cu toate că nu exista nicio ușă care să dea din cămară în lumea de afară, eu *eram* acum afară. În curte. Dar nu mai era curtea de cărămidă pe care o știam și nu mai erau puncte de vânzare în jurul ei. Stăteam pe ciment spart și murdar.

Câteva recipiente mari din metal erau stivuite, unul peste celălalt, lângă zidul alb și gol unde ar fi trebuit să se afle magazinul Your Maine Snuggery. Erau sprijinite cumva și acoperite cu bucăți mari de pânză aspră de sac, de mărimea pânzelor de corăbii.

M-am întors să mă uit la trailerul mare și argintiu unde era bodega lui Al, dar acesta dispăruse.

2

Clădirea masivă a fabricii de țesături Worumbo se afla la locul ei și îmi puteam da seama că funcționează. Se auzeau bufniturile utilajelor de vopsire și de uscare, se auzea șaaa-ȘUUUUȘ-ul făcut de războaiele uriașe de țesut care odinioară ocupaseră tot etajul al doilea (văzusem fotografii cu mașinăriile astea operate de muncitoare îmbrăcate în salopete și cu basmale pe cap la expoziția Societății Istorice din Lisbon, din clădirea micuță de pe Main Street). Fum gri-albicios vălurea din cele trei coșuri care fuseseră dărâmate de o furtună prin anii optzeci.

Mă aflam în apropierea unei clădiri cubice, vopsite în verde – probabil uscătoria. Ocupa jumătate din curte și avea vreo șase metri înălțime. Coborâsem niște trepte ca să ajung aici, dar nu se vedeau trepte nicăieri. Nicio cale de întoarcere. M-a inundat panica.

– Jake? vocea lui Al ca de la mare depărtare părea a-mi ajunge la urechi printr-un act de magie acustică, precum ecourile dintr-un canion lung și îngust. Te întorci la fel cum ai plecat. Caută treptele cu piciorul.

Am ridicat piciorul stâng și apoi l-am pus jos. Am simțit o treaptă. Panica mi-a mai cedat.

– Haide, voce slabă, acționată parcă de propriul ecou. Uită-te puțin prin jur și după aia întoarce-te.

Am rămas nemișcat, ștergându-mi gura cu dosul palmei. Ochii voiau să-mi sară din orbite. Mi se făcuse pielea de găină pe scalp și de-a lungul coloanei.

Eram speriat – îngrozit, aproape – dar, în contrapondere, curiozitatea foarte puternică îmi ținea panica în frâu. Îmi vedeam umbra desenată clar pe ciment, ca decupată din pânză neagră. Vedeam petele de rugină de pe lanțul care separa

uscătoria de restul curții. Simțeam mirosul apelor reziduale, atât de tare că-mi lăcrimau ochii. Un inspector de mediu doar ce-ar fi adulmecat o dată mizeria asta și ar fi închis într-o secundă toată fabrica. Numai că... Nu cred că era vreun inspector de mediu prin apropiere. Nu eram nici măcar sigur că Agenția pentru Protecția Mediului fusese inventată. Știam unde mă aflu: Lisbon Falls, statul Maine, în inima districtului Androscoggin.

Întrebarea era *când* anume.

3

De lanț atârna o plăcuță pe care nu reușeam s-o citesc pentru că era cu spatele la mine. Am pornit spre ea, apoi m-am întors. Am închis ochii și am înaintat târșâit, amintindu-mi să fac pași mici, de copil. Când piciorul stâng s-a lovit de prima treaptă care ducea înapoi în cămara lui Al (așa speram din tot sufletul să fie), am scos o foaie împăturită de hârtie din buzunarul de la spate, o notă din partea exaltatului meu șef de Catedră: „Îți doresc o vară plăcută și nu uita că ești de serviciu în iulie." M-am întrebat într-o doară ce ar zice dacă Jake Epping anunță că anul viitor va preda un curs de șase săptămâni intitulat Literatura Călătoriilor în Timp. Am rupt o bucățică de hârtie, am mototolit-o și am aruncat-o pe prima treaptă a scării invizibile. Așa am marcat locul. După-amiaza era caldă și liniștită și nu credeam că o s-o ia vântul, dar, pentru mai multă siguranță, am pus peste ea o bucată de beton ca prespapier. A aterizat pe treaptă, dar a aterizat și pe bucățica de hârtie. Pentru că acolo nu era nicio treaptă. Mi-a zbârnâit în minte un fragment dintr-un cântec vechi:

Mai întâi e un munte, apoi nu e niciun munte, apoi iar este.

Uită-te un pic în jur, spusese Al, și am decis că asta o să fac. Mi-am închipuit că, dacă nu înnebunisem deja, probabil că nu mi se va întâmpla nimic rău în următoarele clipe. Adică în cazul în care nu voi vedea o paradă de elefanți roz sau un OZN deasupra magazinului John Crafts Auto. Tot încercam să-mi spun că *nu* e adevărat, că nu se putea să fie adevărat, dar nu reușeam să mă conving.

Și filosofii și psihologii se pot lansa în discuții lungi despre ce

anume este sau nu real, dar noi, cei cu vieţi obişnuite, ştim şi acceptăm textura lumii din jurul nostru. Era adevărat. Făcând abstracţie de tot restul, canalizarea puţea mult prea tare ca să fie o halucinaţie.

M-am îndreptat spre lanţul întins la nivelul şoldului şi am trecut pe dedesubt.

Pe partea cealaltă era o plăcuţă pe care scria cu vopsea neagră: TRECEREA INTERZISĂ PÂNĂ LA REPARAREA CONDUCTEI. M-am uitat în urmă, nu am văzut niciun indiciu că s-ar fi desfăşurat vreo reparaţie în imediata apropiere, am trecut de colţul uscătoriei şi aproape m-am împiedicat de bărbatul care stătea la soare. Nu că ar fi avut pe unde să se bronzeze. Purta un parpalac vechi şi negru care băltea în jurul lui ca o umbră murdară şi amorfă.

Cruste uscate de muci se întindeau pe ambele mâneci. Trupul din haină era scheletic. Părul de culoarea metalului atârna în şuviţe împuţite de-a lungul obrajilor jegoşi şi nebărbieriţi. Era un prototip al boschetarilor.

Dată spre ceafă, pălăria din fetru părea desprinsă dintr-un *film noir* din anii cincizeci, unde toate femeile au ţâţe mari, iar toţi bărbaţii vorbesc foarte repede cu ţigara înfiptă în colţul gurii. Şi, da, din panglica pălăriei ieşea un bilet galben, ca un permis de liberă trecere al unui reporter de demult. Probabil că o fi fost cândva galben strălucitor, dar acum era palid şi mânjit de degete murdare.

Când umbra mea îi atinse genunchii, Omul cu biletul galben se întoarse şi mă cercetă cu ochi spălăciţi.

– Cine pula mea eşti? mă întrebă; dar, de fapt, pronunţase: Ci-e pu-a mea e-şi?

Al nu-mi dăduse instrucţiuni detaliate despre maniera în care trebuia să răspund, aşa că am dat ceea ce mi se părea a fi cel mai sigur răspuns:

– Nu-i treaba ta.

– Să te fut, atunci.

– Bine, am zis. Suntem de acord.

– Îh?

– O zi bună îţi doresc.

Am pornit către poarta deschisă pe şina ei metalică. Dincolo de ea, la stânga, era o parcare care nu fusese niciodată acolo. Şi era plină de maşini, majoritatea ponosite şi cu caroseria

ondulată și îndoită, dar toate suficient de vechi pentru a deveni exponate de muzeu. Am văzut Buick-uri cu ferestre de aerisire și Ford-uri cu nasuri de pește-torpilă. *Sunt ale muncitorilor de la fabrică*, a fost gândul meu. *Muncitori adevărați care acum sunt acolo, înăuntru și sunt plătiți cu ora.*

– Am un bilet galben de la casa verde, a zis boschetarul pe un ton deopotrivă agresiv și tulburat. Așa că dă-mi un dolar că-i ziua plății duble.

I-am întins moneda de cincizeci de cenți. Și am răspuns, simțindu-mă ca un figurant care n-are de spus decât o replică:

– N-am un dolar, uite jumate.

Și îi dai banul, îmi spusese Al, dar n-a fost nevoie. Omul cu biletul galben mi l-a smuls din mână și l-a ținut în dreptul ochilor. O clipă am crezut că o să-l încerce cu dinții, însă doar a strâns pumnul cu degete lungi în jurul lui, făcându-l să dispară. Mă privi iarăși pieziș, cu trăsăturile strâmbate într-o mască aproape comică a neîncrederii.

– Cine ești? Ce cauți aici?

– Al naibii să fiu dacă știu, am spus și m-am dus la poartă.

Mă așteptam să mai latre niște întrebări în spatele meu, dar n-am auzit decât tăcere. Am ieșit din curte.

4

Cea mai nouă mașină din parcare era un Plymouth Fury, mi se pare de la jumătatea sau sfârșitul anilor cincizeci. Plăcuța de înmatriculare părea o rudă foarte bătrână a celei pe care o aveam la Subarul meu; soția mea făcuse o comandă specială și lângă număr fusese desenată funduliță roz a luptei împotriva cancerului de sân. Pe cea la care mă uitam acum scria de asemenea VACATIONLAND, însă era portocalie, nu albă. Ca în majoritatea statelor, și în Maine plăcuțele de înmatriculare au și cifre, și litere – plăcuța de pe mașina mea este 23383 IY – însă pe cea de pe Plymouthul alb cu roșu, aproape nou, scria doar 90-811. Fără litere.

Am atins portbagajul. Era cald de la soare. Era adevărat.

Traversează șinele și ai să ajungi la intersecția dintre Main și Lisbon. După aia, prietene, lumea îți aparține.

Nu treceau șine prin fața fabricii vechi – nu pe vremea mea – dar uită-le acum. Adevărate, solide, nu rămășițe. Lustruite,

sclipitoare. De undeva se auzea și pufăitul astmatic al unui tren adevărat. Când trecuse ultima oară vreun tren prin Lisbon Falls? Probabil că nu mai trecuse niciunul de când se închisese fabrica de țesături, iar cea de materiale de construcții, US Gypsum, căreia localnicii îi spuneau US Gyp'Em – funcționa zi și noapte.

Numai că funcționează zi și noapte acum, mi-am spus. *Pariez pe oricât că așa e. Și funcționează și fabrica. Pentru că nu mai suntem în al doilea deceniu al secolului douăzeci și unu.*

Am pornit din loc fără să-mi dau seama, ca un somnambul. Acum ajunsesem în colțul dintre Main Street și Route 196, cunoscută și sub numele de „Vechiul Drum Lewiston". Doar că acum nu era deloc vechi. Și peste intersecție, pe colțul opus… se află…

Se află standul Kennebec Fruit Company, nume mult prea pompos pentru un magazinaș care cochetează cu dispariția – sau cel puțin așa mi se pare mie – de vreo zece ani buni, de când predau la liceul din Lisbon. Incredibilul motiv pentru care încă mai trăiește, și unicul mijloc de subzistență este Moxie, cel mai neobișnuit suc pe care l-am băut vreodată. Proprietarul Fruit Company, un bătrânel blând pe nume Frank Anicetti, îmi spusese odată că populația lumii se împarte în mod natural (și, poate, și prin moștenire genetică) în două grupe: elita minoritară însă binecuvântată, care prețuia Moxie mai mult decât orice altă băutură… și toți ceilalți. Pe aceștia Frank îi numea „majoritatea handicapată".

Standul Kennebec Fruit Company din vremea mea era o boxă galben cu verde, cu vopseaua scorojită și aproape ștearsă, cu vitrina murdară și goală… doar dacă nu e cumva de vânzare pisica ce doarme acolo uneori. Acoperișul este teșit de zăpada prea multor ierni. Oferta dinăuntru este extrem de săracă și nu găsești decât câteva suveniruri Moxie: tricouri de un portocaliu aprins pe care scrie AM MOXIE!, pălării de culoare portocaliu aprins, almanahuri de colecție, semne din tinichea care *par* vintage, dar care probabil au fost fabricate anul trecut în China. Mare parte a anului locul este pustiu, iar rafturile goale… deși se poate întâmpla să mai găsești vreo napolitană sau vreo pungă cu chipsuri (asta în cazul în care îți plac cei cu sare și oțet). Răcitorul de sucuri e plin de Moxie. Răcitorul de bere e gol.

În fiecare iulie, Lisbon Falls găzduiește Festivalul Moxie din

statul Maine. Cu orchestre, artificii și o paradă în care apar – și mă jur că spun adevărul – care alegorice Moxie și regine ale frumuseții din localitate în costume de baie de culoarea Moxie, adică portocaliu atât de intens, că ți-ar putea arde retina. Maestrul de ceremonii se costumează întotdeauna în Doctorul Moxie, adică are halat alb, stetoscop și o bentiță din aceea caraghioasă cu o oglindă pe frunte. Acum doi ani Stella Langley, directoarea liceului, a fost maestru de ceremonii, experiență peste care nu cred că va trece prea curând.

Pe perioada festivalului, Kennebec Fruit Company revine la viață și dă semne de prosperitate, mai ales din cauza turiștilor năuci aflați pe drumul spre stațiunile din vestul statului Maine. Tot restul anului, însă, seamănă cu pielița de pe coaja unui fruct ce încă mai poartă vagul miros de Moxie – care mi-a amintit întotdeauna, poate pentru că aparțin „majorității handicapate", de Musterole, o soluție incredibil de puturoasă cu care mă fricționa mama pe gât și pe piept când eram răcit.

Din locul meu de pe Old Lewiston Road mă uitam la o afacere prosperă, aflată în floarea tinereții. Plăcuța de deasupra intrării (RĂCORIȚI-VĂ CU 7-UP deasupra, și BINE AȚI VENIT LA KENNEBEC FRUIT CO. dedesubt) îmi săgeta ochii, atât era de strălucitoare. Vopseaua proaspătă, acoperișul încă semeț în fața intemperiilor. Oameni intrau și ieșeau. Și în vitrină, în locul pisicii…

Portocale, pentru numele lui Dumnezeu. Kennebec Fruit Company a vândut odinioară fructe adevărate. Cine ar fi crezut?

Am început să traversez, dar m-am retras când o cursă interurbană a mugit către mine. Pe plăcuța cu traseul aflată deasupra parbrizului scria EXPRESUL LEWISTON. Când autobuzul a frânat înaintea trecerii peste calea ferată, am reușit să observ că aproape toți pasagerii aveau țigările aprinse. Trebuie că aerul dinăuntru semăna destul de mult cu atmosfera de pe Saturn.

După ce autobuzul și-a văzut de drum (lăsând în urmă-i parfum de motorină pe jumătate arsă ce se va combina cu duhoarea de râgâială de ouă stricate emanată de coșurile de la Worumbo), am traversat, întrebându-mă ce s-ar întâmpla dacă m-ar lovi o mașină. Aș dispărea în neființă cât ai clipi din ochi? M-aș trezi prăbușit pe podeaua din cămara lui Al? Probabil că nici una, nici alta. Probabil că aș muri aici, într-un trecut căruia

mulți oameni poate încă îi duc dorul. Pentru că au uitat cât de urât mirosea trecutul, de-aia le e dor de el.

Un puști stătea în fața standului Fruit Company, cu o gheată neagră sprijinită de peretele din lemn. Avea gulerul cămășii ridicat la ceafă, iar părul îi era pieptănat într-un stil pe care l-am recunoscut (din filmele vechi) ca fiind un „Elvis timpuriu". Spre deosebire de băieții din clasele mele, acesta nu-și etala nicio țăcălie, ba chiar nu avea nici măcar un fir de păr deasupra buzei sau pe bărbie. Și am înțeles că în lumea pe care o vizitam acum (pe care *speram* că o vizitam doar), ar fi fost dat afară din liceul Lisbon dacă ar fi apărut la ore cu un singur fir de păr facial. Ar fi fost exmatriculat numaidecât.

L-am salutat cu un semn al capului. James Dean răspunse tot cu un semn și zise:

– Hi-ho, Daddy-O.

Am intrat în magazin. Clopoțelul zdrăngăni argintiu deasupra ușii. În loc de miasma de praf și lemn putrezit, am simțit parfum de portocale, mere, cafea și aromă puternică de tutun. La dreapta mea era un rastel cu multe cărți de benzi desenate cu copertele franjurate – *Archie, Batman, Căpitanul Marvel, Omul din plastic, Povestiri din criptă.* Semnul scris de mână de deasupra lor ar fi putut provoca o criză de nervi unui împătimit al ebayului: COMICSURI 5¢ TREI LA 10¢ NOUĂ LA UN SFERT *ROG NU ATINGEȚI DACĂ NU INTENȚIONAȚI SĂ CUMPĂRAȚI.*

La stânga era un rastel cu ziare. N-am văzut niciun *New York Times*, în schimb erau ediții din *Portland Press Herald* și chiar una din *Boston Globe*.

Titlul de pe prima pagină din *Globe* răcnea cu litere mari, de tipar: DULLES SUGEREAZĂ CONCESII DACĂ CHINA ROȘIE RENUNȚĂ LA FORȚĂ ÎN FORMOSA. Datele de pe ambele ziare erau Marți, 9 septembrie, 1958.

5

Am luat exemplarul din *Globe*, care costa opt cenți, și m-am îndreptat spre barul de sucuri placat cu marmură, care nu exista în timpul meu. În spatele tejghelei stătea Frank Anicetti. Sigur el era, sigur, sigur, până la zulufii cărunți de deasupra urechilor care îi dădeau un aer distins. Doar că această variantă

a lui – îl voi numi Frank nr. 1 – nu era dolofan, ci slab, și purta ochelari bifocali cu rame pe șurub. Parcă era și un pic mai înalt. Simțindu-mă străin în propriul meu trup, m-am strecurat pe un scaun din fața barului.

Indică ziarul cu un semn din cap:

– Te saturi cu ăla sau să-ți aduc și ceva din frigider?

– Orice nu e Moxie și e rece, m-am auzit spunând.

Frank nr. 1 zâmbi la replica mea:

– N-avem așa ceva, fiule. Ce zici de o bere de ghimbir?

– Sună bine.

Și spuneam adevărul. Mi se uscase gâtul și mi se încinsese capul. Parcă făcusem febră.

– Cinci sau zece?

– Poftim?

– Bere de cinci sau de zece? repetă, cu un pronunțat accent de Maine: *be-ie*.

– Aha. Păi, cred că de zece.

– Păi, și eu cred că crezi bine.

A deschis un congelator de înghețată și a scos o cană, cam de mărimea unei carafe de limonadă, acoperită bine cu chiciură. A umplut-o de la un robinet și am simțit aroma intensă și bogată de bere de ghimbir. A îndepărtat spuma cu o lingură de lemn, a umplut-o iarăși până la vârf și a pus-o pe tejghea.

– Poftim. Cu ziarul face optșpe cenți. Plus TVA-ul.

I-am dat unul dintre dolarii vechi ai lui Al, iar Frank nr. 1 mi-a dat restul.

Am sorbit din spumă și am rămas uimit. Era… *sățioasă*. Nemaipomenit de gustoasă. Nu știu cum să exprim mai bine ce am simțit atunci. Această lume dispărută de cincizeci de ani mirosea mult mai rău decât mi-aș fi putut închipui vreodată, dar avea un gust al dracului de bun.

– Excelent, am exclamat.

– Ce zici? Mă bucur că-ți place. Nu ești de pe-aici, nu?

– Nu.

– Din alt stat?

– Din Wisconsin, am răspuns, fără să mint pe de-a-ntregul; până la unsprezece ani locuisem cu ai mei în Milwaukee, după care tata a început să predea engleza la University of Southern Maine. De atunci am tot colindat încolo și încoace prin tot statul.

– Ți-ai ales momentul potrivit, mi-a zis Anicetti. Că prețurile scad imediat ce pleacă majoritatea turiștilor de vară. Ce bei tu acum, de exemplu. După Ziua Muncii, o bere de zece cenți constă doar de două ori cinci cenți.

Am auzit glasul zglobiu al clopoțelului de la intrare, apoi scârțâitul prietenos al parchetului. Ultima dată când mă aventurasem în Kennebec Fruit, sperând să găsesc un tub de pastile de stomac (însă speranța îmi fusese înșelată), dușumeaua gemuse amarnic.

Un puști cam de șaptesprezece ani se strecură în spatele tejghelei. Avea părul negru tuns scurt, dar nu chiar milităreşte. Asemănarea cu cel care mă servise era evidentă şi mi-am dat seama că acesta era Frank Anicetti al meu.

Tipul care îmi curățase gulerul de spumă de la cana cu bere era tatăl lui.

Frank nr. 2 nu m-a învrednicit nici măcar cu o privire; pentru el eram doar un client ca oricare altul.

– Titus a urcat camionul pe elevator, îi spuse tatălui său, şi zice că o să fie gata cam pe la cinci.

– E bine, se declară mulțumit Anicetti Senior şi îşi aprinse o țigară.

Abia acum am văzut că pe tejgheaua din marmură a barului erau aliniate o mulțime de scrumiere micuțe, din ceramică, inscripționate cu GUSTUL EXTREM DE BUN AL ȚIGARETELOR WINSTON. Se uită iarăşi la mine şi mă întrebă:

– Vrei şi o cupă de vanilie? Din partea casei. Ne place să ne purtăm frumos cu turiştii, mai ales când vin mai târziu.

– Mulțumesc, dar mi-e de ajuns.

Şi chiar aşa era. Credeam că o să-mi explodeze capul de la atâta dulce. În plus, berea era şi foarte tare. Parcă beam espresso acidulat.

Puştiul mi-a aruncat un zâmbet la fel de dulce ca lichidul din cana mea înghețată – nici urmă de disprețul amuzat pe care l-am simțit venind dinspre aspirantul la numele de Elvis de afară.

– Am citit o poveste la şcoală, a zis el, cu nişte localnici care îi mănâncă pe turiştii care vin după ce se termină sezonul.

– Frankie, e foarte urât să spui chestia asta de față cu un client, a zis domnul Anicetti, surâzând.

– Nicio problemă, am spus. Şi eu am predat povestea asta. E

de Shirley Jackson, nu? „Oamenii verii”.

– Asta e, confirmă Frank. N-am prea înțeles-o, dar mi-a plăcut.

Am mai luat o înghițitură din bere și, când am lăsat cana din mână pe tejgheaua marmorată cu un gest plin de satisfacție, nu am fost deloc uimit să văd că era aproape goală. *Aș putea să devin dependent de chestia asta*, mi-am spus. *Nici nu se compară cu Moxie.*

Anicetti cel bătrân suflă un norișor de fum înspre tavanul unde ventilatorul cu palete îl destrămă în firișoare albăstrii.

– Sunteți profesor în Wisconsin, domnule…?

– Epping, m-am prezentat eu.

Fusesem luat prin surprindere, așa că nici nu m-am gândit să-i dau un nume fals.

– Da. Dar acum sunt într-un an de studiu.

– Înseamnă că și-a luat liber, a zis Frank.

– Știu ce înseamnă, s-a rățoit Anicetti, încercând să pară iritat, dar fără să-i iasă.

Mi-am dat seama că îi plac pe cei doi la fel de mult cât îmi plăcea berea de ghimbir. Îmi plăcea chiar și huliganul adolescent de afară, fie și pentru că habar nu avea că devenise un clișeu. Plutea în aer un sentiment de siguranță, o senzație de… nu știu… de predestinare. Desigur că nu era așa în realitate, căci și lumea aceasta era tot atât de periculoasă ca oricare alta, însă eu personal știam un lucru pe care, până în după-amiaza aceea, îl crezusem a fi doar apanajul lui Dumnezeu: știam că tânărul acesta surâzător, căruia îi plăcea povestea scrisă de Shirley Jackson (chiar dacă „n-a prea înțeles-o”) va supraviețui acestei zile și încă cincizeci de ani de acum înainte. N-o să moară în vreun accident de mașină, n-o să facă infarct și nici cancer pulmonar din cauză că inspira fumul de la țigările tatălui său. Pe Frank Anicetti îl aștepta o viață lungă.

M-am uitat la ceasul de pe perete (ÎNCEPE-ȚI ZIUA CU UN ZÂMBET, spunea chipul desenat pe el, BEA-ȚI CAFEAUA SĂ PRINZI INIMĂ). 12:22. Ora nu-mi spunea nimic, dar m-am prefăcut mirat. Mi-am terminat *be-ia* și m-am ridicat de pe scaun.

– Trebuie să plec, ca să nu întârzii la întâlnirea cu prietenii în Castle Rock.

– Mergi ușurel pe Route 117, m-a sfătuit Anicetti. Șoseaua aia

e o *cu-u-rrvă*.

De ani de zile nu mai auzisem un accent atât de pronunțat. Și, brusc, mi-am dat seama că toate mi se întâmplă aievea. Că nu visez. Abia mi-am înfrânat hohotele de râs.

– Așa am să fac, am spus. Mulțumesc. Și, băiete? Povestea aia scrisă de Shirley Jackson.

– Da, domnule?

Încă *domnule*. Fără niciun strop de sarcasm. Mi-am zis că anul 1958 a fost unul destul de bun. Dacă lăsam la o parte duhoarea de la fabrică și fumul de la țigări.

– Nu-i nimic de înțeles.

– Nu? Păi, domnul Marchant zice altceva.

– Cu tot respectul pentru domnul Marchant, să-i spui că Jack Epping zice că uneori un trabuc nu e nimic altceva decât fum, iar o poveste nu-i nimic altceva decât o poveste.

Izbucni în râs:

– O să-i spun! Mâine dimineață, la ora a treia!

– Bravo.

I-am făcut un semn din cap tatălui său, dorind să-i pot mărturisi că, datorită sucului Moxie (pe care nu-l vindea… deocamdată), afacerea lui va rămâne la colțul dintre Main Street și Old Lewiston Road încă multă vreme după ce el nu va mai fi.

– Mulțumesc pentru berea de ghimbir.

– Te aștept oricând, fiule. Mă gândesc să ieftinesc toată marfa.

– La două de cinci cenți?

Gura i se întinse până la urechi. Zâmbetul, ca și cel al fiului său, îi era voios și deschis.

– Acum te joci cu focul.

Clopoțelul anunță iarăși deschiderea ușii. Intrară trei doamne. În rochii lungi până la mijlocul gambei. Și cu pălării! Două dintre ele aveau și voalete albe.

Au început să cotrobăiască prin coșurile mari cu fructe, căutând perfecțiunea.

Mă îndepărtasem de bar când un gând m-a întors din drum:

– Îmi puteți spune ce este casa verde?

Tatăl și fiul schimbară o privire amuzată, care mi-a adus aminte de un banc vechi. Un turist din Chicago la volanul unei mașini sport luxoase se oprește în fața unei ferme, undeva la țară. Un fermier bătrân stă pe prispă și pufăie dintr-o pipă

făcută dintr-un cocean de porumb. Turistul se apleacă pe geamul Jaguarului și întreabă: „Spune-mi, bătrâne, cum ajung la East Machias?" Fermierul mai trage câteva fumuri din pipă, apoi răspunde: „Nu te mișca din loc."

– Chiar că nu ești de pe-aici, a zis Frank.

Accentul lui nu era chiar atât de pronunțat ca al tatălui său. *Probabil că se uită mai mult la televizor*, mi-am spus. *Televizorul este recunoscut pentru spălarea dialectelor.*

– Păi, nu sunt.

– Ciudat, pen'că mi s-a părut că simt un accent din nord.

– Nu. E dialectul yooper, l-am contrazis.

Dar – zdrang! – dialectul yooper se vorbește în Michigan, nu în Wisconsin.

Din fericire, niciunul nu și-a dat seama. Ba, tânărul Frank chiar s-a întors cu spatele la mine și s-a apucat să spele vasele. Cu mâna!

– Casa verde e magazinul cu băuturi, a spus Anicetti. Imediat peste drum, în caz că vrei să-ți iei o sticlă de ceva.

– Cred că mi-a ajuns berea de ghimbir, i-am răspuns. Mă întrebam, doar. O zi bună.

– Și ție, prietene. Să mai vii pe la noi.

Trecând pe lângă cele trei femei care examinau fructele, am murmurat:

– Doamnelor.

Și mi-am dorit să am și o pălărie pe care s-o ridic în semn de salut. Poate chiar una din fetru.

Asemenea celor pe care le vezi în filmele vechi.

6

Mardeiașul aspirant își părăsise postul și mi-a trecut prin minte, o clipă doar, să merg mai departe pe Main Street, să văd ce altceva se schimbase.

Dar n-avea niciun rost să-mi forțez norocul. Dacă avea cineva vreo problemă cu hainele mele? Mi se părea că pantalonii și sacoul sport erau acceptabile, dar puteam fi sigur de asta? Și mai era și părul lung până la guler. În era mea ar fi fost în regulă pentru un profesor de liceu – chiar și pentru unul mai conservator – însă ar fi putut să atragă priviri într-o perioadă când rasul cefei făcea parte din serviciile obligatorii ale

frizerului, iar favoriții se asortau cu atitudinea de rocker, ca a aceluia care îmi spusese „Daddy-O". Sigur că aș fi putut să spun că sunt turist, că toți bărbații din Wisconsin purtau părul puțin mai lung, că așa era moda. Dar și părul, și hainele – senzația că ies în evidență ca un extraterestru într-o deghizare umană imperfectă – nu erau decât o parte din ce simțeam.

Adevărul e că eram de-a dreptul îngrozit. Nu pe cale de a-mi pierde mințile.

Cred că o minte omenească bine adaptată poate absorbi multe ciudățenii înainte de a-și da duhul. Însă, da, eram îngrozit. Mă tot gândeam la cucoanele cu pălării și rochii lungi, cucoane care s-ar fi rușinat la maxim dacă li s-ar fi văzut chiar și o bucățică din breteaua sutienului. Și mă mai gândeam și la gustul berii de ghimbir. La cât de *sățios* mi se păruse.

Chiar peste drum am văzut o clădire modestă, pe a cărei firmă atârnată deasupra vitrinei micuțe scria cu litere în relief MAGAZINUL DE BĂUTURI AL STATULUI MAINE. Și, da, fațada era vopsită în verde deschis. L-am zărit înăuntru pe amicul meu de lângă uscătorie. Parpalacul negru îi atârna pe oasele ca niște umerașe; își scosese pălăria, iar părul îi era vâlvoi, aidoma unui biet personaj de desen animat, care își vâră Degetul A în Priza Electrică B.

Îi vorbea vânzătorului cu ambele mâini și mi s-a părut că deslușesc prețiosul bilet galben într-una din ele. Eram aproape convins și că în cealaltă ținea moneda lui Al Templeton. Vânzătorul, îmbrăcat cu un halat alb, destul de asemănător cu cel al Doctorului Moxie din parada anuală, nu părea absolut deloc impresionat.

M-am dus la intersecție, am așteptat să treacă mașinile și am traversat Old Lewiston Road înapoi la trotuarul de lângă fabrica Worumbo. Doi bărbați, fumând și râzând, au traversat curtea împingând un cărucior cu baloți de stofă.

M-am întrebat dacă au cumva habar cât de mult le dăunează la mațe fumul și poluarea de la fabrică. Dar, nu. Nu cred că știau. Probabil că, pe undeva, acesta era un noroc; deși dezbaterea acestei probleme ar fi fost, mai degrabă, atributul unui filosof, iar nu al unui tip care își câștigă pâinea expunând adolescenți de șaisprezece ani minunilor lui Shakespeare, Steinbeck și Shirley Jackson.

După ce au intrat în fabrică prin fălcile din metal ruginit ale

porții înalte cât trei etaje, m-am îndreptat spre lanțul cu semnul TRECEREA INTERZISĂ. Îmi tot spuneam că nu trebuie să merg prea repede, că nu trebuie să mă uit în toate părțile – că nu trebuie să fac niciun gest care ar putea atrage atenția – dar mi-era tare greu. Acum, că eram aproape de locul pe unde ieșisem, impulsul de a alerga era aproape de neînfrânt. Mi se uscase gura, iar berea de ghimbir îmi bolborosea în stomac. Dacă nu puteam să mă întorc? Dacă dispăruse semnul pe care l-am pus? Dacă semnul încă mai era acolo, dar dispăruseră treptele?

Ușor, mi-am zis. *Ușurel.*

N-am putut să mă abțin să nu mai arunc o ultimă privire în jur, înainte să trec pe sub lanț. Curtea era pustie. Din depărtare se auzea pufăitul locomotivei Diesel, așa cum se aud sunetele în somn, aducându-mi în minte alt vers dintr-un cântec: „Tristeți de tren jelind moartea drumului de fier".

Cu inima zvâcnind puternic în gât, am trecut de latura uscătoriei. Ghemotocul de hârtie cu bucata de ciment deasupra erau acolo unde le lăsasem; toate bune până aici. Le-am lovit ușor cu piciorul, murmurând: *Te rog, Doamne, fă să fie bine, te rog, Doamne, ajută-mă să mă întorc*.

Am lovit cu vârful pantofului bucata de ciment – am văzut-o cum se rostogolește, dar și cum este oprită de treaptă. Cele două lucruri se excludeau reciproc și, totuși, le-am văzut pe amândouă petrecându-se. Am mai aruncat o privire în jur, chiar dacă nu mă putea vedea nimeni pe această alee îngustă, decât dacă ar fi fost cineva care să treacă pe la un cap sau altul al ei. Însă nu era absolut nimeni.

Am urcat o treaptă. Piciorul meu o simțea, chiar dacă ochii îmi explicau că încă mă mai aflu pe asfaltul crăpat al curții. Berea mi-a mai făcut un salt mortal în stomac. Am închis ochii și parcă m-am simțit un pic mai bine. A doua treaptă. Apoi a treia. Deloc înalte, treptele astea. După ce am urcat-o pe a patra, ceafa mea nu a mai simțit fierbințeala verii, iar întunericul din spatele pleoapelor a devenit mai adânc. Am încercat s-o urc și pe a cincea, doar că nu exista o a cincea treaptă. În loc de asta, am dat cu capul de tavanul scund al cămării. O mână m-a prins de braț și aproape că am scos un țipăt de spaimă.

– Liniștește-te, mi-a spus Al. Liniștește-te, Jack. Te-ai întors.

7

A vrut să-mi facă o cafea, dar am clătinat din cap. Încă îmi mai bolborosea stomacul. Și-a turnat o ceașcă pentru el și ne-am întors în separeul din care începuse această călătorie nebunească. În mijlocul mesei erau puse la grămadă cheile mele, portofelul, telefonul și banii. Al s-a așezat cu un icnet de durere, dar și de ușurare. Părea mai puțin tras la față și mult mai relaxat.

– Așa deci, mi-a spus. Te-ai dus și te-ai întors. Ce părere ai?

– Al, nu știu ce părere am. Mă simt zguduit până-n străfunduri. Ai descoperit chestia asta din întâmplare?

– Absolut. La mai puțin de o lună după ce am venit în oraș. Nici nu-mi spălasem încă pantofii de noroiul de pe Pine Street. De fapt, prima dată, am *căzut* pe treptele alea, așa cum a căzut Alice prin vizuina de iepure. Am zis că am înnebunit, îți dai seama.

Îmi puteam da seama. Măcar pe mine mă pregătise puțin, chiar dacă nu cine știe ce. Dar, pe bune, există vreo metodă adecvată prin care să te pregătești pentru o călătorie în timp?

– Cât timp am lipsit?

– Două minute. Ți-am zis că mereu durează doar două minute. Indiferent cât lipsești.

Tuși, scuipă într-un teanc proaspăt de șervețele, le împături și le puse înapoi în buzunar.

– Și când ai coborât acolo, era ora 11:58 în dimineața zilei de nouă septembrie, 1958. Fiecare călătorie este prima călătorie. Unde te-ai dus?

– La Kennebec Fruit. Am băut o bere de ghimbir. Fantastică!

– Mda, acolo toate au un gust mai bun. Cred că au mai puțini conservanți, sau cam așa ceva.

– Îl știi pe Frank Anicetti? L-am văzut. E un puști de șaptesprezece ani.

Cumva, în ciuda tuturor lucrurilor care se petreceau, mă așteptam ca Al să izbucnească în râs, însă el trată subiectul ca și cum ar fi fost de la sine înțeles.

– Sigur, m-am întâlnit cu Frank de multe ori. Doar că el se întâlnește cu mine o singură dată – adică, acolo, în trecut. Pentru Frank fiecare dată este prima dată. Intră în magazin, așa-i? De la Chevron. Și-i spune lui taică-său: „Titus a urcat

camionul pe elevator. Zice că o să fie gata cam pe la cinci." Am auzit replica asta de cel puțin cincizeci de ori. Dar nu intru în magazinul lor de fiecare dată când mă duc acolo. Însă atunci când o fac, îl aud spunând exact aceleași cuvinte. Și mai sunt și cucoanele care intră să-și aleagă niște fructe. Doamna Symonds și prietenele ei. E ca și cum vezi același film iar și iar.

– Fiecare dată este prima dată, am rostit rar, cu pauze lungi între cuvinte, încercând să le prind sensul.

– Așa e.

– Și fiecare om cu care te întâlnești te întâlnește pentru prima dată, indiferent de câte ori v-ați mai văzut înainte.

– Așa e.

– Aș putea să mă întorc și să port aceeași conversație cu Frank și cu tatăl lui și ei să nu aibă habar de chestia asta.

– Ai înțeles. Sau ai putea să schimbi ceva – să comanzi o banana split, în loc de o bere de ghimbir, să zicem – iar restul discuției o să ia altă direcție. Singurul care pare să aibă ceva idee despre ce se petrece este Omul cu biletul galben, iar el e atât de beat că nu cred că e conștient de asta. În cazul în care am dreptate și chiar intuiește ceva. Și dacă așa stau lucrurile, asta poate că se întâmplă pentru că stă lângă vizuina de iepure. Sau ce, Doamne iartă-mă, o mai fi chestia aia. Poate că emană un soi de câmp energetic. Și el…

Tusea l-a încovoiat și l-a împiedicat să continue. Era dureros să-l privesc cum se cutremură, apăsându-și pieptul, nedorind să-mi arate cât de rău se simțea, cum îl sfâșia pe dinăuntru. *Nu se poate să continue așa*, mi-am zis. *E musai să se interneze în spital. N-o mai duce nici o săptămână.* Și nu din cauza asta mă chemase? Pentru că trebuia să împărtășească cuiva secretul ăsta incredibil, înainte ca boala să-i pecetluiască buzele pe vecie?

– Am crezut că o să fiu în stare să-ți spun totul în după-amiaza asta, dar nu pot, mi-a spus Al când l-a mai lăsat tusea. Trebuie să mă duc acasă, să-mi iau medicamentele și să mă întind. N-am luat niciodată ceva mai tare ca aspirina și tâmpenia asta de Oxy mă adoarme pe loc. O să dorm cam șase ore și după aia o să mă simt nițel mai bine. Nițel mai în putere. Poți să treci pe la mine pe la nouă jumate?

– Aș trece dacă aș ști unde stai.

– Într-o căsuță mică pe Vining Street. La numărul nouăspe. O

recunoşti după piticul de grădină de lângă terasă. N-ai cum să nu-l vezi. Are un steag.

– Dar despre ce mai trebuie să vorbim, Al? Adică… mi-ai *arătat*. Acum te cred.

Şi chiar îl credeam… dar câtă vreme? Deja scurta mea vizită în anul 1958 începuse să capete senzaţia aceea de imaterial din care sunt croite visele. Doar câteva ore să mai treacă (sau câteva zile) şi probabil că voi fi în stare să mă conving că totul nu fusese nimic altceva decât un vis.

– Avem multe de vorbit, prietene. O să vii?

Nu a mai repetat chestia cu *rugămintea unui muribund*, dar i-am citit-o în priviri.

– Bine. Vrei să te duc acasă?

O scânteie i s-a aprins în ochi.

– Am camioneta afară şi pot să mă duc singur. Nu-s decât cinci străzi.

– Sigur că poţi, am răspuns, sperând că par mai convins decât mă simţeam.

M-am ridicat şi am început să-mi îndes lucrurile prin buzunare. Am nimerit peste teancul de bancnote pe care mi le dăduse şi l-am scos. Acum pricepusem schimbările de pe hârtia de cinci dolari. Probabil că şi celelalte erau un pic diferite de cele din zilele noastre.

I-am întins bancnotele, dar Al a clătinat din cap.

– Nu, ţine-le. Am o mulţime.

Le-am pus pe masă.

– Dacă de fiecare dată e prima dată, atunci cum de mai ai banii pe care-i aduci de dincolo? Cum de nu se şterg când te duci iar?

– Habar nu am, prietene. Ţi-am zis că sunt multe chestii pe care nu le pricep. M-am prins de nişte reguli care există, dar nu de prea multe.

Un surâs slab, dar amuzat îi luminã chipul.

– Tu ai adus berea de ghimbir, nu? Încă îţi mai bolboroseşte în burtă, nu-i aşa?

Chiar aşa era.

– Păi, asta e. Ne vedem diseară, Jake. O să fiu mai odihnit şi o să vorbim pe îndelete.

– O ultimă întrebare.

Mă invită să vorbesc cu un gest al mâinii. Atunci am observat

că avea unghiile crăpate şi galbene, deşi, de obicei, şi le îngrijea cu meticulozitate. Alt semn rău. Nu tot atât de elocvent ca pierderea celor cincisprezece kilograme, dar rău.

Tatăl meu spunea că îţi poţi da seama de starea de sănătate a unui om doar uitându-te la unghiile lui.

– Celebrul tău burger Dodoloţ.

– Ce-i cu el?

Dar un zâmbet şmecheresc începuse să-i încolţească pe la colţurile gurii.

– Îl vinzi ieftin pentru că îl cumperi ieftin, nu-i aşa?

– Antricot tocat de vită de la Red & White, mi-a răspuns. Cincizeci şi patru de cenţi sfertul de kilogram. Cumpăr în fiecare săptămână. Mă rog, cumpăram în fiecare săptămână până la ultima aventură care m-a dus departe de oraş. De la domnul Warren, măcelarul. Dacă-i cer două kile jumate de carne tocată, îmi zice „Vineeee!" Dacă-i cer trei, trei şi jumătate, îmi spune: „Lasă-mă un pic ca să-ţi toc carne proaspătă. Ai o reuniune de familie?"

– Mereu acelaşi lucru.

– Da.

– Pentru că mereu e prima oară.

– Corect. Dacă te gândeşti mai bine e cam ca povestea din Biblie cu pâinile şi cu peştii. Cumpăr acelaşi antricot săptămână după săptămână. Am hrănit sute, mii de oameni cu el, în ciuda zvonurilor alea tâmpite cu carnea de pisică. Şi mereu se înnoieşte.

– Cumperi aceeaşi carne iar şi iar, încercam să pricep eu.

– Aceeaşi carne, aceeaşi zi, acelaşi măcelar. Care zice mereu aceleaşi lucruri, dacă eu nu spun altceva. Îţi mărturisesc cinstit, prietene, că uneori mi-a trecut prin cap să mă duc la el şi să-i zic „Ce faci, domnu' Warren, ticălos bătrân şi chel? Ai mai fututvreo găină în ultima vreme?" Că n-o să-şi amintească niciodată. Dar n-am făcut-o. Că e un om cumsecade. Majoritatea celor pe care i-am întâlnit acolo sunt oameni cumsecade.

Tonul îi devenise melancolic.

– Nu pricep cum poţi să cumperi carne acolo… să o serveşti aici… şi, după aia, s-o cumperi din nou.

– Bun venit în lumea mea, prietene. Nici nu-ţi dai seama cât de mult mă bucur că încă mai eşti aici – că nu m-ai lăsat de izbelişte. În fond, nici nu trebuia să-mi răspunzi când te-am

sunat la școală.

O parte din mine chiar își dorea să nu-i fi răspuns, dar nu i-am mărturisit. Probabil că nici nu trebuia s-o fac. Era bolnav, nu orb.

– Vino diseară la mine. O să-ți spun ce am în minte și tu o să faci ce crezi că e mai bine. Dar trebuie să te hotărăști repede, că nu prea mai e timp. Ironic, nu, dacă te gândești la locul unde duc treptele invizibile din cămară?

Mai rar ca oricând, am repetat:

– Fiecare… dată… este… prima… dată.

Surâse din nou:

– Hai, că partea asta ai înțeles-o. Ne vedem diseară, bine? Vining Street, nouășpe. Uită-te după piticul cu steag.

8

Am plecat de la bodega lui Al pe la trei și jumătate. Cele șase ore până la nouă și jumătate nu au fost tot atât de bizare ca vizita mea în Lisbon Falls din urmă cu cincizeci și trei de ani, dar pe aproape. Parcă timpul se grăbea, dar se și târa cu mers de melc totodată. M-am dus la casa pe care o aveam în Sabattus (pe cea din Falls o vândusem împreună cu Christy și împărțiserăm câștigul când dizolvasem corporația noastră maritală). M-am gândit să trag un pui de somn, dar bineînțeles că nu am putut să adorm. După ce am stat țeapăn în pat vreo douăzeci de minute, cu ochii lipiți de tavan, m-am dus la baie să fac pipi. Pe când mă uitam la urina care împroșca vasul de toaletă, mi-am zis: *Asta-i bere procesată din 1958*. Dar în același timp mă gândeam că toată povestea era complet ridicolă. Trebuie că Al mă hipnotizase cumva.

Făcuse el o șmecherie, înțelegi?

Am încercat să termin de corectat lucrările și nu m-am mirat câtuși de puțin când am văzut că nu sunt în stare. Unde era înspăimântătorul condei roșu al domnului Epping? Ce comentarii critice să fac? Ce glumă bună! Nici măcar nu eram în stare să leg cuvintele între ele. Așa că am dat drumul la „tub” (cuvânt revenit la modă din slangul anilor cincizeci; televizoarele de acum nu mai aveau tuburi) și am zapat o vreme printre canale. Pe TMC am dat peste un film vechi care se chema *Dragstrip Girl*. M-am pomenit că mă uit atât de concentrat la

mașini vechi și la adolescenți măcinați de angoase, că m-a luat durerea de cap. L-am închis. Mi-am făcut ceva de mâncare, dar n-am fost capabil să înghit niciun dumicat, deși îmi era foame. Am stat la masă și m-am uitat la mâncarea neatinsă din farfurie și m-am gândit la Al Templeton care a servit iar și iar, an după an, aceleași două sau trei kilograme de hamburgeri.

La fel ca minunea cu pâinile și peștii. Și ce dacă din cauza prețurilor mici apăruseră zvonuri cum că ar fi fost vorba de carne de pisică sau de câine? Având în vedere cât dădea pe carne, fără doar și poate că avea un profit uriaș la fiecare burger Dodoloț pe care-l vindea.

Când mi-am dat seama că mă învârteam de colo-acolo prin bucătărie – incapabil să dorm, incapabil să citesc, incapabil să mă uit la televizor, cu o cină delicioasă aruncată la gunoi – m-am urcat în mașină și m-am întors în oraș.

Se făcuse șapte fără un sfert și pe Main Street se eliberaseră o mulțime de locuri de parcare. Am oprit vizavi de Kennebec Fruit și am rămas în mașină, privind fix relicva cu vopseaua scorojită care fusese odinioară o afacere prosperă a acestui orășel de provincie. Magazinul era închis, în așteptarea bombei de demolare. Unicul semn că ar mai fi avut ceva viață în el erau cele câteva afișe Moxie vechi din vitrinele pline de praf (BEȚI MOXIE PENTRU SĂNĂTATEA DUMNEAVOSTRĂ! ne sfătuia cel mai mare), galbene și teribil de mâncate de timp.

Umbra lui se întindea peste stradă, aproape atingându-mi mașina. La dreapta, pe locul unde fusese magazinul cu băuturi, era acum o clădire ferchezuită din cărămidă unde se afla o sucursală a băncii Key. Și, în fond, cine mai avea acum nevoie de o vitrină verde când puteai să intri – țop! – în orice băcănie din stat și să ieși – țop, țop! – cu un sfert de whisky sau cu un litru de lichior de cafea? Și nu ambalate într-o pungă subțirică din hârtie; în aceste vremuri moderne folosim plastic, băiete. Te ține o mie de ani. Și, că tot veni vorba de băcănii, nici măcar n-am auzit de vreuna care să se cheme Red & White. Dacă voiai să-ți cumperi de-ale gurii în Lisbon Falls, te duceai frumușel la IGA, un cvartal mai jos de Route 196. Chiar vizavi de gara veche. Care era acum o combinație de magazin de tricouri și salon de tatuaje.

Și tot atunci, cumva, trecutul mi-a părut foarte aproape – poate doar din cauza aurului roșu al amurgului de vară, despre

care am crezut mereu că ar avea ceva de-a face cu supranaturalul. De parcă anul 1958 era chiar atunci și acolo, doar că ușor mascat sub membrana subțire a anilor trecuți. Și în cazul în care nu-mi închipuisem toate cele petrecute în după-amiaza aceea, bineînțeles.

Vrea să fac ceva. Ceva ce ar fi făcut el însuși, dar l-a împiedicat cancerul. Mi-a zis că s-a întors și a rămas patru ani acolo (cel puțin, așa înțelesesem eu), *dar patru ani nu sunt suficienți.*

Voiam eu să cobor iarăși treptele acelea și să stau acolo patru ani, poate chiar mai mulți? Să mă mut acolo la propriu? Și să mă întorc după numai două minute… la patruzeci de ani, cu fire cărunte în păr? Nu mă puteam vedea făcând toate astea, dar, în primul și în primul rând, nici nu-mi puteam imagina ce anume descoperise Al în locul acela, ce anume era atât de important. Singura mea certitudine era că nimeni nu-mi poate cere să renunț la patru, sau la șase, sau la opt ani din viața mea. Nici măcar un om aflat pe patul de moarte.

Mai aveam vreo două ore până să mă duc la Al. Așa că m-am hotărât să mă întorc acasă, să-mi pregătesc iarăși ceva de mâncare, dar, de această dată, să mă forțez să mănânc. După aceea, să mai încerc să termin de corectat lucrările. Se prea poate să fiu unul dintre cei foarte puținii norocoși care au călătorit vreodată în timp – de fapt, s-ar putea ca Al și cu mine să fim singurii care am făcut vreodată așa ceva – dar tot trebuia să închei mediile elevilor mei din grupa de poezie.

Pe drumul spre oraș nu dădusem drumul la radioul din mașină, dar acum m-am gândit să-l deschid. Ca și televizorul, este programat de un computer acționat de sateliții care se rotesc în jurul pământului, la o înălțime de treizeci și două de mii de kilometri, chestie care, fără doar și poate, l-ar fi lăsat cu gura căscată (chiar dacă n-ar fi crezut nicio iotă) pe adolescentul Frank Anicetti pe care îl întâlnisem mai devreme. Am dat de postul Sixties on Six, unde Danny & the Juniors făceau exerciții de înviorare pe cântecul „Rock and Roll Is Here to Stay" – trei sau patru voci armonice și insistente și un pian cu veleități de ciocan pneumatic. A urmat Little Richard care urla „Lucille" din toți rărunchii, apoi Ernie K-Doe, mai mult sau mai puțin gemând „Mother-in-Law": *Crede că sfatul ei ne-ajută, dar soluția ar fi să ne lase-n pace.*

Și toate cântecele acestea mi s-au părut proaspete și dulci ca

portocalele pe care le cumpăraseră doamna Symonds și prietenele ei.

Mi s-au părut *noi*.

Voiam, oare, să-mi petrec niște ani în trecut? Nu. Dar *voiam* să mă întorc acolo. Fie și numai pentru a-l asculta pe Little Richard în vremea când se afla în fruntea clasamentelor de muzică pop. Sau să mă urc într-un avion al companiei Trans World fără să mai fiu obligat să-mi scot pantofii, să mă supun unei scanări corporale și să trec prin detectorul de metale.

Și voiam să mai beau o bere de ghimbir.

Capitolul 3

1

Piticul de grădină chiar avea un steag, dar nu unul american. Nu era nici măcar steagul statului Maine, cu celebrul elan pe el. Acesta avea o dungă albastră verticală și două dungi groase orizontale, cea de sus albă, iar cea de jos roșie. Mai avea și o singură stea. L-am mângâiat pe pitic pe pălăria lui țuguiată și am urcat treptele căsuței lui Al de pe Vining Street, amintindu-mi de cântecul nostim al lui Ray Wylie Hubbard: „Screw You, We're From Texas".

Ușa s-a deschis înainte să apuc să ating soneria. Al își pusese un halat peste pijama, iar părul, alb acum, îi stătea ridicat în vârful capului – cea mai reușită pieptănătură realizată la coaforul somnului pe care o văzusem vreodată. Dar era evident că și analgezicele și odihna îl ajutaseră cât de cât. Încă părea bolnav, dar ridurile din jurul gurii nu mai erau atât de adânci, iar pasul i-a fost mai sigur când m-a condus prin holișor înspre living. Nici nu se mai ținea de subsuoara dreaptă ca să nu se dezmembreze.

– Acum parcă mai semăn cu mine, ce zici? m-a întrebat cu vocea nisipoasă pe când se așeza în fotoliul din fața televizorului.

Doar că nu s-a așezat la propriu, ci, mai degrabă, s-a poziționat cumva și apoi s-a prăbușit.

– Așa e. Ce ți-au spus doctorii?

– Cel din Portland mi-a zis că n-am nicio șansă, nici dacă fac chimioterapie și radiații. La fel mi-a spus și doctorul din Dallas. În 1962. E plăcut să știi că anumite lucruri rămân neschimbate, ce crezi?

Am deschis gura și am închis-o la loc. Uneori nu este nimic de spus. Uneori ești, pur și simplu, năucit.

– N-are niciun rost să o iau pe ocolite, a continuat Al. Știu că oamenii se simt stânjeniți în fața morții, mai ales atunci când ăl de o să moară și-a făcut-o cu mâna lui, dar nu vreau să pierdem timp purtându-mă cu mănuși. O să mă duc destul de curând la spital, fie și numai pentru că n-o să mai reușesc să ajung singur

la budă. Şi al naibii să fiu dacă o să zac aici scuipându-mi plămânii în căcat până-n gât.

– Ce o să se întâmple cu bodega?

– Bodega e dusă, prietene. Chiar dacă ţi s-a părut sănătoasă tun, îţi zic eu că s-ar fi terminat până la sfârşitul lunii ăsteia. Ştii că spaţiul e închiriat, nu?

Nu ştiam, dar avea sens. Chiar dacă Worumbo îşi păstrase numele, acum era un centru comercial de fiţe, ceea ce însemna că Al plătise chiria pentru spaţiu unei corporaţii.

– Ar trebui să-mi prelungesc contractul, dar Mill Associates vrea să pună în locul meu ceva… şi o să-ţi placă asta… ceva numit L.L. Bean Express. În plus, se tot vaită că trailerul meu Aluminaire nu se pupă deloc cu peisajul.

– Da'-i ridicol! am exclamat cu indignare autentică, făcându-l pe Al să chicotească.

Chicotelile au încercat, apoi, să se contopească într-un acces de tuse şi a reuşit să şi le înăbuşe. Aici, în intimitatea căminului său, nu mai folosea batiste din cârpă, batiste din hârtie sau şerveţele. Nu se mai fandosea. Pe masa de lângă fotoliul lui era o cutie cu tampoane maxi la care îmi poposea mult prea des privirea. Încercam să mă forţez să mă uit la altceva, poate la fotografia de pe perete care îl înfăţişa pe Al ţinând de umeri o femeie frumoasă, dar nu prea reuşeam. Şi iată unul dintre marile adevăruri despre condiţia umană: când ai nevoie de tampoane Stayfree Maxi ca să-ţi depozitezi flegmele secretate de trupul mult prea chinuit, înseamnă că eşti într-un rahat cât casa.

– Mulţumesc pentru vorba bună, prietene. Ar trebui să bem în cinstea ta. Nu mai am voie alcool, dar am pus nişte ceai la rece în frigider. Poate te ocupi tu de asta.

2

La restaurant folosea veselă universală, rezistentă, dar carafa în care pusese ceaiul mi se părea a fi un Waterford. La suprafaţă plutea tacticos o lămâie întreagă, cu coaja crestată pentru a elibera aroma. Am umplut două pahare cu gheaţă, am turnat ceaiul şi m-am întors în living. Al a luat o înghiţitură mare şi şi-a închis recunoscător ochii.

– Măi, da' bun mai e. Chiar acum totul e perfect în Lumea lui

Al. Pilulele alea sunt nemaipomenite. Dau dependență din prima, da' tot sunt nemaipomenite. Îmi domolesc și tusea. Sigur că durerea o să revină mai pe la miezul nopții, dar, până atunci, avem suficient timp ca să discutăm tot ce e de discutat.

A sorbit din nou din pahar și mi-a aruncat o privire plină de amuzament amestecat cu autocompătimire:

– Se pare că oamenii sunt minunați până la capăt. N-aș fi crezut niciodată.

– Al, ce o să se întâmple cu… cu gaura aia înspre trecut dacă îți ridică trailerul și construiesc acolo un magazin?

– Habar n-am, așa cum n-am habar cum de pot să cumpăr iar și iar aceeași carne. *Cred*, însă, că va dispărea. Cred că e o ciudățenie a naturii, așa cum e gheizerul ăla, Old Faithful, din Yellowstone, sau stânca aia în echilibru din vestul Australiei, sau un râu care începe să curgă invers la anumite faze ale lunii. Lucrurile de genul ăsta sunt gingașe, prietene. Cea mai mică schimbare a scoarței terestre, scăderea sau creșterea temperaturii sau câteva batoane de dinamită și gata.

– Deci nu crezi că se va întâmpla ceva… nu știu… un soi de cataclism?

În minte mi se formase imaginea unei breșe în cabina unui avion, aflat la peste zece mii de metri în aer, iar absolut tot, inclusiv pasagerii, sunt aspirați în atmosferă. Văzusem scena asta într-un film.

– Nu cred, dar, cine știe? Tot ce știu e că nu pot să fac nimic. Doar dacă nu vrei să-ți concesionez ție locul. Asta aș putea s-o fac. Și atunci o să poți să te duci la Societatea Națională de Conservare a Istoriei și să zici: „Băieți, nu se poate să-i lăsați să construiască un magazin în curtea vechii fabrici Worumbo. Acolo e un tunel al timpului. Știu că-i greu de crezut, dar haideți să vă arăt."

O clipă chiar m-am gândit serios la varianta asta, pentru că probabil că Al avea dreptate: crăpătura care ducea în trecut era cu siguranță un fenomen delicat. Din câte puteam spune (sau din câte putea *el* spune), putea să se spargă, pur și simplu, ca un balon de săpun la cea mai mică zgâlțâitură a trailerului Aluminaire. Dar mi-am imaginat ce ar face guvernul federal dacă ar afla că poate trimite în trecut agenți speciali care să schimbe anumite evenimente după bunul lor plac. Nu știam dacă era posibil, dar, și așa, ultimii oameni pe care i-aș lăsa să-și

ducă planurile în istoria vie, dar lipsită de apărare, ar fi exact aceia care ne-au dat tot felul de jucărioare nostime, ca armele biologice, sau bombele deștepte, teleghidate prin computer.

Chiar în momentul când mi-a venit ideea asta în minte – nu, chiar în fracțiunea de *secundă* când chestia asta mi-a trecut prin cap – am știut ce vrea Al de la mine. Doar detaliile îmi lipseau. Mi-am pus paharul cu ceai pe masă și m-am ridicat.

– Nu. Categoric nu. Nici vorbă.

A primit reacția mea cu calm. Aș fi putut crede că era toropit de Oxy-Contin, dar nu sunt chiar atât de prost. Și știa că n-o să plec, indiferent ce spuneam. Curiozitatea care mă măcina (ca să nu mai vorbesc de fascinația care mă copleșise) era tot atât de evidentă precum ghimpii porcului spinos. Pentru că o parte din mine *voia* să afle detaliile.

– Văd că pot să trec peste introducere și să intru în fondul problemei, mi-a spus Al. E bine. Stai jos, Jake, și o să-ți împărtășesc unicul motiv care mă împiedică să iau toate pastiluțele astea roz dintr-odată și să termin cu toate.

Când a văzut că tot nu mă așez, a continuat:

– Știi că vrei să auzi ce am să-ți spun. Și ce rău ar fi? Chiar dacă aș fi în stare să te determin să faci ceva aici, în 2011 – dar nu sunt – nici vorbă că n-aș putea să te conving să faci ceva atunci. Acolo Al Templeton nu e decât un puști de patru ani din Bloomington, Indiana, care aleargă încolo și-ncoace prin curtea din spatele casei, mascat asemeni Călărețului Singuratic. Ca să nu mai zic că încă mai are probleme cu mersul la budă. Așa că, stai la loc. Cum se spune în reclame, povestea mea nu te obligă cu nimic.

Era adevărat. Pe de altă parte, mama ar fi zis: *Diavolul are limbă de miere.*

Dar m-am așezat la loc.

3

– Știi expresia *moment de cumpănă*?

Am dat din cap. Nu trebuia să fii profesor de engleză ca să o cunoști; nici măcar nu trebuia să ai prea multă carte. Era una din scurtăturile acelea lingvistice care apar când ți-e lumea mai dragă în programele de știri de la televizor. Mai erau și altele: *conectați punctele* și *în epocă*. Dar sintagmele cele mai enervante

(împotriva cărora tunam și fulgeram neîncetat în fața elevilor mei) erau *se zice* și *se crede*.

– Știi de unde vine? Ce origine are?

– Nu.

– Vine din cartografie. Cumpăna este o bucată de uscat, de obicei cu munți și păduri, prin care trece un râu. Și istoria e un râu, nu crezi?

– Ba da. Poți să-i zici și așa.

– Uneori evenimentele care schimbă istoria sunt vaste, ca niște ploi abundente care pot scoate râul din matcă. Dar apele se pot revărsa și pe cer senin. Nu e nevoie decât de o aversă sănătoasă pe un segment mic al bazinului. Și în istorie există inundații bruște. Să-ți dau exemple? Nouă septembrie. Sau victoria lui Bush împotriva lui Gore din 2000.

– Al, nu poți compara alegerile cu o inundație.

– Poate nu pe toate, dar cele din 2000 au fost deosebite. Să zicem că ai putea ajunge în Florida în toamna acelui an și ai putea să dai vreo două sute de mii de dolari ca să iasă Al Gore?

– Ar fi niscaiva probleme, am răspuns eu. În primul rând, nu am două sute de mii de dolari. În al doilea rând, sunt profesor de liceu. Pot să-ți povestesc absolut tot ce vrei despre ideile fixe ale mamei lui Thomas Wolfe, dar când vine vorba de politică, sunt complet pe dinafară.

A făcut un semn iritat cu mâna, inelul din armată aproape zburându-i de pe degetul subțiat.

– Banii nu sunt o problemă. Crede-mă pe cuvânt, deocamdată. Iar faptul că știi deja ce se va întâmpla este mult mai important decât experiența. Se spune că diferența de voturi din Florida a fost de mai puțin de șase sute. Nu crezi că ai putea să cumperi șase sute de voturi în ziua alegerilor, dacă doar de atât ar fi nevoie?

– Poate, am zis. Probabil. Cred că aș izola niște comunități unde există multă apatie, iar rezultatul votului este de obicei neînsemnat – și nici n-ar trebui să caut prea mult – apoi aș sări cu mălaiul.

Al a rânjit, dezvelindu-și gingiile bolnave și craterele dintre dinți.

– Și de ce nu? A mers ani de zile în Chicago.

Ideea de a cumpăra președinția Statelor Unite la prețul a două limuzine Mercedes mă adusese la tăcere.

– Dar, când vine vorba de fluviul istoriei, momentele de cumpănă care pot duce la schimbări sunt mai ales asasinatele – și cele care reușesc și cele care eșuează. Uite, arhiducele Franz Ferdinand al Austriei e împușcat de un oarecare nebun pe nume Gavrilo Princip și peste noapte începe Primul Război Mondial. Pe de altă parte, după ce Claus von Stauffenberg n-a reușit să-l omoare pe Hitler – a fost pe aproape, dar n-a simțit parfumul succesului – războiul a continuat și au mai murit milioane de oameni.

Văzusem și filmul ăsta.

A continuat:

– N-avem ce face în privința arhiducelui Ferdinand și a lui Adolf Hitler. Nu putem să ajungem la ei.

Mi-a trecut prin cap să-i spun că nu trebuie să facă presupuneri și în numele meu, dar mi-am ținut gura. Parcă citeam un roman macabru. Unul de Thomas Hardy. Știu cum se termină, dar, în loc să-mi strice plăcerea lecturii, îmi intensifică fascinația. Ca și cum aș urmări un copil care își pune trenulețul electric să meargă mai repede, și mai repede, și mai repede, iar eu aștept să-l văd cum deraiază la una dintre curbe.

– Dar dacă vrei să îndrepți povestea cu atentatele din nouă septembrie 2001, trebuie să aștepți încă patruzeci și trei de ani. Dacă ai să mai trăiești până atunci, o să ai cam vreo optzeci de ani.

Acum am înțeles de unde venise steagul cu o singură stea pe care îl ținea piticul de grădină. Un suvenir pe care îl adusese Al de la ultima sa incursiune în trecut.

– Tu n-ai putut să ajungi în 1963, nu-i așa?

Nu mi-a răspuns, ci s-a mulțumit să mă privească intens. Ochii îi străluceau. Aceiași ochi care mi se păruseră urduroși și tulburi când îi intrasem în cârciumă în după-amiaza aceea. Acum erau aproape tineri.

– Pentru că despre asta vorbești, nu? Despre Dallas în anul 1963?

– Așa este, a spus. Aș fi preferat să nu fiu nevoit să aleg. Dar tu nu ești *bolnav*, prietene. Ești sănătos și în floarea vârstei. Poți să te întorci acolo și poți să împiedici tragedia.

Se aplecă înspre mine. Iar ochii îi ardeau.

– Poți să schimbi istoria, Jake. Înțelegi ce-ți spun? *John Kennedy poate să trăiască.*

4

Cunosc elementele de bază ale ficțiunii de groază – e și normal, căci am citit o mulțime de romane de acest gen la viața mea – și știu că regula cea mai importantă este să-ți ții cititorul în suspans. Dar, dacă ai vreun pic de înțelegere pentru personajul meu, în lumina evenimentelor extraordinare din acea zi, știi deja că voiam să fiu convins. Christy Epping devenise Christy Thomson (love story în campusul AA, mai ții minte?), iar eu rămăsesem pe cont propriu.

Nici măcar nu avuseserăm copii pentru care să ne fi luptat. Îmi făceam bine meseria, dar aș minți dacă ți-aș spune că mi se părea incitantă. Cea mai mare aventură din viața mea fusese o vacanță pe care mi-o petrecusem împreună cu un coleg, după ultimul an de colegiu, făcând autostopul în Canada; și, luând în considerare firea veselă și extrem de serviabilă a canadienilor, îți închipui ce fel de aventură a fost. Iar acum, pe nepusă masă, mi se oferise șansa de a deveni un jucător important nu doar în istoria Americii, ci în istoria *lumii*.

Așa că da, da, da, voiam să fiu convins.

Însă îmi era și teamă.

– Dar dacă ceva nu merge cum trebuie?

Mi-am băut restul de ceai din patru înghițituri lungi, înclinând paharul până când cuburile de gheață mi s-au ciocnit de dinți.

– Dacă reușesc cumva, numai Dumnezeu știe cum anume, să împiedic asasinarea, dar, în loc să îndrept lucrurile, le înrăutățesc încă și mai mult? Dacă mă întorc și descopăr că în America s-a instaurat un regim fascist? Sau că poluarea e atât de nasoală că toți oamenii poartă măști de gaze?

– Atunci ar trebui să te întorci, mi-a răspuns. Înapoi la ora douăsprezece și două minute, în ziua de nouă septembrie 1958. Să anulezi totul. Fiecare călătorie acolo este prima, ții minte?

– Sună bine, dar dacă schimbările vor fi atât de radicale, că restaurantul tău n-o să mai fie aici?

Rânji larg:

– Atunci va trebui să-ți trăiești viața în trecut. Oare ar fi chiar atât de rău? Ca profesor de engleză, ai o calificare cerută, deși nici n-ar trebui să ai nevoie de ea. Am stat acolo patru ani, Jake, și am strâns o mică avere. Vrei să știi cum?

Aș fi putut să-mi dau cu părerea, dar m-am mulțumit doar să clatin din cap.

– Din pariuri. Am fost prudent, însă – că nu voiam să dau naștere la bănuieli și să mă aleg cu picioarele rupte de bătăușii vreunui agent. Dar atunci când studiezi temeinic toate evenimentele sportive petrecute între vara lui 1958 și toamna lui 1963, îți poți permite să dai dovadă de prudență. Nu zic că o să trăiești regește, că asta ar însemna să trăiești periculos. Dar nu există niciun motiv pentru care să nu trăiești bine. Și cred că bodega o să fie tot aici când ai să te întorci. Eu am găsit-o la locul ei și, sincer, am schimbat ceva lucruri pe acolo. Toată lumea face asta. Și dacă dai colțul străzii ca să-ți cumperi o pâine și un sfert de lapte și tot se cheamă că schimbi viitorul. Ai auzit vreodată de efectul fluture? E o teorie științifică fantasmagorică ce se reduce esențialmente la ideea că…

L-a întrerupt primul acces mai lung de tuse pe care-l avusese de când îi intrasem pe ușă. A bâjbâit pe masă după cutia cu tampoane, a luat unul, și l-a lipit de gură ca pe un căluș, apoi durerea l-a încovoiat. Icnete înfiorătoare îi ieșeau din piept. Parcă i se dezmembraseră instalațiile interioare și acum se izbeau una de alta ca mașinuțele în parcurile de distracții. În cele din urmă, s-a mai liniștit puțin. Aruncă o privire la tampon, se strâmbă, îl împături și-l aruncă.

– Scuze, prietene. Menstruația asta orală mă rupe.

– Dumnezeule, Al!

A ridicat din umeri:

– Dacă nu poți glumi pe chestia asta, ce rost mai are? Unde rămăsesem?

– La efectul fluture.

– Așa. Teoria spune că evenimentele mici pot avea ramificații uriașe. Adică, dacă cineva omoară un fluture în China, patruzeci de ani mai târziu – sau patru sute de ani mai târziu – are loc un cutremur în Peru. Și ție ți se pare la fel de aiurea cum mi se pare și mie?

Mi se părea, dar mi-am adus aminte de un paradox vechi referitor la călătoriile în timp și l-am scos la iveală:

– Mă rog. Dar dacă te duci în trecut și îl omori pe bunicu-tău?

S-a holbat la mine, nedumerit:

– De ce dracu' să faci una ca asta?

Întrebarea era pertinentă, așa că l-am rugat să continue.

– În după-amiaza asta ai modificat trecutul într-o mulțime de moduri mărunte, doar când ai intrat în Kennebec Fruit… dar treptele care te-au adus înapoi în cămară și înapoi în 2011 au fost la locul lor, nu? Și Lisbon Falls e la fel ca înainte.

– Da, așa se pare. Dar acum e vorba de ceva puțin mai important. Adică de salvarea vieții lui J.F.K.

– A, nu! E vorba de ceva infinit mai mult decât asta. Pentru că J.F.K. nu-i un simplu fluture din China, prietene. Vorbesc și de salvarea lui R.F.K., pentru că, dacă John nu moare în Dallas, înseamnă că Robert s-ar putea să nu mai candideze pentru funcția de președinte în 1968. Țara nu ar mai fi fost atât de nerăbdătoare să înlocuiască un Kennedy cu un altul.

– N-ai de unde să știi asta.

– Nu, dar ascultă-mă cu atenție. Crezi că dacă îi salvezi viața lui John Kennedy, fratele lui, Robert, o să mai fie la hotelul Ambassador la ora douăsprezece și cincisprezece minute în ziua de cinci iunie 1968? Și chiar dacă așa ar fi, crezi că Sirhan Sirhan ar mai fi angajat la bucătăria hotelului?

Poate că da, însă șansele erau îngrozitor de mici. Dacă introduci un milion de variabile într-o ecuație, sigur că rezultatul se va schimba.

– Și cum rămâne cu Martin Luther King? Mai e în Memphis în aprilie ’68? Și chiar dacă e tot acolo, mai iese pe balconul de la motelul Lorraine tocmai la timp ca să fie împușcat de James Earl Ray? Ce părere ai?

– Probabil că nu, dacă teoria fluturelui e corectă.

– Și eu cred la fel. Și, dacă Martin Luther King trăiește, atunci nu mai au loc tulburările rasiale de după moartea lui. Și poate că Fred Hampton nu mai e împușcat în Chicago.

– Cine?

Nu m-a băgat în seamă și a mers mai departe:

– În fond, poate că n-o să mai fie nicio Armată Simbioneză a Eliberării. Și dacă asta nu mai există, atunci poate că Patty Hearst n-o să mai fie răpită. Și dacă Patty Hearst n-o să mai fie răpită, atunci s-ar putea să asistăm la o mică, dar semnificativă diminuare a sentimentelor negative față de negri în rândurile clasei mijlocii albe.

– Am pierdut firul. Sunt doar un absolvent de engleză.

– L-ai pierdut pentru că știi mai multe despre Războiul Civil din secolul al nouăsprezecelea, decât despre cel care ne-a sfâșiat

națiunea imediat după asasinarea lui Kennedy în Dallas. Dacă te-aș întreba cine a jucat în *Absolventul* sunt convins că ai ști să-mi spui. Dar, dacă te-aș întreba pe cine a încercat să-l asasineze Lee Oswald doar cu câteva luni înainte de Kennedy, mi-ai răspunde „Îh?". Pentru că toată povestea aia s-a pierdut cumva.

– Oswald a încercat să omoare pe cineva *înainte* de Kennedy?

Nu știusem asta, dar, de fapt, cea mai mare parte din informațiile despre asasinarea lui Kennedy le aveam dintr-un film al lui Oliver Stone. În orice caz, Al nu mi-a răspuns. Al nu mai putea fi oprit.

– Și cum rămâne cu Vietnamul? Johnson a pornit toată escaladarea aia dementă. Nici vorbă că J.F.K. a fost un războinic excelent, dar Johnson a dus toată povestea la un nivel superior. Avea același complex „coaiele mele sunt mai mari decât ale tale" ca acela cu care s-a fălit Bush junior – știi că era poreclit „Dubya"? — în fața camerelor de luat vederi când a zis: „Haide, bagă!" Kennedy s-ar fi putut răzgândi. Johnson și Nixon erau incapabili de așa ceva. Din cauza lor am pierdut aproape șaizeci de mii de soldați americani în Nam. Iar vietnamezii, din nord și din sud împreună, au pierdut *milioane*. Gândește-te: ar mai fi factura tot atât de mare, dacă J.F.K. n-ar muri în Dallas?

– N-am nici cea mai mică idee. Și nici tu n-ai de unde să știi.

– Corect, dar, de nevoie, am studiat istoria americană recentă și cred că sunt șanse bune să schimbăm toată povestea în sens pozitiv dacă îl salvăm. Pe bune că nu există niciun pericol. Dacă se va dovedi că treaba se împute, poți să faci lucrurile la loc cum au fost. La fel de ușor cum ștergi o obscenitate de pe tabla din liceul tău.

– Sau nu mai pot să mă întorc și atunci n-o să știu niciodată.

– Asta-i acum! Ești tânăr. Cât timp nu te calcă vreun taxi, sau nu faci un infarct, o să trăiești suficient de mult ca să vezi cum au ieșit lucrurile.

Am tăcut, cu ochii în jos, și m-am gândit la toate cele auzite. Al a avut răbdare. În cele din urmă, am ridicat iarăși privirea.

– Trebuie că ai citit o grămadă despre asasinare și despre Oswald.

– Tot ce mi-a căzut în mână, prietene.

– Cât de sigur ești că el e autorul? Că circulă o mulțime de teorii ale conspirației. Până și eu știu asta. Dacă mă duc înapoi și îl opresc, dar pe Kennedy îl trosnește alt tip de pe Grassy Hill?

– De pe Grassy Knoll. Și sunt aproape sută la sută sigur că a fost Oswald. În primul rând, teoriile conspirației sunt toate foarte aiurea și multe dintre ele au fost demolate de-a lungul anilor. De pildă, ideea că ucigașul n-a fost Oswald, ci altul care semăna cu el. Au exhumat cadavrul în 1981 și au făcut testul A.D.N. și s-au convins că el a fost. Pulărăul ăla cretin.

A adăugat după o pauză mică:

– L-am cunoscut.

M-am holbat la el:

– Pe naiba!

– Ba da! A vorbit cu mine. Asta s-a întâmplat în Fort Worth. Venise în vizită la fra-su în Fort Worth, împreună cu Marina – nevastă-sa care era rusoaică. Dacă Lee a iubit vreodată în viața lui pe cineva, atunci acel cineva a fost Bobby, frate-său. Stăteam lângă gardul de la curtea casei lui Bobby Oswald, sprijinit de un stâlp de telegraf, fumând și prefăcându-mă că citesc ziarul. Cred că pulsul mi se ridicase la două sute pe minut. Lee și Marina au ieșit împreună. Femeia o ducea în brațe pe fetița lor, June, o fărâmă de copil, de nici un an. Dormea. Ozzie era îmbrăcat cu pantaloni kaki și o bluză Ivy League cu nasturi și roasă la guler. Pantalonii erau călcați cu dungă, dar erau al naibii de jegoși. Renunțase la tunsoarea de armată, dar tot avea părul foarte scurt. Iar Marina – măiculiță, ce mai femeie! Păr negru, ochi albaștri, ten fără cusur. Arăta ca o vedetă de cinema. O s-o vezi cu ochii tăi, dacă faci chestia asta. Când au ieșit de pe alee, i-a zis ceva pe rusește. El i-a răspuns. Zâmbea, da' după aia a îmbrâncit-o. Aproape că a căzut. Fetița s-a trezit și a început să plângă. Și în tot timpul ăsta Oswald zâmbea.

– Ai văzut toate astea. Chiar le-ai văzut. L-ai văzut pe *el*.

În pofida călătoriei mele în timp, tot mai eram cel puțin pe jumătate convins că toată povestea nu era decât o halucinație sau o minciună sfruntată.

– L-am văzut. Ea a ieșit pe poartă și a trecut pe lângă mine cu capul în pământ, ținând copilul strâns la piept. De parcă nici nu eram acolo. Dar el a venit drept la mine și s-a apropiat atât de mult, că-i puteam simți colonia Old Spice pe care o folosea ca să acopere duhoarea de transpirație. Avea nasul plin de puncte negre. Și îți puteai da seama, numai uitându-te la hainele lui – la pantofii lui care erau scâlciați și tociți la spate – că n-avea nici măcar un țucal de noapte și nicio fereastră pe care să-l arunce.

Dar când îl priveai în ochi, înțelegeai că toate astea nu contează. Nu contează pentru el. Credea că e mare șmecher.

Al căzu pe gânduri, apoi clătină din cap:

– Nu, retrag ce am spus. *Știa* că e mare șmecher. Doar că trebuia să aștepte puțin până ce restul lumii va ajunge la aceeași concluzie. Și uite-l chiar în fața mea, atât de aproape că mă îneca răsuflarea lui puturoasă – și să nu crezi că nu m-am gândit să…

– De ce n-ai făcut-o? De ce nu l-ai împușcat?

– În fața nevestei și a copilului? Tu ai putea face asta, Jake?

N-a fost nevoie să mă gândesc:

– Cred că nu.

– Nici eu. Am mai avut și alte motive. Unul dintre ele e aversiunea mea față de închisori și de scaunul electric. Știi, eram în mijlocul străzii.

– Aha.

– „Aha" e un răspuns bun. Încă mai zâmbea când a venit spre mine. Și arogant, și afectat. Știi, e zâmbetul ăla care-i e lipit pe față în toate pozele care i-au fost făcute vreodată. Zâmbește chiar și în aia din secția de poliție după ce fusese arestat pentru că îl omorâse pe președinte, unde e lângă un polițist de patrulă care s-a întâmplat să-i taie calea când încercase să fugă. Și atunci îmi zice: „La ce te uiți, domnule?" Și eu îi zic: „La nimic, prietene." Și el: „Atunci vezi-ți de treabă." Marina îl aștepta la vreo cinci, șase metri mai departe pe trotuar, încercând să adoarmă copilul la loc. Era al dracu' de cald în ziua aia, dar ea avea un batic pe cap așa cum purtau europencele atunci. El s-a dus la ea și a apucat-o de cot – a apucat-o ca un polițai, nu ca un soț – și-i zice: *Paboda! Paboda!* Adică: „Mergi, mergi!" I-a răspuns ceva, poate l-a rugat să țină și el puțin copilul. În orice caz, asta e bănuiala mea. Dar el a îmbrâncit-o iar și i-a zis: *Paboda, cika!* „Mișcă-te, cățea!" Și ea s-a mișcat. S-au dus la stația de autobuz. Și asta a fost.

– Vorbești rusește?

– Nu, dar am ureche bună și mai am și un computer, aici, în timpul nostru.

– L-ai mai văzut și altă dată?

– Doar de la depărtare. Eram deja foarte bolnav, rânji el. Știi că nicio friptură din toată lumea asta nu-i mai bună decât cea din Fort Worth? Ei, eu n-am putut s-o mănânc. Uneori lumea

asta e al naibii de crudă. Am fost la un doctor și ăsta mi-a pus diagnosticul pe care îl știam și eu, fără să am studii și, după aia, m-am întors în secolul douăzeci și unu. Oricum nu prea mai aveam ce să văd. Doar un tip costeliv care-și maltratează nevasta și care așteaptă să devină celebru.

Se aplecă spre mine.

– Știi cum era individul care a schimbat soarta Americii? Ca puștii ăia răi și lași care aruncă pietre în alți copii și după aia o iau la goană. Până când s-a înrolat la pușcașii marini – ca să fie ca frate-său, Bobby, pe care îl idolatriza – locuise în vreo douăzeci de locuri, de la New Orleans la New York. Avea idei mărețe și nu reușea să înțeleagă de ce oamenii nu voiau să-l asculte. Era tare supărat pe chestia asta, era furios, dar niciodată nu și-a pierdut expresia aia de superioritate, expresia aia disprețuitoare de tot căcatul. Știi cum i-a zis William Manchester?

– Nu.

Nici măcar nu știam cine era William Manchester.

– Animal amărât fără stăpân. Manchester a discutat despre toate teoriile conspirației care au înflorit după asasinat… și după ce Oswald însuși a fost împușcat și a murit. Știi că așa a fost, nu?

– Desigur, am răspuns ușor iritat. L-a omorât un individ pe nume Jack Ruby.

Având însă în vedere carențele cunoștințelor mele, cred că avea tot dreptul să-mi pună întrebarea asta.

– Manchester a spus că dacă-l pui pe președintele asasinat pe un taler al balanței, iar pe celălalt îl pui pe Oswald – pe animalul amărât fără stăpân – nu se echilibrează. Nu se echilibrează pentru nimic în lume. Dacă voiai să dai un sens morții lui Kennedy, trebuia să adaugi ceva mai solid. Chestie care explică proliferarea teoriilor conspirației. Că l-a omorât Mafia – Carlos Marcello ar fi ordonat asasinatul. Sau K.G.B.-ul. Sau Castro, ca să se răzbune pe C.I.A. pentru trabucurile otrăvite. Până și azi mai sunt oameni care cred că Lyndon Johnson a făcut-o ca să ajungă președinte. Dar, până la urmă… Al clătină din cap. Aproape sigur a fost Oswald. Ai auzit de Briciul lui Occam?

Ce bine era să știu ceva sigur!

– E o axiomă fundamentală, cunoscută uneori sub numele de „Legea parcimoniei". Adică: „Dacă toate lucrurile au

semnificație egală, explicația corectă este, de obicei, cea mai simplă." Dar de ce nu l-ai omorât atunci când nu era pe stradă cu nevastă-sa și cu fetița? Și tu ai fost pușcaș marin. De ce nu l-ai omorât singur pe cretinul ăla atunci când ți-ai dat seama cât de bolnav ești?

– Pentru că a fi nouăzeci și cinci la sută sigur nu-i totuna cu sută la sută. Pentru că, ticălos, sau nu, avea o familie. Pentru că, după ce a fost arestat, Oswald a spus că plătește vasele sparte de alții și voiam să fiu sigur că minte. Nu cred că poate cineva să fie sută la sută sigur de ceva în lumea asta păcătoasă, da' voiam să ajung măcar până la nouăzeci și opt. N-aveam nici cea mai mică intenție să stau și să aștept până pe douăj'doi noiembrie și să încerc să-l opresc la Texas School Book Depository – asta ar fi însemnat să-mi asum mult prea multe riscuri dintr-un anume motiv foarte important despre care va trebui să-ți povestesc.

Îi dispăruse strălucirea din ochi, iar ridurile de pe obraji i se adânciseră din nou. Mă înspăimânta să văd cât de sărace îi deveniseră rezervele de energie.

– Am notat totul. Și vreau să citești. Mai bine zis, vreau să înveți totul pe de rost, cuvânt cu cuvânt, ca un tocilar afurisit. Uită-te pe televizor, prietene. Vrei?

Surâse obosit și adăugă:

– Mi-e greu să mă ridic.

Era un caiet gros, albastru. Prețul de pe copertă era de douăzeci și cinci de cenți. Nu cunoșteam firma producătoare.

– Ce firmă e Kresge's?

– Lanțul de magazine pe care tu îl știi acum sub numele Kmart. Dar, lasă ce scrie pe copertă, fii atent la ce e înăuntru. E o cronologie a faptelor lui Oswald, plus toate probele împotriva lui pe care le-am putut aduna… pe care nu mai trebuie să le citești dacă mă crezi pe cuvânt, pentru că o să-l oprești pe nenorocit în aprilie 1963, cu mai bine de jumătate de an înainte ca președintele să vină în Dallas.

– De ce tocmai în aprilie?

– Pentru că atunci a încercat cineva să-l asasineze pe generalul Edwin Walker… Numai că pe vremea aia nu mai era general. Îl dăduse chiar Kennedy afară în 1961 pentru că generalul Eddie dădea subordonaților literatură segregaționistă și-i obliga s-o citească.

– Oswald a încercat să-l împuște?

– Asta trebuie să verifici. Analiza balistică a demonstrat fără posibilitate de tăgadă că a fost aceeași pușcă. Îl pândeam să-l văd când trage. Îmi puteam permite să nu mă bag, pentru că, de data asta, Oswald a ratat. Glonțul a ricoșat din rama de lemn de la geamul bucătăriei lui Walker. Nu prea mult, dar suficient cât să-i salveze viața. Glonțul i-a făcut literalmente o cărare în păr și așchiile lemnului i-au rănit nițeluș brațul. Atâta tot. Nu zic că individul își merita moartea – puțini oameni sunt atât de haini încât să merite să fie uciși într-un asemenea atac –, dar oricând l-aș da pe Walker în schimbul lui Kennedy.

Nu mai eram foarte atent la ce-mi spunea, pentru că începusem să răsfoiesc Cartea lui Al despre Oswald, pagină după pagină cu însemnări mărunte. La început erau foarte citețe, mai puțin, însă, pe măsură ce te îndreptai spre sfârșit.

Ultimele câteva pagini erau acoperite cu mâzgălelile chinuite ale unui om foarte bolnav. Am închis caietul și am spus:

– Și dacă ajungi la concluzia că Oswald a fost cel care l-a împușcat pe generalul Walker, asta o să-ți înlăture îndoielile?

– Da. Trebuia să mă conving că e în stare să facă așa ceva. Jake, ascultă-mă, Ozzie e un om rău – e ceea ce oamenii numeau „păduche" în '58 – dar nu înseamnă că ești un asasin dacă îți bați nevasta și o ții prizonieră pentru că nu știe englezește. Și încă ceva. Chiar dacă marele C nu m-ar fi doborât, știam că nu voi mai avea o altă șansă să îndrept lucrurile dacă îl omor pe Oswald și altcineva îl împușcă pe președinte. Când ajungi la șaizeci de ani ai cam ieșit din garanția fabricii, dacă mă-nțelegi.

– Dar de ce să-l omori? N-ai fi putut doar… nu știu… să-i înscenezi ceva?

– Poate, dar eram deja bolnav. Și nici nu știu dacă aș fi făcut-o chiar sănătos fiind. La urma urmei mi se părea mult mai simplu să-l termin o dată pentru totdeauna în momentul în care eram convins că el e autorul. Așa cum omori o viespe înainte să apuce să te înțepe.

Am căzut pe gânduri. Ceasul de pe perete anunța ora zece și jumătate. La începutul discuției noastre, Al spusese că o să aibă destulă forță cât să reziste până la miezul nopții, dar acum era suficient doar să mă uit la el ca să-mi dau seama că fusese exagerat de optimist.

Am dus cele două pahare la bucătărie, le-am clătit și le-am pus în scurgător.

Aveam senzația că în spatele frunții mele se învolbura pâlnia unei tornade. Doar că nu aspira și nu rotea în aer vaci și garduri și bucăți de hârtie, ci nume de oameni: Lee Oswald, Marina Oswald, Edwin Walker, Fred Hampton, Patty Hearst. Mai erau și acronime în vârtejul acela, ca niște ornamente cromate smulse de pe capota mașinilor de lux: J.F.K., R.F.K., M.L.K., S.L.A. Și ciclonul avea glas și repeta aceleași două cuvinte, cu tărăgănare sudică, inexpresivă: *paboda*, *cika*.

Mișcă-te, cățea.

5

– Cât timp de gândire am? l-am întrebat.

– Nu prea mult. La sfârșitul lunii o să-mi ridice restaurantul. Am vorbit cu un avocat despre cum am putea face să mai câștigăm ceva timp – să-i dau în judecată, să-i încurc cumva – dar nu mi-a dat speranțe. Ai văzut vreodată un afiș în vitrina unui magazin de mobilă pe care să scrie TREBUIE SĂ DISPARĂ TOTUL DACĂ NI S-A TERMINAT CONTRACTUL?

– Sigur.

– În nouă cazuri din zece e doar o promoție de tot căcatul, dar ăsta e al zecelea caz. Și nu e vorba despre un magazin cu bunuri la mâna a doua care abia așteaptă să-mi ia locul. E vorba de firma L.L. Bean's care e mama tuturor firmelor comerciale din statul Maine. La întâi iulie bodega mea o să dispară așa cum a dispărut Enron. Dar nu asta-i important. La întâi iulie eu s-ar putea să nu mai fiu. S-ar putea să răcesc și să mor de pneumonie în trei zile. Aș putea să fac infarct sau să mă pocnească un atac cerebral. Sau s-ar putea să mă omor din greșeală cu idioatele astea de pastile de Oxycontin. Asistenta care are grijă de mine mă întreabă în fiecare zi dacă am grijă să nu depășesc dozajul, și chiar *sunt* foarte atent la asta, dar îmi dau seama că femeia se teme să nu intre în casă într-o bună dimineață și să mă găsească mort pentru că m-am amețit și am pierdut socoteala. Unde mai pui și că am slăbit foarte mult.

– Pe bune? Nici n-am observat.

– Nimănui nu-i plac măgarii impertinenți, prietene – o să afli când o să ai anii mei. În orice caz, vreau să iei și asta împreună cu caietul.

Îmi întinse o cheie.

– E de la trailer. Dacă mâine, când vii la mine, o să-ți spună asistenta că m-am dus în timpul nopții, înseamnă că va trebui să te miști repede. Asta în cazul că te hotărăști să faci ceva.

– Al, nu te gândești…

– Sunt prevăzător, nimic mai mult. Pentru că vorbim despre ceva foarte important, Jake. Din punctul meu de vedere, este mai important decât orice altceva. Dacă ai visat vreodată să schimbi lumea, asta e șansa ta. Salvează-l pe Kennedy, salvează-i fratele. Salvează-l pe Martin Luther King. Împiedică tulburările rasiale. Oprește războiul din Vietnam, poate.

Se înclină spre mine.

– Scapă-ne de un singur animal fără stăpân, prietene, și s-ar putea să salvezi milioane de vieți.

– E o promoție dată naibii, am zis, dar nu-i nevoie să iau cheia. Că mâine dimineață o să fii tot în trailerul albastru.

– Există o probabilitate de nouăzeci și șapte la sută să ai dreptate. Dar nu-i suficient. Ia cheia asta blestemată.

Am luat cheia aia blestemată și mi-am pus-o în buzunar.

– Te las să te odihnești.

– Încă ceva înainte să pleci. Trebuie să-ți povestesc despre Carolyn Poulin și Andy Cullum. Așază-te la loc, Jake. N-o să dureze mult.

Am rămas în picioare:

– Nici vorbă. Ești epuizat. Trebuie să dormi.

– O să dorm când o să fiu mort. Stai jos.

6

După ce a descoperit ceea ce îi plăcea să numească „vizuina de iepure", mi-a povestit Al, s-a mulțumit, la început, s-o folosească doar ca să se aprovizioneze, să facă niște pariuri la un agent pe care îl găsise în Lewiston și să-și îngroașe teancul de bancnote de cincizeci. Uneori, în mijlocul săptămânii, se ducea într-o mică vacanță la Lacul Sebago, în care mișunau pești gustoși pe care puteai să-i mănânci fără grijă. Oamenilor le era teamă de efectele negative ale testelor nucleare, zicea el, dar spaima de a te otrăvi cu mercur din cauza peștilor hrăniți aiurea era, deocamdată, de domeniul viitorului. Spunea că aceste călătorii scurte (făcute, de obicei, în zilele de marți și miercuri, deși se întâmpla uneori să rămână până vineri) erau mini-

vacanţele lui. Vremea era în permanenţă bună (pentru că în permanenţă era aceeaşi vreme) iar pescuitul era extraordinar (pentru că probabil prindea iar şi iar aceiaşi peşti).

– Ştiu exact ce simţi, Jake, pentru că şi eu am fost cam şocat în primii câţiva ani. Dar, vrei să-ţi spun ce-ţi pune creierii pe bigudiuri mai abitir decât orice altceva? Senzaţia pe care o ai când cobori treptele alea în toiul geros al lui ianuarie şi te pomeneşti în soarele cald de septembrie. Pe vreme de mâneci scurte, aşa-i?

Am dat din cap şi l-am îndemnat să continue. Dispăruse până şi puţina culoare pe care o avusese în obraji când venisem la el şi tirul acceselor de tuse nu-l mai slăbea, acum, aproape deloc.

– Dar un om se poate obişnui aproape cu orice, dacă are timp. Şi, când şocul a început să se mai diminueze, am început să-mi spun că descoperisem vizuina de iepure dintr-un motiv anume. Şi atunci m-am gândit la Kennedy. Dar întrebarea ta şi-a şi ridicat capul hidos: poţi schimba trecutul? Nu mă interesau consecinţele – cel puţin, nu la început – ci doar voiam să ştiu dacă se poate face sau nu. Într-una din excursiile la Sebago, am cioplit AL T. DIN 2007 în scoarţa unui copac de lângă cabana unde am stat. Când m-am întors aici, am sărit în maşină şi m-am repezit la Lacul Sebago. Nu mai există cabanele unde am stat; acum e un hotel în locul lor. Dar copacul încă mai e acolo. Şi semnele pe care le-am cioplit sunt acolo. Sunt vechi şi netezite de timp, dar sunt tot acolo: AL T. DIN 2007. Aşa mi-am dat seama că se poate. Atunci am început să mă gândesc la efectul de fluture. Pe vremea aia în Lisbon Falls era un ziar, *Lisbon Weekly Enterprise*, care, din 2005, e trecut pe microfilme la bibliotecă. Chestia asta îţi accelerează căutările, înţelegi? Voiam să găsesc un accident din toamna sau de la începutul iernii lui 1958. Poate că aş fi intrat şi în 1959 dacă ar fi fost cazul, dar am descoperit ce căutam la ştirile din data de cincisprezece noiembrie 1958. O fată de doisprezece ani, pe nume Carolyn Poulin, era la vânătoare cu tatăl ei dincolo de râu, în acea zonă din Durham căreia i se spune Bowie Hill. Pe la ora două în după-amiaza acelei zile – era într-o sâmbătă – un vânător din Durham, Andrew Cullum, a tras cu puşca într-o căprioară în aceeaşi parte de pădure. A ratat căprioara, dar a nimerit fata. A nimerit-o, deşi se afla la mai mult de patru sute

de metri depărtare. Și m-am gândit. Când Oswald a tras în generalul Walker, distanța era mai mică de o sută de metri. Dar glonțul a ciupit cadrul ferestrei și a ratat. Glonțul care a paralizat-o pe fetița lui Poulin a parcurs peste patru sute de metri – *mult* mai mult decât glonțul care l-a omorât pe Kennedy – și nu s-a lovit de niciun copac și de nicio creangă de pe drum. Și o rămurică dacă lovea, aproape sigur că nu ar mai fi atins-o pe copilă. Sunt foarte sigur de asta. Atunci a fost prima dată, dar nu și ultima, când mi-a trecut prin minte expresia *viața ți se poate schimba cât ai bate din palme*.

Al a luat alt tampon, a tușit, a scuipat, l-a aruncat la coș. Apoi a încercat din răsputeri să tragă aer în piept și a continuat cu greutate. N-am mai încercat să-l întrerupt. Eram fascinat.

– Am introdus numele fetei în baza de date a gazetei *Enterprise* și am dat și de alte articole despre ea. A absolvit liceul din Lisbon Falls în 1965 – la un an după foștii ei colegi, dar a reușit, totuși – și a intrat la universitatea statului Maine. Facultatea de Management. S-a făcut contabilă. Locuiește în Gray, la mai puțin de cincisprezece kilometri de Lacul Sebago și lucrează pe cont propriu și în ziua de azi. Ghicești cine e cel mai important client al ei?

Am clătinat din cap.

– John Crafts, chiar de aici, de la noi, din Lisbon Falls. Unul din vânzătorii lui, Squiggy Wheaton, vine des la mine la cârciumă și, când mi-a spus, într-o zi, că își fac inventarul anual și că „doamna cu cifrele" a venit să îi ajute cu registrele, am socotit că-i de datoria mea să trec pe acolo și s-o văd cu ochii mei. Are șaizeci și cinci de ani acum și… știi că există femei care sunt extraordinar de frumoase la vârsta asta?

– Da, i-am răspuns și m-am gândit la mama lui Christy care atinsese apogeul frumuseții pe la cincizeci de ani.

– Așa e Carolyn Poulin. Are un chip de o frumusețe clasică, de care s-ar fi putut îndrăgosti un pictor de acum două, trei sute de ani. Părul îi e alb ca zăpada și îl poartă lung, până aproape de talie.

– Vorbești ca și cum te-ai fi îndrăgostit, Al.

Mai avea forță în el ca să-mi facă semnul cu degetul mijlociu ridicat.

– Și e și într-o formă fizică excelentă – de fapt, e de așteptat la o femeie singură care se ridică și se așază zi de zi în căruciorul

cu rotile, care se urcă și coboară zi de zi din dubița specială pe care o conduce. Fără să mai punem la socoteală că trebuie să se urce și să coboare din pat, să intre și să iasă de la duș, și toate alea. Și se descurcă – Squiggy zice că-i complet independentă. M-a impresionat teribil de tare.

– Și te-ai hotărât s-o salvezi. Ca să-ți probezi teoria.

– Am ieșit iarăși prin vizuina de iepure, doar că, de această dată, am rămas în căbănuța de pe malul lacului Sebago mai mult de două luni. I-am îndrugat proprietarului o poveste despre niște bani pe care îi primisem după ce mi-a murit un unchi. Să ții minte asta, prietene – povestea cu unchiul bogat este verificată. Toți o cred pentru că toți își doresc un unchi ca ăsta. Și vine ziua cea mare: cincisprezece noiembrie 1958. N-am nicio treabă cu familia Poulin. Mă interesa mai mult Cullum, vânătorul, dată fiind ideea mea de a-i strica planurile lui Oswald. Am făcut investigații și în privința lui și am aflat că locuia cam la un kilometru jumate depărtare de Bowie Hill, lângă vechea asociație a fermierilor din Durham. M-am gândit să ajung acolo înainte ca el să plece la vânătoare. Doar că lucrurile n-au ieșit așa cum mi-am propus. Am plecat devreme din cabana mea de lângă Lacul Sebago, și bine am făcut, pentru că nici după doi kilometri mașina pe care o închiriasem de la Hertz a făcut pană. Am scos roata de rezervă, am schimbat-o, și, cu toate că mi se părea că totul e în regulă, a făcut și asta pană după doar un alt kilometru. Am făcut autostopul până la benzinăria Esso din Naples, unde băiatul de la reparații mi-a spus că are prea multă treabă și nu poate să bată atâta drum ca să pună roată nouă la un Chevrolet închiriat de la Hertz. Cred că mai degrabă era ofticat că pierduse partida de vânătoare de sâmbătă. L-am convins să se răzgândească cu un bacșiș de douăzeci de dolari, dar n-am ajuns în Durham decât după prânz. Am mers pe vechiul Runaround Pond Road, pentru că pe acolo se ajunge cel mai repede și ghici ce? Podul de pe Chuckle Brook se dărâmase și căzuse în apă. Am dat de multe capre din alea vopsite în roșu și alb, multă murdărie și un semn mare și portocaliu pe care scria DRUM ÎNCHIS. Deja începusem să-mi cam dau seama ce se întâmplă și mă lua cu leșin când mă gândeam că n-o să reușesc să fac ce mi-am propus. Nu uita că plecasem la opt dimineața, pentru mai multă siguranță, și parcursesem douăzeci și un pic de kilometri în mai mult de

patru ore. Dar n-am renunțat. Am apucat-o pe Methodist Church Road, scoțând și untul din rabla aia închiriată și lăsând în urmă nori mari de praf – că toate drumurile de care îți zic nu erau asfaltate pe vremea aia. Așa, și văd ici și colo mașini și camionete parcate pe marginea drumului sau la intrarea în pădure și văd și vânători ținându-și puștile descărcate pe braț. Absolut toți mi-au făcut cu mâna – nici vorbă că oamenii sunt mai prietenoși în '58. Le-am răspuns la salut, dar, în sinea mea, mă așteptam, din clipă în clipă, să fac o altă pană. Sau să-mi explodeze motorul. Probabil că asta m-ar fi scos de pe drum și m-ar fi aruncat în șanț, pentru că aveam cel puțin optzeci de kilometri la oră. Mi-aduc aminte că unul dintre vânători îmi făcea semne disperate, de parcă m-ar fi avertizat să încetinesc, dar nu i-am dat importanță. Am zburat pe Bowie Hill, și aproape de vechea Friends' Meeting House am observat o camionetă parcată lângă cimitir. Pe portieră scria POULIN CONSTRUCȚII ȘI TÂMPLĂRIE. Nimeni înăuntru. Poulin era cu fata în pădure, poate într-o poiană, pe undeva, poate își mâncau gustarea și povesteau așa cum fac tații cu fiicele. Sau, cel puțin, așa cum îmi imaginez că povestesc, pentru că eu n-am copii…

Altă criză prelungită de tuse, care sfârși înăbușită într-un sunet icnit și umed.

– *Dumnezeule*, ce mai doare, a gemut el.

– Al, trebuie să încetezi.

Scutură din cap și își șterse cu podul palmei o șuviță subțire de sânge care i se prelingea de pe buza inferioară.

– Ce trebuie să fac e să-ți spun toată povestea, așa că tacă-ți gura și lasă-mă în pace. M-am uitat lung la camionetă, fără să micșorez viteza, așa că, atunci când am privit iar la drumul din față, am văzut un copac de-a curmezișul lui. Am frânat exact la vreme ca să nu mă ciocnesc de el. Nu era un pom mult prea mare, și înainte să mă macine cancerul aveam ceva forță. Și mai eram și al dracului de nervos. M-am dat jos și m-am apucat să mă lupt cu el. Și în timpul ăsta – când încercam să-l dau la o parte și înjuram de mama focului – a trecut o mașină din direcție opusă. Un bărbat se dă jos din ea, cu o vestă portocalie de vânătoare pe el. Nu știu sigur dacă-i omul *meu* sau nu – că nu i-a fost niciodată publicată poza în *Enterprise* – dar pare a avea vârsta potrivită.

Zice: „Să te ajut, bătrâne".

„Mulțumesc mult", zic și întind mâna. „Bill Laidlaw."

Mi-o strânge și se prezintă: „Andy Cullum".

Deci el era. Aproape că nu-mi venea să cred după toate necazurile pe care le avusesem încercând să ajung la Durham. Mă simțeam de parcă aș fi câștigat la loterie. Am apucat amândoi copacul și am reușit să-l mutăm din drum. Când am isprăvit, m-am așezat pe margine și mi-am apucat pieptul în mâini. M-a întrebat dacă mă simt bine.

„Nu știu", zic eu. „N-am avut niciodată un infarct, dar cred că acum mă paște unul."

Și, Jake, așa s-a făcut că domnul Andy Cullum n-a vânat nimic în după-amiaza aceea de noiembrie și n-a împușcat nicio fetiță. Că era mult prea ocupat să-l ducă pe bietul și bătrânul Bill Laidlaw la spitalul Central Maine General din Lewiston.

– Deci ai reușit? Pe bune, chiar ai reușit?

– Pe cinstea mea că da. La spital am spus că am mâncat un „erou" – așa se chema atunci sendvișul italienesc cu de toate – și am primit diagnosticul de „indigestie acută". Am plătit douăzeci și cinci de dolari și m-au externat. Cullum m-a așteptat și m-a dus înapoi la mașina mea de la Hertz. Ce zici de chestia asta? Și chiar în noaptea aia m-am întors acasă în 2011… numai că am revenit doar la două minute după ce plecasem. Un rahat ca ăsta îți dă dureri de cap la fel ca schimbarea de fus orar fără să mai fie nevoie să te urci în avion. Primul drum pe care l-am făcut a fost la biblioteca publică, unde am căutat din nou articolul despre ceremonia de absolvire din 1965. Înainte fusese și fotografia lui Carolyn Poulin acolo. Directorul din vremea aceea – Earl Higgins, l-a chemat de mult Dumnezeu la El – se apleca să-i înmâneze diploma, căci ea ședea în scaunul de handicapat, îmbrăcată așa cum se cuvine, cu robă și tocă pe cap. Și sub poză scria, *Carolyn Poulin atinge un țel important în lungul ei drum înspre însănătoșire.*

– Și mai era acolo?

– Povestea despre absolvire era, sigur că da. Știi foarte bine, prietene, că ceremonii de astea sunt pe prima pagină ale tuturor ziarelor din orașele de provincie. Dar după ce mă întorsesem din călătoria în '58, în poză era un băiat cu o tunsoare tâmpită de imitație de Beatles care stătea pe podium, iar titlul zicea *Șeful de promoție Trevor „Buddy" Briggs ia cuvântul la ceremonia de absolvire a liceului.* Toți absolvenții erau înșirați acolo – cred că

mai mult de o sută –, dar Carolyn Poulin nu se afla printre ei. Așa că am verificat articolul despre absolvirea din '64 – adică din anul în care ar fi fost normal să termine liceul, dacă nu ar fi fost mult prea ocupată să se facă bine după ce fusese împușcată în coloană. Și, bingo! Fără poză, fără vreo mențiune specială, dar numele ei era trecut între David Platt și Stephanie Routhier.

– Doar un copil obișnuit care ascultă marșul absolvenților, nu-i așa?

– Așa e. Atunci i-am introdus numele în motorul de căutare pentru gazeta *Enterprise*, ca să văd dacă apare în vreun articol după 1964. Și apare. În vreo trei sau patru. Așa cum te aștepți din partea unei femei obișnuite care duce o viață obișnuită. A intrat la Universitatea statului Maine, a absolvit Managementul afacerilor, a studiat pentru masterat și doctorat în New Hampshire. Și am mai găsit un articol din 1979, cu puțin timp înainte ca ziarul să dea faliment. FOSTĂ ELEVĂ DIN LISBON FALLS CÂȘTIGĂ CONCURSUL NAȚIONAL DE CRINI GALBENI, scria acolo. Și era și o poză cu ea. Stătea pe cele două picioare bune, cu crinul câștigător în mână. Locuiește… Locuia… habar n-am cum e corect să spun, poate și într-un fel și într-altul… Într-un orășel de lângă Albany, New York.

– Căsătorită? Copii?

– Nu cred. În fotografie i se văd mâinile în care ține floarea și nu are nicio verighetă pe stânga. Știu la ce te gândești. Îți spui că, în afară de faptul că poate să meargă, nu s-a prea schimbat nimic. Dar cine poate spune asta cu adevărat? A trăit într-un alt loc și a influențat viețile a Dumnezeu știe câți oameni diferiți. Oameni pe care nu i-ar fi cunoscut niciodată dacă Andy Cullum ar fi împușcat-o și ar fi rămas în Lisbon Falls. Înțelegi ce vreau să spun?

Înțelegeam că era imposibil de știut și într-o situație, și în cealaltă, dar l-am aprobat, pentru că voiam să își termine povestea înainte să i se facă rău. Și intenționam să-l bag eu însumi în pat înainte de plecare.

– Ce îți spun, Jake, este că poți schimba trecutul, dar că nu este atât de ușor pe cât îți închipui. În dimineața aceea m-am simțit ca un om care se zbate să iasă dintr-un ciorap de nailon. Ciorapul pare să cedeze câte un pic, dar apoi se strânge în jurul tău parcă mai tare decât înainte. Cu toate astea, am reușit să-l sfâșii.

– De ce să nu fie ușor? Pentru că trecutul nu vrea să fie schimbat?

– Este ceva ce nu vrea să fie schimbat. Sunt aproape convins. Dar, totuși, se poate. Dacă iei în calcul și rezistența, poți să schimbi trecutul.

Mă privea fix, cu ochii arzându-i în fundul capului.

– Una peste alta, povestea lui Carolyn Poulin se termină cu „Și a trăit fericită până la adânci bătrâneți". Nu crezi?

– Ba da.

– Uită-te în caietul pe care ți l-am dat, prietene, și s-ar putea să te răzgândești. Am scos azi ceva la imprimantă.

Am făcut ce mi-a cerut și am descoperit un buzunar cartonat. Bănuiesc că folosea pentru diferite notițe și cărți de vizită. În el, o singură foaie de hârtie.

Am scos-o, am despăturit-o și am privit-o mult timp. Era o copie a primei pagini din *Weekly Lisbon Enterprise*. 18 iunie 1965. Titlul spunea: PROMOȚIA DIN '65 A LICEULUI LISBON FALLS SE DESPARTE ÎN LACRIMI ȘI HOHOTE DE RÂS. În fotografie, un individ chel (cu toca sub braț, ca să nu i se rostogolească de pe cap) se apleca spre o fată surâzătoare dintr-un scaun cu rotile. Ținea diploma de un colț, iar tânăra o apucase de celălalt. *Carolyn Poulin atinge un țel important în lungul ei drum spre însănătoșire*, scria dedesubt.

L-am privit nedumerit pe Al:

– Păi, dacă ai schimbat viitorul și ai salvat-o, cum de a apărut asta?

– Fiecare călătorie acolo este o resetare, prietene.

– Dumnezeule! Când te-ai dus să-l oprești pe Oswald, s-a șters tot ce ai făcut ca s-o salvezi pe fată.

– Da… și nu.

– Cum adică, da *și* nu?

– Călătoria pentru salvarea lui Kennedy urma să fie ultima, dar n-aveam nicio grabă să ajung în Texas. Și pentru ce să am? În septembrie 1958, Ozzie Rabbit – că așa-i spuneau camarazii lui de la pușcașii marini – nici măcar nu-i în America. Face clăbuci la greu în Pacificul de Sud unde se află împreună cu unitatea sa ca să păzească Japonia și Formosa până la instaurarea democrației. Așa că m-am întors la cabanele Shadyside din Sebago și am stat acolo până pe cinșpe noiembrie. Din nou. Doar că, de data asta, am plecat încă și mai

de dimineață, chestie foarte isteață din partea mea, pentru că acum n-a mai fost vorba doar de două pene de cauciuc. Acum mi s-a rupt axul roții de la nemernicul acela de Chevrolet închiriat. Așa am ajuns să-i dau șaizeci de dolari băiatului de la stația de benzină din Naples ca să-mi împrumute mașina lui în ziua respectivă. A trebuit să-i las și inelul meu din armată drept garanție suplimentară. Am mai avut și alte aventuri pe care n-o să mă obosesc să le recapitulez…

– Podul era tot dărâmat în Durham?

– Nu știu, prietene. Nici măcar n-am încercat să merg pe drumul acela. E un idiot ăla care nu învață din trecut, eu așa cred. Chestia pe care am aflat-o eu din experiența trecută a fost pe care drum o să vină Andrew Cullum și m-am dus într-acolo fără să mai pierd vremea. Copacul era prăbușit de-a curmezișul drumului, exact ca înainte, și când tipul a apărut, eu mă luptam să-l dau la o parte, exact ca înainte. Curând, a început să mă doară pieptul, exact ca înainte. Și așa am jucat toată comedia, iar Carolyn Poulin s-a bucurat de o zi petrecută în natură cu tatăl ei și, după vreo două săptămâni, am zis „sal'tare!" și m-am urcat într-un tren cu destinația Texas.

– Și atunci cum de mai există fotografia asta cu ea în scaun cu rotile la ceremonia de absolvire?

– Pentru că fiecare călătorie prin vizuina de iepure este o resetare a trecutului, a răspuns Al privindu-mă lung ca să vadă dacă înțeleg.

După un minut, m-am dumirit.

– *Eu*…?

– Întocmai, prietene. În după-amiaza asta ți-ai cumpărat o bere de ghimbir de zece cenți. Și, totodată, ai pus-o pe Carolyn Poulin înapoi în scaunul cu rotile.

Capitolul 4

1

Al mi-a dat voie să-l ajut să ajungă în dormitor și chiar a bolborosit „Mulțam, prietene", când m-am aplecat să-i dezleg șireturile și să-i scot pantofii. S-a împotrivit doar atunci când am vrut să-l duc la baie.

– E important să-ți dorești să faci o lume mai bună, dar la fel de important este să fii în stare să ajungi singur la closet.

– Atât vreme cât ești sigur că *poți* s-o faci.

– În seara asta sunt sigur și o să-mi fac probleme despre ce-o să fie mâine, mâine. Du-te acasă, Jake. Citește caietul – ai multe de aflat de acolo. Gândește-te bine. Și vino mâine dimineață ca să-mi spui ce hotărâre ai luat. Tot aici o să mă găsești.

– Cu o probabilitate de nouăzeci și cinci la sută?

– Cel puțin nouăzeci și șapte. În mare, mă simt destul de bine. Nu eram sigur nici măcar că o să ajungem până aici. Și simplul fapt că ți-am spus – și că tu m-ai crezut – mi-a luat o piatră de pe inimă.

Nu eram prea convins că îl crezusem, nici măcar după aventura mea din acea după-amiază, dar nu i-am spus. I-am urat noapte bună, i-am amintit să nu piardă socoteala pastilelor pe care le lua („Mda, bine") și am plecat. În fața casei lui Al, înainte să mă duc la mașină, am stat și m-am uitat o vreme la piticul de grădină care ținea un steag cu o singură stea.

Nu-ți pune mintea cu statul Texas, mi-am zis… dar poate că exact asta urma să fac. Și, dacă mă gândeam la toate greutățile pe care le întâmpinase Al când încercase să schimbe trecutul – penele de cauciuc, motorul ars, podul prăbușit – aveam, cumva, senzația că statul Texas o să-și pună mintea cu mine.

2

După toate cele petrecute, nu credeam că voi reuși să adorm înainte de două, trei dimineața, deși exista și posibilitatea că nu voi putea să dorm absolut deloc. Dar sunt momente în care corpul omului găsește o cale prin care să-și impună propriile urgențe. Doar ce ajunsesem acasă și îmi pregătisem o băutură

slabă (unul din măruntele avantaje ale întoarcerii la statutul de celibatar era faptul că puteam să țin alcool în casă), și îmi simțeam deja pleoapele grele. Iar după ce am terminat paharul cu scotch și am citit primele nouă sau zece pagini din Cartea despre Oswald, abia îmi mai puteam ține ochii deschiși.

Mi-am spălat paharul în chiuvetă, m-am dus în dormitor (dezbrăcându-mă din mers și lăsând hainele pe jos prin casă, chestie pentru care Christy mi-ar fi făcut un tămbălău de zile mari) și m-am prăbușit pe patul dublu, unde acum dormeam singur. M-am gândit să mă întind și să sting veioza, dar îmi simțeam brațul greu, greu. Parcă trecuseră secole de când corectasem eseurile în cancelaria tăcută. Dar nu mi se părea deloc ceva ieșit din comun; cu toții știm că, deși necruțător, timpul este ciudat de maleabil.

Am schilodit copila aceea. Am pus-o la loc în scaunul cu rotile.

Când ai coborât treptele de la cămară, în după-amiaza asta, habar n-aveai cine era Carolyn Poulin, așa că nu fi idiot. În plus, probabil că pe undeva, pe acolo, încă mai poate merge. Probabil că acea gaură înspre trecut creează realități alternative, sau fluxuri temporale, sau ceva.

Carolyn Poulin în scaunul ei cu rotile și primind diploma de absolvire. În anul când „Hang On, Sloppy" al celor de la McCoys era în fruntea topurilor de muzică pop.

Carolyn Poulin, mergând prin grădina ei cu crini galbeni în 1979, când „YMCA" al celor de la Village People era în fruntea topurilor; așezându-se, din când în când, în genunchi ca să smulgă niște buruieni, apoi ridicându-se, vioaie, și mergând mai departe.

Carolyn Poulin în pădure cu tatăl ei, urmând să fie schilodită în curând.

Carolyn Poulin în pădure cu tatăl ei, urmând să intre curând într-o adolescență obișnuită de orășel de provincie. Și m-am întrebat unde fusese ea, în acel flux temporal, când buletinele de știri de la radio și televizor au anunțat că al treizeci și cincilea președinte al Statelor Unite fusese împușcat în Dallas?

John Kennedy poate să trăiască. Tu poți să-l salvezi, Jake.

Și lucrurile ar fi fost mai bune? Nu exista nicio garanție în acest sens.

Am închis ochii și am văzut, ca într-o scenă banală de film vechi, pagini de calendar care se desprind cu repeziciune și

zboară ca niște păsări pe fereastra dormitorului meu.

Și m-am mai gândit la ceva înainte să cad într-un somn adânc: la elevul tâmpițel cu țepii de pe barbă într-o încercare de țăcălie încă și mai tâmpițică, rânjind și mormăind, *Harry Săltărețul țopăie în sus și-n jo… o… os.* Și la Harry care mă oprește când vreau să-l cert. *Nu, nu te necăji,* îmi spusese. *Îs obișnuit.*

Și atunci arbitrul somnului a început să mă numere la podea.

3

M-am trezit cu fața scăldată în lumina dimineții și cu sporovăiala păsărilor în urechi, convins că plânsesem în somn. Visasem ceva și, chiar dacă nu-mi puteam aminti ce anume, trebuie că fusese ceva foarte trist, pentru că niciodată n-am fost ceea ce se cheamă un plângăcios.

Obraji uscați. Nici urmă de lacrimi.

Am întors capul ca să mă uit la ceasul de pe noptieră și am văzut că mai erau două minute până la ora șase. După calitatea luminii, îmi puteam da seama că dimineața de iunie avea să fie splendidă. Și școala se terminase. De obicei, profesorii, ca și elevii, se simt fericiți în prima zi a vacanței de vară. Dar eu eram trist. Și nu doar din cauza deciziei dificile pe care trebuia s-o iau.

Pe drumul spre baie, mi-au păcănit trei cuvinte în minte: *Kowabunga, Buffalo Bob!*

M-am oprit și mi-am privit imaginea nedumerită din oglinda măsuței de toaletă. Acum îmi aduceam aminte visul. Nicio mirare că mă trezisem simțindu-mă trist. Visasem că mă aflam în cancelarie, corectând lucrările clasei mele de „engleză pentru adulți", în vreme ce peste coridor, în sala de sport, un alt meci de baschet între licee se îndrepta spre fluierul de final. Soția mea tocmai ieșise de la dezalcoolizare și speram din tot sufletul să o găsesc acasă când ajung, ca să nu stau cu orele pe telefon ca s-o localizez și s-o adun apoi de prin vreuna din adăpătorile din oraș.

În vis, eseul lui Harry Dunning era primul și am început să citesc: *Na fost o zi a fost o noapte. Noaptea care mia schimbat viața a fost noaptea cânt taica a omorâto pe mama și doi frați…*

Îmi captase de îndată întreaga atenție. Oricui i s-ar fi întâmplat asta, nu? Dar ochii începuseră să mă înțepe abia când

am ajuns la partea în care povestea cu ce era îmbrăcat. Întotdeauna costumele copiilor care ies în seara aceea specială de toamnă, cu traistele goale pe care speră să le aducă înapoi pline cu bogăţii dulci, reflectă moda timpului. Acum cinci ani mi se părea că fiecare al doilea băieţel care mi se înfiinţa în pragul uşii purta ochelari tip Harry Potter şi desenul unei cicatrice în formă de fulger pe frunte. Chiar şi eu, la primul meu drum ca cerşetor de dulciuri, cu un triliard de ani în urmă, tropăisem pe trotuar (cu mama mergând încet la trei metri în spate, în urma rugăminţilor mele stăruitoare) în costumul unui războinic din *Imperiul contraatacă*. Aşa că, de ce m-aş mira că Harry Dunning purtase costumul din piele de căprioară specific indienilor?

„Kowabunga, Buffalo Bob", am spus imaginii mele din oglindă şi m-am repezit în birou. Nu păstrez toate lucrările elevilor, niciun profesor nu le păstrează – că ne-am îneca în ele! — dar am obiceiul să fotocopiez cele mai bune eseuri. Pentru că s-au dovedit a fi nişte instrumente didactice admirabile. Nu aş fi folosit niciodată compunerea lui Harry Dunning în acest scop, pentru că era mult prea personală, dar îmi aminteam că o copiasem totuşi datorită reacţiei emoţionale pe care mi-o provocase. Am tras ultimul sertar de jos şi am început să răscolesc prin neorânduiala de dosare şi foi libere. După cincisprezece minute asudate, am găsit-o. M-am aşezat la birou şi am început să citesc.

4

Na fost o zi a fost o noapte. Noaptea care mia schimbat viaţa a fost noaptea cânt taica a omorâto pe mama şi doi fraţi şi mia făcut rău tare mie. Ia făcut rău şi lu sora mea, rău că a fost în comă. După trei ani a murit fără să se mai trezească. O chiema Ellen şi io o iubeam tare mult. Îi place să culeagă flori şi să le pună în veze. Ce sa întâmplat a fost ca întrun film de groază. Nu mă duc la filme de groază pencă în seara de Halloween 1958 am trăit unu.

Fratele meu Troy era prea mare ca să meargă la ne daţi ori nu ne daţi (15). Se uită la TV cu mama şi zice că o să ne ajute să mâncăm bobo când venim înapoi şi Ellen zice nu, no să mănânci îmbracăte şi iaţile pe ale tele şi toţi a râs pencă toţi o iubeam pe Ellen, avea 7 ani da semăna bine cu Lucille Ball că ne făcea pe toţi să ne râdem,

și pe taica (dacă e treaz, că dacă e beat e nebun). Sa îmbrăcat ca Prințesa Varătoamnă Iarnă Primăvară (mam uitat în dicționar și știu că am scris bine) și io eram Buffalo Bob care ei doi era din emisiunea THE HOWDY DOODY care ne plăcea la amândoi. „Ia, copi, cât ie ceasu?" și „Ce zice Galeria de alună" și „Kowabunga, Buffalo Bob!!!" Și lu Ellen și mie ne plăcea emisiunea asta. Ei îi place Prințesa și mie Buffalo Bob și la amândoi ne place Howdy! Am vrut ca fratele nostru Tugga (îl chiamă Arthur, dar toți îi ziceam Tugga nu mai știu de ce) să fie „Maiorul Fineus T. Bluster", da el na vrut că a zis că Howdy Doody e pentru copi și e „Frankinstine" chear dacă Ellen ia zis că masca e prea urâtă. Și Tugga ma fu…t la cap că miam luat pușca cu aer Daisy că zice că Buffalo Bob nare pușcă la TV și mama zice „Iao dacă vrei Harry că nu e adevărată și nu are nici gloanțe închipuite și Buffalo Bob no să se supere". Asta a fost ultimul lucru care mia zis și mă bucur că a fost drăguț, că era foarte aspră.

Așa că eram gata să plecăm și io zic stați așa că trebuie să merg la budă că eram emoționat. Ei toți râde, chiar și mama și Troy de pe canapea da pișu mia salvat viața că atunci veni taica cu un ciocan. Taica era rău când bea și o bătea mereu pe mama. Odată când Troy a încercat săi oprească cu vorba ia rupt mâna lu Troy. Atunci aproape că sa dus la pușcărie (taica). Oricum mama și taica erau „separați" când a fost ce scriu acum și ea se gândea să divorțeze da nu era ușor în '58 cum e acum.

Oricum a intrat și eu făceam pișu în baie și am auzito pe mama că zice „Ieși de aici cu lucru acela nu trebuie să vi aici". După aia a început să țipe. După aia toți țipau.

Mai era… mai erau încă trei pagini înfiorătoare… dar nu eu trebuia să le citesc.

5

Încă nu se făcuse șase și jumătate când am căutat numărul lui Al în cartea de telefon și l-am format fără ezitare. Și el se trezise deja. Mi-a răspuns la primul tril al telefonului cu o voce ce aducea cu lătratul unui câine.

– Ei, prietene, ce matinal ești!

– Am ceva să-ți arăt. Tema unui elev de-al meu. Îl cunoști. Cel puțin, așa ar trebui; i-ai pus fotografia pe Peretele Celebrităților.

A tușit, apoi mi-a răspuns:

– Am o droaie de poze pe Peretele Celebrităților, prietene. Cred chiar că am și una cu Frank Anicetti din vremea primului festival Moxie. Trebuie să mă ajuți, că nu-mi aduc aminte de cine vorbești.

– Mai bine îți arăt. Pot să trec pe la tine?

– Poți, dacă nu te deranjează că sunt în halat. Dar trebuie să te întreb acum, pentru că ai avut la dispoziție toată noaptea să te gândești. Te-ai hotărât?

– Cred că mai întâi mai trebuie să mă duc acolo o dată.

Și am închis, înainte să apuce să mă mai întrebe ceva.

6

Niciodată nu-l mai văzusem arătând așa de rău ca în dimineața aceea, când lumina albă a zilei inunda camera. Halatul alb îi atârna pe lângă corpul subțiat ca o parașută dezumflată. Pentru că nu făcuse citostatice, nu-și pierduse părul, dar i se rărise și căpătase consistența părului de bebeluș. Și parcă ochii i se adânciseră și mai mult în orbite. A citit de două ori compunerea lui Harry Dunning, a vrut să pună foile pe masă, apoi le-a citit încă o dată. La sfârșit și-a ridicat ochii la mine și a exclamat:

– Iisuse Hristoase, pupa-Ți-aș tălpile Tale!

– Am plâns când am citit-o prima dată.

– Nici nu-i de mirare. Pe mine m-a atins cel mai tare partea cu pușca cu aer Daisy. Prin anii cincizeci pe spatele tuturor cărticelelor cu benzi desenate care existau pe piață erau reclame la puștile Daisy. Toți copiii de pe strada mea – mă rog, toți băieții – nu voiau decât două lucruri mari și late pe lumea asta: o pușcă cu aer Daisy și o căciulă din blană de raton cum avea Davy Crockett. Și are dreptate, nu avea gloanțe, nici măcar unele false, dar noi obișnuiam să turnăm pe țeavă puțin ulei Johnson pentru bebeluși. După aia, dacă pompai nițel aer înăuntru și apăsai pe trăgaci, ieșea un norișor de fum albastru.

Se uită iarăși la foile de pe masă.

– Ticălosul acela nenorocit și-a omorât nevasta și trei dintre copii cu un *ciocan*? Iisusee!

A început să dea cu el, scrisese Harry. *Am fugit înapoi în living și era sânge pe pereți și o chestie albă pe canapea. Aia era creeri lu*

mama mea. Ellen era pe jos cu balansorul peste iea și cu sânge din urechi și păr. TVul mergea și iera emisiunea care plăcea lu mama cu Elerie Queen care rezolvă crime.

Însă crimele din noaptea aceea n-au avut nimic din eleganța lipsită de sânge din misterele pe care le descâlcea Ellery Queen; în noaptea aceea se petrecuse un măcel. Băieţelul de zece ani care se oprise să facă pipi înainte de a pleca la colindat a ieșit din baie la timp ca să vadă cum tatăl cel beat urlă și despică țeasta lui Arthur „Tugga" Dunning când Tugga încearcă să se refugieze în bucătărie. Apoi s-a întors și l-a văzut pe Harry care luase în mâini pușca cu aer Daisy spunându-i „Lasă-mă-n pace, tăicuțule, sau te împușc".

Dunning s-a repezit la băiat, agitând ciocanul însângerat. Harry a tras în el cu pușca de jucărie (puteam chiar să aud foșnetul pe care l-a făcut, chit că eu însumi n-am avut niciodată o pușcă din asta), apoi a aruncat-o și a fugit spre dormitorul pe care îl împărţea cu fratele său Tugga, trecut, de-acum, în lumea morților. Taică-său uitase să închidă ușa de la intrare, iar acum se auzeau de undeva – „ca de la 1000 km distanță", scrisese omul de serviciu – strigătele vecinelor și țipetele copiilor plecați cu colindul.

Cu siguranță că Dunning ar fi omorât și ultimul dintre copii dacă nu s-ar fi împiedicat de „balansorul" răsturnat. S-a întins pe jos cât era de lung, s-a ridicat, s-a năpustit în camera băiatului. Harry încerca să se strecoare sub pat.

Tatăl l-a tras înapoi și l-a izbit în cap, lovitură care fără îndoială că ar fi ucis băiatul dacă mâna nu i-ar fi alunecat pe mânerul plin de sânge al ciocanului. Așa că, în loc să-i despice capul lui Harry, ciocanul doar îl sparse deasupra urechii drepte.

Nam leșinat dar aproape. Mam tot târât sub pat și nici că lam simțit că mă lovește peste picior da așa a făcut și la spart în 4 locuri.

În momentul acela, în casă intră în fugă un bărbat din vecini care ieșise cu fetița lui la colindat. Deși șocat să vadă scena de măcel, omul a avut suficientă prezență de spirit încât să apuce o lopată din găleata cu unelte de lângă mașina de gătit cu lemne din bucătărie. L-a pălit pe Dunning în moalele capului chiar atunci când acesta încerca să răstoarne patul ca să ajungă la fiul său plin de sânge și pe jumătate conștient.

După aia am leșinat ca Ellen da io am avut noroc și mam

deșteptat. Doctori a zis că tre sămi abuteze picioru da na mai făcuto.

Nu. Și-a păstrat piciorul și, în cele din urmă, a ajuns om de serviciu la liceul din Lisbon Falls, cunoscut de generații de elevi sub numele de Harry Săltărețul. S-ar fi purtat copiii mai frumos cu el dacă ar fi știut din ce cauză șchiopătează? Probabil că nu. Deși sunt extrem de delicați din punct de vedere emoțional și extrem de ușor de rănit, adolescenților le lipsește empatia. Ea vine mai târziu în viață. Dacă se întâmplă să vină.

– Luna octombrie a anului 1958, a lătrat răgușit Al. Și vrei să cred că-i vorba de o coincidență?

Mi-am amintit ce-i spusesem adolescentului Frank Anicetti în legătură cu nuvela scrisă de Shirley Jackson și am zis:

– Uneori o țigară este doar fum, iar o coincidență e doar o coincidență. Tot ce știu este că vorbim despre un alt moment de cumpănă.

– Și de ce, mă rog, n-am găsit povestea asta în *Enterprise*?

– Pentru că nu s-a petrecut aici. S-a petrecut în zona rurală de lângă Derry. Când Harry s-a mai înzdrăvenit și a fost externat, s-a dus să locuiască cu mătușa și unchiul lui în Haven, la vreo treizeci și cinci de kilometri la sud de Derry. Oamenii ăia l-au adoptat și l-au pus să lucreze la ferma familiei atunci când a devenit clar că nu poate să se țină de carte.

– Parcă-mi povestești *Oliver Twist*.

– Nici vorbă. S-au purtat frumos cu el. Gândește-te că pe vremea aia nu existau clase speciale pentru copii cu handicap intelectual, iar expresia „retard mintal" încă nu fusese inventată…

– Știu, mi-a răspuns Al pe un ton sec. Pe atunci, dacă aveai „retard mintal" însemna că ești nătâng, imbecil, sau țicnit de-a binelea.

– Dar nu a fost așa nici atunci, nici acum, am spus eu. Nu în adevăratul sens al termenului. Cred că de vină a fost șocul, înțelegi? Trauma. A avut nevoie de ani lungi să-și revină de pe urma celor întâmplate în noaptea aia și când și-a revenit, era prea bătrân pentru școală.

– Dar s-a întors și a absolvit liceul, dar și atunci era un bărbat de vârstă mijlocie, îndreptându-se cu pași repezi spre bătrânețe, clătină Al din cap. Ce pierdere!

– Rahat, am exclamat eu. O viață bună nu-i niciodată

pierdută. Ar fi putut să trăiască mai bine? Da. Pot eu să-l ajut? Poate, dacă iau în calcul ce s-a întâmplat ieri. Dar nu despre asta e vorba.

– Dar despre ce? Pentru că mie mi se pare că povestea asta e identică cu cea a lui Carolyn Poulin și am dovedit tot ce era de dovedit în cazul ei. Da, poți schimba trecutul. Și nu, lumea nu se sparge ca un balon de săpun când o faci. Fii bun, Jake, și toarnă-mi o cană cu cafea. Și pune-ți și ție una. E fierbinte și mi se pare că ți-ar prinde bine.

Când mă ocupam de cafea, am văzut și niște gogoșele dulci. I-am oferit una, dar a clătinat din cap:

– Mă doare când alimentele solide încearcă să iasă pe partea cealaltă. Dar dacă tot ești hotărât să-mi dai niște calorii, vezi că e Ensure în frigider. Mi se pare că are gust de muci congelați, dar măcar reușesc să înghit mehlemul ăsta.

A izbucnit în râs când i-am adus jeleul cu vitamine într-una din cupele de vin pe care le descoperisem în bufetul din bucătărie.

– Și crezi că așa o să aibă gust mai bun?

– Poate, dacă îți închipui că-i pinot noir.

A băut jumătate, făcând eforturi evidente să înghită. Câștigă bătălia asta, dar împinse la o parte paharul și își luă cana cu cafea. Nu sorbi din ea, ci doar o prinse între palme, ca și cum ar fi vrut să absoarbă ceva din căldura ei. Urmărindu-l, am recalculat timpul pe care poate îl mai avea la dispoziție.

– Deci, a reluat el discuția, de ce zici că povestea asta e diferită?

Dacă nu ar fi fost atât de bolnav, și-ar fi dat seama și singur. Era un tip inteligent.

– Pentru că întâmplarea cu Carolyn Poulin nu este o speță bună. Nu i-ai salvat viața, Al, i-ai salvat doar picioarele. Ar fi avut un trai bun și normal în ambele situații – și în cea în care a împușcat-o Cullum, și în cea în care ai intervenit tu. Nu s-a căsătorit în niciuna din situații. N-a avut copii în niciuna din situații. Parcă… am bâjbâit după cuvinte. Nu te supăra, Al, dar parcă ai fost un doctor care salvează un apendice infectat. Ne bucurăm pentru apendice, dar n-are nicio treabă esențială de îndeplinit, chiar dacă e sănătos. Înțelegi ce vreau să spun?

– Mda, a răspuns, dar mie mi s-a părut puțin scos din sărite. Carolyn Poulin mi s-a părut cel mai bun lucru pe care-l puteam

face, prietene. Timpul e limitat la vârsta mea, chiar sănătos fiind. Urmăream prada mai mare.

– Nu te critic. Dar familia Dunning reprezintă un experiment mai bun, pentru că nu vorbim doar de o fetiță paralizată, indiferent cât de tragică a fost toată povestea pentru ea și familia ei. Vorbim despre patru oameni uciși și de al cincilea schilodit pe viață. În plus, îl cunoaștem. După ce a absolvit, l-am adus la cârciuma ta și ai făcut tu cinste când i-ai văzut roba și toca. Mai ții minte?

– Da. Și atunci i-am făcut poza pentru Peretele meu.

– Dacă pot să fac asta – dacă-l pot opri pe taică-su să nu-i mai nenorocească – crezi că poza o să mai fie tot acolo?

– Nu știu, mi-a răspuns Al. Poate că nu. S-ar putea nici să nu-mi mai aduc aminte că a fost vreodată acolo.

Era puțin cam prea speculativ pentru gustul meu, așa că n-am comentat și am mers mai departe:

– Și gândește-te și la ceilalți trei copii – Troy, Ellen și Tugga. Cu siguranță că unii dintre *ei* se vor căsători dacă nu mor acum. Și poate că Ellen o să devină actriță și o să fie celebră. Nu zice el acolo că era la fel de nostimă ca Lucille Ball?

M-am aplecat spre el:

– Nu vreau nimic altceva decât un exemplu mai bun cu ce se întâmplă atunci când schimbi un moment de cumpănă. Trebuie să știu asta înainte să mă bag într-o chestie așa de importantă cum e asasinarea lui Kennedy. Ce zici, Al?

– Zic că-ți înțeleg punctul de vedere.

Se ridică în picioare cu efort. Mă durea să-l văd cum se chinuiește, dar când am vrut să-l ajut, mi-a făcut semn să stau la locul meu.

– Nu, rămâi acolo. Am ceva pentru tine. Dincolo. Mă duc s-o aduc.

7

Era o cutie din cositor. Mi-a dat-o și m-a îndemnat să mergem în bucătărie. A spus că ne va fi mai ușor dacă o golim pe masă. După ce ne-am așezat, a descuiat-o cu o cheie pe care o purta pe un lanț în jurul gâtului. Primul lucru pe care l-a scos a fost un plic voluminos din hârtie galbenă, groasă. L-a deschis și a răsturnat din el o grămadă de bancnote. Am luat una și am

privit-o uimit. Era o hârtie de douăzeci, dar pe față, în loc să fie chipul lui Andrew Jackson, l-am văzut pe Grover Cleveland, nu tocmai unul dintre cei mai apreciați președinți americani. Pe spate erau desenate o locomotivă și un vapor cu aburi care dădeau toate semnele că aveau să se ciocnească chiar sub cuvintele BANCNOTĂ A REZERVEI FEDERALE.

– Parcă ar fi bani de jucărie. De la Monopoly.

– Dar nu sunt. Iar maldărul ăsta nu e chiar atât de valoros cum pare, pentru că nu există bancnote mai mari de douăzeci. În zilele noastre, când doar plinul la benzină te poate costa treizeci, treizeci și cinci de dolari, o bancnotă de cincizeci nu miră pe absolut nimeni, nici măcar la un magazinaș de cartier. Dar în trecut lucrurile stăteau altfel, și nu ai deloc nevoie să atragi privirile.

– Banii ăștia i-ai câștigat din pariuri?

– Nu pe toți. Am lucrat ca bucătar între '58 și '62, ca și aici, iar un bărbat care trăiește singur poate economisi o grămadă, mai ales dacă nu se însoțește cu femei costisitoare. Ceea ce nu am făcut. De fapt, nu m-am încurcat nici cu femei ieftine. M-am avut bine cu toată lumea, dar nu am lăsat pe nimeni să se apropie prea mult de mine. Și te sfătuiesc să faci la fel. Și în Derry, și în Dallas, dacă ajungi acolo.

Răsfoi banii cu un deget subțiat.

– Aici ai ceva mai mult de nouă mii, din câte îmi amintesc. Echivalentul a șaizeci de mii astăzi.

M-am holbat la bancnote.

– Banii se întorc. Și rămân, indiferent de câte ori folosești vizuina de iepure.

Mai vorbisem despre asta, dar tot nu reușeam să înțeleg.

– Așa e, chiar dacă sunt și acolo în același timp – resetare completă, ți-am spus.

– Dar acesta nu-i un paradox?

M-a privit lung, cu o expresie de nerăbdare pe trăsăturile descompuse.

– Habar n-am. Și e o pierdere de timp să pui întrebări care nu au răspuns. Iar eu nu prea mai am timp.

– Scuze, scuze. Ce mai ai acolo?

– Nu prea multe. Dar tot hazul e că nici nu ai nevoie de multe. Erau alte timpuri, Jake. Poți să citești în cărțile de istorie, dar nu le poți înțelege deplin până nu trăiești o vreme acolo.

Mi-a dat apoi un card de Asigurări Sociale. Numărul era 005-52-0223. Numele, George T. Amberson. Al a scos un pix din cutie și mi-a spus:

– Semnează.

Am luat pixul pe care era inscripționat ÎNCREDINȚEAZĂ-ȚI MAȘINA OMULUI CARE POARTĂ STEAUA TEXACO. Am semnat, simțindu-mă oarecum asemenea lui Daniel Webster când a făcut pactul cu diavolul.

A urmat permisul de conducere al lui George T. Amberson din statul Maine, care spunea că am un metru nouăzeci și cinci, ochi albaștri, păr șaten, nouăzeci de kilograme. Mă născusem la 22 aprilie 1923 și locuiam pe Bluebird Lane, numărul 19, în Sabattus, care era chiar adresa mea din 2011.

– E bine unu nouăzeci și cinci? m-a întrebat Al. A trebuit să ghicesc.

– E destul de aproape.

Am semnat permisul de conducere, confecționat din carton bej.

– Fără fotografie?

– Statul Maine mai are până acolo, prietene. La fel și celelalte patruzeci și opt.

– Patruzeci și *opt?*

– Hawaii devine stat anul următor.

– Aha, aveam respirația tăiată, de parcă tocmai primisem un pumn în plex. Adică… dacă te oprește un polițist pentru că ai depășit viteza legală, trebuie să te creadă pe cuvânt că ești cine zice cartonul ăsta că ești?

– De ce nu? Dacă pomenești ceva despre atentate teroriste, oamenii din 1958 o să creadă că vorbești despre adolescenți care atacă vacile. Semnează-le și pe astea.

Mi-a înmânat un card Hertz, unul emis de benzinăria Cities Service, unul pentru Diners Club și un American Express. Amex-ul era din celuloid, cel de la Diners Club din carton. Numele George Amberson era pe toate. Dactilografiat, nu tipărit.

– La anul poți să-ți iei un Amex din plastic, dacă vrei.

Am zâmbit.

– N-am și carnet de cecuri?

– Aș fi putut să-ți fac unul, dar la ce ți-ar fi folosit? Toate documentele pe care le-am completat în numele lui George

Amberson se vor pierde la următoarea resetare. La fel și banii pe care i-aș fi pus în cont.

– Aha! Mă simțeam ca un idiot. Așa e.

– Nu te necăji. Toate sunt mult prea noi pentru tine. O să fie, totuși, nevoie să-ți deschizi un cont. Îți sugerez să nu depui mai mult de o mie. Păstrează restul în bani lichizi și la îndemână.

– În eventualitatea că trebuie să mă întorc repede.

– Corect. Iar cardurile de credit nu fac nimic altceva decât să-ți confirme identitatea. Conturile pe care le-am deschis se vor șterge când te duci acolo. Deși s-ar putea să-ți pice bine… n-avem de unde ști.

– Și George ăsta își primește corespondența la numărul nouăsprezece de pe Bluebird Lane?

– În 1958, Bluebird Lane este doar în fază de proiect, prietene. Încă nu s-a construit ansamblul de locuințe unde stai tu astăzi. Dacă te întreabă cineva ceva, spune-i că e doar o adresă socială, de firmă, pe care o folosești pentru afacerile tale. O să te creadă toți. Afacerile sunt ca un zeu în '58 – toată lumea se închină la el, dar nimeni nu-l înțelege. Ia și asta.

Mi-a aruncat un portmoneu bărbătesc absolut superb. Am rămas cu gura căscată:

– E din *struț?*

– Am vrut să ai un aer prosper, mi-a răspuns Al. Să pui înăuntru niște poze și toate actele pe care ți le-am dat. Mai am și alte mărunțișuri. Uite, alte pixuri, o năzbâtie cu un cuțit de hârtie la un capăt și cu o riglă la celălalt. Un creion mecanic marca Scripto. Un apărător de buzunare. În '58 erau considerate o necesitate, nu o fiță. Un ceas Bulova, cu brățară elastică din crom marca Speidel – toate gagicile o să se dea în vânt după asta, bibicule. Vezi tu ce-a mai rămas în cutie.

Tusea l-a cutremurat și s-a strâmbat de durere. Când s-a oprit, avea fața acoperită cu stropi mari de transpirație.

– Al, când ai strâns toate astea?

– Când mi-am dat seama că nu o să reușesc să ajung în 1963. Am plecat din Texas și m-am întors acasă. Mă gândeam deja la tine. Divorțat, fără copii, deștept și, mai ales, tânăr. Oh, era să uit. Iată și sămânța din care s-au dezvoltat toate celelalte. Numele l-am luat de pe o piatră funerară din cimitirul de la Sfântul Cyril și tot ce a trebuit să fac a fost să trimit o cerere prefectului statului Maine.

Mi-a înmânat certificatul de naștere. I-am pipăit hârtia filigranată, bucurându-mă de atingerea mătăsoasă și oficială. Când mi-am ridicat privirea, Al mai pusese o coală de hârtie pe masă. Titlul era SPORT 1958 – 1963.

– Să n-o pierzi. Nu doar pentru că depinzi de hârtia asta ca să ai cu ce să-ți duci zilele, dar și pentru că ar trebui să răspunzi la multe întrebări nasoale dacă ajunge pe mâini nepotrivite. Mai ales din momentul în care vei începe să câștigi la pariuri.

Am început să pun toate obiectele înapoi în cutie, dar Al clătină din cap.

– Am în dulap o servietă Lord Buxton pentru tine. E frumoasă și puțin roasă pe la colțuri.

– N-am nevoie – am rucsacul. E în portbagaj.

Mi-a părut că se distra de minune:

– Acolo unde te duci, nu poartă nimeni rucsacuri, în afară de micii cercetași și doar atunci când se duc în drumeții sau cu cortul. Ai o droaie de lucruri de învățat, prietene, dar dacă ești prevăzător și nu riști, o să reușești.

Brusc, mi-am dat seama că totul este real, că urma să fac toate astea, chiar atunci, fără nicio altă pregătire. Mă simțeam ca unul care s-a dus să viziteze docurile din Londra în secolul al șaptesprezecelea și se pomenește că e pe punctul de a fi răpit și expediat în Asia ca sclav.

– Ce fac? aproape am hohotit eu.

A ridicat din sprâncenele stufoase și aproape la fel de albe ca părul rărit.

– Salvezi familia Dunning. Nu despre asta am vorbit?

– Nu la asta mă refer. Ce fac dacă o să mă întrebe cineva din ce *trăiesc*? Ce spun?

– Ți-a murit un unchi bogat, ai uitat? Spune că retragi câte puțin din moștenirea neașteptată ca să te țină până când reușești să scrii cartea la care ai visat. Nu se ascunde câte un scriitor frustrat în fiecare profesor de engleză? Sau mă înșel?

În realitate, nu se înșela.

A rămas pe scaun, un bătrân tras la față, mult prea slab – și m-a privit lung, cu simpatie. Poate chiar și cu milă. În cele din urmă, m-a întrebat cu blândețe:

– E o chestie uriașă, nu?

– Este, am răspuns. Și, Al, omule… sunt doar un tip *neînsemnat*.

– La fel se putea spune și despre Oswald. Un om mărunt care a tras cu pușca dintr-un ascunziș. Și, din câte mi-am dat seama din compunerea lui Harry Dunning, tatăl lui era doar un bădăran bețiv, înarmat cu un ciocan.

– Nici măcar asta nu mai este. A murit de toxiinfecție alimentară în pușcăria Shawshank. Harry zicea că o fi fost vorba de o tapioca stricată. Asta e…

– Știu ce-i aia tapioca. Am văzut o grămadă pe când mă aflam cu trupele în Filipine. Chiar am mâncat, spre marele meu regret. Dar acolo unde te duci, el nu e mort. Nici Oswald.

– Al… știu că ți-e rău și știu că te doare. Dar vrei, te rog, să vii la cârciumă cu mine? Nu… pentru prima și ultima oară în viață am folosit apelativul lui obișnuit. Prietene, nu vreau să fiu singur când plec într-acolo. Mi-e frică.

– N-aș rata asta pentru nimic în lume.

S-a prins cu mâna de partea stângă a pieptului și s-a ridicat de pe scaun, cu o grimasă care i-a dezvelit gingiile.

– Ia servieta. Eu mă duc să mă îmbrac.

8

Era opt fără un sfert când Al a descuiat ușa trailerului argintiu care fusese patria Faimosului Burger Dodoloț. Dispozitivele cromate din spatele tejghelei aruncau sclipiri fantomatice. Scaunele păreau să șoptească *nimeni nu va mai sta vreodată pe noi*. Iar recipientele mari și demodate pentru zahăr le răspundeau *nimeni nu se va mai servi vreodată din noi – petrecerea a luat sfârșit.*

– Faceți loc pentru L.L. Bean, am spus.

– Așa e, a fost de acord Al. Afurisitul de marș al progresului.

Gâfâia, dar nu s-a oprit să-și tragă suflarea. M-a condus în spatele tejghelei, spre ușa de la cămară. L-am urmat, mutând dintr-o mână într-alta servieta în care se afla noua mea viață. Era un model demodat, cu catarame. Dacă aș fi intrat cu ea într-una din clasele mele de la liceu, sunt convins că majoritatea elevilor m-ar fi întâmpinat cu hohote de râs. Doar câțiva – cei cu înclinații de designeri de modă – ar fi salutat stilul meu retro.

Al a deschis ușa și iarăși ne-au năpădit aromele de legume, mirodenii, cafea. Și din nou s-a întins peste umărul meu ca să aprindă lumina. M-am uitat la linoleumul cenușiu așa cum se

holbează un om la un bazin plin cu rechini înfometați și am tresărit când Al mi-a pus o mână pe umăr.

– Scuză-mă, mi-a zis, dar trebuie să-ți dau și asta.

Mi-a întins o monedă de cincizeci de cenți. Juma' de dolar.

– Pentru Omul cu biletul galben. Ai uitat?

– Sigur că nu.

De fapt, îl uitasem cu totul. Ochii îmi pulsau în orbite în ritmul bătăilor repezi ale inimii. Aveam un gust atât de rău în gură de parcă mestecasem o bucată dintr-o mochetă veche. Și aproape am scăpat banul pe jos.

M-a privit cu un ochi critic.

– Blugii merg deocamdată, dar va trebui să te oprești la Mason's Menswear pe Main Street și să-ți cumperi niște pantaloni înainte să pornești spre nord. Pentru îmbrăcămintea de fiecare zi ar fi bine să-ți iei ceva kaki din doc. Și Ban-Lon pentru hainele de ocazie.

– Ban-Lon?

– Cere, că știu ei despre ce e vorba. Mai trebuie să-ți cumperi și câteva cămăși. Poate și un costum. Și niște cravate și un ac de cravată. Ia-ți și o pălărie. *Nu* o șapcă de baseball, ia-ți o pălărie drăguță din paie pentru vară.

I se adunaseră lacrimi în colțurile ochilor, iar asta m-a înspăimântat mai tare decât orice îmi spusese înainte.

– Al? Ce s-a întâmplat?

– Sunt speriat, ca și tine. Dar nu e cazul pentru un rămas-bun sentimental. Dacă te întorci, o să fii aici din nou peste doar două minute, indiferent cât de mult stai în '58. Cât o să dau eu drumul la aparatul de făcut cafea. Dacă toate merg bine, o să bem în tihnă câte o ceașcă, iar tu o să-mi povestești ce ai făcut.

Dacă. Ce cuvânt mare.

– Ai putea și să spui o rugăciune. E timp, nu?

– Sigur. O să mă rog ca totul să meargă bine și ușor. Să nu te zăpăcești foarte tare din cauza celor din jur și să uiți că ai de-a face cu un om poarte periculos. Poate chiar mai periculos decât Oswald.

– Voi avea grijă.

– Bine. Nu vorbi prea mult până când nu ajungi să stăpânești argoul vremii și până când nu începi să te simți mai la largul tău. Nu te pripi. Nu face valuri.

Am încercat să zâmbesc, dar nu sunt sigur că mi-a reușit.

Servieta mi se părea acum foarte grea, de parcă era plină cu bolovani, nu cu bani și acte false. Am crezut că o să mă ia cu leșin. Și, totuși, Dumnezeu să mă ajute, o parte din mine tot voia să se ducă acolo. *Ardea* de nerăbdare să ajungă acolo. Voiam să văd Statele Unite dintr-un Chevrolet. America mă chema în vizită. Al îmi întinse mâna slabă, tremurândă:

– Mult noroc, Jake. Doamne ajută.

– George, vrei să spui.

– George, așa-i. Du-te, acum. Cum se zicea atunci, e vremea să ieși din scenă.

M-am întors și am intrat încet în cămară, mișcându-mă ca și când aș fi vrut să dau de capătul unei scări pe orbecăite. După al treilea pas, am găsit-o.

Partea a II-a

Tatăl omului de serviciu

Capitolul 5

1

Am mers pe lângă latura uscătoriei, exact ca înainte. Am trecut pe sub lanțul de care era atârnat plăcuța cu TRECEREA INTERZISĂ, exact ca înainte. Am ocolit clădirea mare și cubică vopsită în verde, exact ca înainte. Și atunci ceva s-a izbit de mine. Nu sunt foarte solid pentru înălțimea mea, dar am ceva carne pe oase – „N-o să te ia vântul", îmi spunea deseori tata – și totuși Omul cu biletul galben aproape că m-a dat cu roțile în sus. Era ca și cum aș fi fost atacat de un parpalac negru plin cu păsări care bat nervos din aripi. Urla ceva, dar am fost prea surprins (nu chiar speriat, căci se întâmplase totul mult prea repede) ca să înțeleg ce spune.

L-am împins și s-a poticnit sprijinindu-se de uscătorie, cu haina învolburându-i-se în jurul picioarelor. Am auzit un sunet sec atunci când capul i s-a lovit de metal, iar pălăria de fetru a căzut, dându-se de-a dura pe ciment. O urmă și el, fără să facă vreo tumbă, ci doar înmuindu-se ca un acordeon dezumflat. Mi-a părut rău pentru ce-i făcusem, chiar înainte ca inima mea să-și recapete ritmul normal; și mi-a părut încă și mai rău când l-am văzut că-și ia pălăria și începe s-o șteargă cu mișcări ofensate. Dar pălăria aia nu avea să mai fie niciodată curată, și nici mâna care o ștergea, și, după toate probabilitățile, nici el.

– Ai pățit ceva? l-am întrebat, dar când m-am aplecat să-i ating umărul, s-a ferit și mai mult de mine, împingându-se în mâini și târându-se pe fund.

Aș fi putut spune că semăna cu un păianjen schilodit, dar n-ar fi fost adevărat. Arăta exact a ce era: un boschetar cu creierul ca un burete umed, pe cale să devină leoarcă. Un om poate tot atât de aproape de moarte ca Al Templeton, deoarece probabil că în această Americă de acum mai bine de cincizeci de ani nu existau adăposturi sponsorizate de fundații caritabile și nici centre de dezintoxicare pentru indivizi ca el. Asociația Veteranilor l-ar fi putut accepta, în cazul în care ar fi purtat vreodată uniformă, dar cine să-l ducă acolo? Poate că nimeni, deși cineva – cel mai probabil un maistru de la fabrică – ar fi

putut să cheme poliția din cauza lui. Și polițiștii l-ar fi luat, l-ar fi închis douăzeci și patru sau patruzeci și opt de ore în celula destinată beților. Dacă nu murea acolo din cauza spasmelor provocate de delirum tremens, i-ar fi dat drumul pentru a începe, astfel, următorul ciclu. M-am pomenit că-mi doresc ca fosta mea soție să fi fost aici – Christy ar fi reușit să găsească o întrunire a Alcoolicilor Anonimi și l-ar fi dus acolo. Doar că ea se va naște abia peste douăzeci și unu de ani.

Mi-am pus servieta pe jos, între genunchi, și am întins mâinile ca să-i dovedesc că sunt goale, dar s-a dat și mai mult înapoi pe lângă latura uscătoriei. Avea salivă pe țepii bărbii. M-am uitat în jur ca să vad dacă ne observă cineva, am constatat că suntem singuri în partea aceasta a curții și am încercat din nou:

– Te-am împins pentru că m-ai speriat.

– Cine pula mea *ești*? m-a întrebat cu o voce care a râgâit prin cinci registre diferite.

Dacă n-aș fi auzit întrebarea și data trecută, n-aș fi avut nici cea mai mică idee ce anume spune… și, cu toate că articula cuvintele la fel de nedeslușit, oare inflexiunile nu erau cumva altele acum? Așa mi se părea, dar nu eram sigur. *E inofensiv, dar nu seamănă cu nimeni*, îmi spusese Al. *De parcă* știe *ceva*. Al credea că totul se întâmplă pentru că boschetarul stătea la soare chiar lângă vizuina de iepure, exact la ora 11:58, exact în ziua de 9 septembrie 1958 și, astfel, ar fi fost influențat de câmpul energetic al acesteia. Așa cum se întâmplă cu un televizor în apropierea căruia folosești un mixer. Poate că despre asta era vorba. Sau, la naiba, poate că vorbea băutura din el.

– Nimeni important, i-am răspuns pe cel mai mângâietor ton al meu. Nu ai de ce să-ți faci probleme din cauza mea. Numele meu e George. Tu cine ești?

– Boule! a mârâit el răspunsul și s-a târât de-a bușilea și mai departe de mine. Dacă așa îl chema, cu siguranță că avea un nume insolit. Nu trebuie să fii aici!

– Calmează-te. Acum plec, am spus.

Ca să-mi demonstrez sinceritatea, mi-am ridicat servieta și l-am văzut că-și vâră capul între umerii aschilambici ridicați până în dreptul urechilor. Era ca un câine bătut atât de des încât nu se mai așteaptă să fie tratat altfel.

– N-am gânduri necurate, înțelegi?

– Pleacă, ochi beliți! Du-te de unde-ai venit și *lasă-mă-n* pace!

– În regulă.

Nu-mi revenisem încă din sperietura pe care o trăsesem, iar resturile de adrenalină nu făceau casă prea bună cu mila pe care o simțeam – ca să nu mai zic nimic de exasperare. Aceeași exasperare pe care obișnuiam s-o simt față de Christy atunci când ajungeam acasă și o găseam iarăși mangă, în ciuda tuturor promisiunilor și jurămintelor ei că se va îndrepta, că va apuca pe calea cea bună și va renunța la băutură o dată pentru totdeauna. În combinație cu fierbințeala după-amiezii de vară târzie, toate aceste sentimente îmi dădeau o stare de rău fizic. Poate nu cel mai bun mod de a porni într-o misiune de salvare.

M-am gândit la Kennebec Fruit și la cât de bună fusese berea de ghimber de acolo; vedeam cu ochii minții vaporii de gheață ieșind în valuri afară din congelatorul pentru înghețată când îl deschisese Frank Anicetti Senior ca să scoată cana cea mare. În plus, înăuntru era răcoare. O răcoare binecuvântată. Am pornit într-acolo fără să mai stau pe gânduri, iar noua mea servietă (cu migală rotunjită la colțuri) mi se lovea de genunchi.

– Hei! Hei, tu, Cumtecheamă!

M-am întors. Boschetarul încerca să se ridice în picioare, sprijinindu-se de peretele uscătoriei. Își recuperase pălăria și o ținea lipită de burtă. Acum o pipăia frenetic, căutând ceva.

– Am un bilet galben de la casa verde, așa că dă-mi un dolar, boule, că-i ziua plății duble.

Revenisem la filmul inițial. Asta m-a liniștit. Totuși, m-am ferit să mă apropii prea mult de el. Nu voiam să-l sperii iarăși sau să provoc un alt atac. M-am oprit la o distanță de doi metri și am întins mâna. Banul pe care mi-l dăduse Al îmi lucea în palmă.

– N-am un dolar, dar uite jumate.

Ezită, ținându-și pălăria cu stânga.

– Sper că nu vrei să mi-o iei în gură.

– Oricât de tentant ar suna, cred că o să mă abțin.

– Hî?

Se uită la monedă, apoi la mine, apoi iar la monedă. Cu mâna dreaptă își șterse balele de pe bărbie și atunci am observat o altă diferență. Nimic cutremurător, dar suficient cât să mă facă să pun la îndoială trăinicia spuselor lui Al conform cărora fiecare călătorie era o resetare completă.

– Nu-mi pasă dacă o iei sau nu, dar hotărăşte-te odată, că am treabă, i-am spus.

Smulse moneda, apoi se ghemui înfricoşat la loc lângă zidul uscătoriei.

Avea ochii mari şi umezi. Firicelul de salivă reapăruse pe bărbie. Nimic în lumea asta nu se poate compara cu tabloul încântător oferit de un alcoolic în ultimă fază. Nu-mi pot da seama de ce imaginea asta nu-i folosită în reclamele de Jim Beam, Seagram's şi Mike's Hard Lemonade.

– Cine eşti? Ce cauţi aici?

– Ceva de lucru, sper. Ascultă, ai încercat să mergi la AA pentru problema asta mică pe care o ai cu bă…

– Cară-te, Jimla!

Habar nu aveam ce anume era jimla, dar partea cu *cară-te* am înţeles-o foarte bine. M-am îndreptat spre poartă, aşteptându-mă să-l aud că mai urlă ceva după mine. Înainte nu o făcuse, însă întâlnirea asta fusese clar diferită.

Pentru că el nu mai era Omul cu biletul galben. Nu şi de această dată. Când şi-a ridicat mâna ca să-şi şteargă balele de pe bărbie, biletul mototolit în pumn nu mai era galben.

Acum era de un portocaliu murdar, dar strălucitor.

2

Am traversat parcarea fabricii, ciocănind din nou în portbagajul maşinii Plymouth Fury roşie cu alb, ca să-mi poarte noroc. Căci cu siguranţă urma să am nevoie de tot norocul din lume. Am traversat şinele, auzind din nou pufăitul astmatic al trenului, doar că, de data aceasta, mi se părea că vine mai de departe, pentru că, de data aceasta, întâlnirea mea cu Omul cu biletul galben – care acum era Omul cu biletul portocaliu – durase puţin mai mult. Aerul era împuţit de aceeaşi duhoare a canalizării fabricii, exact ca înainte, şi aceeaşi cursă interurbană a mugit, depăşindu-mă. Pentru că acum întârziasem puţin, n-am mai putut să descifrez plăcuţa cu traseul, dar mi-am amintit ce scria pe ea: EXPRESUL LEWISTON. M-am întrebat, într-o doară, de câte ori văzuse Al acelaşi autobuz, cu aceiaşi pasageri care se uitau pe geam.

Am grăbit paşii, încercând să dau la o parte norişorii albaştri de gaze de eşapament. Rockerul rebel era la locul lui, lângă uşă,

și m-am gândit ce-ar zice dacă i-aș fura replica. Dar asta ar fi fost un lucru tot atât de nemilos ca și terorizarea intenționată a boschetarului de la uscătorie. Dacă furai acestor copii limbajul lor secret, nu mai rămâneau cu nimic. Iar acest băiat nici măcar nu avea un joc video pe care să-și verse nervii. Așa că doar am dat din cap către el.

Mi-a răspuns la salut cu același semn și cu:

– Hi-ho, Daddy-O.

Am intrat. Clopoțelul a sunat argintiu. Am trecut pe lângă standul cu cărți la reducere și m-am dus direct la barul unde se afla Frank Anicetti.

– Cu ce te pot ajuta, bunul meu prieten?

Am rămas cu gura căscată, pentru că nu asta fusese replica lui de data trecută. Apoi mi-am dat seama că nici nu avea cum să fie. Data trecută luasem un ziar din rastel. De această dată nu luasem. Poate că fiecare călătorie în 1958 era o resetare a contorului înapoi la zero (cu excepția Omului cu biletul galben), însă, ori de câte ori modificai ceva, restul venea de la sine. Ideea mi s-a părut și înspăimântătoare și oarecum liberatoare.

– Mi-ar prinde bine o bere de ghimbir.

– Și mie mi-ar prinde bine un client, așa că suntem gând la gând cu bucurie. De cinci sau de zece cenți?

– Cred că de zece.

– Păi, cred că crezi bine.

Cana aburită a fost scoasă din congelator. A îndepărtat spuma cu o lingură de lemn. A umplut-o iarăși până la vârf și mi-a pus-o în față. Totul exact ca înainte.

– Zece cenți plus TVA-ul.

I-am dat unul din dolarii vintage ai lui Al și, în vreme ce Frank nr. 1 număra restul, m-am uitat peste umăr și l-am văzut pe fostul Om cu biletul galben clătinându-se încolo și încoace în fața magazinului cu băuturi – în fața *casei verzi*. Imaginea lui m-a dus cu gândul la fachirii indieni din filmele vechi, care cântă din flaut ca să ademenească o cobră afară din coșul de răchită. Și, chiar la țanc, Tânărul Anicetti se îndrepta spre casă.

M-am întors, am sorbit din bere și am oftat.

– Mă unge exact acolo unde mă doare.

– Așa-i, nu-i nimic mai bun ca o bere rece într-o zi toridă. Nu-i așa că nu ești de prin părțile noastre?

– Așa e. Sunt din Wisconsin, am răspuns, întinzând mâna.

George Amberson.

Mi-a strâns-o, în vreme ce clopoțelul de deasupra intrării se trezise iarăși.

– Frank Anicetti. Și uite-l pe fecioru-meu, Frank Junior. Frankie, salută-l pe domnul Amberson din Wisconsin.

– Bună ziua, domnule, mi-a surâs Frankie și a continuat către tatăl său: Titus a urcat camionul pe elevator și zice că o să fie gata cam pe la cinci.

– E bine.

Mă așteptam ca Anicetti să-și aprindă o țigară și nu m-a dezamăgit. A tras fumul adânc în piept și s-a întors către mine:

– În vacanță sau cu afaceri?

O clipă am ezitat să-i răspund, dar nu pentru că m-ar fi pus în încurcătură. Ce mă uluia era felul în care scenele deviau și reveneau la scenariul original. Oricum, Anicetti nu părea să observe.

– Indiferent de ce-ai venit, ți-ai ales momentul cel mai bun. Au plecat majoritatea oamenilor verii și putem și noi să fim mai relaxați. Vrei și o cupă cu înghețată de vanilie în bere? De obicei ar costa încă cinci cenți, dar în zilele de marți avem reducere de preț: o vindem doar cu cinci cenți.

– Of, tăicuțule, gluma asta s-a răsuflat de vreo zece ani, a spus cu blândețe Frank Junior.

– Mulțumesc, dar e bună așa cum e, am răspuns. Am venit cu afaceri. Cumpăr o proprietate în… Sabattus? Cred că așa se cheamă. Știi orașul?

– De o viață, a spus Frank. Expulză fumul pe nări și îmi aruncă o privire șmecheră: Ai mers cam mult pentru o simplă vânzare.

I-am întors zâmbetul complice de parcă aș fi vrut să-i comunic *dacă ai ști ce știu eu…* Probabil că m-a înțeles, pentru că mi-a făcut cu ochiul. Clopoțelul de deasupra ușii a anunțat sosirea doamnelor-în-căutare-de-fructe-proaspete. Ceasul de pe perete care te îndemna BEA-ȚI CAFEAUA SĂ PRINZI INIMĂ spunea că e 12:28. Se pare că din acest scenariu fusese scoasă partea unde discutam cu Frank Junior despre povestirea scrisă de Shirley Jackson. Mi-am terminat berea din trei înghițituri lungi și, imediat, o crampă mi-a încleștat mațele. Rareori în romane personajele au nevoie să meargă la budă, dar în viața reală, stresul mental poate provoca o reacție de natură fizică.

– Spune-mi, te rog, se întâmplă să fie o toaletă pentru bărbaţi pe aici?

– Regret, dar nu avem aşa ceva, mi-a răspuns Frank Senior. Mereu am vrut să facem una. Doar că vara suntem prea aglomeraţi, iar iarna nu prea avem bani de renovare.

– Poţi să mergi după colţ, la Titus, a intervenit Frank Junior.

Era ocupat să pună îngheţată într-un cilindru metalic ca să-şi facă un milk-shake. Înainte nu făcuse asta şi mi-am amintit, cu oarece neliniște, de efectul de fluture. Mi se părea chiar că văd cum acel fluture îşi desface aripile în faţa ochilor mei. Schimbam lumea. În feluri foarte mărunte – infinitezimale dar, da, o schimbam.

– Domnule?

– Scuză-mă, n-am fost pe fază.

Păru derutat, apoi izbucni în hohote de râs.

– Bună poantă, n-am mai auzit-o!

Şi tocmai pentru că era o poantă bună, o va repeta, la rândul lui, data viitoare când îşi va pierde şirul gândurilor. Şi astfel îşi va face debutul timpuriu o expresie care ar fi intrat în fluxul condimentat al argoului american abia prin anii şaptezeci sau optzeci.

– Titus Chevron e chiar după colţ, pe dreapta, mi-a zis Anicetti Senior. Dacă ai o… hm… treabă urgentă, poţi să foloseşti baia noastră de la etaj.

– Nu, mulţumesc, am spus şi, cu toate că mă uitasem deja la ceasul de pe perete, am aruncat o privire ostentativă ceasului meu Bulova cu brăţară Speidel. Bine că nu-i puteau zări cadranul, pentru că uitasem să-l reglez şi încă indica ora din 2011.

– Dar trebuie să plec. Am o mulţime de treburi. Cu puţin noroc ar dura doar o zi, dar mă îndoiesc. Îmi poţi recomanda un motel bun prin împrejurimi?

– Adică un parc de maşini? a întrebat Anicetti Senior. Îşi strivi ţigara într-una din scrumierele aliniate pe tejghea – GUSTUL EXTREM DE BUN AL ŢIGARETELOR WINSTON.

– Da, şi de această dată zâmbetul meu a fost mai mult ridicol decât atoateştiutor… iar intestinele mi s-au contorsionat iarăşi.

Dacă nu mă ocupam de urgenţă de problema asta, s-ar fi putut să fie nevoie de o ambulanţă.

– Moteluri le spunem noi în Wisconsin.

– Păi, avem parcul de maşini Tamarack, la vreo opt kilometri înspre Lewiston, pe Route 196, mi-a explicat Anicetti Senior. Lângă cinematograful în aer liber.

– Mulţumesc pentru pont, i-am spus, ridicându-mă.

– N-ai de ce. Şi dacă vrei să te tunzi înainte să-ţi vezi de treburi, încearcă frizeria lui Baumer. Face treabă bună.

– Mulţam. Alt pont folositor.

– Ponturile sunt gratis, berea o vând pe dolari. Petrecere frumoasă în statul Maine, domnule Amberson. Frankie? Bea-ţi milkshake-ul şi şterge-o la şcoală.

– Sigur, tăicuţule.

De această dată Juniorul a fost cel care mi-a făcut cu ochiul.

– Fra-ank, îl strigă pe Senior una dintre doamne. Portocalele astea sunt proaspete?

– La fel de proaspete ca zâmbetul tău, Leola, i-a răspuns el şi doamnele au chicotit ca nişte copilițe.

Nu glumesc şi nici nu sunt drăgălaş, chiar aşa au chicotit.

Am trecut pe lângă ele murmurând: „Doamnelor." Clopoţelul a sunat, iar eu am ieşit în lumea de dinainte de naşterea mea. Însă acum, în loc să traversez şi să mă îndrept spre curtea unde era vizuina de iepure, m-am afundat şi mai mult în această lume. Peste drum, boschetarul cu parpalacul lung şi negru gesticula în faţa vânzătorului cu halat alb. Chiar dacă biletul pe care îl agita nervos era acum portocaliu şi nu galben, revenise la scenariul iniţial.

Am considerat că-i un semn bun.

3

Titus Chevron era după supermarketul Red & White de unde Al îşi cumpărase iar şi iar proviziile pentru restaurant. Anunţul din vitrină ne înştiinţa că sfertul de kilogram de homari costa şaizeci şi nouă de cenţi. Vizavi de el, într-un loc viran în zilele mele, se ridica o clădire urâtă, maronie, cu uşile larg deschise, etalând tot felul de piese vechi de mobilier – iar pătuţurile de copil, balansoarele şi fotoliile tapiţate de tipul „Pentru relaxarea tăticului nostru" păreau a fi în cantităţi impresionante. THE JOLLY WHITE ELEPHANT spunea firma de deasupra intrării. Un alt afiş, proptit în aşa fel încât să atragă privirile celor care se îndreaptă spre Lewiston avea pretenţia neruşinată DACĂ NOI

NU AVEM, ÎNSEAMNĂ CĂ ȚIE NU-ȚI TREBUIE. Un individ, probabil proprietarul, stătea într-unul din balansoare, trăgea dintr-o pipă și mă cerceta cu privirea. Era în maiou fără mâneci și pantaloni maro, lăbărțați. Avea și barbișon, gest extrem de îndrăzneț în această anume insulă de pe fluviul timpului. Iar părul, deși îl purta pieptănat peste cap și domolit cu ceva briantină, era lung și i se ondula la ceafă, ducându-mă cu gândul la un clip vechi de rock-and-roll pe care îl văzusem odinioară: Jerry Lee Lewis urcat cu picioarele pe pian și cântând „Great Balls of Fire". Fără doar și poate că proprietarul magazinului The Jolly White Elephant era nonconformistul orașului.

Am ridicat un deget la frunte în semn de salut. Abia dacă a catadicsit să-mi răspundă cu o vagă înclinare a capului și a continuat să pufăie din pipă.

La benzinăria Chevron a lui Titus (unde galonul de benzină normală se vindea cu 19,9 cenți, iar cea „super" costa doar cu un penny mai mult), un bărbat în salopetă albastră și tunsoare laborioasă meșterea ceva la un camion – bănuiam că al familiei Anicetti – cocoțat pe elevator.

– Domnul Titus?

A întors capul spre mine:

– Îh?

– Domnul Anicetti mi-a spus că aș putea folosi toaleta dumneavoastră.

– Cheia-i înăuntru. *În-iunt-uu*.

– Mulțumesc.

Cheia era prinsă de o aripioară din lemn pe care scria BĂRBAȚI. Pe aripioara celeilalte chei stătea scris FETE. Și m-am gândit, nu fără satisfacție, cât de oripilată ar fi fost fosta mea soție să vadă această discriminare.

Toaleta era curată, dar plină de fum. O scrumieră ca o urnă se afla lângă comodă și, după numărul de chiștocuri din ea, mi-am dat seama că multora din cei care vizitau această cămăruță le plăcea să pufăie în timp ce făceau căcălică.

Când am ieșit, am văzut vreo douăzeci de mașini vechi pe o parcelă mică de lângă stația de benzină. Deasupra lor fluturau în adierea zilei de vară mai multe fanioane colorate. Mașini care în 2011 s-ar fi vândut pe mii de dolari aveau aici prețuri între șaptezeci și cinci și o sută. Doar un Caddy care părea în stare

perfectă se vindea cu opt sute. Deasupra barăcii unde se perfectau tranzacțiile (unde era o mimoză cu coadă de cal care mesteca gumă și răsfoia *Photoplay*) atârna un anunț care spunea: TOATE MAȘINILE SUNT ÎN PERFECTĂ STARE DE FUNCȚIONARE ȘI AU GARANȚIA LUI BILL TITUS. ÎNTREȚINEM CE VINDEM!

Am pus cheia la locul ei, i-am mulțumit lui Titus (care a mârâit un răspuns fără să se întoarcă de la camionul de pe elevator) și am pornit pe Main Street, gândindu-mă că ar fi o idee bună să mă tund înainte de a merge la bancă. Asta mi-a adus aminte de nonconformistul cu barbișon și, mânat de un impuls, am traversat înapoi la magazinul cu mobilă la mâna a doua.

– 'Neața, i-am spus.

– E cam după-amiază, da' dacă așa-ți place matale.

A pufăit mai departe din pipă și boarea verii târzii mi-a adus în nări aromă de Cherry Blend. Și mi-a amintit și de bunicul meu care fuma aceeași marcă. Uneori îmi sufla fumul în ureche ca să-mi ostoiască durerile copilăriei, metodă evident neaprobată de Asociația Medicilor Americani.

– Ai valize de vânzare?

– Oh, am câteva prin spate. Cam vreo două sute, cred. Du-te acolo și uită-te pe dreapta.

– Dacă am să cumpăr una, pot s-o las aici câteva ore până mai fac ceva cumpărături?

– Țin deschis până la cinci, mi-a răspuns, întorcându-și chipul înspre soare. După aia ești pe cont propriu.

4

Am dat două din bancnotele vintage ale lui Al pe o valiză din piele, am pus-o bine în spatele tejghelei nonconformistului și am apucat-o pe Main Street, cu servieta lovindu-mi piciorul la fiecare pas. M-am uitat prin vitrina de la „casa verde" și l-am văzut pe vânzător citind ziarul lângă aparatul de marcat. Nu mai era nici urmă de amicul meu cu parpalacul negru.

Era greu să te rătăcești în zona comercială; nu era mai mare de un cvartal. La vreo trei sau patru clădiri distanță de Kennebec Fruit am dat peste Frizeria lui Baumer. În vitrină se spirala un stâlp de bărbier alb cu roșu. Alături era lipit un afiș

electoral cu Edmund Muskie. Mi-l aminteam ca fiind un bătrân obosit, cu umerii căzuți, însă, în această fotografie părea mult prea tânăr ca să voteze, darămite ca să fie ales. Afișul ne îndemna: TRIMITE-L PE ED MUSKIE ÎN SENAT, VOTEAZĂ PARTIDUL DEMOCRAT! Cineva lipise dedesubt o bandă albă de hârtie cu următorul mesaj scris de mână: AU ZIS CĂ ÎN MAINE NU SE POATE, DAR *AM REUȘIT!* URMEAZĂ: HUMPHREY ÎN 1960!

Înăuntru, doi cetățeni vârstnici erau așezați lângă perete, iar unui al treilea, la fel de bătrân, i se aranja părul ce-i mărginea chelia. Cei care își așteptau rândul pufăiau ca niște locomotive cu aburi. Pufăia din greu și frizerul (Baumer, am presupus eu), cu ochiul mijit din cauza fumului în vreme ce țăcănea din foarfece. Toți patru m-au studiat din cap până-n picioare într-o manieră care-mi era cunoscută: privirea evaluatoare căreia Christy îi spunea Căutătura Yankeului. Era bine să observ că anumite lucruri nu se schimbaseră.

– Nu sunt din oraș, dar am gânduri bune, le-am spus. I-am votat pe democrați toată viața mea, am ridicat mâna în semn de „așa să mă ajute Dumnezeu".

Baumer a grohăit amuzat. Scrumul i s-a rostogolit din țigară. L-a înlăturat cu un aer absent de pe bluza de lucru, aruncându-l pe podea, unde mucuri strivite se amestecau cu părul tăiat.

– Harold, ăl de acolo-i republican. Ai grijă să nu te muște.

– Nu mai poate, că și-a pierdut proteza, a intervenit unul dintre bătrâni, făcându-i pe ceilalți să cotcodăcească.

– De unde ești, dom'ne? m-a întrebat republicanul Harold.

– Din Wisconsin.

Și, ca să previn orice alte discuții, am luat un exemplar din *Man's Adventure*. Pe copertă, un gorobete asiatic subuman, cu un bici în mâna înmănușată, se apropia de o frumusețe blondă legată fedeleș de un stâlp. Povestirea care însoțea poza se intitula SCLAVELE SEXULUI DIN PACIFIC. În frizerie pluteau arome dulci și minunate de pudră de talc, pomezi pentru păr și fum de țigară. Când Baumer mi-a făcut semn să iau loc în fața oglinzii, eram cufundat în aventurile sclavelor sexului. Doar că erau mult mai puțin captivante decât lăsa să se creadă coperta.

– Ești de mult pe drum, domnule Wisconsin? m-a întrebat în vreme ce-mi punea o bucată de vâscoză peste haine și un guler din hârtie.

– De multișor, am răspuns cu sinceritate.

– Ei bine, acum ai ajuns în țara lui Dumnezeu. Cât de scurt să fie?

– Destul de scurt, ca să nu arăt ca un… și cuvântul *hipiot* aproape mi-a ieșit din gură, doar că Baumer nu avea de unde să știe ce înseamnă… ca un tip boem și nonconformist.

– Mi se pare mie, sau ai cam uitat să te tunzi, a început el să mânuiască foarfecele. Încă puțin și arătai ca poponarul ăla care are The Jolly White Elephant.

– Nu mi-aș dori așa ceva, am spus.

– Nu, dom'ne, ăla-i o altă-aia. *Aaa-tâ-aia*.

Când Baumer a isprăvit, mi-a pudrat ceafa, m-a întrebat dacă vreau Vitalis, Brylereem, sau Wildroot Cream Oil și mi-a spus că mă costă patruzeci de cenți.

Iar asta este ceea ce numesc eu un chilipir.

5

Nimeni nu a ridicat din sprâncene în fața depozitului meu de o mie de dolari la Hometown Trust. Probabil că m-a ajutat și tunsoarea cea nouă, dar cred că mai mult s-a datorat faptului că aveam de-a face cu o societate în care comerțul se făcea, în general, fără intermediari și unde cardurile de credit erau în față… probabil chiar privite cu oarece suspiciune de yankeii chibzuiți. O funcționară de o frumusețe severă, cu părul strâns în buclișoare mici și cu o camee la rever, mi-a numărat banii, a notat suma într-un registru, apoi l-a chemat pe directorul-adjunct, care i-a numărat încă o dată, a verificat registrul și a completat o chitanță atât cu depozitul cât și cu totalul sumei din contul meu curent.

– Dacă nu vă supărați că vă spun, mi se pare o sumă destul de mare ca s-o țineți în contul curent, domnule Amberson. N-ați dori să deschideți un cont de economii? Oferim o dobândă de trei la sută, compusă trimestrial, mi-a sugerat el, făcând ochii mari ca pentru a demonstra ce afacere profitabilă aș fi făcut.

Semăna cu un șef de bandă cubanez din vechime, unul pe nume Xavier Cugat.

– Mulțumesc, însă am câteva tranzacții de perfectat, i-am spus, apoi mi-am coborât vocea. Cumpăr o proprietate. Sau, măcar, așa sper.

– Mult noroc, mi-a urat cu vocea-i atingând același ton confidențial. Lorraine vă va da cecurile. Cincizeci de dolari sunt suficienți pentru moment?

– Da.

– Mai târziu vom tipări niște file de cec cu numele și adresa dumneavoastră.

Își ridică, totuși, sprâncenele a întrebare.

– Bănuiesc că voi fi în Derry. Ținem legătura.

– Minunat. Mă găsiți la Drexel opt patru-șapte-șapte-șapte.

N-am avut nici cea mai vagă idee despre ce anume vorbea până când nu mi-a strecurat o carte de vizită prin ferestruica ghișeului. Gregory Dusen, Director-adjunct – pe o parte, DRexel 8-4777 – pe partea cealaltă.

Lorraine mi-a dat cecurile și un portofel din piele falsă de aligator în care să le pun. I-am mulțumit și le-am pus în servietă. La ușă m-am oprit și m-am uitat înapoi. Doi funcționari erau la mașina de calculat, dar în rest toate tranzacțiile păreau a fi de tipul contabil cu mânecuțe. Și mi-a trecut prin cap că, doar cu câteva excepții, Charles Dickens s-ar fi simțit în largul lui aici. Și mi-a mai trecut prin cap și că a trăi în trecut era ca și cum ai trăi sub apă și ai respira printr-un tub.

6

Mi-am cumpărat hainele de la Mason's Menswear, așa cum îmi recomandase Al, iar vânzătorul de acolo mi-a spus că da, sunt mai mult decât bucuroși să accepte un cec, cu condiția să fie întocmit de o bancă din localitate. Mulțumită lui Lorraine, am fost în stare să-i satisfac această dorință.

Nonconformistul de la The Jolly White Elephant m-a urmărit în tăcere în timp ce transferam conținutul celor trei sacoșe în valiza mea cea nouă. Când am terminat și am închis-o, și-a dat cu părerea:

– Ciudat mod de a face cumpărături, omule.

– Se prea poate. Dar trăim într-o lume ciudată.

Zâmbi cam fără chef la auzul constatării mele.

– Poți s-o mai spui o dată. Blană, Jackson.

Și a întins mâna la nivelul șoldului, cu palma în sus. O clipă am rămas la fel de nedumerit cum fusesem când am încercat să-mi dau seama ce îmi spusese directorul băncii. Apoi mi-am

adus aminte de filmul *Dragstrip Girl* și am înțeles că nonconformistul se referea la varianta din anii cincizeci a ciocnitului de pumni în semn de înțelegere. Mi-am plimbat palma peste a lui, simțindu-i căldura și transpirația și gândind din nou: *Este real. Mi se întâmplă de-adevăratelea.*

– Blană, omule.

7

Am traversat înapoi la Titus Chevron, cu valiza cea nouă și plină într-o mână și cu servieta în cealaltă. În lumea lui 2011 din care venisem nu era mai târziu de zece, unsprezece dimineața, însă deja mă simțeam epuizat. Între stația de benzină și parcul auto adiacent am observat o cabină telefonică. Am intrat, am închis ușa și am citit semnul scris de mână ce atârna deasupra demodatului telefon public: ATENȚIE CONVORBIRI TELEFONICE ACUM LA ZECE CENȚI PRIN BUNĂVOINȚA COMPANIEI DE TELEFOANE.

Am răsfoit secțiunea cu servicii din cartea de telefon și am găsit Lisbon Taxi. În reclamă era caricatura unui taximetru cu ochi în loc de faruri și un zâmbet larg pe masca motorului. Promitea SERVICII RAPIDE ȘI AMABILE, îmi plăcea cum sună. M-am scotocit prin buzunar după mărunțiș, dar primul lucru pe care am pus mâna a fost ceva ce ar fi trebuit să las în urmă: mobilul meu Nokia. Era depășit după toate standardele anului din care venisem – chiar intenționasem să-l schimb pe un iPhone – dar n-avea niciun drept să fie aici. Dacă l-ar fi văzut cineva, m-aș fi confruntat cu o sută de întrebări la care nu aveam răspuns. L-am ascuns repede în servietă. Pentru moment era în regulă, dar trebuia, în cele din urmă, să mă descotorosesc de el. Dacă-l păstram era ca și cum aș fi umblat cu o bombă amorsată asupra mea.

Am găsit o monedă, am introdus-o în fantă și a ieșit imediat pe jgheabul de evacuare. Am luat-o de acolo și o singură privire a fost suficientă ca să înțeleg ce se întâmplase. Ca și telefonul Nokia, banul acela venise din viitor; era o monedă sendviș din aramă, pretențioasă ca aspect, dar nu mai valoroasă de un penny. Mi-am scos toate monedele din buzunare, am căutat prin ele și am găsit una de zece cenți din 1953. Probabil că o primisem ca rest de la Kennebec Fruit când îmi plătisem berea

de ghimbir. Am dat s-o pun în aparat, dar am înțepenit în fața unui gând ițit din senin. Ce s-ar fi întâmplat dacă moneda mea din 2002 s-ar fi blocat în telefon, în loc să cadă în tăviță? Și cum ar fi fost dacă ar fi găsit-o omul de la AT&T care se ocupa de întreținerea telefoanelor publice din Lisbon Falls?

Ar fi crezut că-i un banc, nimic mai mult. O farsă mai sofisticată.

Dar mă cam îndoiam – moneda era mult prea perfectă. Ar fi arătat-o tuturor cunoscuților; poate chiar s-ar fi scris în ziarul local despre povestea lui. De data asta avusesem noroc, dar s-ar putea să nu-mi mai meargă tot atât de bine data viitoare. Trebuia să fiu prudent. Cu îngrijorare crescândă m-am gândit iarăși la mobilul meu. Apoi am pus moneda din 1953 în telefon și am fost recompensat de sunetul tonului. Am format numărul încet și atent, încercând să-mi aduc aminte dacă mai folosisem vreodată un telefon cu disc. Nu, parcă nu. De fiecare dată când îi dădeam drumul, revenea la loc cu un gâlgâit ciudat, ca de curcan furios.

– Lisbon Taxi, mi-a răspuns o voce de femeie, împreună cu noi parcurgeți distanțele cu zâmbetul pe buze. Cu ce vă putem fi de folos?

8

În așteptarea taxiul, m-am învârtit prin parcarea lui Titus, căscând gura la mașinile de vânzare. Cel mai mult mi-a plăcut un Ford roșu, decapotabil, din 1954 – un Sunliner, după cum scria pe fițuica de sub farul din dreptul șoferului. Avea anvelope cu flancuri albe și o capotă din pânză veritabilă pe care mâțele interesate din *Dragstrip Girl* ar fi numit-o „acoperiș din cârpă".

– Nu-i rea, dom'ne, a spus Bill Titus din spatele meu. Demarează ca un glonț din pușcă, crede-mă când îți spun.

M-am întors. Se ștergea cu o cârpă roșie la fel de soioasă ca și mâinile.

– Are ceva rugină pe bielă, am comentat eu.

– Mda, ce să-i faci, asta-i din cauza climei de pe la noi, a ridicat el din umeri în semn de „n-ai ce-i face". Chestia e că motorul e clasa întâi și roțile sunt aproape noi.

– V-8?

– Adaptor de transmisie în i-grec, mi-a răspuns el iar eu am

dat din cap de parcă toată viața numai cu motoare m-aș fi ocupat. Am cumpărat-o de la Ariene Hadley din Durham după ce i-a murit bărbatul. Și dacă Bill Hadley se pricepea la ceva, atunci se pricepea să îngrijească cum trebuie o mașină… Da' n-ai de unde să-i știi, că nu ești de prin părțile noastre.

– Nu. Sunt din Wisconsin. George Amberson, am întins mâna spre el.

Dar Titus a clătinat din cap surâzând ușor.

– Îmi pare bine, domnu' Amberson, da' o să te umpli de unsoare. Spune că ne-am dat mâna și gata. Cumperi sau doar te uiți?

– Nu știu încă, am spus, dar nu era adevărat.

Mi se părea că Sunlinerul era cea mai mișto mașină pe care o văzusem vreodată. Am deschis gura să-l întreb despre kilometraj, dar mi-am dat seama că, într-o lume în care îți umpleai rezervorul doar cu doi dolari, întrebarea asta aproape n-avea nicio noimă. În schimb, l-am întrebat dacă e standard.

– Îhî, este. Și când dai într-a doua, tre' să fii cu ochii-n patru după polițiști. Pornește ca săgeata într-o secundă, ticăloasa asta mică. Vrei să faci o tură?

– Nu pot, i-am răspuns. Tocmai ce am chemat un taxi.

– Nu așa se circulă, m-a sfătuit Titus. Dacă ai cumpăra bijuteria asta, ai putea să te întorci în Wisconsin ca un boier și să te doară-n spate de mersul trenurilor.

– Cât ceri? Văd că nu i-ai pus prețul la parbriz.

– Păi, nu i l-am pus, că abia am luat-o alaltăieri. N-am apucat.

Și-a scos pachetul cu țigări și a continuat:

– Mă gândesc la trei sute cincizeci, da' sunt gata să mă târguiesc.

Mi-am încleștat maxilarele ca să nu-mi cadă falca de uimire și i-am spus că o să mă gândesc. Și, dacă îmi ies socotelile, mă întorc mâine.

– Să vii devreme, domnu' Amberson, că păpușica asta n-o să facă mulți purici pe-aici.

Și iarăși m-am simțit mai liniștit. Aveam monede care nu mergeau în telefoanele publice, tranzacțiile bancare erau încheiate de mână, iar telefoanele scoteau sunete de curcani supărați în urechea ta când formai un număr, dar anumite lucruri nu se schimbaseră.

9

Taximetristul era un ins gras cu o pălărie boțită. Pe insigna de pe borul acesteia se puteau desluși cuvintele FIRMĂ AUTORIZATĂ. Fuma țigări Lucky Strike una după alta și la radio răcnea muzica postului WJAB. Am ascultat „Sugartime" cu The McGuire Sisters, „Bird Dog" cu The Everly Brothers și „Purple People Eater", cântat de o creatură pe nume Sheb Wooley. M-aș fi putut lipsi de cântecul ăsta fără regrete. După fiecare două melodii, un trio de voci feminine intonau îngrozitor de fals: „*Uuuunuuu-patru patru-zeeeerooo*, WJA-*beee*… Marea *Lovituuuură!*" Și așa am aflat că la magazinul Romanow începeau reducerile de vară și că F.W. Woolworth tocmai ce primise o comandă suplimentară de cercuri pentru dansuri hawaiene, adevărat chilipir la doar 1,39 dolari.

– Păcătoasele alea de cercuri nu-s bune de nimic decât să-i lovească pe copii peste șolduri, a remarcat taximetristul, scuturându-și țigara pe geam.

A fost singura lui tentativă de conversație între Titus Chevron și motelul Tamarack.

Am deschis geamul din dreptul meu ca să mai scap de fumul gros și am privit uluit la lumea necunoscută de afară. Nu apăruse încă dezvoltarea urbană dintre Lisbon Falls și granița orașului Lewiston. În afară de câteva benzinării, cafeneaua Hi-Hat și cinematograful în aer liber (al cărui panou publicitar anunța o proiecție dublă, cu *Vertigo* și *Lunga vară fierbinte*, ambele în Cinemascope și Technicolor) nu mai era nimic altceva. În fața ochilor mei se desfășura un peisaj rural veritabil. Chiar am văzut mai multe vaci decât oameni.

Motelul, aflat la distanță rezonabilă de șosea, nu era umbrit de conifere, cum ar fi lăsat să se înțeleagă denumirea lui, ci de niște ulmi gigantici, impunători. Nu era ca și cum m-aș fi pomenit față în față cu o turmă de dinozauri, dar nici departe nu eram. Am căscat gura ca prostul la ei, în vreme ce domnul Firmă Autorizată își aprindea altă țigară.

– Să te ajut la bagaje, șefu'?

– Nu, mă descurc.

Cursa nu a costat exagerat de mult, după standardele mele, dar cred că pentru taximetrist însemna o pradă consistentă. I-am dat doi dolari și am cerut cincizeci de cenți rest. A părut

foarte mulțumit; cu bacşişul pe care i-l lăsasem îşi putea cumpăra un pachet de Lucky Strike.

10

M-am cazat (fără probleme; am pus banii pe tejghea şi nu mi s-a cerut niciun act) şi am tras un pui de somn într-o cameră unde aerul condiționat era reprezentat de ventilatorul de pe pervazul ferestrei. M-am trezit odihnit (ceea ce era bine), dar apoi mi-a fost imposibil să mai adorm noaptea (ceea ce nu mai era atât de bine). După apus, traficul se diminuase, iar liniştea adâncă îmi dădea frisoane. Televizorul era un Zenith de sufragerie care trebuie să fi cântărit vreo cincizeci de kilograme. Deasupra lui era antena de cameră şi un mesaj care spunea: REGLAȚI ANTENA CU MÂNA. *NU FOLOSIȚI POLEIALĂ!* CU MULȚUMIRI DIN PARTEA CONDUCERII.

Erau trei programe. NBC-ul avea atâția purici că era imposibil de urmărit, indiferent cât aş fi aranjat antena. Pe CBS imaginea se dădea peste cap, iar reglarea sincronizării pe verticală n-a folosit la nimic. ABC-ul se vedea limpede ca lacrima şi acolo rula *Viața şi legenda lui Wyatt Earp*, cu Hugh O'Brian în rolul principal. A împuşcat nişte criminali, apoi a intrat o reclamă la ţigările Viceroy. Steve McQueen ne explica faptul că aceste ţigări au filtrul potrivit înţeleptului şi gustul potrivit fumătorului. Când se pregătea să-şi aprindă una, m-am dat jos din pat şi am închis televizorul.

Şi, brusc, n-a mai fost nimic altceva decât cântecul greierilor.

Am rămas în chiloți, m-am întins în pat şi am încercat să adorm. M-am dus cu gândul la mama şi la tata. În acest prezent, tatăl meu avea şase ani şi locuia în Eau Claire. Mama, avea cinci şi stătea la o fermă din Iowa care urma să ardă din temelii peste vreo trei sau patru ani. Atunci familia ei avea să se mute în Wisconsin, mai aproape de răscrucea de vieți de unde, la un moment dat în viitor, voi răsări… eu.

Am înnebunit, mi-am spus. *Am înnebunit şi delirez pe undeva, într-un spital de boli mintale. Poate că un doctor va scrie despre cazul meu într-o revistă de psihiatrie. Doar că, în loc să fiu „Bărbatul care şi-a confundat nevasta cu o pălărie", voi fi „Bărbatul care a crezut că a ajuns în 1958".*

Dar mi-am trecut palma peste ţesătura aspră a cuverturii

rămase pe pat și am știut că totul este adevărat. M-am gândit la Lee Harvey Oswald, dar Oswald era încă în viitor și nu din cauza lui nu aveam acum liniște în această cameră de motel ca un exponat de muzeu.

M-am așezat pe marginea patului, am deschis servieta și am scos telefonul mobil, dispozitiv absolut inutil aici. Și totuși, n-am putut să mă abțin și l-am deschis. Pe ecran au apărut imediat cuvintele FĂRĂ SEMNAL – normal, la ce m-am așteptat? Cinci dungulițe? O voce plângăcioasă care să-mi miorlăie în urechi *Întoarce-te acasă, Jake, înainte să faci un rău pe care să nu-l mai poți repara?* Tâmpit gând, superstițioasă idee. Chiar dacă făceam ceva rău, *puteam* să-l repar, pentru că fiecare călătorie în lumea aceasta era o resetare. Chiar puteai spune că drumurile înapoi în timp erau livrate cu un buton de siguranță.

Asta mă liniștea. Ce mă tulbura, însă, era acest telefon într-o lume unde cea mai revoluționară descoperire a tehnologiei era televizorul color. Sigur că nu aș fi spânzurat dacă l-ar găsi cineva asupra mea, așa cum păţiseră vrăjitoarele în vremuri încă și mai de demult, dar probabil că aș fi arestat și azvârlit intr-o celulă până când ar veni niște băieței de-ai lui J. Edgar Hoover să mă ia la întrebări.

L-am pus pe pat, apoi am scos tot mărunțișul din buzunarul drept al pantalonilor. Am împărțit monedele în două grămăjoare. Cele din 1958 și de dinainte s-au întors în buzunar. Cele din viitor au intrat într-unul din plicurile pe care le găsisem în sertarul biroului (alături de o Biblie și un meniu de livrări de la Hi-Hat). M-am îmbrăcat, am luat cheia și am ieșit.

Afară greierii se auzeau mult mai tare. O frântură de lună atârna de un colț al cerului. Niciodată în toată viața mea stelele nu mi se păruseră atât de strălucitoare și atât de aproape. Un camion a bâzâit pe Route 196. Apoi drumul a rămas nemișcat și tăcut. Eram la țară, unde totul dormea. În depărtare, chiuitul unui tren de marfă a sfredelit noaptea.

În curte nu erau decât două mașini. Ferestrele camerelor din dreptul lor erau întunecate. Întunecată era și recepția. Simțindu-mă ca un infractor, am ieșit în câmpul din spatele motelului. Iarba înaltă îmi șfichiuia jeanșii, pe care aveam de gând să-i înlocuiesc a doua zi cu pantalonii noi Ban-Lon.

Granița proprietății Tamarack era marcată cu un gard din plasă de sârmă. Dincolo de el era un eleșteu micuț, pe care

oamenii de la țară îl numesc iaz. În apropiere, vreo cinci, șase vaci dormeau în noaptea caldă. Una și-a ridicat capul să se uite la mine atunci când m-am strecurat pe sub gard și m-am îndreptat spre iaz. Apoi și-a pierdut interesul și s-a culcat la loc. N-a fost atrasă de clipocitul apei când mi-am aruncat mobilul cât mai departe în eleșteu. Am lipit plicul cu monede și l-am expediat după telefon. Apoi m-am întors pe același drum, oprindu-mă în spatele motelului ca să mă conving că nu era nimeni în curte. Nu era.

M-am strecurat în cameră, m-am dezbrăcat și am adormit instantaneu.

Capitolul 6

1

Taxiul condus de același fumător înrăit m-a luat în dimineața următoare și, când am coborât la Titus Chevron, am văzut că decapotabila era tot acolo.

M-am simțit ușurat, chiar dacă mă așteptasem la așa ceva. Îmbrăcasem sacoul sport de culoare gri, care nu bătea absolut deloc la ochi, pe care-l cumpărasem de la Mason's Menswear. În buzunarul interior se odihnea cuminte portofelul cel nou din piele de struț, căptușit cu cinci sute de dolari din banii lui Al. Mă oprisem să mai admir o dată Fordul, când Titus s-a îndreptat către mine ștergându-și mâinile cu ceea ce mie mi se părea a fi fost aceeași cârpă din ziua precedentă.

– M-am gândit bine și vreau mașina, i-am zis.

– Asta-i bine, mi-a răspuns, și a abordat o mină de părere de rău. Da' și eu m-am gândit, domnu' Amberson și mi se pare că te-am mințit când ți-am zis că putem să ne târguim. Știi ce mi-a spus doamna mea de dimineață când ne mâncam clătitele cu șuncă? Zice: „Bill, ai fi un prost dacă ai da Sunlineru' acela pe mai puțin de trei cincizeci". De fapt, mi-a zis că am fost un prost și mai mare pentru că l-am prețăluit așa de puțin de la început.

Am dat din cap, ca și cum m-aș fi așteptat la asta.

– În regulă, i-am spus.

Păru surprins.

– Uite cum putem face, domnule Titus. Ori îți scriu un cec de trei sute cincizeci – cec bun, Hometown Trust, poți să le dai telefon să-ți confirme. Ori îți dau trei sute bani gheață chiar acum. Ar fi mai puțină hârțogăraie așa. Ce zici?

Mi-a rânjit, dezvelind o dantură uimitor de albă.

– Zic că știți să vă tocmiți în Wisconsin. Dacă spui trei douăzeci, îți pun și-un abțibild și o plăcuță cu care să mergi paișpe zile și pe-aici ți-e drumul.

– Trei zece.

– Oleu, nu mă chinui, a exclamat Titus, dar nu dădea semne că s-ar fi chinuit. Din contră, chiar se amuza și se simțea bine. Mai pune un cinci și batem palma.

I-am întins mâna.

– Trei sute cincisprezece e bine.

– Doamne-ajută.

De data aceasta mi-a strâns mâna, fără să-i mai pese de unsoare. Apoi arătă înspre baracă. Astăzi, frumusețea cu coadă de cal citea *Confidențial*.

– Plătești la don'șoara, care se întâmplă să fie fiică-mea. O să-ți întocmească actele. Când termini, treci pe la mine să-ți pun abțibildul. Și să-ți fac și plinul.

Patruzeci de minute mai târziu mă îndreptam spre Derry, într-un Ford decapotabil din 1954 care acum îmi aparținea. Am învățat să conduc pe o mașină standard, iar asta a fost prima mașină din viața mea cu schimbătorul de viteze pus la volan. Mi s-a părut mai ciudat la început, dar după ce m-am obișnuit cu el (și cu luminile de poziție care se controlau cu piciorul stâng), a început să-mi placă. Și Bill Titus avusese dreptate; ticăloasa mică zbura ca săgeata. În Augusta, am oprit ca să cobor pânza capotei. În Watterville, am înfulecat o porție nemaipomenită de chiftele cu doar nouăzeci și cinci de cenți, cu plăcinta de mere *à la mode* inclusă în preț. Acum Burgerul Dodoloț mi se părea prea scump. Am fredonat pe drum alături de tot felul de grupuri în vogă, Skyliners, Coasters, Del Vikings, Elegants. Soarele era fierbinte, briza ușoară mi se juca prin părul cel proaspăt tuns, iar autostrada (poreclită „Șoseaua unde faci doi kilometri pe minut" – după spusele panourilor publicitare) era aproape în întregime a mea. Simțeam că îmi abandonasem îndoielile de cu o noapte înainte în iazul cu vaci, laolaltă cu mobilul și cu mărunțișul din viitor. Mă simțeam bine.

Până când am văzut orașul Derry.

2

Cred că de la bun început am simțit că era ceva în neregulă cu orașul acesta.

Am apucat-o pe Route 7 când „Șoseaua unde faci doi kilometri pe minut" a început să se stingă într-un drum cu două benzi, peticit cu asfalt și, după vreo treizeci de kilometri la nord de Newport am ajuns pe o colină, iar de pe malul vestic al râului Kenduskeag, înaintea ochilor mi s-a desfășurat silueta mătăhăloasă a orașului Derry, învăluită în norul gros al poluării

de la Dumnezeu știe câte fabrici de hârtie și de țesături, toate operând la turație maximă. O arteră de vegetație străbătea centrul orașului. Din depărtare semăna cu o cicatrice verde. Iar învălmășirea urbană din jurul acestei centuri zig-zagate părea a consta doar din tonuri murdare de gri și negru, sub un cer mânjit într-un galben ca de urină provenit de la chestiile care ieșeau în valuri din toate acele coșuri industriale.

Am trecut pe lângă câteva standuri cu fructe și legume, iar oamenii care aveau grijă de ele (sau care doar stăteau pe marginea drumului și căscau gura) mi s-a părut că aduc mai mult cu provincialii pur sânge din *Deliverance* decât cu fermieri adevărați. După ce l-am depășit pe ultimul, FRUCTE ȘI LEGUME DE LA BOWERS, o potaie destul de mare a țâșnit de sub niște lădițe cu roșii și a început să fugă după mine, împroșcând bale și încercând să muște roțile din spate ale Sunlinerului. Era o corcitură de buldog sau, cel puțin, așa mi s-a părut mie. Încă mă mai fugărea, când o femeie uscățivă, îmbrăcată în salopetă, s-a repezit la el și a început să-l bată cu o bucată de lemn.

Acesta era orașul în care crescuse Harry Dunning, iar eu l-am urât de la bun început. Fără vreun motiv anume. Pur și simplu. Centrul comercial, situat la poala a trei dealuri abrupte, îmi dădea senzația de groapă și mă făcea să mă sufoc. Din câte mi-am putut da seama, Fordul meu roșu ca cireșele coapte era cel mai strălucitor lucru de pe stradă, pată de culoare veselă (și nepoftită, judecând după privirile pe care le atrăgea) printre Plymouthuri negre, Chevrolete maronii și camioane de marfă murdare. Prin centrul orașului trecea un canal cu pereții din beton acoperiți de mușchi și plin aproape până sus cu apă murdară.

Am găsit un loc de parcare pe Canal Street. Am pus în aparat o monedă de cinci cenți pentru o oră de petrecut prin zonă, la cumpărături. Uitasem să-mi iau o pălărie în Lisbon Falls și zărisem aici un magazin care se numea HAINE DE ZI ȘI DE GALĂ, GALANTERIA CEA MAI VESELĂ DIN CENTRUL STATULUI MAINE. Și mă îndoiesc că avea concurență în privința aceasta.

Parcasem în fața unei drogherii și m-am oprit să citesc anunțul din vitrină. Mi se părea că reușea mai bine decât orice altceva să sintetizeze sentimentele mele față de Derry – neîncrederea dezagreabilă, senzația de violență abia reținută. Și

chiar dacă am stat aici aproape două luni, mi-a displăcut absolut totul, cu excepția câtorva oameni pe care i-am cunoscut. Anunțul spunea:

FURTUL DIN MAGAZINE NU E CEVA LA MODĂ, NU E CEVA OBIȘNUIT, NU E CEVA VECHI!
FURTUL DIN MAGAZINE ESTE UN *DELICT* ȘI VOM ACȚIONA ÎN CONSECINȚĂ!
NORBERT KEENE PROPRIETAR & DIRECTOR

Iar omulețul slab, cu ochelari, îmbrăcat în halat alb de lucru, care se uita dinăuntru la mine probabil că era domnul Keene. Chipul său nu zicea:

– Intră, străinule, uită-te pe aici și cumpără ceva. Gustă și o înghețată. Nici vorbă. Ochii duri și colțurile căzute ale gurii păreau să-mi spună: Pleacă, nu-i nimic aici pentru cineva de teapa ta.

O parte din mine credea că totul nu este decât o invenție a imaginației mele; dar știam că nu era așa. Ca probă, am ridicat mâna în semn de salut.

Bărbatul cu tunică albă nu mi-a răspuns.

Mi-am dat seama că pe sub această zonă afundată a orașului trecea canalul și că eu stăteam chiar deasupra lui. Simțeam sub tălpi clocotul apei ascunse vederii care se izbea de pereții din beton. Era o senzație neplăcută, de parcă această micuță bucată de lume s-ar fi transformat în gelatină.

În vitrina magazinului de HAINE DE ZI ȘI DE GALĂ era un manechin în smoching, cu monoclu, ținând într-o mână un fanion pe care scria: TIGRII DIN DERRY ÎI VOR MĂCELĂRI PE BERBECII DIN BANGOR! Eram, într-adevăr, un admirator al spiritului competitiv, însă mesajul mi s-a părut nelalocul lui. Îi vor bate pe Berbecii din Bangor, sigur că da – dar să-i măcelărească?

O simplă figură de stil, mi-am spus și am intrat.

De mine s-a apropiat un vânzător cu panglica de măsurat atârnată în jurul gâtului. Era înțolit mult mai bine decât mine, dar chipul îi era galben sub lumina slabă a becurilor atârnate de tavan. Din senin, am simțit un impuls absurd să-l întreb: *Ai să-mi vinzi o pălărie drăguță de vară, sau ai să-mi zici să mă duc naibii?* Dar atunci a zâmbit, m-a întrebat cu ce-mi poate fi de

folos şi totul a părut aproape normal. Avea ceea ce-mi trebuia şi am intrat în posesia pălăriei în schimbul sumei ridicol de mici de trei dolari şi şaptezeci de cenţi.

– Ce păcat că nu mai aveţi prea mult timp s-o purtaţi până se răceşte, mi-a zis.

Mi-am potrivit pălăria în oglinda de lângă tejghea:

– Poate o să avem parte de o toamnă târzie.

Cu mişcări uşoare, de parcă şi-ar fi cerut scuze, mi-a aranjat puţin pălăria. O înclinase doar cu vreo doi centimetri în cealaltă direcţie, dar brusc m-a făcut să nu mai arăt ca un gherţoi abia ajuns în marele oraş, ci, mai degrabă, ca… ei bine, cel mai la modă călător în timp din centrul statului Maine. I-am mulţumit.

– Pentru puţin, domnule…

– Amberson, am spus şi i-am întins mâna.

Strângerea a fost scurtă, fără vlagă şi mi-a dat senzaţia că era mânjit cu talc. M-am abţinut să nu-mi şterg palma de sacou.

– Cu treburi în Derry?

– Da. Sunteţi de aici?

– Aici m-am născut, mi-a răspuns şi a oftat ca sub apăsarea unei poveri.

Pe seama primelor mele impresii, am ajuns la concluzia că era foarte posibil să nu fie doar o părere.

– Cu ce vă ocupaţi, domnule Amberson, dacă nu vă deranjează?

– Imobiliare. Dar, dacă tot sunt aici, m-am gândit să-mi caut un camarad din armată. Îl cheamă Dunning. Nu-mi aduc aminte primul nume, pentru că toţi îi spuneam Skip.

Partea cu Skip era o invenţie, dar era adevărat că nu ştiam prenumele tatălui lui Harry Dunning. În eseu Harry scrisese cum se numeau fraţii şi sora lui, dar omului cu ciocanul i-a spus mereu „tata” sau „taica”.

– Mă tem că nu vă pot fi de folos, domnule.

Acum suna distant. Îmi terminasem treaba aici şi, deşi nu mai era niciun alt client în magazin, era evident că dorea să scape de mine.

– Mă rog. Atunci poate că mă puteţi ajuta în altă privinţă. Care e cel mai bun hotel din oraş?

– Derry Town House. Înapoi pe Kenduskeag Avenue, apoi la dreapta şi în sus pe Up-Mile Hill până la Maine Street. Clădirea

cu felinare de trăsură la intrare.

– Up-Mile Hill?

– Așa-i zicem noi, da, domnule. Dacă nu mai este altceva, aș avea niște modificări de făcut în camera cealaltă, așa că…

Când am ieșit din magazin, lumina începuse deja să se scurgă din cer. Unul dintre lucrurile pe care mi le amintesc cu extremă claritate despre perioada petrecută în Derry, în septembrie și octombrie, era felul în care înserarea părea mereu a veni prea devreme.

Lângă „Haine de zi și de gală" era magazinul de articole sportive al lui Machen, unde se desfășura acum LICITAȚIA DE ARME. Înăuntru am văzut doi oameni care admirau puștile de vânătoare sub privirile aprobatoare ale unui vânzător cu un șiret în loc de cravată la care asortase un gât la fel de deșirat. Pe cealaltă parte a Canalului se întindea un rând de baruri pentru muncitori, genul de bombe unde cu cincizeci de cenți bei o bere și un țoi cu tărie și asculți doar Country&Western la tonomatul marca Rock-Ola. Denumirile erau care mai de care mai amuzante: Colțul Fericit, Fântâna Dorințelor (căreia obișnuiții locului îi spuneau Găleata cu Sânge, aveam să aflu mai târziu), Cei Doi Frați, Spița Aurie și Dolarul Somnoros.

În fața acestuia din urmă, patru cetățeni cu aspect de lucrători cu ora se bucurau de aerul după-amiezii și se holbau la decapotabila mea. Erau bine echipați cu halbe cu bere și cu țigări. Chipurile le erau umbrite de șepci turtite din tweed și bumbac. În picioare aveau bocanci de lucru uriași, fără o culoare certă, pe care elevii mei din lumea lui 2011 îi numeau „caca-galoși". Trei dintre ei aveau bretele. Expresiile lor erau impenetrabile, ducându-mă o clipă cu gândul la potaia care fugise lătrând și bălind după mașină. Apoi am traversat înspre ei.

– Domnilor, i-am salutat. Ce bere curge de la butoi?

Câteva secunde, nu mi-a răspuns nimeni. Și chiar când mă gândeam că nici nu o să-mi răspundă cineva, cel fără bretele a catadicsit să zică:

– Bud și Mick, ce altceva? Ești din altă parte?

– Din Wisconsin, am spus.

– Bravo ție, a bombănit unul dintre ceilalți trei.

– Cam târziu pentru turiști, a comentat altul.

– Am venit cu treburi, dar m-am gândit și să-mi caut un

vechi camarad din armată dacă tot sunt aici.

Tăcere, doar dacă nu ar fi putut fi considerat vreun răspuns flegma vâscoasă, cam cât o scoică de mare, cu care unul dintre ei și-a stins mucul de țigară aruncat pe jos. Dar am insistat:

– Îl cheamă Skip Dunning. Știți pe cineva cu numele de Dunning?

– Ai, zi să-nnebunești tu! m-a invitat Fără Bretele.

– Poftim?

Și-a dat ochii peste cap și s-a strâmbat cu grimasa inconfundabilă a celui care a dat nas în nas cu un tâmpit iremediabil.

– Derry e plin de Dunningi. Uită-te în afurisita aia de carte de telefon.

S-a întors spre bar. Ceilalți l-au urmat. Fără Bretele i-a lăsat să treacă înainte și s-a întors iarăși către mine.

– Ce are Fordu' tău? *Fo--o-du'* în loc de *Fordul*. V-8?

– Transmisie în i-grec, am răspuns sperând că par a ști despre ce vorbesc.

– Merge bine?

– Nu e rău.

– Atunci poate că ar trebui să te sui mătăluță înapoi și să o iei pe deal în sus. Acolo îs niște bombe mai acătării. Astea-s pentru muncitori, m-a sfătuit Fără Bretele, cântărindu-mă din ochi într-o manieră pe care am ajuns s-o cunosc în Derry, dar cu care nu m-am obișnuit niciodată. O să se uite toată lumea la tine. Poate chiar și mai multă lume după ce iese schimbul doi de la Striar's și Boutillier's.

– Mulțumesc, ești foarte amabil.

A continuat să mă inventarieze cu aceeași privire rece:

– Nu prea ai minte, nu? a sunat ultima lui remarcă, după care a intrat în bar.

M-am înapoiat la mașină. Pe strada cenușie, învăluit în miasma fumului industrial și în însângerarea crepusculului, Derry părea doar o idee ceva mai încântător decât o curvă moartă într-o stranie de biserică. M-am urcat, am ambreiat, am pornit motorul și am simțit un imbold neînchipuit de puternic să plec. Să plec de acolo. Să mă întorc în Lisbon Falls, să urc prin vizuina de iepure și să-i spun lui Al Templeton să-și găsească pe altcineva. Doar că nu putea, așa e? Nu mai avea putere și aproape că nu mai avea nici timp. Eu eram, așa cum se spune în

New England, ultimul cartuș al vânătorului.

M-am dus spre Maine Street, am depistat felinarele de trăsură (tocmai ce se aprindeau) și am oprit în parcarea din fața hotelului Derry Town House. Cinci minute mai târziu eram cazat. Timpul meu în Derry începuse.

3

Când am terminat de despachetat (o parte din banii rămași au intrat în portofel, restul în buzunarul din căptușeala servietei), mi-era teribil de foame, dar m-am uitat în cartea de telefon înainte să cobor la masă. Ce am văzut acolo a făcut să mi se strângă inima. N-o fi fost domnul Fără Bretele prea amabil, însă avusese dreptate când îmi spusese că numele Dunning crește pe toate drumurile în Derry și în cele patru sau cinci cătune învecinate. Se întindea pe o pagină întreagă. Deloc surprinzător, totuși, pentru că în orașele mici anumite nume par să încolțească aidoma păpădiilor în iunie. În ultimii cinci ani avusesem la liceul din Lisbon Falls vreo douăzeci de elevi care se numeau Starbird și Lemke. Unii erau frați, alții doar veri de gradul unu, doi sau trei. Se căsătoreau între ei și astfel apăreau și mai mulți.

Înainte să pornesc în trecut ar fi trebuit să-mi fac timp să-l sun pe Harry Dunning și să-l întreb care era prenumele tatălui său – ar fi fost mult mai ușor! Și cu siguranță că aș fi făcut-o dacă nu aș fi fost din cale-afară de șocat de ce îmi arătase Al și de ce îmi cerea să fac. *Dar cât de greu poate să fie?* Nu trebuie să fii Sherlock Holmes ca să descoperi o familie pe ai cărei copii îi cheamă Troy, Arthur (alias Tugga), Ellen și Harry.

Îmbărbătat de acest gând, am coborât în hotelul restaurantului unde am comandat un meniu pescăresc și m-am trezit în față cu o mulțime de moluște și un homar de mărimea unui motor de barcă. Am renunțat la desert în favoarea unei beri pe care aveam de gând s-o beau la bar. Din romanele polițiste pe care le citisem știam că, adesea, barmanii sunt surse excelente de informații. Bineînțeles că nu aveam să ajung prea departe dacă și cel de la Town House semăna cu cei pe care-i întâlnisem deja în burgul acela fioros.

Dar nu semăna. Bărbatul care a abandonat paharele pe care le lustruia cu atâta stăruință ca să mă servească era tânăr și

îndesat, cu fața ca o lună plină sub părul tuns milităreşte.

– Ce să fie, prietene?

Mi-a plăcut cuvântul acesta şi i-am răspuns entuziasmat la surâs.

– Miller Lite?

A părut încurcat:

– N-am auzit de asta, da' avem High Life.

Bineînțeles că nu avea cum să fi auzit de Miller Lite. Nu se inventase încă.

– Minunat. Am uitat o clipă că suntem pe coasta de est.

– De unde eşti?

A desfăcut sticla de bere şi mi-a pus în față un pahar rece.

– Din Wisconsin, dar am să stau o perioadă aici.

Cu toate că nu mai era nimeni în jur, mi-am coborât vocea. Gestul acesta părea să inspire încredere.

– Mă ocup de imobiliare. Trebuie să prospectez locul.

A încuviințat plin de respect şi mi-a turnat în pahar înainte ca să apuc să pun eu mâna pe sticlă.

– Succes. Dumnezeu ştie că sunt multe proprietăți de vânzare şi chiar se dau foarte ieftin. Şi eu am de gând s-o tai de aici. La sfârşitul lunii. Mă duc într-un loc mai puțin aspru.

– Nu *pare* prea primitor, am fost de acord eu. Dar m-am gândit că aşa-i felul oamenilor de prin părțile astea. În Wisconsin suntem mai prietenoşi. Ca să-ți dovedesc, îți fac cinste cu o bere.

– Nu beau când sunt de serviciu, dar poți să-mi iei o Coca.

– Toarnă-ți.

– Mulțumesc foarte mult. E bine să am un domn adevărat la bar într-o seară aşa de plictisitoare.

L-am urmărit cum făcea sucul din mult sirop, ceva sifon pe care le-a amestecat bine. A luat o înghițitură şi a plescăit din buze.

– Îmi place să fie dulce.

Judecând după abdomenul lui protuberant, nu eram deloc surprins.

– Chestia aia cu oamenii de prin partea locului care ar fi neprimitori e o vorbă goală, să ştii de la mine, mi-a zis apoi. Am crescut în Fort Kent şi acela e cel mai prietenos orăşel în care ai vrea să te afli. Păi, când vin turiştii din Boston şi din Maine aproape că-i pupăm de bucurie. Am făcut acolo şcoala de

barmani și după aia am plecat să-mi caut norocul. Locul acesta mi s-a părut bun pentru început și leafa nu-i rea, dar…

S-a uitat în jur, n-a văzut pe nimeni, dar tot își coborî vocea aproape de șoaptă:

– Vrei să-ți zic adevărul? Orașul ăsta pute.

– Înțeleg ce spui. De la fabrici.

– E mai mult decât asta. Uită-te în jur. Ce vezi?

Am făcut ce mi-a cerut. Un individ care părea a fi comisvoiajor era într-un colț și sorbea îngândurat dintr-un pahar cu whisky. Cu excepția lui, barul era pustiu.

– Mai nimic, i-am răspuns.

– Așa a fost toată săptămâna. Leafa-i bună pen'că nu-s bacșișuri. Bombele de mai jos înfloresc, iar la noi vin doar câțiva clienți în serile de vineri și sâmbătă și cam atât. Cred că toți patronii ăștia de magazine beau acasă.

Își coborî vocea și mai mult. În curând avea să șoptească.

– Vara a fost foarte rea aici, amice. Localnicii nu prea vorbesc despre asta – nici măcar ziarele nu fac tămbălău – da' a fost o treabă tare urâtă. Crime. Pe puțin vreo cinci. Copii. Tocmai ce l-au găsit pe unul în Barrens. Patrick Hockstetter îl chema. Putrezit din cap până-n picioare.

– Barrens?

– Bucata aia de mlaștină care trece chiar prin mijlocul orașului. Probabil că ai văzut-o din avion.

Venisem cu mașina, dar știam despre ce vorbește.

Ochii barmanului s-au mărit brusc.

– Da' nu te interesează doar proprietățile, nu-i așa?

– Nu știu, i-am răspuns. Aș vrea și să-mi găsesc ceva de lucru.

– Înțeleg, înțeleg.

A luat câteva înghițituri de suc și și-a înăbușit râgâitul cu dosul palmei.

– Sper să reușești. Ar trebui să asfalteze drăcia aia. Nu-i decât apă puturoasă și țânțari. I-ai face un bine orașului acesta. L-ai mai îndulci un pic.

– Au mai fost găsiți și alți copii acolo? l-am întrebat.

Un ucigaș de copii ar fi explicat tristețea pe care o simțisem încă de când intrasem în oraș.

– Eu n-am auzit, da' lumea zice că acolo au ajuns unii din cei care au dispărut, pentru că acolo sunt stațiile de pompare. Am auzit că sunt atât de multe conducte pe sub Derry – majoritatea

au fost făcute în timpul Marii Crize – că nimeni nu știe unde duc toate. Și știi cum sunt copiii.

– Aventuroși.

A dat din cap ca și când ar fi vrut să-mi accentueze spusele.

– Pe bune. Unii zic că a fost vorba de un vagabond care a plecat, între timp, din oraș. Alții, că ucigașul a fost un localnic care se îmbrăca în clovn ca să nu fie recunoscut. Pe prima dintre victime – asta a fost anul trecut, înainte să vin eu aici – au găsit-o la intersecția dintre Witcham și Jackson, cu brațul smuls. Îl chema Denbrough, George Denbrough. Bietul copilaș.

M-a privit cu înțeles și a continuat:

– Și l-au găsit chiar lângă unul din canalele de scurgere. Unul din alea care se varsă în Barrens.

– Iisuse.

– Așa e.

– Observ că vorbești despre criminal la trecut.

Mă pregăteam să-i explic ce anume am vrut să spun, dar se părea că tipul fusese atent și la orele de engleză, nu doar la cele de servit la bar.

– Păi, se pare că s-a terminat, să batem în lemn, a ciocănit el în tejgheaua barului. Poate că ăla care a făcut toate nenorocirile astea și-a împachetat catrafusele și s-a cărat. Sau poate că ticălosul s-a omorât, că se mai întâmplă în cazuri de-astea. Ar fi un lucru bun. Dar nu un criminal nebun în costum de clovn l-a omorât pe puștiul Corcoran. Clovnul care a făcut crima *aia* a fost chiar tatăl copilului, dacă-ți poți imagina una ca asta.

Povestea semăna atât de mult cu motivul pentru care venisem aici, încât mi s-a părut mai degrabă un semn al destinului decât o simplă coincidență. Am sorbit din pahar, încercând să-mi stăpânesc emoția.

– Nu mai spune?

– Pe bune. Dorsey Corcoran îl chema pe micuț. Patru ani. Și știi ce-a făcut nemernicul de tac-su? L-a omorât în bătaie cu un ciocan.

Cu un ciocan. L-a omorât cu un ciocan. Mi-am păstrat mina de interes politicos – cel puțin, așa cred – dar am simțit cum pielea brațelor mi se face ca de găină.

– Oribil.

– Da, dar cel mai că… s-a întrerupt și a privit peste mine. Să vă mai dau unul, domnule?

Era comis-voiajorul.

– Nu, mersi, a răspuns și i-a dat o hârtie de un dolar. Mă duc la culcare și mâine o tai de-aici. Sper că ăia din Waterville și din Augusta mai știu cum să comande articole de uz casnic, pentru că ăștia de aici habar n-au. Păstrează restul, fiule, ia-ți un DeSoto.

Și s-a îndepărtat greoi, cu capul în pământ.

– Vezi? Cel mai bun exemplu cu ce ni se întâmplă în oaza asta.

Și-a urmărit clientul cu privirea.

– Un pahar, țop la culcare și mâine pa și pusi la toată lumea. Dacă mai ține mult, burgul acesta nenorocit o să ajungă un oraș fantomă.

Se ridică și încercă să-și îndrepte umerii, misiune imposibilă pentru că erau la fel de rotunzi ca restul corpului.

– Mi se rupe. La întâi octombrie m-am dus. Călătorie sprâncenată.

– Și tatăl copilului ăsta, Dorsey… nu i-a omorât și pe ceilalți?

– Neee. A avut alibi. Acum, că stau să mă gândesc, mi se pare că era tatăl vitreg al copilului. Dicky Macklin. Johnny Keeson de la recepție – probabil că el ți-a dat camera – mi-a povestit că era un client obișnuit de-al nostru, până când i s-a interzis să mai vină pentru că a încercat să agațe o chelneriță și a luat-o razna când fata i-a zis să plimbe ursul. După aia cred că a început să se ducă la Spiță sau la Găleată.

Se aplecă spre mine, atât de mult încât îi simțeam aftershave-ul Aqua Velva de pe obraji.

– Și vrei să știi ce-i mai rău?

Nu voiam, dar mi s-a părut că trebuie. Așa că am dat din cap.

– În familia aia cu curu-n sus mai era și un frate *mai mare*. Eddie. A dispărut în iunie trecut. Puf! Dus. Fără adresă, pricepi? Unii cred că a fugit ca să scape de Macklin, dar oricine are minte-n cap știe că ar fi apărut în Portland, sau în Castle Rock, sau în Portsmouth – că niciun copil de zece ani nu poate să stea ascuns multă vreme. Ascultă la mine, Eddie Corcoran a fost omorât cu ciocanul exact ca și fra-su, doar că Macklin nu vrea să recunoască.

Zâmbetul lui larg îi lumină chipul, făcându-l aproape frumos.

– Ce zici, domnule, am reușit să te conving să nu mai cumperi nicio proprietate în Derry?

– Nu depinde de mine, i-am răspuns.

Eram deja pe pilot automat. Oare nu auzisem sau citisem ceva despre mai mulți copii uciși în această parte a statului Maine? Sau poate văzusem o știre la televizor, dar fusesem atent la ea doar cu un sfert din minte, în vreme ce restul aștepta încordată ca soția mea cu probleme să intre – să se împleticească – în casă după o altă „seară petrecută cu fetele în oraș"? Parcă așa fusese, însă singurul lucru despre Derry pe care mi-l aminteam cu exactitate era inundația de la mijlocul anilor optzeci care avea să distrugă jumătate de oraș.

– Nu?

– Nu. Eu sunt doar un intermediar.

– Atunci, mult succes. Orașul nu mai e la fel de rău ca înainte – anul trecut, în iulie, toată lumea era încordată asemenea centurii de castitate a lui Doris Day –, dar încă nu s-a refăcut deplin. Eu sunt un tip prietenos și îmi plac oamenii prietenoși. Așa că o tai de-aici.

– Atunci, mult succes și ție, i-am urat și am pus doi dolari pe bar.

– Phii! E prea mult, domnule!

– Întotdeauna plătesc în plus pentru o conversație plăcută.

De fapt, banii erau pentru chipul lui prietenos. Căci conversația nu făcuse altceva decât să mă neliniștească și mai tare.

– Mulțumesc!

A surâs cu toată fața și mi-a întins mâna:

– Nici nu m-am prezentat. Fred Toomey.

– Îmi pare bine de cunoștință, Fred. Sunt George Amberson.

Strângerea de mână a fost plăcută. Fără pudră de talc.

– Vrei un sfat?

– Sigur.

– Cât stai în oraș, ai grijă să nu te apuci să stai de vorbă cu copiii. După ce s-a întâmplat vara trecută, un străin care vorbește cu copiii va fi sigur vizitat de poliție, dacă-l vede cineva. Sau ia o mamă de bătaie. Nu-i deloc exclus.

– Chiar și fără costumul de clovn?

– Păi, asta-i chestia cu costumul.

Dar zâmbetul îi dispăruse. Acum chipul său era palid și încrâncenat. Ca al tuturor oamenilor din Derry.

– Când îți pui un costum de clovn și un nas din cauciuc,

nimeni nu are de unde să știe cum arăți în realitate.

4

M-am gândit la spusele lui în vreme ce liftul scârțâia pe drumul spre etajul al treilea al hotelului. Avea dreptate. Și dacă și restul era adevărat, ar mai fi surprins pe cineva că un alt tată s-ar pune pe ciomăgit familia cu ciocanul? Nu credeam. Bănuiam că oamenii ar zice doar că Derry nu-și dezminte reputația. Și s-ar fi putut să aibă dreptate.

Când am intrat în cameră, m-a lovit o idee absolut îngrozitoare: dar dacă aș fi schimbat lucrurile de așa manieră în următoarele șapte săptămâni, încât tatăl lui Harry să-l omoare și pe Harry, nu doar să-l lase șchiop și cu creierii parțial în ceață?

Dar asta n-o să se întâmple, mi-am spus. *N-o să permit eu să se întâmple. Așa cum a spus Hillary Clinton în 2008, am intrat în joc ca să câștig.*

Numai că, evident, ea a pierdut.

5

Dimineața următoare am luat micul dejun la restaurantul Riverview al hotelului, unde singurul client în afară de mine era vânzătorul de aparate de uz casnic pe care îl întâlnisem cu o seară înainte. Citea ziarul local. Când a plecat, l-a lăsat pe masă, iar eu l-am șterpelit. Nu m-a interesat prima pagină, dedicată conflictelor din Filipine (deși m-am întrebat în treacăt dacă Lee Oswald era pe undeva, prin apropiere). Eu voiam secțiunea cu știri locale. În 2011 eram cititor constant al gazetei *Sun Journal* din Lewiston, iar ultima pagină purta titlul „Evenimente școlare". Aici, spre marea mândrie a părinților, se publicau numele copiilor care au câștigat vreun premiu, au fost în excursie cu clasa sau au participat la o acțiune de curățenie organizată de comunitate. Dacă vreun asemenea articol se găsea în *Derry Daily News*, era imposibil să nu găsesc acolo numele unuia dintre copiii familiei Dunning.

Dar pe ultima pagină nu erau decât necrologuri.

Mi-am încercat norocul la pagina sportivă și am citit despre meciul de fotbal care urma să aibă loc în weekend: Tigrii din Derry contra Berbecii din Bangor. Din eseul omului de serviciu

aflasem că Troy Dunning avea cincisprezece ani. Iar un băiat de cincisprezece ani ar fi putut să facă parte din echipa de fotbal, chiar și ca rezervă.

Nu i-am găsit numele și m-am întors în cameră cu ziarul sub braț, gândindu-mă că aș fi un detectiv incapabil. După ce i-am numărat pe Dunning-ii din cartea de telefon (nouăzeci și șase), mi-am dat seama de altceva: fusesem împiedicat, schilodit de o societate bazată pe internet de care ajunsesem să depind într-o foarte mare măsură. Cât de greu ar fi fost în 2011 să dau de familia Dunning? Nu ar fi trebuit decât să introduc *Tugga Dunning* și *Derry* în motorul meu favorit de căutare, să apăs „enter" și să-l las pe Google, acest Big Brother al secolului al douăzeci și unulea să se ocupe de asta.

Dar în orașul Derry al anului 1958, cele mai moderne computere erau de dimensiunile unei camere, iar ziarul local nu-mi era de niciun folos. Ce-mi mai rămânea de făcut? Mi-am adus aminte de un profesor de sociologie pe care îl avusesem în colegiu – un ticălos bătrân și sarcastic – care obișnuia să spună: *Când nu-ți iese nimic, renunță și du-te la bibliotecă.*

Și m-am dus.

6

În după-amiaza aceea, însă, toate speranțele mi s-au spulberat (cel puțin pentru moment). Am urcat încet Up-Mile Hill, oprindu-mă o clipă la intersecția dintre Jackson și Witcham ca să mă uit la canalul unde un băiețel pe nume George Denbrough își pierduse brațul și viața (cel puțin, așa îmi spusese Fred Toomey). Când am ajuns în vârful dealului, inima îmi bătea cu putere și gâfâiam fără suflare. Nu din cauză că nu aș fi fost în bună formă fizică. Din cauza duhorii de la fabrici.

Eram neliniștit și un pic speriat. Sigur că mai aveam suficient timp ca să dau de acea familie Dunning pe care o căutam – și dacă pentru asta ar fi însemnat să-i sun pe toți Dunning-ii din cartea de telefon, asta aș fi făcut, chiar cu riscul de-al alerta pe tatăl-bombă-cu-ceas al lui Harry – doar că începusem să simt ce simțise și Al: ceva lucra împotriva mea.

Am mers mai departe pe Kansas Street, atât de cufundat în gânduri, încât nici nu mi-am dat seama când au dispărut casele de pe partea dreaptă. Acum, terenul cobora abrupt în grămada

verde de buruieni încâlcite pe care Toomey o numise „Barrens”. Doar un gard alb din nuiele separa trotuarul de ea. M-am ținut de el și m-am uitat în jos, la gălăgia de vegetație de acolo. Am zărit sclipiri de apă stătută și mâloasă, pâlcuri de trestii atât de înalte că păreau preistorice și talazuri de rugi. Locul împiedica dezvoltarea armonioasă a copacilor, care se luptau din greu să ajungă la lumină. Probabil că pe acolo erau și oțetari, grămezi de gunoaie și câte un culcuș al vreunui om al străzii. Trebuie că mai erau și cărări pe care doar copiii le știau. Cei cu spirit aventuros.

M-am oprit și am privit în gol, auzind ca prin vis ritmurile melodiei care-mi ajungea la urechi, dar fără să-i dau atenție – era ceva cu multe trompete și saxofoane. Mă tot gândeam la cât de puține victorii înregistrasem în dimineața aceea. *Poți să schimbi trecutul*, îmi spusese Al, *însă nu-i atât de simplu pe cât crezi.*

Ce muzică *era* aia? Ceva vesel, ușor săltăreț. M-a făcut să mă gândesc la Christy și la vremurile de demult, când fusesem nebun după ea. Când fusesem nebuni unul după celălalt. *Da-di-daaam… Da-di-da-da-da…* Glenn Miller să fie?

Mă dusesem la bibliotecă sperând să pot să pot trage cu ochiul peste rezultatele recensământului. Ultimul recensământ la nivel național avusese loc cu opt ani în urmă, în 1950 și trebuie să fi înregistrat trei dintre cei patru copii ai familiei Dunning: Troy, Arthur și Harold. Doar Ellen, care avea șapte ani când s-au petrecut crimele, nu avusese cum să fi fost recenzată în 1950. Acolo ar fi trebuit să găsesc și o adresă. Sigur că familia s-ar fi putut muta în cei opt ani care trecuseră de atunci, dar, chiar și așa, unul dintre vecini ar fi știut să-mi spună unde anume s-au dus. La urma urmelor, era un oraș mic.

Numai că rezultatele recensământului nu se aflau acolo. Bibliotecara, o femeie plăcută, doamna Starrett, mi-a mărturisit că, în opinia ei personală, locul acelor documente era la bibliotecă, dar, dintr-un motiv anume, consiliul orășenesc hotărâse să le mute la primărie. Și acolo sunt încă din 1954, mi-a mai zis ea.

– Nu-mi sună bine, i-am surâs eu. Știți cum se spune – nu te poți lupta cu primăria.

Doamna Starrett nu mi-a întors zâmbetul. Era îndatoritoare, încântătoare chiar, dar dădea dovadă de aceeași reținere

prudentă ca toţi cei pe care-i cunoscusem în locul acesta ciudat – Fred Toomey fiind excepţia care a confirmat regula.

– Nu fiţi absurd, domnule Amberson. Nu-i niciun secret în Recensământul Statelor Unite. Duceţi-vă acolo şi spuneţi-i funcţionarei că v-a trimis Regina Starrett. Pe ea o cheamă Marcia Guay. O să vă ajute. Deşi cred că au depozitat dosarele la subsol, loc total nepotrivit. E umezeală acolo şi n-aş fi deloc surprinsă să aflu că sunt şi şoareci. Căutaţi-mă dacă aveţi vreo problemă – orice fel de problemă.

Aşa că m-am dus la primărie, unde un afiş din holul central avertiza: PĂRINŢI, AMINTIŢI COPIILOR DUMNEAVOASTRĂ SĂ NU STEA DE VORBĂ CU STRĂINII ŞI SĂ SE JOACE NUMAI CU PRIETENII. Erau câţiva oameni la coadă în faţa diferitelor ghişee. (Majoritatea fumau. Bineînţeles.) Marcia Guay m-a întâmpinat cu un zâmbet stânjenit. Doamna Starrett o sunase să-i spună de mine şi fusese oripilată când a auzit ceea ce auzeam şi eu acum: documentele recensământului din 1950 dispăruseră, împreună cu celelalte acte depozitate în subsolul primăriei.

– A plouat îngrozitor anul trecut, mi-a zis. O săptămână întreagă. Canalul s-a revărsat şi a inundat tot din Low Town – aşa îi spun localnicii centrului oraşului, domnule Amberson. Pivniţa noastră a semănat aproape o lună cu Canal Grande din Veneţia. Doamna Starrett avea dreptate, documentele acelea nu ar fi trebuit niciodată să fie mutate şi nimeni nu pare să ştie de ce s-a făcut treaba asta şi cine a autorizat-o. Îmi pare extrem de rău.

Era imposibil să nu simt ce simţise Al când încercase s-o salveze pe Carolyn Poulin: că mă aflam într-o închisoare cu pereţi flexibili. Trebuia acum să pândesc pe lângă şcolile din oraş, sperând să zăresc un băieţel care să aducă oarecum cu omul de serviciu sărit acum de şaizeci de ani, tocmai ieşit la pensie? Să caut o fetiţă de şapte ani căreia îi place să-şi înţepe colegii? Să aştept până aud cum un copil strigă: *Hei, Tugga, aşteaptă-mă!*

Sigur. Un bărbat abia venit în oraş care stă pe lângă şcoli, când la primărie e un afiş care îi pune în gardă pe părinţi cu privire la potenţialul pericol pe care l-ar reprezenta unul ca mine. Dacă aş fi vrut să intru direct în radar, atunci asta era calea.

Un lucru însă era sigur – trebuia să plec de la Derry Town House. La prețurile din 1958 puteam să-mi permit să stau acolo mult și bine, dar asta ar fi dat naștere la comentarii. M-am hotărât să îmi caut la mica publicitate o cameră pe care s-o pot închiria cu luna. M-am întors să pornesc către Low Town, dar m-am oprit.

Di-da-daaam… Da-di-da-da-da…

Chiar Glenn Miller era. „In the Mood", o melodie pe care aveam toate motivele să o știu foarte bine. Curios, m-am îndreptat spre locul de unde venea muzica.

7

La capătul gardului de nuiele, între Kansas Street și panta spre Barrens am văzut o zonă mică de picnic. Cu un grătar sprijinit pe niște dale de piatră și două mese, cu un butoiaș ruginit pentru gunoi între ele. Pe una din mese era un patefon portabil, pe platanul căruia se învârtea un disc mare și negru de 78 de rpm.

Pe iarbă, un băiat cam greoi, cu ochelari lipiți cu leucoplast, dansa cu o fată roșcată, absolut superbă. La liceul din Lisbon Falls obișnuiam să-i numim pe boboci „elevi între două vârste" și asta erau și acești doi copii. Dar dansau cu grație de adulți. Nu la mare artă și nu se zbânțâiau pe acorduri de jazz. Dansau swing. Eram fascinat, dar mai eram și… cum? Speriat? Poate puțin. Am rămas cu spaima în suflet mai tot timpul petrecut în Derry. Dar mai era ceva, ceva mai mult. Un soi de înfiorare, de parcă apucasem să deslușesc un sens mult prea profund. Sau de parcă m-aș fi uitat printr-un ochean la adevăratul mecanism al universului.

Vedeți dumneavoastră, o cunoscusem pe Christy la un curs de swing în Lewiston, iar aceasta a fost una dintre melodiile pe care am exersat mișcările. Apoi – în anul nostru cel mai bun: șase luni înainte de căsătorie și șase luni după – am participat la concursuri de dans și chiar am ocupat o dată locul patru (căruia Christy îi spunea „premiul întâi dintre eliminați") la concursul de swing din New England. Melodia pe care dansam noi era o variantă mixată și mai înceată a cântecului „Boogie Shoes" a grupului Sunshine.

Asta nu e o coincidență, mi-am zis urmărindu-i. Băiatul purta

blugi și un tricou cu guler; fata avea o cămașă albă, cu poalele scoase din pantalonii trei sferturi de un roșu decolorat. Părul acela uluitor era strâns într-o coadă de cal impertinentă, tot așa cum obișnuia să și-l prindă și Christy atunci când mergeam la competiții. Tot atunci își mai punea și ciorapii răsfrânți pe gleznă și fusta largă și viu colorată, desigur.

Asta nu poate să fie o coincidență.

Dansau o variantă pe care eu o cunoșteam sub numele de Helizapoppin. Dansul ar trebui să fie unul rapid – ca fulgerul, presupunând că ai rezistența fizică și grația necesară să-l duci la bun sfârșit – însă ei îl dansau lent pentru că abia învățau pașii. Știam fiecare mișcare, chiar dacă nu mai dansasem de vreo cinci ani sau chiar mai mult. Se apropie, își prind mâinile. Băiatul se apleacă ușor și lovește în aer cu piciorul stâng, iar fata face la fel în același timp, amândoi răsucindu-se din talie, ca și cum ar vrea să meargă în direcție opusă. Se depărtează, mâinile rămân încleștate, iar fata se rotește, mai întâi la stânga, apoi la dreapta…

Doar că au greșit la învârtirea de revenire și ea s-a dus de-a rostogolul în iarbă.

– Iisuse, Richie, n-o să-ți iasă niciodată! Daaa, ești un caz disperat!

Dar râdea cu poftă. S-a răsucit pe spate să se uite la cer.

– 'mi pa'e 'ăăău, don'șoa'ă Sca'let! a strigat băiatul cu o voce scârțâită de negrișor, care ar fi fost considerată un fiasco în nediscriminatoriul secol douăzeci și unu. Decât că-s un țărănoi, da' vreau să-nvăț chiar de-o fi să mor!

– Mai degrabă eu am să mor, a exclamat fata. Pune discul iar, înainte să-mi pierd…

Și atunci m-au observat amândoi.

A fost un moment straniu. În Derry era un paravan – pe care am ajuns, în timp, să-l cunosc atât de bine, încât aproape că-l vedeam. Localnicii de-o parte a lui; cei din afara orașului (Fred Toomey și cu mine) de cealaltă parte. Uneori localnicii ieșeau de după el, așa cum făcuse doamna Starrett, bibliotecara, când își manifestase față de mine indignarea față de proasta administrare a documentelor recensământului; dar dacă puneai prea multe întrebări – și, mai ales, dacă îi luai prin surprindere – se retrăgeau iarăși înapoia lui.

Și totuși îi luasem prin surprindere pe copiii aceștia, dar ei nu

s-au retras după paravan. Iar chipurile lor, în loc să manifeste neîncredere și prudență, rămăseseră deschise, pline de curiozitate și interes.

– Scuze, scuze, le-am spus. N-am vrut să vă sperii. Am auzit muzică și v-am văzut dansând.

– *Încercând* să dansăm, vrei să zici, a spus băiatul, ajutând-o pe fată să se ridice.

Apoi făcu o plecăciune.

– Richie Tozier, la dispoziția dumneavoastră. Prietenii îmi zic „Richie-Richie, ce-ți mai plac aricii", dar ce știu ei?

– Încântat de cunoștință, i-am răspuns. Sunt George Amberson.

Și, fără să mă gândesc, m-am pomenit că zic:

– Și prietenii mei îmi zic „Georgie-Georgie, se spală cu Norgie", dar nici ei nu știu prea multe.

Fata s-a prăbușit chicotind pe una din băncile de picnic. Băiatul și-a ridicat mâinile și a imitat sunetul unui claxon:

– Oaca-oaca-oaca-oaca! Omul mare și străin a scos una bună! Spleeendiiid! Ed McMahon, ce avem noi pentru acest minunat domn? Păi, Johnny, premiile de azi de la concursul *În cine ai încredere* sunt un set complet de volume *Enciclopedia Britannica* și un aspirator marca Electrolux, care suge…

– Biip-biip, Richie, l-a oprit fata, ștergându-și lacrimile de râs din colțurile ochilor și provocând, astfel, nefericita revenire a scârțâitului de negru mititel:

– 'm pa'eee ăăăăăuuu, don'șoaă Sca'let, nu mă bate cu biciu! Mai am semne de data trecută!

– Și tu, domnișoară? am întrebat-o.

– Bewie-Bewie și-mi plac blugii Levie, mi-a răspuns și a început iar să chicotească. Scuze – Richie face pe nebunul, dar eu n-am nicio scuză. Mă cheamă Beverly March. Nu ești de pe-aici, nu-i așa?

Toată lumea părea să-și dea seama de asta instantaneu.

– Nu. Dar nici voi nu păreți de prin părțile astea. Sunteți primii localnici cu care mă întâlnesc care nu sunt… morocănoși.

– Oaleu, orașu-i futut în cur, bine zici, a fost de acord Richie și s-a îndreptat spre patefon să-i ridice brațul care se învârtea în gol.

– Am înțeles că oamenilor le e teamă pentru copiii lor, am

continuat. Observați că păstrez distanța. Voi pe iarbă și eu pe trotuar.

– Da' nu erau chiar așa preocupați atunci când au avut loc crimele, a mormăit Richie. Ai auzit de crime?

Am confirmat cu o mișcare a capului:

– Stau la Town House. Mi-a povestit cineva care lucrează acolo.

– Mda, și acum că s-a terminat, toți mor de grija copiilor, a comentat așezându-se lângă Bewie, căreia îi plăceau blugii Levie. Da' i-a durut în cur și după urechea dreaptă când se întâmplau toate alea.

– Richie, a exclamat fata. Bip-bip!

De această dată băiatul a imitat vocea fioroasă a lui Humphrey Bogart:

– Dar așa e, iubițico. Și tu știi că așa e.

– S-au terminat toate, mi-a spus Bewie pe un ton foarte serios. Doar că ei încă n-au aflat.

– *Ei* adică localnicii sau adulții în general?

A ridicat din umeri ca și când ar fi vrut să spună *Care-i diferența?*

– Dar voi știți.

– Chiar știm, a zis Richie.

Mă privea cumva sfidător, dar licărirea de umor nebunesc nu-i părăsise ochii din spatele ochelarilor lipiți. Și simțeam că niciodată nu-i va părăsi.

Am pășit pe iarbă. Niciunul dintre copii nu o luă, urlând, la fugă. Dimpotrivă, Beverly s-a dat mai la o parte pe băncuță (înghiontindu-l pe Richie) ca să-mi facă și mie loc. Ori erau foarte curajoși, ori foarte proști. Și nu păreau proști deloc.

Atunci fata a spus ceva ce m-a dat pe spate:

– Te cunosc, cumva? Te cunoaștem?

Înainte să apuc să-i răspund, a intervenit Richie:

– Nu, nu-i asta. E… nu știu. Vrei ceva, domnule Amberson, nu-i așa?

– Da. Niște informații. Dar de unde știi? Și de unde știți că nu sunt periculos?

S-au privit și ceva a părut că trece printre ei. Nu-mi puteam da seama despre ce a fost vorba, dar de două lucruri eram sigur: simțiseră ceva diferit la mine, mai mult decât faptul că nu eram din oraș… dar, spre deosebire de Omul cu biletul galben, această

neasemănare pe ei nu-i speriase. Dimpotrivă: erau fascinați de ea. Mi-am zis că acești doi copii frumoși și neînfricați au multe povești de spus, dacă vor. Și de-atunci încoace mă tot întreb despre ce oare era vorba în poveștile acelea.

– Nu ești. Pur și simplu, mi-a răspuns Richie, iar fata l-a aprobat energic din cap.

– Și sunteți siguri că… au trecut… vremurile rele?

– În mare parte, a spus Beverly. Lucrurile o să se îndrepte. Cred că vremurile rele s-au isprăvit în Derry, domnule Amberson – locul ăsta e dur din multe puncte de vedere.

– Și dacă v-aș spune – să presupunem – că o să se mai întâmple în curând un lucru rău? Cam tot la fel cu ceea ce a pățit băiețelul Dorsey Corcoran.

Au tresărit de parcă îi ciupisem de un loc unde terminațiile nervoase se aflau foarte aproape de piele. Beverly s-a întors spre Richie și i-a șoptit ceva la ureche. Nu sunt sigur că am înțeles foarte bine ce i-a spus, căci a vorbit foarte repede și pe un ton foarte scăzut, dar mi s-a părut că a spus *Ăla nu a fost clovnul.* Apoi s-a uitat la mine.

– Ce lucru rău? Ca atunci când tatăl lui Dorsey…

– Nu contează. Nu trebuie să știți.

Venise momentul să trec la subiect. Întâlnirea mea cu cei doi pușți era providențială. Habar n-am cum de știam, dar eram sigur.

– Cunoașteți niște copii pe care-i cheamă Dunning? i-am numărat pe degetele răsfirate: Troy, Arthur, Harry și Ellen. Iar lui Arthur i se spune…

– Tugga, m-a întrerupt Beverly pe o voce indiferentă. Sigur că-l știm. Merge cu noi la școală. Exersăm dansul pentru concursul de talente, care o să fie chiar înainte de Thanksgiving…

– Lu' don'șoaa Sca'let, ei îi place să exe… seze din timp, a comentat Richie.

Dar Beverly Marsh nu-l luă în seamă.

– Și Tugga s-a înscris la concurs. O să dea din gură prefăcându-se că ar cânta „Splish Splash".

Și-a dat ochii peste cap. Și i-a ieșit de minune.

– Știți unde stă?

Știau. Sigur că știau, dar niciunul dintre ei n-a vrut să-mi spună. Și nici nu aveau de gând, dacă nu le povesteam mai

multe. Li se citea pe chipuri.

– Și dacă vă spun că există posibilitatea ca Tugga să nu mai participe la concursul de talente dacă nu are cineva grijă de el? Și de frații și sora lui? Ați putea să credeți așa ceva?

Cei doi s-au privit lung, vorbind din ochi timp îndelungat – poate zece secunde. Era genul de privire adâncă, pătrunzătoare, pe care o folosesc cei îndrăgostiți, dar acești copii-aproape-adolescenți nu erau iubiți. Dar sigur erau prieteni. Prieteni buni care au trecut împreună printr-o încercare.

– Tugga și familia lui stau pe strada Coșut, a spus Richie în cele din urmă, sau așa mi s-a părut că spune.

– Coșut?

– Așa îi zic cei de pe-aici, m-a lămurit Beverly. K-O-S-S-U-T-H. Coșut.

– Am priceput.

Acum, singura întrebare era cât de mult aveau să povestească despre discuția noastră bizară de pe marginea locului numit Barrens.

Beverly m-a privit cu ochi sinceri, însă tulburați.

– Dar, domnule Amberson, l-am cunoscut pe tatăl lui Tugga. Lucrează la Center Street Market. E un om drăguț. Râde tot timpul. E…

– Omul ăsta drăguț nu mai locuiește acasă, a întrerupt-o Richie. L-a dat afară soția.

S-a întors la el cu ochii mari:

– Tugga ți-a zis?

– Nu. Ben Hanscom. Tugga i-a zis *lui*.

– Dar tot e un om drăguț, a insistat Beverly cu o voce mică. Glumește mereu, da' nu pune mâna unde nu trebuie.

– Și clovnii glumesc, am spus.

Amândoi au tresărit puternic, de parcă aș fi atins iarăși ghemul acela vulnerabil de terminații nervoase.

– Asta nu-i face drăguți.

– Știm, a șoptit Beverly.

Își studia mâinile. Apoi și-a ridicat ochii la mine:

– Știi despre țestoasă?

A rostit cuvântul *țestoasă* de parcă ar fi fost un substantiv propriu. Și m-am gândit să-i răspund: Știu *Țestoasele Ninja*, dar n-am făcut-o. Era mult prea devreme pentru Leonardo, Donatello, Raphael și Michelangelo. Așa că am clătinat din cap.

L-a privit șovăielnic pe Richie. El s-a uitat la mine, apoi din nou la fată.

– Dar e bun. Sunt aproape sigură că e bun.

Mi-a atins mâna cu degete reci.

– Domnul Dunning e un om *drăguț*. Și nu înseamnă că nu mai e doar pentru că nu mai locuiește acasă.

Vorbele astea mi-au atins un punct sensibil. Soția mea mă părăsise, dar nu din cauză că nu aș fi fost drăguț.

– Știu asta, am spus ridicându-mă. Mai stau ceva vreme în Derry și ar fi bine să nu atrag prea multă atenție. Puteți să nu vorbiți cu nimeni despre întâlnirea noastră? Știu că vă cer mult, dar…

S-au uitat unul la celălalt și au izbucnit în hohote de râs. Când s-a mai liniștit, Beverly mi-a zis:

– Putem să ținem un secret.

– Sunt sigur că puteți. Pun pariu că ați avut niște secrete vara asta.

Nu mi-au răspuns.

Am arătat cu degetul la Barrens.

– Vă jucați acolo?

– Ne-am jucat pe vremuri, a zis Richie. Dar acum nu.

S-a ridicat și s-a scuturat pe fund.

– Mi-a părut bine, domnule Amberson. Nu te băga în seamă cu toți nătăfleții, m-a sfătuit și a ezitat puțin. Și ai grijă cât ești în Derry. Acum e mai bine, dar nu cred că o să fie vreodată bine de tot.

– Mulțumesc. Vă mulțumesc amândurora. Poate într-o bună zi și familia Dunning o să aibă de ce să vă mulțumească, dar dacă lucrurile merg așa cum sper eu…

– … n-o să știe nimic, mi-a terminat Beverly fraza.

– Exact, pe bune, am spus amintindu-mi expresia folosită de Fred Toomey. Aveți grijă de voi.

– Avem, a spus Beverly, apoi a început iarăși să chicotească: Spală-te mai departe cu Norgie, Georgie.

Am schițat un salut cu degetul la borul noii mele pălării de vară și am dat să plec. Atunci mi-a venit o idee și m-am întors:

– Patefonul ăsta merge și pe treizeci și trei și un sfert?

– Ca la El-Pi-uri? m-a întrebat Richie. Nee. Ăla bun de-l am acasă merge. Da' bebelușul ăsta al lui Bewie e pe baterii și nu poate.

– Vezi cum vorbești de pick-up-ul meu, Tozier, l-a atenționat Beverly. L-am luat din economiile mele.

Apoi către mine:

– Merge doar pe șaptezeci și opt și pe patruzeci și cinci de turații.

– Pe patruzeci și cinci e bine, i-am zis. Dă-i iarăși drumul, dar pune-l la viteza aia.

Învățasem la cursurile de dans cu Christy că e o metodă bună să încetinești ritmul melodiei atunci când exersezi mișcările de swing.

– Tăticu' e nebun, a comentat Richie.

Dar a răsucit maneta pentru viteză de lângă platan și a pus iarăși discul. De data aceasta, parcă toți membrii orchestrei lui Glenn Miller mestecau caramele și aveau tuse măgărească.

– Bine, am spus și am întins mâinile spre Beverly. Urmărește-ne, Richie.

Mi-a apucat mâinile cu deplină încredere, privindu-mă amuzată cu ochii ei albaștri. M-am întrebat pe unde este sau cine este în 2011. Dacă mai trăiește presupunând că da, oare își mai aduce aminte că un om ciudat, care i-a pus întrebări ciudate, a dansat cu ea pe o versiune tărăgănată a melodiei „In the Mood" într-o după-amiază însorită de septembrie?

Le-am spus:

– Ați dansat lent înainte și acum o să fie încă și mai lent, dar așa o să puteți să țineți ritmul. Și o să aveți timp suficient pentru fiecare pas.

Timp. Timp suficient. Dă drumul iarăși la muzică, dar încetinește-i ritmul.

Am prins-o de mâini și am tras-o spre mine. Am împins-o. Ca niște oameni sub apă ne-am aplecat și am zvâcnit din piciorul stâng, în timp ce orchestra lui Glenn Miller cânta. *Daaaa… diiii… daaaaam… daaa… diiii… daaa… Daaa… daaaa.* La fel de încet, ca o păpușă mecanică, ea s-a rotit la stânga sub mâinile mele ridicate.

– Stop! am exclamat, iar ea a înghețat cu spatele la mine, ținându-mă încă de mâini. Acum, strânge-mă de dreapta, ca și cum ai vrea să-mi amintești ce urmează.

M-a strâns, apoi a făcut o piruetă curată și s-a întors.

– Grozav! s-a bucurat ea. Acum trebuie să trec pe dedesubt, iar tu să mă aduci înapoi. Și fac un salt și mă ridici. Aici

ajunseserăm când am căzut, așa că ai grijă să nu-mi rupi gâtul.

– Asta e treaba ta, i-am răspuns. Sunt mult prea antic ca să mai ridic și altceva în afară de hamburgeri.

Richie și-a ridicat iar palmele pe obraji:

– Oaca-oaca-oaca-oaca! Omul mare și străin scoate *altă*…

– Bip-bip, Richie, am spus eu, iar băiatul a izbucnit în râs. Acum încearcă și tu. Și aveți grijă să vă strângeți bine mâinile la fiecare mișcare mai complicată. N-o să câștigați concursul de talente, dar măcar o să arătați bine.

Richie a prins-o pe Beverly de mâini și a început. Înainte și înapoi, umăr lângă umăr, rotire la stânga, rotire la dreapta. Perfect. A alunecat agilă ca un țipar printre picioarele depărtate ale lui Richie, apoi băiatul a săltat-o și a pus-o pe sol. A încheiat cu o piruetă de efect. Richie a luat-o iarăși de mâini și au repetat toate mișcările. A fost chiar mai bine la a doua încercare.

– Pierdem ritmul când trece pe dedesubt, se plânse Richie.

– N-o să-l mai pierdeți când o să cânte normal. Crede-mă.

– Îmi place, a exclamat veselă Beverly. Ca și cum ne-am mișca sub lupă.

Se mai răsuci o dată pe vârfurile pantofiorilor.

– Parcă aș fi Loretta Young la începutul spectacolului, când intră cu rochia aia înfoiată.

– Și mie mi se zice Arthur Murray și sunt din Miz-UUUUU-ri, a adăugat Richie, încântat și el.

– Acum mărim viteza discului, le-am spus. Amintiți-vă să vă faceți semne. Și țineți ritmul. Ritmul e totul.

Și Glenn Miller a cântat iarăși melodia aceea dulce, iar copiii au dansat. Pe iarbă, umbrele dansau alături de ei. Afară… înăuntru… apleacă… lovește… la stânga… la dreapta… pe dedesubt… ieși… și ridicare. N-a fost perfect și sigur că aveau să mai greșească pașii de foarte multe ori înainte să-i învețe (dacă îi vor învăța vreodată), dar nu dansau rău.

Of, la dracu! Erau frumoși. Și, pentru prima dată de când văzusem de pe Route 7 silueta mătăhăloasă a orașului Derry înălțându-se de pe malul vestic al râului Kenduskeag, eram fericit. Și acesta era un sentiment bun cu care să pornesc mai departe, așa că m-am îndepărtat, repetându-mi binecunoscutul sfat: nu te uita înapoi, nu te uita înapoi niciodată. Cât de des își spun asta oamenii după câte o experiență extraordinar de bună (sau extraordinar de proastă)? Cred că foarte des. Și, de obicei,

nimeni nu ascultă de sfatul ăsta. Oamenii sunt făcuți să se uite înapoi; de aceea gâtul nostru e construit cu un pivot înăuntru.

Parcursesem jumătate de stradă când m-am oprit să privesc înapoi, gândindu-mă că puștii se uitau după mine. Nici vorbă. Tot mai dansau. Și asta era bine.

8

Vreo două străzi mai în jos, pe Kansas Street, era o stație de benzină Cities Services, și am intrat ca să mă interesez cum pot ajunge pe Kossuth Street, pronunțată Coșut. Din zona serviceului auto veneau până la mine zumzetul unui compresor și larma muzicii pop, dar biroul era gol. Îmi convenea de minune, pentru că descoperisem ceva foarte folositor lângă aparatul de marcat: un rastel din sârmă plin cu hărți. În buzunarul de sus era o hartă a orașului, murdară și cu aspect abandonat. Pe copertă avea o fotografie a unei statui din plastic, incredibil de urâte reprezentându-l pe Paul Bunyan. Paul își ținea toporul pe umăr și rânjea către soarele de vară. Și mi-am zis că numai Derry era în stare să adopte ca efigie statuia din plastic a unui legendar tăietor de lemne.

Chiar lângă pompele de benzină am văzut un teanc de ziare. Am luat un *Daily News* de acolo și am aruncat o monedă de cinci cenți alături de celelalte monede împrăștiate deasupra. Habar n-am dacă în 1958 oamenii erau mai cinstiți, dar cu siguranță că aveau mult mai multă încredere.

Potrivit hărții, Kossuth Street se afla în aceeași zonă a orașului unde era și Kansas Street, iar drumul până acolo s-a dovedit a fi o plimbare plăcută de cincisprezece minute. Am mers pe sub ulmii care aveau să fie distruși de mană în anii șaptezeci. Acum erau verzi și veseli ca în iulie. Copii treceau în viteză pe lângă mine pe biciclete sau se jucau pe aleile caselor. Pâlcuri de adulți așteptau în stațiile de autobuz, marcate cu dungi albe pe stâlpii de telefon. Derry își vedea de treburile lui, iar eu îmi vedeam de ale mele – un oarecare individ cu un sacou obișnuit, cu pălăria din pai dată puțin spre ceafă, un oarecare individ cu un ziar împăturit în mână. Poate caută un talcioc; sau poate examinează proprietățile mai bunuțe. Un oarecare individ care arăta ca și cum aici îi era locul.

Cel puțin, așa speram.

Kossuth era o stradă cu garduri vii de o parte și de cealaltă și cu căsuțe demodate, ca niște solnițe, în stilul New England. Aspersoare se învârteau pe peluze. Doi băieți m-au depășit, executând pase de fotbal în fugă. O femeie cu părul strâns cu un batic (și nelipsita țigară în colțul gurii) spăla mașina familiei și stropea, când și când, cu furtunul câinele familiei care se dădea înapoi lătrând. Kossuth Street mi se părea o scenă exterioară dintr-un serial vechi și prăfuit.

Două fetițe învârteau o coardă, iar o a treia o sărea cu îndemânare intonând: „Charlie Chaplin e în Franța și ție nu-ți tace clanța! Ambambus, ține-te de urs, ursul n-are coadă, c-a mâncat o babă!" Coarda pop-poc-pocnea pe asfalt. Am simțit că mă urmărește cineva cu privirea. Femeia cu batic se oprise din treabă cu furtunul într-o mână și cu un burete plin cu spumă în cealaltă. Mă privea fix pe când mă apropiam de fetițe. Le-am ocolit într-un arc larg de cerc și am văzut-o că se întoarce la problemele ei.

Ai riscat al dracului de mult când ai stat de vorbă cu copiii ăia de pe Kansas Street, mi-am zis. Doar că nu credeam cu adevărat asta. Dacă m-aș fi apropiat puțintel cam prea mult de fetițele cu coarda… asta ar fi însemnat să risc al dracului de mult. Richie și Bev fuseseră două prezențe providențiale. Am știut-o de cum am dat cu ochii de ei și ei au știut-o, la rândul lor. Eram la fel.

Te cunoaștem? mă întrebase fata. Bewie-Bewie, căreia-i plac blugii Levie.

Strada Kossuth se înfunda într-o clădire mare pe care scria West Side Recreation Hall. Era părăsită, iar pe gazon era pus un anunț: DE VÂNZARE DE CĂTRE PRIMĂRIE. Evident că ar fi trebuit să constituie un obiect de interes pentru oricare vânător de proprietăți care se respectă. Două case mai jos, pe partea dreaptă, o fetiță cu părul de culoarea morcovului și cu obrajii acoperiți cu pistrui mergea încolo și încoace pe aleea asfaltă pe o bicicletă cu roți ajutătoare. Cânta variațiuni melodice ale aceleiași fraze: „Goangă, goangă, un' te duci?… Goangă, goangă, un' te duci?…"

M-am îndreptat spre sala de activități recreative, ca și cum nimic în lume nu mă interesa mai mult, dar am continuat s-o urmăresc pe Micuța Morcoveață cu colțul ochiului. Acum se balansa într-o parte și în alta pe șaua bicicletei, probabil ca să vadă cât de mult se poate înclina înainte să cadă. Iar picioarele

ei zgâriate îmi spuneau că nu făcea asta pentru prima oară. Pe cutia poștală din fața casei nu era niciun nume, doar numărul 379.

M-am dus la semnul cu DE VÂNZARE și am notat, chipurile, informațiile care mă interesau pe un colț al ziarului. Apoi m-am întors pe același drum pe care venisem. Când am trecut pe lângă Kossuth Street nr 379 (pe celălalt trotuar și prefăcându-mă absorbit în lectura ziarului), o femeie a ieșit din casă pe verandă. Lângă ea era un băiat care clefăia din ceva învelit într-un șervet, iar în mâna liberă ținea pușca cu aer Daisy cu care, nu peste mult timp, va încerca să-și gonească tatăl lovit de turbare.

– Ellen! a strigat femeia. Dă-te jos de pe drăcia aia înainte să cazi! Vino să-ți dau o prăjitură.

Ellen Dunning s-a dat jos de pe bicicleta care a căzut pe o latură pe asfalt și a dat fuga în casă urlând cât o țineau plămânii – și se pare că o țineau bine: „Goangă, goangă, un' te duci?" Părul, o nuanță de roșu mai ghinionistă decât cel al lui Beverly Mash, îi sălta pe spate ca arcurile revoltate ale unui pat.

Băiatul, care va crește și va ajunge să scrie un eseu amănunțit care mă va emoționa până la lacrimi, intră în casă în urma ei. Băiatul care avea să fie unicul supraviețuitor al acestei familii.

Doar dacă nu făceam eu ceva în privința asta. Iar acum, că îi văzusem, oameni adevărați care duceau vieți adevărate, părea că nu mai am de ales.

Capitolul 7

1

Cum să-ți povestesc cele șapte săptămâni pe care le-am petrecut în Derry? Cum să-ți explic de ce am ajuns să-l urăsc și să-mi fie teamă de el?

Nu din cauză că ar fi avut secrete (deși avea) și nu din cauză că acolo au avut loc niște crime înfiorătoare, multe dintre ele nerezolvate (deși avuseseră loc). *Toate s-au terminat,* îmi spusese o fată pe nume Beverly, iar un băiat pe nume Richie fusese de acord cu ea și ajunsesem și eu să cred asta… cu toate că am mai ajuns să cred și că umbra n-a părăsit niciodată complet orașul acela, cu centrul său scufundat.

Senzația de eșec iminent mă făcea să-l urăsc. Și senzația că mă aflu într-o închisoare cu pereți elastici. Dacă aș fi vrut să plec, m-ar fi lăsat (de bună voie!), dar dacă aș fi rămas, m-ar fi strâns mai tare. M-ar fi strâns până când aș fi rămas fără suflare. Și – asta era partea rea – plecarea nu era o opțiune, pentru că acum îl văzusem pe Harry așa cum fusese înainte de șchiopătat și înainte ca zâmbetul acela încrezător, dar ușor tâmp, să i se încrusteze pe chip. Îl văzusem așa cum fusese înainte să devină Harry Săltărețul, țopăie în sus și-n jo-o-os.

O văzusem și pe sora lui. Acum nu mai era doar un nume într-un eseu foarte amănunțit, o fetiță fără chip, căreia îi plăcea să culeagă flori și să le pună în vaze. Uneori stăteam noaptea treaz și mă gândeam cum a vrut ea să se ducă la „ne dați, ori nu ne dați" costumată în Prințesa Varătoamnă Iarnăprimăvară. Dacă nu făceam ceva, asta nu avea să se întâmple niciodată.

O aștepta un coșciug după o lungă și inutilă luptă pentru viață. O aștepta un coșciug și pe mama ei, al cărei nume nu îl știam încă. Și pe Troy. Și pe Arthur, cunoscut sub numele de Tugga.

Nu știam cum aș mai fi putut să trăiesc cu mine însumi, dacă aș fi lăsat tragedia să se petreacă. Așa că am rămas, dar n-a fost ușor. Și de fiecare dată când mă gândeam că și în Dallas urma să trec prin aceleași chinuri, aveam senzația că mi se blochează mintea. Măcar, îmi spuneam, Dallas-ul nu e ca Derry.

Atunci, cum să te fac să înțelegi?

În viața mea de profesor, obișnuiam să mă bazez pe ideea simplității. Atât în ficțiune, cât și în non-ficțiune nu există decât o singură întrebare și un sincer răspuns. *Ce s-a întâmplat?* întreabă cititorul. *Asta s-a întâmplat*, răspunde scriitorul. *Asta… și asta… și, de asemenea, și asta.* Simplu. E singura metodă de a izbândi.

Așa că am să încerc, deși trebuie să ții minte că, în Derry, realitatea este doar o pojghiță subțire de gheață peste un lac cu ape adânci și întunecate. Dar, totuși:

Ce s-a întâmplat?

Asta s-a întâmplat. Și asta. Și, de asemenea, și asta.

2

Vineri, a doua zi petrecută în Derry, m-am dus la Center Street Market. Am așteptat până la cinci după-amiază, pentru că m-am gândit că atunci avea să fie cea mai mare aglomerație – căci vineri e zi de leafă și pentru mulți oameni (adică pentru soții, deoarece una dintre regulile vieții în 1958 este Bărbații Nu Cumpără Articole de Băcănie) este și ziua de cumpărături. Mă puteam pierde mult mai ușor prin mulțimea de clienți. Tot în acest sens am mers la W.T. Grant's și mi-am completat garderoba cu niște pantaloni și cămăși albastre de care poartă muncitorii. Aducându-mi aminte și de domnul Fără Bretele și de tovarășii lui de la Dolarul Somnoros, mi-am luat și o pereche de bocanci. Pe drumul spre târg, i-am lovit de bordura trotuarului până am reușit să-i tocesc la vârfuri.

Așa cum sperasem, locul era foarte aglomerat: cozi lungi la fiecare dintre cele trei case, intervalele dintre rafturi viermuind cu femei care împingeau cărucioarele de cumpărături. Puținii bărbați pe care i-am văzut aveau doar coșuri, așa că am luat și eu unul. Am pus în el o pungă cu mere (ieftine ca braga) și o pungă cu portocale (aproape la fel de scumpe ca portocalele din 2011). Podeaua unsuroasă din lemn îmi scârțâia sub picioare.

Dar cu ce anume *se ocupa* domnul Dunning la Center Street Market? Bewie-cu-blugii-Levie nu-mi spusese. Nu era șef de magazin. În cabina din sticlă de lângă raionul cu fructe și legume stătea un domn cu părul alb, care ar fi putut să fie bunicul, dar nu tatăl micuței Ellen Dunning. Iar pe eticheta de

pe biroul lui scria DOMNUL CURRIE.

Când m-am îndreptat spre spatele magazinului, trecând pe lângă rafturile cu produse lactate (m-a amuzat anunțul care spunea AI ÎNCERCAT IAURTUL? O SĂ-ȚI PLACĂ FOARTE MULT), am auzit hohote de râs. Râs de femei, cu tenta aceea de neconfundat care pare să spună „vai, tu, ștrengarule!". M-am întors spre ultimul culoar și am văzut un stol de femei, îmbrăcate cam la fel ca doamnele din Kennebec Fruit, înghesuite în jurul raionului de carne. MĂCELĂRIE anunța plăcuța confecționată de mână care atârna de lanțuri decorative cromate. COTLETE CA LA MAMA ACASĂ. Și, pe ultimul rând, FRANK DUNNING, MĂCELAR-ȘEF.

Uneori viața îți scoate în cale coincidențe pe care niciun scriitor nu s-ar aventura să le copieze.

Frank Dunning le făcea pe cucoane să râdă. Asemănarea lui cu omul de serviciu care absolvise cursul de engleză pentru adulți era de-a dreptul sinistră. Era leit Harry, doar că părul îi era aproape în întregime negru, nu în întregime cărunt, iar surâsul dulce, ușor nedumerit fusese înlocuit de un rânjet prefăcut, plin de adulație față de propria persoană. Nicio mirare că doamnele erau date peste cap. Chiar și Bewie-cu-blugii-Levie credea că-i un tip super, și de ce n-ar fi crezut? Avea ea doisprezece, treisprezece ani, dar tot de sex feminin era, iar Frank Dunning era un cuceritor. Și el știa asta. Ce motive ar fi avut crema cuconetului din Derry să cheltuiască toată leafa soților lor la târgul din centrul orașului, când la A&P prețurile erau mai mici? Unul dintre acestea era evident: domnul Dunning era foarte chipeș. Domnul Dunning era îmbrăcat cu haine albe ca zăpada (ușor stropite de sânge la mâneci, dar, la urma urmelor, era măcelar), domnul Dunning purta o tichie albă, foarte elegantă, un melanj între boneta de bucătar și bereta de pictor, pusă șmecherește pe o sprânceană. Doamne, cum mai atrăgea atenția.

Una peste alta, domnul Frank Dunning, cu obrajii lui sănătoși și proaspăt bărbieriți și cu părul lui cel negru, impecabil tuns, era darul lui Dumnezeu pentru nevesticile din oraș. M-am îndreptat spre el și l-am văzut cum lega un pachet cu sfoară dintr-o bobină pusă pe ax lângă cântar, scriind apoi prețul pe el cu caligrafie bombastică. A dat pachetul unei doamne cam de vreo cincizeci de primăveri, îmbrăcată într-un

capot de casă cu un imprimeu cu trandafiraşi roz, ciorapi din nailon remaiaţi şi îmbujorări de tinerică.

– Poftim, doamnă Levesque, un sfert de salam nemţesc feliat subţire.

S-a aplecat peste tejghea, ca şi când ar fi vrut să-i împărtăşească un secret, apropiindu-se suficient de mult ca doamna Levesque (dimpreună cu toate celelalte cucoane) să-i poată amuşina aroma seducătoare a coloniei. Aqua Velva, marca folosită de Fred Toomey? Nu, nu credeam. După părerea mea, un cuceritor ca Frank Dunning şi-ar fi ales un parfum ceva mai scump.

– Ştii care-i chestia cu salamul nemţesc?

– Nu, a răspuns cucoana, tărăgănând vocala: *Nu-u-uu.*

Celelalte cucoane au fremătat în anticiparea marii dezvăluiri.

Ochii lui Dunning s-au oprit în treacăt asupra mea, dar n-au văzut nimic interesant. Când au revenit la doamna Levesque, şi-au recăpătat sclipirea brevetată.

– La o oră după ce mănânci, ţi se face foame de putere.

Nu sunt convins că doamnele au înţeles, dar toate au chirăit apreciativ. Dunning a expediat-o pe fericita doamnă Levesque şi, când mă îndepărtasem deja şi nu-l mai puteam auzi, s-a îndreptat spre o doamnă Bowie. Care, bineînţeles, a fost mai mult decât fericită să se bucure de întreaga lui atenţie.

E un om drăguţ. Glumeşte mereu.

Dar omul acesta drăguţ avea ochi de gheaţă. Albaştri, atunci când interacţiona cu haremul lui de cucoane fascinate. Dar când se uitase la mine – chiar dacă şi numai pentru o fracţiune de secundă – aş fi putut să jur că deveniseră cenuşii, de aceeaşi nuanţă ca a unei întinderi de apă sub un cer din care va începe curând să cadă zăpada.

3

Piaţa se închidea la şase seara, iar eu am plecat cu puţinele mele cumpărături pe la cinci şi douăzeci. Pe Witcham Street, chiar după colţ, era un restaurant U-Needa-Lunch. Mi-am comandat un hamburger, suc şi o felie de tort de ciocolată. Prăjitura a fost excelentă – ciocolată adevărată, frişcă adevărată. Mi-a mângâiat papilele gustative la fel de tandru cum o făcuse berea de ghimbir a lui Frank Anicetti. Am stat acolo cât de mult

am putut, apoi, ca să-mi mai pierd timpul, m-am îndreptat spre canal, unde se găseau niște băncuțe. De acolo puteam să văd Center Street Market fără să fiu văzut. Eram sătul, dar am mâncat și o portocală și am aruncat cojile în vadul din beton privindu-le cum sunt duse de apă.

La șase fix, s-au stins luminile de la vitrinele mari ale magazinului. La șase și un sfert au ieșit ultimele cucoane ducându-și sacoșele pline fie în sus, pe Up-Mile Hill, fie îngrămădindu-se în stația de autobuz de lângă stâlpii de telefon cu dungi albe. A venit un autobuz pe care scria TRASEU COMPLET și le-a cules de acolo. La șapte fără un sfert, angajații pieței au început să plece. Ultimii doi au fost domnul Currie, șeful de magazin, și Dunning. Și-au strâns mâinile și s-au îndepărtat în direcții opuse. Currie s-a dus pe aleea dintre piață și magazinul de pantofi de alături, probabil înspre locul unde își parcase mașina, iar Dunning a mers în stația de autobuz.

Acolo nu erau decât două persoane și nu am vrut să mă alătur lor. Și mulțumită sensului unic de pe străzile din Low Town, nici nu a fost nevoie. M-am îndreptat spre alt stâlp cu dungi albe, aproape de cinematograful The Strand (unde rulau filmele *Machine-Gun Kelly* și *Reform School Girl,* amândouă promițând ACȚIUNE TREPIDANTĂ, după spusele afișului) și am așteptat autobuzul alături de niște indivizi cu aspect de muncitori care discutau despre următoarele meciuri din campionatul de baseball. Le-aș fi putut dezvălui o mulțime de lucruri interesante despre acestea, dar mi-am ținut gura.

Un autobuz a oprit în fața Center Street Market. Dunning s-a urcat în el. A coborât colina și a tras lângă trotuar în stația de la cinematograf. I-am lăsat pe muncitori să urce înaintea mea, ca să pot să văd câți bani puneau în automatul de bilete de lângă șofer. Mă simțeam întocmai ca un extraterestru dintr-un film SF care încearcă să imite comportamentul pământenilor. Era complet aiurea – voiam să merg cu autobuzul, nu să arunc în aer Casa Albă cu laserul – dar senzația rămânea aceeași.

Unul dintre indivizii din fața mea a scos un permis de călătorie de culoarea canarului, care mi-a amintit în treacăt de Omul cu bilet galben. Ceilalți au pus câte cincisprezece cenți în automatul care clinchenea și cloncănea la fiecare bilet eliberat. La fel am făcut și eu, deși la mine a durat un pic mai mult pentru că moneda mi se lipise de palma transpirată. Mi se părea

că toţi ochii erau fixaţi asupra mea, dar când m-am uitat în jur, am văzut că fiecare călător îşi vedea de treabă – fie citea ziarul, fie se uita pe geam, cu gândurile duse. Interiorul autobuzului era îmbâcsit de fum gri-albăstrui.

Frank Dunning stătea pe partea dreaptă, pe la mijlocul autobuzului. Acum purta o pereche de pantaloni evident făcuţi la comandă, după felul cum cădeau pe picior, o cămaşă albă şi o cravată bleumarin. Fercheş tare. Îşi aprindea o ţigară şi nu mi-a dat atenţie când am trecut pe lângă el ca să mă aşez pe unul din scaunele din spate. Autobuzul a gemut mai departe pe străzile cu sens unic din Low Town, apoi a apucat-o pe Witcham şi a urcat Up-Mile Hill. Odată ajunşi în zona rezidenţială din partea de vest a oraşului, călătorii au început să coboare. Numai bărbaţi. Probabil că femeile erau acasă şi îşi despachetau cumpărăturile sau pregăteau cina. Pe măsură ce autobuzul se golea, iar Frank Dunning îşi fuma mai departe ţigara, am început să mă întreb dacă nu cumva aveam să rămânem ultimii.

N-ar fi trebuit să-mi fac griji în privinţa asta. Când autobuzul se apropia de staţia de pe colţul dintre Witcham Street şi Charity Avenue (străzile din Derry aveau tot soiul de nume curioase; am întâlnit mai târziu şi Faith Avenue şi Hope Avenue), Dunning şi-a aruncat chiştocul pe podeaua maşinii, l-a strivit cu călcâiul şi s-a ridicat de pe scaun. Fără să se ţină de bare s-a deplasat cu graţie spre uşa din faţă, ondulându-şi trupul în unison cu mişcările autobuzului care încetinea. Există bărbaţi care îşi păstrează graţia adolescentină până mai târziu în viaţă, iar Dunning părea a fi unul dintre aceştia. Ar fi fost un excelent dansator de swing.

L-a bătut pe umăr pe şofer şi a început să-i spună o glumă. Una scurtă, pe care n-am reuşit s-o aud din cauza ghiorţăitului frânelor pneumatice, dar am prins cuvintele *trei gagii blocaţi în lift* şi mi-am dat seama că nu era genul de banc pe care să-l împărtăşească Haremului lui în Capoate de Casă.

Şoferul era să explodeze de atâta râs, apoi a tras de maneta din crom care deschidea uşile.

– Pe luni, Frank.

– Doar dacă nu se umflă apele, i-a răspuns Dunning, apoi a coborât cu vioiciune cele două trepte şi a sărit pe bucata de iarbă de lângă trotuar.

Am observat cum i se ondulează mușchii sub materialul subțire al cămășii. Ce șanse ar avea o femeie și patru copii împotriva lui? Nu prea multe, a fost primul meu gând, dar greșeam. Răspunsul corect era niciuna.

Când autobuzul se îndepărta, l-am zărit pe Dunning urcând treptele primei clădiri de pe colțul Charity Avenue. Opt sau nouă bărbați și femei stăteau în balansoarele de pe veranda largă. Câțiva dintre aceștia l-au salutat pe măcelar, care a început să le scuture mâinile cu atâta poliețe de credeai că-i un politician în turneu electoral. Casa cu trei etaje era construită în stilul New England Victorian, iar de streașină era atârnat un anunț. Abia am avut timp să-l citesc:

PENSIUNEA EDNA PRICE
ÎNCHIRIERI CU SĂPTĂMÂNA SAU CU LUNA
ACCES LA BUCĂTĂRIE
INTERZIS CU ANIMALE!

Sub el era un afiș portocaliu, mai mic, pe care scria, NU AVEM CAMERE LIBERE.

Am coborât după alte două stații. I-am mulțumit șoferului care mi-a mârâit un răspuns morocănos. Aveam să descopăr că în Derry, Maine, mârâielile morocănoase erau considerate conversații civilizate și pline de bun-simț. Bineînțeles, doar dacă nu cumva se întâmpla să știi câteva bancuri despre niște gagii blocați în lift, sau, poate, despre niște marinari polonezi.

Am mers cu pași înceți înspre oraș, ocolind ca să evit să fiu văzut de cei de la pensiunea Ednei Price, unde chiriașii se strângeau pe verandă după cină, întocmai ca personajele din povestirile lui Ray Bradbury despre încântătorul orășel Greentown din Illinois. Și nu semăna, oare, Frank Dunning cu unul din aceste personaje? Ba da, semăna, semăna. Dar și în orășelul lui Bradbury se aflau orori ascunse.

Omul cel drăguț nu mai locuiește acasă, spusese Richie-cu-aricii și avusese dreptate. Omul cel drăguț locuia la o pensiune unde toți ceilalți chiriași credeau despre el că e cel mai tare din parcare.

După socotelile mele, pensiunea Price nu se afla mai departe de cinci străzi de casa de la numărul 379 de pe Kossuth Street, poate chiar mai aproape. După ce toți ceilalți chiriași se duceau la culcare, rămânea oare el cu fața întoarsă spre est, ca un

musulman care caută Mecca? Și dacă da, mai avea pe buze zâmbetul ce-bine-îmi-pare-că-te-văd? Nu credeam asta. Iar ochii lui erau albaștri și veseli, sau cenușii și preocupați? Cum explicase faptul că își părăsise căminul și casa celor care se bucurau de adierea serii pe veranda pensiunii? Inventase o poveste, una în care soția lui să fie puțin sărită de pe fix sau de-a dreptul ticăloasă? Așa credeam. Și era crezut? Răspunsul acesta era foarte ușor. Nu contează dacă vorbim despre anul 1958, sau 1985, sau 2011. În America, unde forma ține loc de fond, cei ca Frank Dunning sunt întotdeauna crezuți.

4

Marți, am închiriat un apartament descris în rubrica de mică publicitate din *Derry News* ca „semimobilat și în cartier bun", iar miercuri, pe data de șaptesprezece septembrie, domnul George Amberson s-a mutat acolo. La revedere, Derry Town House, bine te-am găsit, Harris Avenue. Trăiam în 1958 de mai bine de o săptămână și începusem să mă simt destul de în largul meu aici, chiar dacă nu ca un localnic get-beget.

Semimobilat însemna că apartamentul avea un pat (cu o saltea puțin cam pătată și fără așternuturi), o canapea, o masă de bucătărie cu un picior care trebuia proptit cumva ca să nu se bălăngăne și un singur scaun cu șezutul din plastic galben care îți pupa dosul pantalonilor cu un *țocăit* ciudat când te ridicai de pe el. Mai avea și o mașină de gătit și un frigider care huruia. În cămara din bucătărie am dat peste unitatea de aer condiționat a apartamentului: un ventilator cu cordonul electric atât de franjurat încât părea absolut letal.

Senzația mea a fost că acest apartament, situat fix sub culoarul de zbor al avioanelor care aterizau pe aeroportul din Derry, era puțin cam prea scump, dar am fost de acord cu prețul pentru că proprietăreasa, doamna Joplin, s-a declarat doritoare să treacă cu vederea lipsa de referințe a domnului Amberson. A fost de folos și faptul că domnul i-a putut oferi chiria pe trei luni înainte în bani gheață. Totuși, a insistat să copieze toate informațiile de pe permisul meu auto. Și chiar dacă i s-o fi părut ciudat că un liber profesionist din domeniul imobiliarelor din Wisconsin are permis de Maine, n-a suflat o șoaptă.

M-am bucurat că Al îmi dăduse mulți bani lichizi. Căci banii

au un fel aparte de a calma eventualele temeri ale oamenilor care nu te cunosc.

Iar în 1958 banii făceau mult mai multe. Cu numai trei sute de dolari, am reușit să-mi mobilez în întregime apartamentul. Din acești trei sute, nouăzeci s-au dus pe un televizor de sufragerie la mâna a doua. Iar în seara aceea m-am uitat la *The Steve Allen Show*, într-un superb alb-negru. Apoi l-am stins și m-am așezat la masa din bucătărie, ascultând cum, în muget de elice, un avion se îndrepta spre pământ. Din buzunarul de la spate am scos un caiet Blue Horse pe care-l cumpărasem de la drogheria din Low Town (acolo unde șterpelitul nu era nici la modă, nici ceva obișnuit, nici ceva demodat). L-am deschis și am apăsat capătul noului pix Parker. Și așa am stat vreo cincisprezece minute – până când un alt avion a zăngănit ferestrele, părând a zbura atât de jos, încât aproape că mă așteptam să simt o bufnitură când roțile urmau să rașcheteze acoperișul casei.

Pagina a rămas goală. Goală era și mintea mea. De fiecare dată când încercam s-o pun în mișcare, unicul gând coerent pe care mi-l transmitea era *trecutul nu vrea să fie schimbat.*

Nu-mi era de niciun folos.

Într-un final m-am ridicat, am scos ventilatorul din cămară și l-am pus pe bufet. Eram convins că n-o să funcționeze, dar a pornit, iar zumzăitul motorului lui era ciudat de mângâietor. În plus, acoperea zăngănitul enervant al frigiderului.

Când m-am așezat la loc, mintea îmi era mai limpede și am reușit să adun câteva cuvinte.

OPȚIUNI

1. Să anunț poliția.

2. Să-i dau măcelarului un telefon anonim (să-i zic: „Sunt cu ochii pe tine, ticălosule, dacă faci ceva te dau de gol.”).

3. Să-i întind o cursă.

4. Să-l împiedic cumva.

M-am oprit. S-a oprit și frigiderul. Nu ateriza niciun avion și nu trecea nicio mașină pe Harris Avenue. Nu eram acum decât eu, ventilatorul și lista mea incompletă. Am notat și ultimul punct.

5. Să-l omor.

După aceea am mototolit foaia, am luat cutia cu chibrituri lungi de lângă mașina de gătit, cu care se aprindeau arzătoarele și cuptorul, și am aprins un băț. Imediat ventilatorul l-a stins și iarăși m-am gândit cât de greu este să schimbi unele lucruri. Am oprit ventilatorul, am aprins alt băț și am apropiat flacăra de ghemotocul de hârtie. Când a luat foc, l-am aruncat în chiuvetă, am așteptat să se stingă de la sine și am aruncat cenușa prin canalul de scurgere.

După aceea, domnul George Amberson s-a dus la culcare.

Dar nu a reușit să adoarmă multă vreme.

5

La douăsprezece și jumătate, după ce ultimul avion al nopții șterse acoperișul, încă mai eram treaz și mă gândeam la listă. Să anunț poliția ieșea din discuție. Ar putea funcționa în cazul lui Oswald, care urma să-și declare dragostea nemuritoare pentru Fidel Castro și în Dallas și în New Orleans, dar Dunning era o cu totul altă mâncare de pește. Era un membru îndrăgit și respectat al comunității. Iar eu cine eram? Tipul cel nou dintr-un oraș căruia nu-i plăceau străinii. În după-amiaza aceea, după ce ieșisem din drogherie, îi văzusem iarăși pe domnul Fără Bretele și tovarășii lui în fața barului Dolarul Somnoros. Eram cu hainele de muncitor pe mine, dar tot m-au fixat cu aceeași privire directă ce părea a întreba *cine naiba ești.*

Și chiar dacă aș fi fost în Derry de opt ani, nu doar de opt zile, ce aș fi spus la poliție? Că am avut o viziune în care Frank Dunning își ucidea familia în seara de Halloween? Cu siguranță că aș fi făcut o impresie deosebită.

Un pic mai mult îmi plăcea ideea de a-i da măcelarului un telefon anonim, iar opțiunea aceasta era înspăimântătoare. De îndată ce-l sunam pe Frank Dunning – fie la muncă, fie la pensiune, unde, fără îndoială, că ar fi fost chemat la telefonul comun din salonaș – aș fi schimbat cursul evenimentelor. Un asemenea telefon l-ar fi putut împiedica să-și mai omoare familia, dar mi se părea la fel de posibil să aibă efectul diametral opus, dându-i brânci peste muchia periculoasă a echilibrului psihic pe care pășise până atunci, în spatele zâmbetului său cordial de George Clooney. Și, în loc să previn crimele, s-ar fi putut să le fac să se întâmple mai curând. Așa cum stăteau

lucrurile acum măcar știam unde și când. Dacă îl avertizam, se putea schimba drastic totul.

Să-i întind o cursă? Asta putea funcționa într-un roman de spionaj, dar eu nu eram agent C.I.A., eram un amărât de profesor de engleză.

Să-l împiedic era punctul următor de pe lista mea. Bine, dar cum? Să-l lovesc cu mașina, poate chiar atunci când avea să se ducă de pe Charity Avenue spre Kossuth Street, cu un ciocan în mână și crimă în gânduri? Dacă nu eram incredibil de norocos, ar fi urmat să fiu prins și vârât la închisoare. Și încă ceva. De obicei, oamenii scoși din funcțiune se fac bine la un moment dat. Și atunci ar fi putut încerca din nou. Și pe măsură ce mă gândeam mai mult la asta, așa cum stăteam întins în întuneric, mi s-a părut un scenariu foarte plauzibil. Pentru că trecutului nu-i place să fie schimbat. Este mult prea încăpățânat și viclean.

Singura metodă sigură era să-l urmăresc, să aștept să fie singur și să-l omor. Atât de simplu, tâmpitule.

Dar și aici erau probleme. Cea mai importantă era că nu știam dacă eram în stare să duc treaba asta până la capăt. Credeam că aș putea să ucid pe cineva dacă mi-ar fi clocotit sângele – să mă apăr pe mine sau pe altcineva –, dar să ucid cu sânge rece? Chiar dacă știam că potențiala mea victimă ar fi urmat să-și omoare nevasta și copiii dacă nu l-aș fi oprit?

Și… dacă o făceam și apoi eram prins înainte să apuc să evadez înapoi în viitor, acolo unde eram Jake Epping, iar nu George Amberson? Aș fi fost judecat, condamnat, trimis la închisoarea Shawshank. Și tot acolo aveam să fiu în ziua când John F. Kennedy era ucis în Dallas.

Dar nici măcar asta nu era adevărata problemă. M-am dat jos din pat, am traversat bucătăria și m-am dus în baia de dimensiunile unei cabine telefonice, m-am așezat pe toaletă și mi-am sprijinit bărbia în podul palmelor. Presupusesem că eseul lui Harry era purul adevăr. Al fusese de aceeași părere. Și poate că așa și era, pentru că Harry era cu două sau trei grade puțin mai încet la minte, iar oamenii de acest fel sunt mai puțin predispuși să încerce să prezinte drept realitate fantezii cum ar fi asasinarea unei familii întregi. Și totuși…

A fi nouăzeci și cinci la sută sigur nu-i totuna cu sută la sută, spusese Al și atunci vorbea chiar despre Oswald. Despre singura persoană care ar fi trebuit să fie ucigașul lui Kennedy odată ce

toate flecărelile despre conspirații erau înlăturate. Și totuși Al mai avea niște dubii de care nu putuse scăpa încă.

Ar fi fost foarte ușor să verific povestea lui Harry în lumea computerizată din 2011, dar n-o făcusem. Și chiar dacă ar fi fost în întregime reală, tot s-ar fi putut să greșească anumite detalii esențiale sau să nu le pomenească deloc. Aș fi putut fi foarte ușor prins pe picior greșit. Cum ar fi fost dacă, în loc să îi salvez pe toți, ca un Sir Galahad ce mă aflam, eram și eu ucis laolaltă cu frații și mama lui Harry? Chestia asta ar fi schimbat viitorul într-o infinitate de moduri extrem de interesante, doar că eu nu mai aveam să fiu prin preajmă ca să le descopăr.

Și m-a trăsnit brusc o altă idee, una chiar nebunească, dar posibilă. Aș fi putut să mă înfiinţez în seara de Halloween vizavi de casa de la numărul 379 de pe Kossuth Street… și *să privesc.* Să mă conving că totul se întâmplă aievea, sigur, dar și să observ toate amănuntele care i-ar fi putut scăpa unicului supraviețuitor – un copil traumatizat. Apoi să mă întorc în Lisbon Falls, să urc prin vizuina de iepure, după care să mă întorc imediat la ziua de 9 septembrie, ora 11:58 dimineața. Voi cumpăra din nou Sunlinerul, voi ajunge din nou în Derry, dar de data aceasta cu toate informațiile necesare. Bun, cheltuisem destui bani, dar mai erau suficienți cât să mă descurc.

Dar șirul gândului s-a poticnit rapid. Scopul acestei călătorii fusese acela de a afla ce efecte asupra viitorului ar fi avut salvarea familiei omului de serviciu, și n-aveam de unde să mai știu, dacă îl lăsam pe Frank Dunning să meargă până la capăt. În plus, trebuia să mai fac o dată totul atunci când (dacă) mă întorceam pentru Oswald – pentru că orice trecere prin vizuina de iepure era o resetare. O dată era suficient de rău. De două ori era îngrozitor de rău. De trei ori ar fi fost inacceptabil.

Și încă ceva. Familia lui Harry Dunning murise deja o dată. Eram în stare să-i condamn să mai moară și a doua oară? Chiar dacă de fiecare dată avea loc o resetare și ei nu știau? Dar cine putea spune dacă nu cumva își dădeau seama de ceva în străfundurile subconștientului lor?

Durerea. Sângele. Micuța Morcoveață întinsă pe jos cu balansoarul peste ea. Harry încercând să-l sperie pe dement cu o pușcă cu aer: „Lasă-mă-n pace, tăicuțule, sau te împușc.”

Mi-am târșâit picioarele înapoi prin bucătărie, oprindu-mă să mă uit lung la scaunul cu șezutul din plastic galben.

– Te urăsc, scaun afurisit, i-am spus şi m-am dus iarăşi la culcare.

De data aceasta am adormit aproape imediat. Dimineaţa următoare, când m-am trezit, soarele de ora nouă străluceа prin ferestrele mele încă-fără-perdele, păsările îşi ciripeau părerea bună despre ele însele, iar eu m-am gândit că ştiu ce am de făcut. *E atât de simplu, tâmpitule!*

6

Pe la prânz mi-am pus cravata, mi-am aranjat şmecherește pălăria de paie, aşa cum cerea moda momentului, şi m-am dus la magazinul de articole sportive a lui Machen, unde LICITAŢIA DE ARME nu se încheiase încă. I-am spus vânzătorului că doresc să-mi cumpăr un pistol deoarece lucrez în domeniul imobiliar şi se întâmplă uneori să am asupra mea sume mari de bani. Mi-a arătat câteva arme, printre care şi un revolver Colt .38 Police Special. Preţul era 9,99 dolari. Mi s-a părut absurd de ieftin, dar mi-am adus aminte că, în conformitate cu notiţele lui Al, puşca italienească pe care Oswald şi-o comandase prin poştă şi pe care o folosise ca să schimbe istoria costase mai puţin de douăzeci.

– Este o armă perfectă pentru autoapărare, mi-a spus vânzătorul învârtind butoiaşul pistolului: *clic-clic-clic-clic-clic*. Precizie garantată până la cincisprezece metri şi dacă e vreunul aşa de cretin să încerce să te jefuiască o să fie la distanţă mai mică de atât.

– Adjudecat.

M-am pregătit pentru examinarea actelor de identitate, uitând, iarăşi, să iau în considerare atmosfera relaxată şi deloc fricoasă a Americii în care trăiam acum. Afacerea s-a încheiat după cum urmează: am plătit şi am ieşit din magazin cu arma la mine. Fără tot felul de documente de completat şi fără perioadă de aşteptare. Nici măcar n-a trebuit să-i dau adresa curentă.

Oswald îşi învelise puşca într-o pătură şi o ascunsese în garajul casei unde locuia soţia sa împreună cu o femeie pe nume Ruth Paine. Dar când am ieşit din magazinul lui Machen, cu pistolul în servietă, m-am gândit că ştiu cum trebuie să se fi simţit: ca un om care deţine un secret puternic. Un om care are

propria sa tornadă.

Un ins, care ar fi trebuit să fie la muncă la ora aceea, stătea lângă intrarea în Dolarul Somnoros, fumând o țigară și citind ziarul. Mai degrabă, prefăcându-se că citește ziarul. Nu pot să jur că mă urmărea, dar nu pot să jur nici că nu.

Era Fără Bretele.

7

În seara aceea m-am așezat iarăși lângă cinematograful The Strand, al cărui panou publicitar anunța: PREMIERA MÂINE! *THUNDER ROAD* (MITCHUM) & *THE VIKINGS* (DOUGLAS)! Adică ȘI MAI MULTĂ ACȚIUNE pentru spectatorii din Derry.

Din nou Dunning s-a urcat în autobuz. Dar acum nu l-am mai urmărit. Nu era nevoie; știam unde se duce. M-am întors la apartamentul meu, uitându-mă în jur după Fără Bretele. Nici urmă de el și mi-am spus că fusese o simplă coincidență faptul că îl zărisem vizavi de magazinul cu articole sportive. Nu mare lucru. În fond, Dolarul Somnoros era unul din barurile lui preferate. Și pentru că fabricile funcționau șase zile pe săptămână, muncitorii își luau ziua liberă prin rotație. Poate că joi fusese ziua lui liberă. Poate că săptămâna viitoare o să-și piardă vineri timpul prin fața barului. Sau marți.

Seara următoare m-am înființat din nou la The Strand și am început să citesc cu atenție afișul pentru *Thunder Road (Robert Mitchum într-o urmărire palpitantă!)* din cauză că nu prea aveam unde să mă duc; mai erau șase săptămâni până la Halloween și aveam sentimentul că intrasem în etapa în care trebuia să-mi omor cumva timpul. Dar acum, în loc să traverseze înspre stație, Frank Dunning s-a oprit nehotărât la intersecția dintre Center, Kansas și Witcham. Era spilcuit ca de obicei, purtând o pereche de pantaloni negri, cămașă albă, cravată albastră și sacou în carouri gri-deschis. Își dăduse pălăria spre ceafă. O clipă am crezut că o să se ducă la film, să vadă urmărirea palpitantă, caz în care m-aș fi îndepărtat nonșalant pe Canal Street. Dar a făcut la stânga, pe Witcham. Începuse să fluiere. Și fluiera bine.

N-aveam de ce să-l urmăresc; nu va ucide pe nimeni cu ciocanul în seara de nouăsprezece septembrie. Dar eram curios și, oricum, n-aveam nimic mai bun de făcut. S-a îndreptat către

un bar, The Lamplighter, care nu părea chiar atât de simandicos precum cel de la hotel, dar nici șleampăt cum erau cele de pe Canal Street. În fiecare oraș micuț există unul sau două asemenea stabilimente unde clasele sociale își dau mâna, iar The Lamplighter părea a face parte din această categorie. Și, ca de obicei, specialitatea casei îi făcea pe străini să se scarpine nedumeriți în cap. În această seară specialitatea era o chestie inspirat numită Bucățele prăjite de homar.

Am trecut foarte încet prin fața ferestrelor mari ale localului și l-am văzut pe Dunning traversând sala. A strâns mâini; a plesnit afectuos obraji; a luat pălăria unui bărbat și a aruncat-o unui tip de lângă mașina Bowl Mor care a prins-o cu multă îndemânare în hohotele de râs ale publicului larg. Un om drăguț. Mereu pus pe glume. Tipul descris de cântecul râzi-și-întreaga-lume-va-râde-cu-tine.

Am văzut că se așază la una dintre mesele de lângă Bowl Mor și am dat să plec. Dar mi-era sete. Mi-ar fi prins bine o bere, iar barul din The Lamplighter era despărțit printr-o sală aglomerată de zona unde se afla grupul eminamente masculin al lui Dunning. N-avea cum să mă vadă, iar eu îi puteam urmări mișcările în oglindă. Nu că mi-aș fi făcut iluzii că ar face ceva ieșit din comun.

În plus, dacă aveam de gând să stau aici încă șase săptămâni, ar fi fost cazul să încep să mă integrez cumva. Așa că m-am întors și am intrat în atmosfera plină de exclamații vesele, hohote amețite de râs și Dean Martin cântând „That's Amore". Ospătărițele umblau încolo și încoace cu halbe de bere și farfurii vârfuite cu ceea ce părea a fi Bucățele prăjite de homar. Bineînțeles, toate în valuri uriașe de fum albastru.

Fumul era omniprezent în 1958.

8

– Am observat că te tot uiți la masa aia din spate, mi-a spus o voce de alături.

Îmi comandasem deja a doua halbă cu bere și o farfurie mică cu bucățele de homar. Știam că m-aș fi întrebat mereu ce gust aveau, așa că trebuia să le încerc.

M-am uitat în jur și am văzut un bărbat micuț, cu părul lucios pieptănat pe spate, față rotundă și ochi negri plini de

viață. Semăna cu o veveriță fălcoasă. Veselă. Mi-a zâmbit cu gura până la urechi și mi-a întins o mână ca de copil. Pe antebraț, o sirenă cu sânii goi plesnea din coada de pește și făcea cu ochiul.

– Charles Frati. Dar poți să-mi spui Chaz. Toți îmi zic așa.

I-am strâns mâna.

– George Amberson, dar poți să-mi spui George. Și mie îmi zic toți așa.

A început să râdă. Am râs și eu. E dovadă de proastă creștere să râzi la propriile tale bancuri (mai ales dacă sunt proaste), dar unii oameni sunt atât de drăguți, că e păcat să-i lași să râdă singuri. Chaz Frati era o asemenea persoană. Chelnerița i-a adus o halbă, iar el a ridicat-o înspre mine:

– În sănătatea ta, George.

– Noroc și ție, am spus și am ciocnit.

– Vreun cunoscut de-al tău? m-a întrebat uitându-se la masa din spatele localului prin oglinda cea mare a barului.

– Nu, mi-am șters spuma de pe buză. Doar că mi se pare că se distrează al naibii de bine.

Chaz surâse.

– E masa lui Tony Tracker. Ca și cum ar avea numele gravat pe ea. Tony are o firmă de transporturi cu fratele lui, Phil. Mai au și multe pogoane din orașul acesta – și din orașele din jur. O grămadă. Phil nu prea vine pe-aici, că-i mai mereu plecat cu treburi, dar Tony nu lipsește vinerea și sâmbăta. Are o droaie de prieteni. Și se distrează mereu, dar niciodată mai bine decât atunci când vine și Frank Dunning. Tipul ăla care zice bancuri. Toată lumea îl *iubește*.

– Vorbești ca și cum i-ai cunoaște pe toți.

– De ani de zile. Cunosc aproape pe toată lumea din Derry, dar pe tine, nu.

– Pentru că tocmai ce am ajuns în oraș. Mă ocup cu imobiliarele.

– Afaceri imobiliare, înțeleg.

– Înțelegi bine.

Chelnerița mi-a pus în față homarul și s-a îndepărtat croindu-și destul de greu drumul prin îmbulzeala din local. Movila de mâncare de pe farfurie semăna incredibil de bine cu resturile unui animal călcat de o mașină, dar mirosea nemaipomenit și avea un gust încă și mai bun. Probabil că erau

un miliard de grame de colesterol în fiecare bucățică, dar în 1958 nimeni nu avea preocupări din astea, chestie chiar foarte plăcută.

– Dă-mi o mână de ajutor, i-am indicat farfuria.

– Nu, e treaba ta. Ești din Boston? New York?

Am ridicat din umeri, iar el a izbucnit în râs.

– Faci pe prudentul, hî? Nu e rău, frățioare. Gura slobodă a înecat corăbii. Dar cred că știu ce urmărești.

M-am oprit cu furculița în aer. În bar era foarte cald, dar mi s-a făcut brusc frig.

– Nu mai spune?

S-a apropiat mai mult de mine. Simțeam aroma de Vitalis din păr și de Sen-Sen din respirație.

– Dacă zic „loc pentru mall", am dreptate?

Am respirat foarte ușurat. Nu-mi trecuse prin cap că aș fi putut veni în Derry ca să găsesc un teren pentru ridicarea unui mall, dar era o idee foarte bună. I-am făcut cu ochiul lui Chaz Frati:

– Nu știu.

– Nu, nu. Sigur că nu. Afacerile sunt afaceri, așa cum zic eu mereu. Nu mai vorbim despre asta. Dar dacă vei dori vreodată să-i faci confidențe unui țărănoi de pe aici, mi-ar plăcea să te ascult. Și ca să-ți dovedesc că sunt un tip valabil, o să-ți dau un pont. Dacă nu ai văzut încă turnătoria Kitchener, ar trebui să te duci s-o vezi. E locul perfect. Mall-uri? Știi ce-s alea mall-urile, fiul meu?

– Valul viitorului, i-am răspuns.

Și-a îndreptat un deget spre mine într-o pantomimă de pistol și mi-a făcut și el cu ochiul. Am izbucnit iarăși în râs. Pur și simplu nu mă puteam abține. Râdeam și de ușurare, căci tocmai ce constatasem că nu toți adulții din Derry uitaseră cum să se poarte cu străinii.

– Bravo!

– Și al cui e terenul pe care e turnătoria Kitchener, Chaz? Al fraților Tracker, nu?

– Am spus că ei dețin mare parte din terenurile de pe-aici, nu pe toate.

S-a uitat la sirena tatuată pe braț.

– Ce zici, Milly, să-i spunem lui George a cui e proprietatea aia excelentă situată la doar trei kilometri de centrul acestei

metropole?

Milly și-a ondulat coada cu solzi și și-a zgâlțâit țâțele, fără ca Chaz Frati să fie nevoit să-și încleștеze pumnul; mi se părea că mușchii brațului său aveau o viață proprie. Era o scamatorie foarte bună. M-am întrebat dacă știa și cum să scoată iepuri din pălărie.

– Bine, iubito, și-a ridicat iar ochii la mine. De fapt, terenul ăla e al subsemnatului. Cumpăr tot ce-i mai bun și-i las pe frații Tracker să ia restul. Afacerile sunt afaceri. Vrei cartea mea de vizită, George?

– Neapărat.

Cartea de vizită era simplă: CHARLES „CHAZ" FRATI VÂNZĂRI CUMPĂRĂRI. Am pus-o în buzunarul cămășii.

– Și dacă îi cunoști pe oamenii ăia și ei te cunosc, de ce nu ești acolo în loc să stai la bar cu puștiul cel nou? l-am întrebat.

O clipă a părut surprins de mirarea mea, apoi râse din nou.

– Te-ai născut ieri, frățioare?

– Sunt nou în oraș. N-am învățat cum merge treaba pe-aici. Nu te supăra.

– Nici prin cap nu-mi trece să mă supăr. Ei fac afaceri cu mine pentru că am jumătate din motelurile din acest oraș, ambele cinematografe – și cel din centru, și cel în aer liber una dintre bănci și toate casele de amanet din estul și centrul statului Maine. Dar nu stau la masă cu mine și nici nu mă invită la ei acasă sau în cluburile lor pentru că fac parte din Trib.

– M-ai pierdut.

– Sunt evreu, frățioare.

Mi-a observat expresia și a rânjit.

– N-ai știut. Nici măcar când n-am vrut să mănânc din homarul tău. Nici măcar atunci n-ai știut. Sunt impresionat.

– Încerc să înțeleg de ce ar conta asta.

A râs ca și cum ar fi fost cea mai bună glumă pe care a auzit-o tot anul.

– Atunci nu te-ai născut ieri. Te-ai născut alaltăieri.

Îl vedeam pe Frank Dunning în oglindă. Vorbea. Tony Tracker și toți prietenii lui îl ascultau rânjind cu gurile până la urechi. Când au explodat în mugete de râs, m-am întrebat dacă gluma care îi stârnise fusese cea cu trei gagii blocați în lift, sau poate alta, mai amuzantă și mai obscenă – trei jidani pe un teren de golf, desigur.

Chaz mi-a surprins privirea.

– Frank știe cum să însuflețească o petrecere, fii fără grijă. Știi unde lucrează? Nu, n-ai de unde, abia ai venit în oraș, am uitat. Center Street Market. E măcelar-șef. Și co-patron, deși nu spune. Și mai știi ceva? El e parte din motivul pentru care locul ăla încă mai există și face profit. Tipul atrage cucoanele cum atrage mierea albinele.

– Nu mai spune?

– Da, și îl plac și bărbații. Chestie care nu se prea întâmplă. Bărbaților nu le plac don juanii.

Asta m-a făcut să mă gândesc la pasiunea obsesivă pe care o avusese fosta mea soție pentru Johnny Depp.

– Dar nu mai e ca pe vremuri când stătea cu ei și bea până la închidere și după aia se ducea și jucau poker la stația de mărfuri până la crăpatul zorilor. Acum bea doar o bere – hai, două – și pa, tuturor. Ai să vezi.

Cunoșteam din proprie experiență tipul acesta de model comportamental de când urmărisem eforturile sporadice ale lui Christy de a controla cantitatea de băutură consumată, în loc să înceteze de a mai bea pur și simplu. Mergea o vreme, dar, în cele din urmă, cădea iar în păcat.

– Probleme cu băutura?

– Nu știu, dar cu siguranță are probleme cu accesele de furie, mi-a răspuns Chaz și s-a uitat la tatuajul de pe braț. Ai observat, Milly, cât de mulți indivizi nostimi sunt, de fapt, răi în adâncul sufletului?

Milly și-a unduit coada de pește. Chaz m-a privit serios:

– Vezi? Femeile știu.

A mai înșfăcat o bucățică de homar și și-a rostogolit ochii. Era un omuleț tare amuzant, și nici prin cap nu mi-a trecut că s-ar fi putut să fie altfel decât arăta. Dar, așa cum Chaz însuși insinuase, eram un picuț cam naiv. Mai ales când venea vorba de Derry.

– Să nu mă pârăști la rabinul Sforăiemult.

– Secretul tău e în siguranță.

Din felul în care bărbații se aplecau înspre Frank, am înțeles că începuse să spună un alt banc. Era tipul de om care vorbește foarte mult cu mâinile. Mâini mari. Era ușor să ți le închipui mânuind profesionist un ciocan.

– Când era la liceu o ținea numai în petreceri și în urlete, ceva

de groază, a continuat Chaz. Şi ştiu bine pentru că am fost colegi la County Consolidated. Dar m-am ferit din drumul lui. Că lovea în stânga şi-n dreapta. Mereu pus pe harţă. Ar fi trebuit să meargă la Universitatea statului Maine, dar a lăsat gravidă o fată şi a fost obligat să se însoare cu ea. După vreun an sau doi, fata şi-a luat copilul şi a tăiat-o. Şi cred că a făcut bine, dacă stau să mă gândesc cum se purta pe vremea aia. Lui Frankie i-ar fi prins bine să se bată cu nemţii, sau cu japonezii – înţelegi? Să-i facă praf. Dar a fost declarat inapt pentru serviciul militar. Şi niciodată n-am aflat de ce. Platfus? Murmur cardiac? Tensiune? Nu-mi dau seama. Probabil că n-ai niciun chef să auzi toate bârfele astea vechi.

– Ba da, i-am spus. E captivant.

Sigur că era. Intrasem în The Lamplighter pentru un pahar şi am dat peste o mină de aur.

– Mai ia o bucăţică de homar.

– Ce-mi faci tu mie, a oftat şi şi-a vârât una în gură. Mestecând, a arătat cu degetul înspre oglindă. De ce n-aş mânca şi eu? Uită-te la tipii ăia de acolo – jumătate sunt catolici şi bagă în ei şi hamburgeri şi sendvişuri cu şuncă şi salată şi roşii şi cârnaţi. Vinerea! Cine mai înţelege ceva din religie, frăţioare?

– Nu m-ai nimerit, i-am răspuns. Sunt metodist nepracticant. Înţeleg că domnul Dunning n-a terminat colegiul?

– Nu. Când i-a fugit prima nevastă, tocmai termina un curs intensiv de tăiat carnea şi chiar e talentat la aşa ceva. Şi a mai intrat şi în alte belele – da, sigur, am auzit că şi băutura era de vină. Ce să-i faci, oamenii bârfesc ceva de groază, pricepi, şi unul care are case de amanet aude toate poveştile – aşa că domnul Vollander, care era pe vremuri proprietarul magazinului, l-a luat la rost.

Chaz a clătinat din cap şi a mai luat o bucăţică de homar.

– Dacă ar fi bănuit vreodată Benny Vollander că Frankie Dunning o să deţină jumătate din afacere când o să se termine căcatul din Coreea, probabil că ar fi făcut hemoragie cerebrală. E bine că nu ne putem vedea viitorul, ce zici?

– Da, ne-ar complica viaţa.

Chaz se înflăcărase şi nu m-a refuzat când i-am cerut ospătăriţei să mai aducă două beri.

– Benny Vollander zicea că Frankie a fost cel mai bun ucenic de măcelar pe care-l avusese vreodată, dar dacă mai are

probleme cu poliția – adică dacă se mai ia la bătaie dacă i se pare că cineva se bese în lateral – o să-l dea afară, așa i-a spus. Se zice că înțeleptul pricepe fără prea multe vorbe și așa a fost că Frankie s-a cumințit. A divorțat de prima nevastă pe motiv că ea părăsise căminul conjugal. Trecuseră deja vreo doi ani de când fata fugise. Și nu la multă vreme după asta, s-a recăsătorit. Atunci războiul era în toi și avea de unde alege – că îl are și pe vino'ncoa și, în plus, toată concurența era plecată. A ales-o pe Doris McKinney. Ce frumușică era fata asta!

– Sunt sigur că încă mai e.

– Absolut, frățioare. Ca o cadră. Au trei sau patru copii. Familie tare frumoasă, mi-a spus Chaz aplecându-se și mai mult spre mine. Dar Frankie își mai pierde cumpătul din când în când și probabil că asta s-a întâmplat primăvara trecută când nevastă-sa a fost văzută la biserică cu vânătăi pe față. După o săptămână l-a dat afară. Acum stă la o pensiune foarte aproape de fosta lui casă. Bănuiesc că tot speră că o să-l primească înapoi. Și o s-o facă, mai devreme sau mai târziu. Tipul are stilul ăla fermecător de… hopa, uită-te acolo. Ce ți-am zis? Pleacă.

Dunning se ridicase de la masă. Ceilalți strigau la el să mai rămână, dar Dunning clătina din cap și își arăta ceasul. A luat ultima înghițitură de bere din halbă, apoi a depus un țocăit pe chelia unuia dintre meseni. Și s-a îndreptat grațios spre ușă în hohotele de râs care umpluseră sala.

Când a trecut pe lângă noi, l-a plesnit pe Chaz pe spinare și i-a zis:

– Vezi să nu intri în căcat, Chazzy – că te murdărești pe năsuc.

Și dus a fost. Chaz s-a uitat la mine cu aceeași expresie de veveriță veselă. Dar ochii nu-i zâmbeau.

– Nu că-i nostim?

– Sigur, i-am răspuns.

9

Sunt genul de om care înțelege mult mai bine ce gândește dacă pune totul pe hârtie, așa că în weekendul acela mi-am notat ce am văzut în Derry, ce am făcut și ce intenționam să fac în continuare. Notițele s-au dezvoltat, devenind o explicație a evenimentelor care m-au adus în oraș, iar până duminică îmi dădusem deja seama că mă apucasem de o treabă prea mare

pentru o agendă de buzunar şi un pix. Luni am ieşit să-mi cumpăr o maşină de scris portabilă. Avusesem de gând să mă duc la magazinul cu articole de birotică, dar am dat cu ochii de cartea de vizită a lui Chaz Frati şi m-am îndreptat spre casa lui de amanet de pe East Side Drive, care era mare cât un magazin universal. Cum o cerea tradiţia, deasupra intrării atârnau trei globuri aurii, dar mai era ceva: o sirenă din ghips care plesnea din coada de peşte şi făcea cu ochiul. Pentru că era în văzul lumii, sirena aceasta purta sutien. Frati nu era acolo, dar mi-am luat o Smith-Corona excelentă doar cu doisprezece dolari. L-am rugat pe vânzător să-i spună domnului Frati că George, tipul cu imobiliarele, trecuse pe acolo.

– Cu multă plăcere, domnule. Doriţi să-i lăsaţi cartea dumneavoastră de vizită?

Rahat. Trebuie să-mi fac din astea… ceea ce însemna că tot va trebui să mă duc la magazinul de birotică.

– Le-am uitat în cealaltă haină, am spus. Dar cred că o să-şi aducă aminte de mine. Ne-am cunoscut la The Lamplighter.

În după-amiaza aceea am început să-mi dezvolt notiţele.

10

M-am obişnuit cu avioanele care veneau la aterizare pe deasupra capului meu. Am făcut aranjamentele necesare pentru ca laptele şi ziarul să-mi fie aduse în pragul uşii. Ca şi berea de ghimbir pe care o băusem la Frank Anicetti în prima mea excursie în 1958, laptele avea un gust incredibil de plin şi bogat. Frişca era încă şi mai bună. Nu ştiam dacă fuseseră inventaţi aditivii alimentari şi nu aveam deloc de gând să aflu. Nu atâta vreme cât mă puteam bucura de toate astea.

Zilele au trecut. Am citit toate notiţele despre Oswald ale lui Al Templeton de atâtea ori încât aş fi putut să redau pasaje întregi pe de rost. Am mers la bibliotecă încercând să găsesc articole despre crimele şi dispariţiile care au întunecat oraşul Derry în 1957 şi 1958. Am căutat articole despre Frank Dunning şi temperamentul lui vulcanic, dar nu am găsit nimic. Dacă fusese arestat, ştirea nu ajunsese în rubrica din ziar destinată activităţilor poliţiei, rubrică destul de mare în timpul săptămânii, dar acoperind o întreagă pagină în zilele de luni când conţinea rezumatul tuturor evenimentelor infracţionale

din weekend (majoritatea petrecându-se după ora de închidere a barurilor). Singura menţiune despre tatăl omului de serviciu se referea la o acţiune caritabilă din 1955. Center Street Market a oferit Crucii Roşii zece la sută din profitul din toamna aceea pentru a veni în sprijinul comunităţilor afectate de uraganele Connie şi Diane care uciseseră două sute de persoane de pe Coasta de Est şi provocaseră inundaţii grave. Am găsit şi o fotografie în care tatăl lui Harry înmâna un cec supradimensionat reprezentantului regional al Crucii Roşii. Dunning îşi declanşase iar rânjetul strălucitor de vedetă de cinema.

Nu m-am mai dus la Center Street Market, dar în două weekenduri – ultimul din septembrie şi primul din octombrie – l-am urmărit pe cel mai renumit măcelar din Derry la sfârşitul zilei scurte de lucru de sâmbătă. Am închiriat de la punctul Hertz de lângă aeroport maşini care nu atrăgeau atenţia. Pentru că mi se părea că Sunlinerul meu era mult prea ţipător pentru a putea fi folosit în asemenea misiuni.

În prima după-amiază de sâmbătă, s-a dus la un târg de vechituri cu un Pontiac pe care îl ţinea cu chirie într-un garaj din centru şi pe care rareori îl folosea în timpul săptămânii. Duminica următoare s-a dus la fosta lui casă de pe Kossuth Street, şi-a luat copiii şi i-a dus la cinematograful Aladdin unde au văzut două filme Disney. Chiar de departe mi-am putut da seama că Troy, băiatul cel mare, era îngrozitor de plictisit şi la intrare şi la ieşire.

Dunning nu a intrat în casă nici când şi-a luat copiii, nici când i-a adus. La venire i-a claxonat, iar la întoarcere i-a lăsat în faţă şi i-a urmărit cu privirea până ce toţi patru au intrat în casă. Dar nu a plecat imediat după aceea, ci a rămas în maşină, cu motorul mergând, fumând o ţigară. Poate sperând că frumoasa Doris va ieşi să stea de vorbă cu el. Când a înţeles că asta nu avea să se întâmple, a întors călcând aleea din faţa casei unui vecin şi a pornit în trombă cu roţile schelălăind şi ţeava de eşapament împroşcând nori de fum albastru.

M-am lăsat în jos pe scaunul maşinii închiriate, dar n-ar fi trebuit să-mi fac probleme. Nu s-a uitat deloc în direcţia mea când a trecut şi am pornit iar în urmărirea lui după ce se depărtase bine pe Witcham Street. A dus maşina apoi la garaj, a băut o singură bere în The Lamplighter, aproape pustiu la ora

aceea și s-a îndreptat spre pensiunea de pe Charity Avenue cu pași târșâiți și capul plecat.

Următoarea sâmbătă, pe patru octombrie, și-a luat copiii și i-a dus la un meci de fotbal la Universitatea din Maine, în Orono, la vreo cincizeci de kilometri distanță. Am parcat pe Stillwater Avenue și am așteptat să se termine partida. La întoarcere, au mâncat ceva la Ninety-Fiver. Am oprit în parcare, pândindu-i să iasă, gândindu-mă în tot acest timp că, indiferent ce vor să ne facă să credem filmele polițiste, viața unui detectiv particular este extrem de plicticoasă.

Când Dunning și-a adus copiii acasă, crepusculul se furișa deja peste Kossuth Street. Era evident că lui Troy îi plăcuse meciul mai mult decât îi plăcuseră aventurile Cenușăresei, pentru că a coborât din mașină fluturând un fanion al echipei Black Bears și râzând cu gura până la urechi. Și Tugga și Harry aveau fanioane și păreau mai însuflețiți, ceea ce nu se putea spune și despre Ellen, care dormea dusă. Dunning a dus-o în brațe până la ușă. Acum doamna Dunning a apărut în prag cât să-și ia copila adormită.

Dunning i-a spus ceva lui Doris. Se pare că răspunsul ei nu i-a fost pe plac. Distanța era mult prea mare ca să-i pot desluși expresia, dar vorbea și o amenința cu degetul. Femeia l-a ascultat, a clătinat din cap, s-a întors și a intrat în casă. El a rămas acolo câteva clipe, apoi și-a scos pălăria, lovind-o de picior.

Chestii interesante – care îmi puteau spune multe despre relația lor – dar atâta tot. Nu asta căutam.

Ziua următoare a fost însă diferită. Mă hotărâsem să-l mai urmăresc doar de două ori în duminica aceea, deoarece, chiar și ascuns într-o mașină închisă la culoare care aproape se topea în peisaj, dacă aș fi insistat mai mult ar fi însemnat să-mi asum niște riscuri inutile. La primul drum nu am observat nimic ieșit din comun și de ce ar fi fost altfel? Din norii cenușii cădea o burniță dezolantă. Mi-am închipuit că se uita probabil la meciurile de la televizor împreună cu ceilalți chiriași ai pensiunii, afumând cu țigările salonașul doamnei Edna Price.

Dar m-am înșelat. Tocmai când intrasem pe Witcham Street, l-am văzut că se îndreaptă spre centru, îmbrăcat acum în blugi, cu un hanorac și o pălărie impermeabilă cu boruri largi. L-am depășit și am parcat pe Main Street, la o stradă distanță de

garajul unde își ținea mașina. Douăzeci de minute mai târziu îl urmăream spre vest, spre ieșirea din oraș. Nu era mult trafic, așa că am avut grijă să rămân mult în urmă.

S-a dovedit că destinația lui era cimitirul Longview, la trei kilometri de Derry Drive-In. S-a oprit la o florărie de vizavi și a cumpărat două coșuri cu flori de toamnă de la o bătrână care, tot timpul tranzacției, le-a ferit de ploaie cu o umbrelă. În oglinda retrovizoare l-am văzut cum pune florile pe locul din dreapta al mașinii, se urcă la volan și intră pe drumul de acces al cimitirului.

Am întors mașina și m-am dus și eu la Longview. Riscam, dar trebuia să-l văd pentru că mi se părea interesant ce face. În parcare nu erau decât două camionete cu ustensile de grădinărit acoperite de prelate și un încărcător vechi, rămas parcă din timpul războiului. Nici urmă de Pontiacul lui Dunning. Am traversat parcarea înspre aleea pietruită a cimitirului care se întindea pe vreo zece pogoane de coline.

Aleea principală se ramifica în cărări mai mici. O pâclă groasă se ridica de prin văi, iar burnița se transformase într-o ploaie mohorâtă. Una peste alta, nu era tocmai o zi bună ca să-ți vizitezi răposații. Așa că Dunning era singur. Parcase Pontiacul la jumătatea dealului, pe una din aleile laterale, și așeza coșurile cu flori în fața a două morminte alăturate. Probabil mormintele părinților lui, mi-am spus, dar nu-mi păsa prea mult ale cui erau. Am întors mașina și l-am lăsat cu treburile lui.

Când am ajuns la apartamentul meu de pe Harris Avenue, prima ploaie serioasă din toamna aceea începuse să cadă peste oraș. Probabil că acum, în centru, canalul mugea, iar zăngănitul acela ciudat reverberat prin pereții lui din beton era mai distinct ca oricând. Dar nici asta nu mă interesa. Mi-am deschis la repezeală carnețelul, am găsit o foaie albă și am notat: *5 octombrie, 3:45 după-amiaza, Dunning la cim. Longview pune flori la mormintele părinților (?). Ploaie.*

Găsisem ce căutasem.

Capitolul 8

1

În săptămânile dinaintea Halloweenului, domnul George Amberson a examinat aproape toate proprietățile din zonele cu potențial comercial din Derry și din orașele învecinate.

Știam că nu aveam să fiu acceptat peste noapte de localnici ca unul de-ai lor dar voiam să-i obișnuiesc cu imaginea decapotabilei mele roșii încadrate în peisajul lor cotidian. *Ia uite-l pe tipul ăla cu imobiliarele. E aproape de-o lună pe-aici. Dacă-și știe meseria, cineva o să se căpătuiască în curând.*

Când mă întrebau ce anume caut, le făceam cu ochiul și zâmbeam. Când mă întrebau cât am de gând să stau prin oraș, le spuneam că nu știu. Am învățat geografia orașului și am început să învăț geografia lingvistică a anului 1958. De exemplu, am aflat că *războiul* însemna al Doilea Război Mondial; *conflictul* însemna războiul din Coreea. Amândouă se terminaseră, adio și n-am cuvinte. Oamenii își făceau griji din cauza Rusiei și a așa-zisei curse a înarmărilor, dar nu prea mult. Oamenii își făceau griji din cauza delincvenței juvenile, dar nu prea mult. Era criză, dar oamenii trecuseră prin altele și mai rele. Când te tocmeai cu cineva se zicea că *ai sânge de evreu* (sau că *tragi lumea pe sfoară).* Acadelele ieftine se numeau *dots, wax lips* și *niggerbabies.* Jim Crow era apreciat în sud. La Moscova, Nichita Hrușciov profera amenințări. La Washington, președintele Eisenhower tăia frunză la câini, mânca și se veselea.

Nu la multă vreme după întâlnirea cu Chaz Frati, m-am dus să inspectez defuncta turnătorie Kitchener. Se afla în nordul orașului, pe un teren lăsat în paragină, și da, ar fi fost locul perfect pentru ridicarea unui centru comercial de îndată ce se construia până aici prelungirea „Șoselei unde faci doi kilometri pe minut". Când am vizitat locul – lăsând mașina pe margine în momentul când drumul pietruit amenința să-mi sfărâme axul motorului – m-am gândit că seamănă cu ruinele unei civilizații străvechi: priviți-mi lucrarea și plângeți. În iarba înaltă erau mormane de cărămizi și bucăți ruginite de utilaje vechi. În

mijloc, coșul industrial, de mult prăbușit, își etala hainele de funingine și deschidea spre univers un hău întunecat. Era atât de mare, că aș fi putut să intru în el doar dacă mi-aș fi aplecat puțin capul și umerii, și nu sunt o persoană scundă.

În săptămânile acestea dinaintea Halloweenului, am văzut mult din Derry și am *simțit* mult din Derry. Localnicii se purtau civilizat cu mine, dar – cu o singură excepție – întotdeauna distant. Chaz Frati era excepția despre care vorbesc și, privind în urmă, cred că ar fi trebuit să mi se pară ciudate destăinuirile lui spontane, dar aveam atâtea pe cap, iar Frati nu era prea important. Mi-am zis că uneori se întâmplă să dai și de un tip prietenos, nimic mai mult. Și am alungat gândul. Nici prin gând nu mi-a trecut că un individ pe nume Bill Turcotte îl pusese pe Frati să se bage în seamă cu mine.

Bill Turcotte, cunoscut și sub numele Fără Bretele.

2

Bewie-cea-cu-blugii-Levie spusese că s-au terminat vremurile rele în Derry. Dar cu cât vedeam mai multe (și, mai ales, cu cât simțeam mai multe), cu atât ajungeam să cred că Derry nu era ca alte locuri. Ceva nu era în regulă aici. La început am încercat să îmi spun că eu eram de vină, nu orașul. Eram un om dislocat, un beduin al timpului și oriunde m-aș fi dus, tot aș fi avut senzația că e ceva în neregulă, că e cam aiurea – ca în orașele de coșmar din romanele ciudate ale lui Paul Bowels. Argumentul acesta a fost destul de convingător la început, dar, pe măsură ce treceau zilele, iar eu continuam să explorez acest mediu nou, am devenit tot mai conștient că nu era așa. Am început să mă îndoiesc de faptul că vremurile rele s-au terminat, așa cum susținuse Beverly Marsh, și îmi închipuiam (în nopțile când nu puteam să dorm – și au fost destule) că nici ea nu e convinsă de asta. Oare nu zărisem un grăunte de îndoială în ochii ei? Oare nu avusese privirea cuiva care nu crede, dar vrea să creadă? Care simte nevoia să creadă?

Ceva rău. Ceva foarte rău.

Anumite case care păreau a se holba cu expresia celor care suferă de cumplite boli psihice. Un hambar gol de la periferia orașului a cărui ușă se deschide și se închide încet pe balamale ruginite, mai întâi dezvăluind întunericul dinăuntru, apoi

ascunzându-l. Un gard spart de pe Kossuth Street, la câteva case mai departe de locuința doamnei Dunning și a copiilor ei. Mi se părea că prin acel gard fusese aruncat ceva – sau *cineva* – dedesubt, în Barrens. Un teren de joacă, cu roata care se învârte chiar fără copii sau vânt care s-o împingă. Într-o zi am văzut o sculptură rudimentară, prezentându-l pe Iisus, plutind în canal și intrând în tunelul care trecea pe sub Canal Street. Avea aproape un metru lungime. Rânjetul îi dezvelea colții. Coroana de spini îi era șmechereşte pusă pe o sprânceană; sub ochii albi și bizari ai acestei chestii fuseseră pictate lacrimi de sânge. Părea fetișul unui narcoman. Pe așa numitul Pod al Săruturilor din parcul Bassey, printre multele inscripții academice și declarații de dragoste nepieritoare, cineva scrijelise cuvintele: O SO OMOR PE MAMA CURÂND, iar dedesubt, altcineva adăugase: NUI DESTUL DE CURÂND ARE BOALĂ-N EA. Într-o după-amiază, pe când mă plimbam pe lângă Barrens, am auzit un schelălăit cumplit și am văzut silueta unui om slab pe estacada căii ferate nu departe de locul unde mă aflam eu. Mâna i se ridica și cobora cu un ciomag. Bătea ceva. Schelălăitul a încetat iar eu mi-am zis: *Era un câine și l-a dovedit. L-a adus aici cu o frânghie și l-a omorât în bătaie.* Bineînțeles că n-aveam de unde să știu dacă așa era… deși știam. Am fost sigur atunci și sunt sigur și acum.

Ceva rău.

Ceva foarte rău.

Este oare povestea mea influențată în vreun fel de toate lucrurile astea? Povestea despre tatăl omului de serviciu și despre Lee Harvey Oswald (cel cu zâmbetul superior ce pare a spune că deține un secret și cu ochii cenușii care îți ocolesc mereu privirea)? Nu știu sigur, dar pot să-ți mai spun încă un lucru: era ceva în coșul acela dărâmat de la turnătoria Kitchener. Nu știu ce era și nici nu vreau să știu, dar am văzut o grămadă de oase roase la intrare lângă o zgardă micuță cu un clopoțel, roasă și ea. Zgardă ce aparținuse pisicuței unui copil. Și din coșul căzut – din adâncurile acelui orificiu supradimensionat – au venit spre mine foșnetele și trosnetele făcute de ceva care se mișca.

Vino să vezi cu ochii tăi, îmi șoptea acel ceva în minte. *Lasă totul baltă, Jake – intră și vezi cu ochii tăi. Intră și vizitează-mă. Timpul nu contează aici. Aici timpul plutește. Știi că vrei, știi că*

ești curios. Poate că-i o altă vizuină de iepure. Un alt portal.

Poate că așa era, dar nu prea cred. Cred că acolo, înăuntru, ascunzându-se în tubul acela uriaș al coșului industrial, era *Derry* – cu toate cele care nu erau în regulă în el, cu tot ce era rău. Hiberna. Le dădea oamenilor senzația că vremurile rele se terminaseră, îi aștepta să se relaxeze și să uite că fuseseră vreodată vremuri teribile aici.

Am plecat grăbit de acolo și nu m-am mai întors niciodată în partea aceea a orașului.

3

Într-o zi din a doua săptămână a lui octombrie – când stejarii și ulmii de pe Kossuth Street deveniseră deja o orgie de auriu și roșu – am mai trecut o dată pe la West Side Recreation Hall. Niciun vânător de comori imobiliare care se respectă nu ar fi pierdut prilejul să investigheze în amănunt posibilitățile oferite de un asemenea loc de calitate și, prin urmare, i-am întrebat pe cei de pe stradă cum era înăuntru (căci poarta era ferecată cu un lacăt, desigur) și când a fost închisă.

Am vorbit și cu Doris Dunning. *Cadră de frumoasă* spusese Chaz Frati. Clișeu de obicei lipsit de sens, dar purul adevăr în cazul acesta. Anii îi ridaseră fin colțurile ochilor și mai adânc colțurile gurii, dar avea un ten splendid și o siluetă nemaipomenită, cu pieptul mare (în 1958, când Jayne Mansfield se afla la apogeul carierei, sânii mari erau considerați o calitate, nu un defect rușinos). Am discutat în prag. Ar fi fost lipsit de cuviință să mă invite înăuntru, deoarece copiii erau la școală, iar vecinii ar fi avut motive de bârfe serioase, mai ales că soțul ei plecase de acasă. Într-o mână avea o cârpă de praf, în cealaltă o țigară. Din buzunarul șorțului ieșea un flacon cu lichid pentru lustruit mobila. Ca marea majoritate a locuitorilor din Derry, a fost politicoasă, dar distantă.

Da, mi-a zis, când era deschisă și funcționa, West Side Rec fusese un loc nemaipomenit pentru copii. Era tare bine să ai un loc atât de aproape unde să se ducă după cursuri și să se joace după pofta inimii. De la fereastra bucătăriei vedea și locul de joacă, și terenul de baschet, dar acum erau pustii asta era tare trist. A mai zis că i se pare că Rec a fost închisă într-una din rundele de tăieri de costuri bugetare, dar privirea-i care alerga

de colo-acolo buzele strângându-se spasmodic păreau a spune că sala fusese închisă într-una din rundele de dispariții și asasinate de copii. Preocupările de natură bugetară probabil că fuseseră secundare.

I-am mulțumit și i-am dat una din noile mele cărți de vizită. A luat-o, a aruncat un surâs aiurit și a închis ușa. A închis-o ușor, nu a trântit-o, dar am auzit-o cum pune lanțul pe dinăuntru.

M-am gândit că, atunci când va veni Halloweenul, West Side Rec îmi va fi de folos, deși nu mă dădeam în vânt după ideea asta. Nu credeam să întâmpin vreo dificultate când va fi să intru, iar una dintre ferestre îmi va oferi o vedere foarte bună asupra străzii. Credeam, de asemenea, că Dunning va veni cu mașina, nu pe jos, și știam cum arată mașina lui. În conformitate cu eseul lui Harry, totul se va întâmpla după căderea întunericului, dar iluminatul stradal era bun.

Desigur că toată povestea asta cu vizibilitatea era ca o sabie cu două tăișuri. Dacă nu care cumva era complet absorbit de ce avea de gând să facă, cu siguranță că Dunning mă va observa când mă voi îndrepta în goană spre el. Aveam pistolul, dar avea precizie doar la maximum cincisprezece metri. Și va trebui să fiu mai aproape de atât când voi trage, pentru că în seara de Halloween, Kossuth Street va fi împânzită de fantome și spiriduși micuți. Totuși nu puteam să îmi permit să aștept până ce va intra în casă și abia apoi să ies din ascunzătoare, pentru că știam din eseu că soțul lui Doris Dunning se va pune pe treabă imediat. Când Harry va ieși din baie, toți ceilalți vor fi fost doborâți și, cu excepția micuței Ellen, toți vor fi fost morți. Dacă așteptam prea mult, urma să văd ce văzuse și Harry: creierii mamei sale impregnându-se în husa canapelei.

Și nu călătorisem mai mult de jumătate de secol doar ca să salvez unul singur. Și ce dacă mă va vedea repezindu-mă la el? Eu aveam pistolul, el avea doar un ciocan – probabil șterpelit din sertarul cu scule de la pensiune. Ar fi chiar un lucru bun să se dea la mine. Atunci m-aș purta ca un clovn de rodeo care-i distrage atenția taurului. M-aș agita și aș țipa până când l-aș avea în raza armei și după aia o să-i trag două gloanțe în piept.

Asta în cazul în care voi fi în stare să apăs pe trăgaci.

Și în cazul în care pistolul va funcționa. Îl încercasem într-o balastieră de lângă oraș și mersese… dar trecutul este

încăpățânat și viclean.

Nu vrea să fie schimbat.

4

Când m-am gândit mai bine, mi-am dat seama că s-ar putea să existe un loc mai bun pentru pânda mea din seara de Halloween. E drept că aș fi avut nevoie de puțin noroc, dar nu prea mult. *Dumnezeu știe că-i plin de proprietăți de vânzare prin părțile astea,* îmi spusese Fred Toomey, barmanul, în prima mea seară în Derry. Iar prospecțiunile mele i-au confirmat spusele. Ca rezultat al crimelor (și al inundației din 1957, să nu uiți acest aspect), se pare că jumătate din oraș era de vânzare. Într-un burg mai puțin rezervat și distant, un pretins cumpărător, așa ca mine, ar fi primit instantaneu cheia orașului și un weekend de nebunii cu Miss Derry.

Wyemore Lane era o stradă pe care nu o verificasem încă, la un cvartal distanță de Kossuth Street. Ceea ce însemna că grădinile din spatele caselor de pe Wyemore erau lipite de curțile din spatele caselor de pe Kossuth.

Clădirea de la numărul 206 de pe Wyemore, spate în spate cu casa familiei Dunning, era locuită, însă cea de alături, de la stânga ei – numărul 202 – părea răspunsul la toate rugăciunile mele. Zugrăveala gri era proaspătă și țiglele erau noi, dar obloanele erau trase. Același anunț galben cu litere verzi pe care îl mai văzusem prin tot orașul era pus pe peluza proaspăt greblată: DE VÂNZARE LA SPECIALIȘTII ÎN IMOBILIARE DIN DERRY. Mă invita să iau legătura cu specialistul Keith Haney și să discutăm prețul. N-aveam de gând să fac asta, dar mi-am parcat Sunlinerul pe aleea asfaltată din fața casei (precis cineva se dăduse peste cap ca s-o vândă) și m-am îndreptat spre curtea din spate cu capul sus, umerii drepți, de parcă aș fi avut tot dreptul din lume să mă aflu acolo. Explorându-mi noul mediu descoperisem o mulțime de lucruri interesante, iar unul din ele era că, dacă te purtai într-un anume loc ca și cum ai fi fost de-al casei, oamenii chiar ajungeau să creadă că ești.

Gazonul curții din spate era frumos tuns, iar frunzele erau greblate dezvăluind catifeaua verde. O mașină de tuns iarba fusese depozitată lângă garaj, cu lamele rotative bine acoperite cu o bucată de prelată verde. Lângă trapa pivniței era o cușcă de

câine cu un semn pe care scria AICI E CASA CĂȚELULUI TĂU. Înăuntru, un teanc de saci pentru frunze nefolosiți era sprijinit de un făraș și o pereche de clești de grădină. În anul 2011 toate aceste scule ar fi fost încuiate undeva; în 1958 cineva doar a avut grijă să nu stea în ploaie și cu asta basta. Eram convins că locuința era încuiată, dar nu m-a deranjat. Nu mă interesa să sparg ușa și să intru.

În capătul curții din spatele casei de la numărul 202 de pe Wyemore era un gard viu înalt de vreun metru optzeci. Adică puțin mai scund decât mine și chiar dacă era foarte bogat, se putea trece prin el pe partea cealaltă, dacă nu te deranjau câteva zgârieturi. Și mai bine a fost că, atunci când m-am dus în colțul din dreapta, în spatele garajului, am descoperit că pot vedea în diagonală în curtea din spatele casei familiei Dunning. Am văzut două biciclete. O bicicletă de băiat, marca Schwinn, sprijinită de zid. Cealaltă, culcată pe jos, ca un ponei mort, era a micuței Ellen Dunning. N-aveai cum să n-o recunoști după roțile ajutătoare.

Mai erau și o mulțime de jucării împrăștiate. Una dintre ele era pușca cu aer Daisy a lui Harry Dunning.

5

Dacă ai făcut vreodată parte dintr-un grup de actori amatori – sau dacă ai regizat spectacole de teatru cu elevi în distribuție, ceea ce eu am făcut chiar destul de des în vremurile mele la liceul din Lisbon Falls – cu siguranță că știi ce au însemnat pentru mine zilele rămase până la Halloween. La început, repetițiile se țin într-o atmosferă de trândăveală generalizată. Se improvizează, se spun glumițe, se fac giumbușlucuri și se stabilesc multe polarități sexuale și afective. Dacă cineva nu știe textul sau stâlcește vreo replică, toată lumea izbucnește în râs. Dacă unul dintre actori întârzie, este dojenit cu blândețe și atâta tot.

Mai târziu, seara premierei începe să aducă tot mai mult cu ceva real, iar nu cu un vis absurd. Improvizațiile se răresc și apoi dispar cu totul. La fel și giumbușlucurile și, chiar dacă mai rămân glumițele, hohotele de râs care le însoțesc capătă un accent nervos. Replicile uitate sau greșit spuse sunt mult mai des exasperante, în loc să fie amuzante cum se întâmplase până

de curând. Iar actorul care întârzie la repetiţii din momentul în care au fost montate decorurile are parte de un scandal monstru din partea regizorului.

Şi vine şi seara cea mare. Actorii îşi pun costumele şi se machiază. Unii sunt de-a dreptul îngroziţi; niciunul nu se simte pregătit. În câteva clipe se vor afla în faţa unei săli pline cu oameni care au venit să-i vadă la treabă. Ce păruse îndepărtat în perioada când citeau textul pe scena goală devenise realitate. Şi, înainte de ridicarea cortinei, un Hamlet, sau Willie Loman, sau Blanche DuBois va trebui să se repeadă la cea mai apropiată toaletă ca să vomite. Întotdeauna se întâmplă aşa.

Şi crede-mă pe cuvânt când îţi povestesc despre partea cu voma. Eu ştiu. Ştiu al naibii de bine.

6

În primele ore ale dimineţii zilei de Halloween, m-am pomenit că nu mai sunt în Derry, ci pe ocean. Pe un ocean în plină *furtună*. Mă ţineam cu toate puterile de balustrada unui vas mare – cred că era un yacht – pe punctul de a se duce la fund. Ploaia mânată de urletele rafalelor de vânt mă izbea în faţă. Valuri uriaşe, negre la bază şi cu o spumă verde, coagulată, la vârf, se năpusteau asupra mea. Yachtul se ridica, se răsucea, apoi plonja iarăşi, cu mişcări sălbatice de burghiu.

M-am trezit din visul acesta cu inima bătând să-mi sară din piept şi cu mâinile încă încleştate de efortul de a mă ţine strâns de balustrada inventată de mintea mea. Doar că nu era doar mintea mea de vină, pentru că patul încă mai mişca în sus şi în jos. Parcă stomacul mi se desprinsese de muşchii ce ar fi trebuit să-l ţină în loc.

În clipe de genul acesta, corpul este aproape mereu mai inteligent decât mintea. Am dat la o parte aşternuturile şi am ţâşnit spre baie, răsturnând în goana prin bucătărie odiosul scaun galben. Sigur că mai târziu aveau să mă doară degetele de la picioare, dar atunci abia dacă am simţit ceva. Am încercat să-mi blochez gâtlejul, însă am reuşit doar în parte. Am auzit un zgomot ciudat care încerca să-şi facă drum prin el şi apoi prin gură. *Blâg-blâg-blâg-blâg.* Aşa suna. Şi yachtul era, de fapt, stomacul meu. Şi se ridica şi apoi se prăbuşea în spiralele alea oribile. M-am prăbuşit în genunchi în faţa vasului de toaletă şi

mi-am vomitat cina. Apoi și prânzul și micul dejun de cu o zi înainte: o, Dumnezeule, ouă și șuncă. Și am vomitat din nou, doar la gândul acelei cantități remarcabile de grăsime. A urmat o pauză, după care a ieșit pe poartă ceea ce mi se părea a fi toată mâncarea de o săptămână.

Tocmai când începusem să sper că se terminase, mațele mi s-au răsucit cu un scrâșnet lichid, înfiorător. M-am ridicat clătinându-mă în picioare, am lăsat în jos colacul și am reușit să mă așez înainte ca totul să iasă în salve apoase.

Dar nu. Nu totul. Nu încă. Stomacul mi s-a mai contorsionat o dată în același timp cu intestinele care s-au apucat iarăși de treabă. Nu puteam să fac decât un singur lucru și l-am făcut: m-am aplecat și am vomitat în chiuvetă.

Și tot așa am ținut-o până la prânz, în ziua de Halloween. Cam pe atunci prin ambele mele orificii de ejectare nu mai ieșea decât un fel de terci apos. Și de fiecare dată când vomitam, de fiecare dată când crampele îmi săgetau mațele, n-aveam decât un singur gând: *Trecutul nu vrea să fie schimbat. Trecutul este încăpățânat și viclean.*

Dar aveam de gând să fiu la locul meu când Frank Dunning va ajunge acasă în seara aceea. Chiar dacă încă mi-ar mai fi fost rău și aș fi împroșcat apă cenușie pe toate părțile, aveam de gând să fiu acolo. Chiar dacă ar fi fost să mor, aveam de gând să fiu acolo.

7

Când am intrat în farmacia de pe Center Street, în acea după-amiază de vineri, domnul Norbert Keene, proprietarul, stătea în spatele tejghelei. Paletele din lemn ale ventilatorului din tavan ridicaseră ceea ce îi mai rămăsese din păr într-o pâlpâire de dans: pânze de păianjeni în adierea verii. Doar uitându-mă la el și am simțit cum bietul meu stomac asuprit face o tumbă de avertizare. Era numai piele și os – descărnat aproape – sub halatul alb din bumbac și, când m-a văzut, buzele palide i s-au boțit într-o încercare de zâmbet.

– Parcă nu prea-ți sunt boii acasă, prietene.

– Kaopectate, am reușit să articulez răgușit cu o voce care parcă nu-mi aparținea. Ai așa ceva?

De fapt, mă întrebam dacă medicamentul fusese inventat.

– Un virus, ceva?

Lumina din tavan se reflecta în lentilele ochelarilor săi cu rame pe șurub și patina prin jur atunci când vorbea. *Ca untul într-o tigaie încinsă*, mi-am zis și imediat stomacul mi-a făcut o altă fandare.

– Circulă prin tot orașul. Mă cam tem că te așteaptă douăzeci și patru de ore destul de neplăcute. Probabil că-i vorba de o bacterie. Probabil că ai folosit un closet public și nu te-ai spălat pe mâini după aia. Oamenii sunt atât de indolenți când…

– Ai Kaopectate sau nu?

– Bineînțeles. Raionul al doilea.

– Pamperși pentru adulți. Ai?

Rânjetul fără buze se întinse și mai mult. Pamperșii pentru adulți sunt caraghioși, sigur că sunt caraghioși. Cu condiția să nu ai tu personal nevoie de ei.

– Raionul cinci. Deși nu ai nevoie dacă nu ieși din casă. Și după paloarea ta… și după cum transpiri… ar fi mai înțelept să stai în pat.

– Mulțumesc, i-am zis și mi-am închipuit că-i trag un pumn în bot și-i vâr proteza pe gât. *Hai, amice, suge nițel Polident.*

Mi-am luat articolele de care aveam nevoie cu mișcări lente, nedorind să-mi zgâlțâi măruntaiele lichefiate mai mult decât ar fi fost necesar. Am luat medicamentul (Pachet Economic? Bifat), apoi pamperșii pentru adulți (Măsură L? Bifat). Pamperșii se aflau în raionul cu produse pentru cazurile de anus contra naturii, între pungile pentru clismă și niște colaci de furtun galben, al căror rol nu-l știam, dar nici nu îmi doream să-l aflu. Acolo erau și scutece pentru adulți, dar le-am refuzat categoric. Dacă va fi cazul, îmi voi îndesa prosoape de bucătărie în pamperși. Iar gândul ăsta mi s-a părut nostim și, în ciuda suferinței mele, a trebuit să mă abțin să nu râd. În starea aceasta delicată în care mă aflam râsul ar fi putut duce la dezastru.

Ca și cum mi-ar fi sesizat nefericirea, farmacistul scheletic a înregistrat foarte încet articolele cumpărate. Am plătit, iar mâna cu care i-am întins bancnota de cinci dolari îmi tremura considerabil.

– Altceva?

– Un singur lucru. Mă simt groaznic, vezi bine că mă simt groaznic, așa că de ce mama dracului rânjești la mine?

Domnul Keene a făcut un pas înapoi, zâmbetul ștergându-i-se de pe gura fără buze.

– Vă asigur că nu am *rânjit*. Sper să vă simțiți mai bine.

Altă crampă. M-am clătinat pe picioare și m-am sprijinit de tejghea cu mâna în care țineam punga de hârtie cu produsele cumpărate.

– Ai o toaletă?

– Nu pentru clienți. Regret. Încercați la unul din... din stabilimentele de peste drum.

– Ești un ticălos, știi? Afurisitul de cetățean perfect din Derry.

S-a crispat, apoi s-a întors și a coborât cu pași apăsați în magazia unde își depozita pilulele și prafurile și siropurile.

Am trecut încet pe lângă raionul de răcoritoare și am ieșit. Parcă eram făcut din sticlă. Era răcoare, nu mai mult de șapte grade Celsius, dar soarele mi se părea fierbinte și pielea îmi era lipicioasă. O nouă crampă. Am stat nemișcat o clipă, cu un picior pe trotuar și altul în rigolă. Crampa a trecut. Am traversat fără să mă uit după mașini și cineva m-a claxonat. Mi-am înfrânat impulsul de a-i arăta degetul, doar pentru că aveam destule pe cap. Nu-mi puteam permite să intru într-un scandal; eram deja într-unul.

Crampa m-a săgetat din nou cu două lovituri de cuțit în burtă. Am luat-o la fugă. Cel mai aproape era Dolarul Somnoros, așa că am dat buzna înăuntru, târându-mi corpul nefericit în semiîntuneric și miros de bere stătută.

La tonomat, Conway Twitty gemea ceva despre jocuri ale imaginației. Mi-aș fi dorit să aibă dreptate.

Cu excepția unui client care stătea la o masă goală și se uita la mine cu ochii uimiți și a barmanului care dezlega cuvinte încrucișate la locul său din spatele barului, localul era pustiu. Barmanul și-a ridicat privirea spre mine.

– Baia, am gâfâit. Repede.

Mi-a indicat locul din spate și am sprintat spre ușile marcate cu FICIORI și FETI. Am intrat la FICIORI ca un fundaș care caută teren pe care să alerge. Locul puțea a căcat, fum de țigară și clor care-ți aducea lacrimi în ochi. Cabina – singura – nu avea ușă, ceea ce cred că a fost un lucru bun. Mi-am desfăcut pantalonii cu mișcări rapide de Superman care a întârziat la împiedicarea unui jaf armat, m-am întors și m-am așezat.

La țanc.

Când a trecut și ultimul spasm, am scos sticla uriașă de Kaopectate din pungă și am luat trei înghițituri mari. Stomacul mi s-a agitat. M-am luptat să țin medicamentul înăuntru. Când am fost sigur că prima doză nu o să mă părăsească, am mai luat încă una, am râgâit și am pus încet dopul înapoi. Pe peretele din stânga mea cineva desenase un penis cu testiculele aferente. Testiculele erau spintecate și din ele țâșnea sânge. Sub această imagine încântătoare, artistul scrisese: HENRY CASTONGUAY CÂND O MAI FUȚI PE NEVASTĂ-MEA ASTA O SĂ PĂȚEȘTI.

Am închis ochii și am văzut chipul clientului uluit care mă urmărise când m-am repezit la budă. Dar chiar era client? Masa lui era goală. Tipul doar stătea acolo. Cu ochii închiși i-am deslușit bine trăsăturile. Îl cunoșteam.

Când m-am întors în bar, Conway Twitty fusese înlocuit de Ferlin Husky și Fără Bretele dispăruse. M-am dus la barman și i-am spus:

– Un individ stătea acolo când am intrat. Cine era?

Și-a ridicat ochii din cuvintele încrucișate.

– N-am văzut pe nimeni.

Mi-am scos portofelul și am pus o bancnotă de cinci pe bar, lângă un suport de pahar.

– Cum îl cheamă?

A purtat un dialog mut cu el însuși, s-a uitat la borcanul pentru bacșișuri de lângă cel cu murături, a văzut înăuntru doar o monedă stingheră și a apucat hârtia de cinci dolari.

– Era Bill Turcotte.

Numele nu-mi spunea nimic. Iar masa cea goală putea să nu aibă nicio semnificație, dar, pe de altă parte…

Am pus pe bar sora geamănă a bancnotei.

– A intrat ca să stea cu ochii pe mine?

Dacă răspunsul era da, înseamnă că mă urmărise. Și poate nu doar astăzi. Dar de ce?

Barmanul a împins bancnota înspre mine.

– Tot ce știu e că vine mai mereu să bea bere. Multă bere.

– Atunci de ce a plecat fără să bea?

– Poate că s-a uitat în portofel și n-a văzut decât abonamentul de autobuz. Ți se pare că sunt cumva vreun ghicitor? Acu', că mi-ai împuțit buda, comandă în puii mei ceva sau cară-te.

– Buda puțea dinainte, prietene.

N-a fost o replică de Oscar, dar, în situaţia dată, nu m-a dus mintea la mai mult. Am ieșit și m-am oprit pe trotuar uitându-mă după Turcotte. Nici urmă de el, dar Norbert Keene stătea în spatele vitrinei magazinului său, cu mâinile strânse la spate, privindu-mă fix. Zâmbetul îi dispăruse.

8

În după-amiaza aceea, la cinci și douăzeci, mi-am oprit Sunlinerul în parcarea de lângă biserica baptistă de pe Witcham Street. Nu eram singuri acolo; pancarta anunța că în această biserică începuse la ora cinci o întrunire a Alcoolicilor Anonimi. În portbagaj aveam toate lucrurile pe care le adunasem în cele șapte săptămâni cât locuisem în ceea ce ajunsesem să numesc acest Orășel Ciudat. Singurele articole de care nu mă puteam lipsi se aflau în servieta Lord Buxton pe care mi-o dăduse Al: notițele lui, notițele mele și restul de fonduri. Slavă Domnului că mă gândisem să țin bani lichizi.

Pe scaunul de lângă mine era punga de hârtie cu sticla de Kaopectate – trei sferturi goală – și cu pamperșii de adulți. Din fericire, nu credeam că voi avea nevoie de ei. Parcă și burta și stomacul mi se mai liniștiseră, iar mâinile nu-mi mai tremurau. În torpedou, deasupra pistolului, erau câteva acadele. Le-am pus pe toate în pungă. Mai târziu, când voi fi în locul pe care îl descoperisem între garaj și gardul viu din curtea din spate a casei de la numărul 202 de pe Wyemore Lane, o să-mi încarc arma și o s-o văr în betelia pantalonilor. Ca un pungaș de duzină din filmele de categoria B care rulau la The Strand.

Mai era încă ceva în torpedou: un exemplar al *Ghidului TV*, cu Fred Astaire și Barrie Chase pe copertă. Probabil pentru a zecea oară de când îl cumpărasem de la standul de ziare de pe Main Street, am dat pagina la programul de vineri.

> 8 PM, Canalul 2, *Noile aventuri ale lui Ellery Queen*, George Nader, Les Tremayne. „Atât de bogată, atât de frumoasă, atât de moartă”. Un agent de bursă (Whit Bissell) urmărește o moștenitoare bogată (Eva Gabor), în vreme ce Ellery și tatăl ei investighează.

Am pus ghidul TV în pungă cu restul lucrurilor – mai ales ca să-mi poarte noroc – apoi am coborât din mașină, am încuiat-o

și am pornit spre Wyemore Lane. Am trecut pe lângă câteva mămici și tătici care colindau împreună cu copii prea micuți ca să fie lăsați singuri. Din fața caselor zâmbeau larg dovleci sculptați și vreo două sperietori de ciori cu pălării de paie se holbau la mine.

Am mers pe Wyemore Lane pe mijlocul trotuarului de parcă aveam tot dreptul din lume să mă aflu acolo. M-am întâlnit cu un tată, de mână cu o fetiță cu cercei de țigancă, buze colorate cu rujul aprins al mamei, urechi mari și negre din plastic lipite de o perucă cârlionțată și o pungă din hârtie ca a mea. L-am salutat pe Tati și m-am aplecat la copil.

– *Tu* cine ești, iubito?

– Annette Foonijello, mi-a răspuns. Cea mai *frumoaaasă* șoricuță mușchetar.

– Și tu ești frumoasă. Ce-mi spui?

A părut nedumerită, așa că tatăl ei s-a aplecat și i-a șoptit ceva la ureche. Fețișoara i s-a luminat în zâmbet:

– Dă-mi sau te-mpușc!

– Bravo, i-am zis. Dar fără farse astă-seară.

Cu excepția celei pe care speram să i-o fac omului cu ciocanul.

Am scos o acadea din pungă (am scotocit pe lângă pistol ca să dau de ea) și i-am întins-o. A deschis punga ei și am pus-o înăuntru. Eram doar un tip întâlnit pe stradă, străinul perfect într-un oraș copleșit nu de mult de crime oribile dar am observat că și tatăl mă privea cu aceeași încredere inocentă. Zilele în care bomboanele vor fi umplute cu droguri erau mult în viitor – ca și cele care spuneau NU FOLOSIȚI DACĂ SIGILIUL ESTE DETERIORAT.

Tatăl îi șopti iarăși ceva.

– Mulțumesc, domnule, mi-a spus Annette Foonijello.

– Să crești mare, i-am făcut lui Tati cu ochiul. Petrecere frumoasă.

– Probabil că mâine o s-o doară burtica, a zis Tati tot surâzând. Haide, Dovlecel.

– Mă cheamă *Annette!* s-a revoltat copila.

– Scuze, scuze. Haide, Annette.

Mi-a surâs larg, m-a salutat și au plecat în căutare de alte aventuri.

Am continuat să merg spre numărul 202. Nu prea repede. Aș

fi fluierat dacă nu aveam buzele atât de uscate. În dreptul aleii, m-am încumetat să privesc iute în jur. Am văzut vizavi câțiva copii plecați la colindat, dar niciunul nu mi-a acordat atenție. Minunat. Cu pas vioi am urcat pe alee. Odată ajuns în spatele casei, am scos un oftat de ușurare atât de adânc de parcă-mi ieșise ceva din călcâie. Mi-am ocupat postul din colțul drept al curții, bine ascuns privirii de garaj și de gardul viu. Sau, cel puțin, așa credeam.

M-am uitat în curtea familiei Dunning. Bicicletele dispăruseră. Multe din jucării încă mai erau împrăștiate pe acolo – arcul unui copil, cu câteva săgeți cu ventuze la capăt, o bâtă de baseball cu mânerul învelit cu bandă, un cerc verde – dar pușca cu aer Daisy lipsea. Harry o dusese în casă. Voia s-o ia cu el când va pleca să colinde costumat în Buffalo Bob.

Făcuse deja Tugga mișto de el? Îi spusese deja mama lui *ia-o dacă vrei că nu-i pușcă adevărată?* Dacă nu încă, o vor face. Replicile le fuseseră scrise. M-a săgetat stomacul, dar, de data aceasta, nu din cauza virusului de douăzeci și patru de ore care bântuia prin oraș, ci din cauză că deplina conștientizare a faptelor mele – de genul celei pe care o simți până în măruntaie – sosise în toată gloria ei cheală. Se întâmpla pe bune. De fapt, se întâmpla chiar acum. Spectacolul începuse.

M-am uitat la ceas. Mi se părea că trecuse mai bine de o oră de când îmi lăsasem mașina în parcarea de lângă biserică, dar nu era decât șase fără un sfert. În casă, probabil că familia Dunning se așeza la masă… deși, dacă mă pricepeam cât de cât la copii, cei mici erau mult prea surescitați ca să mănânce, iar Ellen era deja îmbrăcată cu rochia ei de Prințesă de Varătoamnă Iarnăprimăvară Probabil că și-o pusese de îndată ce sosise de la școală, iar apoi își înnebunise mama tot cerându-i s-o sulemenească.

M-am așezat cu spatele sprijinit de zidul garajului și am început să scotocesc prin pungă. Am scos o acadea. Am privit-o, nefiind prea sigur dacă trebuia să mănânc. Pe de altă parte, aveam o mulțime de treburi în următoarele trei ore iar stomacul meu era o gaură ghiorțăindă.

Băga-mi-aș, mi-am zis și am despachetat acadeaua. Minunat gust – dulce și sărat și gumos. Am hăpăit-o aproape pe toată din două îmbucături. Tocmai mă pregăteam să mănânc și restul (întrebându-mă de ce, în numele lui Dumnezeu, nu-mi

adusesem și un sendviș și o sticlă cu Cola), când am observat ceva mișcare cu coada ochiului. Am dat să mă întorc, în același timp intenționând să-mi scot pistolul din pungă, dar a fost prea târziu. Ceva rece și ascuțit mi-a înțepat tâmpla stângă.

– Scoate-ți mâna din pungă.

Am recunoscut imediat vocea. *Ai, zi, să-nnebunești tu!* îmi spusese posesorul ei când l-am întrebat dacă el, sau prietenii lui, cunosc un tip pe nume Dunning. Și mi-a spus că orașul Derry e plin de Dunningi, informație pe care am verificat-o eu însumi mai târziu, dar știuse de la bun început pe cine anume căutam, nu-i așa? Iată dovada.

Vârful lamei m-a înțepat mai tare și am simțit că pe obraz mi se scurge un firicel de sânge. Îl simțeam cald pe pielea mea rece. Fierbinte aproape.

– Scoate-o *acum*, amice. Cred că știu ce-ai acolo și dacă mâna nu-ți iese goală, tratația ta de Halloween o să fie optâșpe țoli de oțel japonez. Chestia asta-i destul de ascuțită. O să-ți iasă pe partea ailaltă a capului.

Mi-am scos mâna din pungă – goală – și m-am întors să-l privesc pe Fără Bretele. Părul îi cădea peste urechi și pe frunte în șuvițe slinoase. Ochii întunecați înotau pe fața palidă, nebărbierită. M-a cuprins o exasperare atât de mare, că aproape aducea cu disperarea. Aproape… dar nu tocmai. *Chiar dacă-ar fi să mor*, mi-am zis din nou. *Chiar dacă.*

– N-am nimic în pungă în afară acadele, am spus pe un ton blajin. Dacă dorești, domnule Turcotte, trebuie doar să ceri. Îți dau una.

Mi-a smuls punga înainte să mai apuc să fac ceva. A folosit mâna liberă, iar acum am observat că arma lui era o baionetă. Nu știu dacă era japoneză sau nu, dar după cum lucea în lumina pală a apusului, eram gata să confirm că trebuie să fi fost destul de ascuțită.

A cotrobăit în pungă și a scos pistolul Police Special.

– Nimic în afară de acadele, nu-i așa? Ăsta nu prea arată a acadea, *domnule* Amberson.

– Am nevoie de el.

– Sigur. Și ăia din iad au nevoie de apă rece, da' n-o capătă.

– Vorbește mai încet, l-am rugat.

Și-a pus pistolul meu la curea – chiar așa cum îmi închipuisem că o să mi-l pun eu însumi de îndată ce voi fi trecut

prin gardul viu în curtea din spate a reşedinţei Dunning – apoi mi-a apropiat baioneta de ochi. Am avut nevoie de multă stăpânire de sine ca să nu mă feresc.

– Nu-mi spune tu ce să…

S-a clătinat pe picioare. Apoi şi-a frecat mai întâi stomacul, apoi pieptul, apoi gâtul zdravăn şi plin de ţepi, de parcă îi rămăsese ceva înăuntru. A înghiţit cu zgomot.

– Domnule Turcotte? Te simţi bine?

– De unde ştii cum mă cheamă? şi a continuat, fără să-mi aştepte răspunsul: ţi-a zis, nu-i aşa? Barmanul de la Dolarul Somnoros. El ţi-a zis.

– Da. Acum vreau să-ţi pun o întrebare. De cât timp mă urmăreşti. Şi de ce?

A zâmbit fără umor, arătându-mi gingiile rămase fără doi dinţi.

– Astea-s două întrebări.

– Răspunde.

– Te porţi de parcă – s-a strâmbat, a înghiţit iarăşi cu greutate şi s-a sprijinit de zidul garajului – de parcă tu ai fi şeful.

Am estimat paloarea şi durerea lui Turcotte. Poate că domnul Keene era ticălos altoit pe un sadic, dar era bunicel ca diagnostician. Şi, de fapt, cine ar fi mai nimerit să ştie ce viruşi circulă, dacă nu farmacistul din oraş? Eram destul de sigur că nu mai aveam nevoie de restul de Kaopectate, dar lui Bill Turcotte i-ar fi folosit. Ca să nu mai vorbim despre pamperşii pentru adulţi pentru momentul în care virusul se va pune pe treabă ca lumea.

E foarte bine sau foarte rău, m-am gândit. Căcat. Nu era nimic bine.

Nu contează. Îl ţin de vorbă. Şi când începe să borască – presupunând că nu-mi taie gâtul înainte şi nici nu mă împuşcă cu propriul meu pistol – o să sar pe el.

– Spune-mi, am insistat. Cred că am dreptul să ştiu de vreme ce nu ţi-am făcut niciun rău.

– *Lui* vrei să-i faci ceva rău, asta cred eu. Toate pârţurile alea cu cumpăratul de proprietăţi pe care le-ai vânturat prin tot oraşul – doar minciuni. Pe *el* îi căutai şi de aia ai venit aici, a indicat Turcotte cu capul în direcţia casei de pe partea cealaltă a gardului. Am ştiut chiar din clipa când i-ai rostit numele.

– Cum de-ai ştiut? Oraşul e plin de Dunningi, chiar tu mi-ai

spus.

– Mda, dar doar de unul îmi pasă.

Cu mâneca mâinii în care ținea baioneta și-a șters transpirația de pe frunte. Cred că l-aș fi putut doborî chiar atunci, dar mi-a fost teamă ca nu cumva zgomotul încăierării să atragă atenția. Și dacă arma s-ar fi descărcat, probabil că eu aș fi primit glonțul.

În plus, eram curios.

– Probabil că ți-a făcut o căruță de bine cândva de ai devenit îngerul lui păzitor.

A scos un hohot scurt de râs, fără umor, ca un lătrat.

– E bună asta, tinere, și chiar e adevărat, într-un fel. Cred că sunt îngerul lui păzitor. Pentru moment.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că-i al meu, Amberson. Lepădătura aia a omorât-o pe surioara mea cea mică, și dacă e cineva care să vâre în el un glonț… sau un tăiș – și-a fluturat baioneta în dreptul chipului palid și încrâncenat – eu o să fiu ăla.

9

M-am holbat la el cu gura căscată. De departe s-au auzit pocnete de artificii aprinse de cine știe ce răufăcător. Glasuri ascuțite de copii umpleau Witcham.

Însă aici nu eram decât noi doi. Christy și prietenii ei alcoolici își spuneau „Prietenii lui Bill"; noi doi eram „Dușmanii lui Frank". Echipă perfectă, ai zice… doar că Bill Fără Bretele Turcotte nu prea părea jucător de echipă.

– Tu… m-am întrerupt și am clătinat din cap. Spune-mi.

– Dacă ai fi măcar pe jumătate cât de deștept te pretinzi că ești, ți-ai da seama și singur. Sau nu ți-a povestit destule Chazzy?

La început nu mi-a picat fisa. Apoi a făcut poc! Omulețul cu sirena tatuată pe braț și cu fața de veveriță fălcoasă și veselă. Doar că fața asta nu mai păruse veselă când Frank Dunning îl plesnise pe spinare și îi spusese să nu intre în căcat că-și murdărește năsucul. Înainte de asta, pe când Frank încă mai spunea bancuri la masa de palavre a fraților Tracker din spatele localului The Lamplighter, Chaz Frati mă pusese la curent cu firea aprigă a lui Dunning… pe care o cunoscusem deja datorită

eseului scris de omul de serviciu de la liceul Lisbon Falls. *A lăsat o fată gravidă. După unul sau doi ani, fata și-a luat copilul și a fugit.*

– Auzi vreun mesaj pe unde radio, comandante Cody? Așa mi se pare.

– Sora ta a fost prima soție a lui Frank Dunning.

– Așa, vezi? Omul zice cuvântul secret și câștigă o sută de dolari, mi-a zis cu accent foarte pronunțat de Maine.

– Domnul Frati a spus doar că și-a luat copilul și a fugit de la el. Pentru că se săturase să-l mai rabde când se îmbăta și făcea urât.

– Mda, asta ți-a spus și asta cred mai toți cei din oraș – și, din câte știu, asta crede și Chazzy. Doar că eu nu-s așa de prost. Clara și cu mine am fost întotdeauna apropiați. Am crescut împreună și eram totul unul pentru celălalt. Știu că n-ai cum să înțelegi asta, că îmi pari un tip foarte rece și retras.

Mi-am adus aminte de anul minunat pe care l-am avut cu Christy – șase luni înainte de căsătorie și șase luni după.

– Nu sunt chiar atât de rece. Știu ce vrei să spui.

Se fricționa din nou, deși nu cred că-și dădea seama: de la burtă la piept, și de la piept la gât, înapoi la piept. Chipul îi era mai palid ca înainte. M-am întrebat ce mâncase la prânz, dar știam că voi afla curând; voi vedea cu ochii mei.

– Da? Atunci poate că ți se pare nostim că nu mi-a scris niciodată după ce plecat undeva cu Mikey. Nici măcar o vedere. Pentru că ar fi trebuit să-mi scrie. Știa că țin la ea. Și știa cât de mult îl iubesc pe ăla mic. Avea douăj de ani și Mikey șaișpe luni când curvarul ăla jegos bun doar de bancuri le-a declarat dispariția. În vara lui '38. Acum ar avea patruj de ani, iar nepotă-meu douășunu. Destul de mare ca să voteze. Și vrei să-mi zici că nu i-a scris nici un singur *rând* lu' fra-su care nu l-a lăsat pe Nosey Royce să-și vâre în ea cârnatul bătrân când era mică? Sau să-mi ceară niște bani ca să se stabilească în Boston sau în New Haven sau undeva? Domnule, aș fi…

S-a crispat, a scos un mic *blâg-blâg*, sunet pe care îl cunoșteam atât de bine, și se împletici până la zidul garajului.

– Trebuie să te așezi, i-am spus. Ești bolnav.

– Nu mă-mbolnăvesc niciodată. Nici măcar un guturai n-am avut din clasa a șasea.

Dacă așa stăteau lucrurile, înseamnă că virusul o să-l

bombardeze cum au bombardat nemții Varșovia.

– Ai un virus la stomac, Turcotte. Eu n-am dormit toată noaptea din cauza asta. Domnul Keene de la farmacie zice că circulă prin tot orașul.

– Băbăciunea aia fără cur habar n-are de nimic. Mi-e bine, m-a repezit și și-a dat cu o mișcare bruscă floacele de păr soios peste cap, doar ca să-mi dovedească cât de bine îi este.

Mâna cu baioneta începuse să-i tremure cam tot la fel cum îmi tremurase și mie până la amiază.

– Vrei să auzi povestea sau nu?

– Sigur.

Am furișat o privire la ceas. Șase și zece. Timpul care tândălise mai înainte, o luase acum la fugă. Unde oare era Frank Dunning acum? La magazin? Nu credeam. Credeam că plecase mai devreme azi, poate explicând că își va duce copiii la colindat. Doar că nu ăsta era planul. Era pe undeva, într-un bar, dar nu la The Lamplighter. Acolo se ducea doar pentru o halbă cu bere, cel mult două. Cu care se putea descurca, deși – dacă soția mea era un exemplu grăitor, și cred că era – pleca întotdeauna cu gura uscată și cu creierii urlând că mai vor.

Nu, când simțea cu adevărat nevoia să se îmbăieze în băutură, avea grijă s-o facă într-un bar de proastă calitate: Spoke, Dolarul Somnoros, Bucket. Poate chiar într-una din speluncile absolute de peste poluatul Kenduskeag – Wally's sau scabrosul Paramount Lounge, unde curve antice cu fețe ca de ceară încă mai populau majoritatea scaunelor înalte de la bar. Și mai spunea aici bancuri la care să râdă toată lumea? Sau îndrăzneau oamenii să se apropie de el pe când își vedea de treabă turnând alcool etilic peste tăciunii furiei care-i mocneau în suflet? Nu, dacă nu aveau nevoie de o lucrare stomatologică improvizată.

– Când a dispărut soră-mea cu nepotu', ei și Dunning locuiau cu chirie într-o căsuță la marginea orașului, pe lângă liniile de telefon de la Cashman. El bea la greu și când bea la greu își antrenează pumnii ăia blestemați. I-am văzut vânătăile sorămii și o dată l-am văzut și pe Mikey că era învinețit pe toată mânuța. Și zic: „Surioară, te bate pe tine și pe copil? Că dacă da, atunci îl bat eu pe *el*." Și ea zice că nu, da' nu se uită în ochii mei. Și zice: „Ferește-te de el, Billy. E puternic. Și tu ești, știu, da' ești prea slab. Și o pală de vânt te doboară. O să-ți facă rău." La

numai șase luni după asta, a dispărut. A fugit, așa e ce zice el. Da' în zona aia sunt multe păduri. La dracu', în Cashman nu-s decât păduri. Păduri și mlaștini. Știi ce s-a întâmplat, de fapt, nu?

Știam. Poate că alții n-ar fi putut să creadă așa ceva, pentru că Dunning era acum un cetățean respectat care se pare că ieșise învingător din lupta cu băutura. Și pentru că îi fermeca pe toți. Dar eu aveam informații din interior.

– Cred că și-a pierdut controlul. Cred că a venit beat acasă și ea a spus ceva ce n-ar fi trebuit să spună, poate ceva complet inofensiv…

– Ce?

Am aruncat o privire prin gard la curtea din spate. O femeie a trecut prin fața ferestrei de la bucătărie. Familia Dunning servea cina. O să aibă și desert? Jell-O cu frișcă? Plăcintă Ritz? Nu credeam asta. Cui îi trebuie desert în seara de Halloween?

– Vreau să spun că i-a omorât pe amândoi. Nu asta crezi?

– Ba da…

Părea luat prin surprindere de vorbele mele, dar și bănuitor, în același timp. Cred că așa arată obsedații când lucrurile care i-au ținut treji nopțile sunt puse în cuvinte și coroborate de alții. *Trebuie să fie un truc la mijloc*, își spun ei. Doar că nu este.

Am continuat:

– Cât avea Dunning? Douăzeci și doi de ani? Avea toată viața în față. Probabil că s-a gândit: „Am făcut ceva îngrozitor, dar pot să ascund totul. Stăm în pădure, cel mai apropiat vecin e la vreo doi kilometri…" La doi kilometri, Turcotte?

– Cel puțin, a răspuns cam în silă.

Cu o mână își masa baza gâtului. Slăbise strânsoarea baionetei. Ar fi fost simplu să i-o smulg cu dreapta și n-ar fi fost deloc o problemă să-i trag pistolul de la brâu cu cealaltă, dar n-am vrut. M-am gândit că virusul o să aibă grijă de domnul Bill Turcotte. Chiar am crezut că o să fie simplu. Atât de simplu. Vezi cât de ușor e să uiți că trecutul e încăpățânat și viclean?

– Așa că a dus cadavrele în pădure și le-a îngropat acolo și a zis că au fugit. Nu cred că a fost o anchetă prea minuțioasă.

Turcotte și-a întors capul și a scuipat.

– E dintr-o familie bună din Derry. A mea a venit din Saint John Valley într-un camion rablagit când io aveam zece ani și Clara opt. *Tu* ce crezi?

Credeam că era vorba de un alt caz în care Derry nu se dezmințea – asta credeam. Și, cu toate că-i înțelegeam sentimentele lui Turcotte și mă înduioșa pierderea lui, toată povestea era despre o crimă veche. Pe mine mă interesa cea care era programată să se întâmple în mai puțin de două ore.

– Tu ai pus la cale întâlnirea mea cu Frati, nu-i așa?

Era evident, dar mă simțeam puțin dezamăgit. Crezusem că tipul era sincer prietenos. Că doar pălăvrăgea vrute și nevrute la un pahar cu bere și o farfurie cu homar. Greșisem.

– Sunteți prieteni?

Turcotte a zâmbit, dar nu i-a ieșit decât o grimasă.

– Cum să fiu prieten cu un cămătar jidan bogat? Mă faci să râd. Vrei să auzi o povestioară?

M-am uitat iarăși la ceas și am văzut că mai am ceva timp la dispoziție.

În vreme ce Turcotte îmi spunea povestea, virusul avea să se pună pe treabă. Și când o să se aplece ca să vomite, o să-l atac.

– De ce nu?

– Io, Dunning și Chaz Frati avem aceeași vârstă – patruj'doi. Îți vine să crezi?

– Sigur.

Dar Turcotte, care avusese parte de o viață grea (și acum era bolnav, chiar dacă nu voia să recunoască), părea cu zece ani mai bătrân.

– În ultimele clase la liceul Consolidated, am fost asistentul antrenorului echipei de fotbal. Tiger Billy, îmi ziceau – drăguț, nu? Am încercat să intru în echipă și în anul întâi și în anul doi, dar m-au respins de fiecare dată. Prea puternic pentru atac, prea lent pentru apărare. Povestea vieții mele împuțite, domnule. Dar îmi plăcea jocul și nu aveam cinșpe cenți să-mi iau bilet la meci – că familia mea era *lefteră* – așa că m-am dus asistent de antrenor. Frumos nume, da' știi ce înseamnă?

Sigur că știam. În viața mea de Jake Epping, nu eram domnul Agent imobiliar, ci domnul Profesor de Liceu. Iar unele lucruri nu se schimbă.

– Erai băiatul cu apa.

– Mda, le duceam apă. Și le țineam găleata dacă îl apuca pe vreunu' să dea la boboci după turele de stadion într-o zi caldă, sau dacă lua o cască în coaie. Eu rămâneam ultimul ca să curăț toate mizeriile pe care le lăsau pe teren și să le adun chiloții

plini cu căcat de la dușuri.

S-a strâmbat. Mi-am imaginat cum stomacul lui se transformă într-un yacht pe o mare în plină furtună. Uite-l cum se ridică, mateloți… Apoi plonjonul cu mișcare de burghiu.

– Și într-o zi din septembrie sau octombrie ’34, io sunt acolo după antrenament, singur cuc, și adun pernițele de la umerii echipamentului și bandajele și alte chestii pe care le-au lăsat pe teren și le pun în coșul meu pe rotile, când îl văd pe Chaz Frati că taie stadionul în goană, aruncându-și toate cărțile în fugă mai repede. Îl alergau niște băieți și – Hristoase, ce-i asta?

S-a uitat speriat în jur, cu ochii ieșindu-i din orbite. Din nou aș fi putut să pun mâna pe pistol și pe baionetă. Cu siguranță că aș fi putut, dar n-am făcut-o. Se freca iarăși pe piept. Nu pe stomac, pe piept. Probabil că chestia asta ar fi trebuit să-mi spună ceva, dar aveam prea multe în minte. Povestea nu se terminase. Acesta-i blestemul lecturii. Poți fi sedus de o poveste bună chiar în cele mai nepotrivite momente.

– Liniștește-te, Turcotte. Sunt doar copiii care dau foc la artificii. E Halloween-ul, ai uitat?

– Nu mi-e prea bine. Poate că ai avut dreptate cu virusul ăla.

Dar dacă își dădea seama că s-ar putea să-i fie atât de rău încât să devină neputincios, s-ar fi putut să facă ceva nesăbuit, așa că l-am îndemnat:

– Lasă-l naibii de virus, acum. Spune-mi despre Frati.

A rânjit. Expresia de pe chipul lui palid, transpirat și nebărbierit era tulburătoare.

– Bătrânu’ Chazzy fugea mâncând pământul, da’ tot l-au prins. La vreo douăj de metri la sud de poartă era o viroagă și acolo l-au împins. Și te-ar mira să afli că Frank Dunning era și el acolo?

Am clătinat din cap.

– L-au încolțit și l-au despuiat. Și după aia au început să-l împingă de la unul la altul și să-l trosnească. Le-am strigat să-l lase în pace și unu’ se uită la mine și zbiară: „Vino și convinge-ne, față de pulă! Îți dăm și ție dublu!” Așa că am fugit la vestiar și le-am spus fotbaliștilor că niște ticăloși băteau un copil și că poate că vor să-l ajute. Îi durea în cur că era caftit cineva, da’ le plăcea să se ia la bătaie. Așa că au dat fuga acolo, unii doar în chiloți. Și vrei să-ți zic una bună, Amberson?

– Sigur.

M-am uitat iar la ceas. Înăuntru Doris probabil că spăla vasele ascultând la televizor.

– Întârzii undeva? s-a interesat Turcotte. Tre' să prinzi vreun tren?

– Ziceai că-mi spui una bună.

– A, da. Cântau imnul școlii. Ce părere ai?

Cu ochii minții am văzut vreo opt sau zece băieți vânjoși, pe jumătate îmbrăcați, tropăind pe terenul de fotbal, abia așteptând să ia parte la o rundă de lovituri post-antrenament și urlând: *Ura, Derry Tigers, vă ținem sus stindardul.* Chiar că era una bună.

Turcotte mi-a răspuns la zâmbet cu unul de-a lui. Încordat, dar sincer.

– Fotbaliștii au caftit zdravăn vreo doi bătăuși. Da' nu și pe Frankie Dunning, că lașul ăla împuțit a văzut că-i în inferioritate și a fugit în pădure. Chazzy zăcea pe jos și se ținea de o mână. Era ruptă. Da' putea să fie mult mai rău. Puteau să-l bage în spital. Și unul din băieți se uită la el așa cum e acolo pe jos și îl împinge ușor cu piciorul – știi, așa cum împingi o balegă în care tocmai ce ai călcat – și zice: „Adică am alergat până aici ca să scăpăm șoricul unui jidan?" Și toți au râs, că era un banc bun. Te-ai prins? Jidan? Șorici?

S-a uitat la mine printre șuvițele unse cu Brylcreem.

– M-am prins.

– „Ce-mi pasă", zice altul. „Am apucat să caftesc și asta e bine." După aia au plecat și io l-am ajutat pe bătrânu' Chazzy să iasă din viroagă. Ba chiar l-am dus acasă, că m-am gândit să nu leșine sau să i se facă rău. Mi-era frică să nu se întoarcă Frankie cu prietenii lui – și lui îi era frică – da' am rămas cu el. Dracu' să mă ia nici nu știu de ce. Să fi văzut în ce casă stătea – palat, nu alta. Că se scot bani buni din amanet. Când am ajuns, mi-a mulțumit. Din inimă. Aproape că plângea. Și eu zic: „Nicio chestie, decât că nu-mi place să văd șase contra unu." Și așa era. Ce se zice despre evrei: că nu uită niciodată o datorie sau un serviciu.

– Și de aia l-ai pus să afle ce am de gând.

– Știam ce ai de gând, amice. Doar voiam să fiu sigur. Chaz mi-a zis s-o las baltă – a zis că pari un tip cumsecade – da' când e vorba de Frank Dunning, n-am vrut s-o las baltă. Că nimeni nu se pune cu Frankie Dunning în afară de mine. Al *meu* e.

S-a strâmbat şi şi-a apăsat iarăşi pieptul. Abia acum mi-a picat fisa.

– Turcotte – *stomacul* te doare?

– Neee, pieptul. Parcă mă strânge.

Nu era bine, iar gândul care mi-a trecut prin cap a fost: *acum şi el e în ciorapul de nailon.*

– Stai jos, să nu cazi.

Am dat să mă îndrept spre el. A scos pistolul. Şi pielea dintre sfârcuri, acolo unde m-ar fi lovit glonţul, a început să mă mănânce îngrozitor de tare. *L-aş fi putut dezarma*, mi-am spus. *Pe bune că aş fi putut. Dar nu, a trebuit să-mi spună povestea. A trebuit să aflu.*

– Tu să stai jos, frate. Nu da în foc.

– Dacă faci o criză de inimă…

– Nu fac nicio criză de inimă, în pula mea. Stai *jos*.

M-am aşezat şi l-am privit cum se sprijină iar de zidul garajului. Buzele îi căpătaseră o nuanţă albăstrie pe care nu o puteam asocia cu o stare de sănătate optimă.

– Ce vrei cu el? m-a întrebat Turcotte. Asta vreau să ştiu. Asta trebuie să ştiu înainte să mă hotărăsc ce fac cu tine.

M-am gândit ce să-i răspund. Ca şi cum viaţa mi-ar fi depins de acest răspuns. Şi poate chiar aşa era. Nu credeam că Turcotte era în stare să comită o crimă, indiferent care ar fi fost părerea *lui*. Că dacă ar fi fost în stare, acum Frank Dunning era demult plantat lângă părinţii lui. Dar Turcotte avea arma mea şi îi era rău. Ar putea apăsa trăgaciul din greşeală. Şi chiar ar fi putut primi ceva ajutor de la forţa aceea care nu voia ca lucrurile să se schimbe.

Dacă îi spuneam de-a dreptul – cu alte cuvinte lăsând deoparte toată nebunia – poate că m-ar fi crezut. Din cauză că el credea deja. Ştia în adâncul sufletului.

– O s-o facă din nou.

A vrut să mă întrebe ce voiam să spun, dar s-a oprit. A făcut ochii mari:

– Adică… ea?

S-a uitat peste gard. Până atunci nici nu fusesem sigur că ştie unde ne aflăm.

– Nu doar ea.

– Şi un copil?

– Nu doar unul. *Toţi*. Turcotte, acum el e pe undeva şi se

îmbată. Intră iar într-una din stările lui de furie oarbă. Știi despre crizele astea, nu? Numai că de data asta n-o să-și mai acopere urmele. Nici nu-i mai pasă. Furia asta se adună în el de la ultima beție, de când Doris s-a săturat să mai fie luată la bătaie. L-a dat afară din casă. Știai asta?

– Toată lumea știe. Stă la o pensiune pe Charity.

– A tot încercat să-i reintre în grații, dar farmecul lui nu mai ține cu ea. Femeia vrea să divorțeze. Și, pentru că a priceput că nu o mai poate convinge să renunțe cu vorba bună, o s-o facă cu un ciocan. Apoi o să divorțeze și de copii în același fel.

S-a încruntat la mine. Cu baioneta într-o mână și pistolul în cealaltă. *Și o pală de vânt te doboară*, îi spusese sora lui cu mulți ani în urmă, dar în seara asta n-ar fi fost nevoie decât de o adiere.

– De unde știi toate astea?

– N-am timp să-ți explic, dar știu sigur. Și sunt aici ca să-l împiedic. Așa că dă-mi înapoi pistolul și lasă-mă s-o fac. Pentru sora ta. Pentru nepotul tău. Și pentru că, în adâncul sufletului, ești un tip cumsecade.

Astea nu erau decât vorbe goale, dar, după cum spunea tatăl meu, dacă tot e să lauzi pe cineva, atunci ridică-l în slăvi.

– Altfel de ce l-ai fi salvat pe Chaz Frati de la o bătaie soră cu moartea?

Se gândea. Aproape că auzeam cum i se învârt rotițele și clinchetul zimților.

Apoi i s-au luminat ochii. Poate că era doar o rămășiță a amurgului, dar mie mi se părea că este lumina lumânărilor care pâlpâiau acum în felinarele cioplite din dovleci. A început să zâmbească. Iar ce mi-a spus în continuare nu putea decât să fie ideea unui individ bolnav la cap… sau a unuia care a trăit prea multă vreme în Derry… sau ambele.

– Vine după ei, zici? Bine, lasă-l.

– *Cum?*

M-a amenințat cu pistolul.

– Stai locului, Amberson. Șezi pe curu' tău.

M-am așezat, împotriva voinței mele. Trecuse deja de ora șapte, iar el se transformase într-o umbră în întunericul serii.

– Domnule Turcotte – Bill – știu că nu te simți bine, așa că poate că nu înțelegi cum stau lucrurile. Acolo sunt o femeie și patru copii. Fetița n-are decât șapte ani, pentru numele lui

Dumnezeu.

– Nepotul meu a fost mult mai mic, a rostit Turcotte cu greutate, un om care pune în cuvinte un adevăr uriaș care explică totul. Și care justifică totul.

– Mi-e prea rău ca să mă răzbun pe el, iar tu n-ai curaj. Îmi dau seama doar când mă uit la tine.

Nu avea dreptate. Acesta ar fi putut fi adevărul despre Jake Epping din Lisbon Falls, dar bărbatul acela se schimbase.

– De ce nu mă lași să încerc? Ce ai de pierdut?

– Pentru că chiar dacă îl omori, tot n-ar fi destul. Tocmai ce mi-am dat seama. Mi-a venit – a pocnit din degete – ca din văzduh.

– N-are nicio noimă ce spui.

– Asta pentru că n-ai trăit douăj de ani văzând oameni ca Phil și Tony Tracker cum se poartă cu el de parcă ar fi Regele Căcat. Și nu le-ai văzut pe cucoane cum îi aruncă ocheade de parcă-i Frank Sinatra. Și-a luat un Pontiac, iar eu am muncit pe brânci în șase fabrici pe salariul minim, și am înghițit atâtea ațe, că abia dacă mai pot să mă dau jos din pat dimineața.

Mâna la piept. Se freacă și se apasă. Chipul lui, o pată palidă în bezna din curtea din spate de la numărul 202 de pe Wyemore.

– Moartea-i prea bună pentru curvarul ăla împuțit. Trebuie să stea vreo patruj de ani la bulău, unde dacă-i pică săpunul la duș n-o să cuteze să se aplece să-l ridice. Unde singura băutură e zeama de prune. Și mai știi ceva? m-a întrebat cu voce mai scăzută.

– Ce? am articulat, simțind că mă ia cu frig.

– Când o să se trezească din beție, o să-i fie dor de ei. O să-i pară rău de ce-a făcut. O să vrea să dea timpul înapoi, mi-a șoptit Turcotte – dar șoaptele erau răgușite și flegmoase. Probabil așa vorbesc singuri nebunii irecuperabili de la Juniper Hill noaptea târziu, după ce dispare efectul medicamentelor. Poate că n-o să-i pară așa de rău de nevastă, da' sigur o să-i pară de copii.

A început să râdă și s-a strâmbat, de parcă râsul îl durea.

– Poate că mănânci căcat, da' știi ce? Sper să spui adevărul. Stăm să vedem.

– Turcotte, e vorba de niște copii nevinovați.

– Și Clara a fost nevinovată. Și micuțul Mikey.

Umerii lui străvezii s-au ridicat într-un gest de nepăsare.

– Să-i fut.

– Nu vrei a…

– Tacă-ți gura. Așteptăm.

10

Limbile ceasului pe care mi-l dăduse Al erau fosforescente și m-am uitat cu groază și resemnare cum limba cea mare se mutase deja spre partea de jos a cadranului, iar acum se apuca să urce din nou. Mai erau douăzeci și cinci de minute până să înceapă *Noile aventuri ale lui Ellery Queen.* După aia o să fie doar douăzeci. Apoi cincisprezece. Am încercat să-i vorbesc, dar mi-a spus să tac. Își masa în continuu pieptul, oprindu-se doar ca să-și scoată câte o țigară din buzunarul de la piept.

– Asta zic și eu idee bună, am exclamat. O să-ți facă tare bine la inimă.

– Trage fermoaru'.

A înfipt baioneta în pietrișul din spatele garajului și a scăpărat o brichetă Zippo veche. În scânteierea efemeră a flăcării i-am văzut obrajii scăldați în transpirație, cu toată răcoarea nopții. Iar ochii i se adânciseră și mai mult în găvane, făcându-i chipul să semene cu un craniu. A tras fumul în piept și a început să tușească. I se cutremura tot corpul, dar arma rămăsese nemișcată. Ațintită asupra pieptului meu. Pe cer răsăriseră stelele. Era opt fără zece. Cât trecuse din Ellery Queen când a ajuns Dunning? Harry nu scrisese în compunere, dar cred că nu mult. Mâine nu era școală, însă Doris Dunning nu putea să fie de acord ca Ellen să stea pe afară după ora zece, chiar dacă era cu Tugga și cu Harry.

Opt fără cinci.

Și mi-a venit brusc o idee. Limpede ca un adevăr de necontestat și am deschis gura înainte s-o pierd:

– Căcăciosule.

– *Ce?* și-a ridicat iute capul de parcă l-ar fi înghiontit cineva.

– M-ai auzit, i-am spus imitându-l: „Nimeni nu se pune cu Frankie Dunning în afară de mine. Al meu e." Îți tot spui scuza asta de douăzeci de ani, nu-i așa? Tot nu te-ai pus cu el.

– Ți-am zis să taci.

– Pe dracu', douăzeci și doi de ani! Nu te-ai pus cu el nici când

s-a luat de Chaz Frati, nu? Ai fugit ca o fetiță și i-ai chemat pe fotbaliști.

– Erau șase!

– Sigur că da, doar că Dunning a fost de unul singur de o mulțime de ori de atunci încoace și nici măcar n-ai fost în stare să pui o coajă de banană pe trotuar să-și rupă gâtul pe ea. Ești un laș căcăcios, Turcotte. Te ascunzi în gaură de șoarece.

– Gura!

– Te amăgești singur cu tot felul de căcaturi despre cât de bine o să fie când o să-l vezi în pușcărie, că asta o să fie cea mai bună răzbunare, astfel încât să nu fie nevoie să te confrunți cu faptul că…

– *Gura!*

– … că ești un fricos fără coaie care de mai bine de douăzeci de ani nu i-a făcut nimic ticălosului care a omorât-o pe soră-sa…

– *Te avertizez!* a urlat și a tras cocoșul armei.

M-am lovit cu pumnul în mijlocul pieptului.

– Haide. Trage. Toată lumea o să audă împușcătura, o să vină poliția, Dunning o să vadă tămbălăul și o să facă stânga-mprejur și *tu* o să fii ăla care putrezește în pușcărie. Și cred că au și o fabrică acolo. O să poți să muncești pe cinci cenți ora în loc de un dolar douăzeci. Doar că o să-ți facă plăcere, pentru că n-o să mai fie nevoie să încerci să-ți explici de ce ai stat deoparte toți anii ăștia. Dacă sora ta ar mai trăi, te-ar *scuipa în*…

A întins pistolul, vrând să-i lipească țeava de pieptul meu, dar s-a împiedicat de baionetă. L-am dezarmat cu dosul palmei și arma s-a descărcat. Probabil că glonțul a intrat în pământ la nici doi centimetri de mine, pentru că am simțit cum pietrișul îmi împroașcă pantalonii. Am apucat pistolul și l-am ațintit spre el, gata să trag dacă încearcă să-și recupereze baioneta de pe jos.

Dar n-a făcut asta, ci doar s-a prăvălit lângă zidul garajului. Acum se ținea de partea stângă a pieptului cu ambele mâini și scotea niște sunete înfundate.

De undeva, nu de departe – de pe Kossuth, nu de pe Wyemore – s-a auzi urletul unui bărbat:

– Joaca-i joacă, copii, da' încă o petardă și chem poliția! Aveți grijă!

Am respirat adânc. A respirat și Turcotte, dar aerul i-a ieșit în

icnete tremurânde. Și a continuat să icnească alunecând și mai mult pe lângă peretele garajului și întinzându-se apoi pe pietriș. Am luat baioneta, m-am gândit dacă să mi-o pun la curea, dar mi-am zis că o să mă spintec când voi trece prin gardul viu: trecutul care se zbate să mă oprească. Așa că am aruncat-o în bezna din curte și am auzit pocnetul când a lovit ceva în cădere. Probabil cușca de câine AICI E CASA CĂȚELULUI TĂU.

– O ambulanță, a croncănit Turcotte, și parcă avea lacrimi în ochi. Te rog, Amberson. Mă doare rău.

O ambulanță. Bună idee. Și uite o chestie caraghioasă. Eram în Derry – în 1958 – de aproape două luni, dar tot mi-am vârât mâna în buzunarul de la pantaloni unde obișnuiam să-mi țin mobilul când nu aveam sacoul pe mine. Acolo n-am dat decât de niște mărunțiș și de cheile de la Sunliner.

– Îmi pare rău, Turcotte. Nu te-ai născut în epoca salvărilor instantanee.

– Ce?

Ghidul TV spunea că acum începe serialul *Noile Aventuri ale lui Ellery Queen,* spre marea bucurie a telespectatorilor americani.

– Ține-te bine, i-am spus și m-am strecurat prin gardul viu, cu mâna liberă ridicată ca să-mi apăr ochii de crengile agresive.

11

Ajuns în mijlocul curții din spate a familiei Dunning, m-am împiedicat de lada cu nisip, m-am întins pe jos cât sunt de lung și m-am pomenit nas în nas cu o păpușă cu ochi goi și îmbrăcată doar cu o diademă. Revolverul mi-a căzut din mână. În patru labe, m-am apucat să-l caut pe bâjbâite, gândindu-mă că n-o să-l găsesc niciodată; acesta era trucul de final al trecutului cel încăpățânat și viclean. Un truc minor în comparație cu îngrozitoarea gripă letală sau cu apariția lui Bill Turcotte, dar foarte reușit. Și, tocmai când ajunsesem la marginea dreptunghiului de lumină de la fereastra bucătăriei, am văzut o mașină care cobora pe Kossuth Street. Mergea mult prea repede pentru a fi fost condusă de un șofer cu minte în cap, care ar fi știut că strada e plină de copii costumați și mascați, fiecare cu câte o pungă pentru dulciurile primite la colindat. Și am știut cine e în ea, chiar înainte să oprească în scrâșnet de

frâne.

În casa de la numărul 379, Doris Dunning stătea pe canapea cu Troy, în vreme ce Ellen tot țopăia prin cameră în costumul ei de prințesă indiană, nerăbdătoare să plece la colindat. Troy tocmai ce-i spusese că o s-o ajute să-și mănânce bomboanele când ea, Tugga și Harry se vor întoarce. Iar Ellen îi răspundea: „Nu, n-o să mănânci, îmbracă-te și ia-ți-le pe ale tale." Și toți râdeau de ea, chiar și Harry care era în baie pentru un pișu de ultim moment, că Ellen era o adevărată Lucille Ball care făcea pe toată lumea să râdă. Am dat să apuc pistolul. Mi-a alunecat printre degetele lipicioase de transpirație și a aterizat în iarbă. Fluierul piciorului mă durea de-mi săreau ochii din cap acolo unde-l julisem de lădița cu nisip. În partea cealaltă a casei, portiera unei mașini s-a trântit și pași grăbiți au răsunat pe asfalt. Mi-aduc aminte cam gândit: *Zăvorăște ușa, mămico, că nu-i doar soțul tău cel furios; Derry însuși e pe aleea înspre casă.*

Am pus mâna pe armă, m-am ridicat clătinându-mă, m-am împiedicat în propriile mele picioare netoate și aproape că am căzut iarăși, mi-am regăsit echilibrul și am fugit la ușa din spate. În drumul meu era trapa pivniței. Am ocolit-o. Convins fiind că, dacă aș fi călcat acolo, s-ar fi prăbușit sub greutatea mea. Până și aerul căpătase o consistență siropoasă, ca și cum și el ar fi încercat să mă încetinească.

Chiar dacă mă ucide, mi-am spus. *Chiar dacă mă ucide și Oswald scapă și mor milioane de oameni. Chiar și așa. Pentru că toate astea se întâmplă* acum. *Pentru că este vorba despre* ei.

Bineînțeles că ușa din spatele casei avea să fie încuiată. Atât de sigur am fost de asta, că aproape că m-am împiedicat în prag când am apăsat clanța și s-a deschis brusc spre mine. Am intrat în bucătăria care încă mai mirosea a friptura înăbușită de la cina pregătită de doamna Dunning în cuptorul ei de la Hotpoint. Chiuveta era plină cu vase. Pe bufet se afla o sosieră; lângă ea, o farfurie cu tăiței reci. De la televizor se auzea coloana sonoră cu multe viori a unui film – ceea ce Christy numea muzică de crime. Foarte nimerită momentului. Pe bufet mai era și masca Frankenstein din cauciuc pe care Tugga voia s-o poarte la colindat. Alături, era o pungă pentru prada lui de bomboane pe care scrisese cu carioca neagră: DULCIURILE LUI TUGGA LABELE JOS.

În compunerea lui, Harry scrisese că mama lui ar fi zis: „Ieși

de-aici cu lucrul acela, nu trebuie să fii aici." Dar, când traversam în fugă linoleumul bucătăriei spre arcada dinspre living, am auzit-o spunând: „Frank? Ce cauți aici?" Și vocea-i a început să urce: „Ce-i ăla? De ce ai luat… Ieși afară!"

Și apoi a început să țipe.

12

Când tocmai treceam pe sub arcadă, am auzit vocea unui copil:

– Cine ești? De ce țipă mămica mea? A venit tăicuțul meu?

Am întors capul și l-am văzut pe Harry Dunning cel de zece ani oprit în pragul veceului din colțul bucătăriei. Era îmbrăcat cu un costum din piele de căprioară și ținea pușca cu aer într-o mână. Cu cealaltă se încheia la pantaloni. Atunci Doris Dunning a țipat din nou. Au țipat și ceilalți doi băieți. S-a auzit o lovitură înăbușită – o bufnitură grea, dezgustătoare – și urletul a fost retezat.

– *Nu, Tatiii, nu fă, o DOOOOOOAAAAAREEEE!* a zbierat Ellen.

Am trecut în fugă pe sub arcadă și am înțepenit cu gura căscată la intrarea în living. Pentru că mă bazasem numai pe istorisirea lui Harry, mi-am închipuit tot timpul că va trebui să opresc un bărbat înarmat cu un ciocan de genul pe care le ținem cu toții în sertarul cu unelte. Doar că nu așa ceva ținea Dunning în mâini. Ci un baros cu capul de vreo zece kilograme și îl mânuia de parcă ar fi fost de jucărie. Avea mânecile suflecate și i-am observat mușchii proeminenți întăriți în cei douăzeci de ani de tăiat carne și adunat carcase. Doris era pe carpeta din living. Deja îi rupsese mâna – îi ieșea osul spart prin rochia ruptă – și, din câte mi-am putut da seama, îi dislocase și umărul. Era palidă și înfricoșată. Se târa pe covor prin fața televizorului, cu părul căzut în ochi. Dunning a ridicat iar barosul peste cap. De data aceasta avea s-o lovească drept în moalele capului, sfărâmându-i craniul și împrăștiindu-i creierii pe pernele canapelei.

Ellen era ca un derviș minuscul care încerca să-l împingă afară din casă:

– *Nu mai, tati, nu mai!*

A apucat-o de păr și a aruncat-o cât colo. Fetița s-a rostogolit, penele i-au zburat din peruca indiană. S-a lovit de balansoar și

l-a răsturnat.

– *Dunning!* am urlat. *Încetează!*

S-a uitat la mine cu ochi roșii și urduroși. Era beat. Plângea. Îi curgeau muci din nas și balele îi curgeau pe bărbie. Chipul lui era contorsionat de furie, suferință și consternare.

– Cine pula mea ești? m-a întrebat, apoi s-a repezit la mine fără să mai aștepte vreun răspuns.

Am apăsat pe trăgaci gândindu-mă: *De data asta n-o să tragă, e un pistol din câlți. Și n-o să tragă.*

Dar a tras. Glonțul l-a lovit în umăr. Pe cămașa albă i-a înflorit un trandafir. S-a învârtit într-o parte în urma impactului, apoi s-a repezit din nou. Și-a ridicat barosul. Trandafirul de pe cămașă s-a întins, dar părea să nu-l simtă. Am apăsat iar pe trăgaci, însă cineva m-a împins tocmai în momentul ăla și glonțul s-a dus pe pustii. Era Harry.

– *Oprește-te, tăticule!* a țipat el cu voce ascuțită. *Oprește-te sau te împușc!*

Arthur „Tugga" Dunning se târa pe jos spre mine și spre bucătărie. Chiar când Harry a tras cu pușca lui cu aer – *puf-puf!* – Dunning a coborât barosul spre capul lui Tugga. Chipul băiatului a dispărut sub o cortină de sânge. Fragmentele de os și smocuri de păr au zburat prin aer; stropi mari de sânge au ajuns până pe lampa din tavan. Ellen și doamna Dunning zbierau, și zbierau. Mi-am recăpătat echilibrul și am tras a treia oară. Glonțul acesta i-a sfârtecat obrazul drept până la ureche, dar tot nu l-a oprit. *Nu-i om*, am crezut atunci și asta cred și acum. În ochii lui care erupeau și în gura care scrâșnea – părea că mestecă aerul, nu că îl respiră – era un soi de deșertăciune tâmpă.

– Cine pula mea ești? a repetat; și apoi: Asta-i casa mea.

A balansat barosul și l-a coborât fără pic de efort într-un arc orizontal. M-am aplecat ca să mă feresc și, deși mi s-a părut că barosul de zece kilograme nu mă atinsese – n-am simțit nicio durere, nu atunci – un val de călduri mi-a cuprins creștetul capului. Pistolul mi-a zburat din mână, s-a lovit de perete și s-a rostogolit în colț. Ceva fierbinte mi se prelingea pe față. Am înțeles oare că îmi făcuse o gaură lungă de vreo trei centimetri în țeastă? Că doar câțiva milimetri au lipsit ca să nu mă lase lat sau poate chiar să mă omoare. Nu știu. Toate astea s-au întâmplat în mai puțin de un minut; poate doar în treizeci de

secunde. Viața ți se schimbă cât ai bate din palme și când se schimbă o face foarte repede.

– *Ieși!* am strigat la Troy. *Ia-o pe sor-ta și ieșiți! Strigă după ajutor! Strigă cât…*

Dunning a coborât barosul. M-am dat înapoi și capul i s-a implântat în perete, spulberând șipcile și aruncând nori de var în aer la întâlnire cu praful de pușcă. Televizorul mergea. Alte viori. Altă muzică de crime.

Pe când Dunning se lupta să-și scoată barosul din perete, ceva a zburat pe lângă mine. Era pușca cu aer Daisy. Harry o aruncase. Țeava l-a izbit pe Frank Dunning în obrazul sfâșiat. A urlat de durere.

– *Ticălos mic! O să te omor pentru asta!*

Troy o ducea pe Ellen la ușă. *E bine*, mi-am zis. *Măcar asta am reușit să schimb…*

Dar înainte să apuce să iasă, cineva a apărut în prag și s-a prăvălit în casă doborându-i pe Troy și pe fetiță. Abia dacă am apucat să văd toate astea, pentru că Frank își scosese barosul și venea după mine. M-am dat înapoi, împingându-l cu o mână pe micuțul Harry în bucătărie.

– La ușă, fiule. Repede. Îl țin eu până…

Frank Dunning a scos un urlet și a înțepenit. Și tot atunci ceva i-a ieșit din piept. Ca într-un act de magie. Chestia era atât de plină de sânge, că mi-au trebuit câteva secunde până să înțeleg ce era: vârful unei baionete.

– Asta-i pentru sora mea, pulă ce ești, a gâfâit Bill Turcotte. Asta-i pentru Clara.

13

Dunning s-a prăbușit cu picioarele în living și capul sub arcada dinspre bucătărie. Dar nu era chiar pe jos. Vârful baionetei se înfipsese în dușumea și-l ținea mai sus. Un picior i-a mai zvâcnit o dată și apoi a rămas nemișcat. Parcă murise încercând să facă flotări.

Toată lumea urla. Aerul mirosea a fum de pușcă, var și sânge. Încovoiată de durere și cu părul atârnându-i în ochi, Doris se împleticea spre fiul ei cel mort. N-aș fi vrut să-l vadă – capul lui Tugga fusese despicat până la maxilar – dar nu aveam cum s-o opresc.

– O să fie mai bine data viitoare, doamnă Dunning, am murmurat răgușit, vă promit.

Toată fața mi-era plină de sânge; a trebuit să mă șterg ca să reușesc să văd ceva cu ochiul stâng. Dar, de vreme ce încă eram conștient, m-am gândit că nu pot fi rănit prea grav și știam, în plus, că rănile la cap sângerează foarte mult. Dar arătam ca dracu' și, dacă voiam să mai fie o dată viitoare, trebuia s-o șterg rapid de aici fără să mă vadă cineva.

Dar înainte de asta trebuia să vorbesc ceva cu Turcotte. Sau, măcar, să încerc să vorbesc cu el. Se prăbușise lângă perete, alături de picioarele întinse ale lui Dunning. Se ținea de piept și gâfâia. Chipul îi era alb ca varul, cu excepția petelor, vinețiii precum cele ale unui copil care a mâncat prea multe afine. I-am întins mâna. Mi-a strâns-o speriat, deși cu o licărire de amuzament în ochi.

– Și cine-i căcăciosul acum, Amberson?

– În niciun caz tu, i-am spus. Tu ești un erou.

– Mda, a hârâit el. Să-mi pui medalia în coșciug.

Doris își strângea fiul mort la piept. În spatele ei, Troy se învârtea în cerc cu Ellen în brațe. Nu s-a uitat la noi; parcă nici nu realiza că suntem acolo. Fetița hohotea de plâns.

– O să te faci bine, i-am mai spus, de parcă aș fi știut și asta. Ascultă-mă, acum, că e important: uită-mi numele.

– Care nume? Habar n-am.

– Bravo. Și… îmi știi mașina?

– Ford, începuse să-și piardă vocea, dar ochii și-i ținea ațintiți asupra mea. Drăguță. Decapotabilă. Transmisie în i-grec. Din cincizeci și patru sau… și cinci.

– N-ai văzut-o niciodată. E foarte important, Turcotte. Trebuie să plec în noaptea asta și trebuie s-o iau pe autostradă pentru că nu știu celelalte drumuri. Dacă reușesc să ajung în centrul statului Maine, totul o să fie bine. Pricepi ce-ți zic?

– N-am văzut niciodată mașina, mi-a răspuns și s-a strâmbat. Ah, futu-i. Ce tare doare.

I-am căutat pulsul la baza gâtului plin cu țepii bărbii nerase. Era rapid și neregulat. Din depărtare se auzea văicăreala sirenelor.

– Ai făcut ce a trebuit.

Și-a dat ochii peste cap.

– Era s-o dau în bară. Nu știu ce-am avut în cap. Cred că-mi

pierdusem minţile. Ascultă, prietene. Dacă te prind, să nu le spui că am… ştii tu… că…

– N-am să le spun niciodată. Tu l-ai terminat, Turcotte. Era un câine turbat şi tu l-ai doborât. Sora ta ar fi mândră de tine.

A zâmbit şi şi-a închis ochii.

14

M-am repezit în baie, am înşfăcat un prosop, l-am udat şi mi-am şters obrajii plini de sânge. L-am aruncat apoi în cadă, am luat alte două prosoape şi am intrat în bucătărie.

Băiatul din cauza căruia eram acolo stătea lângă maşina de gătit, pe linoleumul decolorat, şi mă urmărea cu privirea. Îşi sugea degetul mare de la o mână, deşi cred că trecuseră vreo şase ani de când se dezvăţase de acest obicei. Ochii-i erau mari şi gravi, înotând în lacrimi. Obrajii şi fruntea aveau pete de sânge. Acesta era un băieţel care tocmai trecuse printr-o experienţă traumatizantă, fără îndoială, dar care nu va ajunge niciodată să fie strigat Harry Săltăreţul. Şi care nu va scrie niciodată o compunere care să mă facă să plâng.

– Cine sunteţi, domnule? m-a întrebat.

– Nimeni.

Am trecut pe lângă el, îndreptându-mă spre uşă. Totuşi, merita mai mult de atât. Acum sirenele se auzeau mai aproape, dar m-am întors către el.

– Îngerul tău păzitor, am adăugat.

Şi m-am strecurat pe uşă în noaptea de Halloween a anului 1958.

15

Am mers pe Wyemore spre Witcham Street, am zărit avertizările luminoase ale maşinilor de poliţie îndreptându-se către Kossuth şi am continuat să merg. Două străzi mai departe am făcut la dreapta pe Gerard Avenue. Sunetele sirenelor strânseseră oamenii pe trotuare.

– Domnule, ştii ce s-a întâmplat acolo? m-a întrebat un bărbat care ţinea de mână o Albă-ca-Zăpada încălţată cu tenişi.

– Mi se pare că nişte puşti au aruncat nişte petarde, i-am zis. Poate că au provocat un incendiu.

Am continuat să merg mai departe, atent să nu mă întorc cu

partea stângă a feței spre el, ca să nu vadă, în lumina felinarului, sângele care tot îmi mai curgea din cap.

După alte patru străzi, m-am întors pe Witcham. Aici, la distanță de Kossuth, strada era întunecată și tăcută. Probabil că toate mașinile de poliție din cartier erau acum acasă la familia Dunning. Bine. Aproape de colțul dintre Witcham cu Grove, m-au lăsat brusc genunchii. M-am uitat în jur, n-am văzut niciun colindător și m-am așezat pe bordură. Nu-mi puteam permite să mă opresc, dar n-am avut încotro. Vomitasem absolut tot ce avusesem în stomac și nu mâncasem nimic toată ziua decât o amărâtă de acadea (și nici măcar nu mai reușeam să-mi aduc aminte dacă o mâncasem pe toată înainte de întâlnirea cu Turcotte) și tocmai trecusem printr-o aventură violentă în care fusesem lovit – și încă tot nu știam cât de tare. Ori mă opream acum și încercam să-mi revin cât de cât, ori leșinam în mijlocul trotuarului.

Mi-am pus capul între genunchi și am respirat adânc de câteva ori, așa cum învățasem la cursurile Crucii Roșii pe care le urmasem în colegiu ca să obțin atestatul de salvamar. La început am tot văzut capul lui Tugga explodând de-a dreptul sub forța năucitoare a barosului, iar imaginea asta mi-a accentuat starea de leșin. Apoi m-am gândit la Harry, împroșcat din cap până în picioare cu sângele fratelui său, dar teafăr altminteri. Și la Ellen care nu mai era acum în comă adâncă din care să nu mai iasă. Și la Troy. Și la Doris. S-ar putea s-o doară tot restul vieții brațul acela rupt, dar măcar va *avea* o viață.

– Am reușit, Al, am șoptit.

Dar ce făcusem în anul 2011? Ce-i făcusem *anului* 2011? La întrebările astea mai aveam încă de răspuns. Dacă se întâmplase ceva îngrozitor din cauza efectului de fluture, puteam oricând să mă întorc și să șterg asta… doar dacă nu cumva atunci când am schimbat cursul vieții familiei Dunning, n-am schimbat și viața lui Al Templeton. Dacă restaurantul nu mai era acolo unde îl lăsasem? Dacă se dovedea că, de fapt, Al nu se mutase niciodată din Auburn? Sau că nu și-a deschis niciodată niciun restaurant? Nu părea prea verosimil… Dar iată-mă, așezat pe o bordură din 1958, cu sângele șiroind prin părul meu tuns în 1958… *asta* cât de verosimil era?

M-am ridicat cu greu și, clătinându-mă, am pornit iarăși. La dreapta, pe Witcham Street, se vedeau luminile albastre ale

maşinilor de poliţie. În colţul străzii Kossuth se adunaseră mulţi curioşi, dar toţi erau cu spatele la locul unde mă aflam eu. Biserica unde-mi lăsasem maşina era chiar vizavi. Sunlinerul era singur în parcarea goală acum şi părea în regulă; niciun glumeţ nu-i spărsese roţile. Am dat cu ochii de un pătrăţel galben de hârtie prins sub unul din ştergătoare. Mi-am amintit instantaneu de Omul cu biletul galben şi am încremenit. M-am uitat la el şi am respirat uşurat când am văzut despre ce era vorba: VENIŢI CU PRIETENII ŞI VECINII LA SLUJBA DE SÂMBĂTĂ ORA 9 A.M. STRĂINII MEREU BINE VENIŢI! ŢINEŢI MINTE, „VIAŢA ESTE ÎNTREBAREA, IISUS ESTE RĂSPUNSUL”.

– Credeam că drogurile sunt răspunsul şi chiar că mi-ar prinde bine câteva acum, am mormăit deschizând portiera.

Mi-am adus aminte de punga de hârtie pe care o lăsasem în spatele garajului de pe Wyemore Street. Probabil că va fi descoperită de poliţiştii care vor cerceta zona. Şi în ea vor găsi câteva acadele, o sticlă de Kaopectate aproape goală şi… un teanc de pamperşi pentru adulţi.

M-am întrebat ce vor pricepe oare din toate alea.

Dar nu prea mult.

16

Când am ajuns pe autostradă, aveam deja o durere insuportabilă de cap, dar chiar dacă nu m-aş fi aflat în epoca dinaintea apariţiei magazinelor deschise non-stop, nu sunt prea sigur că aş fi îndrăznit să intru în vreunul; toată partea stângă a cămăşii era bătoasă din cauza sângelui uscat. Bine măcar că mi-am adus aminte să-mi umplu rezervorul. La un moment dat am încercat să-mi ating cu vârfurile degetelor rana din cap şi am fost recompensat cu o explozie de durere care a reuşit să mă convingă să nu mai încerc a doua oară.

M-am oprit într-un popas pentru maşini la intrarea în oraşul Augusta, trecuse deja de ora zece şi locul era pustiu. Am aprins plafoniera şi mi-am verificat pupilele în oglinda retrovizoare. Păreau a avea dimensiunile normale, chestie care m-a mai liniştit. Lângă closetul pentru bărbaţi era un automat de unde, doar cu zece cenţi, mi-am luat o prăjitură de ciocolată umplută cu cremă. Am înfulecat-o pe drum şi durerea de cap mi s-a mai domolit. Am ajuns în Lisbon Falls după miezul nopţii. Main

Street era cufundată în beznă, dar fabricile Worumbo și US Gypsum funcționau la turație maximă, pufăind și hâșâind, împrăștiindu-și duhorile în aer și deversându-și deșeurile acide în râu. Semănau cu niște nave cosmice din cauza ciorchinilor de lumini. Mi-am parcat Sunlinerul în fața magazinului Kennebec Fruit, unde avea să rămână până când cineva se va uita înăuntru și va vedea petele de sânge de pe portieră, de pe scaun și de pe volan. Și după aia va chema poliția. Presupun că se vor lua amprente dinăuntru. Și era posibil ca amprentele acestea să se potrivească cu cele găsite pe un pistol Police Special de calibrul .38 descoperit la locul unei crime comise în Derry. Apoi numele George Amberson va apărea și în Derry și aici, în Lisbon Falls. Dar dacă vizuina de iepure mai era acolo unde o lăsasem, George nu va mai lăsa nicio altă urmă, iar amprentele acelea aparțineau unui bărbat care se va naște abia peste cincisprezece ani.

Am luat servieta din portbagaj și am decis să renunț la toate celelalte lucruri. Probabil că vor ajunge să fie vândute la Jolly White Elephant, magazinul cu articole la mâna a doua de lângă Titus Chevron. Am traversat spre respirația de balaur a fabricii, un *HUUUUȘȘȘȘ, șa-HUUUUȘȘȘȘ* neîntrerupt până când comerțul liber promovat de Reagan va scoate din circulație textilele americane mult prea costisitoare.

Uscătoria era luminată de razele fluorescente venite de la ferestrele murdare ale vopsitoriei. Am zărit lanțul care o despărțea de restul curții. Era prea întuneric ca să pot citi ce scria pe semn și trecuseră aproape două luni de când îl văzusem prima dată, dar îmi aminteam ce spune TRECEREA INTERZISĂ PÂNĂ LA REPARAREA CONDUCTEI. Omul cu biletul galben – sau Omul cu biletul portocaliu – nu se vedea pe nicăieri.

Curtea a fost brusc măturată de lumina puternică a unor faruri care m-au făcut să mă simt ca o furnică pe o farfurie. Umbra mea, lungă și deșirată, țopăia în față. Am înghețat când un camion uriaș de transport s-a rostogolit către mine. Mă așteptam ca șoferul să oprească, să se aplece pe geam și să mă întrebe ce mama dracului caut acolo. A încetinit, dar nu a oprit. A ridicat o mână înspre mine în semn de salut. I-am răspuns cu același gest și și-a continuat drumul spre platformele de încărcare cu zeci de butoaie goale zăngănind în remorcă. M-am dus la lanț, m-am uitat repede în jur și am trecut pe sub el.

Am mers pe lângă latura uscătoriei, cu inima zbuciumându-mi-se în piept. Rana din cap pulsa și ea la unison. Acum nu mai era nicio bucată de beton care să marcheze locul. *Încet*, mi-am zis. *Încet*. Treapta este chiar… *aici*.

Dar nu era. Acolo nu era nimic altceva decât asfaltul de sub pantoful meu.

M-am dus puțin mai departe și tot nimic. Era destul de rece ca respirația să-mi iasă în aburi albicioși, totuși și brațele, și ceafa mi s-au acoperit cu o peliculă lipicioasă de transpirație. M-am dus și mai încolo, dar acum eram aproape convins că mersesem prea departe. Fie că vizuina de iepure dispăruse, fie nici nu fusese vreodată acolo, ceea ce ar fi însemnat că întreaga mea viață ca Jake Epping – absolut totul, de la premiul câștigat în școala primară, la romanul abandonat în colegiu, la căsătoria cu o femeie dulce care aproape că-mi înecase iubirea în alcool – nu fusese decât halucinația unui nebun. Fusesem George Amberson tot timpul.

M-am dus un pic și mai departe, apoi m-am oprit, respirând greu. De undeva – poate din vopsitorie, poate dintr-o țesătorie – s-a auzit strigătul cuiva: *Futu-i mama mă-sii!* Am tresărit și am mai tresărit o dată la mugetul de râs care a întovărășit exclamația.

Nu-i aici.

A dispărut.

Sau n-a fost niciodată aici.

Și m-am simțit dezamăgit? Îngrozit? Panicat de-a dreptul? Nu prea. Deloc. Ce am simțit a fost un sentiment tainic de ușurare. Și am gândit: *Aș fi în stare să trăiesc aici. Foarte ușor, chiar. Și mi-ar fi foarte bine.*

Era adevărat? Da. Da.

Puțea îngrozitor lângă fabrici și în mijloacele de transport public unde toți călătorii fumau ca spintecații, dar în majoritatea locurilor aerul era incredibil de dulce. Incredibil de nou. Mâncarea avea gust bun; laptele îți era adus în pragul ușii. După o perioadă petrecută fără computer, câștigasem suficientă perspectivă ca să-mi dau seama cât de dependent devenisem de drăcia asta. Pierzând ore întregi cu tot felul de atașamente tâmpite de la mailuri sau vizitând web-site-uri din aceleași motive pentru care alpiniștii se cațără pe Everest: pentru că există. Nu mi-a sunat niciodată telefonul mobil pentru că *n-*

aveam niciun telefon mobil și ce bine m-am simțit așa. În orașele mai mici oamenii încă aveau linii telefonice comune. Și își încuiau ei ușile noaptea? Nici vorbă de așa ceva. Îi preocupa războiul nuclear, dar eu știam cu certitudine că oamenii din 1958 vor îmbătrâni și vor muri fără să audă despre bombele biologice nimic altceva decât că au fost testate. Nimeni nu-și făcea probleme din cauza încălzirii globale sau din cauza atentatorilor sinucigași care intră în zgârie-nori cu avioane deturnate.

Și dacă viața mea din 2011 *nu fusese* o halucinație (și în adâncul sufletului eram convins de asta), tot puteam să-l opresc pe Oswald. Doar că nu voi mai afla rezultatul final. Dar credeam că mă puteam împăca cu gândul acesta.

Bine. Acum, primul lucru pe care trebuia să-l fac era să mă întorc la mașină să plec din Lisbon Falls. O să mă duc la Lewiston, o să găsesc stația de autobuz și o să-mi iau bilet pentru New York. De acolo o să iau trenul spre Dallas… La naiba, de ce nu avionul? Încă mai aveam o groază de bani și nicio companie aeriană nu avea să-mi ceară și poză la actele de identitate. Nu trebuia decât să plătesc cu banii jos și Trans World Airlines se va bucura să mă aibă la bord.

Sentimentul de ușurare care m-a cuprins a fost atât de intens, că iar am simțit cum mă lasă picioarele. Starea de slăbiciune nu a fost la fel de acută ca în Derry când am fost nevoit să mă așez pe trotuar, dar totuși m-am sprijinit de peretele uscătoriei. Cotul mi s-a lovit de ceva cu un pocnet înfundat. Și am auzit o voce venită parcă de nicăieri. O voce răgușită. Aproape un mârâit.

O voce din viitor, ca să zicem așa.

– Jake? Tu ești?

Urmată de sunetul uscat, ca un lătrat al unei salve de tuse.

N-am spus nimic. *Aș fi putut* să nu spun nimic. Dar m-am gândit la cât de mult din viața lui investise Al în proiectul acesta și m-am mai gândit că eu eram acum singura lui speranță.

M-am întors înspre locul de unde se auzea tusea și am spus încet:

– Al? Vorbește-mi. Numără.

Aș fi putut adăuga: *Sau continuă să tușești.*

A început să numere, iar eu am început să mă deplasez în

direcția de unde i se auzea vocea, pipăind cu piciorul pe jos, căutând treptele. După zece pași – mult mai departe de locul unde mă lăsasem păgubaș – vârful pantofului a simțit prima treaptă. Am mai aruncat o privire în jur. Am mai luat o gură din aerul împuțit de chimicale. Apoi am închis ochii și am început să urc treptele invizibile. La a patra, aerul rece al nopții a fost înlocuit de o căldură sufocantă și de arome de cafea și condimente. Asta se întâmpla în partea superioară a corpului meu. Sub brâu, încă mai puteam să simt noaptea.

Am rămas acolo preț de câteva secunde jumătate în prezent și jumătate în trecut. După aceea am deschis ochii, am văzut chipul tras și încordat al lui Al și am pășit înapoi în 2011.

Partea a III-a

Trăind în trecut

Capitolul 9

1

Aș fi crezut că nimic nu mă mai putea surprinde, dar ce am văzut chiar în stânga lui Al depășea orice imaginație: o țigară fumegând în scrumieră. M-am întins și am stins-o.

– Vrei să-ți tușești toate resturile de țesut pulmonar?

Nu mi-a răspuns. Nici nu sunt sigur că m-a auzit măcar. Se holba la mine cu gura căscată:

– Doamne, Iisuse Hristoase, Jake… cine te-a scalpat?

– Nimeni. Hai să ieșim de-aici înainte să mă sufoc de la fumul tău.

Vorbe goale. De-a lungul săptămânilor petrecute în Derry, mă obișnuisem atât de mult cu mirosul de țigări, încât, dacă nu eram atent, aș fi putut să mă apuc și eu de fumat.

– *Ești* scalpat, mi-a spus. Doar că nu știi. O bucată de piele cu păr îți atârnă după ureche și… de fapt, cât sânge ai pierdut? Un litru? Și cine ți-a făcut asta?

– A: mai puțin de un litru. B: Frank Dunning. Acum, că ți-am răspuns la întrebări, *am* și eu una. Mi-ai zis că o să spui o rugăciune. De ce fumai?

– Pentru că eram agitat. Și pentru că acum nu mai contează. Zarurile au fost aruncate.

Nu am prea putut să-l contrazic în această privință.

2

Cu destulă greutate, Al s-a strecurat în spatele tejghelei și a deschis un dulăpior din care a scos o cutie din plastic cu o cruce roșie desenată pe capac. M-am așezat și m-am uitat la ceas. Fusese opt fără un sfert când Al a descuiat restaurantul și am intrat. Poate opt fără cinci când am intrat în vizuina de iepure și am ieșit în Țara Minunilor din anul 1958. Al pretindea că fiecare călătorie durează doar două minute, iar ceasul de pe perete părea să-i confirme spusele. Petrecusem cincizeci și două de zile în 1958, dar aici era 7:59 dimineața.

Al scotea din cutie tifon, leucoplast, dezinfectant.

– Apleacă-te ca să văd ce fac, mi-a zis. Pune-ți bărbia pe

tejghea.

– Poți să renunți la apa oxigenată. S-a întâmplat acum patru ore și s-a închegat. Vezi?

– Paza bună trece primejdia rea, mi-a răspuns, apoi mi-a dat foc la creștetul capului.

– *Auuuuu!*

– Doare, nu? Pentru că-i încă deschisă. Vrei ca niște felceri din 1958 să-ți trateze infecția înainte să pornești spre marele D? Crede-mă, prietene, nu vrei. Nu te mișca. Trebuie să-ți tai puțin din păr ca să stea leucoplastul. Slavă Domnului că te-ai tuns.

Clip-clip-clip. Apoi mi-a intensificat durerea – cum se spune, după ce că m-a înjurat, m-a mai și jignit – apăsând tifonul pe rană și fixându-l cu leucoplast.

– Poți să-ți scoți pansamentul după vreo două zile, dar să-ți ții pălăria pe cap până atunci. O să-ți arate cam nasol zona aia o perioadă, dar dacă nu-ți crește părul la loc, poți să ți-l piepteni peste ea. Vrei o aspirină?

– Da. Și o cafea. Te descurci?

Deși cafeaua nu avea să-mi fie de prea mare folos. De somn aveam nevoie.

– Mă descurc.

A pornit mașina de cafea, apoi a început să scotocească iarăși prin trusa de prim-ajutor.

– Parcă ai și slăbit puțin.

Tu vorbești, l-am repezit în gând.

– Am fost bolnav. Am luat un virus din ăla care…

Și mi-am înghițit cuvintele.

– Jake, ce s-a întâmplat?

Mă uitam la peretele cu fotografii. Când coborâsem prin vizuina de iepure, aici fusese o poză cu Harry Dunning și cu mine. Zâmbeam amândoi și arătam la aparat diploma lui Harry obținută la absolvirea liceului. Fotografia nu mai era acolo.

3

– Jake? Prietene? Ce ai?

Am luat aspirinele pe care le pusese pe tejghea, mi le-am vârât în gură și le-am înghițit fără apă. Apoi m-am ridicat și m-am apropiat încet de Peretele celebrităților. Parcă eram făcut din sticlă. În locul unde fusese în ultimii doi ani fotografia cu

Harry și cu mine, acum era una care-l înfățișa pe Al dând mâna cu Mike Michaud, deputat în Congresul Statelor Unite din partea celei de-a doua circumscripții electorale a statului Maine. Probabil că Mike era în campania electorală pentru al doilea mandat, căci Al avea două din cocardele lui prinse la șorțul de bucătar. Pe una scria MICHAUD PENTRU CONGRES, iar pe cealaltă LISBON ÎL IUBEȘTE PE MIKE. Venerabilul deputat era îmbrăcat cu un tricou Moxie portocaliu aprins și apropiase de gură un Burger Dodoloț din care picura grăsimea.

Am luat poza din cui.

– De câtă vreme e asta aici?

S-a încruntat.

– În viața mea n-am văzut fotografia asta. Dumnezeu mi-e martor că l-am votat pe Michaud la ultimele două alegeri – pe dracu', aș fi votat orice democrat care nu a fost prins că și-o pune cu consilierii de campanie – și l-am și cunoscut la un miting electoral în 2008, dar în Castle Rock. N-a fost niciodată la mine în restaurant.

– Se pare că a fost, totuși. Asta de aici e tejgheaua ta, nu?

A luat fotografia cu mâini atât de slabe acum că arătau ca niște gheare și și-a apropiat-o de ochi.

– Mda, a recunoscut. Așa e.

– Înseamnă că efectul de fluture *există*. Poza asta o dovedește.

A privit-o fix, surâzând ușor. Uluit, cred. Îngrozit, poate. Apoi mi-a dat-o înapoi și s-a dus să toarne cafeaua.

– Al? Îl mai ții minte pe Harry? Harry Dunning?

– Sigur că da. Nu din cauza lui te-ai dus în Derry și aproape că ai rămas fără cap?

– Din cauza lui și a familiei lui.

– Și i-ai salvat?

– Mai puțin pe unul. Tatăl lor l-a omorât pe Tugga înainte ca noi să-l putem opri.

– Cum adică noi?

– O să-ți povestesc totul, dar întâi și-ntâi trebuie să mă duc acasă și să mă culc.

– Prietene, nu avem mult timp.

– Știu, am spus, gândind: *Nu trebuie decât să mă uit la tine, Al.* Dar o să mor dacă nu dorm puțin. Pentru mine e unu și jumătate dimineața și am avut, am căscat prelung… Am avut parte de o noapte de pomină.

– În regulă.

A adus cănile cu cafea – o cană plină, fără zahăr, pentru mine și o jumătate de cană, cu multă frișcă, pentru el.

– Spune-mi ce poți cât ne bem cafeaua.

– În primul rând, explică-mi cum de-l ții minte pe Harry dacă nu a fost niciodată om de serviciu la liceul de aici și n-a mâncat niciodată un Dodoloț de-al tău. În al doilea rând, explică-mi de ce nu ții minte că Mike Michaud a fost în restaurantul tău, când poza spune clar că a fost.

– N-ai de unde să știi sigur că Harry Dunning nu locuiește la noi în oraș, a spus Al. De fapt, nu știi sigur nici că nu e totuși om de serviciu la liceul tău.

– Prea ar fi o coincidență a dracului de mare. Am schimbat trecutul la greu, Al – cu ceva ajutor din partea unui tip pe nume Bill Turcotte. Harry nu se va duce să locuiască cu mătușa și unchiul lui în Haven, pentru că mama lui nu a murit. Și n-au murit nici Troy și nici sora lui, Ellen. Iar Dunning nici măcar n-a ajuns pe lângă Harry cu ciocanul ăla al lui. Dacă după toate schimbările astea, Harry tot mai locuiește în Lisbon Falls, aș fi cel mai surprins om de pe planetă.

– Putem să verificăm, mi-a spus Al. Am un laptop în birou. Haide după mine.

M-a condus, tușind și ținându-se de pereți. Mi-am luat cana cu cafea; el și-o lăsase pe tejghea.

Birou era o denumire mult prea pretențioasă pentru ungherul de lângă bucătărie, mic cât o debara, în care abia încăpeam amândoi. Pereții erau tapetați cu notițe, autorizații și directive sanitare atât de la administrația statului Maine, cât și de la guvernul federal. Dacă cei care răspândeau zvonurile și bârfele de soiul *burgerii din carne de pisică* ar fi văzut toate actele alea – inclusiv un Certificat Clasa A pentru Curățenie, primit în urma ultimei inspecții făcute de comisia pentru Restaurante a Statului Maine – s-ar fi putut să fie nevoiți să-și regândească poziția.

Computerul MacBook al lui Al era pus pe un soi de pupitru pe care-mi aduc aminte că l-am avut și eu prin clasa a treia. S-a prăbușit într-un scaun cam de aceleași dimensiuni cu un geamăt de durere și de ușurare.

– Liceul are un site, nu?

– Sigur.

În vreme ce aşteptam ca laptopul să se deschidă, m-am gândit câte e-mailuri se vor fi adunat în timpul absenţei mele de cincizeci şi două de zile. Dar mi-am adus aminte că, în realitate, nu lipsisem decât două minute. Idiot mai sunt.

– Cred că nu mai ştiu de capul meu, Al, i-am mărturisit.

– Ştiu senzaţia. Ţine-te bine, prietene, o să… aşteaptă… uite-l… Să vedem. Cursuri… orar de vară… profesori… administraţie… personal de întreţinere.

– Dă-i enter, am zis.

A apăsat tasta, a mormăit, a dat din cap, a mai dat click pe ceva, apoi a început să se uite fix în ecranul computerului, ca o vrăjitoare la globul de cristal.

– Ce e? Nu mă ţine pe jar.

A întors laptopul spre mine ca să pot vedea şi eu ecranul. Titlul era PERSONALUL DE ÎNTREŢINERE AL LICEULUI DIN LISBON FALLS. Şi apoi: CEL MAI BUN DIN MAINE! Dedesubt era o fotografie cu doi bărbaţi şi o femeie pozând în mijlocul sălii de sport. Zâmbeau cu gurile până la urechi. Erau îmbrăcaţi cu tricourile echipei de baschet a liceului Lisbon Greyhounds. Niciunul nu era Harry Dunning.

4

– Ţi-l aduci aminte ca om de serviciu şi ca elev la cursul tău pentru că tu ai coborât în vizuina de iepure, mi-a spus Al.

Ne întorseserăm în restaurant şi ne aşezaserăm într-unul din separeuri.

– Eu mi-l amintesc fie pentru că am folosit şi eu vizuina, fie pentru că stau foarte aproape de ea, a încercat să explice el fenomenul. Asta trebuie să fie. Un soi de radiaţie. Şi Omul cu biletul galben stă lângă vizuină, doar că pe partea cealaltă, şi simte şi el ceva. L-ai văzut şi ştii asta.

– Acum e Omul cu biletul portocaliu.

– Ce spui?

Am căscat iarăşi.

– Dacă aş încerca să-ţi povestesc acum aş încurca toate lucrurile. Vreau să te duc acasă şi după aia să mă duc şi eu acasă. O să-mi fac ceva de mâncare, că mi-e o foame de lup…

– Pot să-ţi prăjesc nişte ouă, s-a oferit Al.

A vrut să se ridice, dar s-a aşezat greoi la loc şi a început să

tușească. Fiecare inspirație era un șuierat aspru care îi scutura tot trupul. În gât îi hârâia ceva, ca niște cărți de joc prinse la spițele unei biciclete. Mi-am pus mâna pe brațul lui:

– Tu o să mergi acasă, o să iei niște medicamente și o să te odihnești. Dormi, dacă poți. Eu asta intenționez să fac. Opt ore. O să pun deșteptătorul să mă trezească.

S-a oprit din tuse, dar cărțile de joc din gât se mai auzeau încă.

– Să dorm. Ce bine ar fi. Mi-aduc aminte cum e. Te invidiez, prietene.

– O să vin la tine diseară pe la șapte. Nu, hai la opt. Ca să am timp și să verific ceva pe internet.

– Și dacă totul e așa cum trebuie să fie?

– Atunci o să mă întorc mâine și o să fac ce trebuie făcut.

– Nu, mi-a spus, strângându-mi mâna cu degetele slabe, dar încă pline de forță. O să *desfaci* ceea ce a fost făcut. Despre asta este vorba. O să-l găsești pe Oswald, o să desfaci grozăvia pe care a făcut-o și o să-i ștergi rânjetul acela de superioritate de pe față.

5

Când să pornesc mașina, m-am pomenit căutând măciulia schimbătorului de viteze de la Fordul meu din 1958 și încercând să apăs pedala de ambreiaj cu piciorul stâng. Când degetele mele nu au găsit decât aer, iar piciorul doar mocheta mașinii, am izbucnit în râs. Nu m-am putut abține.

– Ce e? m-a întrebat Al de lângă mine.

Îmi era dor de elegantul Ford Sunliner. N-aveam ce face, dar era în regulă; o să-l cumpăr din nou cât de curând. Însă pentru că data viitoare voi avea ceva mai puțini bani, cel puțin la început (depozitul meu de la Hometown Trust se va pierde în resetare), s-ar putea să mă tocmesc un pic mai mult cu Bill Titus.

Și credeam că o să fiu în stare s-o fac.

Eram altul acum.

– Jake? Ce e nostim?

– Nimic.

Am căutat să descopăr schimbările de pe Main Street, dar toate clădirile cunoscute erau la locul lor, inclusiv Kennebec

Fruit, care arăta – ca de obicei – doar două facturi neplătite distanță de faliment. Statuia marii căpetenii Worumbo era tot în parcul orașului, iar banner-ul din magazinul de mobilă al lui Cabell încă asigura lumea întreagă de faptul că NU NE VOM VINDE PE NIMIC.

– Al, mai ții minte lanțul pe sub care trebuie să treci ca să ajungi la vizuina de iepure?

– Sigur.

– Și semnul atârnat de el?

– Ăla despre conductă.

Stătea țeapăn ca un soldat care crede că drumul din față este minat și se strâmba de durere de fiecare dată când treceam peste vreo groapă.

– Când te-ai întors din Dallas – atunci când ți-ai dat seama că ești prea bolnav ca să faci ce ți-ai propus – semnul era tot acolo?

– Da, mi-a răspuns după ce s-a gândit puțin. Era tot acolo. Și e cam ciudat, nu? Cine are nevoie de patru ani ca să repare o conductă?

– Nimeni. Mai ales nu în curtea unei fabrici unde intră și ies camioane toată ziua și noaptea. De ce nu ți-a atras atenția?

A clătinat din cap:

– Habar n-am.

– Poate că e pus ca să-i împiedice pe oameni să cadă în vizuină din întâmplare. Și dacă așa e, cine l-a pus acolo?

– Nu știu. Nu știu nici măcar dacă ai dreptate.

Am intrat pe strada lui, sperând să-l duc în casă și apoi să conduc cei doisprezece kilometri până în Sabattus fără să adorm la volan. Dar mă mai frământa ceva și trebuia să spun. Fie și ca să nu-i dau prea mari speranțe.

– Trecutul e încăpățânat și viclean, Al. Nu vrea să fie schimbat.

– Știu. *Eu* ți-am spus.

– Mi-ai spus. Dar acum cred că rezistența la schimbare este direct proporțională cu cât de mult poate fi modificat viitorul prin orice acțiune dată.

S-a uitat lung la mine. Petele negre de sub ochi erau și mai negre, și ochii îi străluceau de durere.

– Poți să-mi traduci, te rog?

– A fost mai greu să schimb viitorul familiei Dunning decât ți-a fost ție să schimbi viitorul lui Carolyn Poulin pentru că, în

primul rând, erau implicaţi mai mulţi oameni, dar mai ales pentru că fetiţa Poulin ar fi trăit în oricare din cazuri. Doris Dunning şi copiii ei ar fi murit cu toţii… şi unul oricum a murit dar am de gând să corectez aspectul acesta.

Umbra unui zâmbet i-a atins buzele.

– Bravo ţie. Dar ai grijă să te fereşti mai bine data viitoare, ca să nu te mai pomeneşti cu o cicatrice urâtă unde s-ar putea să nu-ţi mai crească părul.

Ştiam cam ce aveam de făcut în această privinţă, dar nu m-am obosit să-i explic. Am intrat pe aleea din faţa casei lui.

– Spun că s-ar putea să nu reuşesc să-l opresc pe Oswald. Nu din prima, am zis şi am început să râd. Ce dracu', am picat şi la examenul de condus prima oară.

– Şi eu am picat, dar n-a fost nevoie să aştept cinci ani până să-l dau din nou.

Avea dreptate.

– Câţi ani ai, Jake? Treizeci? Treizeci şi doi?

– Treizeci şi cinci.

Şi cu două luni mai aproape de treizeci şi şase decât fusesem de dimineaţă, dar ce înseamnă două luni între prieteni?

– Dacă-l ratezi pe nemernic şi trebuie s-o iei de la capăt, o să ai patruzeci şi cinci când caruselul îşi va completa circuitul. Şi multe se pot întâmpla în trei ani, mai ales dacă trecutul e împotriva ta.

– Ştiu, i-am spus. Uite ce ţi-a făcut ţie.

– Am făcut cancer la plămâni de la fumat, a zis şi a început să tuşească de parcă ar fi vrut să-şi întărească spusele, dar în ochii lui, pe lângă durere, apăruse şi îndoiala.

– Poate că asta a fost. *Sper* că asta a fost tot. Dar mai este un lucru pe care nu-l cunoa…

Uşa de la intrare s-a dat de perete. O femeie tânără şi zdravănă, cu un costum de culoarea lămâilor necoapte şi încălţată cu pantofi comozi de infirmieră, a venit aproape alergând pe alee. L-a observat pe Al ghemuit pe scaunul de lângă mine şi a smucit portiera:

– Unde ai fost, domnule Templeton? Am venit să-ţi dau medicamentele şi când am găsit casa goală, am crezut…

Al a reuşit să zâmbească:

– Ştiu ce ai crezut, dar sunt în regulă. Nu fabulos, dar în regulă.

S-a uitat la mine:

– Și tu. Ce crezi că faci că-l fâțâi cu mașina? Nu vezi cât de fragil e?

Bineînțeles că vedeam. Dar de vreme ce nu-i puteam spune ce anume făcusem, mi-am ținut gura și m-am pregătit să primesc mustruluiala ca un bărbat.

– Am avut de discutat ceva important, a spus Al. Bine? Ai priceput?

– Chiar și așa…

Al a deschis portiera.

– Ajută-mă să intru, Doris. Jake trebuie să ajungă acasă.

Doris.

Ca Doris Dunning.

N-a observat coincidența – căci neîndoios despre o coincidență era vorba, dat fiind că era un nume atât de comun – dar mi-a zornăit în cap ca un clopoțel.

6

Am reușit să ajung acasă. De data aceasta am căutat în zadar frâna de la Ford. Când am oprit mașina, m-am gândit cât de strâmtă și neplăcută era litiera asta din plastic și fibră de sticlă care își spunea Toyota în comparație cu mașina cu care mă obișnuisem în Derry. Am intrat, am vrut să dau de mâncare motanului, dar am văzut că hrana din bol era proaspătă și umedă. Și de ce n-ar fi fost? În 2011 fusese pusă acolo doar cu o oră și jumătate în urmă.

– Mănâncă, Elmore, i-am zis. Sunt o mulțime de pisici flămânde în China care ar pofti la un bol cu Friskies „pentru pisici mofturoase".

Elmore se uită cu dojană la mine și se undui prin ușița lui. Am scos un pachet cu mâncare congelată de la Stouffer (murmurând cum făcea monstrul lui Frankenstein când învăța să vorbească: *microunde bun, mașină modernă rău*). Am mâncat, am aruncat resturile la gunoi și am intrat în dormitor. Mi-am scos cămașa albă, simplă, din 1958 (mulțumindu-i lui Dumnezeu că infirmiera Doris fusese mult prea furioasă ca să observe petele de sânge de pe ea), m-am așezat pe marginea patului ca să-mi scot pantofii cei practici din 1958 și m-am trântit pe spate. Cred că am adormit încă înainte să ating perna.

7

Uitasem să-mi reglez ceasul deșteptător și aș fi dormit mult și bine peste ora cinci dacă Elmore nu mi-ar fi sărit pe piept la patru și jumătate și n-ar fi început să-mi adulmece fața. Asta însemna că își curățase bolul de mâncare și că mai cerea o porție. I-am dat-o, m-am spălat pe ochi cu apă rece și am mâncat o farfurie cu cereale, spunându-mi că o să treacă zile bune până când o să-mi pun ordine în programul meselor.

Sătul, m-am dus în birou și mi-am pornit computerul. Prima oprire pe tărâmul cibernetic a fost la biblioteca municipală. Al avusese dreptate – în baza de date se afla întreaga arhivă a săptămânalului *Lisbon Weekly Enterprise*. Dar, ca să pot să mă înfrupt din bunătățile lor, trebuia, mai întâi, să devin Prieten al Bibliotecii, chestie care mă costa zece dolari. Având în vedere circumstanțele, prețul nu mi s-a părut mare.

Numărul din *Enterprise* pe care îl căutam era cel din data de 7 noiembrie, la pagina 2, intercalat între un articol despre un accident fatal de mașină și unul despre un posibil caz de incendiere premeditată, era o poveste purtând titlul POLIȚIA LOCALĂ CAUTĂ UN BĂRBAT MISTERIOS. Eu eram bărbatul misterios… sau, mai degrabă, *alter ego*-ul meu din epoca Eisenhower. Fusese găsit Sunlinerul decapotabil, fuseseră observate petele de sânge. Bill Titus a identificat mașina ca fiind cea pe care o vânduse unui domn George Amberson. M-a emoționat tonul articolului: îngrijorare pură pentru un om dispărut (și probabil rănit). Gregory Dusen, bancherul de la Hometown Trust, m-a descris ca un om manierat și amabil. Eddie Baumer, proprietarul frizeriei, a spus în esență cam același lucru. Nicio umbră de bănuială nu păta numele de Amberson. Lucrurile ar fi stat altfel dacă aș fi fost legat de un anume caz senzațional din Derry. Dar nu eram.

Nici în numărul următor nu se făcea nicio referire la cealaltă poveste, dar fusesem redus la un simplu anunț din rubrica dedicată știrilor poliției: CONTINUĂ CĂUTĂRILE PENTRU GĂSIREA BĂRBATULUI DIN WISCONSIN. Numărul din următoarea săptămână, *Weekly Enterprise* deja o luase razna cu povești și sfaturi pentru sărbătorile de iarnă ce se apropiau, iar George Amberson dispăruse cu totul din ziar. *Dar am fost acolo.* Al își cioplise numele în scoarța unui copac. Eu mi l-am găsit în

paginile unui ziar vechi. Mă aşteptasem la asta, dar în momentul când am citit dovada cu propriii mei ochi, m-am simţit copleşit.

După asta, am intrat pe web-site-ul ziarului *Derry Daily News.* Permisiunea de a le accesa arhiva m-a costat mult mai mult – 34,50 dolari –, dar în doar câteva minute am avut în faţa ochilor prima pagină a numărului din 1 noiembrie 1958.

Te-ai aştepta ca o crimă senzaţională să ţină prima pagină a ziarului local, dar în Derry – Orăşelul Ciudat – locuitorii îşi ascundeau atrocităţile cât puteau de mult. Editorialul se ocupa de o întrevedere de la Geneva între Rusia, Marea Britanie şi Statele Unite pentru discutarea unui posibil tratat de interzicere a testelor nucleare. Dedesubt era o poveste despre un copil minune al şahului de doar paisprezece ani, pe nume Bobby Fisher. La capătul de jos al primei pagini, pe partea stângă (ultimul loc în care, conform experţilor medii s-ar uita cineva), era un articol cu titlul SCANDAL SÂNGEROS FACE DOI MORŢI. Conform povestirii din ziar, Frank Dunning, „un membru de frunte al comunităţii de afaceri, implicat în numeroase proiecte caritabile" sosise acasă la soţia lui de care era separat, „în stare de ameţeală" la scurtă vreme după ora 8:00 în seara de vineri. După o ceartă cu soţia (pe care precis nu am auzit-o… şi eu am fost acolo!), Dunning a lovit-o cu un ciocan, fracturându-i braţul, iar apoi şi-a ucis fiul de doar doisprezece ani, Arthur Dunning, când acesta a încercat să-şi apere mama.

Povestea se continua la pagina 12. Când am ajuns acolo, am fost întâmpinat de un instantaneu al vechiului meu (in)amic Bill Turcotte. Conform relatării, „Domnul Turcotte trecea pe acolo când a auzit strigăte şi ţipete din reşedinţa familiei Dunning". S-a năpustit pe alee, a văzut prin uşa deschisă ce se petrece înăuntru şi i-a spus domnului Frank Dunning să „nu mai dea cu ciocanul". Dunning a refuzat; domnul Turcotte a zărit un cuţit de vânătoare la cureaua lui Dunning şi l-a tras de acolo; Dunning s-a repezit la domnul Turcotte. Care s-a luat la bătaie cu el; în timpul luptei, Dunning a decedat în urma înjunghierii accidentale. La numai câteva secunde după aceasta, domnul Turcotte a suferit un infarct.

Am rămas cu ochii la fotografie – Turcotte cu un picior sprijinit ţanţoş de bara de protecţie a unui sedan de la sfârşitul

anilor patruzeci şi cu ţigara în colţul gurii. Băteam darabana pe genunchi. Dunning fusese înjunghiat din spate, nu din faţă; cu o baionetă, nu cu un cuţit de vânătoare. Barosul – care nu fusese astfel identificat – fusese *singura* lui armă. Să fi scăpat din vedere poliţia asemenea detalii bătătoare la ochi? Nu înţelegeam cum, doar dacă anchetatorii nu erau la fel de orbi ca Ray Charles. Dar pentru Derry, aşa cum ajunsesem eu să-l înţeleg, totul era perfect logic.

Cred că am zâmbit. Povestea era de admirat în toată nebunia ei. Se găsiseră răspunsuri la toate întrebările. Aveam soţul beat şi nebun, familia înfricoşată şi trecătorul erou (fără a se spune *unde* se ducea). Ce rost avea? Şi nicio menţiune despre un anumit Străin Misterios care s-ar fi aflat la locul crimelor. Totul era atât de caracteristic pentru Derry…

Am cotrobăit prin frigider, am găsit nişte resturi de budincă de ciocolată şi am ras-o stând în picioare lângă bufet şi uitându-mă pe geam la curtea din spatele casei. L-am luat în braţe pe Elmore şi l-am mângâiat până când a început să se zvârcolească, semn că voia să fie dat jos. M-am întors la calculator, am apăsat o tastă, făcând să dispară ecranul de protecţie, ca prin magie, şi m-am mai uitat o vreme la fotografia lui Bill Turcotte. Eroul care a intervenit şi a salvat familia şi care apoi a făcut un infarct.

În cele din urmă m-am ridicat, m-am dus la telefon şi am format numărul de la informaţii.

8

În Derry nu exista nicio persoană cu numele Doris, Troy sau Harry Dunning. În ultimă instanţă, am încercat Ellen, fără să mă aştept la vreun rezultat: chiar dacă mai era în oraş, probabil că luase numele soţului ei. Dar uneori încercările absurde sunt cele norocoase (Lee Harvey Oswald fiind cazul malign care să dovedească acest adevăr). Am fost atât de surprins când robotul mi-a scuipat un număr, că nici măcar n-am avut creionul la îndemână. În loc să sun din nou la informaţii, am format 1 ca să obţin numărul pe care îl cerusem. Dacă aş fi stat puţin pe gânduri, n-aş fi făcut aşa ceva. Uneori nu vrem să ştim, nu-i aşa? Uneori ne temem să ştim. Mergem până acolo şi ne întoarcem. Dar m-am agăţat vitejeşte de receptor şi am ascultat

cum telefonul din Derry sună o dată, de două ori, de trei ori. Imediat va răspunde robotul și nu voiam să las niciun mesaj. Habar n-aveam ce-aș fi putut spune.

Dar la jumătatea celui de-al patrulea tril, o voce de femeie a răspuns:

– Alo?

– Ellen Dunning?

– Depinde cine întreabă, mi-a răspuns vocea prudentă, dar amuzată.

Era vocea unei fumătoare. Voce insinuantă. Dacă n-aș fi știut, aș fi zis că-i aparține unei femei de treizeci de ani, nu uneia de șaizeci sau chiar mai mult. Era vocea cuiva care o folosește ca să facă bani. C*ântăreață? Actriță? Poate actriță de comedie?* Niciuna din meseriile astea nu rima cu Derry.

– Numele meu este George Amberson. L-am cunoscut pe fratele dumneavoastră, Harry, cu mult timp în urmă. Acum m-am întors în Maine și m-am gândit să încerc să reiau legătura cu el.

– Harry? a părut surprinsă. O, Doamne! Vă știți din armată?

Din armată? Am procesat repede informația și mi-am dat seama că nu pot folosi povestea asta. Prea multe capcane.

– Nu, nu, din Derry. De când eram copii, am spus și brusc m-a lovit inspirația. Ne jucam la Rec. Eram în aceeași echipă. Am fost prieteni.

– Îmi pare rău să vă spun, domnule Amberson, dar Harry a murit.

Am rămas fără replică. Doar că nu ține la telefon. Am reușit să bâlbâi:

– Dumnezeule, îmi pare atât de rău.

– S-a întâmplat de mult, în Vietnam. În timpul Ofensivei Tet.

M-am așezat, simțind că mă ia cu leșin. L-am scăpat de mersul șchiopătat și de ceața de pe creier doar ca să-i scurtez viața cu patruzeci de ani? Minunat. Operația a fost un succes, dar pacientul a murit.

Între timp, spectacolul trebuia să continue.

– Și Troy ce face? Și dumneavoastră… tu, ce mai faci? Te țin minte cum te plimbai cu bicicleta cu roți ajutătoare. Și cântai. Nimeni nu reușea să te oprească din cântat, am încercat eu să râd. Ce ne mai scoteai din minți pe toți.

– Acum nu mai cânt decât la serile de Karaoke de la barul lui

Bennigan, dar nu m-am săturat să dau din gură. Sunt DJ la WKIT în Bangor. Știi, disc jockey?

– Aha. Și Troy?

– Trăiește *la vida loca* în Palm Springs. El e bogătașul familiei. A făcut o avere din computere. A început prin anii șaptezeci la parterul casei noastre. Și acum ia masa cu Steve Jobs și alții ca el.

A început să râdă. Râs superb. Aș fi putut paria că toți locuitorii din estul statului Maine dădeau drumul la radio doar ca s-o audă. Dar când a vorbit din nou, tonul îi era mai coborât și toată bună dispoziția dispăruse. Ca soarele care intră în nori.

– Cine ești de fapt, domnule Amberson?

– Cum adică?

– Fac emisiuni în direct cu ascultătorii la sfârșit de săptămână. O emisiune de licitații sâmbăta – „Ellen, am un motocultivator, aproape nou-nouț, dar nu pot plăti ratele, așa că iau cel mai bun preț care mi se oferă peste cincizeci de dolari". Chestii din astea. Duminica discutăm politică. Oamenii sună ca să-l înjure pe Rush Limbaugh sau să spună că Glenn Beck ar trebui să candideze la prezidențiale. Cunosc vocile foarte bine. Dacă ai fi fost prieten cu Harry pe vremea când Rec încă mai era deschisă, ar trebui să ai în jur de șaizeci de ani. Dar nu e așa. Nu pari mai bătrân de treizeci și cinci.

Iisuse, cum m-a prins!

– Mi se spune că am o voce tânără. Pun pariu că și tu auzi chestia asta tot timpul.

– Bună încercare, mi-a răspuns fără intonație și dintr-o dată chiar *a sunat* bătrână. Am exersat ani de zile ca să-mi pun raza asta de soare în voce. Tot așa ai făcut și tu?

N-am știut ce să-i răspund, așa că am tăcut.

– În plus, nimeni nu sună să vadă ce mai face un puști cu care se juca pe când era în primară. Nu după cincizeci de ani.

Ar trebui să închid, mi-am zis. *Am aflat ce am vrut, ba chiar mai mult. O să închid.* Dar receptorul parcă mi se lipise de ureche. Nu cred că l-aș fi putut pune jos nici dacă aș fi văzut că-mi iau foc perdelele.

Când a vorbit din nou, mai era ceva în vocea ei:

– Tu ești?

– Nu înțeleg ce…

– A mai fost cineva în noaptea aia. Harry l-a văzut. Și eu l-am

văzut. Tu ești?

– Care noapte? numai că mi-a ieșit *ca-e noa-e* pentru că-mi amorțiseră buzele.

Ca și cum cineva mi-ar fi pus o mască pe față. O mască de gheață.

– Harry a zis că era îngerul lui cel bun. Cred că tu ești. Unde ai fost?

Acum vocea-i era înfundată, pentru că începuse să plângă.

– Doamnă… Ellen… n-are niciun sens ce…

– L-am dus la aeroport după ce și-a primit ordinele și i s-a terminat permisia. Se ducea în Nam și i-am zis să-și păzească fundul. Și el mi-a zis, „Fii fără grijă, surioară, am un înger păzitor și o să mă păzească el." Așa că unde ai fost pe șase februarie 1968, domnule înger? Unde ai fost când fratele meu a murit la Khe Sanh? *Unde erai atunci, ticălosule?*

A mai spus ceva, dar nu știu ce anume. Plângea deja foarte tare. Am închis telefonul. M-am dus în baie. Am intrat în cadă, am tras perdeaua și mi-am pus capul între genunchi ca să nu mai văd decât covorașul din cauciuc cu margarete galbene. Și am urlat. O dată. De două ori. De trei ori. Și uite ce a fost și mai rău: nu doar că mi-am dorit ca Al să nu-mi fi vorbit niciodată despre nenorocita aia de vizuină de iepure. A fost mult mai rău. Îmi doream ca Al să moară.

9

Am avut o presimțire când am ajuns în fața casei lui și am văzut că nu era aprinsă nicio lumină. Presimțire care s-a accentuat când am încercat ușa de la intrare și am văzut că e descuiată.

– Al?

Nimic.

Am găsit un întrerupător și l-am aprins. Camera de zi avea curățenia sterilă a unei încăperi îngrijite în mod regulat, dar nefolosite prea mult. Pereții erau acoperiți cu fotografii înrămate. Aproape toate cu oameni pe care nu-i cunoșteam – rudele lui Al, am bănuit – dar am recunoscut perechea de deasupra canapelei: John și Jacqueline Kennedy. Pe o plajă, la Hyannis Port, probabil. Îmbrățișați. Aerul mirosea a Glade, dar mirosul greu de boală care venea din adâncul casei nu era

astupat întrutotul. De undeva, foarte încet, The Temptations cântau „My Girl". Soare într-o zi cu nori și alea, alea.

– Al? Ești acolo?

Unde altundeva? Cumva dansează disco și agață studente la Studio Nine din Portland? Pe dracu'. Îmi dorisem ceva și, uneori, dorințele se îndeplinesc.

Am căutat întrerupătorul din bucătărie, l-am găsit și o lumină fluorescentă suficient de puternică pentru o sală de operație a inundat încăperea. Pe masă era o cutie cu medicamente, din aceea folosită pentru depozitarea dozelor necesare pentru o săptămână. De obicei, acest gen de cutii sunt atât de mici, că încap fără probleme în buzunar sau în poșetă. Cutia de pe masă era mare cât o enciclopedie. Alături, pe o bucată de hârtie, era un mesaj care spunea: *TE OMOR dacă uiți să-ți iei pastilele de la 8!!!! Doris*

„My Girl" s-a terminat și a început „Just My Imagination". Am mers pe urma muzicii înspre mirosul apăsător al bolii. Al era în pat. Părea destul de liniștit. Când sfârșitul venise, câte o singură lacrimă i se prelinsese din colțul fiecărui ochi. Nu se uscaseră încă. CD player-ul era pe noptiera din stânga. Lângă un bilet ținut în loc de un flacon de medicamente. Gol. Deci prespapier prea prost, chiar și pentru cea mai slabă adiere. M-am uitat la etichetă: Oxycontin, douăzeci de miligrame. Am citit biletul.

Îmi pare rău, prietene, n-am mai putut să aștept. Mă doare prea tare. Ai cheia de la restaurant și știi ce ai de făcut. Nu încerca să te păcălești singur spunându-ți că mai poți încerca încă o dată, pentru că mult prea multe se pot întâmpla între timp. Încearcă să reușești din prima. Poate că ești al naibii de supărat pe mine că te-am băgat în povestea asta. În locul tău, eu aș fi. Dar nu da înapoi. Te rog, nu face asta. Cutia de cositor e sub pat. Mai sunt cam vreo cinci sute de dolari înăuntru.

Totul depinde de tine, prietene. Cam la 2 ore după ce o să mă găsească Doris mâine dimineață, o să vină proprietarul și probabil că o să pună lacăt la restaurant, așa că trebuie s-o faci în noaptea asta. Salvează-l, te rog. Salvează-l pe Kennedy și totul o să se schimbe.

Te rog.
Al

Ticălosule, i-am spus. *Ştiai că s-ar putea să am îndoieli şi aşa te-ai gândit să rezolvi problema?*

Bineînţeles că avusesem îndoieli. Dar îndoielile nu sunt opţiuni. Greşise dacă îşi imaginase că voi da înapoi să-l opresc pe Oswald? Sigur. Dar în momentul acela Oswald trecuse pe planul doi, parte a unui viitor începeţoşat. Nostimă exprimare când te referi la 1963, dar teribil de exactă. Familia Dunning ocupa primul loc în gândurile mele.

Arthur, cunoscut sub numele de Tugga: încă îl mai puteam salva. Şi pe Harry.

Kennedy s-ar fi putut răzgândi, îmi spusese Al când se referise la Războiul din Vietnam.

Chiar dacă nu se va răzgândi şi nu va retrage trupele, va mai fi Harry în acelaşi loc la aceeaşi oră în ziua de 6 februarie 1968? Nu credeam asta.

– Bine, am zis. Bine.

M-am aplecat deasupra lui Al şi l-am sărutat pe obraz, simţind gustul sărat al acelei ultime lacrimi.

– Dormi în pace, prietene.

10

Ajuns acasă, am inventariat conţinutul servietei mele marca Lord Buxton. Şi al excentricului portofel din piele de struţ. Aveam toate notiţele exhaustive pe care Al le făcuse despre mişcările lui Oswald după ce acesta fusese lăsat la vatră, pe 11 septembrie 1959. Aveam toate actele. Stăteam mai bine cu fondurile decât aş fi crezut; cu banii pe care Al mi-i lăsase acum, aveam peste cinci mii de dolari.

Am scos nişte carne tocată din congelator, am pregătit-o şi am pus-o în vasul lui Elmore. L-am mângâiat şi i-am spus:

– Dacă nu mă întorc, du-te alături, la familia Ritter. Vor avea grijă de tine.

Ocupat cu mâncarea, Elmore nu mi-a dat atenţie, dar ştiam că aşa va face dacă nu mai eram eu să-l hrănesc. Pisicile ştiu să supravieţuiască. Am luat servieta, m-am dus la uşă şi am încercat să-mi alung dorinţa scurtă, dar intensă de a mă refugia în dormitor şi de a mă ascunde sub pături. Dacă voi reuşi să fac ceea ce mi-am propus, îmi voi mai găsi casa şi motanul? Şi dacă da, îmi vor mai aparţine mie? N-aveam cum să ştiu. Chestia

nostimă e că nici măcar cei care pot trăi în trecut nu au habar ce le rezervă viitorul.

– Hei, Ozzie, am șoptit. Vin după tine, ticălosule.

Am închis ușa și am plecat.

11

Restaurantul era ciudat fără Al, tocmai pentru că îi simțeam prezența acolo – prezența în spirit, adică. Chipurile de pe Peretele Celebrităților păreau a se holba la mine, întrebându-mă ce caut acolo, spunându-mi că n-am nicio treabă acolo, cerându-mi să mă potolesc, ca să nu distrug arcul principal al universului. Cel mai tare m-a neliniștit fotografia cu Al și Mike Michaud, așezată pe locul unde fusese cea cu mine și cu Harry.

M-am dus în cămară și am înaintat spre perete cu pași mici, târșâiți. *Închipuie-ți că încerci să găsești o treaptă cu lumina stinsă,* îmi spusese Al. *Închide ochii, prietene, e mai ușor așa.*

I-am închis. După două trepte am simțit pocnetul mic de egalizare a presiunii în urechi. Căldura mi-a mângâiat pielea; razele soarelui au strălucit pe pleoapele mele închise; am auzit foșnetul făcut de mașinile de țesut: *șa-HUUUUUȘ, șa-HUUUUUUȘ.* Era ziua de 9 septembrie 1958, cu două minute înainte de prânz. Tugga Dunning era viu, iar brațul doamnei Dunning nu fusese încă rupt. Nu departe de locul unde mă aflam, la Titus Chevron, mă aștepta un elegant Ford Sunliner roșu decapotabil.

Dar mai întâi, trebuia să am grijă de Omul cu bilet galben. De data aceasta va primi dolarul pe care mi-l va cere, pentru că uitasem să iau o monedă de jumătate. Am trecut pe sub lanț și m-am oprit să-mi pun în buzunarul de la pantaloni bancnota respectivă.

Și în buzunarul de la pantaloni avea să rămână, pentru că, atunci când am dat colțul uscătoriei, l-am văzut pe Omul cu bilet galben întins pe ciment cât era de lung, cu ochii larg deschiși și cu capul într-o baltă de sânge proaspăt. Avea gâtul tăiat dintr-o parte în alta. Într-o mână ținea ciobul verde pe care-l folosise să se sinucidă, iar în cealaltă ținea biletul, despre care se presupunea că ar fi avut o legătură cu ziua plății duble la casa verde. Biletul, care la început fusese galben, apoi portocaliu, era acum negru ca moartea.

Capitolul 10

1

Am traversat parcarea angajaților pentru a treia oară, stăpânindu-mă să nu alerg. Când am trecut pe lângă el, am ciocănit iarăși în portbagajul Plymouthului Fury roșu cu alb, ca să am noroc. Pentru că aveam nevoie de tot norocul din lume în săptămânile, lunile și anii ce vor veni.

De această dată nu m-am mai dus la Kennebec Fruit și nici n-am căutat să-mi cumpăr haine sau mașină. O să mă ocup de treburile astea mâine sau în zilele ce vor urma, pentru că ziua de azi nu se arăta prea îmbietoare în Lisbon Falls pentru un străin. Foarte curând, cineva va descoperi un cadavru în curtea fabricii, iar cineva care nu este din partea locului (sau a timpului) ar putea fi luat la întrebări. Iar actele lui George Amberson n-ar face față inspecției, cu atât mai puțin permisul de conducere care indica domiciliul pe Bluebird Lane. Într-o casă ce nu fusese construită încă.

Am ajuns în stația de lângă parcare tocmai la timp să mă urc în autobuzul a cărei plăcuță anunța traseul: EXPRESUL LEWISTON. Am dat șoferului hârtia de un dolar pregătită pentru Omul cu bilet galben. Acesta mi-a schimbat-o în monede scoase din „pușculița" de la brâu. Am pus cincisprezece cenți în automatul de bilete și m-am legănat printre pasageri înspre un loc liber din spatele a doi marinari acneici – probabil de la Brunswick Naval Air Station – care vorbeau despre fetele pe care sperau să le vadă într-un bar de striptease numit The Holly. Conversația lor era presărată cu înghionteli și multe hohote fornăite de râs.

Aproape nu vedeam Route 196 care se derula în fața mea. Mă tot gândeam la mort. Și la bilet, care acum era complet negru. Voisem să mă îndepărtez de cadavru cât de repede posibil, dar m-am oprit, totuși, cât să ating biletul. Nu era din carton, așa cum bănuisem la început. Și nici din plastic. Poate din celuloid… doar că nici textura asta nu o simțisem la atingere. Mi s-a părut că e din piele moartă – ca aia pe care o tai de pe o bătătură. Și nu era nimic scris pe el, cel puțin eu n-am văzut să

fi fost ceva.

Al presupusese că Omul cu bilet galben nu era nimic altceva decât un beţiv cu minţile duse din cauza unei combinaţii nefericite de prea multă băutură şi apropierea vizuinii de iepure. Nu-i pusesem la îndoială părerea până când s-a întâmplat ca biletul să devină portocaliu. Iar acum nu că mă îndoiam de spusele lui, ci pur şi simplu nu mai credeam o iotă. *Ce* era acesta, de fapt?

Mort, asta e. Doar atât. Aşa că nu te mai gândi. Ai o grămadă de treabă.

După ce am trecut de Cinematograful în aer liber, am tras cordonul de oprire. Şoferul a oprit în staţie.

– O zi bună, i-am urat când a apăsat maneta care deschidea uşile.

– Nu-i nimic bun la traseul acesta decât berea rece de la sfârşitul programului, mi-a răspuns şi şi-a aprins o ţigară.

Câteva secunde după aceea, stăteam pe acostamentul şoselei legănând servieta în mâini şi urmărind cum autobuzul se îndreaptă greoi spre Lewiston într-un nor de fum de eşapament. În reclama de pe spatele lui, o gospodină ţinea într-o mână o oală strălucitoare, iar în cealaltă un burete de vase SOS Magic. Ochii mari albaştri şi rânjetul de ruj roşu cu prea mulţi dinţi păreau a sugera că se află în pragul unui şoc psihic de proporţii.

Cerul era senin. Greierii cântau în iarba înaltă. De undeva se auzeau mugetele unei vaci. După ce adierea uşoară a împrăştiat izul de motorină, aerul a mirosit din nou a dulce şi a proaspăt şi a nou. Am pornit agale spre motelul Tamarack. Drumul era scurt, doar de vreo cinci sute de metri, dar până să ajung, s-au şi oprit doi şoferi să mă întrebe dacă mă pot duce undeva. Le-am mulţumit şi le-am spus că totul este în regulă. Şi aşa era. Fluieram deja când am ajuns la Tamarack.

Septembrie ’58, Statele Unite ale Americii.

Om cu bilet galben sau nu, eram bucuros că m-am întors.

2

Restul zilei am stat în cameră, recitind a unşpea mia oară notiţele despre Oswald ale lui Al, de această dată acordând o atenţie deosebită ultimelor două pagini intitulate CONCLUZII

DESPRE CUM SĂ ACȚIONEZ. Încercarea de a mă uita la televizorul care, în fapt, nu avea decât un singur program s-a dovedit un exercițiu de prostie, așa că la venirea serii am mers agale la cinematograful în aer liber și mi-am luat bilet cu doar treizeci de cenți. În fața bufetului erau așezate scaune pliante. Mi-am cumpărat o pungă cu floricele și un suc cu aromă bună de scorțișoară, numit Pepsol, și m-am uitat la *Lunga vară fierbinte* împreună cu alți câțiva spectatori, majoritatea oameni în vârstă, care se cunoșteau între ei și sporovăiau binedispuși. Când a început *Vertigo* se făcuse deja răcoare iar eu nu-mi luasem haina. M-am întors la motel și am dormit buștean.

Dimineața următoare am luat autobuzul înapoi la Lisbon Falls (fără taxiuri, pentru că, deocamdată trebuia să-mi limitez cheltuielile) și mai întâi m-am dus la The Jolly White Elephant. Era devreme și nu se încălzise încă, așa că nonconformistul era înăuntru, tolănit pe o canapea răpănoasă și citind *Argosy*.

– Bună, vecine, m-a întâmpinat el.

– Bună și ție. Bănuiesc că ai valize de vânzare.

– O, da. Am câteva. Doar vreo două, trei sute. Du-te în spate și…

– Și la dreapta, am completat eu.

– Așa e. Ai mai fost pe aici?

– *Toată* lumea a mai fost pe aici, i-am răspuns. Magazinul tău e mai important decât fotbalul profesionist.

A izbucnit în râs:

– Marfă, tipule. Du-te și alege-ți ce-ți place.

Am ales aceeași valiză din piele. Apoi am traversat și am cumpărat din nou același Sunliner. Acum, însă, m-am târguit mai mult și l-am luat doar cu trei sute. După ce negocierile s-au încheiat, Bill Titus m-a trimis iarăși la fiica lui.

– Parcă nu ești de prin partea locului, mi-a spus ea.

– M-am născut în Wisconsin, dar m-am mutat în Maine de ceva vreme. Pentru afaceri.

– Înseamnă că n-ai fost în Lisbon Falls ieri, nu?

Când i-am răspuns că nu, nu am fost, și-a spart balonul din gumă de mestecat și a zis:

– Ai pierdut un tămbălău pe cinste. Au găsit un bețiv bătrân mort lângă uscătoria de la fabrică.

Și-a coborât vocea:

– S-a sinucis. Și-a tăiat singur gâtul cu un ciob de sticlă. Îți

închipui așa ceva?

– Îngrozitor, am murmurat îndesând factura în portofel.

Am început să mă joc cu cheile de la mașină.

– Era din oraș?

– Nu și nici n-avea acte. Probabil că a venit cu marfarul, așa zice tata. Poate la cules de mere în Castle Rock. Domnu' Caddy – acesta-i vânzătorul de la casa verde – i-a zis lu' tata că tipul a venit la el ieri dimineață și a încercat să-și ia ceva de băut, da' că era deja beat și mirosea urât și domnu' Caddy l-a dat afară. Înseamnă că după aia s-a dus în curtea fabricii, a terminat ce băutură mai avea și a spart sticla și și-a tăiat gâtul cu un ciob.

Apoi a repetat:

– Îți *închipui* așa ceva?

Am renunțat la tuns și am renunțat la vizita la bancă, dar mi-am cumpărat din nou haine de la Mason's Menswear.

– Trebuie că-ți place nuanța asta de albastru, a comentat vânzătorul arătând înspre una din cămășile pe care le alesesem. Are aceeași culoare cu aia de pe tine.

De fapt, era aceeași cămașă, dar nu i-am spus. L-aș fi derutat și mai mult.

3

În acea după-amiază m-am îndreptat către nord pe Șoseaua unde faci doi kilometri pe minut. Acum n-am mai fost nevoit să-mi cumpăr pălărie din Derry pentru că ținusem minte să-mi iau o pălărie frumoasă de vară de la Mason's. Mi-am luat o cameră la Derry Town House, am cinat la restaurantul hotelului, apoi m-am dus la bar și i-am cerut o bere lui Fred Toomey. În tura aceasta, nu m-am străduit să-l atrag în vreo conversație.

Ziua următoare am închiriat vechiul meu apartament de pe Harris Avenue și, în loc să mă țină treaz, zgomotul avioanelor venite la aterizare m-a adormit instantaneu. A doua zi, m-am dus la magazinul de articole sportive al lui Machen și i-am explicat vânzătorului că mă interesează să cumpăr un revolver pentru că lucrez în domeniul afacerilor imobiliare și bla, bla, bla. Vânzătorul mi-a arătat vechiul meu pistol Police Special de calibrul .38, spunându-mi, din nou, că era o piesă remarcabilă pentru autoapărare. L-am cumpărat și l-am pus în servietă. M-

am gândit să mă duc pe Kansas Street înspre zona de picnic, ca să-i văd pe Richie-cu-aricii și pe Bewie-cu-blugii-Levie cum își exersează mișcările de dans, dar mi-am dat seama că tocmai ce-i ratasem. Îmi doream ca în scurta mea revenire în anul 2011 să mă fi gândit să-i caut în numerele din noiembrie ale ziarului *Daily News*; aș fi vrut să aflu dacă au câștigat concursul de talente.

Îmi făcusem obiceiul să beau câte o bere la Lamplighter înainte de lăsarea întunericului, înainte ca localul să se aglomereze. Au fost dăți când am comandat și „bucățele de homar". Nu l-am văzut niciodată pe Frank Dunning, dar nici nu aveam nevoie. Din cu totul alt motiv devenisem client regulat al barului. Dacă totul mergea bine, în curând aveam să pornesc spre Texas și, înainte de asta, voiam să-mi sporesc visteria. M-am împrietenit cu Jeff, barmanul, și într-o seară de la sfârșitul lui septembrie el a deschis subiectul care mă interesa.

– Cu ce echipă de baseball ții, George?

– Cu Yankees, desigur, i-am răspuns.

– Tu? Un tip din *Wisconsin*?

– Patriotismul n-are nimic de-a face cu asta. Yankees o să fie cea mai bună echipă anul acesta.

– Niciodată. Aruncătorii sunt prea bătrâni. Apărarea are fisuri. Roțile lui Mantie scârțâie. Vremea lui Bronx Bomber a apus. Milwaukee o să spele cu ei pe jos.

Am început să râd.

– Ai dreptate, Jeff, văd că le-ai studiat jocul, dar recunoaște – îi urăști pe cei de la Yankees așa cum fac toți în New England și asta îți întunecă judecata.

– Ești gata să ții un pariu?

– Sigur. Cinci dolari. Mi-am promis să nu iau niciodată mai mult de la robii care trudesc pentru leafa lor. Batem palma?

– Batem.

Așa am și făcut.

– Bine, am continuat eu. Acum, că am rezolvat chestiunea asta și dacă tot discutăm despre cele mai importante distracții ale americanilor – despre baseball și despre pariuri – spune-mi, te rog, unde aș putea găsi o acțiune mai serioasă aici. Ca să mă exprim mai poetic, aș dori să fac un rămășag mai mare. Mai adu-mi o bere și toarnă-ți și ție una.

Am rostit „rămășag" cu accentul din Maine – *jămășag* – și

barmanul a turnat râzând bere Narragansett în două pahare (mă obișnuisem să spun acestei beri Nasty Gansett; când ești în Roma trebuie, pe cât posibil, să vorbești ca romanii).

Am ciocnit și Jeff m-a întrebat ce anume înțeleg prin acțiune serioasă. M-am prefăcut că mă gândesc puțin, apoi i-am spus.

– Cinci sute de parai? Pe *Yankees*? Când Braves îi au pe Spahn și Burdette? Și să nu mai zic nimic de Hank Aaron și Steady Eddie Matthews? Ești nebun.

– Poate sunt, poate nu. O să vedem de la întâi octombrie. Există cineva în Derry care să ia un pariu așa de mare?

Am știut oare ce îmi va răspunde? Nu. Nu sunt chiar atât de clarvăzător. Dar am fost oare surprins? Din nou nu. Pentru că trecutul nu este doar încăpățânat și viclean; e în armonie atât cu el însuși, cât și cu viitorul. Și am experimentat această armonie de nenumărate ori.

– Chaz Frati. Probabil că l-ai văzut pe-aici. Are câteva case de amanet. Nu aș zice că-i chiar agent de pariuri, dar e destul de ocupat pe perioada campionatului și în timpul sezonului cu meciuri de fotbal și baschet între licee.

– Și crezi că o să-mi țină pariul.

– Sigur. O să-ți dea și probabilitățile, și tot tacâmul. Doar că…

S-a uitat în jur, a văzut că nu mai era nimeni altcineva în bar, dar tot și-a coborât până la șoaptă vocea:

– Doar că să nu-l tragi pe sfoară, George. Are prieteni. Prieteni *puternici*.

– Am înțeles, i-am spus. Mulțumesc pentru pont. Și o să-ți fac un serviciu pe chestia asta: n-am să-ți cer să-ți onorezi pariul când Yankees vor câștiga campionatul.

4

Ziua următoare m-am dus la casa de amanet a lui Chaz Frati, Mermaid Pawn & Loans, unde am dat nas în nas cu o femeie uriașă, cu trăsături împietrite, de aproximativ o sută cincizeci de kilograme. Rochie roșie, mărgele indiene și mocasini în picioarele umflate. I-am spus că m-ar interesa să discut cu domnul Frati o propunere de afaceri cu privire la anumite activități sportive.

– Adică pariu, pe limba oamenilor normali? m-a întrebat ea.

– Ești de la poliție? am întrebat-o la rândul meu.

– Da, mi-a răspuns, scoțându-și un pachet de Tiparillo din buzunarul rochiei și aprinzându-și una cu o brichetă Zippo. Sunt J. Edgar Hoover, fiule.

– Bine, domnule Hoover, m-ai prins. Vorbesc despre un pariu.

– Baseball sau meciurile de fotbal ale Tigrilor?

– Nu sunt din oraș, așa că nu aș putea deosebi un Tigru din Derry de un Babuin din Bangor. Baseball.

Femeia și-a vârât capul prin perdeaua care despărțea magazinul de restul casei, oferindu-mi vederii probabil unul din cele mai mari funduri din centrul statului Maine, și a răcnit:

– Hei, Chazzie, vino aici. Ai un mușteriu.

Frati a venit și a sărutat monstrul de femeie pe obraz.

– Mulțumesc, iubito.

Avea mânecile suflecate și i se vedea tatuajul cu sirena.

– Pot să-ți fiu de folos cu ceva?

– Așa sper. Mă numesc George Amberson, i-am întins eu mâna. Sunt din Wisconsin și, cu toate că inima mea e alături de băieții din orașul meu, când e vorba de baseball, portofelul meu e alături de echipa Yankees.

S-a întors spre raftul din spate, dar doamna cea voluminoasă i-o luase deja înainte – i-a dat un registru verde, zgâriat, pe care scria ÎMPRUMUTURI PERSONALE. Frati l-a răsfoit până a ajuns la o pagină goală, înmuindu-și mereu degetul în gură.

– Despre cât anume din portofel discutăm, frățioare?

– Ce cotă pot obține pentru cinci sute la câștig?

Femeia a izbucnit în râs și a trimis fumul țigării în tavan.

– Pe Bombers? Unu la unu, frățioare. Doar unu la unu.

– Care-i cota pentru cinci sute pe Yankees, la șapte jocuri?

S-a gândit puțin, apoi s-a întors spre doamna cea multă, care și-a clătinat, buzată, capul.

– Nu ține, a zis ea. Și dacă nu mă crezi, trimite o telegramă la New York.

Am oftat și am bătut cu degetele în vitrina cu ceasuri și inele.

– Bine. Ce zici de asta – cinci sute și Yankees își revin după ce pierd trei meciuri din patru.

Frati a râs și el:

– Acum mai stăm de vorbă, frățioare. Lasă-mă să mă consult cu șefa.

A șușotit ceva cu doamna cea mare (pe lângă ea, arăta ca un pitic din poveștile lui Tolkien), apoi s-a întors la tejghea.

– Dacă vrei să-mi spui ceea ce cred eu că vrei să-mi spui, îți primesc pariul pentru patru la unu. Dar dacă Yankees nu pierd primele trei meciuri din patru și apoi ei își revin complet, pierzi toți banii. Ca să ne lămurim care sunt condițiile.

– Ne-am lămurit, am spus. Și, fără să te jignesc pe tine sau pe prietena ta…

– Suntem căsătoriți, m-a întrerupt doamna cea uriașă, așa că nu ne zice prieteni.

Și a mai scos niște hohote de râs.

– Fără să te jignesc pe tine sau pe soția ta, patru la unu nu-mi convine. Dar *opt la unu*… ăsta ar fi un pariu bun pentru amândoi.

– Îți dau cinci la unu și mă opresc, a zis Frati. Asta-i limita mea. Dacă vrei Vegas, du-te la Vegas.

– Șapte, am insistat eu. Haide, domnule Frati, fă o excepție.

S-a sfătuit iarăși cu doamna cea multă. Apoi s-a întors și mi-a oferit șase la unu. Am acceptat. Potul era încă destul de mic pentru un pariu atât de trăsnit, dar nu voiam să-l spoliez pe Frati. E drept că el îmi întinsese cursa pentru Bill Turcotte, dar avusese motivele sale.

În plus, toate astea se întâmplaseră într-o altă viață.

5

În vremurile acelea, baseball-ul se juca așa cum trebuie – în lumina puternică a zilei, la începutul toamnei, când zilele nu-și pierduseră încă aroma de vară. Oamenii se strângeau în fața magazinului de electrocasnice al lui Benton din Low Town, ca să urmărească partidele pe ecranele celor trei televizoare Zenith cu diagonala de patruzeci și doi de centimetri instalate pe piedestale în vitrină. Deasupra lor, o pancartă anunța: DE CE SĂ TE UIȚI LA MECIURI DE PE STRADĂ, CÂND POȚI SĂ TE UIȚI DE ACASĂ: CONDIȚII BUNE DE CREDITARE!

O, da. Condiții bune de creditare. Mai bine decât în America în care crescusem eu.

La întâi octombrie echipa Milwaukee a învins echipa Yankees cu unu la zero, beneficiind de aportul lui Warren Spahn. Pe data de doi, Milwaukee i-a îngropat pe cei de la Bombers, cu treisprezece la cinci. În patru octombrie, când campionatul s-a reîntors în Bronx, Don Larsen a învins Milwaukee cu patru la

zero, cu ajutorul nepreţuit al lui Ryne Duren, care habar n-avea unde arunca, şi, prin urmare, îi îngrozea pe toţi cei aflaţi la bătaie. Cu alte cuvinte, finalul perfect.

Am ascultat prima parte a meciului la radio, în apartamentul meu, şi am urmărit ultimele două reprize alături de cei îngrămădiţi în faţa magazinului lui Benton. Când s-a terminat, am intrat la drogherie şi mi-am cumpărat Kaopectate (probabil aceeaşi sticlă uriaşă Pachet Economic pe care am luat-o şi data trecută). Domnul Keene m-a întrebat din nou dacă am vreun virus, ceva. Când i-am spus că mă simt bine, al naibii ticălos bătrân a părut dezamăgit. Dar chiar mă simţeam *bine* şi nu mă aşteptam ca trecutul să încerce aceeaşi lovitură, dar era mai bine să fiu pregătit pentru orice eventualitate.

Când am dat să ies din magazin, am văzut o vitrină deasupra căreia scria LUAŢI ACASĂ UN PIC DIN STATUL MAINE! Acolo erau vederi, homari de jucărie din cauciuc, punguţe cu pulbere de coajă de pin cu miros dulce, replici ale statuii lui Paul Bunyan şi pernuţe decorative pe care era brodată Derry Standpipe – un castel de apă circular care păstra lichidul vital al oraşului. Am cumpărat una din acestea.

– Pentru nepotul meu din Oklahoma City, i-am explicat domnului Keene.

Cei de la Yankees câştigaseră a treia partidă din campionat când am ajuns la staţia de benzină Texaco de pe Harris Avenue Extension. În faţa pompelor, un afiş ne anunţa: MECANIC DE SERVICIU 7 ZILE DIN 7 – ÎNCREDINŢEAZĂ-ŢI MAŞINA OMULUI CU STEAUA!

Cât timp băiatul de la pompe îmi umplea rezervorul şi îmi spăla parbrizul, am intrat în zona garajelor, am găsit mecanicul de serviciu, pe nume Randy Baker, şi am tratat o afacere cu el. Nedumerit, Baker a fost, totuşi, de acord cu propunerea mea. Douăzeci de dolari şi-au schimbat proprietarul. Mi-a dat numerele de telefon şi de la serviciu şi de acasă. Am plecat de acolo cu rezervorul plin, parbrizul curat şi sufletul împăcat. Mă rog… *aproape* împăcat. Niciodată n-ai cum să prevezi neprevăzutul.

Întrucât am fost ocupat să mă pregătesc pentru ziua următoare, am ajuns la Lamplighter mai târziu decât de obicei, dar nu exista niciun risc să dau peste Frank Dunning acolo. În ziua aceea îşi ducea copiii la meciul de fotbal din Orono, iar la

întoarcere se vor opri la Ninety-Fiver să mănânce scoici fripte și să bea milkshake-uri.

Chaz Frati era la bar sorbind dintr-un pahar de whisky cu apă.

– Să te rogi să câștige Braves mâine, dacă nu vrei să pierzi cinci sute, mi-a zis.

Aveau *să câștige*, dar acum aveam lucruri mai importante pe cap. Voi rămâne în Derry cât să-mi iau cele trei mii cuvenite de la domnul Frati, dar aveam de gând să-mi termin treaba a doua zi. Dacă lucrurile mergeau așa cum speram, îmi voi fi încheiat afacerile în Derry încă înainte ca Milwaukee să înscrie punctul de care vor avea nevoie în repriza a șasea.

– Păi, i-am răspuns, după ce mi-am comandat o bere și niște bucățele de homar, vom trăi și vom vedea, nu?

– Așa-i frățioare. Asta-i frumusețea pariurilor. Te superi dacă te întreb ceva?

– Nu. Dacă nici tu nu te superi dacă n-o să-ți răspund.

– Uite, asta îmi place la tine, frățioare, ce-i în gușă, și-n căpușă. Trebuie să fie o trăsătură de Wisconsin. Sunt curios cu ce treburi ai venit în frumosul nostru oraș.

– Afaceri imobiliare. Credeam că ți-am spus.

S-a aplecat către mine. Îi simțeam aroma de Vitalis din părul pieptănat pe spate și cea de Sen-Sen din respirație.

– Dacă spun loc pentru mall, am dreptate?

Așa că ne-am întins la discuții ceva timp, dar știi deja partea asta.

6

Am spus că nu mergeam la Lamplighter când știam că era posibil ca Frank Dunning să fie acolo pentru că aflasem deja tot ce aveam nevoie să aflu despre el. Este adevărat. Dar nu este *tot* adevărul. Trebuie să-ți explic, altfel nu vei înțelege niciodată de ce m-am purtat cum m-am purtat în Texas.

Închipuie-ți că intri într-o cameră, și pe masă vezi un castel din cărți de joc. Foarte complicat, cu multe niveluri. Misiunea ta este să-l dărâmi. Dacă asta ar fi totul, ce ușor ar fi, nu? Lovești cu piciorul mai tare în podea, sau sufli – așa cum sufli ca să stingi lumânările de pe tortul aniversar – și treaba e rezolvată. Doar că trebuie să dărâmi castelul din cărți de joc la un anumit

moment. Până atunci, trebuie să rămână în picioare.

Știam ce va face Dunning în după-amiaza zilei de duminică, 5 octombrie 1958, și nu voiam cu niciun chip să schimb cursul evenimentelor cu absolut nimic, cu niciun gest cât de mărunt, cu nicio vorbă. Chiar și dacă mi s-ar fi încrucișat privirea cu cea a lui Dunning în local și totul s-ar fi putut schimba. Poți să te strâmbi și să zici că sunt excesiv de prudent; poți să încerci să-mi explici că un asemenea lucru minor n-ar putea scoate faptele din matca lor. Dar trecutul este la fel de fragil ca aripa unui fluture. Sau ca un castel din cărți de joc.

Mă întorsesem în Derry ca să dobor castelul din cărți de joc al lui Frank Dunning, dar până când va veni clipa s-o fac, va trebui să-l protejez.

7

I-am urat noapte bună lui Chaz Frati și m-am întors în apartament. Sticla cu Kaopectate era în dulăpiorul din baie, iar perna decorativă cu broderia care înfățișa Derry Standpipe era pe masa din bucătărie. Am scos un cuțit din sertarul cu tacâmuri și am tăiat-o cu grijă pe diagonală. Am pus înăuntru revolverul, îndesându-l în umplutură.

Nu eram sigur că voi dormi, dar am dormit, și am dormit adânc. *Fă tot ce ține de tine și lasă-l pe Dumnezeu să se ocupe de rest* sună una din multele zicători pe care Christy le-a adus de la întrunirile AA. Nu știu dacă există sau nu un Dumnezeu – în cazul lui Jake Epping, jurații încă mai deliberează –, dar când m-am dus la culcare în noaptea aceea, eram convins că făcusem tot ce ținuse de mine. Acum nu mai aveam decât să dorm puțin și să sper că făcusem suficient.

8

N-a fost un virus intestinal. De data aceasta m-am trezit o dată cu prima rază a dimineții cu cea mai îngrozitoare, paralizantă durere de cap pe care am avut-o vreodată. O migrenă, mi-am spus. Nu știam sigur pentru că nu avusesem nicio migrenă în toată viața mea. Mă înjunghia din ceafă până în sinusuri, doar când mă uitam în lumină. Din ochi mi se revărsau lacrimi fără noimă.

M-am dat jos din pat (până și asta a durut), mi-am pus niște

ochelari de soare ieftini pe care îi cumpărasem la sosirea în Derry și am luat cinci aspirine. M-au ajutat doar cât să fiu în stare să mă îmbrac și să-mi pun trenciul de care aveam nevoie; dimineața era rece și cenușie, urma să înceapă ploaia dintr-o clipă în alta. Într-un fel, acesta era un avantaj. Nu sunt sigur că aș fi supraviețuit în lumina soarelui.

Trebuia să mă bărbieresc, dar am renunțat; m-am gândit că lumina dintre cele două becuri de la oglindă mi-ar fi dezintegrat creierii. Nu-mi puteam imagina cum aveam să trec prin ziua asta, așa că nici n-am încercat. *Pas cu pas*, mi-am spus, pe când coboram încet scările. Cu o mână mă țineam strâns de balustradă, iar cu cealaltă strângeam la piept perna decorativă. Cred că arătam ca un copil mult prea mare cu un ursuleț de pluș în brațe. *Pas cu pa…*

Balustrada a cedat.

O clipă m-am înclinat înainte, cu capul pulsând, cu mâinile bătând nebunește aerul. Am scăpat perna (pistolul dinăuntru a bocănit pe trepte) și mi-am înfipt degetele în perete deasupra capului. Cu o fracțiune de secundă înainte ca înclinarea trupului meu să se transforme într-o căzătură cauzatoare de oase rupte, degetele mi s-au agățat de una din aplicele demodate înșurubate în tencuială. Am smuls-o, dar cablul electric a reușit să mă țină cât să-mi recapăt echilibrul.

M-am așezat pe trepte și mi-am pus pe genunchi capul care îmi vibra. Durerea pulsa la unison cu bătăile de ciocan pneumatic ale inimii. Îmi simțeam ochii înlăcrimați prea umflați pentru orbitele lor. Aș putea să-ți spun că voiam să mă târăsc înapoi în apartament și să renunț la tot, dar n-ar fi adevărat. Adevărul este că voiam să mor chiar acolo și să termin cu toate o dată pentru totdeauna. Există oameni care au dureri dintr-astea în mod *frecvent*, nu doar ocazional? Dacă da, Dumnezeu să-i ajute.

Un singur lucru mă putea ajuta să mă ridic în picioare și mi-am forțat creierii îndureraţi nu doar să-l gândească, ci să-l vadă: capul lui Tugga Dunning distrus de o lovitură de ciocan în timp ce se târăște spre mine. Părul și creieri, sărindu-i în aer.

– Bine, am zis. Bine, da, bine.

Am luat de jos perna decorativă și m-am poticnit pe restul de trepte până jos. Am ieșit într-o zi noroasă care mi se părea la fel de strălucitoare ca o după-amiază din Sahara. Mi-am căutat

cheile. Nu erau în buzunar. În locul unde ar fi trebuit să fie, am descoperit o gaură măricică. Nu fusese acolo cu o seară înainte. Eram aproape sigur. M-am întors cu paşi mici, spasmodici. Cheile erau pe prag, peste o movilă de monede. M-am aplecat, strâmbându-mă când greutatea de plumb din cap a alunecat înspre frunte. Le-am cules de acolo şi m-am dus la maşină. Şi când am răsucit cheia în contact, Fordul meu atât de conştiincios înainte a refuzat să pornească. Am auzit un clinchet în solenoid. Atâta tot.

Mă pregătisem pentru această eventualitate; dar nu mă pregătisem pentru o nouă escaladare a scărilor cu capul ăsta otrăvit. Niciodată în toată viaţa mea nu mi-a fost atât de dor de telefonul meu Nokia ca în clipele acelea. Dacă l-aş fi avut, aş fi putut să sun de la volan şi să-l aştept liniştit şi cu ochii închişi pe Randy Baker.

Am reuşit să urc iarăşi scările pe lângă balustrada fărâmată şi instalaţia de iluminat care atârna din tencuială ca un cap mort pe un gât rupt. Nu mi-a răspuns nimeni la staţie – era devreme şi era duminică –, aşa că l-am sunat acasă.

Probabil că a murit, mi-am spus. *A făcut o criză de inimă în toiul nopţii. A fost ucis de trecutul încăpăţânat şi viclean, având-u-l complice pe Jake Epping.*

Dar mecanicul meu nu era mort. A răspuns somnoros la al doilea ţârâit şi când i-am zis că maşina nu vrea să pornească, mi-a pus întrebarea logică:

– Cum de-ai ştiut de ieri?

– Sunt clarvăzător, i-am răspuns. Vino cât de repede poţi, bine? Dacă o faci să meargă, îţi mai dau douăzeci de dolari.

9

După ce Baker a înlocuit cablul bateriei care se desfăcuse ca prin farmec în timpul nopţii (poate în acelaşi moment cu gaura din buzunarul pantalonilor) şi Sunlinerul tot n-a vrut să pornească, a verificat bujiile şi a descoperit că două erau corodate rău. Avea piese de schimb în trusa verde cu unelte şi, după ce le-a montat, caleaşca mea a urlat, prinzând viaţă.

– Probabil că nu-i treaba mea, dar singurul loc unde ar trebui să te duci e înapoi în pat. Sau la doctor. Eşti alb ca varul.

– Nu-i decât o migrenă. O să-mi revin. Hai să ne uităm în

portbagaj. Vreau să verificăm și roata de rezervă.

Am verificat-o. Era dezumflată.

Am mers în urma lui la stația Texaco printr-o burniță ușoară, necontenită. Mașinile aveau farurile aprinse și îmi sfredeleau creierii cu toată perechea mea de ochelari de soare. Baker a descuiat atelierul și a încercat să-mi umfle roata. N-a putut. Aerul țâșnea sâsâind din ea prin vreo cinci, șase fisuri mici cât porii din piele.

– Ie-te, a exclamat el. N-am mai văzut așa ceva. Trebuie că-i un defect de fabricație.

– Schimbă cauciucul, l-am rugat.

M-am dus în spatele stației cât s-a ocupat de treaba asta. Nu aș fi putut să suport zgomotul compresorului. M-am sprijinit de zid și mi-am ridicat fața spre cer, lăsând ceața să-mi răcorească obrajii fierbinți. *Pas cu pas*, mi-am spus. *Pas cu pas.*

Când am vrut să-i plătesc cauciucul, Randy Baker a scuturat din cap.

– Mi-ai dat deja jumătate din salariul pe o săptămână. Aș fi un mitocan dacă ți-aș mai lua ceva. Doar mi-e să nu faci vreun accident. Ai o treabă chiar așa de importantă?

– O rudă bolnavă.

– Și tu ești bolnav.

Aici n-aveam cum să-l contrazic.

10

Am ieșit din oraș pe Route 7, încetinind la fiecare intersecție ca să mă asigur, indiferent dacă aveam prioritate sau nu. Asta a fost o idee excelentă pentru că un camion uriaș încărcat cu pietriș a trecut pe roșu la intersecția cu Old Derry Road. Dacă nu m-aș fi oprit, deși era verde pentru mine, Fordul meu ar fi fost demolat. Iar eu aș fi fost transformat în hamburger înăuntru. Cu toată durerea înfiorătoare de cap, am apăsat prelung claxonul, dar șoferul nu mi-a acordat nicio atenție. Parcă era un zombie la volan.

N-o să reușesc în veacul vecilor, am gândit. Dar dacă nu-l puteam opri pe Frank Dunning, cum aș mai fi putut măcar îndrăzni să sper că îl voi opri pe Oswald? De ce să mă mai duc în Texas?

Dar nu gândul acesta m-a făcut să merg mai departe. Ci

gândul la Tugga. Şi la ceilalţi trei copii. Îi salvasem o dată. Dacă nu îi salvam din nou, cum aş mai fi putut să scap de siguranţa faptului că participasem la uciderea lor declanşând o altă resetare?

M-am apropiat de Derry Drive-In şi am întors pe aleea cu prundiş care ducea la casa de bilete, închisă acum. Aleea era mărginită de brazi decorativi. Am parcat în spatele lor, am oprit motorul şi am încercat să ies din maşină. N-am reuşit. Portiera nu voia să se deschidă. M-am izbit de ea cu umărul de câteva ori şi când tot n-a vrut să se deschidă, am văzut că era pusă siguranţa, chiar dacă mă aflam într-o epocă cu mult înaintea celei în care maşinile se vor încuia automat. Iar eu n-o pusesem. Am tras de ea. Nimic. Am zgâlţâit-o. Tot nimic. Am dat geamul jos, m-am aplecat peste el şi am reuşit să descui portiera pe dinafară. De data asta a vrut. Am coborât şi mi-am luat perna decorativă.

Rezistenţa la schimbare este direct proporţională cu cât de mult poate fi modificat viitorul prin orice acţiune dată, îi spusesem lui Al cu cea mai bună mină didactică pe care o aveam. Şi aşa era. Dar nu avusesem nicio idee despre istoriile personale. Acum aveam.

Am mers încet prin ploaie pe Route 7, cu gulerul trenciului ridicat şi cu pălăria îndesată pe cap. Când se întâmpla să treacă vreo maşină – destul de rar – mă ascundeam în spatele brazilor de pe marginea şoselei. Cred că o dată sau de două ori chiar mi-am pipăit capul să văd dacă nu cumva se umflase. Pentru că aşa mi se părea.

Şirul de brazi s-a terminat, iar acum locul îi fusese luat de un zid din piatră. În spatele lui se vedeau coline blânde cu iarbă îngrijită şi presărate cu monumente şi pietre funerare. Ajunsesem la cimitirul Longview. M-am chinuit să urc panta şi am dat cu ochii de standul cu flori aflat pe cealaltă parte a drumului. Era întunecat şi avea obloanele trase. În mod obişnuit, sfârşitul de săptămână ar trebui să fie ziua-în-care-îţi-vizitezi-rudele-moarte, dar pe asemenea vreme toată activitatea stagnase şi cred că doamna în vârstă care vindea flori se retrăsese să tragă un pui de somn. Dar va deschide mai târziu.

Crezusem că aşa se întâmplă.

Am sărit gardul, aşteptându-mă să se dărâme sub mine, dar

n-a făcut-o. Și, în momentul în care am pus piciorul în Longview, s-a întâmplat un lucru minunat: a început să mă mai lase durerea de cap. M-am așezat pe o lespede sub un ulm uriaș, am închis ochii și mi-am verificat nivelul de durere. Ce fusese un zece – poate chiar un 11 – scăzuse până la 8.

– Cred că am reușit, Al, am murmurat. Cred că am ieșit la liman.

Dar totuși am avut grijă să mă mișc încet, cu ochii în patru după alte accidente – copaci care cad, hoți de morminte, meteoriți în flăcări. Nimic. Când am ajuns la cele două morminte pereche ALTHEA PIERCE DUNNING și JAMES ALLEN DUNNING durerea de cap scăzuse până la 5.

M-am uitat în jur și am văzut un mausoleu pe al cărui granit trandafiriu era gravat un nume cunoscut: TRACKER. I-am încercat poarta din fier forjat. Ar fi trebuit să fie încuiată, dar mă aflam în 1958 și s-a deschis ușor… Chiar dacă balamalele ruginite au scos un urlet demn de filmele de groază.

Am intrat, lovind cu piciorul în mormanul de frunze moarte și sfărâmicioase. O băncuță din piatră ocupa centrul cavoului; pe cele două laturi erau mormintele membrilor familiei Tracker începând cu 1831. Plăcuța din cupru de pe cel mai vechi mormânt spunea că înăuntru se odihnesc osemintele celui care a fost Monsieur Jean Paul Tracker.

Am închis ochii.

M-am întins pe băncuță și am început să moțăi.

Am dormit.

M-am trezit aproape de prânz. M-am dus la ușa de la intrarea în cavoul familiei Tracker ca să-l aștept pe Dunning… așa cum va aștepta și Oswald peste cinci ani, coloana oficială de mașini a președintelui, din ascunzătoarea sa de la etajul șase al Texas School Book Depository.

Durerea de cap dispăruse.

11

Pontiacul lui Dunning a apărut cam în același moment în care Red Schoendienst înscria lovitura câștigătoare pentru Milwaukee Braves. A parcat pe cea mai apropiată alee, s-a dat jos, și-a ridicat gulerul hainei, apoi s-a aplecat să ia cele două coșuri cu flori. Cu câte unul în fiecare mână, s-a îndreptat spre

mormintele părinților lui.

Acum, că venise clipa, mă simțeam destul de bine. Reușisem să învinge ceea ce încercase să mă împiedice să-mi duc la îndeplinire misiunea. Perna decorativă era în haină. Mâna mea era înăuntru. Iarba udă îmi înăbușea pașii. Nu era soare care să-mi deseneze umbra. N-a știut că mă aflu în spatele lui. Până nu i-am rostit numele. Atunci s-a întors.

– N-am nevoie de companie când îmi vizitez neamurile, mi-a spus. Cine dracu' ești? Și ce-i aia?

Se uita la perna pe care o scosesem de sub trenci. O purtam ca și cum ar fi fost o mănușă.

Am ales să-i răspund doar la prima întrebare:

– Numele meu este Jake Epping. Vreau să te întreb ceva.

– Întreabă-mă și lasă-mă în pace.

Picuri de ploaie se prelingeau de pe borurile pălăriei lui. Și de pe ale mele.

– Ce e cel mai important în viață, Dunning?

– *Ce?*

– Pentru un om.

– Ești într-o ureche? Și ce-i cu perna aia?

– Fă-mi pe plac. Răspunde la întrebare.

A dat din umeri:

– Familia, cred.

– Și eu cred la fel, am spus și am apăsat de două ori pe trăgaci. Prima dată s-a auzit un zgomot surd, ca acela făcut de un bătător de covoare. Al doilea foc s-a auzit mai tare. Am crezut că perna o să ia foc – văzusem o scenă ca asta în *Nașul 2* –, dar doar s-a aprins puțin. Dunning s-a prăbușit, strivind coșul cu flori de pe mormântul tatălui său. Am îngenuncheat lângă el, genunchiul a împroșcat apă din iarba udă, am lipit capătul sfârșiat al pernei de tâmpla bărbatului și am mai tras o dată. Ca să fiu sigur.

12

L-am târât în mausoleul familiei Tracker și i-am aruncat pe față perna carbonizată. Când am plecat, două mașini intrau încet în cimitir iar câțiva oameni cu umbrele se opriseră în dreptul unor morminte, însă nimeni nu a băgat în seamă. Fără să mă grăbesc, m-am îndreptat spre zidul din piatră, oprindu-

mă când și când ca să admir vreo lespede sau vreun moment. După ce m-am simțit în siguranță, sub pavăza brazilor, am luat-o la fugă spre Fordul meu. Când auzeam mașini, mă strecuram iarăși în pădure. La un moment dat am îngropat pistolul într-un strat de pământ și frunze moarte. Sunlinerul mă aștepta liniștit acolo unde îl lăsasem și a pornit din prima. M-am întors în apartament și am ascultat la radio sfârșitul meciului de baseball. Cred că am plâns puțin. Dar au fost lacrimi de ușurare, nu de remușcare. Indiferent ce mi se va întâmpla, familia Dunning avea să fie bine.

În noaptea aceea am dormit ca un nou-născut.

13

În ediția de luni a ziarului *Derry Daily News* au apărut multe comentarii despre campionatul de baseball, inclusiv o poză cu plonjonul prin alunecare al lui Schoendienst când a înscris după o greșeală a lui Tony Kubek. În articolul său, Red Barber spunea că echipa Bronx Bombers e terminată. „Și cu asta basta" opina el. „The Yanks au murit, trăiască The Yanks."

Dar nimic despre Frank Dunning la începutul săptămânii de lucru din Derry. Dar a fost pe prima pagină în numărul de marți, lângă o fotografie care îl înfățișa etalându-și rânjetul cemă-mai-iubesc-cucoanele, împreună cu lucirea diavolească din ochi în stil George Clooney.

OM DE AFACERI GĂSIT MORT ÎN CIMITIRUL DIN LOCALITATE.
Dunning s-a făcut remarcat prin implicarea sa în multe proiecte caritabile.

Șeful Poliției din Derry spunea că au multe piste bune și că o arestare era iminentă. Contactată prin telefon, Doris Dunning s-a declarat „șocată și devastată". Nu scria nicăieri că ea și decedatul locuiau separat. Prieteni și colegi de la Center Street Market și-au exprimat același șoc la aflarea veștii. Toți erau de acord că Frank Dunning fusese un tip absolut extraordinar și nimeni nu-și putea imagina cine să-i fi dorit moartea.

Tony Tracker era cel mai scandalizat (poate pentru că mortul fusese găsit în cavoul familiei sale). „Pentru cel care a făcut-o ar trebui reintrodusă pedeapsa cu moartea", a zis el.

Miercuri, pe opt octombrie, Yankees au obținut o victorie chinuită cu doi la unu în fața echipei Braves, la County Stadium; joi au avut o repriză a opta de excepție, revenindu-și după doi la doi, înscriind de patru ori și terminând campionatul pe primul loc. Vineri m-am întors la Mermaid Pawn & Loan, așteptându-mă să fiu întâmpinat de o doamnă morocănoasă și de un domn foarte mâhnit.

Doamna cea uriașă s-a ridicat la nivelul așteptărilor mele – și-a încrețit buzele când m-a văzut și a urlat:

– Chazzie! A venit bogătașul!

Frati a ieșit purtând pe buze același rânjet de veveriță fălcoasă pe care i-l văzusem când ne-am cunoscut la Lamplighter, în prima mea călătorie în trecutul colorat al orașului Derry. În mână ținea un plic pe care scria AMBERSON.

– Iacă-te, frățioare, mi-a zis. Mare ca viața și de două ori mai frumos. Și uite-ți câștigul. Poți să-i numeri.

– Am încredere în tine, i-am spus și am vârât plicul în buzunar. Ești cam vesel pentru un individ care tocmai ce a pierdut trei mii.

– N-am să neg că mi-ai diminuat profitul din toamna asta, mi-a răspuns. Mi l-ai diminuat *mult*, chiar dacă tot am rămas cu ceva. Întotdeauna rămân cu bani. Mă ocup cu chestia asta pentru că e, cum îi zice, serviciu public. Oamenii pariază. O să parieze întotdeauna și eu îi plătesc atunci când câștigă. În plus, îmi și place să accept pariuri. E ca un hobby al meu. Și știi când îmi place cel mai mult?

– Nu.

– Atunci când vine cineva ca tine, un căutător de aur care pariază mult împotriva oricărei logici și îi iese. Asta îmi dă încredere în natura aleatorie a universului.

M-am întrebat cât de aleatoriu i s-ar mai părea universul dacă ar vedea fițuica lui Al cu rezultatele meciurilor.

– Dar soția ta nu pare la fel de, hm, tolerantă.

A izbucnit în râs și ochii mici i-au scăpărat. Fie că era vorba de câștig, pierdere sau egalitate, omulețul acesta cu sirena tatuată pe braț se bucura de viață din toată inima. Îl admiram pentru asta.

– O, Marjorie. Se topește toată când vine vreun amărât de șomer cu o poveste lacrimogenă să amaneteze inelul de logodnă al nevestei. Dar când e vorba de pariuri sportive, e cu totul alta.

O ia personal.

– O iubești mult, domnule Frati, nu-i așa?

– Ca luna și stelele, frățioare. Ca luna și stelele.

Marjorie citise ziarul și îl lăsase pe tejgheaua din sticlă care acoperea casetele cu ceasuri, inele și alte giuvaiericale. Titlul mare de pe prima pagină era CONTINUĂ VÂNĂTOAREA DUPĂ ASASINUL MISTERIOS ÎN VREME CE FRANK DUNNING ESTE DUS LA ODIHNA VEȘNICĂ.

– Despre ce crezi că a fost vorba? l-am întrebat.

– Nu știu, dar să-ți zic ceva, s-a aplecat spre mine și zâmbetul i-a dispărut de pe buze. Nu era nici pe departe sfântul pe care îl descriu ăștia de la fițuici. Aș putea să-ți povestesc multe, frățioare.

– Dă-i drumul. Am toată ziua la dispoziție. Zâmbetul a reapărut:

– Neee. Noi, cei din Derry, evităm să ne destăinuim.

– Am observat, am spus.

14

Am vrut să mă întorc pe Kossuth Street. Știam că polițiștii s-ar putea să supravegheze casa Dunning ca să vadă dacă se interesa cineva în mod special de membrii familiei, dar tot voiam să mă duc acolo. Dorința era foarte puternică. Și nu pe Harry voiam să-l văd, ci pe sora lui cea mică. Aveam să-i spun ceva.

Că trebuie să meargă la colindat de Halloween indiferent cât de tristă ar fi fost din cauza morții tăticului ei.

Că o să fie cea mai frumoasă, cea mai fermecătoare prințesă indiană pe care o văzuse cineva vreodată și că se va întoarce acasă cu un munte de dulciuri.

Că avea înaintea ei încă cel puțin cincizeci și trei de ani încărcați și poate mult mai mulți.

Și mai ales că într-o zi fratele ei, Harry, va dori să se îmbrace în uniformă și să se ducă în armată, și atunci ea va trebui să facă tot ce-i stă în putere, absolut tot ca să-l convingă să se răzgândească.

Însă copiii uită. Toți profesorii știu asta.

Copiii uită și cred că vor trăi la nesfârșit.

15

Venise vremea să plec din Derry, însă mai aveam încă o ultimă afacere de care trebuia să mă ocup înainte de asta. Am așteptat până luni. În după-amiaza aceea, treisprezece octombrie, mi-am aruncat valiza în portbagajul Sunlinerului și, așezat în spatele volanului, am scris câteva propoziții pe o bucată de hârtie. Am vârât-o într-un plic, am lipit plicul și am scris numele destinatarului pe el.

M-am dus în Low Town, am parcat și am intrat în barul Dolarul Somnoros. Așa cum mă așteptasem, nu era nimeni înăuntru în afară de barmanul Pete. Spăla niște pahare și se uita la televizor unde se difuza *Love of Life*. S-a întors fără chef înspre mine, rămânând cu un ochi la John și Marsha sau cum Dumnezeu îi chema.

– Ce să fie?

– Nimic, dar poți să-mi faci un serviciu. Pentru care te voi recompensa cu cinci dolari americani.

Nu a părut impresionat.

– Ce vorbești? Ce serviciu?

Am pus plicul pe bar:

– Dă-l cetățeanului în cauză.

A citit numele de pe plic.

– Ce vrei cu Billy Turcotte? Și de ce nu i-l dai singur?

– E o treabă simplă, Pete. Vrei cinci dolari sau nu?

– Sigur. Câtă vreme nu-i nimic rău. Billy e un tip cumsecade.

– N-o să-i faci niciun rău. S-ar putea chiar să-i faci un bine.

Am pus o hârtie de cinci pe plic. Pete a făcut-o să dispară și s-a întors la serialul lui. Am plecat. Probabil că Turcotte a primit plicul. Dacă sau nu a făcut ceva după ce a citit ce era înăuntru e o altă întrebare, una din multele la care nu voi primi niciodată răspuns. Iată ce i-am scris:

Dragă Bill,

Ai o problemă serioasă la inimă. Trebuie să te duci curând la doctor, sau va fi prea târziu. S-ar putea să crezi că e o glumă proastă, dar nu este. S-ar putea să crezi că nu am de unde să știu așa ceva, dar știu. Așa cum știu și că Frank Dunning a ucis-o pe sora ta, Clara, și pe nepotul tău, Mikey. TE ROG, CREDE-MĂ ȘI DU-TE LA DOCTOR!

16

M-am urcat în Sunliner și pe când dădeam înapoi ca să ies din parcarea în pantă, am văzut chipul îngust și neîncrezător al domnului Keene care se uita la mine din drogherie. Am deschis geamul, am scos mâna afară și i-am arătat degetul. Apoi m-am îndreptat spre Șoseaua unde faci doi kilometri pe minut și am ieșit din Derry cu intenția de a nu-l mai vedea niciodată.

Capitolul 11

În timp ce mă îndreptam spre sud pe Șoseaua unde faci doi kilometri pe minut, am tot încercat să mă conving că nu are niciun rost să mă ocup de Carolyn Poulin. Mi-am spus că acela era experimentul lui Al Templeton, nu al meu, iar experimentul, ca și viața lui, se încheiase acum. Mi-am amintit că situația fetiței era foarte diferită de cea a lui Doris, Troy, Tugga și Ellen. Da, Carolyn va fi paralizată de la mijloc în jos și da, ăsta era un lucru îngrozitor. Dar a fi paralizat în urma unei împușcături nu-i tot una cu a fi omorât în bătaie cu un baros. Cu sau fără scaun cu rotile, Carolyn Poulin va avea o viață împlinită. Mi-am zis că aș fi nebun dacă mi-aș risca adevărata misiune sfidând încă o dată trecutul încăpățânat și viclean, provocându-l să mă urmărească, să mă înșface și să mă înghită.

Nici unul dintre argumentele acestea n-a ținut.

Intenționasem să-mi petrec prima noapte a călătoriei în Boston, dar îmi tot revenea în minte imaginea lui Dunning, prăbușit pe mormântul tatălui său, peste coșul strivit cu flori. Meritase să moară – ce naiba, *trebuise* să moară – dar în 5 octombrie încă nu făcuse niciun rău familiei sale. Nu celei de-a doua familii. Îmi puteam spune (și o făceam!) că făcuse destul rău primei soții și primului copil, că era deja de două ori asasin la data de 13 octombrie 1958, iar una din victimele lui fusese aproape un bebeluș, însă nu aveam nicio dovadă în această privință. Nu aveam decât cuvântul lui Bill Turcotte.

Cred că, în fond, voiam să pun în balanță ceva ce mi se părea a fi un lucru rău, indiferent cât de necesar, cu un lucru care mi se părea a fi bun. Așa că, în loc să mă duc la Boston, am ieșit de pe autostradă la Auburn și m-am îndreptat înspre vest, înspre regiunea cu lacuri a statului Maine. Chiar înainte de căderea nopții m-am cazat într-una dintre cabanele unde locuise Al. Am primit-o pe cea mai mare, la un preț extrasezon ridicol de ieftin.

Se poate ca săptămânile petrecute acolo, cinci la număr, să fi fost cele mai bune din viața mea. N-am văzut țipenie de om, cu excepția cuplului care se ocupa de magazinul local de unde îmi cumpăram diverse alimente de două ori pe săptămână și a domnului Winchell, proprietarul cabanelor. Trecea pe la mine

duminicile ca să vadă dacă sunt bine și dacă mă distrez. De fiecare dată când îmi punea această întrebare îi răspundeam că da. Și nu mințeam. Mi-a dat cheia de la magazie și am putut să ies cu barca pe lac dimineața și seara când apa era liniștită. Mi-amintesc o seară când am privit luna plină ridicându-se calmă deasupra copacilor și cărarea argintie pe care a întins-o pe ape, în vreme ce imaginea bărcii mele se reflecta în adâncuri aidoma unui geamăn înecat. De undeva a țipat un cufundar și din altă parte i-a răspuns perechea sau un prieten. Curând au mai intrat și alții în discuție. Mi-am scos vâsla din apă și am rămas acolo, nemișcat, la trei sute de metri de mal, admirând luna și ascultând conversația cufundarilor. Mi-aduc aminte că m-am gândit că dacă raiul există cu adevărat și nu seamănă cu momentul acesta atunci nu mă interesează.

Mai târziu culorile toamnei au început să se înfierbânte – la început un galben sfielnic, apoi portocaliu, apoi roșu aprins, de bordel, pe când toamna incendia o altă vară în Maine. La magazin erau mai multe cutii din carton pline cu cărți fără coperte și cred că am citit vreo treizeci de volume, dacă nu chiar mai multe: polițiste de Ed McBain, John D. MacDonald, Chester Himes și Richard S. Prather; melodrame aburinde, ca Peyton Place și *A Stone for Danny Fisher*; foarte multe westernuri; și un roman science-fiction intitulat *The Lincoln Hunters*, în care era vorba despre niște călători în timp care încercau să înregistreze un discurs uitat al lui Abraham Lincoln.

Când nici nu citeam, nici nu mergeam cu barca pe lac, mă plimbam prin pădure în după-amiezile lungi de toamnă, ușor încețoșate și călduroase. Printre ramurile copacilor, în aurul razelor de soare se zbenguiau firișoare de praf.

Noaptea, o liniște incredibil de adâncă acoperea totul și-mi făcea urechile să țiuie. Pe Route 114 oricum treceau puține mașini, iar după ora zece nu se mai vedea aproape niciuna. După ora zece acea parte de lume unde venisem să mă odihnesc aparținea doar cufundarilor și vântului din brazi. Încetul cu încetul, imaginea lui Frank Dunning prăbușit pe mormântul tatălui său a început să pălească și tot mai rar îmi aminteam cum aruncasem perna încă fumegândă acoperindu-i ochii ficși în mausoleul familiei Tracker.

La sfârșitul lui octombrie, când ultimele frunze cădeau din copaci în pipete triste spre întâlnirea cu pământul, iar

temperaturile de noapte trecuseră sub zero grade, am început să mă duc în Durham, ca să mă familiarizez cu zona din jurul dealului Bowie, unde în doar două săptămâni va avea loc o partidă de vânătoare. Un reper foarte bun mi-a fost The Friends' Meeting House despre care îmi povestise Al. Nu departe de aici, un copac mort se înclina spre drum, probabil chiar cel cu care se luptase Al când venise Andrew Cullum, deja îmbrăcat cu vesta portocalie de vânătoare. Am vrut să văd și unde locuiește și să schițez traseul probabil de acasă până la Bowie Hill.

De fapt, nu aveam niciun plan clar; doar mergeam pe drumul deja deschis de Al. Urma să ajung în Durham devreme în dimineața zilei respective, să opresc mașina lângă copacul căzut, să încerc să-l dau la o parte, apoi să mimez o criză de inimă atunci când va veni Cullum. Dar, după ce am descoperit unde locuiește, m-am oprit să beau ceva la Brownie's Store, la un kilometru distanță de casa lui. Acolo am văzut în vitrină un afiș care mi-a dat o idee. Trăsnită, dar destul de interesantă.

Titlul afișului era REZULTATELE TURNEULUI DE CRIBBAGE ALE DISTRICTULUI ANDROSCOGGIN. Dedesubt era o listă cu vreo cincizeci de nume. Câștigătorul turneului era un tip din West Minot, care marcase zece mii de „cuie" – ce or mai fi fost și alea. Locul al doilea avea nouă mii cinci sute. Iar pe locul al treilea, cu 8 722 de „cuie" se afla Andrew Cullum – numele îi fusese subliniat cu roșu, de aceea afișul îmi atrăsese atenția.

Există coincidențe în lumea asta, dar am ajuns să cred că sunt destul de rare. E ceva care acționează, înțelegi? Undeva în univers (sau de dincolo de el), o mașină infinită ticăie și își învârte angrenajele imense.

Ziua următoare, cu puțin înainte de cinci după-amiaza, am mers acasă la Cullum. Am oprit în spatele Fordului lui combi și m-am dus la ușă.

Am bătut și mi-a deschis o femeie drăguță, cu un șorț cu volănașe pe rochie și în brațe cu un copil mic. Doar privind-o mi-am dat seama că făcusem alegerea cea bună. Deoarece Carolyn Poulin nu avea să fie singura victimă a zilei de cincisprezece noiembrie. Va fi doar cea care va ajunge într-un scaun cu rotile.

– Da?

– Mă numesc George Amberson, doamnă, mi-am atins

pălăria în semn de salut. Mă întreb dacă aș putea sta de vorbă cu soțul dumneavoastră.

Sigur că puteam. Apăruse deja în spatele ei și o luase de umeri. Tânăr, mai puțin de treizeci de ani, cu o expresie de uimire amabilă pe chip. Copilul și-a întins mânuțele spre el, el i-a sărutat degetele, iar femeia a început să râdă. Cullum mi-a întins mâna și eu i-am strâns-o.

– Cu ce vă pot fi de folos, domnule Amberson?

I-am arătat tabla de cribbage pe care o adusesem cu mine.

– Am aflat la Brownie's că sunteți un jucător foarte bun. Așa că am o propunere să vă fac.

Doamna Cullum a părut alarmată.

– Soțul meu și cu mine suntem metodiști, domnule Amberson. Participă la turnee doar de distracție. A câștigat și un trofeu pe care îl lustruiesc cu drag și dă bine pe cămin, dar dacă vreți să jucați cărți pe bani ați greșit adresa.

A zâmbit, iar eu am observat că face eforturi să fie amabilă. Îmi plăcea, îmi plăceau amândoi.

– Are dreptate, a adăugat Cullum cu regret, dar hotărât. Pe vremuri, pe când munceam în pădure, obișnuiam să joc cu un penny pe „cui", dar asta a fost înainte s-o cunosc pe Marnie.

– Aș fi nebun să joc cu dumneavoastră pe bani, i-am explicat, pentru că habar n-am să joc. Dar vreau să învăț.

– În cazul acesta, poftim înăuntru, mi-a zis. Vă învăț cu plăcere. Durează doar cincisprezece minute și mai avem o oră până la cină. E floare la ureche. Dacă știți să adunați cu cincisprezece și să numărați până la treizeci și unu, știți și să jucați cribbage.

– Sunt sigur că jocul înseamnă mai mult decât niște adunări, altfel nu v-ați mai fi clasat al treilea la Turneul din Androscoggin, i-am spus. Și vreau să învăț mai multe decât regulile de bază. Vreau să cumpăr o zi din timpul dumneavoastră. Mai precis, ziua de cincisprezece noiembrie. De la zece dimineața până la patru după-amiaza, să zicem.

Acum soția lui a părut speriată și și-a strâns mai tare copilul la piept.

– Pentru aceste șase ore din timpul dumneavoastră vă voi plăti două sute de dolari.

Cullum s-a încruntat:

– Ce fel de joc e acesta, domnule?

– Sper să fie cribbage, i-am răspuns, dar mi-am dat seama, după expresiile lor că nu avea să fie suficient. Uite, n-am de gând să-ți spun că nu e vorba de mai mult, dar ai crede că sunt nebun dacă aș încerca să-ți explic.

– Deja cred că ești nebun, a intervenit Marnie Cullum. Dă-l afară, Andy.

M-am întors spre ea:

– Nu-i nimic rău, nu-i nimic ilegal, nu-i o escrocherie și nu-i periculos. Mă jur pe ce vreți.

Dar începusem deja să-mi dau seama că n-o să meargă, fie că m-aș fi jurat, fie că nu. Fusese o idee proastă. Și așa Cullum o să fie de două ori mai neîncrezător când o să dea cu ochii de mine lângă Friends' Meeting House în după-amiaza de cincisprezece noiembrie. Dar am continuat să insist. Învățasem în Derry cum se face:

– E doar *cribbage*. Mă înveți jocul, jucăm câteva ore, îți dau două sute de dolari și ne despărțim prieteni. Ce zici?

– De unde ești, domnule Amberson?

– Până de curând am stat mai la nord, în Derry. Lucrez în domeniul afacerilor imobiliare. Acum sunt în vacanță pe lacul Sebago, după care îmi voi continua drumul spre sud. Vrei să-ți dau și niște nume? Referințe, ca să zic așa? am continuat cu un surâs. Oameni care să confirme că nu sunt dement?

– Dar sâmbetele se duce la vânătoare în pădure când e sezon, a spus doamna Cullum. E singura lui ocazie, pentru că e la muncă toată săptămâna și când ajunge acasă e atât de întuneric că nici nu mai merită să-și încarce pușca.

Tot nu avea încredere, dar acum am observat și altceva pe chipul ei, ceva ce mi-a dat speranță. Atunci când ești tânără și ai un copil, când soțul tău muncește cu mâinile – așa îmi spuneau crăpăturile și bătăturile pe care i le văzusem în palme și pe degete – două sute de dolari înseamnă o mulțime de provizii. Sau, în 1958, două rate și jumătate la casă.

– Aș putea să nu mă duc în după-amiaza aia în pădure, a spus Cullum. Oricum cei din oraș au cam alungat vânatul. Nu mai găsești o afurisită de căprioară decât la Bowie Hill.

– Ai grijă cum vorbești în fața copilului, domnule Cullum, l-a avertizat soția pe un ton aspru, dar zâmbind când el a sărutat-o pe obraz.

– Domnule Amberson, trebuie să stau de vorbă cu nevestica

mea, mi-a zis Cullum. Te superi dacă te rog să rămâi un minut afară?

– Am să fac altceva, i-am spus. O să mă duc la Brownie's și o să-mi iau un *drog*.

Aceasta era denumirea sucurilor în limbajul celor din Derry.

– Să vă aduc și vouă câte un suc rece?

Mi-au mulțumit, dar au refuzat oferta și Marnie Cullum mi-a închis ușa în nas. M-am dus la Brownie's unde am cumpărat un Orange Crush pentru mine și o acadea care m-am gândit că o să-i facă plăcere celei mici. Cei doi soți Cullum mă vor refuza, mi-am spus. Îmi vor mulțumi pentru intenție, dar vor fi de neclintit. Eram un tip ciudat cu o propunere ciudată. Sperasem că de data aceasta îmi va fi mai ușor să schimb trecutul tocmai pentru că Al îl schimbase deja de două ori. Se pare că mă înșelasem.

Dar am avut parte de o surpriză. Cullum a fost de acord, iar soția lui mi-a îngăduit să-i dau acadeaua fetiței, care a primit-o cu un chicotit vesel, a lins-o o dată, iar apoi și-a trecut-o prin păr ca pe un pieptene. Ba chiar m-au invitat să rămân la cină, dar i-am refuzat. I-am oferit lui Andy Cullum un avans de cincizeci de dolari, pe care el l-a refuzat… până când soția lui a insistat să-l ia.

M-am întors triumfător la Sebago, dar atunci când am revenit în Durham, în dimineața de cincisprezece noiembrie (când câmpurile erau acoperite cu o chiciură atât de groasă încât nenumărații vânători îmbrăcați cu veste portocalii lăsau urme adânci), starea de spirit mi se schimbase. *A chemat poliția statală sau pe șeriful local*, mi-am spus. *Și în vreme ce ăștia mă interoghează în cea mai apropiată secție de poliție ca să înțeleagă ce fel de smintit sunt, Cullum va pleca la vânătoare în pădurea de pe Bowie Hill.*

Dar nu era nicio mașină de poliție în fața casei. Doar Fordul prăpădit al lui Andy Cullum. Mi-am luat tabla de cribbage și m-am dus la ușă. Mi-a deschis chiar el și m-a întrebat:

– Gata de lecție, domnule Amberson?

– Gata, domnule, am răspuns zâmbind.

M-a dus pe pridvorul din spatele casei; cred că doamna nu mă voia înăuntru alături de ea și de copil. Regulile erau simple. Cuiele însemnau puncte, iar un joc însemna două ture ale tablei. Am învățat ce este o linie dreaptă, o pereche, un blocaj în

noroi şi ceea ce Andy numea „nouăsprezecele cel misterios", adică – mâna imposibilă. Apoi ne-am apucat de joc. La început am ţinut scorul, dar m-am lăsat păgubaş când Cullum mi-a luat-o înainte cu patru sute de puncte. Când şi când auzeam pocnetul îndepărtat al unei puşti de vânătoare, iar el se uita înspre pădurea care se întindea după curtea cea mică.

– Sâmbăta viitoare, i-am spus la un moment dat. Sigur ai să te duci sâmbăta viitoare.

– Probabil că o să plouă, mi-a răspuns şi a izbucnit în râs. Şi mă mai şi plâng, nu? Mă distrez şi fac şi bani în acelaşi timp. Şi tu ai început să joci mai bine, George.

La prânz, Marnie ne-a dat sendvişuri mari cu ton şi supă de roşii făcută în casă. Am mâncat în bucătărie şi, când am terminat, ne-a sugerat să jucăm înăuntru. Îşi dăduse seama că nu reprezentam niciun pericol şi asta m-a bucurat. Erau nişte oameni tare drăguţi, soţii Cullum. Un cuplu drăguţ cu un copil drăguţ. M-am gândit la ei adesea când îi auzeam pe Lee şi pe Marina Oswald strigând unul la celălalt din apartamentele lor de la etaj… şi când vedeam – asta s-a întâmplat cel puţin o dată – făcând scandal pe stradă. Trecutul se armonizează; încearcă să se echilibreze şi, de obicei, reuşeşte. Familia Cullum era la un capăt al scrânciobului; familia Oswald la celălalt.

Şi Jake Epping? Cunoscut şi sub numele de George Amberson? El se afla la mijloc; el era punctul de echilibru.

Spre sfârşitul sesiunii noastre maraton de cribbage, am reuşit să câştig prima partidă. Trei jocuri mai târziu, la patru şi câteva minute, l-am snopit pe Cullum şi am râs încântat. Micuţa Jenna a râs cu mine şi s-a aplecat din scaunul ei înalt să mă tragă de păr în semn de prietenie.

– Asta-i! am strigat râzând.

Cei trei membri ai familiei Cullum râdeau împreună cu mine.

– Aici mă opresc!

Am scos portofelul şi am pus trei hârtii de câte cincizeci de dolari pe muşamaua cu pătrate albe şi roşii de pe masa din bucătărie.

– Şi a meritat fiecare bănuţ!

Andy le-a împins spre mine.

– Pune-ţi banii înapoi în portofel, unde le e locul, George. M-am distrat mult prea bine ca să ţi-i iau.

Am dat din cap, ca şi cum aş fi fost de acord cu el şi am

împins bancnotele spre Marnie, care le-a înșfăcat.

– Mulțumim, domnule Amberson, i-a aruncat ea o privire încărcată de reproș soțului ei. Ne prind bine banii ăștia.

– Bun.

M-am ridicat și m-am întins, auzind cum îmi trosnesc oasele. Undeva – la șapte kilometri distanță de casa familiei Cullum, poate la zece – Carolyn Poulin și tatăl ei se întorceau în oraș în camioneta pe portiera căreia scria POULIN – CONSTRUCȚII ȘI TÂMPLĂRIE. Poate că împușcaseră căprioare. Poate că nu. Oricum, sunt sigur că se simțiseră bine și că au povestit despre toate cele pe care le povestesc tații cu fiicele, și bravo lor.

– Rămâi la cină, George, mi-a spus Marnie. Avem fasole și cârnați.

Și am rămas. Și după cină ne-am uitat la știri la televizorul micuț de consolă al soților Cullum. Avusese loc un accident de vânătoare, dar în New Hampshire. În Maine nu se întâmplase nimic. M-am lăsat convins să mai mănânc o porție din plăcinta cu mere făcută de Marnie, deși eram plin până în gât. Apoi m-am ridicat de la masă și le-am mulțumit pentru ospitalitate.

Andy Cullum mi-a întins mâna:

– Data viitoare jucăm pe gratis, în regulă?

– Sigur.

Nu mai avea să fie o dată viitoare și cred că știa asta.

Și s-a dovedit că și soția lui știa. M-a prins din urmă tocmai când ajunsesem la mașină. Înfășurase fetița într-un pled și-i pusese o căciuliță pe cap, dar nu-și luase haina. Îi ieșeau aburi din gură și tremura de frig.

– Doamnă Cullum, intră înapoi în casă înainte să te îmbo…

– De la ce l-ai salvat?

– Poftim?

– Știu că de asta ai venit. M-am rugat când erați afară în pridvor. Dumnezeu mi-a răspuns, dar nu mi-a răspuns *complet*. De la ce l-ai salvat?

Am prins-o de umerii care-i tremurau și am privit-o în ochi:

– Marnie… dacă Dumnezeu ar fi vrut să știi, ți-ar fi spus El însuși.

Pe neașteptate, m-a luat în brațe și m-a strâns. Uluit, am îmbrățișat-o și eu. Baby Jenna, prinsă între noi doi, a făcut ochii mari.

– Îți mulțumesc, indiferent despre ce a fost vorba, mi-a șoptit

Marnie în ureche, făcându-mi pielea de găină cu răsuflarea ei caldă.

– Du-te în casă, drăguțo. Înainte să îngheți.

S-a deschis ușa de la intrarea în casă. În prag era Andy cu o cutie cu bere în mână.

– Marnie? Marn?

Femeia s-a dat la o parte. Ochii îi erau mari și întunecați.

– Dumnezeu ne-a adus un înger păzitor, mi-a spus. Nu am să vorbesc despre asta, dar am să mă gândesc și am să te prețuiesc în inima mea.

Apoi s-a întors și s-a dus în fața casei, unde o aștepta soțul ei.

Înger. Era a doua oară când mi se spunea așa și am meditat și eu la acest cuvânt în inima mea. Și în acea noapte, în cabana mea, în așteptarea somnului și în ziua următoare când am mers cu barca pe apele liniștite de duminică, sub un cer albastru și rece ce prefigura iarna.

Înger păzitor.

Luni, șaptesprezece noiembrie, am văzut primii fulgi de zăpadă și i-am considerat un semn. Mi-am făcut bagajul, m-am dus la Sebago Village și l-am găsit pe domnul Winchell la o cafea și în fața unui morman de gogoși la Lukeside Restaurant (în anul 1958 oamenii mâncau foarte multe gogoși). I-am dat cheile și i-am spus că m-am simțit foarte bine și că mă simt întremat.

Luminat la față.

– Mă bucur, domnule Amberson. Așa și trebuie. Ai plătit până la sfârșitul lunii. Dă-mi o adresă unde să-ți rambursez banii pe două săptămâni.

– Nu voi ști sigur unde o să mă aflu până nu primesc ordine de la șefii de la centru, i-am răspuns, dar o să-ți scriu.

Călătorii în timp mint destul de mult.

Mi-a întins mâna.

– A fost o plăcere să te găzduiesc.

I-am strâns-o.

– Plăcerea a fost de partea mea.

M-am urcat în mașină și m-am îndreptat spre sud. În noaptea aceea am stat la Parker House din Boston și am vizitat rău-famata Combat Zone. După săptămânile idilice din Sebago, neonul mi-a sfârtecat retina și mulțimea de petrecăreți – majoritatea tineri, majoritatea bărbați, majoritatea îmbrăcați în

uniforme – m-a făcut să mă simt agorafobic și nostalgic după nopțile liniștite din vestul statului Maine, unde puținele magazine se închideau la șase, iar după zece pe autostrăzi nu mai trecea nicio mașină.

Noaptea următoare m-am cazat la hotelul Harrington din D.C. Trei zile mai târziu eram pe coasta de vest a Floridei.

Capitolul 12

1

Am mers pe autostrada US 1 spre sud. Am mâncat într-o groază de restaurante de pe marginea drumului care se lăudau cu mâncare ca la mama acasă, locuri unde specialitatea casei, inclusiv o cupă cu fructe la început și o plăcintă cu înghețată la desert, costa doar optzeci de cenți. N-am văzut nicio franciză de fast-food, dacă nu punem la socoteală Howard Johnson, cu logourile lui cu 28 Flavors și Simple Simon. Am văzut o ceată de cercetași ce se îngrijeau de un foc de frunze de toamnă împreună cu instructorul lor; am văzut femei în haine de ploaie și galoși care strângeau grăbite rufele de pe sfoară sub amenințarea ploii; am văzut trenuri lungi de pasageri cu nume ca *The Southern Flyer* și *Star of Tampa* accelerând către acele tărâmuri ale Americii unde iarna nu este permisă. Am văzut bătrâni fumând pipă pe băncile din piețele orașelor. Am văzut un milion de biserici și un cimitir unde vreo sută de persoane se adunaseră în cerc în jurul unui mormânt și cântau „The Old Rugged Cross". Am văzut bărbați construind hambare. Am văzut oameni ajutați de alți oameni. Doi dintre aceștia și-au oprit camionul să mă ajute când mi s-a stricat radiatorul și rămăsesem pe marginea drumului. Asta s-a întâmplat în Virginia, cam pe la ora patru după-amiaza, iar unul dintre ei m-a întrebat dacă am nevoie de un loc unde să-mi petrec noaptea. Cred că aș putea să încerc să-mi imaginez că și în 2011 s-ar putea întâmpla așa ceva, dar efortul ar fi cumplit de mare.

Și încă ceva. În North Carolina am oprit să alimentez la o stație de benzină Humble Oil și m-am dus la toaletă. Acolo erau două uși și trei semne. Pe o ușă fusese scris cu șablonul BĂRBAȚI, iar pe cealaltă, DOAMNE. Al treilea semn era o săgeată pe un băț, îndreptată cu vârful înspre panta cu tufe din spatele stației. Pe ea scria: COLORAȚI. Curios, am coborât cărăruia, atent să mă aplec de câteva ori ca să nu mă atingă inconfundabilele frunze otrăvitoare, de un verde-maroniu uleios ale oțetarului sălbatic. Speram ca tăticii și mămicuțele care își conduceau copiii spre acel loc special amenajat de la

capătul cărării să fie în stare să recunoască tufele alea păcătoase, pentru că, la sfârșitul anilor cincizeci, majoritatea copiilor purtau pantaloni scurți.

Doar că nu era niciun loc special amenajat. La capătul cărării am dat de un pârâu îngust, peste care fusese pusă de-a curmezișul o bucată de lemn sprijinită pe doi pari din beton ca vai de mama lor. Bărbatul care ar fi vrut să urineze acolo putea să stea pe mal, să-și tragă fermoarul de la pantaloni și să-i dea drumul. O femeie ar fi trebuit să se țină de una dintre tufe (presupunând că nu era de oțetar) și să se așeze pe vine. Pe bucata de lemn ar fi trebuit să te așezi dacă voiai să faci treabă mare. Poate chiar în ploaie torențială.

Dacă îți dau vreodată senzația că anul 1958 era fără cusur, amintește-ți cărarea asta, bine? Cea cu tufe de oțetar otrăvitor. Și bucata de lemn de peste pârâu.

2

M-am instalat la vreo nouăzeci de kilometri la sud de Tampa, în orașul Sunset Point. Cu optzeci de dolari pe lună am închiriat o bojdeucă pe cea mai frumoasă (și, în general, pustie) plajă pe care am văzut-o vreodată în viață. Pe fâșia mea de nisip mai erau alte patru bojdeuci la fel de modeste ca a mea. Nu am văzut niciuna din hidoșeniile nouveau McMansions care aveau să se înmulțească mai târziu ca ciupercile otrăvitoare din beton în această parte a statului. Cincisprezece kilometri la sud, în Nokomis, era un supermarket, iar în Venice se găsea un centru comercial destul de apatic. Route 41 semăna cu un drum de țară. Și trebuia să conduci încet acolo, mai ales înspre asfințit, pentru că în această perioadă traversau o mulțime de aligatori și de tatu. Între Sarasota și Venice puteai găsi standuri de fructe, piețe itinerante, câteva baruri și o sală de dans ce se numea Blackie's. Dar, după Venice, frate, rămâneai singur singurel, cel puțin până ajungeai la Fort Myers.

Am lăsat în urmă personajul din lumea imobiliară al lui George Amberson. În primăvara lui 1959, America făcuse deja cunoștință cu criza. În Florida toată lumea vindea și nimeni nu cumpăra, așa că George Amberson a devenit exact ceea ce preconizase Al: un scriitor aspirant al cărui unchi destul de bogat îi lăsase din ce să-și ducă traiul pentru moment.

Şi *chiar* am scris, nu doar la un proiect, ci la două. Dimineaţa, când eram mai proaspăt, lucram la manuscrisul pe care tu îl citeşti acum (dacă va exista vreodată un *tu*). Serile scriam la un roman al cărui titlu de probă era *Locul crimei*. Locul în cauză era, bineînţeles, Derry, deşi îl botezasem Dawson în cartea mea. Începusem cartea doar ca să am o piesă de recuzită, ceva ce aş putea arăta unor eventuali prieteni care m-ar fi întrebat la ce lucrez (iar „manuscrisul de dimineaţă" îl ţineam încuiat într-o cutie din oţel ascunsă sub pat). În timp, *Locul crimei* a devenit mai mult decât un simplu paravan. Am început chiar să cred că era bun şi să visez la ziua când va vedea lumina tiparului.

Scriam o oră la memorii dimineaţa şi o oră la roman seara şi tot rămâneam cu o groază de timp de umplut. Am încercat să pescuiesc, căci acolo erau o mulţime de peşti care abia aşteptau să fie prinşi, dar nu mi-a plăcut îndeletnicirea aceasta, aşa că am abandonat-o. Era plăcut să mă plimb în zori şi la asfinţit, dar nu şi la ceasurile fierbinţi ale prânzului. Aşa că am devenit clientul obişnuit al unicei librării din Sarasota şi am petrecut ore lungi (şi fericite) în bibliotecile micuţe din Nokomis şi din Osprey.

Am citit şi recitit notiţele lui Al. Într-un final, mi-am recunoscut mie însumi că dădeam dovadă de un comportament obsesiv şi am pus caieţelul în cutie, alături de „manuscrisul de dimineaţă". Am spus că notiţele erau exhaustive şi chiar aşa mi s-au şi părut atunci, dar pe măsură ce timpul – această bandă rulantă pe care toţi trebuie să ne deplasăm – m-a adus mai aproape de momentul când viaţa mea se va intersecta cu cea a tânărului viitor asasin, au început să nu prea mai fie atât de complete. Aveau o sumedenie de lacune.

Uneori îl înjuram pe Al pentru că mă forţase să accept misiunea aceasta fără să-mi lase timp de gândire. Dar, în momentele când aveam capul mai limpede, îmi dădeam seama că un timp suplimentar n-ar fi schimbat nimic. Ba chiar ar fi înrăutăţit situaţia şi probabil că Al ştiuse asta. Chiar dacă nu s-ar fi sinucis, tot n-aş fi avut la dispoziţie mai mult de o săptămână, hai, două, şi câte cărţi se scriseseră despre şirul de evenimente care au culminat cu ziua aceea din Dallas? O sută? Trei sute? Poate o mie. Unele confirmându-i convingerea lui Al că Oswald acţionase singur, unele pretinzând că ar fi făcut parte dintr-o conspiraţie atent pusă la cale, altele susţinând cu

deplină certitudine că nu el a fost cel care a apăsat pe trăgaci și că a fost un prostălău acuzat pe nedrept, așa cum a declarat și el după arestare. Sinucigându-se, Al luase cu sine cea mai mare slăbiciune a învățatului: aceea de a-ți prezenta îndoielile drept documentări.

3

M-am dus de mai multe ori în Tampa, unde întrebările mele discrete m-au condus la un agent de pariuri pe nume Eduardo Gutierrez. Odată ce s-a convins că nu sunt polițai, s-a declarat mai mult decât bucuros să-mi accepte pariul.

Prima dată am pariat pe Minneapolis Lakers în meciul cu Celtics din turul campionatului din 1959, stabilindu-mi, astfel, statutul de găgăuță autentic. Cei de la Lakers n-au câștigat nici măcar un singur meci. Am mai pus patru sute de dolari pe Canadians în meciul cu Maple Leafs din Stanley Cup și am câștigat… dar, de fapt, mi-am recuperat pierderea de la celălalt pariu. Norocul prostului, frățioare, cum ar fi spus prietenul meu, Chaz Frati.

Singura lovitură mai importantă am dat-o în primăvara lui 1960, când am pariat că Venetian Way îl va depăși pe Bally Ache, favoritul derbiului Kentucky. Gutierrez mi-a zis că îmi dă o cotă de patru la unu dacă mă bag cu o mie și cinci la unu dacă mă bag cu două. După codelile adecvate, m-am hotărât asupra celei de-a doua propuneri și m-am îmbogățit cu zece mii. Mi-a dat câștigul cu o mină veselă ce-mi amintea de Frati, dar cu o licărire rece în privire de care nu mi-a păsat atunci.

Gutierrez era un cubanez slăbănog – probabil că nu cântărea mai mult de șaizeci și cinci de kilograme cu hainele leoarcă pe el –, dar era și fost membru al Mafiei din New Orleans, condusă în zilele acelea de un băiat rău pe nume Carlos Marcello. Am aflat bârfele astea în sala de biliard de lângă frizeria unde Gutierrez își conducea afacerile (și în a cărei încăpere din spate se desfășura o partidă interminabilă de poker lângă fotografia unei Diana Dors prea puțin îmbrăcate). Bărbatul cu care jucam biliard s-a aplecat spre mine, s-a uitat în jur ca să se convingă că nu ne aude nimeni, apoi a murmurat:

– Știi ce se spune despre Mafie, George, odată intrat, nu mai ai cum să ieși.

Mi-ar fi plăcut să stau de vorbă cu Gutierrez despre anii petrecuți în New Orleans, dar m-am gândit că nu ar fi fost prea înțelept din partea mea să dau dovadă de atâta curiozitate, mai ales după câștigul mare de la cursa de cai. Dar dacă aș fi *îndrăznit* – și dacă mi-ar fi venit în cap un pretext plauzibil ca să deschid subiectul –, l-aș fi întrebat pe Gutierrez dacă l-a cunoscut pe alt membru reputat al organizației lui Marcello, un fost boxer pe nume Charles „Dutz" Murret. Și cred că răspunsul lui ar fi fost afirmativ, pentru că trecutul se armonizează cu el însuși. Soția lui Dutz Murret era sora lui Marguerite Oswald. Ceea ce însemna că el era unchiul lui Oswald.

4

Într-o zi din primăvara lui 1959 (căci există primăvară și în Florida; localnicii mi-au spus că uneori durează chiar și o săptămână întreagă), am găsit în cutia poștală o înștiințare de la Biblioteca Publică din Nokomis. Îmi rezervasem un exemplar din noul roman al lui Budd Schulberg, care tocmai le sosise. Am sărit în Sunliner – cea mai bună mașină pentru ceea ce tocmai devenea Coasta Soarelui – și m-am dus să mi-l iau.

Când am ieșit din bibliotecă, am zărit un afiș nou pe avizierul aglomerat din hol. Ar fi fost și greu să-l ratez; era albastru-deschis și avea pe el caricatura unui omuleț care tremura și care se uita la un termometru mare cât el, unde mercurul se oprise sub zero. AI O PROBLEMĂ CU GRADELE? întreba afișul. POȚI FI ELIGIBIL PENTRU UN CERTIFICAT PRIMIT LA COMANDĂ DIN PARTEA UNITED COLLEGE OF OKLAHOMA! SCRIE-NE PENTRU DETALII!

United College of Oklahoma îmi suna mai dubios decât o tocăniță de scrumbie, dar mi-a dat o idee. În mare parte pentru că mă plictiseam. Oswald încă era în armată, la pușcași marini, și nu va fi lăsat la vatră până în septembrie, când se va duce în Rusia. Prima dată va încerca să renunțe la cetățenia americană. Nu va reuși, dar după o încercare de sinucidere de efect – probabil o făcătură – într-un hotel din Moscova, rușii îi vor permite să rămână în țară. De probă, ca să zicem așa. Și o să stea acolo cam treizeci de luni și o să muncească într-o fabrică de radiouri din Minsk. Și la o petrecere o să cunoască o fată pe nume Marina Prusakova. *Rochie roșie, pantofi albi*, scrisese Al în

observațiile lui. *Drăguță. Îmbrăcată de dans.*

Toate bune și frumoase în privința lui, dar ce aveam eu să fac între timp? United College mi-a oferit o opțiune. Le-am scris, cerându-le detalii, și mi-au răspuns cu promptitudine. Catalogul ridica în slăvi o multitudine de grade universitare. Am fost fascinat să aflu că, numai pentru trei sute de dolari (lichizi sau mandat poștal), puteam să-mi iau licența în engleză. Tot ce aveam de făcut era să trec cu bine un test grilă cu cincizeci de întrebări.

Le-am trimis banii prin mandat, luându-mi rămas-bun de la trei sute de dolari, împreună cu o cerere. Două săptămâni mai târziu am primit un plic subțire din hârtie maro din partea United College. Înăuntru erau două coli mânjite multiplicate la șapirograf. Întrebările erau minunate. Iată două din preferatele mele:

22. Care era al doilea nume al lui Moby?
A. Tom
B. Dick
C. Harry
D. John
37. Cine a scris *Casa celor 7 mese*[1]?
A. Charles Dickens
B. Henry James
C. Ann Bradstreet
D. Nathaniel Hawthorne
E. Niciunul dintre cei de mai sus

M-am delectat cu acest splendid test, am încercuit răspunsurile corecte (exclamând destul de des: „*Trebuie* că faci mișto de mine!") și l-am expediat apoi, la Enid, Oklahoma. Am primit ca răspuns o carte poștală prin care eram felicitat pentru trecerea examenului. După ce am mai plătit încă cincizeci de dolari, taxe administrative, am fost informat că mi se va trimite diploma. Aceasta arăta mult mai bine decât testul și avea și un sigiliu auriu de-a dreptul impresionant. Când am arătat-o unei somități din cadrul consiliului director al școlii din Sarasota, aceasta mi-a acceptat-o fără nicio întrebare și m-a trecut imediat pe lista suplinitorilor.

Și așa am ajuns să predau iarăși, una-două zile pe săptămână în anul școlar 1960. Mă simțeam bine. Îmi plăceau elevii – băieți

tunși foarte scurt, fete cu părul strâns în coadă de cal și fuste înfoiate până la jumătatea gambei –, deși eram în mod dureros conștient că fețele pe care le vedeam în clase nu erau decât o minciună. Acele zile de catedră m-au reconectat cu o trăsătură fundamentală a personalității mele: îmi plăcea să scriu, și descoperisem că eram bunicel, dar cel mai mult îmi plăcea să predau. Mă împlinea într-un fel pe care nu-l pot explica. Și nici nu vreau să-l explic. Explicațiile nu sunt decât erezie ieftină.

Cea mai bună zi la liceul West Sarasota a fost după ce le povestisem elevilor din clasa de literatură americană subiectul romanului *De veghe în lanul de secară* (carte care bineînțeles că nu era permisă în biblioteca școlii și care ar fi fost confiscată dacă ar fi adus-o vreun elev în acele holuri sacre), iar apoi i-am încurajat să discute despre nemulțumirea principală a lui Holden Caulfield: și anume că școala, adulții și viața americană, în general, erau toate niște minciuni.

Au început timid, dar când s-a auzit soneria, vorbeau deja toți deodată și cinci sau șase chiar au întârziat la ora următoare doar ca să-mi împărtășească opiniile lor cu privire la ce anume nu mergea bine în societate și la planurile de viitor pe care le făcuseră părinții în numele lor. Le străluceau ochii, emoția le îmbujorase obrajii. N-am avut nicio îndoială că o anumită carte cu copertele roșii va fi la mare căutare prin librăriile din zonă. Ultimul a ieșit din clasă un puști musculos, îmbrăcat cu un tricou de fotbal. Mi se părea că seamănă cu Moose Mason din benzile desenate.

– Îmi doresc să ne fi fost mereu profesor, domnule Amberson, mi-a spus cu accentul dulce din sud. Vă plac cel mai mult.

Nu doar mă plăcea; mă plăcea cel mai mult. Nimic nu se poate compara cu o asemenea declarație venită din partea unui elev de șaptesprezece ani care părea că era pe deplin treaz pentru prima oară în întreaga lui carieră școlară. Mai târziu în acea lună, directorul m-a chemat în birou, mi-a oferit niște amabilități și o Co'-Cola, apoi m-a întrebat:

– Ești vreun subversiv, fiule?

L-am asigurat că nu sunt. I-am spus că îl votasem pe Ike. A părut mulțumit dar mi-a sugerat ca pe viitor să mă rezum la lista aprobată de lecturi. Coafurile se schimbă și se schimbă și lungimea fustelor, și argoul, dar mentalitatea administrației liceelor? Niciodată.

5

Pe vremea când eram student (la Universitatea statului Maine, universitate reală, de unde obținusem o diplomă reală), am auzit un profesor de psihologie spunând că, după părerea lui, oamenii *chiar* posedă un al șaselea simț. Îi spunea acestui simț gândire-bazată-pe-intuiție și zicea că este cel mai dezvoltat la mistici și la proscriși. Personal, nu eram mistic, dar eram surghiunit din timpul meu și eram și asasin (pot să cred că a fost justificată uciderea lui Frank Dunning, dar sigur că poliția era de altă părere). Și dacă toate astea nu mă făceau un proscris, nimic altceva n-ar fi putut.

– Sfatul meu este ca în situații în care pare să vă amenințe vreun pericol, a spus profesorul meu în acea zi din 1995, să vă urmați intuiția.

Și asta m-am hotărât să fac în luna iulie a anului 1960. Devenisem tot mai agitat din cauza lui Eduardo Gutierrez. Era un individ mărunțel, dar trebuie să am în vedere presupusele lui legături cu Mafia… și licărul din ochi atunci când mi-a plătit pariul de la derbi, pe care îl consider acum nesăbuit de mare. De ce îl făcusem, când eram departe de a fi falit? Nu era vorba de lăcomie; era mai mult dorința de a simți ce simte un jucător de baseball când vine spre el o minge lentă și cu boltă. În anumite cazuri nu ai ce face și lovești. Și eu am lovit, așa cum spunea Leo „Buză" Durocher în coloratele lui comentarii radiofonice, iar acum regretam.

Am pierdut dinadins ultimele două pariuri făcute la Gutierrez, străduindu-mă din răsputeri să par că n-am habar de nimica, să par doar un om obișnuit, care avusese noroc o dată și de atunci pierde tot ce a câștigat. Dar intuiția îmi spunea că nu prea ține. Intuiției mele nu-i plăcea că Eduardo Gutierrez începuse să mă întâmpine spunând:

– Ia uite! Vine yankeul meu din țara yankeilor. Nu yankeul *pur și simplu*, ci yankeul *meu*.

Dacă îi însărcinase pe unii dintre prietenii lui de poker să mă urmărească în Tampa înapoi la Sunset Point? Era oare posibil să trimită alți amici de cărți – sau niște băieți cu mușchi doritori să scape de taxele care le erau impuse de cămătarul Gutierrez – într-o micuță operațiune ca să salveze ce se mai putea din cele zece mii? Lobul meu frontal îmi spunea că-i puțin posibil, ca

una din scenele neconvingătoare din *77 Sunset Strip*, dar intuiția îmi spunea altceva, intuiția îmi spunea că omulețul cu părul rărit era perfect capabil să dea undă verde unei percheziții la domiciliul meu, spunându-le acoliților lui să mă bată de să mă cac pe mine dacă aș fi încercat să mă împotrivesc. Nu voiam să iau bătaie și nu voiam să fiu jefuit. Dar mai ales nu voiam ca însemnările mele să intre pe mâinile unui agent de pariuri prieten cu Mafia. Nu mă încânta ideea de a fugi cu coada între picioare, dar, ce dracu', oricum trebuia să plec spre Texas mai devreme sau mai târziu, așa că, de ce nu mai devreme? În plus, prevederea este mai bună decât cutezanța. Știam asta încă din fașă.

Astfel, după o noapte de iulie în mare parte nedormită, când sonarul poliției piuise deosebit de tare, mi-am împachetat bunurile lumești (am ascuns sub roata de rezervă cutia metalică unde încuiasem memoriile și banii), am lăsat proprietarului un bilet și un ultim cec pentru chirie și am apucat-o spre nord pe US 19. Prima noapte am petrecut-o într-un motel insalubru din lanțul DeFuniak Springs. Perdelele erau găurite și până când am stins lumina din cameră (un bec chior fără abajur care atârna de cablul electric), am fost atacat de țânțari mari cât avioanele de vânătoare. Totuși am dormit ca un prunc. Fără coșmaruri, iar piuiturile radarului meu anterior încetaseră. Pentru mine era suficient.

Prima zi din august am petrecut-o în Gulfport, Louisiana, deși nu am reușit să capăt o cameră în primul loc unde am oprit. Recepționerul de la Red Top Inn mi-a explicat că hotelul era doar pentru negri și mi-a recomandat să merg la Southern Hospitality, despre care spunea că-i cel mai bun hotel din oraș. Poate că așa și era, dar cred că aș fi preferat să stau la Red Top Inn. Acordurile de chitară venite de la barul de alături erau încântătoare.

6

New Orleans nu era exact în drumul meu spre Dallas, spre Marele D. Dar, din moment ce îmi tăcuse sonarul intuiției, mi-am dat seama că mă aflam într-o dispoziție turistică… deși nu voiam să vizitez nici Cartierul Francez, sau Vieux Carré, și nici locul unde acostau navele cu aburi pe Bienville Street.

Am cumpărat o hartă de la un vânzător stradal și am reușit să ajung la destinația care mă interesa de fapt. Am parcat mașina și, după o plimbare lejeră de cinci minute, m-am pomenit în fața numărului 4905 de pe Magazine Street unde vor locui Lee și Marina Oswald, cu fetița lor, June, în ultima primăvară și ultima vară din viața lui John Kennedy. Clădirea era paradită, dar nu chiar o ruină, cu un gard din fier înalt până la brâu care împrejmuia o curte neîngrijită. Zugrăveala de pe primul etaj, albă odinioară, acum se cojea și căpătase nuanța galbenă a urinei. Etajul superior nici nu fusese zugrăvit și se vedeau bârnele cenușii. Pe o bucată de carton care acoperea una dintre ferestrele sparte de acolo era scris: DE ÎNCHIRIAT TEL MU3-4192. Obloane ruginite acopereau veranda unde, în septembrie 1963, Lee Oswald va sta în izmene după lăsarea întunericului, șoptind *Poc! Poc!* ca pentru sine și prefăcându-se că trage la trecătorii de pe stradă cu ceea ce va deveni cea mai renumită pușcă din istoria Americii.

La asta mă gândeam când m-a bătut cineva pe umăr și aproape că am urlat. Cred că am tresărit *tare*, pentru că tânărul negru care mă acostase s-a dat respectuos înapoi, ridicând mâinile goale.

– Scuze, dooomnuuu'. Scuze, n-aaam vrut să te spaaaariii.

– Nu-i nimic, i-am spus. Eu sunt de vină.

Această declarație a părut că-l neliniștește și mai mult, dar avea ceva de făcut și a mers înainte… deși a fost nevoit să se apropie iar de mine, deoarece treaba lui presupunea un ton mai coborât decât cel conversațional. Voia să știe dacă m-ar interesa să cumpăr câteva „bețișoare ale bucuriei". Am crezut că știu despre ce vorbește, dar n-am fost complet sigur până când n-a adăugat:

– Marijuanaaaa de caaaalitate, doooomnuuuu.

I-am spus că nu am nevoie, dar că va primi jumătate de dolar de la mine, dacă mă va îndruma spre un hotel bun în acest Paris al Sudului. Când a vorbit din nou, limbajul îi era mult mai clar.

– Părerile sunt împărțite, dar cred că hotelul Monteleone este cel mai bun, m-a sfătuit și mi-a explicat cum să ajung acolo.

– Mulțam, i-am zis și i-am dat moneda pe care a făcut-o să dispară la iuțeală într-unul din multele sale buzunare.

– Spune, de ce te uitai la locul acesta? a făcut el semn cu capul înspre clădirea dărăpănată. Te gândești s-o cumperi?

O scânteiere din vechiul George Amberson a ieşit la suprafaţă:

– Pari de prin partea locului. Crezi că ar fi o afacere bună?

– Altele de pe strada asta, da, dar nu aia. Mi se pare bântuită.

– Încă nu, i-am replicat şi m-am îndreptat spre maşină, lăsându-l să se uite după mine cu gura căscată.

7

Am scos cutia din portbagaj şi am pus-o pe scaunul din faţă al Sunlinerului cu intenţia să o iau în camera mea de la Monteleone şi aşa am şi făcut. Dar, în vreme ce portarul îmi lua celelalte bagaje, am descoperit ceva pe podeaua maşinii în faţa banchetei din spate ce m-a făcut să mă înroşesc din cauza unui sentiment de vinovăţie mult disproporţionat faţă de ceea ce reprezenta obiectul respectiv. Dar lucrurile învăţate în copilărie sunt cele mai trainice şi alt lucru pe care îl învăţasem încă din faşă era să returnez întotdeauna la timp cărţile la bibliotecă.

– Domnule portar, fiţi bun şi daţi-mi cartea aceea, vă rog, i-am cerut.

– Da, dooomnuu, buucurooos!

Era *The Chapman Report* pe care o împrumutasem de la Biblioteca Publică din Nokomis cu o săptămână înainte de a mă hotărî că venise vremea să-mi pun pantofii de călătorie. Abţibildul din colţul copertei transparente de protecţie – DOAR 7 ZILE, FII AMABIL FAŢĂ DE URMĂTORUL CITITOR – mă privea cu reproş.

Când am ajuns în cameră, m-am uitat la ceas şi am văzut că era doar şase seara. În timpul verii biblioteca se deschidea după prânz şi se închidea la opt. Convorbirile interurbane erau unul din puţinele lucruri mai scumpe în 1960 decât în 2011, dar nu reuşeam cu niciun chip să scap de sentimentul acela copilăresc de vinovăţie. Am sunat la centrala hotelului şi i-am dat telefonistei numărul bibliotecii din Nokomis pe care i l-am citit de pe buzunăraşul de carton lipit pe ultima pagină a cărţii. Mesajul de sub număr, *Vă rugăm să nu întârziaţi mai mult de 3 zile cu returnarea cărţii*, m-a făcut să mă simt şi mai prost.

Telefonista mea a vorbit cu altă telefonistă. De undeva, din spatele lor, se auzea murmurul confuz al altor voci. Mi-am dat brusc seama că, în timpul meu, majoritatea posesorilor acelor

voci îndepărtate ar fi morți. Atunci a început să sune telefonul de la celălalt capăt.

– Alo, Biblioteca Publică Nokomis.

Era Hattie Wilkerson, dar bătrânica aceea dulce se auzea de parcă se blocase într-un butoi metalic.

– Alo, doamnă Wilkerson…

– Alo? *Alo?* Mă auziți? S-o ia dracu' de convorbire interurbană!

– Hattie? acum țipam. George Amberson la telefon!

– George *Amberson?* O, cerule! De unde suni, George?

Eram pe punctul de a-i spune adevărul, când sonarul intuiției a scos un alt piuit puternic. Așa că am mugit:

– Din Baton Rouge!

– Louisiana?

– Da! Am una din cărțile tale! Acum mi-am dat seama! O să ți-o trimit îna..

– Nu trebuie să răcnești, George, legătura e *mult* mai bună acum. Probabil că telefonista a înfipt fișa până la capăt. Mă bucur *atât* de mult să te aud. Pronia cerească a făcut să nu fii aici. Ne-am făcut griji pentru tine, chiar dacă șeful pompierilor a zis că nu-i nimeni în casă.

– Despre ce vorbești, Hattie? Casa mea de pe plajă?

Pe bune, ce altceva?

– Da! Cineva a aruncat pe o fereastră o sticlă cu benzină aprinsă. A ars toată în câteva minute. Șeful Durand crede că au fost niște tineri care stau pe afară, beau și se distrează. Sunt atât de mulți oameni răi astăzi. Soțul meu zice că e din cauză că le e frică de Bombă.

Așa, deci.

– George? Mai ești la telefon?

– Da, i-am răspuns.

– Ce *carte* e la tine?

– Ce?

– Care carte e la tine? Nu mă face să mă uit în registru.

– Ah. *The Chapman Report.*

– Fii drăguț și expediaz-o cât de repede poți, bine? Avem destui cititori care o așteaptă. Irving Wallace e foarte cerut.

– Da, am spus. Cu siguranță.

– Și îmi pare rău de casa ta. Ți-ai pierdut ceva?

– Am toate lucrurile importante cu mine.

– Slavă Domnului. O să te întorci în cu…

S-a auzit un țăcănit sonor, apoi uruitul liniei deconectate. Am pus receptorul la loc în furcă. Dacă mă întorc curând? Nu mi se părea deloc necesar.

Să sun înapoi și să răspund la această întrebare. Dar trebuia să fiu cu ochii în patru când mă confruntam cu trecutul pentru că simte agentul de schimbare și are colți ascuțiți.

Primul lucru pe care l-am făcut a doua zi dimineață a fost să trimit înapoi *The Chapman Report.*

Apoi am plecat spre Dallas.

8

Trei zile mai târziu stăteam pe o bancă în Dealey Plaza și mă uitam la cubul din cărămidă în care se afla Texas School Book Depository. Trecuse de prânz și era al naibii de cald. Îmi slăbisem cravata de la gât (dacă nu purtai cravată în 1960, chiar și în zilele foarte călduroase, puteai atrage priviri nedorite) și mi-am descheiat nasturele de la gulerul cămășii albe, dar fără vreun folos. Nici umbra rahitică a ulmului din spatele băncii mele nu mă ajuta prea mult.

Când mă cazasem la hotelul Adolphus de pe Commerce Street, mi s-a dat să aleg între o cameră cu aer condiționat sau una fără. Am plătit încă cinci dolari pe o cameră a cărei unitate instalată pe fereastră reducea temperatura până la douăzeci și cinci de grade și, dacă aș fi avut ceva minte în cap, m-aș fi întors acolo chiar acum, înainte să mă lovească apoplexia din cauza căldurii. Poate o să se mai răcorească diseară. Puțin.

Dar nu-mi puteam lua ochii de la cubul acela din cărămidă și mi se părea că ferestrele lui mă examinează din cap până în picioare – mai ales de la cea din colțul drept de la etajul al șaselea. Clădirea emana o senzație de răutate aproape palpabilă. Tu – dacă va *exista* vreodată un tu – ai putea să râzi de mine să spui că senzația asta nu era decât efectul cunoștințelor mele despre viitor, dar asta nu ar explica ce anume mă ținea lipit de banca aceea în pofida arșiței copleșitoare. Stăteam acolo împietrit pentru că aveam senzația că mai văzusem clădirea aceea și altădată.

Îmi amintea de turnătoria Kitchener din Derry.

Book Depository nu era o ruină, dar transmitea exact același sentiment de amenințare reală. Mi-am adus aminte cum m-am

dus spre acel coș industrial de evacuare a fumului, prăbușit, înnegrit de funingine, tolănit printre buruieni ca o reptilă preistorică uriașă care moțăie la soare. Mi-am adus aminte cum m-am uitat în gura lui întunecată, atât de mare că aș fi putut să intru fără probleme în ea. Și mi-am adus aminte că am avut senzația că era ceva înăuntru. Ceva viu. Ceva ce voia ca eu să intru. În vizită. Poate o vizită foarte, foarte lungă.

Haide, intră, mi-a șoptit fereastra de la etajul șase. *Uită-te în jur. Acum nu e nimeni aici; cei câțiva muncitori care lucrează pe timp de vară au plecat acasă, dar dacă ocolești puntea de încărcare, peste șine, s-ar putea să găsești o ușă deschisă. Precis ai să găsești una. Căci, în fond, ce avem de apărat aici înăuntru? Nu sunt decât manuale și nici măcar elevii cărora le sunt destinate nu le vor. După cum bine știi, Jake. Hai, intră. Urcă la etajul șase. În timpul tău aici e un muzeu. Oameni vin din toată lumea și unii dintre ei încă mai lăcrimează pentru omul care a fost ucis și pentru tot binele pe care l-ar fi putut face. Dar suntem în 1960, Kennedy este doar senator și Jake Epping nu există. Există doar George Amberson, un bărbat cu părul scurt și cămașă transpirată și cravată lărgită la guler. Un om al timpului său, ca să zicem așa. Haide, urcă. Ți-e teamă de fantome? Cum să-ți fie, când crima încă nu a avut loc?*

Dar *erau* fantome acolo sus. Poate că nu erau pe Magazine Street în New Orleans, dar acolo? O, da. Însă nu va trebui să mă confrunt cu ele niciodată, pentru că nu aveam de gând să intru în Book Depository așa cum nu mă aventurasem în coșul acela prăbușit din Derry. Oswald se va angaja aici și va începe să stivuiască manuale doar cu o lună înainte de asasinat. Și aș risca prea mult dacă aș aștepta până atunci. Nu. Intenționam să urmez planul schițat de Al în ultima parte a notelor lui, cea purtând titlul CONCLUZII DESPRE CUM SĂ ACȚIONEZ.

Chiar dacă era sigur de teoria ucigașului solitar, Al se agățase totuși de posibilitatea mică, dar semnificativă din punct de vedere statistic, că ar fi putut să se înșele. Numise această posibilitate „fereastra de incertitudine". Fereastra de la etajul șase.

Voise să închidă acea fereastră pentru totdeauna la 10 aprilie 1963, cu o jumătate de an înainte de vizita lui Kennedy în Dallas și mie mi s-a părut o idee bună. Poate că în luna aprilie a acelui an, mai probabil chiar în noaptea de zece – de ce să

aștept? — îl voi omorî pe soțul Marinei și pe tatăl lui June, tot așa cum l-am omorât și pe Frank Dunning. Tot fără mustrări de conștiință. Poate eziți atunci când vezi un păianjen care înaintează spre leagănul copilului tău. Poate chiar te gândești să-l prinzi într-o sticlă și să-i dai drumul în curte ca să-și vadă pe mai departe de viața lui micuță. Dar dacă ești sigur că e veninos? Că e văduvă neagră? În cazul acela nu vei mai ezita. Nu și dacă ai toate mințile acasă. Ridici piciorul și îl strivești.

9

Îmi făcusem propriul plan pentru perioada dintre august 1960 și aprilie 1963. Nu-l voi scăpa din ochi pe Oswald din momentul când va veni din Rusia, dar nu voi interveni nicicum în viața lui. Nu-mi puteam permite să intervin din cauza efectului de fluture. Nu știu dacă există vreo metaforă mai stupidă în limba engleză decât *lanțul evenimentelor*. Lanțurile (cu excepția celor pe care le făceam în copilărie la grădiniță din fâșii colorate de hârtie) sunt puternice. Le folosim ca să coborâm motoare cu cilindri din camioane sau ca să legăm mâinile și picioarele deținuților periculoși. Aceasta nu mai era realitatea așa cum o înțelegeam eu. Evenimentele sunt fragile, ascultă-mă ce-ți spun, sunt castele din cărți de joc, iar dacă l-aș aborda pe Oswald – ca să nu zic nimic de încercarea de a-l ține la distanță de o crimă pe care nici nu o concepuse încă – n-aș face altceva decât să renunț la unicul meu avantaj. Fluturele își va deschide aripile și cursul vieții lui Oswald se va schimba.

La început vor fi schimbări mărunte, dar, așa cum ne spune cântecul lui Bruce Springsteen, din mărunțișuri, iubito, ies lucrurile mari într-o bună zi. S-ar putea să fie schimbări bune, schimbări care să-l salveze pe cel care era acum doar un senator tânăr de Massachusetts. Dar nu credeam asta. Pentru că trecutul e încăpățânat și viclean. În conformitate cu una din însemnările mâzgălite de Al pe marginea unei pagini, în 1962 Kennedy va fi în Houston, la Rice University, unde va ține un discurs despre zborurile spre lună. *Spațiu deschis, podium neblindat*, notase Al. Houston era la mai puțin de cinci sute de kilometri de Dallas. Cum ar fi dacă Oswald s-ar hotărî să-l împuște pe președinte acolo?

Sau, să presupunem că Oswald era exact ceea ce pretindea a

fi, un prostălău acuzat pe nedrept. Dacă îl speriam suficient de tare și-l goneam din Dallas înapoi în New Orleans și Kennedy *tot* murea, victimă a unei conspirații demente puse la cale de Mafie sau de C.I.A? Aș mai avea curajul să trec prin vizuina de iepure și s-o iau de la capăt? Să salvez din nou familia Dunning? S-o salvez din nou pe Carolyn Poulin? Îmi dădusem deja doi ani din viață acestei misiuni. Aș mai fi de acord să investesc încă cinci, știind că rezultatul va fi la fel de nesigur?

Mai bine să nu fiu nevoit să aflu.

Mai bine să iau toate măsurile.

Pe drumul de la New Orleans spre Texas, hotărâsem că metoda cea mai bună prin care îl puteam monitoriza pe Oswald, fără să-i ies în drum, era să stau în Dallas când el va fi alături, în Fort Worth, apoi să mă mut eu în Fort Worth când Oswald își va aduce familia în Dallas. Această idee avea meritul de a fi una foarte simplă, dar nu avea să funcționeze. Mi-am dat seama de asta în săptămânile de după după-amiaza aceea când am privit pentru prima oară Texas School Book Depository și când am avut senzația incredibil de reală că și ea – aidoma abisului lui Nietzsche – se uită la mine.

Lunile august și septembrie ale acelui an cu alegeri prezidențiale le-am petrecut colindând cu mașina prin Dallas în căutarea unui apartament unde să stau (și chiar după tot acest timp, îmi era tare dor de GPS-ul meu pentru că trebuia să mă opresc foarte des să întreb cum pot ajunge într-un loc sau altul). Nu-mi plăcea nimic. La început am crezut că apartamentele erau de vină. Apoi, pe măsură ce am început să prind mai bine atmosfera orașului, mi-am dat seama că era vorba despre mine.

Adevărul era că nu-mi plăcea Dallasul, iar cele opt săptămâni în care l-am examinat îndeaproape au fost suficiente să mă facă să cred că nici nu avea ce să-mi placă la el. Ziarul *Times Herald* (căruia mulți dintre localnici îi spuneau în mod curent *Muci Herald*) nu era decât o lăudăroșenie exagerată și de doi bani. *Morning News* se dădea mai liric și vorbea despre cum Dallasul și Houstonul „se întrec în cursa spre ceruri", însă zgârie-norii despre care vorbea editorialul erau o insuliță de tâmpenii arhitectonice înconjurată de cercuri cu ceea ce am ajuns să numesc Marele Cult American al Suprafețelor Urbane. Ziarele păreau a ignora cartierele sărace unde începuseră să se topească barierele rasiale. Mai departe se întindeau ansamblurile

nesfârșite de case pentru clasa de mijloc, majoritatea deținute de veterani din al Doilea Război Mondial și din Războiul din Coreea. Veteranii aveau neveste care își petreceau zilele lustruind mobila cu soluție Pledge și spălând rufele în mașini marca Maytag. Majoritatea aveau câte 2,5 copii. Adolescenții tundeau peluzele, distribuiau *Muci Herald* cu bicicleta, lustruiau mașina familiei cu ceară Turtle, îi ascultau (pe furiș) pe Chuck Berry la aparatele de radio cu tranzistori. Și poate le spuneau părinților îngrijorați că e alb.

După suburbii, cu aspersoarele învârtindu-se în fața caselor, se întindeau terenuri infinite. Ici și acolo instalații de irigare încă mai deserveau culturile de bumbac, dar, în multe părți, Regele Bumbac murise, fiind înlocuit de numeroase pogoane de porumb și soia. Recoltele reale ale Dallasului erau electronicele, textilele, obscenitățile și petrol-dolarii. În zonă nu se vedeau multe sonde, dar când vântul sufla din vest, dinspre Permian Basin, orașele gemene duhneau a țiței și gaze naturale.

Cartierul cu firme din centru era plin de indivizi care se îmbulzeau agitați prin ceea ce am ajuns să numesc Dallasul îmbelșugat: haine sport în carouri, cravate înguste, prinse cu agrafe de neam prost (aceste cravate, varianta din anii șaizeci a cravatelor cu nod, se vindeau gata prevăzute la centru cu diamante sau cu înlocuitori sclipicioși), pantaloni Sansabelt albi și cizme stridente cu tigheluri complicate. Lucrau în bănci și în companii de investiții. Vindeau contracte pentru viitoare recolte de soia și terenuri petrolifere și proprietăți în zona de vest a orașului, unde nu putea să crească nimic în afară de ciumăfăi și alte buruieni. Se plesneau unul pe celălalt pe spate cu mâinile încărcate cu inele și își spuneau unul celuilalt *fiule*. La curea, acolo unde oamenii de afaceri din 2011 își poartă telefoanele mobile, își țineau pistoalele în tocuri executate manual.

Erau panouri mari ale căror mesaje pledau în favoarea punerii sub acuzare a președintelui tribunalului de la Curtea Supremă, Earl Warren; panouri reprezentând un Nikita Hrușciov care-și arăta colții (NIET, TOVARĂȘE HRUȘCIOV, scria pe panou, NOI TE VOM ÎNGROPA PE *TINE!*) Era și un panou pe West Commerce Street care zicea că PARTIDUL COMUNIST AMERICAN FAVORIZEAZĂ INTEGRAREA RASIALĂ *GÂNDEȘTE-TE LA ASTA!* Pe acesta îl plătise ceva ce se numea Societatea

Ceaiului. De două ori am văzut zvastici desenate cu săpun pe vitrinele unor magazine ale căror nume lăsau a se înțelege că erau deținute de evrei.

Nu-mi plăcea Dallasul. Nu, domnule, nu doamnă, de nicio culoare. Nu-mi plăcuse încă din momentul când mă cazasem la hotelul Adolphus și-l văzusem pe șeful de sală de la restaurant cum îl apucă violent de braț pe un biet ospătar speriat și îi urlă în nas. Cu toate astea, aveam treabă aici și aici voi rămâne. Așa gândeam atunci.

10

Pe douăzeci și doi septembrie am găsit în sfârșit un loc în care credeam că am să pot trăi. Era pe Blackwell Street, în zona de nord a Dallasului, un fost garaj izolat de locuința principală care fusese transformat într-un apartament cu două camere destul de drăguț. Cel mai însemnat avantaj al lui: aerul condiționat. Cel mai mare dezavantaj: proprietarul, Ray Mack Johnson, rasist până în măduva oaselor care mi-a spus că, dacă va fi să iau apartamentul, ar fi bine să mă țin departe de Greenville Avenue, aflată în imediata apropiere, din cauza mulțimii de localuri cu clienți de toate rasele și a negroteilor cu șișuri cu arc.

– N-am nimicuța cu ciorile, mi-a mărturisit el. Nu, dom'ne, nimicuța. Dumnezeu i-a blestemat, nu eu. Știi asta, nu?

– Cred că am sărit peste capitolul ăla din Biblie.

M-a privit bănuitor cam dintr-o dungă.

– Da' ce? Ești cumva metodist?

– Da, i-am răspuns, pentru că mi se părea infinit mai sigur decât să-i spun că nu eram nimic din punct de vedere confesional.

– E musai să apuci pe calea bisericii baptiste, fiule. Biserica noastră îi primește pe nou-veniți cu brațele deschise. Stai aici și poate că într-o duminică o să vii la slujbă cu mine și cu doamna mea.

– Poate, am murmurat, promițându-mi că o să țin minte să fiu în comă duminica respectivă. Mort, chiar.

Între timp, domnul Johnson se întorsese la scriptura inițială.

– Vezi tu, Noe s-a îmbătat pe Arcă și s-a trântit pe pat gol ca o gaiță. Doi dintre fiii lui n-au putut să se uite la el și s-au întors

cu spatele și l-au învelit în pătură. Sau cu un cearșaf, habar n-am. Dar Ham – ăsta era negrul din familie – s-a uitat la tac-su cum era așa, despuiat, și Dumnezeu l-a blestemat pe el și pe toată rasa lui să fie tăietori de lemne și să care apă cu ciurul. Asta este. Asta-i povestea lor. Geneza, capitolul nouă. Să verifici, domnu' Amberson.

– Îhî, am bâiguit, spunându-mi că trebuie să locuiesc *undeva*, că nu-mi pot permite să stau la hotel pentru totdeauna. Spunându-mi că aș putea supraviețui alături de niţeluș rasism, că n-o să mă topesc. Spunându-mi că probabil acesta este temperamentul acestor vremuri și că este la fel peste tot. Fără să cred nimic din toate astea.

– Mă voi gândi și vă voi anunța într-o zi sau două, domnule Johnson.

– Nu te gândi prea mult, fiule, că locul ăsta o să se dea repede. Hai, du-te, acum, și să ai parte de o zi binecuvântată.

11

Ziua binecuvântată a fost din nou una caniculară, iar căutarea unei locuințe se dovedea a fi o afacere care-mi producea sete. După ce am părăsit compania erudită a lui Ray Mack Johnson, am simțit nevoia să beau o bere. M-am hotărât să-mi iau una de pe Greenville Avenue. Dacă domnului Johnson nu-i făcea plăcere vecinătatea cu acest cartier, mi-am zis că trebuie să văd cu ochii mei de ce anume.

A avut dreptate din două puncte de vedere: strada era desegregată (mai mult sau mai puțin) și era plină de scandalagii. Era și plină de viață. Mi-am parcat mașina și m-am plimbat agale, bucurându-mă de atmosfera de carnaval. Am trecut pe lângă cel puțin douăzeci de baruri, câteva cinematografe unde rulau filme în reluare (INTRAȚI E „GHEAȚĂ" ÎNĂUNTRU, mă pofteau bannerele care zburătăceau pe fațade în vântul texan fierbinte și mirosind a petrol) și o speluncă cu program de striptease în fața căreia un individ urla din toți bojocii:

– Fete, fete, fete, cel mai bun spectacol din lume! Cel mai bun spectacol pe care l-ați *văzut* vreodată! Doamnele noastre *se rad*, dacă înțelegeți ce vă spun.

Am trecut și pe lângă vreo trei sau patru case de amanet „vă-

împrumutăm-repede-şi-vă-luăm-banii-şi-mai-repede".
Semeață ca un general de armată, o tablă neagră era instalată în fața unuia dintre acestea – Faith Financial, Unde Încrederea este Lozinca Noastră. Pe tablă scria în capătul de sus PARIURILE ZILEI şi jos DOAR PENTRU DISTRACȚIE. În jurul ei se strânseseră bărbați cu pălării de paie şi bretele (cum numai clienţii fideli ai caselor de pariuri îşi permiteau să poarte) şi discutau poturile afişate. Unii aveau în mână formulare de curse, alţii pagina de sport din *Morning News.*

Doar pentru distracție, mi-am spus. *Mda, cum să nu.* M-am gândit la bojdeuca mea de pe plajă arzând în noapte, vântul din Golf ridicând flăcările până la cerul înstelat. Distracția avea neajunsurile ei, mai ales atunci când era vorba de pariuri.

Prin uşile deschise muzica şi mirosul de bere ieşeau în valuri. L-am auzit pe Jerry Lee Lewis cântând „Whole Lotta Shakin' Goin' On" de la un tonomat şi pe Ferlin Husky prefăcându-se emoţionat în „Wings of a Dove" din barul de alături. Am fost acostat de patru prostituate şi de un vânzător ambulant care comercializa capace de roţi, brice de ras strălucitoare şi steguleţe ale statului Stelei Solitare pe care erau imprimate cuvintele NU-ŢI PUNE MINTEA CU STATUL TEXAS. Încearcă să traduci îndemnul ăsta în latină.

Senzaţia tulburătoare de déjà-vu era foarte puternică, sentimentul că lucrurile nu erau deloc în regulă aici, cum nu fuseseră în regulă nici înainte. Ceea ce era o sminteală. În viaţa mea nu mai intrasem pe Greenville Avenue, dar, incontestabil, această senzaţie provenea din inimă, iar nu din minte. Dintr-o dată m-am hotărât că nu mai vreau nicio bere. Şi nici nu voiam să închiriez mirajul recondiţionat al domnului Johnson, indiferent cât de atrăgător mi se părea aparatul de aer condiţionat.

Tocmai trecusem de o adăpătoare purtând numele Desert Rose, din tonomatul căreia urla Muddy Waters. Când am dat să fac cale întoarsă înspre locul unde îmi lăsasem maşina, un bărbat a ieşit aproape zburând pe uşa stabilimentului. S-a împiedicat şi s-a lăţit pe trotuar. Hohote de râs au izbucnit în interiorul întunecat al barului. O femeie a ţipat:

– Şi să nu mai îndrăzneşti să te întorci, poponar fără sculă!

Chestie care a stârnit alte hohote (şi mai entuziaste) de râs.

Clientului ejectat îi curgea sânge din nasul vizibil strâmbat

într-o parte și dintr-o zgârietură ce se întindea pe obrazul stâng, de la tâmplă până la maxilar. Avea ochii holbați și șocați. Cămașa scoasă din pantaloni îi atârna până aproape de genunchi. S-a apucat de un felinar și s-a ridicat în picioare. Odată în poziție erectă, s-a uitat fioros în jur, fără să vadă nimic însă.

Am făcut unul sau doi pași, dar înainte să ajung la el, a apărut una dintre femeile care mă întrebaseră dacă nu am chef de un rendez-vous, legănându-se pe tocurile cui. Doar că nu era o femeie. Nu tocmai. Nu cred că avea mai mult de șaisprezece ani, ochi mari și întunecați și pielea netedă de culoarea cafelei, zâmbea, dar fără urmă de răutate, și când bărbatul cu fața însângerată s-a ridicat pe picioare, l-a apucat de braț:

– Ușurel, drăguță, i-a spus. Trebuie să te liniștești înainte să…

Bărbatul a scormonit cu mâna pe lângă poalele cămășii și a dat la iveală mânerul sidefat al unui pistol – mult mai mic decât cel cumpărat de mine de la magazinul de articole sportive al lui Machen, aproape o jucărie – care se poticnea de colacul de grăsime ce-i atârna peste pantalonii din gabardină fără curea. Avea șlițul desfăcut și i se vedeau boxerii cu mașini roșii de curse. Îmi aduc aminte foarte bine amănuntul ăsta. A scos pistolul, l-a lipit de burta prostituatei și a apăsat pe trăgaci. S-a auzit un pocnet netot, asemenea celui făcut de niște artificii cât un pișcot într-o cutie de tablă. Un pocnet mic și atât. Femeia a țipat și s-a așezat pe trotuar cu mâinile pe abdomen.

– M-ai *împușcat!*

Părea mai mult indignată decât rănită, dar sângele a început să-i curgă printre degete.

– M-ai *împușcat*, poponar căcăcios, de ce m-ai *împușcat?*

Dar bărbatul n-a băgat-o în seamă, ci a dat de perete ușa barului Desert Rose. Rămăsesem tot pe locul unde mă aflasem când a împușcat-o pe prostituata cea drăguță, în parte din cauza șocului, dar mai ales pentru că toate astea se petrecuseră în doar câteva secunde. Sigur, poate că durase mai mult decât îi va lua lui Oswald să-l ucidă pe președintele Statelor Unite, dar nu cu mult

– Asta vrei, Linda? a zbierat el. Dacă asta vrei, atunci îți dau ce vrei!

Și-a lipit țeava pistolului de ureche și a tras.

12

Mi-am împăturit batista și am apăsat-o ușor pe gaura din rochia roșie a fetei. Nu știu cât de grav rănită era, dar era suficient de plină de viață cât să emită un torent aparent nesfârșit de expresii colorate pe care probabil că nu le învățase de la mama ei (sau, cine știe). Și când un bărbat din mulțimea care începuse să se strângă s-a apropiat prea mult pentru gustul ei, a mârâit:

– Nu te mai uita sub fusta mea, ticălos băgăcios. Tre' să plătești pentru asta.

– Amărâtul acela e cât se poate de mort, a remarcat altcineva, un bărbat care îngenunchease lângă individul dat afară din barul Desert Rose.

O femeie a început să țipe.

Sirene tot mai aproape, țipând și ele. Am observat una din celelalte doamne care mă acostaseră în timpul plimbării pe Greenville Avenue, o roșcată cu pantaloni pescărești. I-am făcut un semn. Și-a atins pieptul, ca și cum ar fi vrut să întrebe: *cine, eu?* Am dat din cap: da, tu.

– Ține batista asta apăsată pe rană, i-am spus. Încearcă să oprești sângerarea. Eu trebuie să plec.

Mi-a surâs înțelegătoare:

– Nu vrei să dai ochii cu polițiștii?

– Nu prea. Nu cunosc pe nimeni de aici. Eram în trecere.

Roșcata a îngenuncheat lângă fata prăbușită pe trotuar – care continua să sângereze și continua să înjure.

– Drăguță, toți suntem în trecere.

13

Nu am putut să dorm în noaptea aceea. Ațipeam și imediat vedeam chipul plin de sine și unsuros al lui Ray Mack Johnson care arunca vina pentru două mii de ani de sclavie și crime și exploatare în cârca unui adolescent care nu făcuse altceva decât să se uite la „schimbătorul de viteze" al tatălui său. Mă trezeam cu o tresărire, mă întorceam pe cealaltă parte, ațipeam din nou… și îl vedeam pe omulețul cu șlițul desfăcut care își lipește revolverul de tâmplă. *Asta vrei, Linda?* Un ultim acces de furie înainte de somnul veșnic. Și mă trezeam iarăși speriat. Apoi am visat niște bărbați într-o limuzină neagră care aruncă o bombă

cu benzină pe fereastra casei mele din Sunset Point: Eduardo Gutierrez care încearcă să se descotorosească de yankeul lui din țara yankeilor. De ce? Pentru că nu-i plăcea să piardă sume mari. De aia. Pentru el era prea mult.

În cele din urmă am renunțat să mai încerc să dorm și m-am așezat lângă fereastră unde bâzâia vitejește aparatul de aer condiționat. În Maine, noaptea ar fi destul de răcoroasă pentru a aduce culori de toamnă în frunzele copacilor, dar aici, în Dallas, la două și jumătate dimineața erau douăzeci și cinci de grade. Și aerul era umed.

– Dallas, Derry, am murmurat uitându-mă în jos, la Commerce Street.

Nu puteam să văd clădirea cubică din cărămidă unde era Book Depository, dar era aproape. La câteva minute de mers pe jos.

– Derry, Dallas.

Fiecare substantiv avea câte două silabe separate la litera dublă ca o surcea frântă pe genunchi. Nu puteam să mai rămân aici. O să înnebunesc de-a binelea în treizeci de luni petrecute în Marele D. Cât timp ar trece până aș începe să scriu pe ziduri cu graffiti O S-O OMOR PE MAMA? Sau până s-ar părea că văd un Iisus drogat plutind pe Trinity River? S-ar putea să fie mai bine la Fort Worth, dar tot era prea aproape.

De ce trebuie să stau în oricare din cele două orașe?

Gândul mi-a venit puțin după trei dimineața și m-a izbit cu forță revelația. Aveam o mașină bună – o mașină de care mă îndrăgostisem –, iar centrul Texasului nu ducea lipsă de drumuri bune și rapide, unele construite de curând. La începutul secolului douăzeci și unu vor fi sufocate de trafic, dar în 1960 erau pustii. Existau limite de viteză, dar nu le respecta nimeni. În Texas, până și polițiștii credeau în evanghelia care te învață să apeși pedala până la capăt.

Aș putea să plec de sub această umbră care sufoca orașul. Aș putea să găsesc un loc mai liniștit și nu așa de feroce, un loc care să nu pară plin de atâta ură și de atâta violență. La lumina zilei încercam să-mi spun că imaginația îmi joacă feste, dar nu și în pragul dimineților. Fără doar și poate că în Dallas erau și oameni buni, mii și mii de oameni buni, marea majoritate. Dar răul era acolo și uneori ieșea la suprafață. Așa cum se întâmplase în fața barului Desert Rose.

Bewie-cea-cu-blugii-Levie spusese *Cred că în Derry s-au terminat vremurile rele.* Nu eram prea sigur despre Derry, așa cum nu eram nici despre Dallas, chiar dacă mai erau trei ani până la cea mai nefericită zi a lui.

– O să fac naveta, am murmurat. George are nevoie de un loc liniștit unde să-și scrie cartea, dar din moment ce în carte este vorba despre un oraș – un oraș *bântuit* – trebuie să călătorească, nu? Ca să se documenteze.

Nu-i de mirare că-mi trebuiseră două luni ca să ajung la concluzia asta; este teribil de ușor să scapi din vedere cele mai simple răspunsuri ale vieții. M-am întors în pat și am adormit imediat.

14

A doua zi am ieșit din Dallas și m-am îndreptat spre sud pe Highway 77. După o oră și jumătate eram în ținutul Denholm. Am făcut la dreapta pe State Road 109 mai ales pentru că îmi plăcea panoul din intersecție. Înfățișa un jucător tânăr de fotbal, tipul de erou, cască aurie, tricou negru, jambiere aurii. LEII DIN DENHOLM, anunța panoul. A 3-A OARĂ CAMPIONI AI DISTRICTULUI! CAMPIONI AI STATULUI ÎN 1960! „SUNTEM PUTERNICI CA JIM!"

Ce-o mai fi însemnând și asta, mi-am spus. Dar știam foarte bine că fiecare școală își are propriile semne și semnale prin care copiii se simt mai importanți.

După opt kilometri pe Highway 109, am intrat în orașul Jodie. Semnul spunea POPULAȚIE 1280. BUN VENIT, STRĂINULE! Mai departe pe strada principală largă și străjuită de copaci, am văzut un restaurant micuț cu un afiș în vitrină pe care scria: CEI MAI BUNI BURGERI, CARTOFI PRĂJIȚI ȘI SHAKE-URI DIN TOT TEXASUL! Se numea Cârciuma lui Al.

Normal.

Am parcat în față, am intrat și am comandat felul Pronghorn Special care consta dintr-un cheeseburger cu sos barbecue, alături de cartofi Mesquite și un Rodeo Thickshake – puteai să-ți alegi aroma care îți place: vanilie, cioco sau căpșune. Cheeseburgerul nu era la fel de bun ca Burgerul Dodoloț, dar nici nu era rău, iar cartofii au fost exact așa cum îmi plac mie: crocanți, condimentați și mai prăjiți.

Al era Al Stevens, un tip slab de vârstă mijlocie, care nu aducea absolut deloc cu Al Templeton. Pieptănătură de rocker, mustață căruntă stufoasă ca a unui bandit, accent pronunțat de Texas și o tichie din hârtie pusă șmechereşte pe o parte. Când l-am întrebat dacă sunt locuințe de închiriat în Jodie, a început să râdă și mi-a răspuns:

– Câte-n lună și-n stele. Dar de lucru n-ai să prea găsești pe aici. Majoritatea oamenilor sunt fermieri și, scuză-mă că-ți spun, nu prea pari genul de cowboy.

– Nici nu sunt, i-am zis. Sunt genul de scriitor de cărți.

– Hai, nu mă-nnebuni! Am citit vreo carte de-a ta?

– Încă nu, i-am răspuns. Sunt la început. Am scris deja o jumătate din roman și vreo două edituri s-au arătat interesate de el. Caut un loc liniștit unde să-l pot termina.

– Păi, în Jodie e liniște, și-a dat Al ochii peste cap. Când e vorba de liniște, pare că suntem printre fruntași. Zgomot e numai vinerea seara.

– Fotbal?

– Da, domnule, tot orașul merge la meci. Și la pauză toată lumea urlă ca leii, și după aia îl strigă pe Jim. Poți să-i auzi de la trei kilometri. E tare nostim.

– Cine-i Jim?

– LaDue, mijlocașul nostru. Am mai avut noi echipe bune, dar niciodată n-a fost vreun jucător ca LaDue în echipa noastră. Și e doar junior. Oamenii au început să vorbească de campionatul statal. Da' mie mi se pare că-s prea optimiști, dacă stai să te gândești la puștii din școlile alea mari din Dallas da' puțină speranță n-are ce să strice. Eu așa cred.

– În afară de fotbal, cum e școala de aici?

– Chiar bună, să știi. Mulți au avut dubii despre fuziune, da' a fost o chestie bună. Anul ăsta sunt peste șapte sute de elevi. Unii chiar fac o oră și ceva cu autobuzul ca să ajungă la cursuri, da' nu le pasă. Probabil că scapă de treaba de acasă. În cartea ta e vorba de copii de liceu? Ca în *Blackboard Jungle?* Pentru că pe-aici n-ai să găsești nici golani, nici bande. Copiii noștri sunt bine crescuți.

– Nici vorbă de așa ceva. Am niște economii, dar m-am gândit că n-ar strica să mai fac niște bani și suplinind niște ore la liceu. Nu pot să predau cu normă întreagă și să și scriu.

– Sigur că nu, a șoptit cu respect.

– Licența mea e din Oklahoma, dar… am ridicat din umeri ca și cum aș fi vrut să arăt că știu că Oklahoma nu-i de rangul Texasului, dar că sper totuși să obțin ceva.

– Păi tre' să stai de vorbă cu Deke Simmons. Directorul. Vine mai mereu aici la cină. I-a murit nevasta acum vreo doi ani.

– Îmi pare rău.

– La toți ne-a părut rău. E un om cumsecade. Mai toți sunt cumsecade pe aici, domnule…

– Amberson. George Amberson.

– Păi, George, ce să-ți spun, orașul e cam adormit, mai puțin în serile de vineri, dar ai putea să ajungi mai rău. Poate chiar o să înveți să urli ca leii la pauză.

– Poate o să învăț, am spus.

– Întoarce-te pe la șase. Cam pe la ora aia vine și Deke.

S-a sprijinit de tejghea și s-a aplecat spre mine.

– Vrei un pont?

– Sigur.

– Probabil c-o să vină cu prietena lui. Domnișoara Corcoran, bibliotecara școlii. Îi cam trage clopotele de pe la Crăciunul trecut. Am auzit că Mimi Corcoran este cea care *conduce* liceul Denholm Consolidated pentru că îl conduce și pe *el*. Așa că cred că o să primești ce cauți dacă ai s-o impresionezi pe ea.

– Am să țin minte.

15

Săptămâni în șir bătusem Dallasul în căutarea unui apartament și, când am găsit unul care să-mi placă, s-a dovedit că proprietarul era un om de la care eu nu voiam să închiriez. În Jodie am avut nevoie doar de trei ore ca să găsesc ceva bun. Nu un apartament, ci o căsuță curățică, cu cinci camere. Agentul imobiliar mi-a spus că era scoasă la vânzare, dar proprietarii ar fi fost de acord să închirieze persoanei potrivite. Avea o curte cu ulmi, un garaj pentru Sunlinerul meu… și aer condiționat. Și, având în vedere toate facilitățile, chiria era rezonabilă.

Pe agent îl chema Fred Quinlan. A vrut să știe cât mai multe despre mine – cred că plăcuța de înmatriculare din Maine i s-a părut cam exotică –, dar nu a insistat. În plus, simțeam că ieșisem de sub umbra mohorâtă care pogorâse asupra mea în Dallas, Derry și Sunset Point, unde ultima casă pe care o

închiriasem se făcuse cenușă.

– Ei, m-a întrebat Quinlan, ce părere aveți?

– O vreau, dar nu vă pot da un răspuns acum. Mai întâi trebuie să stau de vorbă cu cineva. Nu cred că aveți deschis mâine?

– Ba da, domnule. Sâmbăta țin deschis până la prânz. După aia mă duc acasă să mă uit la televizor la Meciul Săptămânii. Se pare că o să avem un campionat dat naibii anul acesta.

– Da, i-am spus. Așa se pare.

Quinlan mi-a întins mâna.

– Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, domnule Amberson. Sunt convins că o să vă placă Jodie. Suntem oameni cumsecade. Sper să vă simțiți bine.

I-am strâns mâna:

– Și eu sper.

Cum se zice, nu strică puțină speranță.

16

În seara aceea m-am întors la restaurantul lui Al și m-am prezentat directorului de la Denholm Consolidated și prietenei sale, doamna bibliotecar. M-au poftit să iau masa cu ei.

Deke Simmons era înalt, chel, și de vreo șaizeci de ani. Mimi Corcoran avea ochelari și era bronzată. Privirea-i albastră și ageră mă măsura din spatele lentilelor, încercând să înțeleagă ce hram port. Mergea folosindu-se de un baston pe care îl mânuia cu dexteritatea grațioasă (aproape disprețuitoare) care venea din folosința îndelungată. M-am distrat să-i văd pe amândoi cu fanioane și cocarde aurii pe care scria SUNTEM PUTERNICI CA JIM! Era vineri seara în Texas.

Simmons m-a întrebat cum îmi plăcea în Jodie (foarte mult), de când am venit în Dallas (din august) și dacă îmi plăcea fotbalul de liceu (sigur). Singura întrebare pertinentă pe care a pus-o a fost dacă mă simt încrezător în capacitatea mea de a ține copiii în frâu. Pentru că, a adăugat el, mulți suplinitori s-au confruntat cu probleme.

– Profii ăștia tineri ni-i trimit nouă, la cancelarie, de parcă n-am avea altceva de făcut, a zis și a mușcat din burgerul Pronghorn.

– Sos, Deke, a spus Mimi și el s-a șters ascultător la colțul

gurii cu un şervețel luat din cutia de pe masă.

În toată vremea asta, bibliotecara a continuat să mă inventarieze: sacoul sport, cravata, tunsoarea. La pantofi se uitase când venisem spre separeul lor.

– Aveţi referinţe, domnule Amberson?

– Da, doamnă, am fost suplinitor în Sarasota.

– Și în Maine?

– Nu prea mult, dar am predat trei ani în Wisconsin înainte să-mi dau demisia pentru a mă dedica în întregime cărții. Sau cât de mult îmi vor îngădui finanțele.

Și *chiar* aveam o scrisoare de recomandare de la liceul St Vincent din Madison. Recomandare bună, pentru că o scrisesem cu mâna mea. Bineînțeles, dacă cineva avea s-o verifice, aș fi sfârșit în ștreang. Deke Simmons nu ar fi făcut-o, însă ar fi putut s-o facă Mimi cea cu privirea pătrunzătoare și pielea aspră ca a unui văcar.

– Despre ce e vorba în romanul dumneavoastră?

Și chestia asta m-ar fi putut duce la spânzurătoare, dar m-am decis să fiu sincer. Mă rog, cât de sincer puteam să fiu în situația mea ciudată.

– Despre mai multe crime și despre efectul lor asupra comunității.

– O, Dumnezeule, a exclamat Deke.

Ea l-a lovit ușor peste mână:

– Ssst. Continuaţi, domnule Amberson.

– Inițial, am plasat acțiunea într-un oraș fictiv din Maine – pe care l-am botezat Dawson –, dar m-am gândit că ar părea mai real dacă ar fi vorba despre un oraș *adevărat*. Unul mai mare. La început m-am gândit la Tampa, dar parcă nu-mi suna bine…

A făcut un semn din mână ca și cum discuția despre Tampa era o pierdere de vreme.

– Prea cuminte. Prea mulţi turişti. Cred că ai căutat ceva mai închistat.

O doamnă foarte inteligentă. Știa despre cartea mea mai multe decât știam eu însumi.

– Așa este. Așa că m-am hotărât să încerc varianta cu Dallasul. Cred că merge, dar…

– Dar nu vrei să locuiești acolo.

– Exact.

– Înțeleg.

A gustat puțin din peștele prăjit din farfurie. Deke o privea cu admirație. Se părea că această femeie îi oferea absolut tot ce își mai putea dori la vârsta asta. Și nici nu era de mirare; toată lumea iubește pe cineva la un moment dat, după cum precizează atât de intuitiv Dean Martin.

– Și când nu te ocupi de scris, ce anume îți place să citești, domnule Amberson?

– O, cam de toate.

– Ai citit *De veghe în lanul de secară?*

Hopa! mi-am spus.

– Da, doamnă.

A părut iritată de apelativul folosit.

– Of, spune-mi Mimi. Până și copiii îmi spun așa, deși îi rog să adauge „duduie" de dragul bunei cuviințe. Și ce părere ai despre acest *cri de coeur* al domnului Salinger?

Să mint sau să spun adevărul? Dar nu era o întrebare serioasă pentru că această femeie putea citi printre rânduri așa cum puteam eu să citesc… un panou pe care scrie PUNEȚI-L SUB ACUZARE PE EARL WARREN.

– Cred că spune multe despre cât de proști au fost anii cincizeci și despre cât de buni ar putea fi anii șaizeci. Asta în cazul în care toți Holden Caulfield-ii din America nu-și vor pierde starea de indignare. Și curajul.

– Hm.

A continuat să se joace cu peștele din farfurie, fără să mănânce însă. Nu era de mirare că arăta de parcă mai avea nevoie doar de o frânghie trecută prin spatele rochiei ca să se transforme într-un zmeu numai bun de înălțat într-o zi cu vânt.

– Crezi că ar trebui să se găsească în biblioteca școlii?

Am oftat, gândindu-mă cât de mult mi-ar fi plăcut să locuiesc și să predau cu jumătate de normă în Jodie, Texas.

– De fapt, doamnă… Mimi, așa cred. Dar mai cred că bibliotecarul ar trebui să decidă care elevi să aibă acces la cartea asta.

– Bibliotecarul? Nu părinții?

– Nu, doamnă. Ăsta e un drum alunecos.

Mimi Corcoran a zâmbit larg și s-a întors spre amorezul ei.

– Deke, tipul ăsta n-are ce căuta pe lista cu suplinitori. Ar trebui să predea cu normă întreagă.

– Mimi…

– Știu, n-ai niciun post liber la catedra de engleză. Dar dacă mai rămâne pe aici, poate să ia locul idiotului ăla de Phil Bateman când o să iasă la pensie.

– Meems, nu trebuie să vorbești așa.

– Ba da, a replicat ea și, oricât de ciudat ar părea, mi-a făcut cu ochiul. Pentru că am dreptate. Trimite-i referințele din Florida lui Deke, domnule Amberson. Sunt suficiente. Ba, și mai bine, adu-le dumneata săptămâna viitoare. A început anul școlar și n-are niciun sens să pierdem timpul.

– Spune-mi George.

– Da, bine, a zis.

Si-a împins farfuria.

– Deke, are un gust *oribil*. De ce mâncăm aici?

– Pentru că mie îmi plac burgerii și ție îți place prăjitura cu căpșune făcută de Al.

– A, da. Prăjitura cu căpșune. Să vină. Domnule Amberson, poți să stai la meci?

– Astă seară nu pot, i-am răspuns. Trebuie să mă întorc în Dallas. Poate vin săptămâna viitoare. În cazul în care veți hotărî să mă angajați.

– Dacă Mimi te place, te plac și eu, a spus Deke Simmons. N-am cum să-ți garantez câte o zi în fiecare săptămână, dar vor fi săptămâni și cu două sau trei zile pline. Și se va compensa.

– Sigur că da.

– Mă tem că salariul de suplinitor nu este cine știe ce…

– Știu asta, domnule. Caut doar o modalitate de a-mi suplimenta veniturile.

– *De veghe în lanul de secară* n-o să ajungă niciodată în biblioteca noastră, a mai spus Deke uitându-se pe furiș la concubina lui cu buzele pungă. Conducerea n-o să fie de acord. Și Mimi știe asta.

A mai luat o îmbucătură din Prongburger.

– Vremurile se schimbă, a spus Mimi Corcoran făcând un semn spre cutia cu șervețele de pe masă și apoi la gura lui:

– Sos, Deke.

17

În săptămâna care a urmat am făcut o greșeală. Trebuia să știu mai bine; n-ar fi trebuit câtuși de puțin să mă gândesc la alt

pariu mare după toate cele întâmplate. Ar fi trebuit să fiu mai prudent.

Înțelegeam riscurile, dar mă preocupa problema banilor. Venisem în Texas cu ceva mai puțin de șaisprezece mii de dolari. O parte din aceștia îmi rămăseseră din banii câștigați de Al, dar cei mai mulți proveneau din cele două pariuri importante pe care le făcusem, unul în Derry și celălalt în Tampa. Dar șapte săptămâni la hotelul Adolphus îmi mâncaseră peste o mie; instalarea într-un alt oraș ar fi însemnat încă patru sau cinci sute. Mâncare, chirie și, pe lângă utilități, urma să am nevoie de alte haine – mai bune – dacă voiam să am o înfățișare respectabilă la clasă. Urma să stau în Jodie doi ani și jumătate până îmi voi încheia afacerile cu Lee Harvey Oswald. Iar paisprezece mii de dolari nu aveau cum să-mi ajungă. Salariul de suplinitor? Cincisprezece dolari și cincizeci de cenți pe zi.

Da, sigur, *aș fi putut* să mă descurc cu cele paisprezece mii plus treizeci și câteodată cincizeci de dolari pe săptămână din leafa de suplinitor. Dar trebuia să nu mă îmbolnăvesc deloc și să nu am niciun accident, și nu puteam fi sigur de asta… Pentru că trecutul este și viclean, nu doar încăpățânat. Ripostează. Și poate că era vorba și de puțină lăcomie. Dar nu era vorba despre dragostea față de bani, ci mai degrabă de senzația îmbătătoare pe care mi-o dădea certitudinea că puteam învinge imbatabila casă de pariuri oricând aș fi avut chef.

Acum gândesc: *Dacă Al ar fi cercetat și cotațiile la bursă tot atât de temeinic cum a făcut cu meciurile de baseball, fotbal, cursele de cai…*

Dar n-o făcuse.

Acum gândesc: *Dacă Freddy Quinlan n-ar fi spus că baseballul o să capete o turnură neobișnuită anul acela…*

Dar a spus.

Și m-am întors pe Greenville Avenue.

Mi-am spus că toți acei bărbați pe care-i văzusem în față la Faith Financial (Unde Încrederea Este Lozinca Noastră) pariază pe meciurile din liga de baseball, unii chiar sume mari. Mi-am spus că voi fi unul dintre cei mulți și că un pariu nici prea prea, nici foarte foarte din partea domnului George Amberson – care va pretinde că locuiește într-un duplex drăgălaș într-un garaj transformat pe Blackwell Street chiar aici în Dallas – nu va

atrage atenția. La dracu', mi-am spus că cei care conduc Faith Financial nu l-au cunoscut niciodată pe Señor Eduardo Gutierrez din Tampa, așa cum nu l-au cunoscut niciodată pe Adam din Biblie. Sau, că tot veni vorba, pe Ham, fiul lui Noe.

Oh, mi-am spus o sumedenie de lucruri și toate s-au rezumat în cele din urmă la două concluzii: că era perfect sigur și perfect rezonabil să vreau să am mai mulți bani, chiar dacă acum aveam suficienți. Bou. Dar prostia este unul dintre cele două lucruri pe care le deslușim cel mai bine când privim în urmă. Celălalt lucru sunt șansele ratate.

18

La data de douăzeci și opt septembrie, cu o săptămână înainte de începerea campionatului, am intrat în Faith Financial și – după ceva balet – am pariat șase sute de dolari pe victoria echipei Pittsburgh Pirates în meciul cu Yankees în etapa a șaptea. Am acceptat o cotă de doi la unu, strigător la cer de mică, dacă te gândești că cei de la Yankees erau favoriți. A doua zi după ce Bill Mazeroski a înscris punctul uluitor pecetluind victoria celor din Pittsburgh, m-am întors la Dallas și la Greenville Avenue. Cred că dacă n-ar fi fost nimeni în clădirea Faith Financial, m-aș fi răsucit pe călcâie și m-aș fi întors în Jodie… sau poate asta îmi spun acum. Nu știu sigur.

Ceea ce știu este că am dat de o coadă de oameni care așteptau să-și primească câștigurile și m-am alăturat lor. Grupul părea împlinirea visului lui Martin Luther King: cincizeci la sută negri, cincizeci la sută albi, sută la sută fericiți. Majoritatea ieșeau doar cu câte cinci dolari, sau cu câte zece sau poate douăzeci, dar i-am văzut și pe câțiva care își numărau hârtiile de o sută. Dacă un hoț ar fi ales acea zi pentru un jaf, s-ar fi ales cu o mică avere.

Omul cu banii era un ins scund și gras, cu un cozoroc verde. Mi-a pus întrebarea standard *(Ești polițist? Dacă ești, trebuie să-mi arăți legitimația)* și când i-am răspuns că nu sunt, m-a întrebat cum mă cheamă și și-a aruncat un ochi la permisul meu de conducere. Era unul nou-nouț pe care îl primisem prin poștă doar cu o săptămână înainte; aveam, în sfârșit, la colecție, un act care să mă plaseze în Texas. Dar am avut grijă să ascund sub deget adresa mea din Jodie.

Mi-a dat o mie două sute. Am îndesat banii în buzunar şi m-am dus grăbit la maşină. Când am ajuns pe Highway 77, lăsând Dallasul în urmă şi Jodie apropiindu-se cu fiecare învârtire a roţilor, mi-am permis să mă relaxez.

Tâmpit.

19

Vom face un alt salt în timp (dacă stai să te gândeşti bine şi naraţiunile au vizuini de iepure), dar, mai întâi, trebuie să adaug ceva despre anul 1960.

Fort Worth. 16 noiembrie 1960. Kennedy este preşedintele ales de mai puţin de o săptămână. Colţul dintre Ballinger şi West Seventh. Zi rece şi înnorată. Maşinile lasă în urmă fum alb de eşapament. Prezentatorul buletinului meteo de la postul KLIF („toate hiturile, tot timpul") spunea că ploaia se va putea transforma în lapoviţă până la căderea serii, aşa că aveţi grijă cum conduceţi, voi, iubitori de rock and roll.

Eram înfăşurat într-un cojoc din piele netăbăcită; îmi îndesasem pe cap o pălărie din fetru cu urechi. Stăteam pe o bancă în faţa clădirii care adăpostea Asociaţia crescătorilor de vite din Texas, uitându-mă în lungul străzii West Seventh. Stăteam aici de mai bine de o oră şi nu credeam că tânărul va mai zăbovi mult la mama sa; Al Templeton scrisese că toţi cei trei băieţi fugiseră de ea imediat ce au fost în stare să se descurce pe cont propriu. Speram doar ca şi femeia să iasă cu el din casă. Tocmai ce se întorsese în oraş după câteva luni în Waco unde lucrase într-un cămin pentru doamnele în vârstă.

Răbdarea mi-a fost recompensată. Uşa blocului cu camere mobilate s-a deschis şi-a ieşit un om uscăţiv care semăna incredibil de tare cu Lee Harvey Oswald. A ţinut uşa pentru o femeie cu un palton ecosez şi pantofi albi şi comozi de infirmieră. Îi ajungea doar până la umăr, dar era solidă. Părul cărunt îl pieptănase peste cap, dezvelind o faţă prematur ridată. Purta o basma roşie. O nuanţă asemănătoare de ruj îi contura gura mică ce părea în permanenţă nemulţumită şi pusă pe scandal – gura unei femei care crede că toată lumea e împotriva ei şi care a primit nenumărate dovezi în acest sens. Fratele mai mare al lui Lee Oswald a coborât repede aleea din beton. Femeia a fugit după el şi pe trotuar l-a apucat de spatele hainei. S-a

întors cu fața la ea. Părea a se certa, dar femeia vorbea cel mai mult. Își ridicase arătătorul și-l agita în fața lui. N-aveam cum să aud pentru ce anume îl mustra; îi urmăream de la o distanță prudentă. Apoi el a început să meargă înspre colțul dintre West Seventh și Summit Avenue, așa cum mă așteptasem. Venise cu autobuzul, iar acolo era cea mai apropiată stație.

Femeia a rămas o clipă pe loc, de parcă nu se hotărâse ce să facă. *Haide mămico,* i-am spus, *doar n-ai de gând să-l lași să-ți scape așa de ușor. A ajuns la mijlocul străzii. Lee a trebuit să se ducă până în Rusia ca să scape de degetul tău amenințător.*

S-a dus după fiul mai mare și, aproape de colț, a ridicat vocea și am putut s-o aud:

– Stai, Robert, nu merge așa de repede, n-am terminat cu tine!

A privit-o peste umăr, dar și-a continuat drumul. L-a ajuns din urmă în stație și l-a tras de mânecă până ce l-a făcut să se uite la ea. Arătătorul și-a reluat mișcarea de pendul. Am prins frânturi: *ai promis,* și *ți-am dat totul* și – mi se pare – *cine ești tu să mă judeci.* Nu-i puteam vedea chipul lui Oswald, pentru că stătea cu spatele la mine, dar umerii lui cocârjați spuneau totul. Și mă îndoiesc că aceasta ar fi fost prima dată când Mama îl urmase în stradă, vorbind fără încetare, nepăsându-i de lumea din jur. Și-a pus mâna pe ditamai pieptul cu gestul imemorial al mamelor care înseamnă, *Privește-mă, copil nerecunoscător.*

Oswald a băgat mâna în buzunarul de la spate și i-a dat o bancnotă. A îndesat-o în geantă, fără să se uite la ea și a pornit înapoi spre casă. Dar i-a mai venit o idee și s-a întors iarăși. De această dată am auzit-o foarte bine. Zbiera ca să acopere cei zece, cincisprezece metri care îi despărțeau, iar vocea ei ascuțită avea asupra timpanelor mele efectul zgomotului scos de niște unghii care raşchetează o tablă.

– Și sună-mă dacă ai vești de la Lee, auzi? Încă mai sunt pe linia comună, că nu-mi permit altfel până când nu fac rost de o altă slujbă și madam Sykes aia de la parter vorbește tot timpul și i-am zis de la obraz… „Madam Sykes", i-am zis…

Un bărbat a trecut pe lângă ea. Și-a vârât un deget în ureche într-un gest demonstrativ. Dacă Mama l-a văzut, nu l-a băgat în seamă. Și cu siguranță că nu a luat în seamă nici atitudinea stingherită a fiului său.

– „Madam Sykes", i-am zis, „nu ești singura care are nevoie de telefon, așa că ți-aș fi recunoscătoare dacă o să vorbești mai

scurt. Şi dacă nu faci asta de bunăvoie, s-ar putea să mă văd nevoită să chem pe cineva de la firma de telefoane ca să te oblige". Asta i-am zis. Aşa că să mă suni, Rob. Ştii că vreau să am veşti de la Lee.

Şi iată că a ajuns şi autobuzul în staţie. Bărbatul şi-a ridicat vocea ca să se facă auzit peste scrâşnetul de frâne:

– S-a făcut comunist, mami, şi nu mai vine acasă. Obişnuieşte-te cu ideea.

– *Să mă suni!* a zbierat ea.

Chipul urât căpătase o expresie îndârjită. Stătea puţin cam crăcănată, ca un boxer pregătit să primească o lovitură. Orice lovitură. Toate loviturile.

Ochii-i scoteau flăcări din spatele ochelarilor caraghioşi cu rame negre. Basmaua era prinsă sub bărbie cu un nod dublu. Începuse să plouă, dar nu-i păsa. A tras aer în piept şi şi-a transformat vocea în urlet:

– *Vreau veşti de la băiatul meu cel bun, auzi ce-ţi spun?*

Robert Oswald s-a urcat fără să-i răspundă. Autobuzul a plecat din staţie în fum de gaze de eşapament. Şi atunci faţa femeii a fost luminată de un zâmbet. Care a făcut ceva ce nu credeam posibil: i-a făcut chipul mai tânăr şi mai urât în acelaşi timp.

Un muncitor a trecut pe lângă ea. N-a lovit-o, nici măcar n-a atins-o, dar s-a răţoit la el:

– Vezi pe unde mergi! Că nu ţi-ai cumpărat trotuar!

Marguerite Oswald s-a întors, îndreptându-se spre casă. Încă mai surâdea. În după-amiaza aceea m-am întors în Jodie, cutremurat şi dus pe gânduri. Nu aveam să-l văd pe Lee Oswald încă un an şi jumătate de acum înainte şi eram la fel de hotărât să-l împiedic să-şi pună planul în aplicare, dar deja începusem să-l compătimesc aşa cum nu-l compătimisem niciodată pe Frank Dunning.

Capitolul 13

1

Era opt fără un sfert în seara de 18 mai 1961. Curtea din spatele casei mele se mai scălda încă în lumina amurgului texan. Fereastra era deschisă, iar perdelele fluturau în adierea blândă. La radio, Troy Shondell cânta „This Time". Stăteam în biroul pe care mi-l înjghebasem în al doilea dormitor al casei. Masa de scris era un pupitru vechi de la liceu. Avea un picior mai scurt, pe care îl reparasem. Mașina de scris portabilă era marca Webster. Revizuiam primele o sută cincizeci de pagini ale romanului meu, *Locul crimei,* mai ales pentru că Mimi Corcoran mă tot bătea la cap spunând că ar vrea să le citească, iar, după cum aflasem, Mimi nu era genul de persoană pe care s-o poți amâna cu tot felul de scuze. Nu scrisesem tocmai rău. Nu-mi fusese greu să transform Derry în orașul fictiv Dawson într-o primă etapă și a fost chiar mai ușor să transform Dawsonul în Dallas. Începusem să fac toate modificările doar pentru a pune ce scrisesem de acord cu minciunile pe care i le spusesem și ca să-i pot da paginile să le citească. Dar acum mi se păreau esențiale și inevitabile. De parcă dintotdeauna dorisem să scriu despre Dallas.

Am auzit soneria de la intrare. Am pus un prespapier pe vraful de hârtii ca să nu le dea vântul pe jos și m-am dus la ușă. Îmi amintesc toate astea cu foarte mare claritate: perdelele care dansau, prespapierul din piatră netedă de râu. „This Time" la radio, înserarea prelungă pe care ajunsesem să o iubesc.

Se cuvine să-mi amintesc totul. Pentru că atunci am încetat să mai trăiesc în trecut și am început să trăiesc pur și simplu.

Am deschis ușa și l-am văzut în prag pe Mike Coslaw. Plângea.

– Nu pot, domnule Amberson. Chiar nu pot.

– Intră, Mike, i-am spus. Haide să stăm de vorbă.

2

Nu m-a mirat vizita lui. Mă ocupasem de echipa de teatru a liceului Lisbon Falls vreme de cinci ani înainte de a fugi în Epoca Fumatului Universal și văzusem suficiente cazuri de trac.

A regiza piese cu adolescenți este o îndeletnicire care seamănă întrucâtva cu jonglatul cu borcane de nitroglicerină: și palpitant, și periculos. Am văzut fete care învățau repede și care erau superb de naturale la repetiții, dar care se transformau în stane de piatră pe scenă; am văzut înflorind puști grei de cap și înălțându-se cu aproape o jumătate de metru prima dată când rosteau o replică ce stârnea hohotele de râs ale publicului. Am regizat tocilari dedicați și, când și când, câte un copil care dădea dovadă de o sclipire de talent. Dar niciodată nu am avut de-a face cu un băiat ca Mike Coslaw. Și bănuiesc că există profesori care s-au ocupat o viață întreagă de spectacolele de amatori de la liceu sau de la facultate și nu au întâlnit pe nimeni care să-i semene.

Într-adevăr Mimi Corcoran era șefa liceului Denholm Consolidated și ea a reușit să mă convingă să mă ocup de spectacolul anual când Alfie Norton, profesorul de matematică, cel care conducea grupul de actori amatori al liceul, fusese diagnosticat cu leucemie acută mieloblastică și fusese nevoit să se mute la Houston pentru a putea urma tratamentul. Am încercat să o refuz, pretextând că încă mai făceam muncă de documentare în Dallas, doar că, în iarna și primăvara lui 1961, nu prea m-am mai dus pe acolo. Și Mimi știa, pentru că am fost disponibil în acel semestru ori de câte ori Deke a avut nevoie de un suplinitor la engleză. În ceea ce privește Dallasul, băteam pasul pe loc. Lee era tot în Minsk, pregătindu-se de căsătoria cu Marina Prusakova, fata cu rochia roșie și pantofii albi.

– Ai o groază de timp la dispoziție, îmi spusese Mimi, cu mâinile în șoldurile inexistente; în ziua aceea nu avea de gând să accepte niciun refuz. Și o să iei și *bani*.

– O, da, am exclamat. Mi-a zis și Deke. Cincizeci de dolari. Nabab mă fac.

– *Na-ce?*

– Nu contează, Mimi. Pentru moment, o duc bine cu finanțele. Nu putem să încheiem discuția?

Nu. Nu puteam. Duduia Mimi era un buldozer cu chip omenesc și, când întâlnea un obiect ce nu voia să se miște, își cobora lama și mărea turația motorului. Fără mine, nu s-ar mai *ține* spectacolul elevilor pentru prima oară în istoria liceului. Părinții ar fi dezamăgiți. Conducerea școlii ar fi dezamăgită.

– Și, a adăugat ea, împreunându-și sprâncenele, eu aș fi

nefericită.

– Doamne ferește să fii nefericită, duduie Mimi, am spus. Uite cum facem. Dacă mă lași să aleg eu piesa – îți promit că nu o să fie ceva controversat – o s-o fac.

Încruntarea i s-a topit în binecunoscutul zâmbet Mimi Corcoran care îl transforma întotdeauna pe Deke Simmons într-un castron cu terci de ovăz (ceea ce, temperamental vorbind, nici măcar nu era o transformare prea mare).

– Excelent! Și cine știe, poate că ai să descoperi un adevărat talent de tragedian printre noi.

– Sigur, am spus. Și porcii știu să fluiere.

Dar – viața e așa o glumă! — am *descoperit* un talent de excepție. Un talent natural. Care acum se afla în livingul meu în seara dinaintea primului spectacol din cele patru programate, ocupând aproape toată canapeaua (care se înclinase cu umilință sub cele o sută treizeci de kilograme ale lui) și zguduindu-se de plâns. Mike Coslaw. Cunoscut și ca Lennie Small în adaptarea-pentru-a-corespunde-prejudecăților-liceului a romanului *Oameni și șoareci* de John Steinbeck, realizată de George Amberson.

Asta în cazul că reușeam să-l conving să vină mâine la premieră.

3

M-am gândit să-i dau niște șervețele de pe masă, dar mi-am dat seama că nu vor face față, așa că m-am dus la bucătărie și am scos un prosop de vase din sertar. S-a frecat pe față, s-a mai liniștit puțin și s-a uitat disperat la mine. Avea ochii roșii și tulburi. Probabil că plânsese toată ziua, nu doar în momentul când a ajuns la ușa mea.

– Așa, Mike. Fă-mă să înțeleg ce se întâmplă.

– Toți băieții din echipă își bat joc de mine, domnule Amberson. Antrenorul a început să-mi zică Clark Gable – de la picnicul de primăvară de la Lion Pride – și acum *toți* îmi spun așa. Chiar și Jimmy îmi spune așa.

Adică Jim LaDue, mijlocașul ultrarapid al echipei și cel mai bun prieten al lui Mike.

Nu mă surprindea să aud așa ceva despre antrenorul Borman; era un individ obtuz, care propovăduia evanghelia

încrâncenării și căruia nu-i plăcea să-i calce altcineva teritoriul fie în sezon, fie în afara lui. Dar lui Mike i se spusese și mai rău; când făceam de serviciu pe holurile liceului, i-am auzit pe copii, spunându-i Mike Malacul, George al junglei și Godzilla. Niciodată însă nu lua în serios poreclele astea. Se pare că această reacție amuzată și puțin neatentă în fața ocărilor și glumelor este cel mai mare talent pe care îl conferă băieților înălțimea și greutatea lor. La doi metri și o sută treizeci de kilograme, Mike mă făcea să arăt ca Mickey Rooney pe lângă el.

Exista o unică vedetă în echipa de fotbal Lions și aceea era Jim LaDue – n-avea el, oare, propriul panou la intersecția dintre Highway 77 și Route 109? Dar dacă exista vreun jucător care-i oferea *posibilitatea* lui Jim de a se afirma, acela era Mike Coslaw, care intenționa să semneze cu echipa Texas A&M imediat după încheierea sezonului. LaDue avea să joace pentru 'Bama Crimson Tide (așa cum îți spuneau încântați el și tatăl lui ori de câte ori aveau prilejul), dar dacă cineva mi-ar fi cerut să spun care dintre ei avea mai multe șanse să ajungă în liga profesionistă, aș fi pariat pe Mike. Îmi plăcea Jim dar parcă se aștepta mereu să se lovească la genunchi sau să-și disloce un umăr. De cealaltă parte, Mike părea să fie construit pentru cursă lungă.

– Ce spune Bobbi Jill?

Mike și Bobbi Jill erau practic nedespărțiți. Splendidă? Sigur. Blondă? Bineînțeles. Majoretă? De ce mai întrebi?

Mike a rânjit:

– Bobbi Jill mă sprijină sută la sută. Zice să mă maturizez și să nu mă mai necăjesc din cauza asta.

– Pare o tânără cu judecată.

– Da, e cea mai bună.

– În orice caz, cred că nu e vorba doar de niște vorbe de ocară.

Și când nu mi-a răspuns:

– Mike? Vorbește cu mine.

– O să stau în fața oamenilor ăia și o să mă fac de râs. Așa mi-a spus Jimmy.

– Jimmy e un mijlocaș de milioane și știu că sunteți prieteni, dar când vine vorba de actorie, nu știe nici cât un căcat de măgar.

Mike a clipit nedumerit. În 1961 nu era ceva obișnuit să auzi cuvântul *căcat* din gura unui profesor, indiferent cât de urât ar

fi vorbit acesta. Dar, bineînțeles, eu nu eram decât un suplinitor și asta îmi conferea ceva mai multă libertate.

– Și știu că știi asta. Cum se spune prin părțile astea, poate eziți, dar nu ești prost.

– Oamenii *cred* că sunt, a șoptit el. Și sunt elev de nota șapte. Poate nu știți, poate suplinitorii nu se uită în catalog, dar asta sunt.

– Mi s-a părut important să-ți verific notele imediat după a doua noastră repetiție, când am văzut de ce ești în stare pe scenă. Sigur că ești elev de șapte pentru că este de la sine înțeles ca un jucător de fotbal să fie de șapte. Face parte din etos.

– Din ce?

– Înțelege din context și păstrează-ți imaginea de tip sărac cu duhul pentru prieteni. Și pentru antrenorul Borman care probabil că trebuie să-și lege fluierul cu o sfoară ca să știe pe la care capăt să sufle.

La asta, Mike a chicotit, ochi roșii și așa mai departe.

– Ascultă la mine. Oamenii cred în mod automat că un băiat atât de mare ca tine e prost. Te rog să mă contrazici dacă vrei; din câte știu, trăiești în corpul acesta de când aveai doisprezece ani, așa că ar trebui să știi că asta-i realitatea.

Nu m-a contrazis. A spus doar:

– Toți băieții din echipă au dat probă pentru Lennie. Au vrut să se distreze, să facă un banc.

S-a grăbit să adauge:

– Nimeni nu are ceva cu dumneavoastră, domnule A. Toți băieții vă plac. Până și antrenorul vă place.

Niște fotbaliști *chiar* dăduseră năvală la casting, reducându-i la tăcere pe candidații mai studioși și toți cerând să citească rolul uriașului prieten handicapat al lui George Milton. Desigur că fusese o glumă, doar că rolul lui Lennie în lectura lui Mike nu fusese absolut deloc nostimă. Fusese o revelație. Dacă ar fi trebuit, eram gata să-l mân pe scenă cu șocuri electrice, ca pe vite, dar bineînțeles că nu va fi nevoie de asemenea măsuri drastice. Vrei să știi care-i cel mai mare avantaj al meseriei de profesor? Să fii martor al momentului când un copil își descoperă adevăratul talent. Niciun sentiment de pe lume nu se compară cu asta. Mike știa că băieții din echipă își vor bate joc de el, dar a acceptat rolul.

Și desigur că antrenorul Borman nu a fost de acord.

Niciodată antrenori ca Borman nu vor fi de acord cu așa ceva. Doar că, în cazul acesta, nu prea avea încotro, mai ales că Mimi Corcoran era de partea mea. Nici nu putea reclama prezența lui Mike la antrenamente în aprilie și în mai. Așa că a trebuit să se resemneze și să-i spună Clark Gable celui mai bun înaintaș al echipei. Există indivizi care nu se pot descotorosi de ideea că actoria este pentru fete și pentru homosexualii care își cam *doresc* să fie fete. Gavin Borman era un asemenea individ. La petrecerea de 1 aprilie de la Don Haggarty, mi-a reproșat că „vâr idei în capul ăla nătâng".

I-am răspuns că este îndreptățit la propria opinie; căci toată lumea are opinii așa cum toată lumea are cururi. Apoi m-am îndepărtat de el, lăsându-l cu paharul de hârtie în mână și cu perplexitate pe față. Antrenorii Borman din lumea întreagă sunt de asemenea obișnuiți să capete tot ce-și doresc apelând la intimidări; așa că nu putea înțelege de ce nu i-a mers cu amărâtul care în ultima clipă, luase locul de regizor al lui Alfie Norton. Nu prea aveam cum să-i explic lui Borman că se întâmplă să te cam schimbi atunci când împuști un om ca să-l împiedici să-și ucidă nevasta și copiii.

Antrenorul Borman n-a avut nicio șansă de la bun început. Am distribuit alți băieți din echipă în rolurile orășenilor, dar am vrut ca Mike să fie Lennie încă din momentul în care a deschis gura și a spus: „Mi-aduc aminte de iepuri, George!"

Și a *devenit* Lennie. Îți răpea nu doar ochii – pentru că era atât de al naiba de mare –, ci și inima din piept. Uitai de toate, la fel cum uitai de grijile cotidiene când Jim LaDue se pregătea să paseze. Se prea poate ca Mike să fi fost construit ca să trimită apărarea adversă în anonimat, dar cu siguranță fusese *făcut* – de Dumnezeu, dacă există; sau de o aruncare a zarurilor genetice, dacă nu există – să fie pe scenă și să se contopească cu personajul.

– A fost un banc pentru toată lumea în afară de tine, i-am zis.

– Ba și pentru mine. La început.

– Pentru că la început n-ai știut.

– Nu. N-am știut.

Șoptea acum. Își plecă ochii pentru că lacrimile îl amenințau din nou și nu voia să i le văd. Antrenorul îi spusese Clark Gabie și, dacă i-aș fi cerut socoteală pentru asta, mi-ar fi spus că a fost o glumă. Un banc. O farsă. De parcă n-ar fi știut că restul

băieților din echipă vor prelua numele și îl vor folosi. De parcă n-ar fi știut că rahatul ăsta îl va răni pe Mike așa cum nu l-a rănit niciodată porecla de Mike Malacul. De ce se *poartă* unii așa cu cei înzestrați? Să fie invidie? Teamă? Poate ambele. Dar acest copil avea avantajul să știe cât de bun era. Și amândoi știam că nu antrenorul Borman reprezenta adevărata problemă. Unica persoană în stare să-l împiedice pe Mike să apară pe scenă mâine seară era Mike însuși.

– Ai jucat fotbal în fața unui public de nouă ori mai mare decât cel care o să fie în sală. Pe dracu', în noiembrie trecut când ați jucat în regionale în Dallas, ați avut zece sau douăsprezece mii de spectatori. Și *nu* vă iubeau deloc.

– Fotbalul e altă chestie. Când intrăm pe teren avem același echipament și aceleași căști. Putem fi deosebiți doar prin numerele de pe tricouri. Și toată lumea e de aceeași parte…

– Nouă oameni sunt alături de tine în spectacol, Mike, ca să nu mai vorbesc despre localnici pe care i-am introdus doar ca să le dau camarazilor tăi ceva de făcut. Și ei sunt o echipă.

– Nu-i totuna.

– Poate că nu. Dar un lucru *este* cu siguranță la fel – dacă îi lași baltă, se alege praful de tot și pierde toată lumea. Actorii, echipa, fetele de la Pep Club care ne-au făcut reclamă și toți oamenii care vor să vină la spectacol, unii de la ferme de la o sută de kilometri distanță. Ca să nu mai zic nimic de mine. Și eu pierd.

– Cred că așa e, a spus uitându-se în jos la picioare.

Și ce picioare mari erau acelea.

– M-aș putea descurca fără Slim sau Curley. Aș trimite pe scenă pe cineva cu cartea să citească rolul. Cred că m-aș descurca și fără soția lui Curley…

– Mi-aș dori ca Sandy să fie mai bună, m-a întrerupt Mike. E drăguță foc. Dar nimerește intonația bună doar din greșeală.

Mi-am permis cu prudență un zâmbet interior. Începusem să mă gândesc că totul avea să se rezolve.

– Dar nu m-aș putea descurca – *spectacolul* n-ar rezista – fără tine sau Vince Knowles.

Vince juca rolul tovarășului de drum al lui Lennie, George, și, de fapt, chiar *puteam* să ne descurcăm fără el, în cazul în care s-ar fi îmbolnăvit de gripă sau și-ar fi rupt gâtul într-un accident de mașină (ceea ce ar fi fost foarte posibil având în vedere felul

în care conducea camionul tăticului lui). La o adică, l-aș fi înlocuit chiar eu, chiar dacă eram prea în vârstă pentru rol, dar nici măcar n-ar fi trebuit să citesc replicile. După șase săptămâni de repetiții, știam toate rolurile pe de rost. Ba chiar mai bine decât unii dintre actori. Dar nu aș fi putut să joc în locul lui Mike. Nimeni n-ar fi putut înlocui combinația aceea unică de mărime și talent pur. Era vital pentru spectacol.

– Dacă o dau în bară? m-a întrebat, apoi s-a auzit ce a spus și și-a pus mâna peste gură.

M-am așezat lângă el pe canapea. Nu prea aveam loc, dar m-am descurcat. În clipa aceea nu mă mai gândeam la John Kennedy, la Al Templeton, la Frank Dunning sau la lumea din care venisem. În clipa aceea nu mă gândeam la nimic altceva în afară de acest băiat uriaș… și la spectacolul meu. Pentru că la un moment dat *devenise* al meu, tot așa cum devenise al meu și acest timp trecut, cu liniile lui telefonice cuplate și benzina ieftină. În clipa aceea îmi păsa mai mult de *Oameni și șoareci* decât de Lee Harvey Oswald.

Dar cel mai mult îmi păsa de Mike.

I-am luat mâna de la gură. I-am pus-o pe coapsa imensă. L-am prins de umeri. L-am privit în ochi.

– Ascultă-mă, i-am spus. Mă asculți?

– Da, domnule.

– *Nu* ai s-o dai în bară. Repetă.

– N-o…

– *Spune.*

– N-o s-o dau în bară.

– Dimpotrivă. Ai să uimești pe toată lumea. Îți dau cuvântul meu, Mike.

L-am strâns mai tare de umeri. Parcă aș fi încercat să-mi vâr degetele într-o stâncă. M-ar fi putut lua în brațe și m-ar fi putut face fărâme, dar se uita la mine cu ochi umili, plini de speranță și încă sclipind de lacrimi.

– Mă auzi? Ai cuvântul meu.

4

Scena era un cap de pod scăldat în lumină. Mai încolo, publicul stătea într-un lac de întuneric. George și Lennie erau așezați pe malul unui râu imaginar. Ceilalți plecaseră, dar se vor

întoarce curând. Dacă voia ca matahala uriașă, cu surâs incert, să moară cu demnitate, George trebuia să se ocupe personal de asta.

– George? Unde s-au dus?

Mimi Corcoran stătea în dreapta mea. La un moment dat îmi apucase mâna și mi-o strângea. Tare, tare, tare. Lângă ea, în cealaltă parte, Deke Simmons se holba la scenă cu gura întredeschisă. Avea expresia unui fermier în fața unor dinozauri care pasc iarbă pe pășunea din nordul pământurilor sale.

– La vânătoare. S-au dus la vânătoare. Șezi, Lennie.

Vince Knowles nu va ajunge niciodată actor – cel mai probabil se va face vânzător de mașini la Chrysler-Dodge, magazinul din oraș, ca tatăl lui –, dar o interpretare foarte bună îi poate înălța pe toți actorii din producție, așa cum se întâmpla în seara aceasta. În timpul repetițiilor Vince reușise doar o dată sau de două ori să atingă niveluri coborâte de credibilitate (și asta mai ales pentru că figura lui micuță, inteligentă, ca de șobolan, *era* chipul lui George Milton, așa cum și-l închipuise Steinbeck). Dar acum parcă se molipsise de la Mike. Pe nepusă masă, pe la jumătatea primului act, a început să înțeleagă ce înseamnă să mergi aiurea prin viață neavând pe nimeni altcineva alături în afară de Lennie și a intrat complet în pielea personajului. Acum, urmărindu-l cum își împinge spre ceafă pălăria veche din fetru, mi-am spus că Vince e leit Henry Fonda în *Fructele mâniei.*

– George!

– Da?

– N-ai de gând să mă certi?

– Cum adică?

– Știi bine, George.

Surâzând. Genul de surâs care pare a spune: *Mda, știu că sunt un nătăfleț. Dar amândoi știm că n-am ce-i face.* Așezat alături de George pe malul râului imaginar. Scoțându-și pălăria, punând-o alături și răvășindu-și părul scurt și blond. Imitându-l pe George. Lui Mike îi ieșise scena de la prima repetiție când o interpretase cu o dezinvoltură uluitoare, fără niciun ajutor din partea mea.

– „Dacă aș fi singur, mi-ar fi așa de ușor. Aș putea să-mi găsesc o slujbă și n-aș mai avea bătăi de cap."

Reluându-şi propria voce… de fapt, vocea lui Lennie:

– Am să plec. Am să mă duc sus în munţi şi am să stau într-o peşteră, dacă nu mă vrei.

Vince Knowles şi-a lăsat capul în pământ şi, când l-a ridicat şi a rostit următoarea replică, avea vocea răguşită, plină de lacrimi. Nici în cele mai bune momente ale sale nu reuşise să ajungă atât de aproape în redarea mâhnirii profunde.

– Nu, Lennie, vreau să stai aici cu mine.

– Atunci zi-mi ca înainte! Despre ceilalţi şi despre noi!

Atunci am auzit primul suspin din public. Urmat de un altul. Şi de al treilea. Nici în cele mai nebuneşti vise ale mele nu mă aşteptasem la aşa ceva. M-au trecut fiori pe şira spinării şi m-am uitat pe furiş la Mimi. Încă nu plângea, dar nici mult nu mai avea după strălucirea lichidă din ochi. Dar, chiar şi ea – bătrânica dură cu suflet mare.

George a şovăit, apoi l-a apucat pe Lennie de mână, gest pe care Vince nu voise niciodată să-l facă la repetiţii, explicând că e *o chestie de poponari.*

– Oamenii ca noi… Lennie, oamenii ca noi n-au familie. Nimeni nu dă pe ei nicio ceapă degerată.

Cu cealaltă mână atingând pistolul de recuzită ascuns sub haină. Scoţându-l pe jumătate. Punându-l la loc. Scoţându-l de tot. Aşezându-l alături.

– Dar nu şi noi, George! Nu şi noi! Aşa e?

Mike dispăruse. Scena dispăruse. Nu mai erau decât ei doi acum şi când Lennie l-a rugat pe George să-i povestească despre fermă şi despre iepuri şi despre viaţa bună pe care o vor duce, jumătate din public plângea în hohote. Vince plângea atât de tare, că abia a reuşit să-şi spună ultimele replici, să-i spună bietului, prostului Lennie să se uite acolo, pentru că ferma unde vor locui este chiar acolo. Şi o va putea vedea dacă se concentrează.

Scena s-a întunecat treptat, pentru că Cindy McComas a acţionat corect luminile de această dată. Birdie Jamieson, femeia de serviciu a şcolii, a tras un cartuş orb. O femeie din public a ţipat. Această reacţie este de obicei urmată de râsete nervoase, dar în seara aceasta se auzeau doar hohotele de plâns ale spectatorilor. Şi tăcerea. A durat zece secunde. Sau poate doar cinci. Indiferent cât a fost, mie mi s-a părut o eternitate. Apoi au izbucnit aplauzele. Cel mai minunat tunet pe care l-am

auzit în toată viaţa mea. S-au aprins luminile în sală. Toată lumea se ridicase în picioare. Primele două rânduri erau rezervate pentru cadrele didactice şi m-am uitat ca din întâmplare la antrenorul Borman. Al naibii să fiu dacă nu plângea şi el.

Două rânduri mai în spate, unde stăteau sportivii, Jim LaDue a sărit în picioare şi a răcnit, stârnind urale şi râsete:

– *Eşti cel mai tare, Coslaw!*

Actorii au ieşit la rampă: mai întâi orăşenii interpretaţi de fotbalişti, apoi Curley şi soţia lui Curley, apoi Candy şi Slim şi restul oamenilor de la fermă. Aplauzele se mai domoliseră, dar a apărut Vince, îmbujorat şi fericit, cu obrajii încă uzi. Mike Coslaw a ieşit ultimul, părând evident stingherit, dar ridicându-şi privirea cu uimire aproape comică atunci când Mimi a strigat:

– Bravo!

La fel au început să strige şi ceilalţi şi curând sala răsuna: *Bravo, Bravo, Bravo!* Mike s-a înclinat, ştergând aproape cu pălăria pe jos. Când s-a ridicat zâmbea şi el. Dar era mai mult decât un zâmbet; chipul îi era transfigurat de fericirea pe care o trăiesc doar cei care au reuşit să ajungă în vârf. Apoi a strigat şi el:

– Domnule Amberson! Veniţi aici, domnule Amberson!

Trupa a început să scandeze:

– Regizorul! Regizorul!

– Nu lăsa aplauzele să se stingă, a mârâit Mimi de lângă mine. Du-te acolo, ciudatule!

Şi m-am dus, iar aplauzele s-au intensificat iarăşi. Mike m-a îmbrăţişat, m-a ridicat în braţe apoi m-a pus jos şi m-a ţocăit vesel pe obraz. Toată lumea a râs. Am râs şi eu. Ne-am prins cu toţii de mâini, le-am ridicat spre public şi am făcut o plecăciune. Ascultam aplauzele când mi-a venit în minte un gând care mi-a întunecat sufletul. În Minsk existau nişte proaspăt căsătoriţi. Lee şi Marina deveniseră soţ şi soţie de exact nouăsprezece zile.

5

Trei săptămâni mai târziu, chiar înainte de vacanţa de vară, m-am repezit până la Dallas ca să fotografiez cele trei

apartamente unde urmau să locuiască Lee și Marina. Aveam un aparat mic, marca Minox, pe care îl ascundeam în palmă, cu obiectivul între două degete răsfirate. Mă simțeam ca un idiot – mai degrabă ca una dintre caricaturile îmbrăcate în trenci din rubrica *Spy vs Spy* din revista *Mad* și nu ca James Bond – dar învățasem că e bine să fiu prudent.

Când m-am întors acasă, mașina Nash Rambler albastru-deschis a lui Mimi Corcoran era parcată la colț și Mimi tocmai se urca înapoi la volan. Când m-a văzut a coborât din mașină. Fața i s-a strâmbat într-o grimasă scurtă – durere sau efort –, dar când a venit spre casă avea pe buze obișnuitul ei zâmbet uscat, de parcă o distram, dar în sens bun. Ținea în mâini un plic mare, voluminos în care se aflau cele o sută și cincizeci de pagini din *Locul crimei.* Într-un final cedasem în fața cicălelilor ei… dar asta se întâmplase doar cu două zile în urmă.

– Ori ți-a plăcut al dracului de tare, ori n-ai reușit să treci de pagina zece, i-am spus luând plicul. Cum e?

Acum zâmbetul nu-i era doar amuzat, ci și misterios.

– Ca majoritatea bibliotecarilor, citesc repede. Putem să discutăm înăuntru? Nu-i nici măcar jumătatea lui iunie și e atât de cald.

Da. Și transpira. Niciodată nu o mai văzusem să transpire. Și parcă slăbise ceva. Chestie nu tocmai în regulă pentru o doamnă care nu-și permitea să renunțe la kilogramele sale.

În living, așezați ea pe canapea, iar eu pe fotoliu, cu câte un pahar mare cu cafea cu gheață fiecare, Mimi mi-a spus ce credea:

– Mi-a plăcut povestea cu ucigașul costumat în clovn. Poți să zici că sunt dusă cu capul, dar mi s-a părut înfiorătoare într-un mod absolut delicios.

– Dacă tu ești dusă cu capul, atunci și eu sunt.

A surâs:

– Sunt sigură că ai să găsești pe cineva care să ți-o publice. În linii mari, mi-a plăcut foarte mult.

M-am simțit puțin atins. Sigur că *Locul crimei* era inițial un fel de acoperire, iar pe măsură ce am tot scris, cartea începuse să devină importantă pentru mine. Era ca o carte de memorii secrete. Ale nervilor.

– Chestia asta cu „în linii mari" mi-aduce aminte de Alexander Pope – știi, te înjur cu o vorbă bună?

– N-am vrut să sune chiar așa.

Acum era și mai rău.

– Doar că… la dracu', George, nu asta-i menirea ta. Tu ești făcut să fii profesor, și dacă publici o carte ca asta, nicio școală din Statele Unite n-o să te mai angajeze.

Și, după o pauză:

– Decât poate în Massachusetts.

Nu i-am răspuns. Rămăsesem fără cuvinte.

– Ce ai făcut cu Mike Coslaw – ce ai făcut *pentru* Mike Coslaw – a fost lucrul cel mai uluitor și mai minunat pe care l-am văzut vreodată.

– Mimi, eu n-am făcut nimic. E talentat…

– *Știu* că-i talentat, asta a fost evident de când a intrat pe scenă și a căscat gura, dar să-ți spun ceva, prietene, ceva ce m-au învățat cei patruzeci de ani petrecuți prin licee și cei șaizeci petrecuți prin viață. Talentul artistic este mult mai obișnuit decât talentul de a *cultiva* talentul artistic. Orice părinte sever îl poate strivi, dar este mult mai greu de cultivat. Și acesta este talentul tău. Mult mai important decât cel care a scris asta, a bătut cu palma în teancul de foi de pe măsuța de cafea din fața ei.

– Nu știu ce să spun.

– Spune mulțumesc și complimentează-mă pentru judecata mea ascuțită.

– Mulțumesc. Intuiția ți-este depășită doar de frumusețe.

Replica mea i-a readus surâsul, mai uscat ca oricând.

– Nu-ntinde coarda, George.

– Da, duduie Mimi.

Surâsul a dispărut. S-a aplecat în față. Ochii din spatele ochelarilor păreau imenși. Pielea de sub bronz avea o nuanță gălbuie, iar obrajii până nu demult întinși erau supți acum. Când se întâmplaseră toate astea? Observase Deke oare? Ridicol. Deke n-ar observa nici că poartă șosete desperecheate până nu și le-ar scoate seara. Poate nici atunci.

Mi-a spus:

– Phil Bateman nu mai amenință cu ieșirea la pensie, a scos deja cuiul și-a aruncat grenada, cum ar spune atât de plastic încântătorul nostru antrenor Borman. Ceea ce înseamnă că e un loc liber la catedra de engleză. Vino cu normă întreagă la DCHS, George. Copiii te plac și după piesa pe care ai regizat-o,

comunitatea a ajuns să creadă că eşti urmaşul lui Alfred Hitchcock; Deke nu are nevoie de nimic altceva decât de o cerere scrisă din partea ta – aseară mi-a zis chiar aşa. Te rog. Publică-ţi cartea sub pseudonim, dacă vrei neapărat, dar vino să predai. Asta este menirea ta.

Din tot sufletul voiam să spun „da", pentru că avea dreptate. Nu eram făcut să scriu cărţi şi cu siguranţă nu eram făcut să omor oameni, indiferent cât de mult meritau să fie omorâţi. Şi mai era şi oraşul Jodie. Venisem aici ca un străin tocmai strămutat din era şi din oraşul lui şi primele cuvinte care mi-au fost adresate – de către Al Stevens, la restaurantul lui – au fost pline de prietenie. Dacă ţi-a fost vreodată dor de casă sau te-ai simţit departe de toate lucrurile şi oamenii care te-au definit odinioară, înseamnă că înţelegi cât de importante sunt cuvintele frumoase şi zâmbetele prietenoase. Jodie era oraşul anti-Dallas, iar acum unul dintre cetăţenii lui de frunte îmi cerea să nu mai fiu un simplu vizitator, ci să mă mut aici. Dar se apropia momentul de cumpănă. Doar că nu încă. Poate…

– George? Ai o expresie tare *ciudată*.

– Se cheamă gândire. Te rog, lasă-mă să-mi văd de ea.

Şi-a prins obrajii în palme şi şi-a rotunjit buzele într-o parodie a uluirii:

– Ai, nu mă-nnebuni!

Nu i-am dat atenţie, pentru că răsfoiam înfrigurat notiţele lui Al. Nu mai trebuia să le am în faţa ochilor ca să găsesc ce căutam. În septembrie, când va începe noul an şcolar, Oswald încă va fi în Rusia, deşi începuse deja lunga bătălie birocratică prin care voia să se întoarcă în America împreună cu soţia şi fiica lui, June, cu care Marina trebuie să devină însărcinată cam pe acum. A fost o bătălie pe care Oswald o va câştiga în cele din urmă, aţâţând, cu isteţime instinctivă (şi rudimentară), birocraţia unei supraputeri împotriva birocraţiei alteia. Dar va coborî de pe nava SS *Maasdam* pe pământ american abia la mijlocul anului viitor. Cât despre sosirea în Texas…

– Meems, anul şcolar se termină în prima săptămână din iunie, nu?

– Întotdeauna, pentru că sunt copii care au slujbe de vară.

… Cât despre sosirea în Texas a soţilor Oswald, asta se va întâmpla pe paisprezece iunie 1962.

– Şi orice contract pe care l-aş semna ar fi de probă, nu?

– Cu posibilitatea de înnoire dacă toate părţile sunt mulţumite, da.

– Atunci te-ai făcut cu un profesor de probă.

A izbucnit în râs, a bătut din palme, s-a ridicat în picioare şi mi-a întins braţele:

– Minunat! Pupici pentru duduia Mimi!

Am îmbrăţişat-o, dar i-am dat repede drumul când am auzit-o icnind.

– Ce mama dracului e cu tine, cucoană?

S-a întors la canapea şi a mai sorbit din paharul cu cafea rece.

– Să-ţi dau două sfaturi, George. Primul: niciodată să nu-i spui „cucoană" unei femei din Texas, dacă vii din nord. Sună sarcastic. Al doilea, niciodată să nu întrebi *o doamnă* ce are. Trebuie să încerci să fii un pic mai delicat şi să spui ceva de genul „te simţi bine?"

– Te simţi bine?

– De ce nu m-aş simţi? Mă căsătoresc.

În primă fază n-am ştiut ce atitudine să adopt în faţa acestei glume. Doar expresia gravă din ochii ei mi-a spus că nu glumea câtuşi de puţin. Dădea târcoale unui adevăr. Poate un adevăr nu prea plăcut.

– Spune: „Felicitări, duduie Mimi".

– Felicitări, duduie Mimi.

– Deke m-a cerut prima dată în urmă cu un an. L-am refuzat, explicându-i că era prea curând după moartea soţiei sale şi că lumea o să bârfească. Dar chestia cu bârfa nu mai ţine. Şi, oricum, mă îndoiesc că lumea ar fi vorbit prea mult dacă stai să iei în calcul vârsta noastră. Oamenii din orăşelele de provincie îşi dau foarte bine seama că oameni ca Deke şi ca mine nu ne prea permitem acest lux atunci când am atins un anumit platou de maturitate, ca să zic aşa. Adevărul este însă că mie îmi plăceau lucrurile aşa cum erau. Bătrânelul mă iubeşte mult mai mult decât îl iubesc eu pe el, dar mie îmi e tare *drag* şi – cu riscul de a te ruşina – află de la mine că şi doamnele care au atins un anumit platou de maturitate nu se împotrivesc unei partide de coţăială în serile de sâmbătă. Te fac să te simţi prost?

– Nu, i-am răspuns. Mă încânţi.

Iarăşi surâsul uscat.

– Splendid. Pentru că în fiecare dimineaţă când mă dau jos din pat îmi pun aceeaşi întrebare: Cum aş putea să-l încânt

astăzi pe George Amberson?

– Nu întinde coarda, duduie Mimi.

– Ai vorbit ca un adevărat bărbat.

A mai sorbit din cafeaua cu gheață și a continuat:

– Am venit aici cu două obiective. Pe primul l-am realizat. Acum îți voi spune care este al doilea, ca să pot să plec să te las să-ți vezi de ale tale. Mă căsătoresc cu Deke pe douăzeci și unu iulie, care pică într-o vineri. Ceremonia o să fie o chestie intimă la el acasă – doar noi, pastorul și câteva rude. Părinții lui – care sunt niște dinozauri destul de robuști, crede-mă – vin din Alabama și sora mea vine din San Diego. Recepția o să aibă loc ziua următoare și o să fie o petrecere în aer liber la mine acasă. De la două după-amiază, până la ora când toată lumea va fi beată criță. Tot orașul e invitat. O să avem piñata și limonadă pentru copiii mici și grătare și butoaie cu bere pentru copiii mari. Și o să fie și o orchestră din San-Antone. Și spre deosebire de alte orchestre din San-Antone, cred că ăștia vor fi în stare să cânte și „Louie Louie" și „La Paloma". Și dacă n-ai să ne onorezi cu prezența ta…

– Ai să fii nefericită.

– Bineînțeles că am să fiu. Îți notezi data?

– Absolut.

– Bine. Deke și cu mine vom pleca în Mexic duminică, după ce îi va mai fi trecut mahmureala. Suntem cam bătrâni pentru o lună de miere, dar am aflat că există anumite resurse la sud de graniță care nu pot fi găsite în statul nostru. Anumite tratamente experimentale. Mă îndoiesc că vor avea vreun efect, dar Deke e plin de speranță. Și, ce dracu', merită să încerc. Viața… a scos un oftat melancolic. Viața e mult prea dulce ca să renunți la ea fără luptă, nu crezi?

– Ba da.

– Da. Așa că nu mă dau bătută.

Mi-a aruncat o privire pătrunzătoare:

– Ai de gând să începi să plângi, George?

– Nu.

– Bine, pentru că m-aș simți stânjenită. Poate aș începe și eu să plâng și n-o prea fac bine. Nimeni n-o să scrie vreodată vreo poezie despre lacrimile mele. *Orăcăi*, nu suspin.

– Cât de grav e? Pot să te întreb?

– Destul de grav, mi-a răspuns pe un ton aproape indiferent.

S-ar putea să mai am opt luni. Poate un an. Asta în cazul în care nu găsesc vreo cură magică în Mexic, cu tratamentele lor pe bază de ierburi sau spori de piersică sau cine știe ce.

– Îmi pare nespus de rău.

– Mulțumesc, George. Te-ai exprimat exact așa cum trebuie. Mai mult ar fi fost grețos.

Am surâs.

– Mai am încă un motiv să te invit la petrecerea noastră, deși se înțelege de la sine că încântătoarea ta companie și conversația ta spumoasă ar fi suficiente. Phil Bateman nu e singurul care iese la pensie.

– Mimi, nu face asta. Ia-ți concediu, dacă trebuie, dar nu…

A clătinat hotărâtă din cap:

– Boală sau nu, patruzeci de ani înseamnă prea mult. A venit vremea pentru mâini mai tinere, ochi mai tineri și o minte mai tânără. La recomandarea mea, Deke a angajat o tânără doamnă din Georgia cu toate calificările necesare. Se numește Sadie Clayton. Vine și ea la recepție și pentru că nu cunoaște pe nimeni mă aștept să te porți foarte frumos cu ea.

– Doamna Clayton?

– Nu chiar, m-a privit Mimi cu ochi inocenți. Mi se pare că intenționează să-și reclame numele de fată la un moment dat în viitorul apropiat. Trebuie să îndeplinească anumite formalități legale.

– Mimi, te-ai apucat de codoșlâcuri?

– Nici vorbă, mi-a spus… și a chicotit. Mai *deloc*. Deși vei fi singurul profesor de la noi care este liber în prezent, iar statutul acesta te recomandă să acționezi ca mentor al ei.

Mi-am spus că asistam la un salt uriaș pe tărâmul ilogicii pe care îl făcea mintea ordonată, dar n-am spus nimic și am condus-o la ușă. În schimb am zis:

– Dacă e atât de grav cum spui, ar trebui să începi să te tratezi de *acum*. Dar nu la vreun vraci din Juaréz. Ar trebui să te internezi la clinica din Cleveland.

Habar n-aveam dacă spitalul din Cleveland fusese înființat, însă nu-mi mai păsa de nimic.

– Ba nu-i așa. Dacă e să am de ales între a muri într-o cameră de spital, cu tot felul de tuburi și cabluri vârâte în mine, și a muri pe plajă într-o hacienda mexicană… ce crezi? E la mintea cocoșului, așa cum spui tu. Și mai e încă ceva, m-a privit ea cu

îndârjire. Durerea nu-i încă foarte mare, dar mi s-a spus că va fi. În Mexic sunt mai permisivi când e vorba de doze mari de morfină. Sau de Nembutal, dacă va fi să fie. Crede-mă, știu ce fac.

Gândindu-mă la ce i se întâmplase lui Al Templeton, mi-am dat seama că are dreptate. Am luat-o în brațe, îmbrățișând-o foarte ușor de această dată și i-am sărutat un obraz aspru.

Mi-a surâs, apoi s-a desprins din brațele mele. M-a privit foarte atentă.

– Mi-aș dori să-ți cunosc povestea, prietene.

Am ridicat din umeri.

– Sunt o carte deschisă, duduie Mimi.

A izbucnit în râs:

– Ce rahat mănânci! Zici că ești din Wisconsin, dar apari în Jodie cu accent de New England și plăcuțe de Florida la mașină. Zici că faci naveta la Dallas ca să te documentezi pentru cartea care trebuie să fie *despre* Dallas, dar personajele de-acolo vorbesc ca în New England. Chiar sunt locuri unde spun *daah* în loc să spună „dar". Ar trebui să faci toate modificările astea.

Cât de deștept am zis că sunt când răsfoisem manuscrisul?

– De fapt, duduie Mimi, cei din New England spun *d-ab*, nu *daah.*

– S-a notat.

A continuat să-mi cerceteze chipul. A fost nevoie de o luptă cu mine însumi ca să nu-mi plec privirea, dar m-am descurcat.

– Uneori mă întreb chiar dacă nu cumva ești un extraterestru, ca Michel Rennie în *Ziua în care pământul s-a oprit.* Și ai venit aici ca să-i analizezi pe băștinași și să raportezi la baza de pe Alpha Centauri dacă mai există vreo speranță pentru specia umană, sau dacă trebuie să fim aruncați în aer cu raze de plasmă înainte să apucăm să ne împrăștiem germenii în restul galaxiei.

– E o abordare puțin cam fantezistă, am zâmbit eu.

– Bine. Nu mi-ar plăcea să cred că Texasul a fost luat drept etalon pentru întreaga planetă.

– Dacă Jodie ar fi folosit ca mostră, sunt convins că Pământul ar lua notă de trecere.

– Îți place aici, nu-i așa?

– Da.

– George Amberson este numele tău adevărat?

– Nu. L-am schimbat din motive importante doar pentru mine și pentru nimeni altcineva. Te-aș ruga să nu mai spui nimănui. Din considerente evidente.

A dat din cap.

– Îți promit. Ne vedem curând, George. La restaurant, la bibliotecă… Și, bineînțeles, la petrecere. Ai să te porți frumos cu Sadie Clayton?

– Cel mai frumos, am spus cu accent de Texas cu *r* sonor: *frrrrrumos*, făcând-o să izbucnească în râs.

După ce a plecat, am stat multă vreme în living fără să citesc, fără să mă uit la televizor. Și nici prin cap nu-mi trecea sa mă apuc de scris la vreunul din manuscrise. M-am gândit la slujba pe care tocmai ce o acceptasem: un an de profesorat cu normă întreagă la liceul Denholm Consolidate, cămin al echipei Lions. Mi-am dat seama că nu am niciun regret. Aș putea și eu să urlu ca leii la pauza meciului.

Nu-i adevărat, aveam un regret, dar nu în legătură cu mine. Când mă gândeam la Mimi și la situația în care se afla, aveam foarte multe regrete.

6

Când vine vorba despre dragostea la prima vedere, sunt de acord cu cei de la Beatles: se întâmplă tot timpul. Dar n-a fost așa cu Sadie și cu mine, deși am ținut-o în brațe și i-am prins sânul stâng în palmă chiar de cum ne-am cunoscut. Cred, deci, că sunt de acord și cu Mickey și Sylvia care spun că dragostea este ciudată.

Mijlocul lui iulie poate să fie fioros de fierbinte în sudul Texasului, dar sâmbăta în care a avut loc petrecerea de după nuntă a fost perfectă din toate punctele de vedere. Temperatura nu depășea douăzeci și cinci de grade, și o mulțime de nori albi și pufoși alergau pe cerul de un albastru decolorat. Obloane lungi de soare și umbră alunecau peste curtea lui Mimi, ușor în pantă și terminându-se cu o scurgere mică și mâloasă de apă pe care o botezase Pârâul Fără Nume.

De copaci atârnau flamuri galbene și argintii – culorile liceului Denholm – și era și o piñata, atârnată de ramura unui pin de zahăr californian, și privită cu multă poftă de copii.

– După cină, copiii o să ia bețe și o s-o bată, a spus cineva

chiar din spatele meu. Şi vor curge jucării şi dulciuri pentru fiecare niño.

M-am întors şi am dat cu ochii de Mike Coslaw, splendid (şi oarecum ireal) în jeanşi negri foarte strâmţi şi o cămaşă albă descheiată la gât. Un sombrero îi atârna pe spate prins cu şiret şi în jurul brâului avea o eşarfă multicoloră. Am văzut mai mulţi membri ai echipei de fotbal, chiar şi pe Jim LaDue. Îmbrăcaţi la fel de caraghios şi fâţâindu-se printre oaspeţi cu tăvi în mână. Mike mi-a vârât-o sub ochi pe a lui şi m-a întrebat cu un rânjet strâmb:

– *O gustărică*, señor Amberson?

Am luat un crevete pe o scobitoare şi l-am înmuiat în sos.

– Drăguţ costum. Gen Speedy Gonzales.

– Nu mă provocaţi. Şi dacă vreţi să vedeţi un costum *tare*, uitaţi-vă la Vince Knowles, şi mi-a arătat un loc peste fileul unde nişte profesori începuseră un meci chinuit, dar entuziast de volei. M-am uitat şi l-am văzut pe Vince în toată splendoarea lui, îmbrăcat în frac şi cu joben pe cap. Era înconjurat de copii care-l urmăreau fascinaţi cum scoate eşarfe din văzduh. Ţinea şmecheria, dacă erai suficient de tânăr cât să nu observi eşarfa care-i atârna din mânecă. Mustaţa desenată cu cremă de ghete lucea în soare.

– Una peste alta, eu prefer aspectul Cisco Kid, a spus Mike.

– Sunt convins că sunteţi cu toţii nişte ospătari desăvârşiţi, dar, pentru numele lui Dumnezeu, cine v-a pus să vă costumaţi aşa? Şi antrenorul vostru ştie?

– Ar cam trebui să ştie, că-i pe aici pe undeva.

– Da? Nu l-am văzut.

– Se îmbată cu Boosters Club lângă grătar. Iar în ce priveşte costumul, duduia Mimi nu se lasă până nu obţine ce vrea.

M-am gândit la contractul pe care îl semnasem:

– Ştiu.

Mike şi-a coborât glasul:

– Toţi ştim că-i bolnavă. În plus… mă gândesc că joc un rol.

A încercat să imite poziţia unui toreador – lucru destul de complicat când ţii în mâini o tavă cu gustări:

– *Arriba!*

– Nu-i rău, dar…

– Ştiu, încă n-am intrat în rol. Trebuie să mă *cufund* în el, aşa e?

– Funcționează în cazul lui Brando. Ce planuri aveți pentru toamna asta, Mike?

– În ultimul an? Cu Jim în spate? Cu mine, Hank Alvarez, Chip Wiggins și Carl Crockett la înaintare? Mergem în campionatul statal și mingea aia din aur o să intre în vitrina noastră cu trofee.

– Îmi place atitudinea ta.

– Puneți în scenă o piesă în toamna asta, domnule Amberson?

– Așa intenționez.

– Bine. Super. Păstrați-mi și mie un rol… dar unul mic, din cauză că o să mă ocup mai mult de fotbal. Fiți atent la orchestră. Nu cântă rău.

Cânta chiar mai bine de atât. Logoul de pe tobă spunea că se numește The Knights. Foarte tânărul solist a dat tonul și orchestra s-a lansat într-o variantă fierbinte a vechiului cântec al lui Richie Valens, „Ooh, My Head" – care nu era însă chiar atât de vechi în vara lui 1961, deși Valens murise deja de vreo doi ani.

Mi-am pus bere într-un pahar din hârtie și m-am îndreptat spre estradă. Vocea tânărului mi se părea foarte cunoscută. Așa mi se păreau și acordurile clapelor care păreau disperate să se transforme în acordeon. Și, brusc, mi-a picat fisa. Puștiul care cânta era Doug Sahm, și nu peste mulți ani, își va avea propriile hituri: „She's About a Mover" de exemplu, sau „Mendocino". Asta se va întâmpla în timpul Invaziei Culturale Britanice, iar trupa, care cânta în realitate rock *Tejano*, va lua un nume pseudobritanic: The Sir Douglas Quintet.

– George? Vino să-ți fac cunoștință cu cineva, te rog!

M-am întors. Mimi cobora panta blândă urmată de o femeie. Ce m-a șocat la Sadie când am văzut-o prima dată – ce șoca pe absolut toată lumea, fără îndoială – era înălțimea ei. Purta pantofi fără tocuri, ca mai toate femeile de la petrecere care știau că-și vor petrece toată după-amiaza și seara fâțâindu-se încoace și încolo prin curte. Probabil că femeia aceasta purtase ultima oară tocuri la propria-i nuntă, deși chiar și pentru ocazia aceea cred că își alesese o rochie care să-i ascundă cipicii pe care se hotărâse să și-i pună pentru a nu-l depăși cu un cap pe mire. Avea pe puțin unu optzeci, poate mai mult. O întreceam cu vreo opt centimetri, dar, în afară de antrenorul Borman și de Greg

Underwood, de la catedra de istorie, probabil că eram singurul bărbat de la petrecere mai înalt decât ea. În plus, Greg era cam deșirat. Folosind argoul perioadei, aș putea spune că Sadie era bine făcută. Era conștientă de povestea asta și părea mai degrabă rușinată, decât mândră. Îmi puteam da seama de asta după felul cum mergea.

Știu că sunt puțin prea mare ca să pot fi considerată normală, spunea mersul acela. Iar umerii triști spuneau mai multe: *Nu este vina mea. Așa am crescut.* Alandala. Era îmbrăcată cu o rochie fără mâneci cu trandafiri imprimați. Avea brațele bronzate. Nu purta machiaj, ci doar puțin ruj roz.

Nu a fost dragoste la prima vedere, sunt convins, dar îmi amintesc cu uimitoare claritate acea clipă când am văzut-o pentru întâia dată. Și aș minți dacă ți-aș spune că-mi amintesc cu aceeași claritate ziua când am văzut-o prima oară pe fosta Christy Epping. Dar, bineînțeles, eram într-un club și eram amândoi cam matoli, așa că poate sunt scuzat.

Sadie era frumoasă într-o manieră nesofisticată și complet sinceră. Dar mai era într-un fel. În acea zi la petrecere am crezut că este pur și simplu vorba despre stângăcie. Mai târziu aveam să aflu că nu era absolut deloc stângace. Dimpotrivă, chiar.

Mimi arăta bine – cel puțin, nu arăta mai rău decât în ziua când mă vizitase ca să mă convingă să iau o normă întreagă –, dar *se fardase*, ceea ce era ieșit din comun. Nu reușise, însă, să acopere complet cearcănele de sub ochi, provocate, probabil, de lipsa de somn, dar și de durere, și nici ridurile noi din colțurile gurii. Surâdea larg, de ce să nu surâdă? Se căsătorise cu drăguțul ei. Organizase o petrecere pe cinste și adusese o fată drăguță într-o rochie drăguță de vară să-l cunoască pe unicul burlac din școală.

– Hei, Mimi, am spus croindu-mi drum spre ea printre mesele rotunde (împrumutate de la Amvets Hall) unde mai târziu oaspeții vor lua loc ca să mănânce friptură și să privească apusul.

– Felicitări. Cred că acum trebuie să mă obișnuiesc să-ți spun duduie Simmons.

Îmi aruncă zâmbetul ei uscat:

– Te rog, rămâi la Mimi, că așa m-am obișnuit. Vreau să-ți fac cunoștință cu o colegă nouă. Uite…

Cineva nu împinsese unul din scaunele pliante sub masă, iar

fata voinică și blondă, care întinsese deja mâna înspre mine și tocmai își compunea surâsul de îmi-pare-bine-de-cunoștință, s-a împiedicat de el și a dat să cadă. Scaunul s-a răsturnat și el și mi-am dat seama că o să se întâmple ceva foarte urât dacă piciorul scaunului i se înfigea în stomac.

Mi-am aruncat paharul pe iarbă, am făcut un salt înainte și am prins-o înainte să cadă. Cu brațul stâng o țineam de talie. Cu mâna dreaptă o țineam mai de sus, de ceva cald și rotund și elastic. Între palma mea și sânul ei bumbacul rochiei lunecase pe nailonul sau mătasea lenjeriei. A fost un mod foarte intim de a face cunoștință și, chiar dacă m-am clătinat un pic sub impactul celor vreo șaptezeci și cinci de kilograme ale ei, mi-am păstrat echilibrul. La fel și ea.

Am luat mâna de pe partea aceea a corpului care este rareori strânsă când doi oameni fac cunoștință și am spus:

– Bună, sunt… *Jake*, aproape că am rostit numele meu din secolul douăzeci unu, dar mi-am mușcat buzele în ultima fracțiune de secundă. Sunt George. Îmi pare foarte bine să te cunosc.

Se îmbujorase până la rădăcina părului. Probabil și eu mă înroșisem la fel. Dar a avut prezența de spirit să râdă.

– Și mie îmi pare bine. Cred că m-ai salvat de la un accident urât.

Probabil că o salvasem. Pentru că despre asta era vorba, înțelegi? Sadie nu era stângace, era predispusă la accidente. Era nostimă, până ajungeai să-ți dai seama că parcă era blestemată. Mai târziu mi-a povestit că ea era acea fată care-și prinde fusta în portiera mașinii când se duce la balul liceului și reușește să și-o sfâșie. Ea era acea femeie în apropierea căreia țâșnitoarele se defectează și o udă din cap până în picioare; acea femeie care reușește să dea foc unei cutii întregi cu chibrituri când vrea să-și aprindă o țigară, arzându-și degetele și pârlindu-și părul; femeia a cărei bretea de la sutien se rupe în timpul Serii Părinților sau care descoperă că i s-au dus foarte multe fire de la ciorapi înaintea întrunirilor de la școală unde trebuie să ia cuvântul.

Avea grijă să-și plece capul atunci când intra pe ușă (așa cum învață să facă toate persoanele înalte), dar oamenii aveau tendința de a-i deschide ușa brusc în față, chiar atunci când era în apropiere. Rămăsese de trei ori blocată în lifturi, o dată chiar

două ore; iar cu un an înainte, într-un magazin din Savannah, scara rulantă nou instalată îi mâncase un pantof. Desigur că n-am ştiut nimic din toate astea atunci; tot ce ştiam în acea după-amiază de iulie a fost că îmi căzuse în braţe o femeie frumoasă cu părul blond şi ochii albaştri.

– Văd că te înţelegi de *minune* cu domnişoara Dunhill, a spus Mimi. Vă las să vă cunoaşteţi mai bine.

Aşa deci, mi-am spus, *avusese deja loc trecerea de la doamna Clayton la domnişoara Dunhill, cu toate formalităţile legale necesare sau nu.* Scaunul îşi înfipsese un picior în gazon. Sadie a tras de el încercând să-l scoată, n-a reuşit la început, dar când a ieşit într-un final din iarbă, speteaza scaunului i s-a frecat de coapsă, ridicându-i rochia şi dezvelind marginea ciorapilor, până la jartieră. Care era roz, la fel ca trandafirii din imprimeul rochiei. A scos un ţipăt mic de exasperare. Roşeaţa din obraji căpătase o nuanţă alarmantă de violet.

I-am luat scaunul din mâini şi l-am pus alături.

– Domnişoară Dunhill… Sadie… dacă am văzut vreodată vreo femeie care să aibă neapărată nevoie de o bere, tu eşti aceea. Haide cu mine.

– Mulţumesc, mi-a spus. Îmi pare foarte rău. Mama mi-a zis mereu să nu mă arunc în braţele bărbaţilor, dar eu tot nu mă învăţ minte.

Am condus-o spre locul unde erau înşirate butoaiele cu bere, arătându-i mai mulţi colegi de la şcoală (şi prinzând-o de braţ şi ghidând-o pe lângă unul dintre jucătorii de volei care se dădea mult înapoi după o minge înaltă) şi tot timpul acesta am fost sigur de un lucru: puteam fi colegi, puteam fi prieteni. Poate chiar prieteni buni, însă niciodată nu vom fi mai mult, indiferent ce spera Mimi. Într-o comedie cu Rock Hudson şi Doris Day, această primă întâlnire a noastră ar fi fost neîndoios considerată drept nostimă, dar în viaţa reală, în faţa unui public care încă mai rânjea, a fost doar jenantă şi incomodă. Da, era foarte drăguţă. Da, mă simţeam foarte bine să merg lângă o fată aşa de înaltă şi tot să fiu eu cel mai înalt. Şi, sigur, mi-a plăcut duritatea elastică a sânului prins în stratul de bumbac cumsecade şi nailon sexi. Dar în cazul în care nu cumva n-ai decât cincisprezece ani, o pipăială accidentală la o petrecere în aer liber nu se califică la statutul de dragoste la prima vedere.

I-am dat nou inventatei (sau reinventatei) domnişoare

Dunhill o bere, am făcut conversație lângă barul improvizat exact atâta timp cât o cerea buna cuviință. Am râs când porumbelul închiriat de Vince Knowles pentru această ocazie și-a scos capul din joben și l-a ciupit de deget. I-am arătat mai mulți profesori de la Denholm (unii deja gata să plece din Orașul Sobrietății cu Expresul Alcoolului). A spus că n-o să reușească niciodată să-i țină minte pe toți, iar eu am asigurat-o că o să și-i amintească. I-am spus să mă caute dacă are nevoie de orice fel de ajutor. Atâta timp cât o cerea buna cuviință. Gambiturile conversaționale previzibile. Apoi mi-a mulțumit din nou pentru că nu o lăsasem să cadă și a plecat să vadă dacă putea fi de folos la organizarea copiilor în cete care să lovească piñata cu bastoanele. M-am uitat după ea, nu îndrăgostit, dar nutrind ceva poftă trupească; recunosc că m-am gândit un pic la capătul ciorapului și la jartiera roz.

M-am gândit iarăși la ea în noaptea aceea când mă pregăteam de culcare. Umplea mult spațiu, dar într-un mod foarte plăcut ochiului, și nu fusesem singurul bărbat care-i urmărise mersul legănat în rochia cu trandafiri; dar atâta tot, pe bune. Ce altceva? Nu cu multă vreme înainte de a începe cea mai ciudată călătorie din lume, citisem o carte intitulată *Reliable Wife* și mi-a venit în minte o propoziție din ea chiar când m-am vârât în pat: „A uitat să iubească."

Eu sunt ăsta, mi-am spus stingând lumina. *Am uitat complet.* Și pe când greierii mă duceau ușor în lumea somnului: *Dar nu mi-a plăcut doar sânul, mi-a plăcut și greutatea ei. Greutatea ei în brațele mele.*

Și cum avea să se dovedească mai târziu, nu uitasem deloc să iubesc.

7

Luna august a acelui an a fost ca un cuptor încins în Jodie, cu temperaturi ce nu scădeau sub treizeci și cinci de grade și ajungând în unele zile chiar la patruzeci. Aparatul de aer condiționat din casa mea de pe Mesa Lane era bun. Dar nu într-atât de bun încât să facă față acestui asalt susținut. Uneori aerul era un pic mai respirabil – mai ales dacă fusese o răpăială scurtă seara –, dar nu cu mult.

În dimineața de 27 august, stăteam la birou și lucram la *Locul*

crimei, având pe mine doar un șort de baschet, când a sunat cineva la ușă. M-am încruntat, era duminică, nu cu multă vreme înainte auzisem clopotele bisericilor concurente, iar majoritatea cunoscuților mei participau la slujbă într-unul dintre cele patru sau cinci locașuri de cult ale orașului.

Am tras un tricou pe mine și m-am dus la ușă. În prag stăteau antrenorul Borman și Ellen Dockerty, fosta șefă a Catedrei de lucru manual și director în funcție al liceului în următorul an școlar; nimeni nu se mirase când Deke își depusese demisia în aceeași zi cu Mimi. Antrenorul era îmbrăcat cu un costum albastru-închis, și cu o cravată țipătoare care-i strângea gâtul țeapăn. Ellen purta un costum cenușiu foarte sobru, înviorat doar de o adiere de dantelă la gât. Erau gravi. Iar primul meu gând, la fel de credibil pe cât era de nebunesc, a fost: *Știu. Au aflat cumva cine sunt și de unde vin. Și au venit ca să-mi spună.*

Buzele antrenorului Borman tremurau, iar ochii lui Ellen erau plini de lacrimi. Atunci am înțeles:

– Mimi?

Antrenorul a dat din cap:

– M-a sunat Deke. Am luat-o pe Ellie – de obicei o iau la slujba de la biserică – și mergem și le spunem oamenilor. Mai întâi le spunem celor pe care i-a plăcut mai mult.

– Îmi pare rău, am spus. Ce face Deke?

– Pare că se ține tare, a zis Ellen uitându-se cu asprime la antrenorul Borman. Cel puțin așa pretinde el.

– Da, e bine, a spus și antrenorul. Dărâmat, firește.

– Firește, am fost eu de acord.

– O s-o incinereze, buzele lui Ellen s-au făcut pungă în semn de dezaprobare. Spune că așa a vrut ea.

Mi-a venit o idee:

– Ar trebui să facem un fel de întrunire comemorativă când începe școala. Vreți? Să vorbească oamenii despre ea. Poate să proiectăm și niște diapozitive. Trebuie să existe o mulțime de fotografii ale ei.

– Asta ar fi o idee minunată, a exclamat Ellen. Te ocupi tu, George?

– Bucuros.

– Roag-o pe domnișoara Dunhill să te ajute.

Și a adăugat înainte să mă ducă mintea la alte codoșlâcuri:

– Cred că ar fi bine ca fetele și băieții care au iubit-o pe Meems

să știe că înlocuitoarea ei a participat la organizarea adunării comemorative. Și o să-i folosească și lui Sadie.

Sigur că o să-i folosească. Ca nou venită în școală, avea nevoie de toată bunăvoința din lume.

– Bine, o să vorbesc cu ea. Vă mulțumesc. Sunteți bine amândoi?

– Sigur, a răspuns antrenorul cu dârzenie, dar buzele încă îi tremurau.

Și l-am îndrăgit pentru asta.

S-au îndreptat spre mașina parcată lângă trotuar. Antrenorul o ținea pe Ellen de cot. Și l-am îndrăgit și pentru asta.

Am închis ușa, m-am așezat pe băncuța din holul mic de la intrare și m-am gândit cum spunea Mimi că ar fi nefericită dacă nu m-aș ocupa de piesa de la școală. Și dacă nu aș veni să lucrez cu normă întreagă cel puțin un an. Și dacă n-aș veni la petrecerea ei de după nuntă. Mimi, care credea că *De veghe în lanul de secară* trebuie să se găsească în biblioteca școlii și care nu se împotrivea unei partide de coțăială în serile de sâmbătă. Era unul din acei angajați ai școlii de care copiii își amintesc multă vreme după absolvire și pe care îi vizitează multă vreme după ce și-au lăsat copilăria în urmă. Unul dintre acei oameni care apar în viața unui elev într-un moment crucial și i-o schimbă în bine pentru totdeauna.

Cine poate găsi o femeie virtuoasă? întreabă proverbul biblic. *Ea este mai de preț decât mărgăritarele. Ea face rost de lână și in și lucrează cu mâini harnice. Și este ca o corabie de negoț; de departe aduce hrana.*

Mai există și alte haine decât cele pe care ți le pui pe spate, orice profesor știe asta, iar hrana nu este doar ce bagi în gură. Duduia Mimi i-a hrănit și îmbrăcat pe mulți. Inclusiv pe mine. Am stat pe băncuța pe care o cumpărasem de la un talcioc din Fort Worth, cu capul aplecat și cu obrajii în palme. M-am gândit la ea și eram foarte trist, dar ochii mi-au rămas uscați.

Niciodată n-am fost ceea ce se cheamă un plângăcios.

8

Sadie a fost de acord să mă ajute să organizez o adunare comemorativă. M-am ocupat de ea în ultimele două săptămâni ale acelui august de foc. L-am pus pe Mike Coslaw să citească

Pildele lui Solomon, capitolul 31, din Biblie, unde este descrisă femeia virtuoasă, iar Al Stevens s-a oferit să spună cum Mimi botezase cu numele Prongburger specialitatea casei, poveste pe care nu o auzisem niciodată din gura ei. Am strâns și vreo două sute de fotografii. Cel mai mult îmi plăcea aceea în care Mimi și Deke dansau twist la o serată școlară. Ea părea că se simte excelent; el îți dădea senzația că are înfipt un ac de dimensiuni considerabile în fund. Am triat pozele în biblioteca școlii. Pe plăcuța de pe birou scria acum DOMNIȘOARA DUNHILL în loc de DUDUIA MIMI.

În toată perioada asta nu ne-am sărutat niciodată, nu ne-am ținut niciodată de mâini, nu ne-am privit niciodată lung în ochi. Sadie nu mi-a vorbit despre căsnicia ei falimentată și nici despre motivele care au făcut-o să vină în Texas din Georgia. Eu nu i-am vorbit despre roman și nici despre trecutul meu, în mare parte născocit. Am vorbit despre cărți. Am vorbit despre Kennedy, despre a cărui politică externă Sadie spunea că e șovinistă. Am vorbit despre nou apăruta mișcare pentru drepturile civile. I-am povestit despre bucata de scândură pusă peste pârâul din spatele stației de benzină Humble Oil din Nord Carolina. Mi-a spus că a văzut și ea facilități asemănătoare pentru oamenii de culoare din Georgia, dar crede că au zilele numărate. Era de părere că școlile se vor desegrega, dar nu mai devreme de anii șaptezeci. I-am spus că s-ar putea să se întâmple mai curând, la inițiativa noului președinte și a fratelui său, procurorul general.

A râs zgomotos:

– Îl respecți mai mult decât mine pe irlandezul ăla zâmbăreț. Spune-mi, crezi că se tunde vreodată?

Nu am devenit iubiți, dar am devenit prieteni. Uneori se împiedica de diferite lucruri (se împiedica și în propriile ei picioare) și am prins-o să nu cadă de vreo două ori, dar niciuna dintre aceste întâmplări nu a fost la fel de memorabilă ca prima. Uneori spunea că trebuie *neapărat* să fumeze o țigară și atunci o întovărășeam în zona de fumat pentru elevi din spatele atelierului.

– O să-mi pară rău când n-o să mai pot să vin aici și să mă tolănesc pe bancă în blugi, a exclamat ea într-o zi, cu mai puțin de o săptămână înainte de începerea școlii. E așa un aer *îmbâcsit* în cancelarie.

– O să se schimbe și asta într-o bună zi. În școli va fi interzis fumatul. Și pentru elevi și pentru profesori.

A zâmbit. Avea un zâmbet frumos, cu buze pline, bogate. Și trebuie să spun că blugii îi stăteau foarte bine. Avea picioare lungi, *lungi*. Ca să nu mai pomenesc de portbagajul bombat exact cât trebuie.

– O societate fără țigări… Copii negri și copii albi care învață împreună în armonie perfectă… nu-i de mirare că scrii un roman, ai o imaginație dată naibii. Ce altceva mai vezi în globul de cristal, George? Rachete pe lună?

– Și asta, dar va dura ceva mai mult decât integrarea rasială. De unde știi că scriu un roman?

– De la duduia Mimi, mi-a răspuns și și-a stins țigara într-una din cele șase scrumiere cu nisip. Mi-a zis că e bun. Că tot a venit vorba despre duduia Mimi, cred că ar trebui să ne întoarcem la treabă. Am terminat cu pozele, nu?

– Da.

– Și ești convins că n-o să fie prea siropos dacă pui cântecul acela din *West Side Story* în timpul diapozitivelor?

Eram convins că „Somewhere" era mai siropos decât Iowa și Nebraska la un loc, dar Ellen Dockerty zicea că fusese melodia preferată a lui Mimi.

I-am spus asta lui Sadie și ea a râs:

– Nu am cunoscut-o atât de bine, dar nu cred așa ceva. Poate că e cântecul preferat al lui *Ellie*.

– Acum, că mă gândesc mai bine, s-ar putea să ai dreptate. Auzi, Sadie, vrei să vii cu mine vineri la meciul de fotbal? Să te vadă copiii înainte de începerea școlii?

– Mi-ar face plăcere.

Apoi a făcut o pauză, părând puțin stingherită:

– Atâta vreme cât nu… știi tu… cât nu-ți faci păreri greșite. Încă nu sunt pregătită să am întâlniri. Poate n-o să fiu pregătită multă vreme.

– Nici eu nu sunt pregătit.

Probabil că ea se gândea la fostul, dar eu mă gândeam la Lee Oswald. În curând își va recăpăta pașaportul american. Apoi va trebui doar să facă rost prin matrapazlâcuri de o viză sovietică de ieșire din țară pentru soția sa.

– Dar prietenii se duc câteodată împreună la meciuri.

– Ai dreptate. Și îmi face plăcere să merg cu tine, George.

– Pentru că sunt mai înalt.

M-a lovit în joacă – ca o soră mai mare.

– Așa-i amice. Mă uit în sus la tine.

9

La meci, practic *toată* lumea s-a uitat în sus la noi, cu un respect amestecat cu teamă, de parcă am fi aparținut unei rase diferite. Mi-a plăcut, iar Sadie n-a mai arătat cât de conștientă este de înălțimea ei. Purta un tricou Lion Price și blugii decolorați. Cu părul blond strâns în coadă de cal, arăta ca o elevă de liceu. O elevă înaltă, probabil membră a echipei de baschet.

Am stat pe locurile rezervate profesorilor și am izbucnit în urale când Jim LaDue a străpuns apărarea echipei Arnette Bears cu câteva pase scurte și apoi o bombă de vreo șaizeci de metri care a ridicat mulțimea în picioare. La pauză scorul era 31 pentru Denholm și 6 pentru Arnette. Când jucătorii au ieșit de pe teren, locul lor fiind luat de fanfara cu tube și trompete, am întrebat-o dacă vrea un hotdog și o Cola.

– Sigur că vreau, dar acum coada trebuie să fie până în parcare. Așteaptă până o să se ceară un time-out. Și trebuie să și urlăm ca leii și să-l ovaționăm pe Jim.

– Cred că te descurci singură.

Mi-a zâmbit și m-a apucat de braț.

– Nu. Am nevoie de ajutorul tău. Sunt nouă aici.

Când m-a atins, am simțit un fior cald pe care nu-l puteam asocia cu prietenia. Și de ce nu? Obrajii i se îmbujoraseră, ochii îi străluceau; sub cerul verde-albastru al amurgului texan era mai mult decât drăguță. Și dacă nu s-ar fi întâmplat ceea ce s-a întâmplat în pauza aceea, lucrurile ar fi avansat mai repede între noi.

Fanfara a mărșăluit așa cum fac fanfarele școlilor, în cadență, dar nu și în tonalitate, zbierând un potpuriu pe care nu-l prea puteai recunoaște. Când au isprăvit, majoretele au țopăit până la linia de cincizeci de metri, și-au aruncat pompoanele la picioare și și-au pus mâinile în șold.

– *Vrem un* L!

Le-am dat ce ne-au cerut, apoi, la insistențele lor, le-am oferit și un *I*, un *O*, un *N* și un *S*.

– *Ce înseamnă?*

– LIONS!

Tribuna gazdelor ridicată în picioare, a început să bată din palme.

– *Cine va câștiga?*

– LIONS!

Luând în calcul scorul de la pauză nu încăpea nicio îndoială.

– *Atunci să vă auzim cum urlați!*

Și am urlat, așa cum cerea obiceiul, întorcându-ne, mai întâi, la stânga, apoi la dreapta. Sadie se dezlănțuise complet, cu mâinile făcute pâlnie în dreptul gurii, cu coada de cal zburându-i de pe un umăr pe celălalt.

Au urmat scandările pentru Jim. În ultimii trei ani – da, al nostru domn LaDue își începuse cariera de mijlocaș încă din primul an de liceu – era o afacere simplă. Majoretele ar fi strigat ceva de genul *Cine ne conduce? Cine puncte ne aduce?* Și toată mulțimea ar fi răcnit *JIM! JIM! JIM!* După care majoretele ar mai fi executat câteva tumbe și ar fi ieșit de pe teren, lăsând locul liber pentru fanfara celeilalte echipe care ar fi îngânat un cântec sau două. Dar anul acesta, onorând probabil sezonul de adio al lui Jim, scandarea se schimbase.

De fiecare dată când publicul urla *JIM*, majoretele răspundeau cu prima silabă a numelui său de familie, lungind-o ca pe o notă muzicală. Era ceva nou, dar deloc complicat, iar mulțimea s-a prins repede. Sadie scanda din toate puterile, până când și-a dat seama că eu tac. Stăteam lângă ea cu gura căscată.

– George? Ce s-a întâmplat?

Nu i-am putut răspunde. De fapt, abia dacă am auzit-o. Pentru că mare parte din mine se întorsese în Lisbon Falls. Tocmai ce ieșisem prin vizuina de iepure, trecusem de uscătorie și pe sub lanț. Fusesem pregătit să mă întâlnesc cu Omul cu bilet galben, dar nu fusesem pregătit să fiu atacat de acesta, ceea ce s-a și întâmplat. Doar că acum nu mai era Omul cu bilet galben; acum el era Omul cu bilet portocaliu. *Nu trebuie să fii aici,* îmi spusese. *Cine ești? Ce cauți aici?* Și când am vrut să-l întreb dacă a fost la vreo întrunire a Alcoolicilor Anonimi, mi-a spus…

– George?

Acum vocea lui Sadie era de-a dreptul îngrijorată:

– Ce e? Ce s-a întâmplat?

Suporterii se amuzau teribil scandând incantația cea nouă. Majoretele strigau *JIM!*, iar tribunele răspundeau *LA!*

Cară-te, Jimla! Asta îmi mârâise Omul cu bilet galben care devenise Omul cu bilet portocaliu (dar care mai avea până să devină Omul cu bilet negru mort-de-propria-i-mână), și asta auzeam acum, strigăt aruncat înainte și înapoi ca o minge medicinală, între majorete și cele două mii cinci sute de suporteri de pe stadion.

JIMLA! JIMLA! JIMLA!

Sadie m-a apucat de braț și m-a scuturat:

– Spune ceva, domnule! Spune ceva, că mă sperii!

M-am întors către ea și m-am forțat să schițez un zâmbet. Crede-mă, nu mi-a fost ușor.

– Cred că mi-a scăzut glicemia. Mă duc să iau niște Cola.

– N-ai să leșini, nu? Pot să te conduc la punctul de prim-ajutor dacă…

– N-am nimic, am spus și, fără să mă gândesc ce fac, i-am sărutat vârful nasului.

Un copil a strigat de undeva, de prin preajmă:

– *Bravo, domnu' A!*

În loc să pară iritată, și-a mișcat nasul ca un iepure, apoi mi-a surâs:

– Atunci, du-te. Înainte să-mi întinezi reputația. Și adu-mi un cârnat chili. Și multă brânză.

– Da, coniță.

Trecutul se armonizează cu sine însuși, măcar atât am reușit să înțeleg. Dar ce cântec era acesta? Nu știam și eram foarte îngrijorat. În tunelul din beton care ducea la standul de răcoritoare, incantația era mult amplificată, făcându-mă să vreau să-mi pun mâinile la urechi ca să n-o mai aud.

JIMLA, JIMLA, JIMLA.

Partea a IV-a

Sadie și generalul

Capitolul 14

1

Adunarea comemorativă a avut loc după cursurile primei zi de școală și dacă succesul ar putea fi măsurat după numărul de batiste ude, înseamnă că spectacolul pe care l-am înjghebat împreună cu Sadie a fost un triumf. Sunt convins că a fost terapeutic pentru copii și cred că i-ar fi plăcut și duduii Mimi. „Oamenii sarcastici sunt niște blegomani sub armură", îmi spusese ea odată. „Iar eu nu fac excepție."

În timpul cât s-au prezentat elogiile, profesorii și-au păstrat calmul. Primele semne de emoție le-au dat când Mike a început să recite din Pildele lui Solomon. Apoi, pe parcursul proiecției de diapozitive, însoțite de dulcegăreala de muzică din *West Side Story*, s-au frânt, începând să plângă unul câte unul. Antrenorul Borman mi s-a părut cel mai amuzant. Cu obrajii roșii scăldați în lacrimi și cu suspine icnite ieșind din pieptul lui masiv, acest guru al fotbalului de la liceul Denholm îmi aducea aminte de al *doilea* cel mai faimos rățoi animat, Baby Huey.

I-am șoptit această opinie lui Sadie care stătea alături de mine lângă ecranul mare pe care se succedau imagini cu duduia Mimi. Și ea plângea, dar a fost nevoită să iasă de pe scenă când hohotele de râs au amenințat să-i învingă lacrimile. Aflată la siguranță în penumbra culiselor, m-a privit cu reproș… și mi-a arătat degetul. Cred că o meritam. M-am întrebat dacă duduia Mimi și-ar fi închipuit că Sadie și cu mine ne înțelegeam de minune.

Probabil că da.

Pentru piesa din toamnă am ales *Doisprezece oameni furioși* și am neglijat dinadins să informez compania de teatru Samuel French că intenționam să intitulez versiunea noastră *Jurații*, ca să pot să am și fete în distribuție. Urma să țin probele la sfârșitul lui octombrie și să încep repetițiile pe 13 noiembrie după ultimul meci programat al echipei Lions. Îl vedeam pe Vince Knowles în rolul Juratului #8 – răzvrătitul care fusese jucat în film de Henry Fonda – și îi rezervasem lui Mike Coslaw ceea ce mie mi se părea cel mai bun rol al piesei: Juratul #3,

neobrăzat şi dur.

Dar începusem să mă concentrez asupra unui spectacol mult mai important, unul pe lângă care povestea cu Frank Dunning nu era decât un vodevil de mahala. Am să-l intitulez *Jake şi Lee în Dallas.* Dacă totul mergea bine, va fi o tragedie într-un singur act. Trebuia să fiu pregătit să intru pe scenă când va fi momentul, iar asta însemna să încep din timp.

2

Pe 6 octombrie echipa Denholm Lions a câştigat al cincilea meci din ceea ce se arăta a fi un sezon fără înfrângeri care va fi dedicat lui Vince Knowles, băiatul care l-a interpretat pe George în *Oameni şi şoareci* şi care nu va mai apuca să joace în adaptarea piesei *Doisprezece oameni furioşi* scrisă de George Amberson – dar despre toate astea îţi voi povesti puţin mai târziu. Urma un weekend de trei zile, pentru că luni era Ziua lui Columb.

Şi luni m-am dus la Dallas. Majoritatea magazinelor erau deschise, şi prima oprire am făcut-o la o casă de amanet de pe Greenville Avenue. I-am spus omuleţului de la tejghea că vreau să cumpăr cea mai ieftină verighetă pe care o avea. Am părăsit magazinul cu o verigă de aur de opt dolari (măcar *părea* să fie aur) pe inelarul de la mâna stângă. Apoi m-am dus în centru, la un magazin pe care îl descoperisem în Dallas Yellow Pages: Silent Mike Satellite Electronics. Aici am fost întâmpinat de un individ curăţel, cu ochelari cu rame de baga şi o cocardă cu un mesaj ciudat de futurist pe vestă NU TE ÎNCREDE ÎN NIMENI.

– Eşti Silent Mike? l-am întrebat.

– Da.

– Şi eşti mut pe bune?

A zâmbit:

– Depinde cine ascultă.

– Să zicem că nimeni, am spus şi i-am explicat ce doresc.

S-a dovedit că puteam economisi cei opt dolari daţi pe verighetă pentru că nu-l interesa câtuşi de puţin imaginara mea soţie care călca strâmb. Pe proprietarul Satellite Electronics îl interesau dispozitivele pe care voiam să le cumpăr. În această privinţă era Mike cel Vorbăreţ.

– Domnule, poate că pe planeta de pe care vii *dumneata* or

avea echipamente din astea, dar nici vorbă să le găseşti aici.

Replica lui mi-a amintit de duduia Mimi când m-a comparat cu extraterestrul din *Ziua în care pământul s-a oprit.*

– Nu înţeleg ce vrei să spui.

– Vrei un dispozitiv de interceptare fără fir? Bine. Am câteva în vitrina aia din stânga ta. Se cheamă tranzistori. Mă aprovizionez şi cu Motorola şi cu GE, iar cele mai bune sunt alea japoneze.

Se întrerupse să-şi împingă buza inferioară înainte ca să-şi sufle o şuviţă de păr de pe frunte.

– Nu că-i un şut în fund? Acu' cinşpe ani le-am transformat două oraşe în cenuşă radioactivă, dar crezi că au murit? Nici vorbă! S-au ascuns prin văgăuni până s-a aşezat praful şi după aia au ieşit pe brânci înarmaţi cu circuite integrate şi cu ciocane de lipit, în loc de mitraliere Nambu. Până în 1985 o să ajungă să restăpânească lumea. Cel puţin partea aia în care trăiesc *eu*.

– Deci nu poţi să mă ajuţi?

– Glumeşti? Sigur că pot. Magazinul lui Silent Mike McEachern e întotdeauna bucuros să satisfacă necesităţile de natură electronică ale clienţilor. Dar o să te coste.

– Îmi permit să plătesc. M-ar scuti de alte costuri când divorţez de căţeaua aia infidelă.

– Îhî. Aşteaptă-mă un minut, până iau ceva din spate. Şi te rog întoarce semnul ăla de pe uşă ca să zică ÎNCHIS. O să-ţi arăt ceva care nu prea e… poate nu prea e legal, dar cine poate spune? Că Silent Mike McEachern nu e avocat.

– Cred că nu.

Ghidul meu pe tărâmul electronicelor din epoca anilor şaizeci s-a întors cu o drăcie cu aspect ciudat într-o mână şi o cutiuţă de carton în cealaltă. Scrisul de pe cutie era în japoneză. Dispozitivul semăna cu un vibrator pentru puicuţele drăgălaşe, montat pe un disc din plastic negru. Discul era gros de vreo şase centimetri, diametrul era cât al unei monede de douăzeci şi cinci şi din el ieşeau mai multe sârme. Le-a pus pe tejghea.

– Ăsta e un Echo. Fabricat chiar aici în oraş, fiule. Dacă e cineva care să-i întreacă la electronice pe japonezi, noi suntem ăia. Până în 1970 electronicele o să ia locul băncilor în Dallas, ţine minte ce-ţi spun.

Şi-a făcut o cruce, a ridicat un deget spre cer şi a adăugat:

– Dumnezeu să binecuvânteze Texasul.

Am luat dispozitivul.

– Ce este un Echo? Și ce face el?

– Este chestia cea mai apropiată de un dispozitiv de interceptare așa cum mi l-ai descris și pe care o poți găsi aici. E mic, pentru că nu are tub electronic cu vid și nu merge cu baterii. Merge cu curent alternativ obișnuit.

– Îl bagi în priză?

– Sigur, de ce nu? Nevastă-ta cu iubițelul o să-l vadă și o să zică: „Ce drăguț, cineva ne-a plantat un microfon cât am fost plecați, haide să ne-o punem cu zgomot și apoi să stăm de vorbă despre treburile noastre."

Îi plăcea cam mult să vorbească. Dar răbdarea este o virtute. Și aveam nevoie de el.

– Atunci ce faci cu el?

Îmi arătă discul.

– Ăsta intră în piciorul unei lămpi. Dar nu un lampadar, dacă nu vrei să înregistrezi șoarecii din dușumele, te prinzi? O veioză pusă lângă locul unde stau de vorbă oamenii.

A mângâiat firele:

– Firul roșu și cel galben se conectează la cablul lămpii, cablul lămpii intră în priza din perete. Microfonul e mort până când aprinde cineva lampa. Și când e aprinsă, bingo, ai intrat în pâine.

– Chestia asta e un microfon?

– Da, și chiar unul foarte bun, chit că e făcut în America. Acum – vezi astelalte două sârme? Aia albastră și aia verde?

– Îhî.

A deschis cutiuța de carton cu înscrisuri japoneze și a scos din ea un magnetofon cu două bobine. Puțin mai mare decât un pachet de țigări Winston de care fuma Sadie, dar nu cu mult.

– Firele astea intră aici. Unitatea de bază intră în lampă, magnetofonul într-un sertar al biroului, poate chiar în cel cu chiloțeii nevesticii. Sau poți și dai gaură în perete și să-l pui în dulap.

– Magnetofonul se alimentează tot de la cablul lămpii.

– Desigur.

– Pot să capăt două din dispozitivele astea Echo?

– Pot să-ți fac rost și de patru, dacă vrei. Dar s-ar putea să dureze o săptămână.

– Îmi ajung două. Cât costă?

– Chestiile de genul ăsta nu sunt ieftine. Două te duc la o sută patruzeci. E tot ce pot face. Și va trebui să-mi dai bani gheață.

În voce i se strecurase o undă de regret care sugera că păşisem împreună într-un vis al electronicii, dar că acum visul se sfârşise.

– Și cât vrei în plus pentru asamblare?

I-am citit îngrijorarea pe chip și m-am grăbit să i-o risipesc.

– Nu mă refer la vreo treabă necurată. Doar să pui microfoanele în două lămpi și să conectezi magnetofoanele – poți să faci asta?

– Sigur că pot, domnule…

– Să zicem, Doe. John Doe.

Ochii i-au scânteiat aşa cum îmi imaginez că i-au scânteiat și lui E. Howard Hunt când a înțeles ce înseamnă afacerea Watergate.

– Bun nume.

– Mulţumesc. Și ar fi bine să avem mai multe fire. Unele scurte, dacă le pun aproape, și unele mai lungi, dacă trebuie să le ascund într-un dulap sau în partea cealaltă a peretelui.

– Se poate și asta, dar nu trebuie să fie mai lungi de trei metri, că altfel se pierde sunetul. În plus, cu cât firul e mai lung, cu atât sunt mai multe șanse să-l descopere cineva.

Până și un profesor de engleză putea înțelege asta.

– Cât costă cu totul?

– Mmmm… o sută optzeci?

Părea pregătit să negocieze, dar eu nu aveam nici timp, nici dispoziție pentru aşa ceva. Am pus pe tejghea cinci hârtii de douăzeci și i-am spus:

– Restul când le iau. Dar să le încerci, să fii sigur că funcţionează.

– Da, bine.

– Încă ceva. Ia lămpi folosite. Mai prăpădite.

– Prăpădite?

– De genul celor pe care le găsești la talcioc cu jumătate de dolar bucata.

După ce ai regizat câteva piese de teatru – dacă le numărăm și pe cele de la liceul din Lisbon Falls, *Oameni și șoarec*i a fost a cincea – ai apucat să înveți una, alta despre decoruri și recuzită. Ultimul lucru pe care mi-l doream era ca cineva să fure o lampă cu microfon în ea dintr-un apartament semimobilat. O clipă a

părut nedumerit, apoi chipul i-a fost luminat de un zâmbet complice.

– Înțeleg. Realism.

– Bun plan, Stan, i-am maimuțărit eu pe Simon & Garfunkel.

M-am îndreptat spre ușă, m-am întors, mi-am proptit mâinile pe vitrina din sticlă cu tranzistoare și l-am privit în ochi. Nu pot să jur că în acel moment l-a văzut pe omul care îl ucisese pe Frank Dunning, dar nici nu pot fi sigur că nu l-a văzut.

– N-ai să vorbești despre afacerea noastră, nu?

– Nu! Sigur că nu!

A făcut gestul de închidere a gurii cu fermoar.

– Bine faci, i-am zis. Când?

– Lasă-mă câteva zile.

– Mă întorc lunea viitoare. La ce oră închizi?

– La cinci.

Am calculat distanța de la Jodie la Dallas și am spus:

– Îți mai dau douăzeci dacă ții deschis până la șapte. Nu am cum să ajung mai devreme. Îți convine?

– Da.

– Bine. Să pregătești totul.

– Bine. Altceva?

– Da. De ce dracu' ți se spune Silent Mike?

Speram să-mi răspundă *Pentru că știu să păstrez un secret*, dar n-a făcut-o.

– Când eram mic, mi se părea că e vorba despre mine în colindul ăla de Crăciun. Și așa mi-a rămas numele.

Nu i-am cerut să-mi explice mai departe, dar pe drumul spre mașină mi-a picat fisa și am început să râd. Silent Mike, *holy* Mike.

Se pare că lumea în care trăim este uneori un loc tare ciudat.

3

Când Lee și Marina se vor întoarce în Statele Unite vor locui cu chirie într-un șir dezolant de apartamente ieftine, inclusiv în cel din New Orleans pe care îl văzusem deja. Dar, după cum îmi arătau notițele lui Al, mai trebuia să mă concentrez asupra a încă două apartamente. Unul era la numărul 214 pe West Neely Street în Dallas. Celălalt era în Fort Worth și m-am dus acolo

după vizita la magazinul lui Silent Mike.

Aveam harta orașului, dar tot am fost nevoit să mă opresc de vreo trei ori ca să întreb cum pot ajunge la adresa pe care o aveam. În cele din urmă, m-a informat cum se cuvine o negresă bătrână care vindea la un magazinaș de carne. Când am găsit ceea ce căutam, nu m-am mirat deloc că îmi fusese atât de greu să ajung acolo. Mercedes Street se termina într-o fundătură nepavată, și niște dărăpănături de case de-o parte și de alta care arătau doar puțin mai bine decât colibele arendașilor din vechime. Fundătura dădea într-o parcare mare, aproape goală, peste care se rostogoleau tufe dezrădăcinate de ciulini. În spate era un depozit din zgură pe zidul căruia litere spoite cu var, de vreo trei metri înălțime, anunțau: PROPRIETATE MONTGOMERY WARD și INTRUȘII VOR FI PEDEPSIȚI și ÎN ATENȚIA POLIȚIEI.

Aerul mirosea greu a țiței de cracare dinspre Odessa-Midland și a canalizare de undeva din apropiere. Prin ferestrele deschise ieșeau bubuieli de rock and roll. I-am auzit pe cei de la Dovells, pe Johnny Burnette, Lee Dorsey, Chubby Checker… Și asta doar în primii patruzeci de metri. Femeile puneau rufe la uscat pe sârme ruginite. Toate erau îmbrăcate în capoate, cumpărate rezonabil de la Mammoth Mart sau de la Zayre, și toate păreau gravide.

Un băiețel murdar și o fetiță la fel de murdară stăteau pe o alee nepietruită și mă urmăreau cu privirea. Se țineau de mână și semănau mult prea mult ca să nu fie gemeni. Băiatul era în pielea goală, cu excepția unei șosete, și avea un pistol cu capse. Fata purta un pampers lăbărțat sub un maiou cu Mickey Mouse. Ținea în mână o păpușă din plastic la fel de jegoasă ca și ea. Doi bărbați la bustul gol făceau pase cu o minge de fotbal dintr-o curte în alta, amândoi cu câte o țigară în colțul gurii. Ceva mai încolo, un cocoș și două găini pleșuve ciuguleau prin praf lângă un câine sfrijit care ori era mort, ori dormea.

Am oprit în fața numărului 2703, unde Lee își va aduce soția și fiica atunci când nu va mai putea suporta dragostea sufocantă și letală a Margueritei Oswald. Două benzi de beton duceau la un petic chel de pământ pătat cu petrol, pe care în vremuri mai bune ar fi trebuit să fie un garaj. Locul năpădit de buruieni care trecea drept peluză era plin cu jucării ieftine din plastic. O fetiță cu un șort zdrențuit dădea cu piciorul într-o

minge lovind-o de zidul clădirii. De fiecare dată când mingea se izbea de peretele din lemn, fetița striga *Ciumbaaa!*

O femeie cu părul pus pe bigudiuri mari, albastre și o țigară înfiptă în plisc și-a scos capul pe fereastră și a țipat:

– Mai fă tu de multe ori așa, Rosette, că ies și te bat de-ți dau mucii pe cur.

Apoi a dat cu ochii de mine:

– Ce *veeei?* Dacă-i vooba de bani, n-am ce-ți face. Soțu' se ocupă. E la muncă acu'.

– Nu-i vorba de bani, am spus.

Rosette a trimis mingea înspre mine cu un mârâit transformat în râs șovăielnic atunci când am oprit-o cu latura piciorului și i-am făcut vânt ușor înapoi.

– Vreau doar să vorbim o secundă.

– Atunci așteaptă. Nu-s îmbrăcată decent.

Capul i-a dispărut din cadrul ferestrei. Am așteptat. Rosette a trimis mingea cu boltă înaltă (*Ciumbaaa*), dar am reușit s-o prind cu mâna înainte să se izbească de casă.

– Nu tre' să-ți folosești mâinile, tâmpitule bou ce ești, mi-a spus. E penalty.

– Rosette, ce ți-am zis de gura aia spurcată a ta?

Mami ieșise în prag legându-și un batic galben subțire peste bigudiuri. Acum parcă avea pe cap un cocon uriaș din care avea să iasă o insectă otrăvitoare.

– Tâmpitule, boule, *jegosule!* a zbierat Rosette și a luat-o la fugă pe Mercedes Street în direcția depozitului Monkey Ward, împingându-și mingea cu piciorul, hohotind ca o nebună.

– Ce veei?

Mami avea douăzeci și cinci spre cincizeci de ani. Îi lipseau câțiva dinți și prezenta urmele palide ale unui ochi vânăt.

– Vreau să-ți pun niște întrebări, i-am spus.

– Da' ce treabă am cu tine?

Mi-am scos portofelul și i-am oferit cinci dolari.

– Nu mă întreba nimic, ca să nu te mint.

– Nu ești de pe acilișa. Vorbești ca un yankeu.

– Vrei sau nu banii ăștia, cucoană?

– Depinde de întrebare, că doar n-o să-ți zic ce număr port la țâțar.

– Mai întâi, aș dori să știu de cât timp locuiești aici.

– Aici? De fo șase săptămâni, parcă. Harry s-a gândit că o să

găsească de muncă la depozitul Monkey Ward, da' ăia nu fac angajări. Așa că s-a dus la Brațele de Muncă. Știi ce-i aia?

– Zilier?

– Mda și lucrează cu o grămadă de negrotei.

Doar că nu a spus *lucrează*, ci *luchiază*.

– Nouă parai pe zi ca să tragă cu o grămadă de negrotei la marginea drumului. Zice că-i ca și cum s-ar fi întors la pârnaia West Texas Correctional.

– Ce chirie plătiți?

– Cincizeci pe lună.

– Mobilat?

– Semi. Mă rog, așa se zice. Am un pat împuțit și o mașină împuțită de gătit care o să ne arunce în aer pe toți. Și nu te iau în gazdă, așa că nu te gândi. Habar n-am cine ești.

– Avea și lămpi când v-ați mutat?

– Ești dus cu capu', dom'le.

– Avea?

– Mda, fo două. Una merge, ailaltă ba. Și a dracu' să fiu dacă mai stau aici. Zice că nu vrea să se mute înapoi cu mama mea în Mozelle, da' de-aia nu mai pot io. Simți cum pute?

– Da, doamnă.

– E plin de căcat peste tot, tinere. Nu căcat de pisică și nici de câine, căcat de om. Una e să lucrezi cu negroteii, da' alta e să trăiești ca unu'. Nu, dom'le… Ai terminat?

Nu prea terminasem, deși îmi doream s-o fi făcut. Mă dezgusta și mă dezgustam eu însumi pentru că îndrăzneam s-o judec. Era prizonieră a timpului său, a alegerilor făcute și a acestei străzi care puțea a rahat. Și nu-mi puteam lua ochii de la bigudiurile de sub baticul galben. Niște gândaci mari și albaștri care abia așteptau să iasă din larvă.

– Înțeleg că nimeni nu stă pe aici prea multă vreme?

– Pe 'Ceders Street?

A arătat cu mâna în care ținea țigara la drumul care ducea spre parcarea pustie și depozitul uriaș plin cu lucruri drăguțe pe care nu le va avea niciodată. La colibele perete în perete, cu treptele lor fărâmițate din zgură și ferestrele lor sparte cârpite cu bucăți din carton. La copiii exasperanți. La mașinile vechi, mâncate de rugină, Forduri și Hudsonuri și Studebaker Larkur. La cerul neiertător al Texasului. Apoi a scos un hohot cumplit de râs plin de amuzament și disperare.

– Dom'ne, asta-i o staţie pe drumul spre nicăieri. O iau pe obrăznicătura asta de Sue şi o tai înapoi în Mozelle. Dacă Harry nu vrea să vină, plecăm fără el.

Am scos harta din buzunar, am rupt o bucăţică de hârtie din ea şi mi-am notat numărul de telefon din Jodie. Apoi am mai scos o bancnotă de cinci dolari. I le-am întins. S-a uitat, dar nu le-a luat.

– La ce-mi trebuie numărul tău de telefon? N-am telefon. Şi ăla nu-i prefix de Fort Worth. E interurban.

– Sună-mă când eşti gata să te muţi. E tot ce vreau. Sună-mă şi spune-mi: „Domnule, la telefon mămica lui Rosette. Ne mutăm." Doar atât.

Îmi dădeam seama că face calcule în minte. N-a durat mult. Zece dolari, reprezenta mai mult decât câştiga soţul ei muncind o zi întreagă în soarele fierbinte al Texasului. Cei de la Braţele de Muncă nu aveau nici cea mai mică idee despre ce înseamnă ziua redusă de lucru în zilele de sărbătoare. În plus el nu va *şti* absolut nimic despre aceşti zece dolari.

– Mai dă-mi şi o fisă. Pentru telefon.

– Uite un dolar. Simte-te bine. Şi să nu uiţi.

– N-o să uit.

– Nu, n-ai să uiţi. Pentru că dacă o faci, s-ar putea să-l găsesc pe bărbatul tău şi să stau cu el la taclale. Asta-i o treabă importantă, coniţă. E importantă pentru mine. Cum te cheamă, de fapt?

– Ivy Templeton.

Am rămas împietrit printre gunoaie şi buruieni, în nări cu duhoarea rahatului, a petrolului pe jumătate procesat şi aroma intensă de băşini a gazelor naturale.

– Domnu'? Ce-ai păţit? Ai o faţă ciudată.

– Nimic, i-am răspuns.

Şi poate *chiar* nu era nimic. Templeton este un nume destul de obişnuit. Desigur că un om se poate convinge de absolut orice dacă se străduieşte puţin. Eu sunt dovada vie.

– Pe *tine* cum te cheamă?

– Puddentane am spus. Întreabă-mă din nou şi-ţi voi răspunde la fel.

A schiţat un zâmbet fără chef la versul acesta pentru copiii de grădiniţă.

– Să mă suni, coniţă.

– Da, bine. Du-te, acum. Și dacă dai cu mașina peste dracu' acela împelițat de copil ai să-mi faci un serviciu.

M-am întors în Jodie și am găsit un bilet prins de ușă cu o piuneză:

George,
Vrei, te rog, să mă suni? Am nevoie de ajutorul tău.
Sadie (asta-i problema!!)

Care anume? Am intrat s-o sun și să aflu.

4

Mama antrenorului Borman, care era internată la un azil din Abilene, își fracturase șoldul, și duminică avea loc serata dansantă Sadie Hawkins la liceu.

– Antrenorul a reușit să mă convingă să-i supraveghez pe copii la dans împreună cu el! Mi-a spus, citez: „Cum ai putea să reziști să nu te duci la o serată dansantă care îți poartă numele?" Săptămâna trecută s-a întâmplat asta. Și am acceptat, ca o proastă ce sunt. Acum pleacă în Abilene și eu ce să fac? Să supraveghez singură două sute de adolescenți în călduri care dansează twist și philly? Nu prea cred! Și dacă unii dintre băieți o să aducă bere?

Mi-am spus că mirarea mai mare ar fi fost să nu aducă, dar m-am gândit că nu e bine să-i spun asta.

– Sau dacă se iau la bătaie în parcare? Ellie Dockerty mi-a povestit că anul trecut au dat buzna la dans niște băieți de la Henderson și doi dintre ei și doi de-ai noștri au ajuns la spital! George, poți să mă ajuți? *Te rog?*

– Am fost tocmai convins să merg la serata Sadie Hawkins de către Sadie Dunhill?

Zâmbeam larg. Ideea de a merge cu ea la dans nu era chiar o perspectivă sumbră.

– Nu glumi! Nu-i nostim!

– Sadie, vin bucuros cu tine. O să-mi aduci un buchețel de flori să-l prind la corsaj?

– O să-ți aduc o sticlă de șampanie, dacă e nevoie.

A stat să se gândească mai bine.

– Ba nu. Nu din leafa pe care o iau. Dar îmi pot permite un spumos Cold Duck.

– Începe la șapte și jumătate?

De fapt știam că așa era. Școala era plină de afișe vestind evenimentul.

– Da.

– Și e o serată mai puțin protocolară. Fără orchestră. Asta-i bine.

– De ce?

– Orchestrele pot provoca necazuri. Odată am fost supraveghetor la un dans unde toboșarul a vândut la pauză bere făcută în casă. *Asta* a fost o experiență plăcută.

– S-au bătut?

Îngrozită. Dar și fascinată.

– Nu, dar au vomitat la greu. Chestia era destul de tare.

– Asta s-a petrecut în Florida?

Se petrecuse în Lisbon Falls în 2009, așa că i-am răspuns că da, în Florida. Și i-am mai spus că o însoțesc cu plăcere să supraveghem serata dansantă.

– Îți mulțumesc foarte mult, George.

– Cu multă plăcere, doamnă.

Și eram foarte sincer.

5

De organizarea seratei Sadie Hawkins s-au ocupat cei din Clubul Pep – pentru dezvoltarea extracurriculară a talentelor – și au făcut o treabă pe cinste: o sumedenie de flamuri din crep (galbene și argintii, bineînțeles) atârnau de căpriorii sălii de sport. Cantități uriașe de punci de ghimbir, fursecuri cu lămâie și brioșe roșii furnizate de Future Homemakers of America. Cercul de arte, mic dar dedicat, și-a adus contribuția printr-o frescă desenată ce o reprezenta pe însăși domnișoara Hawkins, fugind după bărbații de însurat din Dogpatch. Mattie Shaw și prietena lui Mike, Bobbi Jill, făcuseră aproape totul și, pe bună dreptate, nu-și mai încăpeau în piele de mândrie. M-am întrebat dacă la fel se vor simți peste șapte sau opt ani, când manifestantele primului val al mișcării de emancipare a femeilor își vor arde sutienele și vor cere drepturi egale de reproducere. Ca să nu mai vorbesc despre inscripțiile de pe

tricourile lor: NU SUNT UN OBIECT şi FEMEIA ARE TOT ATÂTA NEVOIE DE BĂRBAT CÂT ARE PEŞTELE DE BICICLETĂ.

DJ şi maestru de ceremonii al acestei seri era Donald Bellingham, elev în anul al doilea. A adus o colecţie absolut extraordinară de discuri pentru care nu i-au fost suficiente una, ci două valize Samsonite. Cu acordul meu (Sadie a părut consternată), şi-a racordat pick-up-ul Webcor la sistemul de amplificare al şcolii. Sala de sport era suficient de mare ca să reverbereze în mod natural şi, după câteva teste, a obţinut un sunet tunător, de-a dreptul asurzitor. Deşi se născuse în Jodie, Donald devenise rezident permanent al Rockville, oraşul lui Daddy Cool. Purta ochelari cu rame roz şi lentile groase, pantaloni cu talie înaltă şi pantofi cu baretă, atât de pătrăţoşi că păreau autentici, omule. Faţa îi era o fabrică de coşuri sub o tunsoare coadă de raţă a la Bobby Rydell, unsă din belşug cu Brylcreem. Aspectul lui îmi spunea că va fi sărutat pentru prima dată de o fată adevărată când va avea patruzeci şi doi de ani, dar se mişca iute şi bine şi nostim cu microfonul, şi vorbea mult, iar colecţia lui de discuri (pe care o numea teancul de vinil) era, după cum am spus şi anterior, extraordinară.

– Haideţi să pornim petrecerea cu un tunet din trecut, o relicvă rock and roll, cu un ritm turbat de acrobat înşurubat, o melodie pentru fata mlădie, haideţi, daţi din picioare până la alienare cu *Danny… şi JOOOONIERS!*

– Să dansăm! a tunat şi sala.

Dansul a început aşa cum era obiceiul pe la începutul anilor şaizeci, doar fete care se zbânţuiau cu alte fete. Zburau picioare în pantofi fără toc. Se învârteau fuste. Dar, după un timp, podeaua a început să se umple de perechi fată-băiat… pentru dansurile mai rapide, mai recente, ca „Hit the Road, Jack” şi „Quarter to Three”.

Nu prea mulţi dintre copii s-ar fi calificat la *Dancing with the Stars,* dar erau tineri şi entuziaşti şi, evident, se distrau pe cinste. Mai târziu, dacă Donny B. n-ar fi avut inspiraţia să reducă puţin luminile, aş fi făcut-o eu însumi. La început, Sadie a fost agitată, pregătită să se confrunte cu tot ce era mai rău. Însă copiii veniseră doar ca să petreacă. Niciun semn de hoarde invadatoare de la Henderson sau alte licee. A înţeles că e totul bine şi a început să se mai destindă puţin.

După patruzeci de minute de muzică non-stop (şi patru

brioșe), m-am aplecat înspre Sadie și i-am spus:

– E timpul ca Paznicul Amberson să-și facă primul rond ca să se asigure că în curte nu e nimeni care să se dedea la comportament indecent.

– Vrei să vin cu tine?

– Vreau să stai cu ochii pe vasul de punci. Dacă se apropie vreun tânăr de el cu o sticlă de orice, chiar și sirop de tuse, vreau să-l amenințI cu electrocutarea sau cu castrarea. Cu orice ți se pare că ar fi mai eficient.

S-a sprijinit de perete și a râs în hohote până când i-au dat lacrimile.

– Pleacă de-aici, George. Ești *îngrozitor*.

Și am plecat. Eram bucuros că am reușit să o fac să râdă, dar, chiar și după trei ani, nu-mi dădeam încă seama cât efect aveau glumele cu tentă sexuală în Tărâmul lui Demult.

Am descoperit un băiat și o fată care se pipăiau într-unul din cele mai întunecoase colțuri din estul sălii de sport – el prospectând înăuntrul bluzei ei, ea sugându-i buzele ca și când ar fi vrut să i le smulgă din loc. Când l-am bătut pe umăr pe tânărul prospector, au sărit amândoi cât colo.

– Păstrați-vă pentru după dans, i-am spus. Acum du-te înapoi în sală. Mergi încet. Răcorește-te. Bea niște punci.

Au plecat. Ea, încheindu-și bluza, iar el ușor cocârjat, pășind în maniera cunoscută sub numele Sindromul Coaielor Învinețite.

Douăzeci de licurici sclipeau din spatele atelierului de sudură. Am făcut cu mâna și câțiva copii din zona pentru fumat mi-au răspuns. M-am uitat după colțul atelierului de tâmplărie și am văzut ceva ce nu mi-a plăcut. Mike Coslaw, Jim LaDue și Vince Knowles stăteau ghemuiți, trecând un obiect de la unul la altul. Am apucat obiectul respectiv și l-am azvârlit peste gard înainte ca ei să-și dea seama că sunt acolo.

Jim a părut uimit o clipă, apoi mi-a adresat cunoscutul lui semizâmbet de erou al fotbalului:

– Bună și dumneavoastră, domnule A.

– Scutește-mă, Jim. Nu sunt vreo fată pe care încerci s-o convingi să-și dea chiloții jos. Și cu siguranță nu sunt nici antrenorul tău.

Era șocat și chiar puțin speriat acum, dar nu am depistat niciun semn de frondă pe chipul lui. Cred că într-unul din

liceele mari din Dallas aș fi avut parte de multe discuții. Vince făcuse un pas înapoi. Mike rămăsese pe loc, dar părea abătut și jenat. Nu, era mai mult decât jenă. Era rușine pură.

– O sticlă cu alcool la un dans la școală, le-am spus. Nu că m-aș aștepta să respectați toate regulile, dar de ce să le încălcați atât de prostește? Jimmy, ce se va întâmpla cu bursa ta dacă ești prins că bei și ești dat afară din echipă?

– Probabil c-o să fiu suspendat, mi-a răspuns. Atâta tot.

– Așa e. Și n-o să joci un an de zile. Și o să fii nevoit să începi să înveți pe bune. La fel și în cazul tău, Mike. În plus, o să fii dat afară și din cercul de teatru. Vrei asta?

– Nu, domnule, aproape o șoaptă.

– Dar tu, Vince?

– Nu, nu, domnule A. Deloc. O să mai facem piesa cu procesul? Pentru că dacă o facem…

– Nu ești în stare să-ți ții gura când îți face observație un profesor?

– Ba da, domnule A.

– Data viitoare nu mai scăpați așa ușor, dar asta e seara voastră norocoasă. În seara asta primiți doar un sfat prețios: *Nu vă puneți în pericol viitorul.* Nu din cauza unei sticle de whisky la o serată dansantă de la liceu de care n-o să vă mai amintiți la anul. Ați înțeles?

– Da, domnule, a spus Mike. Îmi pare rău.

– Și mie, a zis și Vince. Absolut.

Și-a făcut cruce și a zâmbit larg. Unii oameni așa sunt făcuți. Și poate că lumea are nevoie de ei să o anime, cine poate ști?

– Jim?

– Da, domnule. Vă rog să nu-i spuneți lui tata.

– Nu, asta rămâne între noi.

I-am măsurat din priviri.

– Anul viitor la colegiu o să găsiți o sumedenie de locuri în care să beți. Dar nu la școala noastră. Mă auziți?

De data aceasta au spus în cor „da, domnule”.

– Acum duceți-vă înăuntru. Beți niște punci ca să vi se ducă izul de whisky.

Și s-au dus. I-am lăsat s-o ia înainte, apoi i-am urmat, cu capul în jos, mâinile în buzunare, adâncit în gânduri. *Nu la școala noastră,* le spusesem. A noastră.

Vino să predai, îmi zisese Mimi. *Asta e menirea ta.*

Niciodată 2011 nu mi s-a părut mai îndepărtat ca atunci. La naiba, Jake Epping nu mi s-a părut niciodată mai îndepărtat. Dintr-o sală de sport pe jumătate luminată din inima Texasului se auzeau acordurile unui saxofon. Adierea dulce a vântului le purta în noapte. Un toboșar chema pe toată lumea „să dea din picioare până la alienare".

Cred că atunci m-am hotărât să nu mă mai întorc niciodată.

6

Saxofonul mârâit și toba insidioasă acompaniau un grup intitulat The Diamonds. Melodia era „The Stroll". Dar copiii nu știau cum să danseze. Nu tocmai.

The Stroll a fost primul dans pe care l-am învățat împreună cu Christy la cursurile din serile de joi. Este un soi de dans de început în care fiecare pereche țopăie printr-un culoar format din băieți și fete care bat din palme. Nu asta am văzut când m-am întors în sală. Aici băieții și fetele dansau în pereche, exact ca la vals, apoi se despărțeau, ajungând în colțul opus celui de pornire. Se lăsau pe călcâie și își scoteau șoldurile înainte într-un mod încântător și sexi.

De lângă masa cu gustări i-am văzut pe Mike, Jim și Vince alăturându-se dansatorilor. Vince nu le prea avea cu dansul – dacă aș spune că dansa ca un alb, ar însemna să-i jignesc pe toți băieții albi din lumea întreagă – însă Jim și Mike se mișcau cu grația inconștientă a sportivilor. N-a trecut mult și au captat atenția fetelor din partea opusă.

– Începusem să mă îngrijorez! mi-a strigat Sadie, încercând să se facă auzită peste muzică. E totul în regulă?

– Da! am strigat și eu. Ce dans e acesta?

– The Madison! Îl dau la radio de peste o lună! Vrei să te învăț?

– Doamnă, i-am spus luând-o de braț. Eu sunt cel care o să te învețe.

Copiii ne-au zărit și ne-au făcut loc, aplaudând și scandând *Bravo, domnu' A!* și *Arătați-i cum se face, don'șoară Dunhill!* Sadie a râs și și-a strâns mai bine elasticul cozii de cal. Obrajii i s-au îmbujorat iarăși, făcând-o să arate mai mult decât drăguță. S-a lăsat pe călcâie, bătând din palme și mișcându-și umerii împreună cu celelalte fete, apoi mi-a venit în brațe, cu ochii ridicați spre ai mei. Și bine că eram suficient de înalt. Ne-am

învârtit ca un mire și o mireasă pe un tort de nuntă, apoi ne-am separat din nou. M-am înclinat și m-am rotit pe vârfuri, cu mâinile întinse ca Al Jolson când cântă „Mammy". Mișcarea a stârnit alte aplauze și niște țipete admirative de perioadă pre-Beatles din partea fetelor. Nu mă dădeam mare (mă rog, doar puțin); eram fericit să dansez din nou. Trecuse prea multă vreme de când nu o mai făcusem.

Cântecul s-a terminat, saxofonul s-a pierdut în acel tumult al rock and rollului pe care DJ-ul nostru îl numea „ritm turbat de acrobat înșurubat" și am părăsit ringul.

– Doamne, ce m-am distrat, a spus Sadie, strângându-mă de braț. *Tu* ești foarte amuzant.

Înainte să-i pot răspunde, Donald a urlat în stația de amplificare:

– În cinstea celor doi supraveghetori care chiar știu să danseze – chestie nemaivăzută în liceul nostru –, iată un tunet din trecut, binecunoscut, neprefăcut, în inimi ținut, direct din colecția de discuri a tăticului meu, care nu știe că i-am șterpelit-o și o să intru în belea dacă mă pârâți. Priviți și vă minunați, credincioși rockeri, așa se dansa pe când domnul A și don'șoara D erau în liceu!

Toți s-au întors să ne urmărească și… ei, bine…

Cunoști senzația pe care o ai când e noapte și ești afară și vezi tivul unui nor aprinzându-se în aur strălucitor și atunci știi că luna va ieși în câteva secunde? Exact sentimentul acesta m-a încercat atunci, printre flamurile din hârtie creponată care se ondulau în sala de sport a liceului Denholm. Știam ce melodie va pune, știam că vom dansa și mai știam și cum vom dansa. Și atunci s-au auzit primele acorduri ale alămurilor:

Di-da-daaa… da-di-da-da-daaa…

Glenn Miller. „In the Mood".

Sadie și-a scos elasticul, lăsându-și părul liber, încă mai râdea, dar începuse să-și unduiască ușor șoldurile. Părul i se legăna de pe un umăr pe altul.

– Știi să dansezi swing? mi-am ridicat vocea peste muzică.

Știind că știe să danseze. Știind că va dansa.

– Cu mișcări Lindy Hop? m-a întrebat.

– Da.

– Păi…

– Haideți, don'șoară Dunhill, a intervenit una dintre fete.

Vrem să vă vedem.

Și două dintre prietenele ei au împins-o pe Sadie înspre mine.

A șovăit. Am mai făcut o piruetă și i-am întins mâinile. Copiii ne-au ovaționat când am intrat pe ringul de dans. Ne-au făcut loc. Am tras-o înspre mine și, după o ezitare de o fracțiune de secundă, s-a rotit mai întâi la stânga, apoi la dreapta, croiala sarafanului abia permițându-i mișcarea. Era varianta de Lindy pe care o învățau Richie-cu-aricii și Bewie-cu-blugii-Levie în ziua aceea din toamna lui 1958. Era Hellzapoppin. Bineînțeles că asta era. Pentru că trecutul se armonizează cu sine însuși.

Am adus-o la mine trăgând-o de mâini, apoi i-am dat drumul. Ne-am separat. Și, ca doi oameni care au exersat luni bune aceste mișcări (poate chiar pe un disc cu viteză redusă și într-o zonă pentru picnicuri pustie), ne-am aplecat și am ridicat câte un picior, mai întâi la stânga, apoi la dreapta. Copiii au râs și au aclamat. Se strânseseră în cerc în jurul nostru pe podeaua lustruită și băteau din palme.

Ne-am apropiat iarăși, iar ea s-a învârtit repede ca o balerină pe sub mâinile noastre împreunate.

Acum mă strângi ca să-mi spui dacă la stânga sau la dreapta.

De parcă gândul ar fi chemat gestul, mâna mea dreaptă a fost strânsă ușor și Sadie s-a învârtit înapoi ca o elice, cu părul zburându-i în toate părțile ca un ventilator, sub luminile roșii și albastre. Am auzit câteva fete gâfâind. Am prins-o și m-am lăsat pe un călcâi, culcând-o pe braț și rugându-mă să nu-mi plesnească genunchiul. Nu mi-a plesnit.

M-am ridicat. S-a ridicat cu mine. S-a îndepărtat, apoi mi-a revenit în brațe. Am dansat sub luminile roșii și albastre.

Dansul este viață.

7

Serata s-a terminat pe la unsprezece, dar n-am intrat cu Sunlinerul pe aleea din fața casei lui Sadie decât la un sfert de oră după miezul nopții. Unul dintre lucrurile pe care nu ți le spune nimeni despre sarcina minunată de a supraveghea dansuri de adolescenți este acela că tot supraveghetorii trebuie să facă ordine în sală după ce muzica s-a terminat.

Niciunul dintre noi nu a prea vorbit pe drumul spre casă. Cu toate că Donald a pus și alte melodii săltărețe ispititoare și

copiii ne-au bătut la cap să dansăm din nou, amândoi am refuzat. Un dans însemna o amintire frumoasă; două ar fi însemnat una nepieritoare. Ceea ce poate nu ar fi fost tocmai în regulă într-un oraș mic. Și în orice caz, pentru mine chiar fusese ceva de neuitat. Mă gândeam neîncetat la ce simțisem când am ținut-o în brațe, când îi simțisem respirația precipitată pe obraz.

Am oprit motorul și m-am întors spre ea. *Acum o să spună „Mulțumesc pentru ajutor" sau „Mulțumesc pentru o seară plăcută" și cu asta basta.*

Dar n-a spus așa ceva. N-a spus nimic. Doar m-a privit lung. Cu părul pe umeri. Cu primii doi nasturi ai cămășii bărbătești de sub sarafan descheiați. Cu cerceii scânteietori. Apoi ne-am luat în brațe, căutându-ne cu stângăcie, la început, apoi îmbrățișându-ne strâns. Ne sărutam, dar era mai mult decât un sărut. Era ca atunci când mănânci după ce ți-a fost foarte foame, ca atunci când bei după ce ți-a fost foarte sete. Îi simțeam parfumul și aroma transpirației curate de sub parfum și gustul de tutun, slab, dar încă iute pe buze și pe limbă. Și-a trecut degetele prin părul meu, (unul gâdilându-mi pavilionul urechii și făcându-mă să mă cutremur), apoi și le-a împreunat după gâtul meu. Degetele lungi i se mișcau și i se tot mișcau. Mângâind pielea de la ceafă acolo unde în altă viață ar fi fost părul meu cel lung. Mi-am strecurat mâna și i-am prins în palmă volumul sânului, iar ea a murmurat:

– O, mulțumesc. Credeam că am să mă prăbușesc.

– Cu plăcere, i-am răspuns și am strâns cu blândețe.

Cred că ne-am sărutat vreo cinci minute, respirând tot mai sacadat pe măsură ce mângâierile deveneau mai îndrăznețe. Parbrizul mașinii s-a aburit. Atunci m-a dat la o parte și am văzut că avea obrajii uzi. Când Dumnezeu începuse să plângă?

– Iartă-mă, George, mi-a spus. Nu pot. Mi-e prea frică.

Sarafanul i se ridicase, dezvelindu-i jartierele, tivul combinezonului, spuma dantelată a chiloților. Și-a tras fusta pe genunchi.

Am bănuit că era vorba despre faptul că era căsătorită și chiar dacă se alesese praful de tot mariajul ei, încă mai conta – mă aflam la jumătatea secolului douăzeci, nu la începutul secolului douăzeci și unu. Sau poate era vorba despre vecini. Casele erau întunecate și păreau cufundate în somn, dar n-aveai

cum să fii sigur. Și, în orașele mici, pastorii noi și profesorii noi sunt întotdeauna subiecte interesante de conversație. Se va dovedi că mă înșelam în ambele privințe, însă nu aveam de unde să fi știut atunci.

– Sadie, nu trebuie să faci nimic din ce nu vrei. Nu sunt…

– Nu înțelegi. Nu e vorba că nu vreau. Nu de asta mi-e frică. Ci pentru că n-am făcut-o niciodată.

Înainte să apuc să mai spun ceva, a ieșit din mașină și a fugit spre casă, scotocindu-se în geantă după cheie. Fără să se uite înapoi.

8

Am ajuns acasă la unu fără douăzeci și am ieșit din garaj suferind la rândul meu de Sindromul Coaielor Învinețite. Abia aprinsesem lumina din bucătărie când a început să sune telefonul. 1961 se află la patruzeci de ani distanță de inventarea dispozitivelor de identificare a apelantului, însă o singură persoană mă putea suna la ora aceea și după o asemenea noapte.

– George? Eu sunt.

Părea mai calmă, dar vocea-i era răgușită. Plânsese. Mult.

– Bună, Sadie. N-am apucat să-ți mulțumesc pentru o seară plăcută. La dans și după aceea.

– Și eu m-am simțit bine. N-am mai dansat de foarte multă vreme. Aproape că mi-e teamă să-ți spun cu cine am învățat să dansez Lindy.

– Păi, eu am învățat cu fosta mea soție. Bănuiesc că tu ai învățat cu soțul tău cel înstrăinat.

Doar că nu era vorba de o simplă bănuială; așa mergeau lucrurile. Nu mă mai mira nimic, dar aș minți dacă ți-aș spune că am reușit să mă obișnuiesc vreodată cu această bizară înlănțuire armonică a evenimentelor.

– Da, mi-a răspuns cu voce albă. Cu el. Cu John Clayton din familia Clayton din Savannah. Și *înstrăinat* este un cuvânt care se potrivește foarte bine pentru că este un bărbat foarte straniu.

– Câtă vreme ați fost căsătoriți?

– O eternitate și încă puțin. Asta în cazul în care numești ce am avut noi o căsnicie.

A râs. Era râsul lui Ivy Templeton, plin de umor și de

disperare.

– În cazul meu, o eternitate și încă puțin înseamnă patru ani. După ce se termină școala în iunie, o să plec la Reno fără să mă știe nimeni. O să mă angajez pe timpul verii ca ospătăriță sau ceva în genul acesta. E obligatoriu să locuiești acolo cel puțin șase săptămâni ca să poți obține un divorț. Asta înseamnă că pe la sfârșitul lui iulie sau la începutul lui august voi putea să pun capăt… acestei glume proaste care a fost viața mea de până acum… așa cum pui capăt chinurilor unui cal cu piciorul rupt.

– Pot să aștept, am spus, dar, de îndată ce cuvintele mi-au ieșit din gură, m-am întrebat dacă erau adevărate.

Pentru că actorii începuseră deja să se strângă în culise, iar spectacolul va începe în curând. Până în iunie '62, Lee Oswald se va fi întors în SUA, locuind mai întâi cu Robert și familia lui Robert, apoi cu mama lui. În august va sta pe Mercedes Street în Fort Worth și va lucra la fabrica companiei Leslie Welding din apropiere, asamblând ferestre din aluminiu și uși de furtună cu inițiale gravate pe ramă.

– Nu sunt sigură că *eu* pot.

A vorbit atât de încet, că a trebuit să fac eforturi să o înțeleg.

– Am fost mireasă virgină la douăzeci și trei de ani, iar acum, la douăzeci și opt, sunt o femeie divorțată tot virgină. Cam multă vreme a stat fructul acesta în pom, cum se zice acolo de unde sunt, mai ales când toată lumea – mama, de exemplu – își închipuie că ai început să capeți experiență practică în chestia aia cu păsările și albinele încă de acum patru ani. Niciodată n-am mărturisit nimănui asta și cred că aș muri dacă ai spune cuiva.

– E secretul nostru, Sadie. Și va fi mereu. Era impotent?

– Nu chiar…

S-a întrerupt. După câteva clipe a spus îngrozită:

– George, linia asta-i comună?

– Nu. Cu trei cincizeci în plus pe lună, păpușica asta e doar a mea.

– Slavă cerului. Dar tot nu pot să-ți povestesc la telefon. Și nici la restaurantul lui Al, cu câte un Prongburger în față. Vrei să vii la cină? Putem mânca afară, în curticica din spatele casei. Pe la cinci?

– Sigur că da. O să aduc un tort.

– Nu asta vreau să aduci.

– Dar ce?

– Nu pot să-ți spun la telefon, chiar dacă nu e linie comună. Ceva ce se cumpără de la drogherie. Dar nu de la drogheria din Jodie.

– Sadie…

– Te rog, nu mai spune nimic. Acum o să închid și o să mă duc să-mi dau cu niște apă rece pe ochi. Am senzația că mi-a luat fața foc.

Am auzit un pocnet mic. Închisese. M-am dezbrăcat și m-am dus la culcare. Multă vreme am stat treaz în întuneric cu gândurile mele. Despre timp și dragoste și moarte.

Capitolul 15

1

Duminică dimineaţă pe la zece, m-am urcat în Sunliner şi am condus treizeci de kilometri până la Round Hill. Era o drogherie deschisă pe strada principală, dar am văzut în vitrină un afiş URLĂM PENTRU DENHOLM LIONS şi mi-am adus aminte că Round Hill făcea parte din circumscripţia a patra a liceului. Aşa că m-am dus la Kileen. Acolo, un farmacist în vârstă care semăna ciudat de tare, dar, fără îndoială absolut întâmplător, cu domnul Keene din Derry, mi-a făcut cu ochiul când mi-a dat punga maro din hârtie şi restul de bani:

– Să nu încalci legea, fiule.

I-am făcut şi eu cu ochiul, aşa cum, de altfel, se şi aştepta, şi m-am întors în Jodie. Nu prea dormisem în cursul nopţii şi am încercat să aţipesc puţin, dar nici măcar n-am reuşit să mă apropii de somn. Aşa că, până la urmă, tot m-am dus la Weingarten's să cumpăr un tort. Nu era proaspăt, dar nu m-a deranjat asta şi credeam că nici pe Sadie nu o va deranja. Cină în aer liber sau nu, eram convins că nu mâncarea ocupa primul loc pe ordinea de zi. Când am bătut în uşă, o puzderie de fluturi mi se zburătăceau în stomac.

Sadie nu se fardase. Nu-şi dăduse nici măcar cu ruj. Avea ochii mari, întunecaţi şi înspăimântaţi. O clipă am fost convins că îmi va trânti uşa în nas şi că o s-o aud fugind cât o ţin picioarele. Şi cu asta basta.

Dar n-a fugit.

– Intră, mi-a spus. Am făcut salată de pui.

Buzele au început să-i tremure.

– Sper că-ţi place… că-ţi place…

Au început să-i tremure genunchii. Am scăpat cutia cu tortul şi m-am repezit s-o prind. Am crezut că o să leşine, dar n-a leşinat. Şi-a pus braţele în jurul gâtului meu şi m-a strâns, aşa cum strânge o femeie pe cale să se înece un lemn care pluteşte pe râu. Am simţit cât de tare îi zbârnâie trupul. Am călcat pe afurisitul acela de tort. Apoi şi ea. *Fleoşc*.

– Mi-e frică, a zis. Dacă nu mă pricep?

– Dacă nu mă pricep eu?

Şi nu glumeam. Trecuse multă vreme de când n-o mai făcusem. Cel puţin patru ani.

N-a părut să mă audă.

– Nu m-a vrut niciodată. Nu aşa cum m-aş fi aşteptat eu. Iar metoda lui e singura pe care o cunosc. Întâi atingerea, după aia mătura.

– Linişteşte-te, Sadie. Inspiră adânc.

– Ai fost la drogherie?

– Da, în Kileen. Dar nu trebuie să…

– Ba da, trebuie. *Eu* trebuie s-o fac. Înainte să pierd şi curajul care mi-a mai rămas. Vino.

Dormitorul era la capătul holului. Era spartan: un pat, un birou, două fotografii pe perete, perdele din creton care dansau în răsuflarea blândă a aerului condiţionat. Genunchii au lăsat-o iarăşi şi am prins-o iarăşi. Ca într-un dans straniu. Pe podea erau urme de paşi ca la şcoala de swing a lui Arthur Murray. Tortul. Am sărutat-o şi buzele i s-au lipit de ale mele. Uscate şi disperate.

Am împins-o uşor şi am ajutat-o să se sprijine cu spatele de dulap. M-a privit cu gravitate printre şuviţele de păr care îi atârnau în ochi. I le-am dat la o parte, apoi, cu foarte multă blândeţe, am început să-i ling buzele uscate cu vârful limbii. Încet, până în colţuri.

– E mai bine? am întrebat-o.

Mi-a răspuns, dar nu cu glasul, ci cu propria-i limbă. Fără să mă lipesc de ea, am început să o mângâi de sus până jos, de la baza gâtului, unde îi simţeam bătăile rapide ale pulsului, la piept, abdomen, planul uşor înclinat al osului pubian, apoi pe fese şi în jos pe coapse. Materialul blugilor şoptea sub palmele mele. S-a sprijinit mai bine de dulap şi s-a lovit cu capul de uşa acestuia.

– Au! am exclamat. Te-ai lovit?

Şi-a închis ochii.

– Mi-e bine. Nu te opri. Mai sărută-mă. A scuturat din cap.

– Ba nu, nu mă săruta. Fă-mi la buze ca înainte. Linge-mă. Îmi place.

Aşa am făcut. A suspinat şi şi-a alunecat degetele pe sub cureaua mea. Mai întâi la spate, apoi până în faţă unde era catarama.

2

Am vrut să mă grăbesc, pentru că toată ființa mea urla după viteză, îmi spunea să mă cufund adânc, își dorea acea senzație *perfectă*, chinuitoare care este chiar esența actului, dar m-am mișcat foarte încet, cel puțin la început. Apoi mi-a zis:

– Nu mă face să aștept, am așteptat destul.

Și i-am sărutat tâmpla transpirată și mi-am mișcat șoldurile înainte. De parcă lansam Madison la orizontală. A gemut, s-a retras puțin, apoi și-a ridicat și ea șoldurile ca să mă întâmpine.

– Sadie? Te doare?

– Odumnezeulmeuda, a oftat iar eu am râs.

A deschis ochii și s-a uitat la mine cu un amestec de curiozitate și speranță.

– Gata? Sau mai e?

– Mai e puțin, i-am spus. Dar nu știu cât. N-am mai fost cu o femeie de ceva vreme.

S-a dovedit că a mai fost ceva. Doar câteva minute în timp real, dar uneori timpul este altcumva – și nimeni nu știa asta mai bine decât mine. La sfârșit a început să geamă din nou:

– O, o, Doamne, o, Doamne Dumnezeule, o, *iubitule!*

Sunetul descoperirii lacome din voce m-a purtat pe culmi, așa că nu a fost tocmai o chestie simultană. Dar după câteva secunde și-a ridicat capul îngropându-l în umărul meu. Un pumn mic m-a lovit în omoplat o dată, de două ori… apoi s-a deschis ca petalele unei flori și a rămas nemișcată. S-a lăsat la loc pe perne. Se uita fix la mine cu o expresie atât de stupefiată încât era puțin cam înspăimântătoare.

– Am avut, mi-a spus.

– Am observat.

– Mama mi-a zis că femeile n-au niciodată, doar bărbații. Mi-a zis că orgasmul femeilor e o legendă.

A scos un hohot nesigur de râs.

– Dumnezeule, ce a pierdut!

S-a ridicat într-un cot, mi-a luat o mână și și-a pus-o pe un sân. Sub palma mea, inima îi bătea repede, foarte repede.

– Spune-mi, domnule Amberson, cât durează până putem s-o facem din nou?

3

Când soarele îmbujorat a dispărut în smogul gros de fum de sondă de la vest, Sadie și cu mine stăteam sub nucul bătrân din curtea ei minusculă, mâncam sendvișuri cu salată de pui și beam ceai cu gheață. Dar tort nu mâncam. Tortul fusese iremediabil compromis.

– Te deranjează să porți... știi tu, chestiile astea de la drogherie?

– Nu, i-am răspuns.

În realitate m-a deranjat întotdeauna. Multe produse americane vor suferi îmbunătățiri între 1961 și 2011, dar ascultă-l pe Jake Epping, prezervativele vor rămâne la fel. Sigur, vor avea denumiri mai excentrice și chiar aditivi de gust (pentru cei cu înclinații mai deosebite), dar în esență rămân tot niște corsete pe care ți le tragi peste puță.

– Am avut o diafragmă, mi-a spus.

Nu avea masă în curte, așa că întinsese o pătură pe iarbă. Acum a luat în mâini caserola cu salata de castraveți și ceapă și a început să se joace nervos cu ea, închizând-o și deschizând-o într-o manieră pe care multă lume, inclusiv eu, ar fi considerat-o freudiană.

– Mi-a dat-o mama o săptămână înainte de nunta cu Johnny. Ba chiar mi-a explicat cum să mi-o pun, deși n-a putut să se uite în ochii mei și sunt sigură că i-ar fi sfârâit obrajii dacă aș fi scăpat o picătură de apă pe ei. „Să nu faci vreun copil în primele optsprezece luni", mi-a zis. „Ba chiar în primii doi ani, dacă reușești să-l faci să aștepte atât. Așa o să poți să trăiești din salariul lui și o să-l economisești pe al tău."

– Nu e un sfat prea rău.

Eram precaut. Ne aflam pe un teren minat. Știa asta la fel de bine ca și mine.

– Johnny e profesor de biologie. Înalt, dar nu cât tine. Mă săturasem să mă tot întâlnesc cu bărbați mai scunzi și cred că de aia am acceptat când m-a invitat în oraș prima dată. Într-un final am ajuns să mă obișnuiesc cu el. Am crezut că era un om drăguț, deși când mă conducea seara acasă nu părea a căpăta încă o pereche de mâini. Pe atunci credeam că astea sunt semne de dragoste. Ce naivă eram, nu crezi?

Am făcut un gest neutru cu mâna.

– Ne-am cunoscut la Universitatea Georgia Southern și apoi ne-am angajat la același liceu din Savannah. Mixt, dar

particular. Sunt convinsă că tăticuțul lui a tras niște sfori ca să ajungem împreună acolo. Claytonii nu sunt bogați – nu mai sunt bogați, deși au fost pe vremuri –, dar încă fac parte din înalta societate din Savannah. Săraci, dar influenți, înțelegi?

Nu înțelegeam – chestiuni legate de cine ce este în societate nu erau importante în vremea mea –, dar am murmurat niște vorbe de încuviințare. Ținuse toate astea închise în ea prea multă vreme și acum parcă era în transă.

– Așa că aveam o diafragmă, bineînțeles că aveam. Într-o cutiuță elegantă cu un trandafir pe capac. Doar că n-am folosit-o niciodată. N-a fost nevoie. În cele din urmă am aruncat-o la gunoi după una din „slobozelile" lui. Așa le spunea, slobozeli. „Trebuie să mă slobozesc", obișnuia să spună. Și după aia urma mătura. Înțelegi?

Nu înțelegeam deloc.

Sadie a râs și iarăși mi-am adus aminte de Ivy Templeton.

– Așteaptă doi ani, mi-a zis mama! Aș fi putut să aștept și *douăzeci*, fără să am nevoie de diafragmă!

– Ce s-a întâmplat? am prins-o ușor de braț. Te bătea? Cu coada de la mătură?

Mai era o modalitate în care ar fi putut fi folosită – citisem *Last Exit to Brooklyn* –, dar individul nu făcuse așa ceva. Sadie fusese virgină; dovada era pe cearșafuri.

– Nu, mi-a răspuns. Mătura nu era pentru bătaie, George. Nu cred că mai pot să vorbesc despre asta. Nu acum. Mă simt… nu știu… ca o sticlă de șampanie agitată bine. Știi ce-aș vrea?

Aveam o oarecare idee, dar am fost politicos și am întrebat-o.

– Vreau să mă duci înăuntru și să-i scoți dopul.

Și-a ridicat brațele deasupra capului și s-a întins. Nu-și mai pusese sutienul și i se vedeau sânii ridicându-se sub bluză. Sfârcurile, pete întunecate, semănau cu niște semne de punctuație în seara târzie.

Mi-a spus:

– Nu vreau să retrăiesc astăzi trecutul. Azi vreau doar să bolborosesc ca șampania.

4

O oră mai târziu aținise. Am trezit-o sărutând-o pe frunte și apoi pe nas.

– Trebuie să plec. Să-mi iau maşina din faţa casei înainte ca vecinii să înceapă să-şi cheme prietenii.

– Ai dreptate. Alături stă familia Sanford, iar Lila Sanford face practică la bibliotecă luna asta.

Şi eram destul de sigur că tatăl Lilei făcea parte din consiliul director al şcolii, dar n-am spus. Sadie strălucea şi nu era nevoie să stric momentul. Familia Sanford ştia acum doar că stăm cuminţi pe canapea, cu picioarele apropiate, aşteptând să se termine *Dennis pericol public* şi să înceapă emisiunea lui Ed Sullivan. Dar dacă maşina mea va mai fi în faţa casei şi la ora unsprezece, percepţia lor se va putea schimba.

M-a urmărit cum mă îmbrac.

– Şi acum ce o să se întâmple, George? Cu noi?

– Vreau să fiu cu tine, dacă şi tu vrei să fii cu mine. Vrei?

S-a ridicat în capul oaselor, cearşaful dezgolind-o până la talie, şi s-a întins după pachetul cu ţigări.

– Din tot sufletul. Dar încă sunt măritată şi chestia asta se va schimba abia la vară în Reno. Dacă aş încerca anularea căsniciei, Johnny s-ar împotrivi din toate puterile. Pe dracu', părinţii lui s-ar împotrivi din toate puterile.

– Dacă suntem discreţi totul o să fie în regulă. Dar trebuie să fim prevăzători. Ştii asta, nu?

A început să râdă şi şi-a aprins o ţigară.

– O, da. Ştiu asta.

– Sadie, ai avut probleme cu disciplina la bibliotecă?

– Ce? Sigur, am avut câteva. Nimic deosebit.

A ridicat din umeri şi sânii i s-au legănat. Îmi doream să nu mă fi îmbrăcat atât de repede. Pe de altă parte, pe cine păcăleam? Poate că James Bond ar mai fi fost în stare de încă o tură, dar Jake/George era epuizat.

– Sunt nouă aici. Copiii mă testează. Nu e foarte plăcut, dar mă aşteptam la aşa ceva. De ce?

– Cred că problemele astea vor dispărea. Elevilor le place foarte mult când profesorii se îndrăgostesc. Până şi băieţilor le place. E ca o emisiune de la televizor.

– Şi îşi vor da seama că am…

M-am gândit mai bine şi i-am răspuns:

– Unele dintre fete. Cele cu experienţă.

A suflat un rotocol de fum.

– Splendid.

Dar nu părea supărată.

– Ce-ar fi să mergem să mâncăm la restaurantul The Saddle din Round Hill? Să-i obișnuim pe oameni să ne considere pereche.

– Bine. Mâine?

– Nu. Mâine am ceva de făcut în Dallas.

– Documentare pentru carte?

– Îhî.

Și iată-mă, abia începusem relația și deja o mințeam. Nu-mi plăcea deloc, dar nu vedeam nicio altă cale. În ceea ce privește viitorul… Am refuzat să mă gândesc acum. Și eu trebuia să-mi protejez strălucirea.

– Marți?

– Bine. Și, George?

– Ce este?

– Trebuie să găsim o modalitate să facem asta în continuare.

I-am surâs:

– Dragostea o să le rezolve pe toate.

– Cred că-i mai mult vorba de dorință.

– Poate că amândouă.

– Ești minunat, George Amberson.

Iisuse, până și numele era o minciună.

– O să-ți povestesc despre Johnny și despre mine. Când o să pot. Și dacă o să vrei să mă asculți.

– Vreau.

Credeam că trebuie să o ascult. Dacă voiam ca relația să funcționeze, trebuia să înțeleg. Ce se întâmplase cu ea. Cu el. Cu mătura.

– Când te simți pregătită.

– După cum spune mult stimatul nostru director, „Elevi, va fi incitant, dar merită osteneala”.

Am izbucnit în râs.

Și-a stins țigara.

– Mă întreb dacă duduia Mimi ar fi fost de acord cu ce facem noi.

– Sunt convins că da.

– Și eu cred. Să conduci prudent, dragule. Și ia-le pe astea.

A arătat spre punga de hârtie de la farmacia din Kileen de pe măsuța de toaletă.

– Ar trebui să caut cine știe ce explicații dacă se întâmplă să

treacă pe la mine vreo persoană din aia foarte curioasă care-și vâră nasul în dulăpiorul de medicamente după ce face pipi.

– Bună idee.

– Dar să le ții la îndemnă, scumpule.

Și mi-a făcut cu ochiul.

5

M-am pomenit că mă tot gândesc la prezervative pe drumul spre casă. Marca Trojan… și cu striații pentru plăcerea *doamnei*. Așa scria pe cutie. Doamna nu mai avea diafragmă (deși credeam că-și va putea face rost de una data viitoare când se va duce la Dallas), iar anticoncepționalele vor apărea pe piață abia peste un an sau doi. Dar chiar și așa, doctorii se vor feri să le prescrie, dacă-mi aminteam eu bine informațiile din cursul de sociologie modernă de la facultate. Așa că, până una alta, rămâneam cu prezervativele Trojan. Nu le purtam ca să-i fac plăcere, ci ca să nu rămână însărcinată. Ceea ce era destul de amuzant dacă te gândești că eu nu mă voi naște decât peste cincisprezece ani.

E teribil de derutant să te gândești la viitor.

6

Seara următoare am vizitat din nou afacerea lui Silent Mike. Semnul de pe ușă era întors cu ÎNCHIS la vedere și magazinul părea pustiu, dar am ciocănit și amicul meu electronist mi-a dat drumul înăuntru.

– La fix ai venit, domnule Doe. Chiar la fix, mi-a spus el. Să vedem ce părere ai. Personal, cred că m-am întrecut pe mine însumi.

L-am așteptat lângă vitrina cu tranzistoare până s-a dus în camera din spate. A apărut cu câte o lampă în fiecare mână. Abajururile erau atât de murdare de parcă fuseseră reglate de mult prea multe degete jegoase. Baza uneia era ciobită și acum stătea într-o rână: Lampa Înclinată din Pisa. Erau perfecte, și i-am mărturisit asta. A rânjit satisfăcut și a pus și cutiile cu cele două magnetofoane lângă lămpi. Și un săculeț cu mai multe bucăți de sârmă de diferite lungimi, atât de subțiri încât erau aproape invizibile.

– Facem o demonstrație?

– Cred că am înțeles, i-am răspuns și am pus pe tejghea cinci bancnote de douăzeci de dolari.

M-a impresionat puțin când a încercat să împingă una din ele spre mine.

– Ne-am înțeles să fie o sută optzeci.

– Restul de douăzeci este ca să uiți că am călcat vreodată pe aici.

S-a gândit un pic, apoi a pus degetul pe bancnota rătăcită și a tras-o lângă prietenele ei verzi.

– Am uitat, deja. Aș putea zice că-i un bacșiș.

Când îl priveam cum pune lucrurile mele într-o pungă de hârtie, m-a lovit curiozitatea și i-am adresat o întrebare.

– Kennedy? Nu l-am votat, dar cred că o să fie în regulă dacă n-o să-și primească ordinele de la Papă. Țara are nevoie de cineva mai tânăr. Am intrat într-o eră nouă, înțelegi?

– Și crezi că ar fi în siguranță dacă ar veni în Dallas?

– Probabil. Dar nu sunt sigur. Dacă aș fi în locul lui, aș rămâne la nord de linia Mason-Dixon.

Am râs:

– Unde totul e calm și totul e strălucitor?

Silent Mike (Holy Mike) a spus:

– Nu începe.

7

În cancelaria de la etajul întâi era un rastel pentru corespondență și înștiințări școlare. Marți dimineață, în ora liberă, am găsit un plic sigilat în cutia mea.

Dragă George,

Dacă încă mai vrei să luăm cina împreună, trebuie să fie pe la ora cinci, pentru că săptămâna asta și cea viitoare trebuie să mă scol devreme din cauza aranjamentelor pentru Târgul de Carte de Toamnă. Poate ne întoarcem la mine pentru desert.

Am tort, dacă ai chef de o felie.

Sadie

– De ce râzi, Amberson? m-a întrebat Danny Laverty. Corecta niște teme cu o intensitate găunoasă care sugera o mahmureală

teribilă. Spune-mi și mie că mi-ar prinde tare bine să râd.

– Ți, i-am zis. E ceva personal. N-ai înțelege poanta.

8

Dar *noi* am înțeles-o și „tort" a fost numele pe care am început să-l folosim pentru ce făceam și în toamna aceea am mâncat chiar foarte mult.

Am fost discreți, dar bineînțeles că au existat unii care știau ce se întâmplă. Probabil că au circulat și niște bârfe, dar nu a fost niciun scandal. Oamenii din orașele mici nu sunt deloc răi. Cunoșteau situația lui Sadie, măcar în linii mari, și înțelegeau că, cel puțin deocamdată, nu ne puteam lua un angajament public. Nu venea la mine; asta ar fi dat naștere la vorbe. Iar eu nu rămâneam niciodată la ea peste ora zece seara; și asta ar fi dat naștere la vorbe. Nu era chip să-mi pot pune Sunlinerul în garaj și să rămân peste noapte pentru că nu aveam loc de Broscuța ei, chiar dacă foarte mică. Și nici n-aș fi făcut-o, pentru că tot ar fi aflat cineva. Așa se întâmplă mereu în orașele mici.

Mergeam la ea după ore. Luam masa împreună. „Cina", spunea ea. Uneori mergeam la restaurantul lui Al și mâncam Prongburgeri și fileuri de somn; alteori mergeam la The Saddle; de două ori am dus-o sâmbăta seara la sala de dans din oraș. Am fost la film la cinematograful Gem din Jodie sau la Mesa din Round Hill sau la cel în aer liber din Kileen (pe care elevii îl numiseră cursa de submarine). Într-un restaurant decent, cum era The Saddle, Sadie bea un pahar cu vin înainte de masă, iar eu beam o bere în timpul cinei, dar aveam grijă să nu fim văzuți în tavernele locale, cu atât mai puțin la Red Rooster, singura cârciumă din Jodie unde era un tonomat, loc despre care elevii noștri vorbeau cu dor și înfiorare. Era anul 1961 și chiar dacă segregarea se mai îndulcise în mijlocul țării – negrii își câștigaseră dreptul de a lua prânzul la tejghelele lungi din Dallas, Fort Worth și Houston – profesorii nu puteau fi văzuți niciodată bând la Red Rooster. Nu și dacă mai voiau să predea vreodată aici. Niciodată-niciodată-niciodată.

Când făceam dragoste în dormitorul lui Sadie, avea întotdeauna la îndemână, lângă pat, o pereche de pantaloni, un pulover și o pereche de pantofi. Ținuta de urgență, o numea ea. Singura dată când s-a auzit soneria de la intrare pe când eram

amândoi dezbrăcaţi (stare căreia începuse să-i spună *flagrant delicios*), s-a îmbrăcat în nici zece secunde. S-a întors chicotind şi fluturând un exemplar din revista *Turnul de veghe.*

– Martorii lui Iehova. Le-am spus că sunt mântuită şi au plecat.

Odată, când mâncam în bucătărie şuncă şi bame după consumarea actului, mi-a spus că relaţia noastră îi aminteşte de filmul *Love in the Afternoon* cu Audrey Hepburn şi Gary Cooper.

– Uneori mă întreb dacă e mai bine noaptea, a zis uşor melancolică. Aşa cum fac oamenii normali.

– O să ai toate şansele să afli, i-am răspuns. Ţine aproape, iubito.

A zâmbit şi mi-a sărutat colţul gurii.

– Foloseşti aşa nişte expresii trăsnite, George.

– O, da, am zis. Sunt foarte original.

Şi-a împins farfuria.

– Sunt gata de desert. Tu ce zici?

9

Nu la multă vreme după ce Martorii lui Iehova apăruseră la uşa lui Sadie – trebuie să fi fost pe la începutul lui noiembrie, pentru că tocmai finalizasem distribuţia la *Doisprezece oameni furioşi* – greblam frunzele moarte de pe gazon când am auzit o voce:

– Bună, George, ce mai faci?

M-am întors şi am dat cu ochii de Deke Simmons, văduv acum pentru a doua oară. Rămăsese în Mexic mai mult decât şi-ar fi închipuit oricine şi s-a întors tocmai atunci când lumea începuse să creadă că va rămâne acolo pentru totdeauna. Acum îl vedeam pentru prima oară. Era foarte bronzat, dar mult prea slab. Atârnau hainele pe el, iar părul – de culoarea oţelului în ziua nunţii – era acum complet alb şi i se rărea în creştet.

Mi-am aruncat grebla şi m-am repezit, bucuros, la el. Am vrut să-i strâng mâna, dar l-am luat în braţe. Chestie care l-a descumpănit – în anul 1961, Bărbaţii Adevăraţi Nu Se Îmbrăţişează –, dar apoi a început să râdă.

M-am dat un pas înapoi:

– Arăţi super!

– Bună încercare, George. Dar să ştii că mă simt ceva mai

bine. Când a murit Meems… Știam că așa se va întâmpla, dar tot m-a dat gata. Inima nu poate să înțeleagă, cred eu.

– Intră să bem o cafea.

– Mi-ar face plăcere.

Am discutat despre perioada pe care o petrecuse în Mexic. Am discutat despre școală. Am discutat despre invincibila echipă de fotbal și despre apropierea campionatului. Apoi și-a pus ceașca pe masă și mi-a spus:

– Ellen Dockerty m-a rugat să-ți zic o vorbă, două despre tine și Sadie Clayton.

Așa, vezi. Și eu, care crezusem că totul merge bine.

– Acum îșI spune Dunhill. E numele ei de fată.

– Știu totul despre situația ei. Am știut de când am angajat-o. E o fată minunată și tu ești un om bun, George. Dacă e să mă iau după ce-mi zice Ellie, consider că faceți față cu multă bună cuviință unei situații dificile.

M-am mai relaxat un pic.

– Ellie zice că e aproape convinsă că niciunul din voi nu știe de motelul Candlewood Bungalows de lângă Kileen. Nu s-ar fi simțit tocmai bine să vă spună ea însăși, așa că m-a rugat pe mine.

– Candlewood Bungalows?

– Am dus-o pe Meems acolo într-o mulțime de sâmbete.

Își răsucea cana de cafea în mâini care păreau acum prea mari pentru trupul lui.

– E condus de un cuplu de profesori ieșiți la pensie din Arkansas sau Alabama. Unul dintre statele astea care încep cu A. Profesori *bărbați* la pensie. Dacă pricepi ce-ți zic.

– Cred că înțeleg, da.

– Sunt oameni cumsecade, foarte discreți în privința relației lor și în privința oaspeților lor.

Și-a ridicat ochii din cafea. Se îmbujorase puțin, dar zâmbetul nu-i dispăruse.

– Nu e un motel care să închirieze camere cu ora, dacă la asta te gândești. Nici pe departe. Camerele sunt drăguțe, prețurile rezonabile, iar restaurantul micuț de pe șosea este intim și liniștit. Sunt momente când o fată are nevoie de așa ceva. Poate și bărbatul are nevoie. Ca să nu mai facă totul pe fugă. Și să nu se simtă ieftini.

– Mulțumesc, i-am spus.

– Cu foarte multă plăcere. Am petrecut multe seri frumoase la Candlewood cu Mimi. Câteodată doar ne-am uitat la televizor din pat, îmbrăcați în pijamale, dar și asta-i o manieră plăcută de a-ți petrece timpul când ai ajuns la o anumită vârstă, a surâs el cu tristețe. Sau aproape. Adormeam ascultând greierii. Sau câte vreun lup care urla de foarte departe, din prerie. La lună, știi? Chiar fac asta. Lupii urlă la lună.

Și-a scos o batistă din buzunarul de la spatele pantalonilor cu mișcări încete de om bătrân și și-a șters obrajii. I-am întins mâna și Deke mi-a strâns-o.

– A ținut la tine, deși n-a reușit niciodată să te înțeleagă. Zicea că-i amintești de fantomele din filmele mute. „E foarte luminos, dar parcă nu-i cu totul aici", așa spunea.

– Nu sunt fantomă. Pe cuvânt.

Mi-a zâmbit.

– Nu? În cele din urmă am reușit să-ți verific referințele. Abia după ce predaseși la noi ceva vreme și după ce ai făcut o treabă așa de nemaipomenită cu piesa. Cele de la școala din Sarasota sunt în regulă, dar mai departe… a clătinat din cap surâzând încă. Și licența ta e emisă de o fabrică din Oklahoma.

Nu folosea la nimic să încerc să-mi dreg glasul. Nu puteam să mai scot niciun sunet.

– Și ce-mi pasă, ai putea să mă întrebi? Nu prea mult. Odinioară, în părțile astea de lume, dacă un om venea în oraș călare, cu câteva cărți prinse la șa, cu ochelari pe nas și cravată la gât, putea să fie pe loc angajat director de școală și să rămână în funcție douăzeci de ani. Și nu cu prea multă vreme în urmă. Ești un profesor al naibii de bun. Elevii știu asta, eu știu asta și Meems știa asta. Și pentru mine înseamnă mai *mult* decât suficient.

– Ellen știe că mi-am falsificat referințele?

Pentru că Ellen Dockerty era director interimar și, după întrunirea consiliului director al școlii din ianuarie, funcția va deveni de drept a ei, dat fiind că nu existau contracandidați.

– Nu și nici n-o să afle. Cel puțin, nu de la mine. Nu consider că ar trebui să știe.

S-a ridicat de la masă.

– Dar există cineva care trebuie să știe adevărul despre cine ești, pe unde ai fost și ce ai făcut. Și acel cineva este o anumită bibliotecară. În cazul în care ai intenții serioase cu ea. Ai?

– Da, i-am răspuns și Deke a dat din cap ca și cum asta ar fi rezolvat totul.

Îmi doream să fi fost așa.

10

Mulțumită lui Deke Simmons, Sadie a apucat să afle ce înseamnă să faci dragoste după apusul soarelui. Când am întrebat-o cum a fost, mi-a răspuns că a fost minunat.

– Dar cel mai mult abia aștept să mă trezesc lângă tine mâine dimineață. Auzi vântul?

Îl auzeam. Șuiera prin streșini.

– Nu-ți dă o stare de liniște?

– Ba da.

– Acum am să spun ceva. Sper să nu te stânjenesc.

– Spune.

– Cred că m-am îndrăgostit de tine. Poate că-i vorba doar despre sex, am auzit că e o greșeală pe care oamenii o fac de obicei, dar nu cred.

– Sadie?

– Da? încercând să zâmbească, dar în realitate arătând înfricoșată.

– Și eu te iubesc. Fără niciun „poate" sau „din greșeală".

– Slavă Domnului, a oftat ea și s-a cuibărit mai aproape.

11

La a doua noastră vizită la Candlewood Bungalows, era pregătită să vorbească despre Johnny Clayton.

– Dar stinge lumina, vrei?

Am făcut ce mi-a cerut. În timpul povestirii a fumat trei țigări. Spre sfârșit a plâns în hohote, probabil nu atât din cauza amintirii durerii, cât din jenă față de mine. Cred că în cazul celor mai mulți dintre noi este mai ușor să recunoaștem că am greșit decât să recunoaștem că am fost tâmpiți la un moment dat. Nu că ăsta ar fi fost cazul ei. Este o diferență enormă între prostie și naivitate. Și, ca majoritatea fetelor provenite din familii din clasa de mijloc prin anii patruzeci și cincizeci, Sadie nu știa aproape nimic despre sex. Mi-a mărturisit că niciodată până atunci nu se uitase la un penis. Îl văzuse pe fugă pe al lui Johnny de câteva ori, dar mi-a zis că, dacă ar fi prins-o că se uită,

i-ar fi prins capul în mână și i l-ar fi întors cu duritate, aproape la limita durerii.

– Dar mă durea *întotdeauna*, a spus. Înțelegi?

John Clayton provenea dintr-o familie religioasă în mod convențional, dar nu fanatică. Era un om plăcut, atent, suficient de atrăgător. Nu avea cel mai teribil simț al umorului din lume („nu avea deloc" mi se părea mult mai aproape de adevăr), dar părea că o adoră. Părinții ei îl adorau ei înșiși. Mai ales Claire Dunhill era nebună după Johnny Clayton. Și, bineînțeles, el era mai înalt decât Sadie, chiar și atunci când aceasta purta tocuri. Foarte important după atâția ani de glume făcute pe seama înălțimii ei.

– Singurul lucru care m-a neliniștit la el înainte de căsătorie era ordinea lui exagerată, a continuat Sadie. Își aranjase toate cărțile în ordine alfabetică și se supăra foarte tare dacă le puneai în altă parte. Se enerva și dacă luai vreuna de pe raft – se simțea asta, era ca un fel de încordare a aerului din încăpere. Se bărbierea de trei ori pe zi și se spăla pe mâini tot timpul. Dacă dădea mâna cu cineva, inventa câte o scuză și dădea fuga la baie să se spele de îndată ce putea.

– Și hainele și le aranjase pe culori, am spus eu. Atât cele de pe el, cât și cele din dulap și vai și amar de cel care le schimba locul. Proviziile din cămară erau și ele puse în ordine alfabetică? Sau se scula uneori noaptea ca să verifice dacă a stins focurile de la mașina de gătit și dacă a încuiat ușile?

S-a întors spre mine, cu ochii mari și nedumeriți în întuneric. Patul a scârțâit prietenos; vântul a izbucnit în rafale; un geam slăbit a păcănit în ramă.

– De unde știi?

– E o boală. Se numește tulburare obsesiv-compulsivă. TOC pe scurt. Howard… dar m-am oprit.

Începusem să spun că Howard Hughes a avut așa ceva, dar poate că încă nu era adevărat. Și chiar dacă era, poate că oamenii nu aflaseră încă.

– Un vechi prieten de-al meu a avut boala asta. Howard Temple. Nu contează. Ți-a făcut rău, Sadie?

– Nu tocmai. Adică nu m-a bătut și nu mi-a tras niciun pumn, deși odată mi-a dat o palmă. Atâta tot. Dar oamenii pot răni alți oameni și fără să-i bată, nu-i așa?

– Așa este.

– Nu am putut să vorbesc cu nimeni despre asta. În special cu mama. Știi ce mi-a zis în ziua nunții? Că dacă spun jumătate de rugăciune înainte și jumătate în timpul, totul o să fie bine. *În timpul* a fost expresia cea mai apropiată de *raporturi sexuale* pe care a reușit s-o rostească vreodată. Am încercat să stau de vorbă cu prietena mea, Ruthie. Dar o singură dată. Era după ore și ea mă ajuta să fac ordine în bibliotecă. „Nu este treaba mea ce se întâmplă în spatele ușii de la dormitor", mi-a zis. Și n-am mai încercat pentru că, de fapt, nici eu nu voiam să vorbesc despre asta. Mi-era mult prea rușine.

Și vorbele au dat năvală. Unele lucruri erau mai neclare din cauza lacrimilor, dar am prins esența. În anumite nopți – poate o dată pe săptămână, poate de două ori – îi spunea că trebuie „să se slobozească". Stăteau întinși unul lângă altul pe pat, ea într-o cămașă de noapte (el insista să fie neapărat opacă), el într-o pereche de boxeri. Niciodată nu l-a văzut mai dezbrăcat de atât. Lăsa cearșaful mai jos și ea vedea cortul făcut în material de erecția lui.

– O dată s-a uitat și el la cort. Doar o singură dată, din câte îmi aduc aminte. Și știi ce a zis?

– Nu.

– „Cât de scârboși suntem." Apoi a mai spus: „Termină ca să apuc să dorm și eu."

Și ea băga mâna pe sub așternuturi și îl masturba. Niciodată nu dura multă vreme, uneori era o chestiune de doar câteva secunde. De câteva ori i-a atins sânii în timp ce ea își îndeplinea datoria, dar de obicei mâinile îi rămâneau împreunate pe piept. La sfârșit, se ducea la baie, se spăla și se întorcea îmbrăcat în pijama. Avea șapte. Toate albastre.

După aceea era rândul ei să meargă la baie și să se spele pe mâini. El insista să se spele cel puțin trei minute și cu apă atât de fierbinte că i se înroșea pielea. Când se înapoia în pat își ridica mâinile pentru inspecție. Dacă mirosul de săpun nu era suficient de puternic ca să-l mulțumească, trebuia să se spele din nou.

– Și când mă întorceam, mătura era acolo.

O punea peste cearșaf, dacă era vară; peste pături dacă era iarnă. Împărțea patul în două. Partea lui și partea ei.

– Dacă aveam somnul agitat și se întâmpla s-o mișc, se trezea. Indiferent cât de adânc ar fi dormit, tot se trezea. Și mă

împingea la loc. Dur. Spunea că „depășesc mătura”.

A pălmuit-o atunci când l-a întrebat cum avea de gând să aibă copii, dacă nu o punea niciodată în ea.

– A turbat de-a dreptul. De-aia m-a pălmuit. Mai târziu și-a cerut scuze, dar atunci mi-a zis: „Crezi că aș intra în gaura ta plină de microbi ca să aduc copii pe lumea asta împuțită? Oricum o să se aleagă praful de tot, oricine citește ziarele își dă seama că așa va fi și că radiațiile o să ne omoare. O să murim plini de răni purulente și scuipându-ne plămânii de atâta tuse. Se poate întâmpla în orice moment.”

– Iisuse. Nu-i de mirare că l-ai părăsit, Sadie.

– Abia după patru ani irosiți. Atât a durat ca să mă conving că merit mai multe de la viață decât să ordonez șosetele soțului pe culori, să-l stimulez manual de două ori pe săptămână și să dorm cu o nenorocită de mătură. Asta a fost partea cea mai umilitoare, partea despre care am fost sigură că nu voi putea vorbi nimănui niciodată… pentru că era atât de *caraghios*.

Dar mie nu mi se părea caraghios. Mi se părea ceva din zona crepusculară dintre nevroză și psihoză indiscutabilă. Și mi se mai părea că ascult Povestea Anilor Cincizeci. Era ușor să mi-i închipui pe Rock Hudson și pe Doris Day dormind cu o mătură între ei. Adică, dacă Rock n-ar fi fost homosexual.

– Și nu te-a căutat?

– Nu. Am făcut cerere de angajare la vreo zece școli diferite și am primit răspunsurile într-o căsuță poștală. Mă furișam de parcă eram o femeie ce avea o aventură extraconjugală. Și chiar așa m-au tratat mama și tata când au aflat. Tata și-a mai revenit puțin – cred că bănuiește cât de rău a fost, deși bineînțeles că nu dorește să afle amănuntele. Dar mama? Ea nu. Ea e furioasă pe mine. A trebuit să-și schimbe biserica la care mergea la slujbe și să iasă din grupul doamnelor care brodează. Pentru că nu-și putea ține fruntea sus, așa zice.

Cumva, atitudinea asta părea la fel de crudă și de nebună ca și povestea cu mătura, dar n-am spus nimic. Alt aspect al problemei mă interesa mai mult decât părinții mult prea mărginiți ai lui Sadie.

– *Clayton* nu le-a spus că ai plecat? Am priceput bine? Nu s-a dus să vorbească cu ei?

– Nu. Mama a înțeles, desigur.

Tărăgăneala sudică din glasul lui Sadie, de obicei abia

perceptibilă, s-a accentuat:

– L-am făcut atât de urât de ruşine pe bietul băiat, că nu voia să vorbească cu *nimeni*.

A renunţat la accent.

– Să ştii că nu sunt sarcastică. Mama înţelege ruşinea şi înţelege aparenţele. În astea două privinţe Johnny şi mama sunt leiţi. Cu *ea* ar fi trebuit să se însoare.

A scos un hohot de râs puţin cam isteric.

– Probabil că mama s-ar fi *îndrăgostit* de mătura aia veche.

– Şi n-ai primit nicio veste de la el? Nici măcar o carte poştală în care să scrie „Hei, Sadie, haide să punem lucrurile la punct ca să ne putem vedea de vieţile noastre.”?

– Cum să primesc? Nu ştie unde sunt şi sunt sigură că nici nu-i pasă.

– Vrei ceva de la el? Pentru că un avocat…

M-a sărutat.

– Singurul lucru pe care îl vreau e deja aici, în pat lângă mine.

Am dat aşternuturile la o parte.

– Uită-te la mine, Sadie. Fără teamă.

S-a uitat. Şi a atins.

12

După aceea am aţipit. Nu a fost un somn adânc – auzeam vântul şi zăngănitul geamului în ramă –, dar am visat. Eram cu Sadie într-o casă goală. Dezbrăcaţi. Ceva se mişca la etaj, cu bufnituri şi zgomote ciudate. Puteau fi paşi, dar parcă erau prea multe picioare. Nu mă simţeam vinovat la gândul că am fi putut fi descoperiţi goi puşcă. Mă simţeam înfricoşat. Pe un perete cu tencuiala jupuită era scris în cărbune ÎL VOI UCIDE CURÂND PE PREŞEDINTE. Dedesubt, cineva adăugase NUI DESTUL DE CURÂND ARE BOALĂN EL. Cu ruj închis la culoare. Sau poate cu sânge.

Poc, trosc, buf.

De deasupra.

– Cred că-i Frank Dunning, i-am şoptit lui Sadie.

Am prins-o de braţ. Era foarte rece. Ca braţul unei moarte. Ca braţul unei femei care fusese ucisă în bătaie cu un baros, poate.

Sadie a clătinat din cap. Se uita la tavan. Îi tremurau buzele.

Poc, trosc, buf.

Peste noi ningea cu var și cu praf.

– Atunci e John Clayton, am șoptit iar.

– Nu, a spus ea. Cred că-i Omul cu bilet galben. L-a adus pe Jimla.

Deasupra bufniturile s-au oprit brusc.

M-a apucat de mână și a început să mă scuture. Ochii înspăimântați îi acoperiseră toată fața.

– El e! E Jimla! Și ne-a auzit! *Jimla știe că suntem aici!*

13

– Trezește-te, George! Trezește-te!

Am deschis ochii. Stătea sprijinită într-un cot lângă mine. Îi vedeam chipul palid ca prin ceață.

– Ce e? Cât e ceasul? Trebuie să plecăm?

Dar era încă întuneric și rafalele vântului erau la fel de intense.

– Nu. Nu-i nici măcar miezul nopții. Ai avut un coșmar, a râs ea puțin cam speriată. Cred că era ceva despre fotbal. Pentru că tot spuneai „Jimla, Jimla".

– Așa spuneam?

M-am ridicat în capul oaselor. S-a auzit scrâșnetul unui chibrit și chipul i s-a luminat o clipă când și-a aprins țigara.

– Da. Așa spuneai. Ai spus tot felul de chestii.

Asta n-avea cum să fie bine.

– Ce?

– N-am prea putut să înțeleg mare lucru. Doar „Derry e Dallas", așa ai spus. Și după aia ai zis invers: „Dallas e Derry." Despre ce era *vorba*? Îți aduci aminte?

– Nu.

Însă este greu să minți convingător când abia te-ai trezit din somn, chiar și dintr-unul superficial, și i-am putut citi scepticismul din ochi. Dar înainte de a apuca să se transforme în neîncredere, am fost întrerupți de o bătaie în ușă. La douăsprezece fără un sfert noaptea, o bătaie în ușă.

Ne-am uitat unul la celălalt.

Bătaia s-a repetat.

E Jimla. Gândul acesta a fost foarte clar, foarte sigur.

Sadie și-a lăsat țigara în scrumieră, și-a strâns cearșaful în jurul trupului și a fugit la baie fără vreun cuvânt. A închis ușa

după ea.

– Cine e? am întrebat.

– Domnul Yorrity, domnule, Bud Yorrity?

Unul din cei doi profesori homosexuali care deţineau motelul.

M-am dat jos din pat şi mi-am tras la repezeală pantalonii pe mine.

– Ce s-a întâmplat, domnule Yorrity?

– Am un mesaj pentru dumneavoastră. Doamna care mi l-a dat a zis că e urgent.

Am deschis uşa. În prag stătea un omuleţ într-un halat vechi şi cam zdrenţuit. Somnul îi coafase părul într-o formă de nor buclat. Ţinea în mână o bucată de hârtie.

– Ce doamnă?

– Ellen Dockerty.

I-am mulţumit pentru osteneală şi am închis uşa. Am despăturit coala de hârtie şi am citit mesajul.

Sadie a ieşit din baie, ţinând încă strâns cearşaful în jurul ei. Avea ochii mari şi înspăimântaţi.

– Ce s-a întâmplat?

– A fost un accident, i-am spus. Vince Knowles s-a dat peste cap cu maşina la marginea oraşului. Mike Coslaw şi Bobbi Jill erau cu el. Mike a fost aruncat din maşină. Are un braţ fracturat. Şi Bobbi Jill are o tăietură urâtă pe faţă, dar Ellie zice că-i bine în rest.

– Vince?

Mi-am adus aminte de ce spunea toată lumea despre felul în care Vince conducea – de parcă nu exista ziua de mâine. Acum nici nu mai exista. Nu pentru el.

– A murit, Sadie.

A împietrit.

– Nu se poate! *N-are decât optsprezece ani!*

– Ştiu.

Cearşaful i-a căzut din mâinile moi şi i s-a învolburat în jurul gleznelor. Şi-a prins obrajii în palme.

14

A fost anulată varianta mea revizuită a piesei *Doisprezece oameni furioşi.* Şi a fost înlocuită cu *Moartea unui elev*, piesă în

trei acte: priveghiul de la pompele funebre, slujba de la biserica metodistă, slujba de înmormântare, din cimitirul West Hill. Acest spectacol îndoliat a fost urmărit de întregul oraș.

Părinții și sora mai mică a lui Vince, aflată încă în stare de șoc, au fost protagoniștii priveghiului, așezați pe scaune pliante lângă sicriu. Când m-am apropiat de ei, cu Sadie lângă mine, doamna Knowles s-a ridicat și m-a luat în brațe, copleșindu-mă cu aromele de parfum White Shoulders și deodorant Yodora.

– I-ați schimbat viața, mi-a șoptit la ureche. Așa mi-a zis. Pentru prima oară a început să învețe bine pentru că voia să joace teatru.

– Îmi pare tare, tare rău, doamnă Knowles, i-am spus.

Și atunci m-a lovit un gând îngrozitor și am strâns-o mai tare în brațe, de parcă gestul acesta ar fi putut alunga gândul: *Poate este efectul de fluture. Poate că Vince a murit pentru că eu am venit în Jodie.*

Sicriul era flancat de fotomontaje din mult prea scurta viață a lui Vince. În față, pe un șevalet, era o fotografie a lui în costumul din *Oameni și șoareci* și cu pălăria veche și deformată de la recuzită, de sub care i se ițea chipul de șoricel inteligent. Vince nu avusese cine știe ce talent, dar fotografia aceasta îi surprinsese zâmbetul perfect de șmecheraș. Sadie a început să suspine, iar eu știam din ce motiv. Viața ți se schimbă cât ai bate din palme. Uneori vine spre noi, alteori se îndepărtează ademenitoare și strălucitoare: *adio, iubițel, a fost bine cât a fost.*

Și Jodie *era* ceva benefic – era bun pentru mine. În Derry mă simțisem străin, dar Jodie era acasă. Uite ce înseamnă acasă pentru mine: parfumul de salvie și îmbujorarea dealurilor în verile prelungi. Gustul slab de tutun de pe limba lui Sadie și scârțâitul podelelor din sala de clasă. Ellie Dockerty suficient de grijulie ca să ne trimită vorbă în toiul nopții ca să ne putem întoarce în oraș pe furiș sau doar ca să știm ce se întâmplase. Amestecul aproape sufocant de parfum și deodorant când doamna Knowles m-a îmbrățișat. Mike luându-mă de umeri cu brațul sănătos, în cimitir, apoi îngropându-și fața în haina mea până când și-a recăpătat stăpânirea de sine. Și tăietura urâtă de pe obrazul lui Bobbi Jill înseamnă acasă și gândul că, dacă nu va face o operație estetică (pe care familia ei nu și-o putea permite), va rămâne cu o cicatrice care îi va aminti tot restul vieții de cum îl văzuse pe băiatul din vecini mort pe marginea

drumului, cu capul aproape smuls de pe umeri. Acasă înseamnă banderola neagră pe care o poartă Sadie, pe care o port eu, pe care a purtat-o tot liceul încă o săptămână după înmormântare. Înseamnă și Al Stevens care a pus fotografia lui Vince în vitrina restaurantului. Înseamnă și lacrimile lui Jim LaDue când anunță că îi dedică lui Vince Knowles toate meciurile câștigătoare ale echipei de fotbal.

Acasă mai înseamnă și alte lucruri. Oamenii care mă salută pe stradă, oamenii care îmi fac cu mâna din mașini. Al Stevens care ne conduce, pe Sadie și pe mine, în capătul sălii, la masa pe care a început s-o numească „masa voastră", partidele de cribbage cu Danny Laverty din după-amiezile de vineri din cancelarie, la un penny punctul, discuțiile în contradictoriu cu bătrâna domnișoară Mayer referitoare la cel mai bun prezentator al unei emisiuni de știri: Chet Huntley și David Brinkley, sau Walter Cronkite. Strada mea, casa mea spațioasă, felul în care încep să mă reobișnuiesc cu mașina de scris. Cea mai minunată iubită și timbrele verzi primite gratis la băcănie. Unt adevărat pe floricelele de porumb pe care le mănânc la film.

Acasă înseamnă să pot privi cum se înalță luna deasupra ținutului întins și adormit și să am pe cine să chem la fereastră alături de mine ca să ne uităm împreună. Acasă este locul unde dansezi cu alții, iar dansul este viață.

15

Anul Domnului 1961 se apropia de sfârșit. Într-o zi cu burniță, cu vreo două săptămâni înainte de Crăciun, am venit acasă de la școală încotoșmănat în cojocul meu din piele netăbăcită. Abia apucasem să deschid ușa când telefonul a început să sune.

– Io-s Ivy Templeton, am auzit o voce de femeie spunând. Probabil că nici nu mă mai ții minte.

– Te țin minte foarte bine, cucoană Templeton.

– Nici nu știu de ce m-am obosit să te sun, că ăia zece dolari s-au dus demult. Da' mi-a rămas în cap ceva despre tine. Și lu' Rosette. Îți zice „nenea care prinde mingea".

– Te muți, coană Templeton?

– Ai sută la sută dreptate. Mama vine mâine de la Mozelle cu un camion.

– Dar n-ai mașină? Sau s-a stricat?

– Mașina merge destul de bine pentru o rablă paradită, doar că Harry n-o să mai meargă cu ea. Nici n-o s-o mai conducă. Luna trecută era la o slujbă din aia de la Brațele de Muncă. Și a căzut într-un șanț și a dat un camion cu spatele și l-a călcat. I-a rupt șira.

Am închis ochii și am văzut rămășițele strivite ale camionetei lui Vince tractate de mașina de depanări de la Gogie's Sunoco. Plină de sânge în interior, înapoia parbrizului făcut țăndări.

– Îmi pare rău să aud asta, coană Templeton.

– O să trăiască, da' n-o să mai meargă niciodată. O să stea într-un scaun cu rotile și o să se pișe într-o pungă, atât o să facă. Da' mai întâi o să meargă la Mozelle în spatele camionului lu' mama mea. O să șparlesc salteaua din dormitor ca să stea pe ea. O să fie ca și când mi-aș lua câinele în concediu, nu zici?

A început să plângă.

– Am rămas în urmă cu chiria pe două luni, da' nu asta mă deranjează. Știi *ce* mă deranjează, domnu' Puddentane, Întreabă-mă Din Nou Și Îți Voi Răspunde La Fel? Mai am doar treijcinci de amărâți de dolari și cu asta basta. Dacă bou' ăla de Harry s-ar fi ținut pe picioare, n-am fi în căcatul ăsta. Ziceam înainte că sunt în căcat, da' uite-te la noi acu'!

Am auzit un fornăit prelung și apos.

– Și mai știi ceva? Poștașu' se uită la mine într-un fel și cred că i-aș trage-o pe dușumeaua din living pe douăj de dolari. Dacă nu ne-ar putea vedea afurisiții ăia de vecini de peste drum când ne-o punem. Că doar n-am cum să-l duc în dormitor. Acolo-i bărbățelul cu spinarea ruptă.

A scos un hohot de râs ca un scrâșnet de măsele.

– Uite ce e, ce-ar fi să vii aici în decapotabila ta fițoasă? Și să mă duci la un motel undeva. Să dai ceva în plus ca să iei o cameră cu living. Și acolo Rosette o să se uite la teveu, și io o să te fut. Mi s-a părut că ai nevoie.

Nu i-am răspuns. Tocmai zărisem blițul unei idei.

Dacă nu ne-ar vedea afurisiții ăia de vecini de peste drum când ne-o punem.

Mai exista un om pe care trebuia să-l urmăresc. În afară de Oswald. Un bărbat al cărui nume se întâmpla să fie tot George și care avea să devină unicul prieten al lui Oswald.

Să nu ai încredere în el, notase Al.

– Mai eşti acolo, domnu' Puddentane? Nu? Atunci să te fut şi la re…

– Nu închide, coană Templeton. Ce-ar fi să-ţi plătesc restanţa la chirie şi să-ţi mai dau încă o sută de dolari?

Era mult mai mult decât ar fi fost nevoie să plătesc pentru ce îmi trebuia, dar aveam bani, iar ea avea necazuri.

– Domnule, acu' te-aş fute chiar dacă *tata* s-ar uita la noi pe două sute de parai.

– Nu trebuie să mă fuţi deloc, coană Templeton. Tot ce trebuie să faci este să te întâlneşti cu mine în parcarea din capătul străzii. Şi să-mi aduci ceva.

16

Se întunecase deja când am ajuns în parcarea de lângă depozitul Montgomery Ward, iar burniţa se mai îngroşase, semn că avea să se transforme în lapoviţă. Aşa ceva nu se întâmplă prea des în zona deluroasă de la sud de Dallas, dar nu prea des nu înseamnă niciodată. Tot ce speram era să reuşesc să mă întorc în Jodie fără să derapez şi să ies de pe şosea.

Ivy stătea în spatele volanului unui sedan vechi şi trist cu armăturile ruginite şi geamul din spate crăpat. S-a urcat în Fordul meu şi imediat s-a întins spre radiatorul deschis la maxim. Avea pe ea doar două cămăşi de diftină şi se zgâlţâia de frig.

– E bine. Chevroletul acela e îngheţat ca o ţâţă de vrăjitoare. S-a spart radiatoru'. Mi-ai adus mălaiu', domnu' Puddentane?

I-am dat un plic. L-a deschis şi a răvăşit câteva dintre bancnotele de douăzeci de dolari pe care le ţinusem pe raftul de sus al dulapului încă de când câştigasem pariul de la Faith Financial, cu peste un an în urmă. Şi-a ridicat posteriorul generos de pe scaun şi a îndesat plicul în buzunarul de la spatele blugilor, apoi a cotrobăit în buzunarul de la piept al primei cămăşi. A scos o cheie şi mi-a trântit-o în palmă.

– Satisfăcut?

Foarte satisfăcut.

– E falsă, da?

– Aşa cum mi-ai zis. Am făcut-o la fierăria de pe McLaren Street. Da' de ce vrei o cheie de la căcăstoarea aia? Cu două sute

poți s-o închiriezi patru luni.

– Am motivele mele. Povestește-mi despre vecinii de peste drum. Ăia care te pot vedea când ți-o pui cu poștașul pe dușumeaua din living.

S-a fâțâit stânjenită și și-a strâns mai bine cămășile peste bustul la fel de generos ca posteriorul.

– Am glumit.

– Știu.

Nu știam și nu-mi păsa.

– Vreau doar să aflu dacă vecinii pot vedea tot ce se întâmplă în livingul tău.

– Sigur că pot. Și io aș putea să văd la ei dacă n-ar avea perdele. Ceea ce ar fi trebuit și io să cumpăr pentru noi dacă aș fi putut. E ca și când locuim în stradă. Cred că aș putea să iau niște saci de colo-șa – mi-a arătat tomberoanele înșirate lângă latura de est a depozitului – da' ar arăta cam jegos.

– Unde stau vecinii care pot vedea la tine în casă? La numărul doi-zero-șapte-zero-patru?

– Doi-zero-șapte-zero-șase. Înainte a stat Slider Burnett cu neamurile, da' s-a mutat după Halloween. Era dublură de clovn de rodeo, dacă-ți vine să crezi așa ceva. Cine și-ar fi închipuit că există așa o meserie? Acu' e un tip, Hazzard, cu doi copii și cu o babă care cred că e mă-sa. Rosette nu vrea să se joace cu ăia micii, că zice că e jegoși. Îți dai seama cum îs, dacă o cocină ca asta mică zice așa ceva. Mam'mare vrea să vorbească, da' doar gângăvește. Are partea dreaptă înțepenită. Și zău dacă știu cum poate să-l ajute când abia se ține pe picioare. Dacă ajung vreodată așa o să mă rog să mă împuște! a clătinat din cap cu milă. Să-ți mai zic ceva. N-o să facă mulți purici pe-aici. Nimeni nu rămâne pe 'Cedes Street. Ai o țigară? A trebuit să mă las. Când nu mai ai douăj de cenți pentru un fum, înseamnă că chiar ești pe drojdie.

– Nu fumez.

A ridicat din umeri.

– Ce mama naibii. Pot și io să-mi cumpăr acu', păi, nu? Sunt putred de bogată. Nu ești însurat, nu?

– Nu.

– Da' ai gagică. Se simte parfum în partea asta de mașină. Parfum bun.

M-a făcut să zâmbesc.

– Da, am gagică.

– Bravo ție. Da' știe că te furișezi după lăsarea nopții în sudul orașului Fort Worth, făcând cine știe ce lucruri necurate?

Nu am comentat, dar câteodată și tăcerea e un răspuns.

– Nu contează. Asta-i treaba voastră. M-am încălzit, așa că o s-o tai de-aici. Dacă și mâine o să fie frig și o să plouă, nu știu cum o să meargă Harry în spatele camionului lu' mama.

S-a uitat la mine surâzând.

– Când eram mică, mă gândeam că o să fiu ca Kim Novak când o să fiu mare. Acum Rosette crede că o s-o înlocuiască pe Darlene în *Șoriceii Mușchetari*.

A dat să deschidă portiera, dar am oprit-o:

– Așteaptă.

Mi-am scos tot ce aveam prin buzunarele cojocului – dropsuri, batiste din hârtie, o cutie cu chibrituri pe care mi-o pusese Sadie acolo, niște notițe pentru un test la engleză pe care intenționam să-l dau elevilor din anul întâi înainte de vacanța de Crăciun – apoi i-am întins haina.

– Ia asta.

– Nu iau nicio haină!

Părea șocată.

– Mai am una acasă, i-am spus.

Nu aveam, dar puteam să-mi cumpăr una, în vreme ce ea nu putea.

– Și ce-o să-i zic lu' Harry? Că am găsit-o la gunoi sub niște foi de varză?

Am rânjit:

– Spune-i că ți-ai pus-o cu poștașul și că ți-ai cumpărat-o din câștig. Ce-o să-ți facă, o să te alerge pe stradă ca să te ia la bătaie?

A scos un hohot de râs, ca un croncănit de cuc, ciudat de fermecător. Și-a luat haina.

– Toate cele bune lui Rosette, am adăugat. Spune-i că o să ne vedem în vis.

A devenit serioasă:

– Sper că nu, domnule. Că te-a visat fata mea, și a avut un coșmar. A urlat mai-mai să dărâme casa. Așa a făcut. M-a sculat la două dimineața și io dorm buștean. A zis că omu' care i-a prins mingea are un monstru pe scaunul din spate al mașinii și că-i e frică să n-o mănânce. M-a speriat de m-am căcat pe mine, așa tare a urlat.

– Monstrul ăla avea un nume?

Bineînțeles că avea.

– Zicea că Jimla. Probabil că a auzit numele ăsta în filmul cu *Aladdin și Șapte Văluri.* Oricum, tre' s-o tai. Ai grijă.

– Și tu, Ivy. Crăciun fericit.

A scos iarăși sunetul de cuc.

– Aproape c-am uitat. Și ție. Să nu uiți să-i iei un cadou iubitei.

A fugit la mașina ei cea veche cu cojocul meu – cojocul ei, acum – aruncat pe umeri. N-am mai văzut-o niciodată.

17

Ploaia înghețase pe poduri și știam din cealaltă viață a mea – cea din New England – că trebuie să conduc cu băgare de seamă, așa că a durat destul de mult până am ajuns înapoi în Jodie. Abia apucasem să pun apa la fiert pentru ceai când a sunat telefonul. De data aceasta era Sadie.

– De la cină tot încerc să dau de tine ca să te întreb dacă mergi la cheful pe care îl dă antrenorul Borman în Ajunul Crăciunului. Începe la trei. Vin și eu, dacă vrei să mergem împreună, pentru că așa am putea să plecăm de acolo mai devreme. Să zicem că avem rezervări la restaurant la The Saddle sau vedem noi ce. Dar trebuie să-i răspund.

Am zărit invitația mea nedeschisă lângă mașina de scris și am simțit cum mă ciupește remușcarea. Zăcea acolo de trei zile și nici nu mă atinsesem de ea.

– Vrei să mergi?

– Nu m-ar deranja să trec pe acolo.

A urmat o pauză.

– Unde ai fost?

– La Fort Worth, și aproape am adăugat *după cadouri de Crăciun.*

Dar mi-am ținut gura. Singurele lucruri pe care le cumpărasem din Fort Worth erau niște informații. Și cheia unei locuințe.

– La cumpărături?

Și din nou a trebuit să mă lupt cu mine însumi ca să nu mint:

– Eu… Sadie, chiar nu pot să-ți spun.

A urmat o pauză lungă. Lungă de tot. M-am pomenit că-mi

doresc să fi fost fumător. Probabil că dobândisem vreun soi de dependență de contact. Numai Dumnezeu știa că fumam pasiv cât era ziua de lungă. În fiecare zi. În cancelarie plutea în permanență o ceață albastră.

– E vorba despre o femeie, George? Altă femeie? Sau mă bag unde nu-mi fierbe oala?

Păi, mă întâlnisem cu Ivy, dar nu se referea la o asemenea femeie sau la o asemenea relație.

– Ești singura din raionul de femei.

Altă pauză lungă. Foarte lungă. Sadie se mișca cu stângăcie și neatenție în lume, dar niciodată în mintea ei. Într-un final, a spus:

– Știi o mulțime de lucruri despre mine, lucruri pe care n-am crezut vreodată că o să fiu în stare să le împărtășesc cuiva. Iar eu nu știu aproape nimic despre tine. Cred că abia acum mi-am dat seama de asta. Ei, cât de tâmpită poate să fie Sadie, George?

– Nu ești tâmpită. Iar lucrul pe care îl *știu* cu adevărat e că te iubesc.

– Da…

Părea neconvinsă. Mi-am amintit coșmarul pe care îl avusesem în noaptea aceea la Candlewood Bungalows și rezerva care i se citise pe chip când i-am spus că nu mi-l aduc aminte. Era aceeași rezervă și acum? Sau poate expresia de pe chipul ei sugera ceva mai mult decât simpla prudență?

– Sadie? Suntem în regulă?

– Da – acum părea ceva mai sigură. Sigur că suntem. A mai rămas însă problema cu cheful de la antrenor. Ce vrei să faci? Gândește-te că toți profesorii vor fi acolo și vor fi mangă încă dinainte ca doamna Borman să aducă gustările.

– Hai să mergem, am spus, poate cu prea mult entuziasm. O să ne distrăm și n-o să mai avem nicio străbatere.

– N-o să mai avem *ce?*

– O să ne simțim bine. Asta am vrut să spun. Stăm un ceas, un ceas și jumătate, și plecăm. Luăm cina la The Saddle. E bine?

– E bine.

Parcă eram o pereche negociind o a doua întâlnire după ce prima se dovedise neconcludentă.

– O să ne distrăm.

M-am gândit la Ivy Templeton care adulmecase umbra parfumului lui Sadie și mă întrebase dacă iubita mea știe că mă

furișez în Fort Worth după lăsarea întunericului făcând cine știe ce lucruri necurate. M-am gândit la Deke Simmons care spusese că există o anumită persoană care merită să știe unde am fost și ce am făcut. Dar aveam eu oare de gând să-i mărturisesc lui Sadie că îl omorâsem cu sânge rece pe Frank Dunning ca să nu-și ucidă soția și trei din cei patru copii? Că venisem în Texas ca să împiedic un asasinat și astfel să schimb cursul istoriei? Că știam că o pot face pentru că veneam dintr-un viitor unde am fi putut purta discuția asta din fața computerului?

– Sadie, o să fie bine. Îți dau cuvântul meu.

Și mi-a răspuns iarăși:

– Bine.

Apoi:

– Atunci, ne vedem mâine la școală, George.

Și a închis foarte blând și foarte politicos.

Am ținut receptorul în mână câteva secunde, privind ploaia care se schimbase, totuși, în lapoviță.

Capitolul 16

1

Petrecerea din Ajunul Crăciunului de la antrenorul Borman a fost un eşec, dar nu doar din cauza umbrei lui Vince Knowles care plutea printre noi. Pe douăzeci şi unu decembrie, Bobbi Jill Allnut s-a săturat să-şi tot vadă tăietura urâtă care-i traversa obrazul până la maxilar şi a înghiţit mai multe somnifere de-ale mamei ei. Nu a murit, dar a petrecut două nopţi la spitalul Parkland Memorial, în acelaşi loc unde vor muri preşedintele şi asasinul lui, în cazul în care nu voi reuşi să schimb lucrurile. Probabil că în 2011 vor exista alte spitale mai aproape – precis va fi unul în Kileen, poate chiar unul şi în Round Hill –, dar nu şi în singurul an în care am predat cu normă întreagă la liceul Denholm.

Nici cina la The Saddle nu a fost cine ştie ce. Restaurantul era plin şi deborda de veselia sărbătorilor, dar Sadie nu a vrut desert şi a cerut să plece acasă devreme. Mi-a spus că o doare capul. Nu am crezut-o.

La balul de Anul Nou de la Bountiful Grange No. 7 a fost ceva mai bine. Cânta o orchestră bunicică din Austin, The Jokers. Am dansat cu Sadie pe sub plase pline cu baloane până ne-au durut picioarele. La miezul nopţii, The Jokers au atacat o variantă a melodiei „Auld Lang Syne" în stil Ventures, iar şeful orchestrei a strigat:

– Fie ca toate visele voastre să se *împlinească* în o mie nouă sute şaizeci şi doi!

Baloanele au plutit peste noi. Valsând, am sărutat-o pe Sadie şi i-am urat un An Nou fericit. Dar, deşi fusese binedispusă şi zâmbitoare toată seara, nu i-am simţit surâsul şi pe buze.

– Un An Nou fericit şi ţie, George. Poţi să-mi aduci, te rog, un pahar cu punci? Mi-e foarte sete.

La vasul cu punci alcoolizat era o coadă lungă, iar la cel fără alcool una mai scurtă. Am pus cu polonicul într-un pahar amestecul de limonadă trandafirie şi suc de ghimbir, dar când m-am întors unde o lăsasem, Sadie dispăruse.

– Cred că a ieşit să ia aer, campionule, mi-a zis Carl Jacoby.

Era unul dintre cei patru profesori de atelier ai liceului, probabil cel mai bun, însă nu l-aș fi lăsat în seara aceasta să se apropie nici la o sută de metri de o bormașină.

Am căutat-o printre cei care fumau sub scara de incendiu. Nu era acolo. M-am dus la mașină. Stătea pe locul din dreapta volanului, cu fusta voluminoasă ridicată pe bord. Dumnezeu știe câte jupoane avea pe ea. Fuma și plângea.

M-am urcat lângă ea și am încercat s-o iau în brațe.

– Ce s-a întâmplat, Sadie? Ce e, iubito?

De parcă nu știam. De parcă n-aș fi știut de ceva vreme.

– Nimic.

Plânsul i s-a întețit.

– Mi-a venit ciclul. Du-mă acasă.

Drumul de cinci kilometri mi s-a părut foarte lung. N-am scos niciun cuvânt. Am intrat pe aleea din fața casei și am oprit motorul. Se oprise din plâns, dar tot nu spunea nimic. Nici eu. Există tăceri tihnite. Aceasta nu făcea parte dintre ele.

Și-a scos din geantă pachetul de Winston, s-a uitat la el și l-a pus înapoi. Clinchetul făcut de cataramă a fost foarte sonor. S-a uitat la mine. Părul îi încadra într-un nor întunecat ovalul alb al feței.

– Vrei să-mi spui ceva, George?

Ce voiam să-i spun mai mult decât orice altceva era că nu mă cheamă George. Nu mai puteam să sufăr numele acesta. Ajunsesem aproape să-l urăsc.

– Două lucruri. Primul, că te iubesc. Al doilea, că nu fac nimic de care să-mi fie rușine. Ah, și doi bis, nimic de care să-ți fie *ție* rușine.

– Bine. E bine. Și eu te iubesc, George. Dar vreau să-ți spun ceva, dacă dorești să mă asculți.

– Te ascult întotdeauna.

Dar mă înfricoșa.

– Totul poate rămâne așa cum este… deocamdată. Câtă vreme sunt încă măritată cu John Clayton, chiar dacă e vorba despre o căsnicie doar pe hârtie care nu a fost niciodată consumată în sensul strict al cuvântului, simt că sunt anumite lucruri despre care nu am niciun drept să te întreb… pe care n-am niciun drept să ți le *cer*.

– Sadie…

Mi-a pus degetele pe buze.

– Deocamdată. Dar niciodată nu voi mai îngădui vreunui bărbat să pună o măturăîn pat. Înţelegi?

Mi-a şters buzele cu un sărut fugar şi s-a îndreptat grăbită spre uşă, cotrobăind în geantă după chei.

Astfel a început anul 1962 pentru bărbatul care îşi spunea George Amberson.

2

Prima zi a Noului An a început rece şi senină, iar meteorologul de la radio anunţa ceaţă şi îngheţ în zonele joase. Depozitasem în garaj cele două lămpi cu microfoane. Am pus una în maşină şi m-am dus la Fort Worth. Mă gândeam că dacă va exista vreodată o zi în care pe Mercedes Street să nu se desfăşoare carnavalul calicilor, atunci astăzi era ziua aceea. Şi am avut dreptate. Strada era tăcută şi pustie ca… ei bine, ca mausoleul familiei Tracker atunci când trăsesem înăuntru cadavrul lui Frank Dunning. Prin curţile chele zăceau împrăştiate jucării şi triciclete răsturnate. Un petrecăreţ îşi lăsase jucăria mai mare – o maşină Mercury veche şi hidoasă – lângă uşa de la intrare. Portierele erau deschise larg. Drumul nepavat era plin de resturi triste de flamuri din hârtie creponată, iar rigolele dădeau pe dinafară de atâtea cutii de bere goale majoritatea Lone Star.

M-am uitat la numărul 2706 şi nu am văzut pe nimeni la fereastra mare a livingului. Ivy avusese dreptate: vizibilitatea era perfectă spre livingul de la numărul 2703.

Am parcat pe fâşia de beton ca şi cum aş fi avut tot dreptul din lume să mă aflu lângă fosta locuinţă a ghinionistei familii Templeton. Am luat lampa şi o cutie nou-nouţă de scule şi m-am îndreptat către uşa de la intrare. Am avut un moment de panică atunci când cheia a refuzat să se mişte în broască, dar asta se întâmpla din cauză că era nouă. După ce am udat-o cu salivă şi am zgâlţâit-o puţin, s-a răsucit şi am putut intra.

Apartamentul consta din patru camere, cu baie cu tot, a cărei uşă deschisă zăcea într-o rână prinsă într-o singură balama. Camera cea mare era o combinaţie de living şi bucătărie. Celelalte două erau dormitoare. Dintr-unul lipsea salteaua de pe pat. Mi-am amintit vorbele lui Ivy Templeton: *O să fie ca şi când mi-aş lua câinele în concediu, nu zici?* În celălalt, pe pereţii cu

tencuiala descompusă lăsând să se vadă șipcile de dedesubt, Rosette desenase cu creioane colorate o sumedenie de fete, toate cu bluze verzi și pantofi mari, negri. Aveau codițe disproporționat de mari, lungi ca și picioarele, și multe se făceau că lovesc niște mingi de fotbal. Una avea o diademă de Miss America pe creștet și un zâmbet larg pictat cu ruj de buze. Casa încă mai păstra izul prăjelniței gătite de Ivy la ultima masă înainte de a se întoarce în Mozelle ca să locuiască cu mama, drăcușorul împelițat de fiică și soțul cu spatele rupt.

Aici își vor începe Lee și Marina etapa americană a căsniciei lor. Vor face dragoste în dormitorul cel mare și tot acolo Lee o va bate. Acolo Lee va sta treaz după zilele lungi de asamblat uși de furtună, întrebându-se de ce dracu' nu-i celebru. Oare n-a încercat? N-a încercat din *răsputeri*?

Iar în livingul, cu dușumeaua lui ondulată și covorul zdrențăros, verde ca fierea, Lee va face cunoștință cu omul în care nu trebuia să am încredere, cel care stătea la baza celor mai multe, dacă nu a tuturor îndoielilor lui Al despre ipoteza că Lee nu ar fi acționat singur. Numele acelui om era George Mohrenschildt și voiam neapărat să aflu ce avea de vorbit cu Oswald.

Lângă un perete lateral al camerei principale, chiar lângă bucătărie, era un birou vechi. În sertare era un talmeș-balmeș de tacâmuri desperecheate și ustensile jegoase de bucătărie. Am tras biroul de la perete și am văzut o priză electrică. Excelent. Am pus lampa pe birou și am băgat-o în priză. Știam că vor mai locui și alții aici înainte de familia Oswald, dar nu credeam că ar fi luat Lampa Înclinată din Pisa cu ei când se hotărau să strângă tabăra. Dar dacă ar fi făcut-o, mai aveam una de rezervă în garaj.

Am făcut o gaură în perete până afară, folosind burghiul cel mai subțire, am împins biroul la loc și am încercat lampa. Funcționa de minune. Mi-am strâns lucrurile și am ieșit din casă, având grijă să încui ușa în urma mea. După care m-am întors în Jodie.

Sadie m-a sunat și m-a întrebat dacă nu vreau să trec pe la ea la cină. Nu avea decât niște friptură rece, a mai zis, dar era niște tort în frigider pentru desert, dacă aveam chef de așa ceva. M-am dus. Desertul a fost la fel de minunat ca întotdeauna, dar lucrurile se schimbaseră. Pentru că avea dreptate. Era o mătură în pat. Invizibilă, ca și acel Jimla pe care îl visase Rosette în

spatele mașinii mele… dar era acolo. Invizibilă sau nu, arunca o umbră apăsătoare.

3

Există momente când un bărbat și o femeie pot ajunge la o răscruce de drumuri și pot rămâne acolo, nedorindu-și s-o apuce pe vreunul dintre ele, știind că o alegere greșită ar însemna sfârșitul… și știind că sunt atât de multe de salvat. Așa au stat lucrurile cu Sadie și cu mine în timpul acelei ierni cenușii și neînduplecate a anului 1962. Încă mai ieșeam la cină o dată sau de două ori pe săptămână și încă mai mergeam în unele seri de sâmbătă la Candlewood Bungalows. Sadie se bucura de sex, iar acesta a fost unul din lucrurile care ne-au ținut împreună.

De trei ori am supravegheat serile de dans ale elevilor. Întotdeauna DJ-ul a fost Donald Bellingham și întotdeauna eram rugați să dansăm din nou primul nostru Lindy Hop. Copiii ne aplaudau și fluierau. Nu din politețe. Erau sincer entuziasmați să ne urmărească și unii dintre ei chiar începuseră să învețe mișcările.

Eram mulțumiți? Sigur, deoarece imitația este cea mai onestă formă de măgulire. Însă niciodată nu am dansat la fel de bine ca prima oară, niciodată mișcările noastre nu au mai fost atât de line la modul intuitiv. Grația lui Sadie a început să șchiopăteze. O dată a ratat o priză la un salt și a fost cât pe ce să cadă dacă n-ar fi prins-o două huidume de fotbaliști cu reflexe bune. A râs, ca și cum nu ar fi fost mare lucru, dar i-am putut citi stingherealа pe chip. Și reproșul. De parcă ar fi fost vina mea. Ceea ce, într-un fel, chiar era.

Urma o explozie. Și s-ar fi petrecut chiar mai repede dacă nu ar fi fost *Jodie Jamboree*. Spectacolul care a marcat refacerea relației noastre, șansa care ni s-a dat de a mai rămâne puțin la răscrucea de drumuri și de a reflecta înainte de a fi obligați să luăm o hotărâre pe care nu o dorea niciunul dintre noi.

4

În februarie, Ellen Dockerty m-a rugat două lucruri: în primul rând, să fiu amabil și să mă gândesc mai bine și să semnez contractul pe anul școlar ’62–’63; în al doilea rând, să

fiu amabil și să pun în scenă din nou piesa liceului, având în vedere că spectacolul din urmă cu un an fusese așa un succes răsunător. Nu fără mâhnire, i-am refuzat ambele propuneri.

– Dacă-i vorba de carte, o să ai toată vara la dispoziție să lucrezi la ea, a încercat să mă convingă Ellie.

– Nu-i suficient, am contrazis-o, deși în momentul acela chiar că nu mai dădeam nicio ceapă degerată pe *Locul crimei.*

– Sadie Dunhill zice că nu crede că-ți pasă câtuși de puțin de romanul ăla al tău.

Aceasta era o revelație pe care nu se ostenise să mi-o împărtășească. Am încercat să nu las să se vadă tulburarea care mă cuprinsese.

– Ei, Sadie nu știe chiar totul.

– Atunci piesa. Măcar piesa fă-o. Atâta vreme cât nu implică nuditate, voi sprijini orice vei alege. Și asta e o promisiune teribil de riscantă, dacă stai să te gândești la componența consiliului de conducere și la faptul că am un contract doar pe doi ani ca director. Poți să i-o dedici lui Vince Knowles, dacă vrei.

– Ellie, deja îi este dedicat campionatul de fotbal. Cred că este suficient.

A plecat, înfrântă.

A doua cerere a venit din partea lui Mike Coslaw, care urma să termine liceul în iunie și care mi-a mărturisit că avea de gând să studieze arta dramatică la colegiu.

– Dar mi-aș dori să mai joc într-o piesă aici. Cu dumneavoastră, domnule Amberson. Pentru că dumneavoastră mi-ați arătat care este drumul meu.

Spre deosebire de Ellie Dockerty, el a acceptat fără să crâcnească scuzele mele cu romanul cel fictiv și m-a făcut să mă simt și mai prost. M-a făcut să mă simt îngrozitor. Pentru un bărbat căruia nu-i plăcea să mintă – care văzuse cum i se destramă căsnicia din cauza tuturor minciunilor auzite din partea soției pot-să-mă-opresc-din-băut-oricând-vreau – spusesem minciuni cu duiumul, cum se zicea în zilele mele din Jodie.

L-am condus pe Mike la parcarea elevilor, unde îl aștepta bunul său cel mai de preț (un Buick sedan vechi) și l-am întrebat dacă îl mai doare brațul acum că-și scosese ghipsul. Mi-a spus că se simte bine și că e sigur că va începe antrenamentele

de fotbal în vară.

– Cu toate că, a adăugat el, nu mi s-ar frânge inima dacă n-aș fi selecționat. Aș putea să joc și într-un teatru de amatori, pe lângă cel de la școală. Vreau să învăț absolut tot – despre decoruri, lumini, costume.

A izbucnit în râs:

– Lumea o să creadă că sunt homosexual.

– Concentrează-te asupra fotbalului, învață bine și încearcă să nu-ți fie prea tare dor de casă în primul semestru, i-am spus. Te rog. N-o da în bară.

A imitat vocea de zombie a monstrului lui Frankenstein:

– Da… stăpâne…

– Cum se simte Bobbi Jill?

– Mai bine, mi-a răspuns. Uitați-o acolo.

Bobbi Jill îl aștepta lângă Buick. I-a făcut semn cu mâna, m-a zărit și s-a întors imediat cu spatele devenind brusc interesată de priveliștea oferită de terenul de fotbal și de câmpia ce-l mărginea. Era un gest cu care ne obișnuiserăm toți din școală. Cicatricea cu care rămăsese în urma accidentului era o dungă groasă și roșie pe obraz. Încerca s-o acopere cu multe produse cosmetice, care nu făceau altceva decât să o scoată în evidență și mai mult.

Mike mi-a șoptit:

– Îi tot zic să nu se mai dea cu atâta pudră, că arată ca o reclamă la capela mortuară a lui Soames, dar nu vrea să mă asculte. Îi mai zic și că nu stau cu ea din milă sau ca să nu mai ia pastile. Spune că mă crede, și poate chiar așa e. În zilele bune.

L-am urmărit cum se grăbește la Bobbi Jill, o ia de mijloc și o învârtește în brațe. Am oftat, simțindu-mă puțin cam tembel și foarte îndărătnic. O parte din mine chiar voia să se ocupe de piesa aia afurisită. Chiar dacă nu din alt motiv decât pentru a-mi umple timpul cât așteptam începerea propriului meu spectacol. Dar nu voiam să mă implic și mai mult în viața din Jodie. Ca și posibilul viitor alături de Sadie, relația mea mai profundă cu orașul trebuia să mai aștepte.

Dacă totul mergea bine, era foarte probabil să mă aleg și cu fata și cu ceasul de aur și cu tot restul. Dar nu mă puteam baza pe asta, indiferent cât de bine mi-aș fi plănuit acțiunile. Chiar dacă reușeam să fac ceea ce mi-am propus, era posibil să fiu nevoit să fug și, dacă nu scăpam, aveam toate șansele ca fapta

pe care o făcusem pentru binele umanității să fie răsplătită cu închisoare pe viață. Sau cu scaunul electric în Huntsville.

5

Deke Simmons a fost cel care a reușit să mă convingă să accept, întinzându-mi o cursă. Mi-a zis că aș fi diliu dacă mi-ar trece așa ceva prin minte. Ar fi trebuit să recunosc scena: *Ah, frate Vulpoi, te rog nu mă arunca în tufa aceea cu măceșe,* însă a fost foarte șiret. Foarte subtil. Un adevărat iepuroi din filmele de desene animate, aș putea spune.

Stăteam amândoi în livingul meu, sorbindu-ne cafelele, într-o după-amiază de sâmbătă. La televizorul cu purici se difuza un film vechi – câțiva cowboy din Fort Hollywood respingând atacul unei armate de vreo două sute de indieni. Afară ploua iarăși. Trebuie să fi fost și câteva zile însorite în iarna lui '62, însă eu nu-mi amintesc niciuna. Tot ce țin minte sunt degetele reci ale burniței reușind întotdeauna să-și croiască drum spre ceafa mea rasă, în ciuda gulerului ridicat al hainei mele din piele de oaie pe care o cumpărasem ca să înlocuiesc cojocul pe care i-l dădusem lui Ivy Templeton.

– Nu-i nevoie să-ți faci probleme din cauza piesei ăleia afurisite, doar pentru că așa i s-a năzărit lui Ellen Dockerty, a spus Deke. Termină-ți cartea, transform-o într-un bestseller și nu te mai uita în urmă. Trăiește-ți viața în New York. Bea câte un păhărel cu Norman Mailer și Irwin Shaw la White Horse Tavern.

– Mda, am mormăit eu, observând că lui John Wayne îi cam crescuse burta. Nu cred că Norman Mailer ar trebui să-și facă prea multe griji din cauza mea. Și nici Irwin Shaw.

– În plus, succesul pe care l-ai avut cu *Oameni și șoareci* a fost atât de mare, a continuat el, încât orice ai face după aceea probabil că ar fi un eșec în compar… măi, ia uită-te colo! John Wayne tocmai a luat o săgeată în pălărie! Bine că-i blindată!

Ideea că o a doua încercare a mea în domeniul teatral nu s-ar ridica la înălțimea așteptărilor m-a ofensat peste măsură. M-a făcut să mă gândesc la faptul că nici Sadie, nici eu nu puteam repeta prima noastră performanță pe ringul de dans, în ciuda tuturor eforturilor.

Deke părea complet captivat de luptele de la televizor când a

spus:

– În plus, Ratty Sylvester și-a exprimat interesul de a regiza piesa. Vorbește despre *Arsenic și dantelă veche*. Zice că a văzut-o cu nevastă-sa acum doi ani în Dallas și că râzi până te apucă durerea de burtă.

Doamne, Dumnezeule, chestia aia răsuflată. Și regizată de Fred Sylvester de la catedra de biologie? Nu eram prea convins că aș avea încredere în Ratty nici măcar să-l las să regizeze un exercițiu de incendiu la cursul primar. Iar dacă un actor foarte talentat, dar încă neșlefuit, ca Mike Coslaw ar fi ajuns să joace sub îndrumarea lui Ratty, aceasta i-ar fi dat înapoi procesul de maturizare cu cinci ani. Ratty și *Arsenic și dantelă veche*. Până și Iisus ar fi plâns.

– Oricum, nu mai e timp pentru ceva bun, nu s-a lăsat Deke. Așa că părerea mea e să-l lași pe Ratty s-o dea în bară. Nici nu-mi place ticălosul ăla infatuat.

Din câte îmi dădusem seama, nimeni nu-l simpatiza, poate cu excepția doamnei Ratty, în permanență aferată alături de el la fiecare eveniment școlar, înfășurată în pogoane de organdi. Dar nu ar fi eșecul lui. Ci al copiilor.

– Ar putea pune în scenă un spectacol de varietăți, am spus. Pentru așa ceva e timp.

– O, Hristoase, George! Wallace Beery a primit o săgeată în umăr! Cred că moare!

– Deke?

– Nu, nu, John Wayne îl trage la adăpost. Toată bătaia asta n-are nicio noimă, dar mor după ea. Tu nu?

– Ai auzit ce ți-am spus?

A început o reclamă. Keenan Wynn s-a dat jos dintr-un buldozer, și-a scos casca de protecție și a început să spună întregii lumi că ar merge pe jos și doi kilometri ca să facă rost de o țigară Camel. Deke s-a întors spre mine:

– Nu. N-am auzit ce-ai spus.

Vulpoi bătrân. Pe bune.

– Am zis că ar fi timp suficient pentru un spectacol de varietăți. Un spectacol de revistă. Cu cântece, dansuri, glume și câteva scheciuri.

– Adică cu de toate, mai puțin cu fete despuiate? Sau te-ai gândit și la așa ceva?

– Nu fi prost.

– Adică un vodevil. Întotdeauna mi-au plăcut vodevilurile. „Noapte bună, doamnă Calabash, oriunde te-ai afla” și alte chestii asemănătoare.

Și-a scos pipa dintr-un buzunar al cardiganului, a umplut-o cu tutun Prince Albert și și-a aprins-o.

– Știi că am avut pe vremuri un asemenea spectacol în sala de la Grange? Îi ziceam *Jodie Jamboree*. Acum mai bine de un deceniu. Oamenii se simțeau nițel cam stânjeniți, dar nimeni nu ne-a zis-o în față. Și nu era vodevil.

– Despre ce vorbești?

– Era un spectacol cu rapsozi, George. Cu toți cowboy-ii și fermierii din zonă. Se îmbrăcau cu haine din lână de oaie și cântau și dansau și spuneau glume folosind un limbaj despre care își închipuiau că ar fi fost dialectul negrilor. Mai mult sau mai puțin inspirat din *Amos 'n Andy.*

Am început să râd:

– Și cânta cineva la banjo?

– De fapt, chiar au fost anumite ocazii când a cântat însăși doamna noastră directoare.

– *Ellen* a cântat la *banjo* într-un spectacol cu *rapsozi?*

– Ai grijă, că începi să vorbești în pentametru iambic. Și asta poate duce la vise deșarte de mărire, prietene.

M-am aplecat înspre el:

– Spune-mi una din glume.

Deke și-a dres vocea și a început să vorbească pe două tonuri grave:

– Ia zi matale, frate Tambo, pen' ce luași borcanu' ăl dă alifie? Păi, cre'că pen' pașnouă de cenți!

M-a privit lung și am înțeles că aia trebuia să fi fost poanta.

– Și publicul a râs?

Aproape mă temeam să aud răspunsul.

– Cu lacrimi și au cerut bisuri. Săptămâni în șir după spectacol răsuna toată piața mare numai de glumele astea.

Privirea îi era gravă, dar ochii îi licăreau ca luminile de Crăciun.

– Suntem un oraș micuț. Nevoile noastre în materie de umor sunt extrem de modeste. Ideea noastră de glumă rabelaisiană este un individ orb care alunecă pe o coajă de banană.

Am căzut pe gânduri. Westernul se reluase, dar Deke părea să-și fi pierdut interesul. Mă urmărea cu atenție.

– Chestiile astea încă ar mai putea să meargă, am spus.

– George, chestiile astea merg întotdeauna.

– Și nu trebuie să folosim negri caraghioși.

– Oricum nu mai avem voie, mi-a răspuns. S-ar putea, cred, în Louisiana sau în Alabama, dar nu în apropiere de Austin, căruia ziariștii de la *Muci Herald* îi zic Orașul Prietenarilor de Comuniști. Dar nici nu ai vrea să folosești vreunul, nu?

– Nu. Poți să spui că sunt prea moale, dar ideea îmi repugnă. Și de ce mi-aș bate capul? Glume răsuflate… Băieți în costume vechi cu umerași în loc de salopete… fete cu fuste cu multe franjuri până la genunchi… Mi-ar plăcea să văd cum se descurcă Mike Coslaw într-un scheci comic…

– O, ar face prăpăd, a spus Deke, de parcă era de la sine înțeles. Ideea e tare bună. Păcat că n-ai timp să te ocupi.

Am dat să-i răspund, când m-a trăsnit alt fulger. La fel de strălucitor ca ideea care îmi luminase creierii când Ivy Templeton mi-a spus că vecinii de peste drum pot vedea în livingul ei.

– George? Ai gura căscată. Priveliștea e destul de bună, dar deloc apetisantă.

– Aș putea să-mi fac timp, am spus. Dacă poți s-o convingi pe Ellie Dockerty să fie de acord cu ceva.

S-a ridicat și a închis televizorul, fără să-l mai învrednicească cu vreo privire, deși lupta dintre Ducele Wayne și tribul Pawnee ajunsese în punctul critic, iar în fundal se înălțau flăcările care mistuiau Fort Hollywood.

– Spune-mi despre ce e vorba.

I-am spus și am adăugat.

– Trebuie să stau de vorbă cu Sadie. Chiar acum.

6

La început a fost serioasă. Apoi a început să zâmbească. Zâmbetul s-a întins până la urechi. Și când i-am povestit ce idee îmi venise la sfârșitul discuției cu Deke, m-a luat în brațe. Dar nu i-a fost îndeajuns, așa că s-a tot cățărat până a reușit să-și pună și picioarele în jurul meu. În ziua aceea între noi nu a fost nicio mătură.

– Nemaipomenit! Ești un geniu! Tu o să faci scenariul?

– Sigur. Și nici n-o să-mi ia mult timp.

Deja mi se învârteau prin cap o sumedenie de bancuri vechi: *Antrenorul Borman a privit fix sucul de portocale vreme de douăzeci de minute pentru că pe cutie scria CONCENTRAT. Câinele nostru avea coada tăiată și a trebuit să-i facem o radiografie ca să vedem dacă se bucură. Am zburat cu un avion atât de vechi că pe o toaletă scria Orville, iar pe cealaltă scria Wilbur*[2].

– Dar am nevoie de ajutor în celelalte privințe. Adică am nevoie de un producător. Sper să accepți.

– Sigur.

S-a lăsat în jos, cu trupul încă lipit de al meu, mișcare care i-a ridicat fusta, dezvăluindu-i pulpa goală într-o clipă din păcate prea scurtă. A început să se plimbe prin cameră, fumând agitată. S-a împiedicat de fotoliu (probabil a șasea sau a opta oară de când eram împreună), dar și-a recăpătat echilibrul parcă fără să bage de seamă ce i se întâmplase, deși până la lăsarea serii va avea o vânătaie de toată frumusețea pe fluierul piciorului.

– Dacă ai în minte stilul anilor douăzeci, pot s-o rog pe Jo Peet să se ocupe de costume.

Jo Peet era șefa departamentului de lucru manual, ajungând în funcția aceasta după ce Ellen Dockerty fusese confirmată în poziția de director.

– Minunat.

– Fetelor din clasa de lucru manual le place să coasă… și să gătească. George, o să fie nevoie să servim și masa, nu? Dacă se prelungesc repetițiile? Și așa o să fie, pentru că începem să ne pregătim tare târziu.

– Da, însă doar sendvișuri…

– Putem să facem mai multe. *Mult* mai multe. Și muzica! Avem nevoie de muzică! Va trebui s-o înregistrăm, pentru că nicio orchestră nu va putea să învețe toate cântecele în timp util.

Apoi am exclamat amândoi în armonie perfectă:

– *Donald Bellingham!*

– Cum rămâne cu publicitatea? am întrebat eu.

Parcă eram Mickey Rooney și Judy Garland care pregăteau un spectacol în hambarul mătușii Milly.

– Carl Jacoby și trupa lui de desen artistic. Afișe, nu doar aici, ci în tot orașul. Pentru că vrem să vină toată lumea, nu doar rudele copiilor din spectacol. Și să fie și locuri în picioare ca să

încapă cât mai mulți.

– Bingo, am spus și am sărutat-o pe nas.

Îi iubeam entuziasmul. Și începusem să mă simt și eu destul de entuziasmat.

– Și ce spunem despre ce o să facem cu banii câștigați pe bilete? m-a întrebat Sadie.

– Nu spunem nimic până nu știm sigur că avem destui bani. Nu e bine să dăm speranțe deșarte. Vrei să vii mâine cu mine la Dallas să punem niște întrebări?

– Mâine e duminică, dragul meu. Luni, după ore. Poate chiar mai devreme, dacă reușești să-ți acoperi ora a șaptea.

– O să-l rog pe Deke să-mi țină locul la meditațiile de engleză, i-am răspuns. Îmi e dator.

7

Luni m-am dus cu Sadie la Dallas, conducând repede ca să ajungem înainte de sfârșitul zilei de lucru. Biroul pe care îl căutam se afla pe Harry Hines Boulevard, nu departe de Parkland Memorial. Acolo am pus o tonă de întrebări, iar Sadie a explicat extrem de bine ce anume doream. Răspunsurile primite au fost mai mult decât satisfăcătoare și două zile mai târziu mi-am început antepenultima aventură în lumea showbizului ca regizor al *Jodie Jamboree*, Vodevil cu Muzică & Dans Cu Totul Nou, Cu Totul Comic. Și Cu Totul pentru o Cauză Bună. N-am spus care anume era cauza aceea bună și nimeni nu ne-a întrebat.

Două lucruri despre Tărâmul lui Demult: mult mai puțină birocrație și al naibii de multă încredere.

8

La spectacol *a venit* absolut toată lumea din oraș, iar Deke Simmons a avut dreptate într-o singură privință: bancurile răsuflate nu îmbătrânesc niciodată. Nu la două mii de kilometri depărtare de Broadway.

În interpretarea lui Jim LaDue (care nu era rău și chiar putea să cânte puțin) și a lui Mike Coslaw (de-a dreptul amuzant), spectacolul nostru semăna mai mult cu unul cu Dean Martin și Jerry Lewis, decât cu Dl. Bones și Dl. Tambo. Scheciurile erau din acelea cu îmbrânceli și, fiind jucate de doi sportivi, au fost

nesperat de reușite. Spectatorii se loveau peste genunchi, încovoiați de râs, și le săreau nasturii de la vestoane. Probabil că au explodat și niște corsete.

Ellen Dockerty și-a scos banjoul de la naftalină și a interpretat niște melodii prea pline de draci pentru o doamnă respectabilă, cu părul albăstrui, cum este ea. Și, până la urmă, a fost și un moment mai despuiat. Mike și Jim reușiseră să-și convingă colegii de echipă să danseze un can-can viguros, purtând jupoane și izmenuțe bufante la sud și piele goală la nord. Jo Peet le făcuse rost și de peruci. Cu numărul lor s-a încheiat spectacolul. Cucoanele din oraș s-au dat în vânt după acești tineri cu bustul gol și cu peruci.

Pentru final, toți interpreții s-au împărțit pe perechi și au umplut scena dansând swing cu frenezie, pe acordurile melodiei „In the Mood" care bubuiau din difuzoare. Fustele zburau, picioarele scăpărau, fotbaliștii (acum îmbrăcați în costume elegante și cu pălării cu borurile înguste) învârteau fete mlădioase, majoritatea majorete care știau destule despre dans.

Muzica a încetat; râzând și gâfâind, copiii s-au aliniat pe scenă pentru reverențe; iar când spectatorii au stat în picioare pentru a treia (sau poate a patra) oară de la ridicarea cortinei, Donald a pus „In the Mood" din nou. De data aceasta băieții și fetele s-au repezit și au înșfăcat cele câteva zeci de prăjituri cu frișcă pregătite în culise pentru acest moment și au început să se lovească cu ele. Publicul i-a ovaționat, plin de încântare.

Nu știam cum o să ne iasă momentul acesta deoarece la repetiții nu folosisem prăjituri adevărate. Dar bineînțeles că ne-a ieșit superb, așa cum ies întotdeauna bătăile cu frișcă. Copiii știau că acesta era punctul culminant al spectacolului, însă le mai pregătisem o surpriză.

Când au venit la marginea scenei pentru plecăciunile de final, plini de frișcă și pe fețe și pe haine, „In the Mood" s-a auzit pentru a *treia oară*. S-au uitat nedumeriți în jur și nu au observat cum toți profesorii din primele rânduri se ridică în picioare, având în mâini prăjiturile pe care Sadie și cu mine le ascunsesem în spatele scaunelor. Frișca a zburat, și actorii au primit-o în plin pentru a doua oară. Antrenorul Borman făcuse rost de două farfurii și a dovedit că era un țintaș excelent; a lovit și mijlocașul și fundașul echipei.

Mike Coslaw, cu frișca prelingându-i-se de pe obraji, a început să răcnească:

– *Domnul A! Don'șoara D! Domnul A! Don'șoara D!*

Au început să scandeze și ceilalți copii, apoi, imediat, și publicul, bătând ritmic din palme. Mână în mână ne-am urcat pe scenă, iar Bellingham a pus iarăși afurisita aia de placă. Copiii ne-au făcut loc și au început să strige:

– *Dans! Dans! Dans!*

N-am avut de ales și, cu toate că eram convins că prietena mea va aluneca pe frișcă și își va rupe gâtul, am dansat și am dansat perfect pentru prima dată de la balul Sadie Hawkins. La sfârșit, am strâns-o de mâini, am văzut-o că dă ușor din cap – *Haide s-o facem, am încredere în tine* – și am aruncat-o printre picioare. Pantofii i-au zburat în sală, fusta i s-a ridicat până pe coapse… și, ca prin minune, a reușit să aterizeze întreagă. A întins mâinile spre spectatori, care erau în culmea încântării, apoi și-a prins poalele fustei mânjite și a făcut o reverență elegantă.

Se vede treaba că și copiii ne pregătiseră ceva, cu siguranță instigați de Mike Coslaw, deși nu a vrut niciodată să recunoască asta. Păstraseră câteva prăjituri și, în vreme ce amândoi ne bucuram de aplauze, în mijlocul scenei, am fost loviți din toate direcțiile de cel puțin zece farfurii cu frișcă. Bineînțeles, spectatorii și-au pierdut mințile.

Sadie mi-a tras urechea aproape de gura ei, mi-a șters frișca de acolo cu degetul mic și mi-a șoptit:

– Cum poți să renunți la toate astea?

9

Și tot nu se isprăvise încă.

Deke și Ellen au urcat pe scenă, reușind ca prin minune să se strecoare printre dârele, petele și mormanele de frișcă. Nimeni nu ar fi îndrăznit să arunce în *ei* cu vreo prăjitură.

Deke a ridicat mâinile, cerând liniște și Ellen Dockerty a început să vorbească cu vocea pe care o folosea la ore, acoperind murmurele și ultimele chicoteli.

– Doamnelor și domnilor, spectacolul de astăzi cu *Jodie Jamboree* va fi urmat de alte trei.

Anunț care a stârnit un alt val de aplauze.

– Acestea sunt spectacole de *binefacere*, a continuat Ellen când s-au potolit aplauzele, și îmi face o deosebită plăcere – o plăcere foarte, foarte mare – să vă spun pe cine am ales să ajutăm. Toamna trecută am pierdut unul din cei mai buni elevi ai noștri și cu toții am plâns moartea lui Vince Knowles, care s-a petrecut mult, mult, mult prea curând.

Publicul amuțise.

– O fată pe care cu toții o cunoașteți, o elevă minunată, a fost grav rănită în acel accident și a rămas cu o cicatrice urâtă. Domnul Amberson și domnișoara Dunhill au făcut toate aranjamentele necesare pentru ca Roberta Jillian Allnut să facă o operație de reconstrucție facială în luna iunie, în Dallas. Familia Allnut nu va trebui să plătească absolut nimic; domnul Sylvester, care se ocupă de partea financiară a spectacolului *Jodie Jamboree*, mi-a spus că toate costurile acestei operații vor fi achitate prin contribuțiile colegilor lui Bobbi Jill și ale tuturor locuitorilor din orașul nostru.

Au urmat câteva momente de liniște câtă vreme oamenii procesau informațiile primite, apoi au sărit în picioare. Aplauzele au fost ca tunetele de vară. Am văzut-o în public și pe Bobbi Jill. Plângea cu fața în mâini. Părinții o țineau în brațe.

Așa s-a desfășurat o seară într-un oraș micuț, unul din acele burguri departe de șoseaua principală de care nu-i păsa nimănui cu excepția celor care locuiesc în el. Și e în regulă pentru că *acestora* le păsa cu adevărat. M-am uitat la Bobbi Jill care plângea cu mâinile la obraji. M-am uitat la Sadie. Avea frișcă în păr. Mi-a zâmbit. I-am zâmbit și eu. Și-a rotunjit buzele în cuvintele: *Te iubesc, George*. I-am răspuns: *Și eu te iubesc*. În seara aceea îi iubeam pe toți și mă iubeam și pe mine însumi pentru că eram acolo, alături de ei. Niciodată nu mă mai simțisem atât de viu sau atât de fericit că sunt *viu*. Într-adevăr, cum puteam să renunț la toate astea?

Dezastrul s-a petrecut două săptămâni mai târziu.

10

Era sâmbătă, zi în care Sadie și cu mine ne obișnuisem să ne facem împreună cumpărăturile la supermarketul Weingarten, de pe Highway 77. Împingeam cărucioarele unul lângă altul, examinam fructele și ofertele la carne, cu muzica lui Mantovani

revărsându-se din difuzoare. Puteai să-ţi iei orice bucată de carne îţi făcea cu ochiul, atâta vreme cât era de vită sau de pasăre. Îmi convenea aranjamentul ăsta; chiar şi după trei ani petrecuţi pe Tărâmul lui Demult, tot mai eram crăcănat de uimire în faţa preţurilor incredibil de mici.

În ziua aceea aveam şi altceva în minte, pe lângă alimentele pe care trebuia să mi le cumpăr: familia Hazzard, de la numărul 2706 de pe Mercedes Street, o cocioabă amărâtă peste stradă şi o idee la stânga faţă de dărăpănătura cu două apartamente care va însemna în curând acasă pentru Lee Oswald. *Jodie Jamboree* îmi ocupa aproape tot timpul, dar am reuşit să fac trei excursii pe Mercedes Street în primăvara aceea. Îmi lăsam Fordul într-o parcare din centrul oraşului şi luam autobuzul de pe Winscott Road, care avea staţie la un kilometru distanţă. În ocaziile astea aveam grijă să port blugi, ghete uzate şi o jachetă decolorată din denim pe care o cumpărasem de la un târg de vechituri. Povestea mea, dacă s-ar fi arătat cineva interesat, era următoarea: căutam să închiriez un apartament ieftin, pentru că tocmai ce mă angajasem ca paznic de noapte la fabrica Texas Sheet Metal din West Fort Worth. Povestea mi-ar fi dat un aer de veridicitate (câtă vreme nu se apuca nimeni să verifice) şi oferea un motiv credibil pentru care din casă nu s-ar auzi nicio mişcare pe timpul zilei, iar obloanele ar fi coborâte.

În plimbările mele pe Mercedes Street până la depozitul Monkey Ward şi înapoi (întotdeauna cu un ziar împăturit la secţiunea de închirieri din rubrica de mică publicitate), am reuşit să-l identific pe domnul Hazzard, o matahală de vreo treizeci şi ceva de ani, cei doi copii ai lui cu care Rosette nu voia să se joace şi o femeie în vârstă, cu faţa înţepenită, care-şi trăgea un picior când păşea. O dată, mama lui Hazzard era lângă cutia lor poştală şi m-a văzut când mergeam în dorul lelii pe brazda care ţinea loc de trotuar; m-a cercetat suspicioasă, dar nu a spus nimic.

La cea de-a treia mea incursiune de recunoaştere, am zărit o remorcă ruginită ataşată de spatele camionului lui Hazzard. El şi copiii o încărcau cu tot felul de cutii, în vreme ce bătrâna stătea în apropiere, printre buruienile care începuseră să înverzească, sprijinindu-se în baston şi având pe buze un rânjet batjocoritor. Puteam să pun prinsoare că toată vânzoleala o lăsa rece. Dar *eu*, pe de altă parte, mă simţeam cum nu se poate mai

bucuros. Familia Hazzard se muta. Şi imediat, un individ oarecare din clasa muncitoare, pe nume George Amberson, va închiria apartamentul de la numărul 2706. Acum, cel mai important lucru era să fiu primul la rând.

Mă tot gândeam cum aş putea să rezolv problema aceasta pe când îmi continuam ritualul cumpărăturilor de sâmbătă. Pe alt nivel, îi răspundeam lui Sadie, făceam comentariile potrivite, am glumit pe seama ei când a rămas prea mult în raionul de lactate, apoi am scos în parcare căruciorul încărcat şi am pus cumpărăturile în portbagajul Fordului. Dar funcţionam pe pilot automat, căci mintea îmi era ocupată cu toată logistica de care aveam nevoie în Fort Worth şi asta m-a distrus. Nu am fost atent la ce-mi ieşea pe gură, iar acesta este un lucru periculos atunci când duci viaţă dublă.

Pe drumul înapoi spre locuinţa lui Sadie, cu ea stând tăcută (prea tăcută) alături de mine, am început să cânt pentru că radioul maşinii se stricase. Şi supapele se îmbolnăviseră de astm. Sunlinerul încă mai arăta foarte şic, dar avea deja şapte ani şi o sută cincizeci de mii de kilometri la bord.

Am cărat cumpărăturile lui Sadie în bucătărie prefăcându-mă copleşit de greutatea lor, gemând şi clătinându-mă cât de teatral eram în stare. N-am observat însă că nu zâmbeşte şi n-am avut nici cea mai mică idee că perioada noastră de revenire tocmai ce se încheiase. Mă gândeam tot la Mercedes Street şi la ce fel de rol va trebui să interpretez acolo. Va fi destul de problematic. Voiam să fiu un chip familiar, deoarece familiaritatea dă naştere la dezinteres şi dispreţ, dar nu voiam să ies în evidenţă. Şi mai era vorba şi despre soţii Oswald. Ea nu ştia engleza, iar el era din fire o persoană retrasă, cu atât mai bine, dar numărul 2706 tot era al naibii de aproape. Poate că trecutul este încăpăţânat şi viclean, dar viitorul este delicat, aidoma unui castel din cărţi de joc, şi trebuia să am foarte mare grijă să nu-l modific până când nu voi fi pregătit. Aşa că va trebui să…

Acesta a fost momentul în care Sadie mi-a vorbit şi imediat după aceea, viaţa mea din Jodie, aşa cum ajunsesem s-o cunosc (şi s-o iubesc) s-a făcut praf.

11

– George? Vino, te rog, în living. Vreau să-ți spun ceva.

– N-ar fi mai bine să pui hamburgerii și cotletele de porc în frigider? Și mi se pare că am văzut și niște înghețată…

– Las-o să se topească! și strigătul ei m-a adus la realitate.

M-am întors spre ea, dar intrase deja în living. Și-a luat pachetul de țigări de pe măsuța de lângă canapea și și-a aprins una. În urma insistențelor mele drăgăstoase, încerca să le mai reducă (măcar atunci când eram eu prin preajmă) și de aceea gestul acesta mi s-a părut mai de rău augur decât tonul ridicat.

Am intrat în cameră:

– Ce e, iubito? Ce s-a întâmplat?

– Totul. Ce cântec era ăla?

Fața îi era palidă și încrâncenată. Își ținea țigara în fața gurii ca pe un scut. Am început să realizez că gafasem cumva, dar nu-mi dădeam încă seama cum anume și când. Și asta mă înspăimânta.

– Nu înțeleg ce vrei să s…

– Cântecul pe care l-ai cântat în mașină pe drumul spre casă. Pe care l-ai răcnit din toți plămânii.

Am încercat să-mi aduc aminte, dar n-am fost în stare. Nu-mi aminteam decât că mă gândisem că va trebui să mă îmbrac în așa fel când mă voi muta pe Mercedes Street, încât să par un biet muncitor cu mari probleme financiare, ca să mă pot integra. Sigur că fredonasem ceva, dar așa făceam mereu când mă gândeam la altele – și nu așa face toată lumea?

– Cred că un cântec pe care l-am auzit la KLIF. Unul care mi-a intrat în cap și nu mă lasă în pace. Știi că așa se întâmplă. Nu înțeleg de ce te-ai supărat.

– Un cântec pe care l-ai auzit la postul K-Life. Cu versuri ca „Am cunoscut o damă bună din Memphis, îmbibată cu gin, care a încercat să mă ducă sus să mi-o tragă”?

Nu doar inima mi s-a lăsat în genunchi. Toate organele mele interne au dat semn că se scufundă. „Honky Tonk Women”. Asta cântasem. Un cântec ce va fi înregistrat abia peste șapte sau opt ani de un grup care va avea primul hit în topurile americane la trei ani după aceea. E drept că mă gândeam la cu totul altceva, dar totuși – cum de am putut să fiu atât de bou?

– „Mi-a supt nasul, apoi mi-a supt și mințile”? La *radio?* Ar trebui să fie închis postul că transmite asemenea cântece!

Și atunci am început să mă enervez. Mai ales pe mine… dar

nu *numai*. Mă străduiam să-mi păstrez echilibrul pe o afurisită de sârmă și ea urla la mine din cauza unei melodii a celor de la Rolling Stones.

– Calmează-te, Sadie. E doar un *cântec*. Nu știu *unde* l-am auzit.

– Amândoi știm că-i o minciună asta.

– Ești surescitată. Cred că ar fi mai bine să-mi iau cumpărăturile și să mă duc acasă.

Am încercat să-mi mențin tonul calm. Îi cunoșteam mult prea bine inflexiunile. Era felul în care încercam să-i vorbesc lui Christy când venea muci de beată acasă. Cu fusta într-o rână, bluza jumătate pe dinafară, părul sculat. Ca să nu mai zic de rujul întins. De la buza paharului, sau de la buzele vreunui alt chefliu?

Doar gândul mă enerva și mai tare. *Iar n-ai nimerit-o*, mi-am zis. Nu știu dacă eram supărat pe Sadie sau pe Christy sau pe mine și în clipa aceea chiar nu-mi păsa. Se pare că niciodată nu suntem mai furioși decât atunci când suntem prinși asupra faptului, nu-i așa?

– Cred că ar fi mai bine să-mi spui de unde ai auzit cântecul acela dacă vrei să mai vii vreodată pe aici. Și unde ai auzit expresia aia pe care ai folosit-o când băiatul de la casă a zis că-ți pune puiul în două pungi ca să nu curgă.

– Habar n-am…

– „Excelent, gagiule", asta ai spus. Și cred că ai face bine să-mi spui unde ai auzit și expresia *asta*. Și n-o să avem nicio *străbatere*. Și *nașpa*. Și *mișto*. Și *caterincă*. Vreau să știu de unde le-ai învățat pe toate. De ce vorbești așa cum nu vorbește nimeni altcineva. Vreau să știu de ce te-a speriat atât de tare lozinca aia idioată cu Jimla, de ai ajuns să vorbești despre ea în somn. Vreau să știu unde e Derry și de ce seamănă cu Dallasul. Vreau să știu când ai fost însurat, și cu cine, și cât timp. Vreau să știu unde ai fost înainte de a ajunge în Florida, pentru că Ellie Dockerty zice că ea, personal, habar nu are, pentru că unele din recomandările tale sunt falsificate. „Par lucrate cu destulă fantezie", sunt cuvintele pe care le-a folosit.

Eram convins că Ellie nu aflase de la Deke… dar *aflase* oricum și asta conta. De fapt, nici nu eram prea surprins, dar eram furios pentru că se apucase să-i trăncănească lui Sadie.

– N-avea niciun drept să-ți spună!

Și-a strivit mânioasă țigara, apoi și-a scuturat mâna pe care sărise jar și o fripsese.

– Câteodată parcă ai fi din… nu știu… din alt univers! Unul în care se cântă despre futaiuri cu femei bete din M-Memphis! Am încercat să-să-mi tot spun că d-d-dragostea învinge orice, dar nu-i adevărat. Nu învinge minciuna.

Vocea i s-a poticnit, dar nu plângea. Iar ochii îi erau ațintiți asupra mea. Ar fi fost mai ușor dacă în ei n-aș fi citit decât furie. Dar acolo mai era și implorare.

– Sadie, dacă ai…

– *Nu.* Mi-a ajuns. Așa că nu începe cu prostii din alea cum că nu faci niciun lucru de care să-ți fie rușine. Și nici mie. Eu singură pot hotărî de ce mi-ar fi rușine și de ce nu. Concluzia e una singură. Ori dispare mătura, ori dispari tu.

– Dacă ai ști, nu ai mai…

– Atunci spune-mi!

– *Nu pot.*

Supărarea îmi dispăruse ca aerul dintr-un balon înțepat, lăsând în urmă un soi de plictiseală emoțională. Mi-am luat ochii de la chipul ei încrâncenat și privirea mi s-a oprit, cu totul întâmplător, pe birou. Ce am văzut acolo m-a făcut să-mi țin respirația.

Un teanc de cereri de slujbe pentru perioada pe care avea s-o petreacă în Reno în timpul verii. Prima era una de la Harrah's Hotel and Casino. Pe primul rând își scrisese numele cu litere de tipar. Numele întreg. Inclusiv cel de-al doilea despre care nu-mi trecuse prin minte s-o întreb.

Foarte încet, am astupat cu degetele primul nume și a doua silabă a numelui de familie. A rămas DORIS DUN.

Mi-am adus aminte de ziua în care discutasem cu soția lui Frank Dunning, sub pretextul că eram un agent imobiliar interesat de sala West Side Rec. Avea vreo douăzeci de ani mai mult decât Sadie Doris Clayton, născută Dunhill, dar amândouă aveau ochi albaștri, un ten superb și siluete frumoase cu sânii mari. Ambele femei erau fumătoare. Toate astea ar fi putut fi niște simple coincidențe, doar că nu erau. Și eu știam asta.

– Ce faci?

Întrebarea reală se citea în tonul acuzator: *De ce te tot eschivezi și fugi?* Doar că nu mai eram furios. Nici pe departe.

– Ești convinsă că nu știe unde ești?

– Cine? Johnny? Despre Johnny vorbești? De ce…

Și atunci a luat hotărârea că nu mai are niciun rost. I-am putut-o citi pe chip.

– Trebuie să pleci, George.

– Dar ar putea să afle, am continuat. Pentru că părinții tăi știu și îl consideră o persoană admirabilă, chiar tu mi-ai spus.

Am făcut un pas către ea. Ea a făcut un pas înapoi. Așa cum te ferești din calea cuiva care tocmai ce ți-a dovedit că nu-i zdravăn la cap. I-am văzut teama din ochi și i-am văzut deruta și tot n-am fost în stare să mă opresc. Adu-ți aminte că și eu eram speriat.

– Și chiar dacă i-ai rugat să nu-i spună, tot ar reuși să-i facă să vorbească. Pentru că este un bărbat fermecător. Nu-i așa, Sadie? Atunci când nu se spală pe mâini ca un nebun și nu-și aranjează cărțile în ordine alfabetică și nu vorbește despre cât de dezgustător e să ai o erecție, e un tip foarte, foarte fermecător. Te-a fermecat și pe *tine*.

– Te rog să pleci, George.

Acum îi tremura vocea.

În loc să plec, am mai făcut un pas spre ea. A făcut un pas înapoi, s-a lovit de perete… și s-a *chircit*. Gestul acesta a fost pentru mine ca o palmă dată unui isteric sau un pahar de apă aruncat în fața unui somnambul. M-am retras sub arcada dintre bucătărie și living, cu mâinile ridicate. Un om care se predă. Exact ceea ce făceam atunci.

– Plec. Dar, Sadie…

– Pur și simplu nu înțeleg cum de poți face așa ceva, a spus. Apăruseră și lacrimile. I se rostogoleau încet pe obraji. Sau de ce nu te *oprești*. Aveam ceva atât de frumos.

– Încă mai avem.

A clătinat din cap. Încet, dar cu fermitate.

Ca într-un vis urât am traversat bucătăria, am scos înghețata de vanilie dintr-una din pungile de pe masă și am pus-o în congelatorul frigiderului ei Coldspot. O parte din mine spera să fie, într-adevăr, vorba de un coșmar și să mă trezesc în curând. Însă știam că nu-i așa.

Sadie stătea sub arcadă și se uita la mine. Într-o mână avea o altă țigară, în cealaltă cererea pentru Reno. Și acum mi-am dat seama. Asemănarea cu Doris Dunning era de-a dreptul izbitoare. Ceea ce ridica problema de ce nu o observasem mai

înainte. Pentru că fusesem ocupat cu alte chestii? Sau pentru că nu înțelesesem pe deplin dimensiunea lucrurilor cu care aveam de-a face?

Am ieșit pe ușa cu plasă și m-am oprit în prag, uitându-mă la ea:

– Fii atentă să nu apară, Sadie.

– Johnny e dus cu capul din multe puncte de vedere, dar nu e periculos, mi-a răspuns. În plus, ai mei nu i-ar spune niciodată unde sunt. Mi-au promis.

– Oamenii își mai încalcă promisiunile și din cauza asta se pot frânge. Mai ales aceia care au trăit sub presiune și care sunt instabili mintal, în primul rând.

– Trebuie să pleci, George.

– Promite-mi că ai să fii atentă și atunci o să plec.

A strigat:

– *Promit, promit, promit!*

Tremurul țigării între degete era semn rău; amestecul de șoc, pierdere, durere și furie din ochii înroșiți era mult mai rău. Am simțit cum mă urmăresc până la mașină.

Dracu' să-i ia pe Rolling Stones.

Capitolul 17

1

Cu câteva zile înainte de încheierea perioadei mele de probă, Ellen Dockerty m-a chemat la ea în birou. După ce a închis ușa în urma mea, mi-a spus:

– Îmi pare rău pentru problemele pe care le-am provocat, George, dar dacă ar trebui s-o iau de la capăt, cred că aș proceda exact la fel.

Nu am spus nimic. Nu mai eram furios, doar uluit. Dormisem foarte puțin din ziua dezastrului și ajunsesem să cred că ora patru dimineața și cu mine aveam să devenim foarte buni prieteni în viitorul apropiat.

– Clauza douăzeci și cinci din Codul Administrativ al unităților de învățământ din Texas, a zis, ca și cum aceste cuvinte ar fi putut să explice totul.

– Poftim?

– Nina Wallingford mi-a atras atenția.

Nina era asistenta medicală a zonei. În fiecare an școlar făcea zeci de mii de kilometri în camioneta ei Ford Ranch, făcând turul celor opt școli din ținutul Denholm, dintre care trei încă mai funcționau doar în două săli de clasă.

– Clauza douăzeci și cinci se referă la legile pentru vaccinarea din școli. Îi are în vedere și pe profesori, nu doar pe elevi și Nina mi-a spus că nu avea istoricul tău medical. De fapt, nu avea nicio fișă de-a ta.

Ce simplu. Falsul profesor descoperit din cauza unui vaccin împotriva poliomielitei. Bine măcar că nu din cauza cunoștințelor mele avansate ale discografiei grupului Rolling Stones sau a folosirii inadecvate a jargonului de discotecă.

– Erai atât de ocupat cu *Jodie Jamboree*, că m-am gândit să te scutesc de o problemă în plus și am scris eu școlilor unde ai predat înainte. Din Florida mi-au răspuns că la ei suplinitorii nu au fișe medicale. Din Maine și Wisconsin mi-au răspuns: „Nu am auzit niciodată de această persoană."

S-a aplecat peste birou, uitându-se lung la mine. Nu i-am putut susține privirea mult timp. Ce i-am citit în ochi, înainte

de a mi-i pleca pe ai mei, a fost o compătimire aproape insuportabilă.

– Ar fi interesați cei din Consiliul General să afle că am angajat un impostor? Foarte. Chiar ar deschide acțiune în justiție ca să recupereze salariul pe care l-ai primit timp de un an. Îmi pasă de asta? Absolut deloc. Activitatea ta a fost exemplară. Ce ai făcut cu Sadie pentru Bobbi Jill e un lucru absolut minunat, care ți-ar putea garanta nominalizarea la titlul de Profesorul Anului.

– Mersi, am mormăit. Cred că-i de bine.

– M-am întrebat ce-ar fi făcut Mimi Corcoran. Și Meems mi-a răspuns așa: „Ai fi obligată să sesizezi forurile superioare dacă ar fi semnat un contract pe anul următor și pentru celălalt. Dar, de vreme ce pleacă într-o lună, e spre binele tău – și al școlii – să nu zici nimic." Apoi a adăugat: „Dar există o persoană care *trebuie* să afle că el nu e ceea ce pretinde că ar fi."

A făcut o pauză mică și a continuat:

– I-am spus lui Sadie că sunt convinsă că trebuie să ai niște explicații rezonabile, dar se pare că nu este cazul.

M-am uitat la ceas.

– Dacă nu mă dai afară, ar cam trebui să mă duc la clasă pentru că începe ora a cincea. Facem scheme de propoziții. Mă gândesc să încerc o frază de genul *Sunt nevinovat în această privință, însă nu pot spune de ce.* Ce crezi? Prea grea?

– Cu siguranță prea grea pentru mine, a spus cu amabilitate.

– Încă ceva, am mai zis. Căsnicia lui Sadie a fost dificilă. Soțul ei este un individ cu multe ciudățenii pe care nu vreau să le detaliez. Îl cheamă John Clayton. S-ar putea să fie periculos. Trebuie să-i ceri lui Sadie o fotografie de-a lui, ca să-ți faci o idee despre cum arată în cazul că apare pe aici și începe să pună întrebări.

– Și tu crezi că așa se va întâmpla pentru că…?

– Pentru că am mai văzut așa ceva. Faci ce te-am rugat?

– Bănuiesc că trebuie.

Răspuns nesatisfăcător.

– O să-i ceri poza?

– Da, George.

Poate era sinceră; poate doar voia să-mi facă pe plac. Nu-mi dădeam seama. Eram cu mâna pe clanță când mi-a spus, ca și cum și-ar fi luat rămas-bun.

– Îi frângi inima bietei femei.
– Știu, am răspuns și am ieșit din birou.

2

Mercedes Street. Sfârșitul lunii mai.
– Zici că ești sudor?
Stăteam în fața numărului 2706 împreună cu proprietarul, un distins american pe nume domnul Jay Baker. Scund și îndesat, cu un burdihan cât toate zilele, își alinta proprietatea spunându-i Luceafărul. Tocmai făcusem turul proprietății, despre care Baker mi-a explicat că este „Practic în stația de autobuz", de parcă acest avantaj ar fi compensat tavanul lăsat, pereții pătați, rezervorul crăpat al toaletei, aerul decrepit al casei.
– Paznic de noapte, l-am corectat.
– Pe bune? Bună slujbă. Poți să fuți vânt cât vrei.
Nu mi s-a părut că ar fi necesar vreun răspuns.
– Nevastă și copilași?
– Divorțat. Au rămas în Est.
– Plătești pensie, nu?
Am ridicat din umeri.
S-a lăsat păgubaș.
– Așa, vezi? Vrei locul, Amberson, sau nu?
– Cred că da, am spus și am oftat adânc.
Și-a scos un carnețel cu copertă din piele din buzunarul de la spate.
– Chiria pe prima lună, pe ultima lună, și depozit de garanție.
– Depozit de garanție? Îți bați joc de mine.
Baker a continuat ca și cum nu m-ar fi auzit:
– Chiria în ultima vineri a lunii. Dacă nu plătești sau întârzii te pomenești imediat în stradă prin bunăvoința poliției din Fort Worth. Suntem prieteni.
Și-a scos din buzunarul de la piept un chiștoc ars de trabuc, și-a înfipt în mufă capătul mestecat și a aprins un chibrit cu unghia degetului mare. Era foarte cald afară. Simțeam că va urma o vară lungă și fierbinte.
Am oftat din nou. Apoi, simulând șovăiala, am scos portofelul și am început să scot din el bancnote de douăzeci de dolari.

– În Dumnezeu avem încredere, am spus. Toţi ceilalţi trebuie să plătească cu bani gheaţă.

A izbucnit în râs, scoţând nori de fum acru, albăstrui.

– Bună poantă. O s-o ţin minte. Mai ales în ultima vineri a lunii.

Încă nu-mi venea să cred că urma să locuiesc în cocioaba asta disperată, pe strada asta disperată, după ce locuisem în căsuţa mea cea frumoasă de mai la sud, unde mă mândream cu un gazon adevărat pe care îl tundeam periodic. Cu toate că nu plecasem de tot din Jodie, m-a copleşit dorul de casă.

– Dă-mi, te rog, o chitanţă, am spus.

Măcar asta am obţinut-o gratis.

3

Ultima zi de şcoală. Clasele şi holurile erau pustii. Ventilatoarele din tavan învârteau un aer deja fierbinte, chiar dacă nu era decât opt iunie. Familia Oswald plecase din Rusia; în conformitate cu însemnările lui Al Templeton, peste cinci zile, vaporul SS *Maasdam* va ancora în Hoboken, iar cei doi vor coborî pe pasarelă şi vor păşi pe solul Statelor Unite.

În cancelarie nu era decât Danny Laverty:

– Salut, campionule. Am auzit că pleci la Dallas ca să-ţi termini cartea.

– Asta intenţionez.

De fapt, intenţionam să plec la Fort Worth, măcar în primă fază. Am început să-mi curăţ cutia de corespondenţă care se umpluse cu tot felul de comunicate de sfârşit de an.

– Dacă aş fi liber ca păsările cerului, în loc să fiu legat de o nevastă, trei ţânci şi o ipotecă, aş încerca şi eu să scriu o carte, mi-a spus Danny. Ştii, am fost pe front.

Ştiam. Toată lumea ştia. De obicei aflai în primele zece minute după ce făceai cunoştinţă.

– Te descurci cu banii?

– O să fie bine.

Aveam mai mult decât mi-era necesar ca să mă descurc până în luna aprilie când speram să-mi închei afacerile cu Lee Oswald. N-ar trebui să mai am nevoie să trec pe la Faith Financial de pe Greenville Avenue. Făcusem o tâmpenie imensă că m-am dus acolo fie şi o singură dată. Dacă voiam, puteam

încerca să mă conving că întâmplarea cu casa mea din Florida a fost o glumă proastă care a degenerat, dar la fel de bine încercasem să mă conving că totul era minunat cu Sadie și cu mine și *uite* unde ajunsesem.

Am răsturnat teancul de hârtii în coșul de gunoi… și am zărit un plic mic pe care nu îl observasem înainte. Știam cine folosește asemenea plicuri. Pe hârtia dinăuntru nu era nicio formulă de adresare și nicio semnătură, cu excepția (și aceasta poate iluzorie) parfumului ei. Mesajul era scurt:

Îți mulțumesc pentru că mi-ai arătat cât de frumoasă poate fi viața. Te rog nu mă căuta să-ți iei rămas-bun.

M-am uitat fix la bilet, gândind intens, apoi l-am pus în buzunarul de la spate și m-am dus repede la bibliotecă. Habar nu am ce voiam să fac sau să-i spun, dar, oricum, nu avea nicio importanță pentru că lumina era stinsă și scaunele erau urcate pe mese. Am încercat ușa. Era încuiată.

4

Singurele două mașini care mai rămăseseră în parcare, în zona rezervată profesorilor, erau Plymouthul lui Danny Laverty și Fordul meu. Capota părea cam ruptă. O puteam înțelege; și eu mă simțeam cam rupt.

– Domnu' A! Staţi niţel, domnu' A!

Mike și Bobbi Jill traversau în fugă parcarea fierbinte, îndreptându-se spre mine. Mike avea în mână un pachețel ambalat frumos, pe care mi l-a întins.

– Io și Bobbi v-am luat ceva.

– Bobbi și cu *mine*. Și nu era nevoie, Mike.

– Ba era, omule.

M-a mișcat că Bobbi Jill plângea și m-am bucurat să observ că îi dispăruse de pe față stratul gros de Max Factor. Acum, când știa că cicatricea aia oribilă are zilele numărate, nu mai încerca să și-o ascundă. M-a sărutat pe obraz.

– Vă mulțumesc foarte, foarte, *foarte* mult, domnule Amberson. N-o să vă uit niciodată. Se uită la Mike. *Noi* n-o să vă uităm niciodată.

Și probabil că nu mă vor uita. Ăsta era un lucru bun. Nu înlocuia biblioteca întunecată și încuiată, dar, da, era un lucru

foarte bun.

– Desfaceți pachetul, m-a îndemnat Mike. Sperăm să vă placă. E pentru cartea dumneavoastră.

L-am desfăcut. Era o cutie din lemn, lungă de vreo șaisprezece centimetri și lată de patru. Înăuntru, într-un culcuș din mătase, era un stilou Waterman, cu inițialele GA gravate pe capac.

– O, Mike, am exclamat. E prea mult.

– N-ar fi mult nici dacă ar fi aur pur, m-a contrazis el. Mi-ați schimbat viața. Și s-a uitat la Bobbi: Ne-ați schimbat viețile.

– Mike, i-am spus. Mi-a făcut plăcere.

M-a îmbrățișat și în 1962 gestul acesta între bărbați nu este unul ieftin. M-am bucurat să-l pot strânge în brațe.

– Să păstrăm legătura, a spus Bobbi Jill. Dallasul nu-i departe… *Nu este.*

– Bine, am fost eu de acord, dar nu o voi face, și probabil că nici ei. Porneau în viață și, dacă aveau ceva noroc, viețile lor vor fi strălucitoare.

S-au întors să plece, dar Bobbi a mai avut ceva de spus:

– Păcat că v-ați despărțit. Îmi pare tare rău.

– Și mie îmi pare rău, i-am spus. Dar probabil că așa e mai bine.

Și m-am dus acasă să-mi împachetez mașina de scris și celelalte catrafuse care credeam că-mi vor încăpea într-o valiză și în câteva cutii. La un semafor de pe Main Street, am deschis cutiuța și m-am uitat la stilou. Era foarte frumos și gestul lor mă impresionase nespus. Dar mă mișcase încă și mai mult faptul că veniseră să-și ia rămas-bun. S-a făcut verde. Am închis cutia și mi-am continuat drumul. Aveam un nod în gât, dar ochii mi-au rămas uscați.

5

Viața pe Mercedes Street nu a fost o experiență înălțătoare.

Zilele nu erau prea rele. Răsunau de strigătele copiilor tocmai intrați în vacanță, fără excepție îmbrăcați în haine de-a gata mult prea mari; de trăncăneala gospodinelor lângă cutiile poștale sau frânghiile de întins rufe; de pocnetele rablelor ruginite și fără amortizoare conduse de adolescenți care ascultau la maximum melodiile transmise de postul K-Life. Nici

perioada dintre două și șase dimineața nu era prea rea. Atunci strada părea cufundată într-un soi de tăcere perplexă, după ce copiii cu colici adormiseră, într-un sfârșit, în pătuțurile lor (sau în sertare de dulap), iar tăticii lor își sforăiau somnul înspre o altă zi de plată cu ora în ateliere, fabrici sau în fermele din afara orașului.

Însă între patru și șase după-amiaza, strada era un talmeș-balmeș asurzitor de mămici care strigă la copii să intre dracului în casă și să pună mâna pe treabă și de tătici care soseau acasă și începeau să urle la neveste, în lipsă de altcineva împotriva căruia să-și îndrepte jetul sonor, poate. Multe neveste le răspundeau cu aceiași decibeli. Tăticuții cei beți apăreau de pe la opt și vârful scandalului era atins pe la unsprezece când ori se închideau barurile, ori se isprăveau banii. Atunci se auzeau uși care se trânteau, pahare care se spărgeau și voci care urlau de durere când vreun tăticuț beat muci își vărsa nefericirea asupra nevestei sau a copiilor, sau și, și. Adesea raze roșii treceau prin perdelele mele trase, anunțând sosirea poliției. De vreo două ori am auzit și focuri de armă, poate trase în gol, poate nu. Și într-o dimineață devreme, când am ieșit în fața casei să-mi iau ziarul, am văzut o femeie cu sânge uscat pe falcă. Stătea pe bordură la vreo patru case distanță de a mea, bând dintr-o cutie de Lone Star. Mi-a venit să mă duc să văd cum se simte, chiar dacă știam cât de imprudent aș fi să mă amestec în viața acestui cartier muncitoresc de foarte joasă speță. Dar a văzut că mă uit la ea și mi-a arătat degetul mijlociu. M-am întors în casă.

Nu existau comitete de întâmpinare sau activități comune între vecini pe Mercedes Street. Însă exista mult timp în care să mă gândesc. Timp în care să-mi fie dor de prietenii mei din Jodie. Timp să-mi fie dor de munca mea ce nu mă lăsa să mă gândesc la motivul pentru care venisem aici. Timp să-mi dau seama că munca de profesor nu doar îmi ocupase zilele; îmi satisfăcuse mintea așa cum numai o activitate care îți face plăcere poate, creându-mi sentimentul că las ceva în urmă.

Era chiar și timp în care să-mi pară rău de halul în care ajunsese fosta mea decapotabilă fițoasă. Pe lângă radioul defect și supapele astmatice, acum behăia și dădea rateuri prin țeava ruginită de eșapament și parbrizul fusese crăpat de o piatră care căzuse din remorca unui camion cu bitum ce hodorogise într-o zi pe lângă mine. N-am mai spălat-o, și acum – îmi pare tare rău

să o spun – se integra perfect printre celelalte mijloace de transport vai steaua lor de pe Mercedes Street.

Mai ales era timp să mă gândesc la Sadie.

Îi frângi inima bietei femei, îmi spusese Ellie Dockerty. Dar nici a mea nu se simțea prea bine. Într-o noapte, în vreme ce ascultam scandalul dintre bețivii de alături *ba tu, nu eu, ba tu, nu eu, futu-ți,* mi-a venit ideea să-i spun tot adevărul. Am alungat gândul, dar s-a întors în noaptea următoare și mai proaspăt. Mă și vedeam împreună cu ea, la masa din bucătărie, bând cafea în lumina puternică a soarelui de după-amiază care intra prin fereastra de deasupra chiuvetei. Vorbind cu mult calm. Spunându-i că numele meu real este Jacob Epping, că nu mă voi naște decât peste paisprezece ani, că am venit din anul 2011 dintr-o fisură în timp pe care răposatul meu prieten Al Templeton o numea vizuină de iepure.

Cum aș putea s-o conving că nu mint? Spunându-i că un anumit trădător american care se răzgândise în privința Rusiei urma să se mute în curând vizavi de locul unde locuiesc eu acum, împreună cu soția lui rusoaică și cu fetița lor? Spunându-i că echipa Dallas Texans – ce nu-și primise încă numele Cowboys și nici renumele de cea mai bună din America – îi va învinge pe cei de la Houston Oilers cu 20 la 17 în această toamnă, în prelungiri? Absurd. Dar ce altceva mai știam despre viitorul imediat? Nu mare lucru, pentru că n-am avut vreme să mă informez. Știam o mulțime de amănunte despre Oswald, dar atâta tot.

Ar crede că sunt nebun. I-aș putea cânta versuri din zeci de alte cântece care nu au fost încă înregistrate și tot ar crede că sunt nebun. Ba chiar m-ar acuza că le-am inventat eu – în fond, eram scriitor. Și să zicem că *m-ar crede*. Voiam s-o trag după mine în fălcile rechinului? Nu era suficient de rău că va reveni în Jodie pe la sfârșitul lui august și că, dacă John Clayton era un ecou al lui Frank Dunning, ar putea să vină să o caute?

Bine, pleacă! a urlat o femeie din stradă și o mașină s-a auzit accelerând spre Winscott Road. O săgeată de lumină a intrat printr-o crăpătură din draperii și a alergat iute pe tavan.

MUISTULE! a mai strigat femeia în urma mașinii, la care o voce de bărbat, de undeva din apropiere, i-a răspuns:

– Suge-o pe a mea, cucoană, că poate te mai calmezi.

Asta era viața de pe Mercedes Street din vara anului 1962. *N-*

o amesteca și pe ea. Vocea rațiunii. E mult prea periculos. P*oate la un moment dat va face iarăși parte din viața ta – viața ta în Jodie, chiar – dar nu acum.*

Însă nu aveam cum să mai duc o viață în Jodie. Nici vorbă să mai pot preda la liceu, acum când Ellen știa ce știa despre trecutul meu. Și ce altceva să fac? Să torn asfalt?

Într-o dimineață, am pus ibricul pe foc pentru cafea și am ieșit să iau ziarul. Când am deschis ușa, am văzut că ambele roți din spate ale Sunlinerului erau pe jantă. Vreun copil le sfârtecase din plictiseală. Și asta era viața de pe Mercedes Street din vara anului 1962.

6

Joi, paisprezece iunie, mi-am pus blugii, o cămașă de lucru albastră și o vestă veche din piele pe care o cumpărasem de la un magazin cu articole la mâna a doua de pe Camp Bowie Road. Mi-am petrecut dimineața învârtindu-mă încoace și încolo prin casă. N-aveam televizor, dar am ascultat la radio. Buletinul de știri anunța că președintele Kennedy intenționa să efectueze o vizită de stat în Mexic la sfârșitul lunii. Buletinul meteo anunța cer senin și temperaturi ridicate. DJ-ul a bolborosit o vreme, apoi a pus „Palisades Park". Efectele sonore cu strigăte și uruieli de montagne-russe mi-au zgâriat creierii.

La un moment dat, n-am mai putut să suport. Ajungeam prea devreme, însă nu-mi păsa. M-am urcat în Sunlinerul – care acum etala cu mândrie și două cauciucuri reșapate – și am condus cei șaizeci și ceva de kilometri până la aeroportul Love Field din nord-vestul Dallasului. Parcarea de acolo nu era pe termen scurt sau lung; era parcare pur și simplu. Șaptezeci și cinci de cenți pe zi.

Mi-am îndesat pe cap vechea-mi pălărie de pai și m-am târât spre aerogară. Doi polițiști din Dallas stăteau lângă bordură și beau cafea, dar înăuntru nu era picior de paznic, și nici vreun detector de metale prin care să treci. Pasagerii își prezentau biletele unui individ care stătea lângă intrare și apoi traversau pista încinsă spre avioanele aparținând celor cinci companii: American, Delta, TWA, Frontier și Texas Airways.

M-am uitat pe tabla de deasupra biroului Delta pe care erau trecute cu cretă sosirile. Zicea că Zborul 194 va ateriza la ora

prevăzută. Când m-am interesat la una din funcționare, doar ca să verific, mi-a surâs și mi-a răspuns că abia decolase de pe Atlanta.

– Ați venit teribil de devreme.

– Așa sunt eu, am spus. Probabil că o să ajung devreme și la propria-mi înmormântare.

A început să râdă și mi-a urat o zi bună. Am cumpărat revista *Time* și m-am dus la restaurant unde am comandat Salata Bucătarului. Era uriașă, iar eu eram mult prea agitat ca să-mi ardă de mâncare – dar aveam cu ce să-mi ocup timpul cât așteptam să aterizeze avionul care aducea familia Oswald.

De la masa mea aveam o priveliște foarte bună asupra terminalului principal. Aerogara nu era prea aglomerată și mi-a atras atenția o femeie tânără într-un taior albastru închis. Avea părul răsucit în coc la ceafă. Câte o valiză în fiecare mână. Un hamal de culoare s-a apropiat de ea. A clătinat din cap, zâmbind, apoi s-a lovit cu brațul de cabina Traveler's Aid. A lăsat valizele din mână, și-a frecat cotul, a ridicat valizele și și-a reluat drumul.

Sadie plecând la Reno pentru șase săptămâni.

Eram surprins? Absolut deloc. Din nou se întâmpla acea convergență a evenimentelor. Mă obișnuisem. Eram copleșit de dorința de a ieși din restaurant și de a o prinde din urmă înainte de a fi prea târziu? Bineînțeles că da.

O clipă, mi s-a părut mai mult decât posibil, mi s-a părut imperios necesar.

Îi voi spune că soarta (iar nu armonia stranie a călătoriilor în timp) ne-a adus pe amândoi la aeroport. Chestii din astea funcționau în filme, nu? O voi ruga să mă aștepte cât îmi voi cumpăra și eu un bilet spre Reno și îi voi spune că îi voi explica totul de îndată ce vom ajunge acolo. Și, după cele șase săptămâni de rezidență obligatorie, vom face cinste cu un pahar judecătorului care mai întâi îi acordase divorțul și apoi ne căsătorise.

Chiar am început să mă ridic de pe scaun, când privirea mi s-a oprit asupra revistei pe care o cumpărasem de la chioșc. Jacqueline Kennedy era pe copertă. Surâzătoare, radioasă, într-o rochie fără mâneci și cu decolteu în V. DOAMNA PREȘEDINTELUI SE ÎMBRACĂ DE VARĂ suna titlul. Culorile au început să curgă din fotografie, rămânând doar albul și negrul,

iar expresia Primei Doamne s-a schimbat din zâmbet fericit în privire încremenită. Acum stătea lângă Lyndon Johnson în *Air Force One* și nu mai era îmbrăcată cu rochia drăguță (și sexi) de vară, ci cu un costum din lână pătat de sânge. Mi-am adus aminte că citisem undeva – nu în notițele lui Al, în altă parte – că la puțină vreme după ce s-a declarat decesul soțului doamnei Kennedy, doamna Bird Johnson a vrut s-o îmbrățișeze pe holul spitalului și a observat pe costumul acela o bucățică din creierii președintelui cel mort.

Un președinte împușcat în cap. Cu toți morții care-i vor urma, într-un șir ce se întinde până la infinit, în spatele lui.

M-am așezat la loc și am urmărit-o pe Sadie cum își duce bagajele la birourile companiei Frontier Airlines. Era evident că valizele erau grele, dar le căra cu brio, cu spatele drept și pantofii fără tocuri tropăind grăbiți. Funcționarul i le-a înregistrat, apoi le-a așezat pe un cărucior. Au vorbit ceva; Sadie i-a dat biletul pe care îl cumpărase în urmă cu două luni printr-o agenție de turism, iar funcționarul a mâzgălit ceva pe el. L-a luat și s-a îndreptat spre poartă. Mi-am plecat capul ca să nu mă vadă. Când l-am ridicat, dispăruse.

7

După patruzeci de minute lungi, foarte lungi, un bărbat, o femeie și doi copii mici au trecut pe lângă restaurant. Băiatul își ținea tatăl de mână și flecărea voios. Tatăl se uita în jos, la el, dând din cap și zâmbind. Tatăl era Robert Oswald.

S-a auzit trâmbița difuzorului.

– Cursa 194 a companiei Delta sosește acum de la Aeroportul Municipal Newark și Atlanta. Pasagerii vor ajunge la poarta 4. Cursa Delta 194 aterizează acum.

Vada, soția lui Robert – după cum spuneau însemnările lui Al – și-a ridicat fetița în brațe ca să poată merge mai repede. Însă nici urmă de Marguerite.

M-am jucat cu salata, mestecând fără să-i simt gustul. Îmi bătea inima foarte repede.

Am auzit mugetul motoarelor și am văzut nasul unui DC-8 apropiindu-se de poartă. Cei care îi așteptau pe pasageri s-au îngrămădit lângă ușă. O chelneriță m-a bătut pe umăr, făcându-mă să tresar puternic.

– Scuzați-mă, domnule, mi-a spus cu un accent texan foarte pronunțat. Doar vreau să vă întreb dacă mai doriți ceva.

– Nu, i-am răspuns. Mulțumesc.

– E bine, atunci.

Primii pasageri începuseră să iasă în aerogară. Bărbați în costume scumpe și cu tunsori prospere. Desigur. Primii pasageri la debarcare sunt cei de la clasa întâi.

– Să nu vă aduc o bucată de plăcintă de piersici? Azi e proaspătă.

– Nu, mulțumesc.

– Sigur, drăguțule?

Acum au dat năvală și pasagerii de la economic, toți cu bagaje de mână. Am auzit chițăitul unei femei. Să fi fost Vada care-și întâmpina cumnatul?

– Sigur, am spus și m-am prefăcut că răsfoiesc revista.

A priceput aluzia. Am început să amestec resturile salatei cu zeama portocalie a sosului franțuzesc și am privit. În aerogară au intrat un bărbat și o femeie cu un copil, dar copilul știa să meargă, era prea mare ca să fie June. Pasagerii treceau pe lângă restaurant, sporovăind cu rudele și cu prietenii care îi întâmpinaseră. Am zărit un tânăr militar care mângâia fundul iubitei. Fata a izbucnit în râs, l-a lovit peste mână și s-a ridicat pe vârfuri ca să-l sărute.

Timp de cinci minute aerogara a fost plină. Apoi mulțimea a început să se răspândească spre ieșire. Nici urmă de soții Oswald. Și atunci am fost convins că nici măcar nu fuseseră în avion. Că nu doar călătorisem înapoi în timp, ci nimerisem într-un soi de univers paralel. Poate că sarcina Omului cu bilet galben era să împiedice asemenea lucruri să se petreacă, dar Omul cu bilet galben era mort, iar eu scăpasem de belea. N-a venit Oswald? Minunat, atunci nu mai există nici misiunea mea. Kennedy va muri într-o altă versiune a Americii, dar nu în aceasta. Aș putea s-o ajung din urmă pe Sadie și să trăim fericiți până la adânci bătrâneți.

Doar ce-mi trecuse gândul acesta prin minte, când mi-am văzut ținta pentru prima oară. Robert și Lee mergeau unul lângă altul discutând cu însuflețire. Lee legăna în mână ceva ce era ori o servietă supradimensionată, ori un ghiozdan mai mic. Robert ținea o valiză roz, cu colțurile rotunjite, parcă abia scoasă din șifonierul lui Barbie. Vada și Marina veneau în urma

lor. Vada luase una dintre cele două genți din petice; Marina și-o trecuse pe cealaltă pe umăr. O ținea în brațe pe June, acum de patru luni, și se străduia să țină pasul cu ceilalți. Cei doi copii ai lui Robert și Vada o încadrau, privind-o cu o curiozitate nedisimulată.

Vada i-a strigat pe bărbați și s-au oprit aproape în fața restaurantului. Robert a rânjit și a luat geanta Marinei. Expresia lui Lee era… amuzantă? Cunoscătoare? Poate ambele. Umbra unui zâmbet i-a încrețit colțurile gurii. Părul greu de descris era bine pieptănat. De fapt, întreaga lui ținută era perfectă, de la cămașa albă și apretată, la pantalonii kaki și pantofii lustruiți. Nu ziceai că ai în față un om care tocmai ce străbătuse jumătate de glob; nu avea nici măcar o singură cută pe haine, și nici umbra bărbii crescute peste zi. Avea doar douăzeci și doi de ani și părea mai tânăr – ca unul dintre adolescenții mei de la cursul de literatură americană.

Așa era și Marina, care va deveni majoră abia peste o lună. Era epuizată, zăpăcită și se uita cu ochi mari la toate din jur. Era frumoasă, cu păr negru, ondulat, și ochi albaștri melancolici, alungiți spre tâmple.

Brațele și picioarele lui June erau înfășurate în scutece din cârpă. Până și gâtul îi era înfășat în ceva și, chiar dacă nu plângea încă, avea fețișoara roșie și transpirată. Lee a luat-o în brațe. Marina i-a zâmbit recunoscătoare și am observat că îi lipsea un dinte, iar ceilalți erau decolorați, unul aproape negru. Era izbitor contrastul cu pielea mătăsoasă și ochii superbi.

Oswald s-a aplecat spre ea și i-a spus ceva, ștergându-i zâmbetul de pe buze. L-a privit cu precauție. I-a mai zis ceva, împungând-o cu degetul în umăr. Mi-am amintit povestirea lui Al și m-am întrebat dacă Oswald îi spunea și acum același lucru: *pahoda, cika* – mișcă-te, cățea.

Dar nu. Scutecele îl deranjaseră. Le-a smuls de pe fetiță – mai întâi de pe brațe, apoi de pe picioruțe – și le-a aruncat spre Marina care le-a prins cu stângăcie. Apoi s-a uitat în jur să vadă dacă nu cumva îi urmărește cineva și se fac de râs.

Vada s-a întors și a atins brațul lui Lee. N-a băgat-o în seamă, ocupându-se mai departe de eșarfa improvizată de la gâtul copilului. A desfășurat-o și a aruncat-o și pe ea către Marina. A căzut pe podeaua aerogării. Femeia s-a aplecat și a ridicat-o.

Robert a venit lângă ei și și-a pocnit prietenește fratele în

umăr. Terminalul aproape se golise acum, ultimii dintre pasageri trecuseră de familia Oswald și am putut să aud ce-i spune:

– Las-o în pace, abia a ajuns aici. Nici măcar nu-și dă seama pe ce lume e.

– Uită-te la copilul ăsta, a spus Lee și a ridicat-o pe June pentru ca fratele lui să o poată inspecta cum se cuvine.

Acum fetița a început să plângă.

– A înfășat-o ca pe o mumie egipteană. Pentru că așa e obiceiul la ea în țară. Nici nu știu dacă-mi vine să râd sau să plâng. *Staraia baba!* Babo.

S-a întors la Marina, în brațe cu copilul care zbiera din toate puterile. Femeia l-a privit temătoare.

– *Staraia baba.*

A încercat să zâmbească, așa cum fac oamenii care știu că se glumește pe seama lor, dar nu înțeleg gluma. M-am gândit în treacăt la Lennie din *Oameni și șoareci.* Un surâs strâmb și infatuat i-a luminat chipul lui Oswald. Aproape că-l făcea frumos. Și-a sărutat cu blândețe soția. Mai întâi pe un obraz, apoi pe celălalt.

– SUA! a exclamat și a sărutat-o din nou. SUA, Rina! Tărâmul celor liberi și țara tuturor căcaturilor!

Zâmbetul ei devenise radios. Bărbatul a început să-i vorbească rusește, dându-i copilul înapoi. A luat-o apoi de talie, în vreme ce ea încerca să o liniștească pe June. Marina încă mai surâdea când au ieșit din câmpul meu vizual și și-a mutat copilul pe un umăr ca să poată să-și țină soțul de mână.

8

M-am dus acasă – dacă Mercedes Street se poate numi acasă – și am încercat să trag un pui de somn. N-am reușit să ațipesc, așa că am stat cu mâinile sub cap. Ascultând agitația străzii și discutând cu Al Templeton. Acum, că eram pe cont propriu, mă pomeneam destul de des că stau de vorbă cu el. Și pentru un individ puțin cam mort avea multe de spus.

– Am fost un bou că m-am mutat în Fort Worth, i-am spus. S-ar putea să mă surprindă cineva când o să încerc să conectez microfonul ăla la magnetofon. Oswald însuși s-ar putea să mă prindă și asta ar schimba totul. Deja e paranoic, ai spus și tu în

notițele tale. Știa că și K.G.B.-ul și MVD-ul au fost cu ochii pe el în Minsk și o să-i fie teamă să nu-l urmărească aici FBI-ul și C.I.A. De fapt, FBI-ul *chiar* o să-l supravegheze un timp.

– Sigur, va trebui să fii foarte prudent, a fost Al de acord. Nu va fi ușor, dar am încredere în tine, prietene. De asta te-am chemat de la bun început.

– Da' nici măcar nu vreau să fiu prin preajma lui. M-au trecut fiori de groază numai când l-am văzut la aeroport.

– Știu că nu vrei, însă trebuie. După o viață întreagă de bucătărit am aflat că nu poți face omletă fără să spargi ouăle. Și ar fi o greșeală să-l supraestimezi. Nu e vreun super-criminal. În plus, mare parte din timp o să fie scos din minți de țicnita aia de mă-sa. O să fie atât de nervos, că n-o să fie în stare decât să zbiere la nevastă-sa și s-o țină în pumni.

– Cred că ține la ea, Al. Puțin, poate chiar mai mult. Chiar dacă se poartă cum se poartă.

– Mda, indivizi de genul acesta se poartă de obicei urât cu femeile lor. Uită-te la Frank Dunning. Vezi-ți mai departe de treabă, prietene.

– Și ce-o să obțin dacă reușesc să cuplez microfonul? O să le înregistrez certurile? Certuri în *rusă? Chiar* că o să-mi fie de folos.

– Nu-i nevoie să descifrezi viața de familie a omului. George de Mohrenschildt te interesează. Trebuie să te convingi că nu-i implicat în tentativa de asasinare a generalului Walker. Odată ce reușești chestia asta, fereastra de incertitudine se va închide. Și privește partea bună a lucrurilor. Dacă te prinde Oswald că-l spionezi, acțiunile lui viitoare s-ar putea schimba în sens *pozitiv*. S-ar putea chiar să nu mai încerce să-l omoare pe Kennedy.

– Chiar crezi asta?

– Nu. Nu cred.

– Nici eu. Trecutul e încăpățânat. Nu vrea să fie schimbat.

Și atunci mi-a spus:

– Prietene, acum mai vii…

– De-acasă, am mormăit eu. Acum mai vin de-acasă.

Am deschis ochii. În cele din urmă reușisem să adorm. Lumina târzie intra prin perdelele mele trase. Undeva, nu prea departe, tot în Fort Worth, dar pe Davenport Street, frații Oswald și soțiile lor luau cina – prima masă a lui Lee în patria

mumă.

În bucătica mea de Fort Worth, niște fetițe săreau coarda. Mi se părea foarte cunoscut cântecelul pe care îl intonau. M-am ridicat din pat, am traversat livingul întunecos (mobilat doar cu două fotolii cumpărate de la un magazin de caritate și atâta tot) și am tras una din draperii doar un centimetru. Draperiile acestea au fost primele lucruri pe care le luasem când m-am mutat aici. Voiam să pot vedea; nu voiam să fiu văzut.

Numărul 2703 era tot nelocuit, iar anunțul DE ÎNCHIRIAT era lipit de balustrada verandei rahitice, însă curtea nu era pustie. Două fetițe învârteau o coardă pe care o sărea o a treia. Bineînțeles că nu erau fetele pe care le văzusem pe Kossuth Street în Derry – îmbrăcate în blugi decolorați și peticiți, în loc de șorturi noi și curate, cele de acum erau pipernicite și subnutrite. Dar cântecelul era același, intonat, de această dată, cu accente de Texas.

– Charlie Chaplin e în *Franța* și ție nu-ți tace *clanța!* Am-bam-bus! Ține-te de urs! Ursul n-are coadă, c-a mâncat o babă!

Fetița care sărea s-a împiedicat și a căzut printre buruienile care reprezentau gazonul din fața numărului 2703. Celelalte două s-au aruncat peste ea și s-au rostogolit toate prin țărână. Apoi s-au ridicat și au fugit de acolo.

Le-am urmărit cu privirea, spunându-mi: *Eu le-am văzut, dar ele nu m-au văzut. E ceva. E un început. Dar, Al, unde se va termina?*

De Mohrenschildt era cheia întregii afaceri, singurul care mă împiedica să-l omor pe Oswald de îndată ce se va muta peste drum. George de Mohrenschildt. Geolog în industria țițeiului care se ocupa cu concesionări de exploatări petroliere. Un bărbat care ducea viață de playboy, mai ales datorită banilor soției sale. Ca și Marina, era emigrant rus, dar, spre deosebire de ea, provenea dintr-o familie nobilă – de fapt, era *Baronul* de Mohrenschildt. Bărbatul care va deveni singurul prieten al lui Lee Oswald în puținele luni care îi mai rămăseseră de trăit acestuia. Bărbatul care îi va sugera lui Oswald că lumea ar fi un loc mult mai bun fără un anume fost general rasist și cu orientări de dreapta. Dacă se va dovedi că de Mohrenschildt are vreo legătură cu încercarea lui Oswald de a-l asasina pe Edwin Walker, situația mea se va complica infinit de mult, căci va trebui să iau în calcul toate teoriile demente ale conspirației.

Însă Al credea că geologul rus n-a făcut (sau, mai degrabă, nu *va face*; cum ți-am mai spus, viața în trecut este destul de derutantă) nimic altceva decât să instige un om care oricum era instabil psihic și obsedat de celebritate.

Al notase: *Dacă Oswald este singur în noaptea de 10 aprilie 1963, șansele ca altcineva să mai fie implicat în asasinarea lui Kennedy care va avea loc peste șapte luni scad aproape la zero.*

Dedesubt, cu majuscule, adăugase verdictul final: *MOTIV SUFICIENT SĂ-L LICHIDEZI PE TICĂLOS.*

9

Faptul că le-am văzut pe fetițele cu coarda, iar ele nu m-au văzut pe mine, m-a dus cu gândul la filmul acela vechi cu Jimmy Stewart, *În spatele ferestrei.* O persoană poate vedea o mulțime de lucruri fără să-și părăsească vreodată camera. Mai ales dacă are instrumentele potrivite.

Ziua următoare m-am dus la un magazin de articole sportive și mi-am cumpărat un binoclu Bausch & Lomb, împreună cu protecții pentru lentile. De vreme ce numărul 2703 se afla pe partea de est a străzii, m-am gândit că momentul cel mai bun pentru a supraveghea clădirea ar fi după prânz, astfel încât soarele să nu mă incomodeze. Am scos binoclul printre draperii și, după ce am reglat rotița de focalizare, bucătăria-living mizeră de vizavi a devenit atât de clară încât parcă mă aflam în mijlocul ei.

Lampa Înclinată din Pisa era tot pe biroul cel vechi în care erau depozitate ustensilele pentru gătit, în așteptarea cuiva care să o aprindă și să activeze microfonul. Dar nu-mi va fi de niciun folos dacă nu va fi conectat la micuțul magnetofon japonez care putea înregistra la cea mai mică turație până la douăsprezece ore. Știam asta pentru că îl încercasem; vorbisem în lampa de rezervă (simțindu-mă aidoma unui personaj din comediile lui Woody Allen) și chiar dacă redarea era mult prea tărăgănată, cuvintele se puteau distinge foarte bine. Ceea ce însemna că eram gata de acțiune.

Dacă îndrăzneam.

10

Patru Iulie pe Mercedes Street a fost o zi agitată. Bărbați liberi

de la muncă au udat peluzele irecuperabile – în afară de câteva averse scurte după-amiaza și seara, vremea fusese călduroasă și uscată –, apoi s-au tolănit în șezlonguri, unde au stat aproape tot timpul, bând bere și ascultând meciuri de baseball la radio. Găști de preadolescenți au atacat cu artificii câinii vagabonzi și câteva găini rătăcite. Una dintre ele a fost lovită de o petardă și a explodat într-un nor de sânge și pene. Vinovatul a fost târât urlând într-una din casele din josul străzii de o mamă îmbrăcată doar cu un combinezon și o șapcă de baseball Farmall. Mersul nesigur îmi spunea că și ea are câteva berici la bord. Simulacrul de spectacol de artificii a avut loc imediat după ora zece seara, când cineva, poate chiar puștiul care-mi sfârtecase cauciucurile decapotabilei, a incendiat un Studebaker care zăcea abandonat de mai bine de o săptămână în parcarea de lângă depozitul Montgomery Ward. Pompierii din Fort Worth au venit să stingă focul și toată lumea a ieșit din case să se bucure de priveliște.

Dumnezeu să binecuvânteze America.

Dimineața următoare m-am dus să mă uit la mormanul trist de fiare carbonizate. Și am descoperit o cabină telefonică lângă unul dintre peroanele de încărcare ale depozitului. Sub impulsul momentului m-am hotărât s-o sun pe Ellie Dockerty. Am rugat-o pe telefonistă să-i găsească numărul și să-mi facă legătura. Am făcut-o pentru că mă simțeam singur și mă copleșise melancolia, dar mai ales pentru că voiam să aflu ce mai face Sadie.

Ellie mi-a răspuns după al doilea țârâit și a părut foarte bucuroasă să mă audă. Și m-a făcut să zâmbesc, stând acolo, în cabina care deja se prăjea la soare, având în spate un Mercedes Street care-și dormea somnul beției din glorioasa zi națională, iar în nări, miasma de mașină arsă.

– Sadie e bine. Mi-a trimis două cărți poștale și o scrisoare. E chelneriță la Harrah's, și-a coborât tonul. Cred că e chelneriță la *bar*, dar consiliul nu trebuie să afle asta.

Mi-am și imaginat picioarele lungi ale lui Sadie ieșind din fusta scurtă de la uniformă. Mi i-am imaginat pe clienți încercând să-i vadă portjartierul sau holbându-se în decolteul ei când se apleca să pună paharele pe masă.

– A întrebat de tine, a continuat Ellie făcându-mă să zâmbesc iarăși. N-am vrut să-i spun că toată lumea din Jodie crede că ai

dispărut de pe faţa pământului, aşa că i-am zis că faci bine şi că lucrezi la carte.

Nu mai scrisesem nimic la *Locul crimei* de mai bine de o lună şi de cele câteva dăţi când luasem manuscrisul în mână ca să-l recitesc, mi s-a părut că e scris în limba cartaginezilor din secolul al treilea.

– Mă bucur că o duce bine.

– Cele şase săptămâni obligatorii de rezidenţă se sfârşesc luna asta, dar s-a hotărât să stea acolo până la sfârşitul vacanţei. Zice că bacşişurile sunt foarte bune.

– I-ai cerut o poză de-a fostului soţ?

– Chiar înainte să plece. Mi-a spus că nu are niciuna. Crede că ai ei au câteva, dar n-a vrut să le scrie să le ceară. Zice că ei încă mai cred că n-o să divorţeze şi nu i-ar face decât să le dea speranţe inutile. Şi mai zice că tu exagerezi. Exagerezi *teribil* de tare, aşa a spus.

Asta era Sadie a mea. Doar că nu mai era a mea acum. Acum era *hei, păpuşico, adu-ne încă un rând…* şi *apleacă-te puţin mai mult de data asta.* Fiecare bărbat are în el un os al geloziei, iar al meu vibra cam tare în dimineaţa zilei de cinci iulie.

– George? Sunt absolut convinsă că încă mai ţine la tine şi cred că nu-i târziu să lămuriţi lucrurile.

M-am gândit la Lee Oswald care va încerca să-l asasineze pe generalul Edwin Walker abia peste nouă luni.

– E prea devreme, am spus.

– Poftim?

– Nimic. Mi-a făcut plăcere să vorbim, duduie Ellie, dar dintr-o clipă în alta telefonista o să-mi mai ceară să pun nişte bani în aparat şi am rămas fără fise.

– Ce-ar fi să-ţi faci timp şi să treci pe aici să mâncăm împreună un burger, să bem un suc? La cină? Dacă vrei şi poţi, o să-l chem şi pe Deke Simmons, a întrebat de tine tot timpul.

Gândul de a mă întoarce în Jodie şi de a-mi revedea prietenii de la liceu a fost, probabil, singurul lucru care mă putea binedispune în dimineaţa aceea.

– Sigur. Diseară e prea repede? Pe la cinci?

– Minunat. Noi, şoriceii de provincie, mâncăm devreme.

– Bine, voi veni. Eu fac cinste.

– Abia aştept să ne vedem.

11

Al Stevens angajase o fată pe care o știam de la cursul de limba engleză pentru afaceri și am fost mișcat văzând-o cum se luminează la față când a observat cine stă la masă alături de Ellie și Deke.

– Domnule Amberson! Oau! Ce bine-mi pare să vă văd! Ce mai faceți?

– Bine, Dorrie, i-am răspuns.

– Comandați *mult*. Ați cam slăbit.

– Așa e, a spus și Ellie. Ai nevoie să aibă cineva grijă de tine.

Bronzul mexican al lui Deke dispăruse, ceea ce însemna că își petrecea în casă mare parte din viața de pensionar, dar se pare că el găsise kilogramele pe care le pierdusem eu. Mi-a strâns puternic mâna și mi-a spus că se bucură nespus să mă vadă. Nu exista nici urmă de prefăcătorie în omul acesta. Și nici în Ellie Dockerty. Indiferent ce anume știam despre viitor, începusem să mă gândesc că am făcut cea mai mare tâmpenie când am părăsit acest loc în favoarea străzii Mercedes unde Patru Iulie se sărbătorea aruncând în aer găini. Și speram din tot sufletul ca președintele Kennedy să merite toate suferințele mele.

Am mâncat hamburgeri, cartofi prăjiți sfârâind în grăsime și plăcintă cu mere. Am povestit despre oamenii pe care îi cunoșteam, cine ce face, și ne-am amuzat pe seama lui Danny Laverty care se apucase în sfârșit să-și scrie mult promisa carte. Ellie mi-a șoptit că soția lui Danny zice că primul capitol se intitulează „Botezul focului".

Spre sfârșitul mesei, în timp ce Deke își îndesa tutunul în pipă, Ellie și-a luat sacoșa de sub masă și a scos din ea o ditamai cartea pe care mi-a înmânat-o peste rămășițele unsuroase ale cinei.

– Pagina optzeci și nouă. Și, te rog, n-o pune în băltoaca aia antipatică de ketchup. Am luat-o cu împrumut și intenționez s-o înapoiez în aceeași condiție.

Era un anuar cu titlul *Tiger Tails*, al unei școli mult mai simandicoase decât liceul din Jodie. Legat în piele, nu în pânză, cu paginile groase și lucioase, cu o sută de pagini rezervate pentru sponsori la sfârșit. Instituția pe care o comemora – o *proslăvea*, mai bine zis – era Școala de zi Longacre din Savannah. Am răsfoit secțiunea elevilor din ultimul an și nu am văzut

decât chipuri albe, fără excepție. Mi-am spus că poate, prin 1990, acolo se vor afla și una sau două fotografii ale unor elevi de culoare. Poate.

– Măi, să fie, am exclamat. Sadie a renunțat la o groază de bani venind aici.

– Cred că era mult prea nerăbdătoare să scape de acolo, a observat Deke. Și sunt convins că a avut motivele ei.

Am deschis anuarul la pagina optzeci și nouă. CATEDRA DE ȘTIINȚELE NATURII. Acolo era o fotografie banală de grup cu patru profesori în halate albe și cu eprubete în mâini, amintind de Dr. Jekyll, iar sub ea erau patru instantanee individuale. John Clayton nu semăna câtuși de puțin cu Lee Oswald, dar avea același chip plăcut într-un mod insignifiant, iar buzele i se încrețeau în aceeași aluzie de zâmbet. Să fi fost vorba despre o umbră de bună dispoziție sau era doar un dispreț abia ascuns? La dracu', poate că doar atât fusese în stare să scoată din el ticălosul ăla cu tulburări obsesiv-compulsive când fotograful îi ceruse să zâmbească. Singurul său semn distinctiv erau adânciturile de la tâmple care se asortau cu gropițele din colțurile gurii. Poza era alb-negru, dar ochii lui erau destul de deschiși ca să-mi dau seama că erau fie albaștri, fie cenușii.

Am întors anuarul spre prietenii mei.

– Vedeți scobiturile astea de-o parte și de alta a capului? Să fie doar o trăsătură naturală, așa ca un nas coroiat sau o bărbie cu gropiță?

Mi-au răspuns în același timp:

– Nu.

– Sunt urme de forceps, a spus Deke. Așa se întâmplă când doctorul se plictisește să aștepte și-l trage pe micuț afară din mamă-sa. De obicei dispar, dar nu e o regulă. Dacă nu i s-ar rări părul la tâmple nici nu le-am observa.

– Și nu l-ați văzut dând târcoale și întrebând de Sadie?

– Nu.

Tot la unison. Apoi Ellie a adăugat:

– Nimeni n-a întrebat de ea, George. În afară de tine. Prostule care ești tu. Prost, a surâs ea ca la o glumă, dar nu tocmai.

M-am uitat la ceas și am spus:

– V-am ținut destul. E timpul s-o pornesc la drum.

– Vrei să facem o plimbare până la terenul de fotbal înainte să pleci? m-a întrebat Deke. Antrenorul Borman mi-a zis să te duc

pe la el, dacă pot. A început deja antrenamentele, desigur.

– Bine măcar că le face seara pe răcoare, a spus Ellie ridicându-se de la masă. Trebuie să-i mulţumim lui Dumnezeu pentru micile favoruri. Mai ţii minte când l-a lovit damblaua din cauza căldurii pe puştiul Hastings acum trei ani? Şi cum la început au crezut că-i vorba de o criză de inimă?

– Nu-mi dau seama de ce ar dori să mă vadă, am spus. Doar i-am dus cel mai bun fundaş în zona întunecată a universului.

Apoi mi-am coborât vocea şi am şoptit tenebros:

– *Arta teatrală!*

Deke a zâmbit.

– Aşa este, însă i-ai salvat un jucător de la suspendare. Cel puţin, aşa crede Borman. Pentru că, fiule, asta i-a povestit Jim LaDue.

La început n-am înţeles despre ce anume e vorba. Apoi mi-am adus aminte de balul Sadie Hawkins şi am râs:

– N-am făcut decât să prind trei băieţi când făceau pase cu o sticlă de rachiu. Am confiscat-o şi am aruncat-o peste gard.

Surâsul lui Deke a dispărut instantaneu:

– Vince Knowles era unul dintre ei. Ştii că era băut când s-a dat peste cap cu camioneta?

– Nu.

Dar nu eram surprins. Pentru liceeni, maşinile şi băutura au constituit mereu cel mai popular, uneori şi cel mai letal cocktail.

– Da, domnule. Întâmplarea asta nefericită combinată cu ce le-ai spus atunci, la bal, l-a făcut pe LaDue să se jure că n-o să mai pună gura pe băutură în viaţa lui.

– Dar *ce* le-ai spus? m-a întrebat Ellie.

Îşi scosese portofelul din geantă, însă eu eram mult prea cufundat în amintirea acelei seri ca să mă cert cu ea în privinţa plăţii. *Nu vă puneţi în pericol viitorul,* asta le spusesem. Şi Jim LaDue, băiatul cu zâmbetul leneş care părea a spune „am lumea întreagă la degetul cel mic" pusese la inimă cuvintele mele. Niciodată nu putem şti ce vieţi influenţăm, sau când, sau de ce. Aflăm toate astea doar când este prea târziu.

– Nu-mi aduc aminte, am spus.

Ellie s-a dus să plătească cina.

I-am zis lui Deke:

– Spune-i lui Ellie să fie atentă dacă îl vede pe individul ăla

din poză, Deke. Să fii și tu atent. Poate n-o să vină pe aici. Încep să cred că m-am înșelat în privința asta, dar totuși s-ar putea să vină. Și o să fie un pachet de draci.

Deke mi-a promis că o să fie atent.

12

N-aveam niciun chef să merg până la terenul de fotbal. Jodie era neînchipuit de frumos în lumina piezișă a înserării de iulie și cred că o parte din mine voia s-o taie înapoi la Fort Worth cât încă mai aveam suficientă voință. Mă întreb câte s-ar fi schimbat dacă nu făceam acea mică abatere de la program? Poate nu s-ar fi schimbat nimic. Poate foarte multe.

Antrenorul supraveghea ultimele pase ale echipei de juniori, în vreme ce restul jucătorilor își scoseseră căștile și zăceau pe bănci cu transpirația șiroindu-le pe fețe.

– *Roșu doi, roșu doi!* a urlat Borman.

Ne-a văzut și a ridicat mâna cu degetele răsfirate: *cinci minute.* Apoi s-a întors la trupa epuizată de pe teren:

– *Încă o dată! Să vă văd dacă sunteți în stare de ceva!*

M-am uitat pe partea cealaltă a terenului și am văzut un individ îmbrăcat cu o haină sport atât de stridentă că te dureau ochii numai uitându-te la ea. Se fâțâia pe lângă tușă cu căști la urechi și în mâini cu ceva ce semăna cu un castron de salată. Ochelarii lui mi s-au părut cunoscuți de undeva. La început nu am făcut legătura, apoi mi-am dat seama cu cine semăna: cu Silent Mike McEachern. Magicianul meu personal.

– Cine-i ăla? l-am întrebat pe Deke.

Deke a aruncat o privire la individ:

– Al naibii să fiu dacă știu.

Antrenorul a bătut din palme și le-a spus copiilor să se ducă la dușuri. S-a apropiat de noi și mi-a ars una peste spinare:

– Cum o duci, Shakespeare?

– Destul de bine, am zâmbit eu vitejește.

– Shakespeare e un chilipir, spuneam noi când eram mici, a început el să râdă cu poftă.

– *Noi* spuneam: Antrenor fără umor.

A părut uluit:

– Pe bune?

– Nee, îmi bat joc de tine, i-am spus dorindu-mi să-mi fi

ascultat primul impuls și să fi plecat din oraș imediat după cină. Cum e echipa cea nouă?

– A, băieți buni, fac și ei ce pot, da' nu mai e la fel fără Jimmy. Ai văzut ce panou au pus unde iese 109 din Highway 77?

– Cred că m-am obișnuit prea tare cu el ca să mai bag de seamă.

– Ei, uită-te la plecare, amice. L-au făcut destul de bine. Pe mămică-sa lui Jimmy a umflat-o plânsul când l-a văzut. Am înțeles că-ți sunt dator cu mulțumiri că l-ai făcut pe tânărul nostru să se jure că n-o să se atingă de băutură în viața lui.

Și-a scos șapca cu inițiala C brodată pe cozoroc, și-a șters transpirația de pe frunte cu brațul, s-a acoperit la loc și a oftat adânc.

– Probabil că-i datorez un cuvânt de mulțumire și împleticitului Vince Knowles, da' nu pot să fac mai mult decât să-l trec pe lista mea de rugăciuni.

Mi-am adus aminte că antrenorul Borman era baptist din categoria durilor. Pe lângă lista de rugăciuni, probabil că își închipuia și că spanacul acela despre fii lui Noe e adevărat.

– N-ai de ce să-mi mulțumești, i-am spus. Mi-am făcut meseria.

M-a privit pătrunzător.

– Și încă ar mai trebui să ți-o faci, nu să te masturbezi în fața unei cărți. Scuze că sunt atât de direct, dar așa simt.

– În regulă.

Chiar așa era. Și îmi plăcea mai mult pentru că o spusese. Într-o altă lume ar fi avut dreptate. I-am arătat partea cealaltă a terenului, unde sosia lui Silent Mike își împacheta castronul de salată într-o casetă metalică. Căștile îi atârnau pe după gât.

– Cine-i ăla?

Antrenorul a scos un fornăit.

– Mi se pare că-l cheamă Hale Duff. Sau Cale. E tipul nou de la rubrica sport de la „Cur-Adam".

Se referea la KDAM, unicul post de radio din ținutul Denholm, o stație mititică ce difuza buletine agricole dimineața, muzică country după-amiaza și rockuri când se termina școala. Copiilor le plăceau pauzele dintre transmisii la fel de mult cât le plăcea muzica; se auzea o explozie, urmată de o voce de cowboy bătrân care zicea: „K-DAM! A fost una zdravănă!" În Tărâmul lui Demult, aceasta era considerată o

glumă foarte deocheată.

– Și ce-i șmecheria aia a lui, domnule antrenor, l-a întrebat Deke. Știi cumva?

– Știu, sigur că știu, a răspuns el, și nu-i în toate mințile dacă-și închipuie c-o să-l las s-o folosească la transmiterea meciurilor. Doar nu credeți că-mi doresc să mă audă cineva la radio zicându-le copiilor că nu-s decât o adunătură de fofoloance proaste când refuză să alerge la baza a treia?

M-am întors spre el, foarte încet:

– Despre ce vorbești?

– Nu l-am crezut, așa că am încercat-o și eu, mi-a răspuns antrenorul, continuând cu indignare tot mai mare: L-am auzit cu urechile mele pe Boof Redford când i-a zis unuia dintre boboci că am coaiele mai mari decât creierul!

– Nu mai spune, am exclamat eu, simțind cum mi se accelerează pulsul.

– Tipul zice că a făcut singur instalația în garajul personal, a mormăit antrenorul. Zice că dacă o dai la maxim poți să auzi și o vacă bășindu-se peste deal. *Sigur* că nu-i adevărat, dar Redford era pe partea ailaltă a terenului când a zis ce-a zis despre mine.

Individul de la sport, care părea să aibă vreo douăzeci și patru de ani, și-a luat caseta metalică și i-a făcut cu mâna semn de rămas-bun. Antrenorul i-a răspuns apoi ne-a șoptit:

– Ziua când o să-l las pe terenul meu cu *chestia* aia o să fie și ziua când o să-mi pun pe Dodge un abțibild cu Kennedy.

13

Se întunecase aproape complet când am ajuns la intersecția dintre șoselele 77 și 109, însă din est răsărise o lună portocalie puhavă care arunca suficientă lumină ca să pot vedea panoul. Era Jim LaDue, surâzător, cu mingea de fotbal într-o mână și casca în cealaltă, cu o șuviță de păr negru căzută poetic pe frunte. Deasupra, cu litere înstelate, scria: FELICITĂRI JIM LaDUE. MIJLOCAȘUL ANILOR 1960 ȘI 1961! SUCCES ÎN ALABAMA! NU TE VOM UITA NICIODATĂ!

Și dedesubt, cu litere roșii care parcă zbierau:

JIM LA!

14

Două zile mai târziu, am intrat iarăși în magazinul Satellite Electronics, unde am așteptat cât proprietarul a vândut un tranzistor de dimensiunile unui iPod unui puști care clefăia gumă. După ce a ieșit (și își pusese deja în ureche casca mică a aparatului de radio), Silent Mike s-a întors spre mine:

– Ia te uită, vechiul meu prieten, domnul Doe. Cu ce vă pot fi de folos astăzi?

Apoi, pe un ton conspirativ:

– Alte lămpi cu microfoane?

– Nu acum, i-am răspuns. Spune-mi, ai auzit vreodată de ceva care se numește microfon omnidirecțional?

Zâmbetul i-a dezvelit larg dinții:

– Prietene, mi-a zis, ai venit din nou la locul potrivit.

Capitolul 18

1

Mi-am instalat un telefon și prima persoană pe care am sunat-o a fost Ellen Dockerty, care a fost mai mult decât bucuroasă să-mi dea adresa lui Sadie din Reno.

– Am și numărul de telefon de la pensiunea unde stă, a adăugat Ellen. În caz că-l vrei.

Sigur că-l voiam, dar dacă mi l-ar fi dat, aș fi cedat la un moment dat tentației de a suna. Și ceva îmi spunea că ar fi fost o greșeală.

– Îmi ajunge adresa.

Imediat ce am închis m-am apucat să scriu o scrisoare, detestând din tot sufletul tonul conversațional, bombastic și artificial, dar neștiind cum să-l evit. Nenorocita aia de mătură încă mai era între noi. Și dacă întâlnise un bătrânior iubăreț și plin de bani și mă uitase? Era posibil? Cu siguranță că știa cum să-l facă să se simtă bine în pat; învățase iute toate trucurile și era la fel de agilă în așternuturi cum era și pe ringul de dans. Iarăși osul geloziei își făcea simțită prezența, așa că m-am grăbit să isprăvesc scrisoarea, știind că probabil sună patetic, dar nepăsându-mi. Aș fi dat orice doar ca să pot să fiu sincer.

Îmi este dor de tine și îmi pare îngrozitor de rău pentru felul în care ne-am despărțit. Nu știu ce să fac să fie bine acum. Am ceva de făcut și voi termina abia la primăvară. Poate nici atunci, dar sper că voi reuși. Te rog să nu mă uiți.

Te iubesc, Sadie.

Am semnat-o „George", anulând astfel toată amărâta de sinceritate pe care o izbutisem. Dedesubt am adăugat și numărul meu de telefon: *în caz că vrei să mă suni.* Apoi m-am dus până la Biblioteca Benbrook și am pus scrisoarea într-una din cele două cutii poștale de pe trotuar. Pentru moment nu puteam face mai mult.

2

În caietul cu însemnările lui Al erau și trei fotografii scoase la imprimantă de pe trei site-uri de internet. Într-una era George de Mohrenschildt, într-un costum gri de om de afaceri, cu o batistă albă în buzunarul de la piept. Era pieptănat cu cărare tot în stilul oamenilor prosperi ai timpului. Zâmbetul care-i încrețea buzele cam groase îmi amintea de patul puiului din povestea celor Trei Urși: nici prea tare, nici prea moale, tocmai bun. Nu era în el niciun indiciu al dementului pe care îl voi vedea în curând sfâșiindu-și cămașa în fața numărului 2703 de pe Mercedes Street. Sau poate că *era*. Ceva în ochii negri. O aroganță. O urmă de „du-te dracului".

În a doua fotografie era mult hulitul cuib al asasinului, confecționat din cutii de cărți, la etajul șase al Texas School Book Depository.

A treia îl înfățișa pe Oswald, îmbrăcat în negru, cu arma comandată prin poștă într-o mână și cu vreo două reviste de stânga în cealaltă. La cureaua pantalonilor își vârâse revolverul cu care, în cazul în care nu voi reuși să-l opresc, îl va ucide pe J.D. Tippit, ofițer al poliției din Dallas, în timpul încercării eșuate de evadare. Marina va fi cea care va face fotografia aceasta cu mai puțin de două săptămâni înainte de încercarea de a-l asasina pe generalul Walker, în curtea închisă a clădirii cu două apartamente de la numărul 212 de pe West Neely Street din Dallas.

Pe când așteptam să treacă timpul până la mutarea familiei Oswald în cocioaba de peste drum de a mea din Fort Worth, m-am dus adesea să inspectez Neely Street. După cum ar fi spus elevii mei din anul 2011, Dallasul era mai nasol decât nasol, dar West Neely Street era situată într-un cartier ceva mai bun decât Mercedes Street. Bineînțeles că mirosea urât și acolo – în 1962 aproape tot centrul Texasului puțea ca o rafinărie defectă – dar lipseau miasmele de căcat și canalizare. Strada era sărăcăcioasă, dar măcar era pavată. Și nu erau găini.

La etajul de la numărul 21 locuia un cuplu de tineri cu un copil. După ce se vor muta, soții Oswald le vor lua locul. Pe mine, însă, mă interesa apartamentul de la parter, pentru că voiam să locuiesc acolo atunci când Lee, Marina și June se vor muta deasupra.

În iulie 1962, apartamentul acesta era ocupat de două femei și un bărbat. Femeile erau grase, abia se mișcau și aveau o

slăbiciune pentru rochiile șifonate. Una trecuse de șaizeci de ani și șchiopăta vizibil. Cealaltă avea vreo treizeci și opt, patruzeci și puțin de ani. Asemănarea dintre ele mi-a confirmat că erau mamă și fiică. Bărbatul era aproape scheletic și țintuit într-un scaun cu rotile. Părul i se redusese la un puf alb. În poală ținea o pungă cu pipi tulbure atașată la un cateter urinar. Fuma în permanență, scuturând țigările în scrumiera prinsă de brațul scaunului de invalid. Nu l-am văzut vreodată în acea vară îmbrăcat în altceva decât într-un șort de baschet din satin roșu care-i dezgolea coapsele ofilite până la genitale, un maiou galben ca urina din pungă, tenișii lipiți cu bandă adezivă și o pălărie de cowboy mare și neagră cu o bandă care părea a fi fost confecționată din piele de șarpe. Pe calota pălăriei erau brodate două săbii de cavalerie. În fiecare zi ori soția, ori fiica lui îl împingeau pe peluza din fața casei, unde rămânea țeapăn ca o statuie la umbra unui copac. Am început să-mi ridic mâna înspre el în semn de salut pe când treceam încet cu mașina prin fața casei, dar el nu mi-a răspuns niciodată, deși sunt convins că ajunsese să-mi recunoască mașina. Poate că-i era teamă să-mi răspundă. Poate că se gândea că este evaluat de Îngerul Morții care își face rondul prin Dallas la volanul unui Ford bătrâior, în loc de șaua unui armăsar negru. Într-un fel, cred că asta și eram.

Cei trei îmi dădeau senzația că locuiau acolo de ceva vreme. Dar vor mai sta aici și anul viitor când voi avea nevoie de apartamentul lor? Habar nu aveam. Al nu pomenise nimic despre ei. Pentru moment, nu puteam face nimic altceva decât să-i urmăresc și să aștept.

M-am tot uitat la dispozitivul cel nou pe care Silent Mike îl meșterise singur. Am pândit trilul telefonului. A sunat de trei ori și am tresărit, plin de speranță, de fiecare dată. De două ori fusese Ellie care avea chef de vorbă. O dată a fost Deke, care m-a invitat la cină, invitație pe care am acceptat-o cu multă recunoștință.

Sadie nu a sunat.

3

La 3 august, o berlină Bel Air din ’58 și un Chrysler strălucitor au oprit pe ceea ce se voia a fi locul de parcare de la

numărul 2703. Din Bel Air au coborât cei doi fraţi Oswald care au rămas în aşteptare, umăr lângă umăr, fără să vorbească.

Am întins mâna printre draperii şi am deschis fereastra, lăsând să intre în casă aerul fierbinte, umed, fără viaţă al străzii. Şi m-am repezit în dormitor după dispozitivul cel nou pe care îl ţineam ascuns sub pat. Silent Mike făcuse o gaură în fundul unui castron în care introdusese microfonul omnidirecţional, despre care mi-a dat asigurări că era cel mai bun din câte există. Ansamblul semăna cu o mână cu degetul mijlociu ridicat a alint. Am ataşat conductorii microfonului la punctele de conexiune de pe spatele magnetofonului, unde se afla şi un orificiu pentru căştile despre care amicul meu electronist spunea de asemenea că sunt cele mai bune din toate câte există pe piaţă.

M-am uitat printre draperii peste drum şi i-am văzut pe fraţi stând de vorbă cu tipul din Chrysler. Purta o pălărie Stetson, un şiret în loc de cravată, aşa cum purtau, de obicei, fermierii, şi cizme ţipătoare, cu tigheluri mari. Mi se părea mai bine îmbrăcat decât proprietarul meu, dar, în fond, de aceeaşi teapă. Nu aveam nevoie să aud ce discută, pentru că gesturile lui erau mai bune ca orice microfon. *Ştiu că nu prea-i cine ştie ce, dar nici tu n-ai cine ştie ce bani. Aşa-i, amice?* Greu de digerat pentru unul ca Lee care credea că s-a născut pentru a fi faimos, dacă nu neapărat şi foarte bogat.

Am băgat magnetofonul în priza din perete sperând din tot sufletul să nu mă electrocutez sau să ard vreo siguranţă. S-a aprins ledul roşu. Mi-am pus căştile şi am vârât castronul printre perdele. Dacă se întâmpla ca vreunul dintre bărbaţi să se uite în direcţia mea, se vor pomeni că se uită în soare, şi datorită umbrei aruncate de streaşina de deasupra ferestrei, fie nu vor vedea nimic, fie o pată albă întru nimic interesantă. Cu toate acestea, mi-am promis să ţin minte să înfăşor tot castronul în bandă adezivă neagră. Paza bună chiar trece primejdia rea.

Dar nu auzeam nimic.

Până şi sunetele străzii erau înăbuşite.

Nemaipomenit, mi-am zis. *Excelent, ce naiba. N-am cuvinte, Silent Mi…*

Şi am observat că butonul de VOL era dat la zero. L-am rotit până la + şi imediat mi-au *detonat* timpanele. Înjurând, mi-am smuls căştile de la urechi, am învârtit butonul de volum până la

semnul de mijloc și am încercat din nou. Rezultatul a fost remarcabil. Parcă aveam binoclu la urechi.

– Șaizeci pe lună mi se pare puțin cam exagerat, domnule, spunea Lee Oswald (și la fel mi se părea și mie, gândindu-mă că familia Templeton plătise cu zece dolari mai puțin). Vocea îi era respectuoasă, doar cu o idee de accent sudic. Dacă am putea cădea de acord la cincizeci și cinci…

– Pot să respect un om care vrea să se tocmească, dar nici să nu te obosești să încerci, a zis Cizme de Șarpe, legănându-se înainte și înapoi pe tocuri, cu atitudinea unuia care abia așteaptă s-o ia din loc. Tre' să capăt ce tre' să capăt. Și dacă nu capăt de la tine, o să capăt de la altul.

Lee și Robert au făcut schimb de priviri.

– Am putea măcar să ne uităm cum e, a spus Lee.

– E loc bun și strada e de familiști, a explicat Cizme de Șarpe. Aveți grijă la prima treaptă, tre' s-o repar. Am așa multe case și oamenii fac mereu stricăciuni. Ca nesimțiții ăștia, care au stat aici…

Ia vezi, dobitocule, i-am spus în gând. *Nu te lua de familia lui Ivy.*

Au intrat. Am pierdut sunetul, apoi a revenit, ceva mai slab, când Cizme de Șarpe a deschis fereastra de la camera de zi. Cea prin care se puteau uita vecinii de vizavi, după cum îmi spusese Ivy. Și avusese sută la sută dreptate în privința aceasta.

Lee și-a întrebat potențialul proprietar ce anume avea de gând să facă cu găurile din pereți. Întrebarea nu conținea nicio nuanță de indignare, de sarcasm, dar nici de slugărnicie, în pofida apelativului *domnule* atașat fiecărei propoziții. Nu era nimic altceva decât o modalitate respectuoasă, dar insipidă de adresare pe care probabil că o deprinsese în armată. Expresia care l-ar descrie cel mai bine ar fi „lipsit de culoare". Avea chipul și vocea unui om care știe să se strecoare prin crăpături. În public, cel puțin. Marina era cea care îi văzuse celălalt chip și-i auzise cealaltă voce.

Cizme de Șarpe a făcut câteva promisiuni vagi și a garantat că va aduce o saltea nouă pentru dormitorul cel mare, din cauză că „nesimțiții ăia care au stat înainte au furat-o" pe cea deja existentă. Repeta întruna că dacă Lee nu voia să închirieze apartamentul, altcineva îl va lua (de parcă n-ar fi stat gol tot anul) și i-a invitat pe cei doi frați să inspecteze dormitoarele. M-

am întrebat ce părere vor avea despre eforturile artistice ale lui Rosette.

Le-am pierdut vocile, apoi le-am auzit iarăși când au intrat în bucătărie. M-am bucurat să-i văd că trec pe lângă Lampa Înclinată din Pisa fără s-o bage în seamă.

– … pivniță?

– Nicio pivniță! a exclamat tunător Cizme de Șarpe, de parcă lipsa pivniței ar fi constituit un avantaj. Și se pare că el chiar așa credea. Într-un cartier ca ăsta sunt pline de apă. Și dau umezeală în casă, amice!

Și iar am pierdut vocile când a deschis ușa din spate ca să le arate curtea. Care, de fapt, nu era curte, ci un câmp cu buruieni.

Cinci minute mai târziu, au ieșit din casă. De această dată a încercat să se tocmească Robert, fratele cel mare. Fără mai mult succes decât Lee.

– Ne lași un minut? a cerut Robert.

Cizme de Șarpe și-a privit ceasul demodat placat cu crom și a catadicsit să le îngăduie consfătuirea:

– Dar am o întâlnire de afaceri pe Church Street, așa că puneți mâna și hotărâți-vă mai repede.

Robert și Lee s-au retras spre capătul Bel Airului și, cu toate că și-au coborât vocile ca să nu-i audă Cizme de Șarpe, eu am prins aproape tot ce și-au spus de îndată ce am înclinat castronul în direcția lor. Robert era de părere că ar trebui să mai caute. Lee zicea că vrea casa asta. Că ar fi tocmai bună pentru început.

– Lee, e o vizuină, a insistat Robert. E ca și cum ți-ai arunca…

Banii pe *apa sâmbetei*, probabil.

N-am înțeles ce a răspuns Lee. Robert a oftat și și-a ridicat mâinile în semn de resemnare. S-au întors la Cizme de Șarpe, care i-a scuturat voios mâna lui Lee și l-a complimentat pentru alegerea făcută. S-a lansat apoi în intonarea Scripturii Proprietarului: prima lună, ultima lună, depozit de garanție. Atunci a intervenit Robert care a spus că n-o să vadă niciun depozit de garanție până nu repară pereții și nu aduce o saltea nouă.

– Saltea nouă, desigur, a spus Cizme de Șarpe. Și o să repar și treapta aia ca să nu-și scrântească micuța doamnă glezna. Dar dacă repar chiar acum pereții, o să trebuiască să măresc chiria cu cinci pe lună.

Știam din însemnările lui Al că Lee va închiria apartamentul, dar tot mă așteptam să-l văd că are o reacție în fața obrăzniciei incredibile a individului. În loc de asta, și-a scos un portofel ponosit din buzunarul de la spate al pantalonilor și a luat din el un teanc subțire de bancnote pe care le-a pus, una câte una, în palma întinsă a proprietarului, în vreme ce Robert s-a întors la mașină, clătinând dezgustat din cap. Ochii i s-au oprit în treacăt asupra casei mele de peste drum, și au trecut mai departe, neinteresați.

Cizme de Șarpe i-a pompat iarăși mâna lui Lee, apoi a sărit în Chrysler și a demarat în trombă, ridicând nori de praf.

Una dintre fetițele cu coarda s-a apropiat pedalând vitejește pe o bicicletă ruginită:

– Te muți în casa lu' Rosette, nenea? l-a întrebat pe Robert.

– Nu eu, el se mută, i-a răspuns, indicându-i-l pe fratele său.

Și-a împins bicicleta mai departe și l-a întrebat pe cel care avea să-i împrăștie creierii lui John Kennedy dacă are copii.

– Am o fetiță, i-a spus Lee și s-a aplecat cu mâinile pe genunchi ca să ajungă la nivelul copilei.

– Drăguță?

– Nu la fel de drăguță ca tine, nici atât de mare.

– Știe să sară coarda?

– Păpușico, nici *măcar* nu știe să meargă încă.

– Păcat de ea, a fost verdictul fetiței care a apucat-o apoi spre Winscott Road.

Cei doi frați s-au întors spre casă. Din cauza asta sunetele mi-au parvenit mai înăbușite, dar, de îndată ce am mai reglat puțin volumul, am reușit să înțeleg cam tot ce-și spuneau.

– Deloc nu te-ai gândit… casa asta, i-a spus Robert. Când o s-o vadă Marina o să se năpustească peste tine ca un roi de muște pe o căcărează de câine.

– Am eu… de Rina, i-a răspuns Lee. Dar, frate, dacă nu… de mama și din apartamentul ăla, cred c-o s-o omor.

– E tare… dar… iubește, Lee.

Robert a făcut câțiva pași înspre stradă, Lee l-a urmat, iar vocile lor au pătruns până la mine limpezi precum cristalul.

– Știu, da' nu se poate abține. Noaptea trecută când eu și cu Rina ne-am apucat de treabă, a început să zbiere de pe patul pliant. Că știi, doarme în camera de zi. „Mai domol, măi", zice, „e prea devreme să aveți altul. Mai întâi măcar să puteți să-l

creșteți și pe ăsta.”.

– Știu. E tare dură uneori.

– Și, frate-miu, *cumpără* tot felul de lucruri. Zice că-s pentru Rina, da’ *mie*-mi scoate ochii cu ele.

Lee a început să râdă și s-a întors la Bel Air. De data aceasta el a privit în direcția casei mele și am avut nevoie de toată stăpânirea de sine ca să rămân nemișcat în spatele draperiilor și să nu-mi tremure mâna în care țineam castronul cu microfonul omnidirecțional.

Robert i s-a alăturat. S-au sprijinit de bara de protecție, doi bărbați tineri, cu cămăși albastre curate și pantaloni de muncitori. Lee purta cravată și acum și-a mai slăbit-o în jurul gâtului.

– Fii atent. Mami cumpără tot felul de haine pentru Rina de la Leonard Brothers. Și scoate din pungă o pereche de pantaloni scurți care seamănă mai degrabă cu o pereche de budigăi, doar că au model. „Ie-te, Reenie, nu-s drăgălași?”, zice ea către noi.

Imitația accentului mamei este nemiloasă.

– Și ce-a zis Rina? a surâs Robert.

– Zice: „Nu, mamocika, nu, mulțumesc, nu place la mine. Place *așa*.” Și arată pe picior, înțelegi?

Și Lee își pune palma la jumătatea coapsei redând gestul făcut de Marina. Zâmbetul lui Robert s-a lățit.

– Pariez că lu’ Mami i-a plăcut *tare*.

– Zice: „Marina, pantaloni ca ăștia sunt pentru fetele care defilează pe străzi în căutare de bărbați, nu pentru femeile măritate.” Să nu-i spui unde stăm, frățioare. Cu niciun chip. Pricepi ce-ți spun?

Robert n-a răspuns imediat. Poate că își amintea o zi rece din luna noiembrie a anului 1960. Mama tropăind în urma lui pe West Seventh și strigând „*Stai*, Robert, nu merge așa de repede, n-am terminat cu tine!” Și, chiar dacă notițele lui Al nu pomeneau nimic în sensul acesta, eram convins că nu terminase nici cu Lee. De fapt, Lee era fiul la care ținea cel mai mult. Puișorul ei. Cel care a dormit cu ea în pat până la unsprezece ani. Cel pe care îl controla periodic ca să vadă dacă începuse să-i crească părul pe testicule. Informațiile astea *erau* în însemnările lui Al. Pe margine, mâzgălise două cuvinte pe care nu te-ai aștepta să le întâlnești în vocabularul unui bucătar: *nevroză isterică.*

– Pricep. Dar, Lee, ăsta nu-i un oraș mare. O să te găsească și singură.

– O trimit învârtindu-se dacă apare. Fii sigur de asta.

S-au urcat în Bel Air și au plecat. Semnul DE ÎNCHIRIAT dispăruse de pe balustrada verandei. Noul proprietar al lui Lee și al Marinei îl luase cu el la plecare.

Am făcut un drum la ferometal, am cumpărat o rolă de bandă și am acoperit castronul și pe dinăuntru și pe dinafară. În linii mari, fusese o zi bună, dar intrasem în zona de pericol. Știam asta.

4

Pe 10 august, în jurul orei cinci după-amiaza, a reapărut Bel Air-ul, având în spate o remorcă micuță, din lemn. Lee și Robert n-au avut nevoie decât de zece minute ca să ducă în casă toate bunurile lumești ale soților Oswald (evitând cu grijă treapta desprinsă ce nu fusese încă reparată). Pe tot parcursul acestui proces, Marina a rămas în fața clădirii, cu June în brațe, privindu-și noua locuință cu o expresie de disperare care nu avea nevoie de nicio traducere.

Astăzi au apărut toate cele trei fetițe cu coarda, două pe jos, a treia împingându-și bicicleta. Au cerut să vadă copilul, iar Marina li s-a supus surâzătoare.

– Cum o cheamă? a întrebat una dintre ele.

– June, a răspuns Marina.

Gheața fiind spartă, au început să vorbească toate deodată:

– Câți ani are?

– Vorbește?

– De ce nu râde?

– Are păpușică?

Marina a clătinat din cap. Surâdea încă.

– Scuze, eu nu vorbește.

Cele trei fetițe s-au împrăștiat țipând:

– *Eu nu vorbește! Eu nu vorbește!*

Una dintre găinile încă în viață de pe Mercedes Street a zburătăcit prin fața lor, cotcodăcind amarnic. Marina le-a urmărit cu privirea, zâmbetul ștergându-i-se de pe buze.

Lee a ieșit în fața casei lângă ea. Era dezbrăcat până la brâu și asuda puternic. Pielea îi era albă ca burta unui pește. Brațele

subțiri și flasce. Și-a luat soția de talie și s-a aplecat s-o sărute pe June. M-am gândit că Marina ar trebui să arate casa și să spună *nu place, nu place* – căci măcar atâta engleză știa –, însă doar a pus copilul în brațele lui Lee și s-a urcat pe verandă, dezechilibrându-se o clipă pe treapta slăbită. Mi-a trecut prin cap că, într-o situație asemănătoare, Sadie s-ar fi întins pe jos cât era ea de lungă și ar fi șchiopătat vreo zece zile din cauza gleznei umflate.

Și mi-a mai trecut prin minte că Marina își dorea în aceeași măsură ca soțul ei să scape de Marguerite.

5

Data de zece picase vineri. Lunea următoare, la vreo două ore după ce Lee plecase să asambleze uși cu plasă, o mașină combi de culoarea noroiului s-a oprit în fața numărului 2703. Marguerite Oswald a țâșnit de pe locul din dreapta șoferului încă înainte să oprească. Înlocuise baticul roșu cu unul alb cu buline negre, dar purta aceiași pantofi comozi de infirmieră și aceeași expresie de nemulțumire aprigă. Îi găsise, așa cum spusese Robert că o să se întâmple.

Câine al cerului, mi-am zis. *Câine al cerului.*

Am urmărit scena printre draperii, nesimțind nevoia să folosesc microfonul. Această poveste nu avea nevoie de sonor.

Prietena care o adusese, o fătucă trupeșă, s-a extras cu destulă dificultate din spatele volanului și a început să-și facă vânt. Ziua era caniculară, dar lui Marguerite nici că-i păsa. A îmbrâncit fata spre portbagajul unde erau un scaun înalt pentru copii și o sacoșă cu alimente. Marguerite a luat scaunul; prietena ei s-a opintit cu sacoșa.

A apărut și fetița cu bicicleta, dar Marguerite a expediat-o scurt.

– Valea, copilă!

Iar fetița a pedalat mai departe bosumflată.

Marguerite a înaintat pe brazda cheală ce servea drept alee. Cerceta treapta desprinsă când Marina a ieșit din casă. Era îmbrăcată cu o bluziță și o pereche de pantaloni scurți de genul celor pe care doamna Oswald nu-i considera potriviți pentru femeile căsătorite. Nu mă mira că Marinei îi plăceau. Avea niște picioare nemaipomenite. Pe chip i se putea citi spaima și nu

aveam nevoie de niciun dispozitiv electronic ca s-o aud.

– Nu, Mamocika – Mamocika, nu! Lee zice nu! Lee zice nu! Lee zice…

După care a urmat o salvă de cuvinte ruseşti prin care Marina a exprimat ce spusese soţul ei cum se pricepea ea mai bine.

Marguerite Oswald făcea parte dintre acei americani care cred că vor fi cu siguranţă înţeleşi de străini dacă le vorbesc *rar*… şi *foarte TARE.*

– Da… Lee… are… MÂNDRIA… lui! a claxonat ea.

Urcase pe verandă evitând cu îndemânare treapta cu probleme şi acum vorbea direct în nasul nurorii ei îngrozite:

– Nu-i… nimic… rău… în… asta… dar… n-o… poate… lăsa… pe… NEPOŢICA mea… să plătească… PREŢUL!

Marguerite era corpolentă; Marina era delicată. Mamocika s-a năpustit în casă fără s-o mai învrednicească cu vreo privire. A urmat o clipă de tăcere, apoi un muget ca de docher:

– *Unde-i FRUMUSEŢEA lui Buni?*

Din fundul casei, probabil din vechiul dormitor al lui Rosette, June a început să zbiere.

Femeia care o adusese pe Marguerite i-a aruncat Marinei un zâmbet nesigur şi a dus în casă sacoşa cu alimente.

6

La cinci treizeci Lee a apărut pe Mercedes Street, dinspre staţia de autobuz, legănând în mână gentuţa în care avusese mâncarea pentru prânz. A urcat treptele, uitând de cea defectă, care s-a mişcat, el şi-a pierdut echilibrul, şi-a scăpat gentuţa, s-a aplecat să şi-o ridice.

Asta chiar o să-l binedispună, mi-am zis.

A intrat. L-am urmărit cum traversează livingul şi-şi pune gentuţa în bucătărie. Apoi s-a întors şi a dat cu ochii de scaunul cel nou. În mod evident, cunoştea bine maniera de a opera a mamei sale, pentru că gestul imediat următor a fost să deschidă frigiderul cel ruginit. Încă se mai uita în el când Marina a ieşit din camera copilului. Pe umăr avea un scutec şi am reuşit să văd cu ajutorul binoclului că era pătat cu vomă.

A început să-i vorbească surâzătoare, iar el s-a întors către ea. Avea tipul de piele albă blestemată parcă să se înroşească mult prea uşor, iar acum faţa lui încruntată părea cuprinsă de flăcări

până la rădăcinile părului care se cam răreau. A început să țipe la ea, arătând la frigider (nu închisese ușa și ieșeau vapori dinăuntru). Ea s-a întors să se ducă înapoi în camera fetiței. El a apucat-o de umeri, a răsucit-o spre el și a început s-o zgâlțâie. Capul femeii se mișca înainte și înapoi, ca și cum ar fi fost al unei păpuși de cârpă.

Nu voiam să văd toate astea și nici n-aveam de ce să mă uit; nu-mi aduceau nimic în plus față de ce știam deja. Era un bătăuș, sigur că da, dar ea îi va supraviețui, ceea ce nu se putea spune despre John F. Kennedy… sau despre ofițerul Tippit. Așa că nu, nu aveam de ce să mă uit. Dar sunt momente când nu poți să te uiți în altă parte.

S-au ciondănit, Marina încercând desigur să-i explice că nu *știa* cum anume îi găsise Marguerite și că nu avusese cum s-o împiedice pe Mamocika să intre în casă. Și desigur că Lee a lovit-o pentru că nu putea s-o lovească pe mămica lui. Chiar dacă ar fi fost acolo, tot nu ar fi fost în stare să ridice mâna la ea.

Marina a țipat. I-a dat drumul. Ea a început să-i spună ceva pe un ton mai înflăcărat, cu mâinile întinse. A încercat să o ia de mâini, dar ea l-a împins. Apoi și-a ridicat mâinile spre tavan, le-a lăsat jos și s-a dus la ușa de la intrare. Lee a dat s-o urmeze, apoi s-a gândit mai bine. Cei doi frați puseseră două șezlonguri cam jalnice pe verandă. Marina s-a trântit pe unul dintre ele. Avea o zgârietură sub ochiul stâng, iar obrazul începuse să i se umfle. Privea strada fără s-o vadă. Am simțit un junghi de panică, chiar dacă nu aveam luminile aprinse în casă și nu mă putea vedea. Am fost atent să stau nemișcat, cu binoclul lipit de ochi.

Lee s-a așezat la masa din bucătărie și și-a proptit fruntea în podul palmelor. A stat așa o vreme, apoi a auzit, probabil, ceva, și s-a dus în dormitorul cel mic. A ieșit cu June în brațe și a început s-o plimbe prin living, mângâind-o pe spate, încercând s-o liniștească. Marina a intrat în casă și Lee i-a dat copilul. Apoi, înainte ca ea să se îndepărteze, a luat-o în brațe. A stat țeapănă câteva secunde, apoi a aranjat mai bine copilul pentru a-și putea îmbrățișa soțul cu un braț. Gura bărbatului era îngropată în părul ei și eram destul de sigur că-i spune *Îmi pare rău* în rusă. Și eram sigur că-i părea sincer rău. Îi va părea rău și data viitoare. Și data următoare. Și tot așa.

Marina a dus-o pe June în fosta cameră a lui Rosette. Lee a

rămas nemișcat o clipă, apoi s-a întors la frigider, a scos ceva dinăuntru și a început să mănânce.

7

Ziua următoare, chiar când Lee și Marina se așezaseră la masă (June stătea pe jos pe o păturică și dădea din picioare), când Marguerite a venit, suflând greu, dinspre stația de autobuz de pe Winscott Road. În seara aceasta era îmbrăcată cu o pereche de pantaloni albaștri, nefericită alegere, dacă te gândeai la amploarea fundului ei. Într-o mână ducea o sacoșă mare din material textil, din care se ițea acoperișul din plastic roșu al unei case de păpuși. A urcat treptele verandei (din nou evitând-o cu dexteritate pe cea slăbită) și a intrat în casă fără să bată la ușă.

M-am luptat cu tentația de a folosi microfonul meu omnidirecțional – aceasta era o altă scenă la care nu aveam de ce să fiu martor – și am pierdut. Nimic nu este mai fascinant ca un scandal în familie. Cred că Lev Tolstoi a spus asta. Sau poate Jonathan Franzen. Până când am luat microfonul, l-am instalat și l-am ațintit la fereastra deschisă de vizavi, cearta era în toi.

– … voiam să știi unde suntem, ți-aș fi *spus!*

– Vada mi-a spus, e fată bună, a replicat calmă Marguerite.

Primise imperturbabilă furia lui Lee, așa cum ar primit o ploaie veselă de vară. Curăța masa de farfuriile desperecheate pe care le ducea în bucătărie cu viteza unui dealer de blackjack. Marina o urmărea cu surprindere nedisimulată. Casa de păpuși zăcea abandonată pe jos, lângă păturica lui June. Fetița continua să dea din picioare și n-o băga în seamă. Bineînțeles că n-o băga în seamă. Ce să facă un copil de patru luni cu o casă de păpuși?

– Mămico, trebuie să ne lași în pace! Nu ne mai *aduce* nimic! Pot să am și singur grijă de familia mea!

Marina a adăugat și replica ei de doi bani:

– Mamocika, Lee spune nu.

Marguerite a început să râdă cu poftă:

– „Lee spune nu, Lee spune nu”. Iubito, Lee spune *mereu* nu. Micuțul s-a purtat așa toată viața lui, dar nu înseamnă absolut nimic. Mami are grijă de el.

Și l-a ciupit de obraz, așa cum ciupește o mamă obrazul

puștiului ei de șase ani care a făcut o năzbâtie delicioasă. Dacă Marina ar fi încercat să facă asta, sunt convins că Lee i-ar fi mutat fălcile din loc.

La un moment dat, fetițele-săltărețe s-au oprit pe pretinsul gazon din fața casei. Au urmărit scandalul cu tot atât de multă atenție câtă ar fi acordat spectatorii teatrului Globe unei noi producții a lui Shakespeare. Doar că în piesa aceasta scorpia avea să iasă învingătoare.

– Ce ți-a dat să mănânci, dulceață? Ceva bun?

– Tocană. *Jarkoie*. Un tip, Gregory, ne-a trimis niște cupoane pentru ShopRite.

Apoi s-a forțat să mai spună ceva, căci era evident că Marguerite nu era mulțumită:

– Vrei și tu, Mămico?

– *Jarkoie* în regulă, Mamocika, a zis și Marina cu un zâmbet plin de speranță.

– Nu, n-aș putea să înghit așa ceva, a răspuns Marguerite.

– La naiba, Mami, nici nu știi cum e!

De parcă Lee n-ar fi spus absolut nimic, femeia a continuat:

– Mă strică la stomac. În plus, nu vreau să merg cu autobuzul după opt seara. Prea mulți bețivi după ora aia. Lee, dulceață, ai grijă și repară treapta aia înainte să-și rupă cineva vreun picior.

Bărbatul a mormăit ceva, dar Marguerite își direcționase atenția într-altă parte. S-a năpustit ca un șoim asupra unui șoarece de câmp și a înșfăcat-o pe June. Expresia copilei era inconfundabilă.

– *Și ce mai face DRĂGĂLAAȘA lui Buni? Ce mai face IUBITA lu' Buni a ei? Ce mai face DIEVUȘKA mică a lu' Buni?*

Micuța *dievușka*, speriată de făcea pe ea, a început să urle cât o ținea gura.

Lee a vrut să ia copilul. Buzele rujate ale lui Marguerite au dezvelit dinții în ceva ce ar fi putut fi considerat un zâmbet de o persoană mult prea îngăduitoare. Mie mi se părea că seamănă cu un rânjet fioros. Se pare că și fiul ei a fost de aceeași părere cu mine, pentru că a făcut un pas înapoi. Marina își mușca buzele, iar ochii i se măriseră de disperare.

– *Ooooo, Junie! Junie-iubițica-lu'-buni!*

Marguerite păși încolo și încoace pe covorul verde și răpănos, ignorând bocetele din ce în ce mai obidite ale lui June, tot așa cum ignorase furia lui Lee. Să se fi hrănit cu urletele

acestea? Așa mi se părea. După o vreme, Marina n-a mai putut suporta. S-a ridicat și s-a dus la Marguerite, care s-a ferit din calea ei, pufnind mânioasă și ținând copilul la piept. Chiar și de peste drum îmi puteam imagina zgomotul făcut de pantofii ei mari de infirmieră: dum-dudum-dum. Marina se ținea după ea. Marguerite, simțind, poate, că-și atinsese scopul, i-a predat, într-un final, copilul. Apoi i l-a arătat pe Lee și i-a spus cu vocea aceea pițigăiată și mult prea sonoră de instructor:

– Când ați stat cu mine… a pus ceva carne pe el… pentru că îi găteam… doar ce-i PLACE… dar tot e… MULT… PREA… SLAB!

Marina o urmărea peste capul copilului. Ochii frumoși i se măriseră de uimire și spaimă. Marguerite și i-a dat pe ai ei peste cap, fie din cauza nerăbdării, fie a dezgustului total și i-a mai explicat o dată unde greșește. Lampa Înclinată din Pisa era aprinsă, iar lumina ei patina pe lentilele galbene ale ochelarilor femeii.

– FĂ-I… CE-I PLACE!… FĂRĂ… SMÂNTÂNĂ! FĂRĂ… IAURT! E… PREA… SLĂBĂNOG!

– Slăă-băă-nog, a repetat nesigură Marina.

Vaietele micuței June, aflate acum la adăpost în brațele mamei sale, se mai domoliseră, transformându-se într-un alai de sughițuri apoase.

– Da! i-a răspuns Marguerite.

Apoi s-a întors spre Lee:

– Pune mâna și repară treapta aia!

Acestea fiind spuse, a depus un țocăit bălos pe capul nepoatei și a plecat. Zâmbea îndreptându-se către stația de autobuz. Și părea mai tânără.

8

M-am trezit la șase în dimineața următoare. M-am dus imediat la fereastră și m-am uitat printre draperii la casa de peste drum, fără să mă mai gândesc la ceea ce fac – spionatul îmi intrase în sânge. Marina stătea într-un șezlong și fuma o țigară. Era îmbrăcată într-o pijama roz, din mătase artificială, mult prea mare pentru ea. Avea o vânătaie nouă la ochi și pete de sânge pe bluza pijamalei. Fuma încet, trăgând fumul adânc în piept și privind în gol.

După o vreme, a intrat în casă pentru a pregăti micul dejun.

Curând a apărut și Lee care a mâncat. Nu s-a uitat la ea. A citit dintr-o carte.

9

Un tip, Gregory, ne-a trimis niște cupoane de la ShopRite, îi spusese Lee mamei sale, poate doar pentru a explica existența cărnii în tocană, poate doar pentru a-i spune că nu erau singuri și lipsiți de prieteni în Fort Worth. Se pare că Mamocika n-a dat importanță informației, însă eu i-am dat. Peter Gregory era prima verigă din lanțul care îl va aduce pe George de Mohrenschildt pe Mercedes Street.

Ca și de Mohrenschildt, Gregory era un expatriat rus care se ocupa cu afacerile cu petrol. De loc era din Siberia și preda limba rusă o dată pe săptămână la Biblioteca Fort Worth. Lee aflase și îl contactase ca să vadă dacă ar putea găsi de lucru ca traducător. Gregory îl testase și îi spusese că rusa lui e acceptabilă. Ce îl interesa cu adevărat pe Gregory – ce îi interesa pe *toți* expatriații, iar Lee probabil că își dăduse seama – era fosta Marina Prusakova, o tânără din Minsk, care reușise cumva să scape din brațele ursului rus doar pentru a sfârși în cele ale țărănoiului american.

Dar Lee n-a căpătat slujba, căci Gregory a angajat-o pe Marina în locul lui – ca să-l învețe limba rusă pe fiul lui, Paul. Altă chestie care-i displăcea profund lui Lee. Femeia îl medita pe puștiul cel bogat de două ori pe săptămână, în timpul când Lee era ocupat să asambleze uși.

În ziua când o văzusem pe Marina fumând pe verandă, Paul Gregory, chipeș și cam de aceeași vârstă cu ea, a sosit într-un Buick nou-nouț. A bătut la ușă și Marina – fardată strident într-un fel care-mi amintea de Bobbi Jill – i-a deschis. Fie pentru că era conștientă de posesivitatea lui Lee, fie din cauza regulilor de bună cuviință pe care le învățase acasă, a ținut meditația pe verandă. A durat o oră și jumătate. June a stat pe păturică între ei și, când plângea, o luau în brațe cu rândul. Era o scenă drăgălașă, deși nu cred că domnul Oswald ar fi fost de aceeași părere.

Pe la prânz, a sosit și tatăl lui Paul, parcându-și mașina în spatele Buickului fiului său. Era însoțit de două femei și de doi bărbați. Aduseseră fructe și legume proaspete. Gregory cel

bătrân şi-a îmbrăţişat fiul, apoi a sărutat-o pe Marina pe obraz (pe cel care nu era umflat). Au sporovăit în rusă. Tânărul Gregory era pierdut, dar Marina se regăsise: se luminase ca o reclamă cu neon. I-a invitat pe toţi înăuntru. Nu după mult timp, stăteau cu toţii în living, beau ceai cu gheaţă şi discutau. Mâinile Marinei zburătăceau ca nişte păsări speriate. June trecea din mână în mână, din poală în poală.

Eram fascinat. Comunitatea emigranţilor ruşi descoperise fetiţa-femeie ce le va deveni favorită. Şi cum să nu fi fost aşa? Era tânără, era străină într-o ţară străină, era frumoasă. Bineînţeles, frumoasa avea ghinionul de a fi măritată cu o bestie – un tânăr american arogant care o bătea (rău) şi care credea cu ardoare într-un sistem pe care aceşti indivizi din pătura superioară a clasei mijlocii îl respingeau cu tot atâta ardoare (mult mai rău).

Totuşi Lee accepta doar cu sporadice accese de furie alimentele pe care aceştia le aduceau; şi când îi făceau cadou şi piese de mobilier – un pat nou pentru el şi Marina, un pătuţ roz pentru copil – le accepta şi pe acestea. Spera ca aceşti ruşi să-l scoată din văgăuna în care se afla. Dar nu-i înghiţea şi pe când se va muta cu familia în Dallas, în noiembrie ’62, probabil că ştia deja că sentimentele lui sunt împărtăşite. De ce să *îl placă*, trebuie să-şi fi spus. Era un om pur din punct de vedere ideologic. Aştia nu erau altceva decât nişte laşi care abandonaseră Mama Rusie când fusese îngenuncheată în ’43, care linseseră cizmele germanilor şi care au fugit în Statele Unite când s-a terminat războiul, îmbrăţişând la iuţeală modul de viaţă american… care pentru Oswald însemna zăngănit de arme, oprimarea minorităţilor, cripto-fascism care exploatează clasa muncitoare.

Ştiam unele din lucrurile acestea din însemnările lui Al. Pe altele le înţelesesem din piesa care se desfăşura pe scena de peste drum de casa mea, sau le dedusesem din singura conversaţie importantă pe care o surprinsese şi înregistrase microfonul din lampă.

10

În seara de sâmbătă, douăzeci şi cinci august, Marina s-a îmbrăcat cu o rochiţă albastră foarte drăguţă şi a dichisit-o pe

June cu un șpilhozen din catifea reiată brodată cu flori. Lee, cu fundul în sus din câte îmi puteam da seama, a ieșit din dormitor în ceea ce părea a fi unicul lui costum. Un sacou și o pereche de pantaloni caraghioși din lână, fără absolut nicio formă, evident fabricați în Rusia. Noaptea era foarte călduroasă și îmi imaginam că, nu peste multă vreme, se va chinui într-un mare fel din cauza transpirației. Au coborât cu atenție (tot nu reparase nimeni treapta) și s-au îndreptat spre stația de autobuz. M-am urcat în mașină și am mers până la intersecția dintre Mercedes Street și Winscott Road. I-am văzut lângă stâlpul de telefon cu dungi albe. Se certau. Nicio mirare. A venit autobuzul. Soții Oswald s-au urcat. I-am urmărit, la fel cum îl urmărisem pe Frank Dunning în Derry.

Istoria se repetă este doar un alt mod de a spune că trecutul se armonizează.

Au coborât într-un cartier de vile, în partea de nord a Dallasului. Am parcat și i-am văzut cum se apropie de o casă în stil Tudor, mică, dar frumoasă, construită din piatră și lemn. Felinarele de la capătul aleii străluceau blând în amurg. Nicio buruiană nu îndrăznea să crească pe *această* peluză. Întregul loc părea să strige *America funcționează!* Marina mergea în frunte cu fetița în brațe, Lee o urma în silă, părând pierdut în sacoul la două rânduri care-i ajungea până aproape de genunchi.

Marina l-a împins în față și i-a arătat soneria. A sunat. Din casă au ieșit Peter Gregory și fiul său, iar când June a ridicat mânuțele spre Paul, tânărul a izbucnit în râs și a luat-o în brațe. Când a văzut scena, gura lui Lee a început să zvâcnească.

A mai ieșit și un al treilea bărbat. L-am recunoscut din grupul care venise în ziua primei ședințe de meditație a lui Paul Gregory. De atunci mai fusese acasă la Oswald de încă vreo trei sau patru ori, aducând alimente sau jucării pentru June, sau și una, și alta. Eram destul de sigur că numele lui era George Bouhe (da, încă un George, căci trecutul se armonizează în fel și chip) și, deși se apropia cu pași repezi de vârsta de șaizeci de ani, eram aproape convins că era picat în limbă după Marina.

În conformitate cu însemnările bucătarului care mă vârâse în beleaua asta, Bouhe era cel care îl convinsese pe Peter Gregory să organizeze această petrecere în cinstea soților Oswald. George de Mohrenschildt nu lua parte la ea, dar va fi informat de cele petrecute nu peste mult timp. Bouhe îi va

povesti lui de Mohrenschildt despre cei doi Oswald și căsnicia lor ciudată. Îi va mai spune lui de Mohrenschildt că Lee Oswald s-a rupt în figuri la petrecere, lăudând socialismul și colhozurile sovietice. *Mi se pare că tânărul e dus cu capul,* va adăuga Bouhe. De Mohrenschildt, bun cunoscător al simptomelor, va lua hotărârea de a cunoaște personal acest cuplu neobișnuit.

De ce s-a pierdut cu firea Oswald la petrecerea de la Peter Gregory, ofensând binevoitorii expatriați care l-ar fi putut ajuta? Nu știam sigur, dar aveam ceva idee. Pe de-o parte este Marina, vrăjindu-i pe toți (mai ales pe bărbați) în rochița ei albastră. Mai este și June, drăgălașă ca un tablou cu bebeluși al lui Woolworth, în costumașul ei de căpătat cu flori aplicate. Iar pe de altă parte este Lee, asudând la greu în costumul lui urât. Reușește să urmărească schimbul rapid de replici în rusă mult mai bine decât tânărul Paul Gregory, dar, într-un final, rămâne și el în urmă. Cât de mult trebuie să-l fi înfuriat că era nevoit să se ploconească în fața acestor oameni și să depindă de ei. Sper că așa era. Sper că l-a durut.

N-am mai zăbovit acolo. Pe mine mă interesa de Mohrenschildt, următoarea verigă a lanțului. Va intra în scenă în curând. Între timp, cei trei Oswald nu erau acasă și nu se vor întoarce până la ora zece. Poate chiar mai târziu, pentru că a doua zi era duminică.

M-am întors să activez microfonul din livingul lor.

11

Mercedes Street petrecea la viteză maximă în seara aceea de sâmbătă, dar terenul din spatele casei lui Oswald era pustiu și tăcut. Am crezut că se va potrivi cheia mea și la ușa din spate, așa cum se potrivise la cea din față, însă n-a fost nevoie să verific această teorie deoarece ușa din spate era descuiată. În tot timpul petrecut în Fort Worth nu am folosit decât o singură dată cheia cumpărată de la Ivy Templeton. Viața este plină de ironii.

Locuința era înduioșător de curată. Scăunelul înalt pentru bebeluși fusese pus între scaunele părinților la măsuța din bucătărie, iar tăvița atașată de el sclipea de curățenie. La fel și blatul bucătăriei și chiuveta cu inelul ruginit de scurgere a apei. Am pariat cu mine însumi că Marina nu ștersese fetițele

desenate de Rosette în dormitorul cel mic care-i aparținea acum lui June și m-am dus acolo să văd dacă așa era. Am luminat pereții cu lanterna pe care o adusesem cu mine. Da, erau tot acolo, însă pe întuneric păreau mai mult fantomatice decât vesele. Probabil că June se uita la ele când stătea în pătuț și își sugea suzeta. Mă întrebam dacă și le va mai aminti mai târziu, la vreun nivel mai adânc al minții. Fetițe-fantomă desenate.

Jimla, m-am gândit fără absolut niciun motiv și m-am cutremurat.

Am mutat biroul, am conectat firul la lampă și l-am trecut prin gaura pe care o făcusem în perete. Toate bune, dar chiar atunci s-a petrecut ceva rău. Foarte rău. Când am împins biroul la loc, s-a lovit de perete și Lampa Înclinată din Pisa s-a dezechilibrat.

Dacă aș fi stat să mă gândesc, aș fi înghețat în loc, iar drăcia aia ar fi căzut și s-ar fi spart. Și după aia? Aș fi scos microfonul și aș fi lăsat cioburile? Aș fi sperat ca cei doi să accepte ideea că lampa, și așa instabilă, a căzut de capul ei? Mulți oameni ar crede asta, dar aceștia nu au motive să fie paranoici din cauza FBI-ului. Lee ar putea descoperi gaura din perete. Și dacă ar fi descoperit-o, fluturele și-ar fi întins aripile.

Însă n-am stat să mă gândesc. M-am întins și am prins lampa înainte să ajungă jos. Și am rămas cu ea în mână și tremurând. În casă era cald ca într-un cuptor și îmi simțeam putoarea propriei transpirații. O vor simți și *ei* când se vor întoarce? Cum să nu o simtă?

M-am întrebat dacă nu cumva înnebunisem. Sigur că lucrul cel mai inteligent ar fi să extrag microfonul… și apoi să mă extrag și eu. Aș putea să iau iarăși legătura cu Lee pe zece aprilie anul următor, să-l urmăresc cum încearcă să-l asasineze pe generalul Edwin Walker și, dacă ar fi fost singur, să-l omor așa cum îl omorâsem pe Frank Dunning. ADST, cum se spune în întrunirile Alcoolicilor Anonimi la care se ducea Christy; *atât de simplu, tâmpitule*. De ce, Doamne, iartă-mă, mă tot frăsuiam cu o lampă cu microfon când în joc era viitorul lumii?

Al Templeton a fost cel care mi-a răspuns. *Te afli aici pentru că fereastra de incertitudine este tot deschisă. Te afli aici pentru că dacă George de Mohrenschildt este mai mult decât lasă să se vadă, atunci poate că nu Oswald este cel pe care îl cauți. Te afli aici ca să-l salvezi pe Kennedy și trebuie să începi de pe acum să aduni*

certitudini. Așa că pune afurisita aia de lampă la locul ei.

Am pus afurisita de lampă la locul ei, deși mă îngrijora faptul că nu era stabilă. Dacă Lee însuși o răsturna și descoperea microfonul când se spărgea baza din ceramică? Și tot așa, dacă Lee și de Mohrenschildt vor sta de vorbă în această cameră, dar cu lampa stinsă și mult prea încet ca să pot să-i aud cu microfonul meu omnidirecțional? Atunci totul ar fi fost în zadar.

Niciodată n-ai să reușești să faci o omletă dacă gândești așa, prietene.

Ce m-a convins a fost gândul la Sadie. O iubeam și mă iubea – cel puțin, mă iubise – și am renunțat la ea ca să vin aici, pe strada asta de tot căcatul. Și nu aveam de gând să plec fără ca măcar să încerc să aud ce are de spus George de Mohrenschildt.

M-am strecurat pe ușa din spate și, ținând lanterna între dinți, am conectat cablul la magnetofon. Am pus magnetofonul într-o cutie din aluminiu, ca să-l protejez de ploaie, apoi l-am ascuns în cuibul din cărămizi și lemne pe care îl pregătisem dinainte.

Apoi m-am întors la casa mea de tot căcatul de pe strada aceea de tot căcatul și am început să aștept.

12

Nu foloseau lampa până nu se întuneca bine de tot. Bănuiesc că făceau economie de curent. În plus, Lee se ducea la muncă. Așa că se culca devreme și Marina se culca odată cu el. Prima dată când am ascultat banda, n-am auzit decât discuții în rusă – o rusă foarte îngroșată și tărăgănată din cauza vitezei mici a înregistrării. Dacă Marina încerca să folosească cele câteva cuvinte învățate în limba engleză, Lee îi făcea observație. Și totuși, el vorbea câteodată cu June în engleză, cu voce scăzută, mângâitoare, mai ales atunci când fetița era agitată. Îi și cânta uneori. Parcă era o balenă care încearcă un cântec de leagăn.

De două ori l-am auzit cum o lovește pe Marina, iar a doua oară, limba rusă nu i s-a mai părut suficient de expresivă pentru a-și manifesta furia: „Pizdă inutilă și pisăloagă! Mama a avut dreptate în privința ta!" Urlete urmate de zgomotul făcut de ușa care s-a trântit și de hohotele de plâns ale Marinei, care s-au oprit brusc când a stins lampa.

În seara de 4 septembrie, un puști de vreo treisprezece ani, cu un sac pe umăr, a bătut la ușa lor. I-a deschis Lee, desculț, îmbrăcat în blugi și într-un tricou. Au discutat ceva. Lee l-a invitat înăuntru. Au continuat să discute. La un moment dat, Lee a luat o carte pe care i-a arătat-o băiatului, care s-a uitat la ea cu neîncredere. Microfonul direcțional nu mi-ar fi folosit la nimic, pentru că vremea se răcise și acum țineau ferestrele închise. Dar Lampa Înclinată din Pisa era aprinsă și pot spune că am avut parte să aud o conversație tare amuzantă când am scos banda din magnetofon în noaptea următoare. A treia oară când am asculta-o, nici n-am mai sesizat tărăgăneala vocilor.

Puștiul vindea abonamente la un ziar – sau revistă – care se numea *Grit*.

I-a informat pe cei doi soți Oswald că acesta conținea tot felul de lucruri interesante pe care nu le publicau ziarele din New York (le spunea „știri de provincie"), plus articole despre evenimente sportive și sfaturi de grădinărit. Mai avea și „povești de ficțiune" și benzi desenate.

– *Times Herald* n-are *Dixie Dugan*, le-a mai spus. Mama e topită după Dixie.

– Minunat, fiule, a zis Lee. Ești un micuț om de afaceri, nu-i așa?

– Mmm… da, domnule.

– Spune-mi cât câștigi.

– Doar patru cenți la zece, dar nu mă deranjează, domnule. Ce-mi place sunt premiile. Mult mai bune decât alea pe care le capeți dacă vinzi Cloverine Slave. Sunt nebun după ele! O să primesc o armă de .22! Tata a zis că am voie.

– Fiule, știi ce înseamnă să fii exploatat?

– Hî?

– Ei iau zecile de cenți. Tu te alegi cu niște amărâți de bănuți și cu promisiunea că o să capeți o pușcă.

– Lee, el băiat drăguț, a intervenit Marina. Tu drăguț. Lasă în pace.

Lee nu i-a dat nicio atenție.

– Trebuie să cunoști ce-i scris în cartea asta, fiule. Poți să citești titlul?

– O, da, domnule. *Condiția clasei muncitoare* de Friedrik… Ieen-găls?

– *Engels*. În ea e vorba despre ce pățesc băieții care își

închipuie că vor ajunge milionari dacă vând tot felul de lucruri din ușă în ușă.

– Da' eu nu vreau să ajung milionar, a obiectat băiatul. Nu vreau decât o armă cu care să împușc șobolanii de la groapa de gunoi, așa cum face amicul meu, Hank.

– Tu câștigi niște amărâți de bănuți vânzându-le ziarele; ei câștigă dolari vânzând sudoarea și sudoarea a milioane de băieți ca tine. Piața liberă nu este liberă. Trebuie să te instruiești, fiule. Așa am făcut eu și am început de când eram de vârsta ta.

Lee a perorat vreo zece minute în fața puștiului cu ziare despre relele capitalismului, asezonându-și disertația cu o selecție de citate din Karl Marx. Băiatul l-a ascultat cu răbdare, apoi l-a întrebat:

– Deci vreți un abonament?

– Fiule, ai auzit vreun cuvânt din cele pe care ți le-am spus?

– Da, domnule!

– Atunci înseamnă că ai înțeles că sistemul acesta fură de la mine așa cum fură și de la tine și de la familia ta.

– Ești lefter? Păi, de ce nu zici așa?

– Am încercat să-ți explic *de ce* sunt lefter.

– Futuuu-i! Puteam să încerc la încă trei case, da' acum s-a făcut ora când trebuie să mă duc acasă!

– Noroc, i-a urat Marina.

Ușa a scârțâit din balamalele vechi, apoi a păcănit închizându-se (prea obosită să bufnească). A urmat o tăcere prelungă. Apoi Lee a spus fără nicio inflexiune în voce:

– Vezi? Cu așa ceva trebuie să ne luptăm.

Nu la multă vreme după aceea lampa s-a stins.

13

Noul meu telefon era, de obicei, tăcut. Deke m-a sunat o dată – și a fost una din conversațiile acelea de complezență de gen ce-mai-faci-ești-bine –, dar atâta tot. Mi-am spus că nu trebuie să mă aștept la mai mult. Începuse școala, iar primele săptămâni erau întotdeauna foarte agitate. Deke era și el ocupat, pentru că duduia Ellie îl scosese din pensionare. Mi-a povestit că, după câteva discuții în contradictoriu, a fost de acord s-o lase să-l treacă pe lista de suplinitori. Ellie nu putea să mă sune pentru

că avea cinci mii de lucruri de făcut și, probabil, cinci sute de conflicte de soluționat.

Abia după ce Deke a închis mi-am dat seama că nu spusese nimic despre Sadie… și, la două nopți după ce Lee îl prelucrase pe puștiul cu ziare, m-am hotărât să stau de vorbă cu ea. Trebuia să-i aud vocea, chiar și dacă nu avea să-mi spună decât *te rog să nu mă mai suni, George, s-a terminat.*

Telefonul a sunat, tocmai când voiam să pun mâna pe el. Am ridicat receptorul și am spus – mai sigur decât fusesem vreodată în viață:

– Bună, Sadie. Bună, iubito.

14

A urmat o tăcere atât de lungă încât am crezut că, totuși, mă înșelasem, că, dintr-o clipă în alta, cineva avea să spună: *Nu sunt Sadie, sunt doar un idiot care a format un număr greșit.* Atunci ea a vorbit:

– De unde ai știu că eu sunt?

Aproape că am răspuns *din cauza armoniei*, și poate că ar fi înțeles. Dar *poate* nu era suficient. Apelul acesta era extrem de important și nu voiam să dau greș. Cu *disperare* nu voiam să dau greș. În timpul conversației care a urmat, mă simțeam de parcă în mine se aflau două persoane diferite: George, care vorbea cu voce tare, și Jake, în mintea mea, spunând toate lucrurile pe care George nu le putea spune. Poate că întotdeauna sunt câte doi oameni de câte o parte a discuției atunci când dragostea adevărată atârnă de un fir.

– Pentru că m-am gândit la tine toată ziua, i-am răspuns. (*M-am gândit la tine toată vara).*

– Ce mai faci?

– Bine. (*Mă simt singur.*) Tu ce faci? Ce-ai făcut în vara asta? Ai rezolvat? (*Ai retezat obligațiile legale care te țineau legată de ciudatul acela de bărbat al tău?*)

– Da, a spus. Am finalizat lucrarea. Nu-i asta una din expresiile pe care le folosești, George?

– Cred că da. Cum e la școală? La bibliotecă?

– George? Continuăm să vorbim așa, sau începem să vorbim pe bune?

– Bine, am șoptit și m-am așezat pe canapeaua cu gloduri pe

care o cumpărasem dintr-un magazin cu mobilier la mâna a doua. Haide să vorbim. Eşti bine?

– Da, dar sunt nefericită. Şi sunt şi foarte tulburată.

A ezitat o clipă, apoi a continuat:

– Probabil că ştii că am lucrat la Harrad's. Chelneriţă la bar. Şi am cunoscut pe cineva.

– Da? (*Of futu-i mama mă-sii de treabă.*)

– Da. Un bărbat foarte drăguţ. Încântător. Un domn. De aproape patruzeci de ani. Îl cheamă Roger Beaton. E consilier al senatorului republican de California, Tom Kuchel. Ştii, liderul grupului minoritar din Senat. Kuchel, adică, nu Roger.

A început să râdă, dar nu aşa cum se râde de ceva amuzant.

– Ar trebui să mă bucur că ai cunoscut un bărbat drăguţ?

– Nu ştiu, George… te bucuri?

– Nu. (*Vreau să-l omor*)

– Roger arată bine, a continuat ea pe un ton indiferent. E agreabil. A studiat la Yale. Se pricepe să distreze o fată. Şi e înalt.

A doua persoană din mine nu şi-a mai putut ţine gura:

– Vreau să-l omor.

Replica mea a făcut-o să râdă şi m-am simţit uşurat să o aud.

– Nu-ţi spun toate astea ca să te rănesc sau ca să te fac să te simţi rău.

– Serios? Atunci *de ce* îmi spui?

– Am ieşit de vreo trei ori împreună. M-a sărutat… ne-am mângâiat un pic… Nimic serios, doar ne-am pipăit ca adolescenţii…

(*Nu vreau doar să-l omor, vreau s-o fac încet.*)

– Dar n-a fost la fel cum a fost cu tine. Poate că ar putea să fie, cu timpul; poate că nu. Mi-a dat numărul lui de telefon din Washington şi mi-a zis să-l sun dacă… cum a formulat? „Dacă te saturi să tot aranjezi cărţi pe rafturi şi să-ţi plângi în pumni după un bărbat care te-a părăsit." În esenţă, cam asta mi-a spus. Zice că e mereu pe drumuri şi că are nevoie de o femeie cumsecade care să-i fie alături. Şi crede că eu aş putea fi acea femeie. Sigur că bărbaţii spun tot timpul chestii din astea. Nu mai sunt aşa de naivă ca pe vremuri. Dar câteodată se întâmplă să fie sinceri.

– Sadie…

– Şi totuşi, n-a fost cum a fost cu tine.

Părea îngândurată, absentă, şi, pentru prima dată, m-am

întrebat dacă nu o frământa și altceva în afara îndoielilor referitoare la viața ei personală. Dacă nu cumva era bolnavă.

– Dar partea bună e că nu am văzut nicio mătură. Desigur, uneori bărbați își ascund măturile, nu-i așa? Johnny a ascuns-o pe a lui. La fel și tu, George.

– Sadie?

– Da?

– Tu *ascunzi* vreo mătură?

Altă tăcere îndelungată. Mult mai lungă decât cea de la început, când îi rostisem numele și mult mai lungă decât m-aș fi așteptat. Într-un final mi-a răspuns:

– Nu știu despre ce vorbești.

– Nu prea pari în apele tale, atâta tot.

– Ți-am spus, sunt foarte tulburată. Și tristă. Pentru că tot nu ești pregătit să-mi spui adevărul, nu-i așa?

– Ți l-aș spune dacă aș putea.

– Știi ceva interesant? Ai prieteni buni în Jodie – nu doar pe mine – și nici unul nu știe unde locuiești.

– Sadie…

– Spui că stai în Dallas, dar prefixul e de Elmhurst și Elmhurst e în Fort Worth.

Nu mă gândisem la asta. La ce nu mă mai gândisem, oare?

– Sadie, tot ce-ți pot spune e că fac ceva foarte impor…

– Sunt convinsă. Și senatorul Kuchel face ceva foarte important. Roger și-a dat toată silința să-mi explice cum stau lucrurile și să-mi spună că dacă… mă duc după el la Washington, voi ajunge în preajma aristocrației țării… sau în ușa istoriei… sau cam așa ceva. Puterea îl excită. Ăsta e unul din puținele lucruri care nu-mi plac la el. Dar ceea ce am crezut și cred încă este: cine sunt eu să stau în preajma aristocrației? Nu sunt decât o bibliotecară divorțată.

– Cine sunt eu să stau în ușa istoriei? am repetat.

– Ce? Ce-ai spus, George?

– Nimic, iubito.

– Ar fi mai bine să nu-mi mai spui așa.

– Îmi pare rău. (*Ba nu-mi pare.*) Despre ce anume vorbim?

– Despre tine și despre mine și dacă mai există vreun *noi*. Ar fi bine dacă mi-ai spune ce cauți în Texas. Pentru că sunt *convinsă* că n-ai venit nici ca să scrii o carte, nici ca să predai la școală.

– Te-aș putea pune în pericol dacă ți-aș spune.

– *Toți* suntem în pericol, mi-a răspuns ea. Johnny are dreptate în privința asta. Vrei să-ți spun ce mi-a zis Roger?

– Spune-mi. (*Unde s-a întâmplat asta, Sadie? Erați la verticală sau la orizontală când a avut loc conversația asta?*)

– Băuse un pahar sau două și i s-a dezlegat limba. Eram în camera lui de hotel, dar nu te ambala – mi-am ținut picioarele pe dușumea și hainele pe mine.

– Nu m-am ambalat.

– Mă dezamăgești.

– Bine, m-am ambalat. Ce ți-a spus?

– Mi-a zis că circulă niște zvonuri că o să se întâmple ceva important în zona Caraibelor, în toamna sau în iarna asta. Că o să fie o scânteie, a spus. Bănuiesc că se referea la Cuba. A zis: „Idiotul ăla de J.F.K. e în stare să ne bage pe toți în belea doar ca să demonstreze că are coaie."

Mi-am adus aminte de toate tâmpeniile despre sfârșitul lumii pe care i le vârâse în cap fostul ei soț. *Oricine citește ziarele își dă seama că așa va fi,* îi spusese el. *O să murim plini de boli purulente și scuipându-ne plămânii de atâta tuse.* Lucrurile de acest gen lasă urme, mai ales atunci când sunt exprimate cu intonația seacă ce denotă certitudine științifică. Lasă urme? Cicatrice, mai degrabă.

– Sadie, toate astea sunt prostii.

– Da? Acum părea iritată. Adică vrei să zici că tu cunoști niște dedesubturi pe care nu le știe senatorul Kuchel?

– Să zicem că da.

– Să zicem că nu. Te mai aștept puțin să-mi spui adevărul. Dar nu prea mult. Poate pentru că dansezi bine.

– Atunci haide să dansăm! am exclamat eu absolut aiurea.

– Noapte bună, George.

Și a închis, înainte să mai apuc să spun ceva.

15

Am vrut s-o sun înapoi imediat, dar când telefonista mi-a cerut numărul, m-am trezit la realitate. Am pus receptorul la loc în furcă. Îmi spusese ce voise să-mi spună. N-aș fi făcut decât să înrăutățesc lucrurile dacă aș fi încercat s-o fac să-mi spună mai multe.

Mi-am tot repetat că telefonul ei fusese doar o stratagemă de

a mă face să reacționez. Dar nu reușeam să mă conving de asta pentru că Sadie nu se purta așa. Mai degrabă fusese un strigăt după ajutor.

Am ridicat iarăși receptorul și, când telefonista mi-a cerut numărul, i l-am dat. Telefonul a țârâit de două ori și apoi am auzit-o pe Ellen Dockerty:

– Da? Cu cine vorbesc?

– Bună, duduie Ellie. Sunt George.

Poate că faza cu tăcerea prelungită la telefon era contagioasă. Am așteptat. Apoi mi-a zis:

– Bună, George. Te-am cam neglijat, nu-i așa? Doar că am fost îngrozitor de…

– Ocupată, sigur că da. Știu cum sunt primele săptămâni de școală, Ellie. Te-am sunat pentru că tocmai am primit un telefon de la Sadie.

– Așa?

Părea dintr-odată foarte precaută.

– Nu-i nicio problemă dacă i-ai spus că prefixul meu e de Fort Worth și nu de Dallas.

– Dar n-am dus vorba. Sper că înțelegi asta. M-am gândit că are dreptul să știe. Țin la Sadie. Țin și la tine, George… dar tu ai plecat. Ea nu.

Înțelegeam, chiar dacă mă durea. Mi-a revenit senzația că zbor într-o capsulă spațială spre alte universuri.

– Nu-i nimic, Ellie, și, oricum, n-a fost o minciună prea mare pentru că o să mă mut curând în Dallas.

Niciun răspuns. Și ce-ar fi putut să spună? *Poate că așa o să faci, însă amândoi știm că ești cam mincinos?*

– Nu mi-a plăcut vocea ei. Ție ți se pare că e în regulă?

– Nu sunt sigură că vreau să-ți răspund la întrebarea asta. Dacă-ți zic că nu, s-ar putea să te repezi încoace, iar ea nu vrea să te vadă. Nu așa cum stau lucrurile acum.

De fapt, îmi răspunsese la întrebare.

– Era bine când s-a întors în oraș?

– Foarte bine. Și foarte bucuroasă să ne vadă pe toți.

– Dar acum pare cumva tulburată și spune că e tristă.

– Și ce te miră? mi-a spus duduia Ellie cu asprime. Sadie are o mulțime de amintiri aici, multe legate de un bărbat pentru care încă mai simte ceva. Un bărbat drăguț și un profesor minunat, dar unul care navighează sub un pavilion fals.

Asta *chiar* a durut.

– Mi s-a părut că-i altceva. Mi-a povestit despre un soi de criză despre care a auzit de la… De la absolventul ăla de Yale care stă în ușa istoriei. De la o persoană pe care a cunoscut-o în Nevada. Soțul ei i-a umplut capul cu tot felul de tâmpenii…

– Capul? Căpșorul ei drăgălaș?

Acum nu mai era doar asprime în vocea ei; era furie pură. M-a făcut să mă simt mărunt și jalnic.

– Uite ce e, George, am în față un teanc de zece metri de dosare pe care trebuie să le rezolv. Nu poți s-o psihanalizezi pe Sadie Dunhill de la distanță, iar eu nu te pot ajuta cu viața ta amoroasă. Singurul lucru pe care îl pot face este să te sfătuiesc să-i spui adevărul dacă ții la ea. Cât mai curând.

– Bănuiesc că nu l-ai văzut pe soțul ei prin zonă?

– *Nu!* Noapte bună, George!

Și pentru a doua oară în noaptea aceea o femeie la care țineam mi-a închis telefonul în nas. Nou record personal.

M-am dus în dormitor și am început să mă dezbrac. Era *bine* când a venit. *Bucuroasă* să-și revadă toți prietenii din Jodie. Nu la fel de bine acum. Pentru că avea inima sfâșiată între tipul cel nou, atrăgător și cu un viitor promițător și străinul înalt și brunet cu trecut invizibil? Probabil că așa ar fi stat lucrurile într-un roman de dragoste, dar dacă asta era situația și în cazul acesta, de ce nu fusese abătută când se întorsese?

Mi-a venit în minte un gând dezagreabil: poate că se apucase de băut. Mult. În secret. Nu era posibil? Soția mea băuse ani la rând pe ascuns – chiar dinainte de a ne căsători –, iar trecutul se armonizează cu el însuși. Ar fi fost ușor să alung ideea asta, să-mi spun că duduia Ellie ar fi observat semnele, dar bețivii sunt al naibii de ingenioși. Uneori durează ani buni până cei din jur se prind. Dacă Sadie venea la serviciu la timp, s-ar fi putut ca Ellie să nici nu bage de seamă că avea ochii roșii, iar respirația îi mirosea a bomboane de mentă.

Probabil că era o idee absurdă. Toate presupunerile mele erau aiurea, marcate de dragostea mea pentru Sadie.

Am stat în pat și am privit tavanul. Soba duduia în living – era o altă noapte rece.

Las-o baltă, prietene, mi-a zis Al. T*rebuie. Adu-ți aminte, n-ai venit aici ca să capeți…*

Fata, ceasul de aur și tot restul. Mda, Al. Știu.

În plus, probabil că nu are nimic. Tu ești cel care are o problemă.

Chiar mai multe. Și a durat mult timp până când am reușit să adorm.

16

Lunea următoare, pe când treceam, așa cum mi-era obiceiul, cu mașina pe lângă numărul 214 de pe West Neely Street din Dallas, am observat o mașină lungă și cenușie de pompe funebre parcată în fața casei. Cele două cucoane grase stăteau pe verandă urmărind cu privirea doi bărbați în costume negre care puneau o targă în spatele mașinii. Pe ea era o siluetă acoperită cu un cearșaf. Pe balconul șubred de la etaj, cuplul de tineri care locuiau acolo se uitau și ei. Copilul cel mic dormea în brațele mamei.

Scaunul cu rotile cu scrumiera atașată pe unul dintre brațe zăcea abandonat sub copacul unde bătrânul își petrecuse mai toate zilele din vara trecută.

Am oprit și am rămas lângă mașină până ce a plecat dricul. Apoi (deși îmi dădeam seama că momentul este cum nu se poate mai nepotrivit, dacă este să folosesc o expresie mai blândă), am traversat și am urcat aleea spre verandă. Ajuns lângă scară, mi-am atins borul pălăriei cu un deget.

– Doamnelor, condoleanțe pentru pierderea dumneavoastră.

Femeia mai în vârstă – soția ajunsă văduvă – mi-a zis:

– Ai mai fost pe aici.

Bineînțeles, m-am gândit să-i răspund.

– Te-a văzut.

Enunț, nu acuzație.

– Caut un apartament în cartierul acesta. Îl păstrați pe al dumneavoastră?

– Nu, a răspuns cea tânără. A avut asigurare. Probabil singura chestie pe care a avut-o vreodată. Și niște medalii într-o cutie, a mai spus trăgându-și nasul.

Crede-mă când îți spun: mi se frângea inima la vederea celor două doamne îndoliate.

– A zis că ești o fantomă, a continuat văduva. A zis că vede prin tine. Da' era mai smintit decât un șoarece într-o căcăstoare în ultimii trei ani, de când a avut comoția și i-au vârât țeava pentru pișat. Io și Ida ne întoarcem în Oklahoma.

Mai bine în Mozelle, le-am sfătuit în gând. *Acolo se zice că trebuie să te duci când renunți la apartament.*

– Ce vrei? m-a întrebat fiica. Tre' să mergem să-i ducem un costum la capelă.

– Aș dori numărul de telefon al proprietarului dumneavoastră, am spus.

Ochii văduvei au sclipit:

– Cât valorează pentru matale, domnu'?

– Vi-l dau eu gratis! mi-a spus tânăra din balconul de la etaj.

Fiica cea îndurerată s-a uitat în sus la ea și i-a spus să tacă-n pizda mă-sii din gură. Asta aveau în comun Dallasul și Derry-ul.

Vecinii buni.

Capitolul 19

1

George de Mohrenschildt şi-a făcut marea intrare în după-amiaza zilei de cincisprezece septembrie, o sâmbătă întunecată şi ploioasă. A venit cu un Cadillac cafeniu, ieşit, parcă, dintr-un cântec al lui Chuck Berry. Era însoţit de un bărbat pe care îl cunoşteam, George Bouhe, şi de altul pe care nu-l mai văzusem – o aschimodie sfrijită, cu un puf de păr alb şi spinarea ţeapănă a unuia care şi-a petrecut întreaga viaţă în armată şi încă se mai făleşte cu asta. De Mohrenschildt s-a dus în spatele maşinii să deschidă portbagajul, iar eu m-am repezit să-mi aduc microfonul.

Când m-am întors, Bouhe ţinea sub braţ un ţarc pentru copii pliat, iar tipul cu aspect cazon era încărcat cu jucării. De Mohrenschildt avea mâinile goale. A urcat treptele în fruntea celorlalţi cu capul ridicat şi pieptul scos în afară. Era înalt şi zdravăn. Părul cărunt îl avea pieptănat pieziş pe spate peste fruntea lată. Într-un fel care părea a spune – mie, cel puţin, îmi spunea – *admiraţi-mă în toată splendoarea mea, voi cei puternici, şi intraţi în panică. Pentru că eu sunt GEORGE.*

Am dat drumul la magnetofon, mi-am pus căştile şi am scos pe fereastră castronul cu microfon.

Marina nu se vedea. Lee stătea pe canapea şi citea o carte groasă şi broşată la lumina lămpii de pe birou. Când a auzit paşi pe verandă, şi-a ridicat privirea, s-a încruntat şi a aruncat cartea pe măsuţă. *Alţi expatriaţi nenorociţi*, probabil că şi-a spus.

Cu toate acestea, s-a dus să deschidă. I-a întins mâna străinului cu păr argintiu care-i stătea în prag, dar de Mohrenschildt l-a surprins – şi pe mine – trăgându-l în braţe şi sărutându-l pe ambii obraji. Apoi l-a îndepărtat, ţinându-l de umeri. Avea o voce profundă, cu accent pronunţat – care mie mi s-a părut mai degrabă german decât rus.

– Lasă-mă să-l privesc pe tânărul care a călătorit atât de departe şi s-a întors cu idealurile nealterate!

Şi l-a tras pe Lee într-o altă îmbrăţişare. Capul lui Oswald abia

se zărea peste umărul bărbatului mai înalt și am observat ceva și mai surprinzător: Lee Harvey Oswald surâdea.

2

Marina a ieșit din dormitorul cel mic cu June în brațe. A exclamat bucuroasă când a dat cu ochii de Bouhe și i-a mulțumit pentru țarc și pentru ceea ce numea, în engleza ei bombastică, „jucărelele copilei". Bouhe l-a prezentat pe sfrijit ca fiind Lawrence Orlov – *Colonelul* Lawrence Orlov, cu voia dumneavoastră – și pe de Mohrenschildt drept un prieten al comunității ruse.

Bouhe și Orlov s-au apucat să instaleze țarcul în mijlocul încăperii. Marina li s-a alăturat și toți au început să sporovăiască rușește. Ca și Bouhe, Orlov nu-și putea lua ochii de la tânăra rusoaică. Marina era îmbrăcată cu o bluziță și o pereche de pantaloni scurți care îi etalau picioarele nesfârșite. Zâmbetul lui Lee se șterse. Se retrăsese în mohoreala lui obișnuită.

Doar că de Mohrenschildt nu a vrut să-l slăbească. A observat cartea lui Lee, s-a repezit la măsuță și a luat-o.

– *Atlas a ridicat din umeri?*

Vorbea numai cu Lee, ignorându-i complet pe ceilalți care admirau țarcul pentru bebeluși.

– Ayn Rand? Ce face cu *asta* un tânăr revoluționar?

– Își cunoaște dușmanul, a spus Lee, iar când de Mohrenschildt a izbucnit în hohote sănătoase de râs, zâmbetul i-a reapărut.

– Și ce părere ai despre acest *cri de coeur* al domnișoarei Rand?

Când am ascultat înregistrarea, replica aceasta mi s-a părut foarte cunoscută. Am ascultat-o de două ori până mi-am amintit: era aproape aceeași expresie pe care o folosise Mimi Corcoran când mă întrebase despre romanul *De veghe în lanul de secară.*

– Cred că a mâncat otravă de șobolani, a răspuns Oswald, și că acum face bani vânzând-o și altora.

– Exact, prietene. Niciodată n-am auzit o apreciere mai corectă. Va veni o zi când toți cei aidoma ei din lume vor răspunde pentru crimele lor. Crezi că așa va fi?

– Știu că așa va fi, a zis Lee fără intonație.

De Mohrenschildt a lovit cu palma în canapea:

– Stai lângă mine. Vreau să-ți aud aventurile din patria mumă.

Dar mai întâi, Bouhe și Orlov s-au apropiat de ei. A urmat un schimb de replici în rusă. Lee a părut sceptic, dar de Mohrenschildt i-a spus ceva, tot în rusă, Lee a dat din cap și i-a spus ceva Marinei. Gestul lui către ușă m-a dumirit: *Bine, du-te, du-te.*

De Mohrenschildt i-a aruncat lui Bouhe cheile mașinii, iar acesta le-a scăpat pe jos. De Mohrenschildt și Lee au schimbat priviri amuzate pe când Bouhe le căuta pe covorul verde și murdar. Apoi au ieșit, Marina ducând fetița în brațe, și au plecat în Cadillacul imens al lui de Mohrenschildt.

– Acum putem sta de vorbă în liniște, prietene, a spus de Mohrenschildt. Iar bărbații își vor deschide portofelele, ceea ce este bine, nu crezi?

– M-am săturat să-și deschidă tot timpul portofelele, a spus Lee. Rina începe să uite că nu ne-am întors în America doar ca să cumpărăm un afurisit de frigider și câteva rochii.

De Mohrenschildt a făcut un semn de nerăbdare.

– Sudoare de pe ceafa porcului capitalist. Omule, nu-i suficient că stai în casa asta deprimantă?

Și Lee:

– Cam așa e, nu?

De Mohrenschildt i-a tras o palmă pe spate destul de tare cât să-l răstoarne de pe canapea.

– Curaj! Ce iei acum vei da înapoi înmiit mai târziu. Nu asta crezi?

Și când Lee a dat din cap aprobându-l, a continuat:

– Acum povestește-mi ce se mai întâmplă în Rusia, tovarășe – pot să-ți spun „tovarășe" sau ai renunțat la acest apelativ?

– Poți să-mi spui cum vrei, doar să nu-mi spui că n-avem de mâncare, a încercat Lee o glumă și a râs de unul singur.

Vedeam cum se deschide în fața lui de Mohrenschildt ca o floare în fața soarelui după multe zile ploioase.

Și Lee a început să vorbească despre Rusia. Era prolix și infatuat. Nu m-a interesat prea mult vorbăria lui despre cum birocrația comunistă deturnase minunatele idealuri socialiste antebelice ale țării (fără să pomenească despre Marea Epurare făcută de Stalin în anii treizeci). Nu m-a interesat nici părerea

lui conform căreia Nikita Hrușciov era un idiot; puteai auzi și aici aceleași tâmpenii despre liderii americani, în fiecare frizerie sau la fiecare colț de stradă. Era posibil ca Oswald să schimbe cursul istoriei peste numai paisprezece luni, dar deocamdată te plictisea de moarte.

Mă interesa însă maniera în care îl asculta de Mohrenschildt. Fermecător, plin de magnetism, mereu punând întrebarea potrivită la momentul potrivit, fără să se foiască sau să-și dezlipească ochii de pe chipul interlocutorului, făcându-l pe acesta să se creadă cel mai informat, sclipitor și cel mai bun orator de pe planetă. Cred că atunci a fost prima dată când cineva l-a ascultat pe Lee în acest fel.

– Din câte îmi dau eu seama, socialismul nu mai are decât o unică speranță, a încheiat Lee, și aceasta este Cuba, unde revoluția nu și-a pierdut puritatea. Sper să ajung acolo la un moment dat. Poate chiar să devin cetățean cubanez.

De Mohrenschildt l-a aprobat dând din cap cu gravitate.

– Ar fi putut fi mult mai rău. Am fost acolo de multe ori înainte ca actuala administrație să restricționeze călătoriile. Este o țară frumoasă… și acum, mulțumită lui Fidel, este o țară frumoasă care aparține oamenilor care trăiesc în ea.

– Știu, s-a luminat Lee la față.

– Dar! a ridicat de Mohrenschildt degetul ca un profesor ce ține o prelegere. Dacă îți închipui că acești capitaliști americani îi vor lăsa pe Fidel, Raul și Che să-și pună în practică magia fără să încerce să-i împiedice, înseamnă că trăiești pe un tărâm al visurilor. Mașinăria s-a pus deja în mișcare. Ai auzit de un individ pe nume Walker?

Mi-am ciulit urechile.

– *Edwin* Walker? Generalul dat afară?

Accentul lui Lee devenise mai sesizabil. Pronunțase *afaa-ă.*

– Chiar el.

– Îl știu. Locuiește în Dallas. A candidat la funcția de guvernator și a luat-o în cur. După aia s-a dus în Miss'sippi să i se alăture lui Ross Barnett când James Meredith a desegregat statul. Nu-i decât un segregaționist, așa cum a fost Hitler.

– E rasist, desigur, dar cauza segregaționistă și burghezii din Klan nu sunt decât un pretext. Pentru el, lupta pentru drepturile negrilor este doar o măciucă pe care o folosește ca să lovească în principiile socialismului care îl obsedează atât pe el,

cât și pe toți cei de teapa lui. James Meredith? Un comunist! Asociația Națională de Promovare a Persoanelor de Culoare? O fațadă! Comitetul Studențesc de Coordonare a Nonviolenței? Negru la vârf, roșu pe dinăuntru!

– Sigur, a spus Lee, așa funcționează.

Nu-mi puteam da seama dacă de Mohrenschildt chiar credea lucrurile pe care le spunea sau dacă încerca să-i vâre frica în oase lui Lee doar ca să-și bată joc de el.

– Și care cred toți Walkerii și Barnettii și predicatorii revivaliști ucigași ca Billy Graham și Billy James Hargis că este inima acestui malefic monstru comunist și iubitor de negrotei? Rusia!

– Știu.

– Și unde văd ei că este mâna întinsă a comunismului doar la o sută cincizeci de kilometri de coastele Statelor Unite? În Cuba! Walker nu mai poartă uniformă, dar prietenul lui cel mai bun poartă. Știi despre cine vorbesc?

Lee a clătinat din cap, fără să-și clintească privirea de la de Mohrenschildt.

– Curtis LeMay. Alt rasist care vede comuniști în spatele fiecărei tufe. Și ce vor Walker și LeMay să facă președintele Kennedy? Să bombardeze Cuba! Apoi să invadeze Cuba! Apoi să transforme Cuba în al cincizeci și unulea stat american! Umilința suferită la Golful Porcilor le-a sporit hotărârea!

De Mohrenschildt și-a punctat expunerea lovindu-se cu pumnul în picior la fiecare semn de exclamare.

– Oamenii ca Walker și LeMay sunt mult mai periculoși decât cățeaua aia pe care o citești, și nu din cauză că au arme. Ci din cauză că au *adepți*.

– Cunosc pericolele, a spus Lee. Am început să organizez un grup care se numește Jos Mâinile de pe Cuba, chiar aici, în Fort Worth. Deja avem vreo zece membri.

Asta chiar era o mișcare îndrăzneață. Din câte știam singurele lucruri organizate de Lee în Fort Worth erau ușile cu plasă de la fabrică și sârmele de rufe din spatele casei atunci când Marina reușea să-l convingă să pună la uscat scutecele copilului.

– Trebuie să-i dai bătaie, i-a zis de Mohrenschildt sumbru. Cuba a ridicat stindardul revoluției. Când cei mulți și oropsiți din Nicaragua și din Haiti și din Republica Dominicană privesc

spre Cuba, ei văd o pașnică societate agrar-socialistă de unde dictatorul a fost alungat, iar membrii poliției secrete au fost trimiși la plimbare, uneori cu bâtele îndesate în fundurile lor grase!

Lee a izbucnit în hohote stridente de râs.

– Văd că uriașele plantații de trestie de zahăr și fermele cu sclavi ale companiilor United Fruit au fost returnate țăranilor. Văd că Standard Oil a fost gonit de acolo. Văd că toate cazinourile deținute de clanul Lansky…

– Am auzit de ei, a intervenit Lee.

– … au fost închise. Nu mai există spectacolele de sex cu măgari, iar femeile care își vindeau trupul… și trupurile *fiicelor* lor au redescoperit munca cinstită. Un zilier, care ar fi murit pe stradă în timpul regimului porcului de Batista, poate să se ducă acum la spital și să fie tratat ca o ființă omenească. Și de ce? Pentru că, sub autoritatea lui Fidel, doctorul și muncitorul cu ziua sunt egali!

– Știu, a spus iarăși Lee, manifestându-și acordul implicit.

De Mohrenschildt a sărit de pe canapea și a început să se plimbe în jurul țarcului.

– Crezi tu că președintele Kennedy și cabala lui irlandeză vor lăsa în pace acest stindard? Acest *far* care își trimite mesajul luminos al speranței?

– Mie îmi cam place Kennedy, a rostit Lee, parcă rușinat să recunoască asta. În ciuda a ceea ce s-a întâmplat în Golful Porcilor. Știi, ăla fusese planul lui Eisenhower.

– Mulți din MAT îl plac pe Kennedy. Vrei să știi ce înseamnă MAT? Te asigur că nevăstuica aia turbată care a scris *Atlas a ridicat din umeri* știe. Măreața Americă Tâmpită, asta înseamnă. Cetățenii Statelor Unite vor trăi fericiți și vor muri împăcați dacă au un frigider care face cuburi, două mașini în garaj și filmul *77 Sunset Strip* la televizor. Măreața Americă Tâmpită iubește *zâmbetul* lui Kennedy. O, da. Chiar așa. Are un zâmbet minunat, de acord. Dar nu a spus Shakespeare că un om poate zâmbi mereu, chiar ticălos fiind? Știi că a aprobat un plan al C.I.A. de a-l *asasina* pe Castro? Da! Deja au fost trei sau patru tentative – eșuate, slavă Domnului. Lee, am aflat asta de la contactele mele din industria petrolului din Haiti și Republica Dominicană și sunt informații sigure.

Lee și-a exprimat uluirea.

– Dar Rusia este prietenul puternic al lui Fidel, a continuat de Mohrenschildt fără să se oprească. Nu este vorba despre Rusia din visele lui Lenin. Sau ale tale, sau ale mele, dar poate că au motivele lor pentru care vor fi alături de Fidel dacă America încearcă să invadeze iarăși Cuba. Și ține seamă la vorbele mele: Kennedy este gata s-o facă. În curând. Va asculta de LeMay. Va asculta de Dulles și de Angleton de la C.I.A. Mai are nevoie doar de un pretext și va încerca s-o cotropească doar pentru a demonstra lumii că are boașe.

Au continuat să vorbească despre Cuba. Cadillacul s-a întors plin cu alimente – cât să le ajungă o lună, din câte îmi puteam da seama.

– La dracu', a exclamat Lee. S-au întors.

– Și ne bucurăm să-i revedem, a spus cu amabilitate de Mohrenschildt.

– Rămâi la cină, a zis Lee. Nu gătește Rina prea bine, dar…

– Trebuie să plec. Soția mea mă așteaptă să-i dau raportul și mă bucur să spun că va fi unul foarte favorabil! S-o aduc și pe ea data viitoare?

– Mda, sigur.

S-au îndreptat spre ușă. Marina vorbea cu Bouhe și cu Orlov în vreme ce aceștia scoteau din portbagaj cutii cu conserve. Dar era mai mult de atât; și flirta un pic. Iar Bouhe părea gata-gata să pice în genunchi.

În prag, Lee a spus ceva despre FBI. De Mohrenschildt l-a întrebat de câte ori. Lee a ridicat trei degete.

– Un agent pe nume Fain a venit de două ori. Și încă unul, Hosty.

– Privește-i drept în ochi și răspunde-le la întrebări, i-a spus de Mohrenschildt. Nu are de ce să-ți fie teamă, Lee, nu pentru că ești nevinovat, ci pentru că ai dreptate!

De data aceasta îl urmăreau și ceilalți… și nu numai. Apăruseră și fetițele cu coarda și stăteau acum pe brazda de pământ reprezentând trotuarul bucății noastre din Mercedes Street. De Mohrenschildt avea public și se desfăta, dând o adevărată reprezentație.

– Ești devotat din punct de vedere ideologic, tinere domn Oswald, așa că bineînțeles că au venit. Banda lui Hoover! Din câte știm, poate că ne urmăresc chiar și acum, poate din josul străzii, poate din casa aceea de peste drum!

Și de Mohrenschildt a arătat cu degetul spre draperiile mele trase. Am stat nemișcat în umbre, bucuros că lăsasem din mână castronul cu microfonul în el, chiar dacă îl acoperisem cu bandă adezivă neagră.

– Știu cine sunt. Oare nu m-au vizitat de multe ori și ei și verii lor primari de la C.I.A., încercând să mă intimideze ca să le dau informații despre prietenii mei ruși și sud-americani? După război, oare nu mi-au spus ei că sunt nazist? Oare nu au pretins ei că am angajat garda paramilitară *tonton macoute* ca să-i bată și să-i tortureze pe rivalii mei din afacerile cu petrol? Oare nu m-au acuzat ei că l-am mituit pe Papa Doc și că am plătit asasinarea lui Trujillo? Da, da, au făcut toate astea și încă multe altele!

Fetițele cu coarda se uitau la el cu gurile căscate. La fel și Marina. Odată pornit, George de Mohrenschildt mătura totul în calea lui.

– Fii brav, Lee! Când vor veni din nou, înfruntă-i! Arată-le asta!

Și-a apucat cămașa și și-a sfâșiat-o cu o singură mișcare. Nasturii au pocnit și s-au împrăștiat pe jos. Fetițele cu coarda au oftat, prea șocate ca să poată chicoti. Spre deosebire de majoritatea bărbaților din America acelui timp, de Mohrenschildt nu purta maiou. Pielea lui avea culoarea mahonului. Țâțici grăsune atârnau peste mușchi flasci. S-a lovit cu pumnul drept peste sfârcul stâng.

– Spune-le: „Aici este inima mea și inima mea este pură și inima mea aparține cauzei mele!" Spune-le: „Chiar dacă Hoover îmi va smulge inima din piept, ea va continua să bată și o mie de alte inimi vor bate dimpreună cu ea! Apoi o sută de mii! Apoi un milion!"

Orlov a lăsat jos cutia cu conserve și a început să-l aplaude cam în bătaie de joc. Obrajii Marinei se înflăcăraseră. Expresia de pe chipul lui Lee era cea mai interesantă dintre toate. Aidoma lui Pavel din Tars pe Calea Damascului, avusese o revelație.

Ochii lui își pierduseră căutătura oarbă.

3

Predica lui de Mohrenschildt și trucul lui cu sfâșiatul cămășii

– deloc diferit de cele practicate în bâlciurile evangheliștilor de dreapta pe care îi ocăra cu atâta osârdie – m-au tulburat destul de tare. Nutrisem speranța că, dacă voi putea surprinde o discuție deschisă între cei doi bărbați, aceasta mă va edifica asupra rolului pe care îl va juca de Mohrenschildt în atentatul asupra lui Walker și, prin urmare, în asasinarea lui Kennedy. Dar ce auzisem a complicat mai mult lucrurile, în loc să le clarifice.

Un lucru era limpede: venise vremea să îmi iau un *adieu* deloc afectuos de la Mercedes Street. Închiriasem deja apartamentul de la parterul numărului 214 de pe West Neely. Pe douăzeci și patru septembrie, am încărcat în Sunlinerul meu cam bătrâior cele câteva haine pe care le aveam, cărțile și mașina de scris și le-am mutat în Dallas.

Cele două grăsane lăsaseră în urmă o cocină care duhnea a boală. Am făcut singur curățenie, mulțumind lui Dumnezeu că vizuina de iepure a lui Al m-a scos într-o epocă în care deodorantele de cameră fuseseră inventate. De la un talcioc mi-am cumpărat un televizor portabil pe care l-am așezat pe bufetul din bucătărie, lângă mașina de gătit (pe care o botezasem Muzeul Grăsimilor Antice). Am măturat, am spălat, am frecat și am dat cu spray urmărind filme ca *Incoruptibilii* sau seriale siropoase ca *Unde este mașina 54?* Seara, când încetau bufniturile și strigătele copiilor de la etaj, mă culcam și dormeam dus. Fără vise.

Îmi păstrasem casa de pe Mercedes Street, dar nu am observat prea multe la numărul 2703. Uneori Marina o punea pe June în cărucior (alt cadou de la domnul Bouhe, admiratorul ei cel vârstnic) și o plimba până la parcarea de la depozit și înapoi. După-amiaza, când se terminau orele, o însoțeau și fetițele cu coarda. De vreo două ori s-a jucat și Marina, intonând tot felul de cântecele în rusă. June a râs când și-a văzut mama țopăind, cu părul ei cel negru zburând în toate părțile. Au râs și cele trei fetițe, dar Marina nu s-a supărat. A vorbit mult cu ele și nu a părut niciodată jignită când s-au hlizit și au corectat-o. De fapt, părea chiar bucuroasă. Lee nu voia ca ea să învețe engleza, dar totuși o învăța. Bravo ei.

Pe 2 octombrie 1962, m-am trezit în apartamentul meu de pe Neely Street într-o liniște deplină și nefirească: nu se mai auzeau picioruşele celor doi copii tropăind la etaj, nu se mai

auzea vocea mamei care să strige la ei să se pregătească pentru școală. Se mutaseră de acolo în toiul nopții.

Am urcat și mi-am încercat cheia în ușa lor. N-a mers, dar încuietoarea era una cu arc și am reușit s-o deschid foarte ușor cu un umeraș. Am zărit în living un dulap pentru cărți. Am făcut o gaură mică în dușumea, am conectat a doua lampă cu microfon și am trecut cablul prin gaură până în apartamentul meu de dedesubt. După care am împins dulapul ca să mascheze gaura.

Microfonul funcționa, însă rolele micuțului magnetofon japonez nu se învârteau decât atunci când potențialii chiriași care veneau să viziteze apartamentul verificau lampa dacă se aprinde. Mulți au venit, nimeni nu a închiriat. Casa aceasta de pe Neely Street va fi în întregime la dispoziția mea până când se va muta la etaj familia Oswald. Era o ușurare după carnavalul neîntrerupt de pe Mercedes Street, deși îmi cam lipseau fetițele cu coarda. Ele au fost corul meu de tragedie antică.

4

Dormeam noaptea în apartamentul meu din Dallas și o urmăream pe Marina cum își plimbă fetița în Fort Worth în timpul zilei. Pe când mă distram astfel, un alt moment de cumpănă se apropia, dar nu l-am luat în seamă. Eram mult prea ocupat cu soții Oswald care treceau printr-o altă criză domestică.

Într-o zi din a doua săptămână a lui octombrie, Lee a venit mai devreme de la lucru. Marina o plimba pe June pe afară. Au stat de vorbă pe aleea de vizavi. Pe la sfârșitul discuției, Marina a întrebat în engleză:

– Ce e *cocediat?*

I-a explicat în rusește. Marina a făcut un gest care spunea „n-ai ce-i face” și l-a îmbrățișat. Lee a sărutat-o pe obraz, apoi a luat fetița din cărucior. June a început să râdă când tatăl ei a ridicat-o deasupra capului și a încercat să-l apuce de păr cu mânuțele ei mici. Au intrat împreună în casă. O familie micuță și fericită, înfruntând adversitățile vremelnice ale destinului.

Doar până la ora cinci din după-amiaza aceleiași zile. Tocmai ce mă pregăteam să mă întorc pe Neely Street, când am observat-o pe Marguerite Oswald venind din direcția stației de

autobuz de pe Winscott Road.

Probleme la orizont, mi-am zis și câtă dreptate am avut.

Din nou Marguerite a evitat treapta nereparată încă, din nou a intrat fără să bată la ușă; și imediat a început focul de artificii. Seara era caldă și ferestrele erau deschise. N-am mai avut nevoie de microfonul multidirecțional. Lee și mama lui se certau cu volumul dat la maximum.

După câte se părea, Lee nu fusese concediat din slujba lui de la Leslie Welding; pur și simplu plecase de acolo. Încercând să dea de el, pentru că aveau mult de lucru, șeful o sunase pe Vada Oswald și, când soția lui Robert i-a explicat că nu are cum să-l ajute, a sunat-o pe Marguerite.

– Am *mințit* pentru tine, Lee! a urlat Marguerite. Am zis că ai gripă! De ce trebuie să mint mereu pentru tine?

– Nu trebuie să faci nimic pentru mine! a urlat și Lee, stând nas în nas cu mama lui în mijlocul livingului. Nu te pun să faci nimic pentru mine, și tu tot faci!

– Lee, cum ai de gând să-ți întreții familia? Îți trebuie o slujbă!

– O, o să-mi iau una! Nu-ți face griji pe chestia asta, Mami!

– *Unde?*

– Nu știu…

– O, *Lee!* Cum ai să plătești chiria?

– … are o grămadă de prieteni, a arătat el cu degetul la Marina care a tresărit. Nu sunt buni de nimic, dar o să fie buni pentru chirie. Trebuie să pleci, Mami. Du-te acasă. Lasă-mă să-mi trag răsuflarea.

Marguerite s-a repezit la țarcul pentru bebeluși.

– De unde a apărut ăsta?

– De la prietenii de care ți-am spus. Jumătate sunt bogați, iar cealaltă jumătate încearcă să devină. Le place să converseze cu Rina, a mârâit Lee. Ălora mai bătrâni le place să se holbeze la țâțele ei.

– *Lee!*

Voce șocată, dar expresia de pe chipul femeii era… una de încântare? Furia din tonul fiului o încânta pe Mamocika?

– Pleacă, Mami. Lasă-ne în pace.

– Înțelege ea că bărbații care fac cadouri vor ceva în schimb? Înțelege, Lee?

– *Ieși dracului de-aici!*

Pumni încleștați, ridicați amenințător. Aproape dansând în

furia lui impotentă.

Marguerite a zâmbit:

– Ești supărat. Desigur că ești. O să mă întorc când o să te simți mai stăpân pe tine. Și o să te ajut. Vreau să te ajut.

Și brusc s-a năpustit la Marina și la fetiță. De parcă ar fi vrut să le atace. A acoperit fața copilului cu țocăieli, după care a traversat încăperea cu pași mari. La ușă s-a întors și a arătat cu degetul țarcul:

– Spune-i să-l frece bine, Lee. Lucrurile date de pomană au întotdeauna microbi. Dacă se îmbolnăvește copilul, n-o să poți să-ți permiți să mergi la doctor.

– Mama! *Ieși!*

– Asta și fac.

Calmă ca o tratație de prăjiturici cu lapte. Și-a vânturat degetele într-un gest copilăresc de rămas-bun și a plecat.

Marina s-a apropiat de Lee, ținând copilul ca pe un scut. Au vorbit. Au strigat. Solidaritatea familială se evaporase în văzduh; avusese Marguerite grijă de asta. Lee a luat fetița, a legănat-o pe un braț, apoi – fără absolut niciun avertisment – și-a lovit soția cu pumnul în față. Marina s-a prăbușit, cu sângele curgându-i din gură și nas și plângând tare. Lee s-a uitat la ea. Plângea și fetița. Lee a mângâiat-o pe June pe păr, a sărutat-o pe obraz și a continuat s-o legene. Marina s-a ridicat în picioare, apărându-mi iarăși în câmpul vizual. Lee a lovit-o cu piciorul într-o parte și s-a prăbușit din nou. Nu-i mai puteam vedea decât părul.

Părăsește-l, i-am spus, chiar dacă știam că nu o va face. *Ia copilul și părăsește-l. Du-te la George Bouhe. Încălzește-i patul, dacă trebuie, dar părăsește-l urgent pe monstrul acesta slăbănog aflat sub papucul maică-sii.*

Dar Lee a fost cel care a plecat, cel puțin pentru moment. Nu l-am mai văzut vreodată pe Mercedes Street.

5

Aceasta a fost prima lor despărțire. Lee s-a dus la Dallas să-și caute de lucru. Nu știu unde a locuit. Al îșsi notase că în clădirile Universității, dar s-a dovedit că se înșelase. Poate își găsise o cameră într-una din pensiunile ieftine din centru. Nu mă interesa. Știam că vor veni împreună să închirieze

apartamentul de deasupra mea și deocamdată mă cam săturasem de el. Nu era nicio bucurie să fii nevoit să-i asculți vocea tărăgănată rostind *Știu* de zece ori în fiecare conversație.

Cu ajutorul lui George Bouhe, Marina a aterizat în picioare. Nu la multă vreme după vizita lui Marguerite și plecarea lui Lee, Bouhe și încă un bărbat au apărut cu un camion Chevy și au mutat-o de acolo. Mama și fiica au părăsit Mercedes Street stând pe patul urcat în spatele camionului. Valiza roz adusă de Marina din Rusia fusese acoperită cu pături și June dormea liniștită în acest cuib improvizat. Când camionul a pornit, Marina și-a pus mâna pe pieptul fetiței ca s-o țină în loc. Cele trei copile cu coarda urmăreau scena și Marina le-a făcut un semn cu mâna. Fetițele i-au răspuns.

6

Am găsit adresa lui George de Mohrenschildt în Paginile Albe din Dallas și l-am urmărit de câteva ori. Eram curios să văd cu cine se întâlnește, deși mă îndoiesc că mi-aș fi dat seama dacă ar fi fost vorba despre un agent C.I.A., un membru al clanului Lansky sau vreun alt posibil conspirator. Tot ce știu este că nu s-a întâlnit cu nimeni care să-mi fi părut dubios. Se ducea la serviciu; se ducea la Dallas Country Club, unde juca tenis, sau înota împreună cu soția lui; își petreceau unele seri la vreo două cluburi de striptease. Nu incomoda dansatoarele în niciun fel, însă manifesta o înclinație ciudată de a mângâia sânii și fundul soției în public. Femeia nu părea deranjată de asta.

De două ori s-a întâlnit cu Lee, o dată fiind la clubul de striptease. Lee a părut nelalocul lui în mediul acela și nu au stat mult. A doua oară, au luat prânzul la o cafenea de pe Browder Street, unde au stat până aproape de ora două după-amiaza, discutând în fața multor cești cu cafea. Lee a dat să se ridice, s-a răzgândit și a mai comandat ceva. Chelneriţa i-a adus o bucată de plăcintă, iar el i-a dat o hârtie peste care femeia a aruncat o privire grăbită, înainte s-o îndese în buzunarul de la șorț. În loc să-i urmăresc atunci când au plecat, m-am apropiat de ea și am întrebat-o dacă îmi permite să văd ce îi dăduse tânărul.

– Îți permit și s-o iei, mi-a răspuns și mi-a dat o bucată de hârtie galbenă pe care scria cu litere de ziar: JOS MÂINILE DE PE CUBA! Se făcea apel la „cei interesați” să se înscrie în filiala

Dallas-Fort Worth a acestei organizații minunate. NU-L LĂSA PE UNCHIUL SAM SĂ TE PROSTEASCĂ! SCRIE LA CĂSUȚA POȘTALĂ 1919 PENTRU DETALII REFERITOARE LA CALENDARUL ÎNTRUNIRILOR.

– Despre ce au discutat? am întrebat-o.

– Ești polițist?

– Nu. Dau bacșișuri mai bune decât polițiștii, i-am spus și i-am dat o bancnotă de cinci dolari.

– Despre chestiile alea, mi-a răspuns și a arătat spre fluturașul pe care fără doar și poate Lee îl tipărise la noul lui loc de muncă. Despre Cuba. De parcă mi-ar păsa.

Dar în seara de douăzeci și doi octombrie, cu nicio săptămână mai târziu, președintele Kennedy însuși a vorbit despre Cuba. Și atunci le-a păsat tuturor.

7

O axiomă a tristeții spune că niciodată nu-ți este mai sete decât atunci când ți-a secat fântâna, dar, până în toamna lui '62, nu-mi dădusem seama că aceasta se aplică și în cazul tropăielilor de picioruțe care-mi zgâlțâiau tavanul. Acum, cu familia de deasupra plecată, numărul 214 de pe West Neely Street căpătase aerul sinistru de casă bântuită. Mi-era dor de Sadie și am început să-mi fac griji din cauza ei aproape obsesiv. Dacă mă gândesc mai bine, ai putea să tai cuvântul „aproape". Ellie Dockerty și Deke Simmons nu-mi luau în serios temerile referitoare la soțul ei. Sadie însăși nu mă lua în serios; din câte știam, putea chiar să-și închipuie că încerc s-o sperii cu John Clayton doar ca s-o împiedic să mă scoată complet din viața ei. Niciunul dintre ei nu știa că, dacă înlăturai „Sadie", restul numelui ei se deosebea doar printr-o singură silabă de Doris Dunning. Niciunul dintre ei nu știa despre efectul armonic, pe care se părea că îl creez eu însumi, prin simpla mea prezență în Tărâmul lui Demult. Astfel stând lucrurile, cine ar fi de vină dacă Sadie ar păți ceva rău?

Au revenit și coșmarurile. Cele despre Jimla.

Am renunțat să-l mai urmăresc pe George de Mohrenschildt și am început să fac plimbări lungi de la primele ore ale după-amiezii, întorcându-mă acasă, pe West Neely Street, abia pe la nouă sau zece seara. În timpul plimbărilor mă gândeam la Lee,

care acum lucra ca ucenic de tipograf la Jaggars-Chiles-Stovall, o firmă de artă grafică din Dallas. Sau la Marina, care acum locuia provizoriu cu o femeie de curând divorțată, pe nume Elena Hall. Aceasta lucra la dentistul lui George Bouhe. Dentistul fusese cel care l-a întovărășit când au venit cu camionul să le mute pe Marina și pe June din groapa aceea de gunoi care era Mercedes Street.

Dar cel mai mult mă gândeam la Sadie. Și la Sadie. Și tot la Sadie.

În timpul uneia din aceste plimbări, trist și însetat cum eram, am intrat într-un bar din cartier, numit Ivy Room și mi-am comandat o bere. Tonomatul era stins, iar clienții erau neobișnuit de tăcuți. Când chelneriţa mi-a pus berea în față, apoi s-a întors să se uite la televizorul de deasupra barului, mi-am dat seama că toată lumea îl urmărea pe bărbatul pe care venisem să-l salvez. Era grav și palid, cu cearcăne întunecate.

– Pentru a opri această escaladare ofensivă, am inițiat un embargo strict asupra tuturor transporturilor de echipamente de luptă înspre Cuba. Vor fi întoarse din drum toate navele cu destinația Cuba, indiferent de pavilion, dacă se va descoperi că sunt încărcate cu armament de atac.

– Iisuse Hristoase! a exclamat un bărbat cu pălărie de cowboy. Ce-și închipuie c-or să facă rusnacii pe *chestia asta?*

– Taci, Bill, l-a apostrofat barmanul. Vrem să ascultăm.

– Va fi politica națiunii noastre, a continuat Kennedy, aceea de a considera orice rachetă nucleară lansată din Cuba împotriva oricărui stat din emisfera vestică drept un atac al Uniunii Sovietice împotriva Statelor Unite, impunând un răspuns punitiv din partea noastră asupra Uniunii Sovietice.

O femeie de la capătul barului a gemut și s-a prins cu mâinile de stomac. Bărbatul de lângă ea a luat-o de umeri, iar ea și-a culcat capul pe umărul lui.

Pe chipul lui Kennedy am putut să citesc în egală măsură spaimă și hotărâre. Dar am mai văzut și însufleţire – un angajament deplin în această chestiune. Mai avea exact treisprezece luni până la întâlnirea cu glonțul asasinului.

– Ca prevedere militară necesară, am suplimentat astăzi forțele noastre de la baza din Guantanamo și am evacuat rudele personalului staționat acolo.

– Fac cinste la toată lumea, a declarat brusc Bill Cowboyul.

Pentru că se pare că am ajuns la capătul drumului, *amigos*.

A pus două hârtii de douăzeci de dolari lângă paharul din față, dar barmanul nu le-a luat. Îl urmărea cu atenție pe Kennedy, care acum îi cerea președintelui Hrușciov să înlăture „această amenințare clandestină, necugetată și provocatoare la adresa păcii mondiale".

Chelnerița care îmi adusese berea, o femeie la vreo cincizeci de ani, cu părul decolorat și cu un oarece aer de promiscuitate, a izbucnit în plâns. Asta m-a făcut să mă hotărăsc. M-am ridicat de pe scaunul de la bar, am făcut slalom printre mesele cu bărbați și femei care se uitau la televizor ca niște copii îmbătrâniți înainte de vreme și m-am strecurat într-una din cabinele telefonice de lângă tonomat.

Telefonista mi-a cerut să introduc în aparat patruzeci de cenți pentru primele trei minute. Am pus două monede de câte douăzeci și cinci. Telefonul a boncănit prietenos. Auzeam slab vocea nazală a lui Kennedy. Acum i se adresa ministrului sovietic de externe, Andrei Gromiko, spunându-i că este un mincinos. Nici urmă de ambiguitate.

– Vă fac legătura, domnule, a zis telefonista.

Și imediat i-a scăpat:

– Îl ascultați pe președinte? Dacă nu, dați repede drumul la radio sau la televizor.

– Îl ascult, i-am spus.

Și Sadie probabil că îl asculta. Sadie, al cărei soț scosese pe gură o mulțime de inepții apocaliptice cu o vagă spoială științifică. Sadie, al cărei prieten politician îi zisese că o criză va avea loc pe undeva prin Caraibe. Că o să fie o scânteie pe undeva, probabil în Cuba.

Nu știam ce îi voi spune ca s-o liniștesc, dar nu asta era problema. Telefonul suna și suna. Nu-mi plăcea ce se întâmplă. Unde putea să fie luni seara, la opt și jumătate, în Jodie? La cinematograf? Parcă nu-mi venea să cred.

– Domnule, persoana apelată nu răspunde.

– Știu, am spus și m-am strâmbat când am auzit ieșindu-mi din gură cuvântul preferat al lui Lee.

Când am închis, monedele mele au zăngănit în orificiul de înapoiere. Am dat să le pun iarăși în aparat, apoi m-am răzgândit. La ce mi-ar fi folosit s-o sun pe duduia Ellie? Mă trecuse pe lista neagră. Probabil că și Deke făcuse la fel. Mi-ar fi

spus să-i las în pace.

Când m-am întors la bar, Walter Cronkite arăta fotografii făcute din avioane U-2 înfățișând baze sovietice pentru lansarea rachetelor, aflate în curs de construcție. A mai spus și că numeroși membri ai Congresului îi cer lui Kennedy să își dea acordul pentru misiuni de bombardare sau să declanșeze de urgență o invazie totală. Pentru prima oară în istorie, bazele militare americane și Comandamentul Strategic al Forțelor Aeriene intraseră în stadiul de alertă DEFCON-4.

– În curând, bombardiere americane de tipul B-52 vor patrula la granițele Uniunii Sovietice, a anunțat Cronkite cu vocea lui profundă, prevestitoare de nenorociri. Și este evident pentru toți cei care am relatat evenimentele ultimilor șapte ani din acest Război Rece din ce în ce mai înfricoșător că șansele să se petreacă ceva imprevizibil, ceva imprevizibil și periculos cresc cu fiecare nouă escaladare a…

– *Nu mai aștepta!* a strigat un bărbat de lângă masa de biliard. *Bombardează-i pe nenorociții ăia de comuniști chiar acum!*

S-au auzit câteva exclamații de protest în fața unui asemenea sentiment sângeros, repede înecate în ropote de aplauze. Am plecat din Ivy Room și am alergat până acasă, pe Neely Street. M-am urcat în mașină și am plecat spre Jodie.

8

La radioul din mașină, pe care îl reparasem între timp, nu se difuza nimic altceva decât prostii despre sfârșitul lumii. Până și DJ-ul se molipsise de Gripă Nucleară și spunea chestii ca „Dumnezeu să binecuvânteze America" și „Pregătiți-vă de luptă". Când l-a pus pe Johnny Norton să miaune „Imnul de luptă al republicii", am întins mâna și l-am închis. Când ai apucat să trăiești o zi ca unsprezece septembrie 2001, așa ceva ți se poate părea un pic cam prea mult.

Am ținut pedala de accelerație apăsată, în ciuda nefericirii tot mai crescânde a motorului și a faptului că indicatorul de pe cadranul marcat TEMPERATURĂ MOTOR se apropia vertiginos de ÎNALTĂ. Drumurile erau aproape pustii și am oprit în fața casei lui Sadie la câteva minute după douăsprezece și jumătate în noaptea de douăzeci și doi spre douăzeci și trei. Volkswagenul ei galben era parcat lângă ușile închise ale

garajului, iar parterul casei era luminat, dar nu mi-a răspuns când am sunat la ușă. M-am dus în spate și am ciocănit tare în ușa de la bucătărie. Tot zadarnic. Îmi plăcea din ce în ce mai puțin.

Ținea o cheie de rezervă sub ultima treaptă. Am scos-o din ascunzătoare și am intrat. Aroma inconfundabilă de whisky și izul acru de țigară mi-au bombardat nările.

– Sadie?

Nimic. Am traversat bucătăria îndreptându-mă spre living. Pe măsuța din fața canapelei erau o scrumieră care dădea pe dinafară de plină ce era, și câteva reviste *Life* și *Look* îmbibate cu ceva lichid. Le-am atins cu un deget și l-am dus la nas. Scotch. Futu-i.

– Sadie?

Acum mai simțeam și un alt miros pe care mi-l aminteam foarte bine din vremea chefurilor lui Christy: miasma pătrunzătoare de vomă.

Am alergat spre holișorul din cealaltă parte a livingului. Acolo erau două uși față în față: dormitorul și biroul. Ușile erau închise, dar cea de la baie, din capătul holului, era deschisă. Lumina aspră a becurilor fluorescente mi-a descoperit petele de vomă de pe vasul de toaletă. De pe gresia roz și de pe marginea căzii de baie. Lângă savoniera de la chiuvetă am observat un flacon de medicamente. Fără dop. M-am năpustit în dormitor.

Zăcea de-a curmezișul patului, pe cuvertura mototolită, doar cu un furou pe ea și cu un singur mocasin din piele întoarsă într-un picior. Celălalt căzuse pe jos. Avea pielea de nuanța cerii vechi de lumânare și nu părea să respire. Dar chiar atunci a scos un icnet lung și sforăit și pieptul i-a rămas nemișcat câteva secunde înspăimântătoare, apoi a horcăit din nou. Pe noptieră era o altă scrumieră plină. Un pachet gol de Winston, mototolit și ars de un chiștoc nestins cum trebuie fusese aruncat deasupra mucurilor. Lângă scrumieră erau un pahar pe jumătate gol și o sticlă de Glenlivet aproape plină – să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru micile favoruri –, dar nu scotchul mă îngrijora, ci pastilele. Pe masă am observat și un plic maro din care ieșeau niște fotografii, însă nu m-am uitat la ele. Nu atunci.

Mi-am trecut brațele pe sub ea și am încercat s-o ridic în șezut. Combinezonul era din mătase și mi-a alunecat sub

palme. A bufnit înapoi pe pat și a scos o altă respirație greoaie și scrâșnită. Părul îi acoperea un ochi închis.

– Sadie, trezește-te!

Nimic. Am apucat-o de umeri și am tras-o spre căpătâiul patului. S-a lovit cu capul de tăblia din lemn.

– Las'n pace, cu limba împleticită și foarte încet, dar tot mai bine decât nimic.

– Trezește-te, Sadie! Trebuie să te trezești!

Am început s-o plesnesc ușor peste obraji. Ochii i-au rămas închiși, dar mâinile i s-au ridicat și au încercat – foarte slăbite – să mă împingă.

– Trezește-te! Trezește-te, drăcia dracului!

A deschis ochii, s-a uitat la mine fără să mă recunoască, apoi i-a închis la loc. Dar acum respira ceva mai normal. Acum, că stătea în fund, îi dispăruse respirația horcăită.

M-am dus înapoi în baie, am scos periuța de dinți din paharul roz din plastic și am dat drumul la apa rece. Când umpleam paharul, m-am întors să mă uit la eticheta de pe flacon. Nembutal. Mai erau vreo zece, douăsprezece capsule înăuntru, deci nu fusese vorba despre o încercare de sinucidere. Cel puțin, nu una fățișă. Am aruncat pastilele în veceu și am fugit înapoi în dormitor. Aluneca încet din poziția șezândă în care o lăsasem, cu capul aplecat, cu bărbia proptită în capul pieptului, cu respirația din nou hârâită.

Am pus paharul pe noptieră și am împietrit preț de o secundă când ochii mi-au căzut asupra uneia dintre fotografiile care ieșiseră din plicul maro. Se poate să fi fost imaginea unei femei – căci ceea ce îi rămăsese din păr era lung – dar era greu de spus. Unde ar fi trebuit să fie fața, era doar o bucată de carne crudă, cu o gaură în partea de jos. Și gaura părea că urlă.

Am ridicat-o pe Sadie, am apucat-o de păr și i-am dat capul pe spate. A mormăit ceva ce ar fi putut fi *Nu mai, doare.* Și i-am azvârlit în față apa din pahar. A tresărit puternic și și-a deschis ochii.

– Jor? Ce a-aci ici, Jor? De ce uuzi?

– Trezește-te. Trezește-te, Sadie.

Am început iarăși s-o lovesc peste obraji, dar mai blând de această dată, aproape mângâind-o. Nu era bine. Ochii au început să i se închidă.

– *Du… teee!*

– Doar dacă mă lași să-ți chem o ambulanță. Așa o să-ți apară numele în ziare. Și cei din conducerea școlii o să se înnebunească după chestia asta. Hopa!

Am reușit să-mi prind mâinile pe la spatele ei și am ridicat-o de pe pat. Combinezonul și s-a ridicat în crețuri multe și a căzut la loc când ea s-a prăbușit în genunchi pe covor. A deschis ochii și a țipat de durere, dar am săltat-o în picioare. Se clătina înainte și înapoi lovindu-mă cu mai multă putere acum.

– Du-eee! Du-eee, Jor!

– Nu mă duc, doamnă.

Am apucat-o de talie și am făcut-o să se miște spre ușă, pe jumătate târând-o, pe jumătate ducând-o în brațe. Am făcut la dreapta către baie, când i s-au înmuiat genunchii și iar s-a lăsat grea. Am luat-o în brațe, ceea ce a fost o mare realizare, date fiind înălțimea și greutatea ei. Mulțumescu-ți, Doamne, pentru adrenalină. Am dat jos scaunul toaletei și am așezat-o înainte să mă lase și pe mine genunchii. Gâfâiam amarnic, în parte din cauza efortului, dar mai ales din cauza spaimei. S-a înclinat la dreapta și am plesnit-o peste umărul dezgolit – *pleosc!*

– Stai în fund! i-am răcnit în nas. Ei, drăcia dracului, Christy, stai în fund!

Ochii i s-au luptat să se deschidă. Erau al naibii de injectați.

– Christy cine?

– Cântăreața de la căcații ăia de Rolling Stones, i-am răspuns. De câtă vreme iei Nembutal? Și câte ai luat în seara asta?

– Am re-e-etă, s-a bâlbâit. T-eaba mea, Jor.

– Câte? Și cât ai băut?

– Du-eee.

Am învârtit până la capăt robinetul de apă rece de la cadă, apoi am tras de maneta dușului. A văzut ce aveam de gând să fac și a început iar să dea în mine.

– Nu, Jor! Nu!

N-am băgat-o în seamă. Nu era prima oară când băgăm o femeie parțial îmbrăcată în dușul rece, și unele lucruri sunt ca mersul pe bicicletă. Am ridicat-o peste marginea căzii cu o mișcare de stil smuls la haltere pe care aveam s-o simt a doua zi exact în mijlocul spatelui, apoi am ținut-o sub apa rece când a început să se zbată. Urlând, s-a întins să apuce bara pentru prosoape.

Acum avea ochii larg deschiși. Părul ud. Combinezonul

devenise transparent, și, chiar într-o asemenea situație, tot am simțit o clipă de dorință când i-am văzut formele pe deplin dezvăluite.

A încercat să iasă din cadă. Am împins-o la loc.

– Stai acolo, Sadie. Stai acolo și rabdă.

– C-cât? *E rece!*

– Până-ți revine ceva culoare în obraji.

– D-de c-ce f-faci asta?

Îi clănțăneau dinții.

– Pentru că aproape te-ai omorât! i-am strigat.

A tresărit puternic. I-au alunecat picioarele, dar s-a prins de bara cu prosoape recăpătându-și echilibrul. Îi reveneau reflexele. Bine.

– P-p-pastilele n-au avut efect, așa că am b-băut un pahar, atâta tot. Lasă-mă să ies, mi-e frig. Te rog, George, *te rog* lasă-mă să ies.

Părul i se lipise de obraji, arăta ca un șobolan înecat, dar *prinsese* ceva culoare. Era ușor îmbujorată și acesta era un semn bun.

Am oprit dușul, am luat-o în brațe ca într-o îmbrățișare și am ajutat-o să treacă peste marginea căzii. Covorașul roz din baie s-a umplut cu apa care picura din combinezonul ud. I-am șoptit în ureche:

– Am crezut că ai murit. Când am intrat și te-am văzut zăcând acolo, am crezut că ești moartă. Nu poți să-ți dai seama cum m-am simțit.

I-am dat drumul. S-a uitat la mine cu ochi mari, întrebători. Apoi a spus:

– John a avut dreptate. Și R-Roger. M-a sunat aseară înainte de discursul lui Kennedy. Din Washington. Așa că ce mai contează? Săptămâna viitoare pe vremea asta o să fim morți cu *toții*. Sau o să ne dorim să fim morți.

La început nu mi-am dat seama despre ce vorbește. În fața ochilor o aveam doar pe Christy, udă leoarcă și bâiguind numai tâmpenii și eram al naibii de furios. *Cățea fricoasă*, i-am zis în gând. Probabil că mi-a citit în ochi gândurile, pentru că s-a tras înapoi.

Și asta mi-a limpezit mintea. Cum puteam s-o fac fricoasă doar pentru că întâmplarea făcea ca eu să știu cum arată peisajul de dincolo de orizont?

Am luat un prosop mare din cuier și i l-am dat.

– Dezbracă-te și șterge-te, i-am spus.

– Atunci ieși. Lasă-mă singură.

– Ies dacă îmi spui că te-ai trezit.

– M-am trezit.

M-a privit cu revoltă, ranchiună și oarecum cu o idee de amuzament.

– Știi cum să-ți regizezi intrarea în scenă, George.

M-am întors spre dulăpiorul cu medicamente.

– Nu mai sunt, mi-a zis. Ce nu-i în mine, e în scrin.

Căsătoria de patru ani cu Christy mă învățase să nu cred, așa că m-am uitat înăuntru. Apoi am tras apa la toaletă. Treburile acestea rezolvate, am trecut pe lângă ea spre ușă:

– Ai trei minute, i-am spus.

9

Adresa expeditorului de pe plicul maro cu fotografii era John Clayton, 79 East Oglethorpe Avenue, Savannah, Georgia. Nu puteai să-l acuzi pe ticălos că-și asumă o identitate falsă, sau că se dă anonim. Ștampila poștei era datată douăzeci și opt august, ceea ce înseamnă că sosise înainte de întoarcerea ei de la Reno. Avusese două luni la dispoziție să mediteze pe seama conținutului. Mi se păruse tristă și deprimată când vorbisem cu ea la telefon în seara de șase septembrie? Normal, având în vedere fotografiile pe care i le trimisese soțul ei cel grijuliu.

Toți suntem în pericol, îmi spusese atunci când am vorbit. *Johnny are dreptate în privința asta.*

Fotografiile înfățișau bărbați și femei și copii japonezi. Victime ale exploziilor atomice de la Hiroshima, Nagasaki sau de la amândouă. Unii erau orbi. Mulți nu mai aveau păr. Majoritatea aveau răni provocate de radiații. Câțiva, ca și femeia fără chip, fuseseră fripți ca pe grătar. Într-o poză era un grup de patru statui negre în poziții chircite. Patru oameni se aflaseră lângă un zid când a explodat bomba. Oamenii au fost evaporați, și mare parte din zid a fost nimicit. Singurele părți rămase au fost cele protejate de trupurile lor. Erau negre pentru că fuseseră acoperite cu carne carbonizată.

Pe spatele fiecărei fotografii, Clayton notase cu scrisul lui citeț, îngrijit: *În curând și în America. Analiza statistică nu se*

înșală.

– Drăguțe, nu?

Vocea lui Sadie era plată și fără viață. Se oprise în pragul ușii, înfășurată în prosop. Părul îi cădea pe umerii goi în bucle jilave.

– Cât ai băut, Sadie?

– Doar două pahărele când am văzut că pastilele n-au efect. Cred că am încercat să-ți spun asta când mă zgâlțâiai și mă plesneai.

– Dacă îți închipui că am să-mi cer scuze, o să ai cam mult de așteptat. Barbituricele și alcoolul sunt o combinație al dracului de proastă.

– Nu contează, mi-a spus. Am mai fost pălmuită.

Vorbele ei m-au dus cu gândul la Marina și am tresărit. Nu era același lucru, dar o palmă rămâne o palmă. Și fusesem nu doar speriat, ci și furios.

S-a dus la scaunul din colț, s-a așezat și și-a strâns mai bine prosopul în jurul corpului. Arăta ca un copil bosumflat.

– A sunat prietenul meu, Roger Beaton. Ți-am spus?

– Da.

– *Bunul* meu prieten, Roger.

Ochii ei mă provocau să am o reacție. Dar n-am avut niciuna. În ultimă instanță, era vorba despre viața ei. Doar voiam să fiu sigur că *are* o viață.

– Bine, bunul tău prieten, Roger.

– Mi-a spus să mă uit neapărat la discursul imbecilului de irlandez. Așa i-a zis. După aia m-a întrebat la ce distanță e Jodie de Dallas. Când i-am spus mi-a zis: „Ar trebui să fie suficient, depinde însă din ce direcție bate vântul." Și el pleacă din Washington, o mulțime de oameni pleacă, dar nu cred că o să le servească la ceva. N-ai cum să scapi de un război nuclear.

Și a început să plângă cu suspine adânci, răgușite, care-i zguduiau întregul trup.

– Idioții ăia o să distrugă o lume minunată! O să omoare copii! Îi urăsc! Pe toți îi urăsc! Și pe Kennedy, și pe Hrușciov, și pe Castro! Sper că o să putrezească în iad!

Și-a acoperit fața cu mâinile. Am îngenuncheat în fața ei, ca un domn de modă veche care face o cerere în căsătorie, și am luat-o în brațe. M-a luat de gât și s-a agățat de mine de parcă ar fi fost pe punctul de a se îneca. Corpul încă îi mai era rece de la duș, dar obrazul lipit de al meu era fierbinte.

În clipa aceea și eu i-am urât pe toți. Dar cel mai mult pe John Clayton pentru că plantase această sămânță în mintea unei tinere instabile și vulnerabile din punct de vedere emoțional. O plantase, o udase, o plivise și o urmărise cum crește.

Dar oare doar Sadie era înfricoșată în noaptea aceasta? Doar ea apelase la pastile și la băutură? Cât de repede oare se goleau acum paharele în Ivy Room? Pornisem de la premisa stupidă că oamenii vor aborda Criza rachetelor cubaneze cam la fel ca pe oricare alt tămbălău internațional de scurtă durată, pentru că atunci când eu intrasem la facultate din ea nu mai rămăseseră decât un șir de nume și de date ce trebuiau ținute minte pentru parțiale. Așa arată lucrurile privite din viitor. Pentru cei din această vale (această vale întunecată) a prezentului, ele arată cu totul altfel.

– Fotografiile erau aici când m-am întors din Reno, a continuat privindu-mă cu ochi roșii și chinuiți. Am vrut să le arunc, dar n-am putut. Mă tot uit la ele.

– Asta a și vrut ticălosul. De asta ți le-a trimis.

N-a părut să mă fi auzit.

– Analiza statistică este hobby-ul lui. Spune că într-o zi, când computerele vor fi destul de bune, asta va fi cea mai importantă știință, pentru că analiza statistică nu dă greș niciodată.

– Nu e adevărat.

În fața ochilor mi-a apărut încântătorul George de Mohrenschildt, singurul prieten al lui Lee.

– Întotdeauna mai există o fereastră de incertitudine.

– Cred că n-o să vină niciodată ziua aia cu super-computerele lui Johnny, a continuat ea. Oamenii care vor supraviețui – dacă vor mai supraviețui – vor trăi în peșteri. Și cerul… n-o să mai fie albastru. Întuneric nuclear, așa îi spune Johnny.

– Mănâncă rahat, Sadie. La fel și amicul tău, Roger.

A clătinat din cap. Ochii injectați m-au privit cu tristețe.

– Johnny a știut că rușii vor lansa un satelit în spațiu. Abia terminaserăm facultatea. Mi-a spus chestia asta în vară și, după cum știi, în octombrie au lansat satelitul Sputnik. „După aia vor trimite în spațiu un câine sau o maimuță", a zis Johnny. „Și după aia vor trimite un om. Și după aia vor trimite doi oameni și o bombă."

– Și așa au făcut, Sadie?

– Au trimis câinele și au trimis omul. Pe cățeluș o chema

Laika, îți aduci aminte? A murit acolo sus. Biata de ea. Dar nu mai e cazul să trimită și doi oameni cu o bombă, nu-i așa? Își vor folosi rachetele. Și noi le vom folosi pe ale noastre. Totul din cauza țucalului ăla de insulă unde se fabrică *trabucuri*.

– Știi ce spun magicienii?

– Magi…? Despre ce vorbești?

– Spun că poți să păcălești un om de știință, dar nu poți să păcălești un alt magician. Poate că fostul tău pradă științe, dar cu siguranță că nu-i magician. Pe de altă parte, rușii sunt.

– Nu înțeleg ce vrei să spui. Johnny spune că rușii *trebuie* să se lupte și o să o facă curând, cât mai dețin superioritatea ca număr de rachete, iar asta nu va dura. De aia nu cedează în cazul Cubei. E doar un pretext.

– Johnny s-a uitat la prea multe jurnale de știri cu rachete plimbate prin Piața Roșie la parada de Întâi Mai. Ce *nu știe* el – și ce nu știe probabil nici senatorul Kuchel – e că mai mult de jumătate din rachetele acelea nu au motoare.

– Tu nu… nu ai de unde…

– Nu știe câte din rachetele balistice intercontinentale explodează pe rampele de lansare din Siberia pentru că inginerii lor sunt incompetenți. Nu știe că peste jumătate din rachetele pe care le fotografiază avioanele noastre U-2 nu sunt decât trunchiuri de copaci pictate cu aripioare din carton. E o scamatorie, Sadie. Îi păcălește pe oameni de știință ca Johnny și pe politicieni asemenea lui Kuchel. Dar nu poate păcăli un alt magician.

– Dar nu… nu e… a tăcut câteva clipe mușcându-și buzele, apoi a reluat: De unde știi *tu* așa ceva?

– Nu pot să-ți spun.

– Atunci nu pot să te cred. Johnny a spus că senatorul Kennedy o să candideze din partea Partidului Democrat, chiar dacă toată lumea zicea că o să fie Humphrey pe motiv că J.F.K. e catolic. A analizat alegerile primare pe state, a făcut calculele și a avut dreptate. A mai spus că Johnson o să candideze ca vicepreședinte pentru că e singurul sudist acceptat la nord de linia Mason-Dixon. Și a avut dreptate și aici. Kennedy a fost ales și acum o să ne omoare pe toți. Analiza statistică nu minte.

Am inspirat adânc.

– Sadie, vreau să mă asculți. Cu foarte mare atenție. Ești suficient de trează?

O clipă nu a spus nimic. Apoi i-am simțit pe umăr mișcarea afirmativă din cap.

– Acum este marți dimineață. Criza asta va mai dura încă trei zile. Sau patru. Nu-mi aduc prea bine aminte.

– Cum adică nu-ți aduci *aminte?*

Adică Al n-a notat nimic despre povestea asta, iar cursul meu de istorie americană a fost acum douăzeci de ani. Mă și mir că-mi amintesc și atât.

– Vom institui blocada asupra Cubei, dar singura navă rusească pe care o vom opri va fi încărcată doar cu alimente și alte bunuri. Rușii vor vocifera și se vor da mari și tari, dar pe joi sau vineri, vor fi într-atât de speriați, că vor căuta o cale de ieșire din situația asta. Unul dintre diplomații lor va cere o teleconferință cu un tip de la televizor.

Și de nicăieri, așa cum îmi vin și răspunsurile la cuvintele încrucișate, mi-am amintit numele acestuia. Pe aproape.

– Îl cheamă John Scolari… sau cam așa ceva.

– Scali? Vorbești despre John Scali de la ABC News?

– Da, ăsta-i tipul. Asta o să fie vineri sau sâmbătă. În vreme ce tot restul lumii – inclusiv fostul tău și amicul de la Yale – o să aștepte semnalul ca să-și vâre capetele între genunchi și să-și ia la revedere de la cururi.

Mi-a mai venit inima la loc când am auzit-o chicotind.

– Și rusul ăsta o să spună ceva de genul…

Și am început să imit accentul rusesc. Îl învățasem ascultând-o pe soția lui Lee. Dar și de la Boris și Natașa, din desenele animate Rocky and Bullwinkle.

– „Dați vorbă la prieșiedinte că vrem ieșit din asta cu onor. Ești de acord scoți rachete din Turkia. Promiți să nu mai invadezi Cuuba. Noi spunem okai și diemontăm rachiete din Cuuba." Și exact asta o să se întâmple, Sadie.

Acum nu mai râdea. Se holba la mine cu ochi mari ca farfurioarele de ceai.

– Inventezi toate astea ca să mă faci să mă simt mai bine.

Nu i-am răspuns.

– *Ba nu,* a șoptit. Chiar crezi că așa va fi.

– Greșit, am spus. *Știu* că așa va fi. Mare diferență.

– George… *nimeni* nu știe viitorul.

– John Clayton pretinde că îl știe, și *pe el* îl crezi. Roger de la Yale pretinde că îl știe și îl crezi și pe el.

– Nu-i așa că ești gelos?

– Așa e.

– Nu m-am culcat cu el. Nici măcar nu mi-am dorit s-o fac.

Și a adăugat pe un ton grav:

– N-aș putea să mă culc cu un bărbat care e dat cu prea multă colonie.

– E bine de știut. Tot sunt gelos.

– Să te întreb de unde…

– Nu, pentru că nu-ți voi răspunde.

Probabil că nu ar fi trebuit să-i spun nici măcar atât, dar nu m-am putut abține. Și, pe legea mea, aș fi făcut-o din nou.

– Dar îți voi mai spune încă un lucru, pe care îl poți verifica singură în vreo două zile. Adlai Stevenson și reprezentantul Rusiei la Națiunile Unite se vor confrunta în cadrul Adunării Generale. Stevenson va expune niște fotografii uriașe ale bazelor pentru rachete pe care le construiesc rușii în Cuba și îi va cere rusului să explice unde anume au mințit. Iar rusul va zice cam așa: „Trebuie așteptat, nu răspund fără traducere." Iar Stevenson, care știe că individul vorbește o engleză excelentă, o să-i dea un răspuns ce va ajunge în cărțile de istorie, laolaltă cu replica *nu trageți până nu le vedeți albul ochilor*. O să-i zică rusului că poate să aștepte până va îngheța iadul.

M-a privit cu îndoială, s-a întors spre noptieră, a văzut pachetul carbonizat de Winston pe mormanul de mucuri strivite și a zis:

– Cred că nu mai am țigări.

– Nici nu-ți mai trebuie până dimineață, i-am spus sec. Am senzația că ai băgat în tine provizia pe o săptămână.

– George? a șoptit cu voce foarte slabă, foarte timidă. Vrei să stai cu mine în noaptea asta?

– Am mașina parcată în…

– Dacă-și vâră nasul vreun vecin, o să-i spun că ai venit pe la mine după discursul președintelui și nu ți-a mai pornit mașina.

Era plauzibil la cum mergea Sunlinerul zilele astea.

– Să însemne preocuparea asta pentru buna cuviință că ți-a trecut spaima de Armaghedonul nuclear?

– Nu știu. Tot ce știu e că nu vreau să rămân singură. Sunt gata să fac dragoste cu tine dacă așa te pot ține aici, dar nu cred că ne va folosi la ceva. Mă doare capul *îngrozitor*.

– Nu trebuie să faci dragoste cu mine, iubito. Nu e un șantaj.

– N-am vrut să…

– Taci. Mă duc după aspirine.

– Și uită-te pe dulăpiorul cu medicamente, te rog. Se întâmplă să mai las câte un pachet cu țigări acolo.

Lăsase, dar, după ce a tras de trei ori din țigara pe care i-am aprins-o, a cedat, pe jumătate adormită. I-am luat-o dintre degete și am stins-o la poalele Muntelui Cancer. Apoi am luat-o în brațe și m-am lăsat pe perne. Așa am adormit.

10

Când m-am trezit cu primele raze ale dimineții, aveam șlițul de la pantaloni desfăcut și o mână îndemânatică îmi umbla prin chiloți. M-am întors spre ea. M-a privit calmă:

– Lumea e tot aici, George. Și noi la fel. Haide. Fii blând. Încă mă mai doare capul.

Am fost blând și m-am străduit să dureze cât mai mult. Amândoi ne-am străduit. La sfârșit, și-a ridicat șoldurile și și-a înfipt unghiile în omoplații mei. Era mișcarea ei de *o, Doamne, o, Doamne Dumnezeule, o, iubitule.*

– Orice, mi-a șoptit în ureche făcându-mă să mă cutremur când am ejaculat. Poți să fii orice, să faci orice, doar să-mi spui că rămâi cu mine. Și că mă mai iubești.

– Sadie… n-am încetat niciodată să te iubesc.

11

Am luat amândoi micul dejun în bucătărie înainte să mă întorc în Dallas. I-am spus că acum *pe bune* locuiam în Dallas și că îi voi da numărul de telefon de îndată ce mi-l voi instala.

A încuviințat din cap și s-a jucat cu furculița în farfuria cu ouă.

– Nu te-am mințit. N-o să-ți mai pun nicio întrebare despre treburile tale.

– Așa e cel mai bine. Nu aștepta răspuns și nu vei fi dezamăgită.

– Poftim?

– Nimic.

– Doar mai spune-mi încă o dată că faci lucruri bune, nu rele.

– Da, i-am răspuns. Sunt unul din băieții buni.

– O să-mi poți dezvălui într-o bună zi despre ce e vorba?

– Sper, am zis. Sadie, pozele alea pe care ţi le-a trimis…

– Le-am rupt de dimineaţă. Nu vreau să mai vorbesc despre ele.

– Nici nu trebuie. Dar trebuie să-mi spui dacă asta a fost *singura* legătură pe care a luat-o cu tine. Că nu a venit pe aici.

– N-a venit. Şi ştampila de pe plic era din Savannah.

Observasem asta. Însă mai observasem şi că era datată cu două luni în urmă.

– Nu-i prea bun la confruntări personale. Are suficient curaj în capul lui, dar cred că-i laş din punct de vedere fizic.

Mi s-a părut o judecată corectă; expedierea acelor fotografii era o caracteristică obişnuită a comportamentului pasiv-agresiv. Totuşi, Sadie fusese sigură că John Clayton n-o să afle unde stă şi unde lucrează acum, şi iată că se înşelase în privinţa asta.

– Iubito, e greu de prevăzut purtarea celor cu psihicul labil. Dacă îl zăreşti, chemi poliţia. Bine?

– *Da*, George, m-a repezit ea uşor. Dar trebuie să te mai întreb un lucru şi după aceea îţi promit că nu vom mai discuta despre asta până când vei fi tu pregătit. Dacă vei fi vreodată.

– În regulă.

Am încercat să mă pregătesc pentru întrebarea care eram sigur că va urma: *Vii din viitor, George?*

– O să ţi se pară aiurea.

– A fost o noapte aiurea. Întreabă-mă.

– Eşti…

A scos un hohot mic de râs şi a început să strângă farfuriile de pe masă. Le-a dus la chiuvetă şi m-a întrebat cu spatele la mine:

– Eşti om? Adică eşti de pe Pământ?

M-am apropiat de ea, i-am cuprins sânii în palme şi am sărutat-o pe ceafă.

– Sută la sută om.

S-a întors. Ochii-i erau gravi.

– Pot să te mai întreb ceva?

Am oftat:

– Spune.

– Mai am patruzeci de minute până să încep să mă pregătesc pentru şcoală. Se întâmplă să mai ai încă un prezervativ? Cred că am descoperit leacul pentru durerile de cap.

Capitolul 20

1

Așa că, în cele din urmă, nu a fost nevoie decât de amenințarea războiului nuclear ca să fim iarăși împreună – extraordinar de romantic!

Bine, poate că nu.

Deke Simmons, fiind genul de bărbat care își ia întotdeauna o batistă în plus când merge la filme triste, ne-a aprobat din toată inima. Nu și Ellie Dockerty. Am observat o ciudățenie: femeile știu mai bine să păstreze un secret, dar bărbații sunt cei care se simt mai bine în preajma acestora. La vreo săptămână după încheierea Crizei Rachetelor Cubaneze, Ellie a chemat-o pe Sadie în birou și a închis ușa în urma ei – semn rău. A fost la fel de directă ca de obicei și a întrebat-o pe Sadie dacă știe mai multe acum despre mine decât a știut înainte.

– Nu, i-a răspuns Sadie.

– Dar ați luat-o de la capăt.

– Da.

– Măcar știi unde locuiește?

– Nu, dar am numărul lui de telefon.

Ellie și-a dat ochii peste cap. Și cine ar fi putut-o condamna?

– Măcar ți-a spus un lucru, cât de mic, despre trecutul lui? Dacă a mai fost căsătorit? Pentru că eu cred că a mai fost.

Sadie nu i-a răspuns.

– Nu s-a întâmplat să pomenească dacă a abandonat pe undeva vreun vițel sau doi? Pentru că bărbații fac așa ceva uneori și unul care a făcut-o o dată, nu va ezita s-o…

– Duduie Ellie, pot să mă întorc la bibliotecă, acum? Am pus o elevă să aibă grijă de sală și chiar dacă Helen e o fată de nădejde, nu-mi place să-i las prea…

– Du-te, du-te, a făcut Ellie un semn cu mâna spre ușă.

– Credeam că-ți *place* George, a spus Sadie când se ridica de pe scaun.

– Îmi place – pe un ton despre care Sadie mi-a povestit ulterior că mai degrabă sugera *mi-a plăcut.* Dar mi-ar plăcea și mai mult – și mi-ar plăcea și mai mult pentru *tine* – dacă aș ști

care este numele lui real şi ce intenţii are.

– Nu aştepta răspunsuri dacă nu vrei să ai dezamăgiri, a zis Sadie îndreptându-se spre uşă.

– Ce înseamnă *asta?*

– Înseamnă că îl iubesc. Înseamnă că mi-a salvat viaţa. Înseamnă că nu-i pot da în schimb decât încrederea mea şi că intenţionez să i-o dau.

Duduia Ellie era una dintre acele femei obişnuite să aibă ultimul cuvânt, numai că de data aceasta nu i-a reuşit.

2

În toamna şi iarna aceea ne-am stabilit o rutină. Veneam în Jodie vineri după-amiaza. Uneori cumpăram flori de pe drum, de la florăria din Round Hill. Uneori mă tundeam la frizeria din Jodie, care era un loc excelent pentru a te pune la curent cu ultimele bârfe. De asemenea, m-am obişnuit să am părul scurt. Îmi puteam aduce aminte cum îmi cădea înainte în ochi, dar în ruptul capului nu-mi aminteam pentru ce suportasem asta. A fost mai greu să mă obişnuiesc să port chiloţi strâmţi în loc de boxeri, dar, după o perioadă, testiculele mele au încetat să se mai vaite că se sufocă.

În serile acelea luam de obicei masa la restaurantul lui Al, apoi mergeam la meciul de fotbal. Iar când sezonul de fotbal s-a terminat, a început cel de baschet. Uneori ni se alătura şi Deke, purtând cu mândrie puloverul şcolii brodat cu inscripţia „Brian, leul luptător din Denton".

Dar duduia Ellie nu venea niciodată cu noi.

Dezaprobările ei nu ne-au împiedicat să mergem la Candlewood Bungalows după meciurile de vineri. De obicei, rămâneam acolo singur şi sâmbătă noaptea, apoi, duminică dimineaţa, mă întâlneam iar cu Sadie la slujba de la biserica metodistă. Împărţeam aceeaşi carte de cântece şi intonam multe versuri din „Să adunăm snopii". *Semănăm dimineaţa, semănăm seminţele bunătăţii…* Încă îmi mai răsună în minte şi melodia, şi cuvintele acestea pline de căldură.

De la biserică mergeam la ea acasă unde mâncam de prânz, apoi mă urcam în maşină şi mă întorceam în Dallas. Iar drumul mi se părea din ce în ce mai lung şi mai detestabil. În cele din urmă, într-o zi friguroasă de pe la mijlocul lui decembrie,

Fordul meu a făcut o pană de motor, de parcă ar fi vrut și el să-mi spună că mergem într-o direcție greșită. Am vrut să-l repar – Sunlinerul ăsta decapotabil fiind singura mașină la care am ținut cu adevărat în viață – dar tipul de la atelierul auto mi-a spus că motorul trebuie înlocuit și că habar nu are de unde să facă rost de unul nou.

Așa că m-am înfipt în rezerva mea substanțială (mă rog… *relativ* substanțială) și am cumpărat un Chevy fabricat în 1959, cel care are designul cu aripioare în formă de W. Era o mașină bună, iar Sadie s-a îndrăgostit de ea pe loc, dar pentru mine nu a mai fost același lucru.

Am petrecut Crăciunul împreună la Candlewood. Am pus o rămurică de ilice pe măsuța de toaletă și i-am dăruit o jachetă. Ea mi-a dat o pereche de papuci pe care îi am și acum în picioare. Există anumite lucruri destinate să dureze.

Pe douăzeci și șase, de Ziua Pușculiței, urma să luăm cina la ea acasă și, în vreme ce aranjam masa, în fața casei a oprit Ranch Wagon-ul lui Deke.

M-am mirat, deoarece Sadie nu pomenise nimic de musafiri. Încă și mai surprins am fost când am zărit-o pe duduia Ellie pe locul de lângă șofer. Din felul cum stătea cu mâinile încrucișate pe piept și se uita la mașina mea cea nouă, am înțeles că nu eram singurul care nu știuse de acest aranjament. Dar – să dăm Cezarului ce-i al Cezarului – căldura prefăcută cu care m-a salutat părea suficient de autentică și m-a sărutat pe obraz. Avea o căciuliță tricotată care o făcea să semene cu un copilaș bătrân și mi-a zâmbit cu buzele strânse când am ajutat-o să și-o scoată.

– Nici eu n-am fost la curent, i-am șoptit.

Deke mi-a scuturat viguros mâna.

– La mulți ani, George. Mă bucur să te văd. Mamă, ce bine miroase.

Și a șters-o la bucătărie. După câteva momente am auzit-o pe Sadie râzând și exclamând:

– *Scoate-ți* degetele de acolo, Deke. Nu te-a învățat mama ta cum să te porți?

Ellie își descheia încet nasturii uriași de la haină, fără să-și ia nicio clipă ochii de la mine.

– E înțelept, George? m-a întrebat. Ce faceți tu și cu Sadie – crezi că e înțelept?

Înainte să apuc să-i răspund, a apărut Sadie cu friptura de curcan pe care tot o pregătea cu mare tam-tam încă de când ne întorsesem de la Candlewood Bungalows. Ne-am așezat la masă și ne-am prins de mâini.

– Doamne, binecuvântează mâncarea aceasta, a spus Sadie. Și te rog binecuvântează prietenia pe care o simțim unul pentru celălalt cu mintea și cu sufletul.

Am crezut că s-a terminat și am vrut să-i dau drumul la mână, dar ea m-a strâns și mai tare cu stânga, în vreme ce cu dreapta strângea mâna lui Ellie.

– Și te rog binecuvântează-i pe George și pe Ellie cu prietenie. Ajută-l pe George să-și amintească bunătatea ei și ajut-o pe Ellie să-și amintească faptul că, dacă nu ar fi existat George, la noi în oraș ar fi fost o fată cu o cicatrice oribilă pe față. Îi iubesc pe amândoi și mă întristează să le văd neîncrederea din ochi. În numele lui Iisus, amin.

– Amin! a repetat Deke entuziasmat. Frumoasă rugăciune!

I-a făcut cu ochiul lui Ellie.

Cred că o parte din Ellie ar fi vrut să se ridice de la masă și să plece. Poate că menționarea lui Bobbi Jill a împiedicat-o. Sau poate respectul pe care ajunsese să-l nutrească față de noua bibliotecară. Poate a avut puțin de-a face și cu mine. Mi-ar plăcea să fi fost așa.

Sadie se uita la duduia Ellie cu toată vechea ei nerăbdare.

– Curcanul arată absolut minunat, a spus Ellie și mi-a dat farfuria ei.

– Vrei să fii bun să-mi pui un ciocănel, George? Și nu fi zgârcit cu umplutura.

Poate că Sadie era vulnerabilă. Și poate că Sadie era stângace. Dar Sadie putea să fie și foarte, foarte curajoasă.

Cât de mult o iubeam.

3

Lee, Marina și June s-au dus în vizită la soții de Mohrenschildt să întâmpine noul an. Iar eu am rămas cu îndeletnicirile mele singuratice, însă atunci când Sadie m-a sunat să mă întrebe dacă vreau s-o duc la balul de revelion de la Bountiful Grange, am ezitat.

– Știu la ce te gândești, mi-a spus, dar o să fie mai bine decât

anul trecut. O să avem noi grijă.

Și iată-ne, la opt seara, dansând din nou pe sub plasele cu baloane. Formația de anul acesta se numea Dominoes. În rolul principal era un grup de suflători în loc de chitariștii stil Dick Dale care dominaseră balul de anul trecut, dar și aceștia cântau foarte bine. Erau aceleași castroane cu limonadă roz și suc de ghimbir, unul fără alcool, celălalt cu rom. Aceiași fumători sub scara de incendiu în aerul rece. Dar atmosfera era mai bună decât cea de anul trecut. În aer plutea un sentiment de ușurare și fericire. În octombrie lumea trecuse pe lângă amenințarea unei catastrofe nucleare… și scăpase. Am surprins câteva comentarii entuziaste referitoare la modul în care Kennedy îl făcuse pe bătrânul și fiorosul urs rus să se retragă.

Pe la ora nouă, în timpul unui dans lent, Sadie a scos un țipăt și s-a retras din brațele mele. Am fost convins că îl recunoscuse pe John Clayton în mulțime și mi-a sărit inima în gât. Dar țipătul ei fusese unul de pură bucurie, căci îi zărise pe Mike Coslaw – absurd de chipeș într-un sacou din tweed – și pe Bobbi Jill Allnut. A fugit înspre ei… și s-a împiedicat de piciorul cuiva. Mike a prins-o, a luat-o în brațe și a învârtit-o. Bobbi mi-a făcut un semn timid cu mâna.

L-am salutat pe Mike și am sărutat-o pe Bobbi Jill pe obraz. Din cicatricea hidoasă mai rămăsese doar o dungă roz deschis.

– Doctorul mi-a zis că până la vară nici n-o să se mai observe, a spus ea. Și mi-a mai zis că mă refac cel mai repede dintre toți pacienții lui. Datorită dumneavoastră.

– Am căpătat un rol în *Moartea unui comis voiajor*, domnule A, m-a informat Mike. Îl joc pe Biff.

– Rolul parcă e făcut pentru tine, m-am bucurat eu. Doar ai grijă să te ferești de bătăile cu frișcă.

Într-una dintre pauze l-am văzut că îi spune ceva interpretului din orchestră și am știut exact ce va urma. Când au revenit pe podium, acesta a anunțat:

– Avem o cerere specială. Există printre noi un domn George Amberson și o domnișoară Sadie Dunhill? George și Sadie? Veniți încoace, George și Sadie, sus de pe scaune, treceți la acțiune.

Am pășit pe ring într-o furtună de aplauze. Sadie se îmbujorase toată și râdea în hohote. I-a arătat lui Mike pumnul strâns în semn de amenințare. El a zâmbit cu gura până la

urechi. Puștiul pleca din trăsăturile lui, lăsând locul bărbatului ce va deveni. Abia sesizabil acum, dar cu siguranță acolo. Cântărețul a numărat, iar orchestra a început cu măsura pe care încă o mai aud în vise.

Di-da-daaam… da-di-da-da-daaaa…

Mi-am întins mâinile spre Sadie. A clătinat din cap, dar a început să-și unduiască șoldurile pe ritm.

– Luați-l, don'șoară Sadie, a strigat Bobbi Jill. Dansați!

I s-au alăturat toți cei din sala de bal:

– *Dansați! Dansați! Dansați!*

A cedat și m-a prins de mâini. Și am dansat.

4

La miezul nopții, formația a cântat „Auld Lang Syne" – o altă orchestrație decât cea de în urmă cu un an, dar același cântec dulce –, iar baloanele au început să plutească peste noi. Cuplurile se îmbrățișau și se sărutau. La fel am făcut și noi.

– An Nou fericit, G… s-a dat înapoi încruntându-se. Ce s-a întâmplat?

Pe neașteptate, avusesem în fața ochilor imaginea clădirii Texas Book Depository, cub uriaș și urât din cărămidă, cu ferestre ca niște ochi. În anul acesta urma să devină o efigie a Americii.

Nu se va întâmpla asta. N-o să te las să ajungi atât de departe, Lee. N-o să ajungi niciodată la fereastra aceea de la etajul șase. Asta e promisiunea mea de Anul Nou.

– George?

– M-a trecut un fior, i-am spus. La mulți ani!

M-am aplecat să o sărut, dar ea m-a oprit.

– O să se întâmple curând, nu-i așa? Lucrul acela pe care ai venit să-l faci.

– Da, i-am răspuns. Dar nu chiar acum. În noaptea asta suntem doar noi doi. Sărută-mă, iubito. Și dansează cu mine.

5

La sfârșitul lui 1962 și la începutul lui 1963 am trăit două vieți. Viața mea cea bună era în Jodie și la Candlewood, în Kileen. Cealaltă era în Dallas.

Lee și Marina se împăcaseră. Primul loc unde au locuit în

Dallas a fost un apartament ca o groapă de gunoi foarte aproape de West Neely. De Mohrenschildt a fost cel care i-a ajutat să se mute. George Bouhe nu și-a făcut apariția. Nici vreunul din ceilalți emigranți ruși. Îi gonise Lee. *Îl urau,* notase Al, iar dedesubt: *A vrut să-i facă să-l urască.*

Clădirea dărăpănată de la numărul 604 de pe Elsbeth Street fusese împărțită în patru sau cinci apartamente, în care stăteau claie peste grămadă o mulțime de oameni săraci care munceau mult, beau mult și produceau hoarde de mucoși foarte sonori. Prin comparație, fosta locuință a soților Oswald din Fort Worth arăta aproape decent.

N-am avut nevoie de ajutor electronic pentru a monitoriza starea tot mai precară a căsniciei lor; Marina purta pantaloni scurți chiar și după ce vremea se răcise, de parcă ar fi vrut să-l tachineze cu vânătăile ei. Și cu nurii ei, firește. În mod obișnuit, June stătea în cărucior, între ei. Nu mai plângea tot așa de mult în timpul partidelor lor de strigăte, ci doar se uita la ei sugându-și degetul sau suzeta.

Într-o zi din noiembrie 1962, când mă întorceam de la bibliotecă, i-am observat pe Lee și Marina la colțul dintre West Neely și Elsbeth Street, urlând unul la celălalt. Câțiva oameni (mai ales femei la ora aceea) ieșiseră în pragul caselor ca să urmărească scandalul. June era în cărucior, tăcută și abandonată, înfășurată într-un pled roz, scămoșat.

Se certau în rusă, dar mărul discordiei era evident indicat de degetul acuzator al lui Lee. Marina purta o fustă neagră și dreaptă – nu știu dacă pe vremea aceea și în locul acela apăruse denumirea de fuste stilou – iar fermoarul de pe șoldul stâng era pe jumătate tras. Poate doar se blocase în material, dar dacă stăteai să asculți delirul bărbatului ai fi crezut că o prinsese făcând trotuarul.

Femeia și-a dat părul la o parte din ochi, a făcut un semn spre casa unde locuiau acum – la jgheaburile sparte din care curgea apă murdară, la gunoaiele și cutiile goale de bere de pe peluza cheală – și i-a urlat în engleză:

– Spui minciuni frumoase, apoi aduci soție și copil în *cooocina* asta!

Lee s-a înroșit până la rădăcina părului și și-a încrucișat brațele peste pieptul costeliv, ca și cum ar fi vrut să-și ancoreze mâinile ca să nu mai producă și alte stricăciuni. Și poate că ar fi

reuşit, cel puţin de această dată, dacă ea nu ar fi izbucnit în râs şi nu şi-ar fi fluturat degetele în dreptul urechii într-un gest ce pare a fi comun tuturor culturilor. A vrut să se întoarcă şi să plece, dar a tras-o înapoi şi a lovit din greşeală căruciorul aproape răsturnându-l. Apoi a lovit-o cu putere. S-a prăbuşit pe trotuarul spart şi şi-a acoperit faţa când el s-a aplecat deasupra ei.

– Nu, Lee, nu! Nu mai lovi pe mine!

N-a lovit-o. A smucit-o ca s-o ridice în picioare şi a început s-o zgâlţâie. Capul femeii se mişca în toate direcţiile.

– Hei! m-a făcut să tresar o voce ruginită din stânga mea. Hei, *tu*, băiete!

O femeie în vârstă cu un cadru ortopedic stătea în faţa casei doar într-o cămaşă de noapte roz din flanel, cu o jachetă vătuită deasupra. Părul cărunt îi stătea ridicat, aducându-mi aminte de permanentul pe care şi-l făcuse Elsa Lanchester la douăzeci de mii de volţi în *Mireasa lui Frankenstein.*

– Femeia aia e bătută! Du-te acolo şi opreşte-l!

– Nu, doamnă.

Îmi tremura vocea. M-am gândit să mai spun *Nu mă bag între un bărbat şi soţia lui,* dar ar fi fost o minciună. Adevărul era că nu voiam să fac absolut nimic ce ar fi putut schimba viitorul.

– Fricosule, mi-a spus femeia.

Cheamă poliţia, aproape că am spus, dar iarăşi mi-am înghiţit cuvintele. Dacă cucoana nu se gândise deja la asta şi îi dădeam eu ideea, la fel ar fi fost influenţat cursul evenimentelor. Dar a venit poliţia? *Vreodată?* Notiţele lui Al nu spuneau nimic în sensul acesta. Tot ce ştiam era că Oswald nu a fost niciodată judecat pentru violenţă domestică. Dar cred că puţini bărbaţi erau judecaţi pentru aşa ceva în vremurile acelea şi în locul acela.

Acum o târa spre alee cu o mână, în vreme ce cu cealaltă smucea căruciorul după el. Bătrâna mi-a aruncat o ultimă privire nimicitoare şi a tropăit înapoi în casă. Se retrăgeau şi ceilalţi. Spectacolul se terminase.

Din cameră, mi-am exersat binoclul asupra monstruozităţii din cărămidă roşie situate în diagonală de casa mea. După două ore, tocmai când voiam să renunţ la supraveghere, am zărit-o pe Marina ieşind cu o valijoară roz şi cu fetiţa înfăşurată în păturică. Îşi dăduse jos fusta de la care pornise toată tevatura şi

își pusese o pereche de pantaloni și două pulovere, căci vremea se răcise. A mers repede pe stradă, uitându-se în urmă de câteva ori după Lee. Când am fost convins că nu avea s-o urmărească, am pornit eu după ea.

A ajuns până la spălătoria de mașini Mister Car Wash, la patru străzi distanță pe West Davis și a intrat în cabina telefonică. M-am așezat vizavi, pe banca din stația autobuzului, cu un ziar desfăcut în față. Douăzeci de minute mai târziu, a apărut bătrânul și devotatul George Bouhe. Marina i-a spus ceva cu o expresie foarte serioasă. El a dus-o la mașină și i-a deschis portiera din dreapta șoferului. Ea a zâmbit și l-a sărutat în fugă pe colțul gurii. Sunt sigur că tipul s-a topit de bucurie. Apoi s-a urcat la volan și au plecat.

6

În seara aceea a mai avut loc o ceartă în fața casei de pe Elsbeth Street și din nou vecinii au ieșit să urmărească spectacolul. M-am amestecat în mulțime, știind că nu voi fi observat acolo.

Cineva – cu siguranță Bouhe – îi trimisese pe George și Jeanne de Mohrenschildt să ia și restul lucrurilor Marinei. Probabil că Bouhe se gândise că erau singurii care puteau să intre fără ca Oswald să recurgă la măsuri de natură fizică.

– Al dracu' să fiu dacă vă dau ceva! a strigat Lee, fără să-i pese de vecinii fascinați care îi sorbeau fiecare cuvânt.

Venele de la gât i se umflaseră și ieșeau în relief; fața i se colorase iarăși în roșul acela strălucitor, de rac opărit. Cât de tare trebuie să-și fi detestat tendința de a se îmbujora ca o fetiță prinsă cu bilețele de amor.

De Mohrenschildt a apelat la abordarea rațională.

– Gândește-te, prietene. Așa mai există o șansă. Dacă ar trimite poliția…

A făcut un gest din umeri și și-a ridicat mâinile înspre cer.

– Atunci lăsați-mă o oră, i-a spus Lee, zâmbind cu toți dinții, dar cu o expresie încrâncenată. Ca să am timp să-i tai toate rochiile și să distrug toate jucăriile pe care le-au trimis bogătașii ăia ca să-mi cumpere fata.

– Ce se petrece? m-a întrebat un tânăr.

Avea cam douăzeci de ani și călărea o bicicletă Schwinn.

– Cred că-i o ceartă conjugală.

– Osmont ăla, sau cum l-o fi chemând, nu? L-a părăsit rusoaica? Era și timpul, părerea mea. Individul e nebun. E comunist, știai?

– Cred că am auzit ceva.

Lee urca țanțoș treptele cu capul dat pe spate și spinarea țeapănă – Napoleon retrăgându-se din Moscova – când Jeanne de Mohrenschildt a strigat după el:

– Încetează, stupidnik!

Lee s-a întors la ea cu ochi mari care parcă spuneau că nu-i vine să creadă că se simte rănit. L-a privit pe de Mohrenschildt ca și cum ar fi vrut să zică *de ce nu-ți stăpânești nevasta,* dar de Mohrenschildt nu a intervenit. Părea că se distrează. Ca un amator de teatru care se uită la o piesă bunicică. Nu extraordinară, nu Shakespeare, dar o modalitate acceptabilă de a-și petrece timpul.

Jeanne:

– Pentru numele lui Dumnezeu, Lee, dacă-ți iubești soția, încetează să te mai porți ca un copil răzgâiat. Poartă-te cum trebuie.

– Nu se poate să-mi vorbești așa.

La nervi, accentul de sudist al lui Lee era și mai puternic.

– Ba uite că se poate, și așa și fac, l-a repezit femeia. Lasă-ne să-i luăm lucrurile sau am să chem poliția eu însămi.

Lee a mârâit:

– Spune-i să tacă din gură și să-și vadă de treaba ei, George.

De Mohrenschildt a râs plin de voioșie:

– Astăzi *tu* ești treaba noastră, Lee.

Apoi a devenit serios:

– Încep să-mi pierd respectul pentru tine, tovarășe. Lasă-ne să intrăm. Dacă-mi prețuiești prietenia cât o prețuiesc eu pe a ta, lasă-ne să intrăm acum.

Cu umeri gârboviți, Lee s-a dat la o parte. Jeanne a urcat treptele fără să-l învrednicească nici măcar cu o privire. Dar de Mohrenschildt s-a oprit și l-a cuprins pe Lee – care devenise înfiorător de slab – într-o îmbrățișare puternică. După una sau două secunde, Oswald l-a îmbrățișat la rândul lui. Și am observat (cu un amestec de milă și repulsie) că băiatul – pentru că, de fapt, asta era – începuse să plângă.

– Da' ce, sunt o pereche de ciudați din ăia? a întrebat tânărul

cu bicicleta.

– Ciudați sunt, într-adevăr, i-am răspuns. Dar nu așa cum îți închipui.

7

Pe la sfârșitul aceleiași luni, când m-am întors dintr-unul din weekendurile petrecute cu Sadie, am descoperit că Marina și June se întorseseră și locuiau și ele acum în haznaua de pe Elsbeth Street. O scurtă perioadă, familia a părut liniștită. Lee se ducea la muncă – acum mărea fotografii, nu mai asambla uși din aluminiu – și se întorcea acasă, uneori chiar cu flori. Marina îl întâmpina cu pupături. Odată i-a arătat că strânsese gunoiul de pe peluza din față, iar el a aplaudat-o. Femeia a început să râdă și am putut să observ că își reparase dinții. Nu știu cât a avut de-a face George Bouhe cu afacerea asta, dar personal cred că foarte mult.

Am urmărit această scenă din colțul străzii și iarăși am fost luat prin surprindere de vocea ruginită a bătrânei cu cadrul ortopedic.

– Să știi că n-o să dureze.

– S-ar putea să aveți dreptate, i-am spus.

– Probabil că o s-o omoare. Am mai văzut de astea.

De sub părul electric, ochii ei mă urmăreau cu dispreț rece.

– Și n-ai de gând să te amesteci, nu-i așa, Sonny Biscuit?

– Ba da, i-am spus. Dacă lucrurile se vor înrăutăți, am s-o fac.

Și aveam de gând să-mi țin această promisiune, chit că nu o făcusem pentru binele Marinei.

8

În dimineața de după cina luată la Sadie de Ziua Pușculiței, am găsit în cutia poștală o notă de la Oswald, deși era semnată A. Hidell. Aflasem despre acest nume fals din însemnările lui Al. *A* însemna Alek, numele cu care îl alinta Marina în timpul perioadei petrecute în Minsk.

Nu m-a deranjat că am primit anunțul respectiv, pentru că toată lumea de pe stradă primise câte unul. Fluturașii fuseseră tipăriți pe hârtie roz-aprins (șterpelită probabil de la actualul loc de muncă al lui Oswald) și am observat vreo zece, dacă nu mai mulți, fâlfâind în rigolă. Locuitorii cartierului Oak Cliff din

Dallas nu erau renumiți pentru depozitarea gunoaielor în locuri amenajate în acest sens.

SĂ PROTESTĂM ÎMPOTRIVA FASCISMULUI DE LA CANALUL 9!
CASA SEGREGAȚIONISTULUI BILLY JAMES HARGIS!
PROTESTAȚI ÎMPOTRIVA FOSTULUI GENERAL EDWIN WALKER!

Marți seara, în timpul televiziei emisiei așa-zise Cruciada Creștină a lui Billy James Hargis, Canalul 9 va da timp de emisie GENERALULUI EDWIN WALKER, fascist de dreapta, care l-a încurajat pe J.F.K. să invadeze poporul pașnic al Cubei și care a ațâțat DISCRIMINAREA negrilor și s-a împotrivit integrării în sud. (Dacă aveți îndoieli în ce privește această informație, verificați în „Ghidul TV".) Acești doi oameni reprezintă tot ce am atacat noi în Războiul Doi și DELIRUL lor Fascist nu are treabă la TV. EDWIN WALKER a fost unul din cei din SUPREMAȚIA ALBILOR care a încercat să-l împiedice pe JAMES MEREDITH să ia parte la adunarea de la UNIV MISSISSIPPI. Dacă iubiți America protestați împotriva timpului gratis dat la ăia care propovăduie URA și VIOLENȚA. Scrieți o scrisoare! Mai bine, veniți și protestați la Canal 9 pe 27 dec!

A. Hidell
Președinte „Jos Mâinile de pe Cuba" Filiala Dallas – Fort Worth

Am observat în treacăt greșelile de ortografie, apoi am împăturit fluturașul și l-am pus în cutia unde îmi țineam manuscrisul.

În ediția ziarului *Muci Herald* din ziua de după „televizia" cu Hargis și cu Walker nu s-a relatat că ar fi fost vreun protest în fața sediului postului Canal 9. Mă îndoiesc că s-a dus cineva și sunt aproape convins că nici măcar Lee nu a trecut pe acolo. Dar eu am deschis televizorul pe Canalul 9 joi seara, nerăbdător să-l văd pe omul pe care Lee – probabil Lee – va încerca în curând să-l ucidă.

La început a fost doar Hargis, așezat la un birou și prefăcându-se că își notează ceva important în vreme ce din fundal se auzea înregistrarea unui cor care interpreta „Imnul de luptă al Republicii". Era un ins grăsuluc cu o grămadă de păr negru pieptănat peste cap. Pe când sunetele muzicii se stingeau,

și-a lăsat stiloul din mână, s-a uitat fix la cameră și a spus:

– Bun venit la Cruciada Creștină, semeni ai mei. V-am adus vești bune – *Iisus vă iubește.* Da, vă iubește, pe fiecare dintre voi. Să ne rugăm împreună.

Vreo zece minute după asta, Hargis l-a țăcănit la cap pe Atotputernicul. A vorbit despre lucrurile obișnuite, mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru șansa pe care i-a dat-o de a răspândi evanghelia și instruindu-L pe Acesta să-i binecuvânteze pe cei care au trimis ofrande ale dragostei. Apoi a intrat în fondul problemei, cerându-I lui Dumnezeu să-i armeze pe Aleșii Lui cu sabia și pavăza dreptății ca să putem înfrânge comunismul, care și-a ridicat capul hidos la doar o sută cincizeci de kilometri distanță de coasta Floridei. I-a cerut lui Dumnezeu să îi ofere președintelui Kennedy înțelepciunea (pe care el, Hargis, aflându-se mai aproape de El, o poseda deja) de a intra în Cuba și de a smulge tarele necredinței. I-a mai cerut lui Dumnezeu și să pună capăt amenințării comuniste tot mai mari din campusurile universitare americane – se pare că muzica folk avea o anumită legătură cu chestia asta, dar Hargis a cam pierdut șirul când a ajuns aici. A încheiat mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru oaspetele său din această seară, eroul luptei de la Anzio și a celei de la Chosin, Generalul Edwin A. Walker.

Walker era îmbrăcat într-un costum kaki extrem de asemănător cu o uniformă. Dunga pantalonilor părea ascuțită ca un brici. Chipul lui împietrit mi-a adus aminte de actorul de westernuri Randolph Scott. A dat mâna cu Hargis și au început să vorbească despre comunismul care se răspândise nu doar în campusurile universitare, ci și în sălile Congresului și în comunitatea științifică. Au atins în treacăt problema fluorizării apei. Și apoi au început discuția despre Cuba, pe care Walker o numea cancerul din Caraibe.

Am înțeles de ce Walker eșuase atât de penibil în cursa sa pentru postul de guvernator al statului Texas cu un an în urmă. Ar fi fost în stare să adoarmă niște liceeni chiar și la prima oră de curs. Dar, când discursul lui începea să treneze, Hargis avea grijă să-i dea câte un imbold, intercalând exclamații de genul „Iisus fie lăudat!" și „Dumnezeu ți-este martor, frate!". Au mai pălăvrăgit despre apropiata campanie de manifestări, intitulată „Operațiunea Cursa de la Miezul Nopții", ce urma să se

desfășoare în statele din sud. Apoi Hargis l-a invitat pe Walker să lămurească lucrurile cu referire la „anumite acuze injurioase despre o posibilă atitudine segregaționistă apărute în ziarele din New York și nu numai".

Și acum Walker a uitat că e la televizor și a prins ceva viață:

– Știi că nu-i nimic altceva decât un vagon de propagandă comunistă.

– Știu! a exclamat Hargis. Și Dumnezeu vrea să îi demaști, frate.

– Mi-am trăit întreaga viață în armata americană și voi fi soldat cu inima până la moarte. (Dacă era după voia lui Lee, asta însemna în aproximativ trei luni.) Întotdeauna mi-am îndeplinit datoria de soldat. Când președintele Eisenhower mi-a ordonat să pun capăt tulburărilor din Little Rock din 1957 – izbucnite din cauza integrării rasiale forțate în liceul din localitate, după cum bine știi – mi-am făcut datoria. Dar Billy, sunt și soldat în oastea lui Dumnezeu…

– Soldat *creștin!* Iisus fie lăudat!

– … și în calitatea aceasta de creștin, știu că integrarea forțată este o greșeală *cumplită*. Contravine constituției, contravine autonomiei statale și contravine Bibliei.

– Împărtășește-ne, l-a îndemnat Hargis și și-a șters o lacrimă de pe obraz, sau poate o picătură de transpirație care trecuse prin stratul gros de fard.

– Urăsc eu rasa neagră? Cei care susțin asta – și cei care s-au zbătut atât ca să mă alunge din serviciul militar pe care îl iubesc – sunt mincinoși și comuniști. Tu știi adevărul, oamenii alături de care am luptat știu adevărul și *Dumnezeu* știe adevărul.

S-a aplecat spre gazda emisiunii:

– Crezi că profesorii *negri* din Alabama și din Arkansas și din Louisiana și din marele stat al Texasului își doresc integrarea rasială? Nu și-o doresc. O consideră o insultă la adresa talentelor și străduaniilor lor. Crezi că elevii *negri* își doresc să meargă la școală alături de albii care sunt în mod natural mai înzestrați pentru citit, scris și aritmetică? Crezi că americanii adevărați își doresc corcirea care va rezulta din această împreunare?

– Sigur că nu! *Iiiiisuuus fie lăudat!*

Mi-am amintit de semnul pe care îl văzusem în North

Carolina, cel care arăta spre o potecă străjuită de tufe de oţetar otrăvitor. COLORAŢI scria pe el. Walker nu merita să moară, dar mai mult ca sigur că avea nevoie de o zguduială straşnică. *Iisus fie lăudat* pentru *cel* care o va face.

Atenţia îmi plecase la plimbare, dar ceea ce spunea acum Walker a readus-o înapoi în mare grabă.

– Dumnezeu, nu generalul Edwin Walker, a fost cel care a stabilit poziţia negrilor în lumea Lui atunci când le-a dat o altă culoare a pielii şi alte talente. Talente sportive. Ce ne spune Biblia despre deosebirea aceasta şi de ce a fost rasa neagră blestemată cu atât de multă durere şi trudă? Vom afla dacă citim capitolul nouă al genezei, Billy.

– Dumnezeu fie lăudat pentru cuvântul Lui cel sfânt.

Walker şi-a închis ochii şi a ridicat mâna dreaptă de parcă depunea mărturie la tribunal.

– Şi Noe a băut vin şi îmbătându-se, s-a dezvelit. Iar Ham a văzut goliciunea tatălui său şi le-a spus fraţilor săi. Dar Sem şi Iafet – părintele rasei arabe şi părintele rasei albe, ştiu că ştii toate astea, Billy, dar nu toată lumea le ştie, nu toată lumea a fost deprinsă cu învăţăturile Bibliei încă de la sânul mamei…

– Dumnezeu fie lăudat pentru mamele creştine! Spune mai departe!

– Sem şi Iafet nu s-au uitat. Şi când s-a trezit Noe şi a aflat ce s-a întâmplat, a spus: „Blestemat să fie Canaan, robul robilor să fie la fraţii săi, tăietor de lemne să fie şi să care apă cu ciu…”

N-am mai suportat şi am închis televizorul.

9

Ce am văzut la Lee şi Marina în ianuarie şi februarie 1963 m-a dus cu gândul la un tricou inscripţionat pe care l-a purtat Christy în ultimul an al căsniciei noastre. Chipul unui pirat fioros cu mesajul BĂTĂILE VOR CONTINUA PÂNĂ CÂND MORALITATEA VA CREŞTE. Şi multe bătăi au avut loc la numărul 604 de pe Elsbeth Street în iarna aceea. Toţi cei din vecinătate auzeam urletele lui Lee şi ţipetele Marinei – uneori ţipete de furie, alteori de durere. Nimeni nu a intervenit. Nici eu.

Nu că ar fi fost singura nevastă bătută regulat în Oak Cliff; ba chiar parcă se instituise o tradiţie locală în acest sens în serile

de vineri și sâmbătă. Din lunile astea cenușii și înfiorătoare nu-mi amintesc decât că îmi doream fierbinte să se termine serialul ăsta jalnic, ca să pot fi cu Sadie tot timpul. Voi verifica dacă Lee va fi singur când va încerca să-l omoare pe generalul Walker, apoi îmi voi duce la capăt misiunea. Nu era obligatoriu ca Oswald să acționeze singur de ambele dăți, dar asta era tot ce puteam face. După ce voi afla toate răspunsurile – mare parte din ele, în orice caz – îl voi ucide pe Lee Oswald cu tot atâta sânge rece ca atunci când l-am omorât pe Frank Dunning.

Vremea a trecut. Încet, dar a trecut. Și într-o bună zi, cu puțin timp înainte ca soții Oswald să se mute pe Neely Street în apartamentul de deasupra mea, am văzut-o pe Marina stând de vorbă cu bătrâna cu cadrul ortopedic și părul în stil Elsa Lanchester. Surâdeau amândouă. Bătrâna a întrebat-o ceva. Marina a râs, a dat din cap și și-a pus mâinile pe abdomen.

Am împietrit lângă fereastră, cu draperiile trase, binoclul în mână și gura uscată. *Această* neașteptată evoluție a evenimentelor nu era menționată în însemnările lui Al, fie pentru că nu știuse, sau nu-i păsase. Dar *mie* îmi păsa.

Soția celui pe care l-am așteptat mai mult de patru ani ca să-l omor era din nou însărcinată.

Capitolul 21

1

Pe 2 martie 1963, soții Oswald au devenit vecinii mei de la etaj. Și-au cărat lucrurile din cutia de cărămidă de pe Elsbeth Street în brațe, îndesate în cutii din carton. Și aproape imediat au început să se învârtă rolele micuțului magnetofon japonez, dar, de obicei, ascultam la căști. Așa, conversațiile de deasupra aveau viteză normală, dar bineînțeles că tot nu puteam să pricep prea multe.

În săptămâna de după mutarea familiei Oswald în noul bârlog, m-am dus la una din casele de amanet de pe Greenville Avenue ca să-mi cumpăr un pistol. Primul revolver pe care mi l-a arătat cămătarul a fost același model Colt .38 pe care îl cumpărasem în Derry.

– Foarte bun pentru apărare împotriva pungașilor și hoților de case, mi-a spus cămătarul. Al naibii de precis la douăzeci de metri.

– Cincisprezece, am spus. Cincisprezece metri, așa știu eu.

Cămătarul și-a ridicat sprâncenele:

– Bine, haide cinșpe. Orice cretin care…

…ar încerca să mă jefuiască trebuie să fie la distanță mai mică de atât.

– … te-ar acosta o să fie mai aproape. Ce zici?

Primul impuls, doar ca să întrerup acel dangăt armonic, ușor discordant însă, a fost să-i spun că vreau altceva, poate unul de calibrul .45, însă întreruperea armoniei ar fi putut să fie o idee proastă. Cine să știe? Ce *știam*, însă, era că pistolul .38 pe care îl cumpărasem în Derry își făcuse treaba.

– Cât costă?

– Ți-l dau cu doișpe.

Cu doi dolari mai mult decât dădusem în Derry, dar, sigur, asta se întâmplase cu patru ani și jumătate în urmă. Și dacă ajustam prețul cu rata inflației doisprezece dolari era destul de bine. I-am cerut și o cutie cu gloanțe și am încheiat afacerea.

Când cămătarul a văzut că pun și pistolul și gloanțele în servieta pe care o adusesem special în acest scop, mi-a spus:

– Să-ți vând și un toc pentru pistol, băiete? Nu pari a fi de prin părțile astea și probabil că nu știi, dar e legal să poți armă în Texas fără permis dacă ai cazier. Ai cazier?

– Nu, dar nu mă aștept să fiu jefuit în plină zi.

Cămătarul mi-a azvârlit un zâmbet sumbru:

– Nu poți să știi ce se poate *întâmpla* pe Greenville Avenue. Un tip și-a zburat creierii aproape de aici acum vreo câțiva ani.

– Nu mai spune?

– Da, dom'le, lângă barul Desert Rose. Din cauza unei tipe, bineînțeles, îți dai seama?

– Îmi dau, i-am răspuns. Deși se mai întâmplă să fie și din cauza politicii.

– Nee, întotdeauna e vorba de o muiere.

Îmi lăsasem mașina într-o parcare aflată la distanță de patru străzi de casa de amanet și, ca să ajung la mașina mea cea nouă (nouă pentru mine, în orice caz), trebuia să trec prin fața casei de pariuri Faith Financial, unde pariasem pe Miracle Pirates în toamna lui 1960. Individul care îmi achitase cei o mie două sute de dolari fuma în fața clădirii. Purta același cozoroc verde. Privirea i-a alunecat peste mine, fără să dea vreun semn că m-ar fi recunoscut.

2

Asta se întâmpla într-o după-amiază de vineri și de pe Greenville Avenue m-am dus direct la Kileen, unde m-am întâlnit cu Sadie la Candlewood Bungalows. Am rămas acolo peste noapte, așa cum ne formaserăm obiceiul în acea iarnă. Ziua următoare ea s-a întors în Jodie unde m-am dus și eu duminică pentru a asista la slujbă. După binecuvântare, în timpul părții când ne ținem de mâini și spunem „Pacea să fie cu voi", gândurile mi s-au îndreptat, într-un mod deloc plăcut, la pistolul din portbagajul mașinii mele.

În timpul prânzului de duminică Sadie m-a întrebat:

– Mai e mult? Până când vei face ceea ce trebuie să faci?

– Dacă totul merge cum sper eu, nu mai mult de o lună.

– Și dacă nu?

Mi-am trecut mâinile prin păr și m-am dus la fereastră.

– Atunci nu știu. Mai ai și alte întrebări?

– Da, mi-a răspuns liniștită. Avem prăjitură cu cireșe la

desert. Vrei să-ți pun și puțină frișcă?

– Da, mulțumesc, i-am spus. Te iubesc, draga mea.

– Bine faci, a zis ridicându-se să aducă prăjitura. Pentru că mă simt cam vulnerabilă.

Am rămas la fereastră. O mașină trecea încet pe stradă – veche dar bună, cum ar fi spus crainicul de la K-Life – și am avut din nou sentimentul că asist la un alt moment armonic. Doar că aveam cam des sentimentul acesta în ultima vreme și de obicei nu însemna mai nimic. Și mi-a venit în minte unul din acronimele învățate de Christy la întrunirile Alcoolicilor Anonimi: FEPR, însemnând *fantezii ce par reale*.

Dar de data aceasta am făcut o asociere. Mașina era un Plymouth Fury alb cu roșu asemenea celei pe care o văzusem în parcarea fabricii Worumbo, nu departe de uscătoria lângă care se afla vizuina de iepure cu ieșire în anul 1958. Mi-am amintit că am ciocănit în portbagajul ei ca să mă conving că-i adevărată. Mașina de acum avea plăcuță de Arkansas, nu de Maine, și totuși… armonia aceea. Uneori îmi spuneam că dacă voi ajunge să știu ce anume însemna această armonie, voi ști totul. Aiurea gând, dar adevărat.

Omul cu biletul galben știa, mi-am zis. *Știa, și asta i-a adus moartea.*

Cel mai recent moment armonic a semnalizat și a făcut la stânga la un semafor, dispărând spre Main Street.

– Haide la desert, m-a chemat Sadie, făcându-mă să tresar puternic.

Cei de la adunările AA spun că FEPR mai înseamnă și altceva: *fugi cât poți de repede*.

3

În seara aceea, când m-am întors pe Neely Street, mi-am pus căștile și am ascultat ultimele înregistrări. Mă așteptam să nu aud altceva decât rusă, dar de data aceasta am primit și ceva engleză. Și multe zgomote de bălăceală.

Marina: (Spune ceva rusește)

LEE: Nu pot, mama, sunt în cadă cu Junie!

(Alte pleoscăieli și râsete – râsul lui Lee și chicotitul ascuțit al fetiței.)

LEE: Mama, am udat pe jos! Junie *pleosc! Fetiță rea!*

Marina: Șterge! Eu ochiupată! *Ochiiupată!* (Dar și ea râde.)

LEE: Nu pot. Vrei ca asta mică să… (rusește)

Marina: (Vorbește rusește – certându-i și râzând în același timp.)

(Alte pleoscăieli. Marina fredonează un cântec de muzică ușoară pe care l-a auzit la KLIF. Foarte frumos.)

LEE: Mama, adu-ne jucăriile!

Marina: *Da, da*. Mereu vreți jucării.

(Pleosc, tare. Probabil că ușa de la baie e larg deschisă acum.)

Marina: (Rusește.)

LEE (cu ton de băiețel bosumflat): Mama, ai uitat mingea noastră de cauciuc.

(Pleosc și mai mare – copilul țipă de încântare.)

Marina: Uite, jucării pentru *prințișior* și *prințișioară*.

(Toți trei râd – veselia lor mă lasă rece.)

LEE: Mama, adu-ne un (rusește). Ne-a intrat apă în urechi.

Marina (râzând): Of, Doamne, și mai ce?

Am rămas treaz multă vreme în noaptea aceea, gândindu-mă la cei trei. Cum erau fericiți, și de ce nu ar fi? Apartamentul de la numărul 214 de pe Neely Street nu era mare lucru, dar tot putea fi considerat un pas înainte de fosta lor locuință. Poate că acum dormeau toți în același pat, iar June era veselă, nu înspăimântată.

Acum erau patru în pat. Cu cel care creștea în pântecele Marinei.

4

Lucrurile au început să se miște mai repede, așa cum se întâmplase și în Derry, doar că de data aceasta săgeata timpului arăta spre ziua de 10 aprilie, nu spre Halloween. Notițele lui Al, pe care mă bizuisem ca să ajung până aici, nu îmi mai erau de prea mare folos. În pregătirea terenului pentru atentatul asupra lui Walker, Al se concentrase în exclusivitate pe acțiunile și mișcările lui Lee, or, în iarna aceea s-au petrecut mult mai multe lucruri, mai ales în viața Marinei.

În primul rând, reușise să-și facă un prieten – nu un aspirant la statutul de iubițel vârstnic ca George Bouhe, ci o prietenă, o femeie. O chema Ruth Paine și făcea parte dintr-o sectă protestantă. *Vorbește rusește*, notase Al într-un stil laconic

foarte diferit de însemnările lui anterioare. *S-au cunoscut la o petrecere, 2(??).63. Marina era despărțită de Lee și va locui cu femeia Paine la vremea asasinării lui Kennedy.* Și apoi, ca pe un gând întârziat și nimic altceva: *Lee a ascuns M-C în garajul lui Paine. Înfășurată în pătură.*

M-C însemna carabina comandată prin poștă, Mannlicher-Carcano, cu care Lee avea de gând să-l omoare pe generalul Walker.

Nu știu cine a dat petrecerea la care Lee și Marina i-au cunoscut pe soții Paine. Nu știu cine le-a făcut cunoștință. De Mohrenschildt? Bouhe? Probabil unul din cei doi, întrucât ceilalți emigranți începuseră deja să se țină departe de soții Oswald. Bărbățelul era un atoateștiutor sarcastic, iar nevestica era un sac de box care trecuse pe lângă Dumnezeu știe câte ocazii când ar fi putut să-l părăsească pentru totdeauna.

Ce știu însă este că portița de salvare a Marinei Oswald a apărut la volanul unui Chevrolet combi roșu cu alb, într-o zi ploioasă de la mijlocul lui martie. A parcat în fața casei și s-a uitat în jur cu șovăială, de parcă nu ar fi fost sigură că nimerise la adresa corectă. Ruth Paine era înaltă (deși nu tot la fel de înaltă ca Sadie) și exagerat de slabă. Părul castaniu îi era pieptănat peste fruntea foarte lată și era prins la spate, stil care nu o avantaja. Ochelarii cu rame cu șurub stăteau cocoțați pe un nas plin de pistrui. Așa cum mă uitam prin crăpătura dintre draperii, mi s-a părut genul de femeie care nu se atinge de carne și care se află în prima linie a demonstrațiilor pentru interzicerea bombelor… de fapt, cam asta era Ruth Paine, o femeie care aparținea filosofiei New Age înainte ca aceasta să fie la modă.

Probabil că Marina o pândise, pentru că a coborât imediat s-o întâmpine, cu June în brațe, învelită într-o pătură care s-o apere de burnița rece. Ruth Paine a zâmbit nesigură și a rostit rar, cu pauze între cuvinte:

– Bună ziua, doamnă Oswald. Sunt Ruth Paine. Mă mai țineți minte?

– *Kanieșna*, a răspuns Marina. Firește.

Apoi a adăugat ceva în rusă. Ruth i-a răspuns în aceeași limbă… dar cu multe poticneli.

Marina a poftit-o înăuntru. Am așteptat până am auzit scârțâitul pașilor lor deasupra mea și mi-am pus căștile

conectate la microfonul din lampă. Am auzit o conversație purtată într-o combinație de rusă cu engleză. Marina a corectat-o pe Ruth de câteva ori, râzând adesea. Am priceput suficient cât să înțeleg ce căuta aici Ruth Paine. Ca și Paul Gregory, voia să ia lecții de rusă. Am mai înțeles și altceva din râsetele lor frecvente și din discuția tot mai naturală: se plăceau una pe cealaltă.

Și mi-a părut bine pentru Marina. Dacă va fi să-l ucid pe Oswald după atentatul lui împotriva generalului Walker, ar putea să se ducă să locuiască cu Ruth Paine. Cel puțin așa speram.

5

Ruth a făcut lecții de rusă pe Neely Street doar de două ori. După aceea, Marina și June se urcau în mașină și le ducea de acolo. Probabil acasă la ea în eleganta suburbie Irving (elegantă după standardele din Oak Cliff). N-am găsit adresa în însemnările lui Al – nu-i păsa aproape deloc de relația dintre Marina și Ruth, poate pentru că se aștepta să termine cu Lee înainte ca pușca să ajungă în garajul familiei Paine –, dar am găsit-o în cartea de telefon: 2515 West Fifth Street.

Într-o după-amiază mohorâtă, cam la două ore după ce plecaseră femeile, Lee și George de Mohrenschildt au apărut în mașina acestuia din urmă. Lee a coborât ducând în brațe o pungă mare maro pe care era desenat un sombrero și scria PEPINO'S BEST MEXICAN. De Mohrenschildt avea o cutie cu sticle de Dos Equis. Au urcat scara exterioară râzând și sporovăind. Mi-am pus căștile cât am putut de repede. Inima îmi bătea să-mi iasă din piept. La început n-am auzit nimic, până ce unul din ei a aprins lampa. După aceea puteam jura că mă aflu în cameră cu ei.

Doar vă rog nu complotați să-l omorâți pe Walker, le-am spus în gând. *Vă rog, nu-mi faceți sarcina mai grea decât este deja.*

– Scuză deranjul, a spus Lee. În ultima vreme nu mai vrea să facă nimic. Doar doarme, se uită la televizor și povestește despre femeia aia pe care o învață rusește.

De Mohrenschildt a vorbit o vreme despre niște terenuri petrolifere pe care încerca să le obțină în Haiti și s-a lansat în critici dure la adresa regimului represiv al lui Duvalier.

– La sfârșitul fiecărei zile, morții din piețe sunt adunați în camioane. Mulți sunt copii care au murit de foame.

– Castro și Frontul vor pune capăt acestei situații, a spus Lee cu asprime.

– Fie ca pronia cerească să aducă mai repede ziua aceea.

Am auzit sticle ciocnindu-se, probabil pentru a toasta în cinstea ideii ca pronia să facă bine și să aducă ziua aceea mai repede.

– Cum mai e la muncă, tovarășe? Cum se face că ești liber acum?

Nu era la lucru, a explicat Lee, pentru că voia să fie aici. Simplu. A pontat și a plecat.

– Ce-or să-mi facă? Sunt cel mai bun tehnician pe care îl are Bobby Stovall și el știe chestia asta. Maistrul, îl cheamă *(nu am reușit să înțeleg – Graff? Grafe?),* zice „Nu mai face pe liderul de sindicat, Lee". Și știi ce fac eu atunci? Râd și-i zic: „Bine, svinina" și plec de acolo. Toată lumea știe că e o sulă de porc.

Dar era evident că lui Lee îi plăcea ce face, chiar dacă se tot văita de atitudinea paternă a celor din jur și de faptul că vechimea conta mai mult decât talentul. La un moment dat a spus:

– Știi, dacă am fi fost în Minsk, pe un teren neutru, aș fi ajuns să conduc afacerea într-un an.

– Știu, fiule, este săritor în ochi.

Spune ce vrea să audă. Îl *lingușește* ca să-i ia mințile. Eram sigur de asta. Și nu-mi plăcea câtuși de puțin.

– Ai văzut ziarul de dimineață? a întrebat Lee.

– N-am văzut decât telegrame și rapoarte toată dimineața. De ce crezi că am venit dacă nu ca să fug de la birou?

– Walker a făcut-o, a spus Lee. A intrat în campania lui Hargis – sau poate-i campania lui Walker și Hargis a intrat în ea. Nu-mi dau seama. În afurisita aia de Cursă de la Miezul Nopții. Tembelii ăștia doi o să facă turul sudului și o să spună tuturor că Asociația Națională pentru Promovarea Persoanelor de Culoare e o organizație comunistă. O să dea integrarea și dreptul la vot în urmă cu douăzeci de ani.

– Sigur! Și vor ațâța ura de rasă. Și cât va mai dura până vor începe masacrele?

– Sau până cineva îi împușcă pe Ralph Abernathy și pe Dr. King!

– *Bineînțeles* că Dr. King va fi împușcat, a spus de Mohrenschildt râzând.

Mă ridicasem în picioare și îmi apăsam căștile pe urechi, în vreme ce transpirația îmi șiroia pe față. Intrasem pe un teren periculos – chiar la graniță cu conspirația.

– Este doar o chestiune de timp, a continuat de Mohrenschildt.

S-a auzit cum se deschide o altă sticlă cu bere mexicană și Lee a vorbit:

– Ar trebui să-i oprească cineva pe ticăloșii ăștia doi.

– Nu ai dreptate atunci când zici că generalul Walker e un tembel, i-a spus de Mohrenschildt pe un ton doct. Hargis, da, este. Hargis e un banc prost. Am auzit că are – ca toți cei de teapa lui, de altfel – niște preferințe sexuale cam strâmbe; adică îi place să gâdile dimineața fofoloanca unei fetițe, iar seara poponețul unui băiețel.

– Măi, asta-i *scârbos!* vocea lui Lee s-a pițigăiat pe ultimul cuvânt, ca vocea unui puști aflat la pubertate.

Apoi a izbucnit în râs.

– Dar Walker este o cu totul altă mâncare de pește. Are un rol important în Societatea John Birch…

– Fasciștii ăia antisemiți!

– … și cred că este foarte aproape ziua când s-ar putea să o conducă. Și de îndată ce va căpăta încrederea și aprobarea celorlalte grupări de nebuni de dreapta, s-ar putea să candideze iarăși… dar de data asta nu pentru funcția de guvernator al statului Texas. Bănuiesc că va ținti mai sus. La Senat? Poate, poate chiar la Casa Albă?

– Asta nu se va întâmpla niciodată, dar vocea lui Lee era nesigură.

– E *puțin probabil* să se întâmple, l-a corectat de Mohrenschildt. Însă nu trebuie să subestimezi capacitatea burgheziei americane de a îmbrățișa fascismul sub denumirea de populism. Și nici puterea extraordinară a televiziunii. Fără ea, Kennedy nu l-ar fi învins niciodată pe Nixon.

– Kennedy și pumnul lui de fier, a mârâit Lee, a cărui admirație față de actualul președinte se dusese pe pustii de ceva vreme. Kennedy n-o să aibă odihnă câtă vreme Fidel se cacă în bufetul lui Batista.

– Și nu subestima nici groaza pe care o simte America cea

albă la gândul apariției unei societăți în care egalitatea între rase să fie legea fundamentală.

– Negrotei, negrotei, negrotei, mexican, mexican mâncător de fasole, fasolar! a izbucnit Lee cu atâta furie care parcă îi provoca o suferință cumplită. Doar asta aud la lucru!

– Sunt convins. Când în *Morning News* scrie „mărețul stat Texas", asta înseamnă, de fapt, „Texas, statul *urii rasiale*". Și oamenii pleacă urechea! Pentru cineva ca Walker – pentru un *erou de război* ca Walker – un bufon ca Hargis nu-i decât o treaptă în plus. Așa cum von Hindenburg a fost o treaptă pentru ascensiunea lui Hitler. Cu PR-ul potrivit, Walker poate să ajungă foarte departe. Știi ce cred? Că acela care l-ar face să dispară pe marele general Edwin Rasistul Walker ar face un mare bine societății noastre.

M-am prăbușit greoi în scaunul de lângă măsuța pe care magnetofonul cel mic își învârtea rolele.

– Dacă tu chiar crezi… a început Lee, apoi am auzit un bâzâit puternic ce m-a făcut să-mi smulg căștile de la urechi.

Dar de sus nu s-au auzit nici țipete de alarmă sau indignare, nici zgomot de pași, așa că, în cazul în care nu erau atât de pricepuți încât să-și mascheze foarte bine surpriza, puteam presupune că nu descoperiseră microfonul din lampă. Mi-am pus căștile la loc. Nimic. Am încercat cu microfonul de distanță, stând pe scaun, cu castronul îndreptat spre tavan. L-am auzit pe Lee vorbind și pe de Mohrenschildt răspunzându-i, din când în când, dar nu am putut înțelege ce spuneau.

Îmi asurzise urechea pe care o aveam în apartamentul lui Lee.

Trecutul este încăpățânat.

După vreo zece minute de conversație – poate despre politică, poate despre caracterul enervant al nevestelor, poate despre planul cel nou de a-l asasina pe generalul Edwin Walker – de Mohrenschildt a coborât scara exterioară și plecat.

De deasupra auzeam zgomotul pașilor lui Lee – *poc, poc, poc.* I-am urmărit în dormitor și am îndreptat microfonul spre locul unde s-au oprit. Nimic… nimic… apoi sunetul slab, inconfundabil al sforăitului. Când Ruth Paine le-a adus pe Marina și pe June acasă două ore mai târziu, el încă dormea somnul berii mexicane. Marina nu l-a trezit. Nici eu nu l-aș fi trezit pe ticălosul ăla irascibil.

6

Din ziua aceea, Oswald a început să lipsească tot mai des de la muncă. Dacă Marina a știut, nu a arătat că i-ar fi păsat. Poate nici n-a băgat de seamă, era captivată de noua ei prietenă, Ruth. Bătăile s-au mai domolit un pic, nu din cauză că ar fi crescut moralitatea, ci pentru că Lee era plecat de acasă aproape la fel de mult ca și ea. Deseori își lua cu el aparatul de fotografiat. Mulțumită însemnărilor lui Al știam unde se duce și ce face.

Într-o zi, după ce plecase spre stația de autobuz, m-am urcat în mașină și m-am îndreptat spre Oak Lawn Avenue. Mi-am propus să ajung înaintea autobuzului lui Lee și așa s-a întâmplat. Fără nicio problemă. Pe ambele laturi ale bulevardului erau locuri înclinate de parcare, dar Chevroletul meu roșu era destul de bătător la ochi și nu voiam să risc să-l vadă Lee. L-am parcat după colț, pe Wycliff Avenue, în fața unei băcănii Alpha Beta. Apoi m-am plimbat puțin pe Turtle Creek Boulevard. Casele de aici erau haciende construite în stil nou, cu arcade și stucaturi. Pe aleile din fața caselor erau plantați palmieri, peluzele erau mari și am văzut și câteva fântâni.

În fața numărului 4011, un bărbat îngrijit îmbrăcat (care semăna izbitor de tare cu actorul de westernuri Randolph Scott) tundea iarba. Edwin Walker a văzut că mă uit la el și a schițat un gest scurt de salut. I-am răspuns cu același gest. Apoi ținta lui Lee Oswald și-a reluat activitatea, iar eu am mers mai departe.

7

Străzile care formau cvartalul care mă interesa erau Turtle Creek Boulevard (unde locuia generalul), Wycliff Avenue (unde îmi lăsasem mașina), Avondale Avenue (pe unde trecusem după ce îi răspunsesem generalului la salut) și Oak Lawn, o străduță plină cu magazine mici, care trecea exact prin spatele casei generalului. Oak Lawn mă interesa cel mai mult, deoarece pe aici va veni și va pleca Lee în noaptea de 10 aprilie.

M-am oprit în fața magazinului Texas Shoes & Boots, cu gulerul hainei din denim ridicat, cu mâinile îndesate în buzunare. După vreo trei minute a oprit și autobuzul la colțul dintre Oak Lawn și Wycliff. Imediat ce s-au deschis ușile au coborât două femei cu sacoșe din material textil. Apoi a apărut

și Lee. Avea o pungă din hârtie maro, foarte asemănătoare cu punga de mâncare pe care și-o aduc muncitorii la lucru.

Pe colț era o biserică mare din piatră. Lee a mers agale către bara de metal din față, a citit un anunț de la avizier, și-a scos un carnețel din buzunarul de la pantaloni și a notat ceva. Apoi s-a îndreptat spre mine, punându-și carnețelul la loc în timp ce mergea. Nu mă așteptasem la așa ceva. Al crezuse că Lee își va ascunde pușca lângă șinele de cale ferată de pe cealaltă parte a Oak Lawn Avenue, cam la vreo opt sute de metri distanță. Dar poate că Al se înșelase, pentru că Lee n-a aruncat nici măcar o privire în direcția aceea. În schimb era la vreo șaptezeci – optzeci de metri de mine și se apropia repede.

O să mă observe și o să-mi spună ceva, mi-am zis. O să-mi spună: „Nu ești tu tipul care stă la parter? Ce cauți aici?" Și dacă va face asta, viitorul o va apuca într-o direcție nouă. Și nu ar fi bine.

M-am holbat la pantofii și cizmele din vitrină cu transpirația udându-mi ceafa și picurându-mi pe spate. Când am îndrăznit să privesc la stânga, Lee dispăruse. Ca prin farmec.

Am urcat strada. Îmi doream să-mi fi luat o șapcă, ceva, măcar o pereche de ochelari de soare – de ce nu-mi luasem? Ce căcat de agent secret eram și eu?

Am ajuns la o cafenea, cam la jumătatea cvartalului, al cărei afiș din vitrină anunța că servește MICUL DEJUN ÎNTREAGA ZI. Lee nu era înăuntru. După cafenea era gura unei alei. Am ajuns încet până acolo, am aruncat o privire furișă la dreapta și l-am văzut. Era întors cu spatele la mine. Își scosese aparatul de fotografiat din pungă, dar nu-l folosea, nu încă. Examina pubelele, lua capacele, se uita înăuntru, apoi le punea la loc.

Toate fibrele ființei mele, inclusiv toate instinctele de care creierul meu avea habar – mă îndemnau să plec de acolo înainte să se întoarcă și să mă vadă, dar un soi de fascinație al naibii de puternică mă țintuia în loc. Cred că asta ar fi pățit oricine. În fond, câte ocazii avem să urmărim cum un individ pune la cale un asasinat cu sânge rece?

A intrat mai mult pe alee, apoi s-a oprit în dreptul unei plăci circulare din metal montată în beton. A încercat s-o ridice. N-a reușit.

Aleea nu era pavată, avea o mulțime de gropi și era lungă cam de vreo două sute de metri. Pe la jumătatea ei, lanțul care

îngrădea curţile cu bălării şi terenurile virane era înlocuit de un gard din scânduri îmbrăcat în iederă destul de cheală după iarna friguroasă şi mohorâtă. Lee a dat la o parte câteva coarde şi a încercat una dintre scânduri. A deplasat-o din loc şi a reuşit să se furişeze prin spatele ei.

Sunt foarte frumoase axiomele care spun că nu poţi face omletă dacă nu spargi ouăle, însă aveam senzaţia că îmi forţasem norocul suficient de mult. Am plecat mai departe. La capătul străzii m-am oprit la biserica ce-i atrăsese atenţia lui Lee. Biserica Sfinţilor din Ultimele Zile din Oak Lawn. Anunţul de la aviz spunea că în fiecare duminică dimineaţă au loc slujbe obişnuite, iar în fiecare miercuri seara, de la ora 7:00, au loc slujbe speciale, pentru cei nou-veniţi, jumate de o oră de socializare, în timpul căreia se vor servi răcoritoare.

10 aprilie pica într-o miercuri, iar acum planul lui Lee (presupunând că nu era planul lui de Mohrenschildt) mi se părea destul de clar: va ascunde din timp arma pe alee, apoi va aştepta până ce se va sfârşi slujba pentru nou-veniţi şi ora de socializare de după, desigur. Îi va putea auzi discutând şi râzând pe credincioşi când se vor îndrepta spre staţia de autobuz. Maşinile veneau la fiecare sfert de oră. Lee va trage, va ascunde iarăşi puşca sub scândura desprinsă de lângă şine, apoi se va amesteca printre oamenii ieşiţi de la biserică. Şi va părăsi scena cu autobuzul următor.

M-am uitat iar la dreapta, tocmai la timp ca să-l văd că iese de pe alee. Aparatul era la loc în pungă. S-a dus în staţie şi s-a sprijinit de un stâlp. Un bărbat s-a apropiat de el şi l-a întrebat ceva. La scurtă vreme, discutau cu însufleţire. Stătea la taifas cu un străin, sau poate cu un alt prieten al lui de Mohrenschildt? Un ins oarecare de pe stradă sau un complice? Poate că era chiar faimosul Trăgător Necunoscut care – în conformitate cu teoriile conspiraţiei – pândise de pe colina acoperită cu iarbă din apropiere de Dealey Plaza când s-a apropiat coloana de maşini a lui Kennedy? Mi-am spus că e o prostie, dar n-aveam cum să fiu sigur. Şi asta era cumplit.

N-aveam cum să fiu sigur de *absolut nimic* deocamdată, până nu voi vedea cu ochii mei că Oswald va fi singur în seara de 10 aprilie. Şi chiar dacă nici atunci nu voi fi foarte liniştit, voi fi aflat suficiente răspunsuri ca să merg mai departe.

Suficiente răspunsuri ca să-l ucid pe tatăl lui Junie.

Autobuzul a scârțâit din frâne. Agentul secret X-19, cunoscut și ca Lee Harvey Oswald, renumit marxist și bătăuș de soții, s-a urcat. Când autobuzul a dispărut, m-am întors și am intrat pe alee. Capătul celălalt dădea într-o curte mare, neîmprejmuită. Un Chevy Biscayne din '57 sau '58 era parcat lângă o stație de pompare gaze. Un grătar era așezat pe un trepied. În spatele lui se afla zidul din spate al unei case mari, închise la culoare. Casa generalului. M-am uitat în jos și am văzut o dâră proaspătă în țărână. La capătul ei era un tomberon. Nu-l văzusem pe Lee mutându-l din loc dar știam că așa făcuse. Avea intenția să-și sprijine de el țeava carabinei în noaptea de zece.

8

Luni, 25 martie, Lee a venit cu un pachet lung împachetat în hârtie maro. M-am uitat printre perdele și am văzut cuvintele RECOMANDAT și ASIGURAT tipărite cu litere mari și roșii. Pentru prima dată de când îl cunoșteam, mi se părea nervos și agitat, aruncând priviri furișe la realitatea din jurul lui, nu la ideile ciudate care-i mobilau mansarda. Știam ce e în pachet: o carabină Carcano de 6,5 mm, cunoscută și sub numele de Mannlicher-Carcano, cu lunetă, cumpărată de la magazinul de articole sportive Klein's din Chicago. La cinci minute după ce Lee a urcat scările spre etajul al doilea, pușca pe care o va folosi ca să schimbe istoria era într-un dulap deasupra mea. Șase zile mai târziu Marina va face fotografiile cu Lee și pușca în fața ferestrelor mele, dar eu nu îi voi vedea. Se va întâmpla într-o duminică, iar eu voi fi în Jodie. Pe măsură ce ziua de zece se apropia tot mai mult, weekendurile cu Sadie deveniseră cele mai importante, cele mai dragi lucruri din viața mea.

9

M-am trezit cu o tresărire puternică atunci când am auzit pe cineva mormăind în șoaptă „Tot nu-i târziu". Mi-am dat seama că era vorba de mine și am tăcut.

Sadie a murmurat un protest nedeslușit și s-a întors pe partea cealaltă, scârțâitul cunoscut al arcurilor patului m-a readus în realitatea locului și a timpului: Candlewood Bungalows, 5 aprilie 1963. Am bâjbâit pe noptieră după ceas și m-am uitat la cifrele lui fosforescente. Două și un sfert

dimineața, ceea ce înseamnă că eram deja pe șase aprilie.

Tot nu-i târziu.

Nu-i târziu să ce? Să dau înapoi și să las să se întâmple ce-o fi să se întâmple? Adică ceva foarte rău? Dumnezeu mi-era martor că ideea îmi făcea cu ochiul, dacă mergeam mai departe și dădeam greș, aceasta s-ar putea să fie ultima mea noapte cu Sadie. Din întreaga viață.

Chiar dacă trebuie să-l ucizi, nu trebuie s-o faci imediat.

Și asta-i drept. Oswald se va muta în New Orleans unde va locui o vreme după tentativa nereușită de asasinare a generalului – în alt apartament ca o cocină –, dar o va face abia peste două săptămâni. Timp suficient să-i opresc ceasul. Dar aveam sentimentul că aș face o greșeală dacă aș aștepta prea mult. Sigur că puteam găsi motive să mai aștept. Cel mai bun se afla acum lângă mine în pat: înaltă, minunată, dezbrăcată, cu pielea netedă. Poate că ea nu era decât altă capcană pe care mi-o pusese înainte trecutul încăpățânat și viclean. Dar asta nu conta absolut deloc, pentru că o iubeam. Și îmi puteam imagina, extrem de limpede, un scenariu în care eu va trebui să fug după ce îl voi ucide pe Oswald. Să fug unde? Înapoi în Maine, desigur. Și să sper că poliția nu mă va prinde și voi reuși să ajung la vizuina de iepure și voi evada într-un viitor unde Sadie Dunhill va avea… cam optzeci de ani. În cazul că va mai trăi. Căci era destul de puțin probabil la cum fuma.

M-am ridicat și m-am dus la fereastră. Doar câteva bungalouri erau ocupate la acest început de primăvară. În parcare era un camion mânjit cu noroi – sau poate cu bălegar – și cu remorca plină cu unelte agricole. O motocicletă cu ataș marca Indian. Câteva mașini combi. Și un Plymouth Fury de vreo două tone. Luna intra și ieșea din norii subțiri și nu aveam cum să-mi dau seama de culoarea mașinii în bâlbâiala asta de lumină, dar eram destul de convins că știu care este.

Mi-am tras pantalonii, mi-am pus maioul și pantofii. Am ieșit din cabană și am traversat curtea. Aerul rece mi-a mușcat pielea care mai purta căldura așternutului, dar aproape că nici n-am simțit. Da, mașina era un Fury, și da, era albă cu roșu, dar nu era din Maine *sau* din Arkansas; plăcuța spunea că e din Oklahoma, la fel și abțibildul de pe geamul din spate care îndemna HAIDE, SOONERS! M-am uitat înăuntru și am văzut mai multe manuale împrăștiate pe banchetă. Vreun student care se duce spre sud

să-și viziteze familia în vacanța de primăvară. Sau doi profesori în călduri care profită de politica liberală a motelului.

Un acord într-o altă tonalitate când trecutul s-a armonizat cu sine însuși. Am atins capota, așa cum o făcusem și în Lisbon Falls, apoi m-am întors în cameră. Sadie se dezvelise, iar curentul rece de aer care a intrat odată cu mine a trezit-o. S-a ridicat în capul oaselor, și-a strâns cearșaful la piept, apoi l-a lăsat să cadă când și-a dat seama că eu sunt.

– Nu poți să dormi, iubire?

– Am visat urât și am ieșit să iau aer.

– Despre ce ai visat?

Mi-am descheiat blugii și mi-am scos pantofii.

– Nu-mi aduc aminte.

– Încearcă. Mama zice că dacă îți povestești visele, nu se vor îndeplini niciodată.

M-am urcat lângă ea în pat îmbrăcat doar în maiou și atât.

– Mama *mea* obișnuia să spună că dacă îți săruți iubita nu se vor îndeplini.

– Chiar așa spunea?

– Nu.

– Ei bine, a rostit ea gânditoare, mi se pare posibil. Haide să încercăm.

Am încercat.

Și un lucru a dus la altul.

10

După aceea și-a aprins o țigară. Am rămas întins și urmăream cum se ridică fumul și se albăstrește în razele de lună care intrau prin perdelele pe jumătate trase. *Niciodată n-aș ține așa perdelele pe Neely Street,* mi-am spus. P*e Neely Street, în cealaltă viață a mea, sunt în permanență singur, dar am grijă să le trag bine. Le deschid un pic doar când stau la pândă.* Nu-mi era prea drag de mine în momentul acela.

– George?

Am oftat.

– Nu mă cheamă așa.

– Știu.

M-am uitat la ea. A tras fumul în piept, bucurându-se într-o manieră total inocentă de țigara ei, așa cum fac oamenii pe

Tărâmul lui Demult.

– Și nu am cum să am informații în sensul ăsta, dacă așa gândești. Dar se înțelege de la sine. Tot trecutul tău este inventat. Și îmi pare bine. Nu prea îmi place George. E cam… care-i cuvântul pe care-l folosești tu uneori?… cam inept.

– Ce părere ai despre Jake?

– De la Jacob?

– Da.

– Îmi place, s-a întors ea spre mine. În Biblie, Iacob s-a luptat cu un înger, tu te lupți, nu-i așa?

– Așa cred, dar nu cu un înger.

Deși Lee Oswald nu prea aducea a diavol. Pentru rolul ăsta parcă George de Mohrenschildt se potrivea mai bine. În Biblie, Satana ademenește și apoi dă la o parte. Speram ca de Mohrenschildt să se poarte așa. Sadie și-a stins țigara. Avea vocea calmă, dar ochii îi erau întunecați.

– O să fii rănit?

– Nu știu.

– O să pleci? Pentru că dacă pleci, nu cred că o să pot să îndur. Mai degrabă aș fi murit decât să-ți recunosc, dar Reno a fost un coșmar. Mă gândeam că te-am pierdut pentru totdeauna, a clătinat ea încet din cap. Nu sunt sigură că aș putea să îndur așa ceva.

– Vreau să mă căsătoresc cu tine, i-am spus.

– Dumnezeule, a șoptit. Chiar atunci când vreau să spun că așa ceva n-o să se întâmple niciodată, Jake alias George aruncă bomba.

– Nu chiar în momentul ăsta, dar dacă totul va merge așa cum sper săptămâna viitoare… vrei?

– Sigur că vreau. Dar trebuie să-ți *mai* pun o întrebare mică-mică.

– Dacă sunt liber? Din punct de vedere legal? Asta vrei să știi?

A dat din cap.

– Sunt, i-am spus.

A scos un oftat amuzant și a zâmbit cu gura până la urechi. Apoi a redevenit serioasă.

– Pot să te ajut cumva? Lasă-mă să te ajut.

Ideea m-a îngrozit și probabil că a văzut cum mi s-a schimbat expresia. Și-a prins buza de jos cu dinții și și-a mușcat-o.

– Așa de rău e… a murmurat gânditoare.

– Haide să zicem așa: acum sunt lângă o mașinărie uriașă cu dinți mulți și foarte ascuțiți care funcționează la viteză maximă. Nu am să te las lângă mine atâta vreme cât umblu cu ea.

– Când e? m-a întrebat. Nu știu cum să-i zic… întâlnirea ta cu destinul?

– Încă nu m-am hotărât.

Aveam sentimentul că spusesem deja prea multe, dar dacă tot ajunsesem până în punctul acesta, m-am decis să merg un pic mai departe.

– O să se întâmple ceva miercuri seara. Ceva ce trebuie neapărat să văd. Apoi mă voi hotărî.

– Și nu am cum să te ajut?

– Nu cred, iubito.

– Dacă te răzgândești și…

– Mulțumesc, i-am spus. Foarte mult. Și chiar vrei să te măriți cu mine?

– Acum că știu că te cheamă Jake? Bineînțeles.

11

Luni dimineață pe la zece, Marina și June au plecat cu Ruth Paine spre Irving. Aveam niște treburi și tocmai mă pregăteam să ies, când am auzit pași pe scară. Era Lee, palid și încruntat. Cu părul vâlvoi și fața acoperită de o erupție de acnee postadolescentină. Peste blugi își pusese un trenci larg care îi flutura peste genunchi. Își ținea un braț peste piept de parcă l-ar fi durut coastele.

Sau de parcă ar fi ascuns ceva sub haină. *Înainte de atentat, Lee și-a încercat pușca cea nouă într-un loc viran, undeva pe lângă Love Field,* scrisese Al. Nu-mi păsa absolut deloc unde trăgea Lee la țintă. Îmi păsa doar că era să dau nas în nas cu el. În mod firesc, presupusesem că plecase la lucru, iar eu nu-l crezusem și…

Și, că tot veni vorba, de ce *nu era* la lucru luni dimineața? Am renunțat să mă mai frământ și am ieșit. Aveam cu mine servieta în care pusesem romanul ce-nu-va-fi-terminat-niciodată, notițele lui Al, și însemnările despre spre aventurile mele pe Tărâmul lui Demult.

Dacă Lee nu va fi singur în seara de 10 aprilie, atunci s-ar

putea să fiu descoperit și ucis de unul dintre complicii lui, poate chiar de Mohrenschildt însuși. Nu credeam, însă, că ar fi fost prea multe șanse ca așa ceva să se petreacă, dar era mult mai probabil să fiu nevoit să fug după ce îl voi omorî pe Oswald. La fel de probabil era să fiu prins și arestat sub acuzația de crimă, și nu voiam să găsească nimeni, nici măcar poliția, notițele lui Al sau jurnalul meu, în cazul că una din aceste ipoteze s-ar fi adeverit. Pe 8 aprilie mi se părea esențial să îmi scot toate hârtiile din casă și să mă duc cât mai departe de tânărul tulburat și agresiv de la etaj. M-am dus la First Corn Bank of Dallas și nu am fost deloc surprins să văd că funcționarul care s-a ocupat de mine semăna izbitor de mult cu bancherul de la Hometown Trust din Lisbon Falls. Acesta se numea Link, nu Dusen, dar tot aducea destul de mult cu un șef de bandă cubanez din vechime, pe nume Xavier Cugat.

M-am arătat interesat să închiriez o casetă de valori și foarte curând, manuscrisele mele erau în Caseta 775. M-am întors pe Neely Street, unde am avut un teribil moment de panică când nu am putut găsi cheia de la casetă.

Liniștește-te, mi-am spus. *E în buzunar, pe undeva, și chiar dacă nu mai e acolo, noul tău amic, Richard Link, va fi extrem de bucuros să-ți facă un duplicat. Și s-ar putea să nu te coste mai mult de un dolar.*

Ca și cum ar fi chemat-o gândul, am găsit cheia în colțul buzunarului de la pantaloni, printre niște mărunțiș. Am pus-o pe inelul de chei, de unde nu se va pierde. Dacă *va trebui* să alerg la vizuina de iepure și apoi să pășesc iarăși în trecut după o întoarcere în prezent, o voi avea încă… cu toate că vor fi resetate toate cele petrecute în ultimii patru ani și jumătate. Se vor pierde și manuscrisele aflate acum în caseta de valori de la bancă. Asta era o veste bună.

Vestea proastă era că și relația mea cu Sadie se va pierde.

Capitolul 22

1

După-amiaza zilei de zece aprilie era senină și caldă, ca o avanpremieră a verii. M-am îmbrăcat cu o pereche de pantaloni și unul dintre sacourile sport pe care mi le cumpărasem pe vremea când predam la liceul Denholm Consolidated. Am pus în servietă revolverul încărcat .38 Police Special. Nu-mi aduc aminte să fi fost agitat; acum, că venise clipa, parcă îmi crescuse o carapace rece. M-am uitat la ceas: trei-treizeci.

Planul era să parchez din nou în fața băcăniei Alpha Beta pe Wycliff Avenue. Aș fi putut ajunge acolo la patru și cincisprezece, cel mai târziu, cu tot traficul aglomerat din oraș. Mă voi duce la alee. Dacă va fi pustie, așa cum mă așteptam să fie la ora aceea, voi verifica ascunzătoarea din spatele scândurii desprinse. Dacă Al avusese dreptate când notase că Lee își va ascunde din timp pușca (chiar dacă se înșelase asupra locului unde o va ascunde), atunci arma va fi acolo.

O să mă întorc la mașină și o să mai stau acolo o vreme, având grijă să nu scap din ochi stația de autobuz. În eventualitatea că Lee o să apară mai devreme de ora 7:00, când va începe slujba pentru noii enoriași la biserica mormonilor, mă voi duce la cafeneaua unde servesc micul dejun întreaga zi și mă voi așeza la o masă lângă fereastră. Voi mânca fără să-mi fie foame, doar ca să treacă timpul mai repede, urmărind autobuzele și sperând ca atunci când Lee va coborî dintr-unul să fie neînsoțit. Sperând, de asemenea, să *nu* zăresc nici mașina uriașă a lui de Mohrenschildt.

Acesta era planul.

Mi-am luat servieta și m-am uitat iarăși la ceas. 3:33. Mașina avea rezervorul plin și era gata de drum. Dacă aș fi ieșit chiar atunci din casă și m-aș fi urcat în ea, așa cum avusesem intenția, telefonul ar fi sunat într-un apartament pustiu. Dar toate astea nu s-au întâmplat pentru că cineva mi-a ciocănit în ușă chiar când am întins mâna să apăs clanța.

Am deschis. În pragul meu era Marina Oswald.

2

Am rămas cu gura căscată, ca prostul, incapabil să scot un cuvânt. În primul rând din cauza prezenței ei complet neașteptate, dar mai era și altceva. Nu-mi dădusem seama până atunci cât de mult seamănă ochii ei mari și albaștri cu ochii lui Sadie.

Fie că Marina a ignorat expresia mea surprinsă, fie că n-a observat-o. Avea problemele ei.

– Rog scuze, văzut barbcik meu?

Și-a mușcat buzele și a clătinat ușor din cap.

– *Bar-bat.*

A încercat să-mi arate zâmbetul ei frumos cu dinții din față reparați, dar nu a prea reușit.

– Iartă, domnu', eu nu vorbește engleză bună. Eu bielorusă.

Am auzit pe cineva – bănuiesc că eu eram acela – întrebând-o dacă vorbește despre individul care locuiește la etaj.

– Da, rog, bar-bat al meu, Lee. Stăm sus. Asta *malenkaia* noastră – bebe.

Mi-o arătă pe June care stătea la baza scării în premergător și își sugea mulțumită suzeta.

– Pleacă tot timpul de când el a pierdut munca.

A încercat iarăși să zâmbească, dar când și-a mijit ochii, o lacrimă i s-a desprins de pe gene și s-a rostogolit pe obraz.

Așa deci. Înseamnă că Bobby Stovall se poate descurca și fără cel mai bun tehnician al lui.

– Nu l-am văzut, doamnă…

… *Oswald* era să spun, dar m-am oprit la timp. Și bine am făcut pentru că de unde aș fi putut să știu cum o cheamă? Nu erau abonați la nimic. Nu-și trecuseră numele pe vreuna din cele două cutii poștale din fața casei. Nici eu nu mi-l trecusem. Și nici eu nu eram abonat la nicio publicație.

– Os'wal, mi-a spus și mi-a întins mâna.

I-am strâns-o, mai convins ca oricând că trăiesc un vis. Doar că palma ei mică și uscată părea al naibii de reală.

– Marina Os'wal, îmi pare bine de cunoștință, domnu'.

– Îmi pare rău, doamnă Oswald, nu l-am văzut astăzi.

Inexact. Îl văzusem ieșind imediat după prânz, nu la multă vreme după ce Marina și June plecaseră spre Irving în mașina lui Ruth Paine.

– Eu griji pentru el, a spus. El… nu știu… scuze. Nu vrut deranj pe tine.

Mi-a aruncat cel mai trist și mai dulce surâs pe care îl văzusem vreodată. Și-a șters încet lacrima de pe obraz.

– Dacă îl văd…

Acum a părut speriată.

– Nu, nu, să nu spui. El nu vrea eu vorbește cu străini. Poate sigur vine acasă la cină.

A coborât și i-a șoptit ceva în rusă celei mici, care a început să râdă și a ridicat mânuțele dolofane spre mama ei.

– La revedere, domnu'. Mulțumim frumos. Spui nimic?

– În regulă, i-am zis. Rămâne secretul nostru.

N-a înțeles vorbele mele, dar a dat din cap și a părut mai ușurată când am pus degetul la buze.

Am închis ușa transpirând abundent. Auzeam nu doar un singur fluture dând din aripi, ci un roi întreg.

Poate nu-i nimic.

Am urmărit-o pe Marina care împingea căruciorul lui June spre stația de autobuz unde probabil că avea de gând să-și aștepte bar-bat-ul… care punea ceva la cale. Măcar atâta lucru știa și ea. I se citea pe chip. Când nu s-a mai văzut, am dat iarăși să apăs clanța și atunci a sunat telefonul. Aproape că nu am vrut să răspund, dar foarte puțini oameni îmi știau numărul, iar unul dintre aceștia era o femeie la care țineam extrem de mult.

– Alo?

– Alo, domnule Amberson, a spus o voce de bărbat, cu un accent sudist ușor estompat.

Nu știu dacă mi-am dat seama imediat cine e. Nu-mi aduc aminte. Cred că da.

– Cineva vrea să-ți zică ceva.

La sfârșitul anului 1962 și începutul anului 1963 am trăit două vieți, una în Dallas și una în Jodie. Ele s-au întâlnit la ora 3:39 în după-amiaza zilei de 10 aprilie. Sadie a început să țipe în receptor.

3

Locuia într-o casă cu un singur etaj pe Bee Tree Lane, într-un ansamblu de locuințe identice din partea de vest a orașului. O

fotografie din satelit a cartierului aflată în paginile unei cărți de istorie din anul 2011 ar fi purtat titlul LOCUINȚE DE LA JUMĂTATEA SECOLULUI. Ajunsese acasă în după-amiaza aceea pe la trei, pentru că avusese după ore o ședință cu elevii care o ajutau la bibliotecă. Mă îndoiesc că a observat Plymouthul roșu cu alb parcat lângă trotuar puțin mai jos pe stradă.

Vizavi, patru sau cinci case mai departe, doamna Holloway își spăla mașina (un Renault Dauphine la care toți vecinii se uitau cam bănuitori). Când a coborât din Broscuța ei VW, Sadie i-a făcut cu mâna. Iar doamna Holloway i-a răspuns la salut. Erau singurele posesoare de mașini străine (și cumva cam *ciudate*) de pe stradă, iar acest fapt dăduse naștere unei frumoase camaraderii.

Sadie a stat puțin încruntată în fața ușii de la intrare. Era întredeschisă. Ea o lăsase așa? A intrat și a împins ușa în urma ei. Nu s-a închis, pentru că încuietoarea fusese forțată, dar ea nu a observat. Căci întreaga-i atenție îi era îndreptată asupra peretelui din spatele canapelei. Pe el erau scrise cu propriul ei ruj două cuvinte cu litere mari de un metru: PIZDĂ ÎMPUȚITĂ.

Atunci ar fi trebuit să fugă de acolo, dar surpriza și indignarea îi erau atât de intense, că nu mai rămăsese loc și pentru spaimă. Știa cine fusese, dar desigur că Johnny plecase deja. Bărbatul cu care fusese căsătorită nu avea apetență pentru confruntări fizice. Sigur, îi adresase o mulțime de cuvinte urâte, mai fusese și palma aceea, dar nimic altceva.

În plus, toată lenjeria ei era împrăștiată pe jos, formând o cărare care ducea în living, pe holișorul cel mic, până în dormitor. Toate lucrurile ei – combinezoane, jupoane, sutiene, chiloți, burtiera de care nu avea nevoie, dar pe care o purta uneori – erau sfârtecate. La capătul holului, ușa de la baie era deschisă. Bara pentru prosoape fusese smulsă din perete. În locul ei, pe plăcile de faianță, cu același ruj, era scris un alt mesaj: CURVĂ JEGOASĂ.

Și ușa de la dormitor era deschisă. A rămas în pragul ei, fără să știe că Johnny Clayton se ascundea în spatele ușii, într-o mână cu un cuțit, iar în cealaltă cu un pistol Smith & Wesson Victory .38. Același model și același calibru ca arma cu care Lee Oswald îl va ucide pe polițistul J.D. Tippit.

Conținutul portfardului era împrăștiat pe cuvertura patului. Ușile acordeon ale dulapului erau deschise. O parte din haine

spânzurau triste de umerașe, dar majoritatea erau aruncate pe jos. Tăiate toate.

– Johnny, ticălosule.

A vrut să strige, dar șocul era prea mare. N-a reușit decât o șoaptă. A vrut să se îndrepte spre dulap, dar nu a ajuns prea departe. Un braț i s-a încolăcit în jurul gâtului și ceva rotund și rece îi apăsa tâmpla.

– Nu te mișca, nu te zbate. Altfel te omor.

A încercat să se tragă din strânsoarea lui, dar a lovit-o în cap cu patul pistolului. Și strânsoarea din jurul gâtului a devenit și mai puternică. A văzut cuțitul din pumnul strâns și a încetat să se mai lupte. Johnny era – îi recunoscuse vocea – dar parcă *nu era* Johnny. Se schimbase.

Ar fi trebuit să-l ascult, și-a spus – adică să mă fi ascultat pe mine. *De ce nu l-am ascultat?*

A târât-o până în living, cu brațul tot în jurul gâtului ei, sufocând-o, apoi a învârtit-o cu duritate ca să ajungă cu fața la el și a îmbrâncit-o pe canapea, unde Sadie s-a prăbușit cu picioarele desfăcute.

– Trage-ți rochia. Ți se văd jartierele, curvă ce ești.

Era îmbrăcat cu o salopetă lăbărțată (și doar ea era suficientă ca s-o convingă că visa) și își vopsise părul într-un blond-portocaliu nenatural. I-a venit să râdă. S-a așezat pe taburetul moale din fața ei. Cu arma îndreptată spre abdomenul ei.

– Acum o să-l sunăm pe pulărăul tău.

– Nu știu despre cine…

– Amberson. Ăla cu care te joci de-a ascunde cârnatul la bordelul din Kileen. Știu tot. Te urmăresc de mult timp.

– Johnny, dacă pleci acum, nu voi chema poliția. Chiar dacă mi-ai distrus hainele.

– Haine de curvă, a spus nepăsător.

– Nu… nu știu ce număr are.

Agenda ei, cea pe care o ținea de obicei în birou, lângă mașina de scris, era acum deschisă, lângă telefon.

– Eu știu. Mai întâi l-am căutat la *P*, de la Pulărău, dar nu l-am găsit. Eu o să cer să ni se facă legătura, așa, ca să nu-ți vină vreo idee să-i spui ceva telefonistei. Și după aia o să vorbești cu el.

– Ba nu, Johnny, nu și dacă vrei să-i faci vreun rău.

S-a aplecat spre ea. I-a căzut în ochi o șuviță din părul portocaliu și a dat-o la o parte cu mâna în care ținea pistolul.

După aceea a folosit mâna cu cuțitul pentru a ridica receptorul din furcă. Tot timpul acesta pistolul nu și-a abătut direcția.

– Sadie, uite cum stă treaba, i-a spus pe un ton aproape rațional. O să-l omor pe unul dintre voi. Celălalt va trăi. Tu hotărăști cine.

Și nu glumea absolut deloc. Îi putea citi hotărârea pe chip.

– Și dacă… și dacă nu-i acasă?

A chicotit la auzul stupizeniei din vorbele ei.

– Atunci ai să mori tu, Sadie.

Probabil că ea și-a spus: *Pot să trag de timp. E distanță de trei ore de la Dallas până la Jodie, chiar mai mult dacă traficul e aglomerat. Suficient ca Johnny să-și vină în fire. Sau să-și piardă o clipă atenția atât cât să-l lovesc cu ceva și să fug.*

Bărbatul a format 0 fără să se uite în agendă (întotdeauna avusese o memorie aproape perfectă) și a cerut WEstbrook 7-5430. A ascultat. A spus:

– Mulțumesc.

Și liniște. Undeva, la peste o sută cincizeci de kilometri spre nord, suna un telefon. Probabil că s-a întrebat de câte ori va trebui să sune până când Johnny va pune receptorul la loc în furcă și o va împușca în burtă.

Apoi i s-a schimbat expresia. S-a luminat la față, ba chiar a zâmbit puțin. A observat că dinții îi rămăseseră la fel de albi, și de ce să nu-i fi rămas? Și-i peria de vreo șase ori pe zi, cel puțin.

– Alo, domnule Amberson. Cineva vrea să-ți zică ceva.

S-a ridicat din fotoliu și i-a dat receptorul lui Sadie. Când și l-a apropiat de ureche, cu iuțeala unui șarpe cu clopoței, i-a despicat obrazul cu cuțitul.

4

– *Ce i-ai făcut?* am urlat. *Nemernicule, ce i-ai făcut?*

– Mai ușor, domnule Amberson.

Părea că se distrează. Sadie nu mai țipa, dar o auzeam hohotind de plâns.

– Nu a pățit nimic. Sângerează foarte tare, dar o să-i treacă.

A făcut o pauză, apoi a continuat pe un ton de observație logică:

– Bineînțeles că nu o să mai fie drăguță. Acum arată a ceea ce și este, o curvă de doi bani. Mama mi-a zis că-i curvă. Și mama

nu se înșală niciodată.

– Las-o în pace, Clayton, i-am spus. Te rog.

– *Vreau* s-o las în pace. Acum, că am însemnat-o, *vreau* s-o las în pace. Dar uite ce i-am spus și ei, domnule Amberson. Îl voi ucide pe unul dintre voi doi. Și, din cauza ei mi-am pierdut slujba. A trebuit să-mi dau demisia și să mă internez într-un spital unde mi-au făcut șocuri electrice ca să scap de închisoare.

A mai făcut o pauză și a continuat:

– Am îmbrâncit o fată pe scări. Încercase să mă atingă. Și totul din cauza cățelei ăsteia împuțite care sângerează în fața mea. Am mâinile pline de sângele ei. O să am nevoie de dezinfectant.

Și a început să râdă.

– Clayton…

– Îți dau trei ore și jumătate. Până la șapte jumătate. După aia vâr două gloanțe în ea. Unul în burtă și unul în pizda ei jegoasă.

Din fundal am auzit-o pe Sadie urlând:

– *Să nu care cumva să vii, Jacob!*

– *TACĂ-ȚI GURA!* a strigat la ea Clayton. *TACĂ-ȚI GURA!*

Apoi către mine, pe un ton de conversație normală:

– Cine este Jacob?

– Eu, i-am răspuns. E al doilea nume al meu.

– Așa îți spune în pat când îți suge pula, pulărăule?

– Clayton, am reluat eu. Johnny. Gândește-te bine la ce faci.

– Mă tot gândesc de peste un an. Știi, mi-au făcut tratamente cu șocuri în spitalul ăla electric. Au spus că o să-mi oprească visele, dar nu s-a întâmplat așa. Le-au făcut și mai rele.

– Cât de tare ai tăiat-o? Dă-mi-o la telefon.

– Nu.

– Dacă mă lași să vorbesc cu ea, poate am să fac ce îmi ceri. Dacă nu mi-o dai la telefon, cu siguranță n-o să te ascult. Ești prea încețoșat de la șocurile electrice ca să înțelegi ce-ți spun?

Se pare că nu era. Am auzit niște foșnete și apoi vocea lui Sadie, subțire și tremurătoare:

– E rău, dar n-o să mor din asta, și și-a coborât glasul. Era să-mi scoată ochiul…

A revenit Clayton:

– Vezi? Târfa ta e bine. Acum urcă-te în Chevroletul tău fițos și vino aici cât de repede te poartă roțile. Ce zici de chestia asta? Dar ascultă-mă cu atenție, domnule George Jacob Amberson

Pulărău: dacă anunți poliția, dacă văd o singură lumină albastră sau roșie, am s-o omor pe cățeaua asta și după aia și pe mine. Mă crezi în stare?

– Da.

– Bine. Văd o ecuație cu valori egale: pulărăul și curvișteina. Eu sunt la mijloc, eu sunt semnul de egalitate, Amberson, dar tu ești cel care trebuie să se hotărască. Care valoare o să fie cea anulată? Decizia îți aparține.

– *Nu!* a urlat Sadie. *Să nu faci așa ceva! Dacă ai să vii aici o să ne omoare pe…*

Am auzit un pocnet și telefonul a amuțit.

5

Până acum am spus numai adevărul și voi continua să o fac, chiar dacă mă voi pune în cea mai proastă lumină posibilă: când am pus, cu mâna amorțită, receptorul la loc în furcă, primul meu gând a fost că nu avea dreptate, că valorile *nu sunt* egale. Pe un taler al balanței era o bibliotecară frumoasă. Pe celălalt era un bărbat care cunoștea viitorul și care avea – cel puțin teoretic – puterea de a-l modifica. Căci o parte din mine chiar se gândea să o sacrifice pe Sadie și să traverseze orașul până la aleea dintre Oak Lawn Avenue și Turtle Creek Boulevard ca să vadă dacă omul care a schimbat istoria Americii acționa de unul singur.

M-am urcat în Chevrolet și m-am îndreptat spre Jodie. De cum am ieșit de pe autostradă, am accelerat până la o sută douăzeci și am rămas la viteza aceasta. Cu o mână mi-am deschis servieta, mi-am scos pistolul dinăuntru și mi l-am pus în buzunarul hainei.

Mi-am dat seama că trebuie să-l implic și pe Deke în toată povestea asta. Sigur, era în vârstă și nu se mai ținea prea bine pe picioare, dar, pur și simplu, nu mai era nimeni altcineva. În plus, *ar dori* să se implice, mi-am spus. O iubea pe Sadie. I se citea pe chip de fiecare dată când se uita la ea.

Și și-a trăit viața, a continuat gândul meu cel realist să-mi explice. *Ea nu. Oricum, va avea parte de aceeași șansă pe care dementul ți-a dat-o și ție. Nu e obligat să vină.*

Dar va veni. Uneori, opțiunile care ne sunt înfățișate nu sunt absolut deloc opțiuni.

Niciodată nu mi-a fost mai dor de dispărutul meu telefon

mobil ca în timpul drumului de la Dallas la Jodie. Am găsit o cabină telefonică la stația de benzină de pe SR 109, cam la un kilometru după panoul care glorifica eroii fotbalului local. La capătul celălalt telefonul a sunat de trei ori… patru… cinci…

Tocmai când mă pregăteam să închid, când l-am auzit pe Deke, puțin nervos și fără suflare:

– Alo? Alo?

– Deke? George sunt.

– Bună, băiete!

Acum varianta din seara aceasta a lui Bill Turcotte (din piesa de succes *Soțul asasin* jucată multe stagiuni) părea încântat, nu nervos.

– Eram în grădina de lângă casă. Am vrut să-l las să sune, dar…

– Taci și ascultă-mă. S-a întâmplat un lucru foarte rău. Încă se mai întâmplă. Sadie a fost deja rănită. Poate că foarte grav.

A urmat o pauză scurtă. Când a vorbit din nou, vocea lui Deke suna mai tânără: cea a bărbatului dur care fără îndoială că fusese cu vreo patruzeci de ani și două soții în urmă. Sau poate că vorbea speranța din mine. În seara aceasta nu mă puteam bizui decât pe speranță și pe un bărbat de aproape șaptezeci de ani.

– Despre soțul ei vorbești, nu? E numai vina mea. Mi s-a părut că l-am văzut, dar asta a fost acum câteva săptămâni. Și avea părul mult mai lung decât în poza din anuar. Și nici nu era aceeași culoare. Era aproape *portocaliu*.

A făcut iarăși o pauză, apoi a rostit o expresie pe care nu o mai auzisem niciodată din gura lui:

– *Futu-i!*

I-am spus ce voia Clayton și ce intenții aveam eu. Planul era destul de simplu. Se armoniza trecutul cu sine însuși? Bine, atunci, așa să fie. Știam că Deke s-ar putea să facă un infarct – Turcotte făcuse – dar asta n-avea să mă împiedice. Pentru că era vorba despre Sadie.

Mă așteptam să mă întrebe dacă n-ar fi fost mai bine să lăsăm poliția să-și facă treaba, dar bineînțeles că știa că nu era cazul. Doug Reems, șeriful din Jodie, nu vedea deloc bine, avea proteză la un picior și era chiar mai bătrân decât Deke. Și nu m-a întrebat nici de ce nu anunțasem poliția statală din Dallas. Dacă ar fi făcut-o, i-aș fi răspuns că bănuiam că John Clayton nu

glumește când spune că o va omorî pe Sadie dacă vede fie și o singură mașină de poliție. Era adevărat, dar nu era motivul real. Voiam să mă ocup eu însumi de ticălos.

Eram furibund.

– Când te așteaptă să ajungi, George?

– Până în șapte treizeci.

– Și acum e… șapte fără un sfert. Avem un pic de timp. Strada din spatele străzii Bee Tree se cheamă Apple, cumva. Am uitat și mai cum. Acolo ne întâlnim?

– Da. La casa din spatele casei ei.

– Pot să ajung în cinci minute.

– Sigur că poți, dacă gonești ca nebunul. Ne vedem în zece minute. Și fă-te că aduci ceva, ceva ce să vadă dacă se uită pe geam. Nu știu ce, poate…

– E bine o caserolă cu mâncare?

– E bine. Ne vedem în zece minute.

Înainte să închid, m-a întrebat:

– Ai un pistol la tine?

– Da.

Vocea i s-a schimbat în mârâit de câine:

– Foarte bine.

6

Strada din spatele casei lui Doris Dunning se numise Wyemore Lane. Cea din spatele casei lui Sadie era Apple Blossom Way. Casa de la numărul 202 de pe Wyemore era de vânzare. În fața casei de la numărul 140 de pe Apple Blossom Way nu era nicio plăcuță pe care să scrie DE VÂNZARE, dar gazonul era neîngrijit, plin de păpădii. Am oprit în fața ei și m-am uitat la ceas. Șase cincizeci.

Două minute mai târziu, Deke și-a parcat Ranch Wagon-ul în spatele mașinii mele și a coborât. Era îmbrăcat în blugi și o cămașă cadrilată cu un șiret în loc de cravată. Adusese o caserolă pe latura căreia era desenată o floare. Prin capacul din sticlă am văzut că era aproape plină cu tocană.

– Deke, n-am cuvinte să-ți mul…

– Nu merit mulțumiri. Merit un șut în fund. Când l-am văzut pe Clayton, ieșea de la Western Auto chiar când eu intram. Trebuie să fi fost el. Era vânt în ziua aia. Și i-a dat părul la o

parte cât să-i văd adânciturile de la tâmple. Dar părul lui… lung și altă culoare… și era îmbrăcat ca un văcar… măi, să fie!

A clătinat din cap.

– Îmbătrânesc. N-o să mi-o iert niciodată dacă Sadie pățește ceva.

– Te simți bine? Simți vreo durere în piept sau ceva de genul acesta?

S-a uitat la mine ca la un nebun.

– Ai de gând să stăm aici și să discutăm despre sănătatea mea sau încercăm să o scoatem pe Sadie din belea?

– O să facem mai mult, nu doar să încercăm. Du-te după colț la ușa din față. În vremea asta eu o să traversez curtea asta și o să trec prin gardul viu în curtea lui Sadie.

Bineînțeles că aveam în minte casa familiei Dunning de pe Kossuth Street, și chiar când rosteam aceste cuvinte, mi-am amintit că și curtea micuță a lui Sadie *avea* o porțiune cu gard viu. Îl văzusem de multe ori.

– O să bați la ușă și o să zici ceva nostim. Și suficient de tare să te aud eu. Atunci o să fiu în bucătărie.

– Și dacă ușa din spate e încuiată?

– E o cheie sub treaptă.

– În regulă.

Deke a mai cugetat puțin încruntându-se, apoi și-a ridicat privirea spre mine:

– O să strig „De la Avon, doamnă, avem un colet special pentru dumneavoastră.” Și o să ridic vasul ca să mă poată vedea prin fereastra de la living. E bine?

– Da. Nu vreau decât să-i distragi atenția câteva secunde.

– Să nu tragi dacă ți se pare că o poți răni pe Sadie. Doar imobilizează-l pe nemernic. Ai să reușești. Tipul ăla pe care l-am văzut era slab ca un cuier.

Ne-am privit cu ochi sumbri. Un asemenea plan ar fi funcționat în filme ca *Maverick* sau *Gunsmoke*, însă asta era viața reală. Iar în viața reală se mai întâmplă ca băieții buni – și fetele bune – să o cam ia în cur. Sau să fie uciși.

7

Curtea din spatele casei de pe Apple Blossom Way nu era chiar identică cu cea din spatele casei familiei Dunning, dar

existau suficiente asemănări. În primul rând, cușca câinelui, deși nu avea nicio plăcuță deasupra care să spună AICI E CASA CĂȚELULUI TĂU. Dar o mână de copil scrisese lângă intrarea în formă de ușă CASA LU BUTCH. Și nu erau nici copii plecați la colindat. Anotimpul era nepotrivit.

Însă gardul viu arăta exact la fel.

Am trecut prin el, abia băgând de seamă zgârieturile pe care mi le-au făcut crengile pe brațe. Am traversat curticica lui Sadie, alergând în pasul piticului și am încercat ușa. Încuiată. Am pipăit sub treaptă, convins că nu voi găsi cheia deoarece trecutul se armonizează cu sine însuși, dar, în egală măsură, este și încăpățânat și viclean.

Acolo era. Am scos-o, am băgat-o în încuietoare și am apăsat-o încet. S-a auzit un declic surd dinăuntru când s-a descuiat. M-am crispat, așteptându-mă la strigăte de alarmă. Dar nu, niciunul. În living erau aprinse luminile, dar nu se auzeau voci. Poate că Sadie era deja moartă, iar Clayton dispăruse.

Te rog, nu, Doamne.

Însă, după ce am deschis ușor ușa, l-am auzit. Vorbea cu voce sonoră și monotonă, semănând cu cea pe care ar fi avut-o Billy James Hargis dacă ar fi fost îndopat cu sedative. Îi spunea ce curvă este și cum i-a distrus viața. Sau poate se referea la fata care încercase să-l atingă. Toate erau la fel pentru Johnny Clayton: purtătoare de boli și flămânde după sex. Trebuia să impui legea. Și, bineînțeles, și mătura.

Mi-am scos pantofii și i-am lăsat pe linoleum. Deasupra chiuvetei era aprinsă lumina. Mi-am verificat umbra ca să fiu sigur că nu va intra în cameră înaintea mea. Mi-am scos pistolul din buzunar și am traversat bucătăria cu intenția de a aștepta în pragul livingului până voi auzi *De la Avon, doamnă!* Atunci o să intru în goană.

Doar că nu așa s-au petrecut lucrurile. Când Deke a strigat, nu era nimic vesel în tonul lui. Era un țipăt de furie revoltată. Și nu venea de la ușa din față, ci dinlăuntrul casei.

– O, Dumnezeule! Sadie!

După aceea, totul s-a întâmplat foarte, foarte repede.

8

Clayton forțase ușa din față, așa că nu se mai închidea bine.

Sadie nu observase, dar Deke da. În loc să bată, a împins-o și a intrat cu caserola cu tocană în mâini. Clayton stătea tot pe taburet cu arma îndreptată spre Sadie, dar lăsase cuțitul pe dușumea alături de el. Mai târziu Deke mi-a spus că nici nu știuse că avea *un cuțit*. Și mă îndoiesc și că a observat pistolul. Toată atenția i se focalizase asupra lui Sadie. Partea de sus a rochiei era acum colorată într-un maro mâlos. Mâna și brațul canapelei erau amândouă pline de sânge, dar imaginea cea mai îngrozitoare era cea a chipului ei întors spre el. Obrazul stâng îi atârna sfârtecat în două, aidoma unei perdele sfâșiate.

– *O, Dumnezeule! Sadie!*

Șocat, a strigat fără să-și dea seama ce face.

Clayton s-a întors la el, cu dinții dezgoliți ca într-un mârâit de fiară. A ridicat arma. Am văzut ce se petrece și am țâșnit pe ușa dintre bucătărie și living. Și am văzut-o pe Sadie care întinde piciorul și lovește taburetul. Clayton a tras, dar glonțul s-a înfipt în tavan. Pe când încerca să se ridice, Deke a aruncat în el caserola. Capacul a căzut. Tăiței, carne, ardei gras și sos de roșii s-au împrăștiat prin cameră. Vasul, încă pe jumătate plin, l-a lovit pe Clayton în mână. Tocana l-a mânjit. Pistolul a zburat cât colo.

Am văzut sângele, am văzut fața desfigurată a lui Sadie. L-am văzut pe Clayton ghemuit pe covorul pătat și mi-am ridicat propria-mi armă.

– *Nu!* a strigat Sadie. *Nu, te rog, nu!*

Iar strigătul ei mi-a limpezit mințile ca și cum m-ar fi pălmuit. Dacă l-aș fi ucis, aș fi fost cercetat de poliție, indiferent cât de îndreptățit ar fi fost gestul meu. Identitatea lui George Amberson s-ar fi dus pe copcă și ar fi dispărut orice șansă de a împiedica asasinatul din noiembrie. Și, chiar, cam cât de *îndreptățit* aș fi? Omul era dezarmat.

Sau așa am crezut, pentru că nici eu nu observasem cuțitul. Era ascuns de taburetul răsturnat. Dar chiar dacă ar fi fost la vedere, poate că tot nu l-aș fi observat.

Mi-am pus pistolul la loc în buzunar și l-am ridicat în picioare.

– Nu ai voie să mă lovești!

Țipătul lui a împroșcat salivă. Ochii i se rostogoleau în cap asemenea unui om care face o criză de epilepsie. Vezica urinară i s-a relaxat. I-am auzit urina picurând pe covor.

– Sunt bolnav mintal. Nu sunt răspunzător pentru faptele mele. Nu poți să mă tragi la răspundere. Am certificat medical, e în torpedoul de la mașină, o să ți-l…

Miorlăitul din vocea lui, groaza abjectă pe care i-o puteai citi pe chip acum, că nu mai avea pistolul, felul în care-i atârnau pe lângă obraji șuvițele slinoase de păr portocaliu, chiar și mirosul de tocană… toate astea m-au înfuriat și mai tare. Dar mai ales Sadie, ghemuită pe canapea și plină de sânge. Părul i se desfăcuse, iar pe partea stângă a chipului îngrozitor de rănit se amestecase cu sângele închegat. Va avea o cicatrice în același loc unde se afla urma celei a lui Bobbi Jill, bineînțeles că așa va fi, căci trecutul se armonizează. Doar că tăietura lui Sadie arăta mult, mult mai rău. L-am pocnit în falca dreaptă suficient de tare ca să-i țâșnească saliva prin stânga.

– *Dement împuțit, asta-i pentru măturică!*

L-am pocnit iar în stânga, făcând să-i țâșnească saliva din dreapta și desfătându-mă la auzul țipătului lui în felul acela nefericit și amar rezervat doar acelor întâmplări unde răul e mult prea mare pentru a putea fi reparat, sau iertat.

– *Asta-i pentru Sadie!*

Mi-am strâns pumnul. Într-o altă lume, Deke urla în telefon. Și se freca pe piept așa cum făcuse Turcotte? Nu. Cel puțin, nu încă. În aceeași altă lume, Sadie gemea.

– *Și asta-i pentru mine!*

L-am lovit cu pumnul și – am zis că voi spune adevărul, tot adevărul – când i-am spart nasul, urletul lui de durere a fost muzică pentru urechile mele. I-am dat drumul și s-a prăbușit pe covor ca o cârpă. Atunci m-am întors spre Sadie.

S-a străduit să se ridice de pe canapea, dar a căzut la loc. A încercat să-și întindă brațele spre mine, dar nici asta nu a fost în stare să facă. I-au căzut moi mâinile în poala rochiei îmbibate cu sânge. Ochii i s-au dat peste cap și am fost convins că o să leșine, dar s-a ținut tare.

– Ai venit, mi-a șoptit ea. O, Jake, ai venit să mă scapi. Amândoi ați venit.

– Bee Tree Lane! a zbierat Deke în receptor. Nu, nu știu numărul, nu mi-l aduc aminte, dar o să vedeți în față un bătrân cu tocană pe pantofi care dă din mâini! Grăbiți-vă! A pierdut foarte mult sânge!

– Nu te mișca, i-am spus lui Sadie. Nu încerca să…

A privit peste umărul meu cu ochi măriți de spaimă.

– Ferește-te! Jake, *ferește-te!*

M-am întors, scotocind în buzunar după pistol. S-a întors și Deke ținând receptorul ca pe o bâtă în mâinile lui cu noduri artritice. Dar deși Clayton apucase cuțitul pe care îl folosise ca s-o desfigureze pe Sadie, nu avea să mai facă rău nimănui. Nimănui în afară de lui însuși.

Și a urmat o altă scenă în care mai jucasem, de data aceasta pe Greenville Avenue, nu la multă vreme după ce sosisem în Texas. Nu se auzea Muddy Waters cântând tare din barul Desert Rose, dar o altă femeie era rănită foarte grav și un alt bărbat sângera din cauza unui alt nas spart, tot cu cămașa scoasă din pantaloni. Cel de acum ținea în mână un cuțit, nu un pistol. Dar în rest, totul era la fel.

– Nu, Clayton! am strigat eu. Lasă-l jos!

Ochii, deslușiți printre șuvițele slinoase de păr portocaliu, îi ieșeau din orbite holbându-se la femeia speriată și pe jumătate leșinată de pe canapea.

– Asta vrei, Sadie? a urlat el. Dacă asta vrei, atunci o să-ți dau ce vrei!

Rânjind cu deznădejde, a ridicat cuțitul în dreptul gâtului… și a tăiat.

Partea a V-a

22.11.1963

Capitolul 23

1

Din cotidianul *Morning News* din Dallas, 11 aprilie 1963 (pagina 1):

ASASIN CU PUȘCĂ TRAGE ÎN WALKER
De Eddie Hughes

Poliția spune că un individ a încercat să-l asasineze pe fostul General Maior Edwin A. Walker cu o pușcă de mare precizie și l-a ratat cu mai puțin de un centimetru pe controversatul revoluționar.

Walker își calcula taxele la ora 9:00 seara când glonțul a trecut printr-o fereastră din spatele casei și s-a înfipt în peretele de lângă el.

Poliția ne-a declarat că se pare că o mișcare involuntară a lui Walker a fost cea care i-a salvat viața.

„Se afla exact în raza de acțiune a armei", ne-a spus detectivul Ira Van Cleave. „Cu siguranță că persoana respectivă a vrut să-l ucidă."

Walker și-a scos din mâneca dreaptă niște fragmente din cartuș și încă își mai scutura din păr cioburi de sticlă și aschii de glonț în momentul sosirii reporterilor.

Walker ne-a declarat că se întorsese luni la reședința sa din Dallas după prima etapă a turneului de conferințe intitulat „Operațiunea Cursa de la Miezul Nopții". Le-a mai spus reporterilor și că…

Din cotidianul *Morning News* din Dallas, 12 aprilie 1963 (pagina 7):

BOLNAV MINTAL ÎȘI TAIE FOSTA SOȚIE Și SE SINUCIDE
De Mack Dugas

(JODIE) Deacon „Deke" Simmons, în vârstă de 77 de ani, a ajuns prea târziu miercuri seara pentru a o mai putea salva de la rănire pe Sadie Dunhill, dar situația ar fi putut fi mult mai rea pentru doamna de 28 de ani, îndrăgita bibliotecară de la liceul Denholm Consolidated.

Conform spuselor lui Douglas Reems, șeriful din Jodie, „Dacă Deke n-ar fi venit atunci, aproape sigur că domnișoara Dunhill ar fi fost omorâtă". La întrebările ziariștilor Simmons a răspuns doar: „Nu vreau să vorbesc despre ce s-a întâmplat, s-a terminat."

Șeriful Reems ne-a spus că Simmons l-a doborât pe mult mai tânărul John Clayton care a scăpat revolverul din mână în toiul luptei. Atunci a scos cuțitul pe care îl folosise să-și rănească soția și și-a tăiat gâtul. Simmons împreună cu un alt bărbat, George Amberson din

Dallas, au încercat în zadar să-i oprească sângerarea. Decesul lui Clayton a fost declarat de medicul sosit la faţa locului.

Nu am reuşit să îl găsim pentru comentarii pe domnul Amberson, fost profesor la Denholm Consolidated, care a ajuns acolo după ce Clayton a fost dezarmat, însă acesta i-a declarat şerifului Reems că s-ar fi putut ca John Clayton – care fusese internat pentru probleme psihice – să-şi fi urmărit fosta soţie de luni întregi. Personalul liceului fusese prevenit, iar directoarea Ellen Dockerty făcuse rost de o fotografie a lui Clayton, dar se pare că acesta se deghizase pentru a nu fi recunoscut.

Domnişoara Dunhill a fost transportată cu o ambulanţă la spitalul Parkland Memorial din Dallas şi ni s-a transmis că starea ei este bună.

2

Abia sâmbătă mi s-a permis s-o văd. Până atunci am stat aproape tot timpul în sala de aşteptare cu o carte pe care nu mă puteam concentra s-o citesc.

Ceea ce nu m-a deranjat, deoarece am avut parte de multă companie – majoritatea profesorilor au venit să afle cum se mai simte Sadie, aşa cum au venit şi aproximativ o sută de elevi, cei fără permis de conducere fiind aduşi în Dallas de părinţi. Mulţi au rămas să doneze sânge care să înlocuiască litrii pierduţi de Sadie. Curând, servieta mea a fost burdușită cu felicitări de însănătoşire grabnică şi bilete prin care îşi manifestau grija pentru starea ei. Iar florile aduse au transformat cabinetul asistentelor în seră. Crezusem că m-am obişnuit cu viaţa din trecut, dar, când am putut, în cele din urmă, s-o văd, tot am fost şocat de rezerva în care stătea Sadie la Parkland, o cămăruţă încinsă, aproape de dimensiunile unui dulap. Fără grup sanitar. O canapea urâtă pe care doar un pitic s-ar fi putut simţi confortabil înghesuită într-un colţ, o draperie semiopacă în jurul patului (pentru semiintimitate). Manivelă în loc de butoane pentru ridicarea şi coborârea patului, cu vopseaua albă cojită de multele mâini care au folosit-o. Bineînţeles că nu existau şi monitoarele pe care să fie afişate semnele vitale, şi nici televizor la care să se uite pacientul.

Un singur recipient din sticlă plin cu ceva – probabil soluţie salină – atârna de un stativ metalic. Din el pornea un tub subţire care dispărea sub un bandaj voluminos aflat pe dosul palmei stângi a lui Sadie.

Însă nu la fel de voluminos ca bandajul înfășurat pe partea stângă a capului ei. Îi tăiaseră părul de acolo, dându-i un aspect deformat și pedepsit… și, sigur, *fusese* pedepsită. Doctorii îi lăsaseră o fantă foarte îngustă pentru ochi. Asta împreună cu ochiul din partea nebandajată, nevătămată a feței au clipit des deschizându-se când mi-a auzit pașii. Și, cu toate că era îndopată cu medicamente, privirea ei a avut un licăr pasager de panică ce mi-a strâns inima; apoi s-a întors încet cu fața la perete.

– Sadie, iubito, eu sunt.

– Bună, „eu sunt", mi-a răspuns fără să se întoarcă.

Am atins umărul lăsat gol de cămașa de spital, dar s-a smucit respingându-mă.

– Te rog, nu te uita la mine.

– Sadie, nu contează.

S-a întors. Doi ochi triști, amețiți de morfină, m-au privit fix, unul dintre ei mijit prin orificiul din tifon. Prin pansament se întindea o pată urâtă, galben-roșiatică. Probabil sânge și un unguent.

– Ba contează. Nu seamănă deloc cu ce a pățit Bobbi Jill, a spus încercând să zâmbească. Știi cum arată o minge de baseball, cu toate cusăturile alea roșii? Așa arată și Sadie acum. E cusută în sus și în jos și în jur.

– Vor dispărea.

– Nu pricepi. Mi-a străpuns obrazul până în gură.

– Dar trăiești. Și te iubesc.

– Să spui asta și când o să-mi scoată bandajele, mi-a zis cu vocea albă, năucită de medicamente. În comparație cu mine, Mireasa lui Frankenstein seamănă cu Liz Taylor.

I-am luat mâna:

– Am citi odată…

– Nu cred că mă simt în stare de o discuție literară, Jake.

A încercat iarăși să se întoarcă cu spatele la mine, dar nu i-am dat drumul la mână.

– Era un proverb japonez. „Dacă există dragoste, semnele de vărsat de vânt sunt frumoase ca niște gropițe în obraji." O să-ți iubesc chipul indiferent cum va arăta. Pentru că este al tău.

A început să plângă și am ținut-o în brațe până s-a potolit. De fapt, chiar am crezut că adormise, când am auzit-o:

– Știu că eu sunt de vină, eu m-am măritat cu el, dar…

– Nu e vina ta, Sadie, nu aveai cum să știi.

– Am știut că nu e ceva în regulă la el. Și tot nu m-am lăsat. Cred că din cauză că mama și tata țineau atât de mult la căsătoria asta. Încă n-au venit să mă vadă și mă bucur. Pentru că și pe ei dau vina. Groaznic, nu?

– Dacă tot te-ai hotărât să împărți vina, păstrează o porție și pentru mine. Am dat nas în nas cu nenorocitul acela de Plymouth al lui de cel puțin două ori și poate de alte două l-am surprins cu coada ochiului.

– Nu ai de ce să te simți vinovat din cauza asta. Detectivul de la poliția statală și jandarmul de Texas care m-au interogat mi-au spus că Johnny avea portbagajul plin cu plăcuțe de înmatriculare. Bănuiesc că le-a furat de prin parcările motelurilor. Și mai avea și o droaie de abțibilduri, *decalco*-cum le zici tu…

– Decalcomanii.

Mă gândeam la cea care mă păcălise la Candlewood doar cu câteva nopți în urmă. HAIDE, SOONERS. Făcusem greșeala de a considera faptul că mă întâlneam cu Plymouthul roșu cu alb drept o altă armonie a trecutului, dar ar *fi trebuit* să fiu mai prevăzător. Și aș fi fost mai prevăzător dacă nu aș fi avut jumătate din minte plecată la Dallas cu Oswald și cu generalul Walker, dacă avea vreo importanță cine mai purta răspunderea pentru ce se întâmplase. Puteam să-l aducem și pe Deke în discuție. În fond, el îl văzuse pe Clayton, îi observase adânciturile inconfundabile de la tâmple.

Las-o baltă, mi-am spus. *S-a întâmplat. Nu mai ai ce-i face.*

Dar de fapt, aveam ce-i face.

– Jake, a aflat poliția că nu ești… că nu ești tocmai cine te pretinzi a fi?

I-am dat pe spate părul care rămăsese încă lung în partea dreaptă.

– Totul e în regulă.

Deke și cu mine răspunseserăm întrebărilor puse de aceiași polițiști care o interogaseră pe Sadie înainte să fie dusă în sala de operație. Detectivul ne-a mustrat cu jumătate de gură, spunând că ne-am uitat la prea multe westernuri, dar nu i-a împărtășit opinia, apoi ne-a strâns mâinile și ne-a spus: „În locul vostru aș fi făcut exact la fel."

– Deke a avut grijă să nu ies prea în față. Tocmai pentru ca, la

anul, consiliul director să nu aibă obiecții în privința revenirii tale la școală. Mi se pare absolut incredibil că ai putea fi concediată pe motive de imoralitate doar pentru că un dement s-a apucat să te taie, dar Deke e de părere că ar fi mai bine dacă…

– Nu mă pot întoarce la școală. Nu pot să apar așa în fața copiilor.

– Sadie, dacă ai ști câți au venit…

– E foarte frumos din partea lor și mă impresionează mult, dar tocmai pe ei nu i-aș putea privi în ochi. Nu pricepi? Cred că m-aș descurca cu cei care ar râde de mine sau ar face glume pe socoteala mea. Am avut în Georgia o colegă cu buză de iepure și am învățat foarte multe din comportamentul ei în fața cruzimii adolescenților. Ceilalți m-ar face să mă simt oribil. Cei bine intenționați, privirile lor compătimitoare… sau cei care nu ar suporta să se uite la mine deloc.

A scos un oftat cutremurat și a explodat:

– Și sunt *furioasă*. Știu că viața este grea, cred că *toți* știm asta în adâncul nostru. Dar de ce trebuie să fie și crudă? De ce trebuie să *muște?*

Am luat-o în brațe. Obrazul teafăr era fierbinte și tremura.

– Nu știu, iubita mea.

– De ce nu ne este dată și o a doua șansă?

Și am ținut-o așa până când a început să respire mai calm. Atunci m-am ridicat să plec. Fără să deschidă ochii, mi-a spus:

– Ziceai că trebuie să vezi cu ochii tăi ceva miercuri seara. Și nu cred că te refereai la sinuciderea lui Johnny Clayton.

– Nu.

– N-ai mai ajuns?

M-am gândit s-o mint, dar n-am făcut-o:

– Nu.

Acum și-a deschis ochii, dar cu trudă și nu aveau să stea multă vreme deschiși.

– *Tu* ai să primești o a doua șansă?

– Nu știu. Nu contează.

Dar nu era adevărat. Pentru că ar fi contat pentru soția și copiii lui Kennedy; ar fi contat pentru frații lui; poate și pentru Martin Luther King; cu siguranță ar fi contat și pentru zecile de mii de tineri americani care acum erau pe băncile liceului și cărora, în cazul în care nu schimba nimeni cursul istoriei, li se

va cere să-şi pună uniformele, să zboare până în celălalt capăt al lumii, să-şi desfacă obrajii din dos şi să se înfigă în penisul uriaş şi verde care este Vietnamul.

A închis ochii. Iar eu am părăsit camera.

3

Când am ieşit din lift, în hol nu mai era niciun elev de la liceul Denholm, dar m-am întâlnit cu doi absolvenţi. Mike Coslaw şi Bobbi Jill Allnut stăteau pe scaunele din plastic tare ţinând în poală reviste nedeschise. Mike a sărit în picioare şi mi-a strâns mâna. De la Bobbi Jill am căpătat o îmbrăţişare puternică.

– Cât de rău e? m-a întrebat ea. Adică – şi-a trecut vârfurile degetelor peste propria-i cicatrice decolorată – poate fi reparată?

– Nu ştiu.

– Aţi discutat cu doctorul Ellerton? m-a întrebat şi Mike.

Ellerton avea reputaţia de a fi cel mai bun chirurg plastician din Texas şi el fusese cel care îşi practicase magia asupra lui Bobbi Jill.

– E de gardă în după-amiaza asta; face vizite. Deke, duduia Ellie şi cu mine avem programare la el în – m-am uitat la ceas – douăzeci de minute. Vreţi să veniţi şi voi?

– Vă rog, a spus Bobbi Jill. Pur şi simplu *ştiu* că poate s-o repare. E un geniu.

– Atunci, haideţi. Să vedem ce poate face geniul acesta.

Probabil că Mike îmi descifrase expresia de pe chip, căci mi-a strâns braţul.

Mi-a zis:

– Poate că nu e atât de rău cât credeţi, domnule A.

4

Era mai rău.

Ellerton ne-a arătat fotografiile – clare, lucioase, în alb şi negru, care mi-au amintit de Weegee şi Diane Arbus. Bobbi Jill a icnit de surpriză şi spaimă şi a privit în altă parte. Deke a scos un geamăt uşor de parcă fusese lovit în plex. Duduia Ellie a îndurat cu stoicism să se uite bine la ele, dar faţa ei se golise de culoare, cu excepţia celor două pete de ruj care-i înviorăiau

obrajii.

În primele două fotografii, obrazul lui Sadie atârna în două bucăți zdrențuite. Imaginea asta o văzusem miercuri seara și eram pregătit pentru ea. Nu fusesem însă pregătit pentru gura ei căzută, asemenea victimei unui atac cerebral, și nici pentru bucata de carne moale de sub ochiul stâng. O făcea să semene cu un clovn și mă făcea pe mine să îmi doresc să mă dau cu capul de masa din sala mică de ședințe unde ne invitase doctorul. Sau poate – și mai bine încă – mă făcea să îmi doresc să mă reped la subsol, la morga unde zăcea acum John Clayton și să-l mai pocnesc cu și mai multă ură.

– Diseară, când vor sosi părinții acestei tinere, a spus Ellerton, voi da dovadă de tact și optimism, deoarece părinții merită să fie tratați cu tact și cu optimism.

Apoi s-a încruntat:

– Cu toate că m-aș fi așteptat să vină mai curând, având în vedere gravitatea stării doamnei Clay…

– Domnișoarei *Dunhill*, l-a întrerupt Ellie cu sălbăticie mocnită. A divorțat legal de monstru.

– Da, sigur, greșeala mea. În orice caz, voi îi sunteți prieteni și consider că meritați mai puțin tact și mai mult adevăr.

S-a uitat imperturbabil la una dintre fotografii și a lovit ușor obrazul lui Sadie cu unghia scurtă și curată.

– Asta se poate aranja cât de cât, însă nu va mai fi ca înainte. Nu cu tehnicile pe care le am la dispoziție. Poate peste un an, când țesutul se va fi vindecat complet, s-ar putea să fim în stare să reparăm mare parte din asimetrie.

Lacrimi au început să se rostogolească pe obrajii lui Bobbi Jill. L-a apucat de mână pe Mike.

– Regret să spun că fața ei va rămâne cu stricăciuni permanente, a continuat Ellerton. Dar mai sunt și alte probleme. Nervul facial a fost secționat. Nu va mai putea să mestece pe partea stângă. Ochiul căzut pe care îl vedeți în fotografiile acestea va rămâne așa mereu, canalul lacrimal a fost parțial retezat. Totuși vederea nu îi va fi prejudiciată. Așa sperăm.

A oftat și a ridicat din umeri a neputință.

– În douăzeci, treizeci de ani vom putea să facem mai multe pentru asemenea cazuri, având în vedere perspectivele microchirurgiei și regenerării nervoase. Dar, deocamdată, tot ce

pot spune este că voi face tot ce îmi stă în putință ca să repar ce se poate repara.

Mike a vorbit pentru prima dată de când începuse discuția. Tonul lui era plin de amărăciune:

– Ce păcat că nu trăim în 1990, nu?

5

Un grup mic de oameni demoralizați și tăcuți a părăsit spitalul în acea după-amiază. La marginea parcării, duduia Ellie mi-a atins mâneca.

– Ar fi trebuit să te ascult, George. Îmi pare atât de rău.

– Nu cred că ar fi avut vreo importanță, i-am răspuns, dar dacă vrei să îți răscumperi păcatele, roagă-l pe Freddy Quinlan să mă sune. E agentul imobiliar care m-a ajutat când am venit în Jodie. Vreau să fiu lângă Sadie la vară și asta înseamnă că trebuie să închiriez o casă.

– Poți să stai cu mine, a intervenit Deke, am mult spațiu.

M-am întors spre el:

– Ești sigur?

– Mi-ar face plăcere.

– Aș fi bucuros să-ți plătesc…

A făcut un gest cu mâna ca și cum ar fi vrut să-mi spună că vorbesc prostii.

– Poți să contribui la mâncare. Așa o să fie în regulă.

Ellie venise cu el în Ranch Wagon-ul lui. I-am urmărit cum ies din parcare, apoi mi-am târât picioarele spre Chevroletul meu, care acum mi se părea – probabil pe nedrept – o mașină aducătoare de ghinion. Și niciodată nu mi se întâmplase să îmi doresc mai puțin să mă întorc pe West Neely, unde cu siguranță aveam să-l aud pe Lee cum își varsă pe Marina frustrarea de a-l fi ratat pe generalul Walker.

– Domnule A?

Mike. Bobbi Jill stătea câțiva pași mai în spate, cu brațele încrucișate sub sâni. Părea nefericită și înfrigurată.

– Da, Mike.

– Cine o să plătească facturile de la spital ale domnișoarei Dunhill? Și toate operațiile alea despre care ne-a vorbit doctorul? Are asigurare?

– Are ceva.

Dar nici pe departe suficient, nu pentru ceva de o asemenea amploare. M-am gândit la părinții ei, dar faptul că încă nu veniseră să o vadă era destul de îngrijorător. Doar *nu puteau* s-o învinovățească pe ea pentru ce făcuse Clayton… sau puteau? Nu înțelegeam cum, dar eu veneam dintr-o lume în care femeile erau, în general, tratate ca egali. În momentul acela, 1963 mi se părea o țară străină și necunoscută, așa cum nu mi se mai păruse niciodată.

– O s-o ajut cât pot, am spus, dar cât de mult însemna asta?

Rezervele mele erau suficiente cât să mă mai țină câteva luni, dar nici vorbă să acopere vreo șase operații de reconstrucție facială. Nu voiam să mă duc din nou la Faith Financial, pe Greenville Avenue, dar bănuiam că voi fi nevoit s-o fac. Derbiul Kentucky urma să aibă loc în mai puțin de o lună, iar în secțiunea rezervată rezultatelor sportive din însemnările lui Al scria că va fi câștigat de Chateaugay, un cal cu șanse foarte mici. O mie pe el mi-ar aduce un câștig net de șapte sau opt mii, suficient ca să pot plăti spitalizarea lui Sadie și – la prețurile din 1963 – chiar o parte din intervențiile care vor urma.

– Am o idee, a zis Mike și s-a uitat peste umăr la Bobbi Jill care îi zâmbea încurajator. Adică io și Bobbi Jill.

– Bobbi Jill și cu mine, Mike. Nu mai ești copil, așa că nu mai vorbi de parcă tot ai fi.

– Sigur, sigur, scuze. Dacă puteți să ne însoțiți la cafenea vreo zece minute, o să vă spunem despre ce e vorba.

Și m-am dus. Am băut cafea. Mi-au împărtășit ideea lor. I-am ascultat. Și am fost de acord. Uneori trecutul se armonizează cu sine însuși, iar omul cu judecată își drege glasul și începe și el să cânte.

6

În seara aceea a avut loc un scandal monstru în apartamentul de deasupra mea. Iar June a contribuit și ea urlând cât o țineau puterile. Nu m-am obosit să trag cu urechea; oricum, se urla în rusă. Apoi, pe la ora opt, s-a lăsat o tăcere neobișnuită. Am presupus că se duseseră la culcare cam cu două ore mai devreme și m-am simțit mai ușurat.

Mă gândeam și eu să mă bag în pat, când în fața casei a oprit balena de mașină a lui de Mohrenschildt. Jeanne s-a strecurat

afară; George a țâșnit cu obișnuitul lui elan de jucărie cu arc. A deschis portiera din spate și a scos un iepure uriaș cu blană roz deloc întâlnită în lumea reală. M-am uitat ca prostul prin despicătura dintre perdele și într-un final mi-a picat fisa: a doua zi era Paștele.

S-au îndreptat spre scară. Femeia mergea normal; George aproape alerga înaintea ei. Pașii lui bubuitori pe treptele șubrede zguduiau întreaga clădire.

Am auzit voci speriate venind de sus, înăbușite, dar evident surprinse. Pași grăbiți mi-au zgâlțâit lampa din tavan. Oare credeau cei doi soți Oswald că venise poliția să-i aresteze? Sau poate unul din agenții FBI care îl urmăriseră pe Lee când locuia cu familia pe Mercedes Street? Speram ca mica lepădătură să-și înghită inima de spaimă.

Ciocăniturile au căzut în rafală pe ușa de sus, iar de Mohrenschildt a strigat vesel:

– Deschide, Lee! Deschide, păgânule!

Și ușa s-a deschis. Mi-am pus căștile, dar nu am auzit nimic. Apoi, tocmai când mă gândeam să folosesc microfonul multidirectional, Lee, sau poate Marina, a aprins lampa. Acum funcționa, pentru moment, cel puțin.

– … pentru copil, spunea Jeanne.

– A, mulțumesc! a răspuns Marina. Mulțumesc foarte mult, Jeanne, ce drăguț!

– Nu sta așa, tovarășe, dă-ne ceva de băut! a zis și de Mohrenschildt, care vorbea ca și cum ar fi avut deja câteva pahare la bord.

– Nu am decât ceai, a spus Lee.

Părea iritat și doar pe jumătate treaz.

– Merge și ceaiul. Am ceva în buzunar care o să-l mai învioreze nițeluș.

Aproape că îl vedeam cum face cu ochiul.

Marina și Jeanne au început să vorbească rușește. Lee și de Mohrenschildt – sunetul pașilor lor inconfundabil – s-au dus în zona bucătăriei de unde știam că nu îi voi mai putea auzi. Femeile stăteau lângă lampă, iar vocile lor vor acoperi discuția bărbaților.

Apoi Jeanne, în engleză:

– O, Dumnezeule mare! Asta-i o *pușcă?*

Și totul s-a oprit în loc, inclusiv – senzația asta am avut-o –

inima mea.

Marina a izbucnit în râs. Era un râs subțire, strident, de complezență, *hahaha*, artificial ca naiba.

– El pierde muncă, noi nu bani, și nebunul cumpără pușcă. Eu spun: „Pune în dulap, idiiiot dement, ca să nu supere sarcina mea."

– Am vrut să trag la țintă, atâta tot, a spus Lee. Eram bunicel în armată. Nu am ratat nicio țintă.

Altă tăcere. Nesfârșită. Apoi de Mohrenschildt a izbucnit în hohote de râs ce păreau a spune „ce prieteni buni suntem noi doi".

– Haide, nu încerca să-l minți pe tatăl mincinoșilor. Cum de nu l-ai nimerit, Lee?

– Nu știu despre ce dracu' vorbești.

– Generalul Walker, băiete! Cineva aproape că i-a împrăștiat creierul ăla de rasist pe pereții biroului din casa lui de pe Turtle Creek. Vrei să zici că n-ai știut?

– N-am prea citit ziarele în ultima vreme.

– Nu mai spune? a intervenit Jeanne. Ăla de pe taburet nu-i un *Times Herald?*

– Vreau să spun că nu citesc știrile. Sunt prea deprimante. Doar paginile de divertisment și locurile de muncă. Statul zice să-mi găsesc de lucru ca să nu-mi moară copilul de foame.

– Deci nu l-ai împușcat tu, ei? l-a întrebat de Mohrenschildt.

Punându-l la încercare. *Momindu-l.*

Întrebarea era de ce. Pentru că nici în cele mai nebunești vise ale lui, de Mohrenschildt nu ar fi crezut că un pămpălău ca Ozzie Rabbit era cel care trăsese miercurea trecută… sau pentru că știa că Lee fusese acela? Poate pentru că Jeanne observase pușca? Îmi doream din tot sufletul ca femeile să nu fi fost acolo. Dacă aș fi avut șansa să-l ascult pe Lee discutând ca de la bărbat la bărbat cu acest *amigo* ciudat al lui poate că aș fi obținut răspunsuri la toate întrebările mele. Dar așa, nu aveam cum să fiu sigur de nimic.

– Crezi că sunt atât de nebun încât să trag în cineva când J. Edgar Hoover mi se uită peste umăr?

Vocea lui Lee suna de parcă ar fi încercat să intre în joc, să-i cânte în strună lui de Mohrenschildt, doar că nu-i prea ieșea.

– Nimeni nu crede că ai încercat să împuști pe cineva, Lee, a spus Jeanne pe un ton împăciuitor. Doar promite-mi că atunci

când copilaşul începe să meargă, ai să găseşti un loc mai sigur decât dulapul unde să-ţi pui puşca.

Marina i-a răspuns în rusă, dar eu zărisem de destule ori copilul în curtea din spate ca să ştiu ce anume spunea – că June mergea deja.

– Junie o să se bucure de cadoul vostru, a zis Lee, dar noi nu serbăm Paştele. Suntem atei.

Poate că *el* era, dar în notiţele lui Al stătea scris că Marina – cu ajutorul admiratorului ei, George Bouhe – o botezase în secret pe June chiar în perioada Crizei Cubaneze.

– Şi noi suntem, a fost de acord de Mohrenschildt. Tocmai de asta sărbătorim Iepuraşul de Paşte!

Se mutase mai aproape de lampă şi aproape că m-a asurzit tunetul hohotelor lui de râs.

Au mai conversat vreo zece minute, amestecând engleza cu rusa. Apoi Jeanne a spus:

– Acum vă lăsăm în pace. Cred că v-am scos din pat.

– Nu, nu, nu ne culcaserăm încă, a sărit Lee. Mulţumim că aţi trecut pe aici.

– Ne vedem curând, Lee, ce zici? a zis George. Poţi să vii la club. O să organizăm dansatoarele într-un colhoz.

– Sigur, sigur.

Se deplasau spre uşă.

De Mohrenschildt a mai spus ceva, dar prea încet ca să pot prinde mai mult de câteva cuvinte. Poate *unde sunt cartuşele*. Sau *îţi ţin spatele*, deşi nu sunt prea sigur că expresia exista la acea vreme.

Unde sunt cartuşele? Asta spusese? Ca în u*nde ai pus cartuşele căzute acolo?*

Am ascultat de vreo şase ori înregistrarea, la viteză supermică, dar tot nu mi-am putut da seama. Am rămas treaz în pat multă vreme după ce familia Oswald adormise; eram tot treaz şi la două dimineaţa când June a plâns puţin, dar mama ei a liniştit-o şi a adormit-o din nou. M-am gândit la Sadie care dormea somnul agitat indus de morfină la spitalul Parkland. Camera era urâtă, iar patul era îngust, dar eram sigur că aş fi putut să dorm acolo, alături de ea.

M-am gândit la de Mohrenschildt, acel nebun cu gesturi teatrale. *Ce ai spus, George? Ce ai spus atunci, la sfârşit?* A fost *unde sunt cartuşele?* A fost *măcar ţi-ai şters urmele?* A fost *data*

viitoare ai să-ți faci mai bine temele? Sau cu totul altceva?

Într-un final am adormit. Și am visat că eram împreună cu Sadie într-un parc de distracții. Și am ajuns la un pavilion de tir unde se afla Lee, cu pușca sprijinită în claviculă. Tipul din spatele standului era George de Mohrenschildt. Lee a tras de trei ori, dar nu a nimerit nici o singură țintă.

– Îmi pare rău, băiete, i-a spus de Mohrenschildt, n-am premii pentru indivizii care ratează.

Apoi s-a întors spre mine și a rânjit.

– Vino tu, fiule, s-ar putea ca tu să ai mai mult noroc. *Cineva* tot o să-l împuște pe președinte, așa că de ce n-ai fi tu acela?

M-am trezit brusc la primele raze ale dimineții. Deasupra mea, soții Oswald continuau să doarmă.

7

După-amiaza duminicii de Paști m-a găsit în Dealey Piaza, așezat pe o bancă, uitându-mă fix la cubul amenințător din cărămidă unde se afla Texas School Book Depository și întrebându-mă ce să fac. În zece zile, Lee avea să plece din Dallas și să se ducă la New Orleans, orașul în care se născuse. Își va găsi de lucru la o fabrică de cafea, unde va gresa utilajele, și va închiria apartamentul de pe Magazine Street. După ce vor locui vreo două săptămâni în Irving cu Ruth Paine și cu copii acesteia, Marina și June vor veni să stea cu el. Nu îi voi urmări. Nu acum când Sadie se confrunta cu o perioadă îndelungată de recuperare și cu un viitor nesigur.

Îl voi ucide pe Lee cândva între această duminică a Paștelui și data de douăzeci și patru? Aș putea. De când își pierduse slujba de la Jaggars-Chiles-Stovall, își petrecea cea mai mare parte a timpului fie acasă, fie în centrul Dallasului, unde împărțea pliante despre Cuba. Din când în când se ducea la biblioteca publică și părea să fi renunțat la Ayn Rand și la Karl Marx în favoarea westernurilor scrise de Zane Grey.

Dacă l-aș împușca pe stradă sau la biblioteca de pe Young Street, aș fi băgat instantaneu la închisoare. Dar dacă aș face-o în apartamentul lui de la etaj, în timp ce Marina ar fi plecată în Irving ca s-o mediteze pe Ruth Paine la limba rusă? Aș putea să bat la ușă și să-i vâr un glonț în cap când va deschide. Și cu asta basta. Nu exista riscul să ratez de la o distanță așa de mică.

Problema e ce urmează să fac după aceea. Va trebui să fug. În caz contrar, aș fi prima persoană pe care ar lua-o poliția la întrebări. În fond, eram vecinul de dedesubt.

Aș putea susține că nu eram acasă când a avut loc crima, și s-ar putea chiar să fiu crezut o bucată de timp, însă cât de mult va dura până când polițiștii vor descoperi că George Amberson de pe West Neely Street era unul și același cu acel George Amberson care se întâmplase să fie martor la scena sângeroasă petrecută pe Bee Tree Lane, nu cu multă vreme în urmă? Iar o asemenea coincidență s-ar fi cuvenit verificată, iar verificarea va scoate la lumină foarte curând faptul că diploma de profesor a domnului George Amberson provenea de la o fabrică de licențe din Oklahoma, iar referințele domnului George Amberson erau falsificate. La acel punct este foarte posibil să mă aresteze. Polițiștii vor obține un ordin judecătoresc care le va permite să-mi deschidă caseta de valori de la bancă, dacă vor afla că am așa ceva, și probabil că vor afla. Domnul Richard Link, bancherul meu îmi va vedea numele și/sau poza în ziar și își va oferi serviciile. Și ce va crede poliția despre însemnările mele? Că am avut un motiv să-l împușc pe Oswald, indiferent cât de smintit suna acesta?

Nu, va trebui să fug ca să ajung cât mai repede la vizuina de iepure, abandonându-mi Chevroletul pe undeva prin Oklahoma sau Arkansas, apoi continuându-mi drumul cu trenul sau autobuzul. Și dacă voi reuși să mă întorc în 2011, nu voi putea să mai folosesc niciodată vizuina fără să provoc o resetare. Iar asta ar însemna să o părăsesc pe Sadie pentru totdeauna, să o las în urmă, desfigurată și singură. *Sigur că a fugit de mine,* își va spune ea. *Mi-a spus o poveste drăguță despre cicatricele de vărsat care sunt la fel de frumoase ca niște gropițe în obraji, dar de îndată ce a auzit prognosticul lui Ellerton – e urâtă acum și urâtă o să rămână! — a luat-o la goană fără să se uite înapoi.*

S-ar putea chiar să nu mă învinovățească de nimic. Iar asta era cea mai oribilă posibilitate dintre toate.

Dar nu. Nu. E una și mai rea. Dacă mă voi întoarce în 2011 și voi descoperi că totuși Kennedy a fost până la urmă asasinat pe 22 noiembrie? Tot nu eram convins că Oswald va acționa de unul singur. Și cine eram eu să spun că zece mii de teoreticieni ai conspirației s-au înșelat, cu atât mai mult cu cât nu beneficiam decât de niște fragmentele de informație pe care le

culesesem singur?

Poate voi verifica în Wikipedia și voi descoperi că asasinul a tras, de fapt, de pe colina verde. Sau a tras de pe acoperișul clădirii de pe Houston Street care adăpostea și închisoarea, și tribunalul districtual, și a folosit o pușcă cu lunetă, iar nu cu o Mannlicher-Carcano comandată prin poștă. Sau se ascundea într-o conductă de pe Elm Street și îl va urmări pe Kennedy cu un periscop, după cum susțineau fanii conspirațiilor aiuristice.

De Mohrenschildt era un soi de bun al C.I.A. Până și Al Templeton, care fusese aproape convins că Oswald acționase de capul lui, admitea asta. Al crezuse că era un bun *lipsit de importanță*, care oferea tot felul de bârfe mărunte din societățile din America Centrală și de Sud în schimbul menținerii pe linie de plutire a diverselor lui speculații cu petrol. Dar dacă era mai mult de atât? Cei din conducerea C.I.A. îl detestau pe Kennedy de când acesta refuzase să trimită trupe americane în sprijinul partizanilor asediați din Golful Porcilor. Maniera elegantă în care gestionase Criza Rachetelor a adâncit această aversiune; spionii șefi voiseră să folosească această criză drept pretext pentru a pune capăt o dată pentru totdeauna Războiului Rece, deoarece erau siguri că tot tapajul făcut în jurul „decalajului rachetelor" nu era decât o invenție. Regăseai toate aceste opinii în ziare, uneori printre rândurile reportajelor de știri, alteori enunțate cu îndrăzneală în articolele de opinie.

Să zicem că niște elemente negative din C.I.A. îl convinseseră pe George de Mohrenschildt să accepte o misiune mult mai periculoasă? Nu să-l ucidă el însuși pe președinte, ci să recruteze câțiva indivizi mai puțini echilibrați care ar fi dispuși s-o facă? Ar accepta de Mohrenschildt o asemenea ofertă? Da, în opinia mea. El și Jeanne trăiau pe picior mare, dar nu-mi dădeam seama de unde au bani să întrețină Cadillacul, clubul și casa imensă de pe Simpson Stuart Road. Ar fi fost foarte periculos să devină un întrerupător, un scurtcircuit perfect între președintele vizat și o agenție care exista teoretic pentru a-i duce la îndeplinire ordinele… dar dacă câștigul era suficient de mare, un om care se întindea mai mult decât îl ținea plapuma ar fi fost tentat să accepte. Și nici măcar nu ar fi cerut bani, ăsta era tot hazul. Doar splendidele terenuri petrolifere din Venezuela, Haiti și Republica Dominicană. În plus, o asemenea misiune s-ar fi putut să-l încânte pe un fanfaron ca de

Mohrenschildt. Îi plăcea acțiunea și nu dădea doi bani pe Kennedy.

Din cauza lui John Clayton nici măcar nu știam dacă îl pot elimina de pe lista de suspecți a atentatului împotriva lui Walker pe de Mohrenschildt. Sigur, pușca fusese a lui Oswald, dar dacă în ultima clipă Lee și-a dat seama că nu e în stare să tragă? Mă gândeam că ar fi fost tipic pentru șobolanul ăla mărunt să se blocheze la momentul critic. Mi-l închipuiam pe de Mohrenschildt cum îi smulge carabina Carcano din mâinile tremurânde și mârâie *Dă-mi-o, o rezolv eu.*

S-ar fi simțit de Mohrenschildt în stare să tragă din spatele pubelei pe care Lee intenționase s-o folosească drept sprijin pentru pușcă? Un singur rând din notițele lui Al mi-a oferit răspunsul: *A câștigat un concurs de tir la club în 1961.*

Dacă îl omoram pe Oswald, iar Kennedy tot murea, atunci totul va fi fost în zadar. Și apoi ce? Limpeziți și repetați? Să-l ucid pe Frank Dunning din nou? Să o salvez pe Carolyn Poulin din nou? Să vin la Dallas din nou?

Să o cunosc pe Sadie din nou?

Va fi nevătămată, iar acesta era un lucru bun. Acum aș fi știut cum arată dementul de fost bărbat al ei, cu tot cu păr vopsit, iar de această dată l-aș putea opri înainte să se apropie de ea. Și acesta era un lucru bun. Dar mă epuiza doar gândul de a trece iarăși prin toate astea. Și nici nu credeam că îl pot omori pe Lee cu sânge rece, cel puțin, nu având doar niște dovezi indirecte. În cazul lui Frank Dunning fusesem sigur. *Văzusem* cu ochii mei.

Deci care era următoarea mea mișcare?

Era ora patru și un sfert și am hotărât că următoarea mea mișcare va fi s-o vizitez pe Sadie. Am pornit spre mașina pe care o lăsasem parcată pe Main Street. În colțul dintre Main și Houston, chiar lângă vechiul tribunal, am avut senzația că mă urmărește cineva cu privirea și m-am întors. Nu era nimeni în spatele meu. Clădirea Depository mă urmărea, cu toate ferestrele acelea mute dominând Elm Street pe care va sosi coloana prezidențială după două sute de zile de la acea duminică de Paște.

8

Când am ajuns la spital, pe etajul lui Sadie se servea cina:

tocană. Iar mirosul mi-a înviat amintirea momentului când sângele a țâșnit și i-a împroșcat mâna și brațul lui John Clayton înainte să se prăbușească, din fericire, cu fața în jos.

– Bună, domnule Amberson, m-a salutat asistenta-șefă când semnam în registrul de vizită.

Era o femeie căruntă, cu uniformă și bonetă albe, foarte scrobite. La pieptul ei impresionant avea prins un ceas de buzunar. Mă privea din spatele unei baricade din buchete de flori.

– Am avut parte de ceva scandal aici aseară. Îți spun asta pentru că ești logodnicul ei, nu-i așa?

– Așa este, i-am răspuns.

Și asta chiar voiam să-i fiu, față ciopârțită sau nu.

Asistenta s-a aplecat spre mine printre două vaze supraîncărcate. Câteva margarete i-au mângâiat părul.

– Uite cum stau lucrurile, de obicei nu bârfesc despre pacienții mei și le cert pe asistentele tinere care o fac. Dar părinții ei nu s-au purtat corect. Nu că i-aș învinovăți *prea tare* pentru că au venit din Georgia cu rudele dementului ăla, dar…

– Stai așa. Vrei să zici că familia Dunhill a venit în *aceeași mașină* cu soții Clayton?

– Mi se pare că au fost foarte apropiați în vremurile bune, așa că, bine, în regulă, dar să-i spună că sunt jos la morgă să scoată trupul fiului lor… a continuat ea clătinând din cap. Tatăl nu a scos o șoaptă, dar femeia aia…

S-a uitat în jur, a văzut că nu e nimeni în preajmă și s-a întors la mine. Trăsăturile rustice îi erau schimonosite de indignare.

– Nu a tăcut o *clipă*. A întrebat-o pe fiica ei cum se simte, așa, în treacăt, apoi a început cu bieții Claytoni în sus, bieții Claytoni în jos. Logodnica ta și-a ținut gura până când mama a spus că iar trebuie să schimbe bisericile. Atunci fata și-a pierdut cumpătul și a început să strige la ei să iasă afară.

– Bravo ei, am aprobat eu.

– Am auzit-o urlând: „Vrei să vezi ce mi-a făcut feciorul bunilor tăi prieteni?” și, dragul meu, atunci am luat-o la goană spre rezervă. Încerca să-și scoată bandajele. Iar maică-sa… *se apleca* să vadă mai bine, domnule Amberson. Ardea de curiozitate. I-am dat afară și am chemat un rezident să-i facă domnișoarei Dunhill un calmant. Tatăl – un șoricel de om – a încercat să-și ceară scuze în numele soției lui. „Nu știa că o

supără pe Sadie", zice. „Păi, bine", îi răspund eu, „dar dumneavoastră de ce ați lăsat-o? V-a mâncat pisica limba?" Și știi ce a spus femeia chiar înainte de a intra în lift?

Am clătinat din cap.

– A spus: „Nu pot să cred că e vina lui. Când era mic se juca la noi în curte și era cel mai dulce băiețel din lume." Poți să crezi așa ceva?

Puteam. Pentru că mi-am dat seama că, într-un fel, deja o întâlnisem pe doamna Dunhill. Pe West Seventh Street, ținându-se după fiul ei cel mare și strigând cât o țineau plămânii *Stai, Robert, nu merge așa de repede, n-am terminat cu tine.*

– S-ar putea să fie foarte tulburată încă, mi-a mai zis asistenta. Am vrut să-ți explic că are motive întemeiate.

9

Nu era deloc tulburată. Aș fi preferat să fie. Dacă există depresie senină, atunci asta avea Sadie în seara aceea de Paște. Stătea pe scaun, având în față o farfurie cu tocană de care nu se atinsese. Slăbise; trupul ei înalt părea că înoată în cămașa albă de spital pe care a strâns-o mai bine în jurul ei când m-a văzut.

Dar mi-a zâmbit – cu acea parte a feței care putea – și mi-a oferit obrazul cel bun pentru sărut.

– Bună, George – ar fi bine să-ți spun așa, nu crezi?

– Poate. Cum te simți, iubita mea?

– Doctorii spun că sunt mai bine, dar îmi simt fața de parcă mi-a înmuiat-o cineva în kerosen și i-a dat foc. Din cauză că mă scot treptat de pe analgezice. Ferească Dumnezeu să capăt dependență.

– Vorbesc eu cu cineva dacă ai nevoie de calmante.

A clătinat din cap.

– Mă amețesc și trebuie să am mintea limpede ca să pot gândi. În plus, mi-ar fi greu să-mi controlez emoțiile. Am avut parte de o partidă de strigături cu mama și cu tata.

În încăpere nu era decât un singur scaun și canapeaua înghesuită în colț, așa că m-am așezat pe pat.

– Mi-a povestit asistenta-șefă. Pe baza celor auzite de ea, ai avut tot dreptul să-ți ieși din sărite.

– Poate că da, dar la ce folos? Mama n-o să se schimbe

niciodată. Poate să-ți povestească ore în șir cum aproape că am omorât-o când m-a născut, dar nu-i pasă de nimeni altcineva. E lipsă de tact, dar e și lipsă de altceva. Nu-mi aduc aminte cuvântul.

– Empatie.

– Da. Așa. Și are și o limbă ascuțită. După atâția ani a reușit să-l aducă rău sub papuc pe tata. Abia dacă mai deschide gura acum.

– Nu trebuie să te mai vezi cu ei.

– Ba cred că trebuie, mi-a răspuns cu vocea calmă și detașată care îmi plăcea din ce în ce mai puțin. Mama spune că o să-mi pregătească vechea mea cameră, și chiar că nu am unde mă duce altundeva.

– Casa ta e în Jodie. Și munca ta e tot aici.

– Cred că am stabilit deja. Îmi voi da demisia.

– Nu, Sadie. Nu. E o idee foarte proastă.

A surâs cât de bine era în stare.

– Parcă ai fi duduia Ellie. Care nu te-a crezut când ai spus că Johnny reprezintă un pericol.

S-a mai gândit puțin și a adăugat:

– Bineînțeles, nici eu nu te-am crezut. M-am înșelat în permanență în privința lui.

– Ai o casă.

– Așa e. Și o ipotecă pe care nu o pot plăti. Trebuie să renunț la ea.

– O s-o plătesc eu.

Acum am reușit să-i declanșez o reacție.

– Nu-ți poți permite!

– Ba pot.

Și acesta era adevărul… măcar pentru o perioadă. În plus, mai exista și derbiul Kentucky și calul Chateaugay.

– Plec din Dallas și mă mut cu Deke. Nu-mi cere chirie, așa că fac economie la o groază de lucruri.

O lacrimă i s-a furișat în colțul ochiului drept și a rămas tremurând acolo.

– Nu înțelegi. Nu pot să mă descurc singură. Nu încă. Și nu am de gând să fiu îngrijită de altcineva decât dacă asta se întâmplă acasă, unde mama va angaja o infirmieră care să se ocupe de aspectele mai dezagreabile. Mi-a mai rămas ceva mândrie. Nu multă, dar tot mai am ceva.

– Voi avea eu grijă de tine.

S-a uitat la mine cu ochi mari:

– Ce spui?

– M-ai auzit. Și, Sadie, când e vorba de mine, poți să-ți bagi mândria unde nu ajunge soarele. Chestia e că se întâmplă să te iubesc. Și dacă mă iubești și tu, ai să încetezi cu toate tâmpeniile astea despre dusul acasă la crocodila aia de maică-ta.

A reușit să schițeze un zâmbet stins, apoi a rămas dusă pe gânduri, cu mâinile în poala acoperământului ei subțire.

– Ai venit în Texas cu o anumită treabă, nu ca să faci pe infirmiera unei bibliotecare de liceu care a fost prea proastă ca să înțeleagă că era în primejdie.

– Treaba mea din Dallas mai poate aștepta.

– Se *poate?*

– Da.

Și m-am hotărât pe loc. Lee se ducea la New Orleans, iar eu mă întorceam în Jodie. Trecutul continua să se lupte cu mine și avea să câștige runda asta.

– Ai nevoie de timp, Sadie, și eu am timp la dispoziție. Am putea să-l petrecem împreună.

– Nu se poate să mă vrei, mi-a șoptit abia auzit. Nu așa cum sunt acum.

– Dar te vreau.

M-a privit cu ochi care se temeau să spere, dar care sperau oricum.

– Dar de ce?

– Pentru că ești cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

Partea nevătămată a gurii a început să-i tremure. Lacrima i-a curs pe obraz, urmată de altele.

– Dacă nu aș fi nevoită să mă întorc în Savannah… dacă n-ar trebui să stau cu ei… cu *ea*… poate că atunci aș putea să fiu, nu știu, să fiu puțin mai bine.

Am luat-o în brațe.

– O să fii mult mai bine.

– Jake? cu vocea sugrumată de lacrimi. Vrei să faci ceva pentru mine înainte să pleci?

– Ce anume, iubito?

– Ia blestemata asta de tocană de aici. Numai mirosind-o îmi

face greață.

10

Asistenta cu umeri lați și cu ceas prins la piept se numea Rhonda McGinley și, în ziua de optsprezece aprilie, a insistat să fie ea cea care să împingă scaunul cu rotile în care se afla Sadie nu numai până la lift, ci până la locul unde Deke aștepta lângă mașină, cu portiera din dreapta deschisă.

– Să nu te mai prind pe aici, dulceață, i-a spus sora McGinley după ce am ajutat-o pe Sadie să se urce în mașină.

Sadie a zâmbit ca de pe altă lume și nu a spus nimic. Era – ca să spun drept – drogată la maxim. Doctorul Ellerton îi examinase obrazul în dimineața aceea, procedură cumplit de dureroasă, care necesita îndoparea pacientei cu analgezice.

McGinley s-a întors spre mine.

– O să aibă nevoie de foarte multă dragoste și atenție în lunile următoare.

– O să fac tot ce-mi stă în putere.

Am pornit. La vreo cincisprezece kilometri după ce ieșiserăm din Dallas, Deke mi-a spus:

– Ia-i chestia aia din mână și arunc-o pe geam. Eu sunt atent la trafic.

Sadie adormise cu țigara aprinsă între degete. M-am aplecat și i-am luat-o.

A gemut și a spus:

– Nu, Johnny, te rog, nu.

Privirea mi s-a încrucișat cu cea a lui Deke. O secundă numai, dar suficient ca să-mi dau seama că aveam același gând: *Ne așteaptă un drum lung. Un drum tare lung.*

11

M-am mutat în casa în stil spaniol a lui Deke de pe Sam Houston Road. De ochii lumii. În realitate, mă mutasem cu Sadie la numărul 135 pe Bee Tree Lane. Mă temeam de ce vom găsi acolo și cred că și ea se temea, indiferent cât de drogată era. Dar duduia Ellie și Jo Peet de la Catedra de Lucru Manual strânseseră câteva fete de încredere care, în ziua dinaintea întoarcerii lui Sadie, au făcut curat, au lustruit și au șters toate obscenitățile pe care le scrisese Clayton pe pereți. Covorul din

living fusese schimbat. Cel nou era cenușiu, culoare prea puțin plăcută, dar o alegere înțeleaptă: lucrurile cenușii au prea puține amintiri. Hainele sfâșiate fuseseră aruncate și înlocuite.

Sadie nu a spus niciodată nimic nici despre covorul cel nou, nici despre haine. Nu sunt sigur că le-a observat.

12

Îmi petreceam zilele la ea acasă, pregătindu-i mesele, lucrând în grădină (care se va ofili puțin, dar nu se va usca pe timpul verii fierbinți) și citindu-i *Bleak House.* Am început să urmărim amândoi serialele siropoase difuzate după-amiaza: *The Secret Storm, Young Doctor Malone, From These Roots* și preferatul nostru, *The Edge of Night.*

Și-a schimbat pieptănătura, făcându-și acum cărarea pe partea dreaptă, în stil Veronica Lake, astfel încât părul să-i acopere cea mai mare parte din cicatrice atunci când își va scoate bandajele. Nu că așa ceva se va întâmpla prea curând; prima operație reparatorie, la care aveau să ia parte patru doctori, era programată pe 5 august. Iar Ellerton zicea că vor mai urma cel puțin alte patru asemenea intervenții.

Mă întorceam cu mașina acasă la Deke după cină (de obicei abia ciugulea din mâncare), pentru că orașele mici sunt pline de ochi mari atașați la guri vorbărețe. Cel mai bine era ca acești ochi mari să îmi vadă mașina în fața casei lui Deke după lăsarea serii. Când se întuneca deplin, făceam pe jos cei trei kilometri până la Sadie, unde dormeam pe noua canapea extensibilă până pe la cinci dimineața. Somnul meu era aproape mereu cu întreruperi pentru că erau foarte rare nopțile în care să nu mă trezească strigând și zvârcolindu-se să iasă din coșmarul pe care îl avea. Pe timpul zilei, John Clayton era mort. După căderea nopții încă o mai urmărea cu pistolul și cuțitul în mâini.

Mă repezeam alături de ea și încercam să o liniștesc cât de bine eram în stare. Uneori se târa până în living și fuma o țigară înainte de a se întoarce în pat, apăsându-și mereu părul de obrazul rănit cu un gest protector. Nu mă lăsa să-i schimb bandajele. Făcea singură operațiunea asta, în baie, cu ușa închisă.

După un coșmar mai cumplit decât restul, când am intrat în dormitor, am văzut-o lângă pat, în pielea goală și hohotind.

Slăbise îngrozitor. Cămașa de noapte era făcută ghemotoc și aruncată pe jos. M-a auzit și s-a întors la mine, cu un braț peste sâni, iar celălalt mai jos. Părul i se dusese pe partea dreaptă, așa cum fusese obișnuit, și i-am văzut cicatricele umflate, cusăturile mari, bucata de carne căzută și șifonată de pe pomete.

– *Ieși afară!* a strigat la mine. *Nu te mai holba așa, de ce nu ieși?*

– Sadie, ce s-a întâmplat? De ce ți-ai scos cămașa? Ce e?

– Am udat patul, bine? Trebuie să-l schimb, așa că *te rog ieși afară și lasă-mă să pun ceva pe mine!*

Am luat cuvertura împăturită de la picioarele patului și am înfășurat-o în jurul ei. S-a calmat când am ridicat un capăt într-un fel de guler improvizat care-i ascundea obrazul.

– Du-te în living și ai grijă să nu te împiedici în chestia asta. Fumează. Schimb eu patul.

– Nu, Jake, e împuțit.

Am luat-o de umeri:

– Asta ar spune Clayton, iar el e mort. Nu e decât un strop de pipi.

– Ești sigur?

– Da. Dar înainte să pleci…

Am dat jos gulerul din cuvertură. A tresărit și și-a închis ochii, dar a rămas nemișcată. Abia putea îndura ce făceam, dar tot mi s-a părut că e un progres. Am sărutat bucata de carne care fusese obrazul ei și apoi am ridicat iar cuvertura ca să o acopăr.

– Cum poți să faci așa ceva? m-a întrebat fără să deschidă ochii. E *oribil*.

– Nici vorbă. E o parte din cea pe care o iubesc. Acum du-te dincolo cât schimb așternutul.

După aceea, m-am oferit să stau cu ea în pat până adoarme. A tresărit ca atunci când îi dezvelisem obrazul și a clătinat din cap:

– Nu pot, Jake. Iartă-mă.

Încetul cu încetul, mi-am spus pe când mă târâm în zorii cenușii spre casa lui Deke. *Încetul cu încetul.*

13

Pe 24 aprilie i-am spus lui Deke că am niște treabă în Dallas și

l-am întrebat dacă poate să stea cu Sadie până pe la nouă seara, când am să mă întorc. A acceptat bucuros și la ora cinci în după-amiaza aceea stăteam vizavi de capătul de linie al curselor Greyhound de pe South Polk Street, aproape de intersecția dintre Highway 77 și noua șosea cu patru benzi, I-20. Citeam (sau mă prefăceam că citesc) ultimul roman cu James Bond, *Spionul care mă iubea.*

La și jumătate, o mașină break a intrat în parcarea de lângă stație. La volan era Ruth Paine. Lee a coborât, s-a dus în spate și a deschis portiera. Din spate au ieșit Marina, cu June în brațe. Ruth Paine a rămas pe loc.

Lee avea doar două bagaje: un sac de marinar de culoarea măslinelor verzi și o geantă cu mânere pentru pușcă. Le-a dus la un autobuz cu motorul pornit. Șoferul le-a luat și le-a pus în compartimentul pentru bagaje, după ce a aruncat o privire fugară la biletul lui Lee.

Oswald s-a dus la ușa autobuzului, s-a întors, și-a îmbrățișat soția și a sărutat-o pe ambii obraji și pe gură. A luat fetița și și-a frecat nasul de bărbia ei. June a început să râdă. Lee a râs împreună cu ea, dar am văzut că avea ochii înlăcrimați. A sărutat-o pe June pe frunte, a strâns-o în brațe, i-a dat-o înapoi Marinei și a urcat în autobuz fără să privească înapoi.

Marina s-a întors la mașina din care Ruth Paine coborâse. June și-a întins mânuțele spre femeia mai în vârstă care a luat-o în brațe zâmbind. Au rămas ceva timp acolo, urmărind pasagerii care se îmbarcau, apoi au plecat.

Am rămas pe loc până la plecarea autobuzului, la ora 6:00. Soarele care însângera orizontul a sclipit pe plăcuța pe care era scrisă destinația, punându-mă în imposibilitatea de a citi care anume era aceasta. Apoi, când am reușit să văd, cele trei cuvinte de acolo mi-au spus că Lee Harvey dispăruse din viața mea, cel puțin pentru moment:

EXPRESUL NEW ORLEANS

L-am urmărit cum urcă pe rampa de intrare pe I-20 East, apoi m-am îndreptat spre locul unde îmi lăsasem mașina și m-am întors la Jodie.

Gândire-bazată-pe-intuiţie: din nou.

Am plătit chiria pe luna mai pentru apartamentul din West Neely Street, în ciuda faptului că trebuia să încep să am mai multă grijă pe ce dădeam banii şi că nu aveam niciun motiv să-l păstrez. Nu aveam decât o senzaţie neformată încă, dar foarte puternică, ce îmi spunea că trebuie să-mi păstrez o bază de operaţiuni în Dallas.

Cu două zile înainte de derbiul Kentucky, m-am dus pe Greenville Avenue, intenţionând să pariez cinci sute de dolari pe Chateaugay pe locul al doilea. Mă gândisem că aşa nu m-ar ţine minte ca în cazul în care aş fi pariat pe victoria mârţoagei. Am parcat la patru străzi mai jos de Faith Financial şi am încuiat maşina, precauţie obligatorie în partea aceasta a oraşului chiar şi la unsprezece dimineaţa. Şi am pornit-o vioi, dar apoi – din nou fără vreun motiv aparent – paşii au început să-mi încetinească.

La jumătate de stradă de sala de pariuri deghizată în firmă de cămătărie, m-am oprit brusc. Îl vedeam iarăşi pe agent, fără cozoroc de această dată, fumând o ţigară sprijinit de canatul uşii stabilimentului său. În lumina tare a zilei şi încadrat de umbrele negre ale uşii semăna cu un personaj din tablourile lui Edward Hopper. Nu avea cum să mă vadă astăzi pentru că se uita fix la o maşină parcată peste drum. Era un Lincoln crem cu plăcuţa verde. Deasupra numerelor era scris FLORIDA – STATUL SOARELUI. Ceea ce nu însemna că era un efect armonic. Ceea ce *cu siguranţă* nu însemna că maşina ar fi aparţinut unui anume Eduardo Gutierrez din Tampa, agentul care obişnuia să-mi zâmbească şi să spună *Uite că vine yankeul meu din ţara yankeilor.* Cel care aproape cu siguranţă îmi arsese până în temelii casa de pe plajă.

Şi totuşi, m-am întors la maşină în buzunar cu cele cinci sute destinate pariului.

Intuiţie.

Capitolul 24

1

Având în vedere tendința istoriei de a se repeta, cel puțin în jurul meu, nu vei fi surprins să afli că planul prin care Mike Coslaw voia să facem rost de bani pentru facturile lui Sadie era o reluare a spectacolului *Jodie Jamboree*. Mi-a spus că ar putea chiar să-i aducă pe interpreții de la premieră ca să-și reia rolurile, cu condiția să fixăm data reprezentației pe la mijlocul verii. Și s-a ținut de cuvânt – au venit aproape toți foștii elevi. Până și Ellie a consimțit să reia execuțiile la banjo ale melodiilor „Camptown Races" și „Clinch Mountain Breakdown", deși se văita că încă o mai dureau degetele de data trecută. Am ales datele de doisprezece și treisprezece iulie, dar pentru moment nu puteam spune cu certitudine că evenimentul avea să aibă loc.

Primul obstacol de depășit era Sadie, oripilată de-a dreptul de idee. Îi spunea pomanageală.

– Pare un cuvânt învățat de la mama ta, i-am spus.

M-a fulgerat cu privirea, apoi și-a plecat ochii și a început să-și mângâie părul lipindu-l de obrazul rănit.

– Și ce dacă? De ce ar fi ceva rău?

– Să ne gândim un pic. Vorbești despre o lecție de viață pe care ai primit-o de la femeia a cărei singură grijă imediat după ce a aflat că fiica ei a fost mutilată și aproape ucisă a fost apartenența la o biserică sau la alta.

– E înjositor, a spus încet. E degradant să faci apel la mila orașului.

– N-ai gândit la fel când a fost vorba de Bobbi Jill.

– Mă hăituiești, Jake. Te rog, încetează.

M-am așezat alături de ea și am apucat-o de mână. Și-a tras-o. Am luat-o iar. De această dată m-a lăsat să o țin.

– Știu că nu e ușor pentru tine, iubito. Dar este un timp când trebuie să dai, așa cum este un timp când trebuie să primești. Nu știu dacă scrie așa ceva în Ecleziast, dar e adevărat. Asigurarea ta de sănătate e o glumă. Doctorul Ellerton nu ne ia niciun ban…

– Nu i-am cerut niciodată…

– Taci, Sadie. Te rog. Se numește muncă pro bono și vrea să o facă. Dar mai sunt și alți chirurgi. Facturile operațiilor vor fi uriașe, iar resursele mele nu le pot acoperi.

– Aproape că-mi doresc să mă fi ucis, a șoptit.

– Niciodată să nu mai spui așa ceva.

S-a tras înapoi din fața furiei din tonul meu și a început să plângă. Doar că nu mai putea să plângă decât cu un singur ochi.

– Iubita mea, toți vor să facă asta pentru tine. Îngăduie-le. Știu că maică-ta trăiește în mintea ta – cam ca toate mamele –, dar nu trebuie să-i permiți să câștige și de data aceasta.

– Oricum, degeaba sunt doctori mulți, că tot nu pot să mă repare. Niciodată n-o să mai fiu cum am fost. Așa mi-a zis Ellerton.

– Dar pot repara mult, replică ce mi s-a părut a fi o idee mai bună decât *pot repara o parte.*

– Ești mai curajos decât mine, Jake.

– Tu ești foarte curajoasă. O s-o faci?

– Spectacolul de Binefacere Sadie Dunhill. Mama ar scoate cărămizi pe fund dacă ar afla.

– Cu atât mai mult, cred eu. Îi vom trimite niște instantanee din spectacol.

Am făcut-o să zâmbească ușor. Apoi și-a aprins o țigară cu degete care-i tremurau vizibil, apoi a început iarăși să-și apese părul pe obrazul vătămat.

– Va trebui să vin și eu? Să le arăt pe ce dau banii? Să fiu ca un porcușor de Berkshire la licitație?

– Sigur că nu. Deși mă îndoiesc că ar leșina cineva. Majoritatea celor de pe aici au văzut lucruri mult mai rele.

Și noi văzuserăm altele mult mai rele, ca membri ai personalului unui liceu dintr-o zonă de fermieri și crescători de vite – Britta Carlson, de exemplu, arsă cumplit într-un incendiu, sau Duffy Hendrickson, a cărui mână stângă semăna acum cu o copită din cauza unui accident petrecut în garajul tatălui său, când peste el s-a prăbușit un motor de camion.

– Nu sunt pregătită pentru o asemenea examinare. Nu cred că voi fi vreodată pregătită.

Speram din tot sufletul să nu fie așa. Nebunii din lume – cei aidoma lui Johnny Clayton, aidoma lui Lee Harvey Oswald – nu ar trebui să câștige. Dacă Dumnezeu nu îndreaptă lucrurile

după ce le *permite* să-şi obţină victoriile de tot căcatul, atunci oamenii normali trebuie să o facă. Trebuie, măcar, să încerce. Dar nu era acum momentul să ţin o predică pe tema aceasta.

– Ar folosi la ceva dacă ţi-aş spune că doctorul Ellerton însuşi a fost de acord să joace în spectacol.

A uitat pentru o clipă de păr şi s-a holbat la mine:

– *Ce?*

– Vrea să joace partea posterioară a Berthei.

Bertha, Poneiul dansator era o creaţie de pânză a copiilor de la cercul de artă. Apărea în câteva scheciuri din spectacol, dar numărul ei principal era dansul din coadă pe melodia „Back în the Saddle Again" a lui Gene Autry. (Coada era controlată de un cordon mânuit de cel care alcătuia partea din spate a poneiului.) Oamenii de la ţară, despre care nu se prea poate afirma că ar fi renumiţi pentru simţul lor sofisticat al umorului, se prăpădeau de râs la vederea căluţului.

Sadie a izbucnit în hohote de râs. Îmi dădeam seama că o doare, dar nu se putea abţine. S-a lăsat pe speteaza canapelei, ţinându-şi palma la frunte, ca şi cum ar fi încercat să-şi împiedice creierul să explodeze.

– În regulă, a spus când a putut să vorbească iarăşi. Te las să faci spectacolul, doar ca să văd asta.

S-a încruntat din nou la mine.

– Dar o să se întâmple la repetiţiile cu costume. N-ai să reuşeşti să mă urci pe scenă ca să se holbeze toată lumea la mine şi să-şi spună la ureche „Uite la biata fată". Ne-am înţeles?

– Absolut, am spus şi am sărutat-o.

Trecusem de un prim obstacol. Următorul era să-l conving pe cel mai renumit chirurg plastician din Dallas să vină la Jodie în cuptorul lui iulie şi să ţopăie pe scenă în rolul de posterior al unui ponei confecţionat din cincisprezece kilograme de pânză groasă. Deoarece nu discutasem cu el despre aşa ceva.

N-am avut nicio problemă. Ellerton s-a luminat la faţă ca un copil atunci când i-am împărtăşit ideea mea.

– Ba chiar am şi ceva experienţă, mi-a zis. Nevastă-mea îmi tot spune de ceva ani că sunt un cur de cal.

2

Ultimul obstacol s-a dovedit a fi locul punerii în scenă. Pe la

mijlocul lui iunie, chiar pe vremea când Lee era dat afară de pe platforma de încărcare din New Orleans, unde lucrase, pentru că încercase să împartă marinarilor de pe USS *Wasp* pliante pro-Castro, Deke a venit la Sadie. I-a sărutat obrazul cel bun (întotdeauna și-l ferea pe celălalt când avea musafiri) și m-a întrebat dacă vreau să ies cu el la o bere.

– Du-te, mi-a spus Sadie. O să fiu în regulă.

Am mers cu mașina lui Deke până la o bodegă cu aer condiționat îndoielnic, numită Prairie Chicken, cincisprezece kilometri la vest de oraș. Era miezul după-amiezii, localul era pustiu cu excepția a doi bețivi singuratici de la bar, iar tonomatul era stins. Deke mi-a dat un dolar.

– Eu fac cinste, tu aduci berea. Ce zici?

Am adus două halbe cu Buckhorns de la bar.

– Dacă știam că o să vii cu Buckies, m-aș fi dus eu, mi-a reproșat Deke. Chestia asta are gust de pișat de cal.

– Mie îmi place, i-am spus. Oricum, aveam senzația că tu bei doar acasă. Parcă ziceai că „În barurile de pe aici coeficientul de dobitoci e prea mare pentru gustul meu."

– De fapt, nici n-am chef să beau.

Acum, că Sadie nu mai era prin preajmă, mi-am dat seama că fierbea de furie.

– În schimb, am chef să-i trag una în nas lui Fred Miller și un șut în curul cu dantelă al Jessicăi Caltrop.

Cunoșteam numele acestea și fețele atașate de ele, dar, fiind un simplu truditor pe salariu, nu avusesem niciodată ocazia să stau de vorbă cu niciuna din persoanele respective. Miller și Caltrop reprezentau două treimi din Consiliul Director al liceului Denholm.

– Dar de ce să te limitezi doar la ei? am zis. Dacă tot ești însetat de sânge, spune-mi și ce i-ai face lui Dwight Rawson. Nu așa îl cheamă pe celălalt?

– Rawlings îl cheamă, a spus Deke indispus, și îi dau notă de trecere. E de partea noastră.

– Nu pricep ce vrei să spui.

– Nu ne lasă să folosim sala de sport pentru *Jamboree*. Chiar dacă e vorba despre miezul verii și oricum stă nefolosită.

– Glumești?

Sadie îmi spusese că anumite persoane din oraș s-ar putea să fie împotriva ei și nu o crezusem. Dragul și tăntălăul de Jake

Epping care încă se mai agăța de fanteziile SF ale secolului douăzeci și unu.

– Aș vrea eu. Au spus că sunt probleme legate de asigurarea contra incendiilor. Le-am spus că nu au avut asemenea probleme când a fost vorba să organizăm un spectacol de binefacere pentru o elevă care fusese victimă a unui accident, iar madam Caltrop aia – muiere al naibii de încăpățânată și veștejită ce e – zice: „Da, Deke, dar a avut loc în timpul *anului școlar*." Sigur că au probleme, mai ales referitoare la modul în care o angajată a liceului s-a ales cu fața sfârtecată de smintitul cu care fusese măritată. Le e teamă ca povestea să nu ajungă în ziare, sau, Doamne ferește, la unul din posturile TV din Dallas.

– Dar cum ar putea să aibă vreo importanță? l-am întrebat. El… Iisuse, Deke, nici măcar nu era *de aici!* Era din *Georgia!*

– Pentru ei nu contează. Ce contează, după mintea lor, e că a *murit aici* și le e frică să nu se răsfrângă negativ asupra școlii. Asupra orașului. Și asupra lor.

Mi-am dat seama că începusem să vorbesc pe un ton plângăreț, deloc atrăgător pentru un bărbat în floarea vârstei, dar nu mă puteam controla.

– N-are absolut niciun sens!

– Ar concedia-o dacă ar putea, doar ca să scape de rușine. Și, de vreme ce nu pot, speră să plece singură înainte ca elevii să vadă ce i-a făcut Clayton. Asta e, în toată splendoarea, ipocrizia de căcat a orașelor micuțe, băiete. Pe la douăzeci de ani, Fred Miller făcea orgii de două ori pe lună în bordelurile din Nuevo Laredo. Ba chiar mai des, dacă reușea să capete de la taică-său un avans la alocație. Și știu dintr-o sursă foarte sigură că, atunci când Jessica Caltrop era doar Jessica Trapp din Sweetwater Ranch, s-a îngrășat foarte tare când avea vreo șaisprezece ani și a slăbit la loc nouă luni mai târziu. Mă bate gândul să le spun că am memoria mai lungă decât afurisitele lor de nasuri albastre și că aș putea să-i fac de râs dacă aș vrea. Nici măcar n-ar trebui să mă forțez prea mult.

– Dar nu o pot învinovăți pe Sadie pentru nebunia fostului ei soț… sau pot?

– Maturizează-te, George. Te porți uneori de parcă ai fi fost născut într-un șopron. Sau într-o țară unde oamenii gândesc normal. Pentru ei totul se *rezumă* la sex. Pentru indivizi ca Fred și Jessica întotdeauna este vorba despre sex. Probabil că își

închipuie și că Alfalfa și Spanky din *The Little Rascals* își petrec timpul liber în spatele hambarului, gâdilând-o pe Daria prin anumite părți, în timp ce Buckwheat îi încurajează. Și când se întâmplă o asemenea nenorocire, vina este mereu a femeii. Niciodată nu vor recunoaște că așa gândesc, dar în adâncul lor cred că bărbații sunt niște fiare, iar femeile care nu îi pot îmblânzi… ei, fie de capul lor, băiete, fie de capul lor. Doar că de data asta n-am să-i las să câștige.

– Va trebui s-o faci, i-am spus. Dacă nu, toată tevatura asta poate ajunge la urechile lui Sadie. Și este mult prea fragilă acum. Ar putea s-o dea peste cap cu totul.

– Mda, a mârâit el scoțându-și pipa din buzunarul de la piept. Mda, știu. Mă descarc și eu. Ellie a stat de vorbă ieri cu cei care au Grange Hall. Ne lasă bucuroși să ținem spectacolul acolo, și au și cincizeci de locuri în plus. Știi, pentru că au balcon.

– Bravo, am răsuflat eu ușurat. Mințile limpezi triumfă.

– O singură problemă. Cer patru sute pentru ambele reprezentații. Dacă pun eu două sute, poți tu să vii cu celelalte două? Dar să știi că nu poți să-ți recuperezi banii din încasări pentru că toți se vor duce la serviciile medicale de care beneficiază Sadie.

Știam foarte bine cât costă aceste servicii medicale; plătisem deja trei sute de dolari pentru partea din spitalizare pe care spanacul ăla de asigurare nu o acoperea. Cu toate bunele intenții ale lui Ellerton, restul cheltuielilor vor crește cu repeziciune. Și, cu toate că încă nu ajunsesem la fundul sacului, îl vedeam deja.

– George? Ce zici?

– Juma-juma, am fost eu de acord.

– Atunci termină-ți berea aia mizerabilă. Vreau să mă întorc.

3

Când am ieșit din bomba aia cu pretenții de local, mi-a atras atenția un anunț din vitrină. Sus scria:

URMĂRIȚI LUPTA SECOLULUI PE UN CIRCUIT TV ÎNCHIS!
ÎN DIRECT DE LA MADISON SQUARE GARDEN!
TOM „THE HAMMER" CASE DIN DALLAS VS. DICK TIGER!
DALLAS AUDITORIUM JOI, 29 AUG.
BILETE ÎN AVANS DISPONIBILE AICI

Dedesubt, una lângă alta, erau fotografiile a doi bărbați bine făcuți, dezgoliți până la brâu, cu mâinile în mănușile de box ridicate în poziția binecunoscută. Unul era tânăr și fără semne. Celălalt părea mult mai în vârstă și dădea senzația că avusese nasul spart de mai multe ori. Dar numele lor m-au oprit. Le știam de undeva.

– Nici să nu te gândești, mi-a spus Deke clătinând din cap. Ai parte de mai mult sport dacă te uiți la o luptă de câini între un pitbull și un cocker. Un cocker *bătrân*.

– Pe bune?

– Tommy Case a avut întotdeauna o tonă de curaj, dar acum are un curaj de patruzeci de ani într-un trup de patruzeci de ani. A făcut burtă și abia se mișcă. Tiger e tânăr și e rapid. O să ajungă campion în vreo doi ani dacă impresarii n-o dau în bară. Între timp îl țin în formă cu șușe din astea.

Parcă era vorba despre meciul dintre Rocky Balboa și Apollo Creed, dar de ce nu? Uneori viața este cea care imită arta.

Deke a continuat:

– Și să dai bani ca să te uiți la televizor într-o sală. Măi, măi, ce naiba o să mai născocească?

– O fi valul viitorului, am spus.

– Și probabil că o să vândă toate biletele – cel puțin în Dallas –, dar asta nu schimbă cu nimic faptul că Tom Case aparține trecutului. Tiger o să-l mănânce de viu. Sigur îți convine povestea asta cu Grange?

– Absolut.

4

A fost un iunie straniu. Pe de-o parte eram încântat să repet din nou cu trupa cu care pusesem în scenă spectacolul original. Era un déjà vu din cele mai bune soiuri. Pe de altă parte, mă întrebam din ce în ce mai des dacă avusesem vreodată intenția să-l elimin pe Lee Harvey Oswald din ecuația istoriei. Nu puteam crede că îmi lipsea curajul – deja ucisesem cu sânge rece un om rău –, dar era incontestabil faptul că îl avusesem pe Oswald în cătare și îl lăsasem în pace. Îmi spuneam că este vorba despre principiul incertitudinii, nu despre familia lui, însă o tot vedeam pe Marina în fața ochilor, surâzând cu mâinile puse protector peste abdomen. Mă tot întrebam dacă nu cumva

Oswald era, la urma urmelor, un laș și atât. Mi-am amintit că se va întoarce în octombrie. Și apoi, desigur, mă întrebam dacă asta avea să schimbe cumva lucrurile. Soția lui va fi tot însărcinată, iar fereastra de incertitudine va fi tot deschisă.

Între timp, era recuperarea lentă a lui Sadie de care trebuia să am grijă, erau facturi care trebuiau plătite, formulare de asigurare care trebuiau completate (birocrația la fel de enervantă în 1963, ca și în 2011) și erau și repetițiile. Doctorul Ellerton nu a putut lua parte decât la una, dar și-a intrat extrem de repede în rol și ne-a încântat pe toți când a executat dansul din posteriorul poneiului Bertha. După repetiția generală, mi-a spus că vrea să mai aducă un doctor în echipă, un specialist în chirurgie facială de la spitalul Mass General. I-am răspuns – cu o senzație de slăbiciune în inimă – că încă un chirurg mi se pare o idee excelentă.

– Vă puteți permite? m-a întrebat. Mark Anderson nu-i ieftin.

– O să ne descurcăm, am spus eu.

Pe măsură ce seara primului spectacol se apropia, o tot invitam pe Sadie le repetiții. Cu blândețe, dar și cu fermitate, ea refuza de fiecare dată, în ciuda promisiunii anterioare că va asista măcar la o repetiție cu costume. Ieșea rareori, și atunci doar până în grădinița din spatele casei. Nu fusese nici la școală, nici în oraș din noaptea în care John Clayton îi tăiase ei obrazul, iar apoi își tăiase sieși gâtul.

5

Mi-am petrecut dimineața și prima parte a după-amiezii zilei de 12 iulie la Grange Hall, punând la punct ultimele amănunte pentru spectacol. Mike Coslaw, care intrase în rolul de producător la fel de ușor cum intrase în acela de actor de comedie burlescă, mi-a spus că se vânduseră toate biletele pentru reprezentația de sâmbătă seara, iar cele pentru spectacolul din această seară se vânduseră în proporție de nouăzeci la sută.

– O să avem atâtea locuri în picioare cât să umplem sala, domnule A. Fiți sigur de asta. Tot ce sper e ca io și Bobbi Jill să n-o dăm în bară la bisuri.

– Bobbi Jill și cu mine, Mike. Și n-o s-o dați în bară.

Toate astea erau lucruri bune. Un lucru mai puțin bun a fost

că am trecut pe lângă mașina lui Ellen Dockerty tocmai când ajunsesem în fața casei lui Sadie și că am găsit-o lângă fereastra din living, cu lacrimi pe obrazul cel bun și cu o batistă făcută ghemotoc în pumn.

– Ce e? am vrut să știu. Ce ți-a spus?

Dar Sadie m-a surprins schițând un zâmbet. Strâmb, dar cu un strop de farmec copilăresc.

– Nimic neadevărat. Nu-ți face griji, te rog. Hai să-ți pregătesc un sandvici și să-mi povestești cum a fost.

Și așa am și făcut. Și bineînțeles că mi-am făcut griji, dar le țineam pentru mine. Așa cum țineam și toate părerile mele despre o anumită directoare de liceu cam prea băgăcioasă. La șase seara, Sadie mi-a inspectat ținuta, mi-a refăcut nodul de la cravată și mi-a scuturat niște scame, reale sau imaginare, de pe umerii sacoului sport pe care îl purtam.

– Să ai baftă.

Era îmbrăcată în blugi și într-o bluză mai largă ce reușea să-i mascheze cât de cât silueta mult prea slabă acum. Mi-am adus aminte de rochia frumoasă pe care o purtase la premiera cu *Jodie Jamboree.* În seara aceea fusese o rochie frumoasă cu o fată frumoasă în ea. Asta fusese atunci. În seara aceasta, când cortina se va ridica, fata – tot frumoasă pe o parte – va fi acasă și se va uita la o reluare a filmului *Route 66.*

– Ce e? m-a întrebat.

– Mi-aș dori să fii și tu acolo, atâta tot.

Am regretat vorbele astea imediat ce le-am rostit, dar nu făcusem prea mare rău. Zâmbetul i-a pălit puțin, apoi a revenit. Așa cum se întâmplă cu soarele când trece pe după un nor micuț.

– Tu *vei fi* acolo. Și asta înseamnă că voi fi și eu.

M-a privit cu un soi de timiditate sfioasă în ochiul pe care coafura Veronica Lake îl lăsa la vedere.

– Adică, dacă mă iubești.

– Te iubesc foarte mult.

– Da, așa cred și eu.

Mi-a sărutat colțul gurii.

– Și eu te iubesc. Așa că baftă și mulțumește tuturor din partea mea.

– Așa voi face. Nu ți-e frică să stai aici singură?

– O să fiu în regulă.

Nu era chiar un răspuns la întrebarea mea, dar atât putea să ofere pentru moment.

6

Mike avusese dreptate când vorbise despre biletele vândute în ultima clipă. Cu o oră înainte de începerea spectacolului de vineri seara le epuizasem pe toate. Fix la ora 8:00, Donald Bellingham, regizorul nostru secund, a micşorat luminile în sală. Mă aşteptam să simt o uşoară deziluzie după originalul aproape sublim cu bătaia cu frişcă de la final (pe care intenţionam să o repetăm doar sâmbătă, fiind cu toţii de acord să curăţăm scena de la Grange Hall – şi primele două rânduri de scaune – o singură dată), dar şi reprezentaţia aceasta a fost foarte bună. Mie, apogeul comediei mi s-a părut a fi dansul de nebun al căluţului. La un moment dat, partenerul doctorului Ellerton, cel care se ocupa de partea din faţă, un antrenor Borman aflat pe culmile entuziasmului, a dansat atât de sălbatic încât aproape că a scos-o pe Bertha de pe scenă.

Publicul a crezut că acele douăzeci, treizeci de secunde de împleticeală dezlânată printre luminile rampei au făcut parte din spectacol şi a aplaudat frenetic nesăbuita cutezanţă a interpreţilor. Eu, care cunoşteam adevărul, m-am pomenit prins într-un paradox emoţional care probabil că nu se va mai repeta niciodată. Stăteam în culise, alături de un Donald Bellingham aproape paralizat de spaimă, şi râdeam să-mi dau sufletul, în vreme ce inima-mi îngrozită îmi palpita în gât.

Armonia acelei seri a venit în timpul bisului. Mike şi Bobbi Jill s-au îndreptat, mână în mână, spre mijlocul scenei. Bobbi Jill s-a întors cu faţa la spectatori şi a spus:

– Domnişoara Dunhill înseamnă extrem de mult pentru mine, datorită sufletului ei bun, datorită dragostei ei creştineşti. M-a ajutat atunci când aveam nevoie de ajutor şi m-a făcut să îmi doresc să învăţ ceea ce vă vom arăta acum. Vă mulţumim tuturor pentru că aţi venit aici în această seară şi pentru că vă dovediţi dragostea voastră *creştinească*. Aşa este, Mike?

– Da, a spus tânărul. Sunteţi nemaipomeniţi.

S-a uitat la stânga scenei. I l-am arătat pe Donald care era aplecat peste pickup, cu braţul acestuia în mână, gata să dea

drumul la muzică. De această dată însă, pentru că se afla în public, tatăl lui Donald avea să știe că fiul lui împrumutase unul din discurile sale de colecție.

Glenn Miller, acel bombardier de mult dispărut, s-a lansat în „In the Mood", iar pe scenă, în bătăile ritmice din palme ale spectatorilor, Mike Coslaw și Bobbi Jill Allnut au izbucnit într-un Lindy mult mai frenetic decât reușisem eu vreodată să dansez cu Sadie sau Christy. Dansul lor era tot numai bucurie și entuziasm și tinerețe, și asta îl făcea minunat. Când l-am surprins pe Mike strângându-i mâna lui Bobbi Jill, comunicându-i astfel să facă o piruetă în partea opusă și să îi treacă printre picioare, m-am pomenit înapoi în Derry, cu Bewie-cea-cu-blugii-Levie și Richie-cel-cu-aricii.

Este parte din același întreg, mi-am spus. *Ecou atât de perfect încât nu-ți poți da seama care anume este vocea cea reală și care este vocea-fantomă ce se întoarce.*

Preț de o clipă totul mi-a devenit clar, și când așa ceva se întâmplă, lumea aproape dispare. Dar nu știm toți asta în adâncurile ființei noastre? Rămâne un mecanism perfect echilibrat de strigăte și ecouri care pretind a fi arcuri și roți zimțate, un ceas al visurilor ce bate sub acel clopot misterios de sticlă pe care îl numim viață. În spatele lui? Sub el și în jurul lui? Haos, furtuni. Bărbați cu ciocane, bărbați cu cuțite, bărbați cu pistoale. Femei care deformează ceea ce nu pot domina și minimalizează cea ce nu pot înțelege. Un univers al groazei și pierderii în jurul unei unice scene luminate unde muritorii dansează sfidând întunericul.

Mike și Bobbi Jill au dansat în timpul lor, iar timpul lor era 1963, epocă a tunsorilor militărești, a televizoarelor de consolă și a trupelor rock inventate în garaj. Au dansat în ziua în care președintele Kennedy a promis să semneze tratatul de interzicere a testelor nucleare și le-a spus reporterilor: „nu am nici cea mai mică intenție să permit forțelor noastre militare să se cufunde în mlaștina politicilor oculte și a dușmăniilor străvechi din sud-estul Asiei." Au dansat așa cum dansaseră și Bewie cu Richie, așa cum dansaserăm Sadie și cu mine, și au fost frumoși și i-am iubit nu în ciuda fragilității lor, ci pentru ea. Încă îi mai iubesc.

Finalul dansului a fost unul perfect, cu mâinile ridicate, respirând sacadat și cu fața la publicul ridicat în picioare.

Aplauzele au răsunat patruzeci de secunde (uluitor cât de repede niște resturi de la cina de ieri pot fi transformate în șuncă presată de primă calitate de magia scenei), după care Mike a cerut liniște. Într-un final a și obținut-o.

– Regizorul nostru, domnul George Amberson, dorește să vă spună câteva cuvinte. A pus mult efort și multă creativitate în acest spectacol, așa că sper că îl veți primi cum se cuvine.

Am ieșit la rampă în alt val de aplauze. I-am strâns mâna lui Mike și am sărutat-o pe Bobbi Jill pe obraz. Tinerii au fugit de pe scenă. Am ridicat mâinile cerând liniște și mi-am început discursul repetat cu grijă de mai multe ori. Prin care spuneam spectatorilor că Sadie nu poate fi alături de noi în seara aceasta, dar că le mulțumesc în numele ei pentru tot. Orice orator de valoare știe că trebuie să-și concentreze atenția asupra unor anumiți membrii din audiență, iar eu m-am fixat pe o pereche din al treilea rând care semănau teribil de bine cu Ma și Pa din filmul *American Gothic*. Erau Fred Miller și Jessica Caltrop, acei membri din consiliul director care nu ne permiseseră să folosim sala de sport a liceului pe motivul că atacul căruia îi căzuse victimă Sadie era de prost gust și că toată povestea trebuia ignorată pe cât posibil.

După doar patru propoziții, am fost întrerupt de exclamații de surpriză. După care au urmat aplauzele – izolate la început, apoi transformându-se în furtună. Publicul s-a ridicat iarăși în picioare. Habar n-am avut din ce cauză se aplaudă până când nu am simțit cum o mână îmi strânge ușor și nesigur brațul. M-am întors și am dat cu ochii de Sadie, care stătea alături de mine, îmbrăcată în rochia roșie. Își ridicase părul și îl prinsese cu o clemă strălucitoare. Fața – ambele părți – era complet vizibilă. Și am fost șocat să văd că semnele nu erau chiar atât de îngrozitoare cum mă temusem că vor fi. S-ar putea să fie vreun adevăr universal în povestea asta, dar eram mult prea uluit ca să-l înțeleg. Sigur, era greu să te uiți la scobitura aceea adâncă și neuniformă și la cusăturile decolorate ale cicatricelor. Și la bucata moale de obraz și la ochiul stâng, nefiresc de mare, care nu prea mai clipea în tandem cu cel drept.

Dar surâdea cu surâsul acela strâmb însă fermecător, iar în ochii mei ea era Elena din Troia. Am îmbrățișat-o, m-a îmbrățișat și ea, râzând și plângând în același timp. Sub rochie corpul îi vibra ca un cablu de înaltă tensiune. Când ne-am

întors iarăşi spre spectatori, am văzut că toţi erau în picioare şi ovaţionau, mai puţin Miller şi Caltrop. Care s-au uitat în jur, au văzut că sunt singurii care mai stau pe poponeţ, şi s-au alăturat celorlalţi fără prea multă tragere de inimă.

– Mulţumesc, a spus Sadie când ropotele de aplauze s-au potolit. Vă mulţumesc din adâncul inimii. În mod special vreau să-i mulţumesc lui Ellen Dockerty care mi-a spus că dacă nu voi veni să vă privesc pe toţi în ochi, voi regreta tot restul vieţii. Şi îi mulţumesc cel mai mult lui…

A urmat o ezitare minusculă. Sunt convins că publicul nu a observat-o, prin urmare am fost singurul care am ştiut cât de aproape fusese Sadie de a spune numele meu real în faţa a cinci sute de oameni.

– … lui George Amberson. Te iubesc, George.

Ceea ce, firește, a înnebunit iarăşi spectatorii. În vremuri întunecate, când până şi înţelepţii sunt nesiguri, declaraţiile de dragoste au calitatea de a-i înflăcăra pe oameni.

7

La zece şi jumătate, Ellen a dus-o pe Sadie – care era epuizată – acasă. Mike şi cu mine am fost ultimii care am părăsit Grange Hall şi am ieşit în alee pe la miezul nopţii.

– Veniţi la petrecere, domnule A? Al ne-a promis că o să ţină restaurantul deschis până la două şi a adus şi nişte butoiaşe cu bere. N-are licenţă, dar nu cred că o să-l aresteze cineva.

– Nu, i-am spus. Sunt frânt. Ne vedem mâine seară, Mike.

M-am oprit mai întâi acasă la Deke. Stătea pe verandă în pijama şi fuma ultima pipă a zilei.

– O noapte deosebită, a zis el.

– Da.

– Tânăra a dat dovadă de mult curaj. O tonă.

– Aşa este.

– Ai să te porţi cum se cuvine cu ea, fiule?

– Am să încerc.

A dat din cap, aprobându-mă.

– Merită, după câte a pătimit cu ultimul. Şi deocamdată te porţi cum trebuie.

S-a uitat spre Chevroletul meu.

– Ai putea să-ţi iei maşina în seara asta şi s-o parchezi în faţa

casei ei. După seara asta nu cred că ar mai bârfi cineva din oraș.

Poate că avea dreptate, dar mi-am spus că paza bună trece primejdia rea și am plecat pe jos, așa cum o făcusem în toate celelalte nopți. Aveam nevoie de timp ca să-mi cern emoțiile. O tot vedeam în lumina scenei. Rochia roșie. Conturul delicat al gâtului. Obrazul neted… și cel marcat.

Când am ajuns pe Bee Tree Lane și am intrat, am văzut că sofaua extensibilă pe care dormeam eu nu era desfăcută. Am rămas nedumerit în loc, uitându-mă la ea, neștiind ce să înțeleg. Atunci Sadie m-a strigat – pe numele meu adevărat – din dormitor. Foarte încet.

Veioza era aprinsă, aruncând o lumină dulce pe umerii ei goi și pe un obraz. Ochii ei erau strălucitori și gravi.

– Cred că locul tău este aici, mi-a spus. Vreau să vii aici. Tu vrei?

M-am dezbrăcat și m-am urcat în pat lângă ea. Mâna i s-a mișcat pe sub așternuturi, m-a găsit și m-a mângâiat.

– Ți-e foame? Pentru că, dacă îți este, am niște tort.

– Sadie, mor de foame.

– Atunci, stinge lumina.

8

Noaptea aceea petrecută în pat cu Sadie a fost cea mai frumoasă din viața mea – nu pentru că i-a închis ușa lui John Clayton, ci fiindcă a deschis din nou ușa pentru noi.

După ce am făcut dragoste, am căzut în primul somn adânc după luni bune. M-am trezit la opt dimineață. Soarele era sus pe cer, formația Angels cânta la radioul din bucătărie „My Boyfriend's Back" și simțeam miros de șuncă prăjită. Curând mă va chema la masă, dar nu acum. Nu chiar acum.

Mi-am împletit degetele sub cap și am privit tavanul, mirat întrucâtva cât de prost – cât de orb aproape – am fost în ziua în care îl lăsasem pe Lee să se urce în autobuzul de New Orleans fără să schițez niciun gest ca să-l împiedic. Trebuia să aflu dacă George de Mohrenschildt avusese mai mult de-a face cu atentatul împotriva lui Edwin Walker, sau dacă doar îl întărâtase pe omulețul acesta labil? Ei bine, exista o modalitate destul de simplă de a răspunde la întrebarea asta.

Iar de Mohrenschildt cunoștea răspunsul, așa că îl voi întreba

pe el.

9

În dimineața aceea Sadie a mâncat cel mai bine de la nenorocirea cu Clayton și nici eu nu m-am lăsat mai prejos. Împreună am ras șase ouă, pâine prăjită și șuncă. După ce vasele au ajuns în chiuvetă și ea își aprinsese o țigară la a doua cană de cafea, i-am spus că vreau să o întreb ceva.

– Dacă vrei să vin și la spectacolul de diseară, nu cred că voi mai reuși performanța și a doua oară.

– Nu e asta. Dar dacă tot ai adus vorba, ce anume ți-a spus Ellie?

– Că a venit vremea să nu-mi mai plâng de milă și să mă alătur iar paradei.

– Cam dur.

Cu gestul reflex atât de des folosit în ultimul timp, Sadie și-a netezit părul lipit de obrazul vătămat.

– Duduia Ellie nu-i faimoasă pentru delicatețe sau tact. M-a șocat când a dat năvală aici și mi-a spus să încetez să-mi mai număr degetele? Da, m-a șocat. A avut dreptate? Da, a avut.

Pe neașteptate, și-a împins părul spre spate cu podul palmei.

– Așa am să arăt de acum înainte, cu oarece ajustări, așa că ar trebui să încep să mă obișnuiesc. Sadie va afla cât adevăr este în zicala aia care spune că frumusețea e doar de suprafață.

– Despre asta vreau să stăm de vorbă.

– Bine, mi-a spus suflând fumul pe nări.

– Cum ar fi dacă te-aș putea duce într-un loc unde doctorii ar putea să repare stricăciunile de pe chipul tău – nu la perfecție, însă mult mai bine decât ar putea-o face vreodată Ellerton cu echipa lui? Ai vrea să vii? Chiar dacă ai ști că nu ne vom mai putea întoarce aici niciodată?

S-a încruntat:

– Vorbim ipotetic?

– Nu.

Și-a stins încet țigara, trăgând de timp ca să poată cântări în minte cele auzite.

– E ca atunci când duduia Mimi s-a dus în Mexic pentru tratamentul acela experimental împotriva cancerului? Pentru că nu cred că…

– Vorbesc despre America, iubito.

– Atunci, dacă e America, nu înțeleg cum de nu putem să…

– Și mai este ceva: *eu* s-ar putea să fiu nevoit să mă duc. Cu tine sau fără tine.

– Și să nu te mai întorci niciodată? s-a speriat ea.

– Niciodată. Niciunul din noi nu s-ar mai putea întoarce din motive greu de explicat. Poate crezi că am înnebunit.

– Știu că nu, mi-a spus fără șovăială, deși privirea îi era neliniștită.

– S-ar putea să trebuiască să fac un lucru considerat rău de oamenii legii. *Nu* este rău, dar nimeni nu va crede asta.

– Are… Jake, are vreo legătură cu ce mi-ai povestit despre Adlai Stevenson? Atunci când a zis chestia aia cu iadul care va îngheța?

– Într-un fel. Dar este o problemă. Chiar dacă voi reuși să fac ceea ce trebuie fără să fiu prins – și cred că se poate – asta nu schimbă cu nimic situația ta. Chipul tău tot va avea cicatrice. Acolo unde te-aș putea duce există resurse medicale la care Ellerton doar visează.

– Dar nu am putea să ne întoarcem niciodată.

Nu vorbea cu mine, încerca să se dumirească.

– Nu.

Mai important încă, dacă ne-am fi întors în septembrie 1958, versiunea originală a lui Sadie Dunhill ar fi existat deja. Or, asta era o încurcătură atât de mare că nici nu voiam să mă gândesc la ea.

S-a ridicat și s-a dus la fereastră. A rămas multă vreme acolo, cu spatele la mine. Am așteptat.

– Jake?

– Da, iubito.

– Poți să prevezi viitorul? Poți, nu-i așa?

Nu am răspuns.

Cu o voce mică m-a întrebat apoi:

– Ai venit din *viitor?*

Nu am răspuns.

S-a întors de la fereastră. Chipul îi era foarte palid.

– Așa e, Jake?

– Da.

Și m-am simțit ca și cum de pe inimă mi s-ar fi luat o greutate de vreo cincizeci de kilograme. În același timp, eram și

înspăimântat. Pentru amândoi, dar mai ales pentru ea.

– De cât de… de departe?

– Iubito, chiar vrei…

– Da. *Cât de departe?*

– Aproape patruzeci și opt de ani.

– Eu am… murit?

– Nu știu. Nu vreau să știu. Asta se întâmplă acum. Asta suntem noi.

A rămas pe gânduri. I se albise pielea din jurul semnelor roșii de pe față și am vrut să mă duc la ea și s-o iau în brațe, dar mi-a fost teamă să mă mișc. Dacă țipa și se ferea de mine?

– De ce ai venit aici?

– Ca să împiedic pe cineva să facă ceva. Îl voi omorî dacă va fi nevoie. Dacă mă pot convinge că merită să moară. Până acum n-am reușit.

– Ce anume e acel ceva?

– Sunt destul de sigur că peste patru luni îl va asasina pe președinte. Îl va ucide pe John Kenn…

Am observat că încep să-i tremure genunchii, dar a reușit să rămână în picioare până am ajuns lângă ea să o prind.

10

Am dus-o în dormitor și m-am repezit în baie să aduc o compresă cu apă rece. Când m-am întors, avea ochii deschiși. M-a privit cu o expresie pe care nu am putut-o descifra.

– N-ar fi trebuit să-ți spun.

– Poate că nu, a spus, dar nu s-a tras speriată când m-am așezat pe marginea patului lângă ea și a scos un oftat mic de plăcere când am început să-i mângâi obrajii cu compresa rece, ocolind partea vătămată care nu mai simțea absolut nimic în afară de durere surdă.

Când am terminat, s-a uitat la mine cu ochi gravi.

– Spune-mi un lucru care se va întâmpla. Ca să te cred. Ceva ca atunci cu Adlai Stevenson și cu iadul care îngheață.

– Nu pot. Am studiat engleza, nu istoria americană. În liceu am învățat istoria statului Maine – era o materie obligatorie –, dar nu știu aproape nimic despre Texas. Nu…

Și atunci mi-am dat seama că totuși știam ceva. Știam ce spune ultimul rând din secțiunea dedicată rezultatelor sportive

din agenda lui Al Templeton, pentru că îl citisem de mai multe ori. *În caz că mai ai nevoie de un ultim transfer de fonduri,* scrisese el.

– Jake?

– Știu cine o să câștige meciul de box de la Madison Square Garden de luna viitoare. Se numește Tom Case și o să-l facă knock-out pe Dick Tiger în runda a cincea. Dacă nu va fi așa, ai tot dreptul să chemi oamenii în halate albe să mă ia. Dar, până atunci, poți, te rog, să nu mai spui nimănui? Sunt prea multe în joc.

– Da, pot să fac asta.

11

După a doua reprezentație, aproape că mă așteptam ca Deke sau Ellie să mă bage într-un colț și să-mi spună pe un ton grav că au primit un telefon de la Sadie care i-a anunțat că îmi pierdusem mințile. Dar nu s-a petrecut așa ceva, iar când am ajuns acasă la Sadie am găsit pe masă un bilețel: *Trezește-mă, dacă ai chef de o gustare în miez de noapte.*

Încă nu era miezul nopții și ea nu dormea. Următoarele patruzeci de minute au fost foarte plăcute. După aceea, în întuneric, mi-a spus:

– Nu trebuie să iau nicio hotărâre acum, nu?

– Nu.

– Și nu trebuie să mai vorbim acum despre asta.

– Nu.

– Poate după meciul ăla despre care mi-ai spus.

– Poate.

– Te cred, Jake. Nu știu dacă am înnebunit sau nu, dar te cred. Și te iubesc.

– Și eu te iubesc.

Ochii i-au lucit în întuneric – și cel migdalat și superb, și cel căzut, care încă mai vedea.

– Nu vreau să pățești nimic și nu vreau să faci rău cuiva dacă nu este neapărată nevoie. Și niciodată din greșeală. Niciodată-niciodată. Promiți?

– Da.

Era ușor. Din motivul acesta Lee Oswald mai era încă în viață.

– Și o să fii prudent?
– Da. Voi fi foarte…
Mi-a închis gura cu un sărut.
– Pentru că indiferent de unde vii, pentru mine nu există viitor fără tine. Acum haide să dormim.

12

Am crezut că va relua discuția a doua zi dimineață. Nu aveam nici cea mai vagă idee ce sau cât de mult îi voi spune, dar în final, n-a fost nevoie să-i mai spun nimic, pentru că nu m-a întrebat nimic. În sensul acela. M-a întrebat în schimb ce încasări a avut Spectacolul de Binefacere Sadie Dunhill. Când i-am spus că un pic peste trei mii de dolari, împreună cu donațiile din cutia amplasată la intrarea sălii, și-a dat capul pe spate și a scos un hohot bogat de râs, incredibil de frumos. Cele trei mii n-aveau cum să acopere toate cheltuielile cu operațiile ei, dar valora un milion doar s-o aud râzând… și să *nu* o aud spunând ceva de genul *De ce să ne mai facem probleme când fața mi se poate aranja foarte bine în viitor?* Pentru că nu eram convins că voia într-adevăr să vină cu mine, chiar dacă m-a crezut. Și pentru că nu eram sigur că voiam să o iau cu mine.

Da, voiam să fiu cu ea. Să ne petrecem veșnicia muritorilor împreună. Dar poate că ar fi fost mai bine în 1963… și în toți anii pe care Dumnezeu sau soarta ni-i v-a da după 1963. Nouă poate ne-ar fi fost mai bine. Mi-o închipuiam complet pierdută în 2011, uitându-se cu groază și nervozitate la fiecare pereche de pantaloni cu talia foarte joasă și la fiecare ecran de calculator. Niciodată n-aș lovi-o și n-aș țipa la ea – nu, nu la Sadie – însă cu toate acestea s-ar putea transforma într-un fel de Marina Prusakova a mea personală, care va trăi într-un loc straniu, exilată pentru totdeauna din țara ei.

13

Exista în Jodie o persoană care știa cum aș fi putut să mă folosesc de ultima însemnare a lui Al. Freddy Quinlan, agentul imobiliar. Organiza partide de poker săptămânale la el acasă – cinci cenți deschiderea, douăzeci și cinci mâna – și jucasem și eu de câteva ori. În timpul uneia dintre ele, l-am auzit cum s-a lăudat că se pricepe foarte bine la două domenii sportive:

fotbalul profesionist și turneul de baschet al statului Texas. M-a primit la birou, doar pentru că era mult prea cald ca să jucăm golf.

– Despre ce vorbim, George? Despre un pariu mediu sau foarte mare?

– Mă gândesc la cinci sute de dolari.

A scos un fluierat subțire, apoi s-a lăsat pe speteaza scaunului împreunându-și mâinile peste burtică. Era doar nouă dimineața, dar aparatul de aer condiționat funcționa la turație maximă. În respirația lui rece fluturau mormanele de pliante și broșuri cu proprietăți de vânzare sau închiriere.

– Ăștia sunt bani serioși, George. Îmi zici și mie care-i pontul?

De vreme ce îmi făcea un serviciu – sau, măcar, speram că îmi va face – i-am spus. Sprâncenele i s-au ridicat atât de sus încât aproape că s-au unit cu linia părului.

– Măi, drace! De ce nu-ți arunci mai bine banii la canal?

– Am o senzație, atâta tot.

– George, ascultă la tăticu'. Meciul dintre Case și Tiger nu-i un eveniment sportiv, e doar un balon de încercare pentru chestia asta nouă de-i zice televiziune cu circuit închis. S-ar putea să fie câteva meciuri bune în deschidere, dar lupta principală e o glumă. Tiger va primi instrucțiuni să-l ducă pe amărâtul ăla vreo șapte sau opt runde și abia după aia să-l pună la podea. Doar dacă nu…

S-a aplecat în față. De undeva, de sub fundul lui, scaunul a scos un *scârțâit* dizgrațios.

– Doar dacă nu cumva tu știi ceva în plus.

S-a lăsat iarăși pe spetează, cu buzele făcute pungă.

– Dar cum să știi? Pentru numele lui Dumnezeu, doar trăiești în *Jodie*. Dar, dacă, prin absurd, ai și ceva, i-ai împărtăși secretul unui prieten, nu-i așa?

– Nu știu nimic, l-am mințit eu (foarte fericit să o fac). Nu-i decât o senzație, dar ultima oară când am mai simțit așa ceva, am pariat că Pirates îi vor învinge pe Yankees și am făcut un purcoi de bani.

– Foarte frumos, dar știi vorba aia veche – chiar și un ceas stricat tot arată ora exactă de două ori pe zi?

– Poți sau nu să mă ajuți, Freddy?

Mi-a aruncat un zâmbet liniștitor care părea a spune că fraierul își va pierde banii foarte curând.

– În Dallas există un tip care ar fi bucuros să-ți accepte pariul. Îl cheamă Akiva Roth. Operează pe Greenville Avenue, la Faith Financial. A preluat afacerea de la taică-său, acum vreo cinci sau șase ani.

Și-a coborât glasul.

– Lumea spune că are legături cu Mafia.

Și-a coborât glasul și mai mult.

– Carlos Marcello.

Exact de așa ceva mă temeam, pentru că și despre Eduardo Gutierrez se spunea același lucru. M-am gândit iarăși la Lincolnul cu plăcuțe de Florida, parcat vizavi de Faith Financial.

– Nu prea vreau să fiu văzut într-un loc ca ăsta. S-ar putea să-mi doresc să mă întorc la catedră, și deja mă am la cuțite cu două persoane din consiliul director.

– Ai putea să încerci la Frank Frati din Forth Worth. Are o casă de amanet.

Scârț a făcut scaunul când s-a aplecat să se uite mai bine la mine.

– Ce e? Ce-am zis? Sau ai înghițit o muscă?

– Nee. Doar că am cunoscut pe cineva cu același nume. Și el avea o casă de amanet și accepta pariuri.

– Probabil că provin amândoi din același clan de cămătari din România. În orice caz, ar putea să accepte o cotă de cinci la unu, mai ales la pierdere, așa cum mergi tu. Oricum, n-o să primești cota reală. Sigur că nici Roth nu ți-ar da-o, dar tot ar fi mai bine decât cu Frank Frati.

– Dar Frati nu are legături cu Mafia, nu?

– Cred că nu, dar cine poate ști? Agenții de pariuri, chiar și cei care se ocupă ocazional de așa ceva, nu-s renumiți pentru relațiile lor oneste.

– Probabil ar trebui să-ți urmez sfatul și să-mi țin banii.

Quinlan a părut îngrozit.

– Nu, nu, *nu*, să nu faci asta. Pariază pe echipa Bears la câștigarea campionatului de fotbal. Îți garantez că o să-ți iasă.

14

Pe 22 iulie, i-am spus lui Sadie că am niște treabă în Dallas și că îl voi ruga pe Deke să aibă grijă de ea. Mi-a răspuns că nu este nevoie și că o să fie bine. Își recăpăta fosta personalitate. Încetul

cu încetul, dar și-o recăpăta.

Nu m-a întrebat nimic despre natura treburilor mele din Dallas.

M-am oprit mai întâi la First Corn, unde mi-am deschis caseta de valori și am verificat de trei ori notițele lui Al, ca să mă conving că îmi amintisem corect toate datele. Și da, Tom Case avea să fie învingătorul surpriză, făcându-l knock-out pe Dick Tiger în runda a cincea. Probabil că Al luase rezultatul meciului de pe internet, pentru că plecase din Dallas – și din senzaționala perioadă a anilor șaizeci – cu mult înainte.

– Vă mai pot fi de folos cu ceva, domnule Amberson? m-a întrebat funcționarul conducându-mă la ușă.

Ai putea să te rogi ca bunul meu prieten Al să nu fi înghițit o gălușcă de minciuni vehiculate pe internet.

– Poate. Știți unde pot găsi un magazin care închiriază costume? Trebuie să fac pe magicianul la ziua de naștere a nepotului meu.

După ce s-a uitat în Pagini Aurii, secretara domnului Link mi-a dat o adresă de pe Young Street. De acolo am cumpărat ce îmi trebuia. Și mi-am dus cumpărăturile în apartamentul de pe West Neely – măcar să fie bun la ceva, de vreme ce tot plăteam chiria. Mi-am lăsat acolo și pistolul, pe raftul de sus al dulapului. Am pus în torpedo atât microfonul, pe care îl scosesem din lampa de la etaj, cât și magnetofonul japonez. Intenționam să le arunc în pădure pe drumul de întoarcere în Jodie. Nu mai aveam nevoie de ele. Apartamentul de sus nu mai avea chiriași, iar casa era înfricoșător de tăcută.

Înainte să plec de pe Neely Street, m-am dus în curtea unde, cu doar trei luni în urmă, Marina îl fotografiase pe Lee cu pușca în mâini. Nu era nimic de văzut acolo, decât pământ bătătorit și câteva buruieni mai temerare. Dar tocmai când am dat să plec, am *observat* ceva, o sclipire roșie sub trepte. Morișca roșie de jucărie a unui copil. Am luat-o și am pus-o tot în torpedoul mașinii, alături de microfon, dar pe ea nu am aruncat-o. Nu știu de ce.

15

După aceea, m-am oprit la ferma impozantă de pe Simpson Stuart Road, unde locuiau George de Mohrenschildt și soția sa,

Jeanne. De îndată ce am văzut-o, am scos-o din discuție pentru întâlnirea pe care o puneam la cale. În primul rând, nu aveam cum să fiu sigur când Jeanne va fi acasă și când nu, iar discuția trebuia să aibă loc doar între noi doi, fără martori. În al doilea rând, nu era suficient de izolată. Chiar alături se afla un liceu eminamente pentru elevi de culoare, Paul Quinn College, iar cursurile de vară probabil că începuseră. Nu am observat cârduri de copii, dar tot erau destui, pe jos sau pe biciclete. Iar asta nu era bine pentru scopul meu. Era foarte posibil ca discuția noastră să devină zgomotoasă. Era foarte posibil să nu fie o discuție în adevăratul sens al cuvântului – în sensul conferit de dicționarul Merriam-Webster.

Și atunci am observat ceva. Pe gazonul întins din fața conacului familiei de Mohrenschildt, unde aspersoarele aruncau sprayuri grațioase de apă în aer și creau curcubeie atât de mici că le puteai pune în buzunar. 1963 nu era an electoral, dar, la începutul lunii aprilie – chiar în preajma zilei în care cineva atentase la viața generalului Edwin Walker – deputatul din circumscripția cinci murise în urma unui infarct. Așa că, pe 6 august, urmau să aibă loc alegeri anticipate pentru locul său în Camera Reprezentanților.

Pe semnul de pe peluză scria: VOTEAZĂ JENKINS ÎN CIRCUMSCRIPȚIA CINCI! ROBERT „ROBBIE" JENKINS, CAVALERUL CEL ALB DIN DALLAS!

Și, dacă era să mă iau doar după ce scriau ziarele, Jenkins chiar era un cavaler alb, un politician de dreapta, care împărtășea în totalitate opiniile lui Walker și ale mentorului spiritual al lui Walker, Billy James Hargis. Robbie Jenkins susținea cu ardoare autonomia statelor, învățământ egal, dar segregat. Și reinstituirea blocadei din timpul Crizei Rachetelor în jurul Cubei. Aceiași Cubă pe care de Mohrenschildt o numea *minunata insulă.* Pancarta aceea întărea sentimentul pe care deja îl aveam referitor la de Mohrenschildt. Nu era altceva decât un diletant care, în fond, nu nutrea absolut niciun crez politic. Va acorda sprijin oricui îl va amuza sau îi va aduce bani. Lee Oswald n-avea cum să-l facă bogat – era el însuși atât de sărac încât, în comparație cu el, un șoarece de biserică ar fi părut milionar – însă devotamentul lui lipsit de orice haz față de socialism în combinație cu ambițiile lui grandomane îi oferiseră lui de Mohrenschildt suficientă distracție.

O concluzie era evidentă: Lee nu călcase niciodată pe această peluză și nici nu murdărise covoarele acestei case cu tălpile lui de băiat sărac. Aceasta era cealaltă viață a lui de Mohrenschildt… sau una dintre celelalte vieți. Simțeam că avea mai multe și le păstra în diferite compartimente sigilate. Dar toate astea nu-mi răspundeau la întrebarea care mă frământa, și anume: se simțise el oare atât de plictisit încât l-a însoțit pe Lee atunci când a încercat să-l asasineze pe monstrul fascist care era Edwin Walker? Nu-l cunoșteam suficient de bine ca să mă aventurez să fac o presupunere cât de cât corectă.

Dar voi afla. Eram hotărât sută la sută.

16

Pe afișul din vitrina casei de amanet a lui Frank Frati scria BINE AȚI VENIT LA MAGAZINUL DE CHITARE. Erau expuse o mulțime de asemenea instrumente: chitare acustice, electrice, cu douăsprezece corzi, și una cu grif dublu care mi-a adus aminte de un clip al lui Mötley Crüe. Desigur că mai erau scoase la vânzare și tot felul de mărturii ale vieților falimentate – inele, broșe, coliere, aparate de radio. Femeia care m-a întâmpinat nu era grasă, din contră; nu purta rochie roșie și mocasini, ci pantaloni largi și bluză cu gulerul răsfrânt, dar trăsăturile îi erau la fel de impenetrabile ca acelea ale femeii pe care am întâlnit-o în Derry și din gură mi-au ieșit aceleași cuvinte.

– Aș dori să discut cu domnul Frati o propunere de afaceri cu privire la anumite activități sportive.

– Nu mai spune? Adică despre un pariu, cum zicem noi pe aici?

– Ești de la poliție?

– Da, sunt ofițerul Curry de la poliția din Dallas. Nu-ți dai seama după ochelarii de soare și falca pătrată?

– Nu văd nici ochelari, nici falcă pătrată, doamnă.

– Pentru că sunt sub acoperire. Ce pariu vrei să faci în mijlocul verii, băiete? Nu-i nimic de pariat.

– Case–Tiger.

– Pe care din ei?

– Case.

Și-a dat ochii peste cap și a strigat peste umăr:

– Vino până aici, tati, te-ai pricopsit cu un fraier.

Frank Frati avea cam de două ori vârsta lui Chaz Frati, dar asemănarea dintre ei era evidentă. Erau rude, sigur că erau. Dacă aș fi spus că am pariat odinioară la domnul Frati din Derry, Maine, sunt convins că am fi pornit o discuție despre cât de mică era lumea.

Dar m-am abținut și am trecut direct la negocieri.

– Pot să pun cinci sute de dolari pe Tom Case învingător împotriva lui Dick Tiger la Madison Square Garden?

– Bineînțeles, mi-a răspuns Frati. La fel de bine poți să-ți vâri un drug de fier fierbinte în poponeață, dar pentru ce ai vrea să faci una ca asta?

Fiica sa a scos un hohot scurt de râs, ca un lătrat.

– Ce cotă îmi dai?

S-a uitat la femeie. Ea și-a ridicat mâinile. Două degete la stânga, unul la dreapta.

– Doi la unu? E ridicol.

– Viața e ridicolă, prietene. Du-te la o piesă de-a lui Ionesco, dacă nu mă crezi. Îți recomand *Victimele datoriei.*

Măcar nu-mi spunea „frățioare" cum o făcuse frățiorul lui din Derry.

– Fii înțelegător, domnule Frati.

A luat o chitară Epiphone Hummingbird și a început s-o acordeze. Uluitor de repede.

– Dă-mi motive să fiu, sau du-te în Dallas. E un loc acolo…

– Știu locul din Dallas. Prefer Fort Worth. Am locuit aici.

– Faptul că te-ai mutat dovedește mai multă minte decât pariul pe Tom Case.

– Dacă aș zice că va învinge Case prin knock-out în primele șapte runde? Ce cotă ar fi?

S-a uitat la fiica sa. Acum aceasta a ridicat trei degete de la stânga.

– Dar în primele cinci?

S-a gândit puțin și a ridicat și al patrulea deget. M-am hotărât să nu întind coarda mai departe. Mi-am notat numele în registru și i-am arătat permisul auto, având grijă să astup cu degetul adresa mea din Jodie, exact la fel cum făcusem cu trei ani în urmă când pariasem pe Pirates la Faith Financial. Apoi i-am dat banii, cam un sfert din toate lichiditățile mele, și am îndesat chitanța în portofel. Două mii îmi vor ajunge ca să

acopăr alte cheltuieli ale lui Sadie și să mă țină cât timp voi mai rămâne în Texas. În plus, nu îmi făcea plăcere să-l trag pe sfoară pe acest Frati, așa cum nu-mi plăcuse să-l înșel nici pe Chaz, chiar dacă îl *pusese* pe Bill Turcotte pe urmele mele.

– Vin a doua zi după dans, i-am zis. Să-mi pregătești banii.

Fata a început să râdă și și-a aprins o țigară.

– Nu asta i-a zis dansatoarea arhiepiscopului?

– Te cheamă cumva Marjorie?

A împietrit cu țigara între degete și fumul ieșindu-i printre buze.

– De unde știi?

Mi-a observat expresia și a râs.

– De fapt, mă cheamă Wanda, băiete. Sper să te pricepi mai bine la pariuri decât la ghicit nume.

Pe drumul spre mașină mi-am spus că și eu sper același lucru.

Capitolul 25

1

În dimineața zilei de 5 august am stat cu Sadie până au pus-o pe o targă mobilă și au dus-o în sala de operație. Acolo o aștepta doctorul Ellerton, împreună cu alți doctori, suficienți cât să formeze o echipă de baschet. Ochii ei erau lucioși din cauza anesteziei pre-operatorii.

– Urează-mi noroc.

M-am aplecat și am sărutat-o.

– Să ai parte de tot norocul din lume.

Operația a durat trei ore, după care au adus-o dormind dusă și sforăind înapoi în rezervă – aceeași cameră, același tablou pe perete, aceeași canapea oribilă înghesuită în colț. Obrazul stâng îi era acoperit cu un bandaj nou. Rhonda McGinley, asistenta cu umeri de fotbalist, m-a lăsat să stau cu ea până și-a mai revenit puțin, lucru ce constituia o încălcare gravă a regulilor spitalului. Orele de vizită sunt mult mai stricte pe Tărâmul lui Demult. În cazul în care nu te simpatizează asistenta-șefă.

– Cum te simți? am întrebat-o pe Sadie luând-o de mână.

– Mă doare. Și mi-e somn.

– Atunci culcă-te la loc, iubito.

– Poate data viitoare…

Vorbele i s-au înecat în sforăit. Ochii i s-au închis, dar s-a forțat să-i deschidă iarăși.

– … o să fie mai bine. Acolo de unde vii tu.

Apoi a adormit. Iar eu am avut altă temă de gândire.

Când m-am dus la cabinetul asistentelor, Rhonda mi-a spus că doctorul Ellerton mă așteaptă la cantina de la parter.

– O s-o ținem astăzi și probabil și mâine, a zis el. O infecție este ultimul lucru pe care ni-l dorim. (M-am gândit mai târziu la asta, bineînțeles – una dintre chestiile acelea care sunt nostime, dar nu tocmai.)

– Cum a mers?

– Cât de bine ne-am așteptat, dar rănile pe care i le-a făcut Clayton sunt foarte grave. În timpul recuperării, am s-o programez la o a doua operație prin noiembrie sau decembrie.

Și-a aprins o țigară, a suflat fumul și a continuat:

– Echipa de chirurgi e dată naibii și facem tot ce ne stă în putere… dar există anumite limite.

– Da, știu.

Și eram convins că mai știam și altceva. Aici, cel puțin. Data următoare când Sadie va fi operată, nu va fi cu un bisturiu. Va fi cu laserul.

Acolo de unde veneam eu.

2

Economiile mărunte pe care le faci au uneori obiceiul să se întoarcă și să te muște de fund. Renunțasem la telefonul din apartamentul de pe Neely Street doar ca să economisesc opt sau zece dolari pe lună, iar acum aveam nevoie de el. Dar era un magazin mic, la vreo patru străzi distanță, cu o cabină telefonică lângă frigiderul de Cola. Aveam numărul lui de Mohrenschildt notat pe o bucățică de hârtie. Am băgat o fisă în aparat și am format.

– Reședința de Mohrenschildt, cu ce vă pot ajuta?

Nu era vocea lui Jeanne. Probabil era menajera – *de unde* aveau soții de Mohrenschildt atâția bani?

– Aș dori să vorbesc cu George, vă rog.

– Îmi pare rău, domnule, dar este la birou.

Am scos la iuțeală un pix din buzunarul de la piept.

– Îmi puteți da numărul?

– Da, domnule. CHapel 5-6323.

– Mulțumesc.

L-am notat pe dosul palmei.

– Cine să-i spun că l-a căutat dacă nu reușiți să dați de el, domnule?

Am închis. Senzația binecunoscută de frig începuse iar să mă învăluie. M-am bucurat. În momentele acelea chiar aveam nevoie de minte limpede și rece.

Am pus altă monedă de douăzeci și cinci de cenți în telefon și de această dată mi-a răspuns o secretară care mi-a spus că sunasem la Centrex Corporation. Am informat-o că doresc să vorbesc cu domnul de Mohrenschildt. Bineînțeles că ea a vrut să știe în ce problemă.

– Spuneți-i că este vorba despre Jean-Claude Duvalier, din

Haiti, și Lee Oswald. Spuneți-i că este spre binele lui.

– Numele dumneavoastră, domnule?

Puddentane nu ținea aici.

– John Lennon.

– Vă rog să așteptați, domnule Lennon, să văd dacă poate vorbi.

Nu am ascultat muzică de așteptare, ceea ce, în linii mari, era mai bine decât în timpul meu. M-am sprijinit de peretele încălzit de soare al cabinei și am privit țintă semnul pe care scria DACĂ FUMAȚI VĂ RUGĂM SĂ PORNIȚI VENTILATORUL. Nu fumam, dar tot i-am dat drumul. Fără prea mare folos.

Am auzit un clic suficient de tare ca să mă facă să tresar și apoi glasul secretarei:

– Aveți legătura, domnule de Mohrenschildt.

– Alo? cu vocea aceea jovială și tunătoare de actor. Alo? Domnul Lennon?

– Alo? Linia asta este sigură?

– Ce vreți să…? Sigur că este. O clipă. Să închid ușa.

A urmat o pauză, apoi s-a întors.

– Despre ce e vorba?

– Despre Haiti, prietene. Și despre zăcăminte de petrol.

– Care-i treaba cu *Monsieur* Duvalier și tipul ăla, Oswald?

Nu i se simțea niciun strop de îngrijorare în glas. Doar curiozitate bonomă.

– O, dar îi cunoști mult mai bine, i-am zis. Haide, spune-le cum le spui de obicei, Baby Doc și Lee.

– Sunt extrem de ocupat astăzi, domnule Lennon. Dacă nu îmi spuneți despre ce este vorba, mă tem că va trebui să…

– Baby Doc îți poate aproba trecerea în proprietate a terenurilor petrolifere din Haiti pe care le urmărești de cinci ani. Și știi asta; este mâna dreaptă a tatălui său, conduce gruparea paramilitară și este succesorul direct la funcția de președinte. Ține la tine și *noi* ținem la tine…

De Mohrenschildt începuse să aducă mai mult cu un om adevărat și mai puțin cu un actor.

– Când spui *noi*, vrei să zici…

– Noi *toți* ținem la tine, de Mohrenschildt, dar ne îngrijorează asocierea ta cu Oswald.

– Doamne, dar abia dacă-l cunosc! Nu l-am mai văzut de vreo șase sau opt luni!

– L-ai văzut în duminica Paștelui. I-ai dus un iepure de jucărie fetiței lui.

O pauză foarte lungă. Apoi:

– Da. Așa a fost. Uitasem.

– Ai uitat și că a tras cineva în Edwin Walker?

– Da' ce treabă am *eu* cu asta?

Aproape imposibil să nu crezi în indignarea lui nedumerită. Cuvânt cheie: *aproape*.

– Haide, haide, i-am spus eu. Doar l-ai acuzat pe Oswald.

– *Glumeam, fir-ar a dracului de treabă!*

Am tăcut câteva secunde, după care i-am zis:

– Știi pentru ce companie lucrez eu, de Mohrenschildt? Îți dau un indiciu – *nu este* Standard Oil.

La capătul celălalt al firului s-a așternut tăcerea câtă vreme de Mohrenschildt procesa tot rahatul pe care i-l îndrugasem. Doar că *nu era* rahat, nu în întregime. Știusem despre iepurele de jucărie și știusem despre glumele pe care le făcuse în legătură cu tentativa eșuată a lui Oswald, după ce soția lui observase pușca. Concluzia care se impunea era destul de evidentă. Compania mea era Compania, adică CIA, și singura întrebare care îl frământa acum pe de Mohrenschildt – sau cel puțin așa speram – era cât de mult interceptasem din viața lui atât de interesantă.

– Este o neînțelegere, domnule Lennon.

– Pentru tine, așa ar fi bine să fie, pentru că nouă ni se pare că tu l-ai instruit să tragă. Ai tot dat din gură despre ce rasist e generalul Walker și cum o să ajungă el un Hitler al Americii.

– Este complet fals!

Nu l-am băgat în seamă.

– Dar nu aspectul acesta ne preocupă. Grija noastră principală este că l-ai fi putut însoți pe domnul Oswald în misiunea lui de pe zece aprilie.

– *Ach, mein Gott!* E o nebunie!

– Dacă îmi poți dovedi asta – și dacă promiți să te ții departe de labilul domn Oswald pe viitor…

– Pentru numele lui Dumnezeu, e în New Orleans!

– Taci din gură, i-am spus. Știm unde este și știm ce face. Împarte pliante de solidaritate cu Cuba. Dacă nu o să înceteze, o să ajungă curând în pușcărie.

Și chiar așa o să se întâmple, în mai puțin de o săptămână.

Unchiul lui, Dutz – cel asociat cu Carlos Marcello – îi va plăti cauțiunea.

– Se va întoarce în Dallas, dar tu nu trebuie să iei legătura cu el. Micuțul tău joc s-a terminat.

– Îți spun că niciodată n-am…

– Terenurile acelea încă mai pot fi ale tale, doar cu condiția să dovedești că nu ai fost împreună cu Oswald pe zece aprilie. Poți face asta?

– Eu… stai să mă gândesc…

A urmat o pauză lungă.

– Da. Da, cred că pot.

– Atunci să ne întâlnim.

– Când?

– În seara asta. La nouă. Trebuie să raportez mai departe, iar șefii mei vor fi foarte supărați dacă ți-aș da timp să-ți fabrici un alibi.

– Vino la mine acasă. O s-o trimit pe Jeanne la film cu prietenele ei.

– Mă gândesc la alt loc. Și nici nu ai nevoie de direcțiuni ca să ajungi acolo.

I-am spus ce aveam în minte.

– De ce tocmai acolo? m-a întrebat sincer nedumerit.

– Doar vino. Și, dacă nu vrei să se supere foarte tare pe tine cei doi Duvalier, *père* și *fils*, vino singur, prietene.

Și am închis.

3

La șase fix am fost înapoi la spital, unde am stat cu Sadie o jumătate de oră. Avea mintea limpede acum și spunea că durerile nu sunt așa de mari. La șase și jumătate i-am sărutat obrazul cel teafăr și i-am zis că trebuie să plec.

– La treaba ta? m-a întrebat. La treaba ta cea adevărată?

– Da.

– Dar nu o să pățească nimeni nimic dacă nu este absolut necesar, da?

Am dat din cap.

– Și nici din greșeală.

– Fii prudent.

– Ca și cum aș merge pe ouă.

A încercat să zâmbească. Dar surâsul i s-a transformat în grimasă când i s-a întins pielea proaspăt jupuită de pe obrazul stâng. A privit peste umărul meu. M-am întors și i-am văzut în prag pe Deke și Ellie. Se îmbrăcaseră cu cele mai bune haine ale lor. Deke purta un costum dintr-o țesătură subțire, de vară, șiret la guler și pălărie de cowboy. Ellie avea o rochie din mătase roz.

– Dacă vrei, noi putem să mai așteptăm, a spus Ellie.

– Nu, intrați. Tocmai plecam. Dar nu stați mult. E obosită.

Am sărutat-o pe Sadie de două ori – pe buzele uscate și pe fruntea umedă. Apoi m-am dus la apartamentul de pe Neely Street și am înșirat pe masă toate articolele cumpărate de la magazinul de costume. M-am deghizat încet și cu trudă în fața oglinzii din baie, citind mereu indicațiile și dorindu-mi ca Sadie să fie cu mine ca să mă ajute.

Nu mi-era teamă că de Mohrenschildt se va uita la mine și îmi va spune *nu te cunosc de undeva?*; ci voiam să fiu sigur că nu îl va recunoaște pe „John Lennon" și cu altă ocazie. În funcție de cât de sincer era, s-ar fi putut să fie nevoie de încă o întrevedere. Și dacă așa ar fi fost situația, voiam să-l iau prin surprindere.

Mai întâi mi-am lipit mustața. Era stufoasă și mă făcea să semăn cu un proscris din westernurile regizate de John Ford. Apoi m-am dat cu fond de ten și pe față, și pe mâini ca să dau senzația că sunt ars de soare ca un fermier. Mai aveam și ochelari cu rame din baga și lentile din sticlă fără dioptrii. M-am gândit în treacăt dacă ar fi cazul să-mi vopsesc părul, nu credeam că aș fi putut face față unei asemenea analogii cu John Clayton. Așa că mi-am îndesat pe cap o șapcă de baseball inscripționată cu simbolul echipei San Antonio Bullets. Abia dacă m-am recunoscut eu însumi în oglindă când am terminat.

– Nimeni nu va păți nimic dacă nu este absolut necesar, i-am spus străinului care se uita la mine. Nici din greșeală. Ne-am înțeles?

Străinul a dat din cap, însă ochii din spatele lentilelor false erau reci, impenetrabili.

Ultimul lucru pe care l-am făcut înainte să ies din casă a fost să-mi iau pistolul din dulap și să mi-l pun în buzunar.

4

Am ajuns în parcarea pustie de la capătul străzii Mercedes cu

douăzeci de minute mai devreme decât ora stabilită, dar de Mohrenschildt era deja acolo, cu fundul Cadillacului său țipător înfipt în zidul de cărămidă al depozitului Montgomery Ward. Asta însemna că era nerăbdător. Excelent.

M-am uitat în jur, aproape așteptându-mă să văd fetițele cu coarda, dar, la ora asta erau bineînțeles acasă – probabil dormind și visându-l pe Charlie Chaplin care e în Franța, împreună cu cineva căruia nu-i tace clanța.

Am parcat lângă balena de mașină a lui de Mohrenschildt, am coborât geamul, mi-am scos pe el mâna stângă și i-am făcut un semn cu arătătorul. O clipă bărbatul a rămas pe loc, ca și cum nu știa ce să facă. Apoi s-a dat jos. Renunțase la mersul fălos. Părea înspăimântat și făcea mișcări furișe. Și asta era excelent. Într-o mână avea un dosar. Din cât de subțire era, mi-am dat seama că nu avea prea multe înăuntru. Speram doar să nu fie un obiect de recuzită. Însă dacă era, urma să dansăm, iar dansul nostru nu avea să fie un Lindy Hop.

A deschis portiera, s-a aplecat spre mine și a spus:

– Ascultă, nu ai de gând să mă împuști sau mai știu eu ce, nu-i așa?

– Nu, i-am răspuns, sperând că vocea îmi sună plictisită. Ai fi putut să-ți faci probleme dacă aș fi fost de la FBI, dar nu sunt și tu știi asta. Ai mai colaborat cu noi și înainte.

Și mă rugam la Dumnezeu ca să fi avut dreptate în această privință.

– Mașina are microfoane? *Tu* ai?

– Dacă ai grijă la ce vorbești, n-o să fie nevoie să-ți faci probleme, nu-i așa? Acum urcă.

S-a urcat în mașină și a trântit portiera.

– Cu terenurile alea…

– Despre ele ai să discuți altădată, cu altcineva. Petrolul nu e specialitatea mea. Specialitatea mea e să mă ocup de cei care s-au purtat imprudent, iar relația ta cu Oswald este *foarte* imprudentă.

– Am fost curios, atâta tot. E un tip care a reușit să ceară azil politic în Rusia, pentru ca, după aia, să re-emigreze în Statele Unite. Un mocofan semidoct, dar surprinzător de abil. În plus… și-a dres el glasul. Am un prieten care vrea să i-o pună nevestii.

– Știm asta, l-am repezit, gândindu-mă la Bouhe – un alt

George în aparent nesfârșita defilare de bărbați cu acest nume.

Cât de fericit aș fi să scap din camera de ecou a trecutului.

– Singurul meu interes este să mă asigur că nu ai niciun amestec în atentatul nereușit împotriva lui Walker.

– Uită-te la asta. Am luat-o din albumul soției mele.

A deschis dosarul și a scos o foaie de ziar pe care mi-a dat-o. Am aprins plafoniera mașinii, sperând să nu-și dea seama că bronzul meu nu este altceva decât fond de ten. Dar, pe de altă parte, de ce mi-ar fi păsat? De Mohrenschildt ar fi crezut că este vorba despre un alt artificiu care ținea de lucrul sub acoperire.

Foaia era din ziarul *Morning News,* din data de 12 aprilie. Cunoșteam rubrica. DIN ORAȘ era probabil mai citită de locuitorii din Dallas decât știrile din țară sau din lume. Erau o mulțime de nume tipărite cu aldine și o sumedenie de poze înfățișând bărbați și femei în ținute de seară. De Mohrenschildt încercuise articolul cu cerneală roșie până la jumătatea paginii. Nu aveai cum să nu-i recunoști pe George și Jeanne în fotografia de alături. El era în smoching și își pusese rânjetul de gală, cel cu dinți la fel de numeroși ca și clapele unui pian. Jeanne etala o suprafață foarte mare de decolteu, pe care a treia persoană de la masă o cerceta cu mare atenție. Toți trei țineau ridicate pahare cu șampanie.

– Ăsta e ziarul de *vineri*, i-am spus. Atentatul asupra lui Walker a avut loc miercuri.

– Articolele astea apar mereu cu două zile mai târziu. Pentru că se ocupă cu viața de noapte, te prinzi? În plus… nu te uita doar la poză, *citește* și ce scrie, omule, e chiar acolo, negru pe alb!

M-am uitat la articol, dar am știut că spune adevărul de îndată ce am citit numele celuilalt bărbat. Ecoul armonic a fost ca un acord reverberat de chitară.

> Rajahul local al petrolului George de Mohrenschildt împreună cu soția Jeanne au închinat un pahar (sau o duzină!) la Carousel Club miercuri seara, sărbătorind ziua de naștere a acestei sexoase și abțiguite doamne. Câți ani a împlinit? Turturelele n-au vrut să ne spună, dar nouă nu ni se pare nici cu o zi peste douăzeci și trei (glumim!). Gazdă le-a fost jovialul pontif al clubului Carousel, Jack Ruby, care le-a trimis la masă o sticlă de spumos și li s-a alăturat pentru un toast. La mulți ani, Jeanne, și fie să te unduiești încă mulți de acum încolo!

– Șampania a fost o poșircă și am fost mahmur până a doua zi la trei după-amiaza, dar a meritat, dacă ești satisfăcut.

Eram. Eram și fascinat.

– Cât de bine îl cunoști pe individul ăsta, Ruby?

De Mohrenschildt a pufnit – tot snobismul lui nobiliar exprimat în aerul care i-a țâșnit prin nările umflate.

– Nu prea bine și nici nu am intenția să-l cunosc. E un ovreiaș smintit care face cinste cu băutură polițiștilor sperând ca ei să se uite în altă parte când își folosește pumnii. Și tare-i mai place să se bată. Firea asta o să-l vâre în bucluc într-o bună zi. Lui Jeanne îi plac stripperii. O înfierbântă.

A ridicat din umeri ca și cum ar fi vrut să spună că femeile nu pot fi înțelese.

– Ești…

A privit în jos, a observat pistolul pe care îl țineam în mână și s-a întrerupt. A făcut ochii mari. Și-a scos limba și și-a lins buzele. Apoi a băgat-o la loc în gură cu un leorpăit umed.

– Sunt satisfăcut? Asta voiai să mă întrebi?

L-am împuns cu țeava armei și m-am simțit foarte bine când l-am auzit cum icnește. Crima îl schimbă pe om, ascultă la mine, îl face mai aspru, dar, în apărarea mea pot spune că insul ăsta merita cu vârf și îndesat să treacă printr-o spaimă soră cu moartea. Marguerite era parțial vinovată pentru ceea ce devenise fiul ei cel mic, iar Lee însuși era răspunzător în multe feluri pentru ce ajunsese – cu toate visurile alea găunoase de glorie –, dar și de Mohrenschildt jucase un rol important în toată povestea asta. Să fi fost vorba despre un plan complicat urzit în străfundurile C.I.A? Nu. Pur și simplu îl amuza să se amestece cu gloata. Așa cum îl amuzau și furia, și dezamăgirea care se coceau în cuptorul personalității tulburate a lui Lee.

– Te rog, a șoptit de Mohrenschildt.

– Sunt satisfăcut. Dar ia aminte la ce-ți spun, gură spartă ce ești: nu ai să te mai întâlnești niciodată cu Lee Oswald. Nu ai să mai vorbești niciodată cu el la telefon. Nu ai să pomenești nimic despre această discuție nici soției lui, nici mamei lui, nici lui George Bouhe, nici altui emigrant. Ai înțeles?

– Da. Absolut. Oricum, mă cam plictisisem de el.

– Nici pe jumătate cât m-am plictisit eu de tine. Dacă aflu că ai vorbit cu Lee, am să te omor. *Capisce?*

– Da. Și terenurile…?

– O să ia cineva legătura cu tine. Acum ieși dracului din mașina mea.

Așa a și făcut. Cu maximă urgență. Când s-a urcat în mașina lui, mi-am scos iar mâna stângă pe geam. Acum nu i-am mai făcut semn să se apropie, ci i-am arătat spre Mercedes Street. Și într-acolo s-a și dus.

Am mai rămas ceva timp pe loc, privind tăietura din ziar pe care o uitase în graba lui cea mare de a se îndepărta de mine. Soții de Mohrenschildt și Jack Ruby cu paharele ridicate. Să fie, oare, acesta un indiciu că totuși era vorba despre o conspirație? Probabil că tărtăcuțele care credeau în ideea lunetiștilor ascunși prin canale ar fi fost de acord, dar eu știam mai bine. Era doar un alt acord armonic. Acesta era Tărâmul lui Demult unde totul avea ecou.

Am simțit că închisesem fereastra de incertitudine a lui Al Templeton. Oswald se va întoarce în Dallas pe trei octombrie. În conformitate cu informațiile din agenda lui Al, se va angaja ca lucrător la Texas School Book Depository pe la jumătatea lunii. Doar că asta nu se va mai întâmpla, pentru că, undeva între trei și șaisprezece, aveam de gând să pun capăt vieții lui nefericite și periculoase.

5

Mi s-a permis să o scot pe Sadie din spital în dimineața zilei de 7 august. A tăcut pe drumul înapoi spre Jodie. Îmi dădeam seama că are dureri destul de mari, dar și-a ținut mâna pe piciorul meu aproape tot timpul. Când am trecut de intersecția cu Highway 77, în dreptul panoului cu echipa Denholm Lions, m-a înștiințat:

– În septembrie mă întorc la școală.

– Ești sigură?

– Da. Dacă am fost în stare să apar în fața întregului oraș la Grange, cred că nu voi avea probleme cu copiii din biblioteca liceului. În afară de asta, am senzația că avem nevoie de banii ăștia. În cazul în care nu ai vreo sursă de venit despre care nu știu, trebuie să fii aproape falit. Din cauza mea.

– Pe la sfârșitul lunii o să mai fac rost de ceva bani.

– De la meciul de box?

Am aprobat din cap.

– În regulă. Iar eu va trebui să ascult doar foarte puțină vreme toate șoaptele și chicotelile elevilor. Pentru că o să vin cu tine atunci când va fi să pleci.

A făcut o pauză. Și apoi:

– Dacă mai vrei.

– Sadie, asta e *tot* ce vreau.

Am intrat pe Main Street. Jem Needham tocmai terminase de livrat laptele. În fața brutăriei, Bill Gavery așeza sub o bucată de tifon pâinile proaspăt scoase din cuptor. Dintr-o mașină care a trecut pe lângă noi i-am auzit pe Jan și Dean cântând despre cele două fete la fiecare băiat care există în Surf City.

– O să-mi placă acolo, Jake? Acolo de unde vii tu?

– Așa sper, iubito.

– Cât de diferit este?

Am zâmbit.

– Benzina costă mai mult și sunt mai multe butoane. Dar, în rest, este cam la fel.

6

Acel august a fost minunat, aproape ca o lună de miere. Curând am renunțat să mă mai prefac că locuiam cu Deke, cu toate că încă îmi mai lăsam mașina în fața casei lui pe timpul nopții.

Sadie se recupera cu pași repezi în urma ultimei insulte pe care o suferise chipul ei și apăruseră semne vizibile de ameliorare chiar dacă ochiul tot era căzut, iar obrazul încă îi mai era plin de cicatrice și scobit acolo unde Clayton îl străpunsese până în cavitatea bucală. Ellerton și echipa lui făcuseră o treabă bună cu mijloacele pe care le avuseseră la dispoziție.

Citeam, stând unul lângă altul pe canapea, în vreme ce ventilatorul ne răvășea părul – ea citea *The Group*, eu *Jude the Obscure.* Improvizam picnicuri în curtea din spatele casei, la umbra arborelui chinezesc de fistic și beam tone de cafea cu gheață. Sadie a început din nou să reducă numărul de țigări. Ne uitam la televizor la *Rawhide* și la *Ben Casey* și la *Route 66*. Într-o seară am mutat pe *The New Adventures of Ellery Queen,* dar am rugat-o să schimbe canalul pentru că, am spus eu, nu-mi plac filmele polițiste.

Înainte de culcare, o dădeam grijuliu cu unguent pe chipul rănit și, când ajungeam în pat… era minunat. Și atât.

Într-o zi, în fața băcăniei, am dat nas în nas cu acel membru al consiliului director, de o integritate absolută, Jessica Caltrop. Și mi-a spus că trebuie să discute cu mine o clipă despre „un subiect delicat", cum l-a numit ea.

– Despre ce anume este vorba, doamnă Caltrop, am întrebat-o. Pentru că am luat niște înghețată și aș dori să ajung cu ea acasă înainte să se topească.

Mi-a aruncat un zâmbet atât de rece că ar fi putut să-mi congeleze instantaneu crema de vanilie.

– Acasă este cumva pe Bee Tree Lane, domnule Amberson? Cu nefericita domnișoară Dunhill?

– Iar asta e treaba ta pentru că…?

Zâmbetul a mai scăzut cu câteva grade.

– În calitatea mea de membru în consiliul director, trebuie să mă asigur că moralitatea cadrelor noastre didactice este ireproșabilă. M-ar îngrijora foarte tare dacă ai locui împreună cu domnișoara Dunhill. Adolescenții sunt firi impresionabile. Imită ceea ce văd la cei mai în vârstă.

– Așa crezi? După cincisprezece ani la catedră, aș fi spus că se uită cu atenție la comportamentul adulților și după aia o iau în direcție opusă cât de repede îi țin picioarele.

– Sunt convinsă că am putea purta o discuție edificatoare pe tema părerii dumitale despre psihologia adolescentină, domnule Amberson, dar nu acesta este motivul pentru care vreau să vorbesc cu dumneata, oricât de mult m-ar stânjeni asta.

Nu părea absolut deloc stânjenită.

– Dacă trăiești în păcat cu domnișoara Dunhill…

– În păcat, am întrerupt-o eu. Este un cuvânt interesant. Iisus a spus că acela fără de păcat să arunce primul piatra. Sau cea fără păcat. *Tu* ești fără păcat, doamnă Caltrop?

– Nu discutăm despre mine aici.

– Dar am putea să discutăm despre tine. Eu aș putea discuta despre tine. De exemplu, aș putea să încep să pun întrebări despre puiuțul de care te-ai descotorosit odinioară.

A tresărit ca pălmuită și a făcut doi pași înapoi spre zidul din cărămidă al pieței. Eu am făcut doi pași înainte, cu sacoșele în brațe.

– Este o aluzie jignitoare. Dacă încă ai mai preda, aș…

– Sigur că da, doar că nu mai predau, așa că ascultă-mă cu mare atenție. Am înțeles că ai făcut un copil când aveai șaisprezece ani și locuiai în Sweetwater Ranch. Nu știu dacă tatăl a fost unul dintre colegii tăi, un vagabond, sau chiar propriul tău tată…

– *Ești dezgustător!*

Corect. Și uneori este *atât* de plăcut.

– Nu-mi pasă câtuși de puțin cine a fost, dar îmi pasă de Sadie care a trecut prin mai multă durere și disperare decât ai simțit în toată viața ta amărâtă.

Acum se lipise cu spatele de zid. Se uita în sus la mine cu ochi în care lucea teroarea. Într-un alt timp și loc, poate mi-ar fi părut rău de ea. Dar nu acum.

– Dacă scoți o singură vorbă despre Sadie, dacă spui *un singur cuvânt* indiferent cui, voi considera că este de datoria mea să aflu pe unde îți este copilul și voi da de veste întregului oraș. Ai priceput?

– Dă-te la o parte! Lasă-mă să trec!

– *Ai priceput?*

– Da! *Da!*

– Bine, am zis dându-mă înapoi. Trăiește-ți viața, doamnă Caltrop. Bănuiesc că e destul de cenușie de pe vremea când aveai șaisprezece ani, dar și destul de plină, căci te ține ocupată cotrobăiala prin rufele murdare ale oamenilor. Dar dă-i înainte și trăiește-ți-o. Și lasă-ne în pace să ne-o trăim pe a noastră.

S-a retras speriată spre stânga, ștergând zidul din cărămidă cu hainele, în direcția parcării din spatele pieței. Ochii îi ieșiseră din orbite. Și i-a ținut în permanență ațintiți asupra mea.

I-am surâs cu amabilitate:

– Înainte ca această conversație să devină ceva ce nu s-a petrecut niciodată, vreau să-ți dau un sfat, micuță doamnă. Din toată inima. O iubesc pe Sadie și crede-mă că nu vrei să te pui cu un bărbat îndrăgostit. Dacă te bagi în treburile mele, sau ale lui Sadie, îmi voi da toată silința să te fac cea mai nefericită cățea ipocrită din Texas. Ai cuvântul meu de onoare.

A luat-o la fugă spre parcare. Mișcările îi erau stângace, ca ale unei persoane obișnuite doar cu mersul lent și țanțoș. Cu fusta ei cafenie, lungă până la jumătatea gambei, cu ciorapii opaci de culoarea pielii și pantofii comozi, reprezenta spiritul acestei

epoci. Părul îi scăpase din agrafele cocului. Eram convins că pe vremuri îl purtase liber, așa cum le place bărbaților, dar asta se întâmplase cu foarte mult timp în urmă.

– Să ai o zi bună! am strigat după ea.

7

Când puneam cumpărăturile în frigider, Sadie a intrat peste mine în bucătărie.

– Ai întârziat cam mult. Începusem să mă îngrijorez.

– M-am oprit de vorbă cu cineva. Știi cum e în Jodie. Mereu dai peste unul care are chef să stea la taclale.

A zâmbit. Zâmbea mult mai des acum.

– Ești un drăguț.

I-am mulțumit pentru compliment și i-am spus că și ea e o drăguță. Mă întrebam dacă duduia Caltrop îi va povesti ce se întâmplase lui Fred Miller, celălalt membru al consiliului director al școlii, erijat în ocrotitorul moralității orașului. Dar nu credeam că o va face. Și nu doar din cauză că știam povestea ei din tinerețe; ci pentru că o speriasem strașnic. Iar atitudinea asta funcționase cu de Mohrenschildt și a funcționat și cu ea. E o treabă murdară să sperii oamenii, dar cineva tot trebuie să o facă.

Sadie s-a apropiat și m-a luat de gât:

– Ce-ai zice de un weekend la Candlewood Bungalows înainte de începerea școlii? Ca pe vremuri? Cred că e o propunere foarte neobrăzată venind din partea lui Sadie, nu-i așa?

– Păi, depinde, i-am răspuns luând-o în brațe. E vorba de un weekend obscen?

S-a îmbujorat, mai puțin zona din jurul cicatricelor. Carnea de acolo a rămas albă și lucioasă.

– Cel mai dezmățat, señor.

– Atunci, cu cât ajungem acolo mai repede, cu atât mai bine.

8

Nu a fost un weekend obscen, în afara cazului în care crezi – așa cum toate femeile de genul Jessicăi Caltrop din lume par a fi convinse – că dragostea este ceva obscen. Adevărat că am petrecut cea mai mare parte a timpului în pat. Dar am petrecut multe ore și afară. Sadie nu se mai sătura să se plimbe și avea pe

unde, căci pe coasta dealului din spatele motelului era un câmp deschis, plin cu o orgie de flori sălbatice de vară târzie. Aproape întreaga după-amiază de sâmbătă ne-am petrecut-o acolo. Sadie cunoștea numele unora dintre flori – pumnal spaniol, mac cu spini, ceva numit iarba ciorii –, iar la altele doar clătina din cap și se apleca să le miroasă parfumul. Ne-am plimbat mână în mână, cu iarba înaltă mângâindu-ne blugii, în vreme ce nori uriași și pufoși navigau pe albastrul cerului. Pe câmp se fugăreau lumini și umbre. Adia un vânt răcoros în ziua aceea, iar aerul nu mai mirosea deloc a rafinărie. Pe culmea dealului, ne-am întors și ne-am uitat în jos. Cabanele se vedeau mici și neimportante pe bucata de prerie însemnată din loc în loc cu copaci. Șoseaua părea o panglică.

Sadie s-a așezat pe iarbă, și-a adus genunchii la piept și i-a prins cu brațele. M-am așezat alături.

– Vreau să-ți pun o întrebare, mi-a spus ea.

– Bine.

– Nu e despre… știi tu, despre locul de unde vii… nu am puterea să mă gândesc acum la asta. Vreau să te întreb despre tipul pentru care ai venit aici. Cel despre care zici că o să-l omoare pe președinte.

M-am gândit.

– E un subiect delicat, iubito. Ți-aduci aminte când ți-am spus că în preajma mea se află o mașinărie mare plină cu dinți ascuțiți?

– Da…

– Și ți-am zis că nu vreau să stai lângă mine când meșteresc la ea. Deja ți-am dezvăluit mai multe decât am intenționat, și probabil mai multe decât ar fi trebuit. Pentru că trecutul nu vrea să fie schimbat. Și ripostează atunci când încerci. Iar cu cât este mai mare posibila schimbare, cu atât ripostează mai înverșunat. Nu vreau să pățești ceva.

– Deja am pățit, a șoptit ea.

– Mă întrebi dacă a fost vina mea?

– Nu, dragule, mi-a cuprins ea obrajii în palme. Nu.

– Păi, se poate să fi fost, măcar parțial. E o chestie care se numește efectul de fluture…

În fața noastră zburătăceau sute de fluturi, ca pentru a-mi întări spusele.

– Știu ce este, m-a întrerupt ea. Ray Bradbury are o povestire

despre asta.

– Da?

– Se cheamă „Vânătoare fatală”. Foarte frumoasă și foarte tulburătoare. Dar Jake, Johnny era nebun cu mult dinainte de apariția ta. L-am *părăsit* cu mult înainte de a te cunoaște pe tine. Și dacă tu n-ai fi apărut, poate ar fi apărut altcineva. Sunt sigură că n-ar fi fost la fel de drăguț ca tine, dar n-aș fi avut de unde să știu asta. Timpul este un copac cu o sumedenie de ramuri.

– Ce vrei să știi despre individul ăsta, Sadie?

– În primul rând de ce nu suni la poliție – anonim, bineînțeles – și nu le spui ce are de gând să facă.

Am rupt un fir de iarbă și am început să-l mestec în vreme ce mă gândeam la întrebarea ei. Primul lucru care mi-a venit în minte a fost ce-mi spusese de Mohrenschildt în parcarea de la Montgomery Ward: *Un mocofan semidoct, dar surprinzător de abil.*

Era o apreciere corectă. Lee scăpase din Rusia atunci când se plictisise de ea; și va fi la fel de abil să scape din Book Depository după ce îl va fi împușcat pe președinte, în pofida răspunsului aproape imediat venit din partea poliției și a serviciilor secrete. Bineînțeles că va fi un răspuns rapid; mulți oameni vor vedea exact de unde au venit împușcăturile.

Lee va fi interogat sub amenințarea armei în sala de recreere de la etajul al doilea, chiar înainte ca președintele muribund să fie dus la spitalul Parkland. Polițistul care l-a luat la întrebări își va aminti mai târziu că tânărul îi oferise răspunsuri logice și convingătoare. De îndată ce maistrul Roy Truly îi va confirma că Ozzie Rabbit este angajat în echipa lui, îl va lăsa să plece și se va repezi la etaj să depisteze sursa focurilor de armă. Puteai chiar să crezi că, dacă nu s-ar fi întâlnit apoi cu polițistul Tippit, Lee nu ar fi fost prins încă multe zile sau săptămâni după atentat.

– Sadie, polițiștii din Dallas vor șoca o lume întreagă cu incompetența lor. Aș fi nebun să am încredere în ei. S-ar putea chiar să nu ia în seamă un pont anonim.

– Dar de ce? De ce nu ar face-o?

– N-ar face-o acum, pentru că individul nici măcar nu este în Texas, și nici nu are de gând să se întoarcă aici. Și-a pus în cap să fugă în Cuba.

– *Cuba?* Dar de ce tocmai în *Cuba?*

Am clătinat din cap.

– Nu contează, pentru că nu o s-o facă. Se va întoarce în Dallas, dar fără vreun plan de a-l asasina pe președinte. Nici măcar nu are habar că John Kennedy va veni în Dallas. Kennedy însuși habar nu are, pentru că nu a fost încă planificată călătoria aceasta.

– Dar *tu* știi.

– Da.

– Pentru că în timpul din care vii, toate lucrurile astea sunt în cărțile de istorie.

– În linii mari, da. Am aflat amănuntele de la prietenul care m-a trimis aici. Într-o bună zi îți voi spune toată povestea, dar nu acum. Nu atâta vreme cât mașinăria cu toți dinții ăia ascuțiți merge la turație maximă. Important este că dacă poliția îl interoghează oricând înainte de jumătatea lunii noiembrie, va părea complet nevinovat, tocmai pentru că este.

Deasupra noastră s-a rostogolit umbra unui alt nor uriaș, coborând temperatura cu vreo trei, patru grade.

– Din ce știu, s-ar putea să nu fie hotărât s-o facă până în clipa când va apăsa pe trăgaci.

– Vorbești ca și cum toate astea s-au întâmplat deja, s-a minunat ea.

– În lumea mea s-au întâmplat.

– Ce se întâmplă atât de important la jumătatea lui noiembrie?

– Pe șaisprezece, în ziarul *Morning News* se va publica știrea despre coloana prezidențială care va trece pe Main Street. L… tipul de care îți spun va citi articolul și își va da seama că mașinile vor trece chiar pe lângă locul unde lucrează. Probabil că își va închipui că este un mesaj din partea lui Dumnezeu. Sau poate din partea fantomei lui Karl Marx.

– Unde anume va lucra?

Iar am clătinat din cap. Era periculos să știe. Bineînțeles că *tot* ce-i spusesem era periculos. Însă (am mărturisit-o înainte, dar merită să mă repet) ce ușurare să împărtășesc și altei persoane măcar o parte din ce știam.

– Dacă polițiștii ar sta de vorbă cu el, s-ar putea să-l sperie și să nu mai încerce.

Avea dreptate, dar ce risc îngrozitor de mare. Îmi asumasem

deja unul mai mic atunci când am stat de vorbă cu de Mohrenschildt, însă acesta avea mintea fixată doar asupra terenurilor petrolifere. În plus, nu doar că îl speriasem – îl făcusem să facă pe el de frică. Credeam că își va ține gura. Lee, pe de altă parte…

Am prins-o pe Sadie de mână.

– În momentul acesta pot să prevăd unde se va duce el tot așa cum pot să prevăd unde merge un tren pentru că nu poate ieși de pe șine. Odată ce intervin, odată ce *mă amestec*, doar Dumnezeu știe ce se poate întâmpla.

– Și dacă ai sta tu de vorbă cu el?

O imagine de coșmar mi s-a arătat în minte. L-am văzut pe Lee spunând polițiștilor: *Un om pe care îl cheamă George Amberson mi-a vârât ideea asta în cap. Nici nu m-aș fi gândit la așa ceva, dacă nu mi-ar fi spus el.*

– Nici asta nu cred că ar merge.

M-a întrebat cu o voce mică:

– Va trebui să-l ucizi?

Nu i-am răspuns. Ceea ce era, oricum, un răspuns în sine.

– Și tu chiar ești sigur că așa se va întâmpla.

– Da.

– Așa cum ești sigur că Tom Case va câștiga meciul de pe douăzeci și nouă.

– Da.

– Chiar dacă toată lumea care se pricepe la box spune că Tiger o să-l facă praf.

Am zâmbit.

– Ai început să citești paginile de sport din ziare.

– Da. Am început.

Mi-a luat firul de iarbă dintre buze și și l-a pus în gură.

– N-am fost niciodată la un meci de box. Vrei să mă duci?

– Dar nu e pe viu. E pe un ecran mare.

– Știu. Mă duci?

9

Erau destule femei frumoase în Dallas Auditorium în seara meciului, dar și Sadie a atras multe priviri admirative. Se fardase cu multă grijă pentru această ocazie, dar chiar și cel mai talentat machiaj nu putea decât să-i ascundă parțial rănile de pe

chip, nu să i le ascundă cu totul. Rochia o ajuta mult. I se lipea de trup și avea un decolteu adânc.

Tușa de maestru o constituia pălăria de fetru pe care i-o dăduse Ellen Dockerty când îi spusese că o invitasem la meci. Era aproape identică cu cea purtată de Ingrid Bergman în ultima scenă din *Casablanca*. Înclinată nonșalant, îi scotea perfect în evidență trăsăturile… și, bineînțeles, era înclinată spre stânga, aruncând un triunghi de umbră pe obrazul cu probleme, mascându-i-l mult mai bine decât orice machiaj. Când a ieșit din dormitor pregătită pentru inspecție, i-am spus că este absolut divină. Expresia de ușurare de pe chip și strălucirea emoționată din ochi mi-au dovedit că știa că nu încerc doar să o fac să se simtă bine.

Traficul a fost aglomerat spre Dallas și, când, în cele din urmă, am ajuns, era în toi al treilea din cele cinci meciuri din deschidere – un negru uriaș și un alb și mai uriaș își cărau pumni cu mișcări lente, iar mulțimea ovaționa. Nu unul, ci patru ecrane enorme atârnau deasupra podelei din lemn lăcuit unde echipa Spurs din Dallas juca (prost) în timpul sezonului de baschet. Imaginea era redată de un sistem de proiectoare multiple și, deși culorile erau mocirloase, aproape rudimentare, se vedea surprinzător de clar. Sadie era impresionată. Ca să spun adevărul, și eu eram.

– Ești agitat? m-a întrebat ea.

– Da.

– Chiar dacă…

– Chiar dacă. În 1960, când am pariat că echipa Pirates va câștiga campionatul de baseball, *am știut* că așa va fi. Acum depind cu totul de prietenul meu, care a luat rezultatul de pe internet.

– Ce Dumnezeu mai e și aia?

– Science-fiction. Ca scrierile lui Ray Bradbury.

– Aha… bine.

Apoi și-a vârât degetele în gură și a fluierat:

– *Hei, tu ăla cu berea!*

Vânzătorul de bere, cu vestă, pălărie de cowboy și curea cu ținte argintii, ne-a vândut două sticle cu Lone Star (sticle din sticlă adevărată, nu din plastic) cu pahare din hârtie. I-am dat un dolar și i-am spus să păstreze restul.

Sadie și-a luat berea, și-a ciocnit sticla de a mea și mi-a spus:

– Noroc, Jake.

– Dacă am nevoie de noroc, înseamnă că sunt într-un rahat cât mine de mare.

Și-a aprins o țigară, adăugând și fumul ei la voalul albăstrui din jurul reflectoarelor. Stăteam în partea ei dreaptă și văzută de acolo arăta perfect.

Am bătut-o pe umăr și, când s-a întors spre mine, am sărutat-o ușor pe buzele întredeschise.

– Puștoaico, i-am zis, ne va rămâne mereu Parisul.

A râs cu gura până la urechi.

– Poate cel din statul Texas.

Un oftat adânc s-a înălțat din public. Boxerul negru tocmai îl pusese în fund pe cel alb.

10

Meciul principal a început la nouă și jumătate. Ecranele s-au umplut cu prim-planuri ale celor doi boxeri, și mi s-a strâns inima atunci când l-am văzut pe Tom Case. Părul lui negru și ondulat era înspicat cu alb. Avea un început de gușă. Burta i se bălăbănea peste marginea de sus a șortului. Dar cel mai tare m-au speriat ochii lui cumva derutați, care mijeau din două pungi umflate de țesut cicatrizat. Nu prea părea a-și da seama unde se află. Cei o mie cinci sute de spectatori au aplaudat – în fond, Tom Case era de-al lor –, dar am auzit și un cor de huiduieli destul de vajnice. Așa cum stătea în colțul lui, prăbușit pe taburet, cu mâinile înmănușate pe corzile ringului, părea să fi pierdut deja meciul. Pe de altă parte, Dick Tiger era în picioare, țopăind vioi și executând mișcări de încălzire.

Sadie s-a apropiat de mine și mi-a șoptit:

– Nu arată prea bine, dragul meu.

Puțin spus. Arăta îngrozitor de rău.

Mai jos (acolo de unde ecranul se vedea probabil ca o faleză abruptă cu niște figuri neclare proiectate pe ea) l-am observat pe Akiva Roth conducând o păpușică înveșmântată într-un șal de nurcă și cu ochelari de soare în stil Greta Garbo spre niște locuri care ar fi fost chiar lângă ring, dacă lupta aceasta nu ar fi avut loc pe un ecran. În fața noastră, un individ dolofan care pufăia dintr-un trabuc s-a întors spre noi și a întrebat:

– Cu cine ții, frumoaso?

– Cu Case! a răspuns Sadie curajoasă.

Dolofanul cu trabuc a început să râdă.

– Pot să zic că ești miloasă. Vrei să pariezi zece dolari?

– Îmi dai patru la unu? Dacă Case îl lasă lat?

– *Case* să-l lase lat pe *Tiger!* Accept, cucoană.

I-a întins mâna. Sadie i-a strâns-o. Apoi s-a întors către mine cu un zâmbet impertinent jucându-i în acel colț al gurii care îi funcționa.

– Cam îndrăzneață mișcarea, am comentat eu.

– Nici vorbă, a spus. Tiger pierde în repriza cinci. Pot să văd în viitor.

11

Crainicul din ring, în smoching și un kilogram de pomadă de păr s-a îndreptat țopăind spre centru, a tras spre el un microfon argintiu spânzurat din tavan cu un cablu și a prezentat boxerii cu o voce de câine graseiat. S-a auzit imnul național. Bărbații și-au scos pălăriile și și-au pus mâna pe inimă. Mi-o simțeam pe a mea zbătându-se cu o sută douăzeci de bătăi pe minut, poate chiar mai multe. În sală era aer condiționat, dar mie îmi curgea transpirația pe ceafă și mi se umeziseră subsuorile.

O fătucă în costum de baie s-a bâțâit de-a lungul și de-a latul ringului cu o pancartă pe care era scrisă cifra *1*.

Clopotul a sunat. Tom Case s-a târât spre mijlocul ringului cu o expresie resemnată pe chip. Dick Tiger i-a țopăit vesel în întâmpinare, a simulat o lovitură cu dreapta, apoi a executat un croșeu scurt de stânga ce l-a pus la podea pe Case la doar douăsprezece secunde de la începutul meciului. Mulțimile – cea de aici și cea de la trei mii de kilometri depărtare, din Madison Square Garden – au scos un geamăt dezgustat. Din mâna pe care Sadie și-o sprijinea pe pulpa mea parcă începuseră să iasă gheare când s-a încordat și mi s-a înfipt în carne.

– Ia-ți la revedere de la ăia zece dolari, frumoaso, a spus vesel durduliul cu trabuc.

Al, ce mama dracului ai avut în cap?

Dick Tiger s-a retras în colțul lui și a rămas acolo săltând nonșalant pe vârfuri, în vreme ce arbitrul a început numărătoarea, mișcându-și brațul dramatic în sus și în jos. La trei, Case s-a mișcat. La cinci, s-a așezat în fund. La șapte, s-a

pus într-un genunchi. Și la nouă, a fost în picioare și și-a ridicat mănușile. Arbitrul i-a prins fața în palme și i-a pus o întrebare. Case i-a răspuns. Arbitrul a dat din cap, i-a făcut semn lui Tiger și s-a dat la o parte.

Omul-Tigru, poate nerăbdător să ajungă la friptura care îl aștepta la restaurantul Sardi, s-a năpustit să ucidă. Case n-a încercat să-i scape – viteza îl părăsise cu multă vreme în urmă, probabil în timpul vreunui meci dintr-un orășel de provincie, poate din Moline, Illinois, sau din New Haven, Connecticut – dar a reușit să se acopere… și să se prindă de adversar. Și a făcut aproape numai asta, culcându-și capul pe umărul lui Tiger ca un dansator obosit de tangou și lovind moale spatele acestuia. Mulțimea a început să huiduie. Când a sunat clopotul și Case s-a târât spre colțul lui, cu mâinile atârnându-i pe lângă trup, a huiduit și mai tare.

– Pute, frumoaso, a remarcat dolofanul.

Sadie m-a privit îngrijorată.

– Ce părere ai?

– Cred că măcar a terminat prima rundă.

Însă părerea mea *adevărată* era că ar trebui să înfigă cineva o furcă în târtița înmuiată a lui Case, pentru că mie mi se părea terminat.

Puicuța în costum de baie și-a făcut iar numărul, de această dată arătându-ne cifra *2*. Clopotul a sunat. Din nou Tiger a țopăit și Case s-a târât. Tipul meu a ținut aproape pentru ca să se poată agăța de celălalt la nevoie, dar am băgat de seamă că acum reușea să evite croșeul de stânga care-l lăsase lat în prima repriză. Tiger lucra la burta boxerului mai în vârstă cu lovituri de dreapta ca de piston, dar Case probabil că încă mai avea ceva mușchi rămași sub toată celulita aia, pentru că nu păreau a-l afecta prea mult. La un moment dat, Tiger l-a îmbrâncit pe Case și i-a făcut semn cu ambele mănuși: *haide, haide.* Publicul l-a aclamat. Case s-a holbat, așa că Tiger a fost cel care a înaintat. Case s-a agățat imediat de el. Publicul a gemut. Clopotul a răsunat.

– Până și bunică-mea s-ar lupta mai bine, a bombănit durduliul cu trabuc.

– Poate, a spus Sadie aprinzându-și a treia țigară de la începutul meciului, dar rămâne în picioare, nu?

– Nu multă vreme, dulceața. Cu prima ocazie când o să-l

nimerească un croşeu de stânga, o să fie „caz închis”, a chicotit el la propriul joc de cuvinte.

În runda a treia am văzut tot eschive şi strângeri în braţe, dar în cea de-a patra, Case şi-a lăsat garda jos, iar Tiger a declanşat asupra capului său o rafală de lovituri şi de stânga, şi de dreapta, sculând publicul de pe scaune. Şi prietena lui Akiva Roth se ridicase. Domnul Roth a rămas aşezat, dar şi-a dat totuşi osteneala să pipăie fundul păpuşicii cu mâna dreaptă împodobită cu multe inele.

Case se sprijinea de corzi şi încerca să-l nimerească pe Tiger cu lovituri de dreapta şi se pare că una dintre acestea şi-a atins ţinta. Cât de debilă ar fi fost, tot am văzut stropi de sudoare sărindu-i lui Tiger din păr atunci când şi-a scuturat capul. Pe chip i se întipărise o expresie uluită, care părea a întreba dar-de-unde-a-mai-venit-şi-asta. Apoi s-a apropiat iarăşi de adversar şi s-a apucat din nou de treabă. Dintr-o tăietură de lângă ochiul stâng a lui Case a început să curgă sângele şi numai gongul l-a oprit pe Tiger să nu transforme tăietura asta într-o rană serioasă.

– Auzi, frumoaso, dacă îmi dai acum ăia zece dolari, a spus umflatul cu trabuc, tu şi iubiţelul o să scăpaţi de aglomeraţie pe şosea.

– Uite ce zic eu, s-a răţoit Sadie. Îţi dau ocazia să anulezi pariul şi să faci economie de patruzeci de dolari.

Durduliul cu trabuc a izbucnit în râs:

– Şi frumoasă, *şi* cu tupeu. Dulceaţo, vino cu mine dacă elicopterul ăla cu care umbli se poartă urât cu tine.

În colţul lui Case, antrenorul îi oblojea frenetic ochiul rănit. A stors ceva dintr-un tub şi i l-a întins pe rană cu vârfurile degetelor. Mie mi se părea că e Crazy Glue, doar că nu cred că fusese inventat. Apoi l-a plesnit peste faţă cu un prosop ud. S-a auzit gongul.

Dick Tiger a atacat, parând cu dreapta şi lovind cu stânga. Case a evitat un croşeu de stânga şi, pentru prima dată de când începuse meciul, Tiger a lansat un upercut la capul boxerului mai bătrân. Case a reuşit să se tragă înapoi, atât cât să nu fie lovit în falcă, dar pumnul celuilalt l-a nimerit în maxilar. Forţa loviturii i-a strâmbat faţa într-o grimasă a groazei. S-a clătinat puternic şi s-a retras. Tiger s-a repezit la el. Mulţimea era iar în picioare, cerând sânge. Ne-am ridicat şi noi. Sadie îşi astupase

gura cu palmele.

Tiger îl încolțise pe Case într-unul din cele două colțuri neutre și îi turna lovituri și cu stânga, și cu dreapta. În fața ochilor mei Case se înmuia, îi dispărea lumina din privire. Încă un croșeu de stânga, sau o salvă cu dreapta, și se va stinge definitiv.

– PUNE-L JOS! a strigat durduliul iubitor de trabuc. PUNE-L LA PODEA, PĂMPĂLĂUULE! RUPE-L!

Tiger a lovit jos, sub centură. Probabil nu dinadins, dar arbitrul a intervenit și a oprit lupta. În timp ce îl avertiza pe Tiger, eu l-am urmărit pe Case ca să văd cum va folosi acest scurt respiro. Și am observat cum pe față i se întipărește o expresie pe care am recunoscut-o. Era expresia lui Lee din ziua când îi făcuse scandal Marinei din cauza fermoarului stricat de la fustă. Apăruse atunci când Marina ripostase, acuzându-l că o adusese pe ea și pe cea mică într-o *cooocină* și apoi fluturându-și mâna în dreptul urechii în gestul „ai înnebunit".

Și, brusc, pentru Tom Case, ziua aceasta a încetat să mai fie una dintr-un lung șir de umilințe.

Arbitrul s-a dat la o parte. Tiger a atacat, dar acum Case i-a ieșit în întâmpinare. Ceea ce s-a întâmplat în următoarele douăzeci de secunde a fost lucrul cel mai entuziasmant, cel mai terifiant la care fusesem vreodată martor. Cei doi au stat nemișcați, lovindu-se în față, piept, umeri, burtă. Fără țopăieli, fără eschive, fără joc de picioare. Ca doi tauri pe o pășune. Nasul lui Case s-a spart și sângele a țâșnit. Buza inferioară a lui Tiger s-a ciocnit de dinți și s-a despicat; sângele i s-a împrăștiat pe bărbie, făcându-l să semene cu un vampir după o masă copioasă.

Toată lumea din sală era în picioare și urla. Sadie sărea în sus și în jos.

Îi căzuse pălăria, dezvelind cicatricele. Dar nici n-a băgat de seamă. Nimeni n-a băgat de seamă. Pe ecranele uriașe, al Treilea Război Mondial era în plină desfășurare.

Case și-a aplecat capul pentru a preîntâmpina o bazooka de dreapta și am văzut cum Tiger se strâmbă de durere când pumnul i se lovește de osul ca de piatră. S-a dat un pas înapoi, iar Case l-a lovit cu un upercut monstruos. Tiger a întors capul, evitând să-l primească în plin, dar proteza i-a zburat din gură și s-a rostogolit pe jos.

Case a atacat, lansând o serie de lovituri nimicitoare cu ambii pumni, care nu aveau nimic de-a face cu arta acestui sport, ci doar cu forţa brută şi furioasă. Tiger s-a dat înapoi, s-a împiedicat în propriile-i picioare şi a căzut. Case s-a aplecat deasupra lui, neştiind parcă ce să facă mai departe sau, poate, neştiind unde se află. Şi-a observat antrenorul care îi făcea semne disperate şi s-a retras greoi spre colţul său. Arbitrul a început iar să numere.

La patru, Tiger s-a ridicat într-un genunchi. La şase, a fost în picioare. Lupta s-a reluat după numărătoarea obligatorie până la opt. M-am uitat la ceasul mare din colţul ecranului şi am văzut că mai erau doar cincisprezece secunde până la încheierea reprizei.

Nu-i de ajuns, nu-i suficient timp.

Case a înaintat. Tiger şi-a aruncat croşeul spulberător de stânga. Case şi-a ferit capul, iar când pumnul adversarului i-a trecut razant pe lângă faţă, a lovit cu dreapta. Acum chipul lui Tiger s-a contorsionat şi a căzut fără să se mai ridice din nou.

Durduliul s-a uitat la rămăşiţele zdrenţuite ale trabucului, apoi l-a aruncat pe jos.

– Iisus a plâns!

– Da! a ciripit Sadie, aşezându-şi pe cap pălăria în acelaşi unghi insolent. Deasupra unui maldăr de clătite cu afine, iar discipolii au spus că sunt cele mai bune pe care le-au mâncat vreodată! Acum, plăteşte!

12

Când am ajuns înapoi în Jodie, 29 august tocmai ce devenise 30 august, dar amândoi eram mult prea agitaţi pentru somn. Am făcut dragoste, apoi ne-am dus la bucătărie în chiloţi şi am mâncat plăcintă.

– Ei? Ce părere ai? am întrebat-o eu.

– Că n-o să mai merg în viaţa mea la alt meci de box. A fost pur şi simplu un măcel. Şi eu m-am ridicat în picioare şi am urlat cot la cot cu toată lumea. Câteva secunde, poate chiar un minut, mi-am dorit ca Tom Case să-l omoare pe filfizonul ăla plin de el. Şi după aia abia am aşteptat să ajung acasă şi să sar în pat cu tine. Doar că, Jake, de data asta n-a fost vorba de dragoste. A fost ceva ca o *fierbinţeală*.

N-am spus nimic. Uneori nu e nimic de spus.

S-a întins peste masă, mi-a cules o firimitură de pe bărbie și mi-a vârât-o în gură.

– Spune-mi că nu e ură.

– Ce anume?

– Motivul pentru care simți că trebuie să-l oprești singur pe omul acela.

A văzut că voiam să zic ceva și a ridicat mâna ca să mă oprească.

– Am auzit tot ce mi-ai spus, toate motivele, dar trebuie să mă convingi că sunt cu *adevărat* motive, că nu e vorba despre ce am văzut în ochii lui Case când Tiger l-a lovit în testicule. Te pot iubi dacă ești un om simplu și te pot iubi dacă ești erou – deși, nu știu din ce cauză, mi se pare ceva mai greu –, dar nu cred că aș putea iubi un justițiar.

Mi-am amintit cum se uitase Lee la soția lui atunci când nu era supărat pe ea. Mi-am amintit de conversația pe care o ascultasem când se bălăcea în baie cu fetița. Mi-am amintit de lacrimile lui din stația de autobuz, când și-a frecat nasul sub bărbia lui June, înainte de a pleca spre New Orleans.

– Nu e ură, am spus. Ce simt pentru el e…

Vocea mi s-a stins.

– Părere de rău pentru o viață ratată. Dar îți pare rău și de un câine bun care a turbat. Asta nu te împiedică să-l împușți.

M-a privit în ochi.

– Te vreau iarăși. Dar acum din dragoste, bine? Nu pentru că tocmai ce am văzut doi oameni care s-au stâlcit în bătaie și al nostru a câștigat.

– Bine, am răspuns. E bine.

Și așa a fost.

13

– Ia te uită, m-a întâmpinat fiica lui Frank Frati când am intrat în casa de amanet vineri pe la prânz. Dacă nu e zeul boxului cu accent de New England.

Mi-a aruncat un zâmbet strălucitor, după care și-a întors capul și a strigat:

– *Ta-taaa!* A venit tipul cu Tom Case!

Frati a apărut din casă.

– Bună ziua, domnule Amberson, mi-a spus. Mare ca viața și fercheș ca Satana într-o seară de sâmbătă. Îmi închipui că te simți tare bucuros astăzi, nu-i așa?

– Sigur, i-am răspuns. De ce nu m-aș simți? Am avut parte de o lovitură norocoasă.

– Eu sunt cel care a avut parte de o lovitură.

Din buzunarul de la spatele pantalonilor lui din gabardină cu turul lăsat a scos un plic puțin mai mare decât plicurile standard.

– Două miare. Poți să-i numeri.

– E în regulă, i-am spus. Am încredere în tine.

A dat să-mi întindă plicul, apoi l-a tras înapoi și s-a bătut peste bărbie cu el. M-a cântărit cu ochii lui albaștri, decolorați dar vicleni.

– Nu te interesează să lași banii ăștia în joc? În curând începe campionatul de fotbal. Încep și meciurile de baseball.

– Nu mă pricep deloc la fotbal, iar meciurile dintre Dodgers și Yankees nu mă interesează. Dă-mi banii.

Mi i-a dat.

– Mi-a făcut plăcere să fac afaceri cu tine, i-am zis și am ieșit.

Am simțit cum și tatăl, și fiica mă urmăreau cu privirea și iarăși m-a copleșit senzația aceea neplăcută de déjà vu, fără să-mi dau seama din ce cauză anume. M-am urcat în mașină, sperând să nu mă mai întorc niciodată în zona aceea din Fort Worth. Și nici pe Greenville Avenue. Sau să mai pariez vreodată la un agent de pariuri cu numele Frati.

Acestea au fost cele trei dorințe ale mele și s-au îndeplinit toate.

14

Următoarea oprire am făcut-o pe Neely Street, la numărul 214. Îi telefonasem dinainte proprietarului și îi spusesem că august va fi ultima lună când voi mai plăti chiria. A încercat să mă facă să mă răzgândesc, spunându-mi că e greu de găsit chiriași așa buni ca mine. Probabil că era adevărat – poliția nu fusese chemată niciodată din cauza mea, deși făceau foarte adesea incursiuni prin zonă, mai ales la sfârșit de săptămână –, dar bănuiam că insistențele lui se datorau mai ales faptului că erau prea multe apartamente libere și prea puțini oameni care

să le închirieze. Dallasul trecea printr-una din crizele lui periodice.

Pe drum, m-am oprit la First Corn și mi-am umflat contul cu cele două mii primite de la Frati. Și bine am făcut. Mai târziu, mult mai târziu, am realizat că aș fi pierdut cu siguranță banii dacă i-aș fi avut la mine pe Neely Street.

Ideea era să verific în cele patru camere ale apartamentului și să văd ce lucruri am uitat pe acolo, acordând o atenție deosebită locurilor acelea misterioase unde se ascund tot felul de obiecte necesare, cum ar fi sub pernele canapelei, sub pat, sau în spatele sertarelor. Și, bineînțeles, aveam de gând să-mi iau pistolul Police Special. Aveam nevoie de el pentru atunci când îl voi rezolva pe Lee. Acum mă hotărâsem să-l omor de îndată ce se va întoarce în Dallas. Între timp, nu voiam să las în urmă nicio urmă de George Amberson.

Când mă apropiam de Neely, sentimentul că sunt blocat în camera de ecou a timpului a devenit foarte intens. Mă tot gândeam la cei doi Frati, unul cu o nevastă pe nume Marjorie, celălalt cu o fiică pe nume Wanda.

Marjorie: *Adică pariu, pe limba oamenilor obișnuiți?*
Wanda: *Adică pariu, cum le zicem noi pe aici?*
Marjorie: *Sunt J. Edgar Hoover, fiule.*
Wanda: *Sunt ofițerul Curry de la poliția din Dallas.*

Și ce-i cu asta? Era doar ecoul, atâta tot. Armonia. Efectul secundar al călătoriei în timp.

Totuși, o sonerie de alarmă a început să-mi zbârnâie prin străfundurile minții și a urcat spre lobul frontal când am intrat pe Neely Street. Istoria se repetă, trecutul se armonizează cu sine însuși, asta era ceea ce simțeam… dar parcă era *mai mult.* Când am oprit în fața casei în care Lee își ticluise planul tâmpit de a-l asasina pe Edwin Walker, am dat atenție soneriei de alarmă pentru că acum o auzeam de foarte aproape. Acum îmi zbiera în cap.

Akiva Roth la meciul de box. Dar nu singur. Cu el fusese o păpușică cu ochelari de soare a la Greta Garbo și cu un șal de nurcă. Cam nepotrivită nurca pentru luna august în Dallas, dar în sală era aer condiționat și – cum se zice în vremea mea – uneori merită să te dai mare.

Scoate-i ochelarii ăia întunecați. Ia-i nurca. Ce obții?

Câteva clipe am rămas în mașină, ascultând ticăitul motorului care se răcea, fără să obțin nimic. Apoi mi-am dat seama că, dacă înlocuiam blana cu o bluză cu gulerul răsfrânt, o obțineam pe Wanda Frati.

Chaz Frati din Derry îl pusese pe urmele mele pe Bill Turcotte. Îmi trecuse prin minte gândul acesta… dar nu i-am dat ascultare. Și rău am făcut.

Pe cine pusese Frank Frati din Fort Worth pe urmele mele? Păi, precis îl cunoștea pe Akiva Roth de la Faith Financial; în fond, Roth era iubițelul fetei lui.

Și, brusc, am simțit că îmi trebuie pistolul. Chiar atunci.

M-am dat jos din mașină și am urcat repede treptele casei, cu cheile în mână. Căutam cheia potrivită când am auzit un camion urlând dinspre colțul cu Haines Avenue și l-am văzut apoi oprindu-se în fața numărului 214 și cocoțându-se cu roțile pe trotuar.

M-am uitat în jur. Nimeni. Strada era pustie. Niciodată nu e nimeni când ai nevoie de ajutor. Nici măcar un trecător, darămite un polițist.

Am vârât cheia în broască și am descuiat ușa, gândindu-mă că o să le-o trântesc în nas – celor din camion, indiferent *cine erau* aceia – și că voi suna la poliție. Inhalam aerul fierbinte și închis din apartament când mi-am adus aminte că nu aveam *telefon*.

Niște bărbați masivi traversau în fugă peluza. Trei bărbați. Unul ținea în mână o bucată de țeavă înfășurată în ceva.

Nu, de fapt erau suficienți pentru o partidă de bridge. Al patrulea bărbat era Akiva Roth. El nu se grăbea. Urca încet aleea cu un zâmbet calm pe buze și mâinile în buzunare.

Am trântit ușa. Am pus lanțul. Imediat a fost dărâmată cu o lovitură puternică. M-am repezit spre dormitor, dar n-am ajuns decât la jumătatea drumului.

15

Doi dintre bătăușii lui Roth m-au târât în bucătărie. Al treilea era individul cu țeava. Acum am văzut că era înfășurată într-o bucată de postav închis la culoare. A pus-o cu grijă pe masa pe care mâncasem de nenumărate ori. Și-a pus o pereche de mănuși galbene din piele netăbăcită.

Roth se sprijinea de canatul ușii, zâmbind în continuare.

– Eduardo Gutierrez are sifilis, m-a anunțat el. I s-a urcat la creier. O să dea colțul în optâșpe luni, da' știi ceva? Nu-i pasă. Crede că o să se reîncarneze în emir sau alt căcat de ăsta. Ce părere ai?

E destul de riscant să răspunzi la replici fără logică – la petreceri, în mijloacele de transport în comun, la coada de bilete la film –, dar este și mai *greu* să știi ce anume trebuie să spui atunci când ești imobilizat de doi haidamaci, în vreme ce al treilea se pregătește să te ia la bătaie. Așa că nu am avut nicio părere.

– Chestia e că a ajuns să fie obsedat de tine. Ai câștigat pariuri pe care nu ar fi trebuit să le câștigi. Ai mai și pierdut, dar Eddie G. are ideea smintită că ai pierdut dinadins. Pricepi? Și după aia ai dat lovitura la derbi și a înțeles că ești, nu știu, un soi de șarlatan telepat care poate să vadă viitorul. Știi că el ți-a dat foc la casă?

N-am răspuns.

– *Apoi*, a continuat Roth, când viermișorii au început să-i mănânce creierii, a început să creadă că ești un vârcolac, sau un diavol. Și a dat de veste despre tine în tot sudul, vestul și centrul țării. „Căutați-l pe tipul ăsta, Amberson, și prindeți-l. Faceți-i de petrecanie. Tipul nu e om, am mirosit asta pe el, dar n-am dat atenție. Acum m-am îmbolnăvit și sunt pe moarte. Și doar din vina lui. E vârcolac sau diavol, sau ceva." E nebun, pricepi? Are pitici pe creier.

N-am răspuns.

– Carmo, cred că prietenul nostru, Georgie, nu e atent la mine. Cred că a ațipit. Dă-i trezirea.

Bărbatul cu mănuși galbene din piele mi-a tras un upercut tip Tom Case, pornind cu pumnul din dreptul șoldului lui și izbindu-l de falca mea stângă. În capul meu a avut loc o explozie de durere crâncenă și câteva clipe am văzut totul printr-o ceață stacojie.

– În regulă, acum pari nițeluș mai treaz, a comentat Roth. Unde rămăsesem? Aha, știu. Îți povesteam cum s-a întâmplat de ai ajuns baubaul personal al lui Eddie G. Din cauza sifilisului, cu toții știam asta. Dacă nu erai tu, l-ar fi obsedat câinele vreunui frizer. Sau o fată care l-a masturbat prea tare la cinema când avea șaișpe ani. Trist, nu? Dar îi facem toți pe plac pentru

că Eddie e un tip tare simpatic. Omule, știa atât de bine să zică bancuri, că te făcea să râzi cu lacrimi. Nici măcar n-am crezut că exiști cu adevărat. Și după aia baubaul lui Eddie G. apare în Dallas și intră la mine în prăvălie. Și ce să vezi? Baubaul pariază că Pirates o să-i bată pe Yankees, deși toată lumea știe că așa ceva n-are cum să se întâmple, și în șapte meciuri ceea ce toată lumea care se pricepe la baseball știe că nu-i posibil.

– A fost vorba de noroc, am spus cu o voce plină de câlți din cauză că mi se umfla falca. Am pariat la impuls.

– Asta-i o prostie și prostia se plătește întotdeauna. Carmo, sparge-i rotula prostului ăsta!

– Nu! am exclamat eu. Nu! Te rog, nu!

Carmo a zâmbit de parcă aș fi spus ceva nostim, a înșfăcat țeava de pe masă și m-a lovit în genunchi. Am auzit un pocnet. Ceva ca o articulație care trosnește.

Durerea a fost insuportabilă. Mi-am mușcat buzele ca să nu urlu și m-am lăsat moale în mâinile celor doi care mă țineau. Bătăușii m-au pus iar în picioare.

Roth stătea tot în pragul ușii, cu mâinile în buzunare și pe buze cu zâmbetul calm și fericit.

– În regulă. Super. Apropo, o să ți se umfle. Nici nu-ți închipui cât de tare. Dar, ce să-ți fac, tu ai cerut-o, ai plătit și acum ți-o iei. Între timp, să revenim la fapte.

Huidumele care mă țineau au început să râdă.

– Faptele sunt acestea: nimeni care se îmbracă așa cum erai tu îmbrăcat în ziua când mi-ai intrat în prăvălie nu face așa un pariu. Pentru unul cu țoalele tale un pariu la impuls înseamnă zece dolari, hai, douăzeci, cel mult. Dar echipa Pirates a câștigat și ăsta-i alt fapt. Și încep să mă gândesc că poate Eddie G are dreptate. Nu că ai fi un vârcolac, sau diavol, sau de pe altă planetă, dar cum ar fi să știi pe cineva care știe ceva? Cum ar fi că s-au vândut meciurile și Pirates vor câștiga în șapte etape?

– Nimeni nu face aranjamente în baseball, Roth. Nu s-a mai pomenit așa ceva de la Black Sox în 1919. Te ocupi de pariuri, ar trebui să știi asta.

Și-a ridicat sprâncenele.

– Știi cum mă cheamă! Hei, poate că *ești* de pe altă planetă. Dar n-am toată ziua la dispoziție.

S-a uitat la ceas, ca și cum ar fi vrut să-și întărească spusele. Era unul mare și demodat, probabil un Rolex.

– Când ai venit să-ți iei câștigul am încercat să văd unde stai, dar ți-ai ținut degetul peste adresa de pe permisul de conducere. Nu face nimic. Mulți procedează așa. M-am hotărât să uit toată povestea. Să fi trimis mai bine niște băieți să te prindă pe stradă și să-ți tragă o bătaie soră cu moartea, poate chiar să te omoare, pentru ca Eddie G – ce a mai rămas din el – să se liniștească? Pentru că m-ai ușurat de o mie două sute cu un pariu aiurea rău? Dă-o-ncolo de treabă, ce Eddie G nu știe nu are cum să-i facă rău. În plus, dacă nu mai aude de tine, poate că o să înceapă să se gândească la altele. Poate o să-și închipuie că Henry Ford e nevasta lui Moș Crăciun, sau cam așa ceva. Carmo, iar nu mă ascultă și *asta mă scoate din sărite!*

Carmo m-a izbit cu țeava în burtă, chiar sub coaste, cu o forță care aproape m-a paralizat. Tot abdomenul mi-a explodat de durere, parcă aveam înăuntru o bilă uriașă de foc.

– Te doare, nu? a zis Carmo. Te-am lovit chiar în mațe.

– Cred că mi-ai rupt ceva, i-am spus eu.

Am auzit un sunet răgușit ca de locomotivă cu aburi și mi-am dat seama că era gâfâitul meu.

– Sper că *da*, mi-a zis Roth. Te-am lăsat *să pleci,* nenorocitule! Te-am lăsat să pleci, în puii mei! Am uitat de tine! Și după aia îți faci apariția în prăvălia lui Frank din Fort Worth ca să pariezi pe meciul Case–Tiger. Exact aceeași metodă de operare – bani mulți pe ăl mai slab la cea mai mare cotă pe care o poți obține. Și de data asta spui și *repriza exactă*. Așa că uite cum o să facem, prietene: ai să-mi spui de unde ai știut. Dacă faci ce-ți cer, am să-ți fac niște poze așa cum ești acum și Eddie G o să fie mulțumit. Știe că nu te poate omorî pentru că i-a spus Carlos să înceteze cu crimele și de Carlos ascultă, chiar și așa bolnav cum e. Dar dacă vede ce futut ești… au, dar nu ești destul de futut. Mai fute-l, Carmo. Dă-i la meclă.

Prin urmare, Carmo a început să mă lovească peste față, iar ceilalți m-au ținut. Mi-a spart nasul, mi-a închis ochiul stâng, mi-a scos câțiva dinți și mi-a sfâșiat obrazul stâng. Iar eu îmi tot spuneam: *Am să leșin sau mă vor ucide. Oricum, durerea va înceta.* Dar nu am leșinat, iar Carmo s-a oprit la un moment dat. Răsufla greu și mânușile galbene erau pătate cu sânge. Prin ferestrele bucătăriei intra lumina soarelui care forma dreptunghiuri purpurii pe linoleumul decolorat.

– E mai bine acum, a constatat Roth. Adu-mi polaroidul din

camion, Carmo. Hai, dă-i bice. Vreau să terminăm aici.

Înainte să iasă, Carmo și-a scos mănușile și le-a pus pe masă lângă țeava de plumb. Se desprinseseră fâșii de postav. Îmbibate în sânge. Mie îmi pulsa fața, dar abdomenul era și mai rău. Acolo fierbințeala începuse să se întindă în toate direcțiile. Ceva nu era deloc în regulă.

– Te mai întreb încă o dată, Amberson. De unde ai știut de aranjament? Cine ți-a zis? Vreau adevărul.

– Am ghicit, am răspuns, încercând să-mi spun că vocea îmi suna așa cum sună cea a unui om foarte răcit.

Dar nu era așa. Suna ca vocea unui om care tocmai ce fusese bătut de se căcase pe el.

A luat țeava și și-a lovit-o ușor de podul palmei grase.

– Cine ți-a zis, față de cur?

– Nimeni. Gutierrez avea dreptate. Sunt un diavol și diavolii pot vedea viitorul.

– Încep să-mi pierd răbdarea.

– Wanda e prea înaltă pentru tine, Roth. Și prea slabă. Când ești deasupra, probabil că arăți ca un broscoi râios care încearcă să babardească un buștean. Sau poate…

Chipul lui placid s-a încrețit de furie. A fost o transformare totală și s-a petrecut în mai puțin de o secundă. A repezit țeava la capul meu. Mi-am ridicat brațul stâng și l-am auzit plesnind ca o nuia sub povara zăpezii. Când m-am lăsat moale, huidumele mi-au dat drumul și m-am prăbușit pe podea.

– Faci pe deșteptul, nu pot să-i sufăr pe ăia care fac pe deștepții.

L-am auzit ca de la o mare depărtare. Sau de la o mare înălțime. Sau ambele. În cele din urmă, mă simțeam pe punctul de a leșina și eram foarte recunoscător pentru asta. Dar am avut suficient timp cât să îl văd pe Carmo întors cu un aparat de fotografiat Polaroid. Era mare și umflat, modelul unde obiectivul iese dintr-un fel de acordeon.

– Întoarce-l, a comandat Roth. Să-l prindem pe partea bună.

În vreme ce huidumele mă aranjau, Carmo i-a dat aparatul lui Roth, iar Roth i-a dat țeava. Apoi Roth a ridicat aparatul la ochi și mi-a spus:

– Păsărică, boule! Una pentru Eddie G…

Jac.

– … și una pentru colecția mea personală pe care nu o am

încă, dar pe care mă gândesc să o încep acum…

Jac.

– … și uite una pentru tine. Ca să ții minte să răspunzi atunci când oamenii serioși te întreabă ceva.

Jac.

A smuls din aparat cel de-al treilea instantaneu și l-a aruncat spre mine. A aterizat în fața mâinii mele stângi… pe care a călcat el apoi. Oasele s-au sfărâmat. Am scâncit și mi-am tras mâna la piept. Îmi rupsese cel puțin un deget, sau poate chiar trei.

– Ar trebui să ți-o imobilizezi în vreo șaizeci de secunde sau o să se umfle. Asta în cazul că o să mai fi treaz.

– Vrei să-l mai întrebăm ceva acum că e frăgezit? a întrebat Carmo.

– Îți bați joc de mine? Uită-te le el. Nici măcar nu mai știe cum îl cheamă. Dă-l în pula mea.

A dat să plece, dar s-a întors.

– Hei, boule. Uite încă una ca să mă ții minte.

Și m-a lovit în tâmplă cu vârful pantofului. Probabil era din metal. Mii de rachete mi-au explodat în fața ochilor. Apoi capul mi s-a conectat cu dușumeaua și n-am mai știut nimic.

16

Nu cred că am stat multă vreme inconștient, pentru că nu mi se părea că dreptunghiurile de lumină de pe linoleum și-ar fi schimbat poziția. În gură aveam gust de cupru. Am scuipat pe jos sânge pe jumătate coagulat și un fragment de dinte, hotărât să mă ridic în picioare. Am fost nevoit să mă țin de unul dintre scaunele de bucătărie cu mâna care încă îmi mai funcționa, apoi de masă (care aproape că s-a răsturnat peste mine), dar, în linii mari, a fost mai ușor decât mă așteptam. Piciorul stâng îmi amorțise, iar cracul pantalonului mă strângea acolo unde genunchiul se umflase așa cum prevăzuse Roth, însă credeam că ar fi putut fi mult mai rău.

M-am uitat pe fereastră ca să mă asigur că plecase camionul, apoi am pornit într-o călătorie lentă și șchiopătată spre dormitor. Inima îmi făcea tumbe în piept. Fiecare dangăt al ei îmi zvâcnea în nasul spart și îmi vibra în falca umflată, unde probabil că mi se frânsese maxilarul. Și ceafa îmi pulsa. Gâtul

mi-era țeapăn.

Ar fi putut fi mult mai rău, mi-am reamintit când mă târâm în dormitor. *Ești pe picioare, nu? Ia pistolul ăla blestemat, pune-l în torpedoul mașinii și apoi du-te la camera de gardă. În general ești bine. Poate mai bine decât e Dick Tiger în dimineața asta.*

Și tot așa mi-am spus până când a fost momentul să întind mâna spre raftul dulapului. Atunci ceva parcă mi s-a rupt înăuntru… și apoi durerea mi-a trecut prin abdomen ca un tăvălug. Focul mocnit din partea stângă s-a întețit așa cum se întâmplă atunci când arunci benzină peste cărbunii încinși. Am atins patul pistolului, l-am întors, mi-am vârât un deget pe lângă trăgaci și l-am tras de pe raft. A căzut.

Probabil că nici nu-i încărcat. M-am aplecat să-l ridic. Genunchiul stâng a dat un zbieret și a cedat. M-am prăbușit pe podeaua dormitorului și durerea crâncenă din burtă m-a săgetat iarăși. Cu toate acestea am reușit să apuc arma și să-i învârt butoiașul. Era încărcată. Avea gloanțe în toate camerele. Am pus pistolul în buzunar și am încercat să mă târăsc înapoi în bucătărie, însă genunchiul mă durea mult prea tare. Iar durerea din cap era încă și mai groaznică, întinzându-și tentaculele întunecate din grota ei mică de la ceafă.

Am reușit să mă târăsc până la pat, cu mișcări de înotător. Apoi m-am ridicat, folosindu-mi mâna și piciorul drept. Piciorul stâng m-a ținut, dar genunchiul își pierdea capacitatea de flexare. Trebuia să plec de acolo. Cât mai repede.

Probabil că semănam cu Chester, ajutorul șchiop de șerif din *Gunsmoke*, pe când mă chinuiam să ies din dormitor, să ajung în bucătărie și apoi la ușa dată de perete, plină de așchii acolo unde fusese lovită. Acum chiar îmi aduc aminte că repetasem o replică din film: *Domnu' Dillon, domnu' Dillon, se întâmplă ceva la Longbranch!*

Am traversat veranda, m-am prins cu pumnul drept de balustradă și am început să cobor cu spatele. Erau doar patru trepte, dar durerea de cap devenea mai fioroasă la fiecare pas. Parcă începusem să-mi pierd și vederea periferică, iar ăsta n-avea cum să fie un lucru bun. Am încercat să întorc capul ca să-mi văd mașina, dar gâtul nu a vrut să coopereze. În schimb, cu greu am reușit să mă răsucesc cu tot trupul și, când am avut Chevroletul în raza mea vizuală, mi-am dat seama că îmi va fi imposibil să conduc. Îmi va fi imposibil chiar și să deschid

portiera și să pun pistolul în torpedo: atunci îmi va exploda iarăși durerea fierbinte din partea stângă.

Mi-am scos cu mâini tremurânde pistolul din buzunar și m-am întors. M-am ținut de balustradă și am reușit să-l ascund sub una din trepte. M-am îndreptat iarăși de mijloc și am pășit încet pe alee îndreptându-mă spre stradă. *Cu pași de copil,* mi-am tot repetat. *Cu pași mici de copil.*

S-au apropiat doi puști pe biciclete. Am încercat să le spun că am nevoie de ajutor, dar din gura mea umflată nu ai ieșit decât un *hhhhhaaa* uscat. Au schimbat o privire, apoi au început să pedaleze mai repede și s-au îndepărtat evitându-mă.

Am făcut la dreapta (genunchiul umflat făcea ca mersul spre stânga să pară cea mai proastă idee din lume) și am început să mă împleticesc pe trotuar. Vederea mi se îngusta tot mai mult; acum parcă mă uitam prin cătarea unui revolver sau printr-o gură de tunel. Și asta mi-a amintit de coșul dărâmat de lângă turnătoria Kitchener din Derry.

Du-te pe Haines Avenue, m-am îndemnat. *Pe Haines Avenue e circulație. Trebuie să ajungi până acolo.*

Dar spre Haines Avenue mă duceam, sau în direcție opusă? Nu-mi aduc aminte. Lumea din fața ochilor mei se micșorase până la dimensiunile unui cerc cu diametrul de vreo zece centimetri. Capul îmi plesnea de durere; în mațe aveam un incendiu forestier. Iar când m-am prăbușit, parcă am făcut-o cu încetinitorul, iar trotuarul mi s-a părut moale ca o pernă umplută cu puf.

Înainte să-mi pierd cunoștința, am simțit că mă împunge ceva. Ceva tare și metalic. Apoi am auzit o voce ruginită venită parcă de la vreo zece kilometri înălțime:

– Hei! Hei, *băiete!* Ce ai pățit?

M-am întors. Cu ultimele puteri, dar m-am întors. Deasupra mea era bătrâna care mă făcuse laș atunci când am refuzat să intervin în scandalul dintre Lee și Marina din Ziua Fermoarului. Cred că din ziua aia, pentru că, în ciuda caniculei de august, femeia era îmbrăcată tot cu cămașa de noapte din flanel roz și cu jacheta vătuită. În ziua aceea însă părul ei sculat mi-a amintit de Don King – ce-mi mai rămăsese din minte se gândea probabil tot la box – și nu de Elsa Lanchester. Mă împunsese cu unul din picioarele cadrului ei ortopedic.

– O, Doamne, Dumnezeule, a exclamat bătrâna. Cine te-a

bătut?

Povestea era lungă și nu i-o puteam spune. Întunericul mă înconjura din toate părțile și îl întâmpinam cu bucurie, pentru că durerea din cap mă ucidea. *Al a avut cancer la plămâni*, mi-a trecut prin gând. *Eu l-am avut pe Akiva Roth. Și jocul s-a sfârșit de fiecare dată. Ozzie iese victorios.*

Nu și dacă mai aveam un cuvânt de spus.

Adunându-mi toate puterile, m-am adresat chipului de deasupra mea, singura imagine luminoasă în negura care năvălea peste mine.

– Sună la… nouă-unu-unu…

– Ce-i aia ?

Desigur că nu avea de unde să știe. Nouă-unu-unu nu se inventase încă. Am reușit să mai șoptesc:

– La ambulanță.

Cred că am și repetat cuvântul, dar nu sunt sigur. Căci atunci m-a înghițit întunericul.

17

De atunci mă tot întreb dacă mașina mi-a fost furată de copiii de pe stradă sau de huidumele lui Roth. Și când anume s-a întâmplat asta. În orice caz, hoții nu au distrus-o; Deke Simmons a ridicat-o din parcarea poliției din Dallas. Arăta mult mai bine decât mine.

Călătoria în timp este o aventură plină de ironii.

Capitolul 26

În cele unsprezece săptămâni care au urmat am trăit din nou două vieți. Una despre care nu știam mai nimic – lumea exterioară – și una pe care o cunoșteam mult prea bine. Lumea dinăuntrul meu, în care îl visam adesea pe Omul cu bilet galben.

În lumea exterioară, doamna cu cadrul ortopedic (Alberta Hitchinson; Sadie o găsise și îi dusese un buchet de flori) a stat lângă mine pe trotuar și a tot strigat până a apărut un vecin care a văzut despre ce e vorba și a chemat o ambulanță care m-a dus la spitalul Parkland. Doctorul care m-a îngrijit se numea Malcolm Perry, și era același care, mai târziu, se va ocupa de John F. Kennedy și de Lee Harvey Oswald, în clipele dinaintea morții lor. A avut mai mult noroc cu mine, deși existau șanse ca nici eu să nu scap.

Aveam dinții sparți, nasul spart, maxilarul spart, genunchiul stâng fracturat, brațul stâng fracturat, degete dislocate la mână și răni abdominale. Suferisem și o rană la cap, care îl îngrijora cel mai mult pe Perry.

Mi s-a povestit că m-am trezit și am urlat când mi-au palpat abdomenul, dar nu-mi aduc aminte nimic despre asta. Mi s-a pus cateter și imediat am eliminat ceea ce crainicii de ring ar fi numit „urină cu sânge". Inițial, semnele mele vitale au fost stabile, apoi au început să scadă. Mi s-a determinat grupa sanguină și mi s-au dat patru unități de sânge bun… donat, mi-a spus mai târziu Sadie, de locuitorii din Jodie la sfârșitul lui septembrie. A trebuit să-mi spună povestea de mai multe ori, pentru că eu uitam întruna. Am fost pregătit pentru operație la abdomen, dar întâi mi s-a făcut un consult neurologic și o puncție în măduvă – căci în Tărâmul lui Demult nu există nici ecografii, nici tomografii.

Mi s-a mai povestit că am purtat o discuție interesantă cu cele două asistente care m-au pregătit pentru puncție. Le-am spus că soția mea avea probleme cu băutura. O asistentă mi-a zis că vai ce rău și m-a întrebat cum o cheamă. Le-am spus că e un peștișor pe nume Wanda și am râs din toată inima. După care am leșinat din nou.

Splina îmi era făcută varză. Mi-au scos-o.

Cât încă eram tot inconștient, iar splina mea o apuca pe drumul pe care se duc toate organele paradite și nu neapărat esențiale, am fost mutat la Ortopedie. Acolo mi-au pus brațul în atelă și piciorul în ghips. Mulți oameni mi-au semnat ghipsul în săptămânile ce vor urma. Uneori recunoșteam anumite nume; de cele mai multe ori, însă, nu.

M-au ținut sedat, cu capul imobilizat și patul ridicat exact la treizeci de grade. Nu-mi dădeau fenobarbital pentru că aș fi fost prea conștient (deși Sadie zice că mai mormăiam din când în când), ci pentru că se temeau ca nu cumva să mă trezesc brusc și să-mi fac singur rău. În principiu, Perry și ceilalți doctori (a venit și Ellerton să-mi monitorizeze progresele) se purtau cu capul meu stricat așa cum te porți cu o bombă neexplodată.

Nici până în ziua de azi nu am habar ce înseamnă hematocritele și hemoglobina, dar ale mele au început să se ridice, iar asta a părut să bucure pe toată lumea. După trei zile mi-au mai făcut o puncție. Aceasta a scos la iveală semne de sânge vechi, iar atunci când e vorba de măduva spinării, vechi e mai bun decât nou. A mai indicat și că am o semnificativă traumă cerebrală, însă doctorii au refuzat să ia în calcul procedura de găurire a craniului cu ceva ca o bormașină, deoarece ar fi fost o operație mult prea riscantă având în vedere toate bătăliile pe care corpul meu le purta pe alte fronturi.

Dar trecutul este încăpățânat și viclean și se apără împotriva schimbării. La cinci zile după internare, carnea din jurul splenoctomiei se făcuse roșie și ardea. Starea mea, care coborâse de la „critică" la „serioasă" după a doua puncție, a urcat fulgerător din nou la „critică". În fișa mea scria că eram „sedat la indicațiile domnului doctor Perry și aveam reacții neurologice minime".

Pe șapte septembrie m-am trezit pentru scurtă vreme. Cel puțin, așa mi s-a spus. O femeie, atrăgătoare în pofida chipului acoperit cu cicatrice, și un bărbat în vârstă cu o pălărie de cowboy pe genunchi stăteau pe scaune lângă patul meu.

– Știi cum te cheamă? m-a întrebat femeia.

– Puddentane, i-am răspuns. Întreabă-mă din nou și-ți voi răspunde la fel.

Domnul Jake George Puddentane Epping-Amberson a petrecut șapte săptămâni la spitalul Parkland, înainte de a fi

mutat într-un sanatoriu – un mic complex unde erau găzduiți oamenii foarte bolnavi – din nordul Dallasului. În aceste șapte săptămâni mi s-au administrat intravenos antibiotice pentru infecția care își deschisese prăvălie acolo unde fusese cândva splina mea. Atelele de la braț mi-au fost înlocuite cu un ghips lung care și el s-a umplut cu nume pe care nu le știam. Puțin înainte de a pleca la Eden Fallows, așa se numea sanatoriul, am trecut la nivelul de ghips mai scurt. Cam tot atunci un fizioterapeut a început să-mi tortureze genunchiul încercând să-l aducă la un stadiu asemănător cu mobilitatea. Mi s-a spus că am țipat foarte mult, dar eu nu-mi aduc aminte.

Nu am nici cea mai mică îndoială că Malcolm Perry și ceilalți doctori de la Parkland mi-au salvat viața. Totodată, mi-au făcut și un dar neintenționat și nedorit care m-a ținut și după ce ajunsesem la Eden Fallows. Acest dar a fost o a doua infecție provocată de antibioticele pe care le pompaseră în mine ca să o învingă pe prima. Îmi amintesc ca prin ceață că am vomitat la greu și că îmi petreceam parcă zile în șir cu fundul pe o ploscă. Îmi amintesc și că, la un moment dat, mi-am spus*: Trebuie să mă duc la domnul Keene de la drogheria din Derry. Am nevoie de Kaopectate.* Dar cine era domnul Keene și unde era Derry?

Mi-au dat drumul din spital când am început să rețin din nou hrana, dar eram deja de două săptămâni la Eden Fallows când mi s-a oprit diareea. Era cam pe la sfârșitul lui octombrie. Sadie (de obicei îmi aduceam aminte numele ei; alteori nu) mi-a adus un dovleac de hârtie cu ochi și gură decupate. Îmi amintesc foarte limpede scena aceasta pentru că am urlat când l-am văzut. Erau urletele cuiva care uitase ceva esențial.

– Ce e? m-a întrebat femeia. Ce e, iubitule? Ce s-a întâmplat? Kennedy? E vorba despre Kennedy?

– *O să-i omoare pe toți cu un ciocan!* am strigat la ea. *În seara de Halloween! Trebuie să-l împiedic!*

– Pe cine? mi-a prins ea mâinile care băteau aerul. Pe cine să împiedici?

Dar nu am putut să-mi aduc aminte și am adormit. Dormeam foarte mult, și asta nu numai din cauza rănii de la cap care se vindeca încet. Mă simțeam epuizat și ajunsesem o umbră a celui care am fost. În ziua caftelii avusesem peste nouăzeci de kilograme. Când am ieșit din spital și am fost dus la Eden Fallows, abia dacă mai cântăream șaizeci și opt.

Aceasta era viața exterioară a lui Jake Epping, un bărbat care fusese bătut măr și care aproape murise în spital. Viața mea interioară consta din întuneric, voci și fulgere de înțelegere: mă orbeau cu strălucirea lor și dispăreau înainte să apuc să deslușesc peisajul la lumina lor. Eram pierdut în cea mai mare parte a timpului, dar din când în când se întâmpla să mă regăsesc.

Și mă regăseam simțind că îmi este înfiorător de cald și că o femeie îmi dădea în gură chipsuri de gheață, divin de reci. Era FEMEIA CU CICATRICEA, care uneori se numea Sadie.

Și mă regăseam dându-mi seama că mă aflu pe canapeaua din colțul camerei de spital, fără să am nici cea mai mică idee cum am ajuns acolo, și scoțând din mine tone de fecale apoase și fierbinți, în vreme ce toată fața îmi pulsa și mă mânca, iar genunchiul zvâcnea. Îmi amintesc că îmi doream să mă ucidă cineva.

Și mă regăseam încercând să mă dau jos din pat, pentru că aveam ceva extrem de important de făcut. Mi se părea că de mine depindea întreaga lume. BĂRBATUL CU PĂLĂRIA DE COWBOY era acolo. M-a prins înainte să apuc să cad și m-a pus înapoi în pat.

– Nu încă, fiule, mi-a spus el. Încă nu ai putere.

Și mă regăseam vorbind – sau încercând să vorbesc – celor doi polițiști în uniformă care veniseră să-mi pună întrebări despre bătaia pe care o încasasem. Pe ecusonul unuia dintre ei scria TIPPIT. Am încercat să-i spun că e în pericol. Am încercat să-i spun să țină minte data de 5 noiembrie. Luna bună, data proastă. Nu-mi puteam aminti data cea bună și, de frustrare, am început să mă lovesc în capul meu cel prost. Polițiștii s-au privit nedumeriți. Cel care NU era TIPPIT a chemat o infirmieră. Infirmiera a adus un doctor. Doctorul mi-a făcut o injecție și am plutit departe de lumea aceasta.

Și mă regăseam ascultând ce îmi citea Sadie, la început *Jude the Obscure,* apoi *Tess D'Uberville*. Știam poveștile astea și mă simțeam mai liniștit să le ascult iar și iar. La un moment dat, în timp ce ascultam *Tess*, mi-am amintit ceva.

– Am făcut-o pe Tessica Caltrop să ne lase în pace.

Sadie și-a ridicat privirea din carte.

– Vrei să spui Jessica? Jessica Caltrop? Da? Cum? Ții minte?

Dar nu țineam. Amintirea dispăruse.

Și mă regăseam uitându-mă la Sadie care stătea la fereastră, privea ploaia de afară și plângea.

Dar în cea mai mare parte a timpului eram pierdut.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIA DE COWBOY era Deke, dar o dată am crezut că e bunicul și m-am speriat foarte tare, pentru că tata-mare Epping era mort și…

Epping, *acesta* era numele meu. *Nu-l uita,* mi-am spus, dar nu am putut.

În câteva rânduri a venit să mă vadă O FEMEIE ÎN VÂRSTĂ CU RUJ APRINS. Uneori mă gândeam că o cheamă Duduia Mimi; alteori Duduia Ellie; o dată, chiar am fost convins că este Irene Ryan, care juca rolul bunicuței Clampett în *The Beverly Hillbillies.* I-am spus că îmi aruncasem telefonul mobil într-un iaz.

– Acum doarme împreună cu peștii. Tare mi-aș dori să-l am la mine.

Au venit și DOI TINERI. Sadie mi-a spus:

– Uite, sunt Mike și Bobbi Jill.

Și eu am aprobat-o:

– Mike Coleslaw.

TÂNĂRUL a zis:

– Destul de aproape, domnule A.

Apoi a surâs și o lacrimă i-a alunecat pe obraz.

După aceea, când Sadie și Deke veneau să mă viziteze la Eden Fallows, stăteam împreună pe canapea. Sadie mă lua de mână și mă întreba:

– Cum îl cheamă, Jake? Niciodată nu mi-ai spus care este *numele* lui. Cum să-l oprim dacă nu știm cine este sau unde se va afla?

I-am răspuns:

– Eu o să-l popesc.

Am încercat din toate puterile să pronunț cuvântul așa cum trebuie, am încercat așa de tare, că începuse să mă doară ceafa, dar tot nu m-am lăsat:

– Să-l opresc.

– N-ai putea să oprești nici măcar un gândac fără ajutorul nostru, a spus Deke.

Dar Sadie mi-era prea dragă, iar Deke era prea bătrân. În primul rând nici nu ar fi trebuit să-i spună. Dar poate că era în regulă, pentru că, oricum, nu credea.

– Omul cu bilet galben o să vă oprească dacă vă amestecați, le-am zis. Eu sunt singurul pe care nu-l poate opri.

– Cine este Omul cu bilet galben? m-a întrebat Sadie aplecându-se și luându-mi mâinile într-ale ei.

– Nu mai țin minte, dar nu mă poate opri pentru că nu sunt din lumea asta.

Dar mă *oprea*. El sau altceva. Doctorul Perry a spus că amnezia mea era superficială și trecătoare și a avut dreptate… dar până la un punct. Dacă mă străduiam prea tare să-mi amintesc lucrurile cele mai importante, începea să mă doară capul îngrozitor de tare, mersul meu șchiopătat se transforma în poticneală, iar vederea mi se încețoșa. Cel mai mult mă deranja tendința de a adormi din senin. Sadie l-a întrebat pe doctorul Perry dacă nu cumva e vorba de narcolepsie. El a zis că probabil că nu, dar mie mi s-a părut că e cam îngrijorat.

– Se trezește atunci când îl strigi sau îl scuturi?

– Întotdeauna, i-a răspuns Sadie.

– Și asta se întâmplă mai ales atunci când e supărat pentru că nu-și poate aminti ceva?

Sadie i-a confirmat și această presupunere.

– Atunci, sunt sigur că-i va trece, așa cum îi trece și amnezia.

În cele din urmă, încetul cu încetul, lumea mea interioară a început să se contopească cu cea exterioară. Numele meu era Jacob Epping. Eram profesor și călătorisem cumva înapoi în timp ca să împiedic asasinarea președintelui Kennedy. Am încercat să resping gândurile acestea, însă știam mult prea multe despre anii dintre cele două epoci, iar ceea ce știam nu era o halucinație. Erau aduceri-aminte. Grupul Rolling Stones, audierile pentru suspendarea lui Clinton, World Trade Center în flăcări. Christy, fosta mea soție chinuită și chinuitoare.

Într-o seară, când mă uitam cu Sadie la serialul *Combat*, mi-am adus aminte ce îi făcusem lui Frank Dunning.

– Sadie, am omorât un om înainte să vin în Texas. Într-un cimitir. A trebuit s-o fac. Urma să-și ucidă întreaga familie.

M-a privit fără să spună nimic, cu ochii mari și gura căscată.

– Închide televizorul, am rugat-o. Tipul acela care îl joacă pe sergentul Saunders – nu-mi aduc aminte cum îl cheamă – o să fie decapitat de elicea unui elicopter. Te rog, Sadie, închide-l.

L-a închis și s-a lăsat în genunchi în fața mea.

– Cine o să-l omoare pe Kennedy? Și unde se va afla când o va

face?

Am încercat din răsputeri, fără să adorm de această dată, dar tot nu am reușit să-mi amintesc. Călătorisem din Maine în Florida, asta îmi aminteam. În Fordul acela Sunliner, minunată mașină. Călătorisem din Florida la New Orleans și, după ce am plecat din New Orleans, am venit în Texas. Mi-am adus aminte că ascultasem „Earth Angel" la radio când am traversat granița statului și că mersesem cu o sută cincizeci la oră pe Highway 20. Mi-am amintit panoul cu TEXAS ÎȚI UREAZĂ BUN VENIT. Și un altul care făcea reclamă la ceva ce se numea SONNY'S B-B-Q, 27 MI. După aceea, mi se rupea filmul. Apoi reveneau amintiri despre viața mea din Jodie. Amintiri mai vii despre cum dansasem swing cu Sadie și cum stăteam alături de ea în pat la Candlewood Bungalows. Sadie mi-a spus că locuisem și în Fort Worth, și în Dallas, dar nu știa unde; nu avea decât două numere de telefon care erau deconectate acum. Nici eu nu știam unde locuisem, deși parcă una din adrese era pe Cadillac Street. S-a uitat pe hartă, dar nu exista nicio stradă cu numele acesta în niciunul dintre cele două orașe.

Acum îmi aduceam aminte o mulțime de lucruri, dar nu și numele asasinului sau locul unde se va afla când îl va ucide pe președinte. Și de ce să-mi fi amintit? Căci trecutul îmi ascundea informațiile acestea. Trecutul viclean.

– Asasinul are un copil, am spus. Cred că o cheamă April.

– Jake, vreau să te întreb ceva. S-ar putea să te enervezi, dar trebuie, din moment ce prea multe depind de asta – chiar soarta întregii lumi, după cum zici tu.

– Întreabă-mă, am îndemnat-o, neputând să-mi închipui că vreo întrebare de-a ei m-ar fi putut enerva.

– Mă minți?

– Nu, i-am răspuns.

Și era purul adevăr. Atunci.

– I-am spus lui Deke că trebuie să anunțăm poliția. Mi-a arătat un articol în *Morning News* unde scria că până acum au fost deja două sute de amenințări cu moartea și informații despre potențiali asasini. Deke zice că și militanții de dreapta din Dallas și Fort Worth, și cei de stânga din San Antonio încearcă să-l sperie pe Kennedy ca să nu mai vină în Texas. Mai spune și că poliția din Dallas transmite FBI-ului toate amenințările și ponturile astea și nu se ia absolut *nicio măsură.*

Zice că singura persoană pe care J. Edgar Hoover o detestă mai mult decât pe J.F.K. este fratele lui, Bobby.

Nu mă interesa câtuși de puțin pe cine detesta J. Edgar Hoover.

– Mă crezi?

– Da, a oftat ea. Vic Morrow chiar o să moară?

Așa îl chema pe actor. Bineînțeles.

– Da.

– Când filmează la serial?

– Nu, la alt film.

A izbucnit în plâns.

– Tu *să nu mor*i, Jake – te implor. Fă-te bine.

Aveam multe coșmaruri. Scenele erau diferite – uneori era o stradă pustie care semăna cu Main Street din Lisbon Falls, alteori era cimitirul unde îl împușcasem pe Frank Dunning, sau bucătăria lui Andy Cullum, campionul de cribbage, dar cel mai adesea era restaurantul lui Al Templeton. Stăteam într-un separeu sub privirile celor din fotografiile de pe Peretele Celebrităților. Al era bolnav – era pe moarte –, dar ochii aveau o intensitate luminoasă.

– Omul cu bilet galben este întruchiparea trecutului neîndurător și viclean, mi-a spus Al. Știi asta, nu?

Da, știam.

– Și-a închipuit că ai să mori în urma bătăii, dar n-a fost așa. S-a gândit că ai să mori din cauza infecțiilor, dar nici asta nu s-a întâmplat. Acum îți blochează amintirile – cele esențiale – pentru că știe că asta-i ultima lui speranță de a te putea opri.

– Dar cum poate face asta? E mort.

Al a clătinat din cap.

– Nu, eu sunt mort.

– Cine este? *Ce* este? Și cum poate să învie? Și-a tăiat gâtlejul și biletul s-a făcut negru! *Am văzut* cu ochii mei!

– Nu știu, prietene. Tot ce știu e că nu te poate opri dacă refuzi să te oprești. *Trebuie să-ți recapeți amintirile.*

– Atunci ajută-mă! am strigat eu și l-am apucat de mâna care semăna cu o gheară. Spune-mi numele tipului! Îl cheamă Chapman? Manson?

Ambele nume îmi păreau cunoscute, dar niciunul nu părea cel bun.

– *Tu m-ai vârât în povestea asta, tu să mă ajuți!*

În acest moment al visului, Al deschide gura tocmai ca să mă ajute, dar intervine Omul cu bilet galben. Dacă suntem pe Main Street, iese prin vitrina de la Kennebec Fruit. Dacă suntem în cimitir, se ridică dintr-un mormânt deschis, aidoma unui zombie. Dacă suntem în restaurant, ușa se dă brusc de perete. Biletul înfipt la panglica pălăriei este atât de negru, încât pare o gaură dreptunghiulară făcută în lume. E mort și descompus. Trenciul lui vechi e plin de argilă. În orbite i se zvârcolesc viermi.

– *Nu poate să-ți spună nimic, pentru că e ziua plății duble!* urlă Omul cu bilet galben, care este acum Omul cu bilet negru.

Mă întorc înspre Al, însă Al s-a transformat într-un schelet dintre dinții căruia atârnă o țigară. Și atunci mă trezesc, scăldat în sudoare. Îmi caut amintirile. Dar nu le găsesc.

Deke mi-a adus articolele din ziare despre apropiata vizită a lui Kennedy, sperând să-mi împrospăteze memoria. Degeaba. Într-o zi, când stăteam întins pe canapea (tocmai mă trezisem dintr-unul din episoadele subite de somn), i-am auzit certându-se din nou pe subiectul alertării poliției. Deke zicea că o informație anonimă nu ar fi luată în seamă, iar un nume n-ar face nimic altceva decât să ne bage pe toți în bucluc.

– Nu-mi pasă! a strigat Sadie. Știu că tu crezi că s-a țicnit, dar dacă are dreptate? Cum te-ai simți dacă Kennedy ar pleca din Dallas înapoi la Washington într-o cutie?

– Drăguța mea, dacă anunți poliția, Jake va avea probleme. Și, din câte îmi spui, a omorât un om în New England înainte de a veni aici.

Of, Sadie, Sadie, de ce i-ai spus?

Ea a încetat să se mai certe, dar nu a renunțat. Uneori încerca să mă ia prin surprindere ca să-mi aducă amintirile la suprafață, așa cum se zice că poți vindeca pe cineva de sughiț cu o sperietură zdravănă. Doar că pe mine nu m-a vindecat.

– Ce mă fac eu cu tine? m-a întrebat cu tristețe.

– Nu știu.

– Încearcă să abordezi altfel problema. Încearcă să ajungi pe ocolite la ce știai.

– Am încercat. Cred că individul a fost în armată sau la pușcașii marini.

M-am frecat la ceafă, unde durerea reîncepuse.

– Sau s-ar fi putut să fi fost în marină. La dracu', Christy,

habar n-am.

– Sadie, Jake. Eu sunt Sadie.

– Nu așa am spus?

A clătinat din cap și a încercat să-mi surâdă.

Pe doisprezece, în marțea de după Ziua Veteranilor, *Morning News* a publicat un editorial amplu despre iminenta vizită a lui Kennedy și despre semnificațiile acesteia pentru oraș. „Majoritatea locuitorilor par pregătiți să-l întâmpine cu brațele deschise pe tânărul și neexperimentatul președinte", spunea articolul. „Emoția este la cote maxime. Desigur, nu ar fi rău să fie însoțit de frumoasa și carismatica lui soție."

– L-ai mai visat azi-noapte pe Omul cu bilet galben? m-a întrebat Sadie când a intrat pe ușă.

Își petrecuse ziua liberă în Jodie ca să ude florile și să facă act de prezență, cum zicea ea.

Am clătinat din cap.

– Iubito, stai aici mai mult decât în Jodie. Ce faci cu serviciul?

– Duduia Ellie mi-a dat jumătate de normă. Mă descurc și atunci când o să plec cu tine… dacă vom pleca… cred că vom trăi și vom vedea ce va fi.

Și-a ferit privirea și și-a făcut de lucru cu o țigară. Am urmărit-o cum bate țigara prea mult de măsuța de cafea, cum se joacă cu chibriturile și mi-am dat seama de un lucru care m-a demoralizat și mai mult: și Sadie avea îndoieli. Prevestisem un final pașnic pentru Criza Rachetelor, știusem că Dick Tiger va fi doborât în repriza a cincea… dar tot mai avea îndoieli. Și n-o condamnam. Dacă rolurile ar fi fost inversate, și eu m-aș fi îndoit.

Apoi s-a luminat la față:

– Dar am un înlocuitor al naibii de bun și sunt sigură că-i știi numele.

Am zâmbit:

– E…

Dar numele nu mi-l aminteam. Îl vedeam – chipul ridat și ars de soare, pălăria de cowboy, șiretul de la gulerul cămășii – însă în dimineața aceea de marți nici măcar nu reușeam să mă apropii de numele lui. Iar capul a început să mă doară la ceafă, acolo unde mă lovisem de podeaua din scânduri –, dar care podea, din care casă? Era oribil de frustrant să nu știu.

Kennedy vine în zece zile, iar eu nu-mi pot aminti nici numele

bătrânului.

– Încearcă, Jake.

– *Încerc*, am spus. Încerc, Sadie!

– Stai așa. Mi-a venit o idee.

Și-a lăsat țigara aprinsă într-unul din jghebulețele scrumierei, s-a ridicat, a ieșit din cameră și a închis ușa după ea. Apoi a deschis-o și mi-a vorbit cu voce schimbată, morocănoasă și profundă și al naibii de comică, rostind exact aceleași cuvinte pe care mi le spunea bătrânul de fiecare dată când venea să mă vadă:

– Cum te simți azi, fiule? Te hrănești bine?

– Deke, am spus. Deke Simmons. A fost căsătorit cu Duduia Mimi, dar ea a murit în Mexic. Și noi i-am organizat un fel de parastas.

Și durerea de cap îmi dispăruse. Pur și simplu.

Sadie a aplaudat veselă și mi-a oferit un sărut lung și minunat.

– Vezi, mi-a spus apoi. Poți. Nu e prea târziu încă. Cum îl cheamă, Jake? Care-i numele nemernicului ăla dement?

Dar nu mi-am putut aduce aminte.

Pe 16 noiembrie, *Times Herald* a publicat traseul coloanei prezidențiale. Pornea din Love Field, de la capătul pieței, unde Kennedy va vorbi în fața membrilor Consiliului Cetățenilor din Dallas și a invitaților acestora. Scopul scurtului său discurs va fi acela de a saluta înființarea Centrului de Cercetări Superioare și de a felicita Dallasul pentru progresele economice făcute în ultimul deceniu, dar *Times Herald* era bucuros să-i informeze pe cei care încă nu știau că motivul real al prezenței președintelui era unul politic. Texasul votase cu Kennedy în 1960, dar '64 nu arăta prea bine pentru acesta, în pofida faptului că la bordul echipei îl avea pe un fost locuitor din Johnson City. Cinicii îl mai numeau pe vicepreședinte Lyndon „Avalanșă", aluzie la victoria acestuia destul de dubioasă din 1948, când își câștigase locul din Senat cu optzeci și șapte de voturi. Povestea era veche, dar longevitatea poreclei spunea multe despre sentimentele confuze pe care texanii le nutreau față de el. Sarcina lui Kennedy – și a lui Jackie, bineînțeles – era să-i ajute pe Lyndon Avalanșă și pe John Connaly, guvernatorul statului Texas, să-i înflăcăreze pe simpatizanți.

– Uită-te, mi-a spus Sadie urmărind traseul cu vârful

degetului. Cvartale și cvartale din Main Street. Apoi Houston Street. Sunt clădiri înalte pe toată partea asta. O să fie pe Main Street? Pe undeva pe aici trebuie să fie.

N-o mai ascultam, pentru că văzusem altceva:

– Uite, Sadie, coloana va trece pe Turtle Creek Boulevard!

Ochii i s-au aprins:

– Acolo o să se întâmple?

Am clătinat nesigur din cap. Probabil că nu, dar știam *ceva* în legătură cu Turtle Creek Boulevard, ceva ce avea legătură cu omul pe care venisem să-l opresc. Pe când mă gândeam la asta, altceva a ieșit la suprafață.

– Urma să ascundă pușca și să vină mai târziu după ea.

– S-o ascundă *unde?*

– Nu contează, pentru că s-a întâmplat deja. Asta a fost în trecut.

Mi-am acoperit fața cu mâinile, deoarece lumina din cameră devenise brusc prea puternică.

– Nu te mai gândi acum, mi-a spus și a luat ziarul. Relaxează-te sau iar o să te apuce durerea de cap și vei avea nevoie de medicamente. Și te ametești prea tare.

– Da, i-am răspuns. Știu.

– Ai nevoie de cafea. Cafea tare.

S-a dus în bucătărie să o pregătească. Când s-a întors, sforăiam deja. Am dormit aproape trei ore și poate că aș mai fi întârziat pe Tărâmul Somnului, dar m-a trezit scuturându-mă de umeri.

– Care e ultimul lucru pe care ți-l amintești despre drumul spre Dallas?

– *Nu-mi* amintesc nimic.

– Unde ai stat? La un hotel? Motel? Cameră cu chirie?

O clipă am văzut ca prin ceață o curte și multe ferestre. Și un portar? Poate. Apoi n-am mai văzut nimic. Iar durerea de cap revenise.

– Nu știu. Tot ce-mi aduc aminte e că am trecut granița statului pe Highway 20 și am văzut acolo un panou cu reclamă la grătarele în aer liber. Dar asta a fost cu mulți kilometri înainte de Dallas.

– Înțeleg, dar nu va trebui să ajungem până acolo, pentru că, dacă ai venit pe 20, ai rămas tot drumul pe 20, mi-a spus Sadie uitându-se la ceas. E târziu acum, dar mâine facem o plimbare

de duminică.

– Probabil că n-o să meargă.

Dar tot am simțit un licăr de speranță.

A rămas peste noapte cu mine și în dimineața următoare am ieșit din Dallas pe ceea ce localnicii numesc Honeybee Highway, îndreptându-ne spre est, spre Louisiana. Sadie era la volanul Chevroletului meu, care mergea bine acum, pentru că îi fusese înlocuit contactul spart. Deke se ocupase de asta. Am mers până la Terrell, apoi am ieșit de pe 20 și am întors în parcarea neasfaltată din fața unei bisericuțe de la marginea drumului. Sângele Mântuitorului, spunea pancarta de pe iarba veștedă. Sub numele bisericii era trecut și un mesaj cu litere aplicate. Ar fi trebuit să ne spună: AI CITIT ASTĂZI CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU ATOTPUTERNICUL, dar unele din litere căzuseră, lăsând doar: AI CI IT ST I CU A UL LUI DU EZEU A L.

S-a uitat la mine cam neliniștită:

– Ai putea să conduci tu la întoarcere, iubire?

Eram sigur că da. Drumul era drept, iar mașina avea comenzi automate, adică nu era nevoie să-mi folosesc deloc piciorul țeapăn. Singura problemă era…

– Sadie? i-am spus în vreme ce mă așezam la volan pentru prima oară din august și îmi potriveam scaunul.

– Da?

– Dacă adorm, apucă volanul și scoate cheia din contact.

A zâmbit cam nervos:

– Crede-mă că așa voi face.

M-am uitat în dreapta și în stânga și am ieșit din parcare. La început, nu am îndrăznit să merg mai repede de șaizeci și cinci la oră, dar era duminică după-amiază și eram aproape singuri pe șosea. Am început să mă relaxez.

– Limpezește-ți mintea, Jake. Nu încerca să-ți amintești ceva. Lasă să vină de la sine.

– Îmi doresc să fi condus Sunlinerul, am spus.

– Atunci imaginează-ți că *este* Sunlinerul și lasă-l să te poarte unde vrea el.

– Bine, dar…

– Fără dar. Ziua este frumoasă. Tu vii într-un loc nou și nu trebuie încă să-ți faci probleme despre asasinarea lui Kennedy pentru că asta se va întâmpla mai încolo. Peste ani mulți.

Da, ziua era frumoasă. Și nu, nu am adormit, chiar dacă eram

destul de obosit – nu mai făcusem un drum așa de lung de la bătaie. Gândurile mi se tot întorceau la bisericuța de la marginea drumului. Foarte probabil o biserică pentru cei de culoare. Probabil că imnurile se cântau acolo într-un mod în care albii nu vor reuși niciodată să cânte și CU A UL LUI DU EZEU A L era presărat cu „aleluia" și „Iisus fie lăudat".

Acum intram în Dallas. Am făcut la stânga și la dreapta – probabil mai mult la dreapta, pentru că încă mă mai durea brațul stâng și nu puteam să întorc volanul. Nu după mult timp, m-am rătăcit pe niște străduțe lăturalnice.

Gata, m-am rătăcit, mi-am spus. *Trebuie să mă îndrume cineva, așa cum a făcut puștiul ăla în New Orleans. Spre hotelul Moonstone.*

Doar că hotelul nu se numise Moonstone, ci Monteleone. Iar hotelul unde am stat când am venit în Dallas se chema… se chema…

O clipă am crezut că voi pierde și această amintire, așa cum îmi dispărea din minte chiar și numele lui Sadie uneori. Dar atunci l-am văzut pe portar și am văzut ferestrele sclipitoare care dădeau spre Commerce Street și mi-am amintit.

Avusesem o cameră la hotelul Adolphus. Pentru că era aproape de…

Dar n-am mai reușit. Partea asta încă era blocată.

– Iubitule? Ești bine?

– Da, i-am răspuns. De ce?

– Ai tresărit.

– Din cauza piciorului. Mă cam doare.

– Nu ți se pare cunoscut nimic din ce vezi?

– Nu, am spus. Nimic.

A oftat.

– Altă idee care dă greș. Cred că ar fi mai bine să ne întoarcem. Vrei să conduc eu?

– Ar fi bine.

Am șchiopătat spre locul de lângă șofer, gândind: *Hotelul Adolphus. Să-ți notezi când ajungi înapoi la Eden Fallows. Ca să nu uiți.*

Când ne-am întors în cele trei camere micuțe, prevăzute cu rampe, pat de spital și mânere de-o parte și de alta a toaletei, Sadie mi-a spus că ar fi bine să mă întind puțin.

– Și ia și o pastilă.

M-am dus în dormitor, mi-am scos pantofii – chinuitoare operațiune – și m-am culcat. Dar nu am luat nicio pastilă. Voiam să am mintea limpede. Trebuia să am mintea limpede de acum înainte. Kennedy urma să sosească în Dallas peste cinci zile.

Ai stat la hotelul Adolphus pentru că era aproape de ceva. De ce anume?

Păi, se afla în apropierea traseului pe unde va trece coloana prezidențială, așa cum fusese el publicat în ziar, ceea ce reducea numărul clădirilor la… ce să vezi! Doar două mii. Ca să nu mai numărăm și statuile, monumentele și zidurile în spatele cărora s-ar fi putut ascunde un așa-zis lunetist. Și câte alei erau pe traseu? Zeci. Câte pasaje rutiere cu benzi pentru mașinile de pompieri și puncte de trecere pe West Mockingbird Lane, Lemmon Avenue, Turtle Creek Boulevard? Coloana auto a președintelui va trece pe lângă toate acestea. Câte încă mai erau și pe Main Street și pe Houston Street?

Trebuie să-ți amintești ori cine este, ori de unde va trage.

Dacă îmi aminteam unul din aceste două lucruri, celălalt va veni singur. Știam asta. Dar gândurile îmi tot reveneau la biserica de pe șoseaua 20 în fața căreia întorsesem mașina. Sângele Mântuitorului de pe Highway 20. Mulți îl considerau pe Kennedy un mântuitor. Cu siguranță că așa îl văzuse și Al Templeton. El a…

Ochii mi s-au făcut mari și am uitat să respir.

În camera cealaltă a sunat telefonul și am auzit-o pe Sadie răspunzând în șoaptă, deoarece credea că dorm.

CU A UL LUI DU EZEU A L.

Și mi-am adus aminte de ziua când văzusem numele întreg al lui Sadie cu anumite litere șterse, așa că tot ce putusem citi fusese Doris Dun. Acum mă aflam în fața unui acord armonic de aceeași magnitudine. Am închis ochii și am vizualizat semnul din fața bisericii. Apoi m-am văzut pe mine acoperind DU EZEU. Până am obținut: CUVÂNTUL LUI AL.

Însemnările lui Al. Aveam agenda lui!

Dar unde? Unde o pusesem?

Ușa de la dormitor s-a deschis. Sadie a băgat capul înăuntru.

– Jake? Dormi?

– Nu, i-am răspuns. Stau un pic liniștit.

– Ți-ai adus aminte de ceva?

– Nu, am zis. Îmi pare rău.

– Mai avem timp.

– Da. Și-mi amintesc în fiecare zi câte ceva.

– Iubitule, a sunat Deke. Circulă o viroză prin școală și s-a îmbolnăvit și el. M-a întrebat dacă pot să mă duc mâine și marți. Poate și miercuri.

– Du-te, am spus. Dacă nu te duci, o să vină el, așa bolnav cum e. Și nu mai e tânăr. Cine știe ce poate păți.

Trei cuvinte se aprindeau și se stingeau în mintea mea, ca un tub de neon.

CUVÂNTUL LUI AL. CUVÂNTUL LUI AL. CUVÂNTUL LUI AL.

S-a așezat pe pat lângă mine.

– Sigur?

– O să fie bine. O să am și musafiri. Mâine vin fetele ADA, ții minte?

ADA însemna Asistente din Dallas Acasă. Iar treaba lor era să verifice dacă nu turbasem încă, ceea ce ar fi dovedit că am, totuși, cheaguri de sânge pe creier.

– Sigur. La nouă. Am notat pe calendar, în caz că se întâmplă să uiți. Și doctorul Ellerton…

– Vine la prânz. Țin minte.

– Bravo, Jake. *Bravo*.

– A spus că o să aducă sandviciuri. Și suc. Vrea să mă pună la îngrășat.

– *Trebuie* să fii pus la îngrășat.

– Și miercuri am terapie. Tortură a picioarelor de dimineață, tortură a brațelor după-amiaza.

– Nu-mi place să te las singur atât de aproape de… știi tu.

– Dacă-mi vine ceva în minte, am să te sun, Sadie.

M-a apucat de mână și s-a aplecat atât de mult că i-am putut mirosi parfumul și aroma de tutun a respirației.

– Promiți?

– Da. Sigur.

– Mă întorc cel mai târziu miercuri seara. Și dacă Deke nu poate veni joi, atunci biblioteca va trebui să stea închisă.

– Voi fi în regulă.

M-a sărutat ușor pe buze, s-a dus la ușă, apoi s-a întors iar spre mine.

– Aproape că sper ca Deke să aibă dreptate și toată povestea asta să fie doar o halucinație de-a ta. Nu suport ideea să știm ce

se va întâmpla, dar să nu putem face nimic. Că vom sta la televizor și ne vom uita la manifestații când cineva…

– O să-mi amintesc, am asigurat-o.

– Așa o să fie, Jake?

– Trebuie.

A dat din cap, dar și cu jaluzelele lăsate îi puteam citi îndoiala de pe chip.

– Putem să luăm cina înainte să plec. Închide ochii și lasă medicamentul să-și facă treaba. Dormi puțin.

Am închis ochii, convins fiind că nu voi dormi. Și nu mă deranja, pentru că trebuia să mă gândesc la Cuvântul lui Al. Nu după mult timp am simțit miros de mâncare. Miros bun, miros plăcut. Când ieșisem din spital, încă vomitând și cu diareea chinuindu-mă la fiecare zece minute, orice miros îmi făcea greață. Acum îmi era mult mai bine.

M-a luat somnul. Al stătea în fața mea, într-unul din separeurile restaurantului lui, cu boneta albă înclinată pe sprânceana stângă. Ștabii orășelului de provincie ne priveau din fotografii, dar poza cu Harry Dunning nu mai era pe perete. Îl salvasem. Poate că a doua oară îl voi salva și de Vietnam. N-aveam de unde să știu.

– *Omul cu bilet galben încă te mai reține, prietene, nu-i așa?* m-a întrebat Al.

– *Da. Așa e.*

– *Dar acum ești mai aproape.*

– *Nu suficient. N-am nici cea mai mică idee unde am pus afurisita aia de agendă a ta.*

– *Ai pus-o la loc sigur. Pentru că are valoare. Te ajută cumva ceți spun?*

Am vrut să-i spun că nu, dar m-am gândit: *Cuvântul lui Al are valoare. Valoare. Pentru că…*

Am deschis ochii și, pentru prima oară după multe săptămâni, un zâmbet larg mi-a încrețit fața.

Era într-o cutie de valori.

S-a deschis ușa.

– Ți-e foame? Am păstrat mâncarea la cald.

– Ce?

– Jake, ai dormit mai bine de două ore.

M-am ridicat în capul oaselor și mi-am dat jos picioarele din pat.

– Atunci, haide să mâncăm.

Capitolul 27

1

17 noiembrie 1963 (duminică)

După ce am mâncat, Sadie a vrut să spele vasele, dar i-am spus să se ducă să-și strângă lucrurile în valijoara ei albastră cu margini rotunjite.

– Dar genunchiul tău…

– Genunchiul meu o să reziste la câteva farfurii. Trebuie să ridici ancora acum dacă vrei să mai prinzi ceva somn la noapte.

Zece minute mai târziu, vasele erau spălate, vârfurile degetelor mele erau zbârcite, iar Sadie era la ușă. Niciodată nu mi s-a mai părut mai frumoasă ca atunci, cu valijoara în mână și cu buclele încadrându-i obrajii.

– Jake? Spune-mi un lucru bun despre viitor.

Surprinzător de puține lucruri mi-au venit în minte. Telefoanele mobile? Nu. Atentatele sinucigașe? Probabil că nu. Calote polare care se topesc? Poate cu altă ocazie. Și am rânjit brusc:

– Îți dau două la preț de unul. Războiul Rece s-a încheiat și președintele este negru.

A dat să zâmbească, dar a văzut că nu glumesc. A căscat gura:

– Adică vrei să-mi spui că la *Casa Albă* e un *negru?*

– Da. Deși, în vremea mea, asemenea persoane preferă să fie numite afro-americani.

– Nu glumești?

– Nu.

– Doamne, Dumnezeule!

– Exact aceste cuvinte au fost rostite de o mulțime de oameni a doua zi după alegeri.

– Și face… face treabă bună?

– Părerile diferă. Dacă vrei să știi ce părere am eu, îți pot spune că mi se pare că face tot ce poate, având în vedere complexitățile situației.

– Cu aceste cuvinte, cred că am să mă întorc în Jodie, a râs ea zăpăcită. Și am să conduc ca prin ceață.

A coborât rampa, și-a pus valiza în cufărul-portbagaj al

Gărgăriței și mi-a aruncat un sărut. Când să se urce la volan, mi-am dat seama că nu o puteam lăsa să plece așa. Nu eram în stare să alerg – doctorul Perry zicea că o să mai dureze opt luni, poate chiar un an, până aveam să mă mișc mai bine –, dar am coborât șchiopătând rampa cât de repede puteam.

– Stai, Sadie, stai puțin!

Domnul Kenopensky stătea în fața căsuței de alături, în scaunul lui cu rotile, încotoșmănat într-o jachetă groasă și ținând pe genunchi un aparat de radio Motorola cu baterii. Pe trotuar, Norma Whitten mergea încet spre cutia poștală de la colț, folosind pentru deplasare două bastoane care aduceau mai mult a bețe de schi, decât a cârje. S-a întors și ne-a făcut cu mâna, încercând să-și modeleze partea împietrită a feței într-un zâmbet.

În lumina amurgului, Sadie m-a privit întrebător.

– Vreau să-ți mai spun ceva, i-am zis. Vreau să-ți spun că ești cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată în viață.

A izbucnit în râs și m-a îmbrățișat:.

– Idem, bunul meu domn.

Ne-am sărutat multă vreme și poate că ne-am fi sărutat și mai mult dacă nu am fi auzit un sunet sec din dreapta noastră. Domnul Kenopensky ne aplauda.

– Ai să mă suni, da? Ai să mă… cum spui tu? Ai să mă ții la curent?

– Așa spun și am să te țin.

Nu aveam absolut nicio intenție s-o țin la curent. Și nici pe Deke și nici pe cei de la poliție.

– Fiindcă nu poți să faci asta de unul singur, Jake. Ești mult prea slăbit.

– Știu, i-am răspuns gândind: *ar fi bine să nu fiu.* Sună-mă ca să știu că ai ajuns acasă cu bine.

Când mașina ei micuță a dispărut după colț, domnul Kenopensky mi-a zis:

– Să ai grijă să te porți cum se cuvine, Amberson. Fata asta nu-i de lăsat.

– Știu.

Am rămas în fața aleii cât să mă conving că doamna Whitten reușește să se întoarcă de la cutia poștală fără să cadă. A reușit.

M-am întors în casă.

2

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să-mi iau inelul cu chei de pe bufet și să mă uit la ele, mirându-mă, tot timpul acesta, de ce Sadie nu mi le arătase niciodată ca să-mi zgâlțâie puțin memoria… dar sigur că nu se putea gândi la toate. Pe inel erau douăsprezece chei. Habar nu aveam ce anume deschideau cele mai multe dintre ele, deși eram aproape sigur că aceea purtând marca Schlage era de la ușa casei mele din… Sabattus? Credeam că așa se numea orășelul unde locuiam, însă nu eram foarte sigur.

Pe inel era și o cheie micuță. Inscripționată cu FE și 775. Bravo, era cheia de la o cutie de valori, dar de la ce bancă? First Commercial? Suna a nume de bancă, dar nu era ăsta.

Am închis ochii și am privit în întuneric. Am așteptat, aproape convins că voi vedea ceea ce voiam… și așa s-a și întâmplat. Am văzut un carnet de cecuri într-un portofel din piele *falsă* de aligator. M-am văzut pe mine deschizându-l. A fost surprinzător de ușor. Pe prima pagină a carnetului era tipărit nu doar numele pe care îl purtam în Tărâmul lui Demult, ci și ultima mea adresă oficială de acolo.

214 W. Neely St. Apartment 1 Dallas, TX

Mi-am spus: *De acolo mi-a fost furată mașina.*

Și mi-am mai spus: *Oswald. Pe asasin îl cheamă Oswald Rabbit.*

Nu, sigur că nu. Era om, nu personaj de desene animate. Dar pe aproape.

– Vin după tine, domnule Rabbit, am șoptit. Tot vin eu după tine.

3

Telefonul a sunat puțin înainte de nouă și jumătate. Sadie ajunsese cu bine acasă.

– Bănuiesc că nu ți-ai mai adus aminte de ceva? Știu, sunt o pisăloagă.

– Nu. Iar tu ești atât de departe de a fi pisăloagă cât e luna de pământ.

Și, dacă puteam, intenționam să o țin tot atât de departe de Oswald Rabbit.

Ca să nu mai vorbesc de soția lui, al cărei nume putea sau nu să fie Mary și de fetița lui, despre care eram aproape sigur că se numea Aprilie.

– Ți-ai bătut joc de mine când mi-ai spus că un negru e la Casa Albă, nu-i așa?

Am zâmbit.

– Mai așteaptă puțin și ai să vezi și singură.

4

18 noiembrie 1963 (luni)

Asistentele ADA, una în vârstă și teribilă, cealaltă tânără și drăguță, au sosit la ora nouă fix. Și-au făcut treaba. Când cea în vârstă a considerat că m-am strâmbat, m-am zvârcolit și am gemut suficient, mi-a dat un pliculeț din hârtie cu două pastile în el.

– Analgezice.

– Nu cred că…

– Ia-le, mi-a ordonat laconica femeie. Sunt gratis.

Mi le-am vârât în gură, le-am ascuns sub limbă, am înghițit niște apă, apoi m-am scuzat și m-am retras la baie unde le-am scuipat.

M-am întors la bucătărie, iar asistenta în vârstă mi-a spus.

– Faci progrese. Nu exagera.

– Sigur că nu.

– I-au prins?

– Poftim?

– Pe ticăloșii care te-au bătut.

– A… încă nu.

– Ai făcut ceva ce nu se cuvenea?

I-am adresat cel mai aiurit zâmbet al meu, cel despre care Christy spunea că mă face să semăn cu un moderator de jocuri televizate drogat la maxim.

– Nu-mi aduc aminte.

5

Doctorul Ellerton a venit la prânz și a adus sandviciuri uriașe cu friptură de vită, cartofi prăjiți crocanți din care curgea grăsimea și sucurile promise. Am mâncat cât am putut, ceea ce a fost chiar foarte mult. Îmi revenea pofta de mâncare.

– Mike flutură ideea de a pune în scenă alt spectacol de varietăți, mi-a spus. Pentru tine, acum. Dar minţile înţelepte au avut câştig de cauză. Un orăşel atât de mic nu poate face faţă atâtor acţiuni caritabile.

Şi-a aprins o ţigară, a aruncat chibritul în scrumieră şi a tras fumul cu multă poftă.

– I-au prins pe ticăloşii care te-au folosit pe post de sac de box? Ce mai ştii?

– Nu ştiu nimic, dar mă îndoiesc că i-ar fi prins. Mi-au luat tot din portofel, mi-au furat maşina şi au tăiat-o.

– În fond, ce căutai în zona aia din Dallas? Nu e chiar un cartier select.

Păi, se pare că locuiam acolo.

– Nu-mi aduc aminte. Probabil că mă dusesem în vizită la cineva.

– Te odihneşti suficient? Nu-ţi forţezi genunchiul prea tare?

– Nu.

Deşi îl voi forţa destul de mult în curând.

– Tot adormi din senin?

– Nu aşa de des.

– Minunat. Cred că…

A sunat telefonul.

– Trebuie să fie Sadie, am zis. Mă sună în pauza de prânz.

– Oricum, eu trebuie s-o şterg. Mă bucur că ai început să te mai împlineşti, George. Salut-o pe frumoasa doamnă din partea mea.

Am salutat-o. Şi ea m-a întrebat dacă mi-am amintit ceva *pertinent*. Din exprimarea ei prudentă mi-am dat seama că vorbea din cancelaria şcolii – şi când va termina de vorbit cu mine va trebui să-i achite doamnei Coleridge costul convorbirii interurbane. Iar această doamnă, pe lângă atribuţiile de contabil, mai avea şi urechi foarte lungi.

I-am răspuns că nu, nu mi-am amintit nimic, dar că aveam de gând să trag un pui de somn şi că speram să-mi aduc aminte ceva când mă voi trezi. Am adăugat că o iubesc (şi slavă Domnului că am putut să spun şi ceva adevărat), am întrebat-o ce mai face Deke, i-am urat o după-amiază plăcută şi am închis. Dar nu am tras un pui de somn. Mi-am luat cheile de la maşină şi servieta şi am plecat spre centrul oraşului. Speram din tot sufletul ca la întoarcere servieta mea să fie plină.

6

Am condus încet și cu grijă, dar genunchiul mă durea foarte tare când am intrat în banca First Corn și am prezentat cheia de la caseta de valori.

Imediat bancherul meu mi-a ieșit în întâmpinare și mi-am amintit brusc numele lui: Richard Link. Ochii i s-au mărit de uimire când m-a văzut că șchiopătez.

– Ce-ați pățit, domnule Amberson?

– Am avut un accident de mașină.

Speram să nu fi citit articolul din rubrica de fapte diverse din *Morning News.* Nici eu nu-l citisem, dar se publicase ceva despre întâmplarea mea: Domnul George Amberson din Jodie, bătut și tâlhărit, găsit fără cunoștință, transportat la spitalul Parkland.

– Mă refac binișor.

– Mă *bucur*.

Cutiile de valori erau la subsol. Am coborât treptele una câte una, țopăind greoi. Ne-am folosit cheile, iar apoi Link mi-a dus caseta într-unul din cubicule. L-am așezat-o pe o măsuță foarte îngustă, apoi mi-a arătat un buton din perete.

– Când sunteți gata, sunați-l pe Melvin. El vă va ajuta.

I-am mulțumit și, după ce a plecat, am tras perdeaua care despărțea cubiculul de restul subsolului. Descuiaserăm cutia, dar capacul îi era încă închis. M-am uitat lung la ea, respirând sacadat. Înăuntru se afla viitorul lui John Kennedy.

Am deschis-o. Deasupra era un teanc de bani și tot felul de chestii din apartamentul meu de pe Neely Street, inclusiv primul meu carnet de cecuri de la First Corn. Dedesubt, se afla un top de foi prinse cu două benzi elastice. Pe prima foaie fusese scris la mașină *LOCUL CRIMEI*. Nu exista și numele autorului, dar știam că era lucrarea mea. Mai jos am găsit un caiet albastru: Cuvântul lui Al. L-am luat în mână, încredințat că toate paginile din el sunt albe. Că Omul cu bilet galben le șterse.

Te rog, nu.

L-am deschis. De pe prima pagină, o fotografie se uita la mine. O față îngustă, deloc atrăgătoare. Buze curbate într-un zâmbet pe care îl știam bine – oare nu-l văzusem de atâtea ori cu propriii mei ochi? Genul de zâmbet care spune: *Eu știu ce o să*

se întâmple, tu nu știi, amărâtule.

Lee Harvey Oswald. Nenorocitul care urma să schimbe lumea.

7

Iar amintirile au dat năvală peste mine în cubiculul acela, pe când mă luptam să-mi recapăt respirația.

Ivy și Rosette de pe Mercedes Street. Numele de familie: Templeton, ca al lui Al.

Fetițele cu coarda: *Charlie Chaplin e în Franța.*

Silent Mike (Holy Mike) de la magazinul de electronice.

George de Mohrenschildt sfâșiindu-și cămașa, ca Superman.

Billy James Hargis și generalul Edwin A. Walker.

Marina Oswald, frumoasa ostatică a asasinului, în pragul ușii mele de la numărul 214 de pe West Neely: *Rog, scuze, văzut hubcik?*

Clădirea cu Texas School Book Depository.

Etajul șase, fereastra dinspre sud-est. Cu cea mai bună vedere la Dealey Piaza și la Elm Street, în locul unde se îngemăna cu Triple Underpass.

M-au apucat frisoanele. Mi-am încrucișat brațele strâns peste piept. Și durerea m-a săgetat în cel stâng – fracturat de țeava înfășurată în postav. Dar nu i-am dat atenție. Eram bucuros. Mă conecta la lumea reală.

Când m-am oprit din tremurat, am încărcat în servietă manuscrisul romanului neterminat, prețiosul caiet albastru și toate celelalte. Am întins mâna spre butonul care îl va chema pe Melvin, dar m-am răzgândit și am mai verificat o dată fundul cutiei. Am găsit alte două obiecte. O verighetă ieftină cumpărată de la amanet pentru a da un aer de veridicitate istoriei pe care am spus-o la magazinul de electronice. O morișcă de jucărie roșie care aparținuse fetiței soților Oswald (June, nu April). Am pus morișca în servietă, iar verigheta în buzunarul de ceas de la pantaloni. O voi arunca pe drumul spre casă. Dacă și când va fi momentul, Sadie va primi una mult mai frumoasă.

8

O bătaie în geam. Apoi o voce:

– … bine? Domnule, ești bine?

Am deschis ochii, fără să știu, la început, unde mă aflu. M-am uitat la stânga și am văzut un polițist de patrulă, în uniformă, care ciocănea în geamul Chevroletului meu. Și atunci mi-am adus aminte. Cam pe la jumătatea drumului înapoi spre Eden Fallows, epuizat și exaltat și îngrozit, toate la un loc, am simțit cum mi se furișează iarăși în minte senzația aceea de *am să adorm.* Am intrat imediat într-o parcare din apropiere. Asta se întâmplase pe la ora două. Acum, după lumina care începuse să scadă, trebuie să fi fost în jur de patru.

Am deschis fereastra și am spus:

– Scuze, domnule ofițer. Am simțit din senin că mi se face foarte somn și mi s-a părut mai sigur să trag pe dreapta.

M-a aprobat din cap.

– Da, da. Așa se întâmplă când tragi la măsea. Câte pahare ai băut înainte să te urci la volan?

– Niciunul. M-am lovit la cap acum câteva luni.

Mi-am răsucit gâtul ca să-i arăt locul unde nu-mi mai creștea părul.

A părut pe jumătate convins, dar tot mi-a cerut să-i suflu în nas. Numai așa m-a crezut pe deplin.

– Arată-mi permisul, mi-a zis.

I l-am arătat pe cel emis de statul Texas.

– Doar nu te gândești să conduci tot drumul până în Jodie?

– Nu, domnule ofițer. Doar până în zona de nord a Dallasului. Stau la sanatoriul Eden Fallows.

Începusem să transpir. Speram că, dacă va observa, își va zice că este reacția normală a unuia care ațipise într-o mașină închisă într-o zi călduroasă de noiembrie. Și mai speram – din tot sufletul – că nu va dori să se uite în servieta de pe banchetă. În 2011 aș fi putut să refuz o asemenea cerere, spunând că doar un pui de somn tras în mașina personală nu constituie un motiv întemeiat. A dracu', parcarea nici măcar nu era contorizată. Însă în 1963, un polițist ar fi putut să mă perchiziționeze pur și simplu. Și nu ar descoperi droguri, dar *ar găsi* bani aruncați de-a valma, un manuscris al cărui titlu conținea cuvântul *crimă* și un caiet plin cu aiureli năucitoare despre Dallas și J.F.K. Și atunci aș fi dus la cea mai apropiată secție de poliție pentru interogatoriu, sau înapoi la Parkland pentru evaluare psihiatrică?

Polițistul a rămas câteva clipe lângă mașină, masiv și cu fața roșie, ca polițiștii din ilustrațiile lui Norman Rockwell de pe coperta revistei *Saturday Evening Post*. Apoi mi-a dat permisul înapoi.

– În regulă, domnule Amberson. Întoarce-te la Eden Fallows și îți sugerez să nu mai ieși cu mașina astăzi. Arăți destul de ofilit, somn sau nesomn.

– Exact asta intenționez să fac.

După ce am pornit, l-am văzut în oglinda retrovizoare cum mă urmărea cu privirea. Eram convins că o să adorm din nou chiar înainte să-i ies din câmpul lui vizual. Iar de această dată se va întâmpla fără nicio avertizare; pur și simplu voi ieși de pe carosabil, voi urca pe trotuar, secerând, probabil, un pieton sau trei, înainte de a mă opri în vitrina unui magazin de mobilă.

Când am parcat, în cele din urmă, în fața căsuței mele cu rampa care ducea la ușa de intrare, mă durea capul, îmi curgeau ochii, genunchiul îmi pulsa… Dar amintirile despre Oswald erau clare. Mi-am aruncat servieta pe masa din bucătărie și am sunat-o pe Sadie.

– Te-am sunat și eu când am venit de la școală, dar nu mi-ai răspuns, mi-a zis ea. Am fost îngrijorată.

– Am fost alături să joc cribbage cu domnul Kenopensky.

Aceste minciuni erau necesare. Trebuia să țin minte asta. Și trebuia să le spun cât se poate de bine pentru că mă cunoștea.

– Bravo.

Apoi, fără nicio pauză și fără să-și schimbe modulația glasului:

– Cum îl cheamă? Care este numele asasinului?

Lee Oswald. Aproape îmi scosese cuvintele din gură.

– Nu… tot nu știu.

– Ai ezitat. Te-am auzit.

Am strâns receptorul atât de tare că mâna a început să mă doară, așteptând să-i aud acuzațiile.

– De data asta aproape l-ai avut pe limbă, nu-i așa?

– Am simțit ceva, am răspuns eu cu prudență.

Am mai vorbit vreo cincisprezece minute, iar tot timpul m-am uitat la servieta în care se aflau însemnările lui Al. M-a rugat să îi mai dau un telefon pe seară. I-am promis că așa voi face.

Am hotărât să deschid caietul albastru doar după programul de știri *Huntley-Brinkley Report*. La acest punct nu mă mai așteptam să găsesc și altceva extrem de valoros din punct de vedere practic. Însemnările finale ale lui Al erau schematice și grăbite; probabil că nu-și închipuise că Misiunea Oswald ar putea dura atâta vreme. Nici eu nu crezusem una ca asta. Efortul de a ajunge la jigodia aia antipatică a fost ca mersul anevoios pe un drum acoperit cu crengi căzute din copaci și, în final, trecutul reușise să se protejeze. Dar îl *oprisem* pe Dunning. Iar gândul acesta mi-a dat speranță. Întrevedeam deja liniile principale ale unui plan care s-ar fi putut să-mi permită să îl opresc pe Oswald fără să ajung la pușcărie sau pe scaunul electric de la Huntsville. Aveam niște motive excelente pentru a-mi dori să rămân liber. Iar cel mai bun dintre acestea se afla acum în Jodie, probabil pregătindu-i supă de pui lui Deke Simmons.

Mi-am adunat cu atenție toate lucrurile din micuțul apartament de handicapat. În afară de mașina de scris nu voiam să las nimic care să amintească de George Amberson în urma mea. Și speram să nu fiu nevoit să plec mai devreme de miercuri, dar, dacă Sadie îmi va spune că Deke se simte mai bine și că are de gând să vină de marți seară, voi fi nevoit să grăbesc lucrurile. Dar unde mă voi ascunde până îmi voi face treaba? Bună întrebare.

Un sunet de trompetă a anunțat începutul știrilor NBC. A apărut Chet Huntley.

– După ce și-a petrecut weekendul în Florida, unde a luat parte la testarea rachetei Polaris și a făcut o vizită tatălui suferind, președintele Kennedy a avut ocupată întreaga zi de luni, când a conceput cinci discursuri în nouă ore.

Pe ecranul televizorului, un elicopter, *Marine One*, ateriza în ovațiile mulțimii. În următorul cadru, Kennedy, netezindu-și părul cu o mână și îndreptându-și cravata cu cealaltă, se apropia de mulțimea strânsă să-l întâmpine înapoia unei bariere improvizate. Se afla mult înaintea agenților de la serviciile secrete, care aproape alergau pentru a putea ține pasul. Fascinat, l-am urmărit cum s-a strecurat printr-o breșă din barieră și a pășit printre oameni, strângând mâini la dreapta și la stânga. Cuprinși de panică, agenții s-au grăbit după el.

– Așa au stat lucrurile în Tampa, a continuat Huntley, unde Kennedy a strâns mâinile cetățenilor vreme de zece minute. Le dă bătăi de cap celor care au misiunea de a-l proteja, dar puteți vedea că mulțimilor le place acest lucru. Și îi place și lui, David, căci, în ciuda așa-zisei sale rezerve, pare a se bucura de solicitările politicii.

Acum Kennedy se îndrepta spre limuzină, strângând mâini în continuare și acceptând îmbrățișări ocazionale din partea doamnelor. Automobilul era decapotabil, identic cu acela care îl va duce de la Love Field la întâlnirea cu glonțul lui Oswald. Poate *chiar era* aceeași mașină. O clipă, filmul alb-negru neclar a surprins un chip cunoscut din mulțime. Încremenisem pe canapea urmărindu-l pe președintele Statelor Unite care dădea mâna cu fostul meu agent de pariuri din Tampa.

N-aveam cum să știu dacă Roth fusese sincer atunci când povestise despre sifilis, sau dacă doar repeta un zvon, dar Eduardo Gutierrez slăbise foarte mult, părul începuse să i se rărească, iar în ochi avea o privire derutată, de parcă nu știa prea bine unde se află sau chiar cine anume este. Aidoma agenților lui Kennedy, și bărbații care îl flancau purtau costume greoaie în ciuda temperaturilor ridicate din Florida. A fost doar o imagine fugară, camera îndreptându-se apoi asupra lui Kennedy care se îndepărta în mașina deschisă care îl făcea atât de vulnerabil, făcând cu mâna și zâmbind.

Huntley iarăși, cu un surâs mirat pe chipul colțuros.

– Ziua aceasta *a avut* și o fațetă amuzantă, David. Atunci când președintele a intrat în sala de bal de la International Inn, unde urma să vorbească în fața membrilor Camerei de Comerț din Tampa… ei bine, ascultă și tu.

Înapoi la reportaj. În momentul când a apărut Kennedy, un domn în vârstă, îmbrăcat cu pantaloni tirolezi și pălăriuță așijderea, a început să cânte imnul prezidențial la un acordeon mai mare decât el. Luat prin surprindere, președintele a tresărit puternic, apoi și-a ridicat mâinile în semn de *ei, asta-i acum!* Și atunci l-am văzut așa cum ajunsesem să îl văd pe Oswald – ca pe un om în carne și oase. Din cauza surprizei și a gestului care a urmat, am descoperit ceva mai frumos chiar decât simțul umorului: am descoperit înțelegerea față de absurdul vieții.

Și David Brinkley surâdea:

– În cazul în care Kennedy va fi reales, poate că domnul acela

va fi invitat să cânte la balul inaugural. Probabil că o polcă, nu imnul prezidențial. Între timp, la Geneva…

Am închis televizorul, m-am întors pe canapea și am deschis caietul lui Al.

În timp ce îl răsfoiam, tot aveam în fața ochilor gestul acela de surpriză. Și zâmbetul. Simțul umorului. Simțul absurdului. Bărbatul de la fereastra etajului al șaselea al Book Depository nu avea nici de unul, nici de celălalt. Oswald dovedise asta în repetate rânduri, iar unui asemenea om nu trebuie să-i fie îngăduit să schimbe istoria.

10

Am fost uimit să văd că ultimele cinci pagini din caietul lui Al se ocupau cu mișcările lui Lee în New Orleans și cu eforturile lui zadarnice de a ajunge în Cuba prin Mexic. Doar ultima se referea la evenimentele dinaintea asasinatului, iar însemnările de aici erau superficiale. Fără îndoială că Al știuse partea aceasta pe de rost și probabil că-și închipuise că, dacă nu îl voi elimina pe Oswald până în a treia săptămână din noiembrie, va fi, oricum, mult prea târziu.

03.10.63: O. înapoi în Texas. Separat de Marina. Ea stă la Ruth Paine, O. vizite mai ales în weekend. Ruth îi face rost lui O. de o slujbă la Book Dep printr-un vecin (Buell Frazier). Ruth spune că O. este „un tânăr destoinic".

În timpul săptămânii O. stă în Dallas. La o pensiune.

17.10.63: O. începe lucrul la Dep. Mută cărți, descarcă remorci etc.

18.10.63: O. face 24 ani. Ruth și Marina îi fac o petrecere-surpriză. O. le mulțumește. Plânge.

20.10.63: I se naște fata nr.2: Audrey Rachel. Ruth o duce pe Marina la spit. (Parkland) când O. e la muncă. Pușca ascunsă în garajul domiciliului Paine, înfășurată în pătură.

O. primește vizite repetate ale agentului FBI James Hosty. Declanșează paranoia.

21.11.63: O. vine la Paine acasă. O imploră pe Marina să se întoarcă la el. M. refuză. Ultima picătură pt. O.

22.11.63: O. își lasă toți banii pe bufet pt. Marina. Și verigheta. Merge din Irving la Book Dep cu Buell Frazier. Pachet înfășurat în hârtie maro. Buell întreabă ce e în el. „Bare de

perdele pt. apartamentul meu cel nou" îi spune O. Probabil că pușca Mann-Carc e dezasamblată. Buell parchează la 2 străzi de Book Dep. 3 min de mers pe jos.

11:50 a.m.: O. construiește cuibul de lunetist în colțul de SE de la et. 6, cu bucăți de carton care să-l ascundă de muncitorii din partea cealaltă care fac dușumeaua cea nouă. Pauza de prânz. Rămâne singur. Toți îl așteaptă pe Preș.

11:55 a.m.: O. asamblează & încarcă Mann-Carc.

12:29p.m.: Coloana prezidențială ajunge în Dealey Piaza.

12:30 p.m.: O. trage trei focuri. Al 3-lea îl omoară pe J.F.K.

Informația de care aveam nevoie – adresa pensiunii unde stătea Oswald – nu se afla în notițele lui Al. Mi-am înfrânat pornirea de a azvârli caietul. În schimb, m-am ridicat, mi-am pus haina și am ieșit. Era aproape întuneric, iar pe cer se înălța o lună trei sferturi plină. La lumina ei l-am văzut pe domnul Kenopensky în scaunul lui cu rotile. În poală avea nelipsitul aparat de radio.

Am coborât rampa și m-am îndreptat șchiopătând spre el.

– Domnule K? Vă simțiți bine?

O clipă nu mi-a răspuns și nici nu s-a mișcat. Și am fost convins că murise. Apoi și-a ridicat privirea la mine și mi-a zâmbit.

– Ascultam muzica mea preferată. Seara se transmit melodii swing la KMAT și mă duc înapoi în timp. Pe vremuri eram cel mai bun dansator de Lindy și de „țopăitul iepurașului", deși n-ai mai zice asta acum. Nu că-i frumoasă luna?

Era frumoasă la greu. Ne-am uitat tăcuți la ea ceva vreme, iar eu m-am gândit la ce aveam de făcut. Poate că nu știam unde anume era Lee în această seară, dar știam unde este *pușca* lui: în garajul lui Ruth Paine, înfășurată într-o pătură. Ce-ar fi dacă m-aș duce acolo și aș lua-o? S-ar putea nici să nu fie nevoie să sparg ușa. Acesta era Tărâmul lui Demult, când oamenii din centrul țării nu-și încuiau casele, darămite garajele.

Dar dacă Al se înșelase? În fond, nu nimerise nici ascunzătoarea dinaintea atentatului împotriva lui Walker. Și chiar dacă *era* acolo…

– La ce te gândești, băiete? m-a întrebat domnul Kenopensky. Ai o mutră nefericită. Sper că nu ai probleme cu fata.

– Nu.

Cel puțin nu încă.

– Poți să-mi dai un sfat?

– Da, domnule, sigur că pot. De asta mai sunt buni moșnegii când li se termină zilele de dănțuit și de călărit.

– Să zicem că știi că un om o să facă un lucru foarte rău. Că e absolut chitit să-l facă. Dacă l-ai împiedica o dată – cu vorba bună, de exemplu – crezi că ar mai încerca din nou, sau ar renunța pentru totdeauna?

– Greu de spus. Te gândești poate că individul acela care a tăiat fața fetei tale o să se întoarcă să-și termine treaba?

– Cam așa ceva.

– Imbecilul.

Nu era o întrebare.

– Da.

– Ăia cu ceva minte în cap înțeleg o aluzie, a spus domnul Kenopensky. Demenții nu prea. Am văzut multe povești din astea pe vremea Mișcării fermierilor, înainte să apară electricitatea și telefoanele. Îi amenințI, se întorc, îi iei la bătaie, te atacă prin surprindere – mai întâi pe tine, apoi ținta lor. Îi bagi la răcoare, așteaptă să iasă. Cel mai sigur e să-i închizi pe viață într-un penitenciar. Sau să-i omori.

– Și eu m-am gândit la fel.

– Nu-l lăsa să-i strice și obrazul celălalt, dacă asta intenționează. Ai o responsabilitate dacă ții la ea atât de mult cât lași să se vadă.

Cu siguranță că aveam o responsabilitate, chiar dacă nu Clayton era problema. M-am întors în apartamentul meu modular, mi-am făcut o cafea tare și m-am așezat cu un carnețel în față. Planul îmi era mai limpede acum și voiam să încep să-mi notez detaliile.

Dar n-am făcut decât niște mâzgălituri. Și am adormit.

Când m-am trezit, era aproape miezul nopții și mă durea obrazul pe care mi-l culcasem pe mușamaua în carouri de pe masa din bucătărie. M-am uitat la carnețel. Nu știam dacă făcusem desenul acela înainte de a adormi sau dacă mă trezisem suficient timp cât să-l fac. Pur și simplu nu-mi aminteam.

Era o armă. Nu o pușcă Mannlicher-Carcano, ci un pistol. Pistolul *meu*. Cel pe care îl ascunsesem sub treptele de la numărul 214 de pe West Neely Street. Probabil că încă mai era

acolo. *Speram* să mai fie încă acolo.

Urma să am nevoie de el.

11

19 noiembrie 1963 (marți)

Sadie m-a sunat de dimineață și mi-a spus că Deke se simte puțin mai bine, dar că vrea să-l determine să stea acasă și ziua următoare.

– Altfel, s-ar putea să-i revină viroza. Dar îmi fac bagajul mâine dimineață înainte de a pleca la școală și pornesc spre tine imediat ce se termină ora a șasea.

Ora a șasea se termina la unu și zece. Ceea ce însemna că trebuia să fiu plecat din Eden Fallows pe la patru după-amiaza cel târziu. Numai să fi știut încotro.

– Abia aștept să te văd.

– Ai o voce cam morocănoasă. Te doare iarăși capul?

– Puțin, am spus și era adevărat.

– Întinde-te și pune-ți o compresă rece pe ochi.

– Așa voi face.

Nu aveam nici cea mai mică intenție să fac așa ceva.

– Te-ai mai gândit?

De fapt, chiar mă gândisem. Mă gândisem că nu ar fi suficient să-i fur pușca lui Lee. Iar să-l împușc acasă la Ruth Paine ar fi o decizie proastă. Nu doar pentru că probabil că aș fi prins. Dacă puneam la socoteală și cei doi fii ai lui Ruth, în casă erau patru copii. Aș fi putut încerca, totuși, dacă Lee ar fi venit pe jos de la stația de autobuz, dar îl aducea cu mașina Buell Frazier, vecinul care îi făcuse rost de slujbă la cererea lui Ruth Paine.

– Nu, i-am răspuns. Încă nu.

– Ne va veni nouă o idee. Așteaptă și ai să vezi.

12

Am condus (încet, dar cu încredere tot mai mare) mașina traversând orașul până pe West Neely, întrebându-mă mereu ce anume voi face dacă apartamentul de la parter se ocupase între timp. Probabil că voi cumpăra altă armă… Dar eu voiam acel pistol Police Special calibrul .38, fie și numai pentru că avusesem unul exact la fel în Derry, iar misiunea aceea se dovedise un succes.

Prezentatorul ştirilor, Frank Blair, de la emisiunea *Today*, spunea că preşedintele Kennedy ajunsese la Miami unde a fost întâmpinat de o mulţime însemnată de *cubanos*. Unii ţineau pancarte pe care scria VIVA J.F.K., iar alţii aveau un banner care zicea: KENNEDY NE TRĂDEAZĂ CAUZA. Dacă nu se schimba nimic, mai avea de trăit doar şaptezeci şi două de ore. Oswald, care avea să-l depăşească doar cu foarte puţin, era probabil acum în Book Depository, poate încărcând cutii din carton într-unul din lifturi, poate în pauză, bând cafea.

S-ar putea să reuşesc să îl prind acolo – nu ar fi nevoie decât să urc scările şi să-l omor –, dar aş risca să fiu imobilizat de colegii lui. După ce l-aş rezolva, dacă am noroc. Înainte, dacă nu am. În oricare din aceste situaţii, data viitoare când o voi vedea pe Sadie Dunhill va fi din spatele unui geam din sticlă armată. Credeam că aş fi putut să renunţ la binele meu ca să îl pot opri pe Oswald – aş fi putut să *mă sacrific,* cum zic eroii. Dar nu voiam să se sfârşească aşa. O voiam şi pe Sadie a mea şi îmi voiam şi felia de tort.

Pe iarba din faţa casei de la numărul 214 de pe West Neely era instalat un grătar, iar pe balcon era un balansoar nou, dar jaluzelele erau trase şi nu era nicio maşină acolo. Am parcat, mi-am spus că tipii îndrăzneţi sunt şi frumoşi şi am urcat treptele spre uşa de la intrare. Mă aflam în acelaşi loc în care stătuse Marina pe 10 aprilie când mă vizitase şi am bătut la fosta mea uşă aşa cum bătuse ea atunci. Dacă îmi răspundea cineva, aveam să fiu Frank Anderson care încearcă să vândă *Enciclopedia Britannica* (eram prea bătrân ca să vând *Grit*). Dacă stăpâna casei îşi va exprima interesul, îi voi promite să revin a doua zi cu exemplarele.

Dar nu mi-a deschis nimeni. Poate stăpâna casei era la muncă. Poate era într-o vizită prin vecini. Poate era în dormitorul care fusese al meu şi dormea dusă după o beţie zdravănă. În fond, nu-mi păsa câtuşi de puţin unde era, atâta vreme cât apartamentul părea gol, iar strada era pustie. Nu se zărea nici măcar doamna Alberta Hitchinson, santinela înarmată cu cadru ortopedic.

Am coborât treptele verandei, în maniera laterală pe care mi-o perfecţionasem, am pornit spre stradă, m-am întors ca şi cum aş fi uitat ceva şi m-am uitat sub trepte. Da, pistolul era tot acolo, pe jumătate îngropat în frunzele veştede. M-am aşezat în

genunchiul cel zdravăn, l-am înșfăcat și mi l-am vârât în buzunar. M-am uitat în jur și nu am văzut pe nimeni. Am șchiopătat până la mașină, am pus arma în torpedo și am plecat de acolo.

13

În loc să mă îndrept către Eden Fallows, m-am dus în centru, la un magazin de articole sportive, de unde am cumpărat o trusă de curățat arme și o cutie cu gloanțe. Ultimul lucru de care aveam nevoie era ca pistolul să nu tragă sau să-mi explodeze în față.

Apoi am oprit la hotelul Adolphus. Portarul mi-a spus că până săptămâna următoare nu aveau camere libere – toate hotelurile din Dallas erau pline din cauza vizitei președintelui – dar, după ce i-am dat un dolar, a fost mai mult decât foarte bucuros să-mi permită să-mi las mașina în parcarea hotelului.

– Dar trebuie să plecați pe la patru. Cam pe atunci vin clienții cu camere rezervate.

Era deja miezul zilei. Și până în Dealey Piaza nu erau mai mult de trei, patru cvartale, dar am mers foarte încet. Eram obosit și capul mă durea rău, deși luasem o pastilă. Texanii obișnuiesc să conducă cu claxoanele apăsate și fiecare țiuit îmi sfredelea creierul. Mă opream des să mă odihnesc, sprijinindu-mă de ziduri și stând pe piciorul cel bun ca un cocostârc. Un taximetrist ieșit din schimb m-a întrebat dacă mă simt bine; l-am asigurat că da. Era o minciună. Eram supărat și mă simțeam oribil. Un om cu un genunchi nefuncțional nu ar trebui să poarte pe umeri viitorul lumii.

Mi-am așezat fundul cu recunoștință pe aceeași bancă pe care am stat în 1960, la câteva zile după ce ajunsesem în Dallas. Ulmul, la umbra căruia stătusem atunci, astăzi își agita în vânt ramurile goale. Mi-am întins piciorul suferind, apoi m-am concentrat asupra clădirii cubice din cărămidă care adăpostea Book Depository. Ferestrele dinspre străzile Houston și Elm scânteiau în soarele cu dinți al după-amiezii. *Știm un secret,* îmi spuneau ele. *O să ajungem celebre, mai ales sora noastră din colțul de sud-est al etajului al șaselea. O să ajungem celebre, iar tu nu ne poți opri.* Întreaga clădire părea că emană un soi de amenințare tâmpă. Și oare doar eu aveam senzația asta? Poate că nu, căci

am văzut câteva persoane care traversau Elm ca să nu fie nevoite să treacă prin fața ei. Chiar acum Lee era înăuntru și eram convins că multe din gândurile lui semănau cu ale mele. *Pot s-o fac? O voi face? Aceasta e soarta mea?*

Robert nu mai este fratele tău, i-am spus în gând. *Eu sunt fratele tău acum, Lee, fratele tău de arme. Doar că nu știi încă.*

O locomotivă a șuierat din spatele clădirii. Un stol de porumbei speriați și-au luat zborul. S-au rotit o dată pe deasupra reclamei Hertz de pe acoperiș, apoi s-au îndreptat spre Forth Worth.

Dacă l-aș omorî înainte de douăzeci și doi, l-aș salva pe Kennedy, dar mai mult ca sigur că aș ajunge fie la închisoare, fie la balamuc pentru următorii douăzeci sau treizeci de ani. Dar dacă l-aș ucide *chiar* pe douăzeci și doi? Poate atunci când își asamblează pușca?

Era teribil de riscant să aștept până atunci, și încercasem din toate puterile să evit asta, dar acum credeam că se putea face și că probabil era cea mai bună ocazie pe care o aveam. Ar fi fost mult mai bine dacă aș fi avut un coechipier care să mă ajute, dar nu exista decât Sadie și nu voiam s-o implic. Nici măcar, mi-am dat eu seama cu tristețe, dacă asta ar fi însemnat moarte pentru Kennedy și pușcărie pentru mine. Suferise destul.

Am pornit încet pe drumul înapoi spre hotel ca să-mi recuperez mașina. M-am uitat o ultimă dată peste umăr la Book Depository. Și clădirea se uita la mine. Nu încăpea nicio îndoială. Și *bineînțeles* că totul se va sfârși acolo, fusesem tâmpit să-mi închipui altceva. Fusesem mânat spre matahala aia de cărămidă ca o vacă spre abator.

14

20 noiembrie 1963 (miercuri)

În zori m-am trezit brusc dintr-un vis pe care nu reușeam să mi-l amintesc, cu inima bătându-mi cu putere.

Știe.

Ce știe?

Că ai mințit-o când i-ai spus că nu-ți aduci aminte.

– Nu, am spus cu voce îngroșată de câlții somnului.

Ba da. A avut grijă să te anunțe că va pleca încoace abia după ora a șasea, pentru că nu vrea să știi că intenționează să vină mult

mai devreme. De fapt, s-ar putea să fie pe drum chiar acum. O să intre cam pe la jumătatea ședinței tale de terapie de dimineață.

Nu voiam să cred așa ceva, dar mi se părea inevitabil.

Unde aveam de gând să mă duc? Iar atunci, când stăteam pe marginea patului în zorii zilei de miercuri, răspunsul la această întrebare mi s-a părut inevitabil. De parcă subconștientul meu ar fi știut tot timpul că acolo voi ajunge. Trecutul rezonează, are ecouri.

Dar mai întâi trebuia să scriu ceva la mașina mea cea veche. Un bilet deloc plăcut.

15

20 noiembrie 1963

Dragă Sadie,

Te-am minţit. Şi cred că bănuieşti asta de ceva timp. Cred că ţi-ai pus în minte să vii mai devreme astăzi. De aceea nu mă vei mai vedea până după vizita lui J.F.K. în Dallas, de poimâine.

Dacă totul merge aşa cum sper eu, vom trăi mult şi fericiţi într-un alt loc. La început ţi se va părea straniu, dar cred că te vei obişnui. Te voi ajuta. Te iubesc şi de aceea nu te pot lăsa să iei parte la toată povestea asta.

Te rog să ai încredere în mine, să ai răbdare şi să nu te miri dacă ai să-mi citeşti numele şi ai să-mi vezi poza în ziare – probabil aşa se va întâmpla dacă lucrurile merg cum sper eu. Mai presus de toate nu încerca să dai de mine.

Cu toată dragostea, Jake

PS: Arde biletul acesta.

16

Mi-am împachetat viaţa de George Amberson şi am pus-o în portbagajul Chevroletului meu fiţos, am lăsat un bilet în uşă pentru terapeut şi am plecat cu inima grea şi plină de nostalgie. Sadie plecase din Jodie încă mai devreme decât îmi imaginasem eu – chiar înainte de răsăritul soarelui. Eu am ieşit din Eden Fallows la ora nouă. Ea a oprit în faţa căsuţei mele la nouă şi un sfert, a citit biletul care anula şedinţa de fizioterapie şi a intrat folosind cheia pe care i-o dădusem. De maşina de scris era sprijinit un plic cu numele ei. L-a deschis, a citit scrisoarea, s-a aşezat pe canapea în faţa televizorului stins şi a plâns. Încă mai plângea când a apărut terapeutul… dar arsese biletul aşa cum îi

cerusem.

17

Mercedes Street era tăcută sub un cer mohorât. Nici fetițele cu coarda nu se vedeau. Probabil că erau la școală, unde ascultau fascinate cum învățătoarea le vorbește despre apropiata vizită prezidențială. Așa cum mă așteptasem, semnul DE ÎNCHIRIAT era agățat încă de balustrada rahitică. Pe el era trecut și un număr de telefon. M-am dus până la parcarea depozitului Montgomery Ward și am sunat din cabina aflată lângă platforma de încărcare. Nu mă îndoiam câtuși de puțin că bărbatul care mi-a răspuns cu un laconic „Da, Merritt aici" era același individ care închiriase apartamentul de la 2703 lui Lee și Marinei. Îi aveam în fața ochilor pălăria Stetson și cizmele țipătoare cu tigheluri mari.

I-am spus ce anume doresc, iar el a început să râdă în batjocură.

– Nu închiriez cu săptămâna. E o casă bună, amice.

– E o groapă de gunoi, l-am repezit. Am fost înăuntru. Știu cum e.

– Ia ascultă puțin…

– Nu, amice, ascultă *tu* puțin. Îți dau cincizeci de dolari pentru un weekend în gaura aia de șobolan. Asta înseamnă aproape chiria pe o lună, iar începând de luni poți să pui iar anunțul la vedere.

– Da' de ce vrei să…

– Pentru că vine Kennedy și toate hotelurile din Dallas și Forth Worth sunt pline. Am bătut o cale lungă ca să apuc să îl văd și nu am intenția să dorm sub cerul liber în Fair Park sau în Dealey Piaza.

Am auzit scăpăratul unei brichete în vreme ce Merritt a făcut o pauză de gândire.

– Timpul trece, i-am spus. Tic-tac.

– Cum te cheamă, amice?

– George Amberson.

Îmi cam doream să mă fi mutat în casă fără acest telefon. Și aș fi făcut-o, dar nu-mi doream să fiu vizitat de poliția din Forth Worth. Mă îndoiam că locuitorilor de pe strada unde găinile erau aruncate uneori în aer pentru a marca sărbătorile

importante le-ar fi păsat cât negru sub unghie că printre ei este unul care stă ilegal în casă, dar paza bună trece primejdia rea. Nu mă mai aflam în fața castelului din cărți de joc; locuiam în el.

– Ne întâlnim în față într-o jumătate de oră, hai, patruzeci și cinci de minute.

– Te aștept înăuntru, i-am zis. Am cheie.

Din nou tăcere. Apoi:

– De unde o ai?

N-aveam de gând s-o pârăsc pe Ivy, chiar dacă acum stătea în Mozelle.

– De la Lee. Lee Oswald. Mi-a dat-o ca să-i ud florile.

– Pișăciosul ăla avea *flori?*

I-am închis telefonul în nas și m-am întors la numărul 2703. Probabil motivat de curiozitate, temporarul meu proprietar a venit după numai cincisprezece minute. Aceeași pălărie Stetson, aceleași cizme fandosite, același Chrysler. Eu stăteam în prima cameră, ascultând fantomele celor care trăiau încă. Aveau multe de spus.

Merritt voia să mă tragă de limbă cu privire la Oswald – chiar era comunist? Am spus că nu, că era un băiat bun din Louisiana care lucra într-un loc de unde vineri se va vedea foarte bine coloana prezidențială. Am mai spus că speram ca Lee să mă lase să stau și eu acolo cu el.

– Al dracului Kennedy! aproape a urlat Merritt. Ăsta pe bune *e comunist*. Ar trebui să fie împușcat.

– O zi bună îți doresc, i-am zis deschizând ușa.

A ieșit, dar fără prea mare tragere de inimă. Individul ăsta se obișnuise cu chiriași care se ploconeau în fața lui, cărora le era teamă de el. S-a întors spre zidul dărăpănat.

– Să lași locul la fel de curat și îngrijit cum l-ai găsit, m-auzi?

M-am uitat în jur la covorul zdrențuit din living, la tencuiala crăpată și la fotoliul șchiop.

– Nicio grijă, i-am răspuns.

M-am așezat la loc și am încercat să mă racordez iarăși la lumea fantomelor: Lee și Marina, Marguerite și de Mohrenschildt. Dar am avut iarăși una din crizele mele de somn. Când m-am trezit, am crezut că rimele pe care le aud veneau din visul avut înainte.

– *Charlie Chaplin e în FRAANȚA și ție nu-ți tace CLANȚA!*

Dar n-au tăcut atunci când am deschis ochii. M-am dus la fereastră și m-am uitat afară. Fetițele erau puțin mai înalte și puțin mai mari, dar sigur că ele erau, Trio-ul cel Teribil. Cea care sărea acum coarda avea niște pete pe față, deși părea că mai are de așteptat încă vreo patru ani până la acneea adolescenței. Poate era rubeolă.

– *Am-bam-bus!*

– Ține-te de urs! am șoptit eu și m-am dus în baie să-mi dau cu apă pe ochi.

Robinetul a râgâit un șuvoi de apă cu rugină, dar destul de rece ca să mă trezească. La Timexul ieftin cu care îmi înlocuisem ceasul distrus am văzut că era ora două și jumătate. Nu-mi era foame, dar trebuia să mănânc ceva, așa că m-am dus cu mașina la restaurantul Bar-B-Q al domnului Lee. Apoi, la întoarcere, am oprit la o farmacie și mi-am mai luat o cutie cu prafuri împotriva durerilor de cap. Mi-am cumpărat, de asemenea, două romane de John D. MacDonald.

Fetițele cu coarda nu se mai vedeau. Iar Mercedes Street, de obicei destul de stridentă, era cufundată într-o liniște ciudată. *Ca înainte de ridicarea cortinei pentru actul patru,* mi-am spus. Am intrat în casă și am încercat să mănânc, dar, deși costițele erau fragede și picante, le-am aruncat aproape pe toate la gunoi.

18

Am încercat să dorm în dormitorul cel mare, dar umbra lui Lee și a Marinei erau mult prea vii acolo. Înainte de miezul nopții m-am mutat în dormitorul cel mic. Fetițele desenate ale lui Rosette Templeton încă mai erau pe pereți și mi s-a părut că mă mai calmează imaginea bluzelor lor identice (Verde de Pădure trebuie să fi fost creionul preferat al lui Rosette) și a pantofilor lor uriași și negri. Mi-am spus că aceste fetițe desenate ar face-o pe Sadie să zâmbească, mai ales cea cu diadema de Miss America.

– Te iubesc, draga mea, am șoptit și am adormit.

19

21 noiembrie 1963 (joi)

Nu am avut nevoie de micul dejun așa cum nu avusesem nevoie de cină cu o seară înainte, dar pe la 11:00 mi-am zis că

trebuie neapărat să beau o cafea. Cam vreo tonă. Am înșfăcat unul din romanele cele noi – *Trânteşte uşa cea mare* se chema acesta – şi m-am repezit la Happy Egg pe Braddock Highway. Televizorul din spatele tejghelei era deschis şi am urmărit alte reportaje despre sosirea lui Kennedy în San Antonio unde urma să fie întâmpinat de Lyndon şi Bird Johnson. La festivităţi vor mai fi prezenţi şi guvernatorul John Connaly alături de soţia sa, Nellie.

Pe imaginile care îi înfăţişau pe soţii Kennedy traversând asfaltul bazei aeriene Andrews din Washington şi îndreptându-se către avionul prezidenţial vopsit în alb şi albastru, o corespondentă care părea că se va scăpa de urgenţă în chiloţi, vorbea despre noua coafură a lui Jackie, „scoasă în evidenţă de eleganta beretă neagră" şi despre linia fină a „costumului cu cordon, creaţie a designerului ei preferat, Oleg Cassini". Poate Cassini era creatorul de modă preferat, dar eu ştiam foarte bine că doamna Kennedy mai avea şi altă ţinută la ea. Creată de Coco Chanel. Un taior din lână roz cu guler negru. Bineînţeles, purtat cu o tocă roz. Taiorul va merge destul de bine cu trandafirii pe care îi va primi la Love Field, dar mai puţin cu sângele care va împroşca fusta şi ciorapii şi pantofii.

20

M-am întors pe Mercedes Street şi am citit cele două romane. Am aşteptat ca trecutul neîndurător să mă strivească aşa cum faci cu o muscă enervantă sau să se prăbuşească acoperişul peste mine, sau să se deschidă pământul şi să înghită casa de la numărul 2703. Am curăţat pistolul, l-am încărcat, apoi l-am descărcat şi l-am curăţat din nou. Aproape speram să fiu cuprins de unul dintre accesele mele subite de somn – măcar ar fi trecut timpul mai repede –, dar nici vorbă de aşa ceva. Minutele se târau ca melcul, înspre locul unde, fără voia lor, vor deveni ore, fiecare din acestea aducându-l şi mai aproape pe Kennedy de intersecţia dintre străzile Elm şi Houston.

Fără crize de somn astăzi, mi-am spus. *Asta va fi mâine. La momentul crucial voi cădea în neştiinţă. Iar când voi deschide ochii, fapta va fi fost făcută, iar trecutul va fi reuşit să se protejeze.*

S-ar putea. Ştiam că era foarte posibil. Şi dacă aşa vor sta lucrurile, va trebui să iau o hotărâre: să o găsesc pe Sadie şi să o

iau de soţie, sau să mă întorc şi să iau totul de la început. Gândindu-mă mai bine, mi-am dat seama că nu era nicio hotărâre de luat. Nu aveam puterea să iau totul de la capăt. Într-un fel sau altul, asta era. Ultimul foc al vânătorului.

În seara aceea, familiile Kennedy, Johnson şi Connaly au luat cina în Houston, la un eveniment organizat de Liga Cetăţenilor Latino-Americani. Bucătăria a fost argentiniană: *ensalada rusa* şi tocana cunoscută sub numele de *guiso*. Jackie a ţinut discursul de după masă – în spaniolă. Eu am mâncat hamburgeri şi cartofi prăjiţi… sau, mai bine zis, am încercat să mănânc. După doar câţiva dumicaţi şi mâncarea asta a luat drumul coşului de gunoi din curte.

Terminasem ambele romane. Mi-a trecut prin minte să-mi scot manuscrisul din portbagaj, dar îmi făcea rău doar gândul de a-l citi. Aşa că, până s-a întunecat afară, n-am făcut nimic altceva decât să stau în fotoliul paradit şi să mă uit pe pereţi. Apoi m-am dus în dormitorul cel mic unde dormiseră şi Rosette Templeton, şi June Oswald. Mi-am scos pantofii, dar nu m-am dezbrăcat, şi m-am întins punându-mi sub cap perna scaunului din living. Lăsasem uşa deschisă şi nu stinsesem lumina din cealaltă cameră, aşa că puteam vedea fetiţele desenate cu bluze verzi. Ştiam că noaptea ce avea să vină va face ca ziua nesfârşită ce tocmai trecuse să mi se pară scurtă; voi sta întins pe pătuţul cel mic, cât se poate de treaz, cu picioarele atârnând pe jos, până la prima geană de lumină a zilei de douăzeci şi doi noiembrie.

Şi a fost o noapte lungă. M-au chinuit întrebările şi regretele şi gândurile la Sadie. Cele mai rele. Dorul de ea era atât de puternic încât îmi provoca o suferinţă aproape fizică. La un moment dat, probabil mult după miezul nopţii (renunţasem să mă mai uit la ceas pentru că mişcarea lentă a acelor mi se părea prea deprimantă), am căzut într-un somn adânc şi fără vise. Dumnezeu ştie cât aş fi dormit dacă nu m-ar fi trezit cineva. Cineva care mă scutura cu blândeţe de mână.

– Haide, Jake. Deschide ochii.

Am făcut cum mi se spusese, deşi am fost absolut convins că încă mai dormeam şi că visam, atunci când am văzut persoana care stătea pe marginea patului lângă mine. Sigur că visam. Dar apoi am întins mâna, am atins blugii decoloraţi şi le-am simţit ţesătura sub palmă. Părul îi era prins în coadă, chipul nefardat, cicatricele de pe obrazul stâng clare şi unice. Sadie. Mă găsise.

Capitolul 28

1

22 noiembrie 1963 (vineri)

M-am ridicat și am luat-o în brațe fără să mă gândesc la ce se petrecea. M-a îmbrățișat și ea, cât de tare a putut. Apoi am sărutat-o, bucuros să simt că e adevărată – amestecul de arome de tutun și Avon. Rujul i se șterse; îl mâncase aproape pe tot din cauza agitației. Am simțit parfumul șamponului, al deodorantului, amestecat cu izul uleios al transpirației pe care o declanșează încordarea nervoasă. Și am atins-o: șoldul și sânul și cicatricele de pe obraz. Da, era adevărată.

– Cât e ceasul? am întrebat, pentru că mi se oprise credinciosul Timex.

– Opt și un sfert.

– Glumești? Nu se poate!

– Ba se poate. Și este normal să te miri așa. De câtă vreme n-ai mai dormit ca lumea, în afară de pierderile astea bruște de cunoștință de câte două ore?

Încercam să mă obișnuiesc cu ideea că Sadie era aici, în casa din Fort Worth unde locuiseră Lee și Marina. Dar cum era posibil? Pentru numele lui Dumnezeu, *cum?* Și nu doar la asta mă gândeam. Kennedy era de asemenea în Forth Worth și ținea chiar acum un discurs la Texas Hotel în fața membrilor Camerei de Comerț din oraș.

– Am valiza în mașină, a spus ea. Mergem cu Broscuța sau cu Chevroletul tău acolo unde trebuie să mergem? S-ar putea să fie mai bine dacă am lua Broscuța. E mai ușor de parcat. Chiar și așa, s-ar putea să plătim o căruță de bani pentru un loc dacă nu plecăm chiar acum. Speculanții au ieșit deja pe traseu. I-am văzut când am venit.

– Sadie…

Mi-am scuturat capul încercând să-mi limpezesc gândurile și am început să mă încalț. Aveam multe gânduri în cap, o sumedenie, dar se învârteau ca bucățile de hârtie într-un ciclon și nu mă puteam agăța de niciunul.

– Aici sunt, mi-a răspuns ea.

Da. Asta era problema.

– Nu se poate să vii cu mine. E prea primejdios. Am crezut că ți-am explicat, dar poate că nu am fost suficient de clar. Trecutul te mușcă atunci când încerci să-l schimbi. Ți se repede la beregată, dacă îi dai ocazia.

– Ai fost foarte clar. Dar nu poți să faci singur ce ai de făcut. Privește realitatea în față, Jake. Ai pus două sau trei kilograme la loc, dar tot ești slab ca o sperietoare de ciori. Șchiopătezi și șchiopătezi *tare*. Trebuie să te oprești să-ți odihnești piciorul la fiecare două, trei sute de pași. Ce te faci dacă o să fie nevoie să o iei la fugă?

N-am spus nimic. Dar o ascultam în timp ce mi-am întors și reglat ceasul.

– Și nu asta e cel mai rău lucru. Tu – au! Ce faci?

O ciupisem de coapsă.

– Vreau să mă conving că ești reală. Tot nu pot să cred.

Air Force One urma să aterizeze pe Love Field peste trei ore. Și cineva îi va da lui Jackie Kennedy un buchet de trandafiri. În celelalte orașe din Texas primise trandafiri galbeni, dar buchetul primit în Dallas avea să fie roșu.

– Sunt reală și sunt aici. Ascultă-mă, Jake. Cel mai rău lucru nu e că nu ți-ai recăpătat puterile. Cel mai rău lucru e că adormi fără să vrei și pe neașteptate. Te-ai gândit la problema asta?

Mă gândisem mult.

– Dacă trecutul este așa de răuvoitor cum zici tu că este, ce crezi că se va întâmpla dacă vei reuși să te apropii de omul pe care îl urmărești, înainte ca el să apuce să apese pe trăgaci?

Trecutul nu era tocmai răuvoitor, nu acesta era cuvântul potrivit, dar am înțeles ce vrea să spună și nu puteam să o contrazic.

– Nu știi în ce te vâri.

– Ba știu foarte bine. Și tu uiți ceva extrem de important.

M-a apucat de mâini și m-a privit în ochi.

– Nu sunt doar iubita ta, Jake… dacă asta sunt eu pentru tine…

– Și tocmai de aia sunt atât de speriat că ți-a trecut prin cap să vii aici.

– Spui că îl va împușca cineva pe președinte, și am motive să te cred, deoarece și alte lucruri pe care le-ai prezis s-au dovedit a fi corecte. Până și Deke este pe jumătate convins. „A știut că o să

vină Kennedy aici înainte s-o știe *Kennedy însuși*", spune el. „Inclusiv ziua și ora. Și a știut și că Doamna o să vină cu el." Dar te porți de parcă ai fi singura persoană căreia îi pasă. Și nu e așa. Și lui Deke îi pasă. Și ar fi venit și el dacă nu ar fi făcut iar treizeci și nouă de grade. Și *mie* îmi pasă. Nu l-am votat, dar sunt cetățean american, iar asta îl face să-mi fie și mie *președinte*. Sună fals, sună demagogic?

– Nu.

– Bine, a exclamat cu ochii aruncând fulgere. Pentru că nu am nici cea mai mică intenție să las un dement să-l împușste așa cum nu am nici cea mai mică intenție să adorm brusc.

– Sadie…

– Lasă-mă să termin. Nu avem mult timp, așa că te rog să-ți ciulești urechile. Sunt ciulite?

– Da, doamnă.

– Bun. *Nu scapi de mine.* Îți repet: *nu.* Vin și eu. Dacă nu mă iei cu mașina ta, te voi urmări cu Broscuța.

– Iisuse Hristoase, am oftat, fără să știu dacă era un blestem sau o rugăciune.

– Dacă ne vom căsători vreodată, voi face tot ce îmi vei cere, atâta vreme cât te vei purta frumos cu mine. Am fost educată să cred că aceasta este îndatorirea unei soții.

(*O, tu, copil al anilor șaizeci,* am gândit eu.)

– Sunt gata să las totul în urmă și să te urmez în viitor. Pentru că te iubesc și pentru că sunt convinsă că viitorul despre care vorbești există. Probabil că nu-ți voi mai da niciodată un ultimatum, dar îți dau unul acum. Faci treaba asta împreună cu mine sau nu o mai faci deloc.

M-am gândit la ce mi-a spus. M-am gândit bine. M-am întrebat dacă vorbea serios. Răspunsul era la fel de clar ca și cicatricele de pe chip.

Între timp, Sadie se uita la fetițele desenate pe perete.

– Cine crezi că le-a desenat? Nu sunt urâte deloc.

– Rosette le-a făcut, i-am răspuns. Rosette Templeton. S-a întors în Mozelle împreună cu mămica ei după ce tăticul a avut un accident.

– Și atunci tu te-ai mutat în locul lor?

– Nu. M-am mutat vizavi. O familie pe nume Oswald s-a mutat aici.

– Jake, așa îl cheamă? Oswald?

– Da. Lee Oswald.

– Vin cu tine?

– Am de ales?

A zâmbit și mi-a luat chipul în mâini. Până nu i-am văzut zâmbetul acela de ușurare nu-mi dădusem seama cât de speriată fusese tot timpul.

– Nu, iubitule. Nu ai. De aceea i se spune ultimatum.

2

I-am pus valiza în Chevrolet. Dacă îl opream pe Oswald (și nu eram arestați) putea să-și ia Broscuța după aceea și să se întoarcă în Jodie, unde va arăta foarte firesc pe locul ei din fața casei. Dacă lucrurile nu mergeau bine – dacă nu reușeam să-l împiedicăm pe Lee, sau reușeam, dar eram dați în urmărire pentru asasinarea lui – eram nevoiți să fugim. Și puteam fugi mai repede, mai departe și mai puțin observați într-un Chevy V-8, nu într-o Broscuță Volkswagen.

A observat pistolul când mi l-am pus în buzunarul interior al hainei mele sport și m-a atenționat.

– Nu. În buzunarul exterior.

Am ridicat din sprâncene.

– Ca să pot ajunge la el dacă te hotărăști din senin că ai obosit și că trebuie să tragi un pui de somn.

Am coborât aleea din fața casei. Sadie își petrecuse geanta pe umăr. Prognoza meteo anunțase ploaie, dar mie mi se părea că meteorologii meritau un cartonaș galben. Cerul se limpezea.

Înainte ca Sadie să se urce alături de mine în mașină, am auzit o voce care m-a întrebat:

– Prietena ta, domnule?

M-am întors. Era fetița cu acnee. Doar că nu era acnee, nu era nici rubeolă, și nu aveam nevoie să o întreb de ce nu era la școală. Era vărsat de vânt.

– Da, prietena mea.

– E frumoaaasă. Fără… și a scos un *câh*, care, în mod grotesc, mi s-a părut cumva fermecător… chestia aia de pe față.

Sadie i-a surâs. Respectul pe care îl simțeam în fața prezenței de spirit și a curajului ei nebun nu mai cunoștea limite.

– Cum te cheamă, drăguțo?

– Sadie, a răspuns fetița cu coarda. Sadie Van Owen. Și pe

tine?

– N-ai să crezi, dar și pe mine mă cheamă tot Sadie.

Fetița a măsurat-o cu o privire plină de toată neîncrederea care mustea pe Mercedes Street.

– Ba nu!

– Ba da. Mă cheamă Sadie Dunhill.

S-a întors apoi spre mine:

– Ce părere ai de coincidența asta, George?

Nu era o coincidență, din câte știam eu, dar nu aveam timp de discuții.

– Domnișoară Sadie Van Owen, vreau să te întreb ceva. Nu-i așa că știi unde e stația de autobuz de pe Winscott Road?

– Sigur, și-a dat fetița ochii peste cap ca și cum ar fi vrut să mă întrebe: *cât de tâmpită crezi că sunt?* Auziți, voi ați avut vărsat?

Sadie a dat din cap.

– Și eu am avut, am spus, așa că nu este nicio problemă. Știi care autobuz ajunge în centrul Dallasului?

– Numărul Trei.

– La ce intervale vine Numărul Trei?

– Cred că la jumătate de oră, dar s-ar putea să fie la sfert. Da' ce treabă ai cu autobuzul când ai mașină? Când aveți *două* mașini?

După expresia de pe chipul lui Sadie cea Mare, îmi puteam da seama că o frământă aceeași întrebare.

– Treaba mea. Și apropo, ține-te de urs.

Sadie Van Owen a zâmbit cu gura până la urechi:

– O știi?

– De ani buni, i-am răspuns. Urcă-te, Sadie. Trebuie să pornim.

M-am uitat la ceasul meu cel nou. Nouă și douăzeci.

3

– Spune-mi de ce te interesează autobuzele, mi-a cerut Sadie.

– Mai întâi spune-mi tu cum m-ai găsit.

– Când am ajuns la Eden Fallows și nu te-am mai găsit, întâi am ars biletul, așa cum m-ai rugat, apoi m-am dus să-l întreb pe bătrânul de alături dacă știe ceva.

– Domnul Kenopensky.

– Da. Nu știa nimic. Ajunsese și terapeuta, care se așezase pe treptele de la intrare. Nu era deloc bucuroasă că nu ești acasă. Mi-a zis că făcuse schimb de tură cu Doreen pentru ca Doreen să se poată duce să-l vadă pe Kennedy.

Stația de pe Winscott Road era chiar în fața noastră. Am încetinit ca să văd dacă era afișat vreun orar pe peretele adăpostului micuț, dar nu, nu era. Am intrat într-un loc de parcare cam la o sută de metri mai în față.

– Ce faci?

– Fac rost de o poliță de asigurare. Dacă autobuzul nu vine până la nouă, plecăm mai departe. Termină de povestit.

– Am sunat la toate hotelurile din centrul Dallasului, dar nimeni n-a vrut să stea de vorbă cu mine, atât de *ocupați* sunt. Și atunci l-am sunat pe Deke și el a sunat la poliție. Și le-a spus că știe dintr-o sursă sigură că cineva o să-l împuște pe președinte.

Mă uitam în oglinda retrovizoare după autobuz, dar auzind ce a făcut, m-am uitat șocat la Sadie. Și, împotriva voinței mele, m-am simțit și cuprins de admirație față de Deke. Nu știam cât anume ajunsese să creadă din tot ce-i spusese Sadie, dar, oricum, se expusese unor riscuri foarte mari.

– Și ce s-a întâmplat? A spus cum îl cheamă?

– N-a apucat. I-au închis telefonul în nas. Cred că așa am început să te cred când spui că trecutul se apără. De fapt, pentru tine toată povestea asta e un fel de carte de istorie vie, nu-i așa?

– Nu mai este.

A apărut un autobuz hodorogit, galben cu verde, pe care scria 3 MAIN STREET DALLAS 3. A oprit în stație și toate ușile s-au deschis pe balamale de acordeon. S-au urcat doi sau trei pasageri care, fără îndoială, aveau să călătorească în picioare. Când autobuzul a trecut pe lângă noi, am observat că era plin și am mai văzut și o femeie cu o sumedenie de insigne cu chipul lui Kennedy prinse la pălărie. Mi-a făcut veselă semne cu mâna și, cu toate că privirile ni s-au întâlnit numai preț de o secundă, i-am simțit emoția, încântarea și anticiparea.

Am băgat Chevroletul în viteză și am pornit după autobuz. La spatele acestuia, parțial ascunsă de gazele maronii de eșapament, o tânără radioasă ne privea surâzătoare din reclama Clairol, spunându-ne că viața merită trăită dacă ești blondă. Sadie a început să fluture mâna demonstrativ.

– Câh! Stai mai în urmă! Pute!

– Tu, care fumezi un pachet pe zi, spui asta? am exclamat, dar avea dreptate, duhoarea era insuportabilă.

În plus, nu mai era nevoie să mă țin acum pe urmele lui, pentru că aflasem că fetița cu coarda nu se înșelase asupra numărului. Probabil avusese dreptate și în legătură cu intervalele la care circula. În zile obișnuite s-ar fi putut să vină la fiecare jumătate de oră, doar că aceasta nu era o zi obișnuită.

– Și am mai plâns, pentru că am crezut că ai plecat de tot. Mi-a fost teamă pentru tine și te-am și urât.

O înțelegeam, dar tot eram de părere că făcusem ceea ce trebuia, așa că era mai bine să nu spun nimic.

– L-am sunat iarăși pe Deke. M-a întrebat dacă ai spus vreodată ceva despre o ascunzătoare de-a ta, din Dallas, sau mai degrabă din Fort Worth. I-am zis că nu-mi aduc aminte așa ceva. Și el mi-a spus că poate ai scăpat vreun cuvânt când ai fost în spital, pentru că nu erai cu mințile la tine. Și mi-a spus să mă gândesc bine. De parcă nu asta făceam. M-am întors la domnul Kenopensky, sperând că i-ai spus lui ceva. Și deja se făcuse seară și era ora mesei. Și el a zis că nu-și aduce aminte, dar chiar atunci a venit fiul lui care a adus friptură pentru cină și m-au invitat să stau cu ei la masă. Și domnul K a început să povestească – știe o mulțime de întâmplări de pe vremuri…

– Știu că știe.

În fața noastră, autobuzul cotea înspre est, pe Vickery Boulevard. Am semnalizat și l-am urmat, având, totuși, grijă să rămân suficient de mult în spate, ca să nu ne sufocăm cu mirosul de motorină arsă.

– Am auzit vreo treizeci pe puțin. Despre văcari și fermieri și bandiți.

– A fost cel mai bun lucru pe care l-am putut face atunci, să-l ascult și să încetez să-mi storc creierii. Și știi cum se întâmplă atunci când te relaxezi, îți vin în minte tot felul de lucruri. Și când mă întorceam la tine acasă, mi-am adus brusc aminte că ai spus că ai pomenit despre locuința ta de pe Cadillac Street. Știai totuși că nu acesta e numele corect, dar că era ceva asemănător.

– Of, Doamne, uitasem cu totul de asta.

– Era ultima mea șansă. L-am sunat iar pe Deke. N-avea hărți acasă, dar știa că sunt hărți bune la bibliotecă. Așa că s-a dus până acolo – probabil că și-a scuipat plămânii de atâta tuse, că

tot nu i-a trecut viroza – le-a luat și m-a sunat din cancelarie. În Dallas, a găsit o Ford Avenue, un Chrysler Park și câteva străzi Dodge. Dar niciuna dintre ele nu aveau aerul de Cadillac, dacă pricepi ce vreau să spun. Apoi a descoperit o Mercedes Street în Fort Worth. Și am vrut să plec imediat într-acolo, dar mi-a spus că dacă aștept până dimineață, o să am mai multe șanse să-ți găsesc mașina.

M-a strâns de braț. Avea mâna rece.

– A fost cea mai lungă noapte din viața mea, om rău ce ești. N-am pus geană pe geană.

– Lasă, că am compensat eu, deși n-am adormit decât spre dimineață. Dacă n-ai fi apărut, probabil că aș fi dormit pe timpul asasinatului.

Cât de tare ar fi fost *asta?*

– Mercedes are patru cvartale. Și m-am tot învârtit cu mașina în jurul lor. Și la un moment dat am văzut că strada se termină într-o parcare de lângă o clădire mare care arată ca un magazin.

– Cam așa și e. E un depozit al Montgomery Ward.

– Și tot nici urmă de tine. N-ai idee cum mă simțeam. *Atunci…*

Pe buze i s-a întins un zâmbet radios, în ciuda cicatricelor.

– Atunci am văzut Chevroletul cel roșu cu eleroanele alea aiurite care seamănă cu sprâncenele de femeie. Strălucitor ca o reclamă cu neon. Și, de bucurie, am urlat și am lovit cu pumnul în bordul Broscuței până a început să mă doară mâna. Și acum uite…

S-a auzit un bubuit din partea dreapta-față a mașinii și ne-am pomenit că ne îndreptăm spre un felinar. De sub Chevrolet veneau niște bufnituri surde. Am tras de volan. M-am speriat de cât de lipsit de reacții era, dar am reușit totuși să evit să ne ciocnim frontal de stâlp. Dar partea din dreptul lui Sadie l-a șters, scoțând un scârțâit oribil de metal pe metal. Portiera ei s-a curbat înspre înăuntru și am tras-o spre mine. Ne-am oprit cu capota atârnând deasupra trotuarului și mașina înclinată înspre dreapta. *Asta n-a fost o pană de cauciuc,* mi-am spus. *Asta a fost o avarie care putea să ne omoare.*

Sadie s-a uitat înfricoșată la mine. Am început să râd. Așa cum am arătat și mai înainte, sunt momente când nu poți face altceva.

– Bine ai venit în trecut, Sadie, i-am zis. Așa se trăiește aici.

4

N-a putut să coboare pe partea ei; portiera trebuia forțată cu o rangă. A trecut pe locul meu și a coborât pe acolo. Câțiva trecători se opriseră să caște gura. Nu prea mulți.

– Doamne, ce s-a întâmplat? a întrebat o femeie cu un cărucior.

Mi-a devenit clar imediat ce am ajuns în fața mașinii. Roata din dreapta pur și simplu se desprinsese din locul ei. Zăcea la vreo zece metri în spatele nostru, într-o groapă din asfalt. Ciotul frânt al axului sclipea în soare.

– Mi-a explodat roata, i-am spus femeii cu cărucior.

– Vai de mine, a exclamat ea.

– Ce ne facem? mi-a șoptit Sadie.

– Ne-am făcut o poliță de asigurare, acum o revendicăm. Mergem în stația de autobuz.

– Valiza mea…

Da, mi-am dat eu seama. *Și însemnările lui Al. Și manuscrisele mele – romanul de tot căcatul care nu contează câtuși de puțin și jurnalul meu care este foarte important. Plus rezerva de bani.* M-am uitat la ceas. Nouă și un sfert. La Texas Hotel, Jackie începuse să se îmbrace cu taiorul cel roz. După aproximativ o oră de discuții, coloana prezidențială se va îndrepta spre baza Carswell a Forțelor Aeriene Americane, unde se afla avionul uriaș. Având în vedere distanța dintre Fort Worth și Dallas, piloții abia vor avea timp să ridice trenul, că vor și trebui să aterizeze.

Am încercat să mă gândesc.

– Vreți să dați un telefon de la mine? ne-a întrebat femeia cu copilul în cărucior. Stau chiar vizavi.

S-a uitat mai bine la noi, observând cicatricele lui Sadie și șchiopătatul meu.

– Sunteți răniți?

– Nu, n-am pățit nimic, i-am răspuns, luând-o pe Sadie de mână. Vreți să fiți bună să sunați la un service și să le cereți să remorcheze mașina? Știu că vă cerem mult, dar ne grăbim îngrozitor de tare.

– Și *i-am spus* că mi se pare că se clatină, a intervenit Sadie, care își pusese accentul tărăgănat de Georgia. Slavă cerului că nu eram pe șosea.

Șoo-sea.

– E un service la vreo două străzi de aici, a arătat femeia înspre nord. Cred că aș putea să-l plimb pe acesta mic până acolo.

– O, ne-ați salva viața, doamnă, a exclamat Sadie.

Și-a scos portofelul din geantă și i-a dat o bancnotă de douăzeci.

– Vă rog să le dați banii ăștia din partea noastră. Ne pare rău că vă deranjăm așa, dar dacă nu-l văd pe Kennedy, o să *mo-or.*

Femeia cu căruciorul a zâmbit.

– O, Doamne, dar cu banii ăștia plătiți *două* remorcări. Dacă aveți și o bucățică de hârtie, vă scriu o chitanță…

– Nu-i nevoie, am spus eu. Avem încredere în dumneavoastră. Dar poate ar fi bine să las un bilețel sub ștergător.

Sadie m-a privi întrebător… întinzându-mi un pix și un carnețel cu un puști sașiu desenat pe copertă. MAREA ZĂPĂCEALĂ, scria sub rânjetul lui larg. MAREA ȘI BUNA MOȚĂIALĂ.

Și multe ecouri răsunau acum, dar nu aveam timp să mă gândesc la formularea aceea. Am scris la repezeală câteva cuvinte, am împăturit bucata de hârtie și am pus-o sub lama ștergătorului.

5

– Jake? Te simți bine?

– Da. Tu?

– M-a pocnit ușa și probabil că o să am o vânătaie cam mare pe umăr, dar în rest sunt bine. Cred că n-aș mai fi fost așa dacă ne izbeam de stâlpul ăla. Și nici tu. Pentru cine era biletul?

– Pentru cine remorchează mașina.

Și mă rugam la Dumnezeu ca persoana respectivă să facă ce îl rugam eu în bilet.

– O să ne gândim la asta când o să ne întoarcem.

Dacă o să ne întoarcem.

Următoarea stație era la distanță de jumătate de cvartal. Lângă stâlp așteptau trei negrese, două femei albe și un hispanic, amestec de rase atât de bine echilibrat încât puteai crede că este vorba despre castingul pentru *Lege și ordine,*

brigada specială. Ne-am alăturat lor. Eu m-am așezat pe băncuța din adăpost, lângă o a șasea femeie, o doamnă afro-americană ale cărei dimensiuni grandioase erau împachetate într-o uniformă albă din vâscoză ce urla din toate cusăturile „Menajeră de Albi Bogați". La piept avea prinsă o cocardă pe care scria ALĂTURI DE J.F.K. ÎN '64.

– Probleme cu piciorul, domnule? m-a întrebat ea.

– Da.

În buzunarul de la haină aveam patru pliculețe cu prafuri împotriva durerilor de cap. Am băgat mâna pe lângă revolver, am scos două, le-am desfăcut și mi le-am vărsat în gură.

– O să-ți nenorocești rinichii dacă iei medicamentele așa, mi-a zis femeia.

– Știu. Dar trebuie să mă țin pe picioare ca să-l văd pe președinte.

Pe față i-a înflorit un zâmbet larg.

– *Mie-mi* spui?

Sadie era pe bordură și se uita nerăbdătoare după un Număr Trei.

– Autobuzele merg prost astăzi, a observat menajera, dar o să vină unul imediat. Nici vorbă să nu-l văd pe Kennedy, nu, domne'!

Ora nouă treizeci și niciun autobuz, dar durerea din genunchi mi se redusese la o jenă surdă. Dumnezeu să binecuvânteze prafurile Goody.

Sadie a venit spre mine.

– Jake, poate ar trebui să…

– *Uite* un Trei, a spus menajera și s-a ridicat în picioare.

Era o cucoană impresionantă, de culoarea ebonitei, mai înaltă decât Sadie cu cel puțin trei centimetri, cu părul îndreptat, des și lucios.

– Bravo! O să mă opresc chiar în Dealey Piaza, ca să văd mai bine. Am și niște sanvișe în geantă. Și o să mă audă el când o să strig?

– Sunt convins că o să te audă, i-am spus.

A izbucnit în râs.

– Pe cinstea mea că o să mă audă! Și el, și Jackie! Amândoi!

Autobuzul era plin, dar cei din stație s-au îngrămădit și ei. Sadie și cu mine am fost ultimii care să ne urcăm, dar șoferul, supărat ca un agent de bursă în Vinerea Mare, a întins mâna

spre noi.

– Ajunge! E plin! Sunt îngrămădiți ca sardelele! Așteptați-l pe următorul!

Sadie mi-a aruncat o privire disperată, dar înainte să apuc să zic ceva, doamna cea voluminoasă a intervenit în numele nostru:

– Nu, nu, lasă-i să urce. Bărbatul e șchiop de un picior, iar doamna are și ea probleme după cum se vede. Și ea e slabă, iar el e și mai slab. Lasă-i să urce sau *te dau la o parte* și mă pun eu la volan. Știu cum se conduce un autobuz. Taica m-a învățat.

Șoferul s-a uitat în sus la ea, și-a dat ochii peste cap și ne-a făcut semn să ne urcăm. Când am vrut să pun monedele în automatul de bilete, l-a acoperit cu o mână cărnoasă.

– Lasă-le naibii de bilete, duceți-vă în spatele liniei albe. Dacă puteți.

A clătinat din cap cu tristețe și resemnare.

– În ruptul capului nu înțeleg de ce nu au suplimentat cursele de azi cu încă vreo zece autobuze.

A tras de mânerul cromat. S-au închis ușile și în față, și în spate. Frânele pneumatice s-au destins cu un șuierat lung și am pornit. Încet, dar sigur.

Îngerul meu nu isprăvise cu noi. A început să se rățoiască la doi muncitori, unul alb și unul negru, care stăteau în spatele șoferului, cu cutiile cu prânzul pe genunchi.

– Ridicați-vă și lăsați-i să stea jos pe domnul și pe doamna! Nu vedeți că are un picior defect? Și tot se duce să-l vadă pe Kennedy!

– Nu e nevoie, doamnă, am spus eu.

Nu m-a luat în seamă.

– Haide, sus, ce, ați fost crescuți în pădure?

S-au sculat de pe scaune și și-au croit drum cu coatele pe intervalul aglomerat. Muncitorul cel negru s-a uitat urât la menajeră:

– O mie nouă sute șaizeci și trei și *tot* dau locul meu unui alb.

– Taci, măi! i-a spus prietenul alb.

Negrul s-a uitat mai bine la mine. Nu știu ce anume a văzut, că mi-a arătat cele două locuri libere.

– Stai jos înainte să cazi de-a-mpicioarelea, Jackson.

M-am așezat lângă geam. Sadie a mulțumit în șoaptă și s-a așezat alături. Autobuzul se legăna greoi ca un elefant bătrân

care tot mai poate alerga dacă i se dă ocazia. Menajera stătea în picioare lângă noi, protejându-ne, parcă. Se ținea de bară și își balansa șoldurile la fiecare curbă. Și avea ce să balanseze. M-am uitat iarăși la ceas. Acele se grăbeau spre ora 10:00; curând vor trece peste. Sadie s-a înclinat spre mine, gâdilându-mă cu părul pe obraz și pe gât.

– Unde ne ducem și ce o să facem când vom ajunge acolo?

Am vrut să mă întorc spre ea, dar mi-am ținut privirea înainte anticipând problemele. Anticipând următoarea lovitură. Acum eram pe West Division Street, care era și Highway 180. Curând vom ajunge în Arlington, viitorul cartier general al echipei de baseball Texas Rangers, preferata lui George W. Bush. Dacă totul merge bine, vom ajunge la marginea Dallasului la zece și jumătate, cu două ore înainte ca Oswald să pună primul glonț în blestemata aia de pușcă italienească. Doar că atunci când încerci să schimbi trecutul, lucrurile merg rareori bine.

– Fă ce fac și eu, i-am spus. Fii cu ochii în patru.

6

Am trecut pe la sud de Irving, unde soția lui Lee își revenea după nașterea celui de-al doilea copil din urmă cu doar o lună. Călătoria era foarte înceată și rău mirositoare. Jumătate din pasagerii din autobuzul plin până la refuz fumau. Afară (unde probabil că aerul era puțin mai respirabil), străzile se sufocau sub puhoiul de mașini. Pe geamul din spate al uneia era scris cu săpun TE IUBIM, JACKIE, iar pe al alteia IEȘI DIN TEXAS ȘOBOLAN COMUNIST. Autobuzul gâfâia și se clătina. Cârduri din ce în ce mai numeroase de oameni așteptau în stații și scuturau amenințător pumnii când șoferul nici măcar nu încetinea.

La zece și un sfert am intrat pe Harry Hines Boulevard și am trecut pe lângă un semn care indica drumul spre aeroportul Love Field. Accidentul s-a petrecut la trei minute după aceea. Tot sperasem să nu se întâmple, dar îl așteptasem, așa că atunci când camionul cu benă a trecut pe roșu prin intersecția dintre Hines și Inwood Avenue, eram pregătit să îl întâmpin. Mai văzusem un asemenea accident pe drumul spre cimitirul Longwood din Derry.

Am apucat-o pe Sadie de ceafă şi i-am împins capul pe genunchi.

– *Jos!*

O secundă mai târziu am fost aruncaţi în porţiunea dintre scaunul şoferului şi zona pasagerilor. Geamurile s-au spart. S-a auzit scrâşnetul metalului. Cei din picioare au fost aruncaţi urlând înainte, într-un maldăr de membre, genţi şi pălării de sărbătoare. Muncitorul cel alb, cel care spusese *Taci, măi,* era încovoiat peste automatul de bilete din capătul intervalului. Menajera cea uriaşă dispăruse pur şi simplu, îngropată sub o avalanşă de trupuri.

Lui Sadie îi sângera nasul şi avea o contuzie sub ochiul drept, care se umfla ca aluatul de pâine. Şoferul căzuse peste volan. Parbrizul din faţă se spărsese, dar prin el nu se vedea strada, ci o bucată de metal pe care înfloriseră pete de rugină. *ĂRI PUBLICE DALL*. Mirosul înţepător al bitumului fierbinte pe care îl transporta era foarte puternic.

Am întors-o pe Sadie cu faţa la mine.

– Ai păţit ceva la cap? Ţi-e bine?

– Sunt bine, doar puţin zguduită. N-aş fi fost bine dacă n-ai fi ţipat atunci când ai ţipat.

Gemete şi strigăte de durere se auzeau din grămada din faţa autobuzului. Un bărbat, probabil cu braţul rupt, s-a extras dintre ceilalţi pasageri prăbuşiţi şi l-a scuturat pe şofer, care s-a rostogolit jos de pe scaun. Din mijlocul frunţii îi ieşea un ciob de sticlă.

– O, Hristoase! a exclamat bărbatul cu braţul rupt. Cred că a murit!

Sadie a ajuns până la individul care se lovise de automatul pentru bilete şi l-a adus la scaunele noastre. Era alb la faţă şi gemea. Mi-am dat seama că se lovise cu testiculele de aparat; avea înălţimea potrivită. Prietenul lui negru m-a ajutat s-o ridic pe menajeră, dar nu cred că am fi reuşit dacă femeia n-ar fi fost pe de-a întregul conştientă şi nu ar fi făcut ea mare parte din treabă. Căci discutăm despre o sută cincizeci de kilograme în viu. Sângera la greu dintr-o rană de la tâmplă, iar uniforma aceasta nu avea să-i mai fie vreodată de folos. Am întrebat-o dacă se simte bine.

– Cred că da, dar mi-am luat una zdravănă în cap. Maa-mă!

În spatele nostru, tumultul se întetea. Foarte curând se va

transforma în panică. I-am cerut lui Sadie să se țină cu brațele de mijlocul meu. Poate că eu ar fi trebuit să mă sprijin de ea, dacă aș fi stat să mă gândesc la halul în care mi-era genunchiul, dar instinctul e instinct.

– Trebuie să-i ajutăm pe oamenii ăștia să iasă din autobuz, i-am zis muncitorului negru. Rotește mânerul.

A încercat, dar nu a reușit să-l miște.

– E blocat!

M-am gândit că e o aiureală. M-am gândit că trecutul îl blochează. Și nici nu îl puteam ajuta să tragă de el. Nu aveam decât o mână sănătoasă. Menajera – cu uniforma îmbibată de sânge pe o parte – m-a împins din drum, aproape răsturnându-mă. Am simțit cum slăbește strânsoarea brațelor lui Sadie, dar s-a încleștat la loc. Pălăria menajerei se strâmbase, iar voalul era pătat cu sânge. Efectul era decorativ într-o manieră sinistră: parcă erau bobițe de ilice. Și-a aranjat pălăria la unghiul corespunzător, apoi a apucat mânerul din crom al ușii, alături de muncitorul cel negru.

– Am să număr până la trei și o să tragem de nenorocitul ăsta, i-a ordonat ea. Gata?

Bărbatul a dat din cap.

– Unu… doi… *trei!*

Au tras… mai degrabă, *ea* a tras, atât de tare că i s-a descusut rochia la umăr. Ușile s-au deschis. Din spate s-au auzit urale lipsite de vlagă.

– Mulțu… a început Sadie, dar eu mă pusesem deja în mișcare.

– Repede. Înainte să ne calce în picioare. Nu-mi da drumul.

Am coborât primii din autobuz. Am întors-o pe Sadie cu fața spre Dallas.

– Haide.

– Jake, oamenii ăia au nevoie de ajutor!

– Și sunt convins că ajutorul e pe drum. Nu te uita în urmă. Uită-te numai înainte, pentru că de acolo o să vină necazurile următoare.

– Ce necazuri? Câte mai sunt?

– Câte poate arunca trecutul peste noi, i-am răspuns.

Douăzeci de minute ne-au trebuit ca să parcurgem patru străzi de la locul unde autobuzul cu Numărul Trei își dăduse obștescul sfârșit. Genunchiul mi se umflase rău. Pulsa cu fiecare bătaie a inimii. Ne-am oprit lângă o bancă și Sadie mi-a spus să mă așez.

– N-avem timp.

– Stai jos, domnule.

M-a împins pe neașteptate, iar eu m-am prăbușit pe băncuța pe care se afla o reclamă de pompe funebre. Sadie a dat energic din cap, așa cum face orice femeie care a rezolvat o sarcină neplăcută, apoi s-a îndreptat cu hotărâre spre mijlocul bulevardului Harry Hines, scotocind în geantă. Am uitat pentru moment de chinul din genunchi, căci inima mi-era ocupată să mi se cațere în gât și să se oprească.

O mașină a trecut razant pe lângă ea, claxonând. A reușit s-o evite virând la mai puțin de jumătate de metru. Fără să oprească, șoferul a amenințat-o cu pumnul, apoi, considerând că merită și un compliment adițional, i-a arătat degetul mijlociu. Am strigat la ea să se întoarcă pe trotuar, dar nici nu s-a uitat la mine. Și-a scos portofelul, cu mașinile vâjâind pe lângă ea, dându-i părul pe spate și dezvelindu-i obrazul cu cicatrice. Era calmă ca o dimineață senină de primăvară. A găsit ce căutase, a pus portofelul la loc în geantă, apoi a ridicat o bancnotă verde deasupra capului. Parcă era o majoretă la o competiție importantă între licee. Și a început să țipe:

– Cincizeci de dolari! Cincizeci de dolari ca să ajung în Dallas! Main Street! Main Street! Trebuie să-l văd pe Kennedy! Cincizeci de dolari!

N-o să meargă, mi-am spus. Doar o să fie călcată de trecutul încăpățânat și vicle…

Un Studebaker mâncat de rugină a urlat din frâne oprindu-se în fața ei. Motorul zăngănea și păcănea. O orbită goală se căscase în locul unuia dintre faruri. Din mașină a coborât un bărbat în maiou și pantaloni lăbărțați. Pe cap (îndesată până la urechi) avea o pălărie de cowboy din fetru verde, cu o pană la bandă. Rânjea. Rânjetul îi etala dantura cu cel puțin șase dinți lipsă. I-am aruncat doar o privire și m-am gândit: *încep problemele.*

– Coană, ești nebună, i-a zis cowboyul cu Studebaker.

– Vrei sau nu cincizeci de dolari? Du-ne la Dallas.

Bărbatul s-a uitat chiorâș la bancnotă, la fel de nepăsător ca și Sadie la mașinile care dansau și claxonau pe lângă ei. Și-a scos pălăria, și-a bătut-o de pantalonii care-i atârnau pe șoldurile aschilambice, apoi și-a pus-o înapoi pe cap, îndesând-o iarăși până când borul i-a atins vârfurile urechilor clăpăuge.

– Coană, aia nu-i cincizeci, e zece.

– Restul e în portmoneu.

– Atunci, ce-ar fi să-l iau?

I-a înșfăcat geanta voluminoasă de una din curele. M-am dat jos de pe trotuar, dar mi-am dat seama că n-o să reușesc să intervin la timp. Și chiar *dacă* ajungeam la ei, probabil că m-ar fi bătut de mi-ar fi sunat apa-n cap. Așa slăbănog cum era, tot era mai zdravăn decât mine. Și avea și două brațe bune.

Dar Sadie nu s-a dat bătută. Trasă în direcții opuse, geanta se deschisese, căscând o gură a agoniei. A băgat mâna înăuntru și a scos un cuțit de bucătărie care mi se părea cunoscut. L-a lovit pe individ, despicându-i pielea antebrațului. Tăietura începea de la încheietura mâinii și se ducea până la cutele murdare de la cot. Omul a urlat de durere și surpriză, a dat drumul curelei și s-a dat înapoi, holbându-se la ea.

– Cățea nebună, m-ai tăiat!

S-a repezit la portiera lăsată deschisă a mașinii care își continua ritualul sinucigaș. Sadie a făcut câțiva pași înspre el lovind aerul cu cuțitul. Părul îi căzuse în ochi. Buzele i se strânseseră într-o linie aprigă. Caldarâmul se umpluse de sângele care curgea din brațul cowboyului cu Studebaker. Mașinile continuau să treacă pe lângă ei. Nu mi-a venit să-mi cred urechilor când am auzit pe cineva încurajând-o:

– *Atinge-l, cucoană!*

Cowboyul cu Studebaker s-a retras către trotuar, nescăpând cuțitul din ochi. Fără să mă privească, Sadie a spus:

– Ai legătura, Jake.

N-am înțeles pentru moment, apoi mi-am adus aminte de pistol. L-am scos din buzunar și l-am îndreptat spre el.

– Îl vezi, texanule? E încărcat.

– Ești la fel de nebun ca ea.

Își ținea acum brațul la piept, colorând maieul cu sânge. Sadie s-a repezit la mașină și a deschis portiera din dreapta. S-a uitat la mine peste capotă și mi-a făcut un semn nerăbdător. Nu crezusem că o puteam iubi mai mult, dar atunci mi-am dat

seama cât de mult mă înșelasem.

– Ar fi trebuit ori să iei banii, ori să nu te oprești, am zis. Haide, să-ți văd mersul. Acum, sau îți vâr un glonț în picior, de n-o să mai poți merge deloc.

– Ești o jigodie ordinară, a comentat el.

– Da, sunt. Și tu ești un hoț împuțit pe cale să fie împușcat.

Am tras trăgaciul. Cowboyul cu Studebaker n-a stat să vadă dacă vorbeam serios. A făcut stânga-mprejur și s-a grăbit pe Hines înspre vest, cu capul în pământ și cu brațul strâns la piept, înjurând și lăsând o dâră de sânge după el.

– Și să nu te oprești până nu ajungi la aeroport! am strigat după el. Mai ai cinci kilometri! Salută-l pe președinte!

– Urcă-te în mașină, Jake. Hai să plecăm până nu vine poliția.

M-am urcat la volanul Studebakerului, strâmbându-mă de durere la protestele genunchiului umflat. Avea schimbător de viteze standard și pedale, ceea ce însemna că trebuia să-mi folosesc piciorul vătămat pe ambreiaj. Am dat scaunul înapoi cât de mult se putea, auzind zgomotele foșnite ale gunoaielor strivite pe bancheta din spate, și am pornit.

– Cuțitul, am spus. E…

– Cel cu care m-a tăiat Johnny, da. Șeriful Jones mi l-a înapoiat după anchetă. A crezut că-i al meu și probabil a avut dreptate, dar nu-i din casa de pe Bee Tree. Sunt aproape sigură că Johnny l-a adus din casa noastră din Savannah. De atunci îl port cu mine mereu. Pentru că vreau să am ceva cu care să mă apăr pentru orice eventualitate…

Ochii i s-au umplut de lacrimi.

– Iar asta este o eventualitate, nu-i așa? Este cea mai clară eventualitate din toate.

– Pune-l la loc în geantă.

Am apăsat ambreiajul, îngrozitor de rigid, și am reușit să trec mașina în viteza a doua. Înăuntru mirosea ca într-un coteț de găini care n-a mai fost curățat de cel puțin zece ani.

– O s-o umplu toată de sânge.

– Nu contează, pune-l la loc. Nu poți să te fâțâi pe aici cu un cuțit în mână, mai ales când e așteptat președintele. Iubita mea, ai fost mai mult decât vitează.

A ascuns cuțitul și a început să se frece la ochi cu pumnii, ca o fetiță care și-a julit genunchii.

– Cât e ceasul?

– Unșpe fără zece. Kennedy aterizează pe Love Field în patruzeci de minute.

– Totul e împotriva noastră, a șoptit ea. Nu-i așa?

I-am aruncat o privire și am spus:

– Acum înțelegi.

8

Reușisem să ajungem pe North Pearl Street când a explodat motorul Studebakerului. De sub capotă ieșea abur dens. Ceva metalic se lovea de asfalt. Sadie a scos un strigăt de supărare, s-a lovit cu pumnul de picior și a folosit câteva cuvinte urâte, dar eu eram aproape fericit. Nu mai trebuia să mă mai chinuiesc cu ambreiajul. Am pus schimbătorul de viteze în poziție neutră și am lăsat mașina care fierbea în clocote să ruleze singură în josul străzii. S-a oprit în fața unei alei pe macadamul din fața căreia erau vopsite cuvintele NU BLOCAȚI, dar această infracțiune mi s-a părut nesemnificativă după un atac cu o armă letală și furtul unei mașini.

Am coborât și am șontâcăit până la trotuar. Sadie ajunsese deja acolo.

– Acum cât e? m-a întrebat ea.

– Unșpe douăzeci.

– Până unde trebuie să mergem?

– Texas School Book Depository este pe colțul dintre Houston și Elm. Cinci kilometri. Poate mai mult.

Nici nu apucasem să rostesc cuvintele când am auzit zgomot de avioane deasupra noastră. Am ridicat ochii și am văzut *Air Force One* venind la aterizare.

Sadie și-a dat părul pe spate cu un gest obosit.

– Și acum ce facem?

– Acum o să mergem pe jos.

– Ia-mă de umeri. O să te sprijin eu.

– N-am nevoie, iubito.

Dar după două străzi, am avut nevoie.

9

Am ajuns la intersecția dintre North Pearl și Ross Avenue la unsprezece treizeci, exact când Boeingul 707 al lui Kennedy oprea în fața oficialităților venite să-l întâmpine pe președinte.

Printre acestea se afla și femeia cu buchetul de trandafiri roșii. Colțul din fața noastră era dominat de catedrala Santuario de Guadalupe. Pe trepte, lângă o statuie reprezentând o sfântă cu brațele întinse, stătea un om, cu cârjele din lemn sprijinite într-o parte, și cu o oală smălțuită în partea cealaltă. De oală sprijinise o bucată de carton pe care scrisese ÎS OLOG *TARE!* VĂ ROG DAȚI CE PUTETI FIȚI BUNI SAMARITENI DUMNEZEU VĂ IUBEȘTE.

– Unde sunt cârjele *tale*, Jake?

– În dulapul din dormitor de la Eden Fallows.

– Ți-ai uitat *cârjele?*

Femeile se pricep de minune la întrebările retorice, nu-i așa?

– Nu prea le-am folosit în ultima vreme. Mă descurc destul de bine pe distanțe mici.

Explicația asta a sunat ceva mai bine decât dacă aș fi recunoscut că nu mă gândisem decât la cum să plec cât mai repede din complexul de sănătate înainte ca ea să ajungă acolo.

– Ți-ar prinde bine acum.

A alergat cu agilitate de invidiat spre treptele catedralei și i-a spus ceva cerșetorului. Când am reușit să ajung și eu, deja erau în faza negocierilor.

– Un set de cârje ca astea costă nouă dolari și tu vrei cincizeci pe *una?*

– Am nevoie măcar de una ca să ajung acasă, a sunat explicația lui logică. Iar prietenul tău pare a avea nevoie teribilă de una.

– Și cum rămâne cu Dumnezeu care ne iubește și cu bunul samaritean?

– Păi, uite cum rămâne, i-a răspuns cerșetorul frecându-și gânditor bărbia țepoasă. Dumnezeu vă iubește cu *adevărat*, dar eu nu sunt decât un biet olog. Dacă nu vă plac condițiile mele, faceți ca fariseii și treceți pe trotuarul celălalt. Eu așa aș face în locul vostru.

– Sunt convinsă. Dar dacă ți le-aș lua, pur și simplu, om lacom de bani ce ești?

– Cred că ai putea să mi le iei, dar atunci Dumnezeu nu te-ar mai iubi, a răspuns izbucnind în hohote de râs ciudat de vesele pentru un invalid. Și o ducea mai bine cu dantura decât cowboyul cu Studebaker, dar nu cu mult mai bine.

– Dă-i banii, am spus. N-am nevoie decât de una.

– Sigur c-o să i-i dau. Dar nu-mi place să fiu futută la bani.

– Coniță, asta-i o ocară la adresa tuturor bărbaților, dacă nu te superi că-ți spun.

– Ai grijă cum vorbești, l-am repezit. Doamna e logodnica mea.

Unsprezece patruzeci.

Cerșetorul nu mi-a dat atenție. Se uita la portofelul lui Sadie.

– E plin de sânge. Te-ai tăiat la bărbierit?

– Nu încerca să te angajezi încă la emisiunea *Sullivan*, drăgălașule, că nu aduci a Alan King.

Sadie a scos bancnota de zece dolari folosită să oprească traficul, plus alte două de câte douăzeci.

– Na, i-a spus. Am rămas lefteră. Ești satisfăcut?

– Ai ajutat un biet invalid, i-a răspuns cerșetorul. *Tu* ar trebui să fii satisfăcută.

– Ei bine, nu sunt! a țipat Sadie. Și sper să-ți cadă ochii din capul ăla urât!

Cerșetorul mi-a aruncat o privire ironică, de mascul aflat deasupra sâcâielilor cotidiene.

– Mai bine du-o acasă, Sunny Jim, cred că-i începe chestia lunară.

Mi-am proptit cârja sub brațul drept – cei care au avut norocul să nu aibă probleme ortopedice probabil cred că este suficientă una singură, dar nu este așa – și am prins-o pe Sadie de cot cu cealaltă mână.

– Haide. Nu mai e timp.

Când ne-am îndepărtat, Sadie s-a plesnit cu palma peste fundul îmbrăcat în blugi, s-a uitat peste umăr și a strigat:

– Pupă-l!

Iar cerșetorul i-a răspuns:

– Adu-l aici și apleacă-l spre mine, iubițico, și ți-l pup gratis!

10

Am mers pe North Pearl… sau, mai degrabă Sadie a mers, iar eu am țopăit în cârjă. Era de o sută de ori mai bine cu ea, dar nici vorbă să reușim să ajungem la intersecția dintre Houston și Elm înainte de douăsprezece și jumătate.

În față, deasupra trotuarului, era un eșafodaj de schelărie. Am împins-o pe Sadie pe stradă.

– Jake, *de ce…*

– Pentru că o să cadă pe noi. Crede-mă pe cuvânt.

– Ne trebuie o mașină. Avem *nevoie*… Jake? De ce te-ai oprit?

Mă oprisem pentru că viața este un cântec, iar trecutul se armonizează. De obicei, armoniile nu înseamnă nimic (sau așa credeam eu atunci), dar din când în când, călătorul cutezător pe Tărâmul lui Demult se poate folosi de câte una. M-am rugat din tot sufletul ca acum să fie una din ocaziile acestea.

Parcat în colțul dintre North Pearl și San Jacinto era un Ford Sunliner decapotabil din 1954. Al meu fusese roșu, iar acesta era albastru ca noaptea de vară, dar… poate…

M-am dus repede la el și am încercat portiera. Încuiată. Bineînțeles. Uneori îți mai surâde norocul, dar să-ți și râdă cu toată gura? Niciodată.

– Ai de gând să legi firele?

Habar nu aveam cum să fac una ca asta și bănuiam că e mai greu decât mă lăsaseră să înțeleg personajele din serialul *Bourbon Street Beat.* Dar știam cum să-mi ridic cârja și să o lovesc de mai multe ori cu mânerul de geam, până când l-am crăpat. Nimeni nu ne-a văzut pentru că nu era nimeni pe stradă. Toată acțiunea se desfășura înspre sud-est. De acolo veneau în valuri spre noi urletele mulțimii strânse pe Main Street în așteptarea sosirii președintelui Kennedy.

Geamul s-a deformat. Am întors cârja și l-am pocnit cu vârful îmbrăcat în cauciuc. Unul dintre noi va trebui să stea în spate. Adică, dacă îmi ieșea treaba. Pe vremea când fusesem în Derry, îmi făcusem o copie după cheia de la contactul Sunlinerului și o prinsesem cu bandă adezivă de torpedo, sub toate hârtiile pe care le țineam acolo. Poate și proprietarul acestei mașini făcuse la fel. Poate această anume armonie se întindea până într-acolo. Slabe șanse… dar și șansele ca Sadie să mă găsească pe Mercedes Street fuseseră atât de slabe că vedeai prin ele și, totuși, așa se întâmplase. Am deschis torpedoul acestui Sunliner și am început să pipăi înăuntru.

Armonizează-te, ticălosule. Te rog, armonizează-te. Dă-mi o mână de ajutor, măcar de data asta.

– Jake? Ce te face să crezi…

Degetele mi s-au împiedicat de ceva și am scos o cutie de dropsuri. Înăuntru nu era o cheie, erau patru. Nu știam la ce folosesc celelalte trei, dar nu aveam nici cea mai mică îndoială

cu privire la cea care îmi trebuia. O puteam recunoaște și pe întuneric, doar după formă.

Doamne, cât mai iubeam mașina asta.

– Bingo, am exclamat și aproape am căzut când Sadie s-a repezit să mă îmbrățișeze.

– Condu tu, iubito. Eu stau în spate să-mi odihnesc piciorul.

11

Am avut suficientă minte ca să-i spun că nu trebuie să încercăm să o luăm pe Main Street; mai mult ca sigur că era blocată cu bariere și mașini de poliție.

– Mergi pe Pacific cât de departe poți să ajungi. După aia încearcă pe străduțele laterale. Ai grijă să auzi mereu mulțimea din stânga. Cred că o să fie bine.

– Cât mai avem?

– O jumătate de oră.

De fapt, mai erau doar douăzeci și cinci de minute, dar „o jumătate de oră" mi se părea că sună mai bine. În plus, nu voiam să încerce vreo cascadorie și să avem un accident. Mai aveam timp – teoretic, cel puțin – dar încă o oprire neprevăzută și eram terminați.

Sadie nu a făcut nicio cascadorie, dar a condus ca la curse. Am dat peste un copac căzut de-a latul uneia dintre străzi (bineînțeles că așa trebuia să se întâmple), dar ea s-a urcat pe trotuar și ne-am continuat drumul. Am ajuns până la intersecția dintre North Record Street și Havermill. Nu am putut merge mai departe de acolo, deoarece ultimele două cvartale din Havermill – până la intersecția cu Elm – nu mai existau. Se transformaseră într-o parcare uriașă. Un bărbat cu un fanion portocaliu ne-a făcut semn.

– Cinci dolari, ne-a cerut. La două minute de mers pe jos până pe Main Street, aveți tot timpul din lume.

Deși s-a uitat cam nesigur la cârja mea când a spus asta.

– Chiar că sunt lefteră, a zis Sadie. N-am mințit.

Mi-am scos portofelul și i-am dat omului cei cinci dolari.

– Pune-o în spatele Chryslerului acela. Vezi cum te porți cu ea.

Sadie i-a aruncat cheile.

– Parcheaz-o frumos și sigur. Haide, iubitule.

– Hei, nu pe acolo! a strigat tipul de la parcare. Pe acolo e Elm! Trebuie să ajungeți pe Main! Pe acolo vine!

– Știm ce facem! i-a răspuns Sadie.

Speram să aibă dreptate. Ne-am strecurat printre mașinile parcate, Sadie în frunte, eu în spate, contorsionându-mă și bocănind cu cârja, încercând să nu mă lovesc de oglinzile mașinilor și să țin pasul cu ea. Auzeam acum șuierul locomotivelor și zăngănitul vagoanelor de marfă de la platforma de încărcare din spatele clădirii unde se afla Book Depository.

– Jake, lăsăm o mulțime de urme.

– Știu. Am un plan.

Exagerare cât casa, dar suna încurajator.

Am ieșit pe Elm și i-am arătat clădirea de vizavi.

– Acolo. Acolo e.

A aruncat o privire la cubul îndesat și roșu cu ferestre ce se uitau fix la noi și s-a întors spre mine cu ochii mari de spaimă. Foarte detașat, am văzut că i se făcuse pielea de găină.

– Jake, e *îngrozitoare!*

– Știu.

– Dar… *ce are?*

– Totul. Trebuie să ne grăbim, Sadie. Nu mai avem timp.

12

Am traversat Elm în diagonală, eu străduindu-mă să alerg în cârjă. Cea mai mare parte a mulțimii se afla pe Main Street, dar foarte mulți oameni umpleau și Dealey Piaza și se strânseseră pe Elm în față la Book Depository. Stăteau înghesuiți pe trotuar până mai departe, la Triple Underpass. Fete ridicate pe umerii prietenilor lor. Copii, care în curând vor striga de spaimă, își mânjeau voioși fețele cu înghețată. Am observat un bărbat care vindea cornete și o femeie cu un coc bufant care împărțea poze cu „Jack” și Jackie în ținute de seară la prețul de un dolar bucata.

Când am ajuns în umbra clădirii, eram ud de transpirație, subsuoara îmi răcnea de durere din cauza presiunii constante a patului cârjei, iar genunchiul stâng îmi era prins într-o chingă de foc. Abia dacă mai puteam să îl îndoi. Am privit în sus și am văzut angajații de la Book Depository aplecându-se peste ferestre. N-am văzut pe nimeni în colțul de sud-est de la etajul

al şaselea, dar Lee era cu siguranţă acolo.

M-am uitat la ceas. Douăsprezece şi douăzeci. Ne puteam da seama de avansul coloanei prezidenţiale după valurile de urale de pe Lower Main Street.

Sadie a încercat uşa şi mi-a aruncat o privire feroce.

– E încuiată!

Am văzut înăuntru un negru cu un fes pe cap, pus şmechereşte pe o sprânceană. Fuma. Al nu făcuse economie de notiţe marginale, iar pe la sfârşit – aproape ilizibil – mâzgălise şi numele câtorva dintre colegii lui Lee. Nu-mi dădusem osteneala să le învăţ, pentru că nu le vedeam rostul. Lângă unul din numele acestea – precis cel al negrului cu fes – Al scrisese: *Primul suspect (probabil pentru că e negru).* Era un nume neobişnuit, dar tot nu mi-l puteam aminti, fie din cauză că huidumele lui Roth mi-l scoseseră din cap cu bătaia (împreună cu alte amintiri), fie din cauză că nu-i acordasem suficientă atenţie din capul locului.

Sau pur şi simplu din cauză că trecutul era încăpăţânat şi viclean. Şi mai conta, oare? Nu mi-l aduceam aminte şi gata. Nu era pe nicăieri.

Sadie a lovit cu pumnii în uşă. Negrul cu fes s-a uitat impasibil la ea. A tras din ţigară şi i-a făcut un semn cu mâna: d*u-te, cucoană, pleacă de aici.*

– *Jake, fă ceva! TE ROG!*

Douăsprezece şi douăzeci şi unu.

Un nume neobişnuit, da, dar *de ce?* Şi am fost surprins să-mi dau seama că ştiam.

– Pentru că e nume de fată, am spus.

Sadie s-a întors spre mine. Avea obrajii îmbujoraţi, mai puţin în locul unde cicatricea ieşea în evidenţă ca un cârcel alb de floare.

– Ce?

Pe neaşteptate, m-am apucat să lovesc în geamul uşii.

– *Bonnie!* am strigat eu. *Hei, Bonnie Ray! Dă-ne drumul! Îl ştim pe Lee! Lee! LEE OSWALD!*

A înregistrat numele şi a traversat holul cu pas atât de agale că m-a scos din minţi.

– Nu ştiam că sfrijitul ăla mic *are prieteni*, ne-a spus Bonnie Ray deschizând uşa şi dându-se la o parte când noi ne-am năpustit înăuntru. Probabil că e în camera de odihnă şi se uită

la președinte cu toți…

– Ascultă-mă, i-am zis. Nu sunt prietenul lui și el nu e în camera de odihnă. E la etajul șase. Cred că vrea să-l împuște pe președinte.

Negrul a izbucnit în hohote vesele de râs. A aruncat țigara pe jos și a strivit-o cu talpa bocancului.

– Pișeciosul ăla mic nu are sânge în el nici cât să înece niște pisoi abia fătați. Nu face nimic altceva decât să stea într-un colț și să citească *cărți*.

– Îți spun că…

– Eu urc până la doi. Puteți să veniți cu mine, dacă vreți. Dar nu mai vorbiți prostii despre Leela. Așa îi zicem noi, Leela. Auzi, să-l împuște pe președinte! Dooamne!

Ne-a făcut un semn cu mâna și s-a îndepărtat.

I-am spus în gând: *Locul tău este în Derry, Bonnie Ray. Acolo se pricep de minune să nu vadă ce e chiar în fața ochilor lor.*

– Pe scară, i-am spus lui Sadie.

– Liftul ar fi…

Sfârșitul oricărei șanse care ne-a mai rămas, asta ar fi.

– S-ar bloca între etaje. *Pe scară.*

Am luat-o de mână și am tras-o într-acolo. Scara era foarte îngustă, cu stâlpi mici din lemn care susțineau treptele strâmbate și tocite de anii mulți de trafic. La stânga era o balustradă din fier ruginit. La piciorul scării, Sadie s-a întors spre mine:

– Dă-mi pistolul.

– Nu.

– N-ai să ajungi la timp. Eu da. *Dă-mi pistolul.*

Și aproape că i l-am dat. Nu că aș fi simțit că doar eu merit să-l port; acum, când momentul de cumpănă venise cu adevărat, nu mai avea nicio importanță cine anume îl oprea pe Oswald, atâta vreme cât *cineva* îl oprea. Însă eram doar la un pas distanță de mașinăria criminală a trecutului și în ruptul capului nu voiam să risc să o las pe Sadie să facă pasul acesta înaintea mea, ca să fie strivită de vârtejul lamelor și roților dințate.

Am zâmbit, apoi m-am aplecat spre ea și am sărutat-o.

– Haide să ne luăm la întrecere, i-am spus și am început să urc.

I-am mai strigat peste umăr:

– Dacă adorm, al tău e!

13

– Sunteţi nebuni, l-am auzit pe Bonnie Ray reproşându-ne pe ton destul de blajin.

Apoi am auzit zgomot uşor de paşi când Sadie a început să urce în urma mea. M-am sprijinit de cârjă în dreapta, aproape sărind, şi m-am tras cu mâna de balustradă în stânga. Pistolul din buzunarul hainei se legăna şi mi se lovea de şold. Genunchiul îmi urla. L-am lăsat să urle.

Când am ajuns pe palierul de la etajul al doilea, am furişat o privire la ceas. Douăsprezece şi douăzeci şi cinci. Ba nu; şi douăzeci şi şase. Auzeam cum vuietul mulţimii se apropie, ca un val pe punctul de a se sparge de stânci. Coloana prezidenţială trecuse de intersecţiile dintre Main şi Ervay, Main şi Akard, Main şi Field. În două minute – trei, cel mult – va ajunge pe Houston Street, va face la dreapta şi va trece pe lângă vechiul tribunal al Dallasului cu douăzeci şi cinci de kilometri la oră. Din momentul acela, preşedintele va fi o ţintă sigură. Văzuţi prin luneta ataşată carabinei Mannlicher-Carcano, soţii Kennedy şi Connaly probabil că păreau la fel de mari ca actorii de pe ecranul de la cinematograful în aer liber din Lisbon Falls. Dar Lee va mai aştepta puţin. Nu avea nicio intenţie să se sinucidă; voia să scape cu viaţă şi liber. Dacă va trage prea devreme, agenţii de securitate aflaţi în maşina din fruntea coloanei, ar vedea fulgerul împuşcăturii şi ar deschide focul asupra lui.

Va aştepta până când maşina agenţilor şi limuzina preşedintelui vor face la stânga pe Elm. Nu era doar un lunetist; era un ticălos care trage pe la spate.

Mai aveam încă trei minute.

Sau poate doar două şi jumătate.

Am atacat treptele dintre etajele doi şi trei, ignorând complet durerea din genunchi, forţându-mă să înaintez, ca un maratonist aproape de sfârşitul cursei foarte lungi. Ceea ce, firește, chiar eram.

De sub noi, l-am auzit pe Bonnie Ray strigând ceva care conţinea expresiile *nebunu' ăla* şi *zice că Leela o să-l împuşte.*

Pe la mijlocul drumului spre etajul a treilea, am simţit cum

Sadie mă bate pe spate, ca un jocheu care își îndeamnă calul să alerge mai repede, dar a rămas repede în urmă. Am auzit-o cum gâfâie și mi-am spus *prea multe țigări, draga mea.* Nu mă mai durea genunchiul; durerea fusese pentru moment acoperită de un val de adrenalină. Îmi țineam piciorul stâng cât de țeapăn puteam, lăsând cârja să-și facă treaba.

Am cotit pe palier. Am început să urc spre etajul al patrulea. Acum gâfâiam și eu, iar treptele păreau tot mai abrupte. Ca un munte. Patul cârjei cerșetorului era lipicios din cauza transpirației. Capul îmi zvâcnea; urechile îmi țiuiau împreună cu uralele mulțimii de pe stradă. Am deschis larg ochiul imaginației și am văzut cum se apropie coloana prezidențială: mai întâi mașina de protecție, apoi limuzina flancată de motociclete Harley-Davidson ale Departamentului de Poliție din Dallas, conduse de polițiști cu ochelari de soare și căști albe prinse cu curele pe sub bărbie.

Alt cot. Cârja alunecă, apoi își revine. Urc iarăși. Bufniturile cârjei. Mirosul dulce al rumegușului de la reparațiile făcute la etajul al șaselea: muncitorii înlocuiesc șipcile parchetului. Dar nu și pe partea unde stă Lee. Lee are colțul de sud-est numai pentru el.

Am ajuns pe palierul de la etajul cinci și am ocolit balustrada o ultimă dată, cu gura căscată ca să înghită cât mai mult aer, cu cămașa transformată într-o cârpă îmbibată de transpirație și lipită de pieptul care se zbuciuma să respire. Stropi de sudoare mi-au intrat în ochi, înțepându-mă și am clipit des ca să-i îndepărtez.

Treptele de la etajul șase erau blocate de trei cutii cu cărți pe care scria HĂRȚI RUTIERE și CĂRȚI DE CITIRE PENTRU CLASELE A 4-A ȘI A 5-A. M-am proptit pe piciorul drept și am izbit vârful cârjei într-una din ele, împingând-o cât acolo. O auzeam pe Sadie în spate. Ajunsese între etajele patru și cinci. Deci se părea că avusesem dreptate să păstrez arma, deși cine și-ar fi dat seama? Dar judecând după propria mea experiență, alergi mai repede atunci când știi că ai fost însărcinat cu responsabilitatea fundamentală de a schimba viitorul.

M-am strecurat prin breșa pe care reușisem s-o fac între cutii. Dar pentru asta a trebuit să-mi las o secundă toată greutatea pe piciorul stâng. Care a scos un urlet cumplit de durere. Am gemut și m-am prins repede de balustradă ca să nu mă

prăbușesc în jos pe trepte. M-am uitat la ceas. Douăsprezece și douăzeci și opt. Dar dacă mergea în urmă? Mulțimea ovaționa.

– Jake… grăbește-te, pentru numele lui Dumnezeu…

Sadie, tot între patru și cinci.

Am urcat ultimele trepte, iar vuietul mulțimii a început să se topească într-o tăcere deplină. Când am ajuns sus, nu mai auzeam decât hârâitul respirației mele și loviturile fierbinți de ciocan ale inimii mele suprasolicitate.

14

Etajul al șaselea al Texas Book School Depository era o zonă rectangulară întunecată, din loc în loc cu stive de cutii de cărți, ca niște insule. Luminile ardeau acolo unde se înlocuia parchetul. Erau însă stinse în partea unde Lee Harvey Oswald avea de gând să intre în istorie în mai puțin de o sută de secunde. Șapte ferestre dădeau spre Elm Street, cele cinci din mijloc mari și semicirculare, cele două din margini dreptunghiulare. Era întuneric lângă casa scării, dar înspre stradă, etajul era învăluit într-o lumină difuză. Datorită prafului de rumeguș, razele de soare care intrau oblic pe ferestrele de aici păreau pline de substanță. Însă erau blocate în colțul de sud-est de o baricadă din cutii de carton. Cuibul lunetistului se întindea pe diagonală de la nord-vest la sud-est.

În spatele baricadei, la fereastră, în plină lumină a soarelui, stătea un bărbat cu o pușcă. Cu umerii încovoiați, uitându-se atent afară. Fereastra era deschisă. O adiere blândă îi ciufulea părul și îi răvășea gulerul cămășii. A început să ridice arma.

Am alergat spre el, mai mult târându-mi picioarele, făcând slalom printre grămezile de cutii, cu mâna în buzunar după pistol.

– *Lee!* am strigat. *Oprește-te, nemernicule!*

A întors capul și s-a uitat la mine, cu ochii mari de uimire, cu gura căscată. O clipă, nu era nimeni altcineva decât Lee – omul care râsese și se jucase cu Junie în baie, care își îmbrățișa uneori soția și o săruta pe chipul ridicat spre el – apoi, buzele subțiri s-au strâmbat într-un rânjet care i-a dezvelit dinții de sus. Și când s-a întâmplat asta, s-a transformat în ceva monstruos. Poate nu crezi, dar îți jur că așa a fost. A încetat să mai fie om și a devenit fantoma demonică ce va bântui America de acum înainte,

pervertindu-i puterea şi distrugându-i toate bunele intenţii.

Dacă îl lăsam.

Peste noi a năvălit iarăşi vuietul mulţimii, zgomotul asurzitor făcut de mii de oameni care aplaudau şi ovaţionau şi strigau cât îi ţineau puterile. I-am auzit şi i-a auzit şi Lee. Ştia ce înseamnă: acum ori niciodată. S-a întors la fereastră şi şi-a proptit patul puştii în umăr.

Eu aveam pistolul, acelaşi cu care îl împuşcasem pe Frank Dunning. Nu doar *asemănător*, în clipa aceea era acelaşi pistol. Aşa am crezut atunci şi aşa cred şi acum. Percutorul s-a agăţat în căptuşeala hainei, dar am smuls arma cu putere, sfâşiind materialul.

Am tras. Doar că prea sus, sfărâmând cadrul ferestrei din care au explodat aşchiile, însă atât a fost de ajuns pentru salvarea vieţii lui John Kennedy. Căci Oswald a tresărit puternic atunci când a auzit focul tras de mine, iar glonţul de 200 de grame din carabina lui Mannlicher-Carcano nu şi-a nimerit ţinta, spărgând, în schimb, un geam al tribunalului.

De jos se auzeau ţipete uluite. Lee s-a întors iarăşi spre mine, cu chipul transformat într-o mască a furiei, a urii şi a dezamăgirii. A ridicat din nou puşca, însă, de data aceasta, nu va mai ţinti la preşedintele Statelor Unite. A armat carabina – *clic-clac* – iar eu am tras din nou. Şi am ratat din nou, chiar dacă mă aflam la mai puţin de doisprezece metri distanţă de el. Am văzut cum cămaşa i se mişcă, dar atâta tot.

Cârja mi s-a lovit de o stivă de cutii, mi-am pierdut echilibrul, am lovit aerul cu mâna în care ţineam pistolul, încercând să mi-l recapăt, dar nici vorbă de aşa ceva. O fracţiune de secundă mi-am amintit cum Sadie căzuse la propriu în braţele mele în ziua când ne-am cunoscut. Şi am ştiut ce urma să se întâmple. Istoria nu se repetă, ci se armonizează, şi de obicei răsună cu muzica diavolului. Acum *eu* m-am împiedicat, iar asta a schimbat absolut totul.

–*Jos, Sadie!* am urlat, dar vorbele mi s-au pierdut în lătratul puştii lui Oswald.

Am auzit glonţul trecând pe lângă mine. Am auzit-o pe Sadie ţipând.

Apoi au fost şi alte focuri de armă. De afară. Limuzina preşedintelui demarase în trombă şi se îndrepta spre Triple Underpass cu viteză ameţitoare. Cele două cupluri dinăuntru se

lăsaseră pe vine și se țineau unii de alții. Dar mașina cu agenții de securitate rămăsese la capătul străzii Elm, în apropiere de Dealey Piaza. Polițiștii de pe motociclete se opriseră în mijlocul străzii, asaltați de cel puțin patruzeci de oameni care le arătau fereastra de la etajul șase, unde se vedea limpede un bărbat slăbuț cu cămașă albastră.

Am auzit un ropot, ca cel făcut de grindină în noroi. Erau gloanțele care nu nimeriseră fereastra și se loviseră de cărămizile de deasupra sau din lateral. Dar majoritatea și-au atins ținta. Am văzut cum cămașa lui Lee se umflă de parcă ar fi suflat vântul pe dinăuntrul ei – vânt roșu, care-i găurea pânza: deasupra sfârcului drept, în dreptul sternului, în zona buricului. Al patrulea glonț i-a lovit gâtul. Sub impactul loviturilor, începuse să danseze ca o marionetă în lumina cețoasă, plină cu praf de rumeguș, dar rânjetul acela hidos nu i s-a șters nicio secundă de pe chip. Crede-mă când îți spun că acum, la final, nu mai era om; era altceva. Acel ceva care intră în noi atunci când ascultăm de comenzile îngerilor noștri întunecați.

Un glonț a lovit lampa din tavan, a spart becul și i-a imprimat mișcare de scrânciob. Apoi un alt glonț i-a despicat fruntea, exact la fel cum glonțul lui Lee despicase fruntea lui Kennedy în lumea din care vin eu. S-a prăbușit peste baricada de cutii, împrăștiindu-le în toate părțile.

Strigăte de jos. Cineva care răcnea:

– A căzut, l-am văzut când a căzut!

Pași care aleargă, urcă treptele. Am împins pistolul spre trupul lui Lee. Am avut măcar atâta prezență de spirit cât să-mi dau seama că, dacă aș fi fost găsit cu o armă în mână aș fi fost bătut zdravăn, dacă nu chiar omorât de oamenii care urcau acum pe scară. Am vrut să mă ridic, dar genunchiul n-a mai vrut să mă țină. Mai bine. Poate că nu puteau să mă vadă din Elm Street, dar dacă m-ar fi văzut, ar fi tras și în *mine*. Așa că m-am târât spre locul unde zăcea Sadie, sprijinindu-mă în mâini și trăgându-mi piciorul stâng ca pe o ancoră.

Partea din față a bluzei era îmbibată cu sânge, dar am reușit să văd rana. Exact în mijlocul pieptului, deasupra sânilor. Din gură îi curgea sânge. Se înneca. Mi-am trecut mâinile pe sub ea și am ridicat-o. Nu și-a luat nicio clipă ochii de la mine. Îi străluceau în semiîntunericul cețos.

– Jake, a șoptit răgușit.

– Nu, iubito, nu vorbi.

Nu m-a luat în seamă – dar când o făcuse vreodată?

– Jake, președintele!

– E bine.

De fapt, nu văzusem că e teafăr, dar l-am văzut pe Lee tresărind tocmai atunci când a tras asupra lui, iar asta era suficient pentru mine. Și indiferent cum ar fi stat lucrurile, tot i-aș fi spus lui Sadie că e bine.

A închis ochii, apoi i-a deschis la loc. Pașii se auzeau acum de foarte aproape, la etajul cinci și pornind pe ultimul rând de trepte spre etajul șase. De jos se auzeau țipetele de spaimă și tulburare ale mulțimii.

– Jake?

– Ce e, iubito?

Mi-a surâs:

– Cum am mai dansat!

Când au ajuns Bonnie Ray și ceilalți, stăteam cu ea în brațe pe jos. Au trecut în goană nebună pe lângă mine. Nu știu câți erau. Poate patru. Sau opt. Sau doisprezece. Nu m-am uitat la ei. O țineam în brațe, cu capul lipit de pieptul meu și o legănam. Moartă. Sadie a mea. În cele din urmă, tot căzuse în mașinăria criminală a trecutului.

N-am fost niciodată ceea ce se cheamă un plângăcios, dar nu crezi că bărbatul care a pierdut femeia pe care o iubește ar trebui să plângă? Așa ar fi normal. Doar că eu nu am plâns.

Pentru că știam ce trebuie să fac.

Partea a VI-a

Omul cu biletul verde

EVENING EDITION

Daily News EXTRA

SATURDAY, NOVEMBER 23, 1963 TEN CENTS

JFK ESCAPES ASSASSINATION, FIRST LADY ALSO OK!

Panic Strikes During Drive Through Dallas

STORY PAGE 3

SHELTER

GATE

Capitolul 29

1

Nu pot spune că am fost arestat, ci am fost reținut și dus la secție cu o mașină de poliție. Pe ultima parte a drumului, o mulțime de oameni – unii dintre ei reporteri, majoritatea oameni obișnuiți – au bătut în geamurile mașinii și s-au uitat înăuntru. Ca de foarte departe mă întrebam dacă aveam să fiu scos cu forța din mașină și linșat pentru că încercasem să-l împușc pe președinte. Ce mă interesa cel mai mult era cămașa mea plină de sânge. Voiam să mi-o scot; dar voiam și să o port pentru totdeauna. Era sângele lui Sadie.

Niciunul dintre cei doi polițiști din față nu m-a întrebat absolut nimic. Bănuiesc că așa li se spusese. Și chiar dacă mi-ar fi pus *vreo întrebare,* nu le-aș fi răspuns. Mă gândeam. Puteam să mă gândesc pentru că simțeam iarăși cum mă învăluie frigul. M-am îmbrăcat în el ca într-o armură. Puteam să rezolv asta. Voi rezolva asta. Dar mai întâi trebuia să port niște discuții.

2

M-au dus într-o cameră albă ca zăpada. Doar cu o masă și trei scaune tari. M-am așezat pe unul. Afară sunau telefoanele și un telex clincănea. Oamenii se fâțâiau de colo-colo vorbind tare, strigând uneori, râzând alteori. Râsetele lor aveau accente isterice. Așa râd cei care știu că au scăpat ca prin urechile acului dintr-un dezastru. Că au fentat glonțul, ca să zic așa. Poate la fel a râs și Edwin Walker în noaptea de zece aprilie când dădea interviuri și-și scutura cioburile din păr.

Aceiași polițiști care mă aduseseră de la Book Depository m-au perchiziționat și mi-au luat lucrurile. I-am întrebat dacă îmi pot lăsa cele două plicuri cu prafuri pentru durerile de cap. Cei doi s-au consultat între ei, apoi le-au desfăcut și au turnat prafurile pe masa scrijelită cu inițiale și arsă cu mucuri de țigări. Unul dintre ei și-a înmuiat un deget în gură, a gustat praful și a fost de acord.

– Vrei și apă?

– Nu.

Am luat praful în căușul palmei și mi l-am turnat în gură. Era amar. Dar nu mă deranja asta.

Unul dintre polițiști a ieșit. Celălalt mi-a cerut cămașa însângerată, pe care mi-am scos-o și i-am dat-o cu multă părere de rău. Apoi i-am spus:

– Știu că e probă, dar poartă-te cu respect cu ea. Sângele vine de la femeia pe care am iubit-o. Poate că asta nu înseamnă nimic pentru tine, dar femeia asta m-a ajutat să opresc asasinarea președintelui Kennedy, și asta ar trebui să însemne ceva.

– Vrem doar să aflăm grupa de sânge.

– Bine. Dar s-o treci pe chitanța cu obiectele mele personale. O vreau înapoi.

– Sigur.

Celălalt polițist s-a întors cu o flanelă de corp albă. Semăna cu cea purtată de Oswald – pe care *ar fi purtat-o* în timpul meu – în fotografiile judiciare făcute imediat după arestarea lui la Texas Theatre.

3

Am intrat în camera de interogatoriu la ora unu și douăzeci. Cam o oră mai târziu (nu pot spune cu exactitate, pentru că nu era niciun ceas acolo, iar Timexul meu cel nou îmi fusese luat împreună cu toate celelalte lucruri), aceiași doi polițiști mi-au adus un vizitator. De fapt, o veche cunoștință: doctorul Malcolm Perry, cărând după el o geantă medicală uriașă din piele neagră. L-am privit cu uimire moderată. Venise să mă vadă la secția de poliție pentru că nu trebuia să fie la spitalul Parkland, unde să culeagă bucățele de glonț și fragmente de os din creierul lui John Kennedy. Fluviul istoriei începuse deja să curgă pe vadul cel nou.

– Bună, doctore.

A dat din cap:

– Domnule Amberson.

Ultima oară când ne întâlnirăm îmi spusese George. Și, dacă m-aș fi îndoit câtuși de puțin că eram suspect, atitudinea lui mi-ar fi confirmat bănuielile. Dar nu mă îndoiam. Mi se mai întâmplase asta și știam ce urmează. Probabil că Bonnie Ray Williams le spusese deja ce știa.

– Înțeleg că te-ai lovit la genunchi.

– Da, din păcate.

– Să ne uităm.

A încercat să-mi ridice cracul pantalonului, dar nu a putut. Încheietura era mult prea umflată. Când a scos din geantă un foarfece, ambii polițiști au făcut un pas înainte cu armele scoase din toc. Le-au ținut cu țeava în jos, cu degetele lângă trăgaci. Doctorul Perry i-a privit ușor mirat, apoi mi-a tăiat pantalonul pe la cusătură. S-a uitat, a pipăit, mi-a scos lichid cu un ac hipodermic. Mi-am încleștat maxilarele și am așteptat să se termine. Apoi a scotocit în geantă și a scos un bandaj elastic și mi-a bandajat strâns genunchiul. Parcă m-am simțit mai bine.

– Pot să-ți dau ceva pentru durere, dacă domnii ofițeri nu au ceva împotrivă.

Ei nu aveau nimic împotrivă, dar eu aveam. Mă aștepta cea mai importantă oră din viața mea – și din viața lui Sadie. Nu voiam să am mințile îngălate de la analgezice atunci când va veni.

– Ai niște prafuri Goody pentru dureri de cap?

Perry a strâmbat din nas de parcă simțise un miros urât.

– Am aspirină Bayer și Empirin. Empirinul e puțin mai puternic.

– Atunci dă-mi din ăsta. Doctore Perry?

Și-a ridicat ochii spre mine.

– Sadie și cu mine nu am făcut nimic rău. Ea și-a dat viața pentru țară…

Iar eu mi-aș fi dat viața ca s-o salvez pe a ei. Dar n-am apucat.

– Dacă este adevărat, sunt primul care îți mulțumește. În numele întregii țări.

– Președintele. Unde e acum? Știi ceva?

Doctorul Perry i-a întrebat pe polițiști din ochi. S-au uitat unul la celălalt și unul a răspuns:

– A plecat la Austin, unde o să țină un discurs la cină, exact așa cum era programul. Nu știu dacă dă dovadă de curaj nebun sau dacă e doar nebun pur și simplu.

Poate, mi-am spus, *o să se prăbușească* Air Force One, *omorându-l și pe Kennedy, și pe toți ceilalți aflați la bord. Poate o să facă un infarct sau o să aibă un atac cerebral care o să-i fie fatal. Poate alt ucigaș de două parale o să-i despice capul cel*

frumos cu un glonț. Era posibil ca trecutul încăpățânat și viclean să lucreze și împotriva schimbărilor nu numai împotriva agentului care le provoacă? Nu știam. Și nici nu-mi păsa prea mult. Îmi făcusem treaba. Din momentul acela, ce urma să se întâmple cu Kennedy nu mai era în responsabilitatea mea.

– Am auzit la radio că Jackie nu e cu el, mi-a spus Perry cu glas scăzut. A trimis-o la ferma vicepreședintelui din Johnson City. I se va alătura la sfârșitul săptămânii, așa cum a fost stabilit. Dacă spui adevărul, George…

– Cred că este suficient, doctore, a spus unul din polițiști.

Pentru mine era; redevenisem George pentru Mal Perry.

Doctorul Perry, înzestrat cu doza obișnuită de aroganță profesională, l-a ignorat.

– Dacă spui adevărul, îți prevăd o călătorie la Washington în viitorul foarte apropiat. Și foarte posibil o ceremonie de acordare a medaliei în Rose Garden.

După ce a plecat, am rămas iarăși singur. Dar nu tocmai; Sadie era cu mine. *Cum am mai dansat,* mi-a spus chiar înainte să plece din lumea aceasta. Dacă închideam ochii, o puteam vedea aliniată cu celelalte fete, scuturându-și umerii și dansând Madison. În amintirea aceasta a mea, Sadie râdea, părul îi flutura în jurul capului, iar chipul îi era perfect. Tehnicile din 2011 ale chirurgiei estetice ar fi reparat mare parte din stricăciunile pe care i le făcuse John Clayton, dar m-am gândit că exista o tehnică și mai bună. În cazul în care aveam șansa să o folosesc.

4

Am fost lăsat să fierb în suc propriu încă două ore înainte ca ușa camerei de interogatoriu să se deschidă din nou. Au intrat doi bărbați. Unul cu mutră de baset sub o pălărie Stetson albă s-a prezentat ca fiind căpitanul Will Fritz de la Poliția din Dallas. Avea o servietă – dar nu servieta mea, așa că totul era în ordine.

Celălalt avea maxilare proeminente, ten de bețiv și păr negru scurt, care lucea de prea mult tonic. Avea ochii pătrunzători, iscoditori și puțin îngrijorați. A scos o legitimație din buzunarul interior al hainei și mi-a arătat-o.

– James Hosty, domnule Amberson. FBI.

Ai toate motivele să fii îngrijorat, i-am spus în gând. *Tu aveai*

misiunea să-l supraveghezi pe Lee, nu este așa, agent Hosty?

Will Fritz a început:

– Vrem să vă punem câteva întrebări, domnule Amberson.

– Bine, am răspuns. Și eu vreau să ies de aici. Oamenii care salvează viața președintelui Statelor Unite nu ar trebui să fie tratați ca niște criminali.

– Ușurel, a intervenit agentul Hosty. Ți-am trimis un medic, nu? Și nu orice medic, ci medicul tău *personal*.

– Întrebați-mă, le-am spus.

Și m-am pregătit să dansez.

5

Fritz și-a deschis servieta și a scos o pungă din plastic cu o etichetă lipită pe ea. Înăuntru era pistolul meu calibrul .38.

– Am găsit arma asta lângă baricada de cutii ridicată de Oswald, domnule Amberson. Credeți că a fost pistolul lui?

– Nu. Ăsta-i un Police Special. Este al meu. Lee a avut tot un .38, dar model Victory. Dacă nu îl avea asupra lui, probabil că îl veți găsi acolo unde locuia.

Fritz și Hosty au schimbat priviri uluite, apoi s-au uitat iarăși la mine.

– Deci recunoști că îl cunoșteai pe Oswald, a spus Fritz.

– Da, dar nu foarte bine. Dacă aș fi știut unde stă, m-aș fi dus acolo peste el.

– Întâmplător, a spus Hosty, a închiriat o cameră pe Beckley Street, unde s-a înregistrat sub numele de O.H. Lee. Se pare că mai avea și un nume fals. Alek Hidell. Pentru corespondență.

– Nevasta și copilul nu erau cu el? l-am întrebat.

Hosty a zâmbit larg. Fălcile i s-au întins cam o jumătate de kilometru în ambele direcţii.

– Cine pune întrebările aici, domnule Amberson?

– Amândoi, m-am înfuriat eu. Mi-am pus viața în primejdie ca să-l salvez pe președinte, iar logodnica mea și-a *sacrificat-o* pe a ei, așa că mi se pare că am tot dreptul să pun întrebări.

Apoi am așteptat să văd cât de dur aveau să-mi răspundă. Dacă erau duri pe bune, însemna că chiar credeau că fusesem amestecat în toată povestea. Dacă mă luau mai ușurel, însemna că nu cred, dar vor să fie siguri.

Cu un deget bont Fritz a învârtit pe masă punga cu pistolul

înăuntru.

– O să-ți spun cum s-ar fi putut să se petreacă lucrurile, domnule Amberson. Nu zic că *așa a fost*, dar e treaba dumitale să ne convingi de asta.

– Bine. I-ați anunțat pe părinții lui Sadie? Locuiesc în Savannah. Ar trebui să-i anunțați și pe Deacon Simmons și pe Ellen Dockerty din Jodie. Erau ca niște părinți pentru ea.

M-am gândit puțin la cele spuse.

– Pentru amândoi. Voiam să-l rog pe Deke să fie cavaler de onoare la nunta noastră.

Fritz nu mi-a dat atenție.

– S-ar fi putut ca dumneata și fata să fiți mână în mână cu Oswald și poate că la sfârșit te-a apucat frica.

Bine cunoscuta teorie a conspirației. Nu ar trebui să lipsească din nicio casă.

– Poate că ți-ai dat seama în ultima clipă că ești pe punctul de a-l împușca pe cel mai puternic om din lume, a spus și Hosty. A fost un moment în care ți s-au limpezit mințile. Așa că l-ai împiedicat. Dacă astfel au stat lucrurile judecătorii vor fi foarte indulgenți cu tine.

Sigur. Indulgență exprimată prin patruzeci, poate chiar cincizeci de ani de macaroane cu brânză în închisoarea Leavenworth, în loc de moartea pe scaunul electric al statului Texas.

– Atunci de ce nu am fost împreună cu el, agent Hosty? În loc să bat cu pumnii în ușă ca să mi se dea drumul înăuntru?

Hosty a ridicat din umeri. *Tu să-mi spui.*

– Și dacă puneam la cale un asasinat, ar fi trebuit ca tu să mă fi văzut cu el. Pentru că știu că îl supravegheai.

M-am aplecat peste masă.

– De ce nu l-ai oprit *tu*, Hosty? Asta era misiunea *ta*.

S-a tras înapoi de parcă aș fi ridicat pumnul la el. Fălcile i se înroșiseră.

Câteva clipe durerea mi s-a transformat într-un soi de plăcere dușmănoasă.

– FBI-ul nu-l slăbea din ochi pentru că a fugit în Rusia, a fugit înapoi în Statele Unite, apoi a încercat să fugă în Cuba. Împărțea pliante pro-Castro la colțul străzii de luni de zile înainte de spectacolul horror de azi.

– De unde știi? a lătrat Hosty.

– Pentru că mi-a spus el. Şi după aia? Vine la Dallas exact preşedintele care a încercat absolut orice ca să-i facă de petrecanie lui Castro. Iar în clădirea unde lucrează, Lee are locuri în rândul întâi pentru parada motorizată. Ai ştiut toate astea şi nu ai făcut nimic.

Fritz se holba consternat la Hosty. Şi sunt convins că Hosty regreta până şi faptul că poliţistul se afla în încăpere, dar ce putea face? Era secţia lui Fritz.

– Nu l-am considerat o ameninţare, a răspuns băţos Hosty.

– Ei bine, asta a fost cu siguranţă o greşeală. Ce scria în biletul pe care ţi l-a dat, Hosty? Ştiu că Lee te-a căutat la birou şi ţi-a lăsat un bilet când nu te-a găsit acolo, dar nu a vrut să-mi spună ce scria înăuntru. Mi-a aruncat zâmbetul ăla de du-te-dracului şi atât. Vorbim despre cel care a omorât-o pe femeia pe care o iubesc, aşa că mi se pare că am dreptul să ştiu. Ţi-a spus că are de gând să facă ceva ce va capta atenţia întregii lumi? Pun pariu că da.

– N-a fost nimic de genul ăsta!

– Atunci arată-mi biletul. Te provoc.

– Orice comunicare din partea domnului Oswald este problema Biroului.

– Nu cred că *ai putea* să mi-l arăţi. Pun pariu că e făcut scrum şi aruncat la veceu, aşa cum a ordonat domnul Hoover.

Şi dacă nu era încă aşa, cu siguranţă că va fi curând. Scria în notiţele lui Al.

– Dacă eşti nevinovat, a spus Fritz, spune-ne de unde îl cunoşteai pe Oswald şi de ce aveai o armă asupra ta.

– Şi de ce doamna avea un cuţit de bucătărie plin de sânge, a adăugat Hosty.

La replica asta am văzut roşu în faţa ochilor.

– *Doamna avea sânge peste tot!* am strigat la ei. *Pe haine, pe pantofi, în geantă! Ticălosul a împuşcat-o în piept, sau n-aţi observat?*

Fritz:

– Calmează-te, domnule Amberson. Nimeni nu te acuză de nimic.

Şi în subtext: *încă*.

Am inspirat adânc.

– Aţi stat de vorbă cu doctorul Perry? Trebuie să fi discutat ceva cu el, că doar l-aţi trimis să mă examineze şi să-mi

oblojească genunchiul. Ceea ce înseamnă că aţi aflat că am mâncat o bătaie soră cu moartea în august. Cel care a ordonat să fiu bătut – şi care a luat parte la acţiune – este un agent de pariuri pe nume Akiva Roth. Nu cred că a avut intenţia să mă rănească atât de tare, dar probabil că am făcut pe nebunul cu el şi l-am înfuriat. Nu pot să-mi aduc aminte. Din ziua aia nu-mi mai aduc aminte o grămadă de lucruri.

– De ce nu ai depus plângere?

– Pentru că am fost în comă, domnule detectiv Fritz. Şi nu mi-am mai amintit nimic atunci când am ieşit din ea. Când *am început* să-mi aduc aminte – o parte din ce s-a întâmplat – mi-am amintit că Roth a spus că e în cârdăşie cu un agent din Tampa cu care colaborasem pe vremuri şi cu un mafiot pe care îl cheamă Carlos Marcello. Şi atunci mi s-a părut că e riscant să fiu văzut că merg la poliţie.

– Adică vrei să zici că Departamentul de Poliţie din Dallas este corupt?

Nu mi-am putut da seama dacă mânia lui Fritz era reală sau prefăcută, dar nici că mi-ar fi păsat.

– Vreau să zic că mă uit la *Incoruptibilii* şi ştiu că Mafia nu iubeşte delatorii. Mi-am cumpărat armă ca să mă apăr – aşa cum spune dreptul meu de cetăţean conform celui de-al Doilea Amendament – şi am ţinut-o mereu la mine.

Am arătat spre punga cu proba.

– Arma aia.

– De unde ai cumpărat-o? a fost curios Hosty.

– Nu-mi aduc aminte.

– Amnezia asta e foarte convenabilă, nu? a remarcat Fritz. Ca o idee dintr-un serial, din *The Secret Storm* sau din *As the World Turns.*

– Vorbiţi cu Perry, am repetat. Şi mai uitaţi-vă o dată la genunchiul meu. Mi l-am nenorocit la loc urcând şase etaje ca să salvez viaţa preşedintelui. Şi voi avea grijă să povestesc asta ziariştilor. Aşa cum le voi spune şi că recompensa pentru că mi-am făcut datoria de american a fost un interogatoriu într-o cămăruţă sufocantă, fără să primesc nici măcar un pahar cu apă.

– Vrei apă? m-a întrebat imediat Fritz şi am înţeles că eram pe drumul cel bun, dar trebuia să am grijă să nu fac niciun pas greşit.

Președintele scăpase de la moarte ca prin urechile acului. Cei doi bărbați din fața mea – ca să nu-l mai pomenesc și pe comandatul Poliției din Dallas, Jesse Curry – se vor afla sub presiune enormă ca să iasă la rampă cu un erou. Din moment ce Sadie era moartă, numai pe mine mă mai aveau.

– Nu, am răspuns. Dar o Cola mi-ar prinde bine.

6

Pe când îmi așteptam Cola, m-am gândit la vorbele lui Sadie: *Lăsăm o mulțime de urme.* Era adevărat. Dar poate aș reuși să mă folosesc de asta. Doar în cazul în care un anumit șofer al camionetei de remorcări auto de la o anumită stație Esso din Forth Worth făcuse ce-i cerusem în biletul lăsat sub ștergătorul Chevroletului.

Fritz și-a aprins o țigară și a împins pachetul peste masă spre mine. Am clătinat din cap și l-a luat înapoi.

– Spune-ne de unde îl știi.

Le-am spus că l-am întâlnit pe Lee pe Mercedes Street și că am făcut cunoștință. Că îi ascultam elucubrațiile sforăitoare despre relele Americii fascisto-imperialiste și despre minunatul stat socialist pe cale de a se dezvolta în Cuba. Cuba reprezenta idealul, îmi spunea el. Rusia a intrat pe mâna unor birocrați de nimic, motiv pentru care el o părăsise. În Cuba era Unchiul Fidel. Lee nu spunea direct că Unchiul Fidel calcă pe apă, dar sugera asta.

– Mi-am dat seama că e nebun, dar îmi plăcea familia lui.

Asta era adevărat. Îmi *plăcea* familia lui, și *credeam* că e nebun.

– În fond, cum a ajuns un pedagog de profesie ca dumneata să locuiască în haznaua aia din Fort Worth? m-a întrebat Fritz.

– Încercam să scriu un roman. Și nu puteam să mă concentrez câtă vreme predam la școală. Mercedes Street e o groapă de gunoi, dar măcar e ieftină. Am crezut că lucrul la carte o să dureze cam un an așa că trebuia să trag de bani. Și când mă apucau bâzdâcii încercam să-mi închipui că locuiesc într-o mansardă pe malul stâng al Senei.

– Când vorbești despre bani te referi și la cei obținuți din pariuri? a spus Fritz.

– Mă prevalez de Amendamentul Cinci, am răspuns eu.

Will Fritz a izbucnit în râs.

– Așa deci, l-ai cunoscut pe Oswald și te-ai împrietenit cu el, a continuat discuția Hosty.

– E un mod de a spune că *m-am împrietenit.* Nu te împrietenești cu nebunii. Cel puțin eu nu o fac.

– Spune mai departe.

– Lee și-a luat familia și s-a mutat de acolo; eu am rămas. Apoi într-o zi, din senin, am primit un telefon de la el. Mi-a zis că stătea cu Marina pe Elsbeth Street în Dallas. Mi-a mai zis că era un cartier mai bun, că apartamentele de închiriat sunt multe și ieftine. Le-am povestit apoi lui Fritz și Hosty că mă săturasem deja de Mercedes Street, așa că am venit în Dallas, am luat prânzul cu Oswald la Woolworth's și după aia am făcut o plimbare prin zonă. Am închiriat apartamentul de la parter de la numărul 214 de pe West Neely Street, iar când s-a eliberat apartamentul de la etaj, l-am anunțat pe Lee. I-am întors serviciul, adică.

– Soției lui nu-i plăcea pe Elsbeth Street. Casa de pe West Neely Street nu era departe și era mult mai drăguță. Așa că s-au mutat acolo.

Habar nu aveam cât de bine aveau de gând să verifice povestea asta, cât de reală părea cronologia faptelor sau ce anume le-ar putea spune Marina. Însă nu mă interesa nimic din toate astea. Aveam nevoie de timp. Doar atât. Iar o poveste măcar pe jumătate plauzibilă mi l-ar putea oferi, mai ales că agentul Hosty avea toate motivele să se poarte cu mănuși cu mine. Căci, dacă aș fi spus ce știam despre relația lui cu Oswald, și-ar fi putut petrece restul carierei în Fargo.

– Apoi s-a întâmplat ceva ce mi-a atras atenția. În aprilie, în ajun de Paște. Stăteam la masa din bucătărie și lucram la carte, când o mașină simandicoasă, cred că un Cadillac, a oprit în fața casei și din ea au coborât un bărbat și o femeie. Bine îmbrăcați. Aduseseră un iepure din pluș pentru June. Ea e…

– Știm cine este June Oswald, mi-a tăiat-o Fritz.

– S-au dus la etaj și l-am auzit pe tipul ăsta – avea accent nemțesc și o voce tunătoare – l-am auzit că zice „Lee, cum de nu l-ai nimerit?"

Hosty s-a aplecat spre mine, cu ochii cât de mari se puteau face pe fața lui buhăită.

– *Ce?*

– M-ai auzit. Așa că m-am uitat în ziar și ghici ce? Cu patru sau cinci zile înainte, cineva trăsese într-un general în retragere. Un extremist de dreapta. Exact genul de individ pe care nu-l putea suferi Lee.

– Și ce ai făcut?

– Nimic. Știam că are un pistol – mi-l arătase într-o zi –, dar în ziar scria că tipul care a tras în Walker avusese o pușcă. În plus, pe atunci aveam grijă de prietena mea. M-ați întrebat de ce avea un cuțit în geantă. Răspunsul e foarte simplu – era speriată. Și ea a fost atacată, dar nu de domnul Roth. Ci de fostul ei soț. A desfigurat-o.

– Am văzut cicatricele, a spus Hosty. Ne pare rău pentru pierderea pe care ai suferit-o, Amberson.

– Mulțumesc, am răspuns, gândind în același timp: *nu arăți că ți-ar părea.* Cuțitul pe care îl avea era același pe care fostul – John Clayton îl chema – l-a folosit când a tăiat-o. Îl avea în permanență la ea.

Mi-am adus aminte când a spus *Pentru orice eventualitate.* Mi-am adus aminte când a spus *Aceasta e cea mai clară eventualitate dintre toate.*

Mi-am acoperit fața cu mâinile. Au așteptat. Le-am lăsat pe genunchi și am continuat cu vocea fără intonație care amintea de detectivul Joe Friday. „Doar faptele, doamnă."

– Mi-am păstrat locuința de pe West Neely, dar vara mi-am petrecut-o în Jodie ca să pot avea grijă de Sadie. Am cam renunțat și la ideea cu cartea și mă gândeam să mă reangajez la liceul Denholm Consolidated. Și am dat nas în nas cu Akiva Roth și huidumele lor. Și am ajuns și eu în spital. Când m-au externat, m-au trimis la un complex de sănătate care se numește Eden Fallows.

– Îl știu, a intervenit Fritz. Cu asistență medicală la domiciliu.

– Da, iar Sadie era asistenta-șefă. Am avut grijă de ea după ce soțul ei a rănit-o; a avut grijă de mine după ce Roth și asociații lui m-am bătut de m-au rupt. Așa se petrec lucrurile. Fac… nu știu cum să vă explic… un soi de armonie.

– Lucrurile se petrec cu un rost, a rostit Hosty cu gravitate și, preț de o fracțiune de secundă, am simțit că-mi vine să mă reped la el peste masă și să-i iau la pumni fața roșie și puhavă.

Nu pentru că nu ar fi avut dreptate. După umila mea părere, lucrurile se petrec *într-adevăr* dintr-un anumit motiv, dar *ne*

place nouă motivul acesta? Rareori.

– Pe la sfârșitul lui octombrie, doctorul Perry mi-a permis să încep să conduc pe distanțe mici.

Asta era o minciună sfruntată, dar poate că nu-l vor interoga pe Perry chiar atât de curând… ba chiar s-ar putea să nu-l interogheze deloc dacă se vor hotărî să investească în mine ca fiind autenticul erou american.

– M-am dus marți în Dallas ca să-mi vizitez fostul apartament de pe West Neely. Dintr-o toană. Voiam să văd dacă reușesc să-mi amintesc ceva.

Și într-adevăr fusesem pe West Neely, dar ca să-mi recuperez arma de sub trepte.

– După aceea, m-am hotărât să mănânc la Woolworth, ca pe vremuri. Și pe cine credeți că văd acolo, dacă nu pe Lee, care se îndopa cu pește și pâine de secară. M-am așezat lângă el și l-am întrebat cum o mai duce și atunci mi-a spus că FBI-ul îl hărțuiește pe el și pe soția lui. Mi-a zis: „O să le dau o lecție ticăloșilor ăstora ca să nu se mai pună cu mine, George. Uită-te la televizor vineri după prânz că s-ar putea să vezi ceva interesant."

– Dumnezeule mare, a exclamat Fritz. Ai făcut legătura cu vizita președintelui?

– La început, nu. Nu l-am urmărit pe Kennedy atât de îndeaproape; sunt republican.

Astea au fost două minciuni la preț de una.

– În plus, Lee a trecut direct la subiectul lui preferat.

– Cuba, a ghicit Hosty.

– Corect. Cuba și viva Fidel. Nici măcar nu m-a întrebat de ce șchiopătez. Era complet absorbit în nebunelile lui, înțelegeți? Dar așa era Lee. I-am făcut cinste cu o bucată de plăcintă – e așa de bună aia de la Woolworth și ieftină, doar douăzeci și cinci de cenți – și l-am întrebat unde lucrează. Mi-a spus că la Book Depository pe Elm Street. Și mi-a zis asta cu un rânjet larg, de parcă era cea mai bună afacere din lume să descarci camioane și să muți cutii de colo-colo. Vorbele lui îmi intrau pe o ureche și îmi ieșeau pe cealaltă, am continuat eu, pentru că mă durea piciorul și pentru că mă apucase una din migrenele mele. M-am întors la Eden Fallows și am tras un pui de somn. Dar când m-am trezit, mi-am adus aminte de glumița tipului cu accent german când l-a întrebat cum de nu a nimerit. Am dat drumul

la televizor și toată lumea vorbea despre vizita președintelui. Și atunci am început să mă îngrijorez. Am săpat prin ziarele din living și am dat de ruta coloanei oficiale și am văzut că trece chiar pe lângă Book Depository.

– M-am perpelit toată ziua de miercuri.

Acum se aplecaseră peste masă, sorbindu-mi fiecare cuvânt. Hosty lua notițe fără să se uite în carnețel. Mă întrebam dacă va fi în stare să le citească după aceea.

– Ba îmi spuneam: *Dar dacă o s-o facă*. Ba: *Nici vorbă, numai gura e de Lee.* Ba una, ba alta, tot așa am ținut-o. Ieri dimineață am sunat-o pe Sadie, i-am spus toată povestea și am întrebat-o ce părere are. Ea i-a dat telefon lui Deke – Deke Simmons, cel despre care am spus că-i ține loc de tată – și după aia m-a sunat înapoi. Mi-a spus că ar trebui să anunț poliția.

Fritz a spus:

– Nu vreau să te fac să suferi mai mult, fiule, dar dacă ai fi făcut asta, prietena ta ar mai fi în viață.

– Stai așa. Nu ai auzit toată povestea.

Și desigur că nici eu nu o auzisem; o fabricam pe măsură ce vorbeam.

– I-am spus și ei, și lui Deke că nu vreau nicio poliție, pentru că, dacă Lee era nevinovat, chiar că ar fi fost terminat. Trebuie să înțelegeți că tipul era vai de mama lui. Mercedes Street era o hazna, iar West Neely abia dacă arăta mai bine, dar pe mine nu mă deranja – sunt singur și aveam cartea la care lucram. Și ceva bani la bancă. Lee, pe de altă parte… avea o nevastă frumoasă și două fetițe, a doua fiind nou-născută, și se străduia din toate puterile să le ofere un acoperiș deasupra capului. Nu era un om rău…

Când am spus asta, am simțit nevoia să-mi pipăi nasul, să văd dacă nu cumva crescuse.

– … dar era un ratat de talie mondială, scuzați-mă că sunt atât de dur. Ideile lui trăsnite nu-i permiteau să rămână într-o slujbă mult timp. Obișnuia să-mi spună că, dacă își găsea ceva de lucru, FBI-ul avea grijă să și-l piardă. Mi-a spus că așa s-a întâmplat cu slujba lui de la imprimerie.

– Prostii, m-a întrerupt Hosty. Băiatul dădea vina pe toată lumea pentru necazurile pe care el însuși le făcea. Dar sunt de acord cu niște lucruri pe care le-ai spus, Amberson. Era un ratat de talie mondială și mi-a părut rău de soția și fetițele lui. Chiar

mi-a părut al naibii de rău.

– Așa zici? Bravo ție. Oricum, acum avea o slujbă și nu voiam să și-o piardă din vina mea, dacă doar vorbea gura fără el… chestie la care se pricepea de minune. I-am spus lui Sadie că mă duc la Book Depository mâine – adică azi – ca să văd ce face. Mi-a spus că vrea să vină cu mine. I-am zis că nu, că dacă lui Lee chiar îi fila o lampă și avea de gând să facă ceva rău, ea va fi în primejdie.

– Ți s-a *părut* că i-ar fi filat o lampă atunci când te-ai întâlnit cu el? m-a întrebat Fritz.

– Nu, mi s-a părut foarte calm, dar așa era mereu, i-am răspuns și m-am aplecat către el. Vreau să mă asculți acum foarte atent, domnule detectiv Fritz. Știam că Sadie vrea să vină cu mine indiferent ce i-aș spune eu. Mi-am dat seama după cum mi-a vorbit. Așa că am plecat dracului de acolo. Am făcut-o ca s-o protejez. Pentru orice eventualitate.

Iar aceasta este cea mai clară eventualitate din toate, mi-a șoptit acea Sadie care se afla în capul meu. Și care va continua să trăiască acolo până când o voi vedea din nou în carne și oase. Jur că așa se va întâmpla, indiferent de ce o să fie.

– M-am gândit să stau peste noapte la un hotel, dar toate erau arhipline. Atunci mi-am adus aminte de Mercedes Street. Predasem cheia de la numărul 2706, unde am stat eu, dar mai aveam cheia de la 2703, de vizavi, unde a stat Lee. Mi-a dat-o chiar el ca să-i ud florile.

– Avea *flori?* s-a mirat Hosty.

Dar eu nu-l scăpam din ochi pe Will Fritz.

– Sadie s-a speriat când nu m-a mai găsit în Eden Fallows. S-a speriat și Deke. Și a sunat la poliție. Nu doar o dată, ci de mai multe ori. Și de fiecare dată, polițistul care i-a răspuns, i-a zis să termine cu tâmpeniile și i-a închis în nas. Nu știu dacă s-a obosit cineva să înregistreze apelurile astea, dar Deke vă va putea confirma și nu are niciun motiv să mintă.

Acum Fritz se făcuse roșu ca focul.

– Dacă ai ști câte amenințări cu moartea am primit…

– Sunt convins. Și atâtea capete deștepte. Așa că nu-mi spune că Sadie ar mai fi încă în viață dacă am fi anunțat poliția. Nu-mi spune așa ceva, bine?

Nu a mai scos un cuvânt.

– Cum te-a găsit? m-a întrebat Hosty.

Aici nu mai trebuia să mint și nu am făcut-o. Apoi m-au întrebat despre drumul de pe Mercedes Street din Fort Worth până la Book Depository în Dallas. Această parte a poveștii mele era cea mai riscantă. Nu că mi-aș fi făcut probleme în legătură cu cowboyul cu Studebaker; Sadie îl rănise, de acord, dar doar după ce el încercase să-i fure geanta. Mașina lui fusese oricum pe moarte și aveam senzația că nici nu va raporta furtul. Bineînțeles că mai furasem și altă mașină, dar, având în vedere urgența misiunii noastre, eram aproape convins că poliția nu va face un caz din asta. Presa ar crucifica-o dacă ar face așa ceva. Mă îngrijora însă Chevroletul roșu, cu eleroane ca sprâncenele de femeie. S-ar fi putut găsi explicații pentru valizele noastre din portbagaj; mai petrecusem weekenduri la Candlewood Bungalows și înainte. Dar dacă s-ar fi uitat la caietul lui Al… nici măcar nu voiam să mă gândesc la una ca asta.

La ușă s-a auzit o bătaie ușoară și unul dintre polițiștii care mă aduseseră la secția de poliție și-a vârât capul înăuntru. La volanul mașinii și apoi, când îmi cotrobăise prin lucruri împreună cu partenerul lui, mi se păruse dur și periculos, ca polițiștii cu care am fost obișnuiți din filme. Dar acum, văzându-l așa de speriat și cu ochii scoși din orbite de emoție, mi-am dat seama că nu are mai mult de douăzeci și trei de ani și că încă se mai luptă cu acneea pubertății. În spatele lui, multe persoane – în uniformă sau nu – își întindeau gâturile ca să mă vadă mai bine. Fritz și Hosty s-au întors iritați spre nepoftit.

– Domnilor, îmi cer scuze că vă întrerup, dar domnul Amberson este căutat la telefon.

Roșeața s-a urcat iar pe fălcile lui Hosty.

– Tinere, aici are loc un interogatoriu. Nu-mi pasă nici dacă la telefon e președintele Statelor Unite ale Americii.

Polițistul a înghițit în sec. Se vedea cum mărul lui Adam îi urcă și coboară ca o maimuță pe băț.

– Eee… domnilor, *chiar este* președintele Statelor Unite la telefon.

Deci, până la urmă, s-a dovedit că le păsa.

7

M-au dus în biroul comandantului Curry. Fritz mă ținea dintr-o parte, Hosty din cealaltă. Pentru că ei îmi susțineau

greutatea, aproape că nu mai șchiopătam deloc. Pe coridor erau reporteri, camere TV și reflectoare care ridicaseră temperatura la aproape patruzeci de grade. Indivizii aceștia – o treaptă peste paparazzi – nu ar fi avut ce să caute într-o secție de poliție în urma unei tentative de asasinat, dar nu eram absolut deloc mirat. Pe o altă axă a timpului, se buluciseră aici și după arestarea lui Oswald și nu îi dăduse nimeni afară. Din câte știam, nici măcar nu se gândise cineva la asta.

Cu chipuri împietrite, Hosty și Fritz își croiau vitejește drum prin mulțime. Eram toți trei asaltați cu întrebări. Hosty a strigat:

– Domnul Amberson va da o declarație la încheierea discuției cu autoritățile!

– *Când?* l-a întrebat cineva la fel de tare.

– Mâine, poimâine, poate săptămâna viitoare!

Gemetele reporterilor l-au făcut pe Hosty să zâmbească.

– Poate *luna* viitoare! Acum este așteptat la telefon de președintele Kennedy, așa că *dați-vă la o parte!*

Și s-au dat la o parte, clămpănind ca un stol de coțofene.

Singurul dispozitiv de răcire a temperaturii din biroul comandantului Curry era ventilatorul de pe raft, dar chiar și aerul învârtit era o binecuvântare după camera pentru interogatoriu și cuptorul cu microunde al presei. Un receptor mare și negru era așezat pe sugativa de pe birou. Alături se afla un dosar pe a cărui copertă era scris la mașină LEE H. OSWALD. Era subțire.

Am luat receptorul:

– Alo?

Vocea nazală, cu accent de New England, de la celălalt capăt, mi-a trimis fiori pe șira spinării. Vocea bărbatului care acum ar fi zăcut pe o lespede de morgă dacă nu am fi fost eu și cu Sadie.

– Domnule Amberson? Jack Kennedy la telefon. Am… ăăă… am înțeles că soția mea și cu mine vă datorăm… ăăă… viețile noastre. Am înțeles și că ați pierdut pe cineva foarte drag.

Drag pronunțat *daag*, așa cum fusesem obișnuit să-l aud.

– Numele ei era Sadie Dunhill, domnule președinte. Oswald a împușcat-o.

– Îmi pare foarte rău pentru… ăăă… pierderea dumneavoastră, domnule Amberson. Pot să vă spun… ăăă… George?

– Dacă doriți.

Gândind: *Nu port această conversație. Este doar un vis.*

– Sunt convins că țara ei îi va mulțumi… iar ție îți va oferi condoleanțe. Permite-mi… ăăă… să fiu primul care să-ți prezint mulțumirile și condoleanțele mele.

– Vă mulțumesc, domnule președinte.

Mi se pusese un nod în gât și abia dacă mai puteam vorbi. I-am văzut ochii, atât de strălucitori, când se stingea în brațele mele, *Jake, cum am mai dansat.* Se sinchisesc, oare, președinții de asemenea lucruri? Au idei, măcar, ce înseamnă ele? Poate doar cei mai buni. Poate acesta este motivul pentru care sunt în funcție.

– Mai… ăăă… mai este cineva care dorește să îți mulțumească, George. Soția mea nu este acum aici, dar… ăăă… are de gând să-ți telefoneze diseară.

– Domnule președinte, nu știu unde voi fi diseară.

– Te va găsi ea. E foarte… ăăă… hotărâtă atunci când vrea să mulțumească cuiva. Acum, spune-mi, George, cum te simți?

I-am zis că mă simt bine, ceea ce era o minciună. Mi-a promis că o să ne vedem la Casa Albă foarte curând, iar eu i-am mulțumit, dar nu credeam că va avea loc vreodată o vizită de-a mea la Casa Albă. În tot timpul acestei conversații fantastice, când ventilatorul îmi răcorea chipul transpirat, iar ușa vitrată strălucea în lumina supranaturală a reflectoarelor camerelor de filmat de pe coridor, trei cuvinte îmi răsunau în minte:

Sunt în siguranță. Sunt în siguranță. Sunt în siguranță.

Președintele Statelor Unite sunase din Austin ca să-mi mulțumească pentru că i-am salvat viața, iar eu eram în siguranță. Puteam să fac ceea ce trebuia.

8

La cinci minute după încheierea discuției mele suprarealiste cu John Fitzgerald Kennedy, Hosty și Fritz m-au scos pe scările din spate în garajul unde Oswald ar fi fost împușcat de Jack Ruby. Atunci fusese plin cu oamenii care așteptau să urmărească transferul asasinului la închisoarea districtuală. Acum era pustiu și nu se auzea decât sunetul pașilor noștri. Paznicii mei m-au dus cu mașina la hotelul Adolphus și nu m-a surprins absolut deloc să mă pomenesc în aceeași cameră pe

care o ocupasem când venisem pentru prima dată în Dallas. Roata se învârtește, se spune, și cu toate că niciodată nu am fost în stare să înțeleg cine anume sunt acei înțelepți care „spun" asta, trebuie să mărturisesc că au dreptate atunci când vine vorba despre călătoria în timp.

Fritz m-a informat că polițiștii de la ușă și cei din holul de la parter erau postați acolo doar pentru a-mi asigura protecția și pentru a ține presa la distanță. (Mda, sigur.) Apoi mi-a strâns mâna. Mi-a strâns mâna și agentul Hosty și mi-a strecurat o bucățică de hârtie împăturită.

– Odihnește-te, mi-a spus. O meriți.

După ce au plecat, am despăturit hârtia. Era o pagină din carnețelul lui. Mâzgălise pe ea trei propoziții, probabil în timpul convorbirii mele cu „Jack" Kennedy.

Telefonul e ascultat. Vin diseară la 9. Arde biletul și aruncă-l la WC.

L-am ars, așa cum Sadie îl arsese pe al meu, apoi am deșurubat receptorul telefonului. Înăuntru, printre cabluri, era un cilindru micuț, albastru, nu mai mare decât o baterie AA. M-am amuzat să văd că pe el scria ceva în japoneză și m-am gândit la amicul meu, Silent Mike.

L-am deșurubat, l-am pus în buzunar, am asamblat la loc receptorul și am format zero. Telefonista de la celălalt capăt a făcut o pauză lungă atunci când mi-a auzit numele. Tocmai voiam să închid și să formez din nou, când a început să plângă și să se bâlbâie spunându-mi cât de recunoscătoare îmi este pentru că îl salvasem pe președinte. Dacă îmi poate fi de folos cu ceva, a zis, dacă îmi poate fi de folos *oricine* din personalul hotelului, nu trebuia decât să le spun, numele ei era Marie și ar face *orice* ca să-mi dovedească recunoștința.

– Ai putea începe prin a-mi face o legătură cu Jodie, i-am spus și i-am dat numărul lui Deke.

Telefonul a uruit de două ori și Deke a răspuns. Avea vocea răgușită și îngroșată, ca și cum viroza i se agravase.

– Dacă ești tot un blestemat de reporter…

– Nu sunt reporter, Deke. Sunt George.

Am făcut o pauză mică, și apoi:

– Jake.

– O, Jake, a spus cu tristețe și a început să plângă.

Am așteptat, strângând receptorul atât de tare, că începuse

să mă doară mâna. Îmi zvâcneau tâmplele. Ziua era pe sfârşite, dar lumina care pătrundea prin ferestre era încă destul de puternică. Din depărtare am auzit un bubuit de tunet. În cele din urmă, m-a întrebat:

– Eşti bine?

– Da. Dar Sadie…

– Ştiu. Au dat la ştiri. Am auzit când mă duceam la Fort Worth.

Deci femeia cu căruciorul şi şoferul camionului de tractare de la staţia Esso făcuseră ce îi rugasem. Slavă Domnului. Nu că mi s-ar mai fi părut important acum, când îl ascultam pe bătrânul acesta distrus încercând să-şi stăpânească lacrimile.

– Deke, crezi că eu sunt de vină? Te-aş înţelege.

– Nu, a spus în cele din urmă. Nici Ellie nu crede că tu eşti de vină. Când Sadie îşi punea ceva în minte, nu se lăsa până nu ducea la capăt ce şi-a propus să facă. Şi dacă te-a găsit pe Mercedes Street din Fort Worth, eu sunt cel care am trimis-o acolo.

– Acolo m-a găsit.

– Lepădătura aia a împuşcat-o? La ştiri aşa zic.

– Da. A vrut să mă împuşte pe mine, dar din cauza piciorului meu bolnav… M-am împiedicat de o cutie şi am căzut. Era chiar în spatele meu.

– Iisuse, a exclamat, cu voce mai puternică. Dar a murit făcând ce trebuie. La asta am să mă gândesc. La asta trebuie să te gândeşti şi tu.

– N-aş fi ajuns niciodată acolo dacă n-ar fi fost ea. Dacă ai fi putut s-o vezi… cât de hotărâtă era… cât de curajoasă…

– Iisuse, a repetat Deke cu un oftat. Suna foarte, foarte bătrân acum. A fost adevărat. Tot ce ai spus. Tot ce a spus ea despre tine. Chiar vii din viitor, nu-i aşa?

Ce mult m-am bucurat că microfonul era în buzunarul meu. Nu prea credeam că avuseseră timpul necesar să planteze dispozitive de ascultare în cameră, dar tot mi-am făcut mâinile căuş la gură şi mi-am coborât glasul.

– Să nu spui nimic despre povestea asta nici poliţiei, nici reporterilor.

– Doamne, Dumnezeule, nici vorbă!

Părea indignat doar de ideea în sine.

– N-ai mai apuca în veci să vezi lumina zilei!

– Ne-ai luat bagajele din portbagajul Chevroletului? Chiar după ce…

– Sigur. Am știut că e ceva important, pentru că imediat ce am auzit știrile, mi-am dat seama că ești suspect.

– Cred că o să fiu în regulă, am spus, dar te rog să umbli în servieta mea și… ai un crematoriu?

– Da, în spatele garajului.

– În servietă e un caiet albastru. Arde-l în crematoriu. Faci asta pentru mine? *Și pentru Sadie. Amândoi ne bazăm pe tine.*

– Da. Așa am să fac. Jake, îmi pare rău pentru pierderea ta.

– Și mie pentru a ta. A ta și a duduii Ellie.

– Nu-i corect! a izbucnit el. Nu-mi pasă că *e vorba* de președinte, nu-i corect!

– Nu, i-am răspuns. Nu este. Dar Deke… n-a fost vorba doar despre președinte. E vorba despre toate lucrurile rele care s-ar fi întâmplat dacă el ar fi murit.

– Cred că trebuie să te cred pe cuvânt. Dar mi-e greu.

– Știu.

Vor ține o adunare comemorativă pentru Sadie la liceu, așa cum au ținut pentru Duduia Mimi? Bineînțeles. Posturile de televiziune vor trimite echipe de transmisie și nu va mai exista niciun ochi neînlăcrimat în America. Dar când se vor fi terminat toate, Sadie tot moartă va fi.

Doar dacă nu făceam eu ceva. Asta ar însemna să trec iarăși prin toate, dar aș face-o pentru Sadie. Chiar dacă la petrecere mi-ar arunca o privire și și-ar spune că sunt prea bătrân pentru ea (deși m-aș da peste cap ca s-o fac să se răzgândească). Dar acum exista și un avantaj: știam că Lee acționase singur, așa că nu va mai trebui să aștept multă vreme până să-l expediez pe lumea cealaltă.

– Jake? Mai ești la telefon?

– Da. Și ține minte să-mi spui George când vorbești despre mine, da?

– Fii fără grijă. Oi fi eu bătrân, dar mintea încă îmi funcționează. Am să te mai văd?

Nu dacă agentul Hosty îmi va spune ce vreau să aud, mi-am spus.

– Dacă nu ne vom mai vedea înseamnă că totul s-a sfârșit cu bine.

– În regulă. Jake… George… a spus… a spus ceva la sfârșit?

Nu aveam de gând să-i spun care fuseseră ultimele cuvinte ale lui Sadie. Asta era ceva personal, dar îi puteam oferi ceva. Și el îi va spune lui Ellie, iar Ellie va spune tuturor prietenilor lui Sadie din Jodie. Avusese mulți prieteni.

– A întrebat dacă președintele e bine. Când i-am zis că da, a închis ochii și s-a stins.

Deke a început iarăși să plângă. Mie îmi vibra întreaga față. Lacrimile ar fi fost o ușurare, dar ochii îmi erau uscați ca piatra.

– Rămâi cu bine, am șoptit. Rămâi cu bine, bătrânul meu prieten.

Am pus ușor receptorul în furcă și am rămas o vreme nemișcat, privind prin fereastră la lumina roșie a amurgului din Dallas. *Cer roșu noaptea, bucuria marinarului,* sună zicătoarea… dar am auzit un alt bubuit de tunet. Cinci minute mai târziu îmi recăpătasem stăpânirea de sine. Am ridicat receptorul și am format iarăși zero. I-am spus lui Marie că am de gând să mă întind puțin și am rugat-o să mă trezească la opt. Am mai rugat-o și să nu mă deranjeze nimeni până atunci.

– Problema asta e deja rezolvată, mi-a răspuns surescitată. Comandantul poliției a dat ordin să nu primiți niciun telefon.

Vocea i-a coborât o treaptă.

– Era nebun, domnule Amberson? Adică, *trebuie* să fi fost nebun, dar părea că e?

Mi-am amintit privirea piezișă și rânjetul demonic.

– O, da. Părea nebun. Ora opt, Marie. Nimic până atunci.

Am închis înainte să mai apuce să spună ceva. Apoi mi-am scos pantofii (cel stâng a ieșit greu și m-a durut tare), m-am întins pe pat și mi-am acoperit ochii cu brațul. Am văzut-o pe Sadie dansând. Am văzut-o pe Sadie spunându-mi să intru, bunule domn, îți place tortul? Am văzut-o în brațele mele, în ochi cu ultima strălucire a vieții.

M-am gândit la vizuina de iepure și la faptul că fiecare drum prin ea reprezenta o resetare completă.

Într-un final am adormit.

9

Hosty mi-a bătut în ușă fix la ora nouă. I-am deschis, iar el a intrat cu pas agale. Într-o mână ducea o servietă (dar nu servieta *mea*, ceea ce era foarte bine). În cealaltă avea o sticlă de

șampanie, de foarte bună calitate, Moët et Chandon, cu o fundă cu roșu, alb și albastru la gât. Părea foarte obosit.

– Amberson, m-a salutat el.

– Hosty, i-am răspuns eu.

A închis ușa, apoi mi-a arătat telefonul. Am scos microfonul din buzunar. A dat din cap.

– Mai sunt și altele? l-am întrebat.

– Nu. Microfonul ăla e al Poliției din Dallas, iar acum cazul este al nostru. Din ordinul direct al lui Hoover. Dacă te întreabă cineva de microfon, să spui că l-ai găsit singur.

– Bine.

Mi-a arătat sticla de șampanie.

– Cu complimente din partea conducerii hotelului. Au insistat să ți-o aduc. Ai chef să închini în cinstea președintelui Statelor Unite?

N-aveam chef să închin în cinstea nimănui când frumoasa mea Sadie zăcea pe o lespede la morga districtuală. Reușisem, iar reușita avea gust de cenușă.

– Nu.

– Nici eu, dar mă bucur al naibii de tare că trăiește. Vrei să-ți spun un secret?

– Sigur.

– L-am votat. Cred că sunt singurul din FBI care l-a votat.

N-am răspuns.

Cu un oftat lung de ușurare, Hosty s-a tolănit într-unul din cele două fotolii din cameră. Și-a pus servieta la picioare, apoi s-a uitat pe eticheta sticlei.

– 1958. Probabil că amatorii de vin știu dacă a fost un an bun sau nu, dar mie îmi place mai mult berea.

– Și mie.

– Înseamnă că o să-ți placă sticlele de Lone Star pe care ți le-au păstrat la restaurant. O cutie întreagă și o scrisoare prin care ți se promite câte o cutie pe lună pentru tot restul vieții. Și șampanie. Am văzut pe puțin zece sticle. Ți le-au trimis absolut toți, de la Camera de Comerț din Dallas până la Consiliul Local al Turismului. Mai ai și un televizor color marca Zenith, nedespachetat încă, un inel cu sigiliu din aur masiv cu chipul președintelui pe el de la Calloway's Fine Jewelry, un bon pentru trei costume noi de la Dallas Menswear și tot felul de alte chestii, inclusiv o cheie a orașului. Conducerea a rezervat o

cameră la etajul unu unde să-ţi depoziteze toate cadourile şi cred că până mâine dimineaţă va mai rezerva încă una. Şi mâncarea! Oamenii îţi aduc prăjituri, plăcinte, mâncare gătită, friptură de vită la cuptor, pui fript şi suficientă mâncare mexicană cât să dai într-o diaree care să te ţină cinci ani. Le facem vânt, dar, crede-mă că nu vor să plece. Sunt şi femei strânse în faţa hotelului şi… să zicem că până şi „Jack" Kennedy ar fi invidios pe tine, cu toată reputaţia lui de fustangiu. N-o să-ţi vină să crezi câte detalii picante despre viaţa lui sexuală are directorul meu în dosare.

– Te-ar putea surprinde capacitatea mea de a crede.

– Dallasul te iubeşte, Amberson. La dracu', ţara întreagă te iubeşte.

A început să râdă. Râsul i s-a înecat într-un acces de tuse. Când i-a trecut, şi-a aprins o ţigară. Apoi s-a uitat la ceas.

– Cu începere de la ora şapte fără nouă minute, din seara de douăzeci şi doi noiembrie, 1963, ai devenit prinţul Americii.

– Dar tu, Hosty? Tu mă iubeşti? Directorul Hoover mă iubeşte?

După un singur fum, şi-a lăsat ţigara în scrumieră, apoi s-a aplecat spre mine şi m-a ţintuit cu privirea. Ochii lui erau îngropaţi în cute de grăsime, şi obosiţi, dar, cu toate acestea, erau foarte sclipitori şi alerţi.

– Uită-te la mine, Amberson. Priveşte-mă în ochi. Şi spune-mi că nu ai fost complicele lui Oswald. Şi spune-mi adevărul pentru că mă pricep să recunosc o minciună.

Având în vedere eşecul lui răsunător cu Oswald, n-am crezut că se pricepe, dar am crezut că el crede asta. Aşa că mi-am încrucişat privirea cu a lui şi am răspuns:

– Nu am fost.

O clipă a rămas mut. Apoi a oftat, s-a sprijinit de speteaza fotoliului şi şi-a luat ţigara.

– Nu. Nu ai fost.

A scos fumul pe nări şi a continuat:

– Atunci, pentru cine lucrezi? Pentru C.I.A.? Poate pentru ruşi? Eu nu prea cred, dar directorul crede că ruşii şi-ar sacrifica bucuroşi un agent sub acoperire doar ca să împiedice un asasinat care ar declanşa un incident internaţional. Poate chiar Al Treilea Război Mondial. Mai ales când lumea va afla despre perioada petrecută de Oswald în Rusia.

A pronunțat *Rusiia*, întocmai cum făcea teleevanghelistul Hargis în emisiunile sale. Poate că asta era ideea lui Hosty despre ce înseamnă o glumă.

Am răspuns:

– Nu lucrez pentru nimeni. Sunt un om obișnuit, Hosty.

Și-a îndreptat țigara spre mine:

– Ține-ți vorba.

Și-a deschis servieta și a scos un dosar mai subțire decât cel despre Oswald pe care îl observasem pe biroul comandantului Curry. Acesta era dosarul meu care se va îngroșa… dar nu atât de repede cum ar face-o în computerizatul secol douăzeci și unu.

– Înainte de Dallas ai fost în Florida. În orașul Sunset Point.

– Da.

– Ai fost profesor suplinitor în școlile din Sarasota.

– Corect.

– Înainte de asta, credem că ai fost o perioadă în… în Derren? Derren, Maine?

– Derry.

– Unde te-ai ocupat cu ce anume?

– Unde mi-am început lucrul la carte.

– Aha. Și înainte de asta?

– Pe aici și pe acolo, peste tot.

– Cât de multe știi despre mine și Oswald, Amberson?

Nu i-am răspuns.

– Nu face pe sfiosul. Suntem între noi.

– Știu destul de multe cât să pot provoca necazuri și ție, și directorului tău.

– Dacă?

– Să zicem așa. Cantitatea de necazuri pe care am să ți le fac va fi direct proporțională cu cantitatea de necazuri pe care ai să mi le faci tu mie.

– Este corect să spun că în acest caz ai putea să inventezi anumite lucruri pe care nu le știi… în defavoarea noastră?

Nu i-am răspuns.

A continuat ca și cum ar fi vorbit pentru sine:

– Nu mă miră că te-ai apucat de o carte. Ar fi trebuit să continui, Amberson. Probabil că ar fi fost un bestseller. Pentru că ești al naibii de bun când e vorba de inventat lucruri, recunosc asta. Ai fost foarte credibil astăzi. În plus, știi anumite

chestii pe care nu trebuie să le știi, fapt pentru care noi am ajuns la concluzia că ești departe de a fi un cetățean obișnuit. Haide, cine te-a pus? Angleton, de la C.I.A? El a fost, nu-i așa? Al dracului vulpoi.

– Nu m-a pus nimeni să fac nimic, am spus, și probabil că nu știu atât de multe pe cât îți închipui. Dar da, știu suficient ca să pun FBI-ul într-o lumină proastă. De exemplu, cum mi-a spus Lee că *te-a anunțat* că are de gând să-l împuște pe Kennedy.

Hosty și-a strivit țigara cu atâta forță încât a stârnit o arteziană de scântei. Unele i-au aterizat pe mână, dar nu a părut să-i pese.

– Asta-i o minciună ordinară!

– Știu, i-am replicat. Și o s-o spun fără să clipesc. Dacă ai să mă obligi. Ce zici, Hosty, ți-a venit ideea să scapi de mine?

– Scutește-mă de clișeele din benzile desenate. Nu omorâm oameni.

– Spune asta fraților Diem din Vietnam.

S-a uitat la mine așa cum te uiți la un șoarece aparent inofensiv care te mușcă pe nepusă masă. Cu colți mari și ascuțiți.

– De unde știi că America are ceva *de-a face* cu frații Diem? Ziarele scriu că avem mâinile curate.

– Să nu ne abatem de la subiect. Chestia e că acum sunt mult prea celebru ca să mă omori. Sau greșesc?

– Nimeni nu vrea să te omoare, Amberson. Și nimeni nu vrea să găsească inadvertențe în povestea ta.

A scos un hohot de râs ca un lătrat lipsit de umor.

– Dacă ne-am apuca să facem asta, totul ar ieși la iveală. Atât de subțire e.

– Plăsmuirile la moment erau specialitatea ei, am spus.

– Ce zici?

– H.H. Munro. Mai bine cunoscut sub numele Saki. Povestirea se numește „Fereastra deschisă". Citește-o. E plină de învățăminte despre arta de a crea aiureli pe loc.

S-a uitat atent la mine, cu îngrijorare în ochii mici și vicleni.

– Nu te înțeleg deloc. Asta mă neliniștește.

La vest, înspre Midland, unde sondele de petrol funcționează fără oprire, iar exploziile de flăcări umbresc stelele, a mai bubuit un tunet.

– Ce vrei de la mine? l-am întrebat.

– Cred că atunci când vom încerca să aflăm unde ai fost înainte de Darren, sau Derry, sau cum se cheamă locul ăla… nu vom găsi nimic. Ca și cum ai fi apărut din văzduh.

Ce a spus a fost atât de aproape de adevăr, că mi-a tăiat răsuflarea.

– Vrem să te întorci acolo de unde ai venit. Scandalul de presă va da naștere la obișnuitele speculații fantasmagorice și teorii ale conspirației, dar îți putem garanta că imaginea ta nu va avea de suferit. Asta în cazul în care îți pasă de asemenea chestii. Iar Marina Oswald îți va confirma povestea la virgulă.

– Să înțeleg că deja ai vorbit cu ea.

– Înțelegi bine. Știe că va fi deportată dacă nu cooperează. În plus, domnii de la presă nu au apucat să te vadă prea bine; fotografiile din ziarele de mâine vor fi destul de neclare.

Știam că are dreptate. Presa mă văzuse doar pe scurtul drum de pe coridor spre biroul comandantului Curry, iar Fritz și Hosty, masivi amândoi, mă țineau de brațe, împiedicându-i astfel pe fotografi să mă surprindă din cele mai bune poziții. În plus, îmi ținusem capul în jos din cauza luminii puternice. În Jodie existau o mulțime de fotografii în care apăream – chiar și un portret în anuarul liceului de pe vremea când fusesem profesor cu normă întreagă – dar, în această eră de dinaintea fișierelor foto, sau chiar a faxurilor, pozele mele vor fi găsite și publicate probabil abia marțea sau miercurea viitoare.

– Uite o poveste pentru tine, a spus Hosty. Îți plac poveștile, nu-i așa? Ca „Fereastra deschisă”?

– Sunt profesor de engleză. Ador poveștile.

– Tipul acesta, George Amberson, e atât de copleșit de durere din cauza morții iubitei lui…

– Logodnicei.

– Corect, logodnicei. Mai bine, chiar. E atât de copleșit de durere, că se eschivează de la toate manifestările și, pur și simplu, dispare. Nu vrea publicitate, șampanie gratis, medalii de la președinte sau parade cu confetti. Nu vrea decât să plece și să jelească în singurătate. E genul de poveste care merge la sufletele americanilor. Se fac mereu filme de genul acesta. Doar că, în loc să se numească „Fereastra deschisă”, se numește „Un erou modest”. Și mai există și un agent FBI bucuros să susțină fiecare cuvințel și chiar să citească o declarație pe care ai s-o lași în urmă. Cum ți se pare?

Mi se părea mană cerească, dar nu am lăsat să se vadă.

– Ești al naibii de convins că pot să dispar.

– Toți suntem.

– Și chiar ești sincer atunci când spui că n-o să sfârșesc pe fundul fluviului Trinity, la ordinele directorului vostru?

– Sigur că da.

Mi-a zâmbit. A vrut să mă liniștească, însă mi-a adus aminte de o replică din anii adolescenței: *Nu-ți face griji, n-o să rămâi însărcinată, am avut oreion la paisprezece ani.*

– Pentru că s-ar putea să las o asigurare, agent Hosty?

I-a zvâcnit o pleoapă. Singurul indiciu că vorbele mele îl neliniștiseră.

– Credem că poți să dispari pentru că suntem de părere că… hai să spunem că, atunci când ieși din Dallas, ai să-ți chemi ajutoare.

– Fără conferință de presă?

– E ultimul lucru pe care ni-l dorim.

Și-a deschis iarăși servieta. A scos un carnețel cu file galbene. Mi l-a dat, împreună cu un pix pe care l-a scos din buzunarul de la piept.

– Scrie-mi o scrisoare, Amberson. O s-o găsesc mâine dimineață când am să vin cu Fritz să te iau, dar poți să te adresezi „Tuturor celor interesați". Și fii convingător. Fii *foarte convingător.* Poți să faci asta?

– Sigur că pot, am răspuns eu. Plăsmuirile de moment sunt specialitatea mea.

Mi-a rânjit fără să pară amuzat și a luat sticla de șampanie.

– Poate că o să încerc niște licoare din asta cât te ocupi tu cu plăsmuirile. Dar ție nu-ți dau. Te așteaptă o noapte grea. Cum se zice, ai un drum lung înainte de a te duce la culcare.

10

Am scris cu grijă, dar nu a durat mult. Mi-am spus că, într-un asemenea caz (nu că ar fi fost vreodată în istoria lumii un asemenea caz), mai concis este mai bine. M-am axat pe ideea cu eroul modest a lui Hosty. Eram foarte bucuros că apucasem să mă odihnesc câteva ore. Chiar dacă somnul îmi fusese presărat cu vise triste, mintea îmi era relativ limpede.

Până când am terminat de scris, Hosty ajunsese deja la al

treilea pahar. Scosese şi nişte lucruri din servietă şi le înşirase pe măsuţa de cafea. I-am întins carneţelul, iar el a început să citească. Afară a bubuit iarăşi un tunet, iar fulgerul a luminat scurt cerul nopţii, dar furtuna mi se părea încă destul de departe.

În vreme ce agentul îmi citea compunerea, am examinat articolele de pe măsuţă. Timexul meu, singurul obiect care nu îmi fusese restituit cu celelalte efecte personale când părăsisem secţia de poliţie, habar nu am din ce motiv. O pereche de ochelari cu ramă din baga. I-am luat în mână şi mi i-am pus la ochi. Lentilele erau din sticlă obişnuită. O cheie cu un butoiaş găurit în loc de zimţi. Un plic cu aproximativ o mie de dolari în bancnote uzate de douăzeci şi cincizeci. O plasă pentru păr. Şi o uniformă albă din două piese – pantaloni şi tunică. Materialul era la fel de subţire ca povestea mea.

– Scrisoarea e bună, mi-a spus Hosty lăsând jos carneţelul. Tristă. Parcă ai fi Richard Kimball din *Evadatul*. Urmăreşti serialul?

Văzusem filmul cu Tommy Lee Jones, dar nu mi se părea necesar să pomenesc asta.

– Nu.

– Aşa deci, vei fi un fugar, dar vei fugi doar de presă şi de publicul american care va dori să ştie totul despre tine, de la ce fel de suc bei la micul dejun, până la măsura chiloţilor. Eşti o poveste senzaţională, Amberson, dar nu eşti treaba poliţiei. Nu ţi-ai împuşcat iubita; nici măcar pe Oswald nu l-ai împuşcat.

– Am încercat. Ea ar fi în viaţă dacă l-aş fi nimerit.

– Pe chestia asta nu trebuie să te învinovăţeşti prea mult. Acolo, sus, e mult spaţiu şi un pistol de calibrul .38 nu prea nimereşte de la distanţă.

Adevărat. Trebuia să ajungi la cincisprezece metri. Aşa mi se spusese de mai multe ori. Dar nu am comentat. M-am gândit că scurta mea cunoştinţă cu agentul special FBI, James Hosty, era aproape de final. Şi, de fapt, abia aşteptam să se termine.

– Eşti curat. Tot ce trebuie e să ajungi într-un loc de unde ai tăi să te ia şi să te ducă pe tărâmul vostru de nicăieri. Poţi s-o faci?

Tărâmul de nicăieri era, în cazul meu, o vizuină de iepure care să mă ducă patruzeci şi opt de ani în viitor. Presupunând că vizuina de iepure mai era încă unde o lăsasem.

– Cred că o să fiu în regulă.

– Așa să fie, pentru că, dacă încerci să ne faci vreun rău, o să ți-l întoarcem înmiit. Domnul Hoover… să spunem că domnul director nu este un om prea iertător.

– Spune-mi cum ies din hotel.

– Te îmbraci cu uniforma asta de ajutor de ospătar, îți pui ochelarii și fileul pentru păr. Cheia e de la liftul de serviciu. O să ajungi la nivelul B-1. Traversezi bucătăria și ieși pe ușa din spate. Mă urmărești?

– Da.

– Te așteaptă o mașină a Biroului. Te urci în spate. Nu vorbești cu șoferul. Nu e de la serviciul pentru închirieri limuzine. Cobori la autogară. Șoferul îți dă unul dintre cele trei bilete pe care le are: Tampa, la unsprezece-patruzeci; Little Rock, la unsprezece-cincizeci; sau Albuquerque, la douăsprezece și douăzeci. Nu vreau să știu pe care îl alegi. Tot ce trebuie *tu* să înțelegi este că acolo se încheie parteneriatul nostru. De acolo este treaba ta să te dai la fund. Treaba ta și a celor pentru care lucrezi, bineînțeles.

– Bineînțeles.

A început să sune telefonul.

– Dacă e vreun isteț de ziarist care a reușit să sune în cameră, scapă de el, mi-a zis Hosty. Și dacă sufli vreo vorbă despre mine, îți tai gâtul.

Mi-am zis că glumește, dar nu eram foarte sigur. Am ridicat receptorul:

– Nu știu cine e la telefon, dar sunt foarte obosit acum și…

Vocea ușor voalată de la capătul celălalt mi-a spus că nu o să mă rețină mult. Lui Hosty i-am murmurat *Jackie Kennedy.* A dat din cap și și-a mai turnat din șampania mea. M-am întors cu spatele la el, de parcă așa aș fi fost în stare să-l împiedic să asculte ce vorbeam.

– Doamnă Kennedy, nu era nevoie să sunați, i-am spus, dar sunt onorat să vă aud.

– Am vrut să vă mulțumesc pentru ceea ce ați făcut, mi-a replicat ea. Știu că soțul meu v-a mulțumit deja în numele nostru, dar… domnule Amberson…

Prima Doamnă a izbucnit în plâns.

– Am vrut să vă mulțumesc în numele copiilor noștri, care au putut să le ureze noapte bună mamei și tatălui lor în seara asta.

Carolyn şi John-John. Până în clipa aceea nu mă gândisem deloc la ei.

– Cu foarte multă plăcere, doamnă Kennedy.

– Am aflat că tânăra care a murit trebuia să vă devină soţie.

– Aşa este.

– Trebuie că aveţi inima frântă. Vă rog, primiţi condoleanţele mele – nu sunt mare lucru, ştiu asta, dar sunt tot ce vă pot oferi într-o asemenea situaţie.

– Vă mulţumesc.

– Dacă aş putea schimba ceva… dacă aş putea cumva să dau timpul înapoi…

Nu, a oprit-o gândul meu. *Asta-i treaba mea, duduiţă Jackie.*

– Înţeleg. Vă mulţumesc.

Am mai vorbit puţin. Discuţia asta a fost mult mai dificilă decât cea avută cu Kennedy de la secţia de poliţie. Pe de-o parte pentru că atunci mi se păruse că visez, iar acum nu, dar mai ales din cauza spaimei încă prezente în vocea lui Jacqueline Kennedy. Părea să fi înţeles cât se poate de bine că scăpaseră ca prin urechile acului. Soţul ei nu păruse conştient de asta. Păruse a crede că fusese binecuvântat cu noroc şi, chiar cu nemurire. Mi-amintesc că, pe la sfârşitul conversaţiei, am rugat-o să îl convingă pe soţul ei să nu mai circule în maşină deschisă câtă vreme va mai fi preşedinte.

Mi-a spus să contez pe ea şi mi-a mai mulţumit încă o dată. Încă o dată i-am răspuns că a fost plăcerea mea, apoi am închis. Când m-am întors, am văzut că rămăsesem singur în cameră. Hosty plecase în timp ce vorbeam cu Jacqueline Kennedy. Tot ce mai rămăsese ca semn al prezenţei sale erau două mucuri de ţigară în scrumieră, un pahar cu şampanie băut pe jumătate şi un alt bileţel aşezat lângă carnetul cu scrisoarea adresată „tuturor celor interesaţi".

Aruncă microfonul înainte să ajungi la autobuz, scria în el. *Şi dedesubt: Mult noroc, Amberson. Îmi pare extrem de rău pentru pierderea pe care ai suferit-o. H*

Poate că îi părea, dar părerile de rău sunt ieftine, nu crezi? Părerile de rău sunt atât de ieftine.

11

M-am deghizat în ajutor de ospătar şi am coborât la B-1 cu un

lift în care mirosea a supă de pui, sos de friptură şi whisky Jack Daniel's. Când s-au deschis uşile, am traversat cu pas iute bucătăria aburindă şi înmiresmată. Nu cred că m-a băgat cineva în seamă.

Am ieşit pe o alee unde doi boschetari căutau printr-o pubelă de gunoi. Nici ei nu s-au uitat la mine, cu toate că şi-au ridicat privirea când un fulger a brăzdat cerul. La gura aleii, aştepta un Ford banal cu motorul pornit. M-am urcat pe bancheta din spate şi am luat-o din loc. Bărbatul de la volan a spus un singur lucru înainte să oprim la autogara Greyhound:

– Stă să plouă.

Mi-a arătat cele trei bilete, ca mâna de poker a unui nefericit. L-am luat pe cel spre Little Rock. Mai aveam de aşteptat cam o oră. Am intrat în magazinul de cadouri şi mi-am cumpărat o valiză ieftină. Dacă totul mergea bine, la sfârşit voi avea ce să pun în ea. Nu îmi trebuiau prea multe; aveam o mulţime de haine în casa mea din Sabattus şi, cu toate că acel domiciliu al meu era la aproape cincizeci de ani în viitor, speram să ajung acolo în mai puţin de o săptămână. Paradox de care Einstein s-ar fi îndrăgostit. Dar nu mi-a trecut nicio clipă prin mintea-mi obosită şi îndurerată că – din cauza efectului de fluture – aproape sigur casa respectivă nu îmi va mai aparţine. În cazul în care încă mai exista.

Am cumpărat şi ediţia specială a ziarului *Muci Herald.* Conţinea o singură fotografie, poate făcută de un profesionist, cel mai probabil însă de un trecător norocos. În ea, Kennedy era aplecat peste femeia cu care vorbisem la telefon mai devreme, femeia care nu avusese nicio pată de sânge pe taiorul roz când s-a dezbrăcat de el în seara aceasta.

John F. Kennedy îşi apără soţia cu propriul trup în vreme ce limuzina prezidenţială se îndepărtează în viteză de ceea ce ar fi putut fi o catastrofă naţională. Deasupra, titlul era scris cu litere foarte mari. Avea loc, pentru că era un singur cuvânt:

SALVAT!

Am deschis la pagina a doua şi am dat cu ochii de altă fotografie. În aceasta era Sadie, incredibil de tânără, incredibil de frumoasă. Surâdea. Iar surâsul ei părea a spune: *Am toată viaţa înainte.*

Aşezat pe unul dintre scaunele cu şipci de lemn, în vreme ce

călătorii nocturni se agitau pe lângă mine și copiii plângeau și soldații cu saci kaki pe umăr râdeau și oamenii de afaceri discutau în contradictoriu și megafoanele de deasupra anunțau sosirile și plecările, am împăturit cu grijă marginile fotografiei, ca să o pot rupe din ziar fără să o stric. Am reușit și am privit-o timp îndelungat, apoi mi-am pus-o în portofel. Am aruncat restul ziarului. Nu mă interesa nimic din ce scria în el.

La unsprezece și douăzeci de minute s-a anunțat îmbarcarea pentru autobuzul de Little Rock și m-am alăturat mulțimii îngrămădite la poarta respectivă. În afară de faptul că purtam ochelarii falși, nu am încercat deloc să-mi ascund chipul, dar nimeni nu a manifestat vreun interes special față de mine; nu eram nimic altceva decât o celulă din rețeaua de vase sangvine a companiei Tranzit America, la fel de importantă ca oricare alta.

Astăzi v-am schimbat viețile, le-am spus în gând privindu-i pe cei încă treji la acest miez de noapte, dar gândul nu mi-a adus nici un sentiment de triumf, nici de uimire. Parcă era golit de orice încărcătură emoțională, fie ea pozitivă sau negativă.

M-am urcat în autobuz și m-am așezat mai la spate. În fața mea erau mai mulți tineri în uniformă care probabil se duceau la baza aeriană de la Little Rock. Dacă nu aș fi făcut ce am făcut în ziua aceea, unii dintre ei ar fi murit în Vietnam. Alții s-ar fi întors acasă schilodiți. Și acum? Cine poate ști?

Autobuzul a pornit la drum. Când am ieșit din Dallas, tunetul se auzea și mai tare, iar fulgerele erau și mai puternice, dar ploaia tot nu începuse. Când am ajuns la Sulphur Springs, amenințarea furtunii rămăsese în urmă și pe cer erau zeci de mii de stele, strălucitoare ca fulgii de gheață și de două ori mai reci. Le-am privit un timp, apoi m-am lăsat pe spate, am închis ochii și am ascultat cum roțile uriașului autobuz mușcă din asfaltul șoselei interstatale 30.

Sadie, cântau roțile. *Sadie, Sadie, Sadie.*

În cele din urmă, cam după ora două dimineața, am adormit.

12

În Little Rock, mi-am cumpărat bilet pentru autobuzul de la prânz spre Pittsburgh, cu o singură oprire în Indianapolis. Am luat micul dejun în bufetul autogării, alături de un bătrân care

mânca acompaniat de un aparat de radio portabil. Era mare și acoperit cu tot soiul de discuri lucioase. Bineînțeles că știrea principală era tot tentativa de asasinat… și Sadie. Sadie era o știre foarte, foarte importantă. Urma să aibă parte de funeralii naționale, de înhumare în Cimitirul Național din Arlington. Existau speculații conform cărora J.F.K. însuși avea să rostească câteva cuvinte. În alte știri, cu legătură directă cu povestea principală, se spunea că George Amberson, logodnicul domnișoarei Dunhill, tot din Jodie, Texas, urma să apară în fața presei pentru declarații la ora zece dimineața, dar acest eveniment fusese amânat pentru după-amiază – fără a se oferi vreun motiv. Hosty îmi punea pe tavă toate ocaziile posibile ca să pot fugi. Bravo mie. Și bravo lui, desigur. Și bravo și scumpului său director.

– Președintele și eroicii lui salvatori nu constituie singura știre care ne vine din Texas în această dimineață, a mai spus radioul moșului, iar eu am înțepenit cu ceașca de cafea la jumătatea drumului între farfurioară și buze. În gură îmi revenise gustul acru pe care ajunsesem să-l recunosc. Un psiholog l-ar fi numit *presque vu* – senzația pe care o au oamenii uneori când ceva uluitor este pe punctul de a se petrece –, dar denumirea pe care i-o dădeam eu era mult mai umilă: armonie.

– În toiul unei furtuni puternice, în jurul orei unu dimineața, o tornadă extrem de ciudată a lovit orașul Fort Worth, distrugând un depozit al Montgomery Ward și vreo zece locuințe. S-au înregistrat două decese, iar patru persoane sunt date dispărute.

Nu aveam nicio îndoială că două din casele distruse erau cele de la numerele 2703 și 2706 de pe Mercedes Street; un vânt furios le șterse ca pe o ecuație greșită.

Capitolul 30

1

În ziua de douăzeci și șase noiembrie, puțin după ora prânzului, am coborât din ultimul autobuz la stația Minot Avenue din Auburn, statul Maine. După mai mult de optzeci de ore de călătorie neîntreruptă decât de scurte perioade de somn agitat, mă simțeam ca o născocire a propriei mele imaginații. Era frig. Dumnezeu își curăța gâtul și scuipa din când în când fulgi de zăpadă din cerul cenușiu și murdar. Îmi cumpărasem o pereche de blugi și niște cămăși albastre din batist cu care să înlocuiesc uniforma de bucătărie, dar tot eram îmbrăcat prea subțire. Cât trăisem în Texas uitasem cât de aspră poate fi vremea din Maine, dar corpul meu și-a amintit-o de îndată și a început să tremure. Așa că mai întâi și mai întâi m-am dus la magazinul de haine bărbătești al lui Louie, unde am găsit un cojoc din piele de oaie pe măsura mea pe care l-am arătat vânzătorului.

Acesta a lăsat deoparte ediția din *Lewiston Sun* ca să se ocupe de mine și mi-am văzut fotografia – da, chiar cea din anuarul liceului Denholm Consolidated – pe prima pagină a ziarului. UNDE ESTE GEORGE AMBERSON? voia să știe titlul. Vânzătorul a înregistrat tranzacția în casa de marcat și mi-a mâzgălit chitanță. Am bătut cu degetul în poza din ziar.

– Unde crezi că o fi individul?

Vânzătorul s-a uitat la mine și a ridicat din umeri:

– Nu-i trebuie publicitate și nu pot să zic că-l acuz pentru asta. Și eu o iubesc foarte mult pe nevastă-mea și, dacă ar fi să moară din senin, n-aș vrea să-mi apară poza în ziare și nici să-mi dea moaca plânsă la televizor. Dumneata ai vrea una ca asta?

– Nu, i-am răspuns. Cred că nu.

– Dacă aș fi în locul lui, n-aș mai da ochii cu nimeni până în 1970. Aș aștepta până s-ar stinge tot tărăboiul acesta. Ce zici, vrei și o căciulă la haină? Am primit ieri niște căciuli din flanel, cu urechi bune și groase.

Așa că am cumpărat și o căciulă. Apoi, cu valiza în mâna cea bună, am șchiopătat cele două străzi până la stația de autobuz.

O parte din mine voia să se întoarcă la Lisbon Falls chiar în clipa aceea ca să verific dacă vizuina de iepure mai este la locul ei. Dar dacă ar fi tot acolo, n-aș fi în stare să mă stăpânesc și aș folosi-o; dar, după cinci ani petrecuți pe Tărâmul lui Demult, partea mea rațională știa că nu sunt pregătit să întâmpin atacul dezlănțuit a ceea ce devenise, în mintea mea, Tărâmul din Viitor. Mai întâi trebuia să mă odihnesc. Să mă odihnesc ca lumea, nu să moțăi, cum am făcut în autobuz, înconjurat de copii care plângeau tare și de bărbați amețiți de băutură care râdeau și mai tare.

Lângă trotuar erau parcate patru sau cinci taxiuri, în ninsoarea care se înteţise. M-am urcat în primul, bucurându-mă de răsuflarea caldă a radiatorului. Taximetristul s-a întors spre mine, un ins grăsuț, cu o insignă pe care scria FIRMĂ AUTORIZATĂ pe borul pălăriei boțite. Nu-l mai văzusem niciodată în viața mea, dar am știut că, atunci când va da drumul la radio, va fi pe postul WJAB din Portland; și, atunci când își va scoate țigările din buzunarul de la piept, pachetul va fi unul de Lucky Strike. Uite așa se învârtește roata.

– Încotro, șefule?

I-am spus să mă ducă la motelul Tamarack, pe autostrada 196.

– Așa să fie.

A deschis radioul și acolo formația Miracles cânta „Mickey's Monkey".

– Dansurile astea moderne! a mârâit taximetristul, scoțându-și țigările. Nu-s bune de nimic decât să-i învețe pe puști cum să se zbânțuie și să dea din fund.

– Dansul este viață, am spus eu.

2

Era o altă persoană la recepție, dar mi-a dat aceeași cameră. Bineînțeles că aceeași. Prețul era un pic mai mare, iar televizorul fusese înlocuit cu unul nou, dar același anunț era proptit de antena de pe el: NU FOLOSIȚI POLEIALA! Recepția era tot mizerabilă. Iar în program nu erau buletine de știri, ci doar seriale.

L-am închis. Am pus semnul cu NU DERANJAȚI pe ușă. Am tras draperiile. Apoi m-am dezbrăcat și m-am târât în pat – unde, cu excepția unui drum împleticit până la baie ca să-mi

golesc vezica – am dormit douăsprezece ore. Când m-am trezit, era miezul nopții, curentul era întrerupt, și afară bătea un vânt puternic dinspre nord-vest. O semilună strălucitoare călătorea pe cer. Am mai luat o pătură din dulap și am mai dormit încă cinci ore.

Când m-am trezit iar, zorile scăldau motelul Tamarack în umbrele și culorile clare ale unei fotografii de *National Geographic.* Mașinile parcate în fața căsuțelor erau îmbrăcate în chiciură și mie îmi ieșeau aburi din gură. Am încercat telefonul, fără să mă aștept să funcționeze, dar mi-a răspuns imediat un tânăr care suna încă pe jumătate adormit. Sigur, mi-a spus el, telefoanele mergeau și îmi va chema cu dragă inimă un taxi – unde voiam să merg?

La Lisbon Falls, i-am spus. La intersecția dintre Main Street și Old Lewiston Road.

– La The Fruit? m-a întrebat el.

Fusesem plecat atâta timp, încât o clipă nu am priceput ce spune. Apoi mi-am adus aminte.

– Da. La Kennebec Fruit.

Mă duc acasă, mi-am spus. *Dumnezeu să mă ajute, mă duc acasă.*

Doar că nu era adevărat – 2011 nu însemna acasă și, oricum, voi sta acolo foarte puțin – presupunând că voi putea ajunge acolo. Poate doar câteva minute. Acum, Jodie era acasă. Sau va fi de îndată ce va ajunge și Sadie acolo. Sadie, fecioara. Sadie, cea cu picioare lungi și păr lung și predilecție de a se împiedica de orice e în drum… însă, în momentul crucial, eu am fost cel care a căzut.

Sadie, cu chipul neatins.

Ea însemna acasă.

3

Taxiul din dimineața aceea era condus de o femeie solidă cam la cincizeci de ani, încotoșmănată într-un hanorac negru și vechi și purtând pe cap o șapcă de baseball cu efigia echipei Red Sox, în locul pălăriei cu insigna pe care să scrie FIRMĂ AUTORIZATĂ. Când am făcut la stânga, pe 196, spre Lisbon Falls, mi-a zis:

– Ați auzit știrile? Pun pariu că nu. N-a fost curent pe aici,

așa-i?

– Ce știri? am întrebat-o, deși în oase mi se strecurase deja o convingere îngrozitoare: Kennedy era mort. Nu știam dacă într-un accident, din cauza unui infarct, sau chiar în urma unui asasinat, dar era mort. Trecutul era încăpățânat, iar Kennedy era mort.

– Cutremur în Los Angeles, mi-a răspuns, pronunțând *Las Angle-ees.* Oamenii zic de ani de zile că o să cadă California în ocean și se pare că au dreptate.

A clătinat din cap cu dezaprobare și a continuat:

– N-o să spun că-i din cauza depravării în care se trăiește acolo – toate vedetele alea de film –, dar sunt o baptistă credincioasă și n-o să spun nici că nu-i așa.

Acum treceam pe lângă cinematograful în aer liber din Lisbon. Pe frontispiciu scria: ÎNCHIS PENTRU IARNĂ. VĂ AȘTEPTĂM CU MAI MULTE PREMIERE ÎN '64!

– Cât de rău a fost?

– Se spune că au murit șapte mii, dar când auzi o asemenea cifră, știi că o să fie și mai mulți. S-au prăbușit mai toate podurile și șoselele s-au făcut bucăți și sunt incendii peste tot. Se pare că partea din oraș unde trăiau negrii a ars în întregime. Negrii! Nu-i un nume idiot pentru un cartier? Adică, chiar pentru unul în care trăiesc negrii? Negrii! Uau!

Nu i-am răspuns. Mă gândeam la Rags, cățelul meu de pe vremea când aveam nouă ani și locuiam în Wisconsin. Aveam voie să mă joc cu el în curte dimineața, până când apărea autobuzul care mă ducea la școală. Îl învățam să șadă, să facă aport, să se rostogolească, chestii de-astea. Și el prindea foarte repede – cățel isteț! Îl iubeam tare mult.

Când venea autobuzul, trebuia să închid poarta curții înainte de a mă urca în el. Rags se culca mereu pe pragul de la bucătărie. Mama urma să îl cheme și să-i dea micul dejun, după aceea îl ducea pe tata la gara locală. Întotdeauna țineam minte să închid poarta – sau, cel puțin, nu-mi aduc aminte *să fi uitat* vreodată dar într-o zi, când m-am întors de la școală, mama mi-a zis că Rags a murit. Ieșise pe stradă și îl călcase un camion. Niciodată, nici măcar o dată, nu mi-a reproșat în cuvinte, dar mi-a reproșat cu privirea. Pentru că și *ea* îl iubise pe Rags.

– L-am închis înăuntru, așa cum am făcut mereu, am zis printre lacrimi, și – așa cum spun – am crezut că așa am făcut.

Poate pentru că o făcusem *mereu*. În seara aceea, l-am îngropat în curte împreună cu tata. *Poate că nu e voie să facem asta*, mi-a spus el, *și e bine să păstrăm secretul.*

În noaptea aceea am rămas treaz multă vreme, obsedat de ceea ce nu-mi puteam aminti și îngrozit de ceea ce probabil că făcusem. Ca să nu mai spun că mă simțeam vinovat. Și sentimentul acela de vină a durat un an sau poate mai mult. Dacă mi-aș fi putut aminti cu exactitate, ori una, ori alta, sunt sigur că mi-ar fi trecut mai repede. Dar nu am putut. Închisesem poarta sau nu? Iar și iar mă întorceam la acea ultimă dimineață din viața cățelului meu din care singura amintire clară era cum aruncam bucata de piele și strigam: „Aport, Rags, aport!".

La fel am simțit și în taxi pe drumul spre Lisbon Falls. Mai întâi, am încercat să-mi spun că a existat întotdeauna un cutremur la sfârșitul lui noiembrie 1963. Doar că era una din acele știri de presă care mi-au scăpat – ca tentativa de asasinat împotriva lui Edwin Walker. După cum îi spusesem lui Al Templeton, absolvisem facultatea de engleză, nu pe cea de istorie.

Nu ținea. Dacă un cutremur de o asemenea magnitudine s-ar fi întâmplat în acea Americă în care trăisem înainte să trec prin vizuina de iepure, cu siguranță că aș fi știut. Au existat dezastre mult mai mari – acel tsunami din Oceanul Indian care omorâse peste două sute de mii de oameni în 2004 –, dar șapte mii de morți erau mulți pentru America, de două ori mai mulți decât cei care pieriseră în atentatele de la unsprezece septembrie.

Apoi m-am întrebat dacă nu cumva ar fi fost posibil ca faptele mele din Dallas să fi provocat ceea ce pretindea femeia aceasta zdravănă că s-ar fi întâmplat în Los Angeles. Singurul răspuns care îmi venea în minte era efectul de fluture, dar cum să se fi întâmplat atât de *repede?* Nu se putea. Nici vorbă. Nu exista nicio legătură imaginabilă între cele două evenimente.

Cu toate acestea, o parte adâncă a minții mele îmi șoptea: *Tu ai făcut asta. Tu ai făcut posibilă moartea lui Rags fie pentru că ai lăsat poarta curții deschisă, fie pentru că nu ai tras-o suficient de bine ca să se blocheze… și l-ai omorât. Tu și cu Al ați tot dat din gură despre cât de nobil ar fi să salvați viețile miilor de soldați din Vietnam, dar așa arată prima ta contribuție reală la Noua Istorie: șapte mii de morți în L.A.*

Dar nu se putea. Și chiar dacă…

Nu există inconveniente, mă asigurase Al. *Dacă lucrurile iau o întorsătură nasoală, poți să retragi totul. E la fel de ușor ca atunci când ștergi un cuvânt obscen de pe tab…*

– Domnu'? a spus șoferița. Am ajuns.

S-a întors și s-a uitat mirată la mine.

– Am ajuns de trei minute. Dar e cam devreme pentru făcut cumpărături. Sunteți sigur că aici ați vrut să ajungeți?

Eram sigur că aici *trebuia* să fiu. Am plătit cât indica contorul, apoi am adăugat și un bacșiș generos (în fond erau banii FBI-ului), i-am urat o zi bună și am coborât.

4

Lisbon Falls mirosea la fel de urât ca înainte, dar măcar curentul nu era întrerupt; semaforul intermitent de la intersecție clipea, bălăngănindu-se în rafalele vântului din nord-vest. Kennebec Fruit avea luminile stinse, iar din vitrină lipseau în continuare merele, portocalele și bananele ce urmau a fi expuse mai târziu. Pe semnul agățat de ușă scria VOM DESCHIDE LA 10 A.M. Câteva mașini au trecut pe Main Street și câțiva pietoni se grăbeau spre treburile lor, cu gulerele hainelor ridicate. Totuși, vizavi, fabrica Worumbo lucra la capacitate maximă. Chiar de acolo unde mă aflam și tot puteam auzi *șaaa-ȘUUUUȘ-ul* războaielor industriale de țesut. Apoi am mai auzit și altceva: cineva mă striga, deși nu pe vreunul din cele două nume ale mele.

– Jimla! Hei, Jimla!

M-am întors spre fabrică gândind: *S-a întors. Omul cu bilet galben s-a întors din morți, întocmai ca președintele Kennedy.*

Doar că era și nu era Omul cu bilet galben, așa cum taximetristul care mă luase de la autogară era și nu era același cu cel care mă dusese din Lisbon Falls la motelul Tamarack în 1958. Cu excepția faptului că cei doi șoferi erau *aproape* identici, deoarece trecutul se armonizează, iar omul de peste stradă era asemănător cu cel care îmi ceruse un dolar pentru că era ziua plății duble la casa verde. Era mult mai tânăr decât Omul cu bilet galben, iar trenciul lui negru părea mai nou și mai curat… dar era *aproape* același trenci.

– Jimla! Aici!

Îmi făcea semne disperate. Vântul i-a zburătăcit poalele hainei, care a lovit semnul de pe lanţ, făcându-l să se legene ca semaforul intermitent din intersecţie. Dar tot am reuşit să citesc ce scria pe el: TRECEREA INTERZISĂ PÂNĂ LA REPARAREA CONDUCTEI.

Au trecut cinci ani, mi-am zis, *şi amărâta aia de ţeavă e tot spartă.*

– Jimla! Nu mă face să vin la tine!

Probabil că putea să vină; sinucigaşul lui predecesor fusese în stare să se ducă până la magazinul cu băuturi. Însă eram sigur că dacă o apucam şchiopătând, dar suficient de repede pe Old Lewiston Road, această nouă variantă va avea ghinion. Poate că m-ar putea urmări până la Red & White, de unde Al îşi făcuse proviziile de carne, dar dacă eu aş fi reuşit să ajung până la Titus Chevron sau la Jolly White Elephant, m-aş fi putut întoarce cu faţa la el să-i dau cu tifla. Era forţat să rămână în apropierea vizuinii de iepure. Dacă nu ar fi fost aşa, probabil că m-aş fi întâlnit cu el în Dallas. Eram convins de asta, la fel de convins cum sunt că forţa gravitaţiei ne împiedică să plutim prin aer.

Şi, ca şi cum ar fi vrut să-mi dea dreptate, a strigat iar:

– Jimla, *te rog!*

Disperarea pe care i-am citi-o pe chip era aidoma vântului: subţire, dar implacabilă.

M-am uitat la stânga şi la dreapta după maşini, am văzut că nu trecea niciuna şi am traversat. Pe când mă apropiam de el, am mai observat şi alte două deosebiri. Ca şi predecesorul său, purta o pălărie din fetru, doar că a lui era curată. Şi, întocmai ca în cazul predecesorului său, din panglica pălăriei ieşea un bilet colorat, ca permisul de liberă trecere al vreunui reporter de modă veche. Numai că acest bilet nu era galben şi nici portocaliu şi nici negru.

Era verde.

5

– Slavă Domnului! a exclamat.

Mi-a luat o mână într-ale sale şi mi-a strâns-o. Avea pielea aproape la fel de rece ca aerul începutului de iarnă. Mi-am tras uşor mâna înapoi. Nu sesizam niciun pericol în atitudinea lui, ci doar acea disperare subţire, dar insistentă. Cu toate că şi

aceasta ar fi putut reprezenta un pericol în sine; ar fi putut fi la fel de tăioasă ca și cuțitul folosit de John Clayton pe fața lui Sadie.

– Cine ești? l-am întrebat. Și de ce îmi spui Jimla? Jim LaDue e departe, domnule.

– Nu știu cine e Jim LaDue, mi-a răspuns Omul cu bilet verde. M-am ținut departe de povestea ta cât de mult…

S-a întrerupt. Trăsăturile feței i s-au schimonosit. Și-a dus mâinile la tâmple și a apăsat, de parcă ar fi vrut să-și împiedice creierii să iasă dinăuntru. Însă atenția îmi era captată mai mult de biletul înfipt în panglica pălăriei. Culoarea acestuia nu era prea stabilă. O clipă s-a tulburat și s-a învolburat, amintindu-mi de protecția ecranului de la calculatorul meu care apare după vreo cincisprezece minute de mers în gol. Verdele s-a vălurit în galben de canar. Apoi, când și-a îndepărtat încet mâinile de la tâmple, a redevenit verde. Dar poate nu un verde la fel de intens ca la început.

– M-am ținut departe de povestea ta cât de mult a fost posibil, a reluat bărbatul cu trenci negru, dar nu a fost cu *desăvârșire* posibil. În plus, sunt atât de *multe* povești noi acum. Din cauza ta și a prietenului tău, bucătarul, situația s-a *împuțit* atât de tare.

– Nu pricep absolut nimic, i-am spus, dar nu era în întregime adevărat.

Îmi cam dădeam seama ce e cu biletul pe care îl purta omul acesta (și înaintașul lui cu creierii înecați în băutură). Biletele de la pălărie erau ca semnele distinctive pe care le poartă cei ce lucrează în centrale nucleare. Doar că, în loc să măsoare radiațiile, biletele monitorizau… ce? Sănătatea psihică? Verde, ești bine. Galben, ai început să o iei pe arătură. Portocaliu, e momentul să chemi oamenii în halate albe. Și când biletul tău se face negru…

Omul cu bilet verde mă urmărea cu atenție. Când îl văzusem de vizavi, mi se păruse de vreo treizeci de ani. De aproape, arăta cam de vreo patruzeci și cinci. Însă, atunci când te apropiai suficient de mult ca să îl poți privi în ochi, părea mai bătrân decât veșnicia și cu mințile duse rău de tot.

– Ești un soi de paznic? Păzești vizuina de iepure?

A zâmbit… sau, mai degrabă, a încercat să zâmbească.

– Așa îi spunea prietenul tău.

A scos un pachet de țigări din buzunar. Fără nicio etichetă pe el. Nu mai văzusem niciodată așa ceva, nici în Tărâmul lui Demult, nici în cel din Viitor.

– E singura care există?

A scos și o brichetă și și-a aprins țigara apărând flacăra de vânt cu mâinile făcute căuș. Aroma era dulceagă, ca de marijuana, nu de tutun. Dar nu era marijuana. Deși nu mi-a spus, cred că era un amestec de ierburi medicinale. Poate nu cu mult diferit de prafurile mele pentru migrene.

– Mai sunt câteva. Închipuie-ți un pahar cu suc de ghimbir care a fost uitat nebăut.

– Da…?

– După două sau trei zile, aproape tot acidul a dispărut, dar au mai rămas câteva bule. Vizuina de iepure, așa cum îi spui tu, nu e deloc un fel de gaură. E o bulă. Iar în ceea ce privește chestia cu păzitul… nu. Nu chiar. Ar fi frumos, dar nu putem face prea multe fără a înrăutăți lucrurile. Asta-i necazul cu călătoria prin timp, Jimla.

– Numele meu este Jake.

– Bine. Noi veghem, Jake. Uneori avertizăm. Așa cum Kyle a încercat să-l avertizeze pe prietenul tău, bucătarul.

Deci nebunul avea un nume. Unul cât se poate de normal. Kyle, pentru Dumnezeu! Înrăutățea situația, tocmai pentru că o făcea să pară mai reală.

– N-a încercat *niciodată* să-l avertizeze pe Al! N-a făcut nimic altceva decât să-i ceară un dolar ca să-și cumpere vin ieftin!

Omul cu bilet verde a tras din țigară și a privit la asfaltul crăpat, încruntându-se, de parcă pe jos era scris ceva, iar el se străduia să citească. *Șaaa-ȘUUUUȘ*, șopteau războaiele de țesut.

– Ba da, la început a încercat, mi-a spus. În felul lui. Dar prietenul tău era mult prea entuziasmat de lumea nouă pe care o descoperise ca să-i dea atenție. Și apoi, Kyle s-a șubrezit. E… cum se spune? Un risc profesional. Ceea ce facem ne supune unei tensiuni mentale enorme. Știi din ce cauză?

Am clătinat din cap.

– Gândește-te o clipă. Câte prospecțiuni și drumuri la cumpărături a făcut prietenul tău bucătar *înainte* să-i vină ideea de a se duce în Dallas ca să-l oprească pe Oswald? Cincizeci? O sută? Două sute?

Am încercat să-mi amintesc de cât timp se afla restaurantul

lui Al în curtea fabricii, dar nu am fost în stare.

– Poate chiar mai multe.

– Și ce ți-a zis? Că fiecare drum era primul?

– Da. O resetare completă.

A scos un hohot obosit de râs:

– Sigur că așa a zis. Oamenii cred doar ceea ce văd. Și, totuși, ar fi trebuit să fie mai prevăzător. *Tu* ar fi trebuit să fii mai prevăzător. Fiecare drum își creează propria poveste incredibilă, și, atunci când ai mai multe povești, acestea ajung să se încurce între ele. I-a trecut vreodată prietenului tău prin cap să-și pună problema cum de poate cumpăra iar și iar aceeași carne? Sau de ce lucrurile aduse din 1958 nu dispar la următorul drum?

– L-am întrebat și eu. Nu știa, așa că a preferat să nu se mai gândească la asta.

A dat să zâmbească, dar zâmbetul s-a transformat într-un rictus. Și din nou verdele biletului din pălărie a început să se topească. A tras un fum lung din țigara cu aromă dulceagă. Culoarea a revenit și s-a mai stabilizat.

– Mda, a ignorat tocmai evidența. Asta facem cu toții. Chiar și după ce a început s-o ia razna, Kyle a știut că drumurile lui la magazinul de băuturi îi făceau mai mult rău, dar tot se ducea acolo, indiferent de consecințe. Și nu-l pot învinovăți. Sunt convins că vinul îi mai alina suferința. Mai ales spre sfârșit. Poate că lucrurile ar fi stat mai bine dacă nu ar fi fost în stare să ajungă la magazinul acela, dacă ar fi fost în afara cercului, dar nu a fost. Și, de fapt, cine poate ști? Aici nu există vină, Jake. Nu există condamnare.

Bine de știut, dar doar pentru că astfel puteam vorbi despre subiectul ăsta dement ca doi oameni pe jumătate raționali. Nu pentru că sentimentele lui ar fi însemnat ceva pentru mine; tot mai aveam de gând să fac ceea ce trebuia să fac.

– Cum te cheamă?

– Zack Lang. Din Seattle.

– Seattle, *din ce timp?*

– Această întrebare nu are relevanță pentru discuția noastră.

– Te doare să fii aici, nu?

– Da. Nici sănătatea mea mentală nu va mai dura mult, dacă nu mă întorc. Iar efectele reziduale vor rămâne cu mine pentru totdeauna. E mare rata sinuciderilor printre cei din soiul meu, Jake. E foarte mare. Oamenii – iar noi *suntem* oameni, nu

extratereștri sau ființe supranaturale, dacă asta ți-ai închipuit – nu sunt făcuți să aibă în cap mai multe variante ale realității. Nu e ca atunci când îți folosești imaginația. Nu e deloc așa. Suntem pregătiți pentru ceea ce facem, desigur, dar tot simți cum îți roade ființa. Ca un acid.

– Deci fiecare călătorie *nu este* o resetare completă.

– Este și nu este. Rămân *reziduuri*. De fiecare dată când prietenul tău, bucătarul…

– Numele lui era Al.

– Da, cred că am știut, dar a cam început să mă lase memoria. E ca Alzheimerul, doar că *nu este* Alzheimer. E din cauză că mintea noastră nu se poate abține să nu încerce să împace toate aceste straturi subțiri ale realității. Poveștile creează multiple imagini ale viitorului. Unele clare, altele înceţoşate. Poate de asta Kyle a crezut că numele tău este Jimla. Probabil că l-a auzit într-una din povești.

Nu l-a auzit, mi-am spus. *L-a văzut. Pe un panou din Texas. Poate chiar l-a văzut prin ochii mei.*

– Habar nu ai cât de norocos ești, Jake. Pentru tine călătoria în timp este un lucru simplu.

Nu este deloc simplu, i-am replicat în gând.

– Au *existat* paradoxuri, i-am spus. De tot felul. Nu-i așa?

– Nu. Nu este cuvântul corect. *Reziduuri*. Nu ți-am spus mai adineauri?

Nu părea deloc sigur că-mi spusese.

– Deteriorează mașinăria. Și, în cele din urmă, vine un moment când pur și simplu… se oprește.

Mi-am adus aminte de explozia motorului Studebakerului pe care Sadie și cu mine îl furasem.

– Nu a fost chiar atât de rău să tot cumpere carne din 1958, a continuat Zack Lang. O, da, a provocat probleme pe axa timpului, dar au fost probleme suportabile. Apoi au început schimbările *mari*. Iar salvarea lui Kennedy a fost cea mai mare dintre toate.

Am încercat să spun ceva, dar nu am fost în stare.

– Începi să înțelegi?

Nu complet, dar îmi dădeam seama de schema generală și mă speria de moarte. Viitorul era format din povești incredibile, care atârnau una de alta ca pe o sfoară. Viitorul era ca o marionetă pe sfori. Doamne, Dumnezeule.

– Cutremurul… eu *l-am provocat*. Când l-am salvat pe Kennedy, eu… Ce-am făcut? Am sfâșiat continuum-ul timp-spațiu?

Cuvintele astea ar fi trebuit să sune foarte aiurea, dar nu a fost așa. Au sunat foarte solemn. Începuse să-mi zvâcnească tot capul.

– Acum trebuie să te întorci, Jake, mi-a spus el cu blândețe. Trebuie să te întorci și să vezi exact ce ai făcut. Ce urmări a avut munca ta asiduă și bine intenționată.

Nu i-am răspuns. Fusesem destul de neliniștit la gândul întoarcerii, iar acum eram și speriat. Există, oare, vreo frază mai de rău augur decât *trebuie să vezi exact ce ai făcut*? Nu-mi venea niciuna în minte.

– Du-te. Uită-te în jur. Stai puțin acolo. Dar foarte puțin. O să se petreacă o catastrofă dacă lucrurile nu sunt îndreptate.

– Cât de mare?

A vorbit cu calm:

– Ar putea distruge totul.

– Lumea? Sistemul solar?

Am simțit nevoia să mă sprijin cu mâna de peretele uscătoriei.

– Galaxia? Universul?

– Mai mult.

A făcut o pauză, dorind să fie convins că înțeleg. Culoarea biletului de la pălărie s-a tulburat, s-a făcut galbenă, apoi a redevenit verde.

– Însăși realitatea.

6

M-am dus spre lanț. Semnul cu TRECEREA INTERZISĂ PÂNĂ LA REPARAREA CONDUCTEI a scârțâit în bătaia vântului. M-am uitat peste umăr la Zack Lang, acel călător prin timp de nu se știe când. M-a privit și el, inexpresiv, cu poalele trenciului fluturându-i peste coapse.

– Lang! Armoniile… eu le-am provocat pe toate. Așa este?

Poate că a încuviințat din cap. Nu sunt sigur.

Trecutul se împotrivea schimbării pentru că schimbarea distrugea viitorul. Schimbarea crea…

Mi-am adus aminte de o reclamă veche la casetele audio

Memorex, cu o fotografie a unui pahar din cristal spart de vibrația sunetului. Prin simplu efect armonic.

– Și cu fiecare schimbare pe care am reușit s-o fac, au sporit și blestematele astea de armonii. *Acesta* este adevăratul pericol, nu-i așa? Armoniile astea afurisite.

Niciun răspuns. Poate că știuse, dar a uitat; poate că nu știuse niciodată.

Ușurel, mi-am zis… așa cum făcusem și cu cinci ani în urmă, când încă nu-mi apăruseră primele fire de păr alb. *Ia-o ușurel.*

Am trecut pe sub lanț, iar genunchiul meu stâng a schelălăit, apoi am rămas nemișcat câteva clipe, cu peretele verde al uscătoriei în stânga mea. Acum nu exista nicio bucată de beton care să-mi indice locul unde începeau treptele invizibile. Cât de departe de lanț fuseseră? Nu-mi puteam aminti.

Am înaintat încet, încet, cu tălpile pantofilor scrâșnind pe asfaltul crăpat. *Șaaa-ȘUUUUȘ, șaaa-ȘUUUUȘ,* spuneau războaiele de țesut… și, după al șaselea pas, șoapta lor a început să aducă a *prea-MUUUULT, prea-MUUUULT.* Încă un pas. Și încă unul. Curând voi ajunge la capătul uscătoriei, în curtea de dincolo de ea. Treptele nu mai erau. Bula se spărsese.

Am mai făcut un pas, și chiar dacă acolo nu era nicio treaptă, o clipă mi-am văzut pantoful dublat. Era pe asfalt, dar era și pe linoleumul de un verde murdar. Alt pas, iar acum eu eram dublat. Mare parte din trupul meu se afla lângă uscătoria fabricii Worumbo, la sfârșitul lui noiembrie 1963, dar o altă parte din mine se afla altundeva, însă nu în cămara restaurantului lui Al.

Cum ar fi fost să nu ajung în statul Maine, să nu ajung nici măcar pe Pământ, ci într-o altă dimensiune stranie? Într-un loc cu un cer nebun și roșu și cu un aer care să-mi otrăvească plămânii și să-mi oprească bătăile inimii?

M-am uitat din nou în urmă. Lang stătea unde îl lăsasem, cu haina fâlfâindu-i în vânt. Cu chipul la fel de inexpresiv. *Ești pe cont propriu,* părea, totuși, a-mi spune fața aceea goală. *Nu pot să te oblig să faci nimic.*

Adevărat, dar dacă nu aș fi trecut prin vizuina de iepure în Tărâmul din Viitor, nu aș mai fi putut să mă întorc pe Tărâmul lui Demult. Iar Sadie ar rămâne moartă pentru totdeauna.

Am închis ochii și am reușit să mai fac un pas. Pe neașteptate, nările mi s-au umplut de un iz slab de amoniac și

de alt miros, mult mai neplăcut. După ce ai traversat țara în spatele unui autobuz Greyhound, acest al doilea miros este inconfundabil. Este aroma deloc atrăgătoare a unei toalete care are nevoie de ceva mai mult decât un simplu odorizant Glade lipit pe perete.

Cu ochii tot închiși, am făcut încă un pas și am auzit acel pocnet ciudat în cap. I-am deschis. Mă aflam într-o toaletă mică și împuțită. Nu exista vas de veceu; fusese scos, iar în locul lui rămăsese doar fantoma murdară a fundației. În colț era un săpun dezodorizant, decăzut de la strălucirea albastră inițială la un gri apatic. Pe el mișunau puzderii de furnici. Colțul prin care ieșisem eu era înconjurat de ambalaje din carton cu sticle și bidoane goale. Mi-a adus aminte de cuibul de lunetist al lui Lee.

Am dat câteva cutii la o parte și mi-am croit drum în încăperea îngustă. Am vrut să mă duc la ușă, dar m-am întors și am pus la loc cutiile. Nu avea niciun rost să cadă cineva în vizuină din greșeală. Apoi am pășit afară, înapoi în anul 2011.

7

Fusese întuneric ultima oară când trecusem prin vizuina de iepure, așa că bineînțeles că și acum era întuneric, pentru că nu trecuseră decât două minute. Dar, chiar și prin beznă am reușit să observ că foarte multe se schimbaseră în decursul acestor două minute. La un moment dat, în ultimii patruzeci și opt de ani, fabrica arsese din temelii. Din ea nu mai rămăseseră decât câteva ziduri înnegrite de fum, un coș industrial prăbușit (care în mod inevitabil mi-a amintit de cel pe care îl văzusem la turnătoria Kitchener din Derry) și câteva grămezi de moloz. Nici urmă de magazinul cu articole de iarnă, Your Maine Snuggery, nici urmă de L.L. Bean Express, sau vreo altă prăvălie de lux. Doar ruinele unei fabrici pe malul râului Androscoggin. Nimic altceva.

În noaptea aceea de iunie când pornisem în misiunea de cinci ani pentru salvarea lui Kennedy, temperatura fusese plăcută. Acum era înfiorător de cald. Mi-am scos cojocul din piele de oaie pe care îl cumpărasem în Auburn și l-am aruncat în baia răumirositoare. Când am închis iar ușa, am văzut anunțul de pe ea: TOALETĂ DEFECTĂ! FĂRĂ WC! CONDUCTĂ SPARTĂ!

Președinții frumoși și tineri mureau și președinții frumoși și

tineri trăiau, tinerele frumoase trăiau, iar apoi mureau, dar se pare că țeava spartă de sub curtea vechii fabrici Worumbo este veșnică.

Lanțul era tot acolo. M-am îndreptat spre el pe lângă aripa clădirii din zgură murdară ce înlocuise uscătoria. După ce am trecut pe sub lanț și m-am dus în față, am văzut că era un magazin părăsit al cărui nume era Quik-Flash. Vitrinele fuseseră sparte și toate rafturile furate. Locul nu mai era nimic altceva decât o carcasă în care o singură lampă de veghe, cu bateria pe terminate, bâzâia ca o muscă muribundă lângă un oblon de iarnă. Pe ceea ce mai rămăsese din dușumea, cineva scrisese cu spray: PLEACĂ DIN ORAȘ ARĂBOI ÎMPUȚIT.

Am traversat curtea cu asfaltul spart. Dispăruse și parcarea unde muncitorii își lăsaseră mașinile odinioară. În locul ei nu se construise nimic; era doar un dreptunghi gol, plin cu sticle sparte, bucăți de asfalt vechi și smocuri indiferente de buruieni. De ele atârnau prezervative folosite, ca serpentinele după o petrecere. Am ridicat privirea căutând stelele, dar nu am văzut niciuna. Cerul era acoperit cu nori joși, suficient de subțiri cât să permită unei raze nehotărâte de lună să treacă printre ei. Lumina intermitentă de la intersecția dintre Main Street și Route 196 (cunoscută în vechime sub numele de Old Lewiston Road) fusese înlocuită cu un semafor care acum era stins. Nicio problemă; nu trecea nicio mașină din nicio direcție.

Fruit Kennebec dispăruse. Pe locul lui se căsca gura unei pivnițe. Peste stradă, acolo unde în 1958 fusese casa verde cu băuturi și unde ar fi trebuit să se înalțe o bancă în 2011, era ceva ce se numea Cooperativa Alimentară a Provinciei Maine. Dar și vitrinele acestei clădiri erau sparte, iar bunurile care vor fi fost înăuntru fuseseră furate de multă vreme. Locul era la fel de pustiu ca și Quik-Flash.

Ajunsesem la jumătatea drumului prin intersecția goală când am împietrit la auzul unui zgomot fluid, asurzitor. Singurul lucru pe care mi-l puteam imagina că ar putea face așa ceva ar fi fost un avion din gheață care se topește când sparge bariera sunetului. O clipă mi s-a cutremurat pământul sub tălpi. Alarma unei mașini a râgâit scurt. Câinii au început să latre, apoi s-au liniștit, unul câte unul.

Cutremur în Los Angel-ees, mi-am spus. *Șapte mii de morți.*

Lumina unor faruri a inundat Route 196 și m-am refugiat

grăbit pe trotuar. Mașina cu pricina era un autobuz micuț și pătrățos pe parbrizul căruia era o plăcuță luminată indicând traseul: RUTA OCOLITOARE. Mi s-a părut cunoscut, dar nu știu de ce. Cred că îmi aducea aminte de vreo armonie. Pe acoperișul autobuzului erau câteva dispozitive care se roteau și care aduceau a părți dintr-un sistem de ventilație. Turbine eoliene, poate? Să fie posibil? Și nici nu se auzea vreun sunet de motor cu combustie, ci doar un zbârnâit electric stins. Am urmărit autobuzul cu privirea până când a dispărut și semiluna de lumină aruncată pe stradă de unicul stop de pe spate.

Așa, care va să zică, motoarele pe benzină fuseseră înlocuite în această variantă a viitorului – această *sfoară*, ca să folosesc termenul lui Zack Lang. Iar acesta era un lucru bun, nu-i așa?

Posibil, dar aerul pe care îl respiram avea un miros greu, un miros mort, iar în urma lui rămânea o dâră olfactivă ce mi-a amintit de felul în care mirosea în copilăria mea transformatorul trenulețului Lionel atunci când îl suprasolicitam. *Trebuie să-l oprești și să-l lași să se odihnească nițel,* obișnuia să-mi spună tata.

Pe Main Street mai erau câteva firme care păreau cumva mai vioaie, dar cea mai mare parte a străzii era un haos de ruine. Trotuarul era spart și îngropat în gunoaie. Am văzut vreo cinci, șase mașini parcate iar acestea erau fie hibrizi cu motoare și pe benzină și electrice, fie erau prevăzute cu dispozitive cu elice pe capotă. Una era o Honda Zephyr; alta o Takuro Spirit; alta un Ford Breeze. Toate păreau vechi, iar vreo două fuseseră vandalizate. Însă toate aveau pe parbrize niște autocolante roz scrise cu litere negre destul de mari ca să le pot citi și în întuneric: PROVINCIA MAINE – O CARTELĂ DE ALIMENTE LA FIECARE AUTOCOLANT.

Un grup de puști pierdeau vremea pe cealaltă parte a străzii, râzând și vorbind foarte tare.

– Hei! i-am făcut eu atenți. Biblioteca mai e deschisă?

S-au uitat la mine. Am observat sclipirea de licurici a jarului de la țigări… Doar că aroma care a plutit până la mine era cu siguranță marijuana.

– Du-te-n pulele noastre de-aici! m-a invitat unul din ei.

Altul s-a întors cu spatele, și-a dat jos pantalonii și mi-a arătat fundul.

– Dacă găsești vreo carte aici, a ta să fie!

Au izbucnit în râs și au plecat mai departe discutând cu voci scăzute și uitându-se peste umăr, la mine.

Nu m-a deranjat că mi s-a arătat fundul – nu era pentru prima dată –, dar nu-mi plăceau privirile acelea furișe, iar șoaptele cu atât mai puțin. Parcă era ceva conspirativ în atitudinea lor. Jake Epping nu prea credea asta, dar George Amberson era sigur; George trecuse prin multe și George a fost cel care s-a aplecat, a luat de pe jos două bucăți mari de beton și le-a îndesat în buzunarele din față ale pantalonilor ca să-i poarte noroc. Jake a zis că e o prostie, dar nu s-a împotrivit.

Cartierul comercial (atâta cât mai rămăsese din el) se termina brusc o stradă mai încolo. Am văzut o bătrână mergând repede și aruncând priviri speriate la băieții care acum erau mai departe, pe cealaltă parte a Main Street. Purta o basma și ceva ca o mască de oxigen, din aceea pe care o folosesc cei cu bronhopneumopatie cronică sau emfizem pulmonar în stadiu avansat.

– Doamnă, știți cumva dacă biblioteca…

– Lasă-mă în pace!

Ochii îi erau înspăimântați și ieșiți din orbite. Luna a ieșit o clipă printr-o crăpătură în nori și am văzut că fața îi era acoperită cu răni. Cea de sub ochiul drept îi mâncase carnea până la os.

– Lasă-mă în pace, că am permis cu ștampila Consiliului, așa că am voie să circul la ora asta! Mă duc să-mi văd sora! Ajunge că sunt băieții ăia răi care vor începe curând vandalismele. Dacă pui mâna pe mine, am să sun alarma și o să vină un polițist!

Mă cam îndoiam de asta.

– Doamnă, vreau doar să știu dacă biblioteca e…

– E închisă de ani de zile și nu mai e nicio carte înăuntru! Acum se țin întruniri ale Urii acolo. Lasă-mă în pace, îți zic, ori sun după polițist!

Și-a văzut grăbită de drum, uitându-se peste umăr la fiecare câteva secunde ca să se încredințeze că nu o urmăream. Am lăsat-o să capete suficient avans cât să se simtă în largul ei, apoi am continuat să merg pe Main Street. Genunchiul meu își revenea după efortul pe care îl făcusem urcând scara de la Book Depository, dar tot mai șchiopătam și încă voi mai șchiopăta destul timp de acum înainte. În câteva case se vedeau lumini arzând în spatele draperiilor, dar eram destul de sigur că nu

erau produse de Centrala Electrică a statului Maine. Erau lanterne Coleman, iar, în câteva cazuri, lămpi cu gaz. Dar majoritatea caselor erau cufundate în beznă. Unele erau doar niște ziduri carbonizate. Pe unul dintre ele era desenată o zvastică nazistă, iar pe altul, cineva scrisese cu spray cu vopsea cuvintele ȘOBOLAN JIDAN.

Ajunge că sunt băieții ăia răi care vor începe curând vandalismele.

Și… chiar spusese întruniri ale Urii?

În fața uneia dintre case care părea mai întreagă – vilă de lux în comparație cu restul – am observat un stâlp pentru priponit caii aidoma celor din westernuri. Și acolo chiar fuseseră legați cai adevărați. Când noaptea s-a luminat din nou, într-una din convulsiile acelea difuze, am văzut pe jos grămăjoare de balegă de cal, unele chiar proaspete. Aleea era barată cu o poartă. Luna intrase iar în nori, așa că nu am putut să citesc ce scria pe grilajul din fier, dar nici nu era nevoie. Știam ce scrie: TRECEREA INTERZISĂ.

De undeva, din față, am auzit un singur cuvânt:

– Idiotule!

Vocea care îl rostise nu era tânără, ca vocile băieților violenți, și venea parcă de pe partea străzii pe care mă aflam eu, nu de vizavi. Individul cu pricina părea scos din sărite. Și mai părea că vorbește cu sine însuși. M-am îndreptat spre locul de unde se auzise exclamația.

– *Imbecilule!* a strigat vocea exasperată. *Boule!*

Era cam la o stradă distanță de mine. Dar, înainte să apuc să ajung acolo, am auzit și un bocănit metalic, iar vocea de bărbat a strigat:

– Cărați-vă! Mucoși afurisiți! Cărați-vă până nu-mi scot pistolul!

Amenințarea a fost întâmpinată cu râsete batjocoritoare. Băieții cu marijuana. Iar vocea care a răspuns aparținea precis celui care îmi arătase fundul.

– Singurul pistol pe care îl ai la tine e în pantaloni și pe pariu că nu mai are țeavă!

Alte hohote de râs. Urmate de un *baaaang* ascuțit și metalic.

– Nenorociților, mi-ați stricat o roată!

În vocea bărbatului se strecurase o nuanță de teamă.

– Nu, nu, rămâneți pe partea voastră!

Norii s-au despicat iarăși. Luna s-a furișat printre ei. La lumina ei nesigură, am văzut că vocea aparținea unui bătrân aflat într-un scaun cu rotile. Se afla pe la jumătatea uneia dintre străzile care se intersectau cu Main-Goddard, dacă numele nu se schimbase. Una dintre roți se înțepenise într-o groapă, făcând scaunul să se încline ușor spre stânga, aidoma unui bețiv. Băieții traversau strada îndreptându-se spre el. Puștiul care mă îndemnase să mă duc în pulele lor avea în mână o praștie cu o piatră de dimensiuni considerabile în ea. Ceea ce mi-a explicat bocăniturile.

– Ai niscaiva dolari vechi, tataie? De fapt, ai niscaiva dolari noi sau niscaiva conserve?

– Nu! Și dacă nu aveți bunul simț să mă ajutați să ies din groapa asta, măcar plecați de-aici și lăsați-mă în pace!

Dar puștii o luaseră razna, ca niște animale sălbatice, și nici prin cap nu le trecea să facă ce îi rugase. Aveau de gând să îi fure tot ce avea la el, indiferent cât de lipsit de valoare ar fi fost, să-l bată, poate, dar cu siguranță să-l răstoarne cu totul.

Jake și George și-au unit forțele și amândoi au văzut roșu în fața ochilor.

Toată atenția băieților turbați era îndreptată asupra boșorogului din scaunul cu rotile, așa că nu m-au văzut scurtând drumul în diagonală spre ei – la fel cum o făcusem în School Depository. Brațul stâng încă nu-mi funcționa la parametri normali, dar dreptul era în formă, mult întărit în urma celor trei luni de ședințe de fizioterapie, mai întâi la spitalul Parkland, apoi în Eden Fallows. Și încă mai aveam ceva din acuratețea care mă consacrase în liceu ca cel mai bun apărător de la baza a treia din meciurile de baseball. De la zece metri am azvârlit una din bucățile de beton și l-am lovit pe Băiatul Fund Gol chiar în piept. A scos un țipăt de durere și surpriză. Și toți băieții, cinci la număr, s-au întors spre mine. Atunci am văzut că aveau chipurile desfigurate, la fel ca femeia speriată pe care o întâlnisem mai devreme. Cel cu praștia, Domnișorul Du-te-n Pulele Noastre, arăta cel mai rău. Avea o gaură în locul unde ar fi trebuit să-i fie nasul.

Am trecut a doua bucată de beton din stânga în dreapta și am aruncat-o în băiatul cel mai înalt, îmbrăcat cu o pereche de pantaloni atât de mari încât și-i sumesese până aproape de capul pieptului. A ridicat un braț ca să se apere. Bucata de beton

l-a lovit, făcându-l să scape pe jos țigara cu marijuana. Mi-a aruncat o singură privire, apoi s-a răsucit pe călcâie și a luat-o la goană. Băiatul Fund Gol l-a urmat. Mai rămăseseră doar trei.

– *Gonește-i, fiule!* a chirăit bătrânul din scaunul cu rotile. *Pe Dumnezeul meu, ei au cerut-o!*

Eram convins că ei o ceruseră, dar erau mai mulți, iar eu nu mai aveam muniție. Atunci când ai de-a face cu adolescenții, singura metodă prin care poți avea câștig de cauză este să nu-ți arăți teama, ci doar furia justificată a adultului. Și să nu bați în retragere, ceea ce am și făcut. Cu mâna dreaptă l-am apucat pe Domnișorul Du-te-n Pulele Noastre de piepții tricoului lui zdrențuit și i-am smuls praștia cu stânga. S-a holbat la mine, fără să opună rezistență.

– Lașule, l-am congratulat ridicându-mi fața spre… fără să mă impresioneze lipsa nasului.

Mirosea a transpirație și a droguri și a jeg.

– Cât de laș trebuie să fii ca să te iei de un bătrân într-un scaun cu rotile?

– Cine ești…

– Sunt ticălosul de Charlie Chaplin și m-am dus în Franța, iar ție ar trebui să-ți tacă clanța. Cară-te de aici.

– Dă-mi…

Știam că-mi cere praștia, așa că l-am lovit în frunte cu ea, reușind să-i rup coaja uneia dintre răni, care a început să supureze. Probabil că îl durea ca dracu', pentru că ochii i s-au umplut de lacrimi. Mi s-a făcut greață și mi s-a făcut și milă de el, dar am încercat să nu arăt ce simțeam.

– Nu-ți dau nimic, lașule, doar șansa de a te căra de aici înainte să-ți smulg coaiele de nimic de pe scrotul tău bolnav și să ți le îndes în gaura unde ți-a fost nasul. O singură șansă. Profită de ea.

Am inspirat adânc, apoi i-am urlat în față, într-o arteziană de decibeli și scuipat:

– *Fugi!*

M-am uitat după ei, simțind deopotrivă rușine și exaltare. Vechiul Jake se pricepuse de minune să-i domolească pe zurbagii de pe coridoarele liceului în după-amiezile de vineri dinaintea vacanțelor. Dar cam atât. Noul Jake, însă, era o parte din George, iar George trecuse prin foarte multe.

Din spatele meu s-a auzit un acces de tuse care m-a dus cu

gândul la Al Templeton. După ce s-a liniștit, bătrânul mi-a zis:

– Dom'ne, merită să suport cinci ani pietre la rinichi doar ca să-i văd pe ordinarii ăia cum spală putina. Nu știu cine ești, dar mi-a mai rămas niște scotch Glenfiddich în cămară – licoare adevărată, nu făcătură – și dacă mă scoți din groapa asta și mă împingi până acasă, îți fac cinste.

Doar o rază slabă de lună se strecura printre zdrențele norilor și la lumina ei i-am văzut chipul. Avea o barbă lungă și albă și o canulă în nări, dar, chiar și după cinci ani, nu mi-a fost absolut deloc greu să-l recunosc pe cel care mă vârâse în tot rahatul ăsta.

– Bună, Harry, i-am spus.

Capitolul 31

1

Tot pe Goddard Street locuia. L-am împins pe rampă spre ușă și acolo a scos un mănunchi impresionant de chei. Avea nevoie de toate. Ușa de la intrare avea patru broaște.

– E cu chirie sau e a ta?

– O, e a mea, mi-a răspuns. Atâta câtă este.

– Bravo ție.

Înainte stătuse cu chirie.

– Tot nu mi-ai spus de unde știi cum mă cheamă.

– Mai întâi, hai să bem paharul ăla. Mi-ar prinde bine.

Am intrat într-un salonaș care ocupa jumătate din casă. Mi-a cerut să mă opresc, scoțând sunetul cu care se opresc caii, și a aprins o lanternă Coleman. La lumina ei, am observat că mobila era ceea ce se numește îndeobște „veche, dar rezistentă". Pe jos era un covor împletit foarte frumos. Pe pereți nu era nicio diplomă a cursurilor pentru adulți și, bineînțeles, nicio compunere înrămată purtând titlul „Ziua care mi-a schimbat viața", dar erau o sumedenie de icoane catolice și fotografii. Nu m-am mirat atunci când am recunoscut unele din chipurile din ele. În fond, îi cunoscusem pe toți oamenii aceia.

– Încuie ușa, te rog.

Am închis-o, lăsând în spatele nostru tulburătorul loc care era acum Lisbon Falls și am încuiat broaștele.

– Și zăvorul, dacă nu te superi.

L-am răsucit și am auzit un clinchet metalic greu. Între timp, Harry își mâna scaunul prin salonaș aprinzând același tip de lămpi lungi cu gaz pe care mi-am amintit vag că le mai văzusem în casa bunicii mele, Sarie. Era o lumină mai plăcută decât lucirea alb-incandescentă a lămpii Coleman și, când am stins-o, Harry Dunning mi-a încuviințat inițiativa cu un semn din cap.

– Cum te numești, domnule? Numele meu îl cunoști deja.

– Jake Epping. Bănuiesc că nu-ți trezește niciun fel de amintiri, nu-i așa?

S-a gândit puțin, apoi a clătinat capul.

– Ar trebui?

– Probabil că nu.

Mi-a întins mâna care îi tremura ușor dând semne de paralizie incipientă.

– Chiar și așa, mă bucur să te cunosc. Puteam să dau de belea.

I-am strâns bucuros mâna. Bună, prieten nou. Bună, prieten vechi.

– Bine, acum, că am rezolvat problema asta, putem bea cu conștiința împăcată. Să aduc licoarea de malț.

S-a îndreptat spre bucătărie, învârtindu-și roțile scaunului cu mâini încă puternice, în ciuda tremuratului. Scaunul era prevăzut cu un motoraș, dar fie că era stricat, fie că Harry voia să economisească bateria. M-a privit peste umăr.

– Nu ai de gând să-mi faci vreun rău, nu-i așa?

– Nu, Harry, i-am zâmbit eu. Sunt îngerul tău păzitor.

– Al dracului de ciudat, a comentat el. Dar ce nu e ciudat zilele astea?

A intrat în bucătărie. Curând s-au aprins și alte lumini. Lumini blânde, galben-portocalii. Aici, în casă, întreaga atmosferă era blândă și primitoare. Dar afară… în lume…

Ce mama dracului făcusem?

2

– Pentru ce bem? am întrebat când am avut amândoi paharele în mâini.

– Pentru vremuri mai bune. Îți convine, domnule Epping?

– Îmi convine de minune. Și spune-mi Jake.

Am ciocnit. Am băut. Nu-mi aminteam ultima dată când băusem ceva mai tare decât berea Lone Star. Scotchul mi-a uns gâtlejul ca mierea fierbinte.

– Nu e curent? l-am întrebat uitându-mă la lămpile din jur. Le scăzuse nivelul, probabil ca să facă economie la gaz.

A făcut o figură acră:

– Nu ești de pe-aici, nu?

Întrebare pe care o mai auzisem și înainte, din gura lui Frank Anicetti, proprietarul magazinului Fruit Kennebec. Cu ocazia primei mele incursiuni în trecut. Atunci spusesem o minciună. Acum n-am mai vrut să mint.

– Nu prea știu cum să-ți răspund la asta, Harry.

A ridicat din umeri, ca și cum răspunsul meu nu îl interesa

prea tare.

– Ar trebui să avem curent electric trei zile pe săptămână, iar azi e una din zilele acelea, dar l-au luat la șase seara. Cred în compania de electricitate a Provinciei cum cred în Moș Crăciun.

Pe când mă gândeam la vorbele lui, mi-am adus aminte de autocolantele pe care le văzusem pe mașini.

– De câtă vreme e Maine parte din Canada?

Mi-a aruncat o privire care spunea „ei, dar cât de nebun poți să fii", însă mi-am dat seama că toată situația îi făcea plăcere. Bizareria ei și, de asemenea, *normalitatea* ei. M-am întrebat de cât de multă vreme nu mai purtase o conversație reală cu cineva.

– Din 2005. Dar ce ai? Te-ai lovit la cap?

– Chiar așa.

M-am dus lângă scaunul lui, m-am pus în genunchiul care se îndoia fără să protesteze și fără să mă doară și i-am arătat locul de la ceafă unde nu-mi mai creștea părul.

– Am luat o bătaie zdravănă acum câteva luni…

– Aha. Te-am văzut că șchiopătezi când te-ai repezit la puștii ăia.

– … și nu-mi aduc aminte o mulțime de lucruri.

Pe neașteptate, podeaua a început să se miște sub noi. Flăcările lămpilor cu gaz au tremurat. Fotografiile de pe pereți s-au legănat și un Iisus din ghips de vreo cincizeci de centimetri s-a clătinat spre marginea poliței pe care era așezat. Părea un individ mânat de gânduri sinucigașe dar, având în vedere situația existentă, nu-l puteam condamna.

– Zguduieli, a spus Harry pe un ton neutru când podeaua s-a liniștit. Îți aduci aminte de ele, nu-i așa?

– Nu.

M-am ridicat și l-am împins pe Iisus lângă Fecioara Maria.

– Mulțumesc. Deja mi s-au spart vreo șase discipoli când au căzut de pe etajera din dormitor. Îmi pare rău de ei. Îi aveam de la mama. Zguduielile sunt trepidații ale pământului. Sunt o grămadă, dar cutremurele mari se întâmplă în Midwest și în apropiere de California. Și în Europa și în China, desigur.

– Adică lumea își ancorează bărcile în Idaho?

Eram tot în fața căminului și mă uitam la fotografiile înrămate.

– Încă nu-i așa de rău, dar… știi că au dispărut patru insule

japoneze, nu?

L-am privit îngrozit.

– Nu.

– Trei au fost doar niște insulițe, dar a pierit și Hokkaido. A căzut în ocean acum patru ani de parcă ar fi fost un lift. Oamenii de știință spun că e o chestie care are de-a face cu scoarța terestră, a continuat el pe ton indiferent. Și mai spun că, dacă nu va înceta, până prin 2080 va dezmembra planeta. Tot atunci și sistemul solar va avea *două* centuri de asteroizi.

Mi-am băut restul de scotch dintr-o singură înghițitură și, o clipă, am văzut dublu din cauza lacrimilor de crocodil ale alcoolului. Când încăperea s-a solidificat la loc, am arătat spre o poză unde era Harry cam pe la vârsta de cincizeci de ani. Era tot în scaunul cu rotile, dar arăta bine sănătos, cel puțin de la brâu în sus. Pantalonii i se încrețeau pe picioarele micșorate. Lângă el se afla o femeie cu o rochie roz care mi-a adus aminte de taiorul purtat de Jackie Kennedy la 22.11.63. Mama mă învățase să nu spun niciodată despre o femeie că are o „față obișnuită"; toate femeile sunt „drăguțe", îmi mai spusese ea. Femeia aceasta era drăguță.

– Soția ta?

– Da, da. Poza a fost făcută la aniversarea de douăzeci și cinci de ani a căsătoriei noastre. A murit doi ani mai târziu. Multă lume a murit atunci. Politicienii ar spune că din cauza bombelor atomice – douăzeci și opt sau douăzeci și nouă de la Infernul din Hanoi din '69 încoace. Insistă pe chestia asta până se înverșunează la față, dar toată lumea știe că nici cancerul și nici bubele nu au fost atât de rele pe la noi până când centrala nucleară Vermont Yankee n-a căpătat Sindromul Chinezesc. Și asta s-a petrecut după ani buni de proteste pentru închiderea ei. „O, nu", ziceau, „nu vor fi cutremure mari în Vermont, nici vorbă să se întâmple așa ceva aici, în Regatul lui Dumnezeu; nu vor fi decât zguduielile și trepidațiile obișnuite". Mda. Și uite ce s-a întâmplat.

– Vrei să spui că a explodat un reactor în Vermont?

– Și a împrăștiat radiații peste New England și Quebec-ul de sud.

– Când a fost asta?

– Jake, îți bați joc de mine?

– Deloc.

– Nouăsprezece iunie 1999.

– Îmi pare rău de soția ta.

– Mulțumesc, fiule. A fost o femeie bună. O femeie încântătoare. Nu merita să i se întâmple așa ceva.

Și-a șters încet ochii cu mâneca.

– N-am mai vorbit despre ea de foarte multă vreme, de fapt n-am mai vorbit *cu nimeni* de foarte multă vreme. Să-ți mai torn puțin?

Mi-am îndepărtat un pic degetele. Nu aveam de gând să zăbovesc prea mult aici; trebuia să pricep foarte repede toată istoria asta fictivă, tot acest *întuneric*. Aveam o mulțime de treburi, cea mai importantă fiind readucerea la viață a minunatei mele iubite. Asta va presupune o altă șuetă cu Omul cu bilet verde. Și nu voiam să fiu cherchelit atunci, dar nu avea cum să-mi facă rău încă un păhărel. Aveam nevoie de el. Aveam senzația că îmi înghețaseră toate emoțiile, ceea ce probabil că era un lucru bun, pentru că mi se învârtea capul.

– Ai paralizat în timpul Ofensivei Tet? l-am întrebat, gândind: *Bineînțeles că atunci ai paralizat; dar ar fi putut fi mai rău; în ultimul ciclu ai murit.*

O clipă, a părut să nu înțeleagă ce îl întreb, apoi chipul i s-a luminat:

– Dacă mă gândesc *mai bine*, cred că da. Doar că noi îi spuneam Marele Futai de la Saigon din 1968. Am căzut cu elicopterul. Am avut noroc. Majoritatea celor de la bord au murit. Unii erau diplomați, alții doar niște puști.

– Ofensiva Tet din '67, l-am corectat. Nu din '68.

– Ai dreptate. Nici nu te născuseși pe atunci, dar ai citit în cărțile de istorie.

– Nu.

L-am lăsat să-mi mai toarne puțin scotch în pahar, doar atât cât să acopere fundul, și i-am spus:

– Știu că în noiembrie 1963 s-a încercat asasinarea președintelui Kennedy. Mai departe, nu mai știu absolut nimic.

A clătinat amuzat din cap:

– E cel mai ciudat caz de amnezie de care am auzit vreodată.

– A fost reales?

– În fața lui Goldwater? Sigur că da.

– Și l-a păstrat pe Johnson vicepreședinte?

– Bineînțeles. Kennedy avea nevoie de Texas. Și l-a căpătat.

Guvernatorul Connaly a trudit pentru el ca un sclav în timpul campaniei, indiferent cât de mult disprețuia conceptul de Nouă Frontieră impus de Kennedy. I se spunea Girul Complicațiilor. Din cauza celor întâmplate în Dallas atunci. Sigur nu știi povestea asta? N-ai învățat la școală?

– Tu ai trăit-o, Harry. Povestește-mi.

– Cu plăcere, mi-a răspuns el. Stai jos. Nu te mai uita la pozele alea. Dacă nu știi că John Kennedy a fost reales în '64, cu siguranță n-ai de unde să-i cunoști pe membrii familiei mele.

O, Harry, a șoptit gândul meu.

3

Când eram mic – la patru ani, poate chiar trei – un unchi bețiv mi-a spus „Scufița Roșie". Dar nu varianta standard, din cărțile cu povești, ci aceea care nu poate fi ascultată de copiii sub 12 ani decât cu acordul părinților, plină de țipete, sânge și bufnituri făcute de toporul pădurarului. Până în ziua de azi îmi aduc foarte bine aminte cum mi-a povestit-o unchiul meu, deși doar câteva detalii mi-au rămas vii în memorie: colții lupului dezgoliți într-un rânjet sclipitor, de exemplu, și bunicuța plină de sânge extrasă din burta lui căscată. Aceasta este modalitatea prin care încerc să-ți spun să-ți iei adio de la *Scurtă istorie alternativă a lumii spusă de Harry Dunning lui Jake Epping,* în cazul în care la așa ceva te așteptai. Vei cunoaște, în schimb, groaza care m-a cuprins când am aflat cât de mult s-au înrăutățit lucrurile. Și vei cunoaște și dorința imperativă de a mă întoarce cât mai repede ca să le îndrept.

Totuși, trebuie să scot în evidență anumite aspecte. De pildă, căutarea lui George Amberson prin lumea întreagă. Fără rezultat – George era de negăsit întocmai ca judecătorul Carter, cel a cărui dispariție a născut atât de multe legende începând din anii treizeci – dar, în cei patruzeci și opt de ani trecuți de la tentativa de asasinat din Dallas, Amberson devenise o figură aproape mitică. Salvator sau parte a conspirației? Se organizau congrese pentru dezbaterea acestei dileme și, pe când îl ascultam pe Harry povestindu-mi partea aceasta, mi-a fost imposibil să nu mă gândesc la toate teoriile conspirației care răsăriseră în acea variantă a istoriei în care Lee izbândise. După cum am aflat, deja, dragii mei elevi, trecutul se armonizează.

Kennedy se aştepta să obţină o victorie răsunătoare împotriva lui Barry Goldwater în ’64; dar a câştigat doar la o diferenţă de patruzeci de voturi reprezentative, limită pe care doar partizanii fanatici ai Partidului democrat o puteau considera onorabilă. La începutul acestui al doilea mandat al său, a reuşit să înfurie şi votanţii de dreapta şi instituţia armatei spunând că Vietnamul de Nord „este mai puţin periculos pentru democraţia noastră decât inegalitatea rasială din şcolile şi oraşele noastre”. Nu a retras în întregime trupele americane, dar le-a restricţionat la Saigon şi în jurul acestuia pe suprafaţă numită – ce surpriză! – Zona Verde, aidoma celei din jurul Bagdadului din altă variantă a istoriei. În loc să trimită trupe numeroase acolo, a doua administraţie Kennedy a trimis sume uriaşe de bani. În binecunoscuta manieră americană de rezolvare a problemelor.

Marile reforme ale drepturilor civile din anii şaizeci nu au mai avut loc niciodată. Căci Kennedy nu era Lyndon B. Johnson şi – culmea! – în calitate de vicepreşedinte, Johnson nu putea să-l ajute. Republicanii şi democraţii de dreapta au obstrucţionat lucrările Parlamentului timp de o sută zece zile; un membru chiar a murit acolo în timp ce-şi ţinea discursul şi a devenit unul dintre eroii cu convingeri de dreapta. Când Kennedy a cedat, în cele din urmă, a făcut o remarcă spontană care avea să-l urmărească până la moartea sa din 1983: „America Albă şi-a umplut casa cu vreascuri; acum o să ia foc.”

Apoi au venit tulburările rasiale. În timp ce Kennedy era ocupat cu ele, armatele nord-vietnameze au invadat Saigonul, iar omul care mă vârâse în toată povestea asta a rămas paralizat în urma prăbuşirii unui elicopter pe puntea unui portavion american. Opinia publică s-a întors împotriva lui J.F.K.

La o lună după căderea Saigonului, a fost asasinat Martin Luther King în Chicago. S-a dovedit că asasinul era un agent FBI extrem de dur, pe nume Dwight Holly. Înainte de a fi ucis, la rândul lui, acesta a declarat că acţionase la ordinele lui Hoover. Chicago a luat foc. La fel şi alte vreo douăsprezece oraşe americane mari.

George Wallace a fost ales preşedinte. Pe atunci cutremurele deveniseră deja foarte serioase. Wallace nu avea ce face în privinţa lor, aşa că s-a mulţumit să înăbuşe tulburările din Chicago cu bombe incendiare. Asta, mi-a povestit Harry, s-a

întâmplat în iunie 1969. Un an mai târziu, președintele Wallace i-a trimis un ultimatum lui Ho Și Min: ori lași Saigonul să devină un oraș liber, așa cum este Berlinul, ori Hanoiul va deveni un oraș mort, așa cum este Hiroșima. Unchiul Ho a refuzat propunerea. S-a înșelat, însă, dacă își închipuia că Wallace merge la cacealma. La data de nouă august 1969, Hanoiul a devenit un nor radioactiv, exact la douăzeci și patru de ani din ziua în care Harry Truman a aruncat peste Nagaski bomba atomică poreclită „Grasul". Vicepreședintele Curtis LeMay s-a ocupat personal de misiune. Într-un discurs în fața națiunii, Wallace a spus că aceasta a fost voința lui Dumnezeu. Majoritatea americanilor îi împărtășeau părerea. Wallace se plasa foarte sus în sondaje, însă a existat măcar un individ care nu a fost de acord cu el. Se numea Arthur Bremer și, pe cincisprezece mai 1972, l-a împușcat mortal pe Wallace, în timp ce acesta se afla într-un centru comercial din Laurel, Maryland, fiind în campanie electorală pentru realegerea în funcția de președinte.

– Cu ce fel de armă?

– Mi se pare că a fost un revolver de calibrul .38.

Sigur că da. Poate modelul Police Special, dar cel mai probabil Victory, același fel de armă care îi curmase viața polițistului Tippit pe o altă axă a timpului.

Din momentul acesta am cam început să pierd șirul. Din momentul acesta gândul *trebuie să îndrept asta, să îndrept asta, să îndrept asta, să îndrept asta* a început să-mi sune în minte ca bătăile unui gong.

Hubert Humphrey a fost ales președinte în '72. Cutremurele au devenit încă și mai grave. Rata sinuciderilor la nivel mondial a urcat brusc. A înflorit fundamentalismul de toate soiurile. Drept consecință, a înflorit și terorismul. A început războiul dintre India și Pakistan; pe cer s-au văzut alți nori în formă de ciupercă. Bombay nu a devenit Mumbai niciodată. În schimb, a devenit cenușă radioactivă într-un vânt aducător de cancer.

La fel s-a întâmplat și cu Karachi. Și ostilitățile au încetat doar atunci când Rusia, China și Statele Unite au promis că vor bombarda ambele țări beligerante într-un asemenea hal încât le vor duce înapoi la nivelul Epocii de Piatră.

În 1976, Reagan a repurtat o victorie răsunătoare împotriva lui Humphrey care nu a fost în stare să câștige nici măcar în

statul său natal, Minnesota.

Două mii de persoane au comis o sinucidere în masă în Jonestown, Guyana.

În luna noiembrie a anului 1979, studenții iranieni au atacat ambasada americană din Teheran și au luat peste două sute de ostatici, nu doar șaizeci și șase. Titluri mari ale acestei victorii curgeau la televiziunea iraniană. Reagan învățase destule de pe urma Infernului din Hanoi ca să țină bombele nucleare în burta avioanelor și în buncăre, dar a trimis foarte multe trupe. Bineînțeles că ostaticii rămași au fost măcelăriți și o grupare teroristă nouă, autointitulată Baza – sau Al-Qaida în arabă – a început să pună bombe ici, colo, pretutindeni.

– Nenorocitul de Reagan știa să dea din gură ca nimeni altul, dar habar nu avea cu ce se mănâncă terorismul islamic, a adăugat Harry.

Beatleșii s-au reunit și au organizat un Concert pentru Pace. Un atentator sinucigaș din public și-a detonat vesta și a omorât trei sute de spectatori. Paul McCartney a fost rănit la ochi și a orbit.

Orientul Mijlociu a izbucnit în flăcări la scurt timp după aceea.

Rusia s-a prăbușit.

Un anumit grup – probabil niște fanatici intransigenți din rândurile rușilor din exil – s-a apucat să vândă armament nuclear grupărilor teroriste, inclusiv Bazei.

– Prin 1994, a continuat Harry cu vocea lui uscată, din terenurile petrolifere de acolo nu a mai rămas decât sticlă neagră. Din aceea care strălucește în întuneric. Dar tot de atunci au cam încetat atentatele teroriste. Cineva a detonat o servietă cu încărcătură nucleară în Miami acum vreo doi ani, dar pagubele nu au fost prea însemnate. Adică, sigur că o să mai treacă încă șaizeci sau optzeci de ani până când o să se mai poată ține petreceri pe South Beach și bineînțeles că Golful Mexic e ca o supă stricată, dar n-au murit de otrăvirea cu radiații decât zece mii de oameni. Și oricum, la vremea aceea, nu mai era problema noastră. Statul Maine a votat să facă parte din Canada, iar președintele Clinton s-a bucurat să ne spună drum bun și cale bătută.

– Bill Clinton e președinte?

– Doamne, nu. Urma să fie nominalizat în 2004 fără prea

multe bătăi de cap, dar a făcut un infarct la convenție și a murit. I-a luat locul nevastă-sa. *Ea* e președinte.

– Și face treabă bună?

Harry a dat din mână.

– Nu prea rea… dar nu poți să impui legi cutremurelor. Și, în cele din urmă, astea o să ne termine.

De undeva de deasupra am auzit iarăși zgomotul acela fluid. Mi-am ridicat ochii. Harry nu s-a mișcat.

– Ce-i asta? l-am întrebat eu.

– Fiule, mi-a răspuns, se pare că nu știe nimeni. Oamenii de știință se tot contrazic, dar în cazul acesta cred că preoții sunt mai aproape de adevăr. Ei spun că îl auzim pe Dumnezeu care se pregătește să dărâme toate lucrările făcute de mâinile Lui, așa cum Samson a dărâmat templul filistinilor.

A băut restul de scotch. O roșeață timidă i se urcase în obrajii lipsiți de rănile provocate de radiații.

– Înclin să le dau dreptate în această privință.

– Dumnezeule Atotputernic, am exclamat eu.

M-a privit în ochi.

– Ai auzit suficientă istorie, fiule?

Suficientă cât să mă țină o viață.

4

– Trebuie să plec, i-am zis. O să fii bine?

– Până când n-o să mai fiu. La fel ca toată lumea.

S-a uitat la mine cu atenție.

– Jake, de unde ai apărut? Și de ce mama dracului simt că te-aș cunoaște?

– Poate pentru că întotdeauna ne cunoaștem îngerii păzitori.

– Rahat!

Voiam să plec de acolo. Mai ales pentru că bănuiam că viața mea după următoarea resetare avea să fie cu mult mai simplă. Dar în primul rând pentru că omul din fața mea era un om bun care suferise teribil de mult în toate cele trei încarnări ale sale. M-am apropiat de cămin și am luat în mână una dintre fotografiile înrămate.

– Ai grijă să n-o scapi, mi-a zis Harry oarecum iritat. E familia mea în ea.

– Știu.

I-am pus fotografia în mâinile noduroase și pătate de ani, fotografie alb-negru care, după ușoara neclaritate a imaginii, probabil că fusese făcută cu un aparat Kodak.

– Tatăl tău a făcut-o? Te întreb pentru că el nu e în poză.

S-a uitat iar mirat la mine, apoi și-a coborât ochii la fotografie.

– Nu, mi-a răspuns. Ne-a făcut-o o vecină în vara lui 1958. Atunci mama și tata erau deja despărțiți.

M-am întrebat dacă vecina fusese cea pe care o văzusem fumând o țigară și alternând spălatul automobilului familiei cu stropitul câinelui familiei. Cumva eram sigur că ea fusese aceea. De undeva, din adâncul minții mele, ca un sunet care urcă la suprafață dintr-o fântână adâncă, am auzit incantația fetițelor care săreau coarda: *Am-bam-bus, ține-te de urs.*

– Avea o problemă cu alcoolul. Pe vremea aia nu era mare lucru, majoritatea bărbaților obișnuiau să bea, dar rămâneau sub același acoperiș cu nevestele lor. Doar că tata devenea violent la băutură.

– Sunt convins, am spus eu.

S-a uitat iarăși la mine, cu mai multă atenție, apoi mi-a zâmbit. Îi dispăruseră mare parte din dinți, dar zâmbetul îi rămăsese destul de plăcut.

– Nu prea cred că știi despre ce vorbești. Câți ani ai, Jake?

– Patruzeci, i-am răspuns, deși eram sigur că arătam mult mai în vârstă în noaptea aceea.

– Asta înseamnă că te-ai născut în 1971.

De fapt, în 1976, dar nu aveam cum să-i spun asta fără să discut despre cei cinci ani pierduți în vizuina de iepure, ca Alice în Țara Minunilor.

– Cam așa, am spus. Fotografia asta a fost făcută la casa voastră de pe Kossuth Street.

Am folosit pronunția obișnuită în Derry: *Coșut*.

Am pus apoi degetul pe figura lui Ellen, aflată la stânga mamei ei, gândindu-mă la varianta adultă cu care vorbisem la telefon, să-i spunem Ellen no. 2. Și gândindu-mă inevitabil la Ellen Dockerty, varianta armonică pe care o cunoscusem în Jodie.

– Nu-ți dai seama din poză, dar avea părul de culoarea morcovilor, nu-i așa? O Lucille Ball în miniatură.

Harry se holba la mine cu gura căscată, incapabil să scoată

vreun sunet.

– S-a făcut actriță? Sau altceva tot din industria divertismentului. Radio sau TV?

– Prezintă o emisiune la postul CBC al Provinciei Maine, a șoptit el. Dar cum de…

– Iar acesta e Troy… și Arthur, cunoscut sub numele de Tugga… și aici ești tu, cu brațul mamei în jurul umerilor, am surâs eu continuând. Exact așa cum a intenționat Dumnezeu.

Măcar dacă ar fi rămas așa. Măcar.

– Eu… tu…

– Tatăl tău a fost omorât, nu-i așa?

– Da.

Canula din nas i se strâmbase și a împins-o la loc cu gestul moale al cuiva care visează cu ochii deschiși.

– A fost împușcat mortal în cimitirul Longview când punea flori la mormintele părinților lui. La câteva luni după ce a fost făcută poza asta. Poliția a arestat un bărbat pe nume Bill Turcotte…

Au! Nu mă așteptasem la una ca asta.

– … dar avea un alibi solid și i-au dat drumul în cele din urmă. Asasinul nu a fost prins niciodată.

Mi-a apucat mâinile într-ale lui.

– Domnule… fiule… Jake… știu că e o nebunie, dar… tu l-ai omorât pe tata?

– Nu vorbi prostii.

Am luat fotografia și am agățat-o la loc pe perete.

– M-am născut abia în 1971, ai uitat?

5

Am coborât încet Main Street, înapoindu-mă la fabrica dărâmată și la magazinul Quik-Flash părăsit din fața ei. Mergeam cu capul în pământ, fără să mă uit după Fără Nas sau Fund Gol sau restul băieților din gașcă. Îmi ziceam că, dacă se aflau cumva prin apropiere, vor avea grijă să mă ocolească, își închipuiau că sunt nebun. Probabil că eram.

Toți suntem nebuni în locul acesta, îi spusese lui Alice Pisica de Cheshire. Apoi a dispărut. Mai puțin rânjetul. Din câte îmi aduc aminte, rânjetul a mai rămas puțin.

Înțelegeam mai multe acum. Nu totul. Și mă îndoiam că

Oamenii cu bilete înțelegeau totul (iar după ce își petreceau ceva vreme la datorie, nu mai înțelegeau aproape nimic), dar observația asta nu mă putea ajuta la hotărârea pe care o aveam de luat.

Când am trecut pe sub lanț, am auzit o explozie din depărtare. Nu am tresărit. Probabil că acum erau multe explozii. Exploziile apar atunci când oamenii încep să-și piardă speranța.

Am intrat în toaleta din spatele magazinului părăsit și m-am împiedicat în cojocul meu din oaie. L-am împins cu piciorul din drum – nu voi avea nevoie de el acolo unde mă duc – și m-am îndreptat încet spre stiva de cutii care semăna atât de mult cu cuibul de lunetist al lui Lee.

Ale dracului armonii.

Am dat câteva la o parte ca să pot ajunge în colț, apoi le-am reclădit cu atenție în urma mea. Am înaintat cu pași foarte mici, gândindu-mă iarăși la ce trebuie că simte un om aflat în vârful unei scări pe beznă deplină. Doar că acum nu era nicio treaptă, ci doar dublarea aceea ciudată a piciorului meu. Am mai înaintat puțin, am văzut cum partea de jos a trupului mi se tulbură, apoi am închis ochii.

Alt pas. Și altul. Acum simțeam căldura soarelui pe picioare. Alți doi pași și razele lui mi-au înroșit căptușeala neagră a pleoapelor. Încă un pas și am auzit pocnetul mic din cap. Când a dispărut, am fost înconjurat de *șaaa-ȘUUUUȘ, șaaa-ȘUUUUȘ-ul* războaielor de țesut.

Am deschis ochii. Duhoarea toaletei abandonate fusese înlocuită de mirosul mizerabil al fabricii de țesături care funcționa la capacitate maximă într-un an când Agenția pentru Protecția Mediului nu fusese încă inventată. Sub tălpi aveam asfalt crăpat, nu linoleum zdrențuit. La stânga mea erau lăzile mari din metal pline cu cupoane de țesuturi și acoperite cu pânză groasă. La dreapta mea era uscătoria. Era ora unsprezece și cincizeci și opt de minute în dimineața zilei de nouă septembrie 1958. Harry Dunning era din nou copil. Carolyn Poulin era la școală, poate ascultând profesorul sau poate visând cu ochii deschiși la vreun băiat sau la expediția de vânătoare pe care o va face cu tatăl ei peste două luni. Sadie Dunhill, încă necăsătorită cu Domnul Mătură, locuia în Georgia. Lee Harvey Oswald era cu unitatea sa în Marea Chinei de Sud. Iar John F.

Kennedy era un tânăr senator din Massachusetts, visând la preşedinţia Statelor Unite.

Mă întorsesem.

6

M-am dus la lanţ şi am trecut pe sub el. Dincolo, am rămas o clipă perfect nemişcat, repetând ce anume aveam de gând să fac. Apoi m-am îndreptat spre capătul uscătoriei. Imediat după colţ, sprijinindu-se de perete, mă aştepta Omul cu bilet verde. Însă acum biletul lui Zack Lang nu mai era verde. Căpătase o nuanţă de ocru nămolos, pe undeva între verde şi galben. Trenciul absurd pentru vremea caldă era murdar, iar pălăria din fetru, elegantă odinioară, avea un aspect ponosit şi cumva înfrânt. Obrajii foarte bine bărbieriţi înainte, erau acum plini de ţepi… iar unii dintre ţepi erau albi. Ochii îi erau congestionaţi. Nu se apucase încă de băutură – cel puţin, nu mirosea încă – dar nu mai avea mult. În fond, casa verde era în interiorul micului său cerc de acţiune. În plus, probabil că suferea tare din cauza tuturor axelor de timp pe care le ţinea în cap. Erau foarte rele trecuturile multiple, dar cum te simţi oare atunci când se adaugă şi viitoarele multiple? Oricine şi-ar îneca suferinţa în băutură, dacă ar avea-o la îndemână.

Petrecusem o oră în anul 2011. Poate puţin mai mult. Cât de mult a însemnat asta pentru *el?* Nu ştiam. Nu *voiam* să ştiu.

– Slavă Domnului, a exclamat, întocmai ca mai devreme.

Dar când s-a întins să-mi apuce mâna, m-am tras înapoi. Acum avea unghiile lungi şi murdare. Îi tremurau degetele. Acelea erau mâinile – şi trenciul şi pălăria şi biletul din panglica pălăriei – unui beţiv în devenire.

– Ştii ce ai de făcut, mi-a spus.

– Ştiu *ce vrei* tu să fac.

– Ce vreau eu nu are nicio importanţă. Nici ce vrei tu. Trebuie să te duci înapoi o ultimă oară. Dacă totul merge bine când ai să te întorci, ai să ieşi prin restaurant. Va fi demolat curând şi atunci se va sparge bula care a provocat toată nebunia asta. E o minune că a rezistat deja atâta timp. Trebuie să închizi cercul.

S-a întins iarăşi spre mine. De această dată am făcut mai mult decât doar să mă trag înapoi; m-am răsucit pe călcâie şi am luat-o la fugă spre parcare. A pornit după mine. Din cauza

genunchiului meu bolnav, a reușit să se apropie mai mult decât ar fi reușit probabil în mod normal. L-am auzit chiar în spate atunci când am trecut pe lângă Plymouthul Fury care era duplicatul mașinii pe care o văzusem, dar nu o luasem în seamă, într-o noapte în curtea de la Candlewood Bungalows. Apoi am ajuns la intersecția dintre Main Street și Old Lewiston Road. Pe trotuarul de vizavi, eternul rocker rebel își sprijinea gheata de peretele magazinului Kennebec Fruit.

Am traversat șinele în goană, temându-mă ca nu cumva genunchiul să mă trădeze și să alunec pe zgură. Însă Lang a fost cel care s-a împiedicat și a căzut. I-am auzit țipătul – un croncănit trist și disperat – și pentru o clipă mi-a fost milă de el. Tare grea misiune avea omul acesta. Dar nu am lăsat mila să mă încetinească. Imperativele iubirii sunt extrem de crude.

Se apropia expresul de Lewiston. M-am împleticit în intersecție și șoferul și-a răcnit claxonul la mine. M-am gândit la alt autobuz, plin cu oameni care se duceau să-l vadă pe președinte. Și pe doamna președintelui, desigur, cea în taior roz. Trandafirii stăteau pe scaune între ei. Trandafiri roșii, nu galbeni.

– Jimla, întoarce-te!

Și avea dreptate. La urma urmei, eu eram Jimla, monstrul din coșmarul micuței Rosette Templeton. Am șchiopătat pe lângă Kennebec Fruit, având acum un avans considerabil în fața Omului cu bilet ocru. Aveam de gând să câștig această cursă. Eram Jake Epping, profesor de liceu; eram George Amberson, romancier aspirant; eram Jimla, care punea în pericol întreaga lume cu fiecare pas pe care îl făcea.

Dar am continuat să alerg.

M-am gândit la Sadie, înaltă și calmă, și frumoasă, și am continuat să alerg. Sadie, care era predispusă la accidente și care se va împiedica de un om rău, pe nume John Clayton. Din cauza lui își va răni mai mult decât doar fluierul piciorului. *Lumea pierdută din cauza dragostei* – era Dryden sau Pope?

M-am oprit gâfâind lângă Titus Chevron. Peste drum, proprietarul non-conformist al magazinului Jolly White Elephant își fuma pipa și mă urmărea cu privirea. Omul cu bilet ocru se oprise în gura aleii din spatele prăvăliei Kennebec Fruit. Se pare că doar până acolo putea să meargă.

Și-a întins mâinile spre mine, dându-mi o senzație neplăcută.

Apoi a căzut în genunchi şi şi-a împreunat mâinile în faţă, ceea ce a fost cumplit.

– *Te implor, nu face asta! Precis ştii care e preţul!*

Ştiam, dar tot m-am grăbit mai departe. Pe colţul de lângă biserica St Joseph se afla o cabină telefonică. Am intrat în ea, am închis uşa, am răsfoit cartea de telefon şi am pus o fisă în aparat.

Când a venit taxiul, şoferul fuma Lucky Strike, iar aparatul de radio transmitea muzica postului WJAB.

Istoria se repetă.

Note finale

30.09.1958

M-am ascuns în căsuța nr. 7 de la motelul Tamarack.

Mi-am plătit camera cu bani dintr-un portofel din piele de struț pe care mi-l dăduse un prieten vechi. Banii rămân, așa cum rămâne și carnea cumpărată de la supermarketul Red & White și așa cum rămân și cămășile cumpărate de la Mason's Menswear. Dacă fiecare călătorie în trecut ar fi o resetare completă, nu ar trebui să se întâmple așa, dar nu este o resetare completă, așa că se întâmplă. Banii nu erau de la Al, dar agentul Hosty mă lăsase să fug, ceea ce s-ar putea să fie un lucru bun pentru întreaga lume.

Sau nu. Habar n-am.

Mâine va fi întâi octombrie. În Derry, copiii familiei Dunning așteaptă cu nerăbdare Halloweenul și se gândesc cum se vor costuma. Ellen, drăgălașa nostimă cu părul roșu, vrea să fie Prințesa Varătoamnă Iarnăprimăvară. Nu va avea ocazia. Dacă mă duc azi în Derry, aș putea să-l omor pe Frank Dunning și să-i redau copilei Halloweenul, dar n-o voi face. Și n-o să mă duc nici în Durham, să o salvez pe Carolyn Poulin de glonțul rătăcit al lui Andy Cullum. Întrebarea este: mă voi duce în Jodie? Nu pot să îl salvez pe Kennedy, este exclus, dar este, oare, istoria viitoare a lumii atât de șubredă încât să nu permită ca doi profesori de liceu să se întâlnească și să se îndrăgostească unul de celălalt? Să se căsătorească, să danseze pe cântece ale Beatleșilor, ca „I Want to Hold Your Hand" și să ducă o viață banală?

Habar n-am, habar n-am.

S-ar putea ca Sadie nici să nu vrea să aibă de-a face cu mine. Căci nu vom mai avea treizeci și cinci, respectiv douăzeci și opt de ani; acum eu aș avea patruzeci și doi… sau și trei. Și arăt și mai în vârstă. Dar cred în dragoste, înțelegi? Dragostea este o magie unică, ce transcende totul. Nu cred că e scrisă în stele, dar cred că sângele cheamă alt sânge și mintea cheamă altă minte și inima cheamă altă inimă.

Sadie dansând Madison, cu obrajii îmbujorați, râzând.

Sadie cerându-mi să o sărut iarăși.

Sadie întrebându-mă dacă vreau să intru și să capăt o felie de tort.

Un bărbat și o femeie. Cer prea mult?

Habar n-am, habar n-am.

Ai să mă întrebi ce am făcut aici, acum că mi-am scos aripile de înger păzitor. Am scris. Am un stilou – mi l-au dăruit Mike și Bobbi Jill, îți amintești de ei cu siguranță – și m-am dus la un magazinaș de pe marginea drumului de unde mi-am cumpărat zece rezerve. Cerneala este neagră, în consonanță cu starea mea de spirit. Am mai cumpărat și douăzeci și patru de caiete groase și le-am umplut pe toate, mai puțin unul. Lângă magazinul acela se află Western Auto, de unde mi-am cumpărat o lopată și un cufăr din oțel cu cifru. Pe toate cumpărăturile astea am plătit șaptesprezece dolari și nouăsprezece cenți. Pot, oare, articolele acestea să transforme lumea în ceva întunecat și murdar? Ce se va întâmpla cu vânzătorul, al cărui drum prestabilit a fost schimbat, doar prin scurta noastră tranzacție, de la ceea ce ar fi fost dacă nu i-aș fi intrat în magazin?

Habar n-am, dar iată ce *știu* cu siguranță: odată am dat unui tânăr din echipa de fotbal a liceului șansa de a străluci ca actor, iar prietena lui a fost desfigurată. Ai putea spune că nu a fost vina mea, dar știm mai bine, nu-i așa? Fluturele își întinde aripile.

Timp de trei săptămâni am scris de dimineață până seara în fiecare zi. Uneori douăsprezece ore. Alteori paisprezece. Stiloul alerga și tot alerga pe hârtie. În unele seri m-am dus la cinematograful în aer liber din Lisbon Falls, unde cei fără locuri se bucurau de reducere: treizeci de cenți. Mă așezam pe câte un scaun pliant în fața bufetului cu gustări, aproape de locul de joacă pentru copii. Am văzut iar *Lunga vară fierbinte.* Am văzut *Podul de pe râul Kwai* și *Pacificul de Sud.* Am vizionat UN REGAL EXTRAÎNGROZITOR constând din filmele *The Fly* și *The Blob.* Și, în tot acest timp, mă întrebam ce anume schimb. Și dacă striveam un gândac mă întrebam ce schimb. Mă întrebam ce anume schimb pe parcurs de zece ani. Sau douăzeci. Sau patruzeci.

Habar n-am, habar n-am.

Iată alt lucru pe care îl *știu*. Trecutul este încăpățânat și tare din același motiv pentru care carapacea unei broaște țestoase este tare: deoarece carnea vie de dedesubt este moale și lipsită

de apărare.

Și încă ceva. Numeroasele opțiuni și posibilități din viața noastră de zi cu zi sunt muzica pe care dansăm. Sunt aidoma coardelor unei chitare. Atinge-le și vei crea un sunet plăcut. O armonie. Dar apoi începe să adaugi coarde. Zece, o sută, o mie, un milion. Pentru că ele se multiplică! Harry nu a știut ce era sunetul acela fluid, dar eu cred că știu; este sunetul făcut de o armonie prea mare creată de mult prea multe coarde.

Ia un Do de sus cu o voce bună și puternică și vei sparge un pahar de cristal. Ascultă suficient de tare la combina ta stereo tonurile armonice corecte și vei sparge ferestrele. Pe cale de consecință asta înseamnă (sau, cel puțin, mie mi se pare că înseamnă) că dacă pui suficiente coarde la instrumentul timpului, poți sparge realitatea.

Dar resetarea este *aproape* completă de fiecare dată. Sigur, rămân reziduuri. Așa susține Omul cu bilet ocru și eu îl cred. Dar dacă nu fac nicio schimbare *importantă*… dacă nu fac nimic altceva decât să mă duc la Jodie și să mă întâlnesc din nou cu Sadie pentru o primă dată… dacă se va întâmpla să ne îndrăgostim din nou unul de celălalt…

Și vreau ca asta să se întâmple și cred că s-ar putea întâmpla. Sângele cheamă sânge, inima cheamă altă inimă. Ea va dori să aibă copii. Prin urmare, și eu. Și îmi spun că un copil în plus sau în minus nu ar avea cum să schimbe situația. Sau, nu ar avea cum să schimbe *prea mult* situația. Sau doi copii. Chiar trei. (În fond, era Epoca Familiilor Numeroase.) Vom trăi liniștiți. Nu vom face valuri.

Numai că fiecare copil este un val.

Fiecare respirație a noastră este un val.

Trebuie să te duci înapoi o ultimă oară, mi-a spus Omul cu bilet ocru. *Trebuie să închizi cercul. Ce vrei tu nu are nicio importanță.*

Pot oare să mă gândesc să pun lumea în pericol, poate chiar realitatea însăși, de dragul femeii pe care o iubesc? Nebunia lui Lee ar părea un picnic la iarbă verde în comparație cu această idee.

Omul cu biletul înfipt în panglica pălăriei mă așteaptă lângă uscătoria fabricii. Îl simt. Poate că nu-mi trimite unde telepatic, dar mie așa mi se pare. *Întoarce-te. Nu trebuie să fii Jimla. Încă mai poți redeveni Jake. Poți să fii băiatul cel bun, îngerul cel bun.*

Nu te mai gândi să-l salvezi pe președinte; salvează lumea. Fă-o cât încă mai este timp.

Da.

O voi face.

Probabil că o voi face.

Mâine.

Mâine nu va fi prea târziu, nu-i așa?

01.10.1958

Tot la motelul Tamarack. Încă mai scriu.

Cea mai rea este nesiguranța care mă frământă în legătură cu Clayton. La Clayton m-am gândit când am pus ultima rezervă de cerneală în credinciosul meu stilou și la el mă gândesc și acum. Cred că aș putea renunța dacă aș ști că o va lăsa în pace. Dacă mă extrag din ecuație, se va mai înființa John Clayton acasă la Sadie, pe Bee Tree Lane? Poate faptul că ne-a văzut împreună a fost picătura care i-a umplut paharul. Însă o urmărise în Texas *înainte* de a ști despre relația noastră și, dacă o va face din nou, poate o să-i taie gâtul, nu doar obrazul. Nici Deke, nici eu nu vom fi acolo să-l oprim. Asta e sigur.

Dar poate că *a știut*, totuși, despre noi. Poate că Sadie a scris unei prietene din Savannah, iar prietena a spus altei prietene și, tot așa, vestea că Sadie are o relație cu un tip – cu unul care nu cunoaște necesitatea imperioasă a măturii – s-ar fi putut să ajungă la urechile fostului. Și dacă niciunul din toate lucrurile astea nu se va petrece pentru că eu nu voi fi acolo, înseamnă că Sadie va fi în regulă.

Domnița sau tigrul?[3]

Habar n-am, habar n-am.

Vine toamna.

06.10.1958

Aseară m-a dus la cinematograful în aer liber. Era ultimul weekend din sezon. Luni, vor pune pe poartă un anunț care va spune ÎNCHIS PE DURATA IERNII și ceva de genul VOM ADUCE DE DOUĂ ORI MAI MULTE FILME BUNE ÎN ’59! Ultimul spectacol a constat dintr-un desen animat cu Bugs Bunny și alte două filme de groază, *Macabre* și *The Tingler.* Mi-am ocupat locul obișnuit pe scaunul pliant și m-am uitat la *Macabre* însă fără să fiu atent. Era frig. Am bani de haină, dar acum mi-e teamă să cumpăr orice. Mă tot gândesc la schimbările pe care le-aș putea

declanșa.

Când s-a terminat primul film, m-am dus, totuși, la bufet. Voiam să-mi iau cafea fierbinte. (Îmi spuneam: *N-am cum să schimb prea multe doar printr-o ceașcă de cafea.* Și răspunzându-mi: *N-ai de unde știi.*) Când am ieșit, am observat că era doar un singur copil pe locul de joacă, unde, cu o lună în urmă, fuseseră puzderie. O fetiță, cu jachetă de blugi și pantaloni de un roșu aprins. Sărea coarda. Semăna cu Rosette Templeton.

– *Fluturaș*, din floare-n floare, intona ea. Zbori bătând din aripioare! Stai, oprește-te o clipă, să mă sui pe o aripă, să mă duci departe-n zări, să mai văd și alte țări!

N-am mai putut să rămân acolo. Tremuram mult prea tare.

Poeții poate că sunt capabili să ucidă întreaga lume în numele iubirii, dar nu oamenii obișnuiți și neînsemnați ca mine. Presupunând că vizuina de iepure se află la locul ei, mâine am să mă întorc. Dar înainte…

Nu cumpărasem doar cafea de la bufet.

07.10.1958

Cufărul de la Western Auto e pe pat, deschis. Lopata e în dulap (n-am nici cea mai vagă idee la ce s-a gândit femeia de serviciu când a văzut-o). Cerneala din ultima rezervă a stiloului e pe ducă, dar nu mă deranjează; mai am de scris doar două sau trei pagini. Apoi voi pune acest manuscris în cufăr și îl voi îngropa lângă iazul unde mi-am aruncat odinioară telefonul mobil. Îl voi îngropa adânc în solul moale și negru. Poate că îl va găsi cineva cândva, în viitor. Poate chiar tu vei fi acel cineva. În cazul în care *există* un viitor și în cazul în care tu vei *exista*. Voi afla curând asta. Îmi tot spun (cu speranță, cu teamă) că astea trei săptămâni petrecute la Tamarack nu au putut schimba prea multe. Al a trăit patru ani în trecut și s-a întors într-un prezent intact… deși recunosc că m-am întrebat despre o eventuală relație între el și holocaustul de la World Trade Center și marele cutremur din Japonia. Îmi tot spun că nu există nicio legătură… dar întrebarea rămâne.

Ar mai trebui să-ți spun că pentru mine anul 2011 nu mai reprezintă prezentul. Philip Nolan a fost Omul Fără Țară; eu sunt Omul Fără Timp. Și cred că așa voi rămâne. Chiar dacă 2011 este tot acolo unde l-am lăsat, voi fi doar un străin aflat în vizită.

Pe birou, lângă mine, e o carte poștală cu fotografia unor mașini strânse în fața unui ecran uriaș. Singura carte poștală pe care o au în bufetul de la cinematograful în aer liber din Lisbon Falls. Am scris mesajul și am scris și adresa: Domnului Deacon Simmons, Liceul Jodie, Jodie, Texas. Începusem să scriu „Liceul Denholm Consolidated", însă mi-am dat seama că nu se va numi așa decât anul viitor, sau peste doi ani.

Am scris: *Dragă Deke, Când va veni noua bibliotecară a liceului, ai grijă de ea. Va avea nevoie de un înger păzitor, mai ales în aprilie 1963. Crede-mă, te rog.*

Nu, Jake, îl aud șoptind pe Omul cu bilet ocru. *Dacă este scris ca John Clayton să o omoare și nu o va face, se vor petrece alte schimbări… și, așa cum ai văzut cu ochii tăi, schimbările nu sunt niciodată pozitive. Indiferent cât de bine intenționat ai fi.*

Dar e vorba de Sadie! mă răstoiesc la el și, cu toate că niciodată nu am fost ceea ce se cheamă un plângăcios, acum încep să-mi curgă lacrimile. Și lacrimile mă dor, lacrimile mă ard. *E vorba de Sadie și eu o iubesc! Cum să pot sta deoparte când știu că s-ar putea s-o omoare?*

Răspunsul este la fel de inflexibil ca trecutul însuși: *Închide cercul.*

Așa că rup în bucăți cartea poștală și pun bucățile în scrumieră și le dau foc. Nu există alarmă de fum care să trâmbițeze lumii despre fapta mea. Nu există decât șuieratul răgușit al suspinelor mele. E ca și cum aș fi ucis-o cu propriile mele mâini. Nu peste multă vreme, voi îngropa cufărul cu manuscrisul și mă voi întoarce în Lisbon Falls, iar Omul cu bilet ocru va fi cu siguranță nespus de bucuros să mă vadă. Nu voi lua taxiul; vreau să merg pe jos până acolo, în lumina stelelor. Cred că vreau să-mi iau rămas-bun. În realitate, inimile nu se frâng. Măcar de-ar face-o.

Dar acum nu plec nicăieri decât până în pat, unde îmi voi culca obrajii uzi pe pernă și mă voi ruga la Dumnezeul în care nu prea cred să-i trimită lui Sadie a mea un înger păzitor care s-o ajute să trăiască. Și să iubească. Și să danseze.

Rămas-bun, Sadie.

Nu m-ai cunoscut niciodată, dar te iubesc, draga mea.

Cetățean al secolului (2012)

1

Cred că acum nu mai există bodega unde funcționa Patria Burgerului Dodoloț, înlocuită fiind de un L.L. Bean Express, dar nu sunt sigur; nu m-am obosit să caut pe internet. Tot ce știu este că încă se mai afla la locul ei când m-am întors din aventurile mele. Și exista și lumea din jurul ei.

Cel puțin, deocamdată.

Nu știu ce s-a întâmplat cu Bean Express pentru că aceea a fost ultima mea zi în Lisbon Falls. M-am întors la casa mea din Sabattus, m-am odihnit, apoi mi-am pus lucrurile în două valize, mi-am luat și motanul și am pornit spre sud. M-am oprit să pun benzină într-un orășel din Massachusetts care se numea Westborough și am considerat că este un loc destul de bun pentru cineva fără perspective deosebite și fără așteptări de la viață.

Prima noapte am stat la Westborough Hampton Inn. Aveam Wi-Fi în cameră. M-am conectat la internet, cu inima bătându-mi atât de tare, încât începuseră să-mi țopăie o sumedenie de picățele în fața ochilor, și am intrat pe site-ul ziarului *Morning News* din Dallas. După ce am tastat numărul cardului meu de credit (din mai multe încercări, pentru că degetele îmi tremurau îngrozitor de tare), am reușit să accesez arhiva. Am găsit la data de 11 aprilie 1963 articolul despre agresorul necunoscut care trăsese asupra lui Edwin Walker, dar nu am găsit nimic despre Sadie la data de 12 aprilie. Nici săptămâna următoare, sau cealaltă. Am continuat să caut.

Am găsit relatarea care mă interesa în ediția din data de 30 aprilie.

2

BOLNAV PSIHIC ÎȘI RĂNEȘTE FOSTA SOȚIE ȘI SE SINUCIDE
De Ernie Calvert

(JODIE) Deacon „Deke” Simmons, în vârstă de 77 de ani și Ellen Dockerty, directoare a Liceului Denholm Consolidated au ajuns prea târziu duminică seara pentru a împiedica rănirea foarte gravă

a lui Sadie Dunhill, însă situația ar fi putut fi mult mai gravă pentru îndrăgita bibliotecară de 28 de ani.

Douglas Reems, șeriful din Jodie, ne-a declarat: „Dacă Deke și Ellie nu ar fi sosit chiar atunci, mai mult ca sigur că domnișoara Dunhill ar fi fost ucisă."

Cei doi profesori veniseră să aducă o porție de ton și budincă. Niciunul dintre ei nu a dorit să vorbească despre intervenția lor curajoasă. Simmons a zis doar: „Păcat că nu am ajuns mai devreme."

În conformitate cu spusele șerifului Reems, Simmons l-a doborât la pământ pe mult mai tânărul John Clayton, din Savannah, Georgia, după ce domnișoara Dockerty aruncase cu caserola după el și-i abătuse atenția în altă parte. Simmons a reușit să-i smulgă din mână un revolver micuț. Atunci Clayton a scos cuțitul pe care îl folosise ca să-i despice obrazul fostei sale soții și și-a tăiat gâtul. Simmons și domnișoara Dockerty au încercat în zadar să-i oprească sângerarea. Clayton a fost declarat mort chiar la locul incidentului.

Domnișoara Dockerty i-a spus șerifului Reems că este posibil ca John Clayton să-și fi urmărit fosta soție de luni întregi. Personalul de la Liceul Denholm Consolidated fusese prevenit asupra faptului că fostul soț al domnișoarei Dunhill s-ar putea să fie periculos și domnișoara Dunhill însăși le pusese la dispoziție o fotografie a lui Clayton, însă directoarea Dockerty spune că bărbatul se deghizase.

Domnișoara Dunhill a fost transportată cu o ambulanță la spitalul Parkland Memorial din Dallas, unde starea ei a fost declarată mulțumitoare.

3

Câtuși de puțin plângăcios, așa sunt eu, dar în noaptea aceea am recuperat timpul pierdut cu ochii uscați. În noaptea aceea am plâns până m-a luat somnul și, pentru prima oară după foarte mult timp, somnul mi-a fost profund și odihnitor.

În viață.

Sadie trăia.

Însemnată pe viață, fără doar și poate, dar în viață.

În viață, în viață, în viață.

4

Lumea era tot la locul ei și încă se mai armoniza… sau poate că eu *o făceam* să se armonizeze. Cred că ne obișnuim să creăm

armonia aceasta. M-am angajat ca suplinitor în sistemul de învățământ din Westborough, apoi am reușit să ajung să predau cu normă întreagă. Nu m-a mirat absolut deloc faptul că directorul de la liceul din oraș era un încrâncenat fan al fotbalului, pe nume Borman… la fel cum se numea un anumit antrenor glumeț pe care îl cunoscusem altădată, altundeva. O vreme am păstrat legătura cu vechii mei prieteni din Lisbon Falls, apoi am renunțat. *C'est la vie!*

Am verificat iarăși arhiva ziarului *Morning News* din Dallas și am descoperit o notă micuță în ediția din 29 mai 1963: BIBLIOTECARA DIN JODIE PĂRĂSEȘTE SPITALUL. Era foarte scurtă și complet lipsită de informații esențiale. Nimic despre starea ei și nimic despre planurile ei de viitor. Și nicio fotografie. Rândurile înghesuite la pagina 20 între anunțuri de mobilă la mâna a doua și reclame la centre comerciale volante nu sunt niciodată însoțite de fotografii. Aceasta este una din marile axiome ale vieții, la fel cum întotdeauna sună telefonul când ești la budă sau în duș.

În anul de după întoarcerea mea pe Tărâmul lui Acum, m-am ferit să intru pe anumite site-uri sau să caut anumite subiecte pe internet. Am fost tentat să o fac? Bineînțeles. Dar internetul este o sabie cu două tăișuri. La fiecare lucru plăcut pe care îl găsești – cum ar fi faptul că femeia pe care o iubești i-a supraviețuit fostului soț dement – există alte două care au puterea de a te răni. Cel care caută informații despre altcineva ar putea să afle că persoana respectivă a murit într-un accident. Sau de cancer la plămâni apărut în urma fumatului. Sau s-a sinucis, în cazul acestei anume persoane cel mai probabil cu o combinație de alcool și somnifere.

Sadie singură, fără nimeni care să o lovească peste obraji ca s-o trezească, fără nimeni care să o bage în dușul rece ca gheața. Dacă așa se întâmplase, nu voiam să știu.

Am folosit internetul ca să-mi pregătesc cursurile, ca să aflu ce filme rulează în oraș și, o dată sau de două ori pe săptămână, ca să văd ultimele filme online. Ce nu am făcut, însă, a fost să caut alte informații despre Sadie. Dacă Jodie ar fi avut propriul ziar, cred că aș fi fost mai tentat, dar nu avusese vreunul în trecut și cu siguranță că nu avea nici acum, când același internet strangula presa scrisă. În plus, mai există și zicala aceea veche: *Nu te uita pe gaura cheii dacă nu vrei să te superi.* Și

oare exista în istoria omenirii vreo gaură mai mare decât internetul?

Scăpase cu viață după povestea cu Clayton. Mi-am spus că ar fi mai bine ca tot ce știu despre Sadie să se sfârșească aici.

5

Și așa ar fi rămas lucrurile, dacă în clasa mea de avansați nu ar fi fost transferată o elevă nouă. În aprilie 2012; se poate să fi fost chiar la 10 aprilie, data celei de-a patruzeci și noua aniversare a tentativei eșuate de asasinat asupra lui Edwin Walker. Se numea Erin Tolliver, iar familia ei se mutase în Westborough din Kileen, Texas.

Cunoșteam bine numele acesta. Kileen, de unde cumpărasem prezervative de la un farmacist cu un rictus murdar și complice. *Să nu încalci legea, fiule*, mă sfătuise el. Kileen, unde Sadie și cu mine petrecuserăm multe nopți dulci la Candlewood Bungalows.

Kileen, care avea un ziar intitulat *The Weekly Gazette.*

În a doua săptămână de când se afla în oraș, deja noua mea elevă din grupa de avansați își făcuse câteva prietene noi, vrăjise câțiva băieți și părea că se adaptează de minune. Am întrebat-o dacă *The Weekly Gazette* mai apărea. I s-a luminat chipul:

– Ați fost în Kileen, domnule Epping?

– Acum foarte multă vreme, i-am răspuns – afirmație care nici nu ar fi clintit acul vreunui detector de minciuni.

– Mai apare încă. Mama obișnuia să spună că o cumpără doar ca să împacheteze peștele în ea.

– Și mai are rubrica „Ce mai e nou în Jodie”?

– Are câte o rubrică de știri locale din fiecare orășel de la sud de Dallas, a chicotit Erin. Cred că o puteți găsi și pe internet, dacă vreți să aflați ceva, domnule Epping. Internetul are *de toate.*

Avea dreptate în această privință, iar eu am reușit să mă abțin exact o săptămână. Uneori gaura cheii este mult prea ispititoare.

6

Planul meu era simplu: intru pe internet în arhiva ziarului

(presupunând că *The Weekly Gazette* avea așa ceva) și dau căutare pentru numele lui Sadie. Știam că nu e bine ce fac, dar, fără să vrea, Erin Tolliver îmi stârnise sentimente care începuseră să se mai domolească și știam că nu-mi voi găsi liniștea dacă nu verific. S-a dovedit, însă, că nici nu aveam nevoie de arhivă. Căci am găsit ceea ce căutam nu în rubrica „Ce mai e nou în Jodie", ci chiar pe prima pagină a ziarului.

JODIE ÎȘI ALEGE CETĂȚEANUL SECOLULUI LA MANIFESTĂRILE CENTENARE DIN IULIE spunea titlul. Iar fotografia de dedesubt… avea optzeci de ani acum, dar sunt chipuri pe care nu le uiți niciodată. Se poate ca fotoreporterul să-i fi sugerat să încline puțin capul, ca să ascundă obrazul stâng, dar Sadie a privit direct în aparat. Și, de ce nu? Acum cicatricea, rana provocată de un bărbat aflat de foarte mulți ani pe lumea cealaltă, era veche. Mie mi se părea că-i conferă chipului ei o anumită forță morală, dar, desigur, eu sunt subiectiv. În fața ochiului îndrăgostit, până și semnele de vărsat de vânt sunt frumoase.

La sfârșitul lui iunie, după încheierea anului școlar, mi-am făcut valiza și am pornit încă o dată spre Texas.

7

Crepusculul unei zile de vară în orașul Jodie, Texas. E puțin mai mare decât în 1963, dar nu cu mult. Acum e o fabrică de cartoane pe Bee Tree Lane, unde locuise Sadie Dunhill odinioară. Frizeria a dispărut, iar benzinăria unde îmi alimentam Sunlinerul a fost înlocuită cu un magazin 7-Eleven. În locul unde Al Stevens servea altădată burgerii Pronghorn și cartofii Mesquite apăruse un fast-food Subway.

S-au încheiat toate discursurile de comemorare a o sută de ani de atestare istorică a orașului Jodie. Cel ținut de femeia aleasă de Societatea de Istorie și de Consiliul Local pentru titlul de Cetățean al Secolului a fost încântător de scurt; cel al primarului a fost dezlânat, dar instructiv. Așa am aflat că Sadie a deținut, la rândul ei, un mandat de primar, precum și patru mandate în Legislativul Statului Texas, dar aceste lucruri sunt nesemnificative în comparație cu restul. Activitățile ei caritabile, eforturile ei neprecupețite de ridicare a nivelului calității educației din Liceul Durham Consolidated și anul când

a participat, ca voluntar, la ajutarea victimelor uraganului Katrina, în New Orleans. Programul pentru elevii orbi de la Biblioteca Statului Texas, inițiativa de îmbunătățire a asistenței medicale pentru veterani și eforturile necontenite (chiar la optzeci de ani) de a obține o mai bună îngrijire pentru nevoiașii cu afecțiuni mentale. În 1996 i s-a oferit prilejul de a candida pentru Congresul Statelor Unite, dar a refuzat, spunând că are multe de făcut acasă.

Nu s-a recăsătorit niciodată. Nu a plecat niciodată din Jodie. E tot înaltă, cu trupul neafectat de osteoporoză. Și e tot frumoasă, iar părul alb îi ajunge până la talie.

Acum discursurile s-au terminat, iar Main Street a fost închisă traficului. La fiecare capăt al ei câte un banner anunță:

DANS ÎN AER LIBER, DE LA 7 LA MIEZUL NOPȚII! VENIȚI CU TOȚII!

Sadie este înconjurată de prieteni, iar pe unii dintre aceștia mi se pare că îi recunosc, așa că mă îndrept spre podiumul DJ-ului din fața locului unde fusese Western Auto, iar acum este o farmacie naturistă Walgreen. Individul care se foiește cu discuri și CD-uri are vreo șaizeci și ceva de ani, părul cărunt și rar și o burtă cât toate zilele, însă aș recunoaște oriunde ochelarii aceia cu ramele roz.

– Bună, Donald, îi spun. Văd că tot cu muzicile, discurile și acusticele te ocupi.

Donald Bellingham își ridică ochii la mine și zâmbește:

– Niciodată nu merg la evenimente fără ele. Te cunosc de undeva?

– Nu, îi răspund eu, o cunoști pe mama. A fost la un bal unde ai pus tu muzica pe la începutul anilor șaizeci. Mi-a povestit că șterpeliseși plăcile tatălui tău.

Râde cu gura până la urechi:

– Și dracu' m-a luat pe chestia asta. Cum o chema pe mama ta?

– Andrea Robertson, îi spun, alegând numele la întâmplare.

Andrea era cea mai bună elevă a mea din ciclul al doilea de literatură americană.

– Sigur, mi-aduc aminte de ea, zice, dar zâmbetul său nesigur dovedește contrariul.

– Bănuiesc că nu mai ai niciunul dintre discurile vechi.

– O, Doamne, sigur că nu. Nu le mai am de mult. Dar am pe CD-uri tot felul de melodii vechi. Să înțeleg că vrei un cântec anume?

– Da. Dar este ceva special.

Râde:

– Toate sunt speciale.

Îi explic ce doresc și Donald, la fel de îndatoritor ca întotdeauna, consimte. Când dau să mă întorc spre locul unde femeia pe care am venit s-o văd primește un pahar de punci de la primar, Donald strigă după mine:

– Nu ți-am reținut numele.

– Amberson, îi spun peste umăr. George Amberson.

– Și vrei să pun melodia la opt și un sfert?

– Fix. Timpul este esențial, Donald. Să sperăm că va coopera. Cinci minute mai târziu, Donald Bellingham bombardează Jodie cu „At the Hop", iar dansatorii umplu strada în blândețea amurgului de Texas.

8

La opt și zece, Donald pune un cântec lent al lui Alan Jackson pe care pot dansa și adulții. Sadie este singură pentru prima oară de la terminarea discursurilor și mă apropii de ea. Inima îmi bate atât de tare încât sunt convins că nu mai are mult și o să-mi sară din piept.

– Duduie Dunhill?

Se întoarce surâzând și privind un pic în sus spre mine. E ea înaltă, dar eu sunt și mai înalt. Întotdeauna am fost.

– Da?

– Mă numesc George Amberson. Vreau să vă spun cât de mult vă admir pe dumneavoastră și toate lucrurile frumoase pe care le-ați făcut.

Zâmbetul ei devine puțin nedumerit.

– Vă mulțumesc, domnule. Nu vă știu, dar numele dumneavoastră mi se pare cunoscut. Sunteți din Jodie?

Nu mai pot călători în timp și cu siguranță că nu pot citi gândurile, cu toate astea știu ce-i trece prin minte. *Aud numele acesta în vis.*

– Și da, și nu, îi răspund și adaug fără să o las să continue: îmi puteți spune ce anume v-a determinat să vă dedicați viața

comunității?

Din surâsul ei n-a mai rămas decât o umbră în colțul buzelor.

– Și vreți să știți asta pentru că…?

– Din cauza asasinatului? Din cauza asasinării lui Kennedy?

– De ce… cred că da, într-un fel. Vreau să cred că m-aș fi implicat oricum în serviciul public, dar cred că atunci a început. În urma evenimentului acela, Texasul a rămas cu o așa o…

Mâna stângă i se ridică involuntar la obraz, apoi coboară la loc.

– … așa o cicatrice. De unde vă cunosc, domnule Amberson? Pentru că *vă cunosc.* Sunt sigură.

– Mai pot să vă pun încă o întrebare?

Mă privește cu nedumerire crescândă. Mă uit la ceas. Opt și paisprezece. Momentul e aproape. Doar dacă Donald nu uită… dar nu cred că va uita. Ca să parafrazez versurile unui cântec vechi din anii cincizeci, anumite lucruri trebuie să se întâmple.

– Serata dansantă Sadie Hawkins din 1961. Pe cine ați luat cu dumneavoastră ca să-i supravegheați pe copii când mama antrenorului Borman și-a fracturat șoldul? Mai țineți minte?

Rămâne cu gura căscată. Apoi o închide încet. Primarul și soția lui se apropie de noi, văd că suntem cufundați în conversație și schimbă direcția. Suntem în propria noastră capsulă; doar Jake și Sadie. Ca odinioară.

– Cu Don Haggarty, spune. A fost ca și cum l-aș fi luat să mă ajute pe idiotul satului. Domnule Amberson…

Înainte să mai apuce să termine, prin cele opt difuzoare uriașe bubuie vocea lui Donald Bellingham:

– În regulă, Jodie, iată acum un tunet din trecut, o minune de melodie, ne-ntrecută și mult cerută!

Și auzim sunetul dulce al alămurilor de la începutul cântecului unei orchestre de mult dispărute:

Di-da-daaa… da-di-da-da-daaam…

– Dumnezeule, „In the Mood”, exclamă Sadie. Dansam pe vremuri pe melodia asta.

Îi întind mâna.

– Haideți. Veniți să dansăm.

Râde, clătinând din cap:

– Mă tem că au cam trecut timpurile când dansam swing, domnule Amberson.

– Dar încă mai puteți să valsați. Cum zicea Donald altădată: „Haideți, dați din picioare până la alienare.” Și, vă rog, spuneți-mi George.

În mijlocul străzii, cuplurile dansează cum pot și cum știu. Unele chiar încearcă mișcări de lindy, însă niciunul dintre ele nu poate dansa swing așa cum dansam eu și cu Sadie pe vremuri. Nici pe departe.

Îmi ia mâna ca o femeie într-un vis. Căci *este* într-un vis și într-un vis sunt și eu. Iar ca toate visele frumoase, și acesta va fi unul foarte scurt… dar, cu cât este visul mai scurt, cu atât este mai *frumos*, nu-i așa? Da, cred că da. Pentru că, atunci când timpul a trecut, nu-l mai poți da înapoi.

Felinare colorate de petrecere atârnă deasupra străzii, galbene și roșii și verzi. Sadie se împiedică de scaunul cuiva, dar eu sunt pregătit pentru asta și o prind de braț.

– Scuze, sunt neîndemânatică, îmi spune.

– Așa ai fost mereu, Sadie. Este una dintre trăsăturile care te fac adorabilă.

Înainte să apuce să-mi pună vreo întrebare, îmi petrec ușor brațul în jurul taliei ei. Mă prinde și ea, cu ochii ridicați într-ai mei. Luminile îi alunecă pe obraji și îi strălucesc în privire. Ne prindem de mâini, degetele își găsesc instinctiv locul, iar mie mi se pare că anii cad de pe noi, aidoma unei haine mult prea grele și mult prea strâmte. În clipa aceea am o singură speranță mai fierbinte: că nu a fost chiar atât de ocupată și că a găsit măcar un om bun, unul care să fi aruncat la gunoi mătura blestemată a lui John Clayton odată pentru totdeauna.

Muzica îi acoperă șoapta, dar eu o aud – întotdeauna am auzit-o:

– *Cine ești,* George?

– Cineva pe care l-ai cunoscut într-o altă viață, iubito.

Și muzica ne învăluie, muzica alungă anii, și dansăm.

2 ianuarie 2009 – 18 decembrie 2010
Sarasota, Florida Lovell, Maine

Cuvânt de încheiere

A trecut aproape o jumătate de secol de când John Kennedy a fost asasinat în Dallas, însă două întrebări tot nu și-au găsit răspuns: într-adevăr Lee Oswald a fost cel care a apăsat pe trăgaci și, dacă da, a acționat singur? Nimic din ce am scris în 11.22.63. J.F.K. nu vine cu răspunsuri la aceste întrebări, deoarece călătoria în timp nu este decât o fantezie interesantă. Dar dacă și voi, aidoma mie, vreți să știți de ce întrebările acestea mai persistă, cred că vă pot oferi eu un răspuns satisfăcător, format din două cuvinte: Karen Carlin. Nu doar o notă de subsol a istoriei, ci o notă de subsol la o notă de subsol. Cu toate acestea…

Jack Ruby avea în Dallas o cârciumă cu program de striptease, care se numea Carousel Club. Acolo dansa Carlin, al cărei nume de scenă era Little Lynn. În noaptea de după asasinat, Ruby a primit un telefon de la domnișoara Carlin, căreia îi mai trebuiau douăzeci și cinci de dolari ca să își poată plăti chiria pe luna decembrie și avea nevoie disperată de un împrumut ca să nu ajungă în stradă. Vrea s-o ajute?

Jack Ruby, care avea altele pe cap, s-a răstit la ea (adevărul este că numai așa știa să comunice Jack Strălucitorul din Dallas). Era oripilat de faptul că președintele pe care îl diviniza fusese ucis chiar în orașul lui și folosea orice ocazie pentru a se plânge prietenilor și rudelor de tragedia doamnei Kennedy și a copiilor ei. Ruby era profund îndurerat la gândul că Jackie va trebui să se reîntoarcă în Dallas pentru procesul lui Oswald. Spunea că văduva va deveni un spectacol național. Că se vor folosi de durerea ei pentru a-și vinde gazetele de scandal.

Doar dacă nu se întâmpla cumva ca Lee Oswald să se îmbolnăvească brusc de moarte cronică.

Pe Jack îl cunoșteau toți polițiștii de la Departamentul de Poliție din Dallas, fie doar din vedere. Venea adesea acolo însoțit de „soția" lui – cum o alinta pe Sheba, micuța cățelușă basset care îl însoțea pretutindeni. Împărțea permise de intrare liberă în clubul lui, iar atunci când polițiștii îi onorau invitația, le făcea cinste cu băutură. Așa că nimeni nu i-a dat atenție în ziua de sâmbătă, douăzeci și trei noiembrie, când a apărut la secție.

Ruby l-a văzut pe Oswald când a fost scos în fața presei, unde și-a declarat nevinovăția și și-a etalat ochiul învinețit. Ruby era înarmat (da, iată un alt pistol de calibrul .38, un Colt Cobra de această dată), și era hotărât să-l împuște pe Oswald cu el. Dar încăperea era ticsită; Ruby a fost împins mult în spate; apoi Oswald a fost luat de acolo.

Așa că Ruby s-a lăsat păgubaș.

Duminică spre prânz, s-a dus până la ghișeul Western Union, situat cam la două străzi distanță de sediul central al Poliției, și i-a expediat „Micuței Lynn" un mandat poștal pentru suma de douăzeci și cinci de dolari. Apoi s-a dus până la secție. Presupunea că Oswald fusese deja transferat la închisoarea districtuală, așa că a fost tare surprins să descopere mulțimea adunată în fața clădirii. Reporteri, care de transmisie și obișnuiții gură-cască. Transferul nu avusese loc conform planului.

Ruby avea pistolul la el și Ruby s-a strecurat în garaj. Fără probleme. Chiar l-au salutat unii dintre polițiști, iar el le-a răspuns la salut. Oswald se afla tot la etaj. În ultimul moment le ceruse paznicilor să-i permită să își pună un pulover, deoarece cămașa îi era găurită. Ocolul făcut pentru a lua puloverul a durat doar trei minute, dar a fost suficient – viața se schimbă cât ai bate din palme. Ruby l-a împușcat pe Oswald în abdomen. Când a fost pus la pământ de polițiști, Jack Strălucitorul a apucat să strige: „Hei, băieți, sunt Jack Ruby! Mă cunoașteți toți!"

Asasinul a murit la scurtă vreme după aceea la spitalul Parkland, fără să dea vreo declarație. Datorită unei stripteuse care avea nevoie de douăzeci și cinci de dolari și unui fudul tembel care a vrut un pulover, Oswald nu a fost niciodată judecat pentru crima comisă și nu a avut niciodată o șansă reală de a vorbi. Ultima sa declarație despre rolul jucat în evenimentele din 22.11.63 a fost „Sunt un țap ispășitor". Controversele despre adevărul spuselor lui nu au încetat nici până în ziua de azi.

La începutul romanului, Al, prietenul lui Jake Epping, apreciază probabilitatea ca Oswald să fi acționat singur la 95%. După ce am citit un vraf cât mine de înalt de cărți și articole pe această temă, aș zice că această probabilitate se situează pe undeva pe la 98%, poate chiar 99%. Deoarece toate relatările

asupra cazului, inclusiv cele scrise de teoreticienii conspirației, spun aceeași simplă poveste americană: un omuleț violent, ahtiat după celebritate, care se află la locul potrivit în momentul potrivit pentru a-și îndeplini visul. Să fi fost infime șansele ca lucrurile să se fi întâmplat așa cum s-au întâmplat? Da. La fel sunt și șansele de a câștiga la loterie, însă cineva câștigă în fiecare zi.

Cele mai folositoare surse pe care le-am citit atunci când m-am pregătit să scriu acest roman consider că au fost *Case Closed* de Gerald Posner, *Legend* de Edward Jay Epstein (lectură plăcută, dar cam sonată, în stilul lui Robert Ludlum), *Oswald's Tale* de Norman Mailer și *Mrs. Paine's Garage* de Thomas Mallon. Această din urmă carte reprezintă o analiză strălucită a teoreticienilor conspirației și a nevoii lor acerbe de a găsi o noimă într-un eveniment aproape întâmplător. Și cartea lui Mailer este remarcabilă. El declară că s-a lăsat atras în acest proiect (care include interviuri extinse cu rușii care i-au cunoscut pe Lee și pe Marina în Minsk) nutrind convingerea că Oswald a fost victima unei conspirații, doar că la sfârșit a ajuns să creadă, fără tragere de inimă, că plicticoasa Comisie Warren a avut dreptate: Oswald acționase de unul singur.

Unei persoane raționale i-ar veni foarte, foarte greu să fie de altă părere. Așa ne spune și Briciul lui Occam – explicația cea mai simplă este, de obicei, cea bună.

Am fost profund impresionat – și zguduit – atunci când am recitit *Moartea unui președinte* a lui William Manchester. Nu are absolut deloc dreptate în unele privințe, cade în capcanele prozei bombastice (de exemplu, atunci când spune că Marina Oswald avea „ochi de linx"), analiza pe care o face asupra motivelor lui Oswald este și superficială și ostilă, dar această uriașă lucrare a lui, publicată la numai patru ani după acea teribilă oră a prânzului din Dallas, a fost cea mai apropiată în timp de momentul asasinatului, scrisă atunci când majoritatea martorilor erau încă în viață, iar amintirile lor erau încă proaspete. Înarmat cu aprobarea condiționată a lui Jacqueline Kennedy, Manchester a reușit să stea de vorbă cu toată lumea și, cu toate că descrierea urmărilor evenimentului este mult prea pompoasă, narațiunea lui este înfiorătoare și vie, aidoma filmului lui Zapruder pus în cuvinte.

Mă rog… *aproape* toată lumea a stat de vorbă cu el. Marina nu

a vrut să-l întâlnească, și s-ar putea ca tratamentul aspru la care a supus-o în carte să fi avut ceva de-a face cu refuzul ei. Marina (care mai trăiește încă și azi) a profitat de șansa oferită de mișelia făcută de soțul ei, și cine ar putea s-o condamne? Amintirile ei se regăsesc în cartea *Marina and Lee*, de Priscilla Johnson McMillan. Nu prea cred în adevărul mărturiilor ei (în cazul în care nu există și alte surse care să le confirme), dar apreciez – deși fără entuziasm, recunosc – aptitudinile ei de supraviețuitoare.

Inițial, am vrut să scriu acest roman încă din 1972. Am amânat însă proiectul deoarece documentarea pe care o presupunea era demoralizant de vastă pentru un profesor cu normă întreagă. Și a mai fost un motiv: chiar și la nouă ani după eveniment, rana era încă mult prea proaspătă. Mă bucur că am așteptat. Când m-am hotărât, în cele din urmă, să pornesc la acest drum, mi s-a părut firesc să apelez la ajutorul vechiului meu prieten Russ Dorr. El mi-a oferit un minunat sistem de date și informații pentru o altă carte, *Under the Dome,* și a făcut și de această dată cu brio față situației. Acum, când scriu acest cuvânt de încheiere, sunt înconjurat de maldăre de materiale documentare, dintre care cele mai valoroase sunt înregistrările filmate făcute de Russ în timpul călătoriilor noastre exhaustive (și istovitoare) în Dallas și de teancul înalt de o jumătate de metru de email-uri primite ca răspuns la toate întrebările pe care le-am pus, de la partidele ligii de baseball din 1958, la dispozitivele folosite la mijlocul secolului pentru interceptarea convorbirilor. Russ a fost cel care a reperat locuința lui Edwin Walker, care se întâmplă să se afle pe traseul coloanei prezidențiale din 22.11 (trecutul se armonizează), și tot Russ a găsit – după ce a verificat diferite arhive din Dallas – presupusa adresă la care locuia în 1963 acel om extrem de ciudat, George de Mohrenschildt. Și, fiindcă veni vorba, unde anume s-a aflat domnul de Mohrenschildt în noaptea de 10 aprilie 1963? Probabil că nu era la Carousel Club, dar chiar dacă a avut un alibi pentru tentativa de asasinat împotriva generalului, eu unul nu am fost în stare să îl descopăr.

Nu-mi place că sunt nevoit să vă plictisesc cu discursul meu de Premii Oscar – și pe mine mă enervează scriitorii care fac asta – dar mai sunt câteva persoane în fața cărora doresc să îmi scot pălăria. În primul și în primul rând, Gary Mack, custode al

Muzeului de la Etajul Șase. Mi-a răspuns la un miliard de întrebări, câteodată chiar de două sau de trei ori înainte ca eu să reușesc să stochez informațiile în tărtăcuța mea seacă. Turul pe care l-am făcut în Texas School Book Depository a fost o necesitate sinistră, pe care el a înseninat-o cu remarcabilul său simț al umorului și cunoștințele sale enciclopedice.

De asemenea, se cuvin mulțumiri următorilor: Nicola Longford, director executiv al Muzeului de la Etajul Șase, și Megan Bryant, director al Colecțiilor și Proprietății Intelectuale. Brian Collins și Rachel Howell lucrează în cadrul Departamentului de Istorie al Bibliotecii Publice din Dallas și mi-au dat ocazia să vizionez niște documentare vechi (unele chiar destul de nostime) care înfățișau orașul în anii 1960–1963.

Am colaborat și cu Susan Richards, cercetător la Societatea de Istorie din Dallas, și cu Amy Brumfield, David Reynolds și cu personalul hotelului Adolphus. Martin Nobles, locuitor vechi al Dallasului, ne-a purtat pe mine și pe Russ cu mașina prin oraș. Ne-a dus la Texas Theatre, clădire închisă acum, dar încă nedărâmată, unde a fost capturat Oswald, ne-a dus la fosta locuință a lui Edwin Walker, ne-a dus pe Greenville Avenue (nu chiar atât de înfiorătoare cum era odinioară cartierul „roșu" din Fort Worth) și pe Mercedes Street, unde nu mai exista numărul 2703. Într-adevăr, fusese făcut una cu pământul de o tornadă… dar nu în 1963. Și îi sunt recunoscător și lui Mike „Silent Mike" McEachern, care mi-a permis să-i folosesc numele.

Doresc să-i mulțumesc lui Doris Kearns Goodwin și soțului ei, fostul asistent personal al lui Kennedy, Dick Goodwin, pentru că mi-au suportat curiozitățile referitoare la cele mai cumplite lucruri care s-ar fi putut întâmpla în cazul în care Kennedy ar fi trăit. Ei mi-au dat ideea de a-l face pe George Wallace al treizeci și șaptelea președinte… Dar cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât mai plauzibil mi se părea totul. Fiul meu, romancierul Joe Hill, mi-a adus în atenție câteva consecințe ale călătoriei prin timp la care nu mă gândisem. Tot el s-a gândit la o încheiere mai bună. Joe, ești cel mai tare.

Și doresc să-i mulțumesc soției mele, care nu are încotro și este întotdeauna primul cititor al cărților mele, dar și cel mai dur și onest critic pe care îl cunosc. Susținătoare înflăcărată a

lui Kennedy, l-a văzut în carne și oase nu cu mult înainte de moartea lui și nu a uitat niciodată asta. Extrem de încăpățânată, Tabitha este (nu mă surprinde și nu ar trebui să vă surprindă nici pe voi) de partea teoreticienilor conspirației.

Am prezentat greșit anumite evenimente? Da. Am schimbat altele ca să se potrivească povestirii mele? Sigur. De exemplu, este adevărat că Lee și Marina au fost la o petrecere de bun sosit organizată în cinstea lor de George Bouhe, la care au participat majoritatea emigranților ruși din zonă, și este adevărat că Lee îi detesta pe toți acești indivizi din clasa mijlocie care își întorseseră spatele Mamei Rusii, doar că petrecerea respectivă a avut loc cu trei săptămâni mai târziu decât în carte. Și, cu toate că este adevărat că Lee, Marina și micuța June au locuit la numărul 214 pe West Neely Street, habar nu am cine a locuit în apartamentul de la parter, dacă realmente a locuit cineva acolo. Dar pe acela l-am vizitat (plătind douăzeci de dolari pentru acest privilegiu) și mi s-a părut că ar fi păcat să nu folosesc configurația locului. Și ce loc mic și deznădăjduit era.

Dar, mai ales, am respectat adevărul.

Vor fi unii care vor obiecta spunând că am tratat cu excesivă duritate Dallasul. Dați-mi voie să fiu de altă părere. Narațiunea la persoana întâi a lui Jake Epping mi-a permis chiar să mă port mai frumos decât ar fi meritat acest oraș așa cum era el în 1963. În ziua când Kennedy a aterizat pe Love Field, Dallasul era un loc odios. Steagurile confederate erau înălțate așa cum se cuvine; steagurile americane fluturau cu susul în jos. Unii dintre cei aflați la aeroport țineau pancarte pe care scria AJUTAȚI-L PE J.F.K. SĂ DISTRUGĂ DEMOCRAȚIA. Nu cu mult înainte de ziua aceea de noiembrie, atât Adlai Stevenson, cât și Lady Bird Johnson au fost scuipați de alegătorii din Dallas. Lady Bird Johnson a fost scuipată de gospodine din clasa de mijloc.

Astăzi este ceva mai bine, dar pe Main Street încă mai sunt anunțuri care spun INTERZIS ACCESUL CU ARME ÎN BAR. Acesta este un cuvânt de încheiere, nu un editorial, însă am păreri foarte ferme despre acest subiect, mai ales având în vedere actualul climat politic al țării mele. Dacă doriți să aflați la ce poate duce extremismul politic, priviți cu atenție cadrul 313 din filmul lui Zapruder, unde capul lui Kennedy explodează.

Înainte de a încheia, doresc să mai mulțumesc cuiva:

regretatului Jack Finney, unul dintre marii scriitori de povestiri și de literatură fantasy ai Statelor Unite. În afară de *The Body Snatchers*, a mai scris și *Time and Again* care, după umila mea părere, este cea mai nemaipomenită poveste despre călătoria în timp. La început, am vrut să-i dedic lui această carte, dar, în luna iunie a anului trecut, în familia noastră a sosit o nepoțică minunată, așa că am ales-o pe Zelda.

Jack, sunt convins că m-ai înțelege.

Stephen King
Bangor, Maine

[1] *The House of 7 Tables* în original. Joc de cuvinte având la bază cartea lui Nathaniel Hawthorne T*he House of 7 Gables (Casa cu șapte frontoane)* (n. red.).

[2] Frații Orville și Wilbur Wright sunt considerați inventatorii aeroplanului (n. red.).

[3] *The Lady and the Tiger* – povestire a lui Frank Stockon despre alegerile imposibile (n. tr.).